FÖRTECKNING

ÖFVER

KOMITÉBETÄNKANDEN

AFGIFNA UNDER ÅREN 1809—1894

PÅ OFFENTLIGT UPPDRAG UTARBETAD

AF

ERIK THYSELIUS

STOCKHOLM
IDUNS TRYCKERI AKTIEBOLAG
1896

Till

Herr Statsrådet och Chefen

för

K. Civildepartementet.

I anledning af en utaf presidenten hr C. F. Wærn vid 1891 års riksdag väckt motion anhöll riksdagen uti skrifvelsen n:r 36, att k. m:t måtte täckas låta utarbeta en förteckning öfver komitébetänkanden. Genom k. m:ts bref den 10 juli 1891 blef utarbetandet af en sådan förteckning mig anförtrodt, och jag hade tillfälle att aflemna första delen, omfattande tiden 1809—1839, i febr. 1894 och i juni samma år återstoden. Sedan dess har i och för förteckningens tryckning det aflemnade manuskriptet blifvit af mig ytterligare genomgånget och kompletteradt, försedt med både person- och sakregister samt utvidgadt, så att förteckningen numera omfattar äfven senare delen af år 1894.

Den plan, som följts vid detta arbetes verkställande, framgår visserligen af sjelfva arbetet, men det torde ändå tillåtas mig att i korthet antyda några med arbetets utförande förenade omständigheter.

För att i största möjliga grad vinna den med förteckningens upprättande afsedda nytta har jag trott lämpligt att tolka de i motionen, utskottets betänkande och riksdagens skrifvelse skiftesvis begagnade uttrycken »afgifna» och »utgifna» betänkanden såsom afseende samtliga betänkanden, afgifna af en af k. m:t eller af en departementschef med k. m:ts bemyndigande tillsatt komité, vare sig betänkandet genom tryck gjorts tillgängligt för allmänheten eller endast är skriftligen affattadt.

För att få visshet om hvilka betänkanden blifvit i sjelfva verket afgifna, har jag genomgått och gjort anteckningar efter k. bibliotekets och riksdagsbibliotekets samlingar af komitébetänkanden och lagförslag, departementens diarier i tillämpliga delar, k. m:ts propositioner

och berättelser om rikets styrelse, åtskilliga riksdagshandlingar, äldre statsrådsprotokoll, facktidskrifter, specialkataloger, biografier och den i åtskilliga betänkanden intagna historiken etc.

Oaktadt dessa ihållande omständliga samlingsarbeten har det dock understundom visat sig förenadt med oöfvervinnerliga svårigheter att förvärfva full visshet om, huruvida icke någon komité, som verkligen funnits, blifvit förbigången, vidare om en komité vore att hänföra till den kategori af komitéer, denna samma förteckning afser omfatta, och om komitén verkligen afgifvit något betänkande samt om komiténs sammansättning, komiterades titlar och hvar det afgifna betänkandet numera vore att söka. Detta har naturligtvis särskildt gält de äldre tidernas komitéer. Såsom ett litet belysande prof på den tidens komitéförhållanden torde det tillåtas mig få anföra förhållandet med den uti Granbergs år 1816 utgifna Statistik öfver Sverige införda förteckning öfver komitéer förordnade sedan 1809. Fastän nämda förteckning är grundad på uppgifter från kansliexpeditionerna och endast omfattar en så kort tidrymd, såg nämde författare sig likväl hvarken i stånd att garantera fullständigheten af förteckningen eller uppgifva, om verkligen alla uppgifna komitéer trädt i verksamhet och afgifvit något betänkande.

Svårigheterna ha ock understundom visat sig ganska stora äfven i fråga om senare tider, och oaktadt upprepade, trägna och tidsödande efterforskningar och efterfrågningar har det icke varit möjligt att städse uppnå all eftersträfvad fullständighet, konsekvens och exakthet i samtliga här ofvan antydda detaljer. Särskildt har det varit fallet beträffande de mycket talrika militära specialkomitéer, som under årens lopp varit tillsatta eller genom generalorder beordrade. Det har icke heller sällan inträffat, att uti departementens diarier antingen helt och hållet saknats anvisningar, hvar man hade att söka förvaringsplatsen för ett afgifvet betänkande, eller ock att de befintliga anvisningarna blifvit under tidernas lopp oanvändbara och missvisande. Betänkanden, som uppgifvits förefinnas förvarade på bestämda ställen och i bestämda arkiv, ha numera ej kunnat der återfinnas. De med ledning af andra kända förhållanden på försök gjorda efterforskningar ha visserligen mången gång medfört önskadt resultat, men ock ibland visat sig gagnlösa, och åtskilliga betänkanden torde numera vara att betrakta som bortkomna. Förhoppningen om att in i det längsta fortsatta efterforskningar skulle krönas med framgång har gjort, att flera betän-

kanden eller anteckningar om betänkanden fått sin plats först i Tillägget och icke förut under de respektive åren.

Till sist torde det tillkomma mig att uttala mitt erkännande för det stora tillmötesgående, hvarmed vederbörande tjenstemän uti riksarkivet, kungl. biblioteket, riksdagsbiblioteket, krigsarkivet samt i departement- och kommandoexpeditionerna äfvensom enskilde sökt underlätta mitt arbete.

Stockholm den 15 februari 1896.

Erik Thyselius.

INNEHÅLL.

Förteckning öfver komitébetänkanden . . . . . Sid. 1.
Tillägg och ändringar . . . . . » 565.
Namnregister . . . . . » 589.
Sakregister . . . . . » 647.

Förkortningen: 1877 bihang 2 saml. 2 afdelningen betecknar, att betänkandet är intaget uti bihanget till riksdagens protokoll för det uppgifna året.

Rättelser: se dels Tillägget, dels namnregistret.

1809.

Förslag till en tryckfrihetsförordning.

Ang. en tryckfrihetsförordning.

Ingår i adelns protokoll den 2 okt. 1809 (band 3 s. 1233—1260).

Komiterade: Statsrådet frih. G. Adlerbeth, ordf., justitierådet G. Poppius, hofkansleren frih. G. af Wetterstedt, biskopen C. v. Rosenstein, kanslirådet C. G. af Leopold.

Sekreterare: P. A. Wallmark, vice bibliotekarie.

Historik: Komiterade voro tillförordnade af riksföreståndaren hertig Karl genom bref till hofkansleren den 25 april 1809, hvilket bref finnes tryckt i Dagligt Allehanda för 1809 nr. 98. Betänkandet finnes äfven tryckt i transsumt i den af Wallmark utgifna Journal för litteraturen och theatern för 1809 nr. 39 och är där undertecknadt af ofvanstående komiterade. Komiterade uppgifvas annorlunda på andra ställen. Wallmark uppger i sin själfbiografi (i Biografiskt lexikon bd 19) Wetterstedt som ordf. och som öfrige komiterade: justitiekansleren grefve Wachtmeister, Poppius, Leopold, Rosenstein och expeditionschefen af Kullberg. I Rydins »Om yttrandefrihet och tryckfrihet» samt Klemming — Nordins svensk boktryckerihistoria uppges de här öfverst nämnda med tillägg af Wachtmeister.

Brefvet till hofkansleren upptager följande komiterade: t. f. hofkansleren, ordf., biskopen i Linköping Carl v. Rosenstein, revisionssekreteraren grefve Fredrik Gyllenborg, kanslirådeu G. Adlerbeth och C. G. Leopold, lagmannen grefve Hans Gabriel Wachtmeister.

Komiterades förslag till tryckfrihetsförordning ingafs till konstitutionsutskottet, som jämte memorial af den 21 sept. 1809 öfverlemnade det till rikets ständers omedelbara handläggning (se vid ofvan anförda ställe i adelns prot.) Mot förslaget gjordes af ständerna åtskilliga anmärkningar, hvilka hänvisades till utskottet, som därefter den 28 november afgaf ett eget förslag åtföljdt af ett särskildt memorial, hvilket senare finnes tryckt å sid. 293—297 i Naumanns upplaga år 1854 af Sveriges grundlagar. Jfr för öfrigt ofvan citerade skrift af Rydin s. 190 o. f.

Underdånigt utlåtande om indelta infanteriregementenas beklädnad.

Ang. indelta infanteriets beklädnad.

Utgör bilaga till protokollet för krigsärenden den 5 sept. 1809 pkt. 5.

Komiterade: Statsrådet frih. G. Adlersparre, vice presidenten frih. Fr. Tersmeden, statssekreteraren H. V. Iserhielm, krigsrådet A. Lundeberg, och statskommissarien G. F. Wirsén.

Historik. Då det för indelta infanteriet gällande beklädnadssätt i flera afseenden voro olämpligt och utan att leda till några besparingar för k. m:t och kronan skulle i tidernas längd kunna förorsaka besvär och kostnader för vederbörande rotehållare, förordnade k. m:t den 19 juni 1809 ofvannämde komiterade med uppdrag att utarbeta förslag till en annan för ändamålet mer lämpad författning.

Betänkandet afgafs den 21 juli 1809. Vid föredragningen den 5 sept. s. å. gillade k. m:t till alla delar de af komiterade uttalade grunder för en blifvande författning och biföll hvad de tillstyrkt, och skulle en dermed öfverensstämmande befallning i ämnet afgå till vederbörande landshöfdingar och regementschefer.

Ang. exercisskvadroner vid Smålands dragoner och Skånes husarregementen.

Betänkande af komiterade till granskning af författningarna om exercisskvadronerna vid Smålands dragoner och Skånes husarregementen.

Komiterade: Statsrådet grefve H. v. Essen, ordf., generallöjtnanten frih. C. J. Adlercreutz, öfversten I. L. Silfversparre, öfverstlöjtnanten J. D. Silfverstolpe och majoren frih. C. Thott.

Den 1 aug. 1809 uppdrog k. m:t åt komiterade att taga i öfvervägande frågan om de olägenheter, vederbörande rusthållare bereddes genom exercisskvadronerna vid ofvannämda regementen. Komiterades betänkande afgafs den 5 augusti och föredrogs den 5 sept. s. å. (I punkt 3 omtalas klagomål från rusthållarne vid ofvannämda regementen öfver inrättandet af en ständig exercisskvadron). Betänkandet remitterades till krigskollegiets utlåtande och landshöfdingarnas yttrande. Krigskollegiets utlåtande anmältes den 25 okt. 1809, landshöfdingarnes yttranden inkommo den 31 okt., 13 nov., 31 dec. s. å. Rikets ständer afläto en skrifvelse den 28 april 1810.

Hela målet föredrogs den 2 april 1811, då krigskollegiets utlåtande infordrades; detta inkom den 11 maj 1811 och Adlercreutz' utlåtande den 12 okt. K. m:ts beslut se prot. i krigsärenden den 10 dec. s. å. punkt 1.

Betänkandet *icke* återfunnet.

Ang. en ny kansliordning.

Betänkande och förslag till en ny kansliordning.

Betänkandet förvaras i riksarkivet bland »komitéer rör. embets- och styrelseverken». Ang. bilagan se nedan.

Komiterade: Justitiestatsministern grefve C. A. Trolle-Wachtmeister, statsministern för utrikes ärenden friherre L. v. Engeström, statsrådet frih. M. Rosenblad, justitiekansleren grefve H. G. Wachtmeister, hofkansleren frih. G. af Wetterstedt, statssekreteraren H. V. Iserhielm, statssekreteraren grefve G. V. Hamilton, statssekreteraren H. Järta, landshöfdingen t. f. statssekreteraren N. von Rosenstein, statssekreteraren frih. Sch. Rosenhane samt kanslirådet E. Bergstedt.

Dessa voro de ursprungligen utsedde komiterade. Betänkandet är emellertid undertecknadt af L. von Engeström som ordförande, M. Rosenblad, H. Gabr. Wachtmeister, Wetterstedt, v. Rosenstein, C.

Lagerbring, Iserhielm, Järta, Bergstedt samt J. A. Börtzell (statssekreterare).

Bilaga. Underdånigt förslag till en ordning för k. m:ts kansli.

Utgör bilaga till protokollet för kammarärenden den 23 okt. 1809.

Historik. Sedan i följd af den nya regeringsformen den 6 juni kansliet blifvit fördeladt i flera expeditioner än förut och gällande kansliordning därigenom i åtskilliga delar tarfvade ändring och rättelse, fingo komiterade den 11 juli 1809 i uppdrag att öfverse och granska gällande kansliordning och föreslå nödiga ändringar och förbättringar. Betänkandet afgafs den 28 aug. s. å. K. m:t gillade med smärre ändringar komiterades förslag (se ofvannämda prot.) K. kung. utfärdades den 23 okt. s. å. om inrättande af en kanslistyrelse samt upplösning af kanslersgillet. K. m:ts nåd. ordning för dess och rikets kansli s. d.

Betänkande rörande ved- och kolbehofven för kgl. hofvet och de publika verken. *Ang. ved och kol för hofvet och de publika verken.*

Förvaras i riksarkivet bland »komitéer om embets- och styrelseverken.»

Komiterade: Öfveramiralen grefve Joh. Gust. Lagerbjelke, vice amiralen H. Nauckhoff, vice presidenten friherre Fr. Tersmeden, Carl Gust. Ekman, statskommissarien Em. Widegren.

Komitén förordnades den 16 augusti 1809; betänkandet afgafs den 18 september 1809, föredrogs den 20 samma månad.

Förslag till interimsförfattning för tågande trupper. *Ang. en interimsförfattning för tågande trupper.*

Komiterade. Generallöjtnanten frih. C. J. Adlercreutz, ordf., hofkansleren frih. G. af Wetterstedt, statssekreteraren J. V. Lannerstjerna, kammarrådet N. F. Tranström och statssekreteraren G. F. Wirsén.

Bilaga. Stat, hvarefter kronoskjutshästar bestås under marche forcée med trupper.

Ingår som bilaga till protokollet för krigsärenden den 26 sept. 1809 punkt 15. Skrifvelsen som åtföljde den föreslagna staten ej återfunnen.

Historik. Komitén nedsattes den 22 aug. 1809 till granskning af gällande tågordning; ofvanstående interimsförslag afgafs den 20 sept. 1809; föredrogs den 26 s. m. K. m:t gillade och fastställde komiterades förslag till författning och stat samt ville sådant krigsförvaltningen, förvaltningen af sjöärenden, vederbörande generalbefälhafvare och konungens befallningshafvande till efterrättelse meddela. Jfr vidare sid. 11 angående aflöningsstater för kustförsvaret.

Utlåtande angående arbetaren A. Kjellströms krutprobersätt. *Ang. ett visst krutprobersätt.*

Förvaras i riksarkivet bland krigskollegiets skrifvelser 1809.

Komiterade: Generallöjtnanten friherre C. J. Adlercreutz, generalfälttygmästaren C. G. Helvig, öfversten A. af Klercker och öfverstelöjtnanten J. F. Nordenanckar.

Sekreterare: L. Silfverstolpe.

Historik. K. m:t gaf den 25 juli 1809 dessa personer i uppdrag att sammanträda och granska de af krutarbetaren A. Andersson Kjellström uppgifna krutprobersätt och anställa jämförelse mellan hans krutsorter och de i kronans förrådshus befintliga och deröfver afge underdånigt utlåtande (se protokollet för krigsärenden samma dag punkten 32).

Utlåtandet inkom den 30 augusti, anmältes den 12 september ut in prot. (punkt 29).

Ang. arméns och flottans penningbehof.

Betänkande angående arméns och flottans penningbehof.

Komiterade: Presidenten friherre C. E. Lagerheim, öfveramiralen grefve J. G. Lagerbjelke, amiralen friherre J. af Puke, tjenstgörande adjutanten för armén, chefen för krigsförvaltningen, hofmarskalken frih. A. G. Silfversparre och statskommissarien G. F. Wirsén.

Den 26 september 1809 (se protokollet för krigsärenden samma dag punkt 17) gaf k. m:t dessa personer i uppdrag att sammanträda och företaga pröfning af de penningbehof, som voro oumbärliga för krigshärens och flottornas förvaltning, och för att utröna om och för hvilka penningbehof utöfver de af banken beviljade medel vore af nöden. Komiterade inkommo den 29 samma månad angående de militära departementens penningbehof; föredrogs den 3 oktober ut in prot. punkt 26.

Ang. rikets försvar.

Betänkande angående grunderna för rikets försvar.

Komiterade m. m. se 1810, sid. 5—6.

Betänkandet afgafs den 16 oktober 1809, är ej återfunnet. Se för öfrigt i detta afseende insända artiklarne i Nya Dagligt Allehanda 1893 för den 11 och 16 februari af kaptenen vid flottan C. E. Flach och riksarkivarien Odhner.

Ang. passevolansvilkoren vid flottornas artilleritrupper.

Förslag till förändringar uti passevolansvilkoren vid flottornas artilleritrupper.

Förvaras i riksarkivet bland krigskollegiets utlåtanden 1809.

Komiterade: Öfveramiralen grefve J. G. Lagerbjelke, öfveramiralen frih. J. af Puke, amiralen tjenstgörande generaladjutanten för flottorna frih. Victor von Stedingk.

Utlåtandet föredrogs den 31 okt. s. å. (punkt 4).

1810.

T. f. komiterade angående rikets försvarsverk:

1. *Betänkande den 22 mars 1810 angående en krigsberedning, instruktion för krigskollegium m. m.* *Ang. de verkställande militära styrelseverken.*

Komiterade: Generalen grefve J. Wrede, ordf., öfveramiralen frih. J. af Puke, presidenten frih. C. E. Lagerheim, generaladjutanten frih. C. J. Adlercreutz, statssekreteraren C. Lagerbring, statsrådet frih. B. v. Platen.

Sekreterare: Expeditionssekreteraren frih. V. Carpelan.

Bilagor. Projekt till ny instruktion för krigskollegium.

Ingår som bilaga till protokollet för krigsärenden den 19 mars 1811. punkten 3.

Projekt till instruktion för storamiralsämbetet.

Betänkandet jämte sistnämda bilaga förvaras uti riksarkivet bland »kommissioner rörande försvarsverket 1810—30».

Betänkandet innefattade i hufvudsak tre förslag: 1) förslag till en militärberedning, 2) instruktion för krigskollegium, 3) angående styrelseverket för sjöärenden, i hvilket afseende komitén tillstyrkte en förening af örlogs- och skärgårdsflottan uti en stat och en kår. Betänkandet föredrogs den 27 november 1810 och 12 januari 1813 beträffande förslaget om en militärberedning samt den 19 mars 1811 angående krigskollegium. Föredragningen ut in prot., hvilken enligt anteckning å akten skulle egt rum den 19 juni 1810, har ej återfunnits i protokollet. K. m:t tillförordnade den 12 januari 1813 en krigsberedning samt gillade och biföll den 19 mars 1811 komiterades förslag angående den nya organisationen och ärendenas fördelning emellan departementen inom kollegiet. Jfr för öfrigt protokollet den 27 november 1810 punkten 1 och den 12 januari 1813 punkten 1 samt den 19 mars 1811 punkten 3.

2. *Betänkande angående de hufvudsakligaste förändringar, som ett ombytt försvarssystem synes fordra.* *Ang. ett ombytt försvarssystem.*

Bilagor. Underdånigt projekt, som visar huru många och hvad slags bevärade fartyg skärgårdsflottan för framtiden bör ega.

Tabell, utvisande det antal bevärade fartyg, arméns flotta består af enligt senaste förslag, samt bestyckning och besättning; undertecknad den 16 oktober 1809 af Victor von Stedingk, tjänstgörande generaladjutant för flottan.

Särskild tanke af Puke.

Betänkandet jämte de två förstnämda bilagorna förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande försvarsverket 1810—1830». Den i betänkandet som bifogad omnämda särskilda tanken af Puke har ej återfunnits.

Historik. Komitén tillsattes den 3 oktober 1809 att genomgå och granska de till rikets försvar hörande anstalter samt yttra sig om de anstalter och förbättringar, som erfordrades af rikets dåvarande skick. Komitén, äfven benämnd »defensionskomitén» och ibland »komiterade till öfverseende af rikets försvar», afgaf den 16 oktober 1809 ett betänkande rörande de grunder i allmänhet, hvarpå rikets försvar efter dess förändrade gränser borde byggas. Den 22 mars 1810 afgåfvo komiterade sitt förut här ofvan nämda betänkande. Betänkandet angående ett ombytt försvarssystem afgafs den 14 april 1810 och är undertecknadt af kronprinsen Karl August som ordförande.

Komitén för allmänna läkarevården:

Ang. ett garnisonssjukhus i Stockholm.

1. *Betänkande den 9 juli 1810 angående inrättande af ett garnisonssjukhus i Stockholm m. m.*

Förvaras i riksarkivet bland »direktioner m. m. för sjukvård.»

Bilagor. Förslag till uppsats på hvad som behöfves för ett garnisonssjukhus åt 300 man.

Om ett garnisonssjukhus i Stockholm.

Förslag till ett instituts inrättande för fältläkarekåren.

Föredrogs dels på krigs-, dels på handels- och finansexpeditionens föredragning.

Ang. prästers medicinska studier.

2. *Underdånig skrifvelse angående de presterliga och medicinska studiernas förenande hos blifvande prester den 9 augusti 1810.*

Ingår i Handlingar angående medicinska kunskapers inhemtande af blifvande prester etc. Sth. 1816. 8:o. S. 2—5.

Kanslistyrelsens utlåtande angående ofvanstående skrifvelse se ofvannämda Handlingar s. 25 och följande. Jemför vidare dessa Handlingar.

Ang. ett institut för fältläkare.

3. *Betänkande den 8 december 1810 angående inrättningen af ett institut till danande af fältläkare.*

Förvaras i riksarkivet bl. »direktioner m. m. för sjukvård».

Betänkandet anmältes den 18 dec. 1810.

Komiterade: Af militärer: majoren frih. Adolf Lagerbjelke, öfverstlöjtnanten Kasimir Reuterskjöld, öfverstlöjtnanten Pehr Martin; Af civilstaten: landshöfdingen Nils v. Rosenstein, statssekreteraren frih. V. Carpelan och landshöfdingen Adolf af Schenbom; Af läkare: förste arkiatern och præses i collegium medicum David von Schulzenheim, förste tjenstgörande lifmedikus C. E. von Weigel, generaldirektören och förste lifmedikus P. af Bjerkén; Af ecklesiastikstaten: ordensbiskopen öfverhofpredikanten Gustaf Murray, hofpredikanten och kyrkoherden Pehr Sam. Drysén och hofpredikanten och kyrko-

herden Joh. Jak. Hedrén. Derjämte hade komiterade på grund af k. m:ts tillstånd tillkallat assessorn i collegium medicum öfverläkaren vid serafimerordenslasarettet J. L. Odhelius och professorn C. Trafvenfelt.

Sekreterare: Professorn L. M. Philipson.

Historik. Med anledning af flere rikets ständers skrifvelser, särdeles den af den 24 april 1810 rörande en allmännare och förbättrad läkarevård i riket, och på andra förekommande anledningar tillförordnade k. m:t genom k. bref den 24 maj 1810 (tryckt i ofvannämnda handlingar) en komité, hvilken hade att inkomma med underdånigt utlåtande beträffande de af rikets ständer framstälda ämnen jämte allt öfrigt, som med läkarevårdens förbättrande egde gemenskap eller af k. m:t blefve komitén uppdraget. De genom samma k. bref förordnade komiterade se ofvan. Det vill emellertid synas, som om komiténs sammansättning snart undergått förändringar; betänkandet om institut för fältläkare är icke undertecknadt af Bjerkén och Hedrén, men deremot af statssekreteraren Hans Järta och majoren Alex. von Wahrenberg. Den 4 september 1811 tillförordnades till nya ledamöter konteramiralen G. F. Aschling och t. f. statssekreteraren G. F. Wirsén, hvilkas namn emellertid icke återfunnits under något utlåtande. Generaldirektören A. J. Hagström och förste lifmedikus S. Hedin synas äfven ha varit ledamöter af komitén.

Skrifvelse jämte underdånigt projekt till expektansstat för befäl, öfver- och underofficerare m. fl. af finska armén, som till Sverige öfverkommit.

Ang. expektansstat för f. d. finska armén.

Projektet utgör bilaga till protokollet för krigsärenden den 7 augusti 1810, punkten 8.

Komiterade: Presidenten i statskontoret frih. C. E. Lagerheim, generallöjtnanten frih. C. J. Adlercreutz och t. f. statssekreteraren för krigsärenden J. A. Börtzell.

Historik. I anledning af en rikets ständers skrifvelse af den 3 april gaf k. m:t den 10 april 1810 komiterade i uppdrag att uppgöra expektanslönestat för dem af f. d. finska arméns befäl och civile tjenstemän, som efter fredsslutet önskade i svensk tjenst få kvarstanna. Komiterades skrifvelse är af den 16 juli 1810.

K. m:t gillade till alla delar de af komiterade framlagda grunderna och stadfäste projektet (se förstberörda protokoll af den 7 augusti). Jemför sid. 11.

Utlåtande den 13 november 1810 om sättet till ersättnings meddelande för jord, som mistats vid anläggningen af Göta kanal.

Ang. ersättning för jord, mistad genom Göta kanals anläggning.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar angående Göta kanal.

Komiterade: Presidenten frih. C. E. Lagerheim och justitierådet O. E. Lagerheim samt öfverdirektören frih. E. af Wetterstedt.

Anmältes 30 november 1810 på handels- och finansexpeditionens föredragning (punkten 5). K. m:t gillade komiterades utlåtande. Jemför ock sid. 11.

Ang. Strömsholms kungsladugård och stuteri.

Betänkande den 1 dec. 1810 angående förvaltningen af Strömholms kungsladugård och stuteri.

Komiterade: Friherre Claes Fleming, ordf., förste hofstallmästaren frih. Claes Rålamb, frih. O. E. Lagerheim, landshöfdingen frih. E. af Wetterstedt, vice presidenten frih. Fr. Tersmeden, statskommissarien Em. Widegren, öfverstlöjtnanten H. von Gerdten.

Sekreterare: E. M. Kuylenstjerna.

En komité tillförordnades den 12 februari 1808 och i anledning af komiterades hemställan förordnade k. m:t den 21 januari 1809 om flyttning af stuteriet från Kungsör till Strömsholm. I följd af regementsförändringen blef emellertid detta ej verkställdt. I anledning af rikets ständers skrifvelse den 22 mars 1810 upplöstes den gamla komitén och en ny tillsattes den 10 september. Komitén skulle under två års tid förvalta båda kungsgårdarna och inkomma med förslag beträffande Strömsholms kungsladugård och stuteri. Öfver ofvanstående betänkande inkom statsberedningen med utlåtande den 3 april 1811. Ärendet anmältes den 6 maj 1811 (se protokollet för kammarärenden samma dag punkten 8). Komiténs uppdrag att förvalta Strömsholms och Kungsörs kungsgårdar fortfor flera år.

1811.

Komiterade till öfverseende af allmänna fattigvården i riket:

Fattigvårdskomitén. Trenne utlåtanden.

1. *Utlåtande den 14 januari 1811 angående rikets ständers hemställan rörande skyldigheten för alla att deltaga i vården om de fattige.*

Föredrogs den 14 februari (punkten 6). K. kungörelse rörande skyldighet för alla att deltaga i vården om de fattige skulle utfärdas.

2. *S. d. angående ifrågasatt tillstånd för husvilla soldatenkor och barn inom Venersborgs län att för sig upprätta små torp eller stugor på kronoallmänningar.*

Föredrogs den 14 februari 1811; komiterades hemställan bifölls.

3. *Utlåtande den 2 juli 1811 angående skyldigheten för sjöfolk att bidraga till de fattiges vård.*

Föredrogs den 3 s. m. (punkten 2) tillika med kommerskollegii yttrande i ämnet; allmän kungörelse af s. d. expedierades.

Komiterade: Statssekreteraren Nils von Rosenstein, förste arkiatern D. von Schulzenheim, ordensbiskopen öfverhofpredikanten Gust. Murray, kommersrådet Joh. Wegelin, f. d. öfverdirektören vid Stockholms allmänna fattigvård Sten Rönbeck, hofpredikanten kyrkoherden P. S. Drysén, grosshandlaren P. Joh:son Lundgren, handlanden Abr. Engel hafva undertecknat ofvanstående utlåtanden. När k. m:t den 14 juni 1810 tillförordnade komitén, utsågs till komiterad öfverstekammarjunkaren frih. Claes Fleming, förutom de ofvannämde Rosenstein, Schulzenheim, Murray, Wegelin, Rönbeck, Drysén, Lundgren och Engel samt till korresponderande ledamöter i landsorten, hvilka vid sin närvaro i hufvudstaden egde att deltaga i komiténs arbeten: biskoparne frih. Ludvig Mörner, C. G. Nordin och C. von Rosenstein, lagmannen M. Flinck, majoren L. Gyllenhaal, förste amiralitetsmedicus P. Dubb, assessorerna J. G. Gahn och Harald Schenbom, kaptenen J. C. Kuylenstjerna och brukspatronen L. M. Wærn, hvarjämte komitén erhöll rätt att med sig adjungera personer.

Sekreterare: Protokollssekreteraren i ecklesiastikexpeditionen Dan. Hadorph.

Se vidare 1821.

Ofvanstående utlåtanden förvaras i riksarkivet bland »komitéer och direktioner rörande fattigvården».

Lagkomiténs organisationskomité.

Betänkande angående vissa grunder för arbetet och om arbetets fördelning inom en blifvande lagkomité.

Förvaras jämte komiténs protokoll i riksarkivet.

Komiterade: Justitiestatsministern grefve F. Gyllenborg, ordf., statsrådet frih. M. Rosenblad, justitieråden G. Poppius och J. R. Blom, justitiekansleren grefve H. G. Trolle Wachtmeister, statssekreteraren H. Järta, hofrättsrådet A. G. Steenman, kammarrådet J. G. Branting, bergsrådet B. Sandels och assessorn i kommerskollegium O. Zenius.

Sekreterare: Protokollssekreteraren D. Forelius.

Historik. Rikets ständer begärde genom skrifvelse vid 1809—10 årens riksdag, att en lagkomité måtte nedsättas för att utarbeta förslag till lagarnas förenkling och förbättring, förnyade denna begäran vid 1810 års riksdag och lemnade ett årligt anslag af 5,000 rdr b:ko för ändamålet. Genom skrifvelse den 16 oktober 1810 öfverlemnade rikets ständer i form af utdrag af 1809—10 lagutskotts betänkande af den 1 april 1810 ett sammandrag af de tankar om lagarnas urskiljande, förenkling och förbättring, som vid förstnämda riksdag hade föranledt rikets ständers begäran. K. m:t tillförordnade ofvannämde komiterade den 9 nov. 1810 med uppdrag att föreslå på hvad sätt rikets ständers uttalade önskan bäst kunde till ändamålets vinnande befordras, hvilka allmänna grunder till åtskiljande af egentliga lagar från s. k. ekonomiska författningar syntes lämpligast att följa, hvad som egentligen borde utgöra föremål för den blifvande lagkomiténs granskning samt af hur många och hvilka ledamöter densamma skulle komma att bestå.

Komiterades betänkande inkom den 12 februari 1811 och anmältes i statsrådet den 14 s. m. Beträffande lagkomiténs sammansättning föreslog organisationskomitén en fördelning af ledamöterna i arbetande och granskande samt att arbetande ledamöterna, hvilka borde erhålla arvode, skulle blifva till antalet fem, nämligen två embetsmän från landsorten, två embetsmän i Stockholm samt en akademiker samt att i sådan egenskap borde förordnas: lagmannen i Skåne M. Flink, häradshöfdingen i Nerike C. Törneblad, assessoren i Svea hofrätt Engelbert Boström, assessoren i kommerskollegium O. Zenius och juris professorn i Upsala Lars G. Rabenius, hvarjämte föreslogs att några för sakkännedom utmärkte embetsmän i Stockholm skulle förordnas att utan arvoden deltaga i lagkomitén både vid dess förberedande öfverläggningar och vid arbetets granskning. Organisationskomitén uttalade derjämte den åsigt, att lagkomiténs förslag skulle hinna blifva färdiga och tryckta till slutet af juni månad 1813, så att det sedermera skulle hinna undergå granskning och möjligen behöflig revision samt föreläggas k. m:t och rikets ständer vid riksdagens början 1815.

K. m:t godkände till alla delar komiterades förslag och i enlighet dermed utfärdades instruktion för lagkomitén den 14 februari 1811.

Jemför vidare historiken sid. 38 angående lagkomitén samt Chr. Naumanns uppsats »om kriminallagstiftningen i Sverige efter 1809», som finnes införd i »Tidskrift för lagstiftning, lagskipning och förvaltning» 1864, s. 1 o. f.

Betänkande angående aflöningsstaterna för kustförsvaret. *Ang. aflöningsstater för kustförsvaret.*

Komiterade: Statsrådet frih. C. J. Adlercreutz, ordf., landshöfdingen Olof af Schenbom, öfversten Seb. von Krusenstjerna, kammarrådet N. J. Tranström, statssekreteraren G. F. Wirsén.

Bilaga. Underdånigt projekt till aflöningsstat för innevarande års (1811) extra kommenderingar till kustförsvaret, utvisande tillika hvad efter gällande fältaflöningsstat och resereglementen för hvarje grad dagligen bestås.

Betänkandet förvaras i riksarkivet bland »komitéer rörande armén»; bilagan utgör bilaga till protokollet för krigsärenden den 19 mars 1811, punkten 4.

Historik. K. m:t beslöt den 15 januari 1811 (se protokollet för krigsärenden s. d. punkten 1) att till komiterade för utarbetande af en ny tågordning remittera de från förvaltningen af sjöärenden och landshöfdingen af Håkansson inkomna skrifvelserna med anmärkningar mot interimstågordningen (af komiterade ingifven den 6 sept. 1809; se sid. 3) och lemnade komiterade därjämte i uppdrag att under afvaktan på fullbordandet af deras definitiva projekt med iakttagande af de af beredningen i skrifvelse den 28 december 1809 anmärkta omständigheter utarbeta projekt till ett särskildt reglemente för aflöningarna till lands och sjös under de samma år förestående rustningar och försvarsanstalter. Komiterade fullgjorde sitt uppdrag genom afgifvande af ofvanstående betänkande den 5 mars s. å. I betänkandet yttrade komiterade sig äfven angående dagaflöningen till flottan.

Komiterades förslag fastställdes till allmän efterlefnad; jfr för öfrigt protokollet den 19 mars, punkten 4.

Utlåtande den 24 juli 1811 angående ersättningsfrågor för bortmistad jord genom Göta kanals anläggning. *Ang. mistad jord genom Göta kanals anläggning.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar angående Göta kanal.

Komiterade de samme som 1810 (se sid. 7) med undantag af presidenten Lagerheim.

Anmältes den 5 dec. 1811 (protokollet för kammarärenden punkt 10).

Underdånigt projekt till expektansstat för officerare och underofficerare af f. d. finska armén jämte förslag till sådana förbättringar i samma stat, som tillgångarna af den dertill af rikets ständer anslagna summa synas medgifva för åren 1810, 1811 och tills vidare. *Ang. en förnyad expektansstat för f. d. finska armén.*

Projektet utgör bilaga till protokollet för krigsärenden den 13 augusti 1811, punkten 49. Jfr protokollet för den 28 augusti.

Komiterade: Presidenten frih. C. E. Lagerheim och statsrådet frih. C. J. Adlercreutz.

Historik. Sedan rikets ständer vid 1810 års urtima riksdag väckt förslag om en höjning af expektanslönerna för f. d. finska armén, hade nämde komiterade fått i uppdrag att efter en noggrann granskning af de verkliga tillgångarna af besparingar på den anslagna expektansfonden föreslå en förnyad expektansstat. Komiterades memorial är af den 29 juli. Se äfven vid skrifvelsen af den 16 juli 1810, sid. 7.

H. k. h. kronprinsen gillade till alla delar komiterades hemställan och befalte utfärdandet af expektansstat i enlighet med projektet och de af komiterade framlagda grunderna.

Den 28 augusti anmäldes af presidenten Lagerheim ingifna rättelser i projektet, hvilka beslötos skulle vederbörligen iakttagas.

Medicinalkomiten; ang. med.-teol. stipendierna.

Yttrande angående de mediko-teologiska stipendierna.

Ingår i Handlingar angående medicinska kunskapers inhämtande af blifvande prester. Sth. 1816. Sid. 77—86.

Särskildt yttrande af Trafvenfeldt. Komiterade etc. se sid. 6—7.

Yttrandet afgafs den 2 september 1811, anmältes den 13 september, refereras å sid. 257—265 i statsrådsprotokollet för ecklesiastik-ärenden.

Ang. förslag till instrukt. för garnisonssjukhuset.

Förslag till instruktion för garnisonssjukhuset.

Skrifvelsen förvaras i riksarkivet bland »direktioner m. m. för sjukvård».

Komiterade: Presidenten frih. C. E. Lagerheim, t. f. statssekreteraren N. v. Rosenstein, statssekreteraren C. Lagerbring, t. f. statssekreteraren G. F. Wirsén.

Ett förslag till instruktion hade afgifvits af direktionen för garnisonssjukhuset. Öfver detta inkom presidenten frih. Lagerheim med utlåtande, som anmältes den 3 oktober 1811, då ofvannämde komiterade tillförordnades att granska instruktionen. (Se protokollet för ecklesiastikärenden s. d.) Komiterades utlåtande afgafs den 2 november samma år och föredrogs den 6 samma månad, då deras förslag gillades och fastställdes till alla delar.

Ang. Osbeckska kurmetoden.

Komiterade för den Osbeckska kurmetoden: berättelse om lasarettsläkaren Osbecks upptäckta och bestyrkta kurmetod för urartade veneriska sjuka.

Förvaras i riksarkivet bland »direktioner för sjukvård». *Tryckt* i »Samlingar i blandade ämnen för läkarevetenskapen och naturforskningen», utgifna af *Sven Hedin*. B. 1, h. 4. Sth. 1811—12. Sid. 49—126.

Komiterade: Förste arkiatern D. von Schulzenheim, ordf., förste lifmedikus C. E. von Weigel, förste lifmedikus S. Hedin, generaldirektören vid lasaretten A. J. Hagström, assessorn Henrik Gahn, förste lifmedikus Pehr af Bjerkén, professorn L. M. Philipson, professorn E. Gadelius, sekreteraren C. B. Rutström.

Sekreterare: L. G. Werner, hofmedikus.

Bilagor. Diktamina till protokollet af D. v. Schulzenheim, Weigel, Hagström, Bjerkén, Gahn, Philipson, Gadelius, Rutström.

Komitén förordnades genom k. bref den 16 maj 1811 med uppdrag att af lasarettsläkaren C. G. Osbeck emottaga upptäckten af hans metod till botande af illaartade veneriska sjukdomar m. m. enligt med hvad k. m:ts skrifvelse till collegium medicum innehöll.

Betänkandet afgafs den 18 november, anmältes den 16 december 1811.

Underdånigt betänkande rörande anstalters vidtagande i afseende på svenska handelns fredande inom Östersjön. *Ang. svenska handelns fredande inom Östersjön.*

Komiterade: Amiralen frih. V. v. Stedingk, statsrådet frih. B. v. Platen, vice amiralen frih. R. Cederström.

Komiterades betänkande afgafs den 3 dec. 1811, refereras i protokollet för krigsärenden den 10 dec. samma år. H. k. h. regenten biföll komiterades hemställan; se vidare protokollet.

Berättelse angående af särskilde i nåder tillförordnade komiterades verkställd besiktning af Karl Gustafs stads bruk. *Ang. Karl Gustafs stads bruk.*

Komiterade: Kommersrådet Stråle, major mekanikus Erik Nordevall och kaptenen vid Svea artilleri Löfling.

Historik. Komiterade erhöllo sitt uppdrag den 29 oktober 1811, inkommo med berättelsen den 7 december 1811. Öfver berättelsen afgaf presidenten Lagerheim utlåtande den 11 samma månad (se protokollet för krigsärenden den 20 december samma år, punkten 1). Komiterade fingo då i uppdrag att besiktiga Söderhamns faktori och afgifva betänkande om bästa användningen af faktoriet tillhörande vattenfall, jord, hus etc. i händelse af faktoriets förflyttning. Sedan dessa komiterade inkommit med sitt utlåtande, skulle statsrådet frih. Rosenblad m. fl. inkomma med utlåtande öfver ämnet i hela dess vidd. Det förra utlåtandet afgafs den 4 februari 1812 och det senare den 7 oktober samma år.

Underdånigt memorial den 16 december 1811 angående bibehållande i fredstid af nationalarmeringen på Gotland. *Ang. Gotlands nationalarmering.*

Anmältes den 20 december 1811 (punkten 16). K. m:t fastställde de föreslagna lönebeloppen, militärbefälhafvarebefattningen skulle förenas med landshöfdingetjensten, k. proposition skulle aflemnas vid nästa riksdag om beviljande af nödiga medel. Se protokollet för öfrigt.

Ang. afgångsprocentens beräknande.

Underdånigt projekt till ett förnyadt reglemente, hvarefter uppbördsmän och redogörare vid alla kronans magasiner och sjukhus samt under sjöexpeditioner om skeppsbord må sig till godo beräkna afgången å de under händer hafvande uppbörden af spannmål, proviant och fouragepersedlar, samt huru förhållas bör, då persedlar transporteras från ett till annat ställe, och vid skeende grynförmalning.

Bilaga till protokollet för krigsärenden den 11 aug. 1812, punkten 2.

Betänkandet, som tillhörde ofvannämda projekt och var afgifvet af komiterade till granskning af 1790 års reglemente för afgångsprocentens beräknande å proviantpersedlar för kronans uppbördsmän, är ej återfunnet.

Betänkandet inkom den 19 dec. 1811. K. m:t gillade förslaget med vissa ändringar och tillägg. Det nya reglementet skulle tryckas.

1812.

Medicinalkomitén.

1. *Den 18 jan. 1812 rörande flera af rikets ständer väckta frågor till den allmänna läkarevårdens förbättrande.* *Medicinalkomitén; ang. den allmänna läkarevårdens förbättrande.*

Komiterade m. m. se sid. 6, 12.

De frågor, ofvannämda betänkande afsåg, voro:

1) Förbättring i provinsialläkarnes vilkor och ny instruktion för dem;

2) Fri medicin åt fattiga;

3) Anstalter till förekommande af den veneriska smittans spridande och till inrättande af flera kurhus;

4) Angående förekommande af boskapssjukdomars skadliga verkningar ock till utrotande af de fördomar och den vidskepelse, som ofta inträffade vid dessa sjukdomars behandling och botande.

Anmältes den 29 januari 1812 (punkten 6). Komiterade hemställde rörande de tre första punkterna, att de måtte öfverlemnas till collegium medicum, angående den fjärde, att k. m:t måtte efter vederbörandes hörande taga i öfvervägande i hvad mån ett af r. s. lemnadt anslag till medicinalväsendet kunde användas till ifrågavarande behof. K. m:ts beslut se protokollet.

2. *Den 18 jan. samma år om öfverseende af reglementet för barnmorskor och afhjelpande af bristen på desamma.* *Ang. reglementet för barnmorskor.*

Genom kgl. bref den 10 juli 1811 hade komiterade anbefalts att yttra sig härom.

Betänkandet anmältes den 29 jan. 1812 (punkten 7). K. m:t biföll komiterades förslag delvis, men ville angående det öfriga inhämta yttrande af collegium medicum.

Ofvanstående två utlåtanden förvaras i riksarkivet bland »direktioner m. m. för sjukvård».

3. *Angående åliggande för medicine doktorer att vara kirurgie magistrar.* *Ang. skyldighet att vara kirurgie magister.*

Afgafs i anledning af förste arkiatern von Schulzenheims förslag i sådant syfte; inkom den 29 januari, en remiss till Upsala akademis kansler besvarades den 5 maj. Anmältes den 3 juni. Se protokollet för ecklesiastikärenden samma dag sid. 425—437.

Ang. medicins studerande af blifvande prester.

4. *Yttrande den 8 febr. 1812 om populära medicinens studerande af blifvande prester.*

Ingår i förutnämda Handlingar angående medicinska kunskapers inhämtande af blifvande prester etc. Sth. 1816. S. 108—114.

Ang. reglemente för fältläkarekåren.

5. *Utlåtande med projekt till reglemente för fältläkarekåren.*

Förvaras i riksarkivet bland ecklesiastik-expeditionens protokollsutdrag 1813; projektet utgör äfven bilaga till protokollet för krigsärenden den 9 juni 1812, punkten 18.

Förslaget afgafs af komitén den 22 febr. samma år, hvarjämte öfverlemnades ett af komitéledamoten förste arkiatern von Schulzenheim afgifvet förslag till läkarnes bättre utkomst vid andra gardet. Anmältes på ecklesiastikexpeditionens föredragning den 18 mars 1812 och på krigsexpeditionens den 9 juni samma år. K. m:ts beslut se protokollen. Det af k. m:t den 18 mars fastställda reglementet för fältläkarekåren skulle tryckas.

Ang. vaccinationen i riket.

6. *Den 1 april 1812 om vaccinationen i riket.*

Förvaras i riksarkivet bland »direktioner för sjukvård».

K. m:ts beslut se protokollet för ecklesiastikärenden den 8 juli samma år (punkten 1). Utlåtande af coll. med. anmältes den 9 dec. samma år.

Ang. med. doktorsexamen.

7. *Betänkande angående med. doktorsexamen.*

Är enligt anteckning i riksarkivet uttaget 1813 och öfverlemnadt till landshöfdingen v. Rosenstein.

Universitetskanslerernas utlåtanden inkommo den 15 maj, ärendet anmältes den 3 juni samma år (punkten 4). K. m:ts beslut se protokollet.

Ang. ind. infanteriets beklädnadssätt.

Betänkande rörande indelta infanteriregementenas beklädnadssätt.

Utgör bilaga till protokollet för krigsärenden den 4 februari 1812, punkten 24.

Komiterade: Statsrådet grefve F. Wrede, ordf., statsrådet frih. C. J. Adlercreutz, presidenten frih. C. E. Lagerheim, statssekreteraren C. Lagerbring, t. f. presidenten generalmajoren frih. Joh. Aug. Sandels och statssekreteraren frih. V. Carpelan.

Historik. Sedan krigskollegium och statskontoret inkommit med gemensamt utlåtande rörande indelta arméns beklädnadssätt, förordnade h. k. h. kronprinsen den 28 aug. 1811 (se protokollet för samma dag, punkten 34) en komité.

Betänkandet afgafs i jan. 1812; komiterades hemställan bifölls med ett tillägg (se ofvannämda protokoll för den 4 febr.), och skulle k. m:ts förordning i ämnet genom tryckning till vederbörandes kännedom kungöras.

Betänkande i anledning af verkställd besigtning af Söderhamns gevärsfaktori. *Ang. besiktning af Söderhamns gevärsfaktori.*

Komiterade m. m. se vidare sid. 13 vid 1811 års berättelse angående Karl Gustafs stads bruk. Jemför äfven utlåtandet den 7 oktober 1812 angående inköp af Karl Gustafs stads bruk.

Detta betänkande afgafs den 4 februari 1812.

Underdånig promemoria med projekt till fördelning af statsanslaget för armén och flottorna. *Ang. fördeln. af statsanslaget för armén och flottorna.*

Komiterade: Statsråden frih. C. A. Adlercreutz och frih. B. v. Platen och t. f. statssekreteraren G. F. Wirsén.

Betänkandet, som förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande försvarsverket 1810—30», afgafs den 27 febr. 1812, föredrogs den 24 mars samma år. K. m:ts beslut se protokollet för samma dag.

Betänkande af den i nåder förordnade komitén till reglering af det fullkomligaste sättet för ärendenas behandling i rikets kollegier och andra publika verk. *Ang. ärendenas behandling i rikets kollegier och publika verk.*

Betänkandet ingår i transsumt i 1812 års riksdagsbihang, 2 bandet, sid. 1333—43. Komiténs protokoll förvaras i riksarkivet vid »komitén för rikets styrelseverk».

Komiterade: Utrikesministern frih. L. von Engeström, ordf., presidenten i kommerskollegium frih. J. Liliencrantz, presidenten i bergskollegium grefve Fr. Ridderstolpe, f. d. öfverståthållaren presidenten i kammarkollegium grefve S. af Ugglas, presidenten i statskontoret frih. C. E. Lagerheim, amiralen chefen för förvaltningen af sjöärenden frih. V. von Stedingk, t. f. presidenten i krigskollegium frih. J. A. Sandels, kanslirådet E. Bergstedt, krigsrådet A. Lundeberg, amiralitetskammarrådet N. A. Humble (sedermera amiralitetsrådet C. V. Carlberg), statskommissarien G. D. Wåhlberg, kammarrådet E. Edman, bergsrådet O. Kumlin, kammarrättsrådet A. G. Oxengius, kommersrådet S. N. Casström.

Sekreterare: Protokollssekreteraren C. Kindblad.

Komitén tillförordnades den 4 okt. 1811; betänkandet inkom den 31 mars 1812, anmältes den 12 juni 1812 (se protokollet för kammarärenden punkten 1). Komiténs sammanträden hade börjat den 11 november 1811. Till komitén hade inlemnats samtliga kollegiers och publika verks utlåtanden om deras organisation samt möjliga indragningar, hvilka handlingar förvaras i riksarkivet bland handlingar rörande komitén för rikets styrelseverk 1820—23. Se vidare denna komité.

Skrifvelse af de den 5 april 1810 till granskning af ecklesiastika författningar i nåder förordnade komiterade med projekt till en samling. *Ang. granskning af ecklesiastika författningar.*

Komiterade: Justitierådet Gabriel Poppius, biskopen Gustaf Murray, revisionssekreteraren J. G. Turdfjäll, öfverhofpredikanten d:r C. A. Lilljenwalldh.

Biträdande: Kopisten i justitierevisionsexpeditionen grefve N. Snoilsky, notarien vid Stockholms konsistorium E. Agrell.

Komiterade hade egentligen att granska den till följd af k. m:ts 1806 gifna nådiga förordnande upprättade samling af ecklesiastika författningar. Komiterades skrifvelse inkom den 7 juli 1812, anmältes den 15 juli och 9 oktober samma år.

Skrifvelsen förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande ecklesiastikärenden». Samlingen utgafs 1813 under titel:

Samling af författningar och stadgar, hvilka ändra eller förklara kyrkolagen af år 1686, och ännu äro till efterlefnad gällande; författad och utgifven på kongl. m:ts nådiga befallning år 1813. Sth. 1813. 4:o.

Komiterade till granskning af enskiftesförfattningarna:

Ang. enskiftesförordning för Skåne och Skaraborgs län.

1. *Utlåtande den 20 juni 1812 med förslag till en ny enskiftesförordning för Skåne och Skaraborgs län.*

Komiténs utlåtanden förvaras i riksarkivet bland »ekonomi-kommissioner.»

Anmältes den 24 juli 1812; en kungl. förordning utfärdad samma dag.

Ang. fördelning af enskiftesmedel.

2. *Samma dag utlåtande om fördelningen af de till enskiften på stat anslagna medel.*

Anmältes den 8 juli 1812. Se protokollet för handels- och finansärenden samma dag, punkten 7.

Komiterade: Statsrådet frih. M. Rosenblad, ordf., justitierådet frih. O. E. Lagerheim, landshöfdingen t. f. öfverdirektören för landtmäteriet frih. Erik af Wetterstedt.

Sekreterare: Elias Lagerheim, kanslist vid hofkanslerens byrå.

I skrifvelse den 3 april 1810 anhöllo rikets ständer om fortsättande af enskiftesverket och om öfverseende af de utgifna förordningarna rörande landtmäteriet.

Sedan rikets ständer anvisat ett årligt anslag till befordrande af enskiften i riket, infordrades komiterades utlåtande, huruvida de medel, hvilka förut varit bestämda för enskiften endast i Skåne och Skaraborgs län, vore tillräckliga för befrämjande af enskiften i allmänhet.

Se äfven 1817 års betänkande om landtmäteriet.

Bevillningskomiterade:

Bevillningskomiten; ang. bränvinsbränningen okt.—dec. 1812

1. *Betänkande af den 5 sept. 1812 angående bränvinsbränningen för de tre sista månaderna af sagda år.*

Föredrogs den 30 sept. 1812. Då k. m:t redan den 2 i samma månad i allmän kungörelse förordnat, att bränvinsbränningen skulle tills vidare in-

ställas, fann k. m:t, att någon åtgärd i anledning af komiterades hemställan i den delen icke erfordrades, men förklarade, att någon minskning i bränvinsafgifterna ej skulle ega rum. Se protokollet för handels- och finansärenden samma dag, punkten 3.

2. *Samma dag angående markegångssättningarnas insändande till justitieombudsmannen.*

Ang. markegångssättningarnas insändande till just.-ombudsmannen.

Anmältes den 16 sept. samma år. Se protokollet, punkten 3. K. m:t biföll komiterades hemställan.

3. *Den 12 sept. 1812 angående ridderskapets och adelns ansökning om uppbärande genom kronans uppbördsmän af en kapitationsafgift af hvarje mantalsskrifven adlig person till riddarhuskassan.*

Ang. uppbärande genom kronans uppbördsmän af en kapitationsafgift t. riddarhuskassan.

Anmältes den 30 sept. 1812 (se protokollet, punkten 2). K. m:t biföll ridderskapets och adelns begäran tillika med hvad komiterade föreslagit och hemstält.

4. *Samma dag angående borgarståndets underdåniga ansökan om tillstånd för städerna att vid bränvinsbränningens utöfvande få nyttja mindre bränvinspannor än af 50 kannors rymd.*

Ang. begagnande af mindre bränvinspannor.

Anmältes antagligen den 9 okt. samma år i sammanhang med betänkandet af den 18 sept. Se protokollet (n:r 48), punkten 1.

5. *Den 14 sept. 1812 angående rikets ständers upprättade nya chartæ sigillatæ-förordning.*

Ang. ny chartæ sigillatæ-förordning.

Bilaga till protokollet för handels- och finansärenden (n:r 49) den 9 oktober 1812, punkten 1.

Rikets ständers förordning finnes bilagd protokollet. K. m:ts beslut se sagda protokoll. Jfr k. kungörelsen den 9 okt. 1812 angående stämpelpappersafgiftens beräkning och utgörande från och med år 1813.

6. *Den 18 sept. 1812 angående rikets ständers förordning rörande bränvinsbränningen.*

Ang. förordning rör. bränvinsbränningen.

Bilaga till protokollet för handels- och finansärenden (n:r 48) den 9 okt. 1812, punkten 1.

Bilagor: Projekt till förordning etc.
Tariff öfver pannerymdsafgifter.

Rikets ständers förordning af den 17 aug. 1812 finnes bilagd protokollet. K. m:ts beslut se sagda protokoll. Jfr k. kungörelse angående husbehofsbränningen och de derför bestämda afgifter.

Ang. presterskapets befattning med mantalsskrifningar.

7. *Den 22 sept. 1812 angående presteståndets hemställan i afseende på presterskapets befattning med mantalsskrifningar.*

Anmältes den 28 okt. samma år (se protokollet för ecklesiastikärenden samma dag, punkten 3). K. kungörelse samma dag.

Ang. ny förordning om mantalsskrifningar.

8. *S. d. angående en ny förordning om mantalsskrifningars förrättande.*

Bilaga. Projekt till förordning om mantals- och skattskrifningar.

Anmältes den 30 sept. 1812; se protokollet för handels- och finansärenden samma dag (n:r 45½) punkten 4. K. m:t gillade förslaget med vissa mindre ändringar.

Ang. förordning om efterlefnad af k. förf. om bränvinsbränningen i riket.

9. *Den 26 sept. 1812 betänkande med projekt till förordning om hvad som bör iakttagas till behörig efterlefnad af k. m:ts nådiga kungörelse innevarande år (1812) angående bränvinsbränningen i riket samt deras ansvar, som författningen öfverträda.*

Bilaga. Projekt till sjelfva förordningen.

Den åsyftade k. kungörelsen utfärdades den 9 okt. Jfr komiténs betänkande den 18 sept.

Betänkandet anmältes den 4 nov. 1812 (se protokollet n:r 54). K. förordning skulle utfärdas i enlighet med det vid protokollet bifogade och af k. m:t bifallna förslaget.

Ang. allm. bevillningsförordning.

10. *Den 2 okt. 1812 angående rikets ständers allmänna bevillningsförordning och hvad till verkställigheten deraf hörer.*

Bilaga till protokollet för handels- och finansärenden (n:r 50) den 9 okt. 1812, punkten 1.

Bilagor. Förslag till formulär för uppgifter vid beredningsoch taxeringskomitéer jämte taxeringslängder och s. k. sammandrag öfver bevillningen.

Icke återfunna.

K. m:ts beslut se sagda protokoll och k. kungörelse om hvad som bör iakttagas för verkställigheten i vissa delar af rikets ständers vid sist hållna riksdag gjorda och samtyckta bevillning.

Rikets ständers nämda förordning finnes bifogad protokollet.

11. *Samma dag angående borgarståndets anmälan om Falu bergslags deltagande i markegångssättningen.* *Ang. Falu bergslags deltagande i markegångssättningen.*

Anmältes den 14 okt. 1812. Se protokollet samma dag, punkten 2. Borgarståndets anhållan bifölls.

12. *Samma dag angående presteståndets underdåniga ansökan om befrielse från anmärkningar öfver lysningssedlars kartering.* *Ang. lysningssedlars kartering.*

K. m:ts beslut se protokollet den 14 okt. samma år, punkten 1.

13. *Den 14 okt. 1812 angående rikets ständers underdåniga hemställan om sättet för utgåendet af den beviljade landttullsersättningen.* *Ang. sättet för landttullsersättningens utgående.*

K. m:ts beslut se protokollet den 21 okt., punkten 2. K. kungörelse utfärdades den 10 febr. 1813.

14. *Den 9 nov. 1812 angående apotekarnes distillerpannor samt huru med dem förhållas må.* *Ang. apotekarnes distillerpannor.*

K. m:ts beslut se protokollet den 18 nov., punkten 5.

15. *Förslag till förordning mot fylleri och dryckenskap.* *Ang. förordning mot fylleri och dryckenskap.*

Förvaras i riksarkivet bland protokollsutdrag från justitierevisionen 1813 vid högsta domstolens nedannämda protokoll.

Bilaga. Författningsförslaget.

I anledning af r. s. skrifvelse den 3 aug. 1812 om författning mot omättligt bruk af starka drycker och presteståndets skrifvelse den 17 samma månad erhöllo komiterade i uppdrag att utarbeta förslag till förordning. Komiterades förslag afgafs i nov. 1812, föredrogs i högsta domstolen den 23 januari 1813, anmältes i statsrådet den 24 augusti samma år (se protokollet för kammarärenden). Det af högsta domstolen omarbetade förslaget till förordning mot fylleri och dryckenskap finnes äfven infördt i protokollet. K. m:t gillade förslaget med smärre ändringar.

16. *I november samma år i anledning af hemställan af landshöfdingen i Kalmar angående hvad som i sammanhang med mantalsskrifningar vore att iakttaga.* *Ang. mantalsskrifningar.*

K. m:ts beslut se protokollet den 25 nov., punkten 14. Med detta utlåtande ansågo komiterade sig hafva fullbordat sitt uppdrag.

Komiterade: Presidenten i statskontoret frih. C. E. Lagerheim, ordf., presidenten i kammarkollegium frih. O. E. Lagerheim, landshöfdingen D. Edelcreutz, statssekreteraren G. F. Wirsén, kammarrådet H. Julin, statskommissarien N. Frödelius.

Sekreterare: C. Tunelius, sekreterare i statskontoret.

Kamrerare: Landskamreraren S. Storm.

Komiterade tillförordnades den 2 sept. 1812. Utom de ofvannämde förordnades äfven, men endast i hvad som beträffade de med bränvinsbränningsförfattningen gemenskap egande ordningsmål, öfverståthållaren i Stockholm och t. f. statssekreteraren von Rosenstein.

Ang. inköp af Karl Gustafs stads bruk och ditflyttning af Söderhamns faktori.

Utlåtande den 7 okt. 1812 angående inköp af Karl Gustaf stads bruk och ditflyttning af Söderhamns faktori.

Komiterade: Statsrådet frih. M. Rosenblad, ordf., presidenten frih. C. E. Lagerheim, t. f. presidenten i krigskollegium generalmajoren frih. Sandels.

Se vid betänkandet angående besiktning af Karl Gustaf stads bruk sid. 13 och utlåtandet (å sid. 17) af den 4 febr. 1812 ang. besiktningen af Söderhamn.

Utlåtandet anmältes den 13 oktober 1812 (se protokollet för krigsärenden samma dag (punkten 3). K. m:t gillade deras framställning.

Komiterade för konskriptionen:

Ang. allm. beväringsmanskapets utgörande.

1. *Betänkande om inrättningen af allmänna beväringsmanskapets utgörande.*

Komiterade: Statsrådet frih. M. Rosenblad, ordf., presidenten frih. C. E. Lagerheim, statsrådet frih. C. J. Adlercreutz, presidenten i kammarkollegium frih. O. E. Lagerheim, hofkansleren frih. G. af Wetterstedt och statssekreteraren frih. V. Carpelan.

Sekreterare: D. Krutmeijer.

Bilaga. Projekt till k. m:ts nådiga påbud om allmänna beväringsmanskapets utgörande.

Betänkandet förvaras i riksarkivets samling »kommissioner rörande utskrifningen m. m.». Projektet till det kungliga påbudet utgör bilaga till protokollet för krigsärenden den 27 okt. 1812, punkten 1.

Historik. I anledning af rikets ständers skrifvelser den 23 maj och 3 juli 1811 angående kgl. propositionen om förändring i utskrifningssättet för det fastställda förstärkningsmanskapet erhöllo komiterade i uppdrag att efter granskning af alla till ärendet hörande handlingar och dermed gemenskap egande omständigheter afgifva betänkanden och förslag till de åtgärder, som kunde blifva af nöden att vidtaga.

Betänkandet afgafs den 19 okt. 1812, föredrogs den 27 okt. samma år. K. kungörelse, som skulle tryckas i enlighet med komiterades förslag, men med vissa ändringar (se ofvannämda protokoll), utfärdades den 27 okt. 1812.

2. *Utlåtande af den 31 dec. 1812 i anledning af remiss af ett af öfverståthållaren i Stockholm afgifvet förslag angående tjenligaste sättet för anteckning af Stockholms beväringsmanskap inom de fastställda klassåldrarna samt till de medel, som kunde befrämja nödig ordning dervid.*

Ang. anteckning af Stockholms beväringsmanskap.

Utlåtandet föredrogs den 12 jan. 1813. K. m:ts beslut se protokollet samma dag.

Utlåtandet förvaras i riksarkivet på ofvan anförda ställe.

Utlåtande angående Karlshamns handlandes redogörelse för begagnandet under 1808 och 1809 af den dem lemnade nederlagsfrihet.

Ang. Karlshamns handlandes nederlagsfrihet.

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner angående städerna.»

Komiterade: Justitiekanslern grefve H. G. Trolle Wachtmeister, kanslirådet J. J. Beckmarck, kommersrådet C. Lenngren, direktören H. N. Schwan, öfverdirektören J. Bergmann.

Komiterade tillförordnades den 12 februari 1812, afgåfvo utlåtandet den 4 november samma år. Anmältes den 9 december; se protokollet för handels- och finansärenden samma dag (n:r 17).

Betänkande den 14 dec. 1812 angående svenske medborgares hos franska regeringen egande fordringar.

Ang. svenske medborgares fordringar hos franska regeringen.

Förvaras i riksarkivet bland »bevillningskomitéer».

Komiterade: Presidenten i statskontoret frih. C. E. Lagerheim, ordf., statssekreteraren G. F. Wirsén, kommersrådet C. Lenngren och grosshandlaren Jos. Lundholm.

Sekreterare: C. Tunelius, sekreterare i statskontoret.

Bilagor. Förteckning på fordringsegarne.

Yttrande af C. E. Lagerheim.

I anledning af hvad rikets ständer såsom svar på kgl. proposition angående riksgäldskontorets utländska gäld yttrade angående svenska medborgares fordringar hos franska regeringen tillförordnade k. m:t den 2 sept. 1812 (se protokollet (n:r 38) för handels- och finansärenden samma dag, punkten 1) en komité för att ytterligare granska de handlingar, hvarpå svenska undersåtars fordringar, för den del de nämligen redan vore af franska regeringen erkända, sig grundade. Betänkandet anmältes den 16 dec.

Obs. Enligt anteckning på betänkandet och aktens förvaringsplats äfvensom enligt finansexpeditionens diarium skulle betänkandet vara afgifvet af »komiterade öfver bevillningsärenden». Såsom synes såväl af förteckningen öfver komiterade som af ordalagen i sagda protokoll, är detta icke fallet. Komiterade öfver bevillningsärenden utsågos visserligen äfven den 2 sept., men icke genom föredragning under samma punkt.

1813.

Komiterade till tullförfattningarnas öfverseende:

Tullförfattningskomitén; ang. ny nederlagsförfattning.

1. *Förslag till ny nederlagsförfattning jämte utlåtande öfver ansökningar från åtskilliga rikets stapelstäder om vinnande af nederlagsfrihet.*

Bilaga. Underdånigt förslag till förordning om nederlag och hvad dervid bör iakttagas.

Betänkandet afgafs den 26 mars 1813; det insända förslaget var uppsatt af generaltullarrendesocietetens fullmäktige.

Ang. nederlagsrätt för Stockholm.

2. *Samma dag angående sökt nederlagsrätt för Stockholms stad.*

Bilagor. Protokollsutdrag, innefattande särskilda yttranden af Schwan, Schmidt, Ennes, Valerius.

Två tabeller, utvisande förpassningen af kolonialvaror från Stockholm till Finland 1810—12.

Meningarna inom statsrådet beträffande dessa båda utlåtanden vid föredragningen den 5 maj 1813 voro delade. K. m:t beslöt i enlighet med flertalet, att rättigheten till förvarande af nederlagsgods skulle tills vidare endast utsträckas till Göteborg samt att frågan om en mera utvidgad nederlagsrätt för Stockholm äfvensom om en dylik rättighets beviljande åt Marstrand skulle uppskjutas och generaltulldirektionen anbefallas inkomma med utlåtande. En nederlagsförfattning skulle utfärdas i öfverensstämmelse med det vid statsrådsprotokollet bifogade förslaget att gälla från och med den 1 juli samt skulle tryckas.

Ang. höjd tull på utländsk stenkol.

3. *Angående förhöjning af tull på utländska stenkol.*

Utlåtandet afgafs den 9 sept. 1813. Föredrogs den 15 samma månad. K. m:ts beslut se protokollet för handels- och finansärenden samma dag, punkten 2.

Beträffande komiténs sammansättning etc. se 1817, sid. 48. Se vidare åren 1814, 15, 16 och 17.

Ofvanstående utlåtanden jämte de flesta af komiténs under följande år afgifna förvaras i riksarkivet bland »tullkommissioner».

Ang. inköp af Karl Gustafs stads bruk.

Betänkande angående inköpet m. m. af Karl Gustafs stads bruk.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar rörande »direktionen öfver Eskilstuna eller Karl Gustafs stads manufakturverk och gevärsfaktori».

Komiterade: Presidenten frih. C. E. Lagerheim, ordf., kommersrådet C. V. Stråle, majoren E. Nordevall och kaptenen Gust. Löfling.

Bilagor. Memorial af Lagerheim.

Värdering på inrättningar, redskap etc., som skulle öfverflyttas från Söderhamns gevärsfaktori.

Komiterade fingo den 20 okt. 1812 i uppdrag att afsluta handeln om bruket och landtegendomen samt att inkomma med utlåtande om allt hvad till verkställigheten af k. m:ts beslut den 20 okt. kunde anses nödigt att iakttaga tillika med förslag öfver kostnaderna och sättet för den nya faktoriinrättningens verkställande äfvensom grunder till reglemente för hushållningen vid faktoriet och fristaden. Betänkandet afgafs den 9 april 1813, föredrogs i beredningen af krigsärenden den 12 samma månad (punkten 2) och i statsrådet den 13. K. m:t biföll beredningens förslag.

Uppfostringskomitén:

1. *Den 20 april 1813 förslag till vissa provisoriska förändringar vid läroverken under den tid 1807 års skolordning ännu kunde förblifva gällande.* *Uppfostringskomitén; ang. prov. förändringar vid läroverkn.*

Anmältes den 29 april 1813 (punkten 3). K. m:t gillade komiterades hemställan till alla delar.

2. *Samma dag angående anstalters vidtagande vid läroverken för grundläggning derstädes af öfning och skicklighet i afseende på den beslutade nationalbeväringen.* *Ang. öfning och skicklighet för nationalbeväringen.*

Anmältes den 29 april 1813 (punkten 4). Utlåtanden hade inkommit från kanslererna öfver Upsala och Lunds universitet. K. m:t gillade komiterades grunder; beslutet se protokollet.

3. *Den 7 sept. samma år angående af biskoparne i Linköping och Strengnäs ingifna förslag till provisoriska förändringar i skolordningens föreskrifter.* *Ang. prov. förändringar i skolordningen.*

Anmältes den 22 sept. 1813 (punkten 4). K. m:t biföll allt hvad komiterade hemstält.

4. *Den 7 okt. samma år angående föreslagna provisoriska förändringar med läroverken i Upsala, Vesterås och Hernösands stift.* *Ang. prov. förändringar vid läroverken i vissa stift.*

Anmältes den 20 okt. 1813 (punkten 4). K. m:t biföll allt hvad komiterade föreslagit.

Ang. inrättning för danande af fältläkare.

5. *Den 23 nov. samma år angående en af sundhetskollegium föreslagen inrättning till danande af fältläkare.*

Anmältes den 27 januari 1814 (punkten 6). Med anledning af de af komiterade angifna skäl biföll icke k. m:t kollegiets förslag.

Ofvanstående utlåtanden förvaras i riksarkivet bland komiténs handlingar.

Komiterade m. m. se år 1817. Tryckt finnes: Berättelse af k. uppfostringscomitén, häft. 1, innefattande dess inrättning och ändamål etc. Stockholm 1813. 8:o.

Ang. 1813 års bevillningstaxering.

Betänkande angående 1813 års bevillningstaxering.

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 8 sept. 1813, punkten 1.

Komiterade: Presidenterna frih. C. E. Lagerheim, ordf., och O. E. Lagerheim, statssekreteraren grefve A. G. Mörner, kommersrådet C. V. Ståle, statskommissarien N. Frödelius, direktören H. N. Schwan, direktören E. T. Swedenstjerna, handlanden Jon. Winberg.

K. m:t infordrade från samtliga k. befallningshafvande sammandrag af den för året inom hvarje län taxerade bevillning och uppgift på de grunder, som vid bestämmandet af egendomars och hemmans värden blifvit följda. Komiterade erhöllo i uppdrag att afgifva utlåtande häröfver.

Betänkandet afgafs den 6 sept. 1813. K. m:t beslöt skrifvelser till k. befallningshafvande och öfriga vederbörande i öfverensstämmelse med de af komiterade uttalade grunder.

Ang. lots- och båkväsendet.

Betänkande jämte projekt till ny stat, nytt reglemente och ny förordning om lots- och båkväsendet jämte dithörande förteckning å lotsplatserna och anvisning till lotstaxorna.

Komiterade: Konteramiralen H. H. Anckarheim, ordf., kammarrådet Tranström m. fl.

Sekreterare: Kammarskrifvaren vid lotsverkskontoret Carl Vilhelm Riben:

I anledning af en skrifvelse den 29 mars 1809 af rikets ständer angående förbättring af rikets lots- och båkinrättningar tillförordnade k. m:t 1812 en komité för att utarbeta förslag till ny reglering för lots- och båkinrättningar. Betänkandet afgafs den 3 juli 1813. Högsta domstolen afgaf utlåtande den 15—21 april 1814 öfver de delar af betänkandet som angingo straff, ansvar och rättegångssätt.

Betänkandet har ej återfunnits; en skrifvelse af komiterade förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande sjöfarten.»

Betänkandet remitterades till komitén för reglering af flottans ärenden, som afgaf utlåtande den 3 maj 1817 och den 6 februari 1819 i fråga om reglementet.

Statssekreteraren Quiding inkom den 10 mars 1820 med ett af honom utarbetadt förslag till reglemente och förordning för lots- och båkinrättningen m. m. K. m:ts beslut se protokollet för krigsärenden den 13 juni 1820 (punkt 1).

Betänkande angående ön Guadeloupes besittningstagande. *Ang. Guadeloupes besittningstagande.*

Utgör bilaga i afskrift till statsrådsprotokollet för handels- och finansärenden den 5 okt. 1813, punkten 23.

Komiterade: Statsministern för utrikes ärenden, grefve L. v. Engeström, ordf., statsrådet frih. M. Rosenblad, presidenten frih. C. E. Lagerheim, konteramiralen H. Anckarheim, kammarherre G. G. v. Brinkman, kommersrådet S. N. Casström, direktören H. N. Schwan, förste expeditionssekreterarne A. Sundbäck och P. Ulmgren.

Sekreterare: O. C. E. Bergius.

Bilagor. Litt. A. Projekt till stat för den civila styrelsen m. m.
Litt. B. Projekt till löningsstat för militären.

Historik. Sedan enligt traktat af den 3 mars 1813 mellan k. m:t och h. m:t konungen af Storbritanien och Irland ön Guadeloupe afträdts till Sverige, förordnades komiterade den 7 mars samma år att föreslå de åtgärder och författningar, som borde vidtagas i afseende på öns besittningstagande.

Betänkandet afgafs den 20 sept. 1813. K. m:t gillade komiterades provisoriska förslag till styrelsens aflöning och till handelsförfattningar och ville att de skulle gälla till efterrättelse vid besittningstagandet. Ärendet remitterades till statsrådsberedningen ang. sättet att bestrida de för öns besittningstagande oundgängliga kostnaderna och till krigsexpeditionen angående anskaffandet af det för ön nödiga manskapet. Ärendet anmältes ånyo den 1 dec., förklarades då hvilande tills vidare, förföll senare.

Komiterade till hushållningens reglerande vid Flyinge och Dalby kungsgårdar:

1. *Betänkande den 19 okt. 1813 angående en stuteriinrättning derstädes.* *Ang. en stuteriinrättning vid Flyinge och Dalby kungsgårdar.*

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner angående stuterier och till hästafvelns befrämjande.»

Komiterade: Riksmarskalken grefve H. H. von Essen, ordf., presidenten frih. O. E. Lagerheim, landshöfdingen frih. Vilh. af Klinteberg, statskommissarien Em. Widegren.

Sekreterare: Sal. Eberh. Geijer, lagman.

Bilagor. Litt. A—C. Utdrag ur öfverste Tolls anteckningar, rörande hästunderhållet, sädes- och höafkastningen etc. vid Flyinge och Dalby 1782 och följande år.

Litt. D. Sammandrag öfver

1—2. Kartebeskrifningar öfver egoindelningarna till kungsgårdarna.

3—5. Förteckning på lägenheterna under desamma.

6—7. Förteckning öfver dagsverksskyldige husmän.

Litt. E. Projekt till arrendekontrakt.

Litt. F.—L. Handlingar angående arbetsböndernas afgifter och hofverier etc.

I anledning af rikets ständers skrifvelse den 29 juni 1812 mottogo komiterade uppdraget den 4 mars 1812. Betänkandet anmältes den 7 dec. 1813 (punkten 5).

Betänkandet refereras i statsutskottets utlåtande n:r 123 i 1817—18 års bihang saml. 4 sid. 492 och följande.

Ang. uppköp af hästar.

2. *Samma dag angående uppköp af hästar.*

Förvaras på samma ställe.

Anmältes den 14 dec. samma år.

Ang. fraktlikvider.

Komiterade för reglering af 1812 års fraktlikvider: Utlåtande om grunderna för dessa likvider och de för deras afslutande nödiga åtgärder.

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande sjöfart.»

Komiterade: Presidenten frih. Fr. Tersmeden, ordf., vice amiralen H. J. Nauckhoff, landshöfdingen Mägn. Wanberg, assessoren i kammarrätten G. A. Schierbeck.

Sekreterare: Protonotarien i kammarrätten Per Gust. Bergius.

Kamrerare: Revisorn i kammarrätten N. Bjurling.

Bilagor. 1) Den af komiterade uppgjorda utredningen och likviden öfver fraktfördelningarna.

2) Omröstningsprotokoll för vissa dagar jämte en af Wanberg författad särskild uträkning.

3) Åtskilliga ansökningar rörande fraktlikviderna.

1 och 3 ej bifogade betänkandet i riksarkivet. Komiterade voro förordnade till reglering af fraktlikviderna för de fartyg, som till den år 1812 tillämnade expeditionen varit under embargo. Betänkandet afgafs den 1 dec. 1813, föredrogs den 24 jan. 1814 under vistandet i Kiel. H. k. h. kronprinsens beslut expedierades genom note till komiterade, krigskomitén, justitiekanslersembetet och landshöfdingen i Göteborg. Konsepten till dessa noter förvaras jämte akten i riksarkivet.

1814.

Uppfostringskomiten:

1. *Den 14 mars 1814 förslag till reglemente för gymnastiska centralinstitutets föreståndare.* *Uppfostringskomitén; ang. gymn. centralinst. föreståndare.*

Anmältes den 25 maj 1814 (punkt 16); k. m:ts beslut se protokollet.

2. *Samma dag angående ökadt antal af magistrarne vid promotionerna i Lund.* *Ang. promotionerna i Lund.*

Anmältes den 30 mars 1814 (punkt 1). Komitens hemställan bifölls.

3. *Den 23 april samma år angående betyg af musikaliska akademien för dem, som söka beställningar såsom directores musices eller cantus vid universiteten och gymnasierna.* *Ang. directores musicesbeställningarna.*

Anmältes den 11 maj 1814.

4. *Den 7 maj samma år om sjunde lektionen vid åtskilliga gymnasier.* *Ang. sjunde lektionen vid gymnasier.*

Anmältes den 17 aug. 1814 (punkten 1). K. regeringens beslut se protokollet.

5. *Den 30 juli samma år angående ferierna vid gymnasium och skolorna i Hernösands stift.* *Ang. skolferierna i Hernösands stift.*

Anmältes den 10 aug. 1814 (punkten 5). K. regeringen biföll komiterades förslag i alla delar.

Dessutom afgaf komitén under året åtskilliga utlåtanden angående förändringar vid vissa läroverk, lönetillökningar o. d.

Ofvanstående utlåtanden förvaras i riksarkivet bland komiténs handlingar.

Tullförfattningskomitén:

1. *Utlåtande angående fullmäktiges i jernkontoret hemställan om nedsättning i tullen för utgående svenskt jern.* *Tullförfattn.-k. ang. nedsatt tull för utgående jern.*

Bilagor: Uträkning af tullafgiften å importerade viner, arrack, rum, engelskt öl, år 1803—07; uppgift angående importen af vin

1805—09 och derför inflytande sjötullsmedel samt å exporten af jern från Sverige 1805—09 och derför influtna sjötullsmedel; sammandrag angående jernexporten.

Utlåtandet afgafs den 14 mars 1814; K. m:t biföll komiterades hemställan; se protokollet för handels- och finansärenden den 30 mars 1814 punkten 5 och k. kungörelsen samma dag.

Ang. helfrihetens upphörande för varor utförda med främmande fartyg.

2. *Samma dag rörande helfrihetens upphörande för varor, som af främmande fartyg från Sverige utföras.*

Se samma protokoll punkten 6 och k. kungörelse samma dag.

Ang. stämpladt papper å certepartier.

3. *Samma dag angående generaltulldirektionens underdåniga hemställan rörande stämpladt papper å certepartier samt kontrollen dervid.*

K. m:t gillade komiterades hemställan med en viss erinran. Se ofvannämda protokoll punkten 7.

Ofvanstående betänkanden förvaras i riksarkivet bland »tullkommissioner».

Komiterade till reglering af 1812 års fraktlikvider:

Komiterade för 1812 års fraktlikvider; tvänne utlåtanden.

1. *Utlåtande af den 16 april 1814 angående vissa ansökningar om fraktersättning.*

Anmältes den 10 maj 1814. K. m:t biföll komiterades hemställan.

2. *Utlåtande af den 24 maj samma år angående åtskilliga af de 1812 under embargo lagda fartyg.*

Anmältes den 10 jan. 1815.

Den 16 dec. 1815 anhöll komitén om sin upplösning. Se äfven sid. 24.

Ofvanstående två utlåtanden förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande sjöfart».

Komiterade för rums utseende åt särskilda embetsverk:

Ang. rum för särsk. ändamål.

1. *Utlåtande af den 11 maj 1814 angående C. F. v. Bredas ansökning om lokal för hans arbete på kröningstaflan.*

Anmältes den 18 maj 1814 (protokoll öfver handels- och finansärenden punkten 2) och ånyo den 20 juni 1821; frågan förföll.

2. *Utlåtande den 11 Juli 1814 angående embetsrum åt flottans expedition.* *Ang. embetsrum åt flottans expedition.*

Förvaras i riksarkivet bland »komiteer angående embets- och styrelseverken.»

Komiterade: Statsrådet frih. Claes Fleming, ordf., öfverståthållaren grefve Carl Mörner, öfverstekammarherren frih. C. D. Hamilton, statssekreteraren grefve A. G. Mörner.

Sekreterare: F. Blom.

Sistnämda utlåtande anmältes den 13 juli 1814 (punkten 27). K. m:t gillade komiterades förslag.

Utlåtande om lämpligt förvaringsrum för k. m:ts målningar. *Ang. förvaringsrum för k. m:ts målningar.*

Komiterade: Riksmarskalken grefve H. H. von Essen, hofkansleren frih. G. af Wetterstedt och öfverintendenten Fr. S. Silfverstolpe.

Inkom den 17 maj. Utlåtandet ej återfunnet.

Komiterade för enskiftesförfattningarna:

1. *Utlåtande den 27 maj 1814 angående enskiftesförrättningarna på Öland.* *Två utlåtanden ang. enskiftesförrättningarna på Öland.*

Anmältes den 14 juni samma år (se protokollet för kammarärenden samma dag punkten 6). K. m:t biföll komiterades förslag.

Bilagda äro kammarkollegii yttrande i anledning af landshöfdingens i Kalmar län hemställan om inställande tills vidare af enskiftesförrättningarna på Öland samt denna hemställan.

2. *Utlåtande den 16 sept. 1814 angående vissa stadganden för de landtmätare, som hade befattning med enskiftesdelningarna på Öland.*

Anmältes den 20 samma månad.

Bifogadt är det af komiterade till utmarkernas delning på Öland afgifna förslag till stadganden etc.

Ofvanstående förvaras i riksarkivet.

Förslag till de påbud och förordningar, som årligen böra från predikstolen uppläsas. *Ang. uppläsande af förordningar från predikstolen.*

Förvaras i riksarkivet bland »komitéer rörande ecklesistikärenden.»

Komiterade: Erkebiskopen J. A. Lindblom, ordf., kanslirådet C. Adlersparre, förste expeditionssekreteraren J. M. Winkler, assessorn C. G. Crælius, konsistorienotarien E. Agrell.

Sekreterare: J. Janzon, konsistorienotarie i Linköpings stift.

Historik. I anledning af presteståndets anhållan uppdrog k. m:t åt erkebiskopen att afgifva förslag i ämnet samt förordnade den 11 mars 1812 och 17 maj 1813 öfriga komiterade jämte revisionssekreteraren Turdfjäll att biträda honom vid förslagets utarbetande. Turdfjäll blef emellertid af sin tjenst hindrad att deltaga i arbetet. Betänkandet inkom den 18 juni 1814, anmältes den 6 juli samma år. K. m:t gillade och godkände komiterades förslag, hvilket trycktes under följande titel:

Sammandrag af de kongl. förordningar, placater, befallningar och resolutioner, samt andre kungörelser, som å predikstolarne böra i kyrkorne, — —, uppläsas — —. Sthm 1814. 4:o.

Komiterade för bevillningsärendenas reglering:

Bevillningskomitén; ang. § 3 mom. 1 i k. förordning den 4 nov. 1812 ang. bränvinsbränning.

1. *Utlåtande angående rätta förståndet af § 3 mom. 1 i kgl. förordningen den 4 nov. 1812, jämförd med kgl. påbudet den 14 juli 1813.*

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner angående bränvinstillverkningen 1748—1814».

Komiterade hvilka haft i uppdrag att utarbeta förstberörda befattning, anbefaltes den 11 maj 1814 såväl att yttra sig öfver en af k. befallningshafvande i Gotlands län framställd förfrågan angående rättigheten att innehafva förseglade bränvinsredskap som ock att tillse, huruvida rättelser eller tillägg kunde vara nödiga för att i framtiden försäkra författningens tillämpning och användbarhet. Betänkandet afgafs den 21 juni 1814 och var undertecknadt af O. E. Lagerheim, H. Julin, N. Frödelius och — som sekreterare — C. Tunelius.

Regeringens beslut se protokollet för handels- och finansärenden den 31 aug. 1814 punkten 6. Kammarkollegium skulle anbefallas att utfärda allmän kungörelse.

Ang. mantals- o. skattskrifningarna i hufvudstaden.

2. *Förslag till förordning angående mantals- och skattskrifningarna i Stockholms stad.*

Betänkandet förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande städerna.» Förslaget till förordning utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 31 aug. 1814 punkten 12.

Betänkandet utgör utlåtande öfver det af öfverståthållaren grefve C. Mörner till k. m:ts fastställelse afgifna förslag till reglemente för mantals- och skattskrifningarna i hufvudstaden. Detta öfverståthållarens förslag jämte två af Stockholms stads konsistorium och ett af hofkonsistorium öfver sagda förslag afgifna utlåtanden äro bifogade betänkandet i riksarkivet.

Komiterades betänkande afgafs den 21 juni 1814. Regeringen gillade och fastställde förslagen med iakttagande af vissa i statsrådsprotokollet närmare uppgifna förändringar.

Betänkande angående frisocknarnes tjenstbarheter till Dylta svafvelbruk. Ang. frisocknarnes tjenstbarheter till Dylta svafvelbruk.

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande bergsnäringen.»

Komiterade: Hofmarskalken, landshöfdingen i Örebro län frih. Sal. Löfvenskiöld, ordf., krigsrådet Anders Lundeberg, kammarrådet Erik Rolén, bergsrådet Benjamin Sandels och öfvermasmästaren Carl Johan Liedbeck.

Sekreterare: J. L. Rolén.

Historik. Efter skrifvelse af rikets ständer vid riksdagen 1809—10 och yttranden af bruksinnehafvaren generaladjutanten frih. S. Åkerhjelm, riksdagsmannen E. Pehrsson m. fl. förordnades komiterade den 14 juni 1814. Betänkandet afgafs den 15 okt. samma år, föredrogs den 5 sept. 1815 till prot. för krigsärenden samma dag. K. m:ts beslut se detta protokoll jämte bilagdt utdrag ur krigsberedningens underdåniga tillstyrkan i målet.

Protokollen rörande undersökningen på stället förvaras i riksarkivet vid betänkandet.

Förslag till förbättrade kyrkosånger. Till kongl. maj:t i underdånighet uppgifvit af den för detta ändamål förordnade komité. Psalmbokskomitén. Förslag till förbättrade kyrkosånger.

Stockholm 1814, 631 sid. 8:o.

Komiterade: Erkebiskopen J. A. Lindblom, ordf., f. d. riksmarskalken grefve Joh. Gabr. Oxenstjerna, statsrådet G. J. Adlerbeth, biskoparne J. A. Tingstadius och C. v. Rosenstein, kanslirådet C. G. af Leopold, professorerna E. M. Fant och S. Ödmann, kyrkoherden F. M. Franzén, prosten M. Stenhammar, kyrkoherden J. O. Wallin samt (för kyrkomusiken) sekreteraren i musikaliska akademien P. Frigel.

Sekreterare: Konsistorienotarien Jan Janzon.

Historik. Den 24 oktober 1811 anmältes (se ecklesiastikprotokollet samma dag punkten 6) erkebiskopens skrifvelse angående en komité till öfverseende och granskning af en förbättrad psalmbok. I anledning af det honom gifna uppdraget att verkställa den förbättring af svenska psalmboken och kyrkosånger, prestståndets pastoralutskott vid 1809 års riksdag hade föreslagit, och då ett sådant arbete torde behöfva under mera lugn, än de då förehafda riksvårdande ärenden medgåfve, öfverses och granskas, hemstälde erkebiskopen, att det skulle tillåtas honom att utan någon gravation för statsverket dels af pastoralutskottets ledamöter eller andra för deras i den vägen gjorda lyckliga försök godkände män sammankalla en komité för att taga berörda förslag under mogen öfverläggning och pröfning; och hemstälde tillika, att k. m:t måtte utse några ledamöter af svenska akademien.

Erkebiskopen erhöll i uppdrag att vara ordförande i komitén och utse öfriga ledamöter, men bland svenska akademiens medlemmar förordnade h. k. h. kronprinsen Oxenstjerna, Adlerbeth, Leopold, Franzén och Wallin. Ofvannämda förslag öfverlemnades i nov. 1814 genom trycket till allmänhetens kännedom för att under viss tid af svenska församlingen och dess lärare pröfvas. Sedan några af psalmbokskomiténs ledamöter med anledning af de inkomna anmärkningarna mot förslaget ansett att en bättre plan borde följas, uppdrog ordföranden erkebiskopen åt J. O. Wallin att för komitén framlägga ett nytt psalmboksförslag. Detta verkställdes af honom i okt. 1816. Se vidare detta år.

Ang. skogsordning för Öland. *Komiterade till utmarkernas fördelning på Öland: Underdånigt förslag till en allmän skogsordning för landet samt instruktion för skogsbetjeningen.*

Förvaras i riksarkivet.

Komiterade: Ryttmästaren Axel Adlersparre, ordf., kyrkoherden J. Lindeström, M. Falkenberg.

Sekreterare: P. N. Poignant.

Bilaga. Projekt till en särskild skogsordning för Öland, och till de å Öland varande för allmänt behof undantagna skogsparkers utdelning mellan skogsegare och förbättring af lönestaten för desse betjente samt till instruktion för skogsbetjeningen på Öland m. m.

Särskildt yttrande af A. Adlersparre.

K. m:t meddelade komitén dess uppdrag den 19 april 1814. Betänkandet afgafs den 16 december samma år. Kammarkollegiets utlåtande af den 10 maj 1815 finnes bilagdt. Högsta domstolens utlåtande den 10 december 1818. Utlåtandet föredrogs den 5 maj 1824.

Se för öfrigt under enskifteskomiténs betänkanden 1814 och 1815 samt 1816 och 1817 (sid. 32, 35, 45 och 51.)

1815.

Komiterade för enskiftesförfattningarna:

1. *Utlåtande den 10 januari 1815 angående förmåner för uppförande af lerhus å enskilda egolotter.* *Komiterade för enskiftesförfattningarna: trenne utlåtanden.*

Anmältes den 17 samma månad (se protokollet för kammarärenden samma dag punkten 6).

2. *Den 14 okt. 1815 om fortsättning af Hagelstads bys enskifte på Ölands norra mot.*

Anmältes den 24 samma månad.

Komiterade för utmarkernas delning på Öland hade afgifvit förslag den 2 sept. samma år, hvilket förslag finnes bifogadt.

3. *Samma dag utlåtande öfver insändt förslag till ecklesiastika boställens enskifte på Öland.*

Anmältes den 24 okt. samma år (se protokollet för kammarärenden samma dag, punkten 3).

Förslaget var insändt från komiterade för utmarkernas delning och finnes bifogadt.

Tullförfattningskomiten:

1. *Om förbud mot införsel af rum, manufakturerade bomullsvaror samt tullens förhöjning å kaffe.* *Tullförfattningskomitén; ang. införselförbud mot rum och manuf. bomullsvaror samt höjd kaffetull.*

Betänkandet afgafs den 16 januari 1815; k. m:ts beslut se protokollet för handels- och finansärenden den 23 samma månad, punkten 24.

2. *Utlåtande den 1 april 1815 angående ledamöter i Stockholms och Göteborgs sjötullsrätter.* *Ang. Stockholms och Göteborgs sjötullsrätter.*

Betänkandet föredrogs den 12 samma månad; k. m:t gillade komiterades förslag i afseende på sammansättningen af sjötullsrätten i Stockholm (se protokollet för handels- och finansärenden samma dag, punkten 23). Beträffande Göteborgs sjötullsrätt skulle yttrande inhämtas af konungens befallningshafvande i Göteborg och af Göteborgs magistrat. Deras afgifna yttranden af den 13 och 10 maj samma år, hvilka förvaras i riksarkivet bland komiténs handlingar, remitterades till komiterade, som yttrade sig deröfver den 28 mars 1816 (se detta utlåtande).

Ang. Sveriges och Norges inbördes handel och sjöfart.

3. *Angående en förordning rörande Sveriges och Norges inbördes handel och sjöfart.*

Bilaga. Protokollsutdrag innefattande öfverläggningarna med norska statsråden och komiterade.

På k. m:ts befallning sammanträdde komiterade med norska statsrådets i Stockholm medlemmar för att gemensamt öfverlägga och öfverenskomma om grunderna till författningar rörande Sveriges och Norges inbördes handel och sjöfart. Betänkandet afgafs den 13 maj 1815. K. m:t gillade komiterades hemställan med en af komiterade senare föreslagen ändring. Se protokollet för handels- och finansärenden den 24 maj 1815.

Ang. varutransporter mellan Danmark och Norge genom Sverige.

4. *Utlåtande samma dag angående varutransporter mellan Danmark och Norge landsvägen genom Sverige.*

K. m:t gillade komiterades hemställan, se protokollet för handels- och finansärenden den 24 maj 1815, punkten 2.

Ofvannämnda 4 utlåtanden förvaras i riksarkivet bland »tullkommissioner».

Ang. utförsel af skogsprodukter till Norge.

5. *Den 8 juni 1815 angående utförsel af skogsprodukter till Norge.*

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 21 juni 1815, punkten 1.

Sedan i sammanhang med hvad komiterade redan föreslagit i afseende på handelsgemenskapen mellan Sverige och Norge, komiterade gemensamt med norska statsrådet under öfverläggning förehaft frågan om fri och obehindrad utförsel till Norge landsvägen öfver gränsen af ved, kol, timmer och andra trävaror och landshöfdingarne i samtliga gränslän inkommit med yttranden, afgåfvo komiterade ofvanstående förslag samt i sammanhang därmed utlåtande öfver de af konungens befallningshafvande i Karlstads län till k. m:t insända handlingar rörande export af timmer från Dalby socken i Elfdals härad i sagda län.

K. m:ts beslut se ofvannämnda protokoll.

Ang. allmänna grunder för ny tulltaxa.

6. *Den 4 dec. 1815 angående vissa allmänna grunder för förslags uppgörande till nya tulltaxan.*

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 13 dec. 1815, punkten 1.

Bilaga. Protokollsutdrag utvisande Skogmans, Mörners och Valerius' skiljaktiga meningar.

Komiterade ansågo afgörandet af de i skrifvelsen omnämda frågor nödigt för grundläggningen af dem anförtrodda arbeten.

K. m:t gillade och biföll i hufvudsak komiterades hemställan, hvarom de förständigades till ledning vid sitt arbetes fortsättning.

Lagkomitén:

1. *Betänkande angående förändring af det nu antagna bestraffningssättet och inrättande af allmänna arbets- och korrektionshus.* *Lagkomitén; ang. bestraffningssättet och inrättande af arbets- och korrektionshus.*

Ingår i 1815 bihang, band 3, sid 46—59.

Betänkandet var undertecknadt af: Gyllenborg, Rosenblad, Poppius, Blom, Trolle Wachtmeister, Mannerheim, Edelcreutz, Rolén, Lenngren, Sandels, Zenius, Staaff, Richert och Afzelius samt — som sekreterare — Wahlstjerna.

Betänkandet afgafs den 31 mars 1815. Högsta domstolens utlåtande se nedan.

Betänkandet föredrogs den 19 april 1815; k. proposition afläts, besvarades genom rikets ständers skrifvelser den 11 juli och 4 aug. samma år.

2. *Betänkande om förändring af underdomstolarnes och hofrätternas antal och organisation.* *Lagkomitén; ang. underdomstolarnes och hofrätternas antal och organisation.*

Ingår i 1815 bihang, band 3, sid. 59—94.

Bilagor. Protokollet vid lagkomiténs allmänna sammankomst den 25 mars 1815, sid. 83—94.

Högsta domstolens utlåtande den 11 april 1815, sid. 95—114.

Betänkandet afgafs den 31 mars 1815 och är undertecknadt af samma som näst föregående; föredrogs den 19 april; k. proposition afläts, besvarades genom rikets ständers skrifvelse den 27 juli samma år.

3. *Förslag till författning om förändring eller utdömande af vattenverk, som genom uppdämning skadar jord eller hindrar dess odling.* *Lagkomitén; ang. utdömande af vattenverk.*

Stockholm 1816. 20 sid. 4:o.

Bilaga. Sid. 15—20 protokoll hos de arbetande ledamöterna 3 maj 1815.

I anledning af rikets ständers önskan vid 1812 års riksdag fingo lagkomiténs arbetande ledamöter den 14 febr. i uppdrag att afgifva förslag till lämpliga författningar som bestämde de omständigheter och grunder, enligt hvilka egare af sådana vattenverk, som genom uppdämning satte odlingsbara landsträckor under vatten och sålunda hindrade landets förbättring, kunde förbindas att taga skälig lösen för samma vattenverk och anläggningar.

Betänkandet afgafs den 22 maj 1815. Högsta domstolens utlåtande inhämtades. Då k. m:t emellertid ansåg åtskilliga vidare åtgärder nödiga för ämnets fullständigare beredning, beslöt k. m:t den 28 juni 1815, att jämte meddelande till rikets då församlade ständer af de hinder som sålunda mötte för frågans öfverlemnande till deras pröfning, såväl låta lagkomiténs förslag genom trycket komma till allmänhetens kännedom som ock dels deröfver höra bergskollegium dels ock från samtlige konungens befallningshafvande, infordra berättelser om de förhållanden, som med vattenverk

i frågavarande afseende kunde förete sig i hvarje landsort. Sedan dessa berättelser och utlåtanden inkommit och ämnet sedermera utvecklats i lagkomiténs förslag till ny byggningabalk, beslöt k. m:t att genom k. proposition af den 18 jan. 1823 till rikets ständers pröfning och afgörande framlägga förslag till författning i ämnet.

Högsta domstolens utlåtande af den 20 juni 1815 återgifves i transsumt i lagkomiténs förslag till byggningabalk (Sthlm 1819) på sid. 8—20 af protokollet vid komiténs allmänna sammankomst den 14 april 1819.

Lagkomitén: förslag till giftermålsbalk.

4. *Förslag till giftermålsbalk.*

Stockholm 1815. 218 sid. 8:o.

108 sidor innefatta protokoll vid lagkomiténs allmänna sammankomster i okt.—nov. 1814, innehållande ledamöternas särskilda yttranden och vota.

Lagkomitén: förslag till handelsbalk.

5. *Förslag till handelsbalk.*

Stockholm 1815. 277 sid. 8:o.

21 sidor protokoll vid komiténs allmänna sammankomster i april 1815.

Historik. Se sid. 10 historiken angående organisationskomitén 1811. K. m:t förordnade genom kgl. bref den 14 febr. 1811 till ledamöter i lagkomiten: justitiestatsministern grefve Fr. Gyllenborg, ordf., till granskande ledamöter: statsrådet frih. M. Rosenblad, justitieråden G. Poppius och J. R. Blom, justitiekansleren grefve H. G. Trolle Wachtmeister, justitieombudsmannen friherre L. A. Mannerheim, landshöfdingen D. Edelcreutz, hofrättsrådet J. A. Widman, kammarrådet Erik Rolén, kommersrådet Carl Lenngren, bergsrådet B. Sandels och rådmannen i Stockholm Johan Alegren samt till arbetande ledamöter: lagmannen N. Flink, häradshöfdingen C. Törneblad och professorn L. G. Rabenius samt den 28 samma månad assessorn O. Zenius och advokatfiskalen P. Staaff. Lagkomitén sammanträdde första gången den 3 april 1811. Till sekreterare utsåg komitén protokollsekreteraren Dan. Forelius. Komiténs sammansättning undergick senare flera förändringar. Den 9 febr. 1814 förordnades häradshöfdingen Joh. Gabr. Richert till arbetande ledamot och samma år entledigades Flink, Törneblad och Rabenius som arbetande ledamöter. De båda senare kvarstodo som granskande och i Flinks ställe förordnades adjunkten vid Upsala akademi juris d:r A. E. Afzelius. Till sekreterare utnämdes den 11 jan. 1815 assessorn i kammarkollegium lagmannen Anton J. Wahlstjerna. Adjunkten Afzelius entledigades den 14 jan. 1818. I hans ställe förordnades i okt. 1820 fullmäktigen i allm. brandförsäkringsverket lagmannen Gust. Salomon Lind. Denne entledigades i jan. 1824, men skulle kvarstå bland de granskande ledamöterna. Häradshöfdingen Richert tillträdde 1823 sin häradshöfdingebefattning i Vestergötland, men återkallades följande året till Stockholm.

Ang. förf. om socknestämma och kyrkoråd.

Komiterade till öfverseende af författningarna om socknestämmor och kyrkoråd: Förslag till en ny författning i ämnet.

Förvaras i riksarkivet bland »komitéer rörande ecklesiastikärenden.»

Komiterade: Presidenten frih. O. E. Lagerheim, ordf., revisionssekreteraren generalauditör J. G. Turdfjäll, kammarrådet J. G. Branting, kyrkoherden P. S. Drysén.

Sekreterare: P. G. Lundbeck. (?)

Historik. Genom kgl. bref den 18 jan. 1810 uppdrog k. m:t i anledning af presteståndets begäran åt en komité att granska ifrågavarande författningar och derefter uppgöra och afgifva förslag till en allmän författning om allt hvad dertill hörde. Betänkandet afgafs den 29 juni 1815, föredrogs i högsta domstolen den 5 sept. och följande dagar år 1816 (utlåtandet förvaras i riksarkivet bland protokollsutdrag från justitierevisionen 1816) samt i allmänna ärendens beredning den 9 mars och följande dagar år 1816. Föredrogs i statsrådet den 26 jan. 1817. Kgl. förordning utfärdades den 12 febr. 1817 (se protokollet för ecklesiastikärenden samma dag, punkten 17). Författning samma dag.

Ang. Göta kanalarbete.

Berättelse om Götha canalarbete den 6 oct. 1815. I underdånighet afgifven utaf de i nåder tillförordnade särskilte commiterade.

Utgör sid. 41—90 + diverse tabeller uti: Protocoll hållet vid Götha canalbolags extra sammankomst i Linköping, den 16 oct. 1815, jämte — — — committerades underdåniga berättelse om Götha canal. Linkp. 1816. 4:o.

Berättelsen finnes äfven tryckt sid. 23 och följande i »Upplysningar om Götha canal, hämtade från officiela handlingar.» Sthlm 1828. 4:o.

Komiterade: Statssekreteraren frih. G. F. Wirsén, konteramiralen J. H. Schützercrantz och öfverdirektören S. Rönbeck.

Bilagor. A. Tabell utvisande verkställda och återstående arbeten vid göta kanal den 31 aug. 1815.

B.—C. Uppgift öfver kanalverkets kostnad i Vestergötland och Östergötland.

D.—K. Diverse formulär.

L.—M. Tjenstemännen vid kanalverket och deras aflöning 1815.

Komiterade tillförordnades den 2 aug. 1815 att taga i ögonsigte Göta kanalarbete och granska redogörelse- och styrelsesättet af det hela och dess särskilda grenar samt inkomma med en fullständig och noggrann berättelse deröfver, på det att ett säkert och bestämdt omdöme skulle kunna fattas, huruvida saken i sin anläggning och sitt utförande vore svarande mot det åsyftade ändamålet.

Anmältes den 11 okt. 1815 (punkten 6). Berättelsen skulle meddelas bolagsstämman för att sedermera till k. m:t återställas och ånyo föredragas.

1816.

Tullförfattningskomitén:

Tullförfattningskomitén; ang. ny tulltaxa för ink. varor.

1. *Förslag till en ny tulltaxa för inkommande varor.*

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden (n:r 17) den 20 mars 1816.

Bilaga. Protokollsutdrag utvisande skiljaktiga meningar.

Betänkandet afgafs den 8 mars 1816.

Ang. ny tulltaxa för ostindiska varor.

2. *Samma dag. Förslag till ny tulltaxa för inkommande ostindiska varor.*

Utgör bilaga till sagda protokoll.

K. m:t gillade med vissa ändringar komiterades betänkande och förslag till taxor och befallte derjämte, att en särskild förordning skulle utfärdas, hvari motiven till den nya tullregleringen skulle utvecklas. Jemför k. kungörelsen den 20 mars 1816 angående utfärdade sjötullstaxor för inkommande varor.

Ang. packhus- och nederlagsinrättningarna i Göteborg.

3. *Den 28 mars 1816 angående packhus- och nederlagsmagasinsinrättningarna i Göteborg m. m.*

K. m:t samtyckte till de af komiterade föreslagna anstalter till förvarande af nederlagsvaror i Göteborg. Se protokollet för handels- och finansärenden (n:r 23) den 24 april samma år punkt 1.

Ang. Göteborgs sjötullsrätt.

4. *Samma dag. Angående förändrad organisation af Göteborgs sjötullsrätt.*

K. m:t biföll komiterades förslag såväl i skrifvelsen den 1 april 1815 som i detta utlåtande angående organisation af sjötullsrätten i Göteborg.

Ofvannämda två utlåtanden af den 28 mars 1816 förvaras i riksarkivet bland »tullkommissioner».

Ang. sjötullstaxa för utgående varor.

5. *Samma dag. Förslag till sjötullstaxa för utgående varor.*

Utgör bilaga till ofvannämda protokoll för den 24 april 1816 (n:r 23) punkt 17.

Bilaga. Protokollsutdrag utvisande skiljaktiga meningar.

K. m:t samtyckte till komiterades förslag med en mindre ändring. K. förordning samma dag.

6. *Samma dag. Angående åtskilliga af Uddevalla stads handelssocietet sökta handelsförmåner.* *Ang. vissa handelsförmåner åt Uddevalla stad.*

K. m:t afslog ansökningen i enlighet med komiterades hemställan; se protokollet den 1 maj 1816 punkt 10.

7. *Den 1 juli 1816. Angående af åtskilliga handlande i Göteborg sökta tillstånd att landsvägen få till Stockholm transportera nederlagsvaror.* *Ang. nederlagsvarors transport landsvägen från Göteborg till Stockholm.*

K. m:t biföll komiterades hemställan. Se protokollet den 17 juli 1816 punkt 11.

8. *Angående landshöfdingens i Malmöhus län hemställan om tillstånd till export af tunnband från länet.* *Ang. export af tunnband från Malmöhus län.*

Komiterades hemställan af samma dag bifölls. Se sistnämda protokoll, punkt 21.

Sistnämda tre utlåtanden förvaras i riksarkivet bland »tullkommissioner».

9. *Den 7 dec. 1816. Angående Stockholms fabrikssocieteters deputerades underdåniga ansökning om stämpling af kondemnerade varor.* *Ang. stämpling af kondemnerade varor.*

10. *Samma dag. Angående förpassning af utländska varor.* *Ang. förpassning af utländska varor.*

Förvaras i riksarkivet bland »tullkommissioner» samt i afskrift såsom bilagor till protokollet den 15 januari 1817, punkt 37 och 38.

K. m:t gillade och fastställde hvad komiterade i begge dessa mål hemställt.

Utlåtande angående en ny handelstraktat med nordamerikanska fristaterna. *Ang. handelstraktat m. nordamerikanska fristaterna.*

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande handelsnäringen».

Komiterade: Statsministern för utrikes ärendena grefve L. von Engeström, statsrådet grefve M. Rosenblad, hofkansleren friherre G. af Wetterstedt, statssekreterarne friherre G. F. Wirsén och grefve A. G. Mörner, kommersrådet C. Lenngren, öfverdirektören vid tullverket J. Bergmann, direktören H. N. Schwan, grosshandlaren C. G. Bäck.

Sekreterare: D. von Schulzenheim.

Komiterade, som den 31 maj 1815 (se protokollet för handels- och finansärenden samma dag) hade fått i uppdrag att utarbeta förslag till en ny handelstraktat med Ryssland, anbefaltes att afgifva utlåtande angående grunderna för Sveriges framtida handelsförhållanden med förenta staterna. Betänkandet anmältes den 3 april 1816.

Komiterade för skråförfattningarnas öfverseende:

Ang. handtverkerierna och förnyad handelsordning.

1. *Underdånigt betänkande och förslag, såväl till förnyade författningar angående handtverkerierna i riket och om gerningsmäns antagande på landet som till förnyad handelsordning.*

Förvaras i riksarkivet bland »komitéer och direktioner för manufakturverk och fabriker». *Tryckt* i Handlingar rörande en allmännare näringsfrihet. Stockholm 1821. 4:o s. 119—161.

Komiterade: Statsrådet grefve M. Rosenblad, ordf., öfverståthållaren grefve C. Mörner, presidenten frih. A. N. Edelcrantz, statssekreteraren frih. G. F. Wirsén, kommersrådet C. Lenngren, statssekreteraren C. Klintberg, lagmannen C. H. Lalér.

Sekreterare: J. P. Fredenberg.

Historik. Med anledning af den olika tydning k. kungörelsen den 6 april 1810 rörande de af riksdagen beslutade förändringar etc. i ståndens privilegier fått vid tillämpningen, anbefaltes komiterade genom k. skrifvelse den 30 sept. 1812 att efter granskning af gällande författningar om burskaps vinnande och utöfning af handel och andra näringar föreslå de efter tidernas förändrade skick lämpade stadganden, hvilka kunde leda till befordrande af frihet utan sjelfsvåld i borgerlig näring, till idoghetens undsättande vid alla lofliga företag och till återinförande af en obrottslig efterlefnad af de föreskrifter, som hade till ändamål att lifva och bibehålla ordning, arbetsflit och sedlighet inom samhället.

Betänkandet afgafs den 6 maj 1816. Anmältes den 20 november 1816. (protokollet öfver handels- och finansärenden n:r 59½).

Ang. handels- och slöjdefiskalstjensten i Stockholm.

2. *Samma dag. Utlåtande angående handels- och slöjdefiskalstjensten i Stockholm.*

Förvaras sammastädes.

Dessutom afgåfvo komiterade ett par utlåtanden med anledning af remisser.

Komiterade för garnisonssjukhusbyggnaden och Karolinska institutet etc.:

Ang. garnisonssjukhus och läkareinstitut.

1. *Memorial den 27 maj 1816 angående ett garnisonssjukhus och läkareinstitut.*

Bilagor: Litt. A. Förslag öfver behöfliga rum och lägenheter.
» B och C. Kostnadsförslag.

Ang. samma fråga.

2. *Den 11 juni 1816. Betänkande angående samma fråga.*

Föredrogs i krigsberedningen den 17 juni samma år, punkt 3, afgjordes i statsrådet den 18 juni.

3. *Den 18 juli. Angående det mediko-kirurgiska institutet.* *Ang. det mediko-kirurgiska institutet.*

Bilaga: Yttranden af institutets professorer.

Öfver betänkandet afgaf statsberedningen utlåtande den 14 okt. 1816 och beredningen af krigsärenden den 11 november samma år (se punkt 29).

Ofvanstående betänkanden förvaras i riksarkivet bland öfriga handlingar rörande komitén.

Komiterade: Under kronprinsens ledning: öfverståthållaren grefve Carl Mörner, generalmajoren frih. F. M. Björnstjerna och arkiatern d:r C. E. von Weigel.

Mörner efterträddes af statsrådet frih. Rudolf Cederström.

Sekreterare: P. F. Thunman.

Historik. Komiterade anbefaltes genom k. skrifvelse den 20 juni 1815 att bringa frågan om anläggandet af ett nytt garnisonssjukhus och därmed förenadt läkareinstitut till utredning i hela dess vidd, att föreslå nödig lokal för nybyggnaden och inkomma med betänkande i ämnet. I memorialet den 27 maj 1816 föreslogo komiterade glasbruket på Kungsholmen till lokal för garnisonssjukhuset, men då icke kronprinsen gillade detta förslag utan ansåg, att lokalen väl vore lämplig för ett läkareinstitut men icke till sjukhus, som borde bibehållas på den dittills varande tomten, afgåfvo komiterade den 11 juni ett nytt betänkande.

Komiterade hvilka den 18 juni fingo i uppdrag att gå i författning om byggnads- och inredningsarbetets verkställighet, inkommo under följande år med betänkanden och redogörelser rörande arbetets detaljer och fortgång, anslagsbehof etc. Samma komiterade fingo äfven i uppdrag att ombesörja anläggningen af veterinärinstitutet i hufvudstaden och därmed sammanhängande frågor.

Betänkande af komiterade till öfverläggning om närvarande förhållandet med vexelkursen. *Ang. vexelkursen.*

Refereras i protokollet för handels- och finansärenden den 31 juli 1816 (n:r 40).

Kronprinsens anmärkningar öfver komiterades betänkande äro intagna i protokollet. K. m:t skulle framdeles fatta beslut i ämnet.

Komiterade för sjölagens öfverseende: yttrande angående kommerskollegiets utlåtande öfver kammarrådet Edmans hemställan och förslag om något allmänt stadgande i afseende på certepartier. *Sjölagskomitén: ang. certepartier.*

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande sjöfart».

Komiterade: Revissionssekreteraren J. Fr. Wåhlin, hofrättsrådet Carl Lewin, borgmästaren Chr. Lovén, magistratssekreteraren, lagmannen Carl Lalér, dispaschören Carl Cassel, samt H. Hallström.(?)

Sekreterare: Carl E. Viberg.

Den 6 dec. 1816 erhöllo komiterade i uppdrag att afgifva yttrande i frågan, hvilket skedde den 9 november samma år. Yttrandet föredrogs den 19 febr. 1817.

Beträffande komiténs uppdrag, sammansättning och arbete se år 1836.

Ang. extraposter. *Betänkande angående föreskrifter till förekommande af extraposters missbruk.*

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 3 sept. 1817 punkt 1.

Komiterade: Landshöfdingen Dan. Edelcreutz, statssekreteraren och öfverpostdirektören friherre V. Carpelan, statssekreteraren E. Bergstedt.

Sekreterare: John Helin.

Komiterade tillförordnades den 13 mars 1816; betänkandet afgafs den 27 december samma år, remitterades den 8 februari 1817 till krigskollegium och förvaltningen af sjöärendena.

K. m:t gillade komiterades förslag med vissa ändringar (se ofvannämda protokoll). Tryckt cirkulärbref skulle utfärdas vederbörande till efterrättelse.

Ang. ekskogarne i riket. *Komiterade för reglering af flottornas ärenden: betänkande af den 5 december 1816 angående ekskogarna i riket*

Förvaras i riksarkivet bland »komitéer rörande flottan».

Komiterade: Statsrådet friherre C. Lagerbring, ordf., statsrådet friherre Rudolf Cederström, chefen för statskontoret, statssekreteraren friherre G. F. Wirsén, konteramiralen Carl af Wirsén, öfversten C. von Schantz och t. f. statssekreteraren B. C. Quiding.

Sekreterare: Protokollsekreteraren i krigsexpeditionen C. G. Grip.

Historik. Komiterade tillsattes af k. m:t den 3 september 1816 (se protokollet samma dag punkten 14) och skulle sammanträda den 16 oktober samma år för att utarbeta och k. m:ts pröfning underställa förslag till reglering och förvaltning af flottornas ärenden i allmänhet. Instruktion för komitén utfärdades den 12 november 1816 (se protokollet för krigsärenden samma dag) och förvaras i riksarkivet på ofvan angifna ställe. Utlåtandet föredrogs i kungl. beredningen för krigsärenden den 16 december 1816 och i statsrådet den 17 samma månad.

Förslag till svensk psalmbok utgifvit af J. O. Wallin. *J. O. Wallin, förslag till psalmbok.*

Stockholm 1816. XXIV+334 sid. 12:o.

Se historiken å sid. 33 under 1814 års förslag till förbättrade kyrkosånger. Beträffande Wallins förslag se ecklesiastikutskottets memorial och Wallins eget memorial, sid. 761 och följande i prestståndets protokoll vid 1817—18 årens riksdag. Detta förslag omarbetades sedermera af honom med biträde af Franzén och 1819 framlades komiténs slutliga förslag till en ny psalmbok. Se detta år.

Det nya testamentet på kongl. maj:ts nådigsta befallning af de till svenska bibeltolkningens öfverseende i nåder förordnade komiterade utgifvet. *Bibelkommissionen, öfversättning af nya testamentet.*

Strengnäs 1816. 447 sid. 4:o.

Ledamöter: Erkebiskopen J. A. Lindblom, ordf., biskopen Joh. A. Tingstadius (äfven sekreterare), professorerna Sam. Ödmann, A. Hultén och G. Knös.

Bibelkommissionen förordnades 1773, dess instruktion är af den 18 maj 1773.

Komiterade till utmarkernas fördelning på Öland:

1. *Förslag den 1 febr. 1816 rörande användningen af kärr och mossar på ön.* *Ang. användningen af kärr och mossar på Öland.*

Bilagor. 11 kartor öfver träsken på ön samt litt. A—P, protokoll, besiktningsinstrument etc.

Komitén afgaf under föregående och följande år en mängd speciella utlåtanden, som förvaras i riksarkivet. Komiténs entledigande beslöts den 30 juni 1819. Slutlig berättelse afgafs den 23 juli 1819, då G. M. Wannström var ordförande. J. Lindeström hade 1816 efterträdts af Wahlström. Jfr sid. 34.

2. *Påminnelser i anledning af kammarkollegiets anmärkningar öfver betänkandet den 16 december 1814.* *Ang. anmärkningar mot en föreslagen skogsordning för Öland.*

Påminnelserna afgåfvos den 19 september 1816. Statsberedningens utlåtande är af den 14 augusti 1817. Ärendet anmältes den 10 mars 1818 (se protokollet för kammarärenden samma dag). Högsta domstolens utlåtande skulle inhämtas.

1817.

Ang. presidenten Edelcrantz' spånadsinrättning.

Särskilde komiterade: berättelse om verkställd undersökning om användbarheten af den utaf presidenten friherre Edelcrantz uppfunna mekaniska linnespånadsinrättning.

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 22 januari 1817, punkt 7.

Komiterade: Kommersrådet S. N. Casström, bergsrådet Birger Fr. Rothoff, kommersrådet C. Klintberg, direktören Erik Th. Svedenstjerna, handlanden H. T. Philipsen.

Komiterade förordnades den 4 dec. 1816; berättelsen afgafs den 6 januari 1817. K. m:t tilldelade Edelcrantz såsom inventionspremium 6,000 rdr från manufakturfonden. Angående k. m:ts beslut i öfrigt se protokollet.

Ang. Sederholmska arfvingarnas fordran hos franska regeringen.

Utlåtande af den 3 februari 1817 angående godtgörandet af framlidne kommersrådet Johan Sederholms arfvingars fordran hos franska regeringen.

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 19 februari 1817 punkt 2.

Komiterade och *sekreterare* voro desamma som den 14 december 1812 afgifvit utlåtande angående svenska medborgares fordringar hos franska regeringen (se sid. 23) med undantag af presidenten friherre Lagerheim, hvilken under tiden aflidit.

På k. proposition beviljade urtima riksdagen i Örebro 1812 en viss ersättning för en del svenska undersåtars fordringar hos franska regeringen. I anledning af särskild k. proposition till 1815 års riksdag afgåfvo rikets ständer en skrifvelse af den 11 maj 1815 angående Sederholmska arfvingarnas fordran, hvarefter k. m:t den 24 maj 1816 uppdrog åt ofvannämnda komiterade att afgifva utlåtande i frågan.

K. m:t biföll hvad komiterade föreslagit.

Ang. reglering af arméns läkarestat.

Komiterade för ny reglering af arméns läkarestat: den 19 februari 1817 betänkande och förslag.

Bilagor. Litt. A. Förslag till det bidrag som regementsläkarne vid indelta armén anses böra årligen aflemna till fond för bataljonsläkares aflöning från och med 1818.

Litt. B. N. Frödelius, kalkyl öfver hvad som erfordras till årlig aflöning för bataljons- och underläkare vid värfvade och indelta armén.

Dessa bilagor utgöra bilagor till krigsberedningens protokoll den 1 september 1817, punkt 1.

Komiterade: Generaladjutanten generalmajoren friherre M. F. Björnstjerna, ordf., arkiatern C. E. von Weigel, statskommissarien N. Frödelius, krigsrådet G. Stolpe, medicinalrådet A. J. Hagströmer och öfverfältläkaren professor von Döbeln.

I anledning af sundhetskollegiets skrifvelse 1816 föreslog krigsberedningen den 17 oktober samma år tillsättande af en komité för reglering af allt hvad till personalen af arméns läkarestat hörde (se statsrådsprotokollet den 22 samma månad).

Öfver komiténs förslag afgaf statsberedningen utlåtande den 10 maj 1817. K. m:ts beslut se protokollet den 16 sept. samma år.

Tullförfattningskomitén:

1. *Den 24 februari 1817. Angående förbättrade anstalter till handelsfartygs mätning.* *Ang. mätning af handelsfartyg.*

Sedan k. m:t den 3 november 1813 anbefallt förvaltningen af sjöärenden att granska gällande föreskrifter i ämnet och föreslå nödiga förändringar och förvaltningen med utlåtande inkommit samt kommerskollegium deröfver den 13 aug. 1816 afgifvit yttrande, hvilket jemte nämnda utlåtande finnes bilagdt vid betänkandet i riksarkivet, remitterades ärendet den 13 aug. 1816 till komiterade.

K. m:t gillade komiterades förslag med viss ändring (se protokollet den 14 maj 1817 punkt 2) och anbefalte förvaltningen af sjöärenden och kommerskollegium att i enlighet dermed författa och till k. m:ts pröfning underställa förslag till förnyadt reglemente rörande skeppsmätning.

2. *Samma dag. Angående gränsbevakningen mot Norge.* *Ang. gränsbevakningen mot Norge.*

Utlåtandet afgafs med anledning af generalintendenten kammarrådet J. P. Billbergs statsrådsprotokollet bifogade berättelse angående tullbevakningens tillstånd på gränsen mot Norge och förslag till anstalter för nämnda bevakning.

K. m:t biföll den författning och de anstalter komiterade tillstyrkt i afseende på utländska tillåtna varors införsel landvägen från Norge mot helfri sjötull och förstärkandet af bevakningen vid rikets sjökust. (Jemför vidare protokollet den 12 mars 1817 punkt 1.) Komiterade skulle äfven erhålla nådig befallning att skyndsamt afgifva yttrande och förslag till bestämmande af laga ansvar och äfventyr för den som under resor från Norge till Sverige nyttjade andra än lofliga och med tullbevakning försedda vägar, hvilket komiterade äfven gjorde. (Se här nedan.)

Förvaras i riksarkivet bland »tullkommissioner».

3. *Betänkande och förslag till förnyad seglationsordning.* *Ang. ny seglationsordning.*

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden (n:r 10) den 3 februari 1819.

Bilaga. Underdånigt förslag till etc.

Ang. ny förordning mot lurendrägeri och tullförsnillning.

4. *Betänkande och förslag till förnyad förordning mot lurendrägeri och tullförsnillning.*

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden (n:r 10) den 3 februari 1819. Finnes äfven *tryckt* Stockholm 1819 35 sid. 4:o.

Bilagor. Underdånigt förslag till etc.

Utdrag af protokollet öfver justitieärenden i k. m:ts högsta domstol den 22 maj 1817 (utgör sid. 23—35 af det tryckta betänkandet.)

Komiterade: Statsrådet friherre M. Rosenblad, ordf., presidenten friherre O. E. Lagerheim, statssekreterarne grefve A. G. Mörner och friherre G. F. Wirsén, kammarrådet J. P. Billberg, kommersrådet C. Lenngren, första expeditionssekreterarne J. D. Valerius och C. D. Skogman, sekreteraren i generaltulldirektionen P. Blidberg, direktören H. N. Schwan, grosshandl. H. T. Philipsén och J. E. Moll, sidenfabrikören J. O. Berg. Dessa ha undertecknat sistnämda betänkande. Dessutom synas följande varit ledamöter under skilda tider: presidenten friherre C. E. Lagerheim, statssekreteraren H. Järta, kommersrådet C. V. Ståle, öfverdirektören i tullverket J. Bergmann samt grosshandlarne J. Schmidt, G. A. Ekman, A. R. Lorent, C. Arosenius, J. P. Ennes och klädesfabrikören J. J. Thelander.

Sekreterare: G. F. Bohm, protokollssekreterare i handels- och finansexpeditionen; senare S. Barckman.

Historik. Komitén tillförordnades den 23 december 1812 i anledning af r. s:s skrifvelse den 11 augusti samma år. Ofvannämda betänkanden afgåfvos den 24 mars 1817, anmältes den 23 april samma år och remitterades till högsta domstolens utlåtande angående hvad de föreslagna förordningarna innehöllo rörande straff och böter.

De af statssekreteraren Klintberg i anledning af betänkandena utarbetade förslag till ifrågavarande författningar blefvo af k. m:t gillade och fastställda (se ofvannämda protokoll) och blefvo nådiga författningar i dessa ämnen under samma dag utfärdade. Genom kungl. skrifvelse n:r 33 den 10 april 1823 lemnade k. m:t rikets ständer del af författningen angående lurendrägeri, för att den skulle kunna undergå erforderliga jemkningar.

I betänkandet rörande lurendrägeri finnes inhäftadt ett transsumt af kommerskollegiets den 9 oktober 1816 afgifna och den 13 januari 1817 till komiterade remitterade underdåniga förslag till en förordning för hämmande af yppighet och öfverflöd.

Ang. olaga vägar öfver norska gränsen.

5. *Angående ansvar för olaga vägars nyttjande öfver norska gränsen.*

Förvaras i riksarkivet bland »tullkommissioner».

Betänkandet afgafs den 14 april 1817. K. m:t biföll komiterades förslag med en viss förklaring (se protokoll den 30 april 1817 punkt 1), och skulle både i följd af detta beslut och k. m:ts beslut den 12 mars allmän kungörelse utfärdas om den medgifna mera vidsträckta handelsfriheten mellan Sverige och Norge.

Se kungl. kungörelse den 30 april 1817.

K. m:t förordnade den 17 april 1817, att då komitén numera hade afgifvit utlåtanden i de flesta till dess handläggning remitterade mål, densamma skulle upphöra och de hos komitén ännu icke företagna ärenden till generaltulldirektionens åtgärd öfverlemnas.

1. *Uppfostringscommitéens i underdånighet afgifne förslag till lönereglering vid rikets elementar-läroverk.* *Uppfostringskomitén; ang. lönereglering vid rikets elementarläroverk.*

Utgör sid. 972—1021 i 1817—1818 bihang 4 saml. band 1.

Bilagor. (Särskildt tryckta). Förslag till lönereglering vid rikets elementarläroverk:

N:r 1. 8 folioblad. Stockholm 1818.

N:r 2. 11 » » » »

Förteckning öfver de för lärarne i stadsskolor och pedagogier af allmänna medel anslagna löneförmåner hvilka kunna öfverflyttas på den föreslagna allmänna skolors löningsstat.

Förteckning öfver prebendehemman och pastorat anslagna som lönefyllnad åt lärare vid rikets skolor.

Sedan rikets ständer genom skrifvelse den 11 maj 1815 öfverlemnat till k. m:t att till en ny och förbättrad reglering af rikets skolor och läroverk använda den till indragning stälda behaglig tids förlänings spanmål samt tillika hemstält att k. m:t emellertid måtte af uppkommande statsverkets öfverskott anslå de medel och utvägar som för ändamålets befrämjande kunde finnas nödiga, anbefalte k. m:t med anledning deraf uppfostringskomitén att inkomma med förslag till lämpliga förbättringar i undervisningsverkens inrättning. Med anledning deraf afgaf komitén den 6 mars 1817 ofvanstående betänkande. Statsberedningens utlåtande deröfver af den 1 november 1817 finnes tryckt sid. 927 och följande i ofvanstående bihang. K. proposition i ämnet afläts den 14 januari 1818.

2. *Förslag till en förbättrad skol-ordning, jemte betänkande och bilagor; i underdånighet upprättadt af den i nåder tillförordnade uppfostringscomité.* *Uppfostringskomitén; ang. en förbättrad skolordning.*

Enligt kongl. maj:ts den 16 sistlidne april i nåder tagna beslut genom trycket kungjordt af comitén, till hvilken en hvar, som sådant önskar, eger att, inom den 1 februari år 1818, öfver ifrågavarande ämne med anmärkningar inkomma.

Stockholm 1817 XXVIII+126 sid.+3 opag. tab. 4:o.

Bilagor. Sid. 87—97 litt. A—I. Förslag till diverse formulär.

Bihang. Anvisningar och råd i afseende på läroböcker och på methoden att undervisa i serskilda kunskapsgrenar.

Utgöra sid. 98—126+3 blad förslag till läseordningar n:r 1—5.

Komiterade: Erkebiskopen J. A. Lindblom, ordf., t. f. statssekreteraren N. von Rosenstein, vice ordf., hofkansleren friherre G. af Wetterstedt, statsrådet grefve A. G. Mörner, biskopen C. von

Rosenstein, kammarherren C. G. von Brinckman, kanslirådet N. M. Tannström, öfverhofpredikanten C. C. Lilljenwalldh, lektorn N. J. Bergsten, lektorn vid Karlstads gymnasium Axel Fryxell, konrektorn vid Stockholms katedralskola Petr. Alm.

Sekreterare: J. Adlerbeth, protokollsekreterare i ecklesiastik-expeditionen.

I anledning af riksdagens skrifvelse den 3 april 1810 förordnade k. m:t den 29 jan. 1812 en komité att granska det af riksdagen öfverlemnade förslag och att taga i öfvervägande hvad som rörde uppfostrings- och undervisningsverken för att afgifva yttrande och föreslå de förbättringar som kunde finnas nödiga. Ursprungligen förordnades till komiterade förutom de ofvannämde med undantag af Tannström, Fryxell och Alm kammarherren Axel Gabr. Silfverstolpe, professorerna P. Afzelius, O. Kolmodin, Holmbergsson och Math. Norberg samt subrektorn i tyska skolan C. U. Broocman.

Betänkandet afgafs den 8 april 1817.

Uppfostrings-komitén; ang. Stockholms elementar-läroverk.

3. *Kongl. Uppfostrings-comiténs underdåniga förslag till reglering af Stockholms stads elementar-läroverk. Jemte vederbörandes deröfver afgifne utlåtanden och comiténs slutliga förklaring. Enligt kongl. maj:ts den 29 januari 1819 i nåder tagne beslut till trycket befordradt.*

Stockholm 1819. 48 sid. + 2 tabellbilagor.

Ur innehållet: Sid. 13—20. Utlåtande af erkebiskop J. A. Lindblom; sid. 21 af Stockholms stads konsistorium (se nedan); sid. 22—26 utlåtanden af öfverståthållareembetet och Stockholms drätselkommission; sid. 27—48 komiténs förklaring afgifven den 14 november 1818.

Bilagor. Litt A. Förteckning öfver löneförmåner vid cathedral- och kyrkoskolorna i Stockholms stad.

Litt. B. Förslag till löneregleringvid Stockholms elementarläroverk.

Genom skrifvelse den 20 november 1816 anbefaltes komitén att inkomma med förslag och betänkande i afseende på de grunder, efter hvilka den till understöd för hufvudstadens uppfostrings- och läroverk anslagna summan af 10,000 rdr banko årligen borde användas.

Betänkandet, som i original förvaras i riksarkivet bland uppfostringskomiténs handlingar, afgafs den 17 april 1817, föredrogs den 29 januari 1819 (se protokollet för ecklesiastik-ärenden samma dag punkt 11). K. m:t biföll upprättandet af ett gymnasium i Stockholm, gillade med vissa tillägg komiterades öfriga förslag ang. inrättandet af elementar-läroverken i Stockholm. K. m:t beslöt vidare på de af komiterade anförda skäl att tillförordna en särskild direktion för hufvudstadens undervisningsverk, hvilken skulle inkomma med förslag rörande ytterligare erforderliga tillägg och förbättringar. Den af komiterade hemställda löneförbättring skulle vidtaga från och med 1819. Se vidare nämda protokoll.

Särskildt tryckt utlåtande: Stockholms stads consistorii underdåniga utlåtande öfver kongl. uppfostringskomiténs underdåniga förslag till reglering af Stockholms stads elementarläroverk.

Stockholm 1817, 15 sid. 4:o.

Komiterade till utmarkernas fördelning på Öland: Underdånigt projekt till reglemente för staden Borgholm. *Ang. reglemente för Borgholm.*

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 29 oktober 1817 punkt 1.

Afgafs den 6 mars 1817. Utlåtanden afgåfvos af kommerskollegiet och generaltulldirektionen. K. m:ts beslut se protokollet. K. m:ts nådiga reglemente för staden Borgholm samma dag.

Komiterade för reglering af flottornas ärenden:

1. *Utlåtande den 19 april 1817 angående etablissementet för Göteborgs eskader.* *Ang. etablissementet för Göteborgs eskader.*

Förvaras i riksarkivet bland »komitéer rörande flottan.»

Utgör utlåtande öfver en af chefen för Göteborgs eskader afgifven plan och öfver utlåtanden af förvaltningen af sjöärenden och generaladjutanten för flottan; föredrogs i krigsberedningen den 5 maj 1817 (se protokollet samma dag punkt 29) och i statsrådet den 13 samma månad. K. m:t biföll komiterades förslag.

2. *Den 3 maj samma år utlåtande angående lots- och båkväsendet.* *Ang. lots- och båkväsendet.*

Utgör granskning af lotskomiténs förslag till lotsreglemente och lotsförfattningar (se sid. 26). Anmältes den 13 maj 1817 (protokollet för krigsärenden punkten 1). En allmän lotsinspektion skulle verkställas innan ärendets pröfning och verkställdes under 1817 och 1818 af öfverdirektören Brunerona.

3. *Den 31 maj samma år angående flottornas läkarestater.* *Ang. flottornas läkarestater.*

Utgör utlåtande i anledning af sundhetskollegiets skrifvelse den 30 september 1816 om behofvet af underläkare vid örlogsflottan i Karlskrona; föredrogs i krigsberedningen den 14 juli 1817 (se protokollet samma dag punkt 2) och i statsrådet den 22 samma månad. K. m:t biföll komiterades hemställan.

4. *Samma dag. Projekt till allmän reglering af flottornas ärenden.* *Ang. reglering af flottornas ärenden.*

Förvaras liksom det närmast föregående i riksarkivet bland »komitéer rörande flottan», men endast i fransk öfversättning och enligt anteckning förskrifvande sig från de Quidingska papperen. Jemför de å sid. 3 anförda insända artiklarne i N. D. A.

Ang. undersökning af Sala silfvergrufva.

Berättelse, afgifven af komiterade till undersökning af Sala silfvergrufva.

Komiterade: Bergsrådet B. F. Rothoff och bergshauptmannen A. Pihl.

Rikets ständer hemställde 1809 om en vetenskaplig undersökning af Sala silfvergrufva, hvilken hemställan af k. m:t bifölls, hvarefter dessa komiterade i april 1817 till bergskollegium afgåfvo sin berättelse. Bergskollegiets utlåtande afgafs den 26 februari 1818. Bergslagen inkom med påminnelser efter juli 1818. Handlingarna remitterades den 18 januari 1823 till statsutskottet. Rikets ständer anhöllo den 4 oktober 1823 om utarbetande af förslag till reglering af ekonomien. K. m:t aflät den 18 november 1823 bref till bergskollegium, som afgaf utlåtande den 12 december 1827 (se protokollet för kammarärenden den 17 september 1828, punkten 6).

Ang. Borgholms kungsgårds arbets- och korrektionshus.

Underdånigt yttrande och förslag angående Borgholms kungsgårds användande till arbets- och korrektionshus.

Förvaras i riksarkivet bland »direktioner för arbetshus och korrektionsinrättningar».

Komiterade: Öfverstelöjtnanten J. P. Lefrén, kammarrådet L. Julin.

Betänkandet afgafs den 12 augusti 1817, föredrogs den 17 september samma år. (Se protokollet för handels- och finansärenden n:r 47 punkt 1). K. m:t beslöt inrättande af en arbets- och korrektionsanstalt på Borgholm. K. prop. (n:r 9) af den 10 december 1817 angående inrättande af allmänna arbets- och korrektionshus på Borgholms slott och i Vadstena.

Ang. ångbåtar för postens öfverförande från Sverige till Tyskland.

Utlåtande i afseende på frågan om ångbåtars begagnande till öfverförande af posten från Sverige till Travemünde eller Rostock.

Förvaras i riksarkivet vid kanslistyrelsens nedannämda utlåtande.

Komiterade: Presidenten friherre A. N. Edelcrantz, statssekreteraren öfverpostdirektören friherre V. Carpelan, öfversten i kungl. örlogsflottan friherre Joh. Lagerbjelke.

Bilaga. Summariskt kostnadsförslag till ett projekteradt postfartyg med en ångmaskin af tjugu hästars kraft.

Komiterade tillförordnades den 5 februari 1817, betänkandet afgafs den 30 september samma år. Kanslistyrelsens utlåtande afgafs den 11 december samma år. Ärendet anmältes den 20 febr. 1818.

Ang. ny landtmäteriförordning.

Betänkande med förslag till ny landtmäteriförordning.

Förvaras i riksarkivet bland protokollsutdrag från justitierevisionen 1827 i volymen angående skiftesstadgan.

Komiterade: Samme som komiterade för enkeskiftesförfattningarna (se sid. 18) eller statsrådet grefve M. Rosenblad, ordf., presi-

denten i kammarkollegium friherre O. E. Lagerheim, t. f. öfverdirektören friherre Erik af Wetterstedt.

Bilaga. Förslag till k. m:ts förnyade nådiga förordning om landtmäteriet i riket med stor- och enskiftesdelningarna.

I anledning af riksdagens skrifvelser den 3 april och 11 oktober 1810 samt den 20 juli 1815 hade komiterade fått i uppdrag att utarbeta förslaget. Betänkandet afgafs den 9 okt. 1817. Vid detsamma finnes bifogadt ett förslag angående landtmätarnes kosthållning och arfvodesbetalning under privata förrättningar, hvilket förslag i en blyertsanteckning å detsamma betecknas som Wetterstedts projekt. Öfver betänkandet afgaf kammarkollegium utlåtande den 26 mars 1819, mot hvilket åter påminnelser afgåfvos af Wetterstedt den 30 augusti 1820. Dessa båda handlingar förvaras på samma ställe. Bland handlingar angående generallandtmäterikontoret finnas ett utlåtande af t. f. öfverdirektören den 30 dec. 1819 samt vid detsamma i afskrift komiterades betänkande och nyssnämnda förslag till taxa.

Vid anmälning den 9 maj 1820 fördubblades den gällande taxan tills vidare enligt kungl. bref den 16 samma månad. Till protokollet för kammarärenden den 6 juli 1825 (punkten 6) anmälte dåvarande t. f. statssekreteraren M. G. Danckwardt att han i samråd med förste expeditionssekreteraren Poignant utarbetat förslag till instruktion för generallandtmäterikontoret etc. äfvensom förslag till ny stadga för skiftesverket. Beträffande dessa ärenden se vidare protokollet öfver kammarärenden den 25 april 1827, då k. m:t beslöt angående landtmäteristatens organisation, landtmäteritaxa och skiftesstadga.

Ang. finansärendena vid 1817 års riksdag.

Underdånigt betänkande afgifvet af den till utarbetande och beredande af de finansärenden, som vid instundande riksdag borde framställas till rikets ständers granskning och åtgärd, i nåder tillsatta komité.

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 19 november 1817.

Komiterade: Statsrådet grefve M. Rosenblad, statssekreteraren grefve A. G. Mörner, hofkansleren friherre G. af Wetterstedt, statssekreteraren friherre G. F. Wirsén och statssekreteraren C. Klintberg.

Sekreterare: C. D. Skogman, förste expeditionssekreterare.

Komitén tillsattes den 10 oktober 1817. Betänkandet afgafs den 30 oktober 1817. K. m:t skulle framdeles företaga ärendet till pröfning.

Ang. förekommande af missbruk vid kyrkoherdeval.

Förslag till författning till förekommande af öfverklagade missbruk vid kyrkoherdeval.

Förvaras i riksarkivet bland protokollsutdrag från justitierevisionen 1819 vid högsta domstolens nedannämda protokoll.

Komiterade: Tillförordnade statssekreteraren N. von Rosenstein, justitierådet G. Poppius, biskopen C. von Rosenstein, domprosten Sven Wijkman Caspersson.

Betänkandet afgafs den 12 november 1817, utgör utlåtande i anledning af en af konsistorium i Linköping afgifven hemställan i januari 1817. Handlingarna öfverlemnades till presteståndet som svarade genom skrifvelse 27 juli 1818. Högsta domstolens yttrande är af den 23 april 1819. Ärendet anmältes den 12 november samma år. (Se protokollet för ecklesiastikärenden punkt 3). Då ifrågavarande författning stode i nära sammanhang med 1739 års förordning om prestval hvari flera ändringar ifrågasatts, beslöt k. m:t att en komité skulle framdeles tillsättas för att i ett sammanhang granska prestvalsförfattningarna, och skulle pröfningen af ofvannämde komiterades förslag uppskjutas till dess den blifvande komitén inkomme med sitt betänkande. Angående denna senare komité se vidare 1822.

Lagkomitén:

Lagkomitén; ang. ny konkurslag etc.

1. *Förslag till ny konkurslag.*

2. *Förslag till ändring i 8 kap. 1 § giftermålsbalken.*

3. *Förslag till ändringar i 7 kap. byggningabalken, hvarigenom dess förra stadganden tillika med k. förordningen den 15 oktober 1810 angående vissa omständigheter i afseende å inteckning å fast egendom komma att till deras verkan upphöra.*

Förslagen afgåfvos den 27 december 1817, ingå i handlingar bilagda den kungl. propositionen (n:r 18) af den 19 februari 1818. (1817—18 bihang, 1 samlingen sid. 179 och följande). Högsta domstolens utlåtande af den 8 januari 1816 ingår äfven bland dessa handlingar.

1818.

Komiterade till undersökning vid Stora Kopparbergs bergslag: underdånigt betänkande af den 3 febr. 1818. Ang. St. Kopparbergs bergslag.

Förvaras i riksarkivet.

Komiterade: Kammarrådet Johan Gustaf Branting och bergsrådet Birger Fredrik Rothoff.

Bilaga: Protokoll vid kommissionsförrättningen vid St. Kopparberg i aug.—sept. 1816.

Historik. Vid förehafd nådig pröfning af Stora Kopparbergs bergslags afgifter och åtnjutna förläningar hade åtskilliga ekonomiska frågor förekommit, hvilka frågor k. m:t efter hörande af bergslagen och bergshouptmannen och k. befallningshafvande i Kopparbergs län samt efter afgifna utlåtanden af kammar- och bergskollegium funnit såväl i afseende på den föreslagna förändringen i styrelsen vid Stora Kopparberg som fördelningen och öfriga ifrågasatta hushållningsämnen vara af sådana omständigheter åtföljda som dels icke kunde i sitt dåvarande skick förutses dels icke annorledes än genom undersökning på stället regleras. K. m:t täcktes derför genom bref till kollegium den 19 sept. 1815 förordna en kommission hvilken hade att efter undersökning på stället inkomma med berättelse och nödiga hemställanden till k. m:ts pröfning. Betänkandet inkom den 13 juni 1818, remitterades till utlåtande af kammar- och bergskollegium, hvilka afgåfvo yttrande den 7 dec. 1820.

K. m:ts beslut se protokollet för kammarärenden för den 23 febr. 1827, punkten 1.

Förslag till en förbättrad evangelibok med dertill hörande stycken, på kongl. maj:ts nådigste befallning uppgifvit af den till detta ändamål förordnade komité. Ang. en förbättrad evangeliebok

Stockholm 1817. 474 sid. 8:o.

Komiterade: Erkebiskopen J. A. Lindblom, ordf., f. d. statsrådet G. Adlerbeth, biskopen J. A. Tingstadius, kyrkoherden F. M. Franzén, domprosten J. O. Wallin, prosten J. Åström, hofpredikanten J. J. Hedrén.

Sekreterare: Jan Janzon, konsistorienotarie.

Förslaget afgafs den 12 febr. 1818.

Ang. tillgodogörande af malmfyndigheterna i Norrbotten.

Berättelse om den undersökning, som till följe af kongl. maj:ts nådiga skrifvelse den 13 maj 1817 blifvit hållen uti Norrbotten och dess lappmarker, för att utröna möjligheten, att med fördel tillgodogöra de rika jernmalmsberg, som derstädes finnas, ingifven vid till kongl. maj:ts och rikets högloflige bergs collegium den 27 februari 1818.

Utgifven på trycket af Abr. Roman under följande titel: Berättelse om Norrbotten och dess lappmarker. Sthlm 1818. 135 sid. + 1 karta. 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen frih. G. af Koskull, ordf., öfverjägmästaren krigsrådet G. E. Petersson, bergmästaren J. J. Quensel, notarien i bergskollegium Abr. Roman.

Sedan bergskollegium genom skrifvelse den 22 april 1817 afgifvit berättelse om bruks och bergshandteringens tillstånd uti Norr- och Vesterbottens län och i synnerhet fäst k. m:ts uppmärksamhet på det i Öfver-Torneå socken Norrbottens län belägna Kengis bruks distrikt och utvägarna till upphjelpande af bergsmannahandteringen å samma ort och k. befallningshafvande i länet samtidigt hos k. m:t gjort hemställan om anställande af en undersökning ifråga om kommunikationers öppnande och organiserandet af en allmän bergslag inom nämda bruksdistrikt, anbefalte k. m:t den 13 maj samma år verkställande af en undersökning för att utröna möjligheten och fördelen att genom inköp af Kengis bruk af allmänna medel bereda tillfälle för inrättandet af en bergslag derstädes, hvarjämte borde utrönas möjligheten af att göra elfvarna så farbara att malmtillgångarna i lappmarken skulle kunna derefter transporteras till ställen, der masugnar kunde anläggas, i sammanhang hvarmed skulle uppgifvas om och hvar lokalen lemnade tillfälle för masugns- och bruksanläggningar inom Luleå lappmark. Sedermera anbefalte k. m:t att undersökningen skulle omfatta Svartlå bruk uti Luleå socken och brukspatronen Fahlrots innehafvande grufvor, malmtillgångar och jernverksanläggningar.

Krigsrådet Petersson deltog i förrättningen, då landshöfdingen var hindrad att deltaga. Notarien Roman var enligt k. m:ts uppdrag utsedd af bergskollegiet. Öfver komiterades berättelse afgåfvos utlåtanden af bergskollegium den 4 maj 1818 och 10 maj 1821 samt af strömrensningskomitén 1819. Då utförandet af komiterades förslag om inrättande af en bergslag förnämligast var beroende af möjligheten att göra Lina och Ängeså elfvar farbara för malmtransport, verkställdes på k. m:ts befallning af majoren C. P. Hallström sommaren 1819 undersökning derom. Berättelsen om denna undersökning förvaras i civildepartementet. Resultatet af undersökningen var emellertid, att elfvarnas försättande i farbart skick vore förenadt med så öfverdrifna kostnader att det svarade hvarken mot de väntade fördelarna eller landets dåvarande ringa odlingsgrad.

Berättelse rörande tillståndet i Göteborgs stad och län. *Ang. tillståndet i Göteborg.*

Komiterade: Kammarherre C. G. von Brinckman och förste expeditionssekreteraren C. D. Skogman.

I anledning af inkommen embetsberättelse från konungens befallningshafvande i Göteborg fingo komiterade i uppdrag att på stället taga kännedom om förhållandena. Komiterade inkommo med berättelse den 7 maj 1818. H. m:t beslöt aflåtande af proposition till rikets ständer (se protokollet för kammarärenden den 21 maj 1818, punkten 1) rörande det af komiterade tillstyrkta låneunderstödet. I sammanhang med anmälningen af rikets ständers svar i skr. n:r 264 om lånet till Göteborg föredrogos de delar af berättelsen, som afsågo lämpliga hjelpmedel mot stadens och ortens iråkade förlägenhet, hvarvid beslöts att konungens befallningshafvande skulle anbefallas inkomma med förslag till en ny organisation för stadens drätselverk (se protokollet för kammarärenden den 28 september 1818, punkten 9).

Underdåniga projekt till instruktioner för befälhafvande amiralen och varfschefen. *Ang. instruktioner för befäth. amiralen och varfschefen.*

Komiterade etc. se 1821 sid. 68.

Detta betänkande afgafs den 24 augusti 1818; öfverlemnades till öfverdirektören Rönbeck i och för hans uppdrag att utarbeta instruktioner för embetsverken etc.; se sid. 63 samt historiken till 1822 års betänkande angående styrelseverkens reglering.

Underdånigt utlåtande i afseende på rikets ständers förslag om en viss afgift till teaterns underhåll. *Ang. afgift till teaterns underhåll.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar angående »direktionen för k. hofkapellet och spektaklerna» vol. 1.

Komiterade: Underståthållaren Justus C. Lindh, ordf., öfversten Johan P. Törner, borgmästaren Chr. Lovén, kammarrättsrådet H. Chr. Zaar.

Sekreterare: L. J. Lovén.

Bilagor. Litt. A.—H. Diverse kalkyler och förslag.

Särskildt yttrande af Zaar.

Historik. I anledning af rikets ständers skrifvelse den 8 juli 1818 angående medel till teaterns underhåll genom en särskild frivillig afgift inom hufvudstaden och af dem som egentligen begagna skådespelen hade komiterade fått i uppdrag att afgifva förslag såväl till sjelfva afgiftens belopp och sättet för dess utgörande som till dervid erforderlig kontroll.

Betänkandet afgafs den 5 okt. 1818, anmältes i statsrådet den 16 dec. (se protokollet för handels- och finansärenden samma dag, punkten 20). Hufvudfrågan uppsköts och förföll sedermera.

Ang. anmärkningar mot förslaget rör. Stockholms läroverk.

Uppfostringskomitén: utlåtande den 14 nov. 1818 angående gjorda anmärkningar öfver förslaget till en förbättrad organisation af Stockholms läroverk.

Förvaras i riksarkivet; förekommer tryckt på sid. 27—48 i komiténs betänkande angående Stockholms läroverk (se 1817 sid. 60).

Föredrogs den 29 jan. 1819 (se protokollet samma dag, punkten 11). Jfr angående utlåtandet 17 april 1817.

Ang. förlust å furageringsanslag.

Utlåtande angående förlusten å furageringsanslaget för skvadroncheferna vid kgl. lifgardet till häst.

Förvaras i riksarkivet bland »komitéer rörande armén.»

Komiterade: Generalmajor G. V. Cederström, ordf., öfversten J. D. Silfverstolpe, krigsrådet F. d'Orchimont.

Sekreterare: Pehr Dan. Borén.

Bilaga. En tabell utvisande de beräknade förlusterna.

Historik. Komiterade förordnades genom kgl. skrifvelse den 24 nov. 1817. Utlåtandet afgafs den 5 dec. 1818, föredrogos i krigsberedningen den 12 dec. (se protokollet n:r 2 samma dag, punkten 2) samt i statsrådet den 15 samma månad (se punkten 2).

Lagkomitén; förslag till ärfda och jorda balk.

Lagkomitén, förslag till ärfda balk och jorda balk.

Stockholm 1818. 354 sid. 8:o.

115 sid. protokoll vid lagkomiténs allmänna sammankomster i juni och juli 1817.

Ang. upphandling af spanmål.

Af särskilde komiterade afgifvet underdånigt utlåtande rörande åtskilliga omständigheter i afseende på den af kommersrådet Möller år 1817 verkstälda upphandling af spanmål i Ryssland.

Se statsrådsprotokollet för handels- och finansärenden den 8 juli 1818, punkten 1.

Komiterade: T. f. öfverståthållaren frih. Cederström och statssekreteraren Klintberg.

Komiterade erhöllo uppdraget den 19 november 1817.

Utlåtandet föranledde ej till någon åtgärd. Jfr nästa punkt i protokollet om den Möller tilldelade gratifikationen.

1819.

Uppfostringskomitén:

1. *Den 11 jan. 1819 förslag till interimsstat för rikets läroverk.* *Ang. interimsstat för läroverk.*

Förslaget till interimsstat finnes bilagdt protokollet för ecklesiastikärenden den 23 april 1819, punkten 3. K. m:t gillade komiterades hemställan med de rättelser statsberedningen föreslagit (se dess utlåtande den 27 febr.) och fastställde interimsförslaget att gälla från och med den 1 maj. Se vidare protokollet samt »K. m:ts nådiga bref till uppfostrings-committéen angående en interims-löneregleringvid rikets elementarläroverk den 22 april 1819»; tryckt Stockholm 1819. 27 sid. + 8 sid. tabeller. 4:o. Jfr sid. 76.

2. *Den 30 okt. 1819 utlåtande angående remiss rörande organisation af Visby stifts läroverk.* *Ang. Visby stifts läroverk.*

Föredrogs den 26 april 1820 (punkten 2). K. m:ts beslut se protokollet.

Förvaras i riksarkivet bland komiténs handlingar.

Psalmbokskomitén: Skrifvelse med förslag till psalmbok. *Förslag till ny psalmbok.*

En skrifvelse med komiterades slutliga förslag till en ny psalmbok inkom den 12 januari 1819, anmältes den 29 samma månad (punkten 10). K. m:t gillade förslaget och uppdrog åt komiterade att ombesörja utgifvandet af en normalupplaga (se protokollet för öfrigt och angående Hæffners under utarbetande varande koralbok). Komiterade voro vid tillfället Lindblom, Leopold, Wallin, Franzén, C. P. Hagberg, Georg Stolpe. Sekreterare J. Janzon. Normalupplagan är: Den svenska psalmboken. Af konungen gillad och stadfästad år 1819. Stockholm 1819. (Gadelius).

Förslag till tjenstgöringsreglemente för armén. *Ang. tjenstgöringsreglemente.*

Komiterade synas vara tillförordnade genom generalorder den 26 april 1815 (n:r 559).

Förslaget fastställdes den 1 mars 1819 och utgafs på trycket under titel: Kongl. maj:ts nådiga tjenstgöringsreglemente för dess armé. Stockholm 1819, del. 1—4. 8:o.

Komiterade till myntverkets öfverseende:

Ang. taxa för kopparskiljmyntningen i Avesta. 1. *Den 2 mars 1816 angående taxa för kopparskiljmyntningen vid Avesta.*

Komiterade: Se 1830.

Bilagor. Jemförelse mellan myntningstaxan 1801 och den projekterade förhöjningen 1816.
Förslag till myntarelönstaxa.
Beräkning öfver myntningskostnaden vid Avesta.

Utlåtandet afser ett genom statskontoret inlemnadt taxeförslag. K. m:t gillade och fastställde ifrågavarande myntarlönetaxa. Se protokollet för handels- och finansärenden (n:r 20) den 27 mars 1819, punkten 3.

Ang. myntverkets mekaniska delar. 2. *Förslag till förbättringar i myntverkets mekaniska delar.*

Utlåtandet afgafs den 25 okt. 1819, föredrogs den 2 dec. samma år (punkten 1). Komiterade anbefaltes då att ingifva ett mera bestämdt förslag. Myntmästarens yttrande i anledning af detta förslag: se protokollet för handels- och finansärenden den 9 febr. 1820, punkten 2.

Ofvanstående utlåtanden förvaras jämte komiténs utlåtanden i allmänhet uti riksarkivet bland »kommissioner och styrelser för mynt- och kontrollverken.»

1819 års befästningskomité:

Ang. beslutade nya befästningar. 1. *Underdånig anmälan och projekt till preliminära bestämmelser i afseende på belägenheten och beskaffenheten af de beslutade nya befästningarna.*

Ang. nuvarande befästningar. 2. *Underdåniga tankar rörande rikets nuvarande befästningars ändamål, större eller mindre gagnelighet, till äfventyrs skadlighet, bedömde med hänsyn till det anbefallda defensionssystemet, grundadt på centrala fästningar.*

Komiterade: Riksståthållaren grefve J. A. Sandels, ordf., generalmajorerna friherre C. von Cardell, friherre B. E. Franc Sparre och friherre M. F. Björnstjerna.

Sekreterare: Öfverstelöjtnanten J. P. Lefrén.

Historik. Genom generalorder den 5 februari 1819 hade k. m:t befalt, att tre fästningar skulle anläggas inne i landet, nämligen en i trakten mellan Hjelmaren och Vettern, en i Jönköpingstrakten och en mellan Bottensjön och Vettern i Vestergötland på kanallinien. Komiterade tillförordnades den 16 samma månad. Till komitén afgaf chefen för ingeniörkåren generalmajoren

friherre Sparre ett utlåtande af den 26 mars samma år angående Vanäs fästning. Komiterades här ofvan först nämnda utlåtande afgafs den 16 april och anmältes den 22 samma månad (se protokollet för krigsärenden samma dag punkten 13) samt öfverlemnades såsom kommandomål till föredragning af generaladjutanten för armén. Det andra utlåtandet afgafs den 12 maj. Genom k. skrifvelse den 14 maj fastställdes de af komiterades pluralitet föreslagna grunder för uppförande af en hufvuddepotfästning mellan Bottensjön och Vettern samt af permanenta befästningar norr och söder om Vettern. Den 11 aug. utfärdades generalorder om anläggande af Vanäs' fästning.

Betänkande angående undervisningen vid krigsakademien på Karlberg.

Ang. undervisningen på Karlberg.

Förvaras i afskrift i krigsarkivet.

Komiterade: Akademiens kansler, grefve V. von Stedingk, ordf., amiralen friherre R. Cederström, generalmajorerna friherre B. E. Franc Sparre, friherre M. Björnstjerna.

Komiterade tillförordnades den 2 dec. 1818 för att undersöka, huruvida den undervisning som meddelades vid krigsakademien vore till alla delar svarande mot det med inrättningen åsyftade ändamålet, och föreslå de förbättringar som kunde finnas af nöden. Betänkandet afgafs den 10 maj 1819.

Underdånigt betänkande angående frågan om förändring af räkenskapsmethoden vid tullverket.

Ang. tullverkets räkenskapsmetod.

Utgör bilaga till protokollet för handels och finansärenden den 24 november 1819, punkten 3.

Komiterade: Presidenten frih. G. F. Wirsén, ordf., förste expeditionssekreteraren C. D. Skogman, statskommissarien A. Söderholm.

Sekreterare: J. O. von Wernstedt.

Historik. Komiterade förordnades den 16 december 1818 och betänkandet afgafs den 30 aug. 1819. I anledning af framställningar från statsrevisorerna, generaltulldirektionen etc. om en förbättrad räkenskapsmetod vid tullverket fingo komiterade i uppdrag att utlåta sig öfver denna fråga och, derest förändring i den dittills följda räkenskapsmetod ansåges nödig och nyttig, ej allenast omslutas enast färdigvarande hufvudbok öfver tullmedlen, så att den kunde tjena till formulär för framtiden, utan ock utreda och bestämma de förändringar, som i förening dermed ovilkorligen måste föreskrifvas till efterrättelse vid specialredogörelsen, samt tillika yttra sig öfver den verkan förändringen kunde ha på varande organisationen med hänsyn till den för redogörelsernas författande erforderliga tid, hvarjämte komiterade hade att afge betänkande i anledning af rikets ständers framställning om sättet för införande i räkenskaperna af de i tulluppbörden inflytande växlar.

K. m:t gillade och biföll komiterades hemställan i alla delar och skulle det af komiterade uppgjorda formulär till det nya omslutet tjena till efterrättelse vid tullverket från och med 1820.

Samme komiterade fingo genom beslut i statsrådet den 3 febr. 1819 i uppdrag att, sedan dess arbete rörande tullverkets räkenskapsmetod vore afslutadt, i anledning af rikets ständers skrifvelse den 22 juni 1818 afgifva utlåtande om och hvilka förändringar i gällande organisation af tullverkets styrelse och förvaltning kunde finnas af nöden.

Ang. taxa för Södertelje kanal och slussverk.

Underdånigt förslag till taxa för Södertelje kanal och slussverk.

Förvaras i riksarkivet.

Komiterade: Presidenten frih. E. af Wetterstedt, ordf., t. f. öfverlotsdirektören N. Bruncrona, borgmästaren Chr. Lovén, samt å kanalbolagets vägnar v. presidenten J. P. Billberg, statskommissarien N. Frödelius, stadsmajoren F. Widbom.

Sekreterare: Notarien J. O. von Wernstedt.

Bilagor. Uppgift å de sista tio årens medelvärde å varor, transporterade genom kanalen.

Sju tabeller, innehållande kalkyler för att visa vinsten af kanalens begagnande genom inbesparade lotspenningar, båkafgifter etc.

Förslag till författning.

Särskildt yttrande af Bruncrona.

Komiterade förordnades den 17 febr. 1819 af k. m:t att gemensamt med de af bolaget utsedde komiterade och under iakttagande af de i bolagets privilegier den 15 mars 1806 fastställda grunder utarbeta förslag till taxa. Betänkandet afgafs den 13 sept. 1819, anmältes den 23 okt. samma år. K. m:ts beslut se protokollet för handels- och finansärenden samma dag, punkten 2. K. kungörelse angående taxeförslaget samma dag.

Arg. läsaresällskapet i Vesterbotten.

Komiterade till undersökning angående det s. k. läsaresällskapet i Vesterbotten: Berättelse om deras verkställda åtgärder.

Förvaras i riksarkivet bland protokollsutdrag från justitierevisionen vid note ur protokokollet öfver justitieärenden den 20 januari 1820.

Komiterade: Justitierådet J. Sylvander, revisionssekreteraren N. V. Stråle samt teol. lektorn J. Häggblad (utsedd af Hernösands konsistorium).

Betänkandet afgafs den 3 nov. 1819. Vid detsamma finnas bilagda skrifvelser från konsistoriet, landshöfdingembetet m. fl. K. m:t ansåg (se nyssnämda note) ingen vidare åtgärd erfordras än att konungens befallningshafvande i Umeå skulle underrättas att k. m:t fann på det sätt och med de vilkor komiterade tills vidare föreskrifvit hinder icke möta för Skellefteå sockens invånare att fortfarande å sön- och högtidsdagar före eller efter den allmänna gudstjenstens förrättande samlas i den s. k. kyrkstaden till enskilda andaktsöfningar. Anmältes vid föredragning af ecklesiastikärenden den 26 april (punkten 15) och den 10 maj samma år.

Rönbeck, Sten:

1. *Förslag till grunder för reglering af de publika civila verkens göromål, k. m:ts kansliexpeditioners och domstolarnes undantagne.* *Rönbeck, tvänne förslag ang. de publika verkens organisation.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar angående komitén för rikets styrelseverk 1820—23.

Utgöra två volymer.

2. *Projekt om de publika administrerande verkens inre organisation och arbetsordning.*

Förvaras sammastädes.

Beträffande Rönbecks uppdrag se historiken under 1822 års betänkande angående styrelseverkens reglering samt hans instruktion af den 5 mars 1816 liksom hans rapport den 19 maj 1817 rörande de af honom företagna förberedande undersökningar i afseende på en ny reglering af statens embeten och tjenster, hvilken rapport förvaras bland »komitéer ang. embets- och styrelseverken.»

Lagkomitén: Förslag till byggningabalk. *Lagkomitén; förslag till byggningabalk.*

Stockholm 1819. 188 sid. 8:o.

Sid. 1—34 protokollet vid lagkomitens allmänna sammankomster den 13 och 14 april 1819.

Komiterade till förvaltningen af den genom indragna adelsfaneindelningar uppkomna fond: Ang. inrättningen af ett invalidhus, jämte projekt till reglemente m. m. *Ang. ett invalidhus.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar rörande »direktionen öfver invalidinrättningen.»

Komiterade: Statsrådet frih. Rudolf Cederström, ordf., generaladjutanten M. F. Björnstjerna, statssekreteraren B. C. Quiding.

Sekreterare: Protokollsekreteraren C. G. Grip.

Bilagor. Projekt till reglemente för en invalidinrättning; projekt till underhålls- och beklädnadsstater för invaliderna vid karolinska militärhospitalet; kalkyl öfver årliga kostnaderna för invalidinrättningen.

De båda sistnämda bilagorna finnas vid betänkandet, men icke reglementet.

Komiterade fingo i uppdrag att inkomma med förslag huru inkomsterna af de indelningar vid adelsfaneregementet, som enligt rikets ständers beslut

1812 blifvit anslagna till understöd för ett invalidhus lämpligen kunde användas äfvensom föreslå reglemente och underhållsstater för det vid Danviken stiftade karolinska militärhospitalet.

Betänkandet afgafs den 17 december 1819. Jfr protokollet krigsärenden den 27 maj 1819. Anmältes den 7 mars 1820. K. skrifvelse den 28 mars 1821 angående dithörande frågor.

På akten finnes antecknadt: Förfallen sedan nytt projekt till reglemente af komiterade afgifvits.

K. m:t bifalte att invalidinrättningen skulle anläggas vid Svartsjö sluss, men då det befans ohälsosamt, befalte k. m:t (se protokollet för krigsärenden den 20 mars 1821, punkten 26) att den skulle förläggas till Ulriksdal. Några af statsråden gjorde erinringar, men k. m:t fann icke skäl göra ändring i sitt beslut. Den 30 september 1823 utfärdades reglemente för invalidinrättningen vid Ulriksdal och den 2 maj 1824 fastställdes beklädnadsstat. (Jfr år 1823 och protokollet för krigsärenden den 22 mars 1825, punkten 31.)

Ang. vanartige och sysslolöse personers insättande å arbetsinrättningar.

1. *Förslag till förordning om sysslolöse och vanartige personers insättande och hållande till arbete å de allmänna arbetsinrättningarna i Karlskrona och Vadstena.*

Anmältes den 31 augusti 1819; högsta domstolens yttrande refereras i protokollet öfver justitieärenden samma dag. K. förordning utfärdades samma dag.

Ang. reglemente för arbetsinrättningen i Vadstena.

2. *Förslag till reglemente för allmänna arbetsinrättningen i Vadstena.*

Utgör bilaga till protokollet för krigsärenden den 31 augusti 1819, punkten 19.

Komiterade: Justitiestatsministern grefve C. Gyllenborg, ordf., öfverste af Melin, kommersrådet O. Zenius och häradshöfdingen J. G. Richert.

Skiljaktig mening af Gyllenborg i en bifogad p. m.

1820.

Betänkande om den ekonomiska förvaltningen vid krigsakademien på Karlberg. *Ang. den ekon. förvaltningen vid Karlberg.*

Förvaras i afskrift i krigsarkivet.

Komiterade: Se 1819 sid. 63.

Bilaga. Projekt till aflöningsstat.

En k. skrifvelse den 18 augusti 1819 angående regleringen af krigsakademiens stat, uti hvilket ämne särskildt underdånigt utlåtande den 18 januari 1819 hade ingått, hade gifvit komiterade anledning att efter inhämtad kännedom om de flesta hushållningsdetaljer pröfva vidden och beskaffenheten af krigsakademiens ekonomiska behof samt inkomma med detta betänkande, hvilket afgafs den 16 februari 1820.

Uppfostringskomitén:

1. *Den 21 februari 1820 angående akademiska docenters tjensteårsberäkning i ecklesiastik befordringsväg.* *Ang. akademiska docenters tjenstearsberäkning.*

Utlåtanden af akademiernas kanslerer och stiftemas biskopar och konsistorier voro förut inkomna och finnas bilagda komiténs betänkande.

Anmältes den 26 april 1820 (punkten 3). K. m:t gillade komiterades hemställan.

2. *Den 22 april förslag till de årliga läseterminernas fastställande vid rikets elementarläroverk.* *Ang. läseterminerna.*

Bilaga. Tabell upptagande sjelfva förslaget.

Anmältes den 14 juni 1820 (punkten 4). K. m:t fastställde komiterades förslag.

3. *Samma dag förslag till ny skolordning.* *Ang. ny skolordning.*

Komiterades förslag till förbättrad skolordning af den 8 april 1817 trycktes för att lemna tillfälle till anmärkningar. Presteståndets ecklesiastikutskott utarbetade ett betänkande i ämnet, särskildt tryckt, som genom k. m:t öfverlemnades till komiterade. Dessutom inkommo 38 särskilda anmärkningsskrifter. Med anledning af de sålunda gjorda anmärkningarna utarbetade komiterade ofvanstående förslag.

Kronprinsen såsom Upsala universitetskansler inkom med betänkande angående förslaget (betänkandet bifogadt protokollet för den 9 dec. 1820). K. m:ts beslut se sagda protokoll; k. m:t fastställde den föreslagna skolordningen

jämte tillhörande bilagor att tjena till efterrättelse från och med hösten 1821, då skolordningen af 7 dec. 1807 skulle upphöra att gälla. De af komiterade insända anvisningar och råd skulle tryckas och bifogas skolordningen såsom bihang till upplysning om sättet att verkställa skolordningens föreskrifter, dock utan åliggande för vederbörande att ställa sig samma anvisningar till ovilkorlig efterföljd.

Ang. Stockholms stads undervisningsverk.

4. *Den 15 maj 1820 angående en föreslagen förbättrad organisation af Stockholms stads undervisningsverk.*

Förslaget var afgifvet af direktionen för Stockholms allmänna undervisningsverk den 18 april 1820 och finnes bifogadt komiterades utlåtande, som anmältes den 2 juni 1820 (punkten 4). Det af komiterade till alla delar förordade förslaget gillades af k. m:t.

Dessutom flera utlåtanden rörande vissa läroverk, lärareplatser, löneförhållanden etc.

Ofvanstående utlåtanden förvaras i riksarkivet.

Ang. rättsfrågors skiljande från de administ. verken.

Lagkomitéens samt de af kongl. maj:t dels för styrelseverkens reglering, och dels för de ekonomiska författningarnes öfverseende, i nåder förordnade comiterades underdåniga betänkande rörande rättsfrågors skiljande från de administrativa verken.

Stockholm 1823. 120 sid. 8:o.

Ur innehållet. Särskilda meningar och yttranden af Branting sid. 39—53, 119—120; Rosenblad sid. 55—62, 65; Sal. Löfvenskjöld sid. 65—72; G. W. af Tibell sid. 72—79; B. Sandels sid. 79—87. Ledamöternas vota sid. 88 och följande.

Genom skrifvelse den 21 maj 1819 gaf k. m:t såväl lagkomitén som komitéerna för styrelseverkens reglerande och de ekonomiska författningarnas öfverseende till känna, det k. m:t funnit en i vissa fall förekommande sammanblandning af de administrativa myndigheternas och domaremaktens befattningar utgöra det väsentligaste hindret för att de allmänna ärenden, som tillkomme den egentliga styrelsen eller de administrativa myndigheterna, skulle kunna med kraft och verksamhet skötas och enskild rätt och säkerhet noggrant vårdas genom lagarnes oväldiga skötande af en oberoende domaremakt. K. m:t anbefalte derför komitéerna att under utarbetandet af sina förslag noga tillse att alla rättsfrågor skulle skiljas från de allmänna ärenden, som tillhörde de administrativa myndigheterna. Se vidare sid. 74 och 75.

Betänkandet afgafs den 6 april 1820. Se kgl. förordningarna den 17 april 1828 angående upphörande af styrelseverkens domsrätt i vissa mål etc. Jfr äfven riksdagens skrifvelse den 15 maj 1868 och k. mt:s proposition n:r 7 den 31 dec. 1873 om en författning angående förändrade bestämmelser i afseende å behandlingen och fullföljden af vissa mål.

Betänkande af den i nåder till granskning af Upsala academis constitutioner tillförordnade committé. *Ang. Upsala akademis konstitutioner.*

Ingår på sid. 2—65 i Handlingar rörande väckt fråga om jämkningar i Upsalas kongl. academies constitutioner. Upsala 1821. 8:o.

Komiterade: Statsrådet grefve Claes Fleming, ordf., statsrådet grefve A. G. Mörner, presidenten frih. Erik af Wetterstedt, justitierådet I. R. Blom, statssekreteraren för ecklesiastikärenden N. von Rosenstein, landshöfdingen frih. Dan. Edelcreutz, statssekreteraren Kasper V. Ehrenborg, expeditionssekreteraren J. G. Richert.

Sekreterare: Georg Ulfsparre.

Ur innehållet. Sid. 4—42. Historik öfver akademiska jurisdiktionens uppkomst och utbildning i Sverige.

I anledning af klagomål öfver att Upsala stads styrelse icke kunde med drift och ordning handhafvas delad mellan den akademiska och borgerliga myndigheten, förordnades komiterade att granska akademiens konstitutioner och inkomma med utlåtande, om och huruvida jämkningar uti dessa konstitutioner kunde efter tidernas förändrade skick ega rum.

Betänkandet inkom den 1 november 1820, remitterades till akademiens kansler.

1821.

Myntkomitén; ang. kostnaden till myntverkets iståndsättande.

Myntkomitén: Utlåtande af den 17 jan. 1821 angående kostnaden till myntverkets iståndsättande.

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner och styrelser för mynt och kontrollverken.»

Bilagor. Särskildt anförande af Bergencreutz.

Kostnadsförslag till en myntinrättning med ångmaskin, afgifvet af Sam. Owen.

Utlåtandet föredrogs den 5 april samma år (se protokollet för handels- och finansärenden samma dag, punkten 1). Öfverdirektör Hagströms yttrande inhemtades. Detta yttrande af den 20 juni 1821, innehållande förslag till förbättringar, öfverlemnades medelst en i riksarkivet förvarad skrifvelse från komiterade af den 28 samma månad och finnes sjelft bilagdt protokollet för handels- och finansärenden den 11 juli, punkten 2. Komiterade anbefaltes att inkomma med förslag till alla maskiner, som borde vid myntet uppsättas, och med kostnadsberäkningar.

Ang. förvaltnings- och redogörelsereglemente vid örlogsflottan.

Underdånigt projekt till förvaltnings- och redogörelsereglemente vid kgl. örlogsflottan.

Komiterade: Konteramiralen C. H. af Trolle, ordf., öfverstlöjtnanterna O. G. Nordenskjöld och grefve Claes Cronstedt, sjömilitiekommissarien P. O. Nyström, varfskommissarien A. G. Frick, amiralitetskamreraren G. Schwart.

I anledning af framställning af den den 3 sept. 1816 tillsatta komitén för flottarnas reglering (se sid. 44) förordnades komiterade den 17 dec. samma år sammanträda i Karlskrona för att öfverse och granska gällande reglementen och författningar om hushållnings- och redovisningssaker vid örlogsflottan. Komiterade afgåfvo med ett betänkande den 24 augusti 1818 projekt till instruktioner för befälhafvande amiralen och varfschefen (se sid. 57) samt den 18 januari 1821 ofvanstående förslag. Sedan på hemställan af förvaltningen för sjöärenden k. m:t den 29 juni 1824 bifallit, att sjömilitiekommissarien Nyström och varfskommissarien Rääf skulle afresa till Stockholm, utarbetades där ett förvaltnings- och redogörelsereglemente, som den 29 aug. 1825 af k. m:t fastställdes på försök tills vidare för tio år. Den 27 juli 1832 förordnades öfverkommissarien Lars Östmarck att utarbeta ett förnyadt projekt, hvilket verkställdes och hvaröfver befälhafvande och varfsamiralernas yttrande afgafs den 20 nov. 1834. Östmarck hade under tiden aflidit och arbetet hvilade, till dess k. m:t den 10 sept. 1835 förordnade efterträdaren att afresa till hufvudstaden och med förvaltningen af sjöärenden deltaga i granskningen af det Östmarckska reglementsförslaget. Sålunda utarbetades det

»Reglemente för styrelsen och ekonomien vid k. m:ts flotta», som fastställdes den 28 sept. 1836 till efterrättelse från och med 1837 års början. (Se Tidskrift i sjöväsendet för 1836 sid. 220 och följande.) Komiténs ordförande afled 1819. Ovisst är hvem hans efterträdare blef.

Evangeliiboks-komitén; förnyadt förslag.

Kongl. evangelii-boks-comiténs förnyade förslag till evangelier och epistlar på de årliga sön- och högtidsdagarne.

Utgör bihang till n:r 115 af Post- och Inrikes tidningar för 1821.

Komiténs skrifvelse den 14 april 1821 till k. m:t angående de af komiterade vidtagna åtgärder är införd i Post- och Inrikes tidningar n:r 115 för år 1821. Denna skrifvelse är undertecknad af samme som 1823 års förslag (se sid. 77), utom af Wallin. Uti k. biblioteket förvaras en del handlingar rörande komitén.

Ang. allmän stadga för fattigvården.

Den till utarbetande af plan för en förbättrad fattigvård i riket af kgl. maj:t uppå riksens ständers underdåniga anhållan, förordnade committés i underdånighet afgifna betänkande, jemte förslag till en allmän stadga för fattigvården och tiggeriernas hämmande.

Utgör sid. 73—158 i 1823 års bihang 1 samling 1 band. Förvaras i orginal i riksarkivet.

Komiterade: Statssekreteraren Nils von Rosenstein, ordf., förste expeditionssekreteraren A. R. von Prinzencreutz, direktören Claes Arvedson, kyrkoherden P. Ruus, Lars Tunelius, grosshandlaren Th. A. Aspelin.

Sekreterare: A. J. Gylling.

Ur innehållet. Historik rörande fattigdomens uppkomst och tillväxt i riket och de åtgärder styrelsen vidtagit till de fattiges försörjande och tiggeriets hämmande och huru fattigvården i allmänhet besörjes, sid. 76—104.

Särskildt anförande af P. Ruus, sid. 125—126.

Historik. Rikets ständer anhöllo i skrifvelse den 24 nov. 1809 hos k. m:t om utseendet af en komité, hvilken finge i uppdrag att ofördröjligen ingå i undersökning om alla särskilda fattiginrättningar i riket med noga uppmärksamhet huruvida några enskilda hushållsanstalter hade tiggeriets ökande till följd, hvilken komité borde efter inhämtande af alla nödiga upplysningar och underrättelser till nästkommande lagtima riksdag afgifva en ordentlig plan till fattiginrättningarna i riket. I skrifvelser den 18 jan. och 24 april 1810 föreslogo rikets ständer åtskilliga tillägg i k. kungörelsen den 5 dec. 1788 angående gränserna mellan församlingarna i fråga om skyldigheten till fattiges försörjande dels ock andra stadganden i afseende på vården om fattiga barn och fattigvården i allmänhet äfvensom skärpande af författning mot tiggeriet.

K. m:t förordnade komitén den 14 juni 1810. Föregående utlåtanden samt komiténs dåvarande sammansättning se sid. 9. Ofvanstående betänkande afgafs den 4 juni 1821, anmältes den 9 jan. 1823 (protokollet för ecklesiastikärenden, punkten 17), öfverlemnades till rikets ständers yttrande genom k. proposition samma dag. Genom skrifvelse den 20 dec. 1823 anmälte rikets ständer att ståndén stannat i olika meningar. I anledning deraf förklarade k. m:t den 22 jan. 1824 att några nya eller förändrade stadganden angående allmänna fattigvården icke vore af omständigheterna påkallade.

Ang. organisationen af veterinäranstalter i riket. *Betänkande och förslag till organisationen af nödiga veterinäranstalter i riket.*

Förvaras i riksarkivet bland veterinärkomiténs handlingar.

Komiterade: Statsrådet frih. Rudolf Cederström, ordf., generallöjtnanten friherre M. Björnstjerna, arkiatern C. E. von Weigel.

Sekreterare: P. J. Thunman.

Bilaga. Transsumt af skråförfattningarna.

Sedan rikets ständer genom skrifvelse den 6 juni 1818 anvisat medel till understöd för veterinärundervisningens befrämjande, erhöllo komiterade i maj 1820 i uppdrag att ofördröjligen låta provisoriskt inrätta en veterinärundervisningsanstalt. Genom k. skrifvelse den 15 mars 1821 anbefaltes komiterade att afgifva underdånigt betänkande och förslag såväl rörande den för rikets behof erforderliga veterinärundervisningsanstalten som veterinärskolornas i Stockholm och Skaras lämpligaste inrättning, med beräknande af de äfven för deras framtida underhåll erforderliga kostnader jämte hvad i öfrigt till veterinärvetenskapens befrämjande i riket kunde tjena; i sammanhang hvarmed utlåtande skulle afgifvas rörande de framställningar, som gjorts särskildt beträffande veterinärskolans i Skara undervisning.

Betänkandet afgafs den 19 juni 1821, anmältes den 16 juli samma år.

Vid detta betänkande är bifogadt utlåtande af direktionen för veterinärinrättningen i Skara angående samma betänkande och dessutom flera handlingar rörande veterinärundervisningen.

Se vidare 1822 sid. 78.

Ang. rymningar från Vadstena korrektionsinrättning. *Betänkande angående orsakerna till de bland arbetsmanskapet vid korrektionsinrättningen i Vadstena förekomna rymningar.*

Komiterade: Justitierådet Josua Sylvander och generalmajoren grefve G. Mörner.

Komiterade tillförordnades den 10 oktober 1821 och afgåfvo sin berättelse den 21 november samma år, hvilken anmältes på justitieexpeditionens föredragning den 27 februari 1822. Komiterades berättelse och förslag refereras i protokollet. K. m:t beslöt vissa jämkningar i k. förordningen af den 31 augusti 1819. Öfriga delar af berättelsen lemnades till krigsexpeditionens föredragning.

G. V. af Tibell, Sammandrag af författningar rörande förvaltningen vid krigs-väsendet til lands. *Tibell, författn. rör. krigsförvaltningen.*

Stockholm 1822 779 sid. 4:o.

Historik. Såsom under 1822 års betänkande närmare omnämnes förordnade k. m:t en komité bestående af en ledamot af krigs-, kammar-, bergs- och kommerskollegium samt kammarrätten under ordförandeskap af styrelseverkskomiténs ordförande presidenten frih. S. Löfwenskiöld med uppdrag att samla de till hvarje af dessa verk hörande stadgar och författningar samt derefter granska dem och hos k. m:t föreslå de rättelser och förbättringar som kunde anses lämpliga och nödiga. Komiterade blefvo generalmajoren G. V. af Tibell, kammarrådet J. H. Branting, bergsrådet C. M. af Robson samt assessorn G. M. Danckwardt, med L. A. Ekmark som sekreterare. De af Tibell och Robson verkställda särskilda författningssammandragen inkommo 1821, det Danckwardtska följande året samt anmältes den 16 april 1822 (se protokollet för kammarärenden, punkten 19). Genom presidenten Löfvenskjölds åtföljande skrifvelse anmälte komiterade, att de under arbetet erfarit sig sakna förmågan att fullgöra den del af uppdraget, som vore så vidt omfattande och af så många olikartade befattningar sammansatt som att afgifva förslag till rättelser och förbättringar i gällande författningar. K. m:t beslöt att de utarbetade samlingarna skulle tryckas, men ville rörande frågan om granskningen af författningarna framdeles utse personer, åt hvilka det angelägna och viktiga arbetet kunde uppdragas. I slutet af samma år inkom en anmälan från Branting att han fullbordat uppdraget att samla de till kammarkollegium hörande författningar från äldre tider till och med 1821, öfver hvilka förteckning, delvis systematisk, vore upprättad samt alfabetiskt register påbörjadt. Han föreslog, att förste expeditionssekreteraren Poignant som biträdt honom måtte få i uppdrag att befordra den återstående delen af arbetet till slut, hvartill denne förklarat sig villig under hemställan att häradshöfding Elfving hvilken lagt hand vid arbetet under Poignants vistelse i Jämtland i skiftesverksangelägenheter skulle få fortfara dermed. Presidenten L. hemställde huruvida tryckning af samlingen vore nödvändig. K. m:t biföll de gjorda förslagen, men uppsköt frågan om tryckning, till dess arbetet i alla delar vore färdigt (se protokollet för kammarärenden den 25 januari 1823, punkten 4).

Någon samling blef aldrig af Branting aflemnad; se vidare härom rapporten af författningskommissionens ordförande professor Bergfalk, af hvilken rapport utdrag finnes tryckt i Posttidningen för 1862 samt i Naumanns tidskrift för 1864 sid. 729.

Robson, sammandrag af bergsförfattningar.

C. M. af Robson, Sammandrag af bergsförfattningar 1821. Uppå kongl. maj:ts nådigste befallning utgifvet.

Stockholm 1822. 319 sid. 4:o.

Jfr historiken här ofvan under Tibells författningssammandrag.

Ang. batterieexercis vid lätta artilleriet.

Project till reglemente för batterieexercice vid lätta artilleriet.

Stockholm 1821. VII+129 sid. 8:o.

1822.

C. M. Danckwardt: Sammandrag af gällande författningar rörande handtverkerier och manufacturer samt in- och utrikes handel och sjöfart, med dertill hörande tullverk samt lots- och båkinrättningar. Danckwardt, förf. ang. handtverkerier och manufakturer.

Stockholm 1823. 4:o.

Se historiken under Tibells författningssammandrag å sid. 71 angående komitén för de ekonomiska författningarnas samling och granskning.

Myntkomitén: Förslag och hemställanden i afseende på åtskilliga förändringar vid myntinrättningen. Myntkomiten: ang. åtskilliga förändringar vid myntinrättningen.

Riksarkivet på förut angifvet ställe.

Bilaga. Ett kostnadsförslag.

Förslaget inkom den 6 juni 1822, se vidare protokollet för handels- och finansärenden den 14 juni 1822.

Comiterades till reglering af rikets styrelseverk underdåniga betänkande. Ang. reglering af rikets styrelseverk.

Stockholm 1823. 185 sid. 8:o.

Ingår i 1823 bihang, 1 saml., 1 bandet, sid. 492—660.

Komiterade: Presidenten i kammarkollegium friherre Sal. Löfwenskiöld, ordf., revisionssekreteraren E. J. Bergenschöld, lagmannen i Ölands lagsaga J. Mannerstam, kanslirådet A. von Hartmansdorff, och k. sekreteraren P. A. Granberg (tillika sekreterare.)

Ur innehållet: Öfversigt af de förändringar, svenska administrationen undergått under tiden 1634—1809, sid. 7—38.

Särskilda meningar: Presidenten friherre Löfvenschiölds yttrade särskilda mening uti kongl. komitén till organisationen af rikets styrelseverk.

Stockholm 1823. 205 sid. och tabell.

Denna särskilda mening afser såväl komiténs öfverläggningar med kongl. lagkomitén rörande gränsen mellan domstolarnes och de förvaltande embetsmyndigheternas områden som i komitén fattade beslut i afseende på några bland de administrativa myndigheterna.

Kort framställning af canzli-rådet von Hartmansdorffs förslag till inrättningen af Sveriges statsförvaltning. Aflemnad till h. exc. justitie-stats-ministern den 4 januari 1823.

Stockholm 1823. 15 sid. 8:o.

Förslag till inrättningen af Sveriges statsförvaltning, eller särskildt anförande af canzlirådet Aug. von Hartmansdorff, såsom ledamot af den för organisationen af rikets styrelseverk nedsatta comité.

Förra afdelningen Stockholm 1823. 91 sid. plansch; senare afdelningen Upsala 1823. 557 sid.

Historik. I nådig proposition till statsutskottet den 5 juli 1809 förklarade k. m:ts sin nådiga benägenhet att till lindring i statsbördorna göra alla de indragningar, som med riksstyrelsens tillbörliga handhafvande vore förenliga, samt uppdrog åt utskottet att uppgifva de besparingar, som kunde verkställas under förutsättning att ärendena genom en förbättrad metod för deras handläggning skulle lika noggrant som förut kunna skötas af ett mindre antal, bättre aflönade embetsmän. Af denna anledning och då rikets ständer icke ansågo sig kunna ingå i de i detta afseende nödiga undersökningar, anhöllo de den 3 januari 1810 att till frågans undersökning en komité måtte tillförordnas och dess förslag äfvensom andra enskilda, för hvilka belöningar utsattes, vid nästföljande riksdag komma under ständernas skärskådande. Inemot slutet af samma år befaltes samtliga hofrätter och kollegier att inkomma med betänkanden om sättet att vinna det ifrågavarande ändamålet och efter desammas afgifvande förordnade k. m:t den 4 oktober 1811 en komité, bestående af utrikes statsministern, presidenten och en ledamot af hvarje kollegium för att i ämnet inkomma med underdånigt förslag. I dess den 31 mars 1812 (se detta år sid. 17) betänkande föreslås ingen hufvudsaklig förändring af styrelseverken, hvarför 1812 års ständer i skrifvelse af den 24 juli begärde, det en särskild komité till den ifrågasatta regleringen måtte förordnas. Då ingen komité emellertid blef tillsatt, förnyade 1815 års ständer samma anhållan. I anledning deraf förordnade k. m:t den 24 jan. 1816 öfverdirektören Rönbeck (ang. Rönbecks arbeten se sid. 63) att företaga åtskilliga för nödiga ansedda förberedande undersökningar beträffande rikets styrelseverk. 1817 års urtima riksdag förordnade ett särskildt utskott att utarbeta allmänna grunder för indragning och sammanslående af öfverflödiga embeten och tjenster samt en förbättrad arbetsmetod. Öfver utskottets förslag meddelade rikets ständer icke något yttrande, utan anhöllo i underdånig skrifvelse den 2 juli 1818, att en komité måtte, på sätt riksens ständer under nästförflutna riksmöte begärt, tillförordnas att genast och verksamt företaga ny reglering af rikets embeten och tjenster samt föreslå ett förbättradt arbetssätt inom rikets styrelseverk och att komiterades förslag skulle framläggas vid nästa riksdag.

K. m:t förordnade den 2 februari 1819 en komité med det begärda uppdraget. Borgmästaren i Vexjö Holm tillhörde de ursprunglige komiterade i stället för von Hartmansdorff. Då k. m:t fann angeläget att en revision i förening härmed företoges af de till administrationen hörande stadgar och författningar, utsåg k. m:t i sådant afseende tillika en ledamot af krigs-, kammar-, bergs- och kommerskollegium samt kammarrätten (se sid. 71), hvilka komiterade tillika vore skyldiga att med de till reglering af styrelseverken förordnade komiterade under en gemensam ordförande sammanträda vid alla tillfällen sådant kunde erfordras och ständigt gå bemälte komiterade till handa med begärda upplysningar och biträden. Den 21 maj samma år befalte k. m:t

förstnämde komiterade äfvensom lagkomitén och de till ekonomiska författningarnas öfverseende utsedde komiterade att under utarbetande af sina förslag noga tillse, att alla rättsfrågor skildes från förvaltningsmyndigheterna. För detta ändamål sammanträdde alla tre komitéerna och efter gemensamma öfverläggningar afgåfvo betänkande den 6 april 1820 (se sid. 66).

Komiterade för styrelseverkens organisation, hvilka började sina arbeten den 1 april 1819, afgåfvo sitt här ofvan anförda betänkande den 29 juni 1822. I anledning häraf afgaf k. m:t den 4 mars 1823 en skrifvelse till rikets ständer. (Se 1823 bihang 1 saml. sid. 486 och följande.) Rikets ständer tillsatte ett särskildt utskott att granska de afgifna förslagen till reglering af rikets styrelseverk. Utskottet afgaf sitt betänkande den 25 aug. samma år. 1823 års ständer egnade utskottets betänkande ingen speciel pröfning, utan öfverlemnade det till konungen under åberopande af der anförda hufvudgrunder och med underdånig anhållan att k. m:t täcktes till verkställighet befordra de delar af utskottets förslag, hvilka k. m:t kunde finna ledande till förenkling af styrelsen och till inskränkning af embetsmännens antal. (Se rikets ständers skrifvelse den 22 december 1823).

Till protokollet för kammarärenden den 17 april 1828 förklarade k. m:t, att för organiserandet i alla dess delar af kollegierna etc. fullständig ledning icke kunde hemtas af hvad komiterade och särskilda utskottet yttrat, utan att för ärendets slutliga beredning till k. m:ts pröfning det vore af hufvudsaklig vigt och nödvändighet att dels utsedde skickliga personer af de verk hvilkas organisation vore i fråga och icke då kunde slutligt bestämmas och dels andra om verken särskildt kunniga personer komme i tillfälle att yttra sig. I anledning deraf och i sammanhang med andra åtgärder förordnade k. m:t vissa komitéer för att granska förevarande organisationsförslag och afgifva förslag i ämnen, hvilka närmare angifvas i sagda protokoll. Jemför äfven hvad längre fram (1829 och följande år) anföres om komitéerna för reorganisation af kammar-, bergs-, kommers-, krigs- och sundhetskollegium samt kammarrätten och förvaltningen af sjöärenden.

De grundlagsändringar, i afseende på statsrådets organisation, som med anledning af särskilda utskottets betänkande antogos till hvilande, förföllo genom rikets ständers beslut nästföljande riksdag. Enahanda förslag med vissa jemkningar afgafs af 1834 års konstitutionsutskott och godkändes af ständerna riksdagen derpå och fastställdes den 16 maj 1840 af k. m:t.

Rörande resultaten af 1817 års särskilda utskott, 1819 års komités och 1823 års särskilda utskotts förslag, se för öfrigt 1859 års betänkande angående förändrad organisation af rikets styrelse och förvaltningsverk sid. 27 och följande.

Uppfostringskomitén:

1. *Underdånigt förslag den 16 augusti 1822 till en ständig aflöningsstat vid rikets elementarläroverk.* *Ang. ständig aflöningsstat vid elementarläroverken.*

Bilagor. Litt. A. Förslaget.
Litt. B. Minimitabell i afseende på den föreslagna aflöningen.
Litt. F. Kalkyl öfver behofvet och tillgångarna uti förslaget till ständig lönestat.

Komiterade afgåfvo den 6 mars 1817 betänkande angående lönestat för lärarne jemte två alternativa förslag. Betänkandet, hvaröfver afgafs utlåtande af statsberedningen, föredrogs den 18 februari 1818 (se protokollet för ecklesiastikärenden samma dag punkt 3) då k. m:t fastställde komiterades förslag n:r 2 samt k. proposition afläts till rikets ständer. Denna k. proposition besvarades genom rikets ständers skrifvelse den 23 maj samma år. I anledning af denna skrifvelse anbefalte k. m:t den 11 juni samma år komiterade att inkomma med förslag om användandet af det nya anslaget och öfriga tillgångar samt utarbeta en stat för rikets gymnasier och allmänna skolor. Komiterade öfverlemnade den 11 januari 1819 (se sid. 59) ett förslag under benämning af »interimsstat» som af k. m:t gillades den 22 april 1819 och fastställdes till efterlefnad från och med 1 maj samma år. K. m:t biföll dervid äfven komiterades förslag om successive införande af en ständig stat för läroverken. Sedan k. m:t den 16 december 1820 gillat och fastställt förslag till skolordning, anbefaltes komiterade samma dag att utarbeta förslag till en ständig lönereglering vid elementarläroverken.

Anmältes den 21 mars 1823 (punkt 1). Konsistorierna skulle erhålla del af de grunder komiterade följt och staterna för respektive stiften och innan årets utgång inkomma med yttranden. Fastställandet af en ständig lönestat uppsköts.

Ang. ansökningar till gymnastiklärarbefattningar.

2. *Den 16 oktober 1822 ang. beskaffenheten af betyg vid ansökningar till lärarebefattningar i gymnastik.*

Ang. reglemente för flottans skeppsgossekompani och skola.

3. *Samma dag. Angående ett föreslaget reglemente för örlogsflottans skeppsgossekompani och skola.*

Ofvanstående utlåtanden förvaras i riksarkivet

Ang. förändrad studentexamen.

4. *Underdånigt betänkande rörande en förändrad studentexamen författadt af den i nåder tillförordnade uppfostringscomitén. Enligt k. m:ts nådiga befallning genom trycket kungjordt af comitén, till hvilken enhvar som sådant önskar, eger att, inom den 1:ste näst instundande october, med anmärkningar öfver ifrågavarande ämne inkomma.*

Stockholm 1823. 42 sid. 8:o.

Betänkandet afgafs den 23 november 1822. Komiterade hade anbefalts att med iakttagande af skolordningens föreskrifter ingifva underdånigt betänkande och förslag till de prof, hvilka borde föregå antagandet till student vid rikets universitet och den dervid nödiga kontrollen.

Anmältes den 25 januari 1823 (punkt 2). Utlåtande skulle infordras från kanslerna vid universiteten.

Nytt förslag till evangelii-bok med dertill hörande stycken. Ang. ny evangeliibok.

Stockholm 1823. XXII+186 sid. 8:o.

Betänkandet förvaras i original i riksarkivet bland »komitéer rörande ecklesiastika ärenden».

Komiterade: Erkebiskopen C. von Rosenstein, ordf., öfverhofpredikanten Joh. Jak. Hedrén, pastor primarius J. O. Wallin, kyrkoherden Fr. M. Franzén, prosten Joh. Åström, hofpredikanten Georg Stolpe.

Sekreterare: Jan Janzon, konsistorienotarie i Linköping.

Bilagor. Litt. A. Ställen ur den heliga skrift i den gamla evangeliiboken och i den nya.
Litt. B. Texternas anordning.

Till komiténs ordförande var ursprungligen utsedd erkebiskopen J. A. Lindblom.

Betänkandet och förslaget afgåfvos den 21 oktober 1822, anmältes den 25 januari 1823 (se protokollet för ecklesiastikärenden samma dag punkt 3), öfverlemnades till prestståndet med kungl. skrifvelse n:r 45.
Jemför äfven 1818 och 1821 sid. 55 och 69.

Förslag till ny prestvalsförordning, på kongl. maj:ts nådiga befallning af trycket utgifne. Ang. ny prestvalsförordning.

Stockholm 1825. 48 sid. 8:o.

Komiterade: Erkebiskopen C. von Rostenstein, ordf., tillförordnade statssekreteraren för ecklesiastikexpeditionen landshöfding N. von Rosenstein, revisionssekreteraren J. M. Winckler, pastor primarius J. O. Wallin, öfverhofpredikanten J. J. Hedrén, domprosten Sven Wijkman Caspersson.

K. m:t uppdrog den 16 juli 1821 åt komiterade att granska ett uppgjordt förslag till ny prestvalsförordning. Komitén, som afgaf sitt betänkande den 29 okt. 1822, granskade förslaget och afgaf dessutom ett alternativt förslag till förordning om prestlägenheters tillsättande. Betänkandet anmältes den 17 juli 1823. Högsta domstolens utlåtande afgafs den 10 april 1823. Då riksdagen emellertid vore för långt framskriden, beslöt k. m:t handlingarnas tryckning. Se vidare k. propositionen (n:r 21) af den 26 november 1828 samt lag- och allmänna besvärs- och ekonomi-utskottets betänkande n:r 35 i anledning af denna k. proposition (1828—30 bihang 7 saml. 2 afdeln. 1 band).

Uti ofvannämda tryckta förslag utgöras 40 sid. af förslaget till prestvalsförordning, sid. 41—42 af det alternativa förslaget till förordning om prestlägenheters tillsättande samt sid. 43—48 af utdrag ur betänkandet i afseende på detta sistnämda förslag.

Veterinärkomitén; ang. erforderliga veterinärundervisningsanstalter.

Veterinärkomitén: Betänkande och förslag rörande de för rikets behof erforderliga veterinärundervisningsanstalter jemte hvad till veterinärkonstens utöfvande i riket tjena kan.

Förvaras i riksarkivet bland komiténs handlingar.

Komiterade: Jemför 1821 sid. 70. Såsom ordförande vikarierade öfverståthållaren Dan. Edelcreutz, hvilken jemte Weigel och sekreteraren undertecknade betänkandet.

Historik. Sedan det förra betänkandet afgifvits, hade k. m:t den 3 maj beslutit inköp af de öfverdirektör Norling tillhöriga egor och lägenheter i närheten af veterinärskolan i Skara till förmån för denna inrättning samt den 3 februari och 9 maj 1822 utfärdat nådiga författningar rörande antagande af hästläkare och hofslagare vid kavalleriregementena och angående rättighet för vid veterinärskolorna undervisade och examinerade djurläkare och hofslagare att utan hinder af gällande skråförfattningar utöfva hofslagareyrket samt den 14 juni samma år fastställt af komitén inlemnade ritningar och kostnadsförslag till de för veterinärinrättningen i Stockholm ännu erforderliga nybyggnader och arbeten. Härigenom hade en betydande del af hvad komiterade föreslagit i betänkandet den 19 juni 1821 antingen bifallits och verkställts eller undergått förändringar. Då nämda betänkande derför icke längre kunde anses grundadt på det samtida verkliga förhållandet af rikets behof af veterinäranstalter och således icke kunde oförändradt läggas till grund för de tilltänkta kgl. propositionerna, hade komitén, som äfven erhållit k. m:ts befallning att inkomma med utlåtande rörande konungens befallningshafvandes yttrande rörande provinsernas förseende med skickliga djurläkare, ansett sig skyldig att derjemte till k. m:t uppgifva hvad som enligt komiténs tanke återstode för att bringa rikets veterinäranstalter till behörig fullbordan samt de derför erforderliga penningebelopp.

Betänkandet afgafs den 14 november 1822, anmältes den 9 januari 1823 (se protokollet för ecklesiastikärenden punkt 5). K. m:ts beslut se protokollet. K. proposition (n:r 23) den 20 februari samma år.

Ang. ny organisation af tullverket.

Underdånigt utlåtande i frågan om en ny organisation af tullverket.

Förvaras i riksarkivet bland »tullkommissioner», finnes derjämte *tryckt.* Stockholm 1823. 52 sid. + 6 tabellbilagor. 8:o.

Komiterade: Se 1819 sid. 61.

Bilagor. 1) Uppgift på de utländska varor som 1821 i inkommande tull inbragt 2,000 rdr hamb. banko och deröfver.

2) Uppgift på importen 1819, 20 och 21 ifrån alla orter utom Finland; d:o d:o från Finland.

3) Uppgift på exporten 1819, 20 och 21 till alla orter utom Finland; d:o d:o till Finland.

4) Uppgift öfver tulluppbörden i vissa sjö- och stapelstäder 1821.

5) Antalet löntagare efter 1821 års stat; d:o d:o på extra ordinarie och expektansstater samt pensionstagare år 1821.

Historik. Se 1819 sid. 61. Betänkandet afgafs i november 1822, anmältes den 21 mars 1823 (protokollet för handels- och finansärenden punkt 2).

Lagkomitén: Förslag till utsöknings-balk, så ock till rättegångs-balk. Del. 1. Om rättegång i tvistemål. *Lagkomitén; ang. rättegång i tvistemål.*

Stockholm 1822. 430 sid. 8:o.

Komiterade för kronogevärsfaktoriinrättningen i Karl Gustafs stad: Utlåtande den 14 maj 1822 öfver kommerskollegiets förslag till reglemente för Eskilstuna stads och fristads förening. *Ang. reglemente för Eskilstuna stads och fristads förening.*

Komiterade: Kommersrådet J. A. Leyonmarck, kaptenen Erik Nordevall.

Med remiss den 21 augusti 1821 och 5 februari 1822 af kommerskollegiets förslag den 22 mars 1821 och påminnelserna deröfver af Eskilstuna fristads äldste hade k. m:t anbefalt komiterade att afgifva yttrande. Innan detta hann ske, afled komiténs ordförande, statsrådet Lagerbring. Komiterade hemställde att k. m:t skulle fastställa den af kollegiet föreslagna direktionen som öfverstyrelse. (Se protokollet för handel- och finansärenden den 5 juni 1822, punkten 28.) Se vidare sid. 137 betänkandet år 1832 om Eskilstuna stads och fristads förenande under gemensam öfverstyrelse.

1823.

Ang. en allmän pensionskassa för civile embets- och tjenstemän.

Förslag till inrättande af en allmän pensionskassa för rikets civile embets- och tjenstemän.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar angående »civilstatens pensionskassa», vol. 1 samt i afskrift som bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 13 april 1825. Förekommer derjemte *tryckt* på sid. 1—52 uti »Handlingar om en pensionscasse-inrättning för civile embets- och tjenstemän jemte deras enkor och barn». Stockholm 1825. 4:o.

Komiterade: Presidenten friherre G. F. Wirsén, ordf., vice presidenten M. Haak, revisionssekreteraren J. Lagerheim, expeditionssekreteraren F. A. Willhelmson, revisionssekreteraren N. V. Stråle, krigsrådet J. Edelcrona, hofrättsrådet Carl A. Lewin, statskommissarien M. G. Wimerstedt, kommersrådet Joh. Ad. Leyonmark, kammarrådet J. P. Kruse, amiralitetskammarrådet O. J. Strandberg, krigsrådet J. Salomon, öfverfältläkaren N. Almroth, sekreteraren i sundhetskollegium L. M. Philipsen, assessorn i bergskollegium D. V. Tribler, protokollsekreteraren Carl Ant. Kock, advokatfiskalen i förvaltningen af sjöärenden Ejlert Hallgren, vice advokatfiskalen i bergskollegium J. P. Almgren, kamreraren i kommerskollegium L. H. Willman, kamrerarne i statskontoret Gust. Öijer och i kammarkollegiet Olof Nyblæus, protonotarien i Svea hofrätt A. H. Corvin, kommissarien i kammarrätten A. Holmbergson.

Sekreterare: Assessorn J. H. von Sydow.

Bilagor. Sid. 45—52 och 8 sid. tabeller angående klassifikationen.

Historik. Den 14 juni 1803 hade k. m:t genom nådig skrifvelse till presidenterna i Svea hofrätt och samtliga kollegier förordnat att författandet af den genom k. kungörelsen den 29 juni 1798 grundlagda allmänna pensionskassa för rikets civile embets- och tjenstemän skulle uppdragas åt en ledamot och en af betjeningen i hvarje kollegium, hvilka presidenten hade att utse. Sedan någon åtgärd till detta arbetes företagande icke följt, hade genom särskilda cirkulärbref till hofrätten och kollegierna den 30 november 1810, 3 december 1812 och 20 september 1815 derom ytterligare erinrats och slutligen presidenten i kommerskollegium friherre Edelcrantz den 22 november 1815 till ordförande utsetts.

I sitt (se protokollet för handels- och finansärenden den 10 februari 1819) utlåtande anhöll statskontoret, att den för länge sedan tillförordnade komitén skulle förständigas att fullgöra sitt uppdrag, så att ett förslag skulle kunna förelåggas riksdagen vid nästa riksdag. Statskontoret hemställde tillika att komiterade måtte få öfverse författningarna rörande dödsfalls- och avancemangsbesparingar. K. m:t befalte enligt samma statsrådsprotokoll att arbetet skulle utan uppehåll företagas af de embets- och tjenstemän, som redan voro utsedde eller nu borde af presidenterna i hofrätterna och kollegierna i föreskrifven ordning ofördröjligen utnämnas.

Komiterades den 23 januari 1823 afgifna betänkande öfverlemnades den 5 mars samma år till statsutskottet i afseende på de från statsverket till inrättningen påräknade bidrag.

Riksdagens skrifvelser den 2 och 11 september 1823 samt komiterades den 19 mars 1825 afgifna betänkande (se detta) föredrogos i statsrådet den 13 april 1825 (se protokollet för handels- och finansärenden samma dag punkt 3). K. m:t gillade till alla delar hufvudgrunderna till komiterades förslag af den 19 mars 1825 till reglemente för civilstatens pensionsinrättning, gillade den af komiterade föreslagna provisoriska instruktionen för direktionen samt hvad komiterade föreslagit rörande handlingarnas tryckning. Allmän kungörelse skulle utfärdas.

Finanskomiténs betänkande.

Underdåniga betänkanden af en utaf kongl. maj:t i nåder förordnad finance-comité, med dertill hörande bilagor.

Stockholm 1823. 100 sid. 8:o.

Ingår äfven i 1823 bihang, 1 saml. 1 bandet sid. 347 och följande.

Komiterade: Statsråden grefve M. Rosenblad, grefve A. G. Mörner, grefve Jac. De la Gardie, f. d. statsrådet grefve G. Lagerbjelke, presidenten friherre G. F. Wirsén, statsrådet grefve Carl A. Löwenhjelm, grefve Carl De Geer, generallöjtnanten friherre M. Björnstjerna, tillförordnade statssekreteraren C. D. Skogman, kanslirådet C. B. Hegardt, prosten F. B. von Schwerin, öfverdirektören H. N. Schwan.

Särskilda yttranden af: F. B. von Schwerin, sid. 81—99, samt: Yttrande till k. finans-comitén.

Stockholm 1822. 78 sid. 8:o.

M. Björnstjerna, Anförande till finance-committéen.

Stockholm 1823. 67 sid. 8:o.

Komitén hade i uppdrag att afgifva såväl berättelse om det dåvarande tillståndet som förslag till framtida förbättringar 1) i afseende på ostadigheten af det representativa eller sedelmyntets förhållande till det redbara eller silfret samt det förras gradvis fallna värde; 2) i afseende på åtskilliga klassers, helst den närandes, iråkade förlägenhet; på den allt mer svigtande krediten medborgare emellan; och på de hinder, som syntes möta omloppet af det rörelsekapital hvilket dels utgjorde, dels förestälde nationalförmögenheten.

Betänkandet öfverlemnades till riksdagen genom k. skrifvelse den 19 februari 1823.

Ang. en förbättrad fångvård.

1. *Betänkande och förslag till en förbättrad fångvård.*

Ingår i 1823 bihang, 1 saml. 2 bandet, sid. 106—140.

Komiterade: Statsrådet grefve Carl Axel Löwenhjelm, generallöjtnanten friherre M. Björnstjerna, justitierådet J. Sylvander, generalmajoren friherre B. Fr. Sparre, konteramiralen friherre Joh. Lagerbjelke, justitiekansleren E. J. Bergenschöld, statskommissarien C. Tunelius.

Sekreterare: N. Snoilsky.

Särskilda meningar af Bergenschöld, sid. 135—138; M. Björnstjerna; Sparre; Tunelius, under åberopande af Risells yttrande.

Bilaga. Litt. A. Kalkyl öfver kostnaden för den föreslagna korrektionsinrättningen i Stockholm för 300 man, sid. 139—140.

Sedan k. m:t 1819 anbefalt revisionssekreteraren L. P. af Risell såsom tillförordnad justitiekansler att icke allenast besöka fästningarna i riket för att efterse förhållandet med dervarande fångar, utan ock att taga närmare kännedom om arbetsinrättningarna i Karlskrona och Vadstena samt han inkommit med berättelse om sin förrättning, tillförordnade k. m:t den 3 nov. 1820 en komité för att taga hela ämnet samt hvad Risell yttrat och tillstyrkt i öfvervägande samt afgifva betänkande angående sättet att verkställa nödiga befunna förbättringar. Betänkandet afgafs den 5 mars 1823, öfverlemnades till rikets ständer i samband med en k proposition (n:r 43) den 23 juli 1823 angående inrättande af ett allmänt arbets- och korrektionshus i hufvudstaden. Jemför äfven k. propositionen n:r 49 den 31 juli 1823 om den allmänna fångvården, åsyftande rätt för vaktkarl eller fångförare att skjuta på fånge som försöker rymma.

Ang. arbetsinrättningens i Vadstena utvidgning.

2. *Utlåtande den 26 juli 1823 öfver krigskollegiets utlåtande den 14 januari samma år rörande arbetshusinrättningens i Vadstena utvidgning.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar rörande styrelsen för fängelserna.

Föredrogs den 3 februari 1824.

Lagkomitén:

Lagkomitén; 3 utlåtanden.

1. *Den 1 mars 1823. Förslag till författning om fast egendoms försäljning å lotteri.*

Särskild mening af Bergenschiöld.

Se k. propositionen n:r 41 i 1823 bihang 1 saml. 2 bandet samt de der bifogade handlingar. Högsta domstolens utlåtande der äfven.

2. *Samma dag. Förslag till upphäfvande af 8 § kap. 1 utsökningsbalken och ändringar i öfverskriften af kap. 45 missgerningsbalken och i dess 2 §.*

3. *Den 24 maj samma år: Nytt förslag i ämnet.*

Dessa båda förslag, som afse embets- och tjenstemäns ansvar för förskingring af medel, ingå jemte högsta domstolens utlåtanden i frågan bland handlingar bifogade k. propositionen n:r 42 (1823 bihang 1 saml. 2 bandet).

Uppfostringskomitén: Den 26 mars 1823 angående föreslagna ändringar i den föreslagna regleringen af Stockholms stads undervisningsverk. Ang. Stockholms undervisningsverk.

Förvaras i riksarkivet.

Afgafs i anledning af direktionens för Stockholms stads undervisningsverk skrifvelse den 28 januari 1823. Anmältes den 9 april 1823 punkt 6. I enlighet med komiterades tillstyrkan biföll k. m:t direktionens förslag.

Myntkomitén: den 18 april 1823 med specificeradt förslag öfver kostnaderna för myntverkets iståndsättande. Myntkomitén; ang. kostnaderna för myntverkets iståndsättande.

Riksarkivet på förut angifvet ställe.

Föredrogs den 21 mars 1823. Se protokollet för handels- och finansärenden samma dag punkt 2.

Utdrag af protocollet, hållit i den af Kongl. Maj:t i nåder förordnade comité till utarbetande af ett förnyadt infanteri-exercice-reglemente. Reglementskomitén; ang. nytt exercisreglemente för infanteriet.

Afdelning 1—5. Stockholm 1821.
För regementerna till fot 1822, del. 1 och 2.
För regementerna till fot 1823, del. 1 och 2.

Komiterade: Generalmajoren friherre C. Th. von Schulzenheim, ordf., öfverstarne friherre Djurklou och friherre H. Mörner, öfverstlöjtnanterna C. von Platen, G. N. Lagerheim och C. A. von Hedenberg, majorerna O. G. Bergenstråhle och C. L. Dævel samt kaptenen B. Fr. Kræmer.

Komiterade tillförordnades genom generalorder (n:r 98) af den 21 februari 1820. De utgifna protokollen för 1821 representera komiténs första förslag till ett nytt reglemente. Med anledning af de från infanterigeneralerna och regementscheferna öfver detsamma afgifna anmärkningar samt den erfarenhet, som vunnits vid fotgardesregementenas exercis efter samma förslag, utgaf komitén sina protokoll för 1822. Sedan trupperna å Ladugårdsgärdet samma år exercerat efter detta nya förslag och anmärkningar från armén inkommit, utgafs den tredje upplagan eller protokollen för 1823. Sedan det sålunda omarbetade förslaget tillämpats vid storlägret å Ladugårdsgärdet samma år och der tjenstgörande generaler afgifvit skriftliga yttranden, tillsattes en särskild granskningskomité, och sedan denna komités yttrande afgifvits till tjenstgörande generaladjutanten för armén och reglementskomitén deröfver hörts, fastställde k. m:t den 5 november 1823 nytt exercisreglemente för regementena till fots. Af detta reglemente, hvars tryckning ombesörjdes af reglementskomitén, utkom del 1 1823 och del 2 1824. (Jemför krigsvetenskapsakademiens handlingar 1825 sid. 157 och följande.)

Ang. reglemente för invalidinrättningen å Ulriksdal.

Projekt till reglemente för invalidinrättningen i Ulriksdal.

Bilaga till protokollet för krigsärenden den 23 sept. 1823 (punkten 16).

Komiterade m. m. se 1819, sid. 63.

Bilaga: Interimsspisordning.

K. m:t fastställde projektet till reglemente med vissa ändringar och gillade den af komiterade utfärdade interimsspisordningen.

Den 2 maj 1824 fastställdes beklädnadsstat.

Ang. magasinsinrättningens ställning.

Komiterade till utredning af magasinsinrättningens ställning: Berättelse angående verkställigheten af uppdraget.

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner angående magasinsinrättningen.»

Komiterade: Presidenten Sal. Löwenskiöld, ordf., vice presidenten C. B. Billberg, f. kanslirådet C. B. Hegardt.

Sekreterare: F. F. Fåhræus.

Bilagor. Flera tabellbilagor och bilagda handlingar.

Komiterade erhöllo den 11 december 1822 i uppdrag att efter granskning af allmänna magasinsdirektionens protokoll och öfriga till upplysning i ämnet tjenande handlingar uppgöra utredning öfver magasinsdirektionens ställning vid 1822 års slut i hvad det anginge antalet och värdet af deras fastigheter, beloppet och beskaffenheten af dess fordringar och huru de för fordringarnas indrifvande gifna föreskrifter blifvit iakttagna, inrättningens lager af spanmål etc. (Jemför protokollet för handels- och finansärenden den 27 maj 1823 (n:r 26) punkten 1).

Betänkandet afgafs den 23 april 1823, anmältes den 29 maj samma år.

1824.

Komiterade till öfverseende af bergsförfattningarna:

1. *Betänkande om en friare tackjernshandel.* *Ang. en friare tackjernshandel.*

Betänkandet afgafs i februari 1824. Anmältes den 24 maj samma år.

2. *Betänkande angående stångjernstillverkningen.* *Ang. stångjernstillverkningen.*

3. *Betänkande om stångjernssmidets friare utöfning.* *Ang. stångjernssmidets friare utöfning.*

Inkommo samtidigt med föregående och anmältes samma dag. Öfver sistnämnda betänkande voro bergmästarnes utlåtanden infordrade.

Komiterade: Assessor P. Lagerhjelm och geschvorner Em. Rothoff.

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande bergsnäringen»; förekomma derjemte tryckta uti: *P. Lagerhjelm* och *Em. Rothoff*, Förslag till ändringar och förbättringar uti bergsförfattningarne. Strengnäs 1832.

I anledning af riksdagens skrifvelse erhöllo komiterade ~~sitt uppdrag~~ den 16 december 1823. till saken 28·12 1822

Förslag till lag mot lurendrägeri och tullförsnillning. *Ang. lag mot lurendrägeri och tullförsnillning.*

Betänkandet förvaras i riksarkivet bland »tullkommissioner»; sjelfva lagförslaget, motiven och noter ur protokollet öfver justitieärenden i högsta domstolen den 14 oktober 1824 utgöra bilagor till protokollet för handels- och finansärenden den 20 april 1825 punkt 1.

Komiterade: Lagkomiténs arbetande ledamöter och sekreterare samt särskildt utsedde komiterade: öfverdirektören i tullverket C. G. Cassel och assessorn i kommerskollegium G. M. Danckwardt.

Historik. I anledning af rikets ständers skrifvelse den 20 december 1823 uppdrog k. m:t den 18 februari 1824 (se protokollet för handels- och finansärenden samma dag punkt 1) åt komiterade att utarbeta en förnyad författning mot lurendrägeri och tullförsnillning, hvarvid k. m:t fann att gällande författningar borde undergå de jemkningar och förändringar, som under tillämpningen erfarenheten gifvit vid handen, med hänsigt å ena sidan till handelns och nationalindustriens befrämjande och å andra sidan till angelägenheten att till tryggande af statens och enskilde medborgares rätt mot öfverträdelse af tullförfattningarna vidtaga kraftiga medel i möjligaste mått så lämpade att nödig likstämmighet vunnes i förhållandet till den allmänna lagstiftningen. Förslaget borde öfverlemnas till k. m:t inom den 1 juni, så att det skulle kunna öfverlemnas till rikets ständer så tidigt att det skulle kunna tjena till efterrättelse från och med 1825 års början.

Förslaget afgafs den 31 juli 1824, remitterades till högsta domstolens utlåtande angående hvad deri förekom angående ansvar och straff och rättegångssätt (se ofvan). K. m:t anbefalte statssekreteraren Skogman att med ledning af de hufvudgrunder som blifvit inför k. m:t uppgifna författa förslag till förordning mot olofflig införsel eller utförsel af varor.

Kyrkolagskomitén; ang. förordning mot s. k. läsare.

Kyrkolagskomitén: förslag till en förordning mot s. k. läsaresällskaper.

Förvaras i riksarkivet bland »komitéer rörande ecklesiastikärenden».

Komiterade etc. se vid år 1828.

Bilaga. Förslag till k. m:ts förnyade nådiga kungörelse innehållande förbud emot olofliga sammankomster till särskild gudstjensts förrättande.

Historik. Med anledning af presteståndets skrifvelse i november 1823 angående de s. k. läsarnes mer eller mindre oroliga uppträdande fingo komiterade den 27 december 1823 i uppdrag att verkställa den af presteståndet föreslagna granskning af författningarna rörande pietistiska oroligheter till beredandé af de förändringar och tillägg som med samhällsskick och förhållanden öfverensstämde.

Betänkandet inkom den 10 december 1824, anmältes den 18 maj 1825, (punkt 1). K. m:t förklarade, att frågan borde af konung och riksdag gemensamt afgöras och skulle derför blifva hvilande såsom icke varande af behofvet påkallad, helst de öfverklagade oordningarna af s. k. läsare icke vore af vådlig betydenhet, utan derjemte i aftagande. Ärendet anmältes ånyo den 21 dec. 1833.

1825.

Uppfostringskomitén:

1. *Den 10 mars 1825 betänkande angående inrättningen af skolor för allmänna folkundervisningen* (= om organisationen af pedagogier och folkskolor i allmänhet). *Uppfostringskomitén; ang. skolor för allm. folkundervisningen.*

2. *Den 30 december 1825 om förändringar i löneregleringen för Visby stifts läroverk.* *Ang. löneregleringen för Visby stifts läroverk.*

Anmältes den 16 mars 1826 (punkt 3). K. m:t gillade komiterades hemställan.

Ofvanstående utlåtanden förvaras i riksarkivet.

Betänkande angående vidtagande af åtgärder i anledning af den bland hästarna vid lifgardet till häst uppkomna smittosamma sjukdom. *Ang. smittosam sjukdom bland lifgardets hästar.*

Ingår i protokollet för krigsärenden den 17 mars 1825.

Betänkandet afgafs den 16 mars 1825. K. m:ts beslut se nämda protokoll.

Komiterade för civilstatens pensionskassas reglering: Utlåtande den 19 mars 1825 i anledning af rikets ständers skrifvelse den 2 september 1823. *Ang. civilstatens pensionskassa.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar rörande civilstatens pensionskassa vol. 1. *Tryckt* i »Handlingar om en pensionscasse-inrättning etc.» Stockholm 1825 4:o sid. 64—138.

Komiterade: Se 1823 sid. 80.

Bilagor. Litt. A. Förslag till instruktion för tillförordnade interimsdirektionen öfver civilstatens pensionsinrättning; sid. 86—88.

Litt. B. Förteckning på embets- och tjenstemän, som erhållit afsked med lönens bibehållande på allmänna indragningsstaten från den 12 november 1823, då rikets ständers författning vidtog om afskeds undfående vid fylda 65 års ålder, och till 1824 års slut; sid. 89—91.

Litt. C. Förteckning öfver de under 1824 inträffade ledigheter i de kgl. kollegier och publika verk hvilkas aflöning utbetalas af kgl. statskontoret, sid. 92—94.

Litt. D. Sammandrag öfver hvad militära embets- och tjenstemäns enkor och barn åtnjutit genom ordinarie pensionskassa 1815—29. (Tabell).

Litt. E. Förslag till reglemente för civilstatens pensionsinrättning (bilagdt statsrådsprotokollet) samt förteckning öfver ordningen för i landsorten bosatta delegare i civilstatens pensionskassa att välja fullmäktige; sid. 95—121.

Litt. F. Pensionskassans kapitalfond vid 1824 års slut.

Historik. Se sid. 80 vid 1823 års betänkande. Riksdagens skrifvelse den 2 sept. samma år angående bidrag af statsmedel till pensionskassan remitterades till komiterade, som derjemte genom k. bref den 12 november erhöllo meddelande att riksdagen, på grund af väckt motion om rätt för civile embets- och tjenstemän att vid lägre ålder få afsked med bibehållen lön, hemstält om afskedsålderns nedsättande från 70 till 65 år med lönen såsom pension på allmänna indragningsstaten. K. m:t biföll denna hemställan och förklarade att möjligen uppkommande utgifter utöfver allmänna indragningsstatens tillgångar skulle utgå från besparingarna på statsverkets inkomster, hvarom k. m:t ville meddela komiterade med hänsyn till det inflytande detta möjligen kunde hafva på den pensionsinrättning, hvars reglering uppdragits åt komiterade.

Ofvanstående betänkande är icke undertecknadt af Lagerheim, Edelcrona, Leyonmark och Hallgren.

Jemför: Interimsdirektionens öfver civilstatens pensionsinrättning till k. m:t ingifna underdåniga betänkande i anledning af inkomna erinringar. Stockholm 1826.

Ang. Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

Förslag till förnyad förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

Stockholm 1825. 8 sid. 4:o.

Förslaget till förordning utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 24 maj 1825. Betänkandets originalbilagor förvaras i riksarkivet i ett konvolut »Unionskomitén 1825».

Komiterade: Statsrådet grefve M. Rosenblad, statssekreteraren friherre G. F. Wirsén, statssekreteraren C. af Klintberg, f. d. statsrådet grefve H. Wedel-Jarlsberg, statsrådet Peder Motzfeldt, statssekreteraren C. D. Skogman, öfverdirektören H. N. Schwan, tullinspektoren H. M. Lassen, bankadministratorn Fredrik Meltzer.

Sekreterare: Olof Im. Fåhræus, kanslist hos generaltulldirektionen.

Bilagor. Litt. A—B. Diverse formulär.

Litt. C. Förteckning å sådana svenska eller norska varor, hvilka kunna införas sjöledes från ena till andra riket mot half tull eller mot en tullafgift af 15 för hundrade.

Litt. D. Förteckning å svenska eller norska varor, för hvilka vid sjöledes införsel från ena till andra riket afvels- eller tillverkningsbevis icke erfordras.

Med anledning af åtskilliga uppkomna frågor och särskilda framställningar rörande Sveriges och Norges inbördes sjöfart och handelsgemenskap tillsattes den 8 april 1824 en svensk-norsk komité för att granska allt som rörde de båda rikenas handelsförhållanden och underställa k. m:ts nådiga pröfning de förslag och utvägar, som säkrast kunde leda till befästande af de förenade folkens gemensamma handelsintressen.

Betänkandet afgafs den 20 april 1825. Norska regeringens i Kristiania utlåtande den 18 maj förvaras i riksarkivet. K. m:ts beslut se ofvannämda protokoll och k. förordning samma dag.

Betänkande om en förändrad organisation för stuteriet vid Strömsholm med plan dertill. *Ang. stuteriet vid Strömsholm.*

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner angående stuterierna etc.»

Komiterade: Statsrådet friherre A. J. Sköldebrand, ordf., öfverstekammarjunkaren friherre E. R. Adelsvärd, generallöjtnanten friherre M. Björnstjerna, kammarrådet Herm. Julin, majoren G. N. Liljenstolpe, öfverdirektören S. A. Norling.

Sekreterare: Aug. von Stahl, kammarjunkare.

Bilagor. Diverse kalkyler och hästförteckningar.

I anledning af rikets ständers anmärkningar mot hushållningen vid stuteriet, tillförordnades komitén den 2 mars 1824 att föreslå ändringar och förbättringar i stuteriets organisation och styrelse. Betänkandet afgafs den 25 maj 1825, anmältes den 13 december samma år. K. m:t gillade komiterades förslag till plan i dess hufvudgrunder och skulle densamma från och med 1826 af stuteriöfverstyrelsen sättas i verket. (Se protokollet för kammarärenden samma dag punkt 11).

Fältmarskalken friherre H. H. von Essen var ursprungligen förordnad till ordförande, men afled i juli 1824.

Berättelse om undersökning af konsul O. Beckmans fabriksinrättning för bildande af färgstofter ur åtskilliga lafarter. *Ang. en fabrik för bildande af färgstofter ur lafarter.*

Komiterade: Landshöfdingen i Göteborg grefve A. Rosen, ordf., öfverfältläkarne P. Dubb och C. J. Weltzin, handlanden A. R. Lorent.

I anledning af Beckmans ansökning om understöd afgaf kommerskollegium utlåtande den 2 december 1824, hvarefter komiterade tillförordnades den 9 februari 1825. Deras memorial afgafs den 13 juli samma år och föreslogo komiterade bland annat en exporttull på vissa lafarter. Ärendet anmältes den 23 november samma år (protokollet för handels- och finansärenden punkt 11). Beckman erhöll ett förlagslån på 6,000 riksdaler. Kommerskollegiets yttrande infordrades och inkom den 19 juni 1826.

Ang. vermländska finnallmogens angelägenheter.

Komiterade till vermländska finnallmogens angelägenheters undersökande: berättelse om den hållna undersökningen.

Förvaras i riksarkivet bland protokollsutdrag från kammarexpeditionen 1826.

Komiterade: Landshöfdingen Joh. af Wingård, öfverstelöjtnanten E. A. von Gerdten, kyrkoherden H. Stenberg.

Sekreterare: Kamreraren S. G. Lindberg.

Bilaga. Protokoll hållet uppå Vermlands finnskog den 6—9 juli 1824.

I anledning af böneskrifter från allmogen och utlåtande af k. befhde tillförordnades komiterade genom k. bref den 4 november 1823. Komiterades berättelse afgafs den 30 augusti 1825, anmältes på kammarexpeditionens föredragning den 30 december samma år (punkt 10). K. m:ts beslut se prot.

Lagkomitén: Förslag till notariatsinrättning å landet.

Förslag till notariatsinrättning å landet.

Utgör bihang n:r 2 till komiténs förslag till allmän civillag. Stockholm 1826.

Förslaget är dateradt den 29 december 1825.

1826.

Uppfostringskomitén den 9 juni 1826 angående tiden för skådespels uppförande i Linköping. *Ang. tiden för skådespels uppförande i Linköping.*

Förvaras i riksarkivet.

Anmältes den 28 juni 1826 (punkt 5). Landshöfdingens begäran att skådespel skulle få uppföras hvilken tid som helst på året i Linköping bifölls icke, men tiden utsträcktes från den 10 december till den 10 februari, under vilkor att eforus eftersäge att för den från terminens början öfverskjutande tiden inga menliga följder deraf skulle tillskyndas den studerande ungdomen.

Komiterade för teknologiska institutet:

1. *Underdånigt förslag till inrättningens organisation i alla dess delar.* *Ang. teknologiska institutets organisation.*

Utgör bilaga till protokollet för kammarärenden den 31 maj 1826 punkt 1.

Komiterade: Generalmajoren B. Franc Sparre, statssekreteraren C. D. Skogman, sekreteraren i kommerskollegium P. von Sydow, fabrikören Abr. I. Hiessleiter.

Sekreterare: J. N. Borelius.

Bilagor. Litt. A—C. Kostnadsförslag till diverse lokalers istånd-sättande.

Litt. D—E. Förslag till stat och uppgift på disponibla medel.

Den 23 mars 1826 anbefaltes komiterade att icke allenast granska det af öfverdirektören Schwartz uppgjorda förslaget till stadgar för teknologiska institutets föremål, organisation och förvaltning, utan ock undersöka och föreslå de förändringar i modellkammarehusets inredning och öfriga åtgärder, som kunde föranledas af dess upplåtande till lokal för teknologiska institutet, äfvensom uppgifva en beräkning öfver kostnaderna såväl för institutets första anläggning som äfven de för dess vidmakthållande nödiga utgifter.

Det af Schwartz uppgjorda förslaget finnes bifogadt statsrådsprotokollet.

2. *Den 2 september 1826 om vidtagande af åtskilliga förberedande åtgärder i afseende på institutets organisation.* *Ang. förberedande åtgärder i afseende på teknologiska institutets organisation.*

Ang. vidtagna åtgärder till institutets iordningsställande.

3. *Den 30 december 1826 angående vidtagna åtgärder till institutets iordningsställande.*

Bilagor. 1, 2 a och b, 3, 4 angående reparationer vid institutet.

Sistnämda två utlåtanden förvaras i riksarkivet bland »handlingar rörande direktionen för teknologiska inttitutet.»

Komiterades uppdrag var härmed fullbordadt. Detta utlåtande föredrogs den 5 april 1827 (se protokollet för handels- och finansärenden punkten 11). En direktion tillsattes.

Ang. ny krigslag. *Förslag till krigslag för krigsmakten till lands och sjös med bilagor.*

Stockholm 1828. 152 sid. 4:o.

Komiterade: Ordföranden i krigshofrätten generalmajoren G. V. af Tibell, ordf., underståthållaren C. J. von Lindecreutz, generalauditören P. J. Netzel, öfverstelöjtnanterna C. L. Dævel, A. J. von Schneidau och C. G. Bergenstråhle.

Sekreterare: A. P. Lindblad.

Utlåtanden af generaladjutanterna för armén och flottan friherre M. Björnstjerna och grefve Claes Cronstedt, sid. 1—16.

Förslaget inkom den 8 augusti 1826; generaladjutanterna för armén och flottan afgåfvo utlåtanden i december 1827.

Genom k. bref den 10 januari 1828 uppdrog k. m:t åt krigshofrätten att i samråd med generaladjutanten J. P. Lefrén, tillförordnade revisionssekreteraren J. Nordenfalk, öfverstelöjtnanterna C. G. Bergenstråhle och G. V. Kuylenstjerna utlåta sig öfver förslaget samt derest anledningar till förändringar i förslaget förefunnes afgifva nytt förslag.

Se vidare historiken under 1847 års förslag till strafflag för krigsmakten.

Myntkomitén; ang. nytt riksdalerstycke. *Myntkomitén: projekt af den 18 oktober 1826 till riksdalerstycke.*

Riksarkivet på förut angifvet ställe.

Jemför protokollet för handels- och finansärenden den 15 november 1826 punkt 12.

Lagkomitén:

Lagkomitén; förslag till civillag. 1. *Förslag till allmän civillag.*

Stockholm 1826. 2+VIII+301 sid. 4:o.

Motiver.

Stockholm 1826. 429 sid. 4:o.

87 sid. utgöra protokoll vid komiténs sammanträden 1824—25.

Bihang n:r 1.

Stockholm 1826. 15 sid. 4:o.

Utgör komiténs betänkande om domstolarnes organisation den 31 mars 1815.

Bihang n:r 2.

Stockholm 1826. 6 sid. 4:o.

Innehåller förslag till notariatsinrättning å landet den 29 december 1825.

Bihang n:r 3.

Stockholm 1826. 169 sid. 4:o.

Innehåller protokoll vid komiténs allmänna sammanträden under tiden den 12 oktober 1814—3 februari 1821, omfattande öfverläggningar i anledning af förslagen till de särskilda balkarna.

2. *Förslag till allmän civillag. Andra upplagan med de förändringar, som vid utarbetandet af förslag till criminallag blifvit gjorda och tillökte med ett register.*

Stockholm 1838. 2+VIII+302 sid.. 4:o.

Motiver.

Stockholm 1837. 429 sid. 4:o.

Bihang n:r 1; 16 sid.; *n:r 2;* 6 sid.; *n:r 3;* 167 sid.

Stockholm 1837. 4:o.

Samma innehåll som här ofvan.

Register öfver förslaget till allmän civillag.

Stockholm 1839. 71 sid. 4:o.

Utarbetadt af vice häradshöfding A. L. von Strussenfelt.

Förslaget till civillag afgafs den 1 aug. 1826. Remitterades samma år till granskning af hofrätterna; deras yttranden se nedan. Öfverlemnades jämte högste domstolens yttrande genom k. skrifvelse den 12 april 1834 till rikets ständer, hvilka afgåfvo svar genom skrifvelsen den 26 november 1834, hvari begärdes dels tryckning såväl af en ny upplaga af förslagen till civil- och kriminallag som af högsta domstolens yttrande och dels utarbetande af en sammandragen och lätt öfverskådlig framställning af de såväl till allmän civillag som kriminallag afgifna förslagens plan och allmänna grundsatser och väsentligaste skiljaktigheterna mellan den gällande lagens stadganden och de föreslagna. I anledning häraf tillförordnade k. m:t genom en skrifvelse den 4 november 1835 den s. k. tablåkomitén. (Se denna år 1839.)

Tryckta utlåtanden: Högsta domstolens protokoll vid granskning af förslaget till allmän civillag.

Stockholm 1836. 248 sid. 4:o.

Granskningen försiggick mellan den 10 februari 1832 och 26 juni 1833.

Anmärkningar vid förslaget till allmän civillag författade vid den af kongl. maj:t i nåder anbefallda granskning af berörde förslag af presidenten uti kongl. götha hofrätt.

Stockholm 1827. 103 sid. 4:o.

Förslaget remitterades till hofrätterna den 16 november 1826. Göta hofrätts utlåtande afgafs den 28 juli 1827. Granskningen var företagen af presidenten jemte två af honom utsedde ledamöter.

Anmärkningar vid förslaget till allmän civillag författade vid den af kongl. maj:t i nåder anbefallda granskning af berörde förslag af presidenten uti kongl. hofrätten af Skåne och Blekinge.

Stockholm 1827. 196 sid. 4:o.

Ang. nytt resereglemente.

Underdånigt projekt till k. m:ts förnyade nådiga reglemente, hvarefter embets- och tjenstemän m. fl. under resor i dess och kronans ärenden må njuta skjuts och dagtraktamente.

Motiv till det i underdånighet projekterade resereglementet.

Utgöra bilagor litt. A och B till protokollet för krigsärenden den 27 juni 1827 punkt 20.

Komiterade: Öfversten C. G. Bergenstråhle och kammarrättsrådet B. R. Ekholm samt öfverdirektören Sten Rönbeck.

Bilagor. Litt. A. Tabell utvisande det i äldre författningar för embetsmän m. fl. under resor i kronans ärenden bestämda antalet hästar jemfördt med resereglementet den 27 oktober 1807.

Litt. B. Tabell utvisande resetraktamentets förhållande till Hamb. b:o, svenska bankosedlar, spanmålspriserna vid traktamentets fastställande och till spanmålens värde efter riksmarkegångsprisen; allt särskildt för åren 1685, 1743 och 1807.

Litt. C. Tabellariskt sammandrag af gästgifveritaxor till utrönande af deras medelpris.

Litt. D. Förteckning på embets- och tjenstemän föreslagna till uppflyttning inom reglementet.

Litt. E. Förteckning på embets- och tjenstemän föreslagna till uteslutning ur reglementet.

Litt. F. Förteckning på embets- och tjenstemän, som dels tillkommit efter 1807 års reglemente, dels eljest ansåges böra få plats i en förnyad författning.

Särskilda yttranden afgåfvos af hvar och en af komiterade.

Historik. Komiterade erhöllo den 7 februari 1826 i uppdrag att utarbeta nytt resereglemente och ny tågordning. Betänkandet angående resereglemente afgafs den 30 december 1826, angående tågordningen den 16 juli 1827 (se sid. 99 detta år). Öfver det förstnämda betänkandet afgaf statskontoret utlåtande den 15 februari 1827. Betänkandet föredrogs i allmänna ärendenas beredning den 12 april samma år och i statsrådet den 27 juni. K. m:ts beslut se ofvannämda protokoll. Nytt resereglemente skulle utfärdas att gälla från och med 1828 i enlighet med det af statssekreteraren författade projekt till reglemente med vissa förändringar. Detta projekt finnes bifogadt protokollet i allmänna ärendenas beredning den 12 april. Anmältes i kammarexpeditionen den 1 augusti 1827.

Komiterade till bergsförfattningarnas öfverseende: Förslag till grufvestadga. *Ang. ny grufvestadga.*

Tryckt i Lagerhjelms och Rothoffs Förslag till ändringar och förbättringar uti bergsförfattningarne. Strengnäs 1832, sid. 109—190. Jfr 1824 sid. 85.

Betänkande angående tillståndet af k. m:ts flotta. *Ang. tillståndet af flottan och om rikets sjöförsvar.*

Utgör bilaga till protokollet för krigsärenden den 6 juni 1826, punkten 13.

Komiterade: H. k. h. kronprinsen, ordf., generalamiralen grefve Rudolf Cederström, amiralen grefve Baltzar v. Platen, statsrådet grefve G. F. Wirsén, konteramiralerna C. F. Coyet, grefve Claes Cronstedt, och O. G. Nordenskiöld, statssekreteraren C. J. af Nordin, öfversten J. A. af Borneman, kommendörkaptenerna P. G. von Sydow och J. H. Kreuger.

Bilagor. Litt. A. Förslag till besättningslista för den projekterade flottan.

Litt. B. Flottans materiel och dagkostnader under 60 år.

Litt. C. Kostnaden för personalen vid flottan efter ordinarie stat.

Litt. D. Förslag öfver lots- och fyringsstaterna, båk- och fyrkomplettering etc.

Litt. E. Kostnader för kompletterande af flottans etablissement.

Litt. F. Årliga kostnader till flottetablissementens kompletterande och underhåll.

Litt. G. Generalarbetsplan för nybyggnader och reparationer af flottan under 10 år eller t. o. m. 1836.

Litt. H. Jämförelsetablå mellan öppen kanonslup och öppen kanonjulle.

Litt. J. Kostnadsförslag till månadsexpeditioner.

Litt. K. Bestyckningstabell för den projekterade flottan.

Litt. L. Kostnadsförslag för exercisexpeditioner.

Litt. M. Berättelse öfver lots- och båkinrättningar i Sverige.

Särskilda anföranden af Borneman (2 stycken), O. G. Nordenskiöld.

Komiterade hade i uppdrag att undersöka tillståndet af k. m:ts flotta i alla dess delar och i jämföring deraf och till förhanden varande tillgångar af såväl bemanning som i alla andra bidragande medel afgifva sina tankar om rikets försvar till sjös.

Betänkandet föredrogs den 6 juni 1826; k. m:ts beslut se ofvan anförda protokoll.

1827.

Ang. ny revers å riksdalerstycket.

Myntkomitén: Projekt af den 20 januari 1827 till ny revers å riksdalerstycket.

Förvaras i riksarkivet.

Komiterade ingåfvo tre alternativa förslag; k. m:t gillade det under n:r 2; se protokollet för handels- och finansärenden den 23 januari 1827, punkten 21.

Komiterade till utvidgning och förbättring af hufvudstadens sjukinrättningar:

Ang. åtgärder mot sjukligheten och koppsmittan inom hufvudstaden.

1. *Underdånigt betänkande den 3 mars 1827 angående de mått och steg, som vore att utan uppskof vidtaga med afseende på den inom hufvudstaden rådande sjukligheten och yppade koppsmittan.*

Förvaras liksom komiténs öfriga utlåtanden uti riksarkivet bland »direktioner m. m. för sjukvård.»

Anmältes den 6 mars 1827 (punkten 3). K. regering biföll komiterades hemställan till alla delar och skulle Tanto f. d. kronobränneri upplåtas till provisoriskt sjukhus för febersjuke och pestsmittade.

Ang. instruktioner för stadsphysici och fattigläkare.

2. *Betänkande af den 25 april 1827 med förslag till instruktioner för stadsphysici och fattigläkare.*

Bilagor. Instruktionsförslagen.
Afskrifter af öfverståthållarens instruktioner den 25 juni 1796 för hufvudstadens physicus och chirurgus.

Betänkandet anmältes den 16 maj 1827 (punkten 3). K. m:t gillade komiterades förslag och fastställde instruktionerna.

Ang. ny allm. sjukhusinrättning.

3. *Underdånigt betänkande rörande åtskilliga förbättringar uti sjukvården inom hufvudstaden af den för detta ändamål tillförordnade committée. — På kongl. maj:ts nådiga befallning till trycket befordradt.*

Stockholm 1827. 30 sid. 4:o.

Komiterade: Generaltulldirektören grefve M. Rosenblad, ordf., presidenten grefve Claes Fleming, statsrådet grefve G. F. Wirsén,

landshöfdingen och t. f. öfverståthållaren frih. Dan. Edelcreutz, förste arkiatern C. E. von Weigel, polismästaren Olof af Wannqvist, direktören H. N. Schwan, professoren C. J. Ekström.

Bilagor. Om kongl. seraphimer-ordens lazarettet i Stockholm, sid. 19—26.

Förteckning på donationer af kgl. personer och enskilda till kgl. lasarettet, sid. 27—28.

Förslag öfver de till hvarje sjuksäng vid kgl. lasarettet hörande inventarier jämte kostnaden derför, sid. 29—30.

Öfriga bilagor refereras endast i betänkandet.

Historik. Komiterade fingo genom kgl. skrifvelse den 26 februari 1827 i uppdrag att, efter noggrann tagen kännedom om och huru de i hufvudstaden befintliga sjukinrättningarna svarade mot behofvet, inkomma med betänkande, huruledes dels genom utvidgning af serafimerordenslasarettet dels medelst vidtagande af andra utvägar sjukinrättningarna uti hufvudstaden kunde bringas i det skick, att de under alla sjukdomsförhållanden uppfyllde sitt ändamål.

Betänkandet afgafs den 30 oktober 1827, anmältes den 14 november (punkten 2) samma år och finnes i afskrift bilagdt protokollet. K. m:t gillade komiterades grunder och förslag till inrättandet af ett provisoriskt sjukhus för Stockholms stad, till hvilket ändamål upplåts Katarina f. d. kronobränneri, och till utvidgandet af Serafimer-ordens lasarettet till ett centralsjukhus. För vidare åtgärder i sådant syfte skulle deputerade för hufvudstadens församlingar, drätselkommissionen och femtio äldste sammanträda med komiterade till öfverläggning om förslagets verkställande och dermed i samband stående omständigheter. Anmältes vidare den 26 november 1828 (se protokollet för ecklesiastikärenden) och på handels- och finansexpeditionens föredragning den 8 januari 1829 i fråga om f. d. bränneriets upplåtande i sammanhang med frågan om magasinsinrättningens definitiva utredning.

Förslag till förnyadt brandreglemente för Stockholms stad.

Ang. nytt brandreglemente för Stockholms stad.

Förvaras i riksarkivet vid handlingar angående brandförsäkringskontoret i Stockholm.

Komiterade: Öfverståthållaren frih. D. Edelcreutz, ordf., chefen för ingeniörkåren frih. B. Franc Sparre, polismästaren underståthållaren O. af Wannqvist, öfverstlöjtnanten F. A. Lidströmer, direktören H. N. Schwan, rådmännen E. V. Bredberg och L. L. Weser.

Sekreterare: Nils af Zellén, protokollsekreterare i handels- och finansexpeditionen.

Bilagor. Protokoll vid komiterades sammanträden 1826—27.

Ur innehållet: Historisk öfversigt öfver Stockholms brandväsende under förflutna tider.

Historik. Komiterade tillförordnades den 30 december 1825 (se protokollet för kammarärenden, punkten 8) med uppdrag att med begagnande af det af brandförsäkringskontorets i Stockholm komiterade upprättade förslag (tryckt Sthlm 1824. 4:o) samt de upplysningar som i öfrigt kunde inhämtas upprätta och k. m:ts pröfning underställa förslag till förnyadt brandreglemente. Förslaget afgafs den 2 april 1827, remitterades i vissa delar till direktionen för Stockholms stads brandförsäkringskontor (besvarades den 24 november 1827) och generaladjutanten för armén och öfverkommendanten för garnisonen (bevarades den 29 mars 1828), hvarefter öfverståthållaren i afgifven p. m. besvarade de framstälda anmärkningarna. Ärendet föredrogs den 24 september 1828. K. m:t biföll det i bilagda protokollet öfver allmänna ärendens beredning af den 4 augusti 1828 framstälda förslag med vissa smärre ändringar.

Kyrkolagskomitén:

Kyrkolagskomitén; ang. ansökningar till presterliga lägenheter.

1. *Den 9 april 1827 betänkande och förslag till författning om hvad iakttagas bör vid ansökningar till presterliga lägenheter.*

Förvaras i riksarkivet bland »komitéer rörande ecklesiastikärenden.»

Bilaga. Förslag till författning etc.

Ang. edsformulärer för erkebiskopar och biskopar m. fl.

2. *Den 14 december 1827 förslag till edsformulärer för erkebiskopen, biskopar m. m.*

Förvaras i riksarkivet på ofvan anförda ställe.

Bilaga. Förslag till de olika edsformulären.

I anledning af rikets ständers skrifvelse den 23 oktober 1823 fingo komiterade den 28 september 1826 i uppdrag att afgifva förslag och utlåtande rörande nödiga ansedda ändringar och rättelser uti edsformulären för biskopar och prester samt vid biskopsval äfvensom för öfrige ecklesiastike tjenstemän och betjente.

Betänkandet anmältes den 10 april 1829; (punkten 6). K. m:t gillade och fastställde komiterades förslag, sådana de finnas bifogade protokollet; allmän kungörelse utfärdades.

Undervisningskomitén; ang. en elementarskola i hufvudstaden efter ämnesläsningsmetoden.

Undervisningskomitén: Den 20 maj 1827 angående inrättningen af en elementarskola i hufvudstaden efter ämnesläsningsmetoden.

Förvaras i riksarkivet bland komiténs handlingar.

Bilaga. En promemoria rörande lärjungeantal, läroämnen, lokaler m. m.

Betänkandet, som är undertecknadt af h. k. h. kronprinsen och kontrasigneradt af L. M. Enberg, anmältes i statsrådet den 13 juni 1827 (punkten 4). K. m:t biföll komiterades förslag rörande inrättandet af en sådan skola och om en direktion för dess organiserande. K. proposition skulle aflåtas till rikets ständer, som genom skrifvelsen den 4 oktober 1823 gifvit anledning till denna utredning, om nödiga medel hvilka emellertid skulle förskottsvis utgå af allmänna medel.

Berättelse om beskaffenheten och nyttan af franske medborgaren Terneaux' uppfinning att bereda soppgryn af potatis. *Ang. fransmannens Terneaux' uppfinning att bereda soppgryn af potatis.*

Ingår tryckt i Kungl. svenska landtbruksakademiens handlingar för 1827 sid. 125—128.

Komiterade: Statsrådet grefve Carl Axel Löwenhjelm, ordf., generalintendenten Fr. d'Orchimont, professorerne Jak. Berzelius och M. Retzius.

Bilagor. Tre olika kostnadsberäkningar.

Berättelsen afgafs den 5 maj 1827, anmältes den 13 juni 1827 (protokollet för handels- och finansärenden, punkten 16). Berättelsen öfverlemnades till landtbruksakademien med befallning att låta införa densamma i sina handlingar samt ett sammandrag af den i tidningarna.

Underdånigt projekt till förordning om truppers fortskaffning samt om persedeltransporter. *Ang. ny tågordning.*

Stockholm 1827. 176 sid. 4:o.

Komiterade: Se 1826 sid. 94 vid betänkandet angående resereglemente.

Betänkandet afgafs den 16 juli 1827.

I statsrådet den 5 mars 1831 beslöt k. m:t att inkomna erinringar jämte rikets ständers skrifvelse den 30 november 1829 och krigskollegiets utlåtande den 19 oktober 1830 skulle aflemnas till komiterade att deröfver inkomma med utlåtande, afsändes med k. bref den 12 mars 1831. Alla handlingar med k. bref den 30 december 1835 till krigskollegium. Krigskollegiet och förvaltningen af sjöväsenden inkommo med förslag till förordning i september 1842.

Underdånigt betänkande och förslag öfver bergshandteringens upphjelpande i Norrbottens län och sättet att befrämja en lättare malmtransport från Gellivaara jernmalmberg i Luleå lappmark. *Ang. bergshandteringens upphjelpande i Norrbotten.*

Förvaras jämte bergskollegiets nedannämda utlåtande för närvarande i civildepartementet.

Komiterade: Landshöfding Paul Öhrvall. ordf., öfverstlöjtnanten C. P. Hällström och bergshauptmannen J. H. af Forselles.

Biträde: Vice notarien i bergskollegium S. J. Cleophas.

Ur innehållet. Öfversigt öfver Luleå lappmarks läge, utsträckning och vidd; klimat; vattendrag; jordmån; skogsväxt; befolkning — dervid en tabellarisk öfversigt öfver befintliga nybyggen, deras särskilda natur och beskaffenhet samt styrka — kommunikationer.

Historik Vid öfvervägande af de flerfaldiga förslag och utlåtanden, som under loppet af de senaste tio åren blifvit afgifna såväl af embetsverk som i följd af kommissioner och undersökningar öfver den för framtiden viktiga frågan rörande bergshandteringens upphjelpande i Norrbotten, fann k. m:t, att en bergslags inrättande för att i stort drifva ifrågavarande näringsgren icke skulle i anseende till landets ringa odling och folkmängd leda till ändamålet och att för den skull förslagen om inrättande af bergslag i Öfvertorneå, Öfverkalix och Gellivare socknar tills vidare borde förfalla, hvaremot de mått och steg, som för bergshandteringens uppkomst i Norrbotten f. n. vore att vidtaga, borde inskränkas till sådana åtgärder, genom hvilka stadga i bergsrörelsen i bredd med landets tilltagande ordling småningom kunde beredas. I sådant afseende hade föreslagits anläggande på allmän bekostnad af en masugn i trakten mellan Gellivare och Luleå elf, grundad på malmtransport från Gellivare jernmalmberg och Luleå elfs begagnande för båtfart från Edefors till hafvet, hvarjämte rikets ständer särskildt fäst uppmärksamheten på möjligheten att öppna sådan transport på Lilla Luleå elf från Rutivaara malmberg i Kvickjock. Men innan något beslut fattades, fann k. m:t nödigt att låta vidtaga en undersökning på stället, hvarom äfven rikets ständer i skrifvelse (n:r 398) den 12 december 1823 hemstält. Genom skrifvelse till bergskollegium den 27 maj 1824 anbefaltes komiterade att efter verkställd undersökning på stället yttra sig om lämpliga anstalter för bergshandteringens upphjelpande i ofvannämda trakt, om anläggandet af en masugn på allmän bekostnad, sättet och vilkoren för dess anläggande och drifvande samt om alla de åtgärder, som för detta ändamål vore af nöden rörande malmförsel, vägars utstakande, vattendragens begagnande och upprensning för transporter, skogars afmätande och bibehållande för handteringen, nybyggens anläggande m. m. och jämväl undersöka huruvida Lilla Luleå elf kunde mot drägliga kostnader göras farbar för malmtransport från Rutivaara samt om någon bergsmannarörelse kunde grundas på malmfångst från Rutivaara.

Undersökningen verkställdes i juli—augusti 1825.

Bergskollegiets utlåtande öfver betänkandet, som inkom 1827, afgafs den 5 maj 1828. Betänkandet med tillhörande handlingar skulle genom skrifvelse öfverlemnas till statsutskottet vid 1828—30-årens riksdag (se protokollet för kammarärenden den 26 november 1828, punkten 10). Se vidare rikets ständers skrifvelse n:r 469 vid 1828—30 årens riksdag.

Betänkande i afseende på frågan om distriktsmagasins anläggande i Jämtland. *Ang. distriktsmagasins anläggande i Jämtland.*

Förvaras i riksarkivet vid statskontorets utlåtande i ämnet den 14 november 1828.

Komiterade: Landshöfdingen M. von Törne, ordf., öfversten J. F. Boij, revisionssekreteraren P. N. Poignant, kammarrådet L. Neijber.

Reservation af von Törne.

Bilagor. Protokollet vid sammanträden i Östersund juli—augusti 1827.

Litt. A. Tabell angående den till hvarje distriktsmagasin föreslagna spannmålsfond och antalet hemmansegare som förenat sig derom.

Litt. B—D. Redogörelse för inspektionen för vissa magasin.

Litt. E Angående de icke inspekterade magasinen.

Litt. F. De särskilda magasinens ursprungliga fond och dåvarande spannmålsbehållning.

Litt. G—I. Förslag till kontrakt, borgensförbindelse, reglemente (ej återfunna).

Litt. K. Beräkning öfver spannmålsskulderna i Jemtlands län.

Historik. I anledning af rikets ständers vid 1823 års riksdag uttalade åsigt att distriktsmagasin såsom undsättningsanstalter borde på vissa stadgade vilkor i de norra provinserna inrättas och k. m:ts beslut den 17 mars 1824 och den 27 april 1825 samt efter hemställanden af konungens befallningshafvande, anbefalte k. m:t den 20 juni 1827 en särskild undersökning i ämnet.

Betänkandet afgafs den 22 augusti 1827; deröfver statskontorets ofvannämda utlåtande. Ärendet anmältes den 12 februari 1831.

Protocoll, hållne vid de af kongl. maj:t i nåder förordnade committerades, till underdånigt utlåtandes afgifvande, angående vissa kongl. maj:ts och rikets hofrätter rörande ämnen, sammankomster i Stockholm nedannämde dagar år 1827. *Ang. rikets hofrätter.*

Stockholm 1828. 54 sid. 4:o.

Komiterade: Presidenten frih. C. V. Ehrenborgh, presidenten J. Sylvander, presidenten frih. S. A. Leijonhufvud, justitiekansleren E. Bergenschöld.

Sekreterare: J. Lindblad.

Bilagor. Litt. A—C. Presidenternas berättelser om hofrätternas uppkomst, utbildning och tillstånd, sid. 36—54.

Genom k. bref den 13 juli 1827 befaltes presidenterna i samtliga hofrätter att jämte justitiekansleren sammanträda i Stockholm för att öfverlägga och till k. m:t i underdånighet inkomma med utlåtande angående det antal divisioner och ledamöter, som till arbetets jämna och skyndsamma gång i hvardera hofrätten nödvändigt erfordrades, om arbetssätten derstädes till vinnande af samma ändamål samt angående grunderna för upprättande af de arbetsförteckningar, som derifrån till k. m:t i underdånighet insändas, så att all möjlig likhet derutinnan måtte vinnas och göromålen med större säkerhet bedömas och jämföras. Protokollen omfatta den 6—8 december. Då ett gemensamt utlåtande icke kunde åstadkommas på grund af komiterades stridiga meningar, insändes protokollen upptagande komiterades särskilda meningar. Den 30 oktober 1828 föredrogs i sammanhang med statsverkspropositionen frågan om antalet divisioner och ledamöter inom hofrätterna. Se 1828—29 bihang, 1 samlingen.

Ang. militieboställens utarrendering.

Betänkande af komiterade till granskning och öfverseende af författningarna angående militieboställens utarrendering.

Komiterade: Statsrådet grefve A. Fr. Skjöldebrand, ordf., m. fl.

Sekreterare: Kanslisten vid krigsexpeditionen F. V. Westee.

Betänkandet afgafs den 19 maj 1827. Den 17 april 1828 utfärdades en k. förordning angående utarrendering af militieboställen.

Ang. förekommande af smittosamma sjukdomar hos husdjuren.

Betänkande och förslag till förordning om hvad i händelse af yppad smittosam sjukdom hos husdjuren iakttagas bör.

Öfver betänkandet afgaf högsta domstolen utlåtande den 3 september 1827. Anmältes den 16 januari 1828 (se protokollet för ecklesiastikärenden punkten 8). K. m:t gillade komiterades förslag med vissa ändringar. Det fastställda förslaget i afskrift bilagdt protokollet.

1828.

Förslag till ny kyrko-lag och ordning för svenska församlingen, på konungens befallning af dertill särskildt utsedde comiterade författadt och af trycket utgifvet. Aug. förslag till kyrkolag.

Stockholm 1828. VIII+99 sid. 4:o.

Komiterade: Öfverhofpredikanten Joh. Jak. Hedrén, ordf., kyrkoherden prof. Pehr Thyselius, kyrkoherden Georg Stolpe.

Sekreterare: Hofpredikanten Olof Rogberg.

Särskilda meningar af ledamöterna, sid. 12—20.

Historik. Med anledning af rikets ständers skrifvelse den 3 november 1823 och presteståndets anhållan den 8 augusti samma år förordnade k. m:t den 5 maj 1824 en komité att granska gällande kyrkolag och kyrkoordning jämte öfriga ecklesiastika författningar och inkomma med förslag till de rättelser och förbättringar, hvilka vid förändrade tider och förhållanden kunde pröfvas vara af nöden.

Komitén sammanträdde den 20 september 1824. Betänkandet förvaras i original i riksarkivet bland »komitéer rörande ecklesiastikärenden», afgafs den 8 april 1828, öfverlemnades till presteståndets yttrande vid riksdagen 1828—30, samt anmältes slutligen den 21 december 1833 (punkten 4), då det beslöts att förslaget skulle jämte inkomna anmärkningar* återställas till komiterade. Genom den kgl. skrifvelsen härom af den 27 samma månad anbefaltes komiterade att företaga en fullständig samling af de stadganden, genom hvilka kyrkolagen blifvit i någon mån upphäfd, ändrad eller tillökt, och af de reglementets föreskrifter angående kyrkoväsendet, som af k. m:t utfärdats dels för riket i allmänhet, dels för särskilda stift eller mindre orter, samt derefter utarbeta och ingifva en ny fullständig redaktion af kyrkoförfattningar. Samlingsarbetet fullbordades slutligen genom det af L. Mittag 1845 utgifna.

Beträffande åtskilliga dermed förknippade omständigheter, se förordet till det nya kyrkolagsförslaget som trycktes 1847.

Genom nämda bref entledigades dåvarande biskopen Hedrén från ordförandeskapet och efterträddes af justitierådet S. Themptander och efter sekreteraren Rogberg utsågs till sekreterare och ledamot komministern P. A. Sondén, hvarjämte k. m:t förklarade att professorerna i pastoralteologi vid universiteten i Upsala och Lund samt statssekreteraren för ecklesiastikärenden skulle på grund af sina befattningar vara ledamöter uti komitén. Professorerna synas emellertid icke hafva inträdt uti komitén. I början af 1834 äro komiténs skrifvelser undertecknade af Themptander, Aug. v. Hartmansdorff, Thyselius, Stolpe och Sondén; 1836 af de två förstnämnde samt prosten L. G. Mittag och kyrkoherden Abr. Z. Pettersson. Professor Bergfalk blef ledamot 1838. Samma år afgick Themptander. Beträffande komiténs senare sammansättning se vidare 1839.

* Ett sammandrag af dessa anmärkningar förekommer i Theol. Qvartalsskrift 1838 häftet 4 och 1839 häftet 1, sammanfattadt af komiténs ledamot och dåvarande sekreterare P. A. Sondén.

Undervisningskomitén:

Undervisningskomitén; sex utlåtanden.

1. *Den 22 maj angående förnyade stadganden i afseende på kirurgiemagisterexamens undergående.*

Skiljaktiga meningar af C. E. von Weigel och C. A. Agardh.

Utlåtandet afgafs med anledning af sundhetskollegii skrifvelse den 20 december 1827, är undertecknadt af h. k. h. kronprinsen och kontrasigneradt af Josef Wallin. Anmältes i statsrådet den 1 oktober 1828 (se punkten 5). K. m:ts beslut se protokollet.

2. *Angående edsformulären vid universiteten.*

I anledning af rikets ständers skrifvelse den 23 oktober 1823 remitterades frågan genom k. skrifvelse den 28 september 1826. Utlåtandet afgafs den 9 mars, anmältes den 10 april 1829 (punkten 5). K. m:t beslöt med gillande af komiterades utlåtande att särskilda eders afläggande vid akademierna endast skulle ega rum inför universitetets rektor och för med. licentiater och vid inskrifning som student samt på svenska enligt formulär bifogade protokollet.

3. *Angående åtgärder till försvårande af ynglingars inträde i statens tjenst.*

Rikets ständers skrifvelse den 1 december 1823 om åtgärders vidtagande för att bereda öfvergången af de mera bildade folkklasserna till samhällets produktiva yrken öfverlemnades den 24 mars 1824 till komiterade. Utlåtandet afgafs 9 mars, anmältes den 10 april 1829 (punkten 3). Uppsköts till pröfning i sammanhang med frågan om en allmän reglering af undervisningen.

4. *Angående lärdomsprof för teologie kandidater och licentiater m. m.*

Remiss den 11 augusti 1822. Utlåtandet afgafs den 9 mars, anmältes den 10 april 1829 (punkten 2). Frågan angående lärdomsprof skulle anstå till betänkandet rörande undervisningens reglering skulle afgöras. Frågan angående rätten att anföra besvär mot fakulteters och lärares omdömen öfver examina afgjordes i enlighet med komiterades bemställan, så att besvär icke skulle få ega rum.

5. *I fråga om en redig och vacker handstil hos sökande till lärarebefattningar vid mindre läroverk.*

Afgafs den 9 mars, anmältes den 10 april 1829 (punkten 4). Lades till handlingarna.

6. *Angående frågan om mantalsskrifningarnas förrättande inom de akademiska jurisdiktionerna.*

Genom k. skrifvelse den 13 februari 1828 uppdrogs åt komiterade att föreslå den åtgärd, som kunde finnas af nöden för befrämjande af nödig ordning vid mantalsskrifningarna samt tillvägabringande af likhet i sättet för deras förrättande vid akademierna i Lund och Upsala. Anmältes den 16 maj 1829 (se protokollet för finansärenden samma dag, punkten 8). K. m:t gillade komiterades hemställan, i följd hvaraf mantalsskrifningarna inom de akademiska jurisdiktionerna såväl i Lund som Upsala fortfarande skulle verkställas af akademibokhållaren under rektors öfverseende.

Ofvanstående utlåtanden förvaras i riksarkivet.

Komiterade till skogsväsendets reglering:

1. *Förslag till ett skogsinstitut på Djurgården.*

Ang. ett skogsinstitut på Djurgården.

Bilaga. Underdånigt förslag till reglemente för kungl. skogsinstitutet.

Betänkandet afgafs den 26 juni 1828, anmältes den 8 oktober samma år.

2. *Angående skogshushållningen och jagtväsendet i riket.*

Ang. skogshushållningen och jagtväsendet i riket.

Bilaga. Underdånigt förslag till instruktion för jägeristaten.

Skiljaktig mening af L. Cassel.

Komiterade: Öfverhofjägmästaren frih. J. V. von Sprengtporten, ordf., kammarrådet Leon. Cassel, hofjägmästaren J. A. Ström.

Sekreterare: Nils af Zellén.

Ofvanstående betänkanden förvaras i riksarkivet bland »handlingar angående jagt och skogshushållning» vol. 3.

Historik. Komiterade förordnades den 26 mars 1828 att undersöka huru och i hvad mån anstalterna för skogshushållning uppfylde sitt ändamål eller hvad som lämpligen kunde tillgöras eller föreskrifvas samt inkomma med yttrande och förslag i ämnet. Komitén skulle äfven afgifva yttrande om och hvilka förändringar och förbättringar i författningarna och föreskrifterna angående jagt kunde tarfvas och hvad som till jagtvårdens bättre besörjande lämpligen vore att tillgöra. Den 28 maj samma år erhöllo komiterade i uppdrag att inkomma 1) med betänkande jämte förslag till reglemente för ett skogsinstitut på Djurgården, 2) förslag till instruktion för jägeribetjeningen i riket, 3) förslag till inrättande af en centralstyrelse för hela skogsväsendet i riket.

Det sistnämda betänkandet afgafs den 14 november 1828 och afsåg äfven frågan om inrättande af en centralstyrelse för skogsväsendet. Betänkandet anmältes den 8 maj 1829 och den 11 juni 1830. Utlåtande af högsta dom-

stolen den 12 juni 1829. K. m:ts beslut se protokollet för kammarärenden den 11 juni 1830, punkten 41. K. kungörelse den 19 juni 1830 om vissa ändringar i stadgan den 13 april 1808 om jagt och djurfång.

Lagkomitén:

Lagkomitén; tre utlåtanden.

1. *Förslag till lagstadgande i fråga om utmätning för gäld efter död person samt inteckning i dess efterlemnade fastigheter.*

Förvaras i original i riksarkivet bland komiténs handlingar. Förslaget afgafs den 1 augusti 1828 af komiténs arbetande ledamöter. Högsta domstolens utlåtande den 6 december 1828. Ärendet anmältes den 18 juli 1829, uppsköts.

2. *Förslag till strafflag för den som olofligen bortför barn.*

Afgafs den 1 augusti 1828, föredrogs den 18 september, då det återlemnades till komiterade med förständigande att med fäst uppmärksamhet å de af k. m:t i protokollet antydda allmänna grunder utarbeta nytt förslag.

3. *Nytt förslag i ämnet.*

Afgafs den 26 november, anmältes den 13 december. Detta protokoll, hvari förslaget refereras, är tryckt såsom bilaga till nedanstående k. prop. K. m:t förklarade emellertid sig finna ifrågavarande lagförslaget sakna den fullständighet, k. m:t åsyftat och antydt, hvarför justitiekansleren anbefaltes utarbeta nytt förslag. Se vidare k. prop. (n:r 73) af den 16 juli 1826 i ämnet.

Ang. förordning om sysslolösa personer.

Förslag till förordning, huru med sysslolösa och bland dessa vanartade personer af begge könen förhållas må.

Bilaga till protokollet för justitieärenden den 29 juni 1833.

Komiterade: Justitierådet Josua Sylvander, generalmajoren frih. B. E. Franc Sparre, statssekreteraren M. G. Danckwardt, landssekreteraren i Stockholms län Axel Reinhold von Sydow, justitierådet I. R. Blom.

I anledning af de i styrelsens för fängelserna ingifna skrift den 4 november 1825 framställda anmärkningar mot gällande författningar i afseende på lösdrifvare och försvarslöse personer, tillförordnades komiterade den 21 december samma år att granska nämda författningar. Komiterades förslag inkom den 15 september 1828. Sedan utlåtande inkommit från styrelsen öfver rikets fängelser, remitterades förslaget den 27 mars 1829 till högsta domstolen, hvars yttrande den 30 juni 1830 refereras i ofvannämda statsrådsprotokoll. K. förordning utfärdades den 29 juni 1833.

Komiterade till sjukvårdens förbättrande i hufvudstaden:

1. *Utlåtande af den 10 september 1828 öfver remiss angående anslag af allmänna medel för underhåll och användande af en elektricitetsapparat.* *Ang. anslag till en elektricitetsapparat.*

Komiterade etc. se 1827 sid. 96—97.

Utlåtandet föredrogs den 15 oktober 1828 (se protokollet för ecklesiastikärenden samma dag, punkten 3). K. proposition skulle aflåtas till rikets ständer om nödiga medel.

2. *Den 3 november 1828 förslag till serafimerlasarettets utvidgande och till inrättande af ett provisoriskt sjukhus.* *Ang. serafimerlasarettets utvidgande och ett provisoriskt sjukhus.*

Bilagor. 1) Planritningar och kostnadsförslag.
2) Komiterades och församlingarnas protokoll vid sammanträdet den 5 april 1828 (ej återfunna uti riksarkivet).
3) Hufvudstadens församlingars sockenstämmoprotokoll (16 till antalet).

Betänkandet anmältes den 26 november 1828 (protokollet för ecklesiastikärenden samma dag, punhten 7), K. m:t gillade till alla delar och fastställde hvad komiterade föreslagit och hemstält. Framställning skulle göras till rikets ständer i fråga om öfverlåtelsen af Katarina f. d. kronobränneri etc.

Ofvanstående utlåtanden förvaras i riksarkivet bland »direktioner m. m. för sjukvård».

Betänkande rörande förändrad löningsstat för indelta arméns befäl. *Ang. löningsstat för indelta arméns befäl.*

Komiterade: H. k. h. kronprinsen, ordf., statsråden grefve Carl Axel Löwenhjelm och frih. C. J. af Nordin, öfverstlöjtnanten J. P. Lefrén m. fl.

I följd af rikets ständers vid riksdagen 1823 gjorda anhållan och efter ett af generaladjutanten för armén den 17 juni 1826 ingifvet förslag tillförordnade k. m:t komitén. Betänkandet inkom i oktober 1828 och anmältes den 22 samma månad. K. m:ts beslut se protokollet samt statsverkspropositionen vid 1828—30 årens riksdag äfvensom historiken under 1830 års betänkande rörande indelta arméns lönereglering.

Vid statsrådsprotokollet äro bilagda förslag till aflöningsstater för Uplands, norra skånska infanteri- och skånska dragonregementet samt kommendantskapen, hvilka stater måhända äro bilagor till betänkandet hvilket ej återfunnits.

Ang. bergsauto-riteterna. *Komiterade till bergsförfattningarnas öfverseende: Betänkande och förslag till uppställning af bergsautoriteterna.*

Betänkandet inkom den 13 november 1828. anmältes den 19 samma månad, öfverlemnades till komitén för bergskollegii organisation.

Förvaras i riksarkivet och finnes tryckt i förut nämda Förslag etc. Strengnäs 1832. Sid. 63—108.

Ang. rikets allmänna undervisningsverk. *Betänkande af comitén till öfverseende af rikets allmänna undervisningsverk, i underdånighet afgifvet den 20 december 1828.*

Stockholm 1829. I 244 sid. + bil. litt. A—X. 4:o. II XLVIII + 169 sid. 4:o.

Komiterade: Riksmarskalken grefve Claes Fleming, erkebiskopen C. von Rosenstein, generalmajoren frih. B. F. Sparre, f. d. landshöfdingen Hans Järta, biskopen A. C. af Kullberg, förste arkiatern C. E. von Weigel, biskopen C. F. af Wingård, biskopen E. Tegnér, ordensbiskopen J. O. Wallin, öfversten, generaladjutanten J. P. Lefrén, förste arkiatern P. von Afzelius, kanslirådet N. M. af Tannström, kanslirådet A. von Hartmansdorff, öfverhofpredikanten d:r C. P. Hagberg, professorn J. Berzelius, professorn S. Grubbe, professorn E. G. Geijer, professorn C. Agardh, professorn A. O. Lindfors, professorn S. P. Ågren, lektorn A. Fryxell, lektorn L. M. Enberg, lektorn Josef Wallin (tjenstgjorde äfven som sekreterare).

Bilagor. Litt. A—X. Tabeller.

Litt. A—D. Diverse formulär och läseordningar etc.

Litt. E. Beräkning af statens utgifter för allmänna läroverk och särskilda undervisningsanstalter.

Litt. F. Tillgångar och behof för lärarnes aflöning vid elementarläroverken.

Litt. G. En af H. Järta utarbetad öfversigt af Upsala akademis ekonomiska tillstånd, 20 sid.

Litt. H. K. m:ts stat den 17 februari 1813 för Upsala akademi, 10 sid.

Litt. I. Förteckning öfver Upsala akademis inom Upsala stad och dess område egande hus, tomter, inrättningar m. m.

Litt, K. Sammandrag öfver samma akademis egande gods, räntor, kvarnar och utjordar m. m.

Litt. L. Förteckning på samma akademis årligen uppburna behållna kronotionden.

Litt. M. Förteckning öfver de till akademien donerade hemman, af hvilka årliga inkomsten är donerad till särskilda personer och inrättningar.

Litt. N—O. Akademiska bibliotekets och nosokomiets årliga inkomster.

Litt. P. Med tabeller 1—5 kalkyl angående akademiens inkomster.

Litt. Q. Sammandrag af redogörelser för diverse donationers och fonders medel.

Litt. R. Förteckning på de under akademiens disposition stälda stipendiekapital.

Litt. S. Sammandrag öfver den nya akademiska byggnadens utgifter i förhållande till den anslagna byggnadsfonden.

Litt. T. Balans till 1827 års bok jämte intressekonto.

Litt. U. En af A. O. Lindfors utarbetad berättelse om k. karolinska akademiens ekonomiska ställning 1827.

Litt. V. Beräkningen öfver behofven af förökade och nya statsanslag för den offentliga undervisningen.

Litt. X. Lärokursen vid polytekniska skolan.

Del 2. Anföranden och reservationer.

Grubbe, reservation I—XL.

Rosenstein, anförande XLIII—XLVIII; instämmande med Grubbe.

Agardh, jämförelse mellan de båda olika skolsystemen efter principerna af klassläsning och ämnesläsning, sid. 1—13+2 tabeller.

— —, Bidrag till de särskilda skolsystemens karaktäristik, sid. 14—28.

— —, anförande angående akademierna, sid. 29—50.

— —, slutanförande, sid. 51—90.

Järta, anförande om undervisningsverkens organisation i äldre och nyare tider, sid. 91—96.

— —, två anföranden till protokollet, sid. 159—164.

Wingård, reservation, sid. 97—104; instämmande med Grubbe.

J. O. Wallin, sid. 105—107; instämmande med Grubbe.

Hagberg, anförande, sid. 108—113; instämmande med Grubbe.

Hartmansdorff, om tillämpningskolor i Sverige för läkarekunskapers bibringande, sid. 114—133.

— —, reservation, sid. 165—168; instämmande med J. O. Wallin.

Fryxell, anförande om religionsundervisning i folkskolor, sid. 134—143.

— —, om enskildt undervisade ynglingars förpligtande att vid något elementarläroverk undergå afgångsexamen till universitetet.

Enberg, anförande, sid. 152—157; instämmande med J. O. Wallin.

Geijer, anförande, sid. 158.

C. Fleming, instämmande med Grubbe; A. O. Lindfors, instämmande med Grubbe och Hagberg; Jos. Wallin med Grubbe och J. O. Wallin.

Bihang. S. P. Ågren: Utkast och försök till uppfostringslära.

Betänkandet föredrogs den 14 december 1833 (punkten 11), uppsköts, intill dess de påräkneliga tillgångarnas belopp bestämts af rikets ständer.

1829.

Ang. taxa och reglemente för segelfarten å Hjelmare kanal.

Särskilda komiterade: Underdånig berättelse om granskningen af förslagen till taxa och reglemente för segelfarten å Hjelmare kanal.

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 6 februari 1830, punkten 7.

Komiterade: Presidenten Gabriel Poppius, ordf., kommissarien i riksgäldskontoret D. Ek, grosshandlarne Gust. Beskow och Joh. Schön, kammarrådet Leon. Cassel, lagmannen Carl Cassel.

Sekreterare: O. A. Hedblad.

Bilagor. Förslag till slusstaxa och till reglemente för segelfartens begagnande.

Sedan i enlighet med § 8 i k. kungörelse den 31 juli 1816 i Hjelmare kanal och slussverks bolag genom utsedde deputerade låtit utarbeta och till k. m:t insända förslag till taxa och reglemente, blefvo komiterade dels förordnade af k. m:t, dels befullmäktigade af slussverksbolaget till att granska förslaget. Komiterades ofvannämda utlåtande afgafs den 6 februari 1829 samt nytt betänkande i ämnet den 11 januari 1830, hvilket äfven finnes bifogadt detta protokoll.

Vid protokollet finnas äfvenledes bifogade deputerades ofvannämda projekt af den 18 februari 1828 samt utlåtande den 30 maj 1829 af storamiralsembetets tredje afdelning.

Ang. öfverflyttande från krigskoll. till kammarkoll.

Betänkande angående militieindelnings- och husesynskontorens öfverflyttande från krigskollegium till kammarkollegium.

Förvaras i riksarkivet vid statskontorets utlåtande den 18 augusti 1831.

Komiterade: Komiterade för krigskollegiets organisation (se sid. 112) samt presidenten frih. Sal. Löfwenskiöld och kammarråden E. Fägersten och Leon. Cassel.

Enligt k. brefvet den 28 september 1828 skulle ofvannämda komiterade företaga till granskning den i förslaget till styrelseverkets organisation framställda fråga om ofvannämda kontors öfverflyttande till kammarkollegium och inkomma med särskildt utlåtande. Betänkandet afgafs den 28 februari 1829, statskontorets utlåtande afgafs den 23 juni 1829. Ärendet anmältes den 19 februari 1831. Se vidare sid. 112 betänkandet angående krigskollegiets organisation af den 17 juli 1829.

G. V. af Tibell:

1. *Skrifvelse den 6 mars 1829 jämte projekt till k. m:ts nådiga förordning om rustningsskyldigheter.* *Ang. rustningsskyldighet.*

2. *Skrifvelse den 9 april 1829 jämte projekt till k. m:ts nådiga förordning om rotehållares allmänna skyldigheter i hvad som ej genom knektekontrakten eller roteringsverken stadgadt är.* *Ang. rotehållares allmänna skyldigheter.*

Förvaras uti riksarkivets samling bland »kommissioner angående indelningsverket» del 3 inom ett omslag med påskrift: G. V. af Tibells underdåniga förslag till kgl. förordningar om rust- och rotehållares skyldigheten 1829. Omslaget är derjämte försedt med annotation af innehåll, att handlingarna blifvit genom generaltulldirektören Livijns sterbhus aflemnade till riksarkivet och att de underdåniga förslagen af frih. Tibell troligen blifvit författade i sammanhang med hans åliggande som ordförande i komitén till granskning af författningarna om rust- och rotehållares skyldigheter samt att någon anteckning icke finnes i de underdåniga skrifvelserna eller förslagen om att de blifvit i regeringen föredragna.

Särskilde i nåder förordnade komiterade: Betänkande i anledning af väckt fråga under hvilket styrelseverk myntet och kontrollverket lämpligast borde ställas. *Ang. styrelseverket, hvarunder mynt- och kontrollverken borde ställas.*

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 16 maj 1829, punkten 9.

Komiterade: Jfr nedan; betänkandet undertecknadt af Sal. Löfwenskiöld, Gabr. Poppius, Gust. af Ugglas, M. G. Danckwardt, E. Fägersten, Leon. Cassel, C. Tunelius, A. P. von Sydow, D. V. Tribler, C. D. af Uhr, Ad. Hallgren.

Ur innehållet. En kort historik rörande myntverkets plats i administrationen m. m.

Historik. K. m:t föreskref den 17 september 1828, i sammanhang med då fattadt beslut om särskilda komitéers förordnande till förslags afgifvande i afseende på ny reglering af styrelseverken, 1) att komiterade för bergskollegii och bergsstatens organisation borde i förening med statskontoret samt presidenten i kammarkollegium och två af presidenten dertill utsedde ledamöter af kammarkollegium afgifva underdånigt utlåtande angående under hvilket styrelseverk myntet, som då hörde under kammarkollegium, lämpligast borde

ställas; 2) att samme komiterade gemensamt med statskontoret och den af k. m:t under ordförandeskap af presidenten i kommerskollegium nedsatta komité för organisation af samma kollegium skulle yttra sig angående under hvilket styrelseverk det på kommerskollegiets stat uppförda kontrollverket borde höra.

Komiterade sammanträdde gemensamt och anmodade myntkomitén att i öfverläggningen deltaga. Betänkandet afgafs den 17 mars 1829 och föredrogs, se ofvan. K. m:t biföll komiterades förslag, att myntet skulle i förening med kontrollverket ställas under bergsstyrelsens öfverinseende.

Ang. Vadstena krigsmanshuskassas öfverflyttning från krigskollegiet.

1. *Betänkande angående Vadstena krigsmanshuskassas öfverflyttning till direktionen för arméns pensionskassa.*

Afgafs den 2 juni 1829. Häröfver utlåtande af direktionen för arméns pensionskassa den 2 juli 1829 samt af statskontoret den 9 november 1830.

Ang. ny organisation af krigskollegium.

2. *Den 17 juli samma år angående en ny organisation af krigskollegium.*

Bilagor. Förslag till stat och till instruktion för kollegiet.
Litt. A. Utdrag ur staten för 1829.
Litt. B—D. Utom ordinarie stat utgående lönetillägg.

Komiterade: Statsrådet grefve C. A. Löwenhjelm, ordf., presidenten frih. G. V. af Tibell, statsrådet frih. C. J. af Nordin, generallöjtnanten frih. Franc Sparre, statssekreteraren J. Nordenfalk, öfversten Schröderstierna, krigsrådet A. H. Branting (tjenstgjorde äfven som sekreterare).

Komiterade tillförordnades genom k. bref den 24 september 1828. Sedan komiterade jämte presidenten Löwenskiöld och kammarråden Fägersten och Cassel afgifvit betänkandet af den 28 februari angående vissa kontors öfverflyttning till kammarkollegium, hade hos komiterade för krigskollegiets organisation fråga uppstått huru förhållas borde med det till civildepartementet hörande krigsmanshuskontoret, enär genom den föreslagna öfverflyttningen detsamma kunde betraktas såsom upplöst. I anledning deraf afgafs förstnämda betänkande här ofvan. Öfver detta afgåfvos utlåtanden af direktionen för arméns pensionskassa den 2 juli 1829 och af statskontoret den 9 november 1830. Denna fråga anmältes den 19 februari 1831 jämte öfriga komiterades förslag.

Öfver komiterades förslag rörande organisationen yttrade sig statskontoret i utlåtandet den 9 november 1830. Ärendet anmältes den 19 februari 1831, punkten 15. K. m:t fann icke för godt att gilla de uppgjorda speciella förslagen och i följd deraf icke heller hela organisationsförslaget, utan anbefalte krigskollegium att inkomma med förslag. Kollegiet afgaf sitt förslag

den 28 juni samma år; häröfver afgaf statskontoret utlåtande den 18 augusti samma år.

Komiterades utlåtanden äfvensom öfriga här ofvan omnämda handlingar förvaras i riksarkivet vid detta statskontorets utlåtande.

Underdånigt project till exersisreglemente för arméens jägare till fot. *Ang. exercisreglemente för arméns fotjägare.*

Stockholm 1829. XVI+105 sid.+en musikbilaga.

1830.

Ang. taxa och seglationsreglemente för Hjelmare kanal.

Underdånigt utlåtande i anledning af gjorda erinringar vid afgifvet underdånigt förslag till taxa och seglationsreglemente för Hjelmare kanal.

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 6 februari 1830, punkten 7.

Komiterade: Se 1829, sid. 110.

Bilagor. Förnyade förslag till slusstaxa och till reglemente för segelfarten.

Betänkandet afgafs den 11 januari 1830. K. m:t fastställde förslaget till taxa att gälla för en tid af fem år från och med 1830 samt gillade med någon förändring förslaget till reglemente (jemför ofvannämda protokoll).

Ang. tullen på spannmål.

Utlåtande i fråga om lämpligaste sättet att reglera tullafgiften på spannmål.

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 13 oktober 1830.

Komiterade: Statsrådet grefve E. R. Adelsvärd, presidenten Gabriel Poppius, öfverhofjägmästaren frih. J. V. Sprengtporten, generaltulldirektören frih. G. F. Åkerhielm, landshöfdingen Johan af Wingård, kanslirådet Aug. von Hartmansdorff, bruksegaren Vollrath Tham, biskopen Vilhelm Faxe, prosten Nils Jak. Anjou, biskopen C. E. Hallström, kommersrådet B. H. Santesson, prosten Carl Forslind, prosten V. I. Grevillius, lagmannen Jean Noræus, grosshandlaren P. H. Kantzow, assessoren Carl Arosenius, grosshandlaren Carl Johan Ekerman, handlanden U. Winberg, bryggaren D. Helsingius, riksdagsfullmäktige P. Pehrsson, Andr. Håkansson, N. Strindlund, Pehr Pehrsson och Botvid Jonsson.

Sekreterare: V. Karström, notarie i tullstyrelsen.

Reservationer af: Poppius, Sprengtporten, v. Hartmansdorff, Jean Noræus, B. H. Santesson, Carl Johan Ekerman, Winberg, D. Helsingius.

Bilaga till de fyra sistnämdas reservation: skalor angående medelvärdet å spannmålen i Sverige, och förhållanden i afseende på spannmålsinförseln från Finland och från andra länder.

Komitén tillsattes den 31 oktober 1829, betänkandet afgafs i januari 1830. K. m:ts beslut se ofvan anförda protokoll samt k. kungörelse den 20 februari samma år om tullafgiften å inkommande och utgående spannmål under 1830 och k. förordning samma dag om spannmålstullen för fyra år

från och med 1831 till och med 1834. Bland de ursprungligen förordnade komiterade voro äfven öfverstekammarjunkaren frih. H. Wrangel, öfverstlöjtnanten frih. G. Banér, majoren G. Gyllenkrook, domprosten Henschen, riksdagsfullmäktigen N. Håkansson från Kronobergs län.

Myntkomitén:

1. *Förslag till ny myntfot och nya myntsorter.* *Myntkomitén; ang. ny myntfot och nya myntsorter.*

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 21 maj 1830, punkten 2.

Bilagor. Litt. A—B. Alternativa förslag till förordning om en ny myntfot.

I anledning af rikets ständers skrifvelse den 29 januari 1830 angående myntbestämningen anbefalte k m:t den 27 mars komitén att, med afseende å de förändringar, som uppkomme genom riksdagens beslut rörande en myntskatt och om myntets halt och dess framställningar om myntets enhet och underafdelningar, afgifva förslag till förordning om myntfoten samt om en ny myntskatt.

Betänkandet afgafs den 22 april 1830, K. m:ts beslut se ofvannämda protokoll och k. förordning om myntfoten den 25 juni 1830.

2. *Betänkande och förslag till reglemente för myntverket.* *Ang. reglemente för myntverket.*

Förvaras i riksarkivet bilagdt komiterades för bergskollegii reorganisation utlåtande bland »kommissioner rörande bergsnäringen».

Bilaga. Projektformulär till smältbok.

Betänkandet afgafs den 19 maj 1830. Öfver detsamma infordrades utlåtande af nyssnämda komité, hvilket afgafs den 29 mars 1831. Ärendet anmältes den 23 april 1836.

3. *Samma dag angående myntarbetarnes aflöning samt angående tariffer för ved- och kolåtgången vid myntet.* *Myntkomitén; 3 utlåtanden.*

4. *Samma dag angående stål till mynt- och medaljstämplar.*

5. *Samma dag angående myntkomiténs upplösning och organisation af en interimsstyrelse.*

I enlighet med komiterades förslag förklarade k. m:t komitén upplöst och att öfverstyrelsen öfver myntverket skulle, till dess bergskollegiets förändrade organisation genomförts, uppdragas åt statssekreteraren för handels- och finansärenden med biträde vid förvaltningens detaljer af komitéledamoten professor Almroth, hvilken äfven hade tjenstgjort som komiténs sekreterare och verkställande organ.

Ofvanstående betänkanden förvaras i riksarkivet bland komiténs handlingar.

Komiterade: Presidenten Sal. Löfwenskiöld, ordf., E. Lagervall professorn Jak. Berzelius, prosten grefve F. B. Schwerin, direktören C. D. af Uhr, professorn N. Vilh. Almroth undertecknade sistnämda betänkande. Dessutom synes vid vissa tider assessorn P. Lagerhjelm, bergsrådet B. Sandels, öfvermyntmästaren L. Bergencreutz och direktören G. M. Schwartz hafva varit komitéledamöter. Myntproberaren Almroth förordnades på komiterades begäran den 24 april 1822 till ledamot och att utöfva tillsyn öfver myntverkets byggande. Presidenten A. N. Edelcrantz var till en början ordf. Notarien Abr. Roman finnes antecknad som sekreterare 1819 samt J. V. Bergman under år 1823.

Komiterade för indelta arméns löneregelering:

Ang. Vermlands fältjägareregemente.

1. *Betänkande af den 25 maj 1830 angående staten för Vermlands fältjägareregemente.*

Ang. indelta arméns löneregl-ering.

2. *Angående åtskilliga omständigheter rörande indelta arméns löneregelering.*

Båda dessa betänkanden förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande indelningsverket» vol. 3.

Komiterade: Generaladjutanten för arméu grefve M. Brahe, ordf., presidenten i krigskollegium frih. G. V. af Tibell, generalmajoren E. Hederstierna, öfversten grefve M. v. Rosen och generaladjutanterne C. A. Leijonflycht, C. Klingström, frih. C. M. Strömfelt, A. C. von Platen, frih. C. O. Palmstjerna, generalmajoren G. A. Hjerta, öfversten grefve Alb. Ehrensvärd, statssekreteraren C. G. Grip samt (senare) majoren L. Hedenstjerna.

Sekreterare: P. Westerstrand, statskommissarie.

Bilagor. Litt. A. Sammandrag af alla för indelta arméns löneregleringanvisade tillgångar.

Litt. B. Tablå utvisande skilnaden mellan användandet af korpralernas tionde eller motsvarande antal rotars indragning.

Litt. C. Förslag till utdelning af det kontanta statsanslaget såsom förskott.

Litt. D. Förteckning öfver lönevilkoren vid vissa regementsofficersbeställningar.

Litt. E, E 1—E 3. Beräkning af ackorden för indelta armén.

Litt. F. Förslag till ackordsreglering för indelta arméns befäl.

Särskildt yttrande af A. C. von Platen jämte en tabellbilaga angående de till underhåll af Vestgöta regementes harmonimusik anslagna pukslagare- och trumpetareboställen.

Historik. Sedan det af kronprinsen m. fl. komiterade uppgjorda förslag till löneregl[e]ring för indelta armén, hvilket i sammanhang med statsverkspropositionen inkommit till riksdagen 1828, icke af riksdagen antagits, utan rikets ständer anhållit om förslag till en löneregl[e]ring bygd på vissa grunder, förordnade k. m:t genom kgl. bref den 30 februari 1830 en komité att föreslå en reglering för indelta armén och i sammanhang dermed de åtgärder, som till reglering af ackorderna inom armén kunde vara att använda. Komiterade sammanträdde den 10 april 1830. Betänkandet angående Vermlands fältjägareregemente föredrogs den 25 juni 1830 (se protokollet för krigsärenden samma dag, punkten 4). Betänkandet angående åtskilliga omständigheter etc. inkom den 3 juni 1830, föredrogs den 25 samma månad (se nyssnämda protokoll, punkten 3).

Af samme komiterade afgåfvos dessutom yttranden angående åtskilliga remisser.

Se vidare 1831, sid. 128.

1. *Betänkande med förslag till ny instruktion för kammarkollegium.* *Ang. ny instruktion för kammarkoll.*

Bilaga. Instruktionsförslaget.

Betänkandet afgafs den 18 juni 1830.

2. *Samma dag betänkande med förslag till ny stat.* *Ang. ny stat för kammarkoll.*

Båda betänkandena förvaras i riksarkivet vid kammarkollegiets nedannämda förslag af den 18 oktober 1833.

Komiterade: Presidenten frih. S. Löfwenskiöld, ordf., kammarråden E. Fägersten och Leon. Cassel.

Historik. Genom k. bref den 24 september 1828 anbefaltes presidenten Löfwenskiöld att i förening med två af honom bland kammarkollegiets ledamöter utsedde personer utarbeta och k. m:ts pröfning underställa förslag till ny instruktion och stat för kollegiet. Vid anmälningen af komiterades ofvannämda betänkande den 26 februari 1831 gillade icke k. m:t det af komiterade i förening med komiterade för krigskollegiet organisation framstälda förslaget, att husesyns- och indelningskontoren tillhörande ärenden skulle på kammarkollegium och statskontoret indelas, hvarför komiterade för kammarkollegiets organisation fingo befallning att inkomma med de deraf föranledda förändringar i förslaget. Dåvarande presidenten frih. Cederström anmälte att, han efter tagen kännedom af förslaget funnit åtskilliga grundade anmärkningar mot detsamma förekomma, och anhöll dels att den befalda omarbetningen måtte få uppskjutas till dess kollegiet blifvit i tillfälle att aflemna förslag till instruktion för landshöfdingarna och landstatstjenstemännen dels ock att kollegiet måtte bli berättigadt att föreslå de jämkningar i dess instruktion, som för öfverensstämmelse med de öfriga instruktionerna pröfvades nödiga. K. m:t meddelade till svar härå under den 9 juli 1831 bland annat att något uppskof i afgifvandet af förslaget till jämkningar icke beviljades, men lemnades presidenten öppet att föreslå de ändringar och jämkningar han ansåge nödiga

och lämpliga. Presidenten afgaf den 29 december 1831 ett af honom författadt förslag och den 31 samma månad inkommo komiterade med sitt jämkningsförslag (se sid. 132). De särskilda förslagen remitterades till utlåtande af statskontoret och kammarrätten, som ingingo med sina yttranden den 23 maj 1832. Den 30 november samma år tillät k. m:t kammarkollegiet att yttra sig öfver förslagen till instruktion för kollegiet på samma gång kollegiet afgåfve sina förslag till instruktion för landshöfdingarne och landsstatstjenstemännen, men detta tillstånd återtogs i k. skrifvelse den 21 september 1833. Kammarkollegiets utlåtande af den 18 oktober 1833 angående ny instruktion för kollegiet anmältes den 21 december samma år, då frågan om instruktion uppsköts, men staten granskades och framställning skulle göras till rikets ständer om ökadt anslag (se protokollet för kammarärenden samma dag, punkten 17). Instruktionsförslaget föredrogs och afgjordes den 9 februari 1838 (se protokollet för kammarärenden samma dag, punkten 10). Statssekreteraren Danckwardt hade omarbetat förslaget och haft enskilda öfverläggningar i frågan med statssekreteraren för krigsärenden och cheferna samt af dem utsedde ledamöter i kammar- och krigskollegium. K. m:t gillade det af statssekreteraren uppgjorda förslaget med vissa ändringar. Instruktion för kammarkollegium utfärdades den 16 februari 1838.

Ofvannämda utlåtanden och förslag ligga vid akten.

Ang. soldatens underhåll under arbetskommenderingar.

Betänkande angående soldatens inkvartering och underhåll under marscher.

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande indelningsverket» del 3.

Komiterade: Generaladjutanten för armén grefve M. Brahe, presidenten friherre G. V. af Tibell, statssekreteraren C. G. Grip.

I skrifvelse af den 15 augusti 1830 befalte k. m:t komiterade att granska föreskrifterna om soldatens inkvartering och underhåll under marscher till och från arbetsstationer, vid deras deltagande i byggande af karaktärshus å officersboställen samt afgifva utlåtande, huruvida icke soldaten antingen genom aflöning äfven för marschdagarna eller på annat sätt borde af boställskassan njuta något bidrag till sitt underhåll under marschen till och från sådant arbete.

Betänkandet inkom den 21 juni 1830, föredrogs den 20 aug. samma år.

Komiterade för regleringen af lifgardesregementenas lönevilkor:

Ang. löneregleringen och förändrad stat vid lifgardesregementena.

1. *Betänkande den 21 juni 1830 rörande användningen och fördelningen af de af rikets ständer i anledning af k. m:ts proposition gjorda anslag till löneförbättring vid lifgardesregementena.*

Bilagdt i afskrift protokollet för krigsärenden den 17 september 1830, punkten 16.

Komiterade: Generaladjutanten för armén grefve M. Brahe, ordf., presidenten frih. G. V. af Tibell, cheferna för gardesregementena till fots generalmajorerna C. Lovisin och C. F. Lorichs, öfversten för lifgardet till häst generaladjutanten Carl Puke, statssekreteraren för krigsärenden C. G. Grip och statskommissarien J. P. Westerstrand.

Sekreterare: J. A. Grandinson.

Bilagor. Underdånigt projekt till stat för kgl. lifgardet till häst; statskalkyl för detsamma; tablå öfver aflöning, rationspengar, underhåll m. m. för samma regemente. Projekt till stat för kgl. svea lifgarde, statskalkyl, tablå för dito. Samma tabeller rörande kgl. andra lifgardet.

Historik. Komiterade tillförordnades i statsrådet den 6 februari 1830. Betänkandet föredrogs den 17 september samma år. K. m:t gillade komiterades förslag och befalte, att den föreslagna organisationen skulle taga sin början från och med 1 januari 1831 (jemför ofvannämda protokoll, punkten 16). Statskontorets yttrande inhämtades och afgafs den 8/ juli samma år.

2. *Angående ny ordinarie stat för lifbeväringsregementet.* *Ang. stat för lifbeväringsregementet.*

Förvaras i riksarkivet bland »komitéer rörande armén».

Bilagor. 1) projekt till löningsstat för lifbeväringsregementet; 2) tablå öfver afvikelserna mellan detta projekt och förra staten samt regementschefens förslag till stat:

Historik. Genom remiss den 7 april 1830 fingo komiterade i uppdrag att yttra sig angående chefens för lifbeväringsregementet memorial med projekt till ny ordinarie stat för regementet.

Utlåtandet afgafs den 21 juni 1830, föredrogs i protokollet för krigsärenden den 25 juni 1830, punkten 5 samt 19 februari 1831, punkten 4. Frågan om ny ordinarie stat förföll.

Betänkande i fråga om anläggandet af ett stuteri på Ottenby kungsgård på Öland. *Ang. ett stuteri på Ottenby kungsgård på Öland.*

Förvaras i riksarkivet vid stuteriöfverstyrelsens skrifvelse den 18 augusti 1830.

Komiterade: T. f. chefen för stuteriöfverstyrelsen generalmajoren G. Hierta, ordf., direktören vid Strömsholms stuteri öfverste G. A. Liljenstolpe, J. Forssman, Carl Posse, häradshöfdingen J. J. Bergström.

Sekreterare: Alexis Noring, sekreterare vid stuteriöfverstyrelsen.

Bilagor. 1. Kalkyl öfver den behållning Ottenby i dess dåvarande skick borde med säkerhet kunna inbringa.

2. Förslag till brukningssätt af jorden vid Ottenby kungsgård utan stuteri jämte beräkning öfver utsäde och afkastning.

3. Medium af de sista tio årens markegångspris å diverse artiklar i Ölands södra mots fögderi.

4. Kalkyl öfver hötägten.

5—7. Dräng-, pig- och stattorparlöner.

8. Kronodebetsedeln för kungsgården.

9—14. Plan till stuterianläggning vid Ottenby, projekt till utfodringsstater för stuteriet 1831—5, aflöningsstater för tjenstemän och betjente, beklädnadsstat för stallbetjente, öfverslag utvisande resultatet af den föreslagna stuteriinrättningen, erforderliga stallinventarier och persedlar.

15—21. Förslag till skötseln af Ottenby kungsgård i händelse af stuterianläggning och kalkyl öfver inkomsten i pengar, förslag till brukningssätt, kostnader för inventarier och utsäde, värdet af öfvertagna eller nyanskaffade inventarier, nybyggnader och öfverloppsbyggnader.

Tablå utvisande sammansättningen och den successive tillväxten af det föreslagna stuteriet.

Komiterade tillförordnades genom k. bref den 13 maj och 25 juni 1830 att sammanträda på Ottenby och efter inhämtad kännedom om kungsgårdens beskaffenhet uppgöra fullständiga kalkyler och yttra sig i de särskilda delar, som hade sammanhang med och egde inflytande på den hos k. m:t i anledning af rikets ständers hemställan förekomna frågan om kungsgårdens användande till anläggningen af ett stuteri. Betänkandet afgafs den 18 augusti 1830 och anmältes den 17 september samma år, då frågan om kungsgårdens återvinnande afgjordes, samt den 4 december samma år, då en komité tillförordnades för att uppgöra förslag till organisation af stuteriet. Se vidare desse senares komiterades betänkande den 19 april 1831.

Komiterade till krigskollegiets organisation:

Krigskollegiekomitén; tre utlåtanden.

1. *Angående advokatfiskalens ordinarie och extra löneinkomster.*

Förvaras liksom nedanstående på samma ställe som komiterades betänkanden af 1829.

Bilaga. Ett af kollegium upprättadt förslag till fördelning af böter och viten ådömda i mål tillhörande krigskollegiets befattning.

Utlåtandet afgafs den 27 juli 1830, anmältes den 19 februari 1831. K. m:ts beslut se protokollet för kammarärenden samma dag.

2. *Hemställan att besvär öfver rekryterings- och remonteringsförrättningars beslut skola anföras i krigskollegium.*

3. *Hemställan att stuteriöfverstyrelsen måtte ega att från riksgäldskontoret direkt rekvirera de intressemedel, som dittills rekvirerats af krigskollegium för styrelsens räkning.*

Båda dessa skrifvelser inkommo den 23 augusti 1830. Den förstnämda hemställan anmältes den 26 mars 1831 (se protokollet för kammarärenden punkten 25). Den andra hemställan kunde såsom grundad på orätt uppgifvet faktum icke handläggas, utan affördes ur diariet.

Betänkande om fördelning af de anslag rikets ständer beviljat till försvarsverkets iståndsättande. *Ang. fördelning af anslag till försvarsverket.*

Betänkandet förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande försvarsverket 1810—30» samt finnes i afskrift bilagdt protokollet för krigsärenden den 9 september 1830.

Komiterade: H. k. h. kronprinsen, ordf., generaladjutanterna för armén och flottan grefve M. Brahe och C. af Klint, presidenten i krigskollegium, friherre G. V. af Tibell, chefen för förvaltningen af sjöärenden grefve Claes Cronstedt, generallöjtnanten friherre B. Franc Sparre och statssekreteraren för krigsärenden J. Nordenfalk.

I anledning af rikets ständers skrifvelse den 30 november 1829 angående de medel de anslagit till k. m:ts disposition för försvarsverkets iståndsättande fann k. m:t nödigt att genom skrifvelse den 13 februari 1830 uppdraga åt en komité dels att utarbeta förslag till fördelning af ifrågavarande anslag dels uppgöra plan för de anskaffningar och arbeten, som borde med desamma årligen åstadkommas, dels ock föreslå åtgärder för en lämplig redovisning af medlen och anskaffade persedlar.

Betänkandet afgafs i september 1830. K. m:t gillade komiterades förslag med några få ändringar. (Se nyssnämda protokoll punkt 15). Krigskollegiets och förvaltningens för sjöärenden yttranden skulle inhämtas.

Utlåtande angående ersättning till innehafvaren af Dylta svafvelbruk för de från Kihls, Axbergs och Hofsta socknar till bruket utgående tjenstbarheter m. m. *Ang. tjenstbarheterna vid Dylta svafvelbruk.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet för landtförsvarsärenden den 1 mars 1859.

Komiterade: Krigsrådet Nils Sundius, advokatfiskalen Joh. Samuel af Rolén, assessorn i bergskollegium David Vollrath Tribler.

Sekreterare: T. f. notarien i kammarkollegium Anton Vilh. Törnebohm.

Bilaga. Protokoll vid undersökningen den 10—22 juli 1830.

Historik. I anledning af rikets ständers skrifvelse den 22 december 1829 rörande ofvannämda socknars tjenstbarheter till Dylta bruk och efter utlåtande af krigs- och kammarkollegierna den 8 april 1830 tillförordnades komitén den 29 april samma år. Komiterade skulle, sedan värdet af de nämda socknar åliggande skyldigheter och tjenstbarheter och hembud af skog blifvit utrönt, föreslå sådan afhandling, hvarigenom icke mindre kronan tillförsäkrades om tillgång på sitt behof af svafvel, som ock de vilkor i afseende på bestämmande af bruksegarnes ersättning, som borde ega rum, i händelse upphörandet af ifrågavarande tjenstbarheter blefve beslutet (se protokollet för kammarärenden den 22 april 1830 punkt 5).

Betänkandet afgafs den 2 okt. 1830, utlåtande infordrades den 4 mars 1831 af krigs-, kammar- och bergskollegium; deras gemensamma utlåtande afgafs den 11 november 1843; (förvaras på ofvan angifvet ställe), anmältes den 18 december 1845, då k. m:t tillförordnade en ny komité att företaga en ytterligare mera fullständig undersökning och utredning i ämnet samt inkomma med förslag till reglering i fråga om tjenstbarheternas framtida upphörande. Komiterade, som tillförordnades genom k. bref den 18 december 1845 och 13 mars 1846, afgåfvo sitt betänkande den 9 mars 1848. Se vidare detta samt k. m:ts skrifvelse till rikets ständer n:r 40 den 27 oktober 1859.

Ang. ny instruktion och stat för kammarrätten.

Betänkande angående en för kammarrätten utarbetad ny instruktion och stat.

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden n:r 48 den 1 oktober 1831 punkt 1.

Komiterade: Presidenten friherre Claes Fleming, ordf., statssekreteraren C. D. Skogman, vice presidenten J. P. af Billbergh, kammarrättsråden C. G. Uggla och A. J. Grundén, vice presidenten P. Westerstrand.

Bilaga. Projekt till stat för kammarhofrätten samt underdånigt förslag till k. m:ts nådiga instruktion för dess och rikets kammarhofrätt.

Komiterade förordnades genom k. bref den 24 september 1828. Betänkandet afgafs den 6 december 1830. K. m:ts beslut se ofvannämnda protokoll.

Högsta domstolens utlåtande den 27 september 1831 öfver förslaget att till kammarrättens pröfning äfven skulle höra frågor af exekutiv beskaffenhet, som inginge i beslut om kronans räntor eller om löftesmans ansvarighet för ingången uppbördsborgen, finnes bifogadt protokollet.

Komiterade för bergsförfattningarnas öfverseende:

Bergsförfattningskomitén; tre förslag.

1. *Förslag till grunder för hyttestadga.*

Förvaras i riksarkivet; finnes tryckt i förutnämda »Förslag — — — i bergsförfattningarne», sid. 191—246.

2. *Förslag till grunder för smidesstadga.*

Förvaras i riksarkivet; finnes tryckt i förutnämda »Förslag — — — i bergsförfattningarne», sid. 247—294.

3. *Förslag till rättelser och förbättringar i bergsförfattningarna.*

Förvaras i riksarkivet; finnes tryckt i förutnämda »Förslag — — — i bergsförfattningarne», sid. 295—348.

Anmältes den 11 februari 1832.

Svenska och Norska förenade lagkomiteernas protokoller. Hållne i Stockholm år 1830. *Ang. svenska och norska lagkomitéerna.*

Kristianstad. 86 sid. 8:o.

I skrifvelse den 6 maj 1824 meddelade k. m:t lagkomitén, att då k. m:t ansett det vara af största vigt och angelägenhet att till möjligaste öfverensstämmelse efter hand sammanbringa grunderna för de förenade rikena Sveriges och Norges lagstiftning, hade k. m:t förordnat, att till en början två ledamöter af den för norska rikets lagstiftning förordnade komité skulle infinna sig i Stockholm för att samråda med svenska lagkomitén. Något sammanträde egde emellertid icke rum förrän den 15 februari 1830, då lagkomiténs arbetande ledamöter Zenius, Richert och Staaff sammanträdde med ledamöterna af den norska kommissionen statsrådet J. H. Vogt och sorenskriver B. H. von Munthe af Morgenstjerne. Som sekreterare tjenstgjorde A. J. Wahlstjerna. Sammanträdena under 1830 afslutades den 18 juni, då det föreläg utarbetadt ett svenskt och ett norskt förslag till den tillämnade brottmålslagens allmänna del. Komiterade sammanträdde åter 1831 under tiden den 20 maj—30 juli, hvarunder förslagen till brottmålslag genomgingos. Komiterade åtskildes derefter. Angående protokollen för dessa sammanträden se lagkomiténs protokoll i slutet af »Förslag till allmän kriminallag». Stockholm 1832.

Jemför Naumanns uppsats »om kriminallagstiftningen i Sverige efter 1809» i Tidskrift för lagstiftning etc. 1865 sid. 566 och följande.

1. *Underdånigt förslag till reglemente för konungens hofkapell och spektakler med de förändringar och tillägg, som senare ansetts lämpliga, samt äfven de af högsta domstolen i sjette artikelns båda alternativ tillstyrkta modifikationer.* *Ang. reglemente för k. m:ts hofkapell och spektakler.*

Utgör bilaga till protokollet för »handels- och finansärenden» (n:r $60^1/_2$) den 7 december 1833.

Komiterade: Statsministern för utrikes ärenden grefve G. af Wetterstedt, f. d. statsrådet grefve A. F. Skjöldebrand, statsrådet

friherre G. F. Åkerhielm, generaladjutanten grefve C. af Puke, kanslirådet J. D. Valerius.

Komiterade ingåfvo sitt förslag till reglemente under år 1830. Af detta förslag hade sjette afdelningen (om straffbestämmelser) öfverlemnats till högsta domstolen, som den 10 februari 1831 afgaf sitt utlåtande. Förslaget med några af komiterade biträdda förändringar och högsta domstolens anmärkningar blef bilagdt under ofvanstående titel det ofvan angifna protokollet.

Beträffande öfriga i målet förekommande handlingar och omständigheter och k. m:ts beslut se protokollet och de af grefve Lagerbjelke 1834 i Stockholm utgifna »handlingar rörande kongl. theatern.»

2. *Utlåtande med anledning af sångmästarnes J. M. Crœlius och J. A. Bergs förslag till ett sångkonservatorium.*

Komiterade föreslogo inrättande af ett sång och deklamationsinstitut (se protokollet för kammarärenden den 11 juni 1830 punkt 40).

1831.

Projekt till ett enkelt och fullständigt kalibersystem efter en gemensam princip för allt svenskt och norskt artilleri.

Ang. gemensamt kalibersystem för svenskt o. norskt artilleri.

Komiterade: Chefen för förvaltningen af sjöärenden amiralen grefve Claes Cronstedt, öfverstlöjtnanten C. J. Breitholtz, majoren L. J. Isander, kaptenen i norska artilleriet Rebhinder, kaptenerna vid svenska flottan J. G. von Sydow och G. E. Lundstedt, kaptenen i norska marinen Petersens, (sedermera i hans ställe) kaptenlöjtnanten G. Hasselberg.

Komiterade hade förordnats af kronprinsen; betänkandet öfverlemnades med kronprinsens memorial den 5 mars 1831. Memorialet, i hvilket det hufvudsakliga innehållet af projektet refereras, är jemte tvenne tabeller öfver kalibrars proportion efter svenskt och norskt mått bilagdt i afskrift till protokollet för krigsärenden den 10 september 1831 punkt 6.

Förslag till ny organisation af kommerskollegium.

Ang. ny organisation af kommerskollegium.

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 16 april 1831, punkten 1.

Komiterade: Presidenten Gabriel Poppius, ordf., statssekreteraren C. D. Skogman, kommersrådet O. Zenius, expeditionssekreteraren A. P. von Sydow (hade äfven att tjenstgöra som sekreterare).

Bilagor. Litt. A. Underdånigt förslag till instruktion för k. m:t och rikets kommerskollegium.

Litt. B—D. Förslag rörande lönestaten.

Litt. E—F. Dithörande tabeller.

Litt. G. Tabell utvisande skilnaden mellan gällande och föreslagna löner.

Litt. H. Tabell angående löner och anslag som skulle komma att indragas.

Litt. I. Tabell angående disponibla tillgångar å kollegiets stat för den föreslagna löneförbättringen.

Litt. K. Förslag till tabellarisk redovisning af de mål och ärenden som tillhöra kommerskollegium.

Särskildt yttrande af O. Zenius omnämnes i betänkandet, återfinnes dock ej bland bilagorna till statsrådsprotokollet, men refereras i detsamma.

Ur innehållet: En historisk framställning af kommerskollegiets första inrättning och sedermera undergångna förändringar.

Historik. Sedan k. m:t till pröfning förehaft af visse komiterade och rikets ständer vid 1823—24 riksdag afgifna yttranden och förslag angående

organisation af rikets styrelseverk, uppdrog k. m:t i afseende på kommerskollegiets handelsdivision och dertill hörande manufakturdiskontkontor i skrifvelse den 24 september 1828 åt komiterade jemte sedan aflidna statsrådet H. N. Schwan att utgöra en komité och 1) efter granskning af de afgifna organisationsförslagen yttra och föreslå hvilka vidare förändringar detta verk borde undergå, under hvilka former det lämpligen kunde fortfara och borde inrättas samt om erforderlig personal och aflöning; 2) gemensamt med statskontoret och komitén för bergskollegiets omorganisation yttra sig om under hvilket styrelseverk det på kommerskollegiets stat uppförda kontrollverket lämpligen borde ställas; 3) afgifva yttrande och förslag angående hallrätternas upphörande; 4) i förening med generaltulldirektören inkomma med yttrande rörande förut väckt förslag om de återstående tullrätternas upphörande eller förändrade sammansättning.

Bland allmänna föreskrifter torde vara att märka att Poppius jemte en af komitén bland dess öfriga ledamöter utsedd skulle med ordförandena i de för reorganisationen af krigskollegium, förvaltningen af sjöärenden, bergskollegium, kammarrätten och sundhetskollegium nu jemväl förordnade komitéer samt en från hvardera af dessa komitéer utsedd ledamot tillika med presidenten friherre Löfwenskiöld i enahanda afseende för kammarkollegium, då så nödigt funnes, sammanträda till öfverläggning i de ämnen för komiterades och presidentens uppdrag, rörande hvilka enhet och likstämmighet i de afgifvande förslagen borde ega rum.

Betänkandet afgafs den 14 mars. K. m:ts beslut se ofvan anförda protokoll. K. m:ts nådiga instruktion för dess och rikets kammarkollegium utfärdades den 23 april 1831.

Bergskollegii-komitén; ang. myntkomiténs förslag till reglemente för myntverket.

Komiterade för bergskollegiets och bergsstatens reorganisation: utlåtande angående förslaget till reglemente för myntverket.

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande bergsnäringen».

Ofvannämde komiterade (se sid. 134) erhöllo den 24 juli 1830 i uppdrag att afgifva utlåtande rörande det af komiterade för myntverkets öfverseende den 19 maj 1830 ingifna förslag till reglemente för myntverket. Deras utlåtande afgafs den 29 mars 1831, anmältes i statsrådet den 23 april 1836.

Ang. tullrätterna.

Särskilde i nåder förordnade komiterade: yttrande af den 5 april 1831 rörande tullrätternas upphörande eller förändring.

Förvaras i riksarkivet bland protokollsutdrag från justitierevisionen 1831 vid högsta domstolens nedannämda protokoll.

Komiterade: Presidenten G. Poppius, ordf., statssekreteraren C. D. Skogman, generaltulldirektören friherre G. F. Åkerhielm, kommersrådet O. Zenius, expeditionssekreteraren A. P. von Sydow.

Skiljaktig mening af O. Zenius.

Bilagor. 1) Utvisande antalet tullmål handlagda under de fem sista åren 1826—30 vid hvarje tulldomstol; 2) den varande och blifvande kostnaden för sjötullsrätterna i Stockholm och Göteborg.

I sammanhang med komitéers tillsättande för organisationen af vissa verk (i protokollet för kammarärenden den 17 september 1828) förordnade k. m:t att komiterade för kommerskollegii organisation skulle gemensamt med generaltulldirektören afgifva utlåtande i ofvanstående ämne. Betänkandet föredrogs den 30 april 1831 (se protokollet för handels- och finansärenden samma dag punkt 2). K. m:t gillade komiterades förslag i afseende på tullrätterna, ville inhemta högsta domstolens yttrande rörande frågan om forum, i händelse generaltulldirektören eller departementschef i generaltullstyrelsen i embete eller tjenst sig felaktigt förhållit. Justitiekanslerens utlåtande i juni 1831 förvaras vid högsta domstolens yttrande den 27 juni samma år angående nyssnämda fråga.

Förslag till trossplaner.

Ang. trossplaner.

Komiterade: Kaptenerna Chr. Lovén och L. Runeberg, löjtnanten grefve A. G. Gyldenstolpe.

Betänkandet afgafs den 12 april till tjenstgörande generaladjutanten för armén, grefve Brahe (se trängkomiténs betänkande 1877 sid. 20 och följande). Remitterades till generallöjtnanterna Hederstjerna och friherre Cederström. Senare erhöll presidenten i krigskollegium friherre af Tibell i uppdrag att jemte 2—3 sakkunnige män granska komiterades förslag. På hemställan af t. f. presidenten i krigskollegium tillförordnades den 5 december 1838 en komité för utarbetande af förslag till trossplaner. Se vidare historiken vid betänkandet 1841 angående trossplaner.

Underdånigt förslag till grunder för seglationstaxa å Göta kanal samt för tillämpningen deraf.

Ang. seglationstaxa, reglemente etc. för Göta kanal.

Tariff öfver varors klassifikation och beräkning till afgifters erläggande för seglation på Göta kanal.

Protokoll innefattande motiven till komiterades taxeförslag.

Förslag till reglemente för segelfarten å Göta kanal.

Förslag till fredlysningsstadga för Göta kanal.

De båda första akterna utgöra bilagor till protokollet för handels- och finansärenden den 10 november 1832, punkten 4.

Fredlysningsstadgan förvaras bland handlingar till protokollet för justitieärenden den 6 april 1854.

Komiterade: Landshöfdingen Joh. af Wingård, grosshandlaren Jan Lamberg, kommersrådet B. H. Santesson, majoren J. Carl Kuylenstierna, majoren frih. C. F. von Otter.

Sekreterare: O. Jansson.

Bilagor. Till tariffförslaget: litt. A—B, specialtariffer angående bjelkar, bräder och plank.

Historik. Den 24 november 1813 fastställde k. m:t förslag, uppgjorda af särskilde komiterade* till reglemente och taxa för segelfarten å Venern att gälla tio år från och med 1814. Sedan i enlighet med § 21 i Göta kanalbolags privilegier en komité tillsatts bestående dels af ledamöter hvilka k. m:t förordnat dels af personer utsedde af bolaget för att granska såväl den af Göta kanalbolags direktion 1822 upprättade provisoriska taxa som ock det af direktionen för segelfarten mellan Venern och hafvet år 1825 uppgjorda förslag till taxa, afgåfvo komiterade sitt utlåtande den 16 april 1831. Beträffande den delen som rörde kanaltaxan afgafs utlåtande af storamiralsembetets tredje afdelning den 21 oktober 1831 samt af direktionen öfver Trollhätte kanal och slussverk, direktionen för segelfarten på Venern, direktionen öfver segelfarten mellan Venern och hafvet samt Göta kanaldirektion den 1 november 1832.

K. m:t företog till pröfning förslaget till taxa och gillade förslaget med vissa ändringar och tillägg. K. kungörelse utfärdades den 19 samma månad.

Beträffande fredlysningsstadgan afgafs utlåtande af justitiekansleren den 26 juni 1832, högsta domstolen den 28 december 1832, justitierevisionsexpeditionen den 30 maj 1833, hvilka handlingar finnas bifogade akten på förut angifvet ställe, samt af högsta domstolen den 31 oktober 1834. Se vidare 1839 års förslag till allmän fredlysningsstadga samt k. proposition den 6 april 1854.

Komiterade för indelta arméns lönereglering:

Ang. skånska husarregementena.

1. *Utlåtande den 16 april 1831 angående att skånska husarregementena icke kommit i åtnjutande af lönetillökning.*

Ang. Vesterbottens fältjägare.

2. *Den 24 maj 1831 angående kontant lön åt subalterna och underofficerare samt inköp af bostäder åt underofficerare och regementsskrifvare m. m. vid Vesterbottens fältjägare.*

---

* Beträffande desse komiterade jfr Karlstads landshöfdings skrifvelse den 28 september 1813 vid öfverlemnandet af de hos den enligt landskansliprotokollet den 20 juli samma år med full afgöranderätt utsedde komitén för seglationens förbättrande på Venern under landshöfdingens ordförandeskap förda protokoll för 21 juli—20 aug. samt k. brefvet af den 24 november samma år.

Sistnämda utlåtande föredrogs den 2 februari 1833 (se protokollet för krigsärenden samma dag punkt 3).

Båda dessa utlåtanden förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rör. indelningsverket».

3. *Betänkande och förslag till en reglering af indelta arméns löner och ackorder.* *Ang. löne- och ackordsreglering för indelta armén.*

Utgör bilaga till protokollet för krigsärenden den 2 febr. 1833 pkt. 1.

Komiterade: Se 1830 sid. 116.

Bilagor: Litt. A—Ö.

Litt. A. Sammandrag af indelta arméns löner på ordinarie stat.

Litt. B—C. Förslag till stater för indelta kavalleriet och infanteriet.

Litt. D. Beräkning af löntagares vid indelta kavalleriet nettobehållning af lön med regleradt ackord.

Litt. E. Sammandrag af de vid infanteriregementena till särskilda ändamål föreslagna rotars antal.

Litt. F. Förslag till lönereglering utöfver staten vid andra lifgrenadierregementet.

Litt. G. Fördelning af tillgångarna vid regementenas slutliga lönereglering.

Litt. H. Förslag angående de boställen som vid indelta regementena komme att till bostäder anslås.

Litt. I. Förslag till löningsstat för lifregementets dragonkår n:r 1 och första lifgrenadierregementet n:r 2.

Litt. K. Jemförelse mellan afkastningen från arméns boställen efter 1827 års uppskattning och boställsräntan efter medelmarkegång.

Litt. L. Förteckning öfver boställen begärda till bostäder bland de till statsverket indragna.

Litt. M. Förteckning öfver boställen till ersättning för de indragna men till bostäder begärda.

Litt. N. Förslag till fördelning af medel disponibla för regementenas lönetillgångar.

Litt. O. Uppgift på det belopp hvartill lönerna vid kavalleriet äro genast att påräkna.

Litt. P. Uppgift på det belopp hvartill lönerna vid infanteriet äro genast att påräkna.

Litt. Q. Aflöningslista utvisande 1832 års ordinarie lön för stats- och kompaniofficerare, civile tjenstemän etc.

Litt. R. Uppgift på de för generalitetet oersatta ackorder.

Litt S—T. Angående uppgifna och utbetalade ackordsummor.

Litt. U—W. Af civile tjenstemän utbetalade ackorder.

Litt. X. Tablå öfver varande och föreslagna ackorder samt nettolönebehållningar.

Litt. Y. Förslag till reglering af indelta kavalleriregementenas ackorder.

Litt. Z. Beloppet å de ackorder hvilka icke äro föreslagna till ersättning.

Litt. Å. Förslag till reglering af indelta infanteriregementenas ackorder.

Litt. Ä. Beräkning af löntagarnes vid indelta infanteriet nettobehållningar efter afdragen ackordsränta.

Litt. Ö. Uppgift på tjenster uteslutna i nya staterna och för hvilka ackordssummorna anmälas till ersättning af statsmedel.

Skiljaktiga meningar af Tibell, Leijonflycht, Hederstierna.

Betänkandet afgafs den 31 maj 1831. Krigs- och kammarkollegium samt statskontoret afgåfvo gemensamt utlåtande den 11 juli 1832, hvilket finnes bilagdt ofvan anförda statsrådsprotokoll.

K. m:ts beslut se samma protokoll. K. m:ts cirkulär den 2 februari 1833 finnes bilagdt samma protokoll.

Ang. organisation af Ottenby stuteri.

Förslag till organisation af Ottenby stuteri.

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner angående stuterierna etc.»

Komiterade: Statsrådet grefve E. R. Adelsvärd, statsrådet grefve Gust. af Ugglas, öfversten G. N. Liljenstolpe, öfverdirektören S. A. Norling, generalmajoren G. Hierta.

Sekreterare: Aug. von Stahl, kammarjunkare.

Bilagor. Kalkyler 1—7, inkomster och utgifter 1830—35, aflöningsstat för tjenstemän, betjente och arbetshjon vid kungsgården och stuteriet, stuteriets sammansättning och successive tillväxt.

Öfverstyrelsen för stuterierna hade afgifvit förslag rörande användningen af rikets ständers till hästafvelns befrämjande anvisade anslagsmedel dels till anläggning af ett stuteri å Ottenby dels till underhåll af hingstar hos enskilde personer. K. m:t förordnade den 6 maj 1830 en komité till att afgifva betänkande angående stuterianläggningen å Ottenby. Vid pröfningen af komiterades betänkande af den 24 augusti 1830 (se sid. 119) beslöt k. m:t den 17 september 1830 att stuteri skulle der inrättas, hvarjemte k. m:t förordnade 4 december (se protokollet för kammarärenden samma dag punkt 25) ofvannämda komiterade att företaga en granskning af öfverstyrelsens förslag och förre komiterades kalkyler samt uppgöra plan till stuteriets organisation, styrelse och förvaltning i alla delar såväl som för sjelfva kungsgårdens skötsel tillika med uppgifter öfver kostnaderna för stuteriets första uppsättning samt utvägar att vinna nödiga medel; äfvensom i sammanhang härmed yttra sig öfver öfverstyrelsens förslag om beskällares stationerande i vissa

provinser. Betänkandet afgafs den 19 april 1831, anmältes den 30 samma månad (se protokollet för kammarärenden samma dag punkt 17). K. m:t gillade komiterades plan och kalkyler samt aflöningsstat.

Betänkande angående verkställd undersökning med afsende på Karl Gustafs stads gevärsfaktori och en vapencentralverkstad i hufvudstaden. *Ang. Karl Gustafs stads gevärsfaktori och en vapencentralverkstad i hufvudstaden.*

Förvaras i riksarkivet i samma volym som handlingar angående »direktionen öfver Eskilstuna eller Karl Gustafs stads manufakturverk och gevärsfaktori».

Komiterade: Bruksegaren P. A. Tamm, ordf., kaptenen vid flottan J. F. Sydow, majoren vid Svea artilleri L. J. Isander.

Sekreterare: Adolf Ifvar Arwidson.

Bilagor. 8 tabeller innehållande kalkyler.
En af faktoridirektionens kamrerare uppgjord p. m.

Den 26 mars 1831 fingo komiterade i uppdrag att inkomma med utredning angående kostnaderna för gevärstillverkningen och om anläggandet af en vapencentralverkstad i hufvudstaden. Betänkandet afgafs den 27 maj 1831, föredrogs den 13 juli 1836.

Förslag till karantänsanstalter i och för utestängande från riket af farsoten kolera kallad. *Ang. karantänsanstalter.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar angående »karantänskommissionen i Stockholm».

Komiterade: Konteramiralen grefve Claes Cronstedt, presidenten G. Poppius, öfverståthållaren friherre J. V. Sprengtporten, statsrådet friherre G. F. Åkerhielm, ordf. i sundhetskollegium Chr. von Weigel, statssekreterarne C. D. Skogman och A. von Hartmansdorff, öfversten A. Möllerhjelm.

Betänkandet afgafs den 31 maj 1831, anmältes samma dag. K. m:ts beslut se protokollet för finansärenden.

1. *Utlåtande angående vissa för nödiga ansedda medicinska polisåtgärder i städerna och på landet.* *Ang. åtgärder mot kolerans inbrott.*

Afgafs den 18 juni 1831.

2. *Utlåtande med förslag till författning i händelse cholera morbus skulle inom riket yppas.*

Dessa utlåtanden förvaras i riksarkivet bland handlingar angående »karantänskommissionen i Stockholm».

Komiterade: Öfverståthållaren friherre J. V. Sprengtporten, ordf., statssekreteraren A. von Hartmansdorff, kommendörkaptenen

J. Kreuger, öfversten A. Möllerhjelm, kommersrådet A. P. von Sydow, professorn C. J. Ekström.

Sekreterare: vice auditören O. Grahn.

Bilaga till sistnämnda utlåtandet: Förslag till reglementariska stadganden för den olyckliga händelse att kolerasjukdom skulle inom riket yppas.

Komiterade tillförordnades den 16 juni 1831 för att utarbeta förslag till de åtgärder och föreskrifter, hvilka i händelse af kolera inom landet skulle kunna förutom karantänsanstalterna på kusten och i sammanhang med dem blifva erforderliga. Sistnämda betänkande afgafs den 2 juli, högsta domstolens yttrande (bifogadt utlåtandet) afgafs den 5 juli, ärendet anmältes den 9 juli. K. m:ts beslut se protokollet för ecklesiastikärenden, allmän författning utfärdades sådan den finnes protokollet bilagd.

Ang. instruktion och stat för kammarkollegium.

Betänkande med förslag till instruktion och stat för kammarkollegium.

Förvaras i riksarkivet vid kammarkollegiets förutnämnda förslag af den 18 oktober 1833.

Komiterade: Samme som afgåfvo betänkandet af den 18 juni 1830 med den skilnad att presidenten friherre Jakob Cederström hade öfvertagit ordförandebefattningen.

Bilagor. Kalkyl angående skilnaden mellan kollegiets gällande stat och den föreslagna.
Projekt till ny stat.
Utdrag af gällande stat.
Förteckning öfver kollegiets gamla och föreslagna ny personal.
Förslag till instruktion med de gjorda jämkningarna.

Betänkandet afgafs den 23 juni 1831. Se vidare historiken å sid. 117—118 under 1830 års betänkande.

Komiterade till bergsförfattningarnas öfverseende: Underdånig redovisning af de åsigter under hvilka och det sätt hvarpå det af kongl. maj:t i nåder lemnade uppdrag att afgifva förslag till rättelser uti bergs-författningarna blifvit utfördt.

Utgör sid. 3—37 uti förutnämda »Förslag — — i bergsförfattningarne».

Lagkomitén:

Lagkomitén: förslag till kriminallag.

1. *Förslag till allmän criminallag.*

Stockholm 1832. 321 sid.

23 sid. innehålla protokoll vid sammanträde af svenska och norska lagkomitéernas ledamöter 22 april 1830—30 juli 1831 med dithörande handlingar; jemför sid. 123.

2. *Förslag till allmän criminallag. Andra upplagan med de förändringar, hvilka lag-commitéen vid slutlig granskning af förslaget infört.*

Stockholm 1839. 307 sid. 4:o.

Förslaget insändes till k. m:t den 17 september 1831, anmältes den 2 juni 1832. K. m:t förordnade att justitie-statsministern skulle genom annons i Post- och Inrikes tidningar underrätta allmänheten derom att hvar och en egde vid förslaget göra de anmärkningar han kunde finna lämpliga samt inom samma års slut till justitie-statsministern insända sina anmärkningar; hvarförutan juridiska fakulteterna skulle gemensamt med professorerna i praktisk och teoretisk filosofi företaga granskning af förslaget och sina yttranden insända inom samma tid. Uti lagkomiténs utlåtande 1834 angående gjorda anmärkningar mot förslaget (se nedan) finnes förteckning öfver de yttranden med anledning af lagförslaget, om hvilka komitén tagit kännedom. Följande officiella utlåtanden afgåfvos:

Om lag-committéns förslag till allmän criminal-lag. Betänkande afgifvet af juridiska fakulteten och philosophie professorerne vid Upsala universitet. (Särskildt aftryck ur tidskriften Skandia b. 1 h. 1 sid. 3 och följande.)

Upsala 1833. 130 sid. 8:o.

Undertecknadt af J. E. Boethius, L. G. Rabenius, S. Grubbe, P. D. A. Atterbom.

Utlåtandet afgafs den 16 januari 1833.

J. Holmbergson, Betänkande inlemnadt till juridiska fakulteten i Lund den 21 december 1832.

Tryckt i Holmbergsons juridiska skrifter, Kristianstad 1845.

F. Cederschiöld, Betänkande, ställdt till justitie-statsministern, af bemälte fakultets andra ledamot.

1832.

Ang. organisation af förv. af sjöärenden. *Betänkande med förslag till nödiga förbättringar och jämkningar i förvaltningens af sjöärenden organisation jämte förslag till ny instruktion och stat.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet för sjöförsvarsärenden den 18 januari 1841.

Komiterade: Statsrådet grefve Carl Axel Löwenhielm, ordf., chefen för förvaltningen grefve Claes Cronstedt, generaladjutanten för flottan C. af Klint, kommendörkaptenen J. Kreüger, amiralitetskammarrådet E. Elers (äfven sekreterare).

Bilagor. Utdrag af protokollet vid organisationskomiteernas gemensamma sammanträde den 12 juni 1830.

Uppgift å tillökningar och indragningar efter den föreslagna nya staten för förvaltningen af sjöärenden och sjökartearkivet.

Uppgift å gällande stat för förvaltningen, lotskontoret och sjökartearkivet samt förslag till stat för förvaltningen, och sjökartearkivet.

Uppgift å personalen uti förvaltningen samt lotskontoret 1803, 14, 25 och enligt det uppgjorda förslaget.

Utdrag ur k. m:ts nådiga bref den 22 februari 1825 angående de uti artilleriförråden varande ammunitions- och gevärspersedlar.

Komiterade tillförordnades genom k. bref den 24 september 1828, betänkandet afgafs den 25 januari 1832, anmältes den 14 april samma år i afseende å personalen och staten samt den 18 januari 1841, ut in prot.

Ang. instruktion och stat f. bergskoll. jämte mynt- och kontrollverken. *Betänkande med förslag till instruktion och stat för bergskollegium jämte mynt- och kontrollverken.*

Förvaras i riksarkivet vid statskontorets nedannämda utlåtande.

Komiterade: Presidenten frih. Sal. Löfwenskiöld, ordf., presidenten frih. C. J. af Nordin, f. d. statsrådet grefve Gust. af Ugglas, statssekreteraren M. G. Danckwardt, bergsrådet D. V. Tribler, sekreteraren i bergskollegium Adolf Hallgren (tjenstgjorde äfven som sekreterare).

Bilagor. Litt. A. Förslag till ny instruktion.

Litt. B. Förslag till stat för bergskollegium och mynt- och kontrollverken.

Litt. C. Alternativt förslag till bergskollegiets aflöningsstat.

Litt. D. Bergskollegiets tillika med myntets och kontrollverkets förra stater.

Litt. E. Tabell till jemförelse mellan de äldre och de föreslagna nya staterna.

Utdrag af protokollet, hållet vid de af k. m:t i nåder tillförordnade komitéers för de publika embetsverkens reorganisation gemensamma sammanträde den 12 juni 1830.

Historik. Sedan k. m:t med anledning af rikets ständers vid 1823 års riksdag gjorda framställning om en förändrad organisation af styrelseväsendet genom k. kungörelse den 17 april 1828 förklarat att bergskollegiets domsrätt i de bruks- och bergshandteringen rörande tviste-, brott- och utsökningsmål borde upphöra samt tills vidare på svea hofrätt öfverflyttas, så fann k. m:t vid förehafd ytterligare pröfning såväl af de 1818 för sådant ändamål tillförordnade komiterades yttrande (se betänkandet 1822 sid. 73) som rikets ständers förslag ej mindre i afseende på bemälta kollegium än ock i förening dermed om bergstingsrätternas ifrågastälda upphörande eller omskapande samt bergsfogdetjensternas indragning för godt att tillförordna en komité, som egde att efter granskning af de uppgjorda organisationsförslagen och efter inhämtande af vederbörande bergstjenstemän af nödiga upplysningar samt i öfrigt med biträde af de till bergsförfattningarnas öfverseende tillförordnade komiterade, hvilka komitén egde tillkalla då den så fann nödigt, afgifva förslag till de vidare förändringar, som bergsstyrelsen och bergsautoriteterna borde komma att undergå.

Betänkandet afgafs den 12 april 1832. Statskontorets utlåtande deröfver afgafs den 3 oktober samma år. Ärendet anmältes den 22 december samma år (se protokollet för kammarärenden samma dag, punkten 30). K. m:t gillade instruktionen och staten med vissa jämkningar och ändringar. Den fastställda instruktionen skulle tryckas och utfärdades den 28 samma månad. Aflöningsstaten skulle införas i författningssamlingen. I afseende på mynt- och kontrollverken öfverlemnades betänkandet till finansexpeditionen och anmältes den 2 februari 1833.

2. *Samma dag angående kommerskollegiets förslag till instruktion för kontrollverket och till författning om ansvar för förfärdigande af underhaltiga guld- och silfverarbeten.*

Anmältes den 8 december 1832 (punkt 3); remitterades till bergskollegiet, besvarades den 30 juni 1843 af statskontoret med förslag till en ny kontrollstadga.

Betänkande och förslag till ändringar i 1827 års skiftestadga. *Ang. ändringar i 1827 års skiftesstadga.*

Bilaga till protokollet för kammarärenden den 2 juni 1832, punkten 9.

Komiterade: Justitiestatsministern grefve M. Rosenblad, ordf., presidenten Gabriel Poppius, presidenten frih. Sylvander, justitierådet Carl Johan Örbom, statssekreteraren M. G. Danckwardt, öf-

versten Carl af Forsell, revisionssekreteraren P. N. Poignant, förste landtmätaren A. V. Iggberg, bankofullmäktige hemmansegarne Joh. Långberg och Joh. Ericsson.

Bilagor. Protokoll utvisande särskilda tankar af ledamöterna.

Litt. A—B. Ansökningar af vissa orters riksdagsfullmäktige (jfr nedan).

Litt. D. Rikets ständers skrifvelse den 18 mars 1830.

Litt. E. K. m:ts bref den 15 april 1830.

Litt. F. K. befälhafvandes i Vesterbottens län förslag till ändring i k. 2 § 7 af skiftesstadgan.

Litt. G. Göta hofrätts hemställan om egodelningsrättens skyldighet att aflemna renoverexemplar.

Litt. H. Konungens befallningshafvandes i Östergötlands län yttrande den 6 maj 1830 angående nytt skifte af Skeninge stads jord.

Bil. A—H omnämnas i betänkandet, äro ej bilagda.

Vid 1828 års riksdag väcktes flera motioner om jämkningar och förändringar i 1827 års skiftesstadga eller om dess upphäfvande för de norra provinserna och Gotland. Riksdagsfullmäktige från Gefleborgs, Vesternorrlands, Jämtlands och Vesterbottens län samt fullmäktige från Vermland och Dalsland ingingo med ansökningar att k. m:t genast skulle låta inhibera rörande de nämda provinserna all verkställighet af stadgan, till dess rikets ständer hunne inkomma med framställning i ämnet. Genom skrifvelse den 18 mars 1830 begärde rikets ständer några få mindre viktiga jämkningar i författningen. K. m:t beslöt den 15 april 1830, att i hvart och ett af de norra länen samt Gotlands en länskomité skulle tillsättas, som hade att till k. m:t inkomma med utlåtande om och i hvilka afseenden skiftesstadgan kunde beträffande respektive län tarfva jämkningar eller tillägg. Sedan dessa komitéer afgifvit sina utlåtanden, tillförordnade k. m:t en komité den 29 januari 1831 att inkomma med utlåtande och afgifva förslag till sådana ändringar och tillägg som kunde finnas vara af behofvet påkallade.

Komiténs betänkande afgafs den 22 maj 1832. K. m:t biföll i alla delar komiterades förslag (se ofvan anförda protokoll). K. kungörelse utfärdades den 9 juni 1832.

Ang. gemensam styrelse för stad och fristad.

Berättelse och förslag i fråga om Eskilstuna stads och fristads förenande under en gemensam styrelse.

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden för den 10 november 1832, punkten 3.

Komiterade: Presidenten i kommerskollegium G. Poppius och kommersrådet A. P. von Sydow.

Bilaga. Litt. A—B. Protokoll vid sammanträden med Eskilstuna stads och fristads auktoriteter m. fl. i oktober 1832.

K. m:t uppdrog den 7 juli åt komiterade att, innan det förslag till nytt reglemente för Eskistuna fristad, om hvars upprättande k. m:t den 9 juli 1816 förordnat, blefve afgifvet, till k. m:t på stället inhämta närmare kännedom om de både i staden och fristaden förekommande förhållanden och med vederbörande auktoriteter och invånare öfverlägga om vilkoren för de båda samhällenas ifrågasatta förening samt derjämte undersöka hvilka åtgärder vore af nöden till fristadens ytterligare förkofran.

Komiterade afgåfvo sitt betänkande den 25 oktober samma år. Enligt detsamma hade komiterade, som funnos tillförordnade för reglering af den nya faktoriinrättningen vid Karl Gustafs stads bruk som blifvit inköpt för kronans räkning till anläggning af ett gevärsfaktori, den 6 december 1813 erhållit i uppdrag att yttra sig öfver det förslag till reglemente för Eskilstuna fristad och dess styrelse, som kommerskollegium afgifvit den 17 oktober 1807. Okändt vore emellertid huruvida komiterade verkligen afgifvit något yttrande derom. Den 22 mars 1821 hade kommerskollegium afgifvit förslag till reglemente för stadens och fristadens förening, öfver hvilket förslag komiterade för regleringen af nya gevärsfaktoriinrättningen hade afgifvit sitt utlåtande den 14 maj 1822 (se sid. 79). Detta sistnämda utlåtande öfverlemnades den 14 juni samma år till krigskollegium, hvilket dock ej synes hafva afgifvit något yttrande deröfver, innan dess befattning med gevärsfaktoriet upphörde.

K. m:t beslöt den 10 november 1832 med anledning af Poppius' och Sydows betänkande, att Eskilstuna gamla stad och fristad skulle förenas under en och samma styrelse och under den gemensamma benämningen Eskilstuna fristad, samt lemnade Poppius och Sydow i uppdrag att uppgöra förslag till reglemente för detta samhälle.

Se vidare år 1833 sid. 139.

Utlåtande i anledning af kammarrådet Welins förslag till inrättande af s. k. distriktsmagasin.

Ang. kammarrådet Welins förslag till distriktsmagasin.

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner angående magasinsinrättningar». *Tryckt* å sid. 29—51 i Handlingar rörande inrättandet af socken- eller distriktsmagasin. Stockholm 1833. 4:o.

Komiterade: Presidenten G. Poppius, landshöfdingen M. von Törne och vice presidenten P. Westerstrand.

Särskild mening af M. von Törne jämte diverse bilagor.

Welins förslag finnes bifogadt.

Betänkandet är annoteradt den 3 november 1832, anmältes den 10 samma månad (se protokollet för handels- och finansärenden). Handlingarna skulle tryckas och meddelas landshöfdingarna, hvilka skulle sammanträda med

deputerade till granskning, och skulle utlåtandena inkomma till handels- och finansexpeditionen innan slutet af juli 1833.

Ang. omarbetning af infanterireglementet.

Förslag till omarbetning af 1823 års infanterireglementes tredje afdelning med hänseende till tredje ledets användande som tiraljörer.

Stockholm 1832. 42 sid. + 1 plansch + 1 musikbilaga.

1833.

Förslag till nytt reglemente för Eskilstuna fristad. *Ang. nytt reglemente för Eskilstuna fristad*

Utgör bilaga i afskrift till protokollet för finansärenden den 23 februari 1833 (punkten 1).

Komiterade: Se 1832 sid. 136 betänkande angående gemensam styrelse för Eskilstuna stad och fristad.

Komiterade hade förut upprättat ett förslag, hvaröfver invånarne i Eskilstuna gamla stad och fristad hade haft tillfälle att yttra sig, hvarefter komiterade omarbetat sitt förslag som afgafs 31 januari. Komiterades förslag bifölls med vissa ändringar och k. m:ts nya reglemente utfärdades.

Utlåtande i frågan huruvida några förändringar i det hittills vedertagna sättet att meddela allmänheten k. m:ts och publika verks och autoriteters kungörelser böra vidtagas. *Ang. förändradt sätt för kungörelsers meddelande.*

Förvaras i riksarkivet bland »komitéer rörande ecklesiastikärenden».

Komiterade: Justitiekansleren E. Bergenschöld, hofkansleren frih. D. von Schulzenheim, statssekreteraren C. D. Skogman, statssekreteraren M. G. Danckwardt, statssekreteraren Aug. von Hartmansdorff, statssekreteraren C. G. Grip.

Sekreterare: J. Hegardt.

Bilaga. Särskildt yttrande af Bergenschöld.

Genom kgl. bref den 21 oktober 1830 mottogo komiterade sitt uppdrag. Betänkandet afgafs den 28 februari 1833, anmältes den 30 mars 1833 (protokollet för kammarärenden, punkten 13). K. m:ts beslut se protokollet. Cirkulär expedierades den 2 april samma år till öfverståthållaren och landshöfdingarna.

Betänkande angående bildandet af en låneunderstödsinrättning för bergsmannayrket. *Ang. lånekassa för bergsmannayrket.*

Förvaras i riksarkivet vid bergskollegiets nedannämda utlåtande. *Tryckt* i: Handlingar angående beredande af förslagslån för bergsmannayrket, eller committerades för utarbetande af förslag dertill den 22 mars 1833 till kongl. maj:t afgifne betänkande, med några dithörande bilagor, samt kongl. maj:ts till bergs-collegium i ämnet aflåtna bref. Stockholm 1833. 16 sid. 4:o.

Komiterade: Förste expeditionssekreteraren frih. L. A. Mannerheim, ordf., kanslirådet Gustaf Myhrman, adj. ledamoten i bergskollegium Adolf Hallgren, direktören C. D. af Uhr, samt den före betänkandets afgifvande aflidne lagmannen Jean Noræus.

Bilagor. Förslag till allmänna grunder för bildande af en bergslagskassa eller fond till beredande af tillgång på förlagslån mot billiga vilkor för bergsmannayrket.

K. bref den 29 december 1829 om komiténs tillsättande.

Tabell, utvisande antalet hyttor i rikets bergslager samt till hvilka andelar dessa af bergsmän eller utaf bruksegare och andra ståndspersoner innehafvas äfvensom blåsningsdygnen derstädes under tio år.

Tabell, utvisande tackjernstillverkningen såväl uti bergsmanshyttorna som uti brukshyttorna inom bergslag jemte bergsmäns och ståndspersoners särskilda tillverkning i förhållande till egande andelar i bergsmanshyttorna.

Tabell, utvisande beloppet af det vid bergsmanshamrarne privilegierade stångjernssmidet.

Två kalkyler öfver de föreslagna afsättningarna till bildande af grundfonden för den tillämnade bergslagskassan.

Af dessa bilagor äro förslaget till allmänna grunder och kalkylerna tryckta i ofvannämda handlingar, hvarjämte förslaget till grunder anföres uti allmänna besvärs- och ekonomiutskottets utlåtande n:r 81 vid 1834—35 årens riksdag.

I anledning af rikets ständers skrifvelse den 10 september 1829 tillförordnades komiterade den 27 december samma år. Betänkandet afgafs den 22 mars 1833 och öfverlämnades jämte bergskollegiets utlåtande deröfver af den 17 februari 1834 till rikets ständer genom k. skrifvelse (n:r 46) af den 8 mars 1834. Genom skrifvelse den 24 juli samma år anmälte rikets ständer, att frågan om bildandet af en dylik låneunderstödsinrättning icke till någon rikets ständers åtgärd föranledde.

Ang. ackorderna inom värfvade armén.

Betänkande och förslag till en allmän reglering af ackorderna inom den värfvade armén.

Utgör bilaga till protokollet för krigsärenden den 4 maj 1833, punkten 16.

Komiterade: Generaladjutanten för armén grefve M. Brahe, ordf., presidenten P. Westerstrand, t. f. presidenten i krigskollegium frih. B. Franc Sparre, generalmajorerna frih. C. Lovisin, af Melin, C. F. Lorichs, G. Edenhielm, generaladjutanten grefve Carl Puke, generaladjutanten J. Hygrell, generaladjutanten Carl Akrell, öfversten grefve Mauritz Lewenhaupt, majoren H. Nordenstierna, kaptenen P. Lovén, kaptenen H. Lilljebjörn.

Bilagor. Litt. A. Sammandrag af de på grund af från de värfvade regementena och kårerna 1833 inkomna uppgifter till ersättning godkända ackordssummor hvilka borde tagas i beräkning vid regleringen.

Litt. B. Förslag till reglering af ackorder vid värfvade regementen och kårer.

Litt. C. Förslag till reglering af officerarnes ackorder vid Vendes artillerikår.

Komiterade tillförordnades genom kgl. bref den 30 mars 1833 och betänkandet afgafs den 26 april samma år.

De af komiterade föreslagna hufvudgrunderna gillades, se vidare protokollet.

Utlåtande angående frågan om en ny organisation af hallrätterna. *Ang. ny organisation af hallrätterna.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet för civilärenden den 25 februari 1846.

Komiterade: Presidenten G. Poppius, statssekreteraren C. D. Skogman, kommersråden O. Zenius och A. P. von Sydow.

Sekreterare: Kanslisten i kommerskollegium O. A. Hedblad.

Bilagor. N:r 1. Förteckning på hallrätternas i vissa angifna städer embets- och tjenstemän samt betjente äfvensom deras inkomster.

N:r 2—3. Hallrätternas inkomster och utgifter 1827—31.

N:r 4. Antalet handlagda mål vid Stockholms hall- och manufakturrätt år 1828—32.

Komiterade tillförordnades genom k. brefvet den 24 september 1828. Jfr vidare sid. 126.

Betänkandet afgafs den 24 maj 1833. Högsta domstolens utlåtande är af den 16 juni 1835. Ärendet anmältes den 25 februari 1846 på civil- och justitiedepartementens gemensamma föredragning. Förordning samma dag.

Komiterade till undersökning af Gustafsbergs barnhusinrättning med berättelse om deras verkställda befattning samt med förslag till nödiga förbättringar. *Ang. Gustafsbergs barnhusinrättning.*

Förvaras i riksarkivet vid serafimerordensgillets utlåtande den 29 augusti 1834.

Komiterade: Biskopen D. F. af Wingård, lagmannen Per Stenberg, häradshöfdingen A. Westerdahl.

Sekreterare: L. M. Bromander, konsistorienotarie och v. pastor.

Bilagor. A—B. Lärokurser och läseordningar vid barnhuset.

C. Jordebok öfver inrättningens egendom. 1830.

D—F. Åtskilliga inventarieförteckningar.

G. Tablå öfver inrättningen.

H. Kostnaderna för hushållningen, beklädnaden och undervisningen etc.

I. Barnhusets tillgångar 1787—1832.

K. Ett protokollsutdrag angående revisionen af barnhusets räkenskaper.

Historik. I anledning af en af dåvarande borgmästaren i Uddevalla A. Westerdahl den 14 december 1827 ingifven skrifvelse och utlåtanden af landshöfdingen i Göteborg den 25 februari 1831, biskopen i Göteborg den 26 januari 1831 och af serafimerordensgillet den 28 januari 1832 anbefalte k. m:t den 18 maj 1832, att till utrönande af förhållandet med barnhusinrättningen vid Gustafsberg och dess förvaltning en undersökning skulle på stället företagas af landshöfdingen i länet och biskopen och Westerdahl, hvilka komiterade sedan hade att inkomma med sitt betänkande. I landshöfdingens ställe blef sedermera Stenberg förordnad. Betänkandet afgafs den 3 augusti 1833; med anledning af detsamma afgåfvos yttrande af direktionen öfver barnhuset den 28 november 1833, påminnelser af Westerdahl den 13 januari 1834 samt utlåtande af serafimerordensgillet den 29 augusti 1834. Dessa och öfriga i det föregående omnämda handlingar förvaras vid serafimerordensgillets utlåtanden 1832 och 1834 i ämnet. Målet föredrogs den 10 januari 1835 (se protokollet för ecklesiastikärenden, punkten 1). K. m:t biföll hvad serafimerordensgillet yttrat och föreslagit.

Komiterade till en förbättrad organisation af k. m:ts kansli:

Ang. kanslistyrelsens upphörande.

1. *Utlåtande angående kanslistyrelsens upphörande och huru med dess befallningar bör förhållas.*

Förvaras i riksarkivet bland protokollsutdrag från kammarexpeditionen 1833.

Komiterade: Se år 1835, med den skilnad att statssekreteraren M. G. Danckwardt undertecknat detta och följande betänkande, men icke 1835 års, hvilket deremot undertecknats af kammarrådet G. Ulfsparre.

Utlåtandet afgafs den 23 november 1833 i anledning af remisser af kanslistyrelsens genom k. skrifvelse den 24 september 1828 infordrade och i november samma år inkomna utlåtande om lämpligaste sättet att förfara med styrelsens befattningar efter styrelsens upphörande samt statskontorets utlåtande den 29 december 1827 om riksgäldskontorets öfvertagande af ecklesiastikverkets i lappmarken fond. Betänkandet anmältes den 30 november 1833 (se protokollet för kammarärenden, punkten 12). K. m:t biföll komiterades förslag till alla delar. Kungörelse om kanslistyrelsens upphörande utfärdades samma dag. Frågan om förvaltningen af lappmarksfonden öfverlemnades till finansexpeditionen för att företagas i sammanhang med statsverkspropositionen.

2. *Samma dag betänkande med förslag i ämnet.* *Ang. organisation af k. m:ts kansli.*

Förvaras i riksarkivet på ofvan angifvet ställe under år 1834.

Särskilda meningar af Danckwardt, Skogman och Bergenschöld.

Bilagor. Uppgift om beloppet och beräkningssättet för den s. k. canzli-gebühren och sigillpengar för handlingar utfärdade från kansliets expeditioner och verk etc.

Staten för kansliet och nedre justitierevisionen.

Betänkandet anmältes den 18 januari 1834 (kammarprotokollet, punkten 9). K. m:t, som förklarade sig vilja vid pröfningen af komiterades framdeles afgifvande förslag till kansliordning besluta i afseende på expeditionssekreterare- och protokollssekreterare-göromålens lämpliga bestridande, gillade komiterades förslag i fråga om sportlernas upphörande, hvarjämte framställning i detta ämne skulle göras i statsverkspropositionen till rikets ständer. Jfr betänkandet 1835.

Komiterades för undersökning om beskattningsförhållandena i riket underdåniga berättelse. *Ang. beskattningsförhållandena i riket.*

Stockholm 1834. 44 sid. + 1 tabell. 4.o.

Komiterade: Presidenten i bergskollegium C. J. af Nordin, ordf., statssekreteraren C. D. Skogman, kammarrådet Leon. Cassel, statskommissarien C. E. af Tuneld, kommersrådet Bernhard Rosenblad.

Sekreterare: Carl Sandberg.

Ur innehållet: Utredning angående de särskilda hemmansnaturerna i Upland och deraf beroende olika statsbidrag, sid. 9—30.

Utredning angående olikheter i beskattning i provinsen Upland oberoende af hemmans och lägenheters natur, sid. 30—38.

Reservation af Rosenblad sid. 41—44.

Tabellbilaga. Utvisande dels antalet och naturen af de i provinsen Upland befintliga hemman, lägenheter, verk och inrättningar, dels de deraf utgående ordinarie statsbidrag beräknade i pengar efter medium af markegångspriserna för åren 1822—26.

Komitén förordnades den 6 och 21 november 1830 i ändamål att utreda frågan i hvad mån och på hvad sätt de utskylder som befunnes mest tryckande eller ojämt fördelade skulle kunna minskas, jämnas eller utbytas mot andra. Komitén inskränkte emellertid på skäl, som i betänkandet närmare angifvas, »tills vidare» sitt arbete till en undersökning beträffande provinsen Upland i fråga dels om de särskilda hemmansnaturerna och deraf beroende olika statsbidrag och dels om den olikhet i beskattning som förefans oberoende af hemmans och lägenheters natur. Betänkandet afgafs den 30 december 1833.

Lagkomitén, förslag till kriminallag.

Utlåtande i anledning af anmärkningar vid förslaget till allmän criminallag af lagcommitéen.

Stockholm 1834. 222 sid. 4:o. Andra upplagan Stockholm 1840. 204 sid. 4:o.

Inkom den 28 december 1833; anmältes den 25 januari 1834.

Utlåtandet remitterades till hofrätterna den 12 april 1834. Hofrätternas utlåtanden (se nedan) öfverlemnades genom note ur protokollet den 9 januari 1839 till högsta domstolen, hvilken hade att granska lagkomiténs förslag till kriminallag. Högsta domstolens protokoll vid granskningen äro tryckta (se nedan).

Tryckta utlåtanden.

Hofrättens öfver Skåne och Blekinge underdåniga utlåtande jemte anmärkningar i anledning af lagkomitéens förslag till allmän criminallag. — Särskildt aftryck ur Juridiskt arkif.

Kristianstad 1838. 181 sid. 8:o.

Granskningen företogs af presidenten jämte ledamöterna J. Berg von Linde och C. Schmidt.

Kongl. maj:ts och rikets götha hofrätts underdåniga utlåtande öfver lag-commitéens förslag till allmän criminallag.

Stockholm 1839. 83 sid. 8:o. Ingår äfven i Schmidt, Juridiskt arkif, band IX, sid. 181—225.

Utlåtandet afgafs den 7 mars 1838. Granskningen var företagen af presidenten L. H. Gyllenhaal och P. G. Sundius och A. Filén.

Kongl. maj:ts och rikets svea hofrätts underdåniga utlåtande öfver lag-commitéens förslag till allmän criminallag.

Stockholm 1839. 105 sid. 8:o.

Utlåtandet afgafs den 28 december 1838. Granskningen var företagen af presidenten E. G. von Rosén och C. M. Hindbeck och G. A. Sparre.

Högsta domstolens protokoll vid granskningen af förslaget till allmän kriminallag.

Stockholm 1840. 58 sid. 4:o.

Granskningen försiggick mellan den 6 december 1839 och 12 mars 1840.

1834.

Betänkande af komiterade till undersökning om orsakerna till vattenskador i Vadsbo härad af Skaraborgs län.

Ang. vattenskador i Vadsbo härad.

Komiterade: Öfverstlöjtnanten D. V. Lilliehöök, lagmannen J. Svalander samt två af vederbörande jordegare utsedde deputerade.

Den 14 juli 1834 tillförordnade k. m:t en komité för undersökning af orsakerna till vattenskadorna i nämda härad omkring göta kanal och sättet för deras förekommande samt den kostnad och ersättning som kunde blifva en följd.

Komiterade hade fullgjort sitt uppdrag i januari 1834. Den 12 februari 1836 inskickade landshöfdingeämbetet komiterades protokoll; kammarkollegium hördes den 13 mars 1837; ärendet anmältes i augusti 1837, hvarefter k. m:t förordnade om en ny undersökning. Beordrad af storamiralsembetets 3:dje afdelning företog öfverstlöjtnant Edström densamma 1839, inkom med betänkande den 28 maj 1842. I oktober 1843 insändes handlingarna af landshöfdingen till k. m:t. Göta kanaldirektionen afgaf utlåtande den 19 juni 1845. Ärendet anmältes den 28 oktober 1848.

Berättelse öfver teknologiska institutets tillstånd samt underdånigt förslag till dess organisation för framtiden.

Ang. teknolog. institutets förändrade organisation.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 16 juli 1847.

Komiterade: Presidenten i bergskollegium frih. C. J. af Nordin, ordf., öfverstekammarjunkaren grefve Edv. Gyldenstolpe, generalmajoren J. P. Lefrén, professorerna Jak. Berzelius och N. V. Almroth, öfverstlöjtnanten Erik Nordevall, fabriksidkaren G. V. Marcks von Würtemberg.

Sekreterare: Kammarjunkaren G. R. Lagerstråle.

I anledning af en från ordföranden i institutets direktion presidenten G. Poppius ingifven skrift (se protokollet öfver finansärenden den 8 december 1832, punkten 9) tillförordnade k. m:t samma dag komiterade med uppdrag att efter tagen kännedom om undervisningens gång vid institutet och inrättningens tillstånd till k. m:t inkomma med utlåtande öfver de inom institutets direktion uppkomna stridiga åsigter om undervisningsättet och tillika föreslå de ändringar i institutets grundregler, lärarpersonal och utgiftsstater, hvilka kunde vara ledande till ett fullkomligt ernående af institutets ändamål. Bland ursprunglige komiterade voro äfven fabriksidkarne S. Owen och Öberg. Betänkandet inkom den 15 februari 1834. Direktionens för institutet infordrade utlåtande af november 1835 jämte öfverdirektören G. M. Schwartz' yttrande är bifogadt betänkandet. Ärendet anmältes den 29 oktober 1845 på civildepartementets föredragning.

Komiterade till landtmäteritaxans öfverseende:

Ang. taxan för skiftesförrättningar å boställen.

1. *Utlåtande öfver åtskilliga förekomna frågor om förändringar af taxan i hvad angår laga skiftesförrättningar å militie och civile boställen.*

Förvaras i riksarkivet vid nedannämda utlåtande.

Betänkandet afgafs den 18 mars 1834, deröfver afgafs gemensamt utlåtande af krigs- och kammarkollegium den 2 juni 1834. Anmältes den 15 oktober samma år på krigsexpeditionens föredragning.

Ang. ändringar i landtmäteritaxan.

2. *Underdånigt förslag till jämkningar och förändringar i nu gällande taxa på arvode för landtmäteriförrättning.*

Bilaga till protokollet öfver kammarärenden den 15 oktober 1834, punkten 11.

Komiterade: Lagmannen L. Herm. Gyllenhaal, revisionssekreteraren P. N. Poignant, öfveringeniören And. Alreik, förste landtmätaren A. V. Iggberg, riksdagsfullmäktige Joh. A. Longberg och Jon. Jonsson.

Komitén tillförordnades den 2 februari 1833. Betänkandet afgafs den 18 mars 1834. K. m:t biföll komiterades förslag med vissa ändringar (se ofvannämda protokoll). K. m:ts förnyade nådiga taxa på arvode för landtmäteriförrättningar utfärdades den 18 oktober 1834.

Tullförfattningskomitén:

Ang. förändringar i tulltaxa och tullförfattningar.

1. *Betänkande och förslag till förändringar i gällande tulltaxa och öfriga tullverket rörande författningar.*

Förvaras i riksarkivet bland »tullkommissioner».

Komiterade: Presidenten Gabr. Poppius, ordf., landshöfdingen grefve Axel von Rosen, generaldirektören grefve Arvid Arvidson Posse, landshöfdingen P. Sandelhielm, kommersrådet A. P. v. Sydow, grosshandlaren Olof Wijk, bruksegaren P. A. Tamm, direktören grosshandlaren Carl Arfwedsson, handlanden J. P. Hemberg, bruksegaren P. Lagerhjelm, assessorn Chr. Hessle, landssekreteraren C. C. Halling, grosshandlaren G. F. Smerling, grosshandlaren J. U. Winberg, direktören Abr. Rydberg, sidenkramhandlaren C. Strehlenert, lärftskramhandlaren Joh. Hoffman, kryddkrämaren And. Valley, direktören A. Zethelius, sockerbruksidkaren Carl Björling, fabrikörerna J. E. Öberg och C. G. Rydin, riksdagsfullmäktigen Jon. Jonsson.

Sekreterare: Protokollssekreteraren A. F. Normelin.

Bilagor. Yttranden af komiterade.
Komiterades författningsförslag.
Kalkyl angående tillökning och minskning i tullinkomster.
Allmänna grunder.

De två första bilagorna omnämnas i betänkandet, men äro ej återfunna.

Betänkandet afgafs den 3 maj 1834, anmältes den 30 juni 1835 i sammanhang med rikets ständers förslag till ny tulltaxa. Se protokollet öfver handels- och finansärenden (n:r 31) samma dag, punkten 1.

2. *Förslag till ändring och tillägg i k. m:ts förnyade seglationsordning den 9 november 1830, k. stadgan samma dag om hvad vid sjöfart inrikes orter emellan och landsvägstransport af varor iakttagas bör samt om inrikes tullförpassning och bevakning jämte k. förordning samma dag om nederlag.* *Ang. förändrad seglationsordning och nederlagsförordning.*

Bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 28 november 1835 (n:r 63) punkten 1.

Ofvannämda förslag voro sammanfattade och bilagda det under den 3 maj 1834 hos komiterade hållna protokoll.

Reservation af landssekreteraren Halling och assessorn Hessle; (uppgifves vara bifogad bilagorna till betänkandet om tulltaxa).

Komiterades förslag gillades. En förnyad seglationsordning och förpassningsstadga samt förordning om nederlag skulle utfärdas den 28 november i sammanhang med tulltaxan, som skulle från och med nästkommande år träda i verkställighet.

3. *Förslag till ändringar och tillägg i gällande förordning mot oloflig införsel och utförsel af varor.* *Ang. förordning mot oloflig in- och utförsel.*

Bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 12 december 1835 (n:r 66).

Förslaget är sammanfattadt i bilagdt transsumt af komiténs protokoll för den 3 maj 1834.

K. m:t beslöt den 12 december att förordningen skulle utfärdas samma dag.

4. *Utlåtande i fråga om grunderna för en närmare reglering af städernas tolag.* *Ang. reglering af städernas tolag.*

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner rörande städerna.»

Den 15 mars 1834 uppdrog k. m:t åt tullförfattningskomitén att yttra sig rörande grunderna för en förändrad reglering af tolagen. Betänkandet afgafs den 16 maj 1834. Vid detsamma finnes bifogadt kommerskollegiets

skrifvelse den 28 februari 1834 angående förhållandet med tolagen i rikets stapelstäder (många tabellbilagor). Komiterades betänkande anmältes den 30 juni 1835 i sammanhang med riksdagens skrifvelse den 29 december 1834.

Kommerskollegiets betänkande den 31 december 1838 angående tolagen är bilaga till protokollet den 19 juli 1839, punkten 4.

Ang. reglemente för tjenstgöringen och hushållningen till sjös.

Förslag till reglemente för tjenstgöringen och hushållningen till sjös.

Komiterade. Kommendörkaptenerna J. H. Kreüger, Chr. Blomstedt och Carl Servais.

Historik. I oktober 1831 anbefaltes komiterade att till ett helt sammanföra och ordna ett reglemente för tjenstgöringen och hushållningen till sjös. Komiterade följde vid utförandet af detta uppdrag bland annat ett af särskilde komiterade utarbetadt förslag till reglemente för hushållningen och redogörelsen i hvad som rörde skärgårdsfartyg, hvarefter reglementet trycktes 1834 äfvensom befaltes till efterföljd på försök under de flesta årens sjöexpeditionerna intill 1839, då komiterade erhöllo order att dels göra tillägg dels besvara de anmärkningar, som af flera fartygschefer blifvit gjorda under utöfningen, samt inkomma med projekt till de ändringar som komiterade ansågo nödvändig. Efter verkställigheten häraf (se sid. 175 vid utlåtandet den 3 juni 1839) erhöllo komiterade den 27 juli 1839 tillstånd att genom åtskilliga blads omtryckning införa de nådigst gillade förändringar och tilläggen. Dessa omtryckta blad förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 19 juli 1841. Härefter mottog komiterade från chefen för sjöförsvarsdepartementet befallning att inkomma med utlåtande öfver de anmärkningar han låtit göra vid det projekterade reglementet och besvarades dessa anmärkningar den 10 sept. 1840 (se nyssnämda handlingar).

Bibelkommissionen. Proföfversättning af psaltaren.

Psaltaren. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibelcommissionen.

Upsala 1834. 84 sid. 4:o.

Ledamöter: Erkebiskopen C. v. Rosenstein, ordf., professorerna Joh. Thorsander och P. Sjöbring (äfven sekreterare).

Ledamoten professor C. Rogbergs frånfälle anmältes hos k. m:t i dec. 1834 och begärdes då ordensbiskopen d:r J. O. Wallin till ledamot; anmältes samtidigt att öfversättningen af psaltaren vore under tryckning. Komiterades skrifvelse den 7 maj 1835 om denna proföfversättning anmältes den 16 samma månad angående viss granskningstid.

1835.

Komiterade till skogsväsendets reglerande: betänkande och förslag till reglerande af ny jägeristat. Ang. ny jägeristat.

Förvaras i riksarkivet vid statskontorets utlåtande den 3 nov. 1835.

Komiterade se 1828 sid. 105.

Bilagor. Tabell n:r 1. Kronoparker och allmänningar samt den föreslagna skötande och bevakande personalen.

Tabell n:r 2. Förslag och lönestat för nämda personal.

Tabell n:r 3. Skogsstatens lönetillgångar i hvarje län.

Tabell n:r 4. Rullor på Sveriges skogar och jägeristat samt dess aflöning 1834.

Uppgifter angående skogs- och jägeristaten i de olika länen.

Komiterades betänkande inkom den 26 januari 1835. Deröfver afgafs ofvannämda statskontorets utlåtande. Ärendet anmältes den 12 mars 1836. (Se protokollet öfver kammarärenden samma dag punkten 10.) Se vidare 1837 sid. 160.

Utlåtande af komiterade till granskning af kammarrättsrådet Ekholms förslag till fältförvaltningsreglementet. Ang. förslag till fältförvaltningsreglemente.

Komiterade: Generallöjtnanten friherre J. Cederström, generalmajoren friherre G. A. Hierta, öfversten J. Chr. Schoting.

Deras utlåtande jemte handlingarna öfverlemnades den 13 april 1835 till generaladjutanten grefve Puke till utlåtande (se generalorder n:r 338).

1. *Betänkande angående hufvudgrunderna för regleringen af en förbättrad gevärstillverkning i riket.* Ang. grunder för gevärstillverkningen i riket.

Komitens betänkanden förvaras i riksarkivet bland komitéer och direktioner för manufakturverk och fabriker.

Komiterade: H. k. h. kronprinsen ordf., statsrådet grefve Carl Löwenhielm, generaladjutanten grefve M. Brahe, statsrådet friherre G. F. Åkerhjelm, statssekreteraren C. G. Grip, öfversten G. J. af Dalström.

Sekreterare: Expeditionssekreteraren C. F. Meinander.

Bilaga. Redogörelse för de grunder, efter hvilka egarne af Norrtelje faktori vore villiga att återgå till faktoriets ursprungliga leveransskyldighet.

Historik. K. m:t uppdrog den 23 mars 1833 åt komiterade att inkomma med ett fullständigt förslag, omfattande allt hvad till en ändamåls-

enlig och efter behofvet såväl i afseende på förrådens komplettering som ock efter den vanliga afgången af gevär afpassad reglering af faktorierna i riket och gevärstillverkningens bedrifvande hörde och åtföljdt derjemte af förslag till ordentliga personella aflöningsstater för kronans faktorier och verkstäder äfvensom projekt till fördelning af gevärstillverkningen dem emellan, hvarjemte komiterade egde öfverse och föreslå lämpliga förändringar i 1830 års gevärsbesigtningsreglemente. (Jemför »Handlingar rörande en förbättrad gevärstillverkning», af J. A. Hazelius i krigsvetenskapsakademiens tidskrift för 1834 sid. 333.)

Betänkandet afgafs den 6 april 1835, föredrogs den 16 maj samma år; k. m:ts beslut se protokollet öfver krigsärenden samma dag punkten 3.

Vid betänkandet är fogad en af Dalström, S. A. Callerström och A. P. Sandström den 19 februari 1835 afgifven berättelse rörande kostnader för utvidgning af Karl Gustafs stads gevärsfaktori.

Ang. byggnader vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori.

2. *Memorial den 31 maj 1835 angående byggnadsanstalter vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori.*

Memorialet föredrogs den 30 juni (se protokollet för krigsärenden samma dag punkt 3). Komiterades framställning bifölls.

Ang. löneregl-ering inom k. m:ts kansli.

Betänkande och förslag angående en ny löneregl-ering inom k. m:ts kansli.

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden (n:r 22) den 6 maj 1835, punkten 2.

Komiterade: Justitiestatsministern grefve M. Rosenblad, statsministern för utrikes ärenden grefve G. af Wetterstedt, hofkansleren friherre D. von Schulzenheim, justitiekansleren E. Bergenschöld, statssekreterarne C. D. Skogman, von Hartmansdorff och C. G. Grip samt kammarrådet Georg Ulfsparre.

Bilagor. 1) Öfversigt af löneförhållanden inom k. m:ts kansli.

2) Anförande till komitén af E. Bergenschöld med förslag till lönereglering för justitierevisionen och justitiekanslersexpeditionen.

3) Öfversigt af förhållandet med extra anslagen till kgl. kansliet och med de derpå möjliga besparingar.

4) Beräkning öfver behöfliga medel för att den nya kanslipersonalen skulle få fulla löner och de öfvertaliga afgå med pensioner å andra hufvudtitelns besparingar.

5) Uppgifter om förhållandet med andra hufvudtitelns besparingar.

I anledning af rikets ständers vid 1834 års riksdag uppå k. m:ts nådiga framställning (jemför sid. 142 vid 1833 års betänkande) fattade beslut (se skrifvelsen n:r 283) om sportlernas upphörande och tjenstemännens förseende med bestämda löner gaf k. m:t den 13 december 1834 komitén i uppdrag att afgifva utlåtande och förslag i ämnet. Betänkandet afgafs den 22 april 1835. K. m:ts beslut se ofvannämda protokoll.

Betänkande jemte nytt förslag till nytt apotekarereglemente och ny medicinaltaxa.

Ang. nytt apotekarereglemente.

Komiterade: Professorn Jakob Berzelius, förste lifmedikus M. M. af Pontin (ordf. år 1832), professorn P. F. Wahlberg.

Komiterade tillförordnades i juli 1831 för att afgifva förslag till farmacieväsendets ordnande. Betänkandet afgafs den 27 april 1835, anmältes den 16 maj samma år (protokoll öfver ecklesiastikärenden punkt 18), remitterades till sundhetskollegium, besvarades den 2 juli 1836 (se utgående koncept för 1836); anmältes den 2 juni 1839 och uppsköts ytterligare. Den 8 april 1841 inkom sundhetskollegium med begäran att få göra ett tillägg till sitt utlåtande, anmältes den 5 maj samma år, då handlingarna öfverlemnades till sundhetskollegium, besvarades den 27 maj 1842 af sundhetskollegium. Högsta domstolens utlåtande den 25 april 1843 och i juni 1844; justitiekanslerens utlåtande den 27 december 1843. Anmältes ånyo den 31 december 1849 och remitterades till sundhetskollegium; anmältes den 25 januari 1861 och öfverlemnades handlingarna till sundhetskollegium, besvarades den 13 juli 1861, hvilken kollegiets skrifvelse med förslag till apotekarereglemente är tryckt i Hygiæa för 1861 sid. 619, remitterades till sundhetskollegium den 21 maj 1869. Medicinalstyrelsen ingaf den 21 november 1879 förslag angående apotekselevers antagande och examinering, hvilket föredrogs den 19 december samma år, då k. m:t beslöt några förändringar i 1819 års apotekarereglemente.

Utlåtande öfver det af t. f. fälttygmästarens friherre C. Silfverskiöld afgifna förslag angående slagkrutantändningens införande.

Ang. slagkrutsantändning.

Förvaras jemte förslaget i generalfälttygmästarens arkiv.

Komiterade: Generalmajoren J. P. Lefrén, ordf., öfversten G. J. af Dalström, vice ordf., öfverstlöjtnanten C. O. Boije, kaptenen Sv. A. Callerström.

På hemställan af h. k. h. kronprinsen såsom generalfälttygmästare den 25 april 1835 tillförordnades genom generalorder den 3 maj samma år n:r 449 en komité att granska ofvan angifna förslag. Komiterade egde rätt att tillkalla kaptenerna P. Ch. Lovén, J. G. Sandberg och A. T. Enander. Utlåtandet inkom den 9 maj samma år, expedierades i afskrift till generalfälttygmästaren den 11 samma månad. K. m:t gillade t. f. fälttygmästarens förslag med vissa ändringar.

Betänkande angående segelledens mellan Venern och hafvet bringande i ett ändamålsenligt skick.

Ang. segelleden mellan Venern och hafvet.

Tryckt i Upplysningar angående åtgärderna för Trollhätte kanals och slussverks ombyggnad etc. Stockholm 1840, sid. 20—25. Bilaga i afskrift till protokollet öfver finansärenden den 15 september 1835 (n:r 46).

Komiterade: Statssekreteraren C. D. Skogman, kommersråden B. H. Santesson, O. Wijk och G. H. Ekman.

K. m:t uppdrog den 7 mars 1835 åt komiterade att sammanträda till öfverläggning såväl om de åtgärder som erfordrades för att bringa segelleden mellan Venern och hafvet i ett ändamålsenligt skick som om kostnaderna härför och utvägarna att anskaffa nödiga tillgångar. Betänkandet afgafs den 6 augusti samma år och föredrogs den 15 september tillika med rikets ständers skrifvelse den 23 februari samma år angående Trollhätte kanal och slussverk. K. m:t gillade komiterades åsigter, men uppsköt pröfningen af förslaget rörande kostnaderna etc.; åt storamiralsembetets tredje afdelning öfverlåts att granska majoren N. Ericssons detaljerade kostnadsförslag för ombyggnaden. Se protokollet för öfrigt och ofvannämda Upplysningar.

Ang. Visingsös tjenlighet för ekplanteringar.

Betänkande angående Visingsö jordmåns tjenlighet för ekplanteringar.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar angående jagt- och skogsväsende.

Komiterade: Kommendörkaptenen J. G. von Sydow och direktören Anders Lundström.

I anledning af rikets ständers framställning den 11 augusti 1834 erhöllo komiterade den 13 september samma år i uppdrag att göra ytterligare undersökningar rörande jordmånens å Visingsö tjenlighet och lokalernas lämplighet i öfrigt till ekplantering och om Bispmotala kungsgårds lämplighet.

Af konungens befallningshafvande afgafs utlåtande i frågan den 10 augusti 1835. Komiterades berättelse afgafs den 9 september 1835 och åtföljdes af protokoll öfver förrättningarna den 5 augusti 1835, en tabell öfver ålder och dimensioner å på prof fälda träd.

Anmältes den 13 oktober 1835; k. m:ts beslut se protokollet öfver kammarärenden samma dag punkt 4.

Ang. löningsstat för sundhetskollegium.

Komiterade för sundhetskollegiets reorganisation: utlåtande angående ett af sundhetskollegium framstäldt förslag till förändrad löningsstat för bemälta kollegium.

Förvaras i riksarkivet bland »direktioner för sjukvård».

Komiterade: Hofkansleren friherre D. von Schulzenheim, ordf., statssekreteraren Aug. von Hartmansdorff, arkiatern C. E. von Weigel, förste lifmedikus E. af Edholm.

Sekreterare: Kopisten i ecklesiastikexpeditionen Fr. Ad. Westerling.

Särskilda meningar af: Hartmansdorff och Weigel.

Komiterade, som förordnades genom kgl. bref den 24 september 1828, anbefaltes den 26 juni 1835 att afgifva utlåtande i frågan. Utlåtandet afgafs den 21 oktober samma år, föredrogs till slutligt afgörande den 23 januari 1836 (punkt 12). K. m:t uppsköt, till dess sundhetskollegii organisation kunde slutligen bestämmas, frågan om lika värdighet för alla dess ledamöter, men fattade beslut i den inom beloppet af befintliga tillgångar verkställbara reglering, se protokollet.

Sundhetskollegiets förslag till förändrad löningsstat af den 11 maj 1835 och statskontorets utlåtande den 10 juni samma år äro bilagda akten i riksarkivet.

Bland ursprunglige komiterade voro statsrådet grefve M. Rosenblad, ordf., och medicinalrådet Hagströmer.

Bergskommissionens till k. bergskollegium aflemnade berättelse angående den i anledning af k. brefvet den 24 maj 1833 fullbordade undersökning.

Ang. en undersökning af bergslags- och bruksdistrikten.

Förvaras i riksarkivet i original vid bergskollegiets utlåtande den 3 november 1836 angående anmärkningar mot förslaget till ny smidesstadga. Ingår *tryckt* på sid. 55—84 uti Handlingar angående förslag till friare jerntillverkning etc.

Stockholm 1836. 8:o.

Komiterade: Presidenten i bergskollegium friherre C. J. af Nordin, ordf., bergsrådet F. A. Berndes och assessorn P. Lagerhjelm.

Protokollsförare: vice advokatfiskalen J. A. Hæger.

Särskildt yttrande af P. Lagerhjelm.

Ur innehållet: Tackjernsproduktionen m. m. 1823—32 i de egentliga tackjernsblåsande bergslagerna, i de öfriga bergslagerna och i orterna utom bergslag.

Malmuppfordringen i riket.

Stång- och ämnesjernstillverkningen 1823—32.

Bilagor. Tabeller n:r 1 angående hyttor, masugnar, bruk och manufakturverk, om de innehafvas af bergsmän eller bruksegare, hvarderas andelar och bergsmännens antal, verkens styrka och relativa värde etc.

Tabeller n:r 2. Angående hyttors och masugnars blåsningstid, tackjernstillverkning, kol- och malmåtgång m. m.

Tabeller n:r 3. Angående stångjerns- och ämnesverken: antalet priviligierade hamrar och härdar samt de för smidesförsök tills vidare beviljade verkstäder, utgjorda afgifter, tillverkningsbeloppet etc.

Dessa tabeller äro ej tryckta, förvaras i riksarkivet.

Med anledning af bergskollegiets hemställan den 11 april 1833 angående angelägenheten af en samlad noggrann och fullt tillförlitlig kännedom om jernhandteringens tillstånd och de förhållanden som kunde därpå inverka

anbefalte k. m:t i bref till bergskollegium den 24 maj 1833 att till grund för utarbetandet af en ny och förbättrad smidesstadga samt för att få utrönt de för jernhandteringens bestånd onödiga eller skadliga band, som i sammanhang med nya smidesmetoders införande borde och kunde lösas till befrämjande af jernhandteringens friare industriella utveckling, en allmän undersökning eller bergskommission skulle uti bergslagsorterna och de större bruksdistrikten verkställas af en kommission, bestående af presidenten i bergskollegiet och en af presidenten utsedd ledamot af kollegiet samt assessor P. Lagerhjelm.

Undersökningen påbörjades 1833 och afslutades hösten 1835. Protokollen öfver undersökningarna förvaras i riksarkivet. Berättelsen afgafs den 25 november 1835. Den 7 mars 1836 afgaf bergskollegium en skrifvelse angående åtskilliga frågor som förevarit vid bergskommissionsförrättningarna samt samma dag förslag till ny smidesförordning. Anmältes den 23 april 1836. I anledning af anmärkningar mot detta förslag afgaf kollegiet nytt utlåtande den 3 november 1836. Förutnämda k. m:ts bref och kollegiets skrifvelser finnas tryckta i ofvan anförda handlingar.

1836.

Komiterade för gevärstillverkningens reglerande:

1. *Utlåtande angående förhållandet med vapenbeställningarna vid Karl Gustafs stads faktori äfvensom om ny öfverstyrelse för faktoriet m. m.* *Ang. vapenbeställningarna vid Karl Gustafs stads faktori och om ny öfverstyrelse.*

Utlåtandet afgafs den 30 januari 1836, föredrogs i krigsexpeditionen den 13 februari samma år (se protokollet samma dag punkten 8). Komiterades hemställan bifölls.

2. *Utlåtande angående ifrågasatt inköp för kronans räkning af Huskvarna gevärsfaktori.* *Ang. inköp af Huskvarna faktori.*

Utlåtandet afgafs den 11 april 1836, föredrogs den 16 samma månad (se protokollet öfver krigsärenden samma dag punkt 2).

3. *Utlåtande af den 20 juni 1836 angående åtskilliga åt komiterade gifna uppdrag.* *Ang. åtskilliga frågor.*

Dessa uppdrag gälde frågorna om personal och aflöningsstat vid kronans faktori och gevärsstäder och besigtningsreglemente, utvidgning af gevärstillverkningen vid Huskvarna och om gevärsbesigtningen vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori.

Ofvanstående betänkanden förvaras i riksarkivet på förut angifvet ställe.

Betänkande och förslag angående tid och sätt för ändrings sökande i och kommunikation af utslag uti ekonomie och politimål. *Ang. ändrings sökande i ekon. och politimål.*

Komiterade: Utrikes statsministern, ordf. i kanslistyrelsen, grefve G. af Wetterstedt, ordf., presidenterna friherre S. Löfwenskiöld, G. V. af Tibell, grefve E. R. Adelsvärd, friherre J. Cederström, P. Westerstrand och G. Poppius, konteramiralen grefve C. A. Cronstedt, förste arkiatern C. E. von Weigel, vice presidenterna J. P. af Billbergh och B. Sandels, generaladjutanten V. A. d'Orchimont, kanslirådet C. B. Hegardt, amiralitetskammarrådet E. Elers, kammarrådet P. U. Reuter, kammarrättsrådet A. G. Osængius, assessorerna E. V. Brandel och J. A. Berndes, advokatfiskalen L. G. af Sillén, fältläkaren Dan. Ekelund.

Sekreterare: P. Brändström.

Särskilda yttranden af: Billbergh, Brandel, Reuter, Cederström, d'Orchimont, Elers, af Sillén, Ekelund.

Bilaga. Förteckning öfver de ärenden som tillhöra kollegierna.

Historik. I anledning af väckt fråga om jemkningar i de i ofvannämnda ämnen gällande författningar hade k. m:t, som fann brister onekligen vidlåda författningarna, föranleda till onödig och såväl för enskilda parter som för det allmänna skadlig omgång och tidsutdrägt för målens afgörande samt osäkerhet i afseende på gifna besluts laga kraft egande egenskap, genom k. bref den 22 mars 1826 förordnat ordföranden i kanslistyrelsen och presidenterna i krigs-, kammar- och kommerskollegium, statskontoret och kammarrätten, vice presidenten i bergskollegium, äldste ledamoten i förvaltningen af sjöärenden samt ordföranden i sundhetskollegium att jemte en af desse embetsmän hvar och en för sitt verk utsedd skicklig tjensteman inom verket i ett sammanhang granska och öfverse nämda författningar och inkomma med förslag till tjenliga ändringar och förbättringar äfvensom med utlåtande om hvad som lämpligen kunde stadgas för förenklings- och skyndsamhets vinnande vid behandlingen af sådana mål, som tillhörde två eller flera kollegiers gemensamma handläggning.

Den till ledamot ursprungligen utsedde presidenten i kammarrätten grefve Fleming entledigades i maj 1826 och efterträddes af vice presidenten i samma rätt J. P. af Billbergh.

Komitén sammanträdde den 15 juli 1826. Föremål för komiténs öfverläggningar synas till en början ha varit af presidenten friherre Löfwenskiöld utarbetade förslag till allmänna stadganden rörande hushållnings-, närings- och ordningsmåls handläggning af rikets styrelseverk och förslag angående mål för två eller flera kollegers gemensamma föredragning samt ett af en s. k. mindre komité inom komitén (bestående af d'Orchimont, Reuter, Elers, Brandel och Berndes) utarbetadt förslag till ny författning i ämnet.

Komiténs protokoll till och med den 18 augusti 1831 äfvensom ofvannämda förslag af Löfwenskiöld och den mindre komitén samt en del andra handlingar förvaras bland handlingarna till protokollet öfver civilärenden den 14 december 1866 angående ändrings sökande i ekonomie- och politimål. Se vidare 1846 vid betänkandet i samma ämne af den 17 januari.

Ang. förslags upprättande för civila tjenster.

Betänkande den 28 maj 1836 angående föreskrift i afseende på förslags upprättande för civila tjenster i allmänhet.

Komiterade: Komiterade för embetsverkens organisation och presidenten i Svea hofrätt.

Sekreterare: Kammarrättsrådet Florell och efter hans frånfälle protonotarien i kammarrätten J. V. Fahnehielm.

Rikets ständer anhöllo vid 1828—30 årens riksdag om en ny författning om befordringar till civila embeten, hvilken begäran förnyades vid 1840—41 årens riksdag. Komiterade erhöllo sitt uppdrag den 6 mars 1830.

Betänkandet anmältes flera gånger å kammarexpeditionens föredragning men ärendet uppsköts, tyckes slutligen ha anmälts den 12 maj 1865. Betänkandet har ej återfunnits i enlighet med diariets anvisningar.

Sjölagskomitén:

1. *Förslag till sjölag.* *Förslag till ny sjölag.*

Stockholm 1837. VIII+72 sid. 4:o.

Komiterade: Amiralen grefve Clas Cronstedt, ordf., kommendörkaptenen J. H. Kreuger, kaptenen vid flottan J. E. Lundstedt, lagmannen C. G. Cassel, borgmästaren Chr. Lovén, skeppsklarereraren G. E. Flygarson.

Historik. Genom skrifvelse den 12 mars 1812 förordnade k. m:t en komité till granskning af gällande sjölag och dermed gemenskap egande författningar samt till afgifvande af förslag till ny sjölag. Beträffande föregående utlåtande af komitén se år 1816 sid. 43. Uti arbetet på sjelfva sjölagen förekommo emellertid långvariga afbrott i följd af täta ombyten af ordförande och flera ledamöters frånfälle. (Jemför grefve Cronstedts i riksarkivet förvarade skrifvelse i februari 1828). Genom k. skrifvelse den 23 januari 1828 ålades komiterade att hafva sitt arbete färdigt innan den 1 oktober samma år. Om de hinder som härför mötte se komiterades skrifvelse den 26 september samma år (i riksarkivet). Rörande komiténs sammansättning märkes, att Cronstedt i februari 1828 föreslog till nya ledamöter ofvannämde Kreuger och Lundstedt samt revisionssekreteraren Thuring och i januari 1834 lagmannen C. Cassel samt i januari 1835 ofvannämnde Flygarson efter dispachören Cassel som aflidit. I anmälan den 14 juni 1836 om arbetets afslutning anmältes att lagmannen Cassel haft hufvudbestyret med sammanförandet af de äldre sjölagsförfattningarna och utarbetandet af det nya sjölagsförslaget, hvarför hemställdes om en gratifikation af 2,000 riksdaler åt honom. Som sekreterare föreslogs 1834 kopisten i justitierevisionen A. Alexandersson.

Betänkandet afgafs den 1 juni 1836. Förslaget till sjölag äfvensom förslaget till förnyadt kofferdireglemente anmältes den 23 augusti 1836 (prot. för handels- och finansärenden punkt 1), då sjölagen öfverlemnades till högsta domstolen och kofferdireglementet till gemensamt uttalande af förvaltningen för sjöärenden och kommerskollegium. Högsta domstolens åtgärd inskränkte sig emellertid till en hemställan den 30 november samma år att åtskilliga myndigheter måtte öfver samma förslag höras, hvilken hemställan af k. m:t bifölls den 9 december 1836. Vid samma tillfälle beslöt k. m:t förslagets tryckning för att komma till allmänhetens kännedom och med rätt för enhvar som så önskade att till justitiekansleren före slutet af 1837 inkomma med anmärkningar. Skånska hofrättens utlåtande inkom den 7 aug. 1838, kommerskollegiets den 20 december 1839, göta hofrätts den 13 januari 1840 och svea hofrätts den 11 februari 1840 samt sjöförsäkringsöfverrättens i juni 1845, hvarefter ärendet anmältes den 6 november samma år å justitiedepartementets föredragning och handlingarna öfverlemnades till sjölagskomitén. Med anledning af de komitén meddelade anmärkningar företogs en omarbetning af 1836 års förslag och resultatet blef det den 16 april 1847 inlemnade och samma år tryckta förslag till sjölag.

Se vidare detta senare och de historiska notiserna i motiven till k. prop. n:r 81 den 17 februari 1863 med förslag till ny sjölag.

Förslag till kofferdireglemente.

2. *Samma dag. Förslag till coopværdie-reglemente.*

Förslaget jemte förvaltningens af sjöärenden och kommerskollegiets gemensamma utlåtande deröfver anmältes den 6 december 1845 på justitiedepartementets föredragning, hvarefter handlingarna öfverlemnades till sjölagskomitén och sedermera icke upptogos bland balancerade mål från 1845.

Förslaget ej återfunnet, vore antagligen att söka bland 1847 års sjölagskomités handlingar, hvilkas nuvarande förvaringsplats är okänd.

Ang. ny expeditionstaxa.

Betänkande och förslag till ny expeditionstaxa.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 30 november 1855.

Komiterade: Presidenten G. Poppius, ordf., justitiombudsmannen C. L. Landin, justitieborgmästaren i Stockholm Jonas Ullberg, kammarrådet Leonard Erland Cassel, t. f. revisionssekreteraren Joh. Harder Backman.

Sekreterare: J. N. Söllscher.

Bilagor. Förslag till förnyad expeditionstaxa i enskilte mål.

Motiv. Förteckning å författningar rörande expeditionslösen och ämnen som därmed ega sammanhang.

Historik. I anledning af rikets ständers skrifvelse den 10 september 1829 och andra förslag om ändringar och jämkningar i expeditionstaxan gaf k. m:t komitén i uppdrag genom k. bref den 30 november 1832 att inkomma med fullständigt förslag till taxa, dock icke beträffande lösen för fullmakter och andra från statsexpeditionerna utgående handlingar, enär ett dylikt uppdrag lemnats åt kanslistyrelsen. Justitieombudsmannen, hofrättsrådet Carl Petter Törnebladh tillhörde de ursprunglige komiterade i stället för Landin.

Betänkandet afgafs den 6 juni 1836. Öfver detsamma afgåfvos utlåtanden af justitiekansleren den 14 februari 1837; svea hofrätt den 26 oktober, göta hofrätt den 26 maj, och skånska hofrätten den 30 maj samma år samt högsta domstolen den 18 december 1839. Dessa utlåtanden förvaras vid akten. Betänkandet föredrogs den 25 januari 1842 (protokollet öfver civilärenden punkten 11). K. m:ts beslut se protokollet och k. kungörelsen om åtskilliga förändringar i k. m:ts den 15 maj 1821 utfärdade taxa på expeditionslösen.

Ang. inrättning af lättare och tyngre poster samt diligencers underhållande.

Underdånigt utlåtande rörande inrättning af lättare och tyngre poster samt fråga om diligencers underhållande.

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 18 juni 1836, punkten 4.

Komiterade: Statssekreteraren C. D. Skogman, öfverpostdirektören friherre Elias Lagerheim.

Bilaga. Kalkyl öfver ökade kostnader genom förändring af ordinarie södra och vestra brefposterna till paketposter och inrättande af snällposter för brefbefordring.

K. m:t lemnade genom skrifvelse den 28 november 1835 komiterade i uppdrag att ingifva förslag till såväl de förbättringar i posten som den utvidgning af diligensfarten, som af omständigheterna påkallades och inom beloppet af disponibla tillgångar kunde utföras. Betänkandet afgafs den 13 juni 1836. K. m:ts beslut se ofvannämda protokoll.

Betänkande med förslag till Flyinge stuteris förändring till hingstdepot.

Ang. Flyinge stuteris förändring till hingstdepot.

Förvaras i riksarkivet vid stuteriöfverstyrelsens utlåtande 29 aug. 1836.

Komiterade: Chefen för stuteriöfverstyrelsen generalmajoren friherre G. A. Hierta, ordf, generaladjutanten grefve C. J. Wachtmeister, öfversten N. Fischerström, chefen för Strömsholms stuteri öfverste G. Liljenstolpe, majoren Otto Berg von Linde.

Sekreterare: J. A. Lundström, sekreterare i stuteriöfverstyrelsen.

Bilagor: diverse förslag och kalkyler, som ej återfunnits.

K. m:t tillförordnade komiterade den 5 mars 1836. Landshöfdingen i Malmöhus län grefve F. S. Posse erhöll senare entledigande och efterträddes af Fischerström Betänkandet afgafs den 4 augusti 1836, anmältes den 28 september samma år (se protokollet för kammarärenden samma dag punkten 8). K. m:t gillade komiterades plan och kalkyl, hvarjämte komiterade fingo i uppdrag att biträda vid jordens utarrenderande och depotens organiserande.

1837.

Ang. instruktion för skogs- och jägeristaten.

Komiterade till skogsväsendets reglerande: betänkande och förslag till instruktion för skogs- och jägeristaten.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar angående »jagt och skogsväsende».

Betänkandet afgafs den 17 februari 1837 och anmältes den 9 mars. Beträffande komiterade etc. se 1828 sid. 105.

I kgl. skrifvelse den 19 juni 1830 anbefaltes komiterade att efter hörande af konungens befallningshafvande uppgöra och till k. m:t ingifva förslag till jägeribetjeningens personal och stat för hvart län, där sådan borde finnas. K. m:t förklarade samtidigt i afseende på den föreslagna centralstyrelsen för skogsväsendet, att då genom k. m:ts instruktion för skogsinstitutet till chefen för detsamma och i vissa fall till direktören dervid öfverlemnats de befattningar, som eljest hufvudsakligen skulle komma att tillhöra centralstyrelsen, frågan om särskild centralstyrelse komme af detta m. fl. skäl att förfalla. Då komiterades afgifna förslag till instruktion för jägeristaten jemväl förutsatte tillvaron af en centralstyrelse, borde det på grund af denna m. fl. omständigheter omarbetas.

I anledning af komiterades sedermera (i januari 1835 se sid. 149) ingifna förnyade förslag till reglering af skogs- och jägeristaten fastställde k. m:t med hufvudsakligt gillande af förslaget genom k. bref den 19 mars 1836 (jemför protokollet öfver kammarärenden den 12 mars 1836 punkten 10) en interims-skogs- och jägeristat för samtliga länen med undantag af de fem norra länen och skulle komiterade så fort sig göra lät inkomma med det från komiterade infordrade förslaget till instruktion för den nya skogs och jägeristaten. Det 1837 ingifna förslaget gillades af k. m:t med en del förändringar och jämkningar. Se protokollet öfver kammarärenden den 16 mars 1838 punkten 10. Instruktion för skogs- och jägeristaten i riket af den 16 mars 1838.

Ang. tjenstgöringsreglemente för armén.

Förslag till ordnings- och tjenstgöringsreglemente för armén.

Komiterade: Generalmajoren J. P. Lefrén, ordf., öfversten G. J. af Dalström, vice ordf., krigsrådet A. H. Branting, krigshofrättsrådet C. Livijn, öfverstlöjtnanterna friherre C. J. Cederström, B. Hall, E. A. Peyron och C. F. Meijer, majorerna M. G. Anckarsvärd och Carl Fr. Printzensköld, ryttmästaren grefve Nils Gyldenstolpe, ryttmästaren Fr. Rosenblad, kaptenerna Ol. Svensson och Emil von Troil samt norske majoren C. F. Hagemann och kaptenen G. Ch. Rehbinder.

Komiterade förordnades genom kungligt bref den 6 december 1834 och genom generalorder (n:r 15) af den 9 januari 1835; öfversten af Dalström erhöll senare i uppdrag att med biträde af en lagfaren man (se kungl. brefvet

den 29 mars 1837) företaga en omarbetning af arméns tjenstgöringsreglemente. Fullbordandet af detta uppdrag anmältes i december, hvarefter beslöts tillsättande af en granskningskomité (se protokollet öfver krigsärenden den 30 december 1837, punkt 16). Dessa komiterade se sid. 168.

Betänkande angående hvilka påbud och stadganden böra i kyrkan och vid häradsting till menighetens underrättelse årligen uppläsas.

Förvaras i riksarkivet bland protokollsutdrag från justitierevisionen 1839 vid note ur protokollet öfver justitieärenden den 23 januari samma år.

Komiterade: Statssekreterarne C. D. Skogman, M. G. Danckwardt, Aug. von Hartmansdorff, och C. G. Grip samt t. f. justitiekansleren C. P. Törnebladh.

Bilagor. Förteckning på de författningar etc. som böra uppläsas från predikstolen.

Förteckning på de författningar etc. som böra uppläsas vid häradsting (denna ej återfunnen).

I anledning af rikets ständers skrifvelse den 29 januari 1830 anbefalte k. m:t den 18 januari 1834 komiterade att verkställa undersökning i ämnet samt upprätta förteckning. Betänkandet afgafs den 30 mars 1837. Angående k. m:ts beslut vid föredragningen af det såsom justitieärende se ofvannämda note; anmältes på ecklesiastikexpeditionens föredragning den 26 februari 1839 (punkten 6). Justitiekansleren skulle anbefallas att låta författa ett sammandrag af de författningar, som derefter borde från predikstolarne uppläsas, samt ingifva detta sammandrag till ecklesiastikexpeditionen, hvarefter ytterligare beslut skulle i ämnet meddelas.

Komiterade för Flyinge hingstdepots organisation: den 27 maj 1837 angående ett mindre jordbruks förenande med depoten. *Ang. Flyinge hingstdepot.*

Förvaras i riksarkivet bland »kommissioner angående stuterierna etc.»

Komiterade: Se 1836 sid. 159.

Skrifvelsen föredrogs den 13 september samma år, se protokollet för kammarärenden samma dag punkten 7. K. m:t gillade i alla delar de af komiterade härigenom föreslagna ändringar i deras förut afgifna förslag.

Komiterade för regleringen af finska församlingens angelägenheter: betänkande i ämnet. *Ang. finska församlingens angelägenheter.*

Förvaras i riksarkivet vid öfverståthållareembetets i Stockholm utlåtande den 2 augusti 1839.

Komiterade: Ordensbiskopen, öfverhofpredikanten pastor primarius J. O. Wallin, ordf., rådmannen R. U. Rinman, f. d. stats-

rådet presidenten G. Poppius (utsedd af församlingens kyrkoråd) och linkramhandlaren Johan Åkerberg (vald af församlingen.

Sekreterare: Em. Tegnér.

Särskildt yttrande af Poppius.

Reservationer af Åkerberg.

Bilaga. Protokoll vid komiterades sammanträden.

Med anledning af finska nationella församlingens kyrkoråds anmälan om behofvet af förändringar i afseende på finska församlingens framtida tillvaro och hvad dermed egde gemenskap och en anhållan af Stockholms stads konsistorium om en reglering af ifrågavarande församlings angelägenheter, tillförordnade k. m:t genom en skrifvelse till konsistorium af den 27 juli 1836 en komité att utreda och föreslå de stadganden och åtgärder, hvilka kunde anses erfordêrliga för finska församlingens fortfarande bestånd eller skeende upplösning. Betänkandet afgafs den 7 september 1837. Öfver detsamma afgåfvos yttranden af öfverståthållareembetet den 2 augusti 1839, stadskonsistoriet den 6 februari 1832, finska församlingen den 5 november 1837 samt af kyrkorådet den 10 februari 1840. Ärendet anmältes den 14 december 1840 (se protokollet för ecklesiastikärenden samma dag punkten 20). K. m:ts beslut se protokollet.

Bibelkommissionen:

Bibelkommissionen. Proföfversättningar.

1. *Första Mosebok. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commission.*

Upsala 1837. 68 sid. 4:o.

2. *Jobs bok. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1837. 37 sid. 4:o.

3. *Propheten Jeremia. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commission.*

Upsala 1837. 72 sid. 4:o.

4. *Salomos ordspråk. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1837. 30 sid. 4:o.

5. *Salomos predikan. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1837. 13 sid. 4:o.

6. *Salomos Höga visa. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1837. 10 sid. 4:o.

7. *Ruths bok. Ny proföfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1837. 7 sid. 4:o.

8. *Esra bok. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1837. 12 sid. 4:o.

9. *Nehemia eller Esra andra bok. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl bibel-commissionen.*

Upsala 1837. 20 sid. 4:o.

10. *Esthers bok. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1837. 12 sid. 4:o.

1838.

Ang. rikets mått, mål och vigt.

Förslag till författning om rikets mått, mål och vigt.

Förvaras bland handlingarna till protokollet öfver civilärenden den 17 mars 1854 rörande k. propositionen n:r 6 om antagande af decimalsystemet för mått och vigt.

Komiterade: Kammarrådet Leon. Cassel och professorn Jakob Berzelius.

Bilagor. Författningsförslaget.

Jakob Berzelius, enskild promemoria, inneh. anmärkningar till författningsförslaget.

Ett tryckt exemplar af 1826 års förslag till k. m:ts nådiga förordning om hvad vid verkställigheten af den nya stadgan om mått och vigt iakttagas bör, försedt med några rättelser gjorda af komiterade.

Komiterade erhöllo i uppdrag att granska det nyssnämda af vetenskapsakademien upprättade förslaget af 1826 att sätta det i enlighet med hvad rikets ständer dermed anmärkt och k. m:t efter vetenskapsakademiens hörande öfver dessa anmärkningar gillat.

Betänkandet inkom den 28 september 1838. anmältes den 17 mars 1854. Om detta förslag se närmare historiken i ofvannämda k. proposition och dermed bifogade handlingar.

Tablåkomitén.

1. *C. G. Cassel. Tablå af det väsendtligen skiljaktiga emellan lagcommiteens förslag till allmän civillag och den nu gällande. — Giftermåls- och ärfda-balkarne.*
Stockholm 1838. VIII+213 sid. 4:o.

2. *C. G. Cassel. Tablå af det väsendtligen skiljaktiga emellan lagcommiteens förslag till allmän civillag och den nu gällande. — Jorda-balken.*
Stockholm 1838. 106 sid. 4:o.

3. *P. G. Norin. Tablå utvisande det väsentligen skiljaktiga emellan lag-committéens förslag till allmän civil-lag och den nu gällande. — Byggninga-balken.*
Linköping 1838. XII+105. 4:o.

4. *C. G. Cassel. Tablå af det väsendtligen skiljaktiga emellan lagcommiteens förslag till allmän civillag och den nu gällande. — Handels-balken.*
Stockholm 1838. 210 sid. 4:o.

5. *P. G. Norin. Tablå utvisande det väsendtligen skiljaktiga emellan lag-committéens förslag till allmän civillag och den nu gällande. — Utsöknings-balken.*

Linköping 1838. X+76 sid. 4:o.

K. m:t hade förordnat att hvarje ledamot skulle efter hand låta trycka sitt förslag som skulle delgifvas rikets domare och skulle de anmärkningar hvartill granskningen till äfventyrs kunde föranleda meddelas komitén för att vid en kollektiv pröfning sedan komma under öfvervägande.

Angående meningsskiljaktigheten mellan komiterade se förorden till ofvanstående samt de under år 1839 sid. 171 och följande anförda skrifter.

Andra Mosebok. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen. *Bibelkommissionen. Proföfversättning af andra Mose bok.*

Upsala 1838. 55 sid. 4:o.

1839.

Ang. kgl. teaterns bibehållande eller upplösning.

Underdånigt betänkande i fråga om kgl. teaterns framtida bibehållande eller dess upplösning.

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 15 maj 1839.

Komiterade: Statsrådet friherre G. F. Åkerhjelm, ordf., statssekreteraren S. A. Munthe, rådmannen Johan And. Biörck, förste expeditionssekreteraren Nils af Zellén.

Komiterade erhöllo den 9 november 1838 i uppdrag att yttra sig i fråga om direktionens för k. m:ts hofkapell och spektakler förslag af den 1 juli 1838 i fråga om kgl. teaterns bibehållande eller upplösning. Komiterade afgåfvo sitt betänkande den 1 mars 1839. K. m:ts och regeringens beslut se protokollet för den 4 maj 1839 punkten 1 samt för den 15 maj. Direktionens ofvannämda förslag finnes bifogadt sistnämda protokoll.

Ang. bergsdomstolarnes och bergsstatens organisation.

Betänkande med förslag till bergsdomstolarnes och bergsstatens i landsorterna förändrade organisation.

Förvaras bland handlingar till protokollet för civilärenden den 14 oktober 1853 angående bergsstatens befattningar.

Komiterade: Samme som vid betänkandet af 1832 (se sid. 134) om bergskollegium med undantag af M. G. Danckwardt, i hvars ställe direktören C. D. af Uhr har undertecknat betänkandet.

Bilagor. A. Förslag till ordinarie aflöning för bergstatens tjenstemän i landsorten.

B. Förslag till aflöning ad interim för etc.

Betänkandet afgafs den 13 april 1839, bergskollegiets utlåtande deröfver afgafs den 2 juli 1844. Ärendet anmältes den 16 oktober 1844 samt föredrogs slutligen den 14 oktober 1853 i sammanhang med rikets ständers skrifvelse den 22 februari 1845 angående indragning af bergsfogdetjensterna med flera handlingar.

Komiterade för tulltaxans öfverseende:

Ang. införsel af stenkol.

1. *Utlåtande i anledning af åtskilliga underdåniga ansökningar att dels tullfritt dels mot nedsatt tull få införa stenkol.*

Utgör bilaga till protokollet för handels- och finansärenden den 2 maj 1839, punkten 1. *Tryckt* se nedan.

Särskildt yttrande af Skogman.

Utlåtandet afgafs den 22 april 1839, föredrogs i samband med nedanstående den 8 februari 1840 (punkten 1).

2. *De af kongl. maj:t år 1839 i nåder tillförordnade serskilde komiterades för tull-taxans öfverseende och granskning underdåniga utlåtande med förslag till ny tull-taxa, jemte de hos komiterade förde protocoller med tillhörande handlingar.* Ang. ny tull-taxa.

Stockholm 1840. 184 sid.+15 tab. folio+180 (de till 1839 års tullkomité inkomna anföranden).

Komiterade: Presidenten C. D. Skogman, ordf., generaltulldirektören grefve Arv. Arvidson Posse, kommersrådet A. P. von Sydow, tulldistriktschefen Ol. Im. Fåhræus.

Sekreterare: E. C. Ljungstedt.

Bilagor. Litt. A. Komparativ uppgift å inhemska klädestillverkningen och folkmängden 1772—1837.

Litt. B. Tillverkningskvantiteterna vid svenska fabriker af kläden, sidenväfnader, segelduk, band, papper och porter 1780—1837.

Litt. C. Importen af bomull och bomullsgarn 1819—37.

Litt. D. Fabrikstillverkningarnas värde, antalet fabriksarbetare, handtverkare och idkare med betjening samt handtverkeriernas bevillning 1830—37.

Litt. E. Exporten af stångjern och bräder 1738—1838.

Ur protokollen 96 sid.

Särskildt utlåtande. Utlåtande angående införseltull å stenkol och stenkolsstybb jemte Skogmans särskilda mening i ämnet, sid. 8—12.

Särskilda yttranden och meningar. Särskildt yttrande af von Sydow angående skyddet för fabriks- och handtverksvaror, sid. 19—25; Skogman skiljaktig mening, sid. 26—27; Fåhræus särskildt yttrande angående tullbestämmelser å jernvaror, sid. 45—55; von Sydow i samma ämne, sid. 55—57; Skogman angående lindring i införseltull från varor från transatlantiska hamnar. sid. 86—88.

Tabellbilagor till protokollen: Jemförelse mellan spanmålspriserna i 14 utländska östersjöhamnar och å Stockholms börs 1827—36.

Tabellbilagor, utvisande de varor, som sedan 1730 varit under kortare eller längre tider förbjudna till införsel eller utförsel, samt upphäfda införselförbud.

I afsigt att underlätta de vid följande riksdag förestående öfverläggningar angående tullbevillningen tillförordnade k. m:t den 27 februari 1839 en komité till öfverseende af gällande tulltaxa. Komitén sammanträdde den 22 mars och afgaf sitt betänkande den 13 juni samma år; betänkandet föredrogs den 8 februari 1840 (punkten 1). Skrifvelse (n:r 33) till rikets ständer den 24 samma månad angående komiterades förslag till förnyad tulltaxa. Uti k. propositionen (n:r 31) samma dag angående bestämmande af stadigvarande tullafgifter på spannmål åberopas komiterades betänkande samt äfven i det propositionen bilagda protokollet öfver handels- och finansärenden den 8 februari samma år.

Ang. verkställigheten af vissa extra judiciella bestraffningar.

1. *Förslag till några förändrade bestämmelser i afseende på verkställigheten af vissa extra judiciella bestraffningar.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver justitieärenden den 29 mars 1859.

Komiterade: generalmajoren Adolf Ludvig von Post, ordf., generaladjutanterna grefve Carl Puke, grefve M. von Rosen, öfverstarne Carl Ludvig Dævel och E. A. Peyron, öfverstelöjtnanten F. V. Dassau, krigsrådet A. H. Branting, förste expeditionssekreteraren C. F. Meinander, majoren F. O. Silfverstolpe.

Komiterade voro desamma som den 18, 29 och 30 december 1837 förordnats att granska generaladjutanten af Dalströms förslag till tjenstgöringsreglemente.

Förslaget afgafs den 20 april 1839, aflemnades genom memorial af t. f. generaladjutanten för armén den 5 juni samma år. Sedan kår- och regementschefer blifvit hörda, föredrogs ärendet på krigsexpeditionens föredragning den 19 juli samma år; k. m:ts beslut se protokollet; föredrogs ånyo den 13 november 1841, hvarefter handlingarna öfverlemnades till justitiedepartementet. Utlåtande från styrelsen öfver fängelserna afgafs samma år.

Ang. fältförvaltningsreglemente.

2. *Förslag angående det af kammarrättsrådet Ekholm författade fältförvaltningsreglemente.*

Ang. ansvarsskyldigheten för regementenas gevär.

3. *Förslag angående uppbörds- och ansvarsskyldigheten för regementenas gevär.*

Ang. handelssjöfartens tillstånd.

Betänkande angående handelssjöfartens tillstånd samt om förändring af åtskilliga stadganden i afseende på samma näringsgren.

Förvaras i riksarkivet bland förvaltningens af sjöärenden och kommerskollegiets gemensamma utlåtanden 1840.

Komiterade: Konteramiralen chefen för förvaltningen af sjöärenden friherre O. G. Nordenskjöld, ordf., kommersråden A. P. von Sydow och Bernh. Rosenblad, premierlöjtnanten A. G. Oxehufvud, grosshandlarne Abr. Rydberg, C. F. Liljewalch och P. M. Lovén.

Sekreterare: Rob. Engelcke.

Särskilda meningar af: Sydow i fråga om burskap för skeppare; instämmande af Rydberg; Lovén i samma ämne.

Reservation af: Oxehufvud och Liljewalch med bilagdt förslag till kungörelse om förändrade stadganden rörande svenska skeppsdokument, i hvilken reservation Lovén till hufvudsakliga delar instämde.

Ur innehållet: Drägtigheten af de till Stockholm och Göteborg och andra svenska hamnar ankomna andra nationers fartyg än norska år 1815 och 1836.

Betänkandet omfattade följande hufvuddelar:

I. Förslag till förändringar i gällande föreskrifter om skeppshandlingar för fartyg som segla till utrikes ort.

Bil. Förslag till k. m:ts nådiga förordning om passhandlingar för fartyg som segla till utrikes ort.

II. Anmärkningar vid 1835 års seglationsordning.

Bil. Förslag till k. m:ts nådiga förordning angående rättigheten att föra befäl å svenska handelsfartyg samt hvad som erfordras för att till styrman derå blifva antagen.

III. Anmärkningar i anledning af några stadganden i Underrättelserna till tulltaxan.

IV. Förslag att på ändamålsenligt sätt till sjömännens bästa använda det under namn af föringen af tullmedlen utgående belopp.

V. Förslag till åtskilliga anstalter och åtgärder för handelssjöfartens bekvämlighet.

Denna afdelning omfattade följande rubriker: Inrättande af långrum, packhuset i Stockholm, rojning, hamnordningen och instruktionen för hamnkaptenen i Stockholm, förhalning af fartyg i hamn, fartygets förtöjning med varp, kajen i Stockholm, vedsedel.

VI. Yttrande om de i stapelstäderna af handeln och sjöfarten utgående afgifter.

Bilagor. 1. Tabell öfver värdet af Sveriges import och export 1820—37.

2. Tabell öfver lästetalet af rikets handelsfartyg 1810—37.

3. Tabell öfver lästetalet af handelsfartygen särskildt i Stockholm, Göteborg och Gefle och särskildt i alla öfriga stapelstäder tillsammans, 1810—37.

4. Summarisk förteckning på fribref utfärdade af kommerskollegium för fartyg, tillhörande invånare inom Sveriges nuvarande område, 1810—37.

5. Sammandrag öfver från utrikes orter inkomna och dit afgångna fartygs lästetal 1815—36.

Protokoll i februari och mars 1839, redogörande för yttranden af åtskilliga för upplysningars aflemnande inkallade sjökaptener samt af departementschefen i tullverket J. F. Fåhræus.

Historik. På hemställan af h. k. h. storamiralen tillförordnade k. m:t den 23 februari 1838 en komité för att inhemta och utreda navigationsskoleverkets tillstånd, sjömanshusens beskaffenhet och förhållandet med hvad i öfrigt till kofferdisjöfarten jemte sjöfolkets vård och behandling hörde samt härom afgifva yttrande, åtföljdt af förslag till de förändringar i gällande föreskrifter eller till de nya reglementariska stadganden, som för sjöfartens befrämjande kunde anses erforderliga.

Betänkandet afgafs den 15 maj 1839, anmältes den 27 juli samma år, då k. m:t befalte att kommerskollegium samfäldt med förvaltningen af sjöärenden skulle 1) afgifva yttrande angående de af komiterade i 1:a artikeln ifrågastälda föreskrifter rörande skeppsmätning och i sammanhang utarbeta förslag till förnyadt skeppsmätningsreglemente; 2) inkomma med utlåtande rörande alla frågor om förändring i gällande föreskrifter i afseende på passhandlingar i samma artikel med undantag af sista punkten angående de af öfverståthållarembetet meddelade pass för fartyg från Stockholm till utrikes ort, i hvilket afseende k. m:t inhemtat yttrande af öfverståthållarembetet och generaladjutanterna för armén och flottan; 3) efter generaltullstyrelsens hörande afgifva utlåtande öfver de i artikeln 2 framstälda anmärkningarna mot 1835 års seglationsordning och efter hörande af direktionerna för sjömanshusen afgifva utlåtande öfver den i artikeln 4 gjorda framställningen om s. k. föringen; 4) afgifva yttrande angående förändringar i hamnordningen och instruktionen för hamnkaptenen i Stockholm.

Kommerskollegium afgaf ett utlåtande den 10 december samma år, hvilket anmältes den 10 mars 1840 och 19 januari 1842; bref expedierades till kommerskollegium och generaltullstyrelsen; anmältes ånyo den 15 maj 1843, kollegiets och styrelsens gemensamma utlåtande finnes bilagdt protokollet samma dag.

Kollegiet afgaf ett utlåtande den 17 februari 1840 angående »föringen» hvilket anmältes den 13 april samma år; k. proposition (n:r 63) af den 14 maj samma år till rikets ständer angående »föringens» utbytande mot ett årligt anslag af tullmedlen.

Ett utlåtande af kollegiet afgafs den 23 juni 1840 med förslag till förordning om ändrade föreskrifter i afseende på passhandlingar och rättighet att föra befäl å svenska fartyg samt hvad som erfordrades för attblifva antagen till styrman. Utlåtandet anmältes den 22 februari 1841 (protokoll öfver civilärenden punkt 20). K. m:t beslöt utfärdande af en ny författning om de pass- och nationalitetshandlingar hvarmed svenska till orter utom Sverige gående fartyg borde vara försedda (förordning utfärdad den 1 mars 1841), men uppsköt pröfningen af de i författningsförslaget intagna föreskrifter om seglationsrättighetens urspräckning under olika förhållanden, hvilket ärende skulle företagas i sammanhang med öfriga; anmältes ånyo den 28 april 1842.

Frågan om behörigheten att föra befäl och om vilkoren för antagande till styrman skulle företagas till pröfning så snart frågan om navigationsskolor blifvit slutligt handlagd. Anmältes den 28 april 1842, förordning expedierades den 7 maj samma år.

Öfver 5:e artikeln angående hamnkaptenen och hamninstruktionen inhemtades utlåtanden af öfverståthållarembetet och kommerskollegium; kollegiets utlåtande den 11 oktober 1847 med dithörande handlingar ligger vid handlingar till protokollet öfver civilärenden den 21 januari 1848.

Tablåkomitén eller komiterade till åtgärders vidtagande i afseende på förslagen till civil- och kriminallag:

1. *Utlåtande den 28 maj 1839 i fråga om förslag till författning om förmyndarekamrars inrättande i stad och på landet.* *Ang. förmyndarekamrar.*

Förvaras bland handlingar till protokollet för justitieärenden den 1 augusti 1844.

Särskild mening af Boye.

Utlåtande afgafs af Svea hofrätt den 16 december 1839, af öfre borgrätten den 30 samma månad, af göta hofrätt den 28 februari 1840, och af skånska hofrätten den 30 mars samma år. Redogörelse för hofrätternas utlåtanden förekommer i Juridiskt arkif XI (för 1841) sid. 2 och följande.

Utdrag af högsta domstolens utlåtande den 23 mars 1840 finnes tryckt såsom bilaga till k. m:ts proposition n:r 23 den 1 aug. 1844 angående förändrad lydelse af 1 § i 23 kapitlet ärfdabalken och tillägg till 7 § i 20 kap. af samma balk.

2. *Tablå innefattande jemnförelse emellan lagcommiteens förslag till allmän civillag och den nu gällande. Förra delen, giftermåls-, ärfda-, jorda- och byggninga-balkar.* *Ang. jemförelse mellan lagkomiténs förslag till civillag och gällande lag.*

Stockholm 1839. XV+100+VI+123+VII+100+IX+116+2+XVI sid. 4:o.

— — — — — *Senare delen, handels-, utsöknings-, och rättegångs-balkar, jemte särskild redovisning för åtskilliga i 1734 års lag upptagna, men i lagförslaget uteslutna economiska stadganden.*

Stockholm 1839. X+188+VI+82+XIV+296+4+2 sid. 4:o.

Komiterade: Lagmannen C. G. Cassel, häradshöfding P. G. Norin, f. d. revisionssekreteraren friherre L. Joh:son Boye och (senare) häradshöfdingen L. Montén.

Sekreterare: vice häradshöfdingen A. L. von Strussenfelt.

Bilaga. Utdrag af protokollet hos den för åtgärders vidtagande i afseende på förslagen till allmän civil- och kriminallag af k. m:t i nåder förordnade komité den 26 mars 1836.

Innehåller redogörelse för komiterades skiljaktiga meningar angående planen för arbetet.

I anledning af rikets ständers skrifvelse den 1 december 1834 tillförordnades komiterade den 4 novemher 1835. I stället för ursprungligen ut-

sedde ledamoten, advokatfiskalen P. Staaff, tillförordnades Cassel. Montén inträdde i komitén först den 1 december 1838.

Ofvanstående tablåer äro utarbetade af Cassel och Norin. Af Boye utgåfvos:

Ludv. Joh:son Boye. Yttrande angående civillagförslagets plan och grundsatser, så vidt de förekomma uti giftermåls-, ärfda-, jorda-, handels- och utsöknings-balkarne.
Stockholm 1839. 38 sid. 8:o.

Förslag till tableau, utvisande de väsendtligaste skiljagtigheter emellan nu gällande lagbud, och stadganderne i förslag till civillag, samt den del deraf, som omfattar giftermåls- och ärfda-balkarne. Med anmärkningar.
Stockholm 1837. VIII+246 sid. 8:o.

Förslag till tableau, utvisande de väsendtligaste skiljagtigheter emellan nu gällande lagbud, och stadganderne i förslag till civillag, samt den del deraf, som omfattar jorda-balken. Med anmärkningar.
Stockholm 1838. 139 sid. 8:o.

Förslag till tableau, utvisande de väsendtligaste skiljagtigheter emellan nu gällande lagbud, och stadganderne i förslag till civillag, samt den del deraf, som omfattar handels-balken. Med anmärkningar.
Stockholm 1838. 199 sid. 8:o.

Förslag till tableau, utvisande de väsendtligaste skiljagtigheter emellan nu gällande lagbud, och stadganderne i förslag till civillag, samt den del deraf, som omfattar utsöknings-balken. Med anmärkningar.
Stockholm 1839. 39 sid. 8:o.

Dessutom 3 sid. förklaring till författarens vänner. Stockholm 1839.

Tableau, utvisande de väsendtligaste skiljagtigheter emellan nu gällande lagbud, och stadganderne i förslag till civillag, samt den del deraf, som omfattar giftermåls-, ärfda- och jorda-balkarne.
Stockholm 1839. 361 sid. 8:o.

Tableau, utvisande de väsendtligaste skiljaktigheter emellan nu gällande lagbud, och stadganderne i förslag till civillag, samt den del deraf som omfattar handels- och utsöknings-balkarne. Med anmärkningar.

Stockholm 1840. 271 sid. 8:o.

3. *Utlåtande den 25 november 1839 rörande förändringar i gällande föreskrifter om bysättning.* *Ang. bysättning.*

Utgör bilaga till k. propositionen n:r 68 den 3 juli 1840 och är infördt i högsta domstolens protokoll den 21 februari 1840.

Genom justitiestatsministerns skrifvelse den 7 mars 1839 fingo komiterade i uppdrag att inkomma med sitt utlåtande. Högsta domstolens utlåtande af den 19 mars 1840 ingår som bilaga till nämda k. proposition.

4. *Samma dag. Förslag till förordning angående uppror, upplopp och olofliga sammankomster.* *Ang. förordning mot upplopp etc.*

Infördt i högsta domstolens protokoll den 6 februari 1840, hvilket utgör bilaga till k. propositionen n:r 72 den 3 juli 1840. Förvaras i original bland handlingar till protokollet öfver justitieärenden den 8 juni 1841.

Särskild mening af Boye.

Högsta domstolens utlåtande den 19 mars 1840 finnes äfven tryckt såsom bilaga till nämda k. proposition.

Rikets ständer besvarade den k. propositionen genom skrifvelse den 8 maj 1841, hvari de, som icke bifallit k. m:ts förslag, afgåfvo eget förslag. Detta blef icke af k. m:t godkändt (se k. m:ts svar den 10 juli 1841 angående af rikets ständer beslutade lagändringar). Frågan kom att anstå tills vidare.

5. *Utlåtande den 25 november 1839 i fråga om förändring eller upphäfvande af k. förordningen den 9 maj 1835 om hvad iakttagas bör vid handel om lösören.* *Ang. handel om lösören.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver justitieärenden den 8 juni 1841.

Särskild mening af Boye.

Genom k. m:ts beslut den 24 april 1839 fingo komiterade sig uppdraget att yttra sig i ämnet. Utlåtandet föredrogs i högsta domstolen den 19 mars 1840, anmältes i statsrådet den 8 juni 1841 i sammanhang med rikets ständers skrifvelse i ämnet af den 18 februari 1841.

Ang. fullgörande af underrätts utslag i skuldfordringsmål.

6. *Samma dag. Förslag till lagstadgande i afseende på fullgörande af underrätts utslag i skuldfordringsmål.*

Förvaras på senast angifna ställe.

Komiterade erhöllo uppdrag att yttra sig i detta ämne genom k. m:ts beslut den 24 april samma år. Utlåtandet föredrogs i högsta domstolen den 6 februari 1840 och i statsrådet den 8 juni 1841 i sammanhang med rikets ständers skrifvelse i ämnet, och skulle frågan om proposition till rikets ständer för närvarande förfalla.

Ang. lagfart af fast egendom.

7. *Samma dag. Förslag till förändrade föreskrifter om skyldigheten att lagfara fast egendom.*

Förvaras sammastädes.

Föredrogs i högsta domstolen och i statsrådet i sammanhang med rikets ständers skrifvelse i ämnet den 18 november 1840 samma dagar som näst föregående. Jemför k. propositionen n:r 25 den 1 augusti 1844 rörande ändring af k. förordning den 13 juni 1800 i fråga om ansvar för underlåtenhet att inom föreskrifven tid lagfara fast egendom.

Ang. fredlysningsstadga för kanal eller slussverk.

8. *Förslag till allmän fredlysningsstadga för kanal- eller slussverk.*

Förvaras bland handlingar till protokollet för justitieärenden den 6 april 1854 rörande k. proposition om allmän fridlysningsstadga.

Genom k. skrifvelse den 4 mars 1835 hade komiterade fått sig uppdraget att afgifva förslag i ämnet, i anledning af att fråga väckts om fridlysningsstadga för göta kanal samt förslag dertill uppgjorts. (Se 1831 sid. 127—128).

Betänkandet, som äfven är undertecknadt af L. Montén, afgafs den 11 december 1839, anmältes den 21 samma månad. Högsta domstolens utlåtande den 19 mars 1840 finnes bifogadt.

Ang. förmyndares redovisning.

9. *Samma dag. Utlåtande angående förmyndares redovisningsmål och de s. k. tysta förmånsrätter.*

Förvaras bland handlingar till protokollet för justitieärenden den 1 augusti 1844.

Genom note ur protokollet den 24 april 1839 fingo komiterade befallning att bepröfva om och hvilka ändringar och förbättringar i lagens stadganden om ifrågavarande ämne vore lämpliga och nödiga. Anmältes den 21 december samma år i statsrådet, föredrogs i högsta domstolen den 23 mars 1840. Högsta domstolens protokoll är tryckt som bilaga till k. m:ts proposition n:r 24 den 1 augusti 1844 angående ändring af 8, 9 och 10 §§ i 17 kap. handelsbalken samt förklaring af 2 § i samma kapitel.

10. *Angående arseniks försäljning eller innehafvande af obehörig person.* Ang. arseniks försäljning.

Högsta domstolens utlåtande den 6 februari 1840; anmältes den 27 mars 1844.

11. *Förslag till förändringar i 1, 2 och 10 §§ 3 kapitlet och 1 § 5 kap. giftermålsbalken samt 1 § af 8 kap. ärfdabalken.* Ang. vissa lagförändringar.

Högsta domstolens utlåtande den 19 mars 1840.

Utlåtande den 3 juni 1839 öfver de af åtskilliga fartygschefer gjorda anmärkningar mot det år 1834 utgifna reglementet för k. m:ts flotta vid tjenstgöringen samt hushållningen och redogörelsen under sjöexpeditioner. Ang. redogörelsen under sjöexpeditioner.

I riksarkivet uti afskrift bland handlingar till protokollet för sjöförsvarsärenden den 19 juli 1841.

Komiterade: Se 1834 sid. 148.

Underdånigt betänkande med dertill hörande handlingar angående fattigvården i Stockholms stad. På kongl. maj:ts nådigste befallning till trycket befordrade. Ang. fattigvården i Stockholm.

Stockholm 1839. 229 sid. 4:o.

Komiterade: Erkebiskopen Joh. Olof Wallin, ordf., öfverståthållaren Axel Möllerhjelm, justitierådet E. W. Bredberg, biskopen C. I. Heurlin, t. f. polismästaren O. Hultberg, grosshandlaren G. F. Smerling, hofarkitekten J. Carlberg, förste expeditionssekreteraren J. F. Fåhræus, grosshandlaren And. Berg, bryggaren G. Lychou, kyrkoherden Zach. Fuchs, handlanden Joh. Wedberg, förste expeditionssekreteraren F. J. Lorichs.

Sekreterare: Magistratssekreteraren lagmannen Edv. Gabr. Runeberg.

Ur innehållet: Berättelse angående uppkomsten och utvecklingen af ordnade fattigvårdsanstalter i Stockholm, sid. 3—85.

Berättelse angående befintliga allmänna fattigvårdsinrättningar i hufvudstaden, sid. 85—123.

Berättelse angående öfriga barmhertighetsverk och fromma stiftelser i hufvudstaden, sid. 124—166.

Stockholms stads konsistorii yttrande den 2 november 1837 angående fattigvården i hufvudstaden och i dithörande ämnen, sid. 166—172.

Öfverståthållarens utlåtande den 30 juni 1838 i samma ämnen, sid. 172.

Reservationer och yttranden af: A. Berg sid. 218—221, J. O. Wallin sid. 221, 224—225, J. Carlberg sid. 222—223, F. J. Lorichs sid. 225—227.

Historik. Se betänkandet om fattigvården i riket utom Stockholms stad. Afdelningen, som hade att afgifva betänkande rörande fattigvården i hufvudstaden, skulle enligt k. m:ts beslut den 26 oktober 1838 bestå dels af ledamöter, hvilka k. m:t vid samma tillfälle förordnade, dels af en deputerad från hvarje af hufvudstadens territorialförsamlingar.

Betänkandet afgafs den 5 juni 1839.

Ang. fattigvården i riket utom Stockholm.

Underdånigt betänkande med dertill hörande handlingar angående fattigvården i riket utom Stockholms stad jemte dermed sammanhang egande ämnen. På kongl. maj:ts nådigste befallning till trycket befordrade.

Stockholm 1839. 343 sid. 4:o.

Komiterade: Förre presidenten friherre S. A. Leijonhufvud, ordf., justitierådet grefve Carl Sparre, t. f. statssekreteraren Georg Ulfsparre, biskopen t. f. statssekreteraren d:r C. I. Heurlin, landshöfdingen friherre C. H. Rålamb, generaldirektören Clas Livijn, kammarherren V. P. Morath, bruksegaren grefve Hermanson, öfverstlöjtnanten grefve Jakob Hamilton, kammarrådet P. G. Melin, majoren A. A. Palander, prosten d:r Nils Jac. Anjou, bryggaren D. Helsingius, v. kontraktsprosten N. Åstrand, landssekreteraren G. P. Möller, bruksegaren J. Wærn, fabrikören J. Falkman, riksdagsfullmäktigen Hans Jansson.

Sekreterare: magistratssekreteraren i Stockholm lagmannen Edv. Gabriel Runeberg.

Bilagor. Litt. A. Förslag till kommunallag, med reservationer, sid. 77—108.

Litt. B. Utlåtande angående barnauppfostran och dermed i samband stående frågor, jemte reservationer, sid. 109—119.

Litt. C. Utlåtande om gesällvandringen, sid. 120—127.

Litt. D. Utlåtande om allmänna sjukvården, sid. 128—133.

Litt. E. Utlåtande om laga försvar och dermed sammanhang egande ämnen, sid. 134—149.

Litt. F. Utlåtande om frivilliga arbetsinrättningar tvångsarbetshus och korrektionsfängelser, med reservationer, sid. 150—173.

Litt. G. Utlåtande om passförfattningarna, sid. 174—178.

Litt. H. Förslag till stadga om fattigvården i riket utom Stockholms stad, med reservationer, sid. 179—195.

Ur innehållet. Uppkomst och utveckling af lagstiftningen angående fattigvården, sid. 3—14.

Tabell. Sammandrag af de från k. m:ts befallningshafvande inkomna tabellariska uppgifter angående tillståndet af fattigvården i riket år 1836.

Särskilda anföranden af ordf. sid. 196—323.

Reservationer af: Helsingius sid. 324—325; Sparre, Hamilton, von Hermansson, Möller, Falkman, Welin, Anjou, sid. 326—327; Hermansson, sid. 327—329; Welin, sid. 329—332; Hamilton, sid. 332; Helsingius, sid. 332—333; Heurlin, Welin, Åstrand och H. Jansson, sid. 333; Möller, Rålamb, Helsingius, Welin, Anjou och Åstrand, sid. 344; H. Jansson, Hamilton, Möller, sid. 337; Morath och Welin, sid. 338; Rålamb, Heurlin, Jansson, sid. 339; Anjou, sid. 340.

K. m:t beslöt den 17 mars 1837 att förordna en komité till utarbetande af ett förslag till allmän stadga om fattigvården i riket för att meddelas näst sammanträdande riksdag. Sedan k. m:ts befallningshafvande och konsistorierna inkommit med infordrade uppgifter och yttranden, föreskref k. m:t den 26 oktober 1838, att komitén skulle utgöras af tvenne afdelningar, nemligen en för riket i allmänhet och en särskildt för hufvudstaden, samt förordnade ordförande och ledamöter i den förra afdelningen med uppdrag att jemte utarbetande af förslag till stadga om fattigvården äfven dervid taga i öfvervägande de förhållanden och författningar, som med samma angelägenhet stode i sammanhang eller derpå hade inflytande samt med betänkande i detta afseende inkomma.

Komiterade sammanträdde den 15 januari 1839. Betänkandet afgafs den 8 juni samma år. Kammarkollegiets utlåtande den 4 december 1839 är tryckt såsom bilaga till den k. skrifvelse (n:r 8) den 1 februari 1840, hvarigenom betänkandet öfverlemnades till rikets ständer. Komiterades yttrande i förslaget om kommunallagarna angående sockenstämma föredrogs i sammanhang med kyrkolagskomiténs förslag i ämnet, se k. propositionen (n:r 9) med förslag till ny förordning och k. skrifvelse (n:r 35) den 2 mars 1840 till rikets ständer med förslag angående kommunal- och municipalstyrelse. På ecklesiastikexpeditionens föredragning anmältes komiterades hemställan sid. 39 om fortfarande stadgande att på fylleri begifna personer icke egde valrätt och valbarhet vid befattningar som innefatta medborgerligt förtroende (ingen åtgärd); yttrandet sid. 44—49 om hemmansklyfning öfverlemnades till rikets ständer i sammanhang med hemmansklyfningskomiténs förslag; yttrandet sid. 49 om stattorparesystemet ledde för närvarande till ingen åtgärd, utan skulle förekomma vid behandlingen af förslaget till lego stadga, yttrandet sid. 51 om skjutsningsskyldigheten skulle afgöras i sammanhang med frågan om skjutsväsendet; yttrandet sid. 63 om tjenstehjonsförhållanden och legostadgan skulle hvila, tills förslaget litt. E. blefve pröfvat, yttrandena litt. G. om passförfattningar skulle hvila till kommunallagens antagande.

På krigsexpeditionens föredragning anmältes den 22 november 1839 yttrandet sid. 65 om värfvade krigsmäns permittering etc.

Öfver litt. E angående laga försvar afgaf justitiekanslern utlåtande den 25 augusti 1840 med förslag till förnyad stadga om laga försvar, anmältes den 14 maj 1842, högsta domstolens yttrande inkom den 10 juni samma år, remitterades till fångvårdsstyrelsen jämte ett annat i justitieexpeditionen utarbetadt förslag i samma ämne. Besvarades den 16 augusti 1845. Ärendet afgjordes den 29 maj 1846 och ny förordning om lösdrifvare beslöts. Jemför äfven Schmidt. Juridiskt arkif b. 19 sid. 194 och följande.

Öfver förslaget litt. F rörande arbets- och korrektionsinrättningar etc. inkommo utlåtanden af fångvårdsstyrelsen den 11 mars 1840 och den 25 augusti 1845 samt af justitiekansleren den 25 augusti 1841; anmältes den 14 maj 1842 och 29 maj 1846.

Öfver en del af betänkandet rörande oäkta barns underhåll hördes justitiekansleren samt lagkomitén.

Komiterade till kyrkolagens öfverseende:

Ang. kungörelsers uppläsande för församlingen.

1. *Om förändringar i sättet för kungörelsers uppläsande för församlingen.*

Inkom den 21 juni 1839, anmältes den 5 oktober (punkt 7) samma år; uppsköts till afgörande i sammanhang med komiterades förslag till ny kyrkolag.

Ang. sockenstämma och kyrkoråd.

2. *Förslag till förordning om sockenstämma och kyrkoråd.*

Stockholm 1839. 12 sid. 4:o.

Skiljaktiga meningar sid. 9—12 af Knös, Bergfalk, Thomander och Tegnér.

Bilaga. Förslaget till förordning.

Afgafs i juni 1839 anmältes den 12 juli samma år (punkt 6), då komiterades hemställan om kyrkopligtens afskaffande öfverlemnades till justitieexpeditionens föredragning. Högsta domstolens utlåtande infordrades; högsta domstolen anbefalte hofrätterna att inkomma med utlåtanden. För skånska hofrättens yttrande af den 27 november 1839 och för göta hofrätts af den 19 december 1839 redogöres i Juridiskt arkif band XI sid. 40 och följande. K. propositionen (n:r 9) den 1 februari 1840 angående ny förordning i ämnet.

Ang. ansökningar till prestерliga lägenheter.

3. *Förslag till författning om hvad vid ansökning till presterliga lägenheter iakttagas bör.*

Afgafs den 19 juni 1839, anmältes den 2 juli samma år (punkt 8), remitterades till konsistorierna, anmältes den 14 december 1839, remitterades till prestеståndet, anmältes den 12 november 1845.

Ofvanstående utlåtanden förvaras i riksarkivet bland komitéer angående ecklesiastikärenden

4. *Förslag till förordning om folkundervisning.* *Ang. folkundervisningen.*

5. *Utlåtande angående enskilda sammankomster.* *Ang. enskilda sammankomster.*

Komiterade: Biskopen C. I. Heurlin, ordf., biskopen Esaias Tegnér, justitieborgmästaren Joh. Ullberg, professorerna A. E. Knös, Joh. Henr. Thomander och P. E. Bergfalk, kyrkoherden Abr. Z. Petterson, prosten L. G. Mittag.

Sekreterare: J. R. Carlson.

Se för öfrigt sid. 103 angående 1828 års kyrkolagförslag samt vid 1846 års förslag.

Högsta domstolens utlåtande den 16 oktober 1844.

I anledning af rikets ständers skrifvelse den 23 november 1854 afskrefvos målen.

Betänkande med förslag till navigationsskolors inrättande. *Ang. navigationsskolor.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 30 mars 1841.

Komiterade: Premierlöjtnanten A. G. Oxehufvud, ordf., premierlöjtnanten Carl Fr. Coijet, astronomie professorn N. H. Selander, navigationsläraren P. J. Högfeldt.

Ur innehållet. Om navigationsväsendet i Sverige från äldre tider.

Bilagor. Förslag till reglemente för navigationsundervisningsverken i riket.

Förslag till förordning angående examina för befäl och underbefäl till handelsflottan från och med år 1844 med formulär.

Förslag öfver kostnaderna för navigationsläroverkets och de öfriga navigationsskolornas i riket organisation i ett för allt.

Förslag öfver årliga kostnaderna för dito dito.

Protokoll den 12 april 1839 (första sammanträdet) — 17 juli samma år, innehållande komiterades öfverläggningar och upplysningar af tillkallade personer.

Komiterade tillförordnades den 6 mars 1839 med uppdrag att utarbeta förslag till navigationsskolor i riket äfvensom till föreskrifter rörande examina för såväl navigationsskolelärare som befäl och underbefäl vid handelsflottan.

Betänkandet afgafs den 9 aug. 1839 och remitterades i enlighet med hvad från början var bestämdt till handelssjöfartskomitén, som deröfver afgaf utlåtande den 24 maj 1840. Se vidare sid. 183 angående detta.

Ang. hemmansklyfning. *Underdånigt betänkande med dertill hörande handlingar angående hemmans klyfning och afsöndring af jord eller andre lägenheter från hemman.*

Stockholm 1839. 57 sid. + 6 tabeller. 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen frih. C. H. Rålamb, biskopen C. I. Heurlin, revisionssekreteraren Arvid Faxe, kammarrådet L. E. Cassel, riksgäldsfullmäktigen Hans Jansson.

Sekreterare: J. A. Björkman, länsbokhållare.

Reservationer af: Faxe och H. Jansson.

Bilagor. Tablå 1—6 angående hemmansklyfningar, jordafsöndringar, förpantningar af jord, mindre torp och backstugor verkställda hemmansklyfningar och verkställda jordafsöndringar.

I anledning af rikets ständers skrifvelse den 17 september 1834 tillförordnade k. m:t genom k. bref den 16 november 1838 komiterade. Betänkandet afgafs den 2 oktober 1839, anmältes den 16 november 1839 (se protokollet öfver kammarärenden punkt 14). Betänkandet öfverlemnades till rikets ständer med k. skrifvelse n:r 5 den 27 januari 1840; anmältes ånyo den 13 juli 1853 i sammanhang med landshöfdingarnes år 1841 inkomna utlåtanden angående minsta hemmanstalet, hvartill klyfning finge ske utan anmälning.

Ang. befästningar i skärgården. *Betänkande angående de punkter i svenska skärgården som företrädesvis borde befästas.*

Komiterade: Generallöjtnanterna grefve Magnus Brahe, ordf., och friherre G. B. Cederström, konteramiralen O. G. Nordenskjöld, generallöjtnanterna C. Reuterskjöld och C. Lovisin, generaladjutanten för flottan C. af Klint, generalmajorerna G. Peyron och J. P. Lefrén, generaladjutanten C. Akrell.

Sekreterare: C. F. Meijer.

Den 25 oktober 1839 tillförordnades en komité för kustförsvaret.

Den 8 december 1839 inkommo till kommandoexpeditionen två betänkanden af befästningskomitén i ofvannämda ämne och öfverlemnades den 17 samma månad till statssekreteraren för krigsärenden.

Ang. inkvarteringsordning för Stockholm. *Betänkande med förslag till inkvarteringsordning för Stockholms stad.*

Komiterade: Öfverståthållaren A. Möllerhjelm, generalmajoren H. G. af Melin, samt en från hvartdera af garnisonsregementena vald officer och fyra af inkvarteringskommissionen utsedde.

K. m:t hade den 1 maj 1826 tillförordnat en komité bestående af öfverståthållaren och dåvarande chefen för ingeniörkåren friherre Franc Sparre samt personer på ofvannämda sätt utsedde att ingifva förslag till ny

inkvarteringsordning. Då emellertid ingenting blef åtgjordt, lät k. m:t den 23 april 1836 härom erinra öfverståthållaren och förordnade af Melin att efterträda Sparre och skulle förslaget inkomma inom den 1 okt. samma år.

Betänkandet afgafs genom skrifvelse från öfverståthållarembetet och med utlåtande af Stockholms stads inkvarteringskommission 1839, öfverlemnades till rikets ständer genom k. skrifvelse (n:r 22) den 15 januari 1840. Rikets ständer svarade i skrifvelse den 20 januari 1841. I anledning häraf ny kungl. skrifvelse (n:r 109) den 11 mars samma år angående inkvarteringsskyldigheten i Stockholm. Se vidare k. skrifvelse (n:r 47) den 16 september 1844 i ämnet.

Bibelkommissionen; proföfversättningar.

1. *Tredje Mose bok. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1839. 40 sid. 4:o.

2. *Fjerde Mose bok. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1839. 53 sid. 4:o.

3. *Femte Mose bok. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1839. 47 sid. 4:o.

4. *Josua bok. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1839. 31 sid. 4:o.

5. *Domare-boken. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1839. 32 sid. 4:o.

1840.

Ang. förbättrade anstalter för arméns sjukvård.

Förslag till förbättrade anstalter för arméns sjukvård i fält; på kongl. maj:ts nådigste befallning till trycket befordradt.

Stockholm 1842. 75 sid.+XLVII+4 planscher. 4:o.

Komiterade: T. f. presidenten i krigskollegium generalmajoren friherre Gust. Peyron, generalmajoren J. P. Lefrén, assessorn i sundhetskollegium Dan. Ekelund, kaptenen vid flottan R. V. Bæckborg, majoren T. V. Lode, lifmedikus Carl Thelning.

Sekreterare: Kanslisten i krigsexpeditionen C. G. Årman.

Bilagor. Tab. n:r 1. Utvisande behofvet af utrednings- och inventariepersedlar för rörliga sjukvårdsinrättningar.

Tab. n:r 2. Utvisande behofvet af säng- och beklädnadspersedlar för ett flyttande sjukhus af 100 sjuksängar.

Tab. n:r 3. Utvisande behofvet af sjukvårdspersedlar för ett stående sjukhus af 1000 sjuksängar.

Tab. n:r 4. Utvisande behofvet af sjukvårdspersedlar för officerare.

Tab. n:r 5—6. Utvisande erforderlig utredning för den till daglig tjenstgöring anställda personal af militärbefäl, läkare och civile tjänstemän samt betjäning.

Bihang. Upplysande noter, författade af Thelning, s. I—XLVII, jämte 4 planscher framställande förbinderivagnar och olika slags bårar för transport af sårade.

Ur innehållet sid. 4—7. Uppgifter rörande sjukvården under 1788 och 1808 årens krig.

Historik. I anledning af framställning af h. k. h. kronprinsen såsom generalbefälhafvare i fjerde militärdistriktet tillförordnades komitén genom kungl. bref den 8 januari 1839 med uppdrag att fullständigt omarbeta de för sjukvården vid krigsmagten utfärdade reglementen och föreskrifter. Betänkandet afgafs den 8 januari 1840, hvarefter sundhetskollegium den 11 juni 1840 deröfver afgaf sitt utlåtande, som finnes tryckt i sammanhang med komiterades betänkande. Vid det tryckta betänkandet är äfven fogadt ett yttrande af dåvarande statsrådet och chefen för landtförsvarsdepartementet generallöjtnanten friherre G. B. Cederström om sättet att verkställa komiténs förslag till en förbättrad organisation af arméns sjukvård, hvilket yttrande var ämnadt att läggas till grund vid hans föredragning af ärendet inför k. m:t. Ett kort före statsrådets i december 1840 inträffade afskedstagande uppkommet hinder för den nya generalsjukvårdsstyrelsens sammansättning vållade, att ärendet, som var beredt till föredragning i november 1840, måste tillsvidare blifva hvilande, hvarvid k. m:t under följande år befalte förslagets tryckande samt utdelande till vissa myndigheter. Den 14

september 1842 tillförordnades en komité för granskning af förslaget; dess utlåtande afgafs den 19 januari 1843. (Se detta).

Uti statsverkspropositionen till 1844—45 års riksdag gjordes med hänvisning till komiterades förslag en del framställningar om anslag till reserv- och fältläkare.

Den 30 december 1854 afgaf sundhetskollegium skrifvelse med förslag angående ordnande af arméns sjukvård i fält. (Tryckt i Hygiæa 1855 sid. 289 o. f.).

Handelssjöfartskomitén: utlåtande den 24 maj 1840 angående det af en särskild komité utarbetade förslag till organisation af navigationsskolor. *Handelssjöfartskomitén, ang. organisation af navigationsskolor.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 30 mars 1841.

Komiterade: Se 1839 sid. 168.

Utlåtandet jämte navigationsskolekomiténs betänkande (se sid. 179) remitterades till förvaltningen af sjöärenden och kommerskollegium, som deröfver afgåfvo gemensamt utlåtande den 18 augusti 1840. Dessa handlingar anmältes den 30 mars 1841 i sammanhang med rikets ständers skrifvelse den 13 februari 1841, hvari rikets ständer tillkännagåfvo att de efter inhämtad kännedom om navigationsskolekomiténs förslag anvisat ett anslag till upprättande af navigationsskolor i Stockholm, Göteborg, Gefle, Malmö och Kalmar. K. m:t fastställde reglemente för navigationsskolor i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de förslag, som afgifvits af förvaltningen af sjöärenden och kommerskollegium uti deras ofvannämnda utlåtande. (Se protokollet öfver civilärenden den 30 mars 1841 punkt 14). Reglemente för de navigationsskolor som på allmän bekostnad inrättas utfärdades den 7 april 1841.

Utlåtande den 10 september 1840 i anledning af de af statsrådet och chefen för sjöförsvarsdepartementet mot den nya redaktionen af 1834 års reglemente för tjenstgöringen och hushållningen till sjös framstälda anmärkningar. *Ang. hushållningen till sjös.*

Förvaras uti riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 19 juli 1841.

Komiterade m. m.: (Se 1834 (sid. 148) och 1839 (sid. 175).

Bibelkommissionen:

1. *Propheten Habacuc. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.* *Bibelkommissionen, proföfversättningar.*

Upsala 1840. 5 sid. 4:o.

2. *Propheten Zephanja. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*
Upsala 1840. 6 sid. 4:o.

3. *Propheten Haggai. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*
Upsala 1840. 4 sid. 4:o.

4. *Propheten Zacharja. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*
Upsala 1840. 14 sid. 4:o.

5. *Propheten Malachia. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*
Upsala 1840. 6 sid. 4:o.

6. *Propheten Amos. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*
Upsala 1840. 10 sid. 4:o.

7. *Propheten Obadja. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*
Upsala 1840. 4 sid. 4:o.

8. *Propheten Jona. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*
Upsala 1840. 5 sid. 4:o.

9. *Propheten Micha. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*
Upsala 1840. 8 sid. 4:o.

10. *Propheten Nahum. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*
Upsala 1840. 5 sid. 4:o.

11. *Propheten Daniel. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*
Upsala 1840. 21 sid. 4:o.

12. *Propheten Osea. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1840. 12 sid. 4:o.

13. *Propheten Joel. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.*

Upsala 1840. 6 sid. 4:o.

1841.

Ang. nya trossplaner. *Betänkande den 20 januari 1841 af komiterade för uppgörande af förslag till trossplaner för kavalleri och infanteri.*

Komiterade: T. f. presidenten, generalmajoren G. Peyron, ordf., öfversten D. L. Silfverstolpe, majoren F. V. Lode, löjtnanten J. R. Stårck.

Historik. Jemför historiken vid betänkandet angående trossplaner år 1831 (sid. 127).

T. f. presidenten i krigskollegium hemställde den 4 december 1838 om tillsättande af en komité för utarbetande af fullständiga trossplaner för kavalleri och infanteri. Komiterade tillförordnades genom generalorder n:r 1486 den 5 december samma år. Betänkandet afgafs den 20 januari 1841. Krigskollegiets utlåtande den 10 juni samma år.

Ang. jämkningar i lifgarderegementenas aflöning. *Betänkande angående jämkningar i lifgardesregementenas aflöning med hänsyn till nedsatt statsanslag.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 10 juni 1841.

Komiterade: Generallöjtnanten friherre C. Lovisin, ordf., generallöjtnanten C. F. Lorichs, generalmajoren Axel Möllerhjelm, generaladjutanten Stellan Mörner, öfverstlöjtnanten grefve Cárl Puke, majoren C. Nauckhoff, krigsrådet A. H. Branting, statskommissarien I. Tauvon.

Sekreterare: Abr. Vict. Kock.

Bilagor. Litt. A. P. m. af öfverkommendanten C. F. Lorichs den 27 januari 1841 angående nummerpersonalen vid nämnda regementen.

Litt. B. Staterna för samma regementen.

Litt. C. Behållningen af lön för hvarje grad vid Svea lifgarde efter skedda vanliga afdrag.

Litt. D—G. Diverse kalkyler öfver besparingar.

Litt. H—K. Diverse kalkyler rörande musiken.

Särskilda yttranden af Tauvon, Lorichs, Branting och Puke.

Historik. K. m:t tillförordnade komiterade den 18 januari 1841 för att utreda och angifva, på hvilket i militäriskt och ekonomiskt hänseende lämpligaste sätt möjligt vore att nedsätta lifgardesregementenas i hufvudstaden aflöningsanslag till hvad riksstaten bestod och att tillika uti sak och siffra utvisa de olägenheter, förluster eller nya kostnader, hvilka genom en förändrad reglering till äfventyrs blefve oundvikliga i anseende till helgden af gällande passevolanskontrakt samt den militära tjenstgöringens bestridande på

ett sätt hvarigenom hufvudstadens lugn och säkerhet skyddades. Betänkandet afgafs den 15 februari 1841. Öfver detsamma afgåfvos gemensamt utlåtande af krigskollegium och statskontoret den 15 mars 1841 samt af h. k. h. kronprinsen såsom generalbefälhafvare i 4:de militärdistriktet den 23 februari 1841. Dessa utlåtanden förvaras vid akten. Ärendet föredrogs den 10 juni 1841.

Betänkande angående den årliga sjukvårdskostnaden vid allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm. *Ang. sjukvårdskostnaderna vid allm. garnisonssjukhuset.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 29 september 1841.

Komiterade: Generalmajoren J. P. Lefrén, ordf., generaldirektören C. J. Ekströmer, öfverstlöjtnanten G. Söderberg.

Sekreterare: C. G. Årman, protokollssekreterare.

Bilagor omnämnas i betänkandet, men äro ej återfunna.

Bihang. Upplysningar angående garnisonssjukhusets tillstånd och förvaltning 1836—1840, af t. f. öfverfältläkaren för Stockholms garnison, förste lifmedikus C. Thelning.

Komiterade tillförordnades den 31 december 1840 med uppdrag att undersöka sjukvården vid garnisonssjukhuset och i regementenas kaserner samt afgifva deraf föranledda förslag. Betänkandet afgafs den 21 juni 1841.

Betänkande af komiterade för reglering af bogseringsanstalterna på Göta elf. *Ang. bogseringsanstalter på Göta elf.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 28 nov. 1843.

Komiterade: Chefen för styrelsen för allmännaa vattenbyggnader A. E. von Sydow ordf., grosshandlaren Olof Wijk, öfverstlöjtnanten N. Ericsson, öfversten Gust. Lagerheim, grosshandlaren L. Bergman.

Bilagor. Litt. A. Sammandrag öfver verkställda bogseringar och influtna medel för bogseringar med ångfartyg 1833—40.

Litt. B. Sammandrag öfver bogsering med ångfartyget Industrien 1835—36.

Historik. Med anledning af direktionens öfver Göteborgs hamn- och elfarbeten väckta och af styrelsen för allmänna vattenbyggnader understödda förslag att söka åstadkomma en skyndsammare och bekvämare framkomst för fartygen medelst bogseringsanstalt med ångbåtar tillförordnade k. m:t genom skrifvelse den 15 juli 1841 till nämda styrelse en komité bestående af en ledamot eller ombud för hvardera af direktionen öfver Göteborgs hamn- och elfarbeten, Nya Trollhättekanalbolags direktion, Göta kanaldirektion och Göteborgs handelssocietets att under ordförandeskap af chefen för nämda styrelse utarbeta förslag till att på ändamålsenligaste sätt ordna ifrå-

gavarande bogseringsinrättning till båtnad för trafiken. Ofvannämda direktion etc. representerades i den ordning de äro nämda af Wijk o. f. Betänkandet afgafs den 26 oktober 1841, öfverlemnades af ordföranden tillika med en hans skrifvelse den 18 november samma år till närmare utveckling af komiterades åsigter.

Utlåtanden afgåfvos af direktionen för Nya Trollhätte kanalverk den 14 november 1842, af konungens befallningshafvande i länen kring kanalen, af kommersekollegium den 15 maj 1843 och af konvojkommissariatet den 7 november 1843. Alla dessa handlingar äro bifogade akten. Ärendet föredrogs den 28 november 1843.

Tablåkomitén, ang. lagkomiténs förslag till kriminallag.

1. *Tablå, innefattande jemnförelse emellan lag-comiteens förslag till allmän criminallag och den nu gällande.*

Stockholm 1841. III+228 sid. 4:o.

2. — — — — — —. *Rättegångs-balk.*

Stockholm 1841. 114 sid. 4:o.

Komiterade etc. se 1839 sid. 171.

Bibelkommissionen, proföfversättning.

Propheten Hesekiel. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.

Upsala 1841. 66 sid. 4:o.

1842.

Berättelse om skjut- och kastförsök med Wahrendorffska kammarladdningskanoner

Ang. Wahrendorffs kammarladdningskanoner.

Ingår i Krigsvetenskapsakademiens tidskrift 1844 sid. 3—19.

Komiterade: Kommendörkaptenen P. G. Hjelm, öfverstlöjtnanten C. Stål, artilleristabsofficeren löjtnant B. O. Nycander.

Berättelsen afgafs den 2 oktober 1842.

Lagberedningens underdåniga utlåtanden angående 1) domstolarnes organisation, 2) de straff, som i ny allmän kriminallag böra bestämmas, och 3) förlikningskommitteer.

Lagberedningen, ang. domstolsorganisationen, straflagen och förlikningskomitéer.

Stockholm 1844. 212 sid. 4:o.

Ledamöter: Justitiestatsministern C. P. Törnebladh, ordf., justitieråden Carl E. Isberg och grefve G. A. Sparre, justitieombudsmannen C. L. Landin, justitiekansleren Arvid Faxe, revisionssekreterarne Jak. Axel Dahlström och A. V. Netzel, hofrättsrådet Johan Wretman, kammarrådet S. L. Theorell, häradshöfdingen grefve J. M. Spens.

Sekreterare: Notarien J. S. Jacobson.

Reservationer angående domstolarnes organisation af: Theorell, sid. 41—50; Spens, sid. 51—66; Wretman, sid. 67—97; Netzel, sid. 98; Dahlström, sid. 98—100; Faxe, sid. 100—104; Landin, sid. 104; Sparre, sid. 104—107; Isberg sid. 107.

Angående straffen af: Wretman, sid. 138—143; Spens, sid. 143—153; Theorell, sid. 153—190; Dahlström och Netzel, sid. 190—191; Isberg sid. 191.

Angående förlikningskomitéer af: Faxe, sid. 204—212; Isberg, sid. 212.

Historik. I skrifvelse den 3 mars 1841 anhöllo rikets ständer att en lagberedning måtte tillsättas för att ytterligare granska och genomgå de af lagkomitén afgifna lagförslagen, att undersöka och uppgöra förslag till de förändringar i domstolsorganisationen och fängelsesystemet, som med det nya lagverket måste införas, så ock utarbeta grunderna och ordningen för lagverkets promulgerande och sättande i verkställighet etc. Denna framställning föredrogs den 28 augusti samma år och blef af k. m:t bifallen. Beträffande frågan om utseende af ledamöter i lagberedningen se protokollet öfver justitieärenden samma dag samt den 6 oktober samma år äfvensom

referatet öfver förhandlingarna i statsrådet vid dessa tillfällen, hvilket förekommer i Naumanns tidskrift för lagstiftning etc. 1869 sid. 693 o. f. Rörande lagberedningens historik i öfrigt se nämda ställe äfvensom fortsättningen sid. 474 o. f. i årgången för 1870 af nämda tidskrift.

Ofvannämda utlåtanden afgåfvos den 16 december 1842.

Ang. reglemente för åkande artilleriets batteriexercis.

Projekt till reglemente för åkande artilleriets batteriexercis.

Stockholm 1842. 133 sid. 8:o.

Bibelkommissionen, proföfversättning.

Första Samuels bok. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen.

Upsala 1842. 42 sid. 4:o.

1843.

Utlåtande af komiterade för granskning af framställda förslag till reglering och förbättring af arméns sjukvårdsanstalter. Ang. arméns sjukvårdsanstalter.

Komiterade: H. k. h. kronprinsen, ordf., statsrådet friherre J. Lagerbjelke, statsrådet grefve G. A. Mörner, arkiatern E. af Edholm, t. f. presidenten friherre G. Peyron, medicinalrådet C. Thelning.

Historik. Se historiken under 1840 års förslag (sid. 182). Komiterade tillförordnades den 14 september 1842, utlåtandet afgafs den 19 januari 1843. Häröfver afgafs sundhetskollegiets utlåtande den 17 juni 1844.

Sjöförsvarskomitén:

1. *Sjöförsvarskomiténs betänkande af den 17 februari 1843.* Ang. ordnande af Sveriges sjöförsvar.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 29 maj 1843.

Komiterade: Statsrådet och chefen för sjöförsvarsdepartementet friherre Johan Lagerbjelke ordf., konteramiralen J. H. Kreüger, amiralen friherre O. G. Nordenskiöld, generalmajoren J. P. Lefrén, expeditionschefen S. V. Gynther, kommendörkaptenen C. G. Warberg, kommendörkaptenen friherre C. A. Gyllengranat.

Sekreterare: Kopisten i sjöförsvarsdepartementet Fr. Rythén.

Reservationer af: Kreüger (med bil. A—L), Nordenskiöld, Gyllengranat.

Ur innehållet: Historik rörande föregående organisationsförslag.

Bilagor. Litt. A. Kostnadsförslag för komplettering af befintliga skepp och fartyg.

Litt. B—C. Kalkyler öfver kostnaden af flera fartygscerters nybyggnad.

Litt. D. Förslag till arbetsplan för komplettering af k. m:ts flotta.

Litt. E. Jämförelse emellan bestyckningsplanerna, föreslagna af 1816 och 1826 års komiteer.

Litt. F. Bestyckningstabell för kungl. svenska flottan.

Litt. G. Förslag öfver det antal kanoner m. m., som erfordras till bestyckning af den projekterade flottan, och uppgift på antalet befintliga.

Litt. H—I. Kalkyler öfver årliga underhållskostnader för vissa certer och vissa antal fartyg.

Litt. K. Förslag till besättningslista i krig för föreslagna certer.

Litt. L. Behofvet af befäl och manskap för flottans bemanning och för tjenstgöring på stationerna i krigstid.

Litt. M—N. Angående inkvarteringar för flottan.

Litt. O. Förslag öfver hvarje certs fartygsexpeditionskostnader.

Litt. P. P. m. rörande nya dockbyggnaden i Karlskrona.

(Tryckt: Stockholm 1841. 11 sid. 4:o.)

Litt. Q. Stat för riksstatens 5:te hufvudtitel, utvisande å ena sidan hvad som bestås och å den andra sidan hvad som af komiterade till bestående föreslås.

Litt. R. Förslag öfver årliga behofven af anslag för materielen vid flottan.

Litt. S. Förslag öfver erforderliga anslag till diverse behof.

Litt. T. 5:te hufvudtitelns nuvarande anslag samt erforderliga ansedda.

Ang. vissa förslag rör. sjöförsvaret.

2. *Utlåtande den 16 februari 1843 öfver åtskilliga af f. d. löjtnant af Uhr gjorda förslag i afseende på svenska sjöförsvaret.*

Förvaras sammastädes.

Historik. Komiterade förordnades den 22 december 1841 med uppdrag att uppgöra en fullständig plan för ordnandet af Sveriges sjöförsvar i öfverensstämmelse med hvad landets läge påkallade samt efter beräkning af den samverkan med Norges flotta som vid förekommande behof kunde förväntas. Komiterades instruktion utfärdades den 16 mars 1842.

Uti statsverkspropositionen till 1844—45 årens riksdag gjordes under femte hufvudtiteln en del framställningar med hänvisning till komiterades förslag. Likaledes genom kungl. proposition n:r 8 af den 25 juli 1844 rörande anslag till fyllnadspremier för dem af flottans befäl och underbefäl m. fl., hvilka voro delegare i arméns pensionskassor.

Jemför för öfrigt sjöministerns anförande den 9 november 1847 (bilaga till statsverkspropositionen till 1847—48 årens riksdag).

Ang. exercisreglemente för ridande artilleriet.

Projekt till exercisreglemente för ridande artilleriet.

Kristianstad 1843. 266 sid. 12:o.

1844.

Unionskomitén:

1. *Förslag till unionsvapen och flaggor.* *Ang. unionsvapen och flaggor.*

Utgör bilaga till protokollet öfver civilärenden den 20 juni 1844.

Bilagor: 4 ritningar.

Historik. Se vidare här nedan. Komiterade hänvisa i sitt ofvanstående förslag till sin den 14 januari 1842 afgifna berättelse och sin framställning den 8 december 1841.

Komiterades utlåtande afgafs den 19 mars 1844; norska regeringens Indstilling med anledning deraf af den 10 april 1844 finnes bifogad akten. K. m:ts beslut se protokollet och cirkuläret af samma dag. Se vidare här nedan.

2. *Underdånigt förslag till föreningsakt mellan konungarikena Sverige och Norrige, utarbetadt af den komité, kongl. maj:t under den 30 januari 1839 i nåder förordnat.* *Ang. föreningsakten mellan Sverge och Norge.*

3. *Underdånigt förslag till kongl. maj:ts nådiga proposition om bestämmandet af den krigsmaktens minimistyrka, till hvilken hvartdera af de förenade konungarikena Sverige och Norrige förpligtar sig att med en bestämd andel bidraga.* *Ang. Sverges och Norges bidrag till det gemensamma försvaret.*

Unionskomiténs underdåniga skrifvelse till kongl. maj:t den 4 november 1844.

Ingå uti Handlingar angående frågan om revision af föreningsfördraget mellan Sverige och Norrige. Del. II. Stockholm 1862. 4:o. Äfven tryckta uti: Forslag til Foreningsact mellem Kongerigerne Norge och Sverige etc. Kristiania 1856. 4:o.

Komiterade: Presidenten Aug. von Hartmansdorff, generallöjtnanten C. Mansbach, generallöjtnanten J. P. Lefrén, kommersrådet Bernhard Rosenblad, kommendörkaptenen C. G. Warberg, amtmannen C. Falsen, kaptenen H. Foss, marinkaptenen O. V. Erichsen.

Bilagor. Litt. A—I, sid. 145—214, reservationer af de särskilda medlemmarne.

Historik. I anledning af norska stortingets adress den 24 januari 1837 förordnade k. m:t den 30 januari 1839 en komité bestående af fyra svenska

och fyra norska medlemmar att sammanträda i Stockholm för att afgifva underdånigt betänkande och förslag angående 1) de i nämda adress omförmälda ämnen, med undantag af hvad anginge den kungl. titeln i offentliga handlingar i hvilket afseende k. m:t ville förblifva vid sitt den 26 oktober 1818 afgifna beslut; 2) angående det förhållande i hvilket hvartdera af de förenade rikena borde deltaga i utgörandet af rikenas diplomatiska och konsulat- samt andra gemensamma utgifter; 3) beträffande det förhållande och det sätt hvarpå rikena borde medverka till det gemensamma försvaret.

De i stortingsadressen omnämda ämnen voro: 1) beskaffenheten af unionsflaggan 2) anbringandet af norska riksvapnet och sättet att anbringa det på vissa sedan år 1831 präglade och i omlopp satte svenska mynt; 3) ett dylikt anbringande af norska vapnet i vissa svenska myndigheters embetssigill; 4) den då använda kungl. titeln i vissa Norge rörande offentliga handlingar; 5) Norges saknad af garantier, lika med Sveriges, i afseende på diplomatiska ärendens behöriga behandling.

Till komiterade förordnades på svenska sidan excellensen grefve Carl de Geer, generallöjtnanten friherre B. Cederström, konteramiralen O. G. Nordensköld och biskopen Chr. I. Heurlin samt å norska sidan statsrådet P. Motzfeldt, generallöjtnanten C. Mansbach, konteramiralen J. N. Müller, prosten H. Riddervold. Komitén sammanträdde den 18 september 1839. Dess sammansättning undergick emellertid genomgripande förändringar. Efter Cederström, som entledigades i början af år 1840, förordnades Lefrén och då komitén, hvilken icke haft några sammanträden sedan den 25 maj 1840, åter sammanträdde den 4 oktober 1841, hade alla öfriga komiterade med undantag af Mansbach och Lefrén blifvit entledigade och efterträdts af de här ofvan nämde. Under Rosenblads frånvaro i offentligt uppdrag förordnades sedermera öfversten L. Lagerheim att i hans ställe deltaga i komiténs arbeten.

Den 8 april 1843 ingick komitén till k. m:t med anhållan att dess uppdrag måtte utvidgas till revision af riksakten i dess helhet, hvilken anhållan bifölls af k. m:t genom kungl. bref den 18 december samma år. Genom k. m:ts beslut den 14 mars 1844 ålades k. m;t att skyndsamligen insända förslag angående norska riksvapnets anbringande å svenska mynt m. m. och om unionsflaggans beskaffenhet. Detta fullgjordes den 19 samma månad (se här ofvan). Sina öfriga betänkanden och förslag afgaf komitén den 4 november samma år.

I riksarkivet förvaras utkast till betänkandet, protokollen vid komiterades öfverläggningar, Indstillinger och Gjenparter från norska regeringen m. m.

Öfver unionskomiténs förslag till föreningsakt afgafs utlåtande af norska regeringen i Kristiania den 27 februari 1847, hvilket utlåtande ingår i ofvannämda »Handlingar angående frågan om revision af föreningsfördraget mellan Sverge och Norrige», del. 3. Stockholm 1862. I sammansatt svenskt-norskt statsråd den 25 februari 1848 förklarade k. m:t sig icke finna skäl att under dåvarande riksdag och storting göra någon framställning i ärendet, utan att handlingarna fortfarande skulle få cirkulera. Uti sammansatt svenskt och norskt statsråd den 9 april 1861 anmältes unionskomiténs förslag och betänkande i sammanhang med rikets ständers skrifvelse den 2 april 1860

angående Sverges och Norges ömsesidiga förhållanden. Dåvarande svenske justitiestatsministern friherre L. de Geer hemställde då, att k. m:t täcktes förklara att unionskomiténs förslag icke omedelbart skulle läggas till grund för någon framställning till de båda rikenas representationer angående antagandet af en ny föreningsakt, men att k. m:t måtte tillsätta en komité af svenska och norska män för att taga under öfvervägande vissa uppgifna frågor angående förhållandet mellan de förenade rikena. Se vidare ofvannämda »Handlingar etc.» del. 1 samt unionskomiténs betänkande af den 29 augusti 1867 angående revision af föreningsakten.

Förslag till stadgar angående Ultuna landtbruksinstitut.

Ang. Ultuna landtbruksinstitut.

Komiterade: Landshöfdingen friherre R. F. von Kræmer, ordf., bruksegaren P. A. Tamm, hofstallmästaren Ferd. Braunerhjelm, professorn Elias Fries, f. d. premierlöjtnanten grefve Baltzar von Platen, landssekreteraren J. A. Carlsson, friherre V. J. von Düben, assessorn Joh. H. Didron.

Komiterade tillförordnades den 25 januari 1841.

Betänkandet afgafs den 25 februari 1844. Landtbruksakademiens utlåtande den 11 mars 1844. Anmältes den 18 februari 1846. Stadgar för institutet fastställdes samma dag.

Förslag till straffbalk.

Lagberedningen, förslag till straffbalk.

Ingår i transsumt i justitieombudsmannens berättelse för år 1852 sid. 42 o. f.

Förvaras i koncept i riksarkivet bland lagberedningens handlingar.

Komiterade etc. se 1842.

Detta förslag uppgafs vara färdigt den 21 juni 1844 och inlemnades som bilaga till lagberedningens den 25 november 1844 ingifna och samma år tryckta förslag till straffbalk. Förvaras i riksarkivet i renskrift bland »handlingar till sista strafflagsförslaget» med en annotation om att det sagts vara aflemnadt till protokollet den 21 juni 1844, men hade meddelats de tre nya ledamöterna först tid efter annan och det 28:de kapitlet först den 15 augusti.

Yttranden och reservationer af Theorell såsom ledamot i lagberedningen förekomma tryckta i häft. 1—3 af Theorells Betraktelser och handlingar hörande till reformen i nationalrepresentationen och allmänna lagen.

Rörande detta lagförslag se för öfrigt förut nämda uppsats i Naumanns tidskrift årg. 1869 och 70 samt jemför här nedan sid. 198 historiken angående förstärkta lagberedningen.

Betänkande af komiterade för reglering af kolprestationen till Stora Kopparbergs bergslag samt koppartiondens förvaltning.

Ang. kolprestationen till Stora Kopparbergs bergslag:

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver finansärenden den 22 oktober 1847.

Ingår i transsumt på sid. 127—150 uti: Handlingar och författningar till upplysning om Stora Kopparbergs bergslags fordna och närvarande förhållanden. Falun 1849. 4:o.

Komiterade: Bergsråden Leonh. E. Cassel och F. A. Berndes.

Genom skrifvelse den 8 maj 1841 anhöllo rikets ständer, att k. m:t måtte anställa utredning angående beskaffenheten af de privilegier, å hvilka bergslagets rättighet till kolräntornas utfordrande in natura grundade sig, och beloppet å den kolkvantitet, som kunde anses erforderlig för koppartillverkningens bestånd etc. Efter kammar- och bergskollegiets utlåtande den 22 april 1843 tillförordnade k. m:t den 17 juli samma år en kommission. Bergsrådet Tribler var jämte Cassel ursprungligen förordnad. Betänkandet afgafs den 25 juni 1844. Protokollen vid undersökningen äro bilagda detsamma. Ärendet anmältes den 22 oktober 1847 i sammanhang med utlåtandet den 30 april 1847 angående indragning af de till Falu bergslag upplåtna räntekol (se sid. 207). K. proposition (n:r 9) den 12 november 1847 angående nedsättning uti den af Stora Kopparbergs bergslag utgående kopparränta etc.

Ang. lapparne och fjällfinnarne i Sverige och Norge.

Förslag till åtskilliga stadganden rörande lapparne och fjällfinnarne i de förenade rikena Sverige och Norge.

Komiterade: (å Sveriges sida) Landskamreraren Fr. Hallén och förste landtmätaren Joh. Ruthbäck.

Komiterade förordnades den 7 december 1843; betänkandet afgafs den 25 juni 1844. Förslaget remitterades till norska regeringens utlåtande; föredrogs den 11 september 1846 i högsta domstolen; justitiekanslerens utlåtande inkom den 6 april 1847.

Den 8 mars 1866 inkom från norska departementet for det Indre en framställning om nedsättande af en svensk-norsk kommission (3 från hvardera riket) för ordnande af förhållandet mellan fjällfinnar och lappar i de förenade rikena. Den 29 maj samma år beslöts i svenskt-norskt statsråd tillsättande af en komité i Tromsö. Se vidare historiken vid betänkandet af den 23 mars 1867 angående lapparne i de förenade rikena.

Ang. hospitalens och hospitalsfondens förvaltning.

Underdånigt utlåtande rörande hospitalernes och hospitalsfondens förvaltning, afgifvet af serskildte dertill utsedde committerade.

Stockholm 1844. 28 sid. 8:o.

Komiterade: Generaldirektören C. J. Ekströmer, statskommissarien I. Tauvon, med. doktor C. U. Sondén.

Bilaga. Sondén, C. U., Om de svenska hospitalens ståndpunkt i förhållande till de i senare tid utomlands upprättade kurativanstalter för sinnessjuke.

K. m:t förordnade komiterade den 27 augusti 1844 att afgifva fullständig utredning samt förslag till de förändringar i afseende på hospitalens och hospitalsfondens styrelse och förvaltning, hvilka dels ansåges kunna leda

till hospitalens fullkomnande, så vidt sig göra läte utan statens vidare betungande, dels stode i sammanhang med andra, till en allmän reglering af den offentliga sjukvården hörande ämnen.

Betänkandet afgafs den 14 oktober 1844.

Ingår i Hygiæa band VII sid. 113—128. Serafimerordensgillets utlåtande af den 3 december 1844 är intaget i ofvannämda band af Hygiæa sid. 182 o. f.

K. m:t beslöt den 3 december 1847 proposition n:r 37 angående särskilda åtgärders vidtagande till hospitalsfondens understödjande och blef framställningen af rikets ständer bifallen (se deras skrifvelse n:r 95 den 2 juni 1848).

Ang. frigifna kronoarbetskarlars sysselsättning.

Förslag till frigifna kronoarbetskarlars sysselsättning.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver justitieärenden den 26 mars 1845.

Komiterade: Chefen för ingeniörkåren generalmajoren J. P. Lefrén, justitiekansleren Arvid Faxe, ordföranden i styrelsen öfver fängelserna och arbetsinrättningarna, P. J. Netzel, öfverdirektören vid styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader A. E. von Sydow.

Sekreterare: E. A. F. Lindencrona.

Bilagor. Tablå, utvisande dels huru många af de vid kronoarbetskåren och vid korrektionsinrättningarna befintliga manspersoner samt till fästningsarbete på viss tid dömde fångar äro födde i hvarje stad eller socken och dels det antal häraf som före fängelsetiden tillhört samma stad eller socken.

Tablå, utvisande kronoarbetskårens sammansättning i kompanier och afdelningar och om tidpunkten för arbetstidens upphörande.

Komitén tillförordnades i anledning af skrifvelse den 15 november 1843 från styrelsen öfver rikets fängelser och arbetsinrättningar om kronoarbetskårens användande under samma år. Betänkandet afgafs den 15 oktober 1844. Utlåtande af styrelsen för rikets fängelser och arbetsinrättningar af den 10 februari 1845 är bifogadt. Ärendet föredrogs den 26 mars 1845.

Förstärkta lagberedningen:

Ang. ny straffbalk.

1. *Förslag till straffbalk.*

Stockholm 1844. 85 sid. 4:o.

Ang. fängelsestraffs verkställande.

2. *Lag om verkställighet af fängelsestraff.*

Stockholm 1844. 8 sid. 4 o.

Ang. nya strafflagens införande.

3. *Förslag till författning om nya strafflagens införande och hvad, i afseende derå, iakttagas skall.*

Ang. grundlagsförändringar. 4. *Underdånig anmälan om grundlagsförändringar och förslag dertill.*

Stockholm 1845. 23 sid. 4:o.

Motiver.

Stockholm 1845. 64 sid. 4:o.

Protokoll och reservationer.

Stockholm 1845. 204 sid. 4:o.

Ledamöter: Förslagen äro afgifna af samme personer som lagberedningens utlåtanden 1842 sid. 190, med undantag af ordföranden, men dessutom af professorerna C. J. Schlyter och P. E. Bergfalk samt expeditionssekreteraren J. G. Richert, med hvilka tre sistnämda k. m:t den 20 maj 1844 förstärkt lagberedningen.

Reservationer vid straffbalken af: Spens, sid. 3—43; Bergfalk, sid. 44—54; Schlyter, sid. 55—76; Theorell, sid. 76—108; Wretman, sid. 108—145; Richert, sid. 146—155; Netzel, sid. 155—161; Dahlström, sid. 161—168; Faxe, sid. 168—170; Landin, sid. 171—183.

Vid fängelselagen af: Spens, sid. 184—185; Schlyter, sid. 186—187; Theorell, sid. 187—191; Wretman, sid. 191—192.

Vid författningen om lagens införande af: Spens sid. 193; Schlyter, sid. 193—195; Theorell, sid. 196—198; Wretman, sid. 198; —199; Dahlström, sid. 199—200.

Vid förslaget till grundlagsförändringar af: Schlyter, sid. 201—203.

Historik. Den 20 maj 1844 förklarade k. m:t konung Oskar I i statsrådet, att då en ny allmän kriminallag vore af högsta behof påkallad och k. m:t önskade att under den snart tillstundande riksdagen aflåta proposition till rikets ständer i ämnet, det vore hans afsigt att för påskyndande af granskningen af förslaget till ny kriminallag förstärka den år 1841 tillförordnade lagberedningen med tre nya ledamöter. (Jemför Naumanns tidskrift 1870 sid. 667). I anledning deraf förordnades ofvannämde Richert, Schlyter och Bergfalk. Ofvannämda granskade förslag till straffbalk afgafs den 25 november 1844; anmälan om grundlagsförändringarna är daterad den 31 december 1844. Under tillkännagifvande af sitt nådiga välbehag med det sätt hvarpå lagberedningen fullgjort sitt åliggande förklarade k. m:t den 31 januari 1845 beredningen upplöst, hvarjämte k. m:t beslöt tillförordnande af en ny lagberedning i och för vidtagande af de förberedande åtgärder, som återstode för slutlig pröfning af förslagen till förbättrad civillag och rättegångsordning. Se vidare sid. 213 år 1847 under förslagen till giftermålsbalk m. fl.

Till riksdagen aflätos kungl. propositioner n:r 69 och 70 af den 17 och 19 december 1844 om ny strafflag och om verkställighet af fängelsestraff med bifogande af högsta domstolens utlåtanden den 6 och 13 december 1844 öfver dessa lagberedningens förslag. I skrifvelse den 22 maj 1845 anmälte rikets ständer, att de ej medhunnit granska förslagen, men antagit förslagens hufvudgrunder, som innefattades i förslaget till ny strafflag samt den särskilda fängelselagen. Till följande riksdag aflåts k. propositionen n:r 18 af den

17 september 1847 om antagande af ny strafflag m. fl. lagbestämmelser och af förordningen om strafflagens införande. Högsta domstolens utlåtande öfver denna senare bifogades. Genom ständernas skiljaktiga beslut förföll ärendet denna riksdag.

Tillförordnade komiterades berättelse i anledning af det artilleriförsök med den Wahrendorffska bombkanonen, som blifvit verkställdt å linieskeppet Manligheten på Karlskrona redd i augusti—september månader år 1844. *Ang. Wahrendorffska bombkanonen.*

Sammandrag af denna berättelse ingår i Krigsvetenskapsakademiens tidskrift för 1845 sid. 247 o. f.

Komiterade: Kommendörkaptenen F. M. af Puke, tygmästaren J. F. Ehrenstam.

Andra Samuels bok. Ny prof-öfversättning af nuvarande kongl. bibel-commissionen. *Bibelkommissionen, proföfversättning.*

Upsala 1844. 36 sid. 4:o.

1845.

Ang. teknologiska institutet.

Berättelse af komiterade för undersökning af teknologiska institutet.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 29 oktober 1845.

Komiterade: Öfversten August Anckarsvärd, kabinettskammarherren friherre Fabian Wrede, professorn N. G. Sefström.

Sekreterare: J. P. Theorell.

Bilaga: Utgifter vid teknologiska institutet 1826—43.

Komiterade tillförordnades den 28 november 1844 för att undersöka institutets tillstånd och afgifva yttrande om medlen till betryggande af dess nytta och anseende för framtiden. Betänkandet afgafs den 14 juni 1845; anmältes den 29 oktober samma år. Utlåtande af styrelsen för institutet af den 11 september samma år förvaras sammanstädes. K. m:t stadfäste de föreslagna grunderna.

Se vidare 1846 sid. 203.

Ang. inskriptioner å fanor och standarer.

Betänkande af komiterade till granskning af de från regementen och kårer inkomna uppgifter med förslag till prydande af fanor och standarer med namn å de fältslag och träffningar, der regemente eller kår med utmärkelse deltagit.

Förvaras jämte inkomna uppgifter och andra handlingar i krigsarkivet. Tryckt i Krigsvetenskapsakademiens tidskrift för år 1846 sid. 97—118.

Komiterade: Generallöjtnanten J. P. Lefrén, generallöjtnanten Carl Akrell och majoren Joh. Aug. Hazelius.

Betänkandet afgafs den 15 juli, komiterades förslag fastställdes genom generalorder.

Ang. byggnadsplats för ett nationalmuseum.

Underdånigt utlåtande af comiterade för undersökning af tjenlig byggnadsplats för ett national-museum.

Stockholm 1845. 11 sid. 4:o.

Förvaras i original bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 4 augusti 1845.

Komiterade: Öfverståthållaren friherre J. V. Sprengtporten, öfverintendenten M. G. Anckarsvärd, byråchefen majoren Otto Modig, professorn Th. Axel Nyström.

Bilagor. Litt. A—H. Diverse planritningar etc.; icke bifogade det tryckta betänkandet.

I anledning af rikets ständers skrifvelse (n:r 185) den 15 maj 1845 i fråga om bildande of ett nationalmuseum förordnades komiterade den 27 maj 1845 och betänkandet afgafs den 10 juli samma år.

Förslag till ändringar och tillägg i cavalleri-reglementet. På kongl. maj:ts nådiga befallning och enligt dess nådiga föreskrifter utarbetadt af dertill förordnade committerade. *Ang. ändringar och tillägg i kavallerireglementet.*

Stockholm 1845. 65 sid. 12:o.

Komiterade: Generallöjtnanten friherre G. A. Hierta, ordf., öfversten D. L. Silfverstolpe, öfverstlöjtnanten G. F. von der Lancken, ryttmästaren U. F. Sandels.

Komiterade tillförordnades genom generalorder den 4 och 17 januari 1845. Öfverstlöjtnanten O. R. Löwenborg tillhörde ursprungligen komiterade.

Komiterades förslag skulle (se generalorder n:r 331 den 30 april samma år) tjena till efterrättelse vid årets vapenöfningar, hvarefter regementscheferna hade att inkomma med förslag till erforderliga ändringar i nämda förslag, hvarefter åter komiterade skulle inkomma med nytt utlåtande. Genom generalorder n:r 299 den 24 april 1846 fastställdes tills vidare ett kavalleriexercisreglemente; anmärkningar skulle insändas till den 1 december samma år. Genom generalorder n:r 830½ af den 23 december 1846 tillförordnades en komité till granskning af de insända anmärkningarna. Den 18 maj 1847 fastställdes exercisreglemente för kavalleriet.

Projekt till nytt exercisreglemente för infanteriet. *Ang. nytt infanteriexercisreglemente.*

Komiterade: Generalmajoren friherre A. A. Lowisin, ordf., majoren P. Chr. Lovén, kaptenerna C. H. Möllersvärd, A. F. Z. Reutersköld och G. M. Stjernsvärd (tjenstgjorde äfven som sekreterare).

Ofvannämde komiterade förordnades genom generalorder n:r 25 den 9 januari 1845. Enligt generalorder n:r 482 den 11 juni samma år skulle komiterades förslag tillsvidare tillämpas på prof. Komiténs sammansättning undergick med tiden vissa förändringar genom entledigande af Möllersvärd, Lovén, Stjernsvärd, Reutersköld och förordnande af majoren J. H. Schützercrantz, öfverstlöjtnant J. A. Hazelius och kaptenen O. A. Bruncrona. Genom generalorder n:r 255 den 11 april 1846 fastställdes tillsvidare Förslag till exercisreglemente för regementena till fots (se 1846 sid. 203). Genom generalorder n:r 824 den 21 december samma år tillsattes en komité att granska de inkomna anmärkningarna (se 1847 sid. 214).

1846.

Ang. ändrings sökande i ekonomic och politimål.

Betänkande och förslag till förändrade stadganden i afseende å tid och sätt för ändrings sökande uti utslag i ekonomie- och politimål.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 14 december 1866

Komiterade: Presidenten friherre J. Cederström ordf., presidenterna P. Westerstrand, D. von Schulzenheim, C. D. Skogman och A. von Hartmansdorff, generallöjtnanten J. P. Lefrén, chefen för förvaltningen för sjöärenden konteramiralen J. H. Kreuger, ordföranden i sundhetskollegium E. af Edholm, statskommissarien L. G. af Sillén, krigsrådet F. F. Seippel, bergsrådet F. A. Berndes, generaldirektören C. J. Ekströmer, kammarrättsrådet O. A. Tauvon, advokatfiskalen J. Falkman, sekreteraren i kommerskollegiet Rob. Engelcke.

Sekreterare: A. V. Kock, sekreterare i statskontoret.

Reservationer af: Cederström och Hartmansdorff.

Historik. Genom k. bref den 25 febr. 1843 tillförordnades t. f. presidenten i krigskollegium, chefen för förvaltningen af sjöärenden, presidenterna i kammarkollegium, statskontoret, bergskollegium, kommerskollegium och kammarrätten, och ordföranden i sundhetskollegium att med biträde af en för hvart och ett af dessa embetsverk utsedd ledamot granska gällande författningar i ämnet. Förutom ofvannämda komiterade, hvilka undertecknat betänkandet, tillhörde t. f. presidenten friherre Peyron, kammarrättsrådet A. Levin och amiralitetskammarrådet J. C. Widén till en början komitén. Till grund för komiténs öfverläggningar låg ett af en s. k. mindre komité (Seippel, Tauvon och Engelcke) utarbetadt förslag, hvilket jämte en del protokoll förvaras på ofvan angifna ställe. Komitén sammanträdde den 28 juni 1843. Betänkandet afgafs den 17 januari 1846 och anmältes den 14 december 1866 i sammanhang med rikets ständers skrifvelse n:r 110 den 20 juni samma år angående förändring i gällande föreskrifter om tid för fullföljande af besvär i ekonomiska och administrativa mål. Se för öfrigt 1836 sid. 155—56 vid betänkandet i samma ämne.

Ang. organisation af stamholländerier i riket.

1. *Förslag angående organisation af stamholländerier i riket.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 22 april 1846.

Komiterade: Förste hofstallmästaren F. Braunerhjelm, ordf., landshöfdingen friherre Rob. Fredrik von Kræmer, professorn Anders Retzius, sekreteraren vid landtbruksstyrelsen J. T. Nathorst, bruksegaren Lars von Celsing, godsegaren Axel Odelberg,

Sekreterare: Joh. Arrhenius.

Bilagor. A—C. Inlagor etc. rörande förläggningsorten för vissa stamholländerier.

D. Komiterades förslag till reglemente.

Komiterade tillförordnades den 19 juni 1845 för att afgifva fullständig plan för organisation af stamholländerier i riket. Förslaget afgafs den 20 februari 1846.

2. *Den 2 april 1846. Utlåtande angående frågan om stamholländeris inrättande inom Örebro län.* *Ang. stamholländeri inom Örebro län.*

Förvaras på samma ställe

Båda ärendena föredrogos den 22 april 1846.

Förslag till stadga för teknologiska institutet. *Ang. stadga för teknol. institutet.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 29 oktober 1845.

Komiterade: se 1845 sid. 200; i stället för Säfström föreståndaren för Falu bergsskola Joachim Åkerman.

Komiterade hade erhållit detta uppdrag genom k. skrifvelse den 29 oktober 1845.

Betänkandet afgafs den 6 mars 1846; anmältes den 8 maj samma år.

Förslag till exercisreglemente för regementerne till fots. *Ang. infanteriexercisreglemente.*

Del 1—3. Stockholm 1846. 12:o.

Se 1845 sid. 201 samt 1847 sid. 214.

Betänkande och förslag till sockenstämmoförordning för Stockholms stad. *Ang. sockenstämmoförordning för Stockholms stad.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 16 mars 1847.

Komiterade: Öfverståthållaren friherre Jakob Vilhelm Sprengtporten, ordf., pastor primarius Abr. Z. Pettersson, fältprosten C. O. Gravallius, kyrkoherden Josef Wallin, justitieborgmästaren G. Holm, rådmannen J. F. Eklund, förste expeditionssekreteraren Carl Magnus Arrhenius, hofrättsrådet Carl Henr. Pfeffer, departementschefen J. F. Fåhræus, grosshandlaren A. Kreszman, justitieombudsmannen C. L. Landin, expeditionschefen Nils af Zellén, garfvareåldermannen Jak. Westin, förste expeditionssekreteraren C. F. Meinander, (kyrkoherden C. M. Bergvall), förste expeditionssekreteraren Gust. Brandel, justitierådet N. V. Ståle, kammarjunkaren A. Fr. Lilienstolpe,

kaptenen E. M. Rosenblad, skvadronspredikanten N. G. Zetterberg, kaptenerna Ad. Schützercrantz och Carl A. Westman, kamreraren C. J. Trolle.

Sekreterare: J. G. Brodin.

Reservationer af: 1) Eklund, Pfeffer, Landin, Lilienstolpe, Zetterberg, Westman. 2) Landin. 3) Stråle. 4) Kreszman, Gravallius, Lilienstolpe, Meinander, Rosenblad, Zetterberg, Schützercrantz, Westman, Trolle. 5) Arrhenius. 6) Meinander. 7) Brandel, Westin.

Bilagor. Protokollen vid komiterades sammanträden.

Med bifall till en af öfverståthållaren i ämnet gjord hemställan tillförordnades komiterade genom k. bref af den 30 oktober 1845 med uppdrag att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med k. förordningen om sockenstämmor i riket af den 29 augusti 1843 utarbeta förslag till sockenstämmoförordning för Stockholm, som tillika innefattade fullständigt stadgande huru förfaras skulle för tillvägabringande af gemensamt beslut af församlingarne emellan i förekommande kommunala ärenden, som rörde hufvudstaden i allmänhet.

Betänkandet afgafs den 17 oktober 1846. Föredragningsdagen se ofvan.

Ang. pensionsinrättning för ecklesiastikstatens enkor och barn.

Betänkande med förslag till en pensionsinrättning för ecclesiastikstatens enkor och barn.

Stockholm 1847. 60 sid.+8 tab.

Komiterade: Biskopen G. Nibelius, ordf., professorn Elias Fries, prostarne Chr. Stenhammar, C. G. Odelberg och A. Lignell, lektorn Jon. Lundstedt, komministern Er. Delin, prostarne Nils Lindgren och L. Grönvall, lektorn Isr. Bergman.

Sekreterare: Gustaf Törnstrand, konsistorienotarie i Vesterås stift.

Reservation af: Stenhammar, bil. B.

Bilagor: bil. A. Förslag till reglemente för bildande inom rikets särskilda stift af en sådan pensionsinrättning för ecklesiastika tjenstemäns enkor och barn, att extra nådår må i en framtid kunna upphöra.

Tab. n:r 1, utvisande antalet ordinarie ecklesiastiktjenster, extra ordinarier, de vid ordinarie ecklesiastiktjenster under 40 års tid inträffade ledigheter, ordinarie ecklesiastiktjenstemäns under samma tid efterlemnade enkor och barn etc.

Tab. 2—3. Kalkyler öfver den egentliga pensionsfondens inkomster och utgifter i Vesterås stift.

Tab. 4. Ordinariers och extraordinariers enkor i Karlstads stift 1805—44.

Tab. 5—7. Diverse kalkyler.

Tab. 8. Åtnjutna extra nådår under åren 1825—44.

Komiterade tillförordnades den 26 mars och 3 sept. 1846. Betänkandet afgafs den 11 december samma år, anmältes den 11 februari 1847. Förslaget befans emellertid icke lämpligt att utföra. Se vidare historiken under 1873 års betänkande med förslag till pensionering af enkor och barn efter prestmän och lärare.

I. *Förslag till kyrkolag och särskilde lagar rörande kyrkoväsendet samt kyrkostadgar.* *Ang. ny kyrkolag m. m.*

Stockholm 1851. 119 sid. 4:o.

Komiterade: F. d. statsrådet C. I. Heurlin, ordf., pastor primarius A. Z. Petterson, professorerna A. E. Knös, Johan Henrik Thomander och P. E. Bergfalk, prosten L. G. Mittag.

Sekreterare: Protokollsekreteraren N. A. Heurlin.

Reservationer af: Bergfalk, Thomander, Knös, Mittag.

Ur innehållet: Tablå öfver de uti den af komitén ombesörjda samling intagna lagrum, författningar och stadganden, som ansetts ligga inom kyrkolagstiftningens område, sid. 1—90.

Komiterade afgåfvo förslag till: I kyrkolag, II särskilda lagar rörande kyrkoväsendet: A) lag om tillsättande af kyrkoherdelägenhet eller kapellanslägenhet vid vissa stadsförsamlingar i riket; B) lag om tillsättande af kyrkolägenheterna i Annerstad, Vessige samt Åhus, Rinkaby och Viby, eller numera Gustaf Adolfs gäll; C) lag om hvad i tyska evangeliska församlingarna i Stockholm, Göteborg och Norrköping vid kyrkolagens tillämpning, i akt tagas skall; D) lag om finska församlingen i Stockholm; E) lag om vård af kyrka och kyrkoegendom samt af medel, som under domkapitlets inseende äro. III kyrkostadgar: 1) om garnisonsförsamlings medlemmar; 2) om ringning med kyrkklockor; 3) om prestbevis; 4) om rätt att utan förslag söka regalt pastorat; 5) om krigspresterskapet; 6) om amiralitetspresterskapet i Karlskrona; 7) om sjukhuspresterskapet; 8) om fångpredikants tillsättning och skyldigheter: 9) om tillsättande af prest i svensk församling utom riket; 10) kungörelsers afkunnande och vård; 11) om delgifvande af utslag eller resolution, som rörer menighet; 12) formulär för prestbref, ecklesiastika embetseder m. m.

Dessutom: Förslag till förordning om sockenstämma i borgerliga mål.

Historik. Se historiken sid. 103 vid 1828 års förslag till ny kyrkolag samt sid. 179 vid kyrkolagskomiténs utlåtanden 1839.

Ofvanstående förslag till kyrkolag och kyrkostadgar afgåfvos den 29 december 1846. Öfver desamma afgåfvos utlåtanden af samtliga domkapitel. Förslaget i hvad det rörde besättande af kyrkoherde- och kaplanslägenheter

remitterades till Stockholms stads konsistorium, Linköpings, Vesterås, Växjö, Lunds och Göteborgs domkapitel för hörande af vissa församlingar.

Betänkandet anmältes den 18 januari 1853 och beslöts upprättande af en jemförande tablå. Se vidare under år 1854 och den af A. J. Cnattingius uppgjorda jemförelsen.

Ang. kyrkoböckers förande.

2. *Utlåtande öfver rikets ständers skrifvelse den 11 januari 1845 angående skärpta kontroller i afseende på kyrkoböckers förande.*

Ang. mellanrikslagen mellan Sverige och Norge.

Betänkande af komiterade för granskning af bestämmelserna rörande handels- och sjöfartsförhållandena mellan Sverige och Norge.

Komiterade: Expeditionssekreteraren P. Brändström, tullförvaltaren advokatfiskalen C. A. Bodman, grosshandlaren, ordf. i Göteborgs handelssocietet L. Bergman.

Historik. I anledning af rikets ständers skrifvelse den 15 februari 1845 blefvo komiterade tillförordnade den 18 augusti 1845 med uppdrag att undersöka hvilka förändringar i gällande bestämmelser kunde för rörelsens ändamålsenliga underlättande vara af behofvet påkallade samt afgifva förslag till ny författning. Komiterade skulle sammanträda i Kristiania och i Göteborg. Betänkandet afgafs den 14 december 1846.

I anseende till de skiljaktiga meningar, som yppade sig dels inom komitén och dels vid behandlingen af dess betänkande i svensk-norska statsrådet, blef enda resultatet k. kungörelsen den 4 maj 1852 angående rätt för norska fartyg, som naturaliserats efter den 24 maj 1825, att i afseende å skeppsumgälder i Sverige behandlas som inhemska.

Se vidare k. skrifvelsen n:r 41 den 10 december 1847 och historiken vid 1856 års utlåtande samt den k. propositionen n:r 32 den 30 januari 1874 angående Sverges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

1847.

Sjö-lags-kommitténs förslag till sjölag och reglemente för handels-sjöfarten. På kongl. maj:ts nådiga befallning till trycket befordrade. Ang. ny sjölag.

Stockholm 1847. 149 sid. 4:o.

Komiterade: Konteramiralen J. H. Kreüger, ordf., lagmannen C. G. Cassel, lotsdirektören G. E. Lundstedt, grosshandlaren C. D. Arfvedson och kofferdikaptenen Jonas A. Nordvall.

Bilagor till handelsreglementet: Litt. A—I. Diverse formulär.

Historik. Se historiken angående 1836 års sjölagsförslag 1836 (sid. 157). Ofvanstående förslag inlemnades den 16 april, remitterades den 27 samma månad till högsta domstolen, men föredragningen af förslaget blef af mellankommande omständigheter tid efter annan förhindrad. Sedan rikets ständer i skrifvelse den 25 augusti 1860 anhållit att få från k. m:t till nästa riksdag motse ett efter dåvarande förhållanden lämpadt förslag till ny sjölag och stadganden i dermed sammanhängande ämnen, blef 1847 års förslag företaget att beredas till föredragning i högsta domstolen. Vid denna beredning befans dock förslaget, i anseende till den långa tid som förflutit sedan dess utarbetande, icke stå i önskvärd öfverensstämmelse med tidens fordringar, hvarför en omarbetning blef nödig. Resultatet häraf blef k. m:ts proposition n:r 81 af den 17 februari 1863 med förslag till ny sjölag.

Komiterade för beskattningsväsendets förenklande:

1. *Utlåtande den 30 april 1847 angående väckt fråga om bergsfogdetjensternas indragning.* Ang. bergsfogdetjensternas indragning.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 14 oktober 1853 angående bergslagsstatens befattningar.

Utlåtandet infordrades i anledning af rikets ständers skrifvelse den 22 februari 1845 angående indragning af nämda tjenster.

2. *Utlåtande samma dag angående ifrågasatt indragning af de till Falu bergslag upplåtna räntekol m. m,* Ang. indragning af Falu bergslags räntekol.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver finansärenden den 22 oktober 1847.

Anmältes nämda dag i sammanhang med betänkandet (å sid. 195) den 25 juni 1844 angående reglering af kolprestationerna till Stora Kopparbergs bergslag. K. proposition n:r 9 den 12 november samma år angående nedsättning uti den af Stora Kopparbergs bergslag utgående kopparränta etc.

Ang. förenklande af beskattningsväsendet samt uppbörds- och redogörelseverket.

3. *Underdånigt betänkande till kongl. maj:t angående förenklande af beskattningsväsendet samt uppbörds- och redogörelseverket, afgifvet den 30 april 1847 af serskildt i nåder utsedde comiterade.*

Stockholm 1847. 232 sid. + 520 sid. tabellbilagor. 4:o.

Ingår i 1846—48 bihang 1 saml. 1 afd. 2 bandet.

Komiterade: Landshöfdingen A. P. Sandström, ordf., kammarrådet J. Falkman, sekreteraren C. G. Stuart, landskamreraren F. H. Gasslander, kamreraren Nils Aug. Fredin.

Sekreterare: Carl Sandberg, kamrerare.

Reservationer af: Fredin, sid. 209—214; Stuart, sid. 214—224; Gasslander, Falkman och Sandström, sid. 224—226.

Bilagor: Litt. A. 1—3. Sammandrag öfver hemmantalet i riket år 1844 jämte specifikation öfver hemmanens disposition.

Litt. B. Beräkning öfver de under åborätt upplåtna kronohemman.

Litt. C. Uppgift å skatteköpeskillingar influtna åren 1837—1846.

Litt. D. Undervisning huru hemmansräntorna utgå i hvarje län.

Litt. E. Generalsammandrag öfver ordinarie räntor jämte sammandrag utvisande hvad deraf och af presternas utlagor utgår i spannmål och kontanta pengar.

Litt. F. Utdrag af specialräkning öfver kronouppbörden uti Österneriikes fögderi för år 1844.

Litt. G. 1—3 Statsverkets behållna afrads- och tiondespannmål, hästvakans- och ständig rotevakans-spannmål, arrendespannmål.

Litt. H. Beräkning utvisande hvad af ordinarie räntan är beroende af förvandling enligt markegång.

Litt. I. Sammandrag af länens markegångstaxor 1824—43.

Litt. K. Förvandlingsuträkningar öfver räntan af ett hemman i hvarje län.

Litt. L. Förslag till beräknande af en skatteriksdaler.

Litt. M. Uppgift angående Falu kungsgårdshjelp.

Litt. N. Uppbörd af krono- och kyrkotionden år 1844.

Litt. O. Uppgift å halmstädjepengarna år 1821—1843.

Litt. P. Sammandrag öfver de i 1844 års räkenskaper upptagna afkortningar.

Litt. Q. Summarisk uppgift tillika med sammandrag öfver anordningen å ordinarie räntan och kronotionden.

Litt. R. Förslag till förordning om markegångssättningen.

Litt. S. Uppgift å persedeljordeböcker, upprättade för åren 1790—1825.

Litt. T. Förslag till förordning om upprättande af en ny jordebok med tillhörande formulär.

Litt. U. Uppgift å mantalsskrifningsprovisionen åren 1835—1844.

Ur innehållet: På skilda ställen redogörelser för de olika skattetitlarna och förut väckta ändringsförslag m. m.

Historik. K. m:t förordnade den 6 februari 1846 en komité med uppdrag att inkomma med betänkande och förslag rörande de förändringar uti stadgandena angående sättet och ordningen för grundskatternas utgörande samt dessas jämte öfriga utskylders debitering, uppbörd och redovisning m. m., som för beredande af möjligaste förenkling uti beskattningen samt uppbörds och redogörelseverket af behofvet påkallades.

Betänkandet anmältes den 21 oktober 1847. K. m:ts proposition n:r 66, vid hvilken protokollet för sagda dag är bilagdt, afgafs den 20 december 1847 angående beskattningsväsendet samt uppbörds- och redogörelseverkets förenkling. Riksdagens beslut se rikets ständers skrifvelse n:r 236 den 27 okt. 1848. Jemför k. m:ts proposition n:r 59 den 1 februari 1851 angående de i ordinarie räntan ingående persedlars omsättning och förenkling m. m.

4. *Betänkanden och förslag den 26 maj 1847 angående förändrad löneregelering för landstaten i riket.* *Ang. löneregelering för landstaten i riket.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 9 november 1853.

Bilagor: Se *Tillägg.*

Uti det statsverkspropositionen till 1847—48 årens riksdag bifogade protokollet öfver civilärenden den 9 november 1847 redogöres för hufvudgrunderna uti komiterades ofvannämda till följd af k. m:ts den 26 januari samma år meddelade befallning afgifna betänkande och förslag. K. m:ts förslag till löneregelering blef icke bifallet vid nämda riksdag. Se vidare statsverkspropositionen till 1853—54 årens riksdag.

5—7. Se *Tillägg.*

Betänkande af komiterade till granskning af 1845 års förslag till kavalleriexercisreglemente. *Ang. granskning af förslag till kavalleriexercisreglemente.*

Komiterade: Generallöjtnanten friherre G. A. Hierta, ordf., öfverstlöjtnanterna D. L. Silfverstolpe och O. R. Löwenborg.

Komiterade tillförordnades genom generalorder n:r 830½ den 23 december 1846. Se vidare sid. 201 vid 1845. Den 18 maj 1847 fastställdes exercisreglemente för kavalleriet (tryckt i Stockholm samma år 8:o).

Betänkande, förslag och protokoll från den af kongl. maj:t i nåder förordnade kommité för behandling af frågan om national-representationens ombildning. *Ang. national-representationens ombildning.*

Stockholm 1847. 385 sid. 4:o.

Komiterade: Justitierådet Erik Vilhelm Bredberg, justitieombudsmannen Carl Ludvig Landin, biskopen Hans Olof Holmström,

kammarherren friherre Carl Åkerhjelm, kammarherren grefve Henning Ludvig Hugo Hamilton, expeditionssekreteraren, departementschefen i generaltullstyrelsen Johan Fredrik Fåhræus, professoren A. E. Knös, ryttmästaren friherre Vilhelm Fredrik Tersmeden, professoren Olof Wingqvist, handels och politieborgmästaren i Göteborg Carl Henrik Ewert, grosshandlaren bankofullmäktigen Frans Schartau, brukspatronen Mauritz Sahlin, förre talmannen i bondeståndet riksgäldsfullmäktigen Hans Jansson, förre talmannen i bondeståndet Anders Ericsson och förre riksdagsfullmäktigen Pehr Sahlström.

Sekreterare: Carl Henrik Pfeffer.

Reservationer af: (bil. litt. K—T): Sahlström, Ericsson och Jansson, sid. 83—90; Schartau, sid. 90—93, Wingqvist, sid. 93—100; Knös, sid. 100—114; Fåhræus, sid. 114—116; Hamilton, sid. 116—150; Åkerhjelm, sid. 150—156; Landin, sid. 156—160; Ewert, Tersmeden, Bredberg och Holmström, sid. 161.

Bilagor. Litt. A. Generalsammandrag af statistiska tabeller upprättade enligt mantals och taxeringslängderna för år 1845.

Särskildt tryckt; se nedan.

Litt. B. Tablå till utvisande af de valberättigades antal jämte fastighetsvärdet m. m. inom de särskilda valkategorierna på landet enligt komiténs förslag.

Litt. C. Förslag angående antalet af på landet omedelbart och medelbart valde ledamöter inom riksförsamlingens andra kammare, länsvis.

Litt. D. Förslag till distriktsindelning för rikets städer och fördelning på distrikten af deras antal representanter inom andra kammaren.

Litt. E. Förslag till fördelning på länsdistrikten och Stockholms stad af det antal ledamöter i första kammaren, som skulle tillsättas genom val.

Litt. F. Förslag till riksdagsordning.

Litt. G. Särskild artikel till iakttagande vid det riksmöte då den föreslagna riksdagsordningen varder slutligen antagen och derefter intill nästa riksdag.

Litt. H. Förslag till regeringsform.

Litt. I. Af den nya riksdagsordningen föranledda ändringar i successionsordningen och tryckfrihetsförordningen.

Litt. K.—T. Reservationer. Se ofvan.

Litt. U. Protokoll hos komitén under tiden från den 30 mars 1846 till den 5 juni 1847.

Historik. Sedan rikets ständer i skrifvelse n:r 240 den 24 maj 1845, anhållit det k. m:t täcktes på sätt lämpligast syntes låta till näststundande riksdag bereda en ytterligare utveckling af frågan om förändrad nationalrepresentation, tillsatte k. m:t den 3 februari 1846 en komité med uppdrag att jämte samlandet af statistiska och andra erforderliga upplysningar i ämnet full-

ständigt utveckla grunderna för nationalrepresentationens ändamålsenliga ombildning samt yttra sig angående de grundlagsförändringar, som deraf kunde föranledas. Komiténs ursprungliga sammansättning undergick förändringar, derigenom att handlanden i Malmö C. J. Kock erhöll entledigande före komiténs sammanträdande och efterträddes af Ewert samt derigenom att kontraktsprosten Pehr Gustaf Svedelius afled sommaren 1846, hvarefter Knös förordnades i stället. Justitiestatsministern grefve Arvid Posse hade erhållit k. m:ts uppdrag att då hans embetsgöromål det medgåfve öfvervara komiténs öfverläggningar och då föra ordet dock utan att i besluten deltaga.

Betänkandet afgafs den 5 juni 1847; öfverlemnades till rikets ständers kännedom medelst k. skrifvelse n:r 34 den 12 november 1847. Jemför äfven k. skrifvelsen n:r 83 den 1 maj 1848 med förslag till ny riksdagsordning.

Bilaga.

General-sammandrag af statistiska tabeller som, till följd af kongl. maj:ts nådiga förordnande, blifvit, genom häradsskrifvarnes och vederbörande stadstjenstemäns försorg enligt mantals- och taxerings-längderna för år 1845 upprättade efter formulärer, meddelade af komitén för behandling af frågan om national-representationens ombildning.

Stockholm 1847. 88 sid. tvärfolio.

A. General-sammandrag etc. etc. länsvis för landet.

N:r 1. Ålderstabell. Män från och med fylda 21 år, ståndsvis.

N:r 2. Hemmanstabell. Egare eller med ständig åborätt innehafvare af hemman ståndsvis. Boställsinnehafvare. Arrendatorer och brukare af jord.

N:r 3. Taxeringsvärdestabell. Egare eller med ständig åborätt innehafvare af fast egendom. Egare af bergsbruk. Boställsinnehafvare. Arrendatorer eller brukare af jord.

N:r 4. Bevillningstabell. Taxerade till bevillning af förmögenhet eller inkomst.

N:r 5. Inkomsttabell. Embets- och tjenstemän med löneinkomst. D:o afskedade med pension. Näringsidkare med uppskattad behållen inkomst.

N:r 6. Antal män som fylt 30 år och innehafva fastighet taxerad till 10,000 riksdaler och deröfver eller erlägga bevillning af inkomst uppskattad till 500 riksdaler och deröfver.

Bil. till tab. n:r 3. Taxeringsvärden å ett hemman länsvis.

B. Generalsammandrag för Stockholm samt länsvis för öfriga städer och köpingar.

N:r 1. Ålderstabell. Män från och med fylda 21 år.

N:r 2. Taxeringsvärdestabell. Egare af hus och tomt. Egare af stadsjord. Boställsinnehafvare. Arrendatorer af stadsjord.

N:r 3. Bevillningstabell. Taxerade till bevillning af förmögenhet eller inkomst.

N:r 4. Inkomsttabell. Embets- och tjenstemän med löneinkomst. D:o afskedade med pension. Näringsidkare med uppskattad behållen inkomst.

N:r 5. Antal män som fylt 30 år och innehafva fastighet taxerad till 10,000 riksdaler och deröfver eller erlägga bevillning af inkomst uppskattad till 500 riksdaler och deröfver.

Ang. tillverkning och försäljning af bränvin.

Förslag till förordning rörande tillverkning och försäljning af bränvin.

Komiterade: Presidenten C. D. Skogman, ordf., kammarherren frih. A. Chr. Raab, kammarrättsrådet J. A. Södergren, professorn A. E. Pasch, f. d. riksdagsfullmäktigen Erik Norberg.

Komiterade tillförordnades den 19 juni 1845 i anledning af rikets ständers skrifvelse n:r 144 den 26 mars samma år. Lagmannen E. S. Boström ursprungligen komiterad efterträddes af Södergren.

Betänkandet afgafs den 21 juli 1847. Anmältes den 9 november 1847. K. proposition n:r 26 den 18 november 1847 angående grunder för bränvins tillverkning och försäljning.

Ang. ny tulltaxa.

Förslag till ny tulltaxa.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver finansärenden den 23 oktober 1847.

Komiterade: Statsråden Ol. Im. Fåhræus, ordf., och S. A. Munthe, presidenten C. D. Skogman, generaltulldirektören frih. Carl Gyllenhaal, departementschefen J. F. Fåhræus.

Sekreterare: Erik Ljungstedt.

Bilagor. Diverse tabeller angående värdet å de åren 1843—45 införda och utförda kvantiteter af vissa varor föreslagna till tullfrihet samt de derför belöpande införsels- och utförselstullar, äfvensom angående beräknad minskning i tullinkomster.

Komiterade tillförordnades den 23 mars 1847 för att uppgöra förslag till förnyad tulltaxa i syfte att bereda handeln större frihet i öfverensstämmelse med grundsatserna för den förändrade näringsförfattningen. K. skrifvelse n:r 40 den 7 december 1847 med förslag till förnyad tulltaxa (ofvannämda protokoll bifogadt).

Ang. straflag och ordningsstadga för krigsmakten.

1. *Utkast till särskild strafflag för krigsmakten af den år 1846 i nåder tillförordnade komitén.*

2. *Utkast till ordningsstadga för krigsmakten af den år 1846 i nåder tillförordnade komitén.*

Tryckta uti Juridiska föreningens tidskrift häft. XXI, sid. 48—119. Stockholm 1860.

Komiterade: Revisionssekreteraren F. Iggeström, kommendörkaptenen P. G. Hjelm, öfversten friherre C. Åkerhjelm, kaptenen C. A. P. Ström, auditören C. A. Carlsson.

Sekreterare: Krigsfiskalen N. A. Bennich.

Historik. Vid föredragning den 23 januari 1846 af rikets ständers skrifvelse n:r 134 den 1 mars 1845 om förändrade föreskrifter angående vissa militära bestraffningssätt fann k. m:t för godt att, då ledamöterna i den förstärkta krigshofrätt, hvilken genom beslut den 10 januari 1828 fått till sin handläggning 1826 års förslag till krigslag (se sid. 92), antingen aflidit eller i anseende till nya befattningar upphört att kunna biträda krigshofrätten, förordna en ny komité för utarbetande af förslag till krigslag.

Komiterades samarbete upphörde med 1847 års utgång, hvarförinnan lagberedningen icke hunnit afsluta sitt förslag till rättegångsbalk, i följd hvaraf komiterade blifvit hindrade att under tiden lägga hand vid en särskild rättegångsordning för krigsmakten. De af komiterade uppgjorda förslagen förblefvo hvilande under afvaktan på en ny allmän strafflag. Men de under tiden i brottmålslagstiftningen emellertid vidtagna vigtiga förändringar, gjorde förändringar i krigslagarna nödiga, hvarför k. m:t den 28 mars 1856 upplöste denna komité och förordnade en ny. Se vidare betänkandet af den 4 maj 1857 om ordningsstadga för krigsmakten etc.

Lagberedningen:

Förslag till giftermålsbalk, ärfdabalk, jorda-balk och bygg-ninga-balk. *Förslag till giftermåls-, ärfda-, jorda- och byggningabalk.*

Stockholm 1847. 4+186+146+183 sid. 4:o.

Ledamöter: T. f. justitiekansleren N. S. von Koch, expeditionssekreteraren J. G. Richert, revisionssekreteraren C. E. Günther, professorerna C. J. Schlyter och P. E. Bergfalk.

Sekreterare: J. S. Jacobson.

Skiljaktiga meningar: se protokollen sid. 3—183.

Afgafs den 27 nov. 1847.

Historik se 1844 sid. 198. K. m:t förklarade den 31 januari 1845, att en ny lagberedning skulle träda i verksamhet och utgöras af justitiestatsministern som ordförande, justitieråden Isberg och grefve G. A. Sparre, justitiekansleren, justitieombudsmannen, revisionssekreteraren A. Alexandersson, expeditionssekreteraren Richert, hofrättsrådet Schmidt, advokatfiskalen Staaff, professorerna Schlyter och Bergfalk, af hvilka de fem sistnämda skulle utgöra ständige ledamöter och de förre deltaga i öfverläggningarna i den mån deras öfriga ämbetsgöromål tilläte. (Se vidare Naumanns tidskrift 1870 sid. 681 o. f. samt för 1871).

Ang. förändringar i 1846 års förslag till infanteriexercisreglemente.

Betänkande angående förändringar uti 1846 års förslag till exercisreglemente för regementena till fot.

Komiterade: Generalmajoren friherre A. Lovisin, ordf, öfverstlöjtnanterna J. A. Hazelius och E. V. Nordenfelt, kaptenen O. A. Bruncrona samt norske öfversten J. Chr. Blich och kaptenen J. Chr. Schröder.

Genom generalorder n:r 824 den 21 december 1846 förordnades en komité till granskning af de mot 1846 års förslag insända anmärkningar. Se vidare sid. 201 vid år 1845. Antagligt synes, att det i Stockholm 1847 tryckta »Förändringar uti 1846 års förslag till exercis-reglemente för regementerne till fot» är utarbetadt af ofvannämde komiterade. Den 24 mars 1848 genom generalorder n:r 146 fastställdes exercis-reglemente för regementena till fot (tryckt Stockholm samma år afd. 1—2. 12:o.)

1848.

Underdånigt betänkande med dertill hörande handlingar i anledning af rikets ständers anhållan om utarbetande af förslag till ränteförsäkrings- och lifränteanstalter m. m., afgifvet den 20 januari 1848 af särskildt i nåder utsedde komiterade. Ang. ränteförsäkrings- och lifränteanstalter.

Stockholm 1848. 104 sid. 4:o.

Komiterade: Kabinettskammarherren friherre Fab. Wrede, Fr. Ström, förste expeditionssekreteraren Carl Magnus Arrhenius, löjtnanten J. M. Flygare.

Bilagor: N:r 1—9. Kalkyler, formulär och anvisningar etc.

Komiterade afgåfvo förslag till: 1) grundstadgar för en försäkringsanstalt till beredande af lifräntor och kapitaler för framtiden; 2) stadgar för en lifförsäkringsanstalt i Stockholm.

I anledning af rikets ständers framställning i fråga om vidtagande af åtgärder för att i Sverige befordra inrättande af ränteförsäkrings-, lifförsäkrings- och lifränteanstalter uppdrog k. m:t den 17 juni 1845 åt komiterade att utarbeta förslag till bildande inom riket af ändamålsenliga dylika inrättningar äfvensom till de för samma inrättningars verksamhet och förvaltning erforderliga reglementariska föreskrifter. Revisionssekreteraren Fr. Iggeström ursprungligen komiterad.

Underdånigt betänkande angående Dylta svafvelbruk. Ang. Dylta svafvelbruk.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 1 mars 1859

Komiterade: Generalmajoren J. P. Lefrén ordf., bergsrådet F. A. Berndes, notarien i kammarkollegium grefve Tönnes Hellmut Wrangel.

Sekreterare: Notarien i kammarkollegium M. D. T. Algren.

Bilagor: Litt. A. En af Berndes upprättad relation angående Dylta svafvelbruk.

Litt. B.—C. Promemoria innefattande vissa frågor till besvarande af bruksegarne.

Litt. D. Bref till konungens befallningshafvande i Örebro län om undersöknings anställande.

Litt. E. Protokoll vid komiterades sammanträde på Dylta den 22 september och följande dagar 1846.

Litt. F. Uppgift å privilegier och resolutioner angående socknarnes tjenstbarheter till svafvelbruket.

Litt. G. Uppgift å köpt laggvirke till Dylta bruk 1836—45.
Litt. H. Afskrift af drottning Kristinas salubref den 31 januari 1654 å åtskilliga hemmansräntor.
Litt. I. Redogörelse för undersökning af två till bruket anslagna allmänningar.
Litt. K.—Q. Promemoria angående värdet af vissa af bruksegarne åtnjutna förmåner och förslag till ersättning för desamma samt skriftvexling mellan komiterade och bruksegarne i ämnet.
Litt. R. Uppgift å af bruket erlagda särskilda bevillningar 1835—44.
Litt. S. Svafveltillverkningen vid Ervalla bruk 1844—46.
Litt. T. Priserna å kronans svafvelinköp 1839—46.
Litt. U.—X. Diverse rese- och traktamentsräkningar.

Historik. Vid föredragning den 18 december 1845 af betänkandet af den 2 oktober 1830 (se sid. 121) om reglering af förhållandena mellan kronan och Dylta svafvelbruk samt af kollegiernas deröfver afgifna utlåtande tillförordnade k. m:t en ny komité att företaga en ytterligare och mera fullständig undersökning och utredning af ämnet och inkomma med förslag till reglering i fråga om tjenstbarheternas framtida upphörande. En af de ursprunglige komiterade kammarrådet J. Falkman entledigades i mars 1846 och efterträddes af Wrangel. Betänkandet afgafs den 9 mars 1848, remitterades den 14 november 1854 till gemensamt utlåtande af krigs-, kammar- och bergskollegium, hvilket afgafs den 29 april 1857. Ärendet föredrogs å landtförsvarsdepartementets föredragning den 1 mars 1859. Se vidare k. m:ts skrifvelse till rikets ständer n:r 40 af den 27 oktober 1859 angående ifrågasatt upphörande af de s. k. frisocknarnes tjenstbarheter till Dylta svafvelbruk.

Ang. granskning af täflingsskrifter till andaktsbok för fångar.

Utlåtande af komiterade för granskning af täflingsskrifter till andaktsbok för fångar.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver justitieärenden den 11 juni 1848.

Komiterade: Justitierådet Ad. Alexandersson, ordföranden i styrelsen öfver fängelserna E. von Troil, kyrkoherden A. Fröst, fängelsepredikanten P. M. Wallinder.

Genom beslut den 20 maj 1846 utsatte k. m:t en premie af 200—300 riksdaler banko för en för fångar lämpad andaktsbok. Till granskning af ingifna täflingsskrifter förordnades komiterade den 10 augusti 1847. Komiterades utlåtande inkom den 6 juli 1848. Komiterade förordade missionspredikanten Fjellstedt till erhållande af premie för det af honom ingifna Förslag till en andaktsbok för fångar.

1849.

1. *Förslag till författningar rörande ångfartyg som föra passagerare.* *Ang. författningar rörande passagerareångfartyg.*

2. *Samma dag. Betänkande i afseende på sättet att dana skickliga befälhafvare, styrmän och maskinister.* *Ang. danande af skickliga befälhafvare m. m.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 26 april 1850.

Komiterade: Kommersrådet A. P. von Sydow, ordf., t. f. sekundchefen vid flottans konstruktionskår kapten C. Lundqvist, löjtnanten vid flottans mekaniska kår B. J. Jonzon och grosshandlaren P. M. Lovén.

Komiterade tillförordnades den 30 november 1848. Den ursprunglige förordnade komitéledamoten grosshandlaren J. C. Bohnstedt blef senare entledigad och efterträddes af Lovén. Betänkandena afgåfvos den 20 oktober 1849 och anmältes den 16 november 1849, då förordning utfärdades.

Utlåtande den 13 april 1849 af komiterade för granskning af en utarbetad lärokurs om ångmaskiner. *Ang. en lärokurs om ångmaskiner.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 30 mars 1849.

Komiterade: Kommersrådet A. P. von Sydow, ordf., kaptenlöjtnanten A. V. Lavén, löjtnanten R. v. Feilitzen.

Komiterade erhöllo den 26 oktober 1848 i uppdrag att granska en af kaptenlöjtnanten C. B. Lilliehöök och löjtnanten B. J. Jonzon utarbetad lärokurs i kunskapen om ångmaskiners sammansättning och skötande på ångfartyg.

Lärokursen trycktes med iakttagande af de förändringar och tillägg som på komiterades framställning blifvit af författarne gjorda, under titeln: Kort afhandling om ångmaskiner och ångfartyg. Karlskrona 1849. (Förordet undertecknadt af förf.)

Förslag till rättegångsbalk. *Lagberedningen, förslag till rättegångs-balk.*

Stockholm 1849. 302 sid. 4:o.

Ledamöter: Justitiekansleren N. S. von Koch, expeditionssekreteraren J. G. Richert, revisionssekreteraren J. A. C. Quensel, hof-

rättsrådet Carl Henr. Pfeffer, häradshöfdingen Axel Gyllenhammar, professorn J. Lundell.

Sekreterare: J. S. Jacobson.

Skiljaktiga meningar se prot. sid. 3—38.

Förslaget afgafs den 30 november 1849. Professorerna Schlyter och Bergfalk deltogo en tid i förslagets utarbetande; deras skiljaktiga meningar se ofvannämda protokoll. (Jemför Naumanns tidskrift 1871 sid. 717 o. f.)

1850.

Betänkande af komiterade till afgifvande af förslag till författningar rörande passagerareångfartyg. Ang. författningar för passagerareångfartyg.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver civilärendena den 26 april 1850.

Komiterade: Se 1849 sid. 217.

Betänkandet afgafs den 19 april 1850 med anledning af åtskilliga rederiers anhållan om ändring och förklaring af kungl. kungörelsen den 16 november 1849.

Ärendet anmältes den 26 april 1850.

Komiterades för uppgörande af förslag till organisation af allmänna barnhuset afgifna underdåniga betänkande af den 31 maj 1850 med ty åtföljande förslag till reglemente för styrelsen och förvaltningen. Ang. allmänna barnhuset.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 28 december 1850 angående barnhuset.

Komiterade: Justitiekansleren N. S. von Koch, ordf., professorn Magnus Huss, kyrkoherden A. Fröst, landskamreraren F. H. Gasslander, konsuln C. D. Arfvedson.

Ur innehållet. Redogörelse för barnhusets uppkomst och fortgång, sid. 8—15.

Redogörelse för barnhusets inkomster och utgifter 1722.

Redogörelse för förhållandet mellan inkomster och utgifter åren 1838—49, sid. 23—28.

Redogörelse för antalet barn och underhållskostnaden för hvarje barn åren 1838—47, sid. 29—32.

Redogörelse för ampersonalen i afseende på årligt antal, utskrifning, dagligt medeltal och årlig proportion mellan ammor och barn 1838—47, sid. 75.

Beräkning rörande barnhusets ekonomi för framtiden, sid. 92—94.

Bilagor. 1) Förteckning på gåfvor och testamenten till allmänna barnhuset.

2) F. d. grosshandlaren J. G. Wennerquists donationsbref.

3) Uppgift på allmänna barnhusets fasta egendomar och afkastningen deraf.

Historik. Rikets ständer anhöllo i skrifvelse n:r 46 den 24 mars 1848, att k. m:t måtte utse några erfarna män att anställa noggrann undersökning rörande tillståndet inom Stockholms allmänna barnhus med åliggande der-

jämte att i underdånighet föreslå de förändringar, hvilka kunde vara af behofvet påkallade för att ändamålsenligt och i öfverensstämmelse med tidens fordringar ordna förvaltningen af nämda inrättning i alla dess delar, samt att k. m:t måtte, sedan ett sådant förslag inkommit och undergått behörig granskning och erhållit nödig fastställelse, detsamma till verkställighet befordra.

Komiterade förordnades den 26 oktober 1849, sammanträdde den 26 november samma år.

Ang. vakanserna inom artilleriets officerskårer.

Artilleri-committéens betänkande.

Stockholm 1850. 23 sid. liten 8:o.

Komiterade: T. f. fälttygmästaren N. G. Thestrup, majoren friherre Fab. Wrede, majoren friherre C. Åkerhjelm, kaptenerna C. H. von Sivers och Folke Trägårdh.

Sekreterare: H. E. v. Normann, kapten, artilleristabsofficer.

Bilaga. Uppgift på besparingar som blefve en följd af de föreslagna förändringarna i exercistiden och den ökade permitteringen.

Med anledning af de många vakanserna inom officerskårerna vid artilleriet och svårigheterna att få dem återbesatta, hade h. k. h. kronprinsen såsom generalfälttygmästare befalt komitén att afgifva utlåtande, innefattande såväl uppgift på de enligt komiterades tanke verkande orsakerna till sagda förhållanden som förslag till deras afhjelpande. Betänkandet afgafs den 1 juni 1850. I protokollet öfver landtförsvarsärenden af den 13 november 1850, som är bilagdt statsverkspropositionen till 1850—51 årens riksdag, hänvisas till detta betänkande.

Ang. förbättringar uti hospitalsväsendet i riket.

Underdånigt betänkande om erforderlige förbättningar uti hospitals-väsendet i riket. Afgifvet af den för ändamålet i nåder förordnade komité, jemte kongl. serafimer-ordensgillets och kongl. öfver-intendents-embetets i anledning deraf afgifna underdåniga utlåtanden samt komiterades af dessa utlåtanden föranledda underd. yttrande.

Stockholm 1851. 136 sid. 4:o.

Komiterade: Generaldirektören C. J. Ekströmer ordf., kammarrådet J. Falkman, statskommissarien A. V. Kock, öfverläkaren C. U. Sondén, professorn F. V. Scholander.

Bilagor. A—C. Icke här tryckta.

D—F. Sammandrag af de från hospitalen i riket inkomna rapporter 1843—1849.

K. Hjertstedt L. M., beskrifning öfver Vadstena centralhospital.

O. Förslag till utredning för hospitalen.

P. Spisordning vid Vadstena centralhospital.

Q. Förslag till aflöningsstat vid hospitalen i riket.

R 1 och R 4. Allmänna hospitals- och barnhusfondens inkomster och utgifter 1847.

Historik. I skrifvelse n:r 172 den 14 augusti 1848 anhöllo rikets ständer, att k. m:t måtte låta genom sakkunnige män upprätta förslag till de förbättringar af hospitalsväsendet i Sverge så i medicinskt som administrativt hänseende, hvilka utan statsverkets stora betungande kunde utföras och befinnas nödiga, samt derefter aflåta k. proposition i ämnet till rikets ständer. K. m:t förordnade den 6 juli 1849 komitén att inkomma med betänkande och förslag i ämnet, hvarefter sedermera Scholander förordnades att inträda som ledamot i komitén för deltagande i öfverläggningarna rörande förekommande byggnadsfrågor.

Komiterades betänkande, som utom bilagor upptager sid. 1—59, afgafs den 31 juli 1850. Öfver detsamma afgåfvos de i samma häfte tryckta utlåtanden af serafimerordensgillet den 10 september 1850 och af öfverintendentsembetet den 26 november samma år. Med anledning af dessa utlåtanden afgåfvo komiterade ett nytt yttrande år 1851.

K. proposition den 22 april 1851 (n:r 63) angående hospitalernas förbättring och underhåll.

Ang. nya prediko-texter.

Underdånigt förslag till tvänne nya årgångar prediko-texter på kongl maj:ts nådiga befallning afgifvet af serskildt i nåder förordnade comiterade.

Stockholm 1850. 37 sid. 4:o.

Komiterade: Biskopen J. A. Butsch, professorerna A. E. Knös och E. G. Bring, kyrkoherden T. Annerstedt.

Sekreterare: N. E. Modin, konsistorieamanuens i Skara stift.

Bilagor. A—C. Förslag till predikotexter och kollektor; tablå öfver nya predikotexter.

I anledning af rikets ständers skrifvelse n:r 223 den 18 oktober 1848 tillförordnades komiterade den 6 juli 1849; förslaget afgafs den 3 augusti 1850. En remiss till presteståndet besvarades i skrifvelse den 11 augusti 1851.

Lagberedningen, förslag till handels- och utsökningsbalk.

Förslag till handels-balk och utsöknings-balk m. m.

Stockholm 1850. 4+123+252 sid. 4:o.

Ledamöter: Se lagberedningen 1849 sid. 217.

Skiljaktiga meningar: Se prot. sid. 3—22.

Förslaget afgafs den 28 oktober 1850.

1851.

Lagberedningen, förslag till vexellag.

Förslag till lag för inrikes och utrikes vexlar.

Stockholm 1851. 49 sid. 4:o.

Finnes äfven tryckt som bil. A. till motiven till 1878 års utkast till växellag.

Reservation af: Quensel, sid. 24—26.

Genom skrifvelse den 17 juli 1850 anbefaltes lagberedningen att med ledning såväl af rikets ständer den 5 oktober 1848 i skrifvelse n:r 213 afgifna förslag till lag för utrikes vexlar samt den redan gällande lagen för inrikes vexlar äfvensom af främmande lagstiftningar, särdeles de länders med hvilka Sverige hade största vexelhandeln, upprätta och afgifva förslag till allmän vexelordning.

Förslaget afgafs den 16 januari 1851 och är undertecknadt af Richert, Quensel, Pfeffer och Lundell samt kontrasigneradt af Jacobson.

Högsta domstolens utlåtande den 14 februari 1851 finnes bifogadt k. propositionen n:r 69 af den 22 april 1851 om antagande af ny vexellag.

Ang. nya statuter för universiteten

Underdåniga förslag och betänkanden angående nya statuter för universiteterna och embets-examina, afgifna till kongl. maj:t i april 1851.

Stockholm 1852. 234 sid. 8:o.

Komiterade: .Professorn Elias Fries, domprosten och professorn Henrik Reuterdahl, kanslerssekreterarne Adolf Alexandersson och Fredrik Järta.

Sekreterare: J. J. Nordström.

Ang. veterinärinrättningarna i riket.

Betänkande och förslag till reglering af veterinärinrättningarna i riket.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 20 juli 1855.

Komiterade: Förste hofstallmästaren, chefen för stuteriöfverstyrelsen Ferd. Braunerhjelm, ordf., medicinalrådet Dan. Ekelund, departementschefen i generaltullstyrelsen Isr. Tauvon, öfverdirektören S. A. Norling, professorn Carl Henrik Boheman.

Sekreterare: C. G. Brusevitz.

Bilagor: Förslag till reglemente, undervisningsplan och stat samt gällande stat för veterinärinrättningen i Stockholm.

Förslag till reglemente och stat för veterinärinrättningen i Skara.

Komiterade tillförordnades den 13 december 1850 i anledning af rikets ständers skrifvelse den 12 september 1850. Sundhetskollegiets utlåtande den 21 juni 1852.

Betänkande af komiterade för granskning af de såsom täflingsskrifter inkomna läroböcker för folkskolor.

Ang. granskning af täflingsskrifter till läroböcker för folkskolan.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 17 december 1851.

Komiterade: Professorn Carl J. Sundevall, rektorerna P. E. Svedbom och Joh. Söderlind.

Komiterade tillförordnades den 19 juli 1850 att företaga granskning af de täflingsskrifter, hvilka inkommit till ecklesiastikdepartementet med anledning af k. m:ts den 16 mars 1849 kungjorda beslut om belöningar för författandet af lämpliga läroböcker i historia, geografi och naturlära för folkskolor och skollärareseminarier äfvensom af läseböcker för allmogen i de ämnen, hvaruti folkskolan meddelat förberedande undervisning. Betänkandet afgafs den 30 juni 1851. Pristagaren blef professor N. J. Berlin för »Försök till lärobok i naturläran för folkskolor» och »Försök till läsebok i naturlära för Sveriges allmoge». Ärendet föredrogs den 17 december 1851.

Komiterade för uppgörande af förslag till reorganisation af hospitalsväsendet i riket: yttrande i anledning af kongl. Serafimer-ordens-gillets samt öfver-intendents-embetets underdåniga utlåtanden i fråga om hospitals-väsendets förbättrande och hospitalens utvidgning.

Ang. hospitalen.

Ingår å sid. 121—136 uti komiterades betänkande m. fl. utlåtanden. Stockholm 1851. (Se sid. 221 vid samme komiterades betänkande den 31 juli 1850).

1852.

Ang. jernväg mellan Köping och Hult.

Underdånigt betänkande i fråga om anläggandet af en jernväg mellan Köping och Hult. Afgifvet af särskildt i nåder förordnade komiterade. På kongl. maj:ts nådiga befallning till trycket befordradt.

Stockholm 1852. 147+3 sid. karta 8. 8:o.

Komiterade: Förre statsrådet J. Wærn ordf., majoren C. A. Olivecrona, kaptenen i flottans mekaniska kår C. E. Nordström, advokatfiskalen C. M. Rydqvist, bruksegaren C. G. Indebetou.

Sekreterare: V. Th. Strokirk.

Reservationer och särskilda yttranden. Litt. A.—K. af J. Wærn, C. A. Olivecrona, C. M. Rydqvist (jemför nedan) anförda i de å sid. 119—147 upptagna protokollsutdrag.

Särskild reservationsskrift af advokatfiskalen Carl Rydqvist, såsom ledamot i komitén för afgifvande af underdånigt utlåtande i fråga om en jernväg mellan Köping och Hult. På kongl. maj:ts nådiga befallning till trycket befordrad.

Stockholm 1852. 59 sid. jämte en tabell vid sid. 23. 8:o.

Vid det tryckta betänkandet är fogad en karta öfver tillämnad jernväg mellan Köping och Hult.

Historik. Med anmälan af sitt beslut angående utsträckning till staden Köping af ifrågasatt jernväg mellan Örebro och Hult anhöllo rikets ständer i skrifvelse n:r 232 den 2 september 1851, att k. m:t måtte meddela de ytterligare föreskrifter, som vore nödiga för vinnande af de i skrifvelsen närmare omförmälda ändamål. Efter mottagandet af denna hemställan och åtskilliga andra framställningar rörande förändringar i Köping—Örebro—Hult-jernbanans sträckning uppdrog k. m:t den 21 oktober 1851 åt komiterade att, efter föregången utredning i hvad mån fördel af den lättade kommunikationen med hänsigt till landets hufvudnäringar och industriella rörelse kunde beräknas, inkomma med utlåtande, huruvida den i rikets ständers beslut afsedda vägsträckning kunde anses fullt ändamålsenlig för en jernvägsanläggning och huruvida intägten af denna jernväg borde kunna antagas till fullo betäcka underhållskostnad och löpande utgifter eller om företräde borde tillerkännas en jernbana i mer eller mindre förändrad riktning; till grund för hvilket yttrande borde anföras icke allenast de skäl, som kunde hemtas från lokalens eller jordytans mer eller mindre förmånliga beskaffenhet, utan

jemväl sådana statistiska beräkningar i afseende på möjlig trafik, som kunde lemna ledning för omdömet beträffande ena eller andra riktningens större eller mindre afkastning.

Komiténs betänkande är dateradt den 30 april 1852, remitterades jemte Rydqvists senare inkomna reservation till styrelsen för väg- och vattenbyggnader, som besvarade remissen i utlåtande den 17 maj.

1853.

Ang. kreditförhållandenas och låneanstalternas ordnande.

Underdånigt betänkande till kongl. maj:t angående kreditförhållandernes och låne-anstalternes ordnande, afgifvet den 8 april 1853 af särskildt i nåder utsedde comiterade.

Stockholm 1853. 163 sid. 4:o.

Ingår äfven som bilaga till nedannämda k. skrifvelse den 16 november 1853.

Komiterade: Presidenten Carl David Skogman, ordf., generaldirektören öfver rikets fängelser och arbetsinrättningar Georg Gabriel Emil von Troil, grosshandlaren i Stockholm Gust. Beskow, klädesfabrikören i Norrköping Jean Adolf Arnberg, handlanden i Göteborg konsul Michael S. Warburg.

Bilagor. Litt. A. J. A. Arnberg, Om personal- eller handelskreditlagstiftningen, sid. 45—68; S. Warburg, särskildt yttrande i ämnet, sid. 68; franska konkurslagen af 1838 och åtskilliga titlar ur handelslagboken af år 1807, sid. 69—108.

Litt. B. J. A. Arnberg, Anmärkningar vid franska konkurslagstiftningen, sid. 108—111.

N:r 1—15. Statistiska uppgifter, sid. 112—130, angående diskontutlåningen på reverser med borgen 1852, utförseln af silfver i myntad form och om myntningen samt de af rikets ständers bank 1847—52 utgifna skillingssedlar, hypoteksföreningarnas utlåningar från åtskilliga kassor i Stockholm och Göteborg, tillökningen i utsäde och i antalet af underhållna kreatur i hela riket och särskildt i Skåne 1832—1850, beräknadt värde å införseln och utförseln 1844—1851, införseln och utförseln af spanmål 1841—1851, antalet bränvinspannor i Sverige och inkomsten af bränvinsbevillningen 1834—1850, bränvinsbränningen i Norge, privatbankerna 1834—1852.

N:r 16—17. Förslag till lag för sedelutgifvande enskilda banker och till förordning i ämnet, sid. 131—138.

N:r 18—19. Anteckningar om sedelutgifvande banker i staterna New-York och New-Jersey, sid. 139—140.

N:r 20. Anteckning om icke sedelutgifvande banker i England och Skotland, sid. 142—143.

N:r 21. Öfversigt af penningställningen i Sverige 1844—1852.

Litt. C.—F. Särskilda yttranden af von Troil, sid. 144—157; Beskow, sid. 157—159; Arnberg, sid. 159—162; Warburg, sid. 162.

Då k. m:t ansett angeläget att i tid vara betänkt på vidtagande af sådana åtgärder, som skulle kunna förekomma stockning i allmänna penningrörelsen, i händelse de befintliga enskilda bankerna skulle vid oktrojtidernas utgång upphöra och icke deras verksamhet blefve öfverflyttad på andra

anstalter, som innebure trygghet för de allmänna kreditförhållandena och beredde behöfliga af jordbrukets, industriens och folkmängdens utveckling påkallade hjelpkällor, uppdrog k. m:t genom k. bref den 9 juli 1852 åt en komité att inkomma med betänkande i ämnet.

Bland de ursprungligen utsedde komiterade var äfven grosshandlaren i Göteborg Carl Fredrik Wærn j:or, som på begäran entledigades och efterträddes af Warburg.

Betänkandet öfverlemnades till rikets ständer medelst k. skrifvelse n:r 10 den 16 november 1853.

1854.

Ang. kreditlag-stiftningen. *Betänkande och förslag till ändringar i kredit-lagstiftningen, Februari 1854.*

Stockholm 1854. 214 sid:r 8:o.

Komiterade: Riksarkivarien J. J. Nordström, borgmästaren P. J. Lagergren, assessorn A. von Feilitzen.

Förslagen afgåfvos den 13 februari 1854 och omfattade: 1) förordning om handelsböcker och handelsräkningar; 2) konkurslag; 3) förordning om boskillnad; 4) förordning om urarfvagörelse; 5) förordning om årsstämning; 6) förordning om löpande skuldebref och invisningar; 7) förordning om adjunktion i vissa fall af handlande såsom ledamot i rådstufvurätt; 8) förordning om bolag.

Högsta domstolens utlåtande af den 17 mars 1854 finnes tryckt i Juridiska föreningens tidskrift häfte XII, sid. 45 o. f., och ingår äfven som bil. till k. propositionen n:r 97 den 11 augusti 1854 med förslag till förordning angående handelsböcker och handelsräkningar.

Ang. grunderna för städerna Arboga, Helsingborgs, Ystads, Skanörs och Falsterbos beskattning. *Komiterade till undersökning om grunderna för städernas beskattning: Berättelser angående städerna Arboga, Helsingborg, Ystad, Skanör och Falsterbo.*

Förvaras i Statistiska centralbyrån.

Komiterade: Landshöfdingen grefve Gustaf Lagerbjelke, ordf., kammarrättsrådet L. Kinmansson, advokatfiskalen Carl Rydqvist, kamreraren Carl Sandberg, borgmästaren C. J. Stolpe.

Sekreterare: G. Höglund.

Berättelserna afgåfvos den 24 februari 1854.

Ang. sjöaflöning under kommenderingar. *Betänkande med förslag af komiterade för omarbetning af reglementet för beräkning af sjö-aflöning under kommenderingar.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 18 april 1854.

Komiterade: Konteramiralen S. M. von Krusenstierna, ordf., kommendörkaptenen C. M. Ehnemark, kaptenen i flottan S. L. Hasselberg.

Komiterade förordnades den 29 november 1853 med uppdrag att omarbeta reglementet af den 8 april 1843. Komiterades förslag afgafs den 6

mars 1854. Deröfver afgafs den 28 samma månad utlåtande af förvaltningen af sjöärenden.

Ärendet föredrogs den 18 april 1854. Reglemente utfärdades samma dag.

Underdånigt yttrande öfver några med sjökrigsundervisningen sammanhang egande frågor.

Ingår i Tidskrift i sjöväsendet för 1854 sid. 245—259.

Komiterade: Konteramiralen S. M. v. Krusenstierna, ordf., kommendörkaptenen i kungl. flottan h. k. h. arffursten Oscar Fredrik, kommendörkaptenen F. Engelhart, kaptenen i k. m:ts flotta C. B. Lilliehöök, kaptenen vid k. m:ts flotta A. V. Lavén.

Genom generalorder den 22 december 1853 erhöllo komiterade i uppdrag att taga i öfvervägande och afgifva yttrande öfver några med sjökrigsundervisningen i samband stående frågor. Komiterade följde i sitt arbete en af guvernören vid krigsakademien till chefen för sjöförsvarsdepartementet inlemnad promemoria.

Betänkandet afgafs den 8 mars 1854.

Cnattingius, A. J., Jemförelse emellan nu gällande kyrkostadganden och k. kyrkolag-comités 1846 afgifna förslag till kyrkolag, serskilda lagar rörande kyrkoväsendet samt kyrkostadgar. Tillika upptagande de anmärkningar, som vid k. comités förslag blifvit framställda. Enligt kongl. maj:ts nådigste förordnande utarbetad.

Cnattingius, A. J., jemförelse mellan gällande kyrkostadganden och kyrkolagskomités 1846 afgifna förslag.

Stockholm 1854. 575 sid. 4:o.

Vid föredragning den 18 januari 1853 af kyrkolagskomités förslag till ny kyrkolag af den 29 december 1846 (se sid. 205) uppdrog k. m:t åt kyrkoherden A. J. Cnattingius att till lättnad vid öfversigten och behandlingen af det omfattande och vigtiga ärendet upprätta en jämförelse mellan gällande och föreslagna stadganden. Ofvanstående jämförelse aflemnades den 15 april 1854.

Kyrko-handbok, hvaruti stadgas, huru gudstjensten i svenska församlingar skall förrättas. Underdånigt förslag, uppgjordt af dertill i nåder utsedde committerade.

Ang. ny kyrkohandbok.

Stockholm 1854. XV+192 sid. 8:o.

Komiterade: Biskoparne G. A. Butsch, och T. Annerstedt, domprostarne A. E. Knös och C. O. Björling, professorn E. G. Bring, hofpredikanten T. Wensjoe.

Sekreterare: H. J. Öfverberg.

Se vidare 1855 sid. 232.

Ang. exercisreglemente för kanonslupar m. m.

1. *Förslag till exercisreglemente för kanonslupar, jollar och mörsarefartyg.*

Ang. exercisreglemente för flottans landstigningstrupper.

2. *Förslag till exercisreglemente för flottans landstigningstrupper.*

Ang. ny signal- och evolutionsbok.

3. *Förslag till signal- och evolutionsbok,*

Komiterade: Se 1855 under förslaget till reglemente för vapenföring vid flottan.

Det första af ofvanstående förslag utarbetades af Feilitzen, det andra af Funck och det tredje af Warberg.

1855.

Komiterade till undersökning om grunderna för städernas beskattning: Berättelser om städerna Malmö, Lund och Landskrona. *Ang. grunderna för städerna Malmö, Lunds, Landskronas beskattning.*

Förvaras i Statistiska centralbyrån.

Komiterade m. m. se sid. 228 vid 1854. Kinmansson ej undertecknat berättelserna.

Berättelserna afgåfvos den 10 maj 1855.

Förslag till allmänna grunder för stiftsvis inrättade pensionsanstalter för folkskolelärare. *Ang. stiftsvis inrättade pensionsanstalter för folkskolelärare.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 17 september 1856.

Komiterade: Expeditionschefen Th. Munck af Rosensköld, biskopen Th. Annerstedt, lektorn E. G. Björling.

Chefen för ecklesiastikdepartementet hade lemnat komiterade i uppdrag att utarbeta förslaget, hvilket afgafs den 25 maj 1855. Föredrogs i sammanhang med en rikets ständers skrifvelse i ämnet samt deröfver inkomna utlåtanden från domkapitlen den 23 februari 1856, då cirkulärbref utfärdades till domkapitlen. Föredrogs ånyo den 17 september samma år.

Sjelfva de allmänna grunderna finnas tryckta Stockholm 1856. 7 s. 4:o.

Betänkande och förslag till förnyad expeditionstaxa. *Ang. förnyad expeditionstaxa.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 30 november 1855.

Komiterade: Hofrättrådet J. R. Geijer, t. f. expeditionschefen friherre J. Oscar Alströmer, borgmästaren Carl Stolpe.

Bilagor. Författningsförslaget och taxor.
Hänvisning till författningar rörande expeditionslösen.

I anledning af rikets ständers skrifvelse den 1 december 1854 tillförordnades komiterade den 12 januari 1855. Utlåtandet afgafs den 25 maj samma år. Förslaget till författning är tryckt i Juridiska föreningens tidskrift häftet XIII sid. 4 o. f.

Förslag till förbättrad lagstiftning rörande sinnessjukes vård och behandling. *Ang. sinnessjukes vård och behandling.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 5 mars 1858. Förslaget till stadga är tryckt i Hygiæa band. XVIII sid. 385 o. f. 1856 samt i särtryck derur (i en upplaga af 150 exemplar).

Komiterade: Generaldirektören C. J. Ekströmer, ordf., professorn Magnus Huss, hofrättsassessorn G. Fr. Almqvist, öfverläkaren C. U. Sondén, kyrkoherden J. V. Sandmark.

Sekreterare: Gustaf Böttiger.

Bilagor. Litt. A.—B. Frågor att besvara vid undersökning af sinnessjuke.

Litt. C. Formulär till ansvarsförbindelser.

Ur innehållet: Öfversigt af de äldre och hufvudsakligaste bland gällande författningar i afseende å hospitalens bestämmelse samt vilkoren för sjukes intagande och vård.

Historik. Med anledning af rikets ständers skrifvelse n:r 146 den 14 oktober 1854, hvari rikets ständer anhöllo att k. m:t måtte låta genom sakkunnige personer med ledning såväl af Sverges som andra länders författningar i ämnet samt med hänsyn till landets egenheter och behof uppgöra förslag till stadga angående sinnessjukes behandling och vård samt derefter utfärda förordning, utsåg k. m:t den 16 november samma år komiterade. Betänkandet afgafs den 18 oktober 1855. Serafimerordensgillets utlåtande af den 14 augusti 1857 förvaras vid akten. Ärendet föredrogs den 5 mars 1858.

Ang. reglemente för vapenföringen vid flottan.

Förslag till reglemente för vapenföring vid kongl. maj:ts flotta.

Komiterade: Kommendören C. S. Annerstedt, ordf., kommendörkaptenerna h. k. h. hertigen af Östergötland och Johan Lilliehöök, kaptenlöjtnanterne C. C:son Warberg och R. von Feilitzen, kaptenen vid andra lifgardet Oskar Funck.

Sekreterare: Löjtnanten vid flottan Heilborn.

Komiterade tillförordnades genom generalorder den 23 mars 1852. Memorialet af den 4 maj 1855, som åtföljde förslagets öfverlemnande, förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 24 maj 1855. Reglemente för vapenföring vid k. m:ts flotta trycktes Stockholm 1855.

Ang. ny kyrkohandbok.

Kyrko-handbok, hvaruti stadgas huru gudstjensten i svenska församlingar skall förrättas. Underdånigt förslag ånyo öfversedt af dertill i nåder utsedde committerade.

Stockholm 1856. XVIII+153 sid.. 4:o.

Komiterade: Se 1854 sid. 230.

Afgafs den 1 november 1855; remitterades till prestståndet, besvarades den 10 oktober 1857; anmältes den 21 oktober 1859 och öfverlemnades till rikets ständer genom k. skrifvelse n:r 5.

Underdånigt betänkande jemte tabeller till kongl. maj:t angående uppgjord jemförelse emellan svenska folkets skatter samt stats- och riksgälds-verkens utgifter vid början af 1809 och 1810 års riksdag samt enahanda skatter och utgifter vid 1850 års slut, afgifvet den 4 juni 1855. *Ang. svenska folkets skatter.*

Stockholm 1855. 163 sid. 4:o.

Tabeller.

Stockholm 1855. Stor tvärfolio.

Komiterad: Kanslisten i kammarkollegium Christoffer Natanael Rathsman.

Genom skrifvelse n:r 129 den 6 augusti 1851 anhöllo rikets ständer hos k. m:t om uppgörande dels af en tillförlitlig utredning af svenska folkets alla skattebördor och öfriga utskylder jemte stats- och riksgäldsverkens samtliga utgifter vid början af 1809—10 års riksdag, dels af ett sammandrag af alla med hänsigt till berörda skattebidrag och utgifter sedermera verkställda förändringar dels ock af en fullständig jämförelse mellan skatterna och statsutgifterna då och vid 1850 års slut. För detta ändamål förordnade k. m:t kommersrådet Bernhard Rosenblad att under inseende af chefen för finansdepartementet och med biträde af Rathsman som sekreterare utföra arbetet. I följd af försvagad hälsa erhöll Rosenblad entledigande den 2 november 1853.

1856.

Ang. en pensionsanstalt för svenska handelsflottan.

Underdånigt förslag till kongl. maj:ts nådiga reglemente för en pensionsanstalt för svenska handelsflottans skeppare, styrmän och öfrigt sjöfolk.

Förvaras hos direktionen för handelsflottans pensionsanstalt.

Komiterade: Förre statsrådet grefve B. von Platen, ordf., hofrättsrådet friherre Lars Stiernstedt, grosshandlaren P. M. Lovén.

Sekreterare: G. E. Noring.

Bilagor. Litt. A. Antalet på sjömanshus år 1855 inskrifne. Litt. B.—C. Antalet af dessa som voro i behof af pension. Litt. D. Beloppet af influtna laste- och plåtafgifter 1845—54.

Historik. I anledning af rikets ständer vid 1853—54 årens riksdag gjorda framställning huruvida i hufvudsaklig öfverensstämmelse de däruti uppgifna grunder en pensionsanstalt för svenska handelsflottans skeppare, styrmän och sjöfolk kunde åstadkommas, uppdrog k. m:t den 5 juli 1855 åt en komité att utreda de förhållanden som vore en följd af eller egde sammanhang med gällande stadganden om hemkommande skeppsbesättningars rättighet att åtnjuta s. k. föring, dels och att uppgöra och till k. m:t öfverlemna förslag till inrättande af en pensionsanstalt för ålderstigne eller bräcklige sjömäns understöd, som förenämda skrifvelse afsåg.

Betänkandet afgafs den 2 februari 1856, remitterades till kommerskollegium (besvarades den 14 februari 1862). Komiterade afgåfvo nytt förslag den 26 oktober 1857, se sid. 244.

Ang. Skeninge och Vesterås beskattning.

Berättelser angående grunderna för städerna Skeninge och Vesterås beskattning.

Förvaras i Statistiska centralbyrån.

Komiterade: de samma som 1855 (jfr sid. 231) samt kammarherren friherre Rudolf Cederström.

Berättelsen angående Skeninge afgafs den 14 februari 1856 och angående Vesterås den 19 juli. Detta senare ej undertecknadt af Lagerbjelke.

Ang. Sverges och Norges ömsesidiga handel och sjöfart.

1. *Underdånigt utlåtande och förslag, rörande ändringar och tillägg i nu befintliga stadganden. beträffande Sveriges och Norriges ömsesidiga handel och sjöfart, afgifvet den 6 mars 1856 af den dertill i nåder förordnade komité.*

Stockholm 1856. 82 sid. 4:o.

Komiterade: Tulldistriktschefen V. Karström, grosshandlaren J. G. Schwan, höjesteretsassessorn Otto Lövenskiold, konsuln F. Lorck, grosshandlaren Jörgen B. Faije.

Sekreterare: Krigsfiskalen N. A. G:son Bennich.

Historik. (Jemför historiken under 1846 års betänkande sid. 206). Genom resolution den 3 oktober 1855 uppdrog k. m:t åt en komité af tre svenske och tre norske män att afgifva utlåtande angående de förändringar och tillägg i nu befintliga stadganden, som kunde anses nyttiga och ändamålsenliga för beredande af ytterligare lättnader i Sveriges och Norges ömsesidiga handel och sjöfart. Komitéledamöterna förordnades den 26 oktober och 10 november 1855. Innan komitébetänkandet var fullständigt utarbetadt, afled komiténs svenske ordförande, presidenten i kommerskollegium friherre Skogman. Betänkandet, hvaröfver utlåtande afgafs af den 27 november af norska regeringen, är dateradt den 5 mars 1856, anmältes den 9 december samma år, k. proposition n:r 57 till rikets ständer samma dag om Sveriges och Norges ömsesidiga handel och sjöfart. Förslaget antogs af svenska riksdagen men godkändes icke af norska stortinget, hvarigenom förslaget förföll. Se vidare k m:ts proposition n:r 32 den 30 januari 1874 med förslag till ny förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

2. *Svenske komitémedlemmarne: Förslag till ändringar af i Sverige gällande tulltaxebestämmelser i afseende på handeln mellan de förenade rikena.* *Ang. ändringar af svenska tulltaxebestämmelser.*

Stockholm 1856. 31 sid. + 1 opag. tabell. 8:o.

Tariff.

50 sid.

Motiver.

52 sid.

Bilaga. Sammandrag öfver beloppen af influtna tullmedel samt af tolagsmedel, som tillfallit stapelstäderna 1853—1854.

Betänkandet afgafs den 2 maj 1856.

En remiss häraf besvarades af generaltullstyrelsen den 8 september 1856 i afseende på frågan om ersättning till dragare i tullpackhusen, af kommerskollegium den 5 november samma år angående upphörande af handels- och sjöfartsafgifter, tolags- med flera afgifter samt den 24 september af kommerskollegium och generaltullstyrelsen i gemensamt utlåtande angående ändringar i tulltaxan. K. proposition n:r 51 af den 13 februari 1857 angående förändringar i tullagstiftningen.

Betänkande med förslag till ny arbetsordning m. m. för hofrätterna. *Ang. arbetsordning m. m. för hofrätterna.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver justitieärenden den 14 september 1858.

Komiterade: Presidenterna J. Berg von Linde, Carl E. Isberg och friherre Louis de Geer, hofrättsråden G. Bergenstråhle, J. H. Lemchen och O. A. Montelius.

Bilagor. Förslag till arbetsordning.
Förslag till lönestater för hofrätternas tjenstemän och betjening.
Beräkning öfver de belopp af sportler, som enligt komiterades förslag skulle tillfalla tjenstemän och vaktbetjening i hofrätterna.

Komiterade tillförordnades den 19 januari 1856, betänkandet afgafs den 18 april samma år. Öfver detsamma afgåfvos utlåtanden af svea hofrätt den 29 maj och af göta och skånska hofrätten respektive den 27 och 13 samma månad; dessa utlåtanden förvaras vid akten.

Om betänkandet se vidare det vid statsverkspropositionen till 1856—58 årens riksdag fogade justitieprotokollet, hvari föreslås nya lönestater för hofrätterna.

Ang. svenska och norska konsulsväsendet.

Underdånigt betänkande angående svenska och norska consuls-väsendet jemte förslag till förnyad consulsstadga, af dertill i nåder förordnade comiterade afgifvet den 20 maj 1856.

Stockholm 1857. 69 sid.+1 opag. tab. 4:o.

Komiterade: Kommersrådet Teodor Willerding, grosshandlaren James Dickson, byråchefen Martin Lambrechts, grosshandlaren Jörgen B. Faije.

Bilagor. 1—4 b. Diverse formulär.

Historik. K. m:t beslöt den 30 november 1855 att en komité bestående af fyra sakkunnige män, två från Sverge och två från Norge, skulle i Stockholm sammanträda, för att, i ett sammanhang, behandla frågorna rörande ordnandet af de förenade rikenas konsulsväsende samt utarbeta förslag, så väl till ny konsulsstadga med expeditionstaxa, som till fördelning af konsulsdistrikten, äfvensom till fastställande af hvartdera rikets bidrag till den gemensamma konsulsfonden samt till administration och redovisning af nämda medel. Om betänkandet se det vid statsverkspropositionen till 1856—58 årens riksdag fogade protokollet öfver utrikesdepartementets ärenden.

Ang. ny katekes.

Förklaring öfver doctor Mårten Luthers lilla cateches. Underdånigt förslag uppgjordt af dertill i nåder utsedde committerade.

Stockholm 1856. XXIV+113 sid. 8:o.

Komiterade: samme som kyrkohandbokskomiterade (se 1854 sid. 230).

Förslag afgafs den 5 juni 1856, domkapitlen hördes; remitterades till presteståndet i januari 1857, återkom derifrån i december samma år; öfver-

lemnades till komitén i januari 1858, som svarade i juni 1859, öfverlemnades i oktober till presteståndet.

Underdånigt betänkande och förslag rörande inrättandet af ett statistiskt embetsverk, afgifvet den 18 juni 1856 af den dertill i nåder förordnade komité. Ang. ett statistiskt embetsverk.

Stockholm 1856. 278 sid. 4:o.

Komiterade: Generaltulldirektören Johan Fredrik Fåhræus, ordf., t. f. medicinalrådet Fr. Th. Berg, professorn F. F. Carlson, amanuensen C. G. Styffe.

Sekreterare: C. E. Ljungberg.

Ur innehållet. Om Sveriges administrativa indelning, sid. 5—10.

Om landets klimatologi, sid. 10—14.

Utvecklingen af den svenska officiella statistikens olika hufvudgrenar, sid. 14—156.

Historisk öfversigt öfver förslag och åtgärder för en fullständig bearbetning af Sveriges officiella statistik, sid. 156—166.

Sammanfattning af hufvuddragen för den svenska officiella statistikens innehåll och bearbetning, sid. 181—184.

Bihang, Fr. Th. Berg, Berättelse till statistiska komitén om statistiska embetsverk och deras arbetssätt m. m. i utlandet, 66 sid.

Berättelsen omfattar Preussen, Sachsen, Österrike, Bayern, Württemberg, Baden, Frankrike, Belgien, Holland, England, Hamburg, Lübeck, Norge och Danmark.

Historik. Genom skrifvelse n:r 161 den 18 oktober 1854 anhöllo rikets ständer, det k. m:t täcktes, på det rikets officiella statistik måtte blifva på ett fullständigt och sammanhängande sätt ordnad, låta utarbeta och för rikets ständer framlägga plan och förslag till inrättande af ett statistiskt ämbetsverk, tillika omfattande dåvarande tabellkommissionen. Komitén tillsattes den 7 december 1854. Betänkandet anmältes den 26 juli 1856. Se statsverkspropositionen och k. propositionen n:r 25.

Underdånigt betänkande och förslag angående åtgärder för befrämjande af en förbättrad skogshushållning, afgifvet den 28 juni 1856 af den dertill i nåder förordnade komité. Ang. förbättrad skogshushållning.

Stockholm 1856. 252 sid. 4:o.

Komiterade: Förre statsrådet J. Wærn, ordf., häradshöfdingen Ludv. Almquist, presidenten F. Åkerman, öfverdirektören Ludvig B. Falkman, förste hofjägmästaren J. A. af Ström, t. f. chefen för skogsinstitutet, öfverjägmästaren G. Segerdahl, bruksegaren B. de Maré.

Sekreterare: Assessorn C. J. Rabe.

Ur innehållet. Upplysningar om skogarne i landet, sid. 8—37.
Svensk skogslagstiftning, sid. 37—52.
Utländsk skogslagstiftning, sid. 53—77.

Bilagor. Litt. A. Kalkyl öfver brukens och bergverkens behof af skog, sid. 125—129.
Litt. B. Tabell öfver Sveriges trävaruexport 1834—54, sid. 130—133.
Litt. C. *Elias Fries*, utlåtande angående skogarnes inflytande på ett lands klimat, sundhetsförhållanden etc., sid. 134—136.
Litt. D. *C. G. Mosander*, utlåtande angående samma frågor, sid. 137—144.

Reservationer af: J. Wærn, sid. 145—153; Ludv. Almqvist, sid. 154—155; F. Åkerman, sid. 156—162; Falkman, sid. 163—211; J. af Ström, sid. 212—215; G. Segerdahl, sid. 216—228; betänkande af samma person, sid. 229—248; B. de Maré, sid. 249—252.

I anledning af hvad vid 1853 års sjette allmänna svenska landtbrukaremöte och vid riksdagen förekommit i fråga om möjlighet att förebygga ödeläggelse af enskild skogsegendom etc., beslöt k. m:t den 20 juni 1855 tillsätta en komité att afgifva utlåtande om och hvilka åtgärder, som från lagstiftande eller verkställande maktens sida vore att vidtaga i ändamål att förekomma förödelse af skogarne i landet samt att i allmänhet främja en förbättrad skogshushållning. Komitén började sina sammanträden den 26 november 1855. Högsta domstolens utlåtande afgafs den 14 november 1856. Betänkandet anmältes den 30 maj 1857. Genom skrifvelse samma dag till rikets ständer förklarade k. m:t med hänsigt till betänkandet sig gilla den deri uttalade åsigten om en förbättrad skogshushållning, men anse den slutliga pröfningen af det uppgjorda förslagets bestämmelser i dess särskilda delar böra anstå. Genom skrifvelse n:r 107 den 16 februari 1858 begärde k. m:t kreditiv och anslag. Den nyinrättade skogsstyrelsen afgaf den 9 maj 1858 förslag till k. förordning om skogarne i riket. (Se vidare handlingar till protokollet öfver finansärenden den 29 juni 1866).

Ang. verkställighet af domar i Sverige och Norge.

1. *Underdånigt betänkande af svenska och norska comitéen för utarbetande af förslag till förordningar om verkställighet i det ena af de förenade rikena af domar, meddelade i det andra, jemte dermed gemenskap egande ämnen.*

Stockholm 1857. 39 sid. 4:o.

Komiterade: Riksarkivarien J. J. Nordström, häradshöfdingen G. Lagerstråle, assessorn grefve Eric Josias Sparre, professorn A. M. Schweigaard, byfogden N. A. Thrap, assessorn A. Thomle.

Reservationer af: Nordström, sid. 30—35; A. Schweigaard, sid. 36.

2. *De svenske medlemmarne: Skrifvelse af den 30 augusti samma år angående vissa Sverige ensamt angående åtgärder till befordrande af en rätt tillämpning af ofvan föreslagna förordningar.* *Ang. tillämpning af föreslagna förordningar.*

Ingår på sid. 37—39 af ofvannämda betänkande.

Historik. Komiterade förordnades den 29 augusti och 16 oktober 1855 för att afgifva betänkande och afgifva förslag till stadganden angående ej mindre skyldigheten för inbyggarne i hvartdera af de förenade rikena, äfvensom för de personer, hvilka uppehålla sig i ettdera af dessa riken, att hörsamma kallelse, utfärdad af embetsmyndighet i det andra riket, än ock om den exekutiva kraften af ömsesidiga domar och utslag, tillhörande den allmänna och enskilda rättens område, äfvensom att upptaga och utreda frågan om de ändringar och tillägg, hvilka kunde vara erforderliga i de föreskrifter, som blifvit meddelade genom k. m:ts den 11 september 1818 för Norge och den 1 juni 1819 för Sverige utfärdade förordningar, huru förfaras skall med sådana personers anhållande och tilltalande, hvilka begå förbrytelse i det ena af de förenade rikena och derefter till det andra afvika.

Högsta domstolens utlåtande den den 26 november 1856 är bilagdt k. propositionen n:r 109 af den 22 juni 1857.

Underdånigt betänkande och förslag angående de jernvägar, som för statens räkning böra anläggas, afgifvet den 30 september 1856 af den dertill i nåder förordnade komité. *Ang. jernvägsanläggningar för statens räkning.*

Stockholm 1856. 40 sid. 4:o.

Komiterade: Generallöjtnanten Carl Akrell, ordf., öfverdirektören A. E. von Sydow, öfversten grefve A. E. von Rosen.

Sekreterare: Georg Swederus.

Ur innehållet: Tabell, sid. 37—39, utgörande sammandrag af kostnaderna och lutningarna för de af komitén undersökta jernvägslinierna. Åtskilliga jernvägsritningar och kostnadsförslag åtföljde utlåtandet, se förteckningen sid. 40.

Genom skrifvelse n:r 183 den 18 november 1854 ställde rikets ständer på grund af k. m:ts proposition n:r 4 om om statens medverkan för anläggande af järnvägar inom landet jemte anmälande af sitt beslut om stamjernbanornas utförande till k. m:ts disposition ett särskildt anslag för att sätta k. m:t i tillfälle att genom erfarne och sakkunnige personer låta efter noggranna undersökningar och utredningar i både statsekonomiskt och topografiskt afseende samt med hänsigt till kommunikationsväsendet i allmänhet uppgöra och utarbeta förslag till jernvägars riktning, anläggningssätt och beskaffenhet etc. äfvensom att till nästkommande riksdag kunna aflåta nådig proposition angående verkställande af de större jernvägsanläggningar, hvilka derefter borde af allmänna medel bekostas. Genom nådigt bref den 22 januari 1855 uppdrogs åt komitén att med biträde af tillgängliga officerare

vid väg- och vattenbyggnadskåren låta verkställa topografiska undersökningar och upprätta för ändamålet nödiga planer samt på grund deraf jemte behöfliga statistiska undersökningar uppgöra samt utarbeta sådant förslag till jernvägars riktning, anläggningssätt och beskaffenhet m. m. hvarpå kunde grundas riksdagsproposition angående verkställighet på statens bekostnad af de större jernvägsanläggningarna. En af de ursprunglige komiterade f. d. premierlöjtnanten H. Vult v. Steijern entledigades och efterträddes af Rosen. Betänkandet remitterades till chefen för statens jernvägstrafik, som den 18 november 1856 afgaf följande utlåtande:

Ericson N., Betänkande rörande statens jernvägsbyggnader afgifvet till chefen för kongl. civil-departementet.

Stockholm 1856. 36 sid. + 1 karta. 4:o.

Kartan utvisar föreslagna och påbörjade jernvägar samt vattendragen och vattenkommunikationerna i södra Sverige.

Ärendet anmältes den 28 november 1856. K. propositionen n:r 26 angående utförandet af de större jernvägsanläggningar inom riket, hvilka böra af allmänna medel bekostas.

Ang. två militära ridskolor.

Förslag till organisation af tvenne militära ridskolor.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 14 oktober 1856.

Komiterade: Generalmajoren D. L. Silfverstolpe, ordf., öfversten F. Sandels, cheferna för Strömsholms och Ottenby stuterier C. Silfverskiöld och J. V. Beijer, protokollssekreteraren J. A. Torenstedt.

Bilagor. A.—B. Förslag till stater för en ridskola vid Strömsholm och i Malmö.

Historik. Genom beslut den 22 augusti 1856 lät k. m:t med afseende på befunnet behof af ridskolor, der icke endast de vid kavalleriet, artilleriet och generalstaben inträdande officerare erhölle undervisning i ridning, utan äfven stallmästarämnen kunde utbildas, gifva i uppdrag åt komiterade såsom tillförordnad kommission att afgifva förslag till organiserande af två årliga ridskolor, den ena vid Strömsholm och den andra i Malmö, på de grunder som af chefen för landtförsvarsdepartementet komme att meddelas. Betänkandet afgafs den 7 oktober 1856, föredrogs den 14 samma månad. Se statsverkspropositionen till 1856—58 årens riksdag och dervid fogade protokoll öfver landtförsvarsärenden.

Ang. k. hofstallets förflyttande.

Utlåtande med förslag öfver kostnaderna för k. hofstallets förflyttande.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver finansärenden den 11 februari 1859.

Komiterade: Öfverståthållaren grefve J. Hamilton, ordf., m. fl.

Betänkandet afgafs den 9 oktober 1856 af komiterade för Helgeandsholmens planerande.

Förslag till författning angående stängselskyldighet.

Ang. stängselskyldighet.

Komiterade: Revisionssekreterarne J. A. Södergren och K. J. Berg.

I anledning af rikets ständers skrifvelse n:r 156 den 17 november 1854 tillförordnades komiterade. Betänkandet afgafs den 10 oktober 1856. Högsta domstolens utlåtande den 20 maj 1857. Anmältes den 22 juni 1857. K. proposition n:r 123 den 25 aug. 1857 med förslag till ny stängselförordning.

Underdånigt betänkande af svenska och norrska kommissionen för utarbetande af förslag till ordnande af Sveriges och Norriges gemensamma stridskrafter.

Ang. ordnande af Sveriges och Norges gemensamma stridskrafter.

Stockholm 1857. 66 sid. 4:o.

I utförligt utdrag i Krigsvetenskapsakademiens tidskrift för 1858 sid. 1 o. f.

Komiterade: H. k. h. kronprinsen, ordf., f. d. statsrådet Jonas Wærn, öfversten C. M. Thulstrup, krigsrådet Carl D. Forsberg, kommendörkaptenen A. F. Palander, vice talmannen i bondeståndet Ad. Vilh. Svartling, öfversten H. Wergeland, majoren M. Ch. Irgens, premierlöjtnanten C. T. H. Geelmuyden, bankadministratorn Adolf B. Stabell, länsmannen Arne Baggerud.

Bilaga, innehållande utkast och upplysningar, meddelade kommissionen.

Uti sammansatt svenskt och norskt statsråd den 2 augusti 1856 förklarade k. m:t sin afsigt vara att bereda åstadkommandet af en lag, som bestämde de förenade rikenas bidrag till upprätthållande af gemensam sjelfständighet och ära, hvarefter k. m:t den 8 derpå följande september beslöt, att en kommission skulle uppgöra förslag till en för de förenade rikena gemensam lag angående hvartderas bidrag till det samfälda försvaret, hvilken lag skulle innehålla bestämmelser icke allenast om Sveriges och Norges bidrag till bildande af unionsförsvaret, så väl af landtmakt som sjömakt och deras reserver i krigstid, utan äfven om minimum af så väl arméns som marinens vapenöfningar, förrådernas förseende med vapen, beklädnad och öfriga förnödenheter i fält, kreditivs anvisning till begagnande vid utomordentliga tillfällen och grunder för fördelningen af krigskostnaderna begge rikena emellan.

Komiterade förordnades samma dag. Bland ursprungliga komiterade voro äfven svenske handlanden Carl Johan Kock och norske kyrkoherden Georg Prahl Harbitz. Komiterade sammanträdde den 25 september 1856 och afgåfvo sitt betänkande den 24 december samma år.

Utlåtanden afgåfvos af högsta domstolen och krigshofrätten. Anmältes den 29 mars 1859.

Ang. organisation af svenska arméns generalstab.

Förslag till organisation af svenska arméns generalstab, upprättadt 1856 af den för sådant ändamål nedsatta komitén.

Ingår i Krigsvetenskapsakademiens tidskrift 1857 sid. 77—92, 129—153. Tryckt Stockholm 1857. 41 sid. 8.

Betänkandet anmältes den 14 oktober 1850. K. m:ts förslag till förändrad organisation för generalstaben: se statsverkspropositionen till 1856—58 årens riksdag och dervid fogade protokoll öfver landtförsvarsärenden.

1857.

Utlåtande angående försvaret af Stockholms avenuer från landssidan och af Mälaredalen.

Ang. försvaret af Stockholm och af Mälaredalen.

Komiterade: H. k. h. kronprinsen, ordf., generallöjtnanten J. P. Lefrén, generalmajoren C. Meijer, öfversten C. M. Thulstrup, öfverstlöjtnanten J. Kleen, fälttygmästaren O. Nordensvan, kommendören C. Annerstedt, kaptenen vid flottan A. Lavén.

Sekreterare: Majoren friherre R. Klinckowström, biträdd af kapten F. Wrangel.

Komiterade tillförordnades den 14 februari 1856; betänkandet afgafs den 7 januari 1857.

Berättelse angående grunderna för städerna Vadstena, Visby och Köpings beskattning.

Ang. Vadstena, Visby och Köpings beskattning.

Förvaras i Statistiska centralbyrån.

Komiterade: Advokatfiskalen C. Rydqvist, ordf., kammarherren friherre R. Cederström, kamreraren C. Sandberg, borgmästaren C. Stolpe.

Referent: Pastorsadjunkten Axel Emanuel Holmberg.

De två första berättelserna afgåfvos den 20 februari och den tredje den 18 maj 1857.

1. *Förslag till ordningsstadga för krigsmakten.*

Ang. ordningsstadga för krigsmakten.

2. *Förslag till författning till ansvar för olofligt tillgrepp begånget af dem som till krigsmakten höra.*

Ang. ansvar för olofligt tillgrepp.

Komiterade: Expeditionschefen C. J. Thyselius, kommendörkaptenen S. L. Hasselberg, öfverstlöjtnanten E. G. Lilliehöök, majoren C. H. Mörner och auditören E. V. Montan.

K. m:t, som den 28 mars 1856 upplöste den krigslagskomité, hvilken förordnats den 23 januari 1846 (se sid. 212 vid 1847), fann samma dag för godt att nedsätta en ny komité för att dels utarbeta förslag till disciplinär- och ordningsstadga för krigsmakten dels att bringa bestämmelserna i gällande krigslagar i öfverensstämmelse med förordningen den 4 maj 1855 beträffande rån samt stöld och snatteri dels ock afgifva utlåtanden i anledning af åtskilliga af den förra komitén icke besvarade remisser. Ofvannämda förslag afgåfvos den 4 maj 1857.

Krigshofrättens utlåtande den 9 oktober, högsta domstolens den 20 november samma år. Anmältes å justitiedepartementets föredragning den

29 mars 1859, då förordningar beslötos 1) angående extrajudiciella bestraffningar för manskapet vid krigsmakten; 2) om upphäfvande af 10 kap. 19 § krigsartiklarne och ändringar i 8 kap. 10 §; 3) om ansvar för stöld och snatteri begånget af den som till krigsmakten hörer. Se vidare sid. 278 vid 1864 års betänkande om strafflag för krigsmakten.

Ang. en pensionsanstalt för svenska handelsflottan.

Förnyadt förslag till reglemente för en pensionsanstalt för svenska handelsflottans skeppare, styrmän och öfriga sjöfolk.

Komiterade m. m. se 1856 sid. 234.

Betänkandet afgafs den 26 oktober 1857, öfver detsamma inkom kommerskollegiet med utlåtande den 14 februari 1862. K. proposition n:r 113 af den 15 maj 1863 angående en pensionsanstalt för befälhafvare och sjöfolk å svenska å utrikes ort gående fartyg. Protokollet öfver finansärenden den 8 maj 1863 är bifogadt.

Artillerikomitén:

Exercisreglemente för ridande artilleriet.

1. *Exercis-reglemente för ridande artilleriet. Föreslaget af artilleri-komitéen.*

Del. 1. VII+315 sid. Del. II. VII+148 sid. Del. III. V+56 sid.+8 musikbil.

Stockholm 1857. 12:o.

Exercisreglemente för åkande artilleriet.

2. *Exercis-reglemente för åkande artilleriet. Föreslaget af artilleri-komitéen.*

Del. 1. VII+254 sid. Del. II. VIII+160 sid. Del. III. V+50 sid.+8 musikbil.

Stockholm 1857. 12:o.

Komiterade: Öfverstlöjtnanten A. V. Ehrenpol, kaptenerna C. H. Hägerflycht och C. E. af Chapman.

1858.

Berättelser angående grunderna för Marstrands, Strömstads, Göteborgs och Grennas beskattning.

Ang. Marstrands, Strömstads, Göteborgs och Grennas beskattning.

Berättelsen angående Göteborg tryckt: Historisk statistisk beskrifning öfver Göteborg från dess anläggning till närvarande tid. Göteborg 1860. 32 sid.+6 opag. tabeller. De öfriga förvaras i Statistiska centralbyrån.

Komiterade: se vid år 1857. Holmberg nu ledamot, G. Höglund antecknad som sekreterare.

Berättelserna angående Marstrand och Strömstad afgåfvos den 15 februari, angående Göteborg den 25 september och angående Grenna den 29 september 1858.

1. *Förslag till grunder för ordnandet af den militära helsovården; afgifvet af dertill i nåder förordnade kommitterade.*

Ang. den militära helsovårdens ordnande.

Stockholm 1859. 76 sid.+11 opag. tabeller.

Komiterade: Öfversten Ludvig Wästfelt, ordf., kommendörkaptenen C. B. Lilliehöök, fältläkarne N. J. Ljungberg, J. Engholm och Sam. Mörck.

Sekreterare: N. A. Varenius.

Bilagor. Litt. A. Uträkning å fältläkarekårens aflöning m. m. enligt komiterades förslag.

Litt. B. Erforderliga antalet läkare och sjukvårdssoldater vid aktiva delen af svenska armén, mobiliserad enligt projektet den 12 december 1855.

Litt. C. Tabell utvisande dels behofvet af sjukvårdspersedlar för svenska armén enligt mobiliseringsförslaget den 12 december 1855 samt de i k. förordningen den 13 juni samma år fastställda grunder, dels den i kronans förråd befintliga materielen, dels den behöfliga nyanskaffningen.

Litt. D. Uppgift å sjukvårdspersedlar för 200 officerare.

Litt. E. Förslag till stat för flottans läkare.

Litt. F. Förslag öfver behållningen af persedel- och materialuppbörden i flottans Karlskrona stations sjukhus den 16 oktober 1858.

Litt. G. Förslag öfver behållningen den 26 oktober 1858 vid k. flottans Stockholms stations sjukhusförråd.

Litt. H. Förslag öfver instrumental och medicinal utredning tillhörande k. m:ts flotta Stockholms station den 27 oktober 1858.

Litt. I. Förteckning öfver erforderliga persedlar vid ett stående sjukhus för 2,000 sjuksängar.

Litt. K. Förteckning öfver erforderlig sjukvårdsutredning vid ett sjukhus för 30 officerare.

Ur innehållet: Det militära sjukvårdsväsendets utveckling inom Sverge, sid. 6—10.

Historik. Sedan k. m:t uti statsverkspropositionen till 1858 års riksdag gjort framställning om förbättrade aflöningsvilkor för arméns och flottans läkare m. m., anvisade rikets ständer medel till en provisorisk förbättringaf nämda läkarepersonals aflöning, men förklarade i skrifvelse n:r 194 den 24 februari 1858 sig anse att en definitiv reglering af lönerna vare sig för denna personal eller för provinsialläkarne icke böra företagas utan ett föregående fullständigt ordnande af både den militära och civila helsovården, samt anhöllo om förslag härtill. Med anledning häraf uppdrog k. m;t den 19 juni samma år åt komiterade att upprätta och afgifva det af rikets ständer begärda förslag rörande den militära helsovården. Betänkandet afgafs den 6 november 1858. Öfver detsamma afgaf sundhetskollegium utlåtande den 12 maj 1859, hvilket utlåtande finnes tryckt i sammanhang med betänkandet äfvensom tryckt i Hygiæa för 1860 sid. 92 o. f. Krigskollegiet afgaf utlåtande den 18 augusti 1859.

Ärendet föredrogs den 31 december 1868; samma dag föredrogs sundhetskollegiets utlåtande den 26 februari 1866 angående de delar i landtförsvarskomiténs betänkande, som rörde sjukvården.

Ang. extra läkarne vid flottan.

2. *Utlåtande rörande dels förändrad benämning och värdighet för förste läkaren vid Karlskrona station och dels bestämmande af extra läkarnes vid flottan grad och aflöning.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 10 juli 1861.

Utlåtandet afgafs i anledning af befälhafvande amiralens i Karlskrona memorial den 1 december 1857. Sundhetskollegiets utlåtande af den 22 april 1861 förvaras på ofvan angifvet ställe.

Skolkomitén:

Ang. granskning af 1856 års skolstadga.

1. *Underdånigt betänkande och förslag afgifvet den 17 december 1858 af den för granskning af 1856 års skolstadga i nåder förordnade komité.*

Stockholm 1859. 82 sid. 4:o.

Komiterade: Professoren F. F. Carlson, ordf., professorn Erik Edlund, rektorerna Gust. Reinhold Rabe och F. E. Borg, lektorerna C. F. Lindman och C. V. Callerholm.

Sekreterare: Komministern F. V. Öfverström.

Historik. Sedan rikets ständer i skrifvelse n:r 200 den 27 januari 1858 anhållit att innan den läseordning, som innehölls i k. stadgan för elementarläroverken i riket, till fullo tillämpades, stadgan måtte, sedan den undergått granskning af en dertill förordnad komité, så förändras att dels de s. k. liniernas antal behörigen inskränktes dels läroämnena inom hvarje klass icke blefve flera eller lärokursen större än som af lärjungarna utan skada för deras fysiska och intellektuella utveckling kunde medhinnas, hade k. m:t den 17 juni samma år förordnat komitén till företagande af den begärda granskningen. Betänkandet afgafs den 17 december 1858. K. m:ts förnyade stadga för rikets allmänna elementarläroverk den 29 januari 1858.

2. *Utlåtande angående bildningsanstalter för lärare vid elementarläroverken.* *Ang. bildningsanstalter för elementarlärare.*

Stockholm 1859. 8 sid. 4:o.

Utlåtandet afgafs den 21 december 1858. Remitterades till universitetens och läroverksstyrelsers och lärarekollegiers utlåtanden. Se vidare komiterades utlåtande i ämnet den 18 november 1859.

3. *Samma dag. Utlåtande med förslag till stadga för afgångsexamen från högre elementarläroverk.* *Ang. afgångsexamen från högre elementarläroverk.*

Stockholm 1859. 17 sid. 4:o.

Komitén erhöll den 29 september samma år detta speciella uppdrag.

Betänkandet remitterades till utlåtanden af domkapitel och kanslersämbetet.

1859.

Ang. grunderna för Kungelfs, Jönköpings, Vexjö och Mariestads beskattning.

Berättelser angående grunderna för städerna Kungelfs, Jönköpings, Vexjö och Mariestads beskattning.

Förvaras i Statistiska centralbyrån. Berättelsen angående Jönköping *tryckt:* Historisk-statistisk beskrifning öfver Jönköping från äldre till närvarande tid. Jönköping 1861. 144 sid.+3 tab.

Komiterade: se 1857 och 1858.

Berättelsen angående Kungelf afgafs den 18 februari, angående Vexjö och Jönköping den 12 mars och angående Mariestad den 4 juni 1859.

I Statistiska centralbyrån förvaras äfven de ej fullt afslutade berättelserna angående Linköping, Norrköping och Uddevalla samt koncept angående Enköping äfvensom komiterades protokoll och de af komiterade samlade handlingar rörande samtliga dåvarande städer.

Ang. rikets styrelse- och förvaltningsverk.

Underdånigt betänkande angående förändrad organisation af rikets styrelse och förvaltning, afgifvet den 26 maj 1859 af dertill i nåder förordnade komitterade.

Stockholm 1859. 272 sid. 4:o.

Komiterade: Generaltulldirektören J. F. Fåhræus, ordf., landshöfdingen G. L. Munthe, f. d. krigsrådet Carl D. Forsberg, f. d. statskommissarien Th. Nyström, kammarrättsrådet C. L. Kinmanson, borgmästaren G. F. Asker, aktuarien R. M. Bovallius.

Sekreterare: F. Th. Billbergh.

Ur innehållet: Historik öfver rikskollegiernas uppkomst och utbildning, sid. 5—15.

Hufvuddragen af de officiella reformförslagen angående statsförvaltningens ombildning efter det nya statsskickets införande, sid. 15—27.

Resultat af föregående komité- och utskottsarbeten (reformer i lagstiftning och beskattningsväsende, organisationsreformer, inskränkning i antalet af statens embets- och tjenstemän), sid. 27—38.

Reservationer af: C. D. Forsberg, sid. 2—18; Th. Nyström, sid. 18—25; C. L. Kinmanson, sid. 25—61; R. M. Bovallius, sid. 61—63; G. L. Munthe, sid. 64.

Historik. Genom skrifvelse n:r 65 den 25 april 1857 anhöllo rikets ständer hos k. m:t om förordnande af en komité för att afgifva yttrande och förslag om åstadkommande af en sådan förändring i styrelseverkens och för-

valtningsmyndigheternas organisation, som i öfverensstämmelse med grunderna för den s. k. departementsstyrelsen beredde en dylik organisation närmare samband med statsdepartementen äfvensom möjligaste enkelhet i ärendenas behandling i förening med nödig säkerhet. Genom skrifvelser den 19 januari och 17 september 1858 tillsattes komitén. Ursprungligen tillförordnade komitéledamoten professor F. F. Carlson erhöll entledigande och efterträddes af Bovallius.

Sammanträdena började den 23 september 1858.

Öfver betänkandet afgåfvos under årets lopp utlåtanden af: krigskollegium, förvaltningen af sjöärendena, kammarkollegium, statskontoret, kommerskollegium, sundhetskollegium (utlåtandet är tryckt i Hygiæa för 1860 sid. 92) serafimerordensgillet, direktionen öfver Danvikens hospital och dårhus samt den 4 april 1862 af kammarrätten. Ärendet anmältes den 4 maj 1862, då de afgifna utlåtandena blefvo till handläggning fördelade på vederbörande statsdepartement.

Underdånigt betänkande angående lämpligaste sättet för beväringsskyldighetens fullgörande, samt om ordnande af dithörande frågor; afgifvet af dertill i nåder förordnade komiterade. *Ang. beväringsskyldighetens fullgörande.*

Stockholm 1859. 163 sid.+13 opag. 4:o.

Ingår i 1859—60 bihang. 1 saml. 1 afd. bilagor.

Komiterade: Landshöfdingen friherre Knut Erik Sköldebrand, ordf., öfversten Axel Ludv. Rappe, öfversten Erik Gust. Lilliehöök, kommendörkaptenen Joh. Bernh. Kleman, bruksegarne Baltzar de Maré och Carl Gust. Indebetou, majoren grefve Fredr. Wrangel, t. f. landssekreteraren Carl Oskar Brorström, f. riksdagsfullmäktigen från Halland And. Gudmundsson, f. riksdagsfullmäktigen från Östergötland Magnus Månsson.

Sekreterare: Adolf Wallenberg, notarie i öfverståthållarembetet för polisärenden, vice häradshöfding.

Reservationer af: Rappe, sid. 1—3; Indebetou, sid. 3; Gudmundsson, sid. 4—6; Månsson, sid. 6—7.

Bilagor. N:r 1. Se ofvannämda reservationer.

N:r 2. Beräkningar öfver tillgångar och kostnader för beväringsmanskapets vapenöfningar i enlighet med komiterades förslag.

N:r 3. Fördelning på länen af den beväringsstyrka, som skulle uttagas till vapenöfning särskildt för landt- och sjöbeväringsdistrikten i förhållande till folkmängden.

N:r 4. Förslag till lag angående utskrifningen och inrättningen af allmänna beväringsmanskapet, jemte fyra bilagor, af hvilka en innehåller uppgift å de län, fögderier, socknar samt sjöstäder hvilkas beväringsskyldige höra till flottan.

N:r 5. Förslag till förordning angående beväringsmanskapets mönstringar samt öfriga verkställighetsåtgärder, jemte åtta dithörande formulärbilagor.

Historik. Då rikets ständer vid 1858 års riksdag i följd af en k. proposition beviljat anslag för en mera utsträckt vapenöfning med allmänna beväringsmanskapet, påkallades häraf åtskilliga nya föreskrifter i förordningen den 13 februari 1849 angående allmänna beväringsmanskapets mönstringar och öfningsmöten, hvilken förordning dessutom tarfvade omarbetning i åtskilliga delar. Med anledning deraf uppdrog k. m:t genom k. bref den 19 juni 1858 åt en komité att utarbeta underdåniga förslag till lämpligaste sättet för beväringsskyldighetens fullgörande. Komiterade sammanträdde den 18 oktober samma år. Betänkandet afgafs den 30 maj 1859. Komiterades protokoll och koncept till betänkandet förvaras i riksarkivet. Krigskollegiets utlåtande inkom den 22 december 1859.

K. proposition n:r 67 af den 20 december 1859 angående förnyad författning om utskrifningssättet och inrättningen af allmänna beväringsmanskapet.

Ang. sundhetsförhållandenas ordnande i riket.

Förslag till lag angående sundhetsförhållandenas ordnande i riket, i underdånighet afgifvet den 17 juni 1859 af den för ändamålet i nåder förordnade kommitté.

Stockholm 1859. 95 sid. 4:o.

Komiterade: Medicinalrådet Ax. Gabr. Carlson, ordf., f. d. ryttmästaren J. F. Hultenheim, provinsialläkaren Sv. Er. Sköldberg, häradshöfdingen L. Norin.

Sekreterare: J. P. Theorell.

Reservation af L. Norin, sid. 80—85.

Bilaga. Angående på vissa ställen i Belgien vidtagna sanitära åtgärder, sid. 86—95

Ur innehållet: Dödlighetsförhållandena i Sveriges städer och på landsbygden samt dermed sammanhang egande omständigheter äfvensom motsvarande förhållanden etc. i utlandet, sid. 27 och följande.

Komiterades förslag innefattar: lag om sundhetsförhållandenas ordnande i riket och ändringar i k. förordningen den 30 december 1857 angående hvad till förekommande och hämmande af farsoter och sjukdomar bland rikets invånare iakttagas bör.

Ang. medicinska undervisningens ordnande.

Underdånigt betänkande angående medicinska undervisningens ordnande inom riket, afgifvet af dertill i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1859. 178 sid. 4:o.

Komiterade: Professorerna P. E. Gellerstedt, C. B. Mesterton och P. H. Malmsten, medicine doktorerna stadsläkaren L. M. Altin och brunnsintendenten Gustaf Böttiger.

Sekreterare: Medicine d:r S. G. Troilius.

Reservation af: C. B. Mesterton, sid. 20—58.

Bilagor. N:r 1. Förslag till stadgar för mediko-praktiska akademien i Stockholm.

N:r 2. Reservation af Mesterton (se ofvan).

Ur innehållet: Historisk öfversigt öfver den medicinska undervisningens utveckling i Sverige, sid. 2—15.

De dåvarande medicinska läroverken samt studiekurserna, sid. 16—24.

Med anledning af rikets ständers skrifvelse n:r 163 den 10 december 1857 fann k. m:t för godt att den 4 februari 1859 tillsätta en komité för utarbetande af underdånigt förslag till ändamålsenligt ordnande af den medicinska undervisningen inom riket, äfvensom för att afgifva utlåtande rörande befordringsrätt för de läkare, som genomgått alla vid kungl. karolinska mediko-kirurgiska institutet föreskrifna examina. Komitens sammanträden började den 2 mars 1859. Betänkandet är afgifvet den 30 juni 1859.

Öfver betänkandet afgafs:

Underdånigt utlåtande af karolinska mediko-kirurgiska institutets professorer öfver komiterades betänkande angående medicinska undervisningens ordnande inom riket.

Stockholm 1859. 30 sid. 4:o.

Betänkandet remitterades dessutom till universitetskansleren och till sundhetskollegiet.

Ang. ny bevillningsförordning.

Komiténs för upprättande af förslag till ny författning angående utgörande af allmänna bevillningen till kongl. maj:t afgifna underdåniga betänkande m. m.

Stockholm 1859. 224 sid.+18 opag. tabellbilagor. 4:o.

Ingår i 1859—60 bihang, 1 saml. 1 afd. bilagor.

Komiterade: Justitiekansleren Nils Samuel von Koch, ordf., sekreteraren hos riksgäldsfullmäktige C. G. Stuart, landskamreraren Uno Normelli, f. d. ryttmästaren Peter Möller, prosten Chr. G. Berlin, fabrikören Erik Swartz.

Sekreterare: Arkivarien E. G. Björkman.

Särskilda meningar af ledamöterna, sid. 163—180.

Ur innehållet: Redogörelse för den äldre svenska lagstiftningen i ämnet, sid. 2—66.

Bilagor. Litt. A. Bevillningsafgifter påförda för åren 1813—57.

Litt. B. Den fasta egendomens i riket uppskattade värden 1813—1857.

Litt. C. Möller P., Redogörelse för skattelagarna i Frankrike, Nordamerikas förenta stater, Österrike, Sachsen, Preussen, Bayern, Baden, Hessen-Darmstadt, England med specielt hänseende till inkomstskatten.

Litt. D. Köpeskillingar för sålda och till lagfart under 1849 och 1857 uppbjudna egendomar.

Litt. E. Uppgifter å de värden, hvartill hos hypoteksföreningarna belånade egendomar blifvit uppskattade vid värderingar under 1850—57, jemte samma egendomars för år 1856 åsatta bevillningstaxeringsvärden.

Litt. F. Bevillningen påförd vissa enskilda banker åren 1855—1857.

Litt. G. Enskilda bankernas ställning den 31 december 1858.

Litt. H. Den danska förordningen den 8 juni 1839 angående fremmedes Handelsberettigelse.

Litt. K. Möller, P., Förslag angående bevillning af fideikommisser och aktiebolags m. m. fast egendom.

Jemförelsetabell mellan 1858 års bevillningsförordning och komiterades förslag.

Komiterade afgåfvo förslag till: 1) författning angående allmänna bevillningens utgörande; 2) instruktion för taxeringsförrättningarna; 3) förordning angående mantals- och skattskrifningars förrättande.

Historik. Rikets ständer anhöllo i skrifvelse n:r 261 den 8 mars 1858 med öfverlemnande af bevillningsstadga för följande år, att k. m:t måtte låta upprätta och förelägga rikets näst sammanträdande ständer förslag till grunder för bevillningens fördelning samt sättet för deras tillämpning, efter hvilka den af rikets ständer fastställda bevillningssumma kunde på ett lämpligare och rättvisare sätt än efter gällande bevillningsförordning utgöras. Den 19 juni samma år uppdrog k. m:t åt komiterade jemte riksdagsfullmäktigen Ola Månsson från Kristianstads län att uppgöra och inkomma med fullständigt förslag till förnyad författning angående allmänna bevillningens utgörande.

Komiterade sammanträdde den 15 september samma år. Betänkandet afgafs den 2 juli 1859. I riksarkivet förvaras som bilagor till detsamma: uppgifter angående hyror i Stockholm; uppgifter från städernas magistrater om beräkningsgrunder för uttaxering af kommunala afgifter; uppgifter å vissa inom de särskilda hofrätternas domvärjo belägna fastigheters värden enligt de åren 1849 och 1857 utfärdade fastebrefven.

Öfver betänkandet afgafs följande utlåtande:

Kongl. maj:ts och rikets kammarrätts underdåniga utlåtande angående kommitterades förslag till rikets ständers bevillningsstadga.

Stockholm 1860. 47 sid. 4:o.

Betänkandet öfverlemnades till rikets ständer medelst kungl. skrifvelse n:r 82 den 10 januari 1860.

Underdåniga förslag till konkurslag samt förändrad lagstiftning i andra dermed sammanhang ägande ämnen. Ang. ny konkurslag m. m.

Stockholm 1859. 97 sid. 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen grefve Eric Sparre, häradshöfdingen B. V. Hessle, advokatfiskalen J. N. Söllscher.

Sekreterare: C. G. Strandberg.

Reservationer af: Sparre, sid. 53—54; Hessle, sid. 54 och sid. 56; Söllscher sid. 54—56.

Komiterades förslag omfatta: 1) konkurslag; 2) förordning om boskilnad och undanskiftande af egendom i makas bo; 3) förordning om huru gäld vid dödsfall betalas skall och om urarfvagörelse så ock angående undanskiftande af egendom i död makes bo; 4) förordning om tioårig preskription och om årsstämning; 5) förordning angående ändring i vissa delar af 17 kap. handelsbalken och andra författningar rörande borgenärers rätt och företräde för hvarannan till gäldenärs egendom; 6) förordning angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom; 7) förordning angående vård af död mans bo, då efterlefvande make eller närmaste arfvinge ej när är.

Historik. Rikets ständer, som ansågo att gällande konkurslag borde bringas till närmare öfverensstämmelse med angifna i flera främmande länders lagar antagna grundsatser, anhöllo i skrifvelse n:r 244 den 1 mars 1858 att k. m:t måtte låta utarbeta och för rikets ständer framlägga förslag till ny konkurslag äfvensom till de delar af lagstiftningen i öfrigt som dermed stode i oskiljaktigt sammanhang. I anledning häraf gaf k. m:t komiterade i uppdrag att med ledning af ett inom justitiedepartementet upprättadt förslag till konkurslag m. m. och med iakttagande af de mot detta förslag uti högsta domstolen framstälda anmärkningar utarbeta i den af rikets ständer åsyftade riktning förslag till ny lag om konkurs, boskilnad och urarfvagörelse samt dermed oskiljaktigt sammanhängande stadganden.

Komiterades betänkande afgafs i juli 1859. Om de tre första förslagen afgafs högsta domstolens utlåtande den 8 november 1861, om det fjerde den 16 december och om sjette och sjunde den 24 september samma år.

Underdånigt betänkande och förslag angående en ordningsstadga för rikets städer, samt underdånigt betänkande angående städernas byggnads-, brand- och hamnordningar, afgifna af nådigst förordnade komiterade. Ang. ordningsstadga samt byggnads-, brand- och hamnordningar för rikets städer.

Stockholm 1860. 56 sid. 4:o.

Komiterade: Justitiekansleren N. S. von Kock, ordf., justitieombudsmannen Carl Wester, underståthållaren S. de Maré, borgmästaren R. Trägårdh, rådmannen Joh. E. Uppling.

Sekreterare: Rådmannen Carl J. Schöning.

Reservationer af: Uppling, sid. 19—23, och de Maré, sid. 23—24.

Sedan k. m:t, efter inhemtande att en stor del af de stadgar som i städerna utom Stockholm uti ekonomi och polismål tillämpades utfärdats af städernas magistrater, hvilka dervid icke sällan öfverskridit gränserna för sina rättigheter särskildt vid bestämmande af viten och andra ansvarspåföljder, genom cirkulär den 26 september 1840 anbefalt samtliga konungens befallningshafvande att från vederbörande magistrater eller stadsstyrelser infordra och jemte egna utlåtanden afgifva förslag till behöfliga ordningsstadgar att af k. m:t fastställas samt till erforderliga jemkningar i de af k. m:t meddelade reglementariska stadganden rörande städernas ekonomi och polismål, så hade k. m:t slutligen den 19 oktober 1855 förordnat en komité med uppdrag att uti frågan afgifva utlåtanden och förslag i det omfång ofvannämda cirkulär angåfve.

Betänkandet med förslag rörande ordningsstadgan afgafs den 29 augusti 1859 samt betänkandet angående städernas byggnads-, brand-, och hamnordningar afgafs den 31 december samma år.

Remitterades till utlåtande af styrelsen för städernas brandstodsbolag (besvarades den 24 maj 1862) och öfverintendentsembetet (besvarades den 17 december 1861) och konungens befallningshafvande i länet.

Förslaget rörande ordningsstadgan anmältes den 24 mars 1868; rörande byggnads- m. fl. ordningar den 8 maj 1874.

Ang. skjutsningsbesvärets ordnande.

Underdånigt betänkande och förslag angående skjutsningsbesvärets ordnande, afgifvet den 31 augusti 1859 af den dertill i nåder förordnade komité.

Stockholm 1859. 156 sid. + 9 tabellbilagor.

Ingår i 1859—60 bihang 1 saml. 1 afd. bilagor.

Komiterade: Landshöfdingen Olof af Geijerstam, ordf., expeditionssekreteraren friherre C. J. Oscar Alströmer, häradshöfdingen P. U. Stenberg, advokatfiskalen Carl Rydqvist, kamreraren P. F. Th. Winroth, riksdagsfullmäktigen Petter Jönsson.

Sekreterare: E. A. F. Lindencrona.

Reservationer af: Stenberg, sid. 76—77; Rydqvist, sid. 77—85; Petter Jönsson, sid. 85—87.

Bilagor. 1). Upplysningar angående post- och skjutsväsendet i åtskilliga främmande länder (Norge, Danmark, Preussen, Hannover, Frankrike, Schweiz.)

2). Tabell rörande svenska städernas skjutsförhållanden.

3). Tabell rörande skjutsningsbesväret 1855.

4). Tabell rörande värdet af gästgifvaregårdarnes af kronan beviljade förmåner.

5). Tabell rörande antalet hemman befriade från gästgifveriskjuts etc.

6). Tabell rörande postverkets inkomster och utgifter 1851—58.

7—10). Tabeller med diverse kalkyler med anledning af komiténs förslag.

Uti skrifvelser n:r 144, 167 och 201 den 28 oktober och 14 december 1857 samt den 30 januari 1858 anhöllo rikets ständer hos k. m:t om förordnande af en komité för utredning och förslag om, huruvida och på hvad sätt skjutsningsbesväret skulle kunna från jordbruket skiljas och denna angelägenhet för öfrigt i framtiden lämpligast ordnas, dels ock att åt samma komité uppdrag skulle lemnas att taga i öfvervägande frågan om kungs- och kronoskjutsens utgörande och huruvida och på hvilket sätt postföringsskyldigheten måtte kunna skiljas från jordbruket. Med anledning häraf förordnade k. m:t genom skrifvelser den 19 juni och 17 september 1858 komiterade för att fullgöra det i nämde rikets ständers skrifvelser omförmälda särskilda uppdrag i afseende å utredning och förslag till reglering af frågorna rörande gästgifveri-, håll- och reserv- samt kungs- och kronskjutsningsbesvären äfvensom angående postföringen.

Anmältes den 13 januari 1860. Kgl. proposition n:r 83 af samma dag.

Betänkande angående räntans frigifvande.

Ang. räntans frigifvande.

Stockholm 1860. 28 sid. 4:o.

Komiterade: Se sid. 261 vid betänkandet den 2 februari 1860 om hypoteksinrättningarna.

Reservationer af: Nordström, sid. 16—28; Mannerskantz, sid. 28.

Ur innehållet: Historik rörande räntelagstiftningen, sid. 2—5.

I skrifvelse den 3 mars 1858 anhöll borgarståndet, att k. m:t måtte täckas till nästföljande riksdag aflåta proposition om räntans frigifvande till den utsträckning, sådant funnes med landets bästa mest öfverensstämmande. K. m:t lät öfverlemna skrifvelsen till komiterade för att tagas i öfvervägande vid utarbetandet af komiterades betänkanden rörande penning- och kreditväsendet.

Betänkandet afgafs den 1 oktober 1859, föredrogs den 4 februari 1860. Högsta domstolens utlåtande af den 23 februari 1860 är bifogadt k. propositionen n:r 105 af den 13 mars samma år om antagande af en författning angående ränta vid försträckning på viss kort tid. K. m:ts proposition afslogs.

Ang. ordnande af den gymnastiska undervisningen i riket.

Underdånigt betänkande afgifvet den 14 oktober 1859 af den för utarbetande af förslag till ordnande af den gymnastiska undervisningen i riket i nåder förordnade komité.

Stockholm 1860. 58 sid. 4:o.

Förvaras i original bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 8 oktober 1859.

Komiterade: Öfversten C. M. Thulstrup, ordf., medicinalrådet C. U. Sondén, professorn N. H. Selander, öfverläraren kapten Fr. Wahlfelt, majoren Georg Adlersparre.

Sekreterare: Notarien i krigskollegium N. A. Varenius.

Bilagor. Förslag till stat för gymnastiska centralinstitutet. Kostnadsförslag till diverse nybyggnader och förändringar vid dito.

Historik. I anledning af rikets ständers skrifvelse den 20 februari 1858 tillförordnade k. m:t komiterade den 17 juli samma år att utarbeta förslag till nytt reglemente för gymnastiska centralinstitutet samt till den gymnastiska undervisningens ordnande i riket. En af de ursprungligen utsedde komiterade föreståndaren för centralinstitutet professor Branting entledigades i följd af sjukdom före komiténs sammanträde och ersattes af Wahlfelt. Öfver betänkandet afgåfvos utlåtanden af sundhetskollegium och kanslersembetet för universiteten äfvensom af öfverintendentsembetet rörande de aflemnade ritnings- och kostnadsförslagen. Då emellertid mot förslaget, synnerligast i hvad det afsåg den medikala gymnastiken, åtskilliga anmärkningar blifvit framställda och en fullständigare utredning af ärendet syntes k. m:t erforderlig, lät k. m:t genom skrifvelse den 16 maj 1862 öfverlemna till en väsentligen förändrad komité handlingarna i frågan om ordnandet af den gymnastiska undervisningen i riket och om nybyggnad vid gymn. centralinstitutet med befallning att taga dessa frågor i hela deras vidd under förnyad ompröfning och inkomma med de ytterligare utlåtanden och förslag som deraf föranleddes. Se vidare 1862 sid.

Förslag till kommunalförfattningar.

Underdåniga betänkanden och förslag till: 1) Förordning om kommunalstyrelse på landet. 2) Förordning om kommunalstyrelse i stad. 3) Förordning om kyrkostämma samt kyrko- och skolråd. 4) Förordning om landsting. Afgifna den 31 oktober 1859 af den dertill i nåder förordnade komité.

Stockholm 1859. LXI+238 sid.+3 opag. formulärbilagor.

Ingår i 1859—60 bihang 1 saml. 1 afd. bilagor.

Komiterade: Landshöfdingen S. G. von Troil, ordf., riksarkivarien J. J. Nordström, justitieborgmästaren C. J. Stolpe, kontrakts-

prosten G. V. Gumælius, brukspatronen C. H. Ekstrand, hemmansegaren Nils Larsson i Tullus.

Sekreterare: L. Möller, vice häradshöfding.

Reservationer af: von Troil, sid. 111—118; Ekstrand, sid. 119—124; Stolpe, sid. 123—228 jemte tvenne bilagor; Nordström, sid. 231—237.

Bilagor. Tabeller n:r 1—24 utvisande det antal ledamöter från hvarje stad och härad eller tingslag hvaraf enligt den föreslagna förordningen först sammanträdande landsting skulle komma att utgöras efter hvarje läns folkmängd den 31 december 1855, sid. 87 och följande.

Litt. A—B. Formulär.

Historik. I skrifvelse n:r 211 af den 12 februari 1858 anhöllo rikets ständer, att k. m:t måtte låta genom sakkunnige män ej mindre utarbeta förslag till förordning om landsting eller en länen omfattande kommunalrepresentation än ock i sammanhang dermed öfverse de angående menighetsstyrelse såväl på landet som isynnerhet i städerna gällande författningar samt derefter till rikets ständers pröfning framlägga de utarbetade förslagen. I anledning häraf utsåg k. m:t den 19 juni samma år komiterade.

Komiterades förslag meddelades riksdagen medelst k. skrifvelse n:r 73 af den 30 december 1859. I skrifvelse n:r 186 den 26 oktober 1860 afgåfvo rikets ständer utlåtande öfver de tre första af de framstälda förslagen och i skrifvelse n:r 207 den 29 samma månad öfver förslaget angående landsting. K. m:t förordnade den 22 februari 1861 vid anmälningen af rikets ständers skrifvelser, att k. befallningshafvande och öfverståthållareembetet i Stockholm skulle efter infordrande af yttranden från vederbörande magistrater, stadsstyrelser och städernas äldste inkomma med eget yttrande. I anledning af det genom öfverståthållarembetets skrifvelse den 15 mars 1861 begärda yttrandet nedsatte Stockholms äldste till ärendets förberedande en komité, som afgaf: »Betänkande och förslag i fråga om kommunalförfattningar för Stockholm, afgifne af dertill utsedde komiterade.» Stockholm 1861. 24 sid. 4:o. Öfverståthållarembetets utlåtande är följande: »Öfverståthållarembetets underdåniga betänkande i kommunalfrågan, afgifvet den 30 december 1861.» Stockholm 1862. 4:o.

Ang. stambanornas lämpligaste sträckning.

Underdånigt betänkande af den för undersökningar angående stambanornas lämpligaste sträckning i nåder tillförordnade kommitté.

Stockholm 1859. 132 sid. + 2 tabeller. 4:o.

Ingår jemte bihanget uti 1859—60 bih. 1 saml. 1 afd. bil.

Komiterade: Öfversten N. Ericson, ordf., öfverstlöjtnanten C. G. Beijer, bergmästaren C. O. Troilius.

Sekreterare: J. L. von Sydow.

Ur innehållet: Sammanfattning af erhållna upplysningar beträffande befolkningens fördelning, landtbruket, skogsnäringar, bergverken, fabrikerna och binäringarna, varuhandeln, kommunikationer och transportkostnader i de orter, som beröras af de ifrågasatta banlinierna, sid. 15—30. (Specifika upplysningar i berörda ämnen återfinnas i nedannämda bihang.)

Bilagor. Tabeller litt. A—B, utvisande längd, totalkostnad, lutningar, distanser i fråga om föreslagna jernvägssträckningar.

Bihang. Bihang till jernvägs-undersöknings-kommittéens underdåniga utlåtande af den 25 oktober 1859.

Stockholm 1859. 119 sid. 4:o.

Innehåll: Uppgift å folkmängden omkring jernvägslinierna.

Tabell öfver folkmängdens procentiska tillväxt 1831—1855.

Sammandrag af uppgifter rörande landtbruket.

Tabell öfver arealens af den fasta marken och odlade jorden förhållande till folkmängden och öfver spanmålsproduktionens förhållande till konsumtionen.

Sammandrag af uppgifter rörande skogstillgångarna.

Sammandrag af uppgifter rörande bergsbruk, fabriker och binäringar.

Tabell öfver jerntillverkningen 1855—57.

Sammandrag öfver vågfördt stång- och manufakturjern 1855—57.

Tabell öfver erlagda tullafgifter och beloppet af en del vigtigare import- och exportartiklar i stapelstäderna 1855—57.

Tabell öfver det antal personer, hvilkas årliga konsumtion af vissa utländska förnödenhetsvaror vissa uppgifna stapelstäders medelimport af samma varor 1855—57 kan anses hafva ungefärligen motsvarat.

Sammandrag af uppgifter rörande forlöner för varutransporter med dragare pr centner mellan vissa angifna platser.

Sammandrag af transportkostnader 1855—57 för vissa varor i vissa angifna riktningar.

Sammandrag rörande trafik i vissa angifna kommunikationslinier.

Förteckning öfver förslag till bibanor och andra kommunikationsförbättringar, som framstälts vid komiténs i landsorten hållna sammanträden.

Historik. I anledning af k. m:ts proposition n:r 26 vid 1856 års riksdag och med afseende på angelägenheten af, att innan några andra jernvägsarbeten för statens räkning företogos än de då beslutade, noggranna och fullständiga tekniska och topografiska samt statistiska, landets industri och rörelse isynnerhet omfattande undersökningar blefve anställda, ställde rikets ständer enligt skrifvelse n:r 124 den 16 september 1857 till k. m:ts disposition ett särskildt anslag till sådana undersökningars anställande. Genom nådig skrifvelse den 20 mars 1858 tillsattes komitén med föreskrift att efter förberedande tekniska och topografiska undersökningar genom sammanträden med k. m:ts befallningshafvande, magistrater, hushållningssällskap och andra sakkunnige personer inhemta alla sådana upplysningar i afseende på de särskilda orternas industri och rörelse, produkter, odlingslägenheter, befolkningsförhållanden, behof af lättade kommunikationer m. m., som erfordrades

för att på ett ändamålsenligt sätt kunna bestämma banornas riktning och anläggningssätt samt att undersökningarna borde i mån tid och tillgångar medgåfve omfatta vissa af k. m:t bestämda banlinier.

Betänkandet är dateradt den 8 november 1859.

K. proposition n:r 52 den 17 november 1859 angående statens jernvägsbyggnader samt n:r 53 samma dag om anskaffande af medel för fortsättning af statens jernvägsbyggnader.

1. *Underdånigt utlåtande i fråga om upprättande af bildningsanstalter för blifvande elementarlärare afgifvet den 18 november 1859, af den för granskning af 1856 års skolstadga i nåder förordnade komité.* *Ang. bildningsanstalter för blifvande elementarlärare.*

Stockholm 1860. 16 sid. 4:o.

Komiterade etc. se 1858 sid. 246.

K. proposition n:r 74 af den 30 december 1859 angående anslag för inrättande af bildningsanstalter för lärare vid elementarläroverken.

2. *Underdånigt betänkande och förslag i fråga om afgångsexamen vid rikets allmänna elementar-läroverk; afgifvet den 30 november 1859 af den för granskning af 1856 års skol-stadga i nåder förordnade komité.* *Ang. afgångsexamen vid elementarläroverken.*

Stockholm 1860. 44 sid. 4:o.

Bilaga. Beräkning öfver kostnaderna för den af komitén föreslagna kontroll vid afgångspröfningarna.

Remitterades till universitetskansleren, besvarades den 16 februari 1861.

K. m:ts stadga den 11 april 1862 angående examen vid rikets högre elementarläroverk.

Förslag till nytt skeppsmätningsreglemente. *Ang. nytt skeppsmätningsreglemente.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 16 december 1862.

Komiterade: Sekundchefen vid flottans konstruktionskår öfverste C. Lundqvist, ordf., premierlöjtnanterna G. C. Witt och H. Fornell.

Öfver handelssjöfartskomiténs betänkande af den 15 mars 1839 (se sid. 168) i hvad det rörde mätarbref afgafs af förvaltningen af sjöärenden och kommerskollegium gemensamt utlåtande den 17 mars 1840 med förslag till nytt skeppsmätarereglemente (förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 19 oktober 1858). Kgl. reglemente angående skeppsmätning utfärdades den 20 augusti 1840. Sekundchefen för flottans konstruktionskår hemställde till kommerskollegium rörande en omarbetning af detsamma; kollegiet hemställde i skrifvelse den 23 september 1858 om en komité för förslags utarbetande.

Genom skrifvelse den 19 oktober 1858 fick slutligen L. i uppdrag att med biträde af sakkunnige, dem han sjelf egde utse, utarbeta och till k. m:t afgifva förslag till ett efter förändrade förhållanden lämpligt nytt reglemente för mätning af handelsfartyg. Förslaget afgafs den 10 december 1859.

Öfver förslaget afgafs utlåtande af förvaltningen af sjöärenden den 4 juli 1862. Vid föredragningen den 16 december samma år samt den 17 februari 1863 beslöt k. m:t att förslaget skulle öfverlemnas till granskning af en komité. Se vidare skeppsmätningskomitens betänkande den 12 mars 1864.

Vid akten förvaras generaltullstyrelsens utlåtande den 27 april 1861, Lundqvists yttrande den 17 april 1862 med anledning af gjorda anmärkningar samt ofvannämda utlåtande af förvaltningen för sjöärenden.

Se vidare sid. 277.

1860.

Finanskomitén:

1. *Underdånigt betänkande och förslag angående förändrad organisation af hypotheksinrättningarna i riket, afgifvet af dertill förordnade komiterade.* *Ang. förändrad organisation af hypoteksinrättningarna i riket.*

Stockholm 1860. 90 sid. 4:o.

Tabeller.

Stockholm 1860. 28 opag. sid. 4:o.

Ingår i 1859—60 års bihang 1 saml. 1 afd. bil.

Komiterade: Bruksegaren V. F. Tersmeden, ordf., krigsfiskalen A. G:son Bennich, riksarkivarien J. J. Nordström, godsegaren Carl Axel Mannerskantz, grosshandlarne Sam. Warburg och Gustaf Lallerstedt.

Sekreterare: G. Fr. Almqvist.

Reservation af Lallerstedt, sid. 86—88.

Bilagor. Litt. A. Vilkor för öfverflyttning till hypoteksbanken af riksbankens fond för utlåning mot pant af fast egendom på landet.

Litt. B. Förslag till förordning angående en allmän hypoteksbank för riket.

Litt. C. Förslag till förordning angående de allmänna grunder som vid hypoteksföreningars bildande och framtida verksamhet skola till efterrättelse gälla.

Beräkning af den vid 1858 års slut i svenska jorden intecknade skuld.

Ur innehållet: Redogörelse för främmande länders lagstiftning i ämnet, sid. 9—12.

Redogörelse för förhållandena i Sverige, sid. 12—33.

Tabellbilagor. I. Hypoteksföreningarnas ställning vid slutet af räkenskapsåret 1858.

II. Bruksegares hypotekskassas ställning den 31 december 1858.

III. Sammandrag utvisande dels värdet af den fasta egendom för hvilken delaktighet i hypoteksföreningarne vunnits, dels den säkerhet i intecknade fastigheter och andra tillgångar, som hypotekskassan och föreningarna vid 1858 års slut innehade för sina förbindelser.

IV. Delegarnes i hypoteksföreningarna förhållande till föreningarna 1836—1858.

V. Icke-låntagande delegares hos hypoteksföreningarna årliga inbetalningar samt deras kapitalbehållning vid hvarje års slut, 1836—1858.

VI. Låntagarnes i bruksegares hypotekskassa förhållande till kassan vid hvarje kalenderårs slut 1834—1858.

VII—XIV. Bruksegares hypotekskassas, skånska, östgöta, Smålands, Örebro läns särskilda, Vermlands, Elfsborgs och Mälareprovinsernas hypoteksföreningars obligationsrörelse intill 1858 års slut.

XV. Af bruksegares hypotekskassa och föreningarna årligen utgifna obligationer i utländska myntslag.

XVI. Af hypoteksföreningarna årligen utgifna å svenskt myntslag ställda amorteringsobligationer.

XVII. Af hypoteksföreningarna årligen utgifna och inlösta, i svenskt myntslag och på uppsägning ställda obligationer.

XVIII. Sammanräknade beloppet af hypotekskassans och hvarje förenings utelöpande svenska och utländska obligationer.

XIX—XXI. Hypotekskassans och föreningarnas vid årssluten utelöpande svenska obligationer.

XXII. Sammanräknade beloppet af hypotekskassans och föreningarnas obligationsskuld vid hvarje årsslut.

XXIII. Sammanräknade beloppet af de medel, som årligen till riket influtit och derifrån till utlandet utgått till följd af hypotekskassans och föreningarnas obligationsrörelse.

XXIV. De belopp, hvilka till följd af hypotekskassans och hvarje särskild förenings obligationsrörelse årligen från utlandet till riket influtit och derifrån till utlandet utgått.

XXV. Hypoteksinrättningarnas in- och utrikes begagnade kreditiv.

XXVI. Af dito upptagna andra lån än mot utgifna obligationer.

XXVII. Hypoteksinrättningarnas utlåning på uppsägning eller kortare tid.

Historik. Komitén tillförordnades den 26 oktober 1858 med uppdrag dels att åstadkomma en utredning angående landets ekonomiska och finansiella ställning och dels att afgifva utlåtande och förslag angående de förändringar, som kunde anses behöfliga såväl i organisationen och sammanhanget af de anstalter hvilka med penninge- och kreditväsendet hade gemenskap, som i de lagar, hvilka dermed stode i förbindelse. Komiterade fullgjorde sina uppdrag genom betänkandena om räntans frigifvande den 1 oktober 1859, om förändrad organisation af hypoteksinrättningarna (se ofvan), om landets bankväsende den 30 juni 1860 (se nedan) samt angående Sveriges ekonomiska och finansiella utveckling under åren 1834—1860 af den 9 februari 1863.

Ofvanstående betänkande afgafs den 2 februari 1860. K. skrifvelse n:r 113 den 13 april 1860 med förslag angående förändrad organisation af hypoteksinrättningarna i riket.

2. *Underdånigt betänkande angående bankväsendet i riket och förändrad organisation af bankanstalterna, afgifvet den 30 juni 1860 af särskildt i nåder förordnade komiterade.* Ang. bankväsendet i riket.

Stockholm 1860. 67 sid. st. 4:o.

Ingår i 1859—60 bih. 1 saml. 1 afd. bil.

Särskilda yttranden af: J. J. Nordström, sid. 52—59; Sam. Warburg, sid. 60—64, Gust. Lallerstedt, sid. 65.

Bihang. Utredning af de svenska bank-anstalternas ställning och verksamhet åren 1834—59. Bihang till underdånigt betänkande angående bankväsendet i riket.

Stockholm 1860. 1+LXXIV+2 opag. tab. st. 4:o.

Tabeller. I—I litt. b. Rikets ständers banks ställning 1834—59.

II—III. Enskilda bankernas ställning 1850—59.

IV. Stockholms enskilda banks ställning 1856—59.

V—litt. b. Filialbankernas ställning etc. 1852—59.

VI litt. A. Bankernas upp- och utlåning den 31 december 1834—59.

VI litt. B. Upp- och utlåningsrörelsen hos bankodiskontverket och dess lånekontor 1834—59.

VI litt. C. Fördelning på olika orter och näringar af de från bankodiskontverket och lånekontoren 1834—59 utgifna omsättningslån mot namnsäkerhet.

VI litt. D. Månatliga rörelsen på depositions-, upp- och afskrifnings- samt kassakreditivräkningarna äfvensom beloppet af utlåningen vid hvarje kvartals slut hos bankodiskontverket och de enskilda bankinrättningarna 1850—59.

VII. Riksbankens inkomster och utgifter 1835—59.

VIII. Enskilda bankernas inkomster och utgifter.

IX. Filialbankernas inkomster och utgifter.

X. Redogörelse för antalet konkurser och lagsökningar, beloppet af bevakade och utsökta fordringar samt huru mycket genom lagsökningar influtit hos hvarje bankkategori, 1834—58.

XI. Riksbankens utelöpande sedlar i olika valörer, 1834—59.

XI litt. B. Enskilda bankernas sedlar af olika valörer.

XII—XII litt. A—C. Riksbankens och öfriga bankers mynt- och sedelcirkulation från och med 1834.

XIII. Enskilda bankernas teckningssumma, aktier, aktieegare af olika samhällsklasser, grundfondens beståndsdelar af kontant tillskott och särskilda slags hypotek, efter de åren 1856 och 1857 erhållna oktrojer, aktier, grundfond och aktieegare i enskilda bankerna, oktrojtiderna 1830—46, 1847—56.

XIV. Filialbankernas teckningssumma, aktier, aktieegare af olika samhällsklasser, grundfondens beståndsdelar af kontant tillskott och särskilda slags hypotek äfvensom den mot hypoteken beviljade försträckning från riksbanken 1859.

Ang. en förbättrad själavård hufvudstaden.

Betänkande och förslag angående en förbättrad själavård i hufvudstaden.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 1 december 1882.

Komiterade: Underståthållaren S. de Maré, ordf., justitierådet J. A. Quensel, grosshandlaren A. T. Starck, kyrkoherdarne P. Lindstén och J. Nordlund, tullförvaltaren L. Ahlsell, med. doktorn A. G. Carlsson.

Sekreterare: Alb. Johansson.

I anledning af rikets ständers skrifvelse n:r 60 den 26 april 1851 beslöt k. m:t den 13 juni 1856 att tillsätta en komité, bestående af en af k. m:t utsedd ordförande och af ledamöter utsedde af öfverståthållarämbetet, Stockholms konsistorium, Stockholms sockenstämmonämd — två af hvardera — för utarbetande af förslag till hufvudstadens församlingars indelning i enskilda distrikt. Bland de ursprunglige komiterade var den sedermera aflidne pastor primarius A. Z. Pettersson, hvilken efterträddes af Lindstén.

Betänkandet afgafs i december 1860, anmältes den 9 februari 1861 och å nyo den 1 december 1882.

1861.

Underdånigt utlåtande af flottundersökningscommissionen i Carlskrona.

Ang. undersökning af flottans fartyg i Karlskrona.

Ingår i Tidskrift i sjöväsendet för 1861 sid. 137—154.

Komiterade: Vice amiralen friherre C. R. Nordenskjöld, ordf., kommendörkaptenen G. Indebetou, kaptenen Carl Kleman, kaptenlöjtnanten S. A. C. Lagerberg, kaptenen i flottans konstruktionskår A. Ljungstedt, grosshandlarne i Göteborg Carl Fredrik Wærn och Carl O. Kjellberg, grosshandlaren i Malmö C. J. Kock och grosshandlaren i Karlshamn Ed. Fr. Meijer.

Reservation af Nordenskjöld, sid. 151—154.

I skrifvelse den 28 oktober 1860 anhöllo rikets ständer, att k. m:t täcktes låta anställa noggrann utredning huruvida flottans samtliga segellinieskepp fortfarande vore till krigsbruk användbara samt, om de ej så ansåges, huruvida det ej vore med god hushållning förenligt att de utrangerades och möjligen uppkommande besparingar på anslaget till underhåll af flottans materiel i stället användes till nya fartygs byggande. Med anledning häraf beslöt k. m:t den 29 januari 1861 att förordna tvänne förberedande undersökningskommissioner, en vid hvardera af flottans stationer i Karlskrona och Stockholm, hvilka kommissioners yttranden sedan skulle öfverlemnas till en särskild komité.

Till ledamot i kommissionen i Karlskrona var ursprungligen förordnad kommendörkaptenen S. A. Lagerstråle i stället för ofvannämde Indebetou.

Utlåtandet af ofvannämda kommission i Karlskrona afgafs den 27 maj 1861.

Kommissionernas utlåtanden föredrogos den 5 juli samma år, då k. m:t beslöt tillsättande af en komité (se sid. 268).

Uti här ofvan citerade tidskrift finnas intagna åtskilliga handlingar rörande kommissionernas tillsättande (sid. 97 och följande) samt (å sid 177 och följande) om komitén.

Underdånigt utlåtande af flottundersökningscommissionen i Stockholm.

Ang. undersökande af flottans fartyg i Stockholm.

Ingår i Tidskrift i sjöväsendet för 1861 sid. 155—159.

Komiterade: Kommendören Johan Lilliehöök, ordf., kommendörkaptenen A. R. V. Egerström, kaptenen B. L. Ullrich, kaptenlöjtnanten J. R. Dahlström, kaptenlöjtnanten vid konstruktionskåren J. Jeansson, grosshandlarne Samuel Godenius, Johan Erik Fröberg och Fredrik Adolf Rinman samt sjökaptenen Olof Lindström.

Bilagor. Litt. A—C (ej tryckta).

Utlåtandet afgafs den 8 juni 1861. Se för öfrigt under näst föregående utlåtande.

Ang. nybyggnad af en ångfregatt. *Sjöförsvarskomitén: Utlåtande den 22 november 1861 angående det vid sista riksdagen beviljade anslag till nybyggnad af en ångfregatt.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 3 december 1861.

Komiterade se 1862 sid. 268.

Reservationer af Sundin och Ljungstedt.

Ang. ordnande af presterskapets aflöning. *Om allmänt ordnande af presterskapets aflöning. Till kongl. maj:t afgifna underdåniga utlåtanden den 6 december 1861 af särskildt i nåder utsedde komiterade och den 15 mars 1862 af kongl. maj:ts och rikets kammarcollegium.*

Stockholm 1862. 104 sid. 4:o.

Komiterade: Kammarrådet Tönnes Helm. Wrangel, domprosten Isac Samuel Widebeck, landskamreraren A. F. Lychou, kontraktsprosten L. P. Holmberg, possessionaten Pehr Ehrenheim.

Sekreterare: K. G. Metzén.

Reservationer af: Wrangel, sid. 52—54; Widebeck, sid. 54; Holmberg, sid. 54—61.

Med anledning af rikets ständers skrifvelse den 6 juli 1857, hvari antydts den riktning i hvilken ordnandet af presterskapets aflöning borde försiggå, och sedan, efter det att frågan i följd af kgl. proposition n:r 46 af den 4 november 1859 kommit under förnyadt öfvervägande hos rikets ständer, såväl dessa som presteståndet särskildt inkommit med skrifvelser till kgl. maj:t, fastställde k. m:t den 15 juni 1861 vissa grunder för reglering af presterskapets aflöning och uppdrog åt komiterade att med ledning häraf uppgöra förslag till allmänt ordnande af presterskapets aflöning och till författning i ämnet. K. förordning den 11 juni 1869 angående ordnandet af presterskapets löneinkomster.

Bibelkommissionen, proföfversättning af nya testamentet. *Det nya testamentet. Ny proföfversättniug, utgifven af kongl. svenska bibel-commissionen.*

Andra öfversedda upplagan. Upsala 1861. 645 sid. 8:o.

Ledamöter: Erkebiskopen H. Reuterdahl, ordf., domprosten A. E. Knös, professorerna C. A. Toren och H. M. Melin.

Första upplagan utgafs 1853, se *Tillägg.*

Öfver ofvanstående öfversättning afgåfvos utlåtanden af teologiska fakulteterna och konsistorierna; öfverlemnades till 1868 års kyrkomöte, som i skrifvelse n:r 9 den 28 september 1868 godkände de af kommissionen uttalade grunder, men begärde en förnyad bearbetning af öfversättningen. Jemför sid. 312.

1862.

Komiterade till utarbetande af förslag till nya författningar om passagerarångfartyg: utlåtande om utsträckning af rättigheten att föra befäl å öppna eller halfdäckade s. k. ångslupar. Ang. rättigheten att föra befäl å ångslupar.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 25 april 1862.

Komiterade: Öfverdirektören Knut Styffe, ordf., kaptenlöjtnanten C. A. Pettersson, kaptenen B. Joh. Jonzon, ingeniören V. Lindberg, ångfartygsbefälhafvaren Fing. von Sydow.

Sekreterare: John Åkerblom.

Komiterade, som voro förordnade genom k. bref den 14 februari 1862, afgåfvo ofvannämda utlåtande den 17 april samma år och anmältes det den 25 i samma månad. Se vidare sid. 275.

1. *Förslag till den allmänna medborgerliga krigsbildningens ordnande.* Landtförsvarskomitén; sex specialutlåtanden.

2. *Förslag till officersbildningens lämpligaste ordnande.*

3. *Förslag till uppsättande af ingeniörtrupper.*

4. *Förslag till Vestgöta regementes uppsättande och Smålands husarregementes afsittande.*

5. *Förslag till inrättande af ridskolor.*

6. *Förslag till krigsförvaltningens organisation.*

Af ofvanstående utlåtanden förvaras n:r 3 bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 13 oktober 1865, n:r 4 och n:r 6 bland handlingar till protokollet den 31 mars 1863.

Reservation till n:r 6 af Klint.

Komiterade, historik m. m. se vid 1865 års betänkande. Förslagen n:r 1—2, 5—6 äro intagna i samma betänkande.

Ofvanstående utlåtanden afgåfvos den 30 april 1862. Krigskollegiets utlåtande af den 7 februari 1863 angående n:r 4 och af den 30 december

1862 angående n:r 6 förvaras på här ofvan angifvet ställe, der äfven förvaras krigskollegiets utlåtande af den 26 november 1859 angående 1859 års betänkande rörande reglering af styrelseverken. I anledning af kollegiets utlåtande den 30 december 1862 afgåfvo komiterade år 1863 påminnelser (se sid. 275). K. proposition n:r 105 den 21 april 1863 angående krigskollegiets ombildning till arméförvaltning; der bilagdt protokollet för den 31 mars 1863.

I det statsverkspropositionen till 1862—63 års riksdag bilagda protokollet öfver landtförsvarsärenden hänvisas till komiterades förslag angående krigsskolan på Karlberg.

Förslag till förnyade stadgar för kongl. musikaliska akademien.

Stockholm 1862. 15 sid. 8:o.

Komiterade: Friherre Knut Bonde, ordf., lärarne vid musikaliska akademien Karl Ehrenreich, Vilhelm Bauck, Johan van Boom och J. P. Cronhamn samt sångläraren Isidor Dannström.

Ang. ordnande af rikets sjöförsvar.

Underdånigt betänkande angående ett tidsenligt ordnande af rikets sjöförsvar, afgifvet den 23 maj 1862 af i nåder förordnade kommiterade.

Stockholm 1862. 98 sid. 4:o.

Komiterade: Statsrådet grefve B. von Platen, ordf., kommendörkaptenerna P. E. Ahlgren och C. B. Lilliehöök, kaptenerna C. A. Sundin, R. von Feilitzen och A. Ljungstedt, grosshandlaren J. G. Schwan, grosshandlaren P. Murén, rådmannen A. W. Björck.

Sekreterare: P. O. Bäckström, amiralitetskammarråd.

Reservationer af: Lilliehöök, sid. 51—52, 60—61; Sundin, sid. 52; Feilitzen, sid. 52—53; Ahlgren, sid. 53; Ljungstedt, sid. 53; Björck, sid. 53—60; von Platen, sid. 61—66.

Bilagor: N:r 1—2. (Ej tryckta). Rörande dels några i Frankrike bygda italienska pansarfregatter och dels ångkorvetten Gefles reparation.

N:r 3. Förslag utvisande den af komitén tillstyrkta sjöförsvarsmateriels beskaffenhet och kostnad etc.

N:r 4—6. Beräkning af användbara förråd till nybyggnad etc.

N:r 7. Uppgift på tillgång och erforderligt anslag till nybyggnad 1864—1872.

N:r 8. Byggnadsplan för åren 1864—1872.

N:r 9. Beräkning rörande tillgång för nybyggnad från rikstatens anslag till flottans underhåll.

N:r 10. Förslag öfver flottans bevärade segelfartyg, beskaffenheten jemte det erforderliga underhållet 1864—72.

N:r 11—13. Motsvarande rörande flottans bevärade ångfartyg och roddfartyg samt bevärade fartyg.

N:r 14. Förslag öfver kostnaden för flottans fartygs samt hus och byggnaders underhåll 1864, 1865 och 1866.

N:r 15. Approximativt årsunderhåll af den nya flottan, dess förnyelse deruti inbegripen.

N:r 16—19. (Ej tryckta). Rörande Karlskronas befästande, årliga underhållet af byggnaderna vid flottans station i Karlskrona, stationernas förrådsbehållningar och utrymmet i stationernas kaserner och sjukhus.

N:r 20 A—B. Förslag utvisande behofvet af befäl, underbefäl och gemenskap för år 1867 befintliga ång-, segel och rodd-fartyg.

N:r 21 A—C. Förslag till fördelning af manskapet samt på tillgång af befäl och underbefäl.

N:r 22. Approximativ beräkning öfver årliga kostnaden för kanonierkåren.

N:r 23. Uppgift på båtsmännens ålder vid antagandet.

N:r 24. Förslag till öfningsexpeditioner med flottans fartyg, utvisande tillika den årliga öfningstiden för hvarje individ samt årliga expeditionskostnaden m. m.

N:r 25. Från handels- och sjöfartsfonden för sjöexpeditioner med flottans fartyg utbetalda medel 1840—1860.

N:r 26. Af komitén föreslagna anslag å riksstatens femte hufvudtitel 1864—1866.

N:r 27. (Icke tryckt). Utgjorde förteckning öfver inkomna handlingar.

Ur innehållet: Öfversigt af förändringar och förbättringar inom andra länders mariner, sid. 4—9.

Historik. Med anledning af rikets ständers anhållan om undersökning af befintliga segellinieskepps användbarhet för krigsbruk beslöt k. m:t den 29 januari 1861 att efter föregångna noggranna undersökningar af flottans samtliga fartygs tillstånd och användbarhet (se sid. 265 vid utlåtandena af flottundersökningskommissionerna i Karlskrona och Stockholm år 1861) åt en särskild komité uppdraga att utarbeta och afgifva utförligt underdånigt betänkande jemte förslag öfver förenämda fartygs vidare brukbarhet och underhåll samt lämpligaste sättet för ordnande af rikets sjöförsvar efter tidens fordringar. Komiterade tillförordnades genom k. bref den 5 juli samma år. Betänkandet föredrogs den 14 oktober 1862; se protokollet öfver sjöförsvarsärenden samma dag, bilagdt statsverkspropositionen till 1862—63 årens riksdag.

Underdånigt betänkande angående lämpligaste rigtningen för en jernväg norrut från hufvudstaden m. m., afgifvet den 17 juni 1862 af den dertill i nåder förordnade komitté. *Ang. jernväg norrut från hufvudstaden.*

Stockholm 1862. 132 sid. och 1 karta.

Ingår i 1862—63 bihang 1 saml. 1 afd. 2 band.

Komiterade: Landshöfdingen A. G:son Bennich, ordf., generalmajoren Joh. Aug. Hazelius, grosshandlaren A. W. Frestadius, kammarjunkaren grefve Fr. Cronstedt, landssekreteraren J. Sjöberg, förste landtmätaren grefve Henning A. Taube, grosshandlaren A. Th. Starck.

Sekreterare: J. L. von Sydow.

Ur innehållet: Återblick på behandlingen af frågor om jernvägs anläggande i Sverige, sid. 6—30.

Skiljaktiga meningar inom komitén, sid. 30—34.

Reservationer af: Bennich, sid. 1—10; Hazelius, sid. 10—11; Cronstedt, sid. 11—15; Taube, sid. 15—31.

Bilagor: En tabell utgörande sammanställning af vissa norr om Mälaren ifrågasatta jernvägsliniers längd och anläggningskostnad. En karta upprättad 1862 af komitéledamoten Taube och utvisande beräknade banrayoner på vissa af dessa sträckningar.

Historik. Med anledning af en underdånig anhållan från styrelsen för ett bolag, bildadt för byggande af en jernväg mellan Stockholm och Upsala öster om Sigtunafjärden, fann k. m:t den 7 mars 1862 för godt att förordna en komité för ytterligare utredning af de statistiska och ekonomiska förhållanden m. fl., som kunde bestämma företrädet mellan de båda ifrågasatta sträckningarna för en jernväg från Stockholm norrut, äfvensom för utredande af frågorna rörande om den lämpligaste anslutningspunkten till Gefle—Dala jernväg och om fördelarna och olägenheterna af att norra jernbanan förenades i Stockholm med den å Södermalm anlagda bangården eller ock utan dylik förening finge sin utgångspunkt å Norrmalm.

Anmältes den 21 november 1862. K. proposition n:r 47 den 25 samma månad angående statens jernvägsbyggnader.

Ang. civilstatens pensionsväsende. *Underdånigt betänkande och förslag till förordning angående civilstatens pensionsväsende, afgifna af den dertill i nåder förordnade komité.*

Stockholm 1863. 68 sid. 4:o.

Komiterade: Presidenten grefve Carl G. Mörner, ordf., byråchefen B. O. Nycander, kommersrådet L. Åkerberg, sekreteraren C. G. Stuart, assessorn G. Fr. Almqvist, sekreteraren J. H. Dumrath.

Sekreterare: Clas Livijn.

Reservationer af: Åkerberg, sid. 57—64; Stuart, sid. 65—67.

Bilaga. Uppgift öfver antalet af och lönebelopp för embets- och tjenstemän samt betjente vid tullverket.

Ur innehållet: Redogörelse för utvecklingen af i Sverige befintliga anstalter till pensionerande af statens tjensteinnehafvare, sid. 7—20.

Historik. I skrifvelse n:r 229 af den 27 februari 1858 angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel anhöllo rikets ständer, att en revision af gällande pensionsförfattningar måtte företagas och förslag till ändamålsenligt ordnande af pensionsväsendet uppgöras och för rikets ständer framläggas. I anledning deraf förordnade k. m:t den 19 juni 1858 en komité med uppdrag att efter granskning af de stadganden, som låge till grund för pensions erhållande af allmänna medel eller af särskilda utaf staten understödda pensionsinrättningar, uppgöra och till k. m:t aflemna förslag till ett ändamålsenligt ordnande af pensionsväsendet i allmänhet. Betänkandet afgafs den 27 september 1862. Öfver detsamma afgafs utlåtande den 31 januari 1863 af direktionen för civilstatens pensionsinrättning; anmältes den 20 februari 1863 och den 26 maj 1865. En embetsskrifvelse den 29 september 1865 till civilstatens fullmäktige besvarades 1866; anmältes den 5 juni 1885 ut in prot. Se vidare sid. 284.

Förnyadt utlåtande af kommiterade för utarbetande af förslag till ordnande af den gymnastiska undervisningen i riket m. m., afgifvet den 18 november 1862.

Ang. gymnastiska undervisningens ordnande.

Stockholm 1863. 32 sid: 4:o.

Komiterade: Professorn N. H. Selander, ordf., kaptenen G. Adlersparre, professorn H. A. Abelin, kaptenen G. Nyblæus, föreståndaren för gymnastiskt ortopediska institutet med. d:r Herm. Sätherberg, läraren vid gymnastiska centralinstitutet med. d:r T. J. Hartelius.

Sekreterare: J. Stenmark.

Bilaga. Förslag till stat för gymnastiska centralinstitutet.

Historik: Komiterade tillförordnades den 16 maj 1862. Se vidare historiken under 1859 års betänkande. K. propositionen n:r 112 den 15 maj 1863 angående anslag till gymnastiska centralinstitutet.

Betänkande och förslag angående nationalmuseets inredning.

Ang. nationalmuseets inredning.

Komiterade: Öfverintendenten G. Söderberg, ordf., riksantikvarien B. E. Hildebrand, professorn J. C. Boklund, vice bibliotekarien G. E. Kleming, lektorn G. Wennerberg.

I anledning af rikets ständers skrifvelse n:r 198 af den 28 oktober 1860 förordnade k. m:t komiterade den 12 april 1861. Betänkandet afgafs den 18 december 1862. K. proposition n:r 117 den 3 juli 1863 angående nationalmuseibyggnadens inredning.

Ang. reglemente för lots- och fyrinrättningen. *Förnyadt underdånigt förslag till kongl. reglemente angående lots- och fyrinrättningen i riket.*

Stockholm 1862. 24 sid. 4:o.

Ang. förordning rör. lots- och fyrinrättningen. *Förnyadt underdånigt förslag till kongl. förordning angående lots- och fyrinrättningen i riket.*

Stockholm 1862. 19 sid. 4:o.

1863.

Ang. Sveriges ekonomiska och finansiella utveckling åren 1834—1860.

Underdånigt betänkande angående Sveriges ekonomiska och finansiela utveckling under åren 1834—1860. Afgifvet den 9 februari 1863 af särskildt i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1863. 158+CXXIII sid. (tabeller). st. 8:o.

Komiterade: Se 1860 sid. 261 angående finanskomitén med undantag af Lallerstedt.

Särskildt yttrande af C. A. Mannerskantz, sid. 137—157.

Tabeller. I. Folkmängden 1830—1860.

II. Egorymden af olika slag samt tillökningen efter år 1834 i åker och äng.

III. Kronans och andra allmänna skogar.

IV. Antalet hästar hornboskap m. fl. husdjur och tillväxten i kreatursantalet åren 1834—1858.

V. Jordens beskaffenhet och brukningssätt samt verkställda jordförbättringar.

VI. In- och utförseln af spanmål åren 1834—1860.

VII A—H. Markegångspriset i hvarje län samt medelpriset för riket å hvete, råg, korn, hafre, ärter, smör samt på mans- och ökedagsverken 1834—1860.

VIII. Sågverken deras värde och tillverkning 1858.

IX A—F. Värdet å grufvor med tillhörande byggnader, masugnar, gjuterier och mekaniska verkstäder, stångjerns-, stål- och gröfre jernförädlingsverk m. m.

X—XI. Bergs- och brukshandteringens olika produkter 1834—1860.

XII. Fabriker och manufakturinrättningar i riket.

XIII—XIV. Antal fabriker, stolar, egare och arbetare samt tillverkningsvärde 1834—1860.

XV. Diverse mindre fabriker.

XVI. Antal och lästetal af städers, köpingars och landtmäns mätta fartyg samt ångfartygens antal och maskinkraft 1830—1860.

XVII A—D. De förnämsta varuartiklar som transporterats på Hjelmare, Strömsholms, Göta och Trollhätte kanaler 1834—1860.

XVII E. De vid inrikes sjöfarten begagnade fartygen äfvensom trafiken och afgifterna för densamma å de större kanalerna 1834—1860.

XVIII. Varuinförseln samt värdet och kvantiteten af de förnämsta till riket införda artiklar samma år.

XIX. Varuexporten samt kvantiteten af spanmåls-, trävaru- och jern- och kopparexporten samma år.

XX. Tullinkomsten inom de särskilda uppbördsdistrikten samma år.

XXI. Växelslut anmälda på Stockholms och Göteborgs börser 1834—1860.

XXII. Sparbankerna i riket, antalet delegare samt deras kapitaltillgång länsvis 1834, 1840, 1845, 1850, 1855 och 1860.

XXIII. Sparbankernas inom de särskilda länen ställning vid 1860 års ingång.

XXIV. Öfversigt af riksbankens samt de enskilda och filialbankernas utelöpande sedlar och invisningar samt förhållandet mellan sedlarna och metalliska kassan m. m. vid slutet af åren 1834—1859.

XXV. Svenska statsverkets samtliga inkomster och utgifter 1834—1858.

XXVI. Kostnaderna för laga skiften m. m. 1834—1858.

XXVII. Handlande, handtverkare och sjöfolk i städerna och på landet 1834—1860.

XXVIII. Vid handel och näringar sysselsatta personer.

XXIX A—C. Arbetsvärdet åren 1834 och 1858; lefnadsvilkorens förbättring.

XXX. Taxeringsvärdet å jordegendomen i riket år 1862.

XXXI. Sammandrag af jordbruksförhållandena inom de särskilda länen.

Bland de uppdrag, hvilka den komité som förordnades den 26 oktober 1858 erhöll, hörde äfven att anställa en omfattande utredning af landets ekonomiska och finansiella tillstånd från och efter den tid det i följd af de år 1834 genomförda besluten rörande den s. k. realisationen ånyo erhöll ett fast och stadgadt myntvärde för sina transaktioner.

Genom sina betänkanden rörande jordhypotekskrediten (den 2 februari 1860) och landets bankväsende (den 30 juni 1860) hade komitén fullgjort en del af sina uppdrag. Ofvanstående betänkande anmältes den 3 juli 1863.

Ang. svenskt jerns lämplighet till jernvägsmateriel.

Betänkande af komiterade för undersökning af svenskt jerns lämplighet till jernvägsmateriel.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 3 mars 1863. *Tryckt* utom bil. A—C uti Jernkontorets annaler för 1864 sid. 17—30 samt förekommer äfven i särtryck.

Komiterade: Öfverdirektören Knut Styffe, direktörerna G. Ekman och Andreas Grill.

Bilagor. Litt. A. Komiterades skrifvelse till chefen för statens jernvägsbyggnader den 10 juni 1861.

Litt. B. Rapport från stationsingeniören löjtnant Nathorst rörande anställda försök öfver rälers bärighet vid bantågs passerande.

Litt C. C. G. Beijer och Styffe, angående anställda försök med två axlar till jernvägsvagnar.

Litt. D. Sammandrag af de under 1861—62 verkställda svenska leveranser af diverse till statens jernvägsbyggnader hörande effekter (tryckt).

Sedan rikets ständer hos k. m:t anhållit att k. m:t måtte genom sakkunniga personer låta anställa de noggranna försök, som kunde erfordras för att grunda ett säkert omdöme om de företräden som svenska räler i förhållande till priset kunde ega framför utländska, och chefen för statens jernvägsbyggnader i skrifvelse den 18 oktober 1860 hemstält att den föreslagna undersökningen äfven måtte omfatta hjul och annan jernvägsmateriel samt äfven frågan om hvilka slag af de till jernvägarne erforderliga effekter med sannolikhet skulle kunna påräkna export till andra länder, så uppdrog k. m:t den 20 oktober 1860 åt ofvannämde komiterade att verkställa de begärda utredningarna. Jemte komiterade hade äfven chefen för statens jernvägsbyggnader friherre N. Ericson utsetts att så vidt tid och öfriga omständigheter honom medgåfve att i komiténs arbete deltaga.

Betänkandet afgafs den 13 februari 1863, anmältes den 3 mars samma år. Se vidare sid. 301.

Betänkande af komiterade för afgifvande af förslag till ny författning om hvad i afseende å passagerareångfartygs byggande, utrustning och begagnande bör iakttagas. *Ang. passagerareångfartyg.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 12 februari 1864.

Komiterade: Se 1862 sid. 267 med undantag af Pettersson som under tiden aflidit.

Betänkandet afgafs den 30 oktober 1863, anmältes den 12 februari 1864.

Påminnelser af landtförsvarskomitén i anledning af krigskollegiets utlåtande den 30 december 1862 öfver komiténs förslag till krigsförvaltningens ombildning. *Ang. krigsförvaltningens ombildning.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver försvarsärenden den 18 mars 1863.

Se 1862 sid. 267.

Ang. stadgar för musikaliska akademien.

Förslag till förnyade stadgar för kongl. musikaliska akademien.

Stockholm 1863. 8 sid. 8:o.

Komiterade: Præses i musikaliska akademien friherre Fabian Jakob Wrede, ordf., kommersrådet J. N. Borelius, lärarne vid musikaliska akademien Vilhelm Bauck och J. P. Cronhamn.

Reservation af Bauck och Cronhamn, sid. 8.

1864.

Underdåniga utlåtanden rörande vissa på inledda underhandlingar om en handels- och sjöfartstraktat med Frankrike beroende frågor, afgifna af de för uppgörande af förslag till ny tulltaxa den 6 november 1863 i nåder förordnade komiterade.

Tullkomitén ang. vissa på underhandlingar om en handels- och sjöfartstraktat med Frankrike beroende frågor.

Stockholm 1865. 79 sid. 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen N. A. G:son Bennich, ordf., distriktschefen V. Karström, kommersrådet C. F. af Ström, grosshandlaren P. Murén, fabriksidkaren J. Lenning.

Sekreterare: E. Ljungstedt.

Reservationer mot första utlåtandet af J. Lenning, sid. 13; samt mot det andra af V. Karström, sid. 70—72; P. Murén, sid. 73—75, Lenning, sid. 73—83.

Bilaga. Tabell upptagande för vissa uppgifna artiklar de i gällande svenska tulltaxa fastställda tullsatser, de af tullkomitén i och för en blifvande handelstraktat med Frankrike tillstyrkta förändrade tullbestämmelser äfvensom de af tyska tullföreningen i traktat med Frankrike betingade tullafgifter.

Historik. K. m:t uppdrog den 6 november 1863 åt komiterade att uppgöra förslag till ny tulltaxa för att underställas rikets ständers pröfning och ansåg k. m:t att arbetet borde i flera delar ställas i sammanhang med de redan öppnade underhandlingarna om en handels- och sjöfartstraktat med Frankrike och lät för detta ändamål till komitén öfverlemna åtskilliga traktatsärendet rörande handlingar med befallning att afgifva utlåtande i anledning af deras innehåll. Komiterade afgåfvo ett utlåtande den 12 januari 1864 och den 15 april samma år ett ytterligare. K. proposition n:r 39 den 17 november 1865 angående med Frankrike afslutad handels och sjöfartstraktat.

Skeppmätningskomiténs underdåniga betänkande.

Ang. skeppsmätning.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 21 december 1865.

Komiterade: Byråchefen B. O. Nycander, ordf., kaptenen vid flottans mekaniska kår Victor Ringheim, grosshandlaren i Göteborg Gustaf Melin.

Bilagor. Litt. A.—E. Diverse beräkningar.

Historik. Komiterade tillförordnades den 17 februari 1863 att granska och om så funnes behöfligt omarbeta ett af öfverste C. Lundqvist med tre officerares biträde upprättadt förslag till skeppmätningsreglemente (se 1859 sid. 259).

Komiterades betänkande afgafs den 12 mars 1864. Öfver detsamma afgafs utlåtande af generaltullstyrelsen den 11 juni 1864 samt af förvaltningen af sjöärenden och kommerskollegium ett gemensamt utlåtande öfver komiterades förslag dels till förordning angående mätning af handelsfartyg och dels till instruktion för skeppsmätare. Utlåtandena förvaras på ofvan angifvet ställe.

Ang. upplåtelse af Skepps- och Kastellholmarne till Stockholms stad.

Betänkande angående upplåtande till Stockholms stad af Skepps- och Kastellholmarne.

Komiterade: Generalmajoren J. af Kleen, ordf., kommendören C. J. von Diederichs, kommendörkaptenen A. G. R. von Feilitzen, kaptenen vid flottans mekaniska kår B. J. Jonzon, majoren i väg- och vattenbyggnadskåren C. A. Adelsköld, kaptenen friherre Br. A. Leijonhufvud.

Sekreterare: kanslisten i krigskollegium C. F. Engström.

I anledning af en af öfverståthållaren gjord framställning angående upplåtelse till Stockholms stad af Skeppsholmen och Kastallholmen förordnades komiterade den 28 april 1864 att yttra sig deröfver och i sammanhang dermed afgifva betänkande i frågan angående förflyttning af flottans i Stockholm station.

Betänkandet afgafs den 26 februari 1864, föredrogs på sjöförsvarsdepartementets föredragning den 10 maj samma år.

Ang. instruktioner för länslasarett etc.

Betänkande och förslag till förändrade instruktioner för direktionen och tjenstemän vid länslasarett och kurhus.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 21 oktober 1864.

Komiterade: Landshöfdingen friherre G. af Ugglas, ordf., öfverläkaren vid Vadstena hospital L. M. Hjertstedt, landskamreraren i Hallands län C. G. Lindgren..

Sekreterare: N. Fr. Sander, amanuens i ecklesiastikdepartementet.

I anledning af rikets ständers skrifvelse n:r 24 den 4 februari 1863 tillförordnades komiterade den 11 september samma år. Betänkandet afgafs den 12 april 1864. Sundhetskollegium utgaf utlåtande den 23 maj samma år. Vid akten förvaras påminnelser af komiterades ordf. i anledning af detta kollegiets utlåtande, af komitén infordrade upplysningar från landshöfdingämbetena äfvensom sundhetskollegiets förslag till instruktion för läkarne vid länslasarett och kurhus den 25 november 1861.

Ang. strafflag för krigsmakten

1. *Förslag till särskild strafflag för krigsmakten.*

Stockholm 1864. 40 sid. 4:o.

2. *Förslag till disciplinär-stadga för krigsmagten.*

Ang. disciplinär-stadga för krigsmakten.

Stockholm 1864. 16 sid. 4:o.

Utlåtande i ämnet.

Stockholm 1864. 57 sid. 4:o.

Komiterade: Krigshofrättsrådet J Rhodin, ordf., öfverstlöjtnanterna Erik af Edholm och R. Abelin, kaptenen Br. Ulrich, krigsfiskalen Magnus Armfelt.

Reservationer af: Rhodin, sid. 35—37; Edholm, sid. 37—43; Ulrich, sid. 44—55; Armfelt, sid. 55—57.

Ur innehållet: Öfversigt af de hufvudsakligaste förändringar i svenska krigslagstiftningen som blifvit vidtagna eller föreslagna sedan 1809, sid. 2—9.

Sid. 43. Tabell utvisande förhållandet med bestraffningar ådömda eller extra judicialiter tilldelade underofficerare och manskap inom svenska armén 1850—63 (bilaga till Edholms reservation).

Historik. Sedan ett efter k. m:ts till 1862—63 årens riksdag aflåtna proposition till ny allmän strafflag och de deruti af rikets ständer beslutade förändringar lämpadt förslag till särskild strafflag för krigsmakten till lands och sjös blifvit med ledning af den år 1846 tillsatta krigslagskomiténs förslag inom justitiedepartementet utarbetadt, förordnade k. m:t den 13 oktober 1863 en komité till granskning af förslaget.

Komiterades förslag inkommo den 23 juli 1864, anmältes den 11 juni 1868. Högsta domstolen afgaf utlåtande den 22 november 1866.

Den 11 juni 1868 utfärdades nya krigslagar.

Underdånigt betänkande angående ordnandet af pensionsväsendet för folkskolelärarne samt deras enkor och barn, jemte förslag till pensions-reglementen, afgifna den 19 december 1864 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Ang. ordnandet af pensionsväsendet för folkskolelärare och deras enkor och barn.

Stockholm 1865. 56+XIII sid. 4:o.

Komiterade: Byråchefen B. O. Nycander, ordf., lektorerna E. G. Björling och A. Rundbäck, kyrkoherden J. Otterström, kantorn S. Rosenberg.

Sekreterare: J. H. Dumrath.

Reservationer af: Nycander, sid. 51—54; Otterström, sid. 54—56.

Tabellbilagor. Litt. A—B. Kalkyler öfver de föreslagna pensionskassornas blifvande inkomster och utgifter etc.

Ur innehållet: Historik öfver pensionsfrågans utveckling, sid. 2—7.

Historik. I anledning af rikets ständers anhållan i skrifvelse n:r 169 den 16 november 1863 om undersökning af på hvilka grunder pensioneringen för

folkskollärare ändamålsenligast skulle kunna ordnas uppdrog k. m:t den 22 april 1864 åt komiterade att företaga ifrågavarande undersökning samt efter det frågan i hela dess vidd blifvit tagen under ompröfning inkomma med utlåtande och förslag till de grunder för folkskollärares pensionering hvilka på lämpligaste sätt kunde betrygga det afsedda ändamålets uppnående. Betänkandet remitterades till domkapitlens utlåtande. K. proposition n:r 49 den. 1 december 1865 angående folkskolelärares pensionering.

Bibelkommissionen: proföfversättning af gamla testamentet.

Det gamla testamentet: Ny proföfversättning, utgifven af kongl. svenska bibel-commissionen.

Band 1. Upsala 1864. 11+457 sid. 8:o.
Band 2. Upsala 1865. 611 sid. 8:o.
Band 3. Upsala 1867. 492 sid. 8:o.
Band 4. Upsala 1868. 302 sid. 8:o.
Band 5. Upsala 1869. 340 sid. 8:o.

Ang. uppbördssättet vid indelta armén.

Landtförsvarskomitén angående förändring i uppbördssättet vid indelta armén.

Se: *Tillägg.*

1865.

Komiterade för granskning af anställda artilleriförsök:

1. *Utlåtande den 28 januari 1865 angående ifrågasatt användning af en ny metod för åstadkommande af starkare kanoner.* — *Ang. åstadkommande af starkare kanoner.*

2. *Samma dag. Angående ifrågasatt anskaffning af en tolfpundig kanon efter en af J. P. Frisk uppgifven ny konstruktion.* — *Ang. en ny kanonkonstruktion.*

3. *Samma dag. Utlåtande öfver det af premierlöjtnanten C. C. Engström gjorda förslag till förbättrande af flottans artillerimateriel och försök med af honom konstruerade kanoner.* — *Ang. flottans artillerimateriel.*

4. *Den 4 februari 1865: Utlåtande öfver en af mekanikus C. P. Hamberg konstruerad s. k. propellerprojektil.* — *Ang. en s. k. propellerprojektil.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 21 februari 1865.

Komiterade: Generalfälttygmästaren friherre Fabian Jakob Wrede, ordf., öfverstlöjtnanten C. H. Hägerflycht, majoren C. M. Skytte.

Komiterade tillförordnades den genom k. bref den 30 oktober 1863 för granskning af resultaten af de verkställda försöken med refflade och slätborrade kanoner.

Underdånigt betänkande med förslag till ordnande af sjöofficersbildningen, afgifvet den 9 februari 1865 af i nåder förordnade kommitterade, äfvensom dermed gemenskap egande handlingar. — *Ang. ordnande af sjöofficersbildningen.*

Stockholm 1865. 98 sid. 8:o.

Ingår äfven i Tidskrift för sjöväsendet för 1865 sid. 83—160.

Komiterade: Kommendören Arv. Egerström ordf., kommendörkaptenen C. A. Sundin, kommendörkaptenen A. Herkepé, kaptenen vid flottan Carl Kleman, kaptenen vid flottan S. A. C:son Lagerberg, kaptenlöjtnanten Victor af Klint, löjtnanten vid Vermlands regemente J. Mankell.

Sekreterare: A. Falkenstedt, notarie i sjöförvaltningen.

Reservationer och särskilda yttranden af: C. A. Sundin, Victor af Klint, sid. 95—97; A. Herkepé och Carl Kleman, sid. 97—98.

Betänkandet omfattar dels förslag till utbildning af officerare vid det inre sjöförsvaret och dels förslag till bildande af sjöofficerare i allmänhet.

Historik. Med anledning af rikets ständers skrifvelse n:r 107 den 11 aug. 1860 om vidtagande af förändringar i organisationen af krigsskolan vid Karlberg förordnade k. m:t den 14 oktober 1862 om vissa förändringar af ifrågavarande krigsakademi. Då denna ombildning medförde väsentliga rubbningar i dåvarande grunder för sjökadetternas uppfostran, hemstälde dåvarande chefen för sjöförsvarsdepartementet statsrådet grefve B. von Platen den 25 oktober 1864 om tillsättande af en komité, hvilken skulle hafva till uppgift att under hänsyn till ej mindre den högre utveckling sjökrigsväsendet i allmänhet uppnått än äfven beskaffenheten af den materiel, hvilken i följd såväl häraf som af Sveriges finansiella och egendomliga geografiska förhållanden måste komma att för dess sjöförsvar anskaffas, föreslå de fordringar, som kunde finnas böra för sjöofficersbildningen uppställas, äfvensom att undersöka den anbefalda ombildningens af krigsskolan lämplighet för sjökadetternas utbildning till dugliga yrkesmän samt uppgifva erforderliga åtgärder för åstadkommande af en i berörda hänseende fullt ändamålsenlig undervisning. Komiterade tillförordnades samma dag och sammanträdde den 12 november samma år. Betänkandet afgafs den 9 februari 1865, anmältes den 28 februari samma år. Såsom grundade delvis på sedan icke förverkligade förutsättningar befunnos komiterades förslag icke utförbara. (Se protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 4 januari 1867, bilagdt statsverkspropositionen till 1867 års riksdag.)

Ang. sättet för verkställande af de förvaltande embetsverkens i Stockholm penningelikvider.

Underdånigt betänkande angående väckt fråga om vissa förändringar i sättet för verkställande af de förvaltande embetsverkens i Stockholm penningeliqvider m. m. afgifvet af den dertill i nåder förordnade komité.

Stockholm 1865. 30 sid. + 9 opag. tabellbilagor. 4:o.

Komiterade: Presidenten O. A. Tauvon ordf., departementschefen Victor Ljungstedt, räntmästaren N. E. Müller, kamreraren J. H. Dumrath, kamreraren J. F. von Heidenstam.

Sekreterare: M. Nordlindh.

Reservation af: V. Ljungstedt, sid. 19—30.

Bilagor. 1—6. Uppgifter å krigskollegiets, förvaltningens af sjöärenden och fångvårdsstyrelsens behållning i rikets ständers bank under år 1863 samt å de till nämda verks disposition af statskontoret under 1863 på k. räntekammaren anordnade summor.

7. Uppgift å beloppet af de kontanta eller å depositionsräkning i rikets ständers bank innestående medel, som å vissa uppgifna dagar år 1862 funnits hos de i Stockholm befintliga förvaltande verk.

8. Angående k. räntekammarens bankoräkning etc.

9. Uppgift å de kontanta behållningarna vid 1861 och 1862 årens slut hos vissa allmänna verk och inrättningar, för hvilka medels förvaltning redovisning meddelas uti rikshufvudboken.

Historik. I skrifvelse n:r 86 den 16 maj 1863 anhöllo rikets ständer att k. m:t måtte låta utarbeta förslag till en sådan förändring af statskontorets organisation äfvensom af arbetsordningarna för öfriga i Stockholm befintliga förvaltande kollegiala embetsverk, hvilka hade till åliggande att verkställa utbetalning af statsmedel, att dessa förvaltande verk i allmänhet och med undantag af expensmedel samt möjligen en mindre kassa för smärre utbetalningar icke behöfde hafva några kontanta penningar om händer eller större summor innestående å verkets bankoräkning, men deremot erhölle rättighet att för sina utgifter, inom vissa för hvarje embetsverk begränsade belopp, till hvar och en, som af det förvaltande verket skulle uppbära penningar, utfärda invisningar, ställde på k. räntekammaren och hvilka der genast blefve med kontanta penningar infriade; äfvensom att för de utbetalningar, som af statskontoret omedelbarligen ombesörjas, sådan förenkling måtte tillvägabringas, att särskilda anordningar och assignationer icke behöfde för mindre summor utfärdas, men medlen utan tidsutdrägt i kontanta penningar utbetalas af räntekammaren. I anledning häraf tillförordnade k. m:t genom k. bref den 16 påföljande oktober komiterade med uppdrag att företaga den begärda utredningen samt äfvensom att taga under öfvervägande om icke rättigheten att på räntekammaren utfärda invisningar kunde tilläggas äfven andra Stockholm befintliga embetsverk som egde att för statens räkning verkställa utbetalningar.

Betänkandet afgafs den 29 april 1865, anmältes den 19 maj samma år.

Kavallerikomitén:

1. *Förslag till kavalleriets beväpning.* *Ang. kavalleriets beväpning.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 24 april 1866.

Komiterade: Generalmajoren G. Sandels, ordf., öfversten Th. af Wirsén, öfversten friherre C. A. B. Cederström, ryttmästaren Joh. Arsenius, ryttmästaren Carl Platen.

Sekreterare: Carl Nordenfalk.

Komiterade tillförordnades den 10 januari 1865 att afgifva förslag till kavalleriets lämpligaste utredning och beväpning. Utlåtanden af generalfältmästaren den 10 april 1866 och af arméförvaltningen den 11 samma månad förvaras vid akten.

Ang. organisation af en centralridskola.

2. *Förslag till organisation af en centralridskola.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 13 oktober 1865.

Bilagor. Förslag till stat för en centralridskola i Malmö, till dito för dito vid Herrevadskloster, till dito för dito å Drottningholm.

Båda dessa förslag afgåfvos den 1 maj 1865. Vid detta sistnämda äro bifogade skrifvelser från regementscheferna för husarregementet Carl XV och lifgardet till häst samt utlåtande den 26 september 1866 af riksmarskalksembetet.

Pensionskomitén:

Ang. pensionering af enkor och barn efter civile tjenstinnehafvare.

1. *Underdånigt betänkande angående pensioneringen af enkor och barn efter civile tjenstinnehafvare jemte förslag till pensionsreglemente, afgifna af den dertill i nåder förordnade komité.*

Stockholm 1865. 116 sid. + 1 graf. tab. 4:o.

Komiterade: Se 1862 sid. 270.

Särskilda yttranden af: Åkerberg, sid. 39, Stuart, sid. 39—41.

Bilagor. Litt. A. Tabell utvisande de belopp, som utöfver delegarnes afgifter 1827—1864 blifvit af civilstatens pensionsinrättnings statsanslag använda till pensioneringen af delegarnes enkor och barn.

Litt. B. Tabell utvisande inträdes- och befordringsafgifterna för vissa angifna tjenstinnehafvare dels enligt komiterades förslag och dels enligt gällande bestämmelser.

Litt. C. Tabell utvisande pensionsbeloppen utgående enligt gällande bestämmelser samt de af komiterade föreslagna.

Litt. D. jämte bil. litt. a—ö. B. O. Nycander och J. H. Dumrath, Utredning i finansielt hänseende af frågan rörande den föreslagna pensionskassan för enkor och barn efter civila tjensteinnehafvare.

Ur innehållet: Redogörelse för i Sverige varande anstalter till pensionering af tjenstinnehafvares enkor och barn, sid. 4—9.

Historik. Se sid. 271 under komiterades betänkande den 27 september 1862. Ofvan angifna betänkande afgafs den 5 maj 1865. Utlåtande af civilstatens fullmäktige och direktionen för civilstatens pensionsinrättning den 29 december 1865; anmältes den 20 april 1866 och expedierades i vissa delar, anmältes den 5 juni 1885 ut in prot.

Ang. en med civilstatens enke- och pupillkassa förenad kapital- och lifränteförsäkrings-anstalt.

2. *Komiténs för pensionsväsendets ordnande underdåniga betänkande och förslag angående en med civilstatens enke- och pupillkassa förenad kapital- och lifränteförsäkringsanstalt.*

Stockholm 1865. 28 sid. 8:o.

Detta betänkande afgafs den 6 juni 1865. Utlåtande af fullmäktige för civilstatens pensionskassa den 27 januari 1866. Ärendet anmältes den 31 augusti 1866.

Underdånigt betänkande angående landtförsvaret, afgifvet den 12 maj 1865 af dertill i nåder förordnade komiterade. Ang. landtförsvaret.

Stockholm 1865. I. 203 sid. II. 69 sid. III. 131 sid. IV. 74 sid.

Ingår i 1865—66 bihang 1 saml. 1 afd. bil.

Komiterade: Generalmajorerna friherre Gillis Bildt, ordf., J. A. Hazelius och Erik af Klint, f. d. öfversten grefve Ludvig af Ugglas, öfversten J. H. Rosensvärd, öfverfältläkaren P. O. Liljevalch (för sjukvårdsärenden), majoren vid göta artilleriregemente L. J. M. Reenstjerna (för artilleriärenden), kaptenen vid ingeniörkåren friherre Br. Abr. Leijonhufvud (för ingeniörärenden), kammarskrifvaren i krigskollegium C. N. Forssman (för kamerala och räkenskapsärenden).

Sekreterare: Kaptenen G. Nyblæus.

Komiténs ofvannämda utlåtande är fördeladt i följande betänkanden ang.:

1. Krigsstyrkan och befästningarna.

Bil. A. Beräkning öfver Rysslands stridskrafter och sannolika anfallsstyrka mot Sverige.

2. Grunderna för arméns organisation, beväringsinrättningen och landstormen.

Bil. A. Jämförelse mellan kostnaden för de indelta trupperna och en deremot svarande styrka uppsatt genom allmän beväring, jämte dithörande 11 tab.

Bil. B. Approximativ beräkning öfver ökad kostnad genom den föreslagna organisationen af beväringsmanskapet.

3. Om infanteriet.

Bil. A—B. Angående Vesternorrlands beväringsbataljon och Hallands bataljon.

Bil. C. Uppgift öfver nya ordinarie roteringen inom soldathållet.

Bil. D. Angående Norr- och Vesterbottens kårer.

Bil. E. Sammandrag af vakansafgifterna för nya ordinarie roteringen efter 1856—1860 årens markegångstaxor.

Bil. F—I. Angående Bohusläns regemente, första och andra lifgrenadierregementena, ett Vesterbottens regemente, och Helsinge regemente samt Vermlands, Nerikes och Vestmanlands regementen.

Bil. J—K. Förslag till fördelning af rust- och rotehållsnummer vid indelta infanteriregementen och kårer.

Bil. L. Jämförelse mellan rust- och rotehållsnummers användande vid regementen och kårer enligt det dåvarande och det af komiterade föreslagna förhållandet.

Bil. M. Angående indelta arméns föreslagna förstärkning af rotar och statsverkets förlust i vakansafgifter från nya ordinarie roteringen.

Bil. N. Båtsmanshållets styrka.

Bil. O. Förslag öfver soldatnummer vid infanteriet 1864.

Bil. P. Sammandrag af och redovisning för nummerstyrkan vid infanteriet, enligt komiterades förslag.

Bil. Q. Beräkning öfver förstärkningen till infanteriets stamtrupper med verkliga soldatnummer, enligt komiterades förslag.

Bil. R—S. Förslag till befälspersonal, spel och gevärshandtverkare vid ett infanteriregemente och vid en infanterikår.

Bil. T—U. Jämförelse mellan antalet af befäl och civilstat vid infanteriet enligt dåvarande och det af komiterade föreslagna förhållandet.

Bil. V. Fördelning af befäl och spel vid ett regemente på krigsfot med tre bataljoner.

Bil. X. Beräkning öfver styrka i ledet eller roteantalet vid en fältbataljon.

Bil. Y. Förslag öfver befäl och manskap så stridande som icke stridande vid en bataljon på krigsfot af 800 man.

Bil. Z. Tabell öfver tillgången på beväringssoldater inom särskilda län för de der förlagda stambataljoner etc.

Bil. Å. Förslagsberäkning öfver infanteriets sammansättning och styrka på krigsfot.

Ä. Tabell utvisande länsvis antalet extra soldat- och båtsmansrotar samt särskilda extra rotar förbundna att anskaffa hästar i stället för karlar vid krig.

Ö. Approximativ beräkning af ökad kostnad genom den föreslagna organisationen af infanteriet.

4. Om kavalleriet.

Bil. A. Beräkning öfver den vinst rusthållarne vid afsuttna kavalleriregementen ega uti de för rustningen medgifna förmåner.

Bil. B. Årlig kostnad för underhåll af 400 man nyvärfvadt kavalleri.

Bil. C. Lönekostnaden vid hela det indelta kavalleriet för skvadronsbefäl, underbefäl, hästläkare och trumpetare.

Bil. D. Redovisning för nummerstyrkan å regemente.

Bil. E. Tablå öfver svenska kavalleriets effektiva styrka.

5. Om artilleriet.

Tab. 1—6. Angående de olika afdelningarnas styrka etc.

Bil. A. Föreslagen organisation och fördelning af artilleriets personal och hästar vid arméns försättande på krigsfot.

Bil. B. Uträkning å kostnaden för den föreslagna tillökningen i styrka under fred af personal och hästar.
Bil. C. Förslag öfver artilleriets personal.
Bil. D. Förslag öfver 1:a—3:dje artilleribrigaderna.

6. Om ingeniörtrupper.

Bil. A. Förslag till uppsättande af ingeniörtrupper; med tabell utvisande statsverkets årliga kostnad för det befintliga sappörkompaniet.

(Utgör komiterades förslag i ämnet af den 30 april 1862).

Bil. B. Förslag till uppsättning af ett nytt kompani pontonierer.
Bil. C—D. Förslag till uppsättning af en sappörbataljon.
Bil. E. Förslag till erforderliga hästar för ingeniörtrupperna vid deras mobilisering

7. Om generalstaben och generalitetet.

Bil. A—B. Förslag till stater för generalstaben och generalitetet.

Samtliga ofvannämda betänkanden ingå i del. 1.

8. Om krigsbildningen.

omfattande följande delar:

a) Den allmänna medborgerliga krigsbildningen.

b) Vapenöfningarna.

Bil. A. Approximativ beräkning af årliga kostnaden för indelta arméns vapenöfningar samt korprals- och underbefälsskolor.
Bil. B—C. Approximativ beräkning af årliga kostnaden för Vermlands fältjägarekårs samt beväringsmanskapets vapenöfningar.

c) Underbefälsskolor.

Bil. A. Förslag till föreskrifter rörande undervisningen, kunskapsprof m. m. vid indelta infanteriets underbefälsskolor.
Bil. B. Förslag till undervisningsämnen vid kavalleriets korpralskolor.

d) Skjutskolor.

e) Ridskolor.

Bil. A—B. Förslag till stat för en ridskola vid Strömsholm och en uti Malmö.

f) Kavalleriskolor.

Bil. A. Kostnadsberäkning angående kavalleriskolorna i Stockholm och i Malmö.

g) Undervisning i gymnastik och vapenföring.

h) Officersbildningen,

omfattande:

1) krigsskolan, den allmänna officersbildningen;
2) krigshögskolan, den högre officersbildningen;
3) styrelsen för krigsundervisningen.

N:r 8 med dess underafdelningar ingår i del. II.

9. Om arméns aflöning.

a) Indelta armén.

Ur innehållet: Historik rörande indelta arméns aflöning, sid. 3—17.

Bil. A. Sammandrag utvisande skilnaden inom indelta kavalleriregementena mellan antalet befäl och underbefäl med vederlikar samt spel vid indelningsverkets upprättande och i nuvarande tid.

Bil. B. Sammandrag utvisande skilnaden inom indelta roterade infanteriet mellan antalet befäl och underbefäl med vederlikar samt spel vid indelningsverkets upprättande och i nuvarande tid.

Bil. C. Sammandrag utvisande indelta arméns lönetillgångar enligt 1833 års löneregelering efter beräkning af 1860 års värden samt för boställena.

Bil. D. Förteckning och uträkning å nummerlöner använda till underofficerares med vederlikars aflöning samt spelets underhåll vid indelta armén.

Bil. E. Medelbeloppet af behållen lön inom hvarje lönegrad vid indelta arméns särskilda regementen och kårer utaf de genom 1833 års löneregelering armén anvisade tillgångar.

Bil. F. Högsta och lägsta beloppen af behållen löneinkomst i hvarje tjenstegrad vid indelta kavalleriet och infanteriet samt vid hvart och ett regemente för det med boställen försedda kompanibefälet och underbefälet, utaf de vid 1833 års löneregelering armén anvisade tillgångar.

Bil. G. Formulär till redogörelse för ett regementes aflöningstillgångar.

Bil. H. Förslag till normalstat för indelta arméns aflöning.

Bil. I. Beloppet af hvarje regementes och kårs aflöning vid indelta kavalleriet enligt den föreslagna nya normalstaten.

Bil. K. Sammanlagda aflöningen vid indelta kavalleriet enligt den föreslagna nya normalstaten.

Bil. L—M. Motsvarande uppgifter angående indelta infanteriet.

Bil. N. Uträkning å tillökningen uti indelta arméns lönebehof enligt komiterades förslag.

Bil. O. Sammandrag af de från arméns kvarvarande regementen och kårer till statsverket indragna boställens afkastning.

Bil. P. Uppgift å de från indelta armén tid efter annan till statsverket indragna indelta räntor samt kronotionde.

Bil. Q. Tillökning och minskning i indelta arméns personal af befäl, underbefäl och spel samt deras löner och stat som uppkommit genom de efter indelningsverkets ordnande skedda organisationer inom armén.

b) Värfvade armén.

Reservation af B. A. Leijonhufvud.

Bil. A. Lönerna vid värfvade garnisonerade infanteri- och kavalleriregementena för befäl och underbefäl med vederlikar samt spel, enligt staterna för 1864—66.

Bil. B. Löner och arvoden samt anslagen för rekrytering och musikens underhållande vid Vermlands fältjägareregemente samma år.

Bil. C. De vid artilleristaben, artilleriregementena och fyrverkarekåren för statsregleringsperioden 1864—1866 bestämda löner m. m.

Bil. D. Löner och arvoden för befäl och underbefäl med vederlikar vid ingeniörkåren enligt staten för 1864—1866.

Bil. E. Förslag till löner för befäl och underbefäl med vederlikar samt spel vid lifgardesregementena till fots.

Bil. F. Förslag till löner för befäl och underbefäl med vederlikar samt jägare vid Vermlands fältjägarekår.

Bil. G. Förslag till löner för befäl och underbefäl samt spel vid lifgardet till häst och husarregementet konung Carl den XV.

Bil. H. Förslag till löner för befäl och underbefäl med vederlikar samt spel vid artilleriet etc.

Bil. I. Förslag till löner för befäl och underbefäl med vederlikar samt spel vid ingeniörkåren.

Bil. K—N. Uträkningar å aflöningen för befäl och underbefäl etc. vid värfvade garnisonerade infanteri- och kavalleriregementena, vid Vermlands fältjägarekår, vid artilleriet vid ingeniörkåren, enligt föreslagen ny lönestat och organisation.

Bil. O—Q. Uträkning å de nya och indragna löner, som skulle föranledas af komiterades organisationsförslag vid lifgardesregementena till fots, vid värfvade kavalleriregementena och vid artilleriet.

Bil. R. Uträkning å den tillökade aflöning å ingeniörkårens stat, som skulle erfordras enligt den föreslagna nya organisationen och löneregleringen.

Bil. S. Uträkning å de nya och indragna löner vid Vermlands fältjägarekår, som skulle föranledas af komiterades organisationsförslag.

10. Pensioneringen.

Bil. A. Förslag till pensionsstat för arméns befäl.

Bil. B. Uppgift å antalet officerare och underofficerare af alla grader vid indelta och värfvade armén samt Gotlands nationalbeväring, hvilka enligt komiterades förslag till pensionsgrunder skulle varit berättigade till full pension under år 1863 samt uträkning af pensionsbeloppen.

Bil. C. Tabell utvisande antalet af det från Vadstena krigsmanshuskassa pensionerade manskapet af armén samt pensionssumman klassvis under åren 1855—64.

N:r 9—10 ingå i del III.

11. Intendentsväsendet.

12. Sjukvården.

Bil. A. Öfversigt af arméns läkarebehof på krigsfot, beräknadt enligt de i k. förordningen den 13 juni 1855 bestämda grunder.

Bil. B. Uppgifter om sjukdomsförhållandet bland trupper under svenska krigen samt under fälttåget på Krim 1854—55.

Bil. C. Förslag till löner för fältläkarekåren samt uträkning å kostnaden.

13. Krigsförnödenheter.

Bil. A. Beräkning öfver kostnaden af vissa uppgifna persedlar för en styrka af 15,000 man.

14. Krigsförvaltningen

Ur innehållet: Historik, sid. 39—47.

Reservation af Erik af Klint, sid. 67—69.

N:r 11—14 ingå jämte en sammanfattning af hufvudpunkterna i komiterades förslag uti del IV.

Af de i det föregående upptagna betänkanden afgåfvos redan den 30 april 1862 de om ingeniörtrupperna, den allmänna medborgerliga krigsbildningen, ridskolor, officersbildningen och om krigsförvaltningen, jfr sid. 267.

Historik. Då k. m:t på grund af flera i k. brefvet af den 16 juli 1861 närmare utvecklade föreliggande omständigheter ansåg nödigt att åtgärder vidtoges till åstadkommande af en så omfattande utredning af allt hvad till försvarsverket till lands hörde, att svenska folket och dess riksdagsombud skulle kunna göra sig en rätt föreställning om hvad som funnes att tillgå, om hvad som vidare erfordrades för att göra landets stridskrafter användbara och om sättet för detta ändamåls vinnande, uppdrog k. m:t genom nämda bref åt komitén att i ett sammanhang yttra sig öfver vissa frågor och i afseende på dessa utarbeta och inkomma med ett fullständigt betänkande äfvensom de fullständiga och noggranna beräkningar öfver kostnaderna, som föranleddes af landtförsvarets ordnande enligt komiténs åsigter.

Komitén sammanträdde den 1 oktober 1861 samt afgaf förutom de i det föregående upptagna betänkanden den 30 april 1862 sex betänkanden. (Se sid. 267).

Af de ursprunglige komiterade afgingo under komiténs fortvaro den 23 mars 1862 öfversten A. F. Z. Reuterskiöld i följd af sin statsrådsutnämning, majoren i artilleriet C. G. V. Hjort genom dödsfall samma år samt genom entledigande hösten 1863 lifmedikus doktor D. V. Lundberg samt i januari 1864 generalintendenten L. G. Sandels. Nyinträdande voro Forssman, Reenstjerna och Liljevalch.

Den 13 oktober 1865 anmältes del 6 och utlåtandet den 4 augusti samma år af chefen för ingeniörkåren; samma dag anmältes krigskollegiets utlåtande angående komiterades förslag rörande krigsförnödenheter och direktionens för arméns pensionskassa utlåtande den 20 september samma år angående komiterades förslag rörande reglering af arméns pensionsväsende.

Den 31 december 1868 föredrogs betänkandet i hvad det rörde pensionering af manskapet vid armén samt krigskollegiets betänkande däröfver. Samma dag sundhetskollegiets utlåtande af den 26 februari 1866* angående betänkandet i hvad det rörde sjukvården. Samma dag arméförvaltningens och förvaltningens af sjöärenden samt kammarkollegiets utlåtande den 30 mars 1867 angående betänkandets förslag rörande organisation af infanteriet. Samma dag arméförvaltningens utlåtande den 28 september 1867 angående dito dito rörande artilleriets organisation. Samma dag inspektörens för kavalleriet utlåtande den 1 november 1867 angående dito dito för kavalleriets organisation. Samma dag krigskollegiets utlåtande den 1 december 1865 angående samma betänkande. Samma dag krigskollegiets utlåtande den 19 december 1865 angående dito dito rörande löneväsendet vid indelta och värfvade arméerna, samt chefsämbetet vid ingeniörkåren den 1 december 1865 angående dito dito i fråga löneväsendet för ingeniörkåren.

Ofvannämda myndigheters utlåtanden med flera handlingar förvaras bland samma dags handlingar. Den 19 januari 1869 aflätts k. proposition n:r 11 angående landtförsvarets organisation.

Veterinärkomitén:

1. *Underdånigt betänkande angående ordnandet af veterinärväsendet jämte dithörande förslag till instruktioner och stadganden m. m., afgifna den 24 maj 1865 af dertill i nåder förordnade komiterade.* *Ang. veterinärväsendets ordnande.*

Stockholm 1865. 144 sid. 4:o.

Ingår i 1867 bihang, 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen grefve A. L. Hamilton ordf., ryttmästaren friherre C. Th. E. Platen, bruksegaren Carl H. Ekstrand, direktören Louische Hofman, (Bang), bruksegaren N. G. Hero.

Sekreterare: H. Husberg.

* Tryckt i Hygiæa för 1866 sid. 157 o. f.

Bilagor. Förslag till stat för veterinärväsendet, sid. 65—72.
Förslag till instruktion för veterinärstyrelsen, sid. 1—6.
Förslag till stadgar för veterinärinstitutet, sid. 1—32.
Förslag till stadgar för veterinärinrättningen i Skara, sid. 33—41.
Förslag till instruktion för öfverlandtveterinären, sid. 42—45.
Förslag till instruktion för civilveterinärläkarne i riket, sid. 46—53.
Förslag till instruktion för reglementariska bestämmelser för militärveterinärkåren, sid. 54—56.

Ur innehållet: Historisk öfversigt rörande veterinärväsendets utveckling i Sverige, sid. 3—9.

Historik. I skrifvelse n:r 46 af den 28 februari 1863 anhöllo rikets ständer, att k. m:t täcktes låta utarbeta och för rikets ständer framlägga förslag, hvarigenom i öfverensstämmelse med tidens fordringar och landets behof icke mindre undervisningen i veterinärkunskapen måtte höjas och utvidgas än äfven djurläkarnes antal förökas och dess vilkor förbättras. Komiterade tillförordnades den 13 november samma år att afgifva förslag till fullständigt ordnande af veterinärväsendet i riket. Utlåtande af sundhetskollegium den 17 maj 1866. K. proposition n:r 16 den 18 januari 1867 angående ordnande af veterinärväsendet i riket.

Ang. åtgärder mot smittosamma sjukdomar and husdjuren.

2. *Särskildt underdånigt betänkande angående de åtgärder, som böra iakttagas mot smittosamma sjukdomar bland husdjuren, jämte förslag till förordningar i detta ämne, afgifvet den 24 maj 1865 af den komité, som med afseende å veterinärväsendets ordnande varit i nåder tillsatt.*

Stockholm 1865. 22 sid. 4:o.

Ingår i 1867 bihang, 2 saml. 2 afd.

Bilagor. Förslag till förordning till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren.
Förslag till förordning till förekommande af smittosamma kreatursssjukdomars införande i riket.
Förslag till lag om återgångsfel vid kreatursshandel.

Genom remiss den 17 december 1863 fick veterinärkomitén i uppdrag att afgifva utlåtande i anledning af sundhetskollegiets förslag till förordning angående hvad till förekommande och hämmande af farsoter och smittosamma sjukdomar bland husdjuren iakttagas bör.

Ang. oljemålningar för nationalmuseum.

Utlåtande öfver ett af lektor G. Wennerberg uppgjordt förslag i afseende å sådana oljemålningar, som böra i nationalmuseum inrymmas.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 21 juli 1865.

Komiterade: Öfverintendenten Fr. v. Dardel, ordf., grefve A. Bielke, professorn Joh. Chr. Boklund, vice professorerna J. F. Höckert och G. U. Troili.

Komiterade tillförordnades den 21 april 1865; betänkandet afgafs den 13 juni samma år.

Underdånigt betänkande af i nåder förordnade komiterade för utarbetande af förslag till ny lag rörande vattenrätten, afgifvet den 15 juni 1865 och på kongl. maj:ts nådiga befallning till trycket befordradt. *Ang. ny lag rör. rättenrätten.*

Stockholm 1866. 177 sid. 4:o.

Komiterade: Kammarrådet grefve Tönnes Helmuth Wrangel, ordf., intendenten Hj. Elworth, bruksegaren H. P. V. Gahn, kommissionslandtmätaren V. Dahlgren.

Sekreterare: v. häradshöfdingen friherre O. V. Staël von Holstein.

Reservationer af: Wrangel, sid. 149—154; Elworth, sid. 155—162 Gahn sid. 163—176.

Historik. I skrifvelse n:r 57 af den 14 mars 1863 anhöllo rikets ständer, att k. m:t måtte täckas låta utarbeta förslag till en ny lag såväl för afledande som tilledande af vatten och hvari borde bestämmas jord- och strandegares rättigheter och skyldigheter i förhållande till hvarandra och till innehafvare af vattenverk eller annan egendom hvars rätt kunde vara deraf beroende. K. m:t uppdrog den 5 maj samma år åt ofvannämde komiterade jämte assessorn Axel Bergström och ryttmästaren P. von Möller att utarbeta förslag till en sådan lag. Komiterade sammanträdde den 27 oktober samma år. Bergström entledigades i mars och Möller i november 1864.

Betänkandet remitterades till samtliga konungens befallningshafvande och hushållningssällskap, landtbruksakademien, landstingen i Värmlands, Kopparbergs, Gefleborgs, Vesternorrlands, Jämtlands, Vesterbottens och Norrbottens län, kammarkollegium, landtmäteristyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Anmältes den 29 januari 1869. Jemför vidare sid. 320.

Betänkanden angående kronans öfvertagande af bestyret med anskaffning och underhåll af båtsmännens kappsäckar och småpersedlar. *Ang. kronans öfvertagande af båtsmäns kappsäckar m. m.*

I. Af komiténs Karlskronaafdelning den 3 juni 1865.

II. Af komiténs Stockholmsafdelning den 10 juli s. å.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 21 december 1865.

Komiterade: F. d. landshöfdingen S. V. Gynther, ordf., kaptenlöjtnanten Adolf Sebastian von Krusenstjerna, och hemmansegaren Jöns Pehrsson (i Karlskronaafdelningen) samt (i Stockholmsafdelningen) kaptenlöjtnanten Gust. Er. Martin och hemmansegaren M. Pehrsson.

Bilagor. Till I: litt. A—B. Markegångs- och medelprisen å båtsmännens utrednings och beklädnadspersedlar.

Litt C—D. Uträkning af ersättningen från rot- och rusthållare m. m.

Till II: litt. A—D. Motsvarande uppgifter.

Historik. I anledning af rikets ständers skrifvelse n:r 144 den 31 oktober 1863 om åtgärders vidtagande för båtsmanshållets befriande från skyldigheten att anskaffa och underhålla båtsmännens kappsäckar och småpersedlar tillförordnade k. m:t den 9 maj 1865 komitén, som befaltes att under gemensam ordförande arbeta på två afdelningar. Öfver komiténs betänkanden afgåfvos utlåtanden af förvaltningen af sjöärenden den 15 september 1865, af befälhafvande amiralen i Karlskrona den 28 augusti samma år och af stationsbefälhafvaren i Stockholm den 9 september samma år. Dessa utlåtanden jämte ett af komiténs ordförande insändt sammandrag af komiténs betänkanden förvaras på ofvan angifna ställe. K. skrifvelse n:r 53 den 21 december 1865 i ämnet.

Ang. krigskollegiets ombildning till en arméförvaltning.

Förslag angående krigskollegiets ombildning till en arméförvaltning.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 26 september 1865

Komiterade: Generalmajorerna friherre Fabian Wrede, ordf., J. af Kleen och G. Sandels, expeditionschefen C. G. Åman.

Sekreterare: J. R. Öfverström, sekreterare i krigskollegium.

Reservation af G. Sandels.

Bilagor: Förslag till instruktion, aflöningsstat m. m.

I anledning af rikets ständers skrifvelse n:r 191 den 4 december 1863 till svar på k. m:ts proposition n:r 105 om krigskollegiets förändring till en arméförvaltning tillförordnades ofvannämde komiterade den 28 februari 1865 jämte sedermera entledigade krigsrådet C. D. Forsberg att inkomma med utlåtande öfver de inför k. m:t framlagda och till kommissionen öfverlemnade förslag till instruktion samt personal- och aflöningsstater för arméförvaltningen jämte indragningsstat för krigskollegium samt öfver formulärförslagen angående ledamöternas anteckningslista, diarium, föredragningslista samt protokoll inom arméförvaltningen.

Kommissionens betänkande afgafs den 15 juli 1865, föredrogs den 26 september 1865; protokollet bilagdt statsverkspropositionen till 1865—66 årens riksdag.

Utlåtande öfver ett af lektor G. Wennerberg uppgjordt förslag angående inköp af gipsafgjutningar efter plastiska föremål. *Ang. inköp af gipsafgjutningar efter plastiska föremål.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 27 juni 1865.

Komiterade: Intendenten professorn F. V. Scholander, ordf., professorerna C. G. Qvarnström och J. P. Molin, redaktören Aug. Sohlman.

Komiterade tillförordnades den 19 juni 1865, utlåtandet inkom den 26 juni samma år.

Förslag till stadga för folkskollärareseminarier. *Ang. stadga för folkskollärareseminarierna.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 1 december 1865.

Komiterade: Expeditionssekreteraren i ecklesiastikdepartementet A. Th. Bruhn, seminarieföreståndarne Chr. L. Anjou och C. L. Wåhlin.

Komiterade tillförordnades den 30 december 1864 i anledning af rikets ständers skrifvelse n:r 169.

Betänkandet afgafs den 21 augusti 1865.

Utlåtande af komiterade för granskning af ett af lektor G. Wennerberg uppgjordt förslag till urval af skulpturarbeten, hvilka böra i nationalmuseum inrymmas. *Ang. skulpturarbeten för nationalmuseum.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 20 oktober 1865.

Komiterade: Öfverintendenten F. von Dardel, ordf., professorerna C. G. Qvarnström och J. P. Molin, redaktören Aug. Sohlman, intendenten F. V. Scholander.

Utlåtandet inkom den 5 oktober 1865.

Underdånigt betänkande afgifvet af de för uppgörande af förslag till ny tulltaxa den 6 november 1863 i nåder tillförordnade komiterade. *Ang. ny tulltaxa.*

Stockholm 1865. 161+LXXXVIII sid. 4:o.

Ingår i 1865—66 bihang bland bilagor till 1 saml. 1 afd.

Komiterade: Landshöfdingen A. G:son Bennich, ordf., distriktschefen V. Karström, kommersrådet C. J. af Ström, grosshandlaren P. Murén, fabrikören John Lenning.

Sekreterare: Docenten S. J. Stenberg.

Reservationer af: C. J. af Ström, sid. 33—34; John Lenning, sid. 34.

Bilagor. Litt. A—Q. sid. II—LXXXVIII. Tabeller utvisande tullbestämmelserna rörande införseln af vissa artiklar 1825—63, tillverkningsvärdet vid inhemska fabriker och manufakturer under de olika tider de särskilda tulltaxorna mellan 1831—65 egt tillämpning, importen af vissa artiklar under motsvarande perioder, hveteprisnoteringarna på Stockholms börs 1838—62, hveteprisnoteringarna på vissa handelsplatser vid Östersjön under 1838—62, skilnaden mellan dessa medelpriser; liknande tabeller rörande prisnoteringarna å råg, korn, hafre; beräknade förändringar i tullinkomsten som skulle blifva föranledda af komiterades förslag.

Historik. Genom skrifvelse den 6 november 1863 tillsattes komitén för att uppgöra förslag till ny tulltaxa att underställas rikets ständers pröfning, med föreskrift för komiterade att under fortsatt tillämpning af handelsfrihetens grundsatser iakttaga icke blott att författningen vunne erforderlig enkelhet och tydlighet till lättnad och säkerhet vid tillämpningen, utan jämväl att införseltullarne för fabriks- och handtverksvaror, hvilka utgjorde föremål för tillverkning inom landet, måtte i erforderliga fall så jämkas, att dessa förbrukningsartiklar icke blefve öfver höfvan fördyrade, hvarjemte borde enligt rikets ständers uttryckta önskan särskildt tagas i betraktande, huruvida artikeln bränvin skulle kunna vid införtullandet uppmätas och profvas enligt samma grunder och på samma sätt, som vore för den inländska tillverkningen stadgadt.

På grund af särskilda skrifvelser afgåfvos utlåtanden rörande vissa på inledda underhandlingar om en handels- och sjöfartstraktat med Frankrike beroende frågor. (Se 1864 sid. 277).

Öfver ofvanstående betänkande, som afgafs den 22 juli 1865, afgåfvo kommerskollegium och generaltullstyrelsen ett gemensamt utlåtande den 25 november samma år. Ärendet anmältes den 2 februari 1866.

Bibelkommissionen, proföfversättning.

Bibelkommissionen: Proföfversättning af gamla testamentet.

Band 2.

Se 1864 sid. 280.

Hufvudstadens befästande.

Betänkande angående hufvudstadens befästande.

Komiterade: H. k. h. hertigen af Östergötland, ordf., generalältlygmästaren friherre F. Wrede, chefen för ingeniörkåren general-

majoren J. af Kléen, öfverste Lagercrantz, kaptenen i flottan friherre C. Skogman, kaptenen vid ingeniörkåren friherre B. A. Leijonhufvud.

Sekreterare: Kaptenen M. Brakel.

Komiterade tillförordnades den 22 november 1864 med uppdrag att taga 1856 års komités förslag till hufvudstadens befästande under ompröfning och inkomma med förslag. Komitén inkom den 26 augusti 1865 med uppgift öfver kostnaderna för befästningarna å södra försvarslinierna (förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 13 oktober 1865.)

Utlåtande angående tiden för de enskilda militära undervisningsanstalternas upphörande. *Ang. enskilda militära undervisningsanstalter.*

Se *Tillägg.*

1866.

Militärläroverkskommissionen:

Ang. krigshögskolan. 1. *Betänkande angående krigshögskolans organisation och förläggning i hufvudstaden.*

Ang. krigsskolan. 2. *Förslag till reglemente för krigsskolan.*

Ang. militärläroverkens öfverstyrelse. 3. *Förslag till instruktion för militärläroverkens öfverstyrelse.*

Komiterade: H. k. h. hertigen af Östergötland, ordf., generalfälttygmästaren generalmajoren friherre Fabian Wrede, chefen för ingeniörkåren generalmajor J. af Kleen, kavalleriinspektören generalmajor U. F. Sandels, öfversten grefve C. S. A. Lagerberg.

Sekreterare: Kaptenen O. Th. Fåhræus.

Kommissionen tillförordnades den 5 september 1865. Förstnämda utlåtande inkom i februari och de båda andra den 23 juli 1866, anmältes den 13 november samma år, då instruktion för militärläroverkens öfverstyrelse och reglemente för krigsskolan utfärdados.

Ang. förevisande af nationalmuseum. *Förslag till reglemente för förevisande af nationalmuseum.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 26 oktober 1866.

Komiterade: Öfverintendenten F. von Dardel, ordf., intendenten F. V. Scholander, riksantikvarien B. E Hildebrand, t. f. intendenten J. Chr. Boklund, föreståndaren för lifrustkammaren friherre G. Fleetwood.

Bilaga. Förslag till reglemente för förvaltningen af nationalmuseum.

Komiterade tillförordnades den 27 oktober 1865, utlåtandet afgafs den 26 april 1866.

Ang. grundskatternas inlösen. *Underdånigt betänkande, afgifvet af de för utredande af frågan om grundskatternas inlösen den 30 december 1864 i nåder förordnade komiterade.*

Stockholm 1867. 363 sid. 4:o.

Ingår i 1869 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen friherre C. J. Oscar Alströmer, ordf., revisionssekreteraren friherre C. Leijonhufvud, kammarrådet Reinhold Charpentier, godsegaren Pehr Ehrenheim, godsegaren grefve Robert de la Gardie, hemmansegaren Erik Ersson.

Sekreterare: J. G. Broomé.

Reservationer af: De la Gardie, sid. 38—50; Charpentier, sid. 50—52; Leijonhufvud, sid. 52.

Ur innehållet: Åtgärderna för utjämnande eller aflyftande af grundskatterna i Storbritannien, Preussen, Danmark och Norge, sid. 6—16.

Bilagor. N:r 1. Uppgift å hemmantal och antal lägenheter i riket år 1862.

N:r 2. Taxeringsvärdet å jordegendom 1862.

N:r 3. Tabell upptagande fögderivis de fem hemman af krono- eller kronoskattenatur, som draga högsta, och de fem hemman, som draga lägsta ränta, samt jämförelse af grundskatternas förhållande till mantalet och till hemmanens taxeringsvärden (omfattar icke de sex nordligaste länen).

N:r 4. Sammandrag öfver kronans anordnade och behållna ränta efter hufvudtitlarna, enligt 1862 års räkenskaper.

N:r 4 A. Sammandrag öfver räntan af mjöl- och sågkvarnar, upphörd med 1863 års utgång.

N:r 4 B. Sammandrag öfver presternas utlagor enligt 1862 års räkenskaper.

N:r 4 C. Sammandrag öfver kronans anordnade och behållna ränta år 1862 efter afdrag af de i tab. 4 A och 4 B upptagna räntor och utlagor.

N:r 4 D. Sammandrag af räntan särskildt å krono- och kronoskatte- samt särskildt å frälsehemman och lägenheter.

N:r 5. Sammandrag öfver anordnad och kronan behållen kronotionde, enligt 1862 års räkenskaper.

N:r 6. Tabell utvisande de belopp hvarmed räntan skulle minskas genom aflösning af hvad som öfverstiger en half procent af hemmans och skattlagda lägenheters år 1862 åsatta taxeringsvärde.

N:r 7. Tabell utvisande de belopp hvarmed räntan skulle minskas genom aflösning af hvad som öfverstiger en procent af hemmans och skattlagda lägenheters år 1862 åsatta taxeringsvärde.

Historik. Genom skrifvelse n:r 175 af den 18 december 1857 anhöllo rikets ständer, i anledning af väckta särskilda förslag om borttagande af den å skattskyldig jord hvilande grundskatt medelst jordegarna lemnad rätt att derföre erlägga lösen till staten med visst motsvarande kapital, hos k. m:t om vidtagande af de åtgärder, som för denna angelägenhet kunde finnas lämpliga. Efter inhämtande af kammarkollegii yttrande i ärendet ansåg k. m:t genom beslut den 6 november 1860 omförmälda framställning icke påkalla vidare åtgärd. I ytterligare skrifvelse n:r 126 af den 7 oktober 1863 förmälde

rikets ständer, att nya förslag i ämnet förekommit såväl vid då påstående som 1859—60 årens riksdag, och då, enligt rikets ständers åsigt, det vore af vigt, att förevarande fråga erhöllo all den utredning, som deråt kunde beredas, hemställde ständerna, att för utredande icke allenast af sjelfva grundsatsen, huruvida jordens frigörande från grundskatt genom kapitalisering eller på annat sätt kunde vara för staten och den enskilde fördelaktigare än nuvarande sätt att utgöra denna skatt, utan äfven om, och under förutsättning att så vore, utförandet deraf kunde anses vara förknippadt med så olösliga svårigheter eller på ett så oroväckande sätt ingripa i nu bestående förhållanden att endast derför tanken på jordens befriande från grundskatt borde öfvergifvas, k. m:t täcktes förordna en komité af sakkunnige personer att taga frågan i öfvervägande och till rikets ständer låta öfverlemna en så beskaffad undersökning jämte förslag till de beslut som deraf kunde föranledas. Med bifall till denna framställning tillsatte k. m:t enligt k. bref den 30 december 1864 en komité för utredande af frågan om grundskatternas inlösen. Komiténs betänkande afgafs den 18 juni 1866. Deröfver afgafs utlåtande af kammarkollegium och statskontoret den 12 oktober 1867 (tryckt se nedan). Ärendet föredrogs den 31 dec. 1868 och den 12 februari 1869. K. proposition n:r 11 aflåts den 19 samma månad angående landtförsvarets organisation.

Tryckt utlåtande. Kammarkollegii och statskontorets underdåniga utlåtande den 12 oktober 1867 öfver ett af särskildt förordnade komiterade den 18 juni 1866 afgifvet betänkande, innefattande utredning af frågan om grundskatternas inlösen.

Stockholm 1868. 171 sid. 4:o.

Ingår i ofvannämda bihang.

Ang. författningar för finansverket.

Sammandrag af gällande författningar angående finansverket, utarbetadt och utgifvet af den i nåder förordnade författningskommissionen.

Första delen. Författningarna rörande rikets finansverk.

Första häftet. Stockholm 1866. IV+672 sid. st. 4:o.
Andra häftet. Stockholm 1868. IX+673—1481. st. 4:o.

Komiterade: Professorn Per Erik Bergfalk, ordf., landssekreteraren J. Sjöberg, häradshöfdingen L. V. Henschen, vice bibliotekarien C. G. Styffe, (desse de ursprungligen tillförordnade) samt senare notarien i kammarkollegium S. Borgström och efter honom häradshöfdingen G. Östberg.

Författningskommissionen tillförordnades den 14 januari 1859. Första häftet afgafs den 11 juli 1866; det andra den 31 december 1868. Rörande fortgången af komiténs arbeten se rapporten den 30 augusti 1862 af kommissionens ordförande, hvilken rapport förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 19 september 1862 samt i utdrag tryckts i Posttidningen n:r 228 för 1862 och i Naumanns tidskrift för 1864 sid. 732.

Professor Bergfalk entledigades den 31 december 1868, då kommissionens arbeten upphörde.

Ett register öfver författningsverket utarbetades på 1880-talet på uppdrag af k. m:t af kungl. sekreteraren Skoglar Bergström och förvaras i civildepartementet.

Utlåtande rörande svenskt jerns lämplighet till jernvägsmateriel. *Ang. svenskt jerns lämplighet till jernvägsmateriel.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 26 april 1867. En del af utlåtandet är tryckt i Jernkontorets annaler för år 1866 samt förekommer som särtryck derur.

Komiterade: se 1863 sid. 274.

Bilagor. Litt. A. K. Styffe, Om jerns och ståls elasticitet, tänjbarhet och absoluta styrka. Redogörelse för undersökningar som blifvit anställda på uppdrag af den för utrönande af svenskt jerns lämplighet till jernvägsmateriel i nåder tillförordnade komité. (Aftryck ur Jernkontorets annaler för år 1866).

Stockholm 1866. 135 sid.+10 tab.+8 pl. 12:o.

Litt. B. Rob. Thalén, Redogörelse för afslitningsförsöken med stål och jern under sommaren 1862.

Litt. C. Rob. Thalén, Redogörelse för elasticitetsförsöken anställda med stänger af stål och jern under sommaren 1862.

Litt. D. Uppgift å kostnaden för under 1863—65 genom k. styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader vid inhemska verkstäder anskaffade lokomotiv och vagnar.

Litt. E. Uppgift å kostnader för maskiner, broar, telegrafeffekter, rälstillbehör etc.

Litt. D—E äro tryckta på ofvan anfördt ställe.

Utlåtandet afgafs den 17 september 1866. Deröfver afgafs gemensamt utlåtande af styrelserna för statens jernvägsbyggnader och statens jernvägstrafik den 28 februari 1867.

Å komiterades vägnar aflemnade Styffe den 5 mars 1867 redogörelse för de vid Taberg i Vermland anställda försöken; redogörelsen remitterades till nämda styrelser, som afgåfvo gemensamt utlåtande den 30 mars 1867. Utlåtandena och redogörelsen förvaras vid akten. Ärendet föredrogs den 26 april 1867.

Betänkande med förslag till bestämmelser i fråga om Falu bergsskolas förening med teknologiska institutet. *Ang. Falu bergsskolas förening med tekn. institutet.*

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 22 mars 1867.

Komiterade: Öfverdirektören Joachim Åkerman ordf., föreståndaren för teknologiska institutet Knut Styffe, föreståndaren för Falu bergsskola V. Eggertz, bruksegaren E. G. Danielson, bruksegaren H. P. V. Gahn.

Sekreterare: G. Svedelius.

Historik. Sedan med bifall till k. m:ts proposition om förflyttande af den i Falun inrättade bergsskolan och dess förening med teknologiska institutet i Stockholm rikets ständer beviljat anslag till en för läroverket behöflig nybyggnad å institutets tomt m. m., tillförordnade k. m:t den 10 augusti 1866 komiterade att afgifva förslag till de närmare bestämmelser i afseende på lärokurserna och andra förhållanden, som vore att meddela i sammanhang med blifvande beslut om läroverkets organisation. Betänkandet afgafs den 30 november 1866, föredrogs den 14 december samma år, då k. m:t medgaf, att den i betänkandet och i styrelsens förslag till nya stadgar för institutet föreslagna förändring i fordringarna för elevers antagande i institutets lägsta afdelning skulle tjena till efterrättelse från och med nästkommande läsår, och dels anbefalte styrelsen att afgifva yttrande öfver komiterades förslag samt uppdrog åt institutets föreståndare att efter samråd med föreståndaren för bergsskolan i Falun och med biträde af arkitekt upprätta ritningar och kostnadsförslag till byggnad för bergsskolan.

Styrelsens utlåtande af 31 januari 1867 jämte lärarnes bifogade yttranden förvaras vid akten. Ärendet föredrogs ånyo den 22 mars 1867.

Ang. språkundervisningen vid elementarläroverken.

Underdånigt betänkande afgifvet den 1 september 1866 af den i nåder tillsatte kommissionen för behandling af åtskilliga till språkundervisningen inom elementarläroverken hörande frågor.

Stockholm 1866. 179 sid. 8 o.

Komiterade: Professorn C. H. Böttiger, domprosten C. V. Linder, professorerna C. A. Wahlberg och S. G. Cavallin, lektorerna Ragnar Törnebladh och Zacharias Göransson, rektorn J. O. Leffler, lektor A. M. Petersson.

K. m:t uppdrog den 12 maj 1865 åt en kommission att granska för handen varande till elementarläroverkens tjenst utgifna läroböcker inom språkundervisningens område samt att afgifva utlåtande rörande de grundsatser, efter hvilka sådana läroböcker lämpligen borde uppställas, äfvensom särskildt angående frågan om likstämmig grammatikalisk behandling af de inom skolan förekommande språk.

Ang. undervisning i trädgårdsskötsel vid seminarierna.

Komiterade för uppgörande af förslag till normalritningar för seminariebyggnader: utlåtande i fråga om ordnad undervisning i trädgårdsskötsel vid seminarierna.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver ecklesiastikärenden den 4 januari 1867.

Komiterade: Seminarierektorerna Ch. L. Anjou, C. L. Wåhlin och Alfred Steinmetz.

Sekreterare: G. Arvidson.

Betänkandet afgafs den 20 december 1866. Se ofvannämda protokoll, som är bilagdt statsverkspropositionen till 1867 års riksdag.

1867.

Utlåtande, afgifvet af den, genom generalorder den 25 oktober 1866 förordnade, sammansatta svensk-norska komitén för afgifvande af förslag till gemensam modell för snabbskjutande bakladdningsgevär.

Ang. en svensk-norsk gemensam modell för snabbskjutande bakladdningsgevär.

Ingår på sid. 38—67 uti: Komitéutlåtanden och reserapporter, inlemnade till landtförsvarsdepartementet. I. Stockholm 1870. 8:o.

Komiterade: Öfversten vid skärgårdsartilleriet R. v. Feilitzen, öfverstlöjtnanten R. Abelin, öfverstlöjtnanten J. Landmark, majoren C. L. Fries, kaptenerna H. Grüner och P. Sommerschield.

Utlåtandet afgafs den 12 april 1867.

Förslag till förordning rörande lapparne i de förenade konungarikena Sverige och Norge.

Ang. lapparne i de förenade konungarikena Sverige och Norge.

Ingår i 1871 bihang 1 saml. 1 afd. bilagor sid. 1—49. 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen S. P. Bergman, ordf., byråchefen friherre C. Leijonhufvud, kronofogden A. F. Wallin.

Historik. Sedan redan för längre tid tillbaka åtskilliga tvistigheter uppkommit i anledning af lapparnes i Sverige och Norge från ålder utöfvade och genom särskild kodicill till gränstraktaten af den 7/18 oktober 1751 bekräftade rättigheter att årligen med sina renar efter gammal sedvänja flytta öfver gränsen från ena riket till det andra och der begagna land och strand till underhåll för sina djur och sig sjelfva, hade k. m:t den 7 december 1843 förordnat en komité af två svenska och två norska män, som skulle sammanträda i Piteå för att taga i öfvervägande och afgifva förslag angående nödiga ändringar och tillägg till nämda kodicill. Denna komité, som höll sina sammanträden från den 14 februari till den 24 juni 1844, afgaf den 25 juni samma år förslag till förordning under benämning af »åtskilliga stadganden rörande lapparne och fjällfinnarne i de förenade rikena Sverige och Norge». (Se 1844 sid. 196). Öfver de delar af detta förslag, som egde sammanhang med allmän lag, infordrades i anledning af väckt fråga om k. proposition, högsta domstolens och justitiekanslerens utlåtanden; men ämnet blef dock icke sedermera aflemnadt till behandling hvarken af rikets ständer eller statsrådet, hvaremot norska regeringen den 18 juli 1862 afgaf nytt förslag till författning i ämnet. Då emellertid betänkligheter mötte å svensk sida, på sätt justitiestatsministerns skrifvelse den 22 december 1862 utvisar, och jämväl i Norge skiljaktiga meningar förspordes i afseende på beskaffenheten af de åtgärder som borde vidtagas, väckte norska regeringen i skrifvelser dels den 2 mars och dels den 9 maj 1866 förslag om förordnande af en ny komité af tre män från hvartdera riket, hvilka

skulle sammanträda i Tromsö och efter å stället inhämtad kännedom om förhållandet med lapparne afgifva förslag till ordnande af detsamma. Denna hemställan bifölls af k. m:t den 29 maj samma år och de svenska ledamöterna tillförordnades samma dag. Komitén sammanträdde den 8 juli; förslaget är dateradt den 31 augusti samma år, men skrifvelsen till konungen den 23 mars 1867.

Angående detta ärendes behandling se följande handlingar, hvilka ingå tryckta bland bilagorna: Gjenpart af norska regeringens Indstilling den 15 oktober 1867, högsta domstolens utlåtande den 16 november 1868, Gjenpart af norska regeringens Indstilling den 2 februari 1869, statsrådsprotokollet uti ett justitiedepartementsärende i sammansatt svenskt och norskt statsråd den 22 september 1869, Gjenpart af norska regeringens Indstilling den 12 augusti 1870 samt protokollet i ett justitiedepartementets ärende i sammansatt svenskt och norskt statsråd den 23 december 1870.

K. proposition n:r 8 afläts den 14 januari 1871 om antagande af författning rörande lapparne i de förenade konungarikena Sverige och Norge.

Seminariekomitén:

Ang. normalritningar för folkskolan.

1. *Betänkande och förslag rörande normalritningar för folkskollärareseminarier.*

Bilaga. Antalet elever vid seminarierna 1860—65.

Bilagan förvaras bland ecklesiastikdepartementets handlingar den 3 maj 1867.

Öfverintendentsämbetets utlåtande den 26 mars 1867.

Ang. undervisningssättet vid seminarierna.

2. *Utlåtande om undervisningssättet vid seminarierna.*

Komiterade: se 1866 sid. 302.

Inkom 3 juni 1867; remitterades till öfverintendentsembetet.

Ang. rättegångslag för krigsmakten

Förslag till rättegångslag för krigsmakten.

Stockholm 1867. 49 sid. 4:o.

Komiterade: Krigshofrättsrådet J. Rhodin, ordf., hofmarskalken öfverste Erik af Edholm, öfverstlöjtnanten R. Abelin, kommendörkaptenen B. Ulrich, krigsfiskalen friherre Magnus Armfelt.

Komiterade, som fått sig uppdraget att granska ett af krigshofrättsrådet J. Rhodin utarbetadt förslag till särskild strafflag för krigsmakten, erhöllo k. m:ts befallning att jämväl granska tvänne inom justitiedepartementet utarbetade alternativa förslag till rättegångslag för krigsmakten. Komiterades ofvanstående utlåtande afgafs den 13 juni 1867. Den 11 juni 1868 utfärdades k. förordning om krigsdomstolar och rättegången derstädes.

Underdåniga förslag till förändrade stadganden för betryggande af ägande-, pant- och nyttjande-rätt till fastighet, afgifna den 10 juli 1867 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Ang. ägande-, pant och nyttjande-rätt till fastighet.

Stockholm 1867. 259 sid. 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen grefve Eric Sparre, häradshöfdingarne B. W. Hessle, P. U. Stenberg och Rich. Carlén, magistratssekreteraren Joh. Uppling.

Särskilda meningar af Carlén, sid. 3—56; Uppling, sid. 57—63.

Ur innehållet. Öfversigt af motsvarande lagstiftnings utveckling i Tyskland, Frankrike, England, Danmark och Norge (sid. 10—23) samt (sid. 23—26) i Sverge.

Bilagor. Formulär till fastighetsböcker.

Komiterades förslag omfatta förslag till: 1) lag om inskrifning i fastighetsbok, 2) förordning angående vissa lagförändringar i sammanhang med införandet af lagen om inskrifning i fastighetsbok 3) förordning om ändring af 11 och 17 § i k. förordningen den 6 augusti 1864 angående grunderna och vilkoren för hemmansklyfning och jordafsöndring 4) förordning om expeditionslösen i inskrifningsärenden.

Historik. I skrifvelse n:r 105 af den 11 augusti 1860 anhöllo rikets ständer, att k. m:t täcktes låta utarbeta och för rikets ständer framlägga förslag till de förändrade stadganden, som kunde erfordras till betryggande af besittningsrätt till fast egendom och inteckningssäkerhet, enär rikets ständer ansågo att eganderätten till sådan egendom icke vore af gällande lagstiftning fullt betryggad. Sedan i anledning deraf häradshöfdingen P. U. Stenberg på uppdrag företagit en resa till åtskilliga europeiska länder, der grund- och hypoteksböcker blifvit införda, samt derom afgifvit berättelse, uppdrog k. m:t den 6 februari 1865 åt komiterade att utarbeta förslag till stadganden i den af rikets ständer angifna syftning äfvensom till öfriga erforderliga i oskiljaktigt sammanhang dermed stående föreskrifter.

Högsta domstolens utlåtande afgafs den 8 november 1870.

Vid granskning af komiterades förslag fann k. m:t i enlighet med högsta domstolens utlåtande ej deras förslag lämpligt att läggas till grund för framställning till riksdagen, utan i stället utarbetades inom lagbyrån förslag till förordning angående lagfart å fång till fast egendom, hvarom afläts k. proposition n:r 34 af den 22 februari 1873.

Underdånigt betänkande angående revision af föreningsakten emellan Sverige och Norge, afgifvet af den komité, kongl. maj:t den 6 februari 1865 i nåder förordnat, jemte komiténs förslag och protokoll. På kongl. maj:ts nådiga befallning utgifne.

Ang. revision af föreningsakten.

Stockholm 1867. 120 sid. 4:o.

Ingår i 1869 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Riksmarskalken grefve G. A. Sparre, ordf., stiftsamtmannen A. Vogt, ordf. landshöfdingen grefve G. Lagerbjelke, öfverståthållaren friherre Gillis Bildt, justitierådet Karl Joh. Berg, professorn V. E. Svedelius, rådmannen A. V. Björck, hemmansegaren Erik Ersson, höiesteretsassessoren E. Saxlund, amtmannen H. Th. Meinich, generalmajoren A. C. Irgens, professorn T. H. Aschehoug, sørenskrivern Ch. Platou, gårdsbrukaren O. G. Ueland.

Sekreterare: C. G. Strandberg, revisionssekreterare.

Historik. Se sid. 193 historiken under unionskomiténs betänkande 1844. Öfver justitiestatsministerns der omnämda hemställan om en ny komités tillsättande afgaf norska regeringen den 14 december 1861 betänkande. Vid ärendets förnyade föredragning i sammansatt statsråd den 18 februari 1862 afgaf konungen till protokollet ett yttrande, hvarpå han i trontalet till det 17:de lagtima stortinget fäste stortingets uppmärksamhet. I anledning häraf vidhöll emellertid stortinget i beslut af den 14 juni 1863 att en revision af föreningsfördraget endast kunde ega rum på den i stortingets adress den 23 april 1860 omförmälda grundval. Efter framställning af justitiestatsministern i sammansatt statsråd den 4 januari 1865, hvaröfver betänkande afgafs af den norska regeringen den 28 samma månad, beslöt k. m:t i sammansatt statsråd den 6 februari samma år, att en komité af svenska och norska män skulle tillsättas med uppdrag att i öfverensstämmelse med de af konungen i statsrådet den 18 februari 1862 uttalade grunder utarbeta förslag till de förändrade bestämmelser, som med afseende på rikenas förening funnes vara af behofvet påkallade och ändamålsenliga. Bland de ursprungligen förordnade komiterade å norsk sida voro statsrådet O. V. Lange och sognepresten G. P. Harbitz, hvilka sedermera entledigades och efterträddes af Platou och Meinich. Komitén sammanträdde den 29 april 1865, betänkandet afgafs den 29 augusti 1867. Norska regeringens utlåtande inkom den 31 1868. K. proposition n:r 6 den 5 januari 1869 om antagande af en ny föreningsakt emellan Sverige och Norge.

Ang. fästningsbyggnader vid Karlsborg, Vaxholm och Karlskrona.

Underdånigt betänkande angående planerna för fästningsbyggnaderna vid Carlsborg, Vaxholm och i Carlskrona skärgård, afgifvet den 7 december 1867 af dertill i nåder förordnade kommitterade.

Stockholm 1868. 101 sid. med 3 kartor.

Komiterade: Förre statsrådet grefve Henning Hamilton ordf., generallöjtnanterna J. M. Björnstjerna och Fab. Wrede, generalmajoren J. af Kléen, godsegaren Carl Axel Mannerskantz, öfverstlöjtnanten Carl H. Hägerflycht, kommendörkaptenen A. A. Adlersparre, majoren vid skärgårdsartilleriet Fredr. Leonard Anderson, kaptenen friherre Br. Abr. Leijonhufvud, hemmansegaren Carl Ifvarsson.

Sekreterare: Oscar Th. Fåhræus, kapten.

Reservation af: Henning Hamilton, sid. 65—76, Björnstjerna, sid. 63, J. af Kléen, sid. 78—101.

Ur innehållet: Öfversigt öfver det nya artilleriets utveckling och gjorda ansträngningar till lands och sjös att bereda skydd mot kastkropparnes ökade förstörelseverkan äfvensom öfver några inträffade krigshändelser, vid hvilka en vunnen erfarenhet kunnat tjena vetenskapen och konstskickligheten till ledning vid nya uppfinningar i anfallets eller försvarets tjenst, sid. 5—14.

Kartorna afse trakten kring ofvannämda fästningar.

Med föranledande af riksdages i afseende på fästningsbyggnaderna vid Karlsborg, Vaxholm och Karlskrona tillkännagifna beslut och önskningar (se riksdagens skrifvelse n:r 61) tillsattes genom k. bref den 20 juni 1867 en komité för granskandet af de planer, hvarefter ofvan nämda fästningsbyggnader voro afsedda att utföras, och för att deröfver afgifva utlåtande. Komiténs sammanträden började den 2 augusti.

Öfver betänkandet afgåfvos utlåtanden den 2 december 1868 af vapen- och befästningskomitén och af chefen för fortifikationen den 18 februari 1868. Ärendet föredrogs delvis den 14 december samma år och den 5 januari 1869.

Bibelkommissionen: Proföfversättning af gamla testamentet. Band. 3. *Bibelkommissionen, proföfversättning.*

Se 1864 sid. 280.

1868.

Ang. organisation af statens jernvägstrafiks förvaltning.

Utlåtande öfver afgifna förslag till organisation af statens jernvägstrafiks förvaltning.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 17 september 1869.

Komiterade: Öfversten friherre N. Ericson, grosshandlaren P. Murén, trafikchefen Marcus Agrelius.

Komiterade tillförordnades den 31 december 1867 för att granska tvenne särskilda till k. m:t från styrelsen för statens jernvägstrafik ingifna memorial af den 23 samma månad rörande trafikförvaltningens organisation. Komiterades utlåtande afgafs den 27 januari 1868. Angående detsamma afgåfvos den 15 februari samma år af chefen för statens jernvägstrafik Troilius tvenne promemorior.

Ang. lindring af roterings- och rustningsbesväret.

Underdånigt betänkande afgifvet af de för utredning af frågan om roterings- och rustningsbesväret den 8 oktober 1867 i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1869. 178+XXIII sid.+38 tabellbilagor.

Ingår i 1869 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Godsegaren Rob. Montgomery-Cederhjelm, vice ordf., grefve Ludvig af Ugglas, f. d. kaptenen friherre Carl Sal. von Otter, medlemmarne af andra kammaren godsegaren E. Key, hemmansegarne Sven Nilsson och Bälter Sven Ersson, kammarrådet Reinhold Charpentier, regementsskrifvaren J. A. Himmelman, ryttmästaren Gust. Lagerhjelm.

Reservationer af: C. von Otter, sid. 74; E. Key, sid. 75—103; Sven Nilsson och Sven Ersson, sid. 103—130; Lagerhjelm, sid. 130—171.

Ur innehållet: Historisk utredning angående uppkomsten och utvecklingen af roterings- och rustningsbesväret, sid. 3—43.

Ekonomisk utredning af kostnaderna för den skattdragande jorden genom roterings- och rustningsbesväret, sid. 43—58.

Bilagor. Utdrag af riksregistraturet, n:r 1—15, rörande utskrifning etc. under 15- och 1600-talen.

Litt. A. 1—3. Jämförande tabell öfver i knektekontrakten bestämd städja, lega och årslön; torp och hemkall; beklädnad och arbetsskyldighet.

Litt. B. 1—20. Tabell öfver roteringskostnaden vid de olika roterade infanteriregementena jämte sammandrag och underrättelser rörande dessa äfvensom uppgift om gångbara pris och spannmål 1680—1698.

Litt. C. Tabell utvisande högsta och lägsta kostnaden vid roterade infanteriet.

Litt. D. Tabell öfver de af komiterade vid beräkningen af roterings- och rustningskostnaden följda prisbestämmelser.

Litt. E. Tabell utvisande kostnaden vid roterade infanteriet.

Litt. F. Tabell utvisande kostnaden vid Jämtlands hästjägarekår.

Litt. G. N:r 1. Sammandrag af 1691 års indelningsverk för lifregementet till häst.

Litt. G. N:r 2. Sammandrag af 1717 års indelningsverk för östgöta kavalleri.

Litt. G. N:r 3. Sammandrag af 1693 års indelningsverk för vestgöta kavalleri.

Litt. G. N:r 4. Sammandrag af 1695 års indelningsverk för Smålands kavalleri.

Litt. G. N:r 5. Sammandrag af 1728 års indelningsverk för norra skånska kavalleriregementet.

Litt. G. N:r 6. Sammandrag af 1730 års indelningsverk för södra skånska kavalleriregementet.

Litt. H. Tabell utvisande högsta och lägsta kostnaden vid rusthållskavalleriet, Jämtlands hästjägarekår samt rusthållsinfanteriet.

Litt. I. Tabell utvisande kostnaden vid rusthållsregementen och kårer.

Historik. I skrifvelse n:r 81 den 13 maj 1867 angående väckta förslag om ändringar i landtförsvarets organisation anhöll riksdagen hos k. m:t, att då för ett fullständigt ordnande af rikets försvarsväsende en väsentligt utsträckt allmän värnepligt tvifvelsutan vore af behofvet påkallad, men möjligen icke kunde genomföras med bibehållande af indelningsverket i dess dåvarande form, k. m:t täcktes låta utreda och vid uppgörande af förslag till arméns organisation taga i öfvervägande, om och på hvilka vilkor det på rote- och rusthållare hvilande besväret måtte kunna lindras eller ock aflösas samt jämväl på öfriga samhällsklasser fördelas. I anledning häraf förordnade k. m:t den 8 oktober samma år komiterade att under ledning af statsrådet och chefen för landtförsvarsdepartementet G. R. Abelin rådpläga rörande riksdagens framställning om lindring i det på rote- och rusthållare hvilande besväret samt uppgöra förslag till sådan lindring. Statsrådet lindrades emellertid af andra embetsgöromål att deltaga i komiterades arbeten.

Komitén sammanträdde den 25 oktober samma år; betänkandet afgafs den 27 maj 1868. K. m:ts proposition n:r 11 den 19 januari 1869 angående landtförsvarets organisation. Se äfven historiken å sid. 322.

Förslag till stadga angående allmänna underdomstolarne å landet m. m. af i nåder förordnade komitterade.

Ang. stadga rör. allm. underdomstolarne å landet samt ang. reglering af domsagor och tingslag i riket.

Stockholm 1868 103 sid. 4:o.

Ingår i 1872 bihang 1 saml. 1 afd. ss bil. till nedannämda k. prop.

Komiterade: Justitieombudsmannen N. A. Fröman, assessorn H. G. von Gegerfelt, häradshöfdingarne Rich. Carlén, C. V. Hedenström och J. L. Bååth.

Särskild mening af J. L. Bååth, sid. 93—101.

Komiterades utlåtande och förslag omfatta: 1) stadga angående allmänna underdomstolarne å landet, 2) förordning om vissa lagförändringar i sammanhang med antagande af nämnda stadga 3) förordning angående ändring af 2 kap. 13 § kyrkolagen 4) förordning om tillägg till 6 § i k. förordningen om landsting, 5) förordning om ändring af 1 § i k förordningen den 18 februari 1864 om uppgifter till domstolarne om timade dödsfall 6) förordning om ändring af 138 § i k. skiftesstadgan, 7) förklaring angående högsta antalet nämdemän vid vissa syner, 8) förordning om ändringar i k. förordningen angående expeditionslösen samt

betänkande angående reglering af domsagor och tingslag i riket.

Betänkandet afgafs den 30 maj 1868. Högsta domstolens utlåtande den 8 december 1869 bilagdt nedannämda k. proposition. Chefen för justitiedepartementet ansåg nödigt, att, oberoende af utförbarheten af de af komiterade föreslagna mera vidtgående åtgärder, i alla händelser häradsrätterna inom de domsagor der sådant läte sig göra blefve oftare tillgängliga för de rättssökande, och lät i följd deraf lagbyrån utarbeta förslag i sådant syfte, som framlades för riksdagen genom k. proposition (n:r 28) af den 22 mars 1872 om antagande af en författning angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting.

Ang. förändrad organisation af sjöförsvarets ekonomiska förvaltning.

Underdånigt betänkande angående förändrad organisation af sjöförsvarets ekonomiska förvaltning m. m., afgifvet af dertill i nåder utsedde komiterade, jemte deröfver inkomna underdåniga utlåtanden.

Stockholm 1870. 176 sid. + 4 opaginerade tabellbilagor. 4:o.

Ingår i 1871 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Förre landshöfdingen S. V. Gynther, ordf., öfversten A. G. R. von Feilitzen, öfverkommissarien C. J. Hubendick, kaptenlöjtnanten G. C. Witt, sekreteraren A. Östergren, kamreraren J. H. Dumrath, bruksegaren Henning Schale.

Sekreterare: A. T. Granlund.

Reservationer af: von Feilitzen, sid. 49—52; Gynther, Hubendick och Witt, sid. 53—75.

Ur innehållet: Redogörelse för nederländska, danska, franska och engelska marinernas institutioner, sid. 4—17.

Bilagor: Förslag till stater för sjöförsvarsdepartementets byråer, för civilstaten vid flottans station i Karlskrona och vid skärgårdsartilleriets station i Stockholm.

Utlåtandena, som förekomma å sid. 76—176, äro afgifna af stationsbefälhafvaren i Karlskrona C. A. Sundin, befälhafvaren vid skärgårdsartilleriets station i Stockholm Jac. Lagercrantz och af förvaltningen för sjöärendena. Till detta sistnämda höra fyra tabellbilagor och en reservation sid. 165—176 af A. Adlersparre.

K. m:t förordnade den 30 oktober 1866 en komité för att afgifva betänkande och förslag dels huru, med hänsyn till sjövapnets antagliga behof af sjökrigs- och annan materiel under den kommande tiden, anskaffning och underhållet af sådan materiel lämpligen skulle kunna fördelas mellan å ena sidan sjövapnet och dess särskilda stationer och å den andra enskilda industriidkare, dels huru varfsanläggningarna vid stationerna samt arbetenas bedrifvande vid dem borde ordnas, dels om möjliga inskränkningar i stationernas förvaltnings-, arbets- och bevakningspersonal, dels om ett förenkladt anordnande af uppbörden, bokföringen och redovisningen af de stationerna till förvaltning anförtrodda förrådseffekter och medel, dels om stationsbefälets ekonomiska öfverstyrelse samt slutligen om eventuel öfverflyttning till stationsbefälet af någon del af denna förvaltnings bestyr m. m.

Komiténs arbeten började den 14 januari 1867, betänkandet afgafs den 15 juni 1868.

K. proposition (n:r 12) af den 26 januari 1871 angående ombildning af förvaltningen af sjöärenden.

Vapen- och befästningskomitén:

Vapen- och befästningskomitén.

1. *Utlåtande den 10 juli 1868 med anledning af förvaltningens af sjöärenden skrifvelse med ritningar och förslag till kanoner och lavettage för pansarbatterierna vid Kungsholms fästning.*

2. *Utlåtande den 15 juli 1868 i fråga om bandning af 9-tums gjutgodskanoner.*

3. *Utlåtande den 21 juli 1868 i fråga om skjutförsök med 12,83 decimaltums slätborrade gjutna kanoner m. fl. frågor i afseende på försök.*

   Reservationer af: C. C. Engström och Carl Edv. af Klercker.

4. *Utlåtande den 24 juli 1868 i fråga om skjutplåtar för skjutförsök och skjutöfningar med artilleripjeser.*

5. *Utlåtande samma dag öfver förvaltningens af sjöärenden hemställan angående ytterligare skjutförsök med uppreffade 24-pundiga kanoner.*

Ofvanstående utlåtanden förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 31 december 1870.

Komiterade: Generalmajoren J. H. Rosensvärd, ordf., kapten C. C. Engström, majoren Carl Edv. af Klercker.

Sekreterare: Kapten Oskar Fåhræus.

Bibelkommissionen ang. granskningen af dess proföfversättning af nya testamentet.

Till kongl. maj:t underdånigst af svenska bibelkommissionen i anledning af den på nådig befallning verkställda granskningen af dess proföfversättning af nya testamentet.

Upsala 1868. 24 sid. 8:o.

Ledamöter: Erkebiskopen H. Reuterdahl, ordf., domprosten C. A. Torén, professorn H. G. Lindgren.

De år 1867 öfver kommissionens proföfversättning af år 1861 af nya testamentet afgifna utlåtanden från konsistorier och teologiska fakulteter hade till kommissionen öfverlemnats och i ofvanstående utlåtande af den 3 augusti 1868 yttrar sig kommissionen rörande gjorda anmärkningar. Se vidare sid. 266.

Ang. undervisningen i historia och geografi inom elementarläroverken.

Underdånigt betänkande afgifvet den 22 augusti 1868 af den i nåder tillsatta kommissionen för behandling af åtskilliga till undervisningen i historia och geografi inom elementarläroverken hörande frågor.

Stockholm 1868. 140 sid. 8:o.

Komiterade: Professorerna Carl Gustaf Malmström och C. T. Odhner, lektorerna G. V. Schotte, och Carl E. J. Rogberg, rektorn Iv. U. Sörensson, adjunkten J. R. Pallin.

Genom k. bref den 14 december 1866 förordnades komiterade att vara medlemmar i en kommission, som skulle granska för handen varande till elementarläroverkens tjenst utgifna läroböcker inom den historiska och geografiska undervisningens område samt afgifva utlåtande rörande de grundsatser, efter hvilka sådana läroböcker lämpligen borde uppställas.

Ang. ordnandet af undervisning för kvinlig ungdom.

Underdånigt betänkande, afgifvet af den i nåder tillsatta kommissionen för behandling af frågor rörande ordnandet af undervisningen för qvinlig ungdom.

Stockholm 1870. 82 sid. 8:o.

Komiterade: Expeditionssekreteraren lektorn A. L. Nordvall, rektorn Gust. Reinh. Rabe, domprosten P. Sjöbring, lektorerna H. S. Cederschiöld och C. J. Bergman.

Historik. K. m:t anbefalte i anledning af rikets ständers skrifvelse n:r 81 den 16 juni 1866 den 7 december 1866 komiterade att utreda och undersöka dels i hvad mån offentliga läroanstalter för kvinlig ung-

dom kunde anses ytterligare böra på det allmännas bekostnad upprättas dels huru i sådan händelse dylika anstalter borde organiseras. Betänkandet afgafs den 18 november 1868. Anmältes den 4 februari 1870. K. proposition n:r 30 af den 30 januari 1873 angående inrättande af elementarskolor för kvinlig ungdom. Genom skrifvelsen af den 22 maj 1873 förklarade riksdagen sig icke kunna bifalla k. m:ts proposition, men anhöll, att k. m:t ville för näst sammanträdande riksdag framlägga förslag om i hvad mån och under hvilka vilkor staten borde understödja af kommuner upprättade undervisningsanstalter för kvinlig ungdom och i sammanhang därmed om vidtagande af de ytterligare åtgärder, som kunde erfordras för bildande af lärarinnor. I anledning däraf afgafs k. m:ts proposition (n:r 39) den 20 februari 1874 angående understöd åt elementarskolor för flickor.

Förslag till författning angående sparbanker.

Ang. författning rör. sparbanker.

Ingår i 1871 bihang 1 saml. 1 afd. bilagor sid. 2—14.

Komiterade: Landssekreteraren H. Abelin, grosshandlaren J. G. Swartz, sekreteraren F. Richter.

Sekreterare: Axel Ädelgren.

Komiterade tillförordnades den 29 november 1867 för att efter samråd med och under ledning af chefen för finansdepartementet afgifva förslag till föreskrifter för främjande af svenska sparbanksväsendets utveckling och tidsenliga ordnande. Utlåtandet afgafs den 19 december 1868. Högsta domstolens utlåtande deröfver af den 17 februari 1869 finnes tryckt bland ofvannämda bilagor. Till 1871 års riksdag aflåts k. proposition n:r 3 af den 27 december 1870 om antagande af en författning angående sparbanker. Riksdagens beslut se skrifvelsen n:r 24.

Förslag till förändringar och tillägg till flottans reglemente för tjenstgöringen samt hushållningen och redogörelsen under sjöexpeditioner den 19 juli 1841.

Ang. tjenstgöringen och hushållningen under flottans sjöexpeditioner.

Förvaras bland handlingarna till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 19 februari 1875.

Komiterade: Krigshofrättsrådet J. Rhodin, majoren R. M. Björnstjerna, kaptenen C. W. B. J. Forsell.

Förslaget afgafs den 7 december 1868 och var påkalladt af den nya krigslagen.

Bibelkommissionen: Proföfversättning af gamla testamentet.

Bibelkommissionen, proföfversättning.

Band 4.

Se 1864 sid. 280.

1869.

Ang. rekrytbildning för flottans båtsmanshåll.

Förslag till rekrytbildning för k. flottans båtsmanshåll samt till en i vissa delar förändrad organisation af detsamma, afgifvet den 16 mars 1869 af dertill förordnade komiterade.

Ingår i Tidskrift i sjöväsendet 1869 sid. 39—82.

Komiterade: Kommendörkaptenen John Améen, ordf., kommendörkaptenen friherre C. G. von Otter, kaptenerna F. Ad:son Palander, C. af Trolle och G. E. Ulff.

Reservationer af Otter och Améen.

Komiterade voro beordrade att uppgöra förslag till rekrytbildning för den del af båtmanshållet, som tillhörde k. flottan, och föreslå sådana ändringar komiterade för öfrigt kunde finna lämpliga för tjänstens bästa vid handhafvande af båtsmanshållet, dock med iakttagande af att ändringarna icke komme att medföra någon ökad börda för rust- och rotehållarne.

Ang. författningar rör. fattigvården och försvarslösa personer.

Underdånigt betänkande och förslag af komiterade för utarbetande af nya författningar angående fattigvården i riket samt om försvarslösa och till allmänt arbete förfallna personer, afgifvet den 13 september 1869.

(Öfvertryck), folio.

Komiterade: Krigshofrättsrådet J. Rhodin, häradshöfdingen Carl Hasselrot, landssekreteraren H. Abelin.

Reservation af Hasselrot.

Komiterades förslag utgjordes af: 1) förslag till ändringar i vissa punkter i riksdagens förslag till grunder för en författning angående fattigvården i riket, 2) förslag till stadga angående försvarslösa personer och dem som till allmänt arbete äro förfallna.

Historik. I skrifvelse den 13 maj 1869 anhöll riksdagen att k. m:t täcktes låta utarbeta nya författningar angående fattigvården i riket samt om försvarslöse och till allmänt arbete förfallna personer. K. m:t tillförordnade komiterade den 25 maj samma år med uppdrag att med hufvudsaklig ledning af de i riksdagens skrifvelse angifna grunder uppgöra förslag till författningar i omförmälda ämnen.

Kammarrätten och konungens befallningshafvande befaltes inkomma med yttrande och den 23 november 1869 öfverlemnade k. m:t ärendet till ytterligare utredning åt en ny komité, som inkom med sitt betänkande den 5 december 1870. (Se historiken angående detta sid. 319).

Underdånigt betänkande angående stuteriväsendet, afgifvet den 17 december 1869 af dertill i nåder förordnade komiterade. Ang. stuteriväsendet.

Stockholm 1870. 149 sid. 4:o.

Komiterade: Hofstallmästaren J. W. Beyer, ordf., kammarherren friherre Fr. von Essen, bruksegaren Robert Montgomery-Cederhjelm, majoren John Arsenius.

Sekreterare: Professorn Fr. Lundberg.

Ur innehållet: Historisk öfversigt öfver stuteriväsendet, sid. 7—43.

Om Strömsholms stuteri, sid. 7—20.

Om Ottenby stuteri, sid. 20—27.

Om Flyinge stuteri, sid. 28—42.

Åtgärder till landthästafvelns förbättrande, sid. 44.

Hästafvelns tillstånd såväl i afseende på remonteringen af kavalleriet som behofvet af hästar för landtbruket och öfriga näringar sid. 63—75.

Reservation af John Arsenius, sid. 110—111.

Tabeller 1—12. Om stuteriegendomarnes jordareal och taxeringsvärde, stuteriernas inkomster och utgifter, gällande och föreslagna aflöningsstater m. m., sid. 111—126.

Bilaga. Några underrättelser om stuteriväsendets anordning i utlandet, sid. 127—148.

Dessa underrättelser afse Danmark, Preussen, Österrike, Ungern, Schweiz, Frankrike och Belgien.

Genom k. m:ts bref den 12 september 1868 erhöll komitén i uppdrag att utarbeta förslag till stuteriväsendets ändamålsenliga ordnande med särskildt afseende derpå om stuteriernas ändamål icke skulle kunna vinnas med ett mindre antal, men till afvel uteslutande afsedda djur, hvika raser vid de olika stuterierna borde vidmakthållas, och till lämpligaste sättet att för framtiden afgöra frågor rörande rasförändring samt om hvilka förändringar i afseende på stuteriernas ekonomi och administrativa ordnande i öfrigt kunde vara af tidsförhållandena påkallade och leda till besparing af kostnaderna.

Komitén sammanträdde den 2 november 1868.

Betänkandet remitterades till stuteriöfverstyrelsens yttrande, besvarades i utlåtande af den 23 juli 1870.

Bibelkommissionen: Proföfversättning af gamla testamentet. Bibelkommissionen, proföfversättning.

Band 5.

Se 1864 sid. 280.

1870.

Ang. kgl. teatrarnes finansiella förhållanden.

Underdånigt betänkande afgifvet den 21 januari 1870 af kongl. theaterkomitén.

Stockholm 1870. 41 sid. + 4 sid. tabeller.

Ingår i 1871 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: F. d. öfverhofstallmästaren friherre F. Braunerhjelm, bruksegaren C. F. Bergstedt, godsegaren C. A. V. Kallstenius, registratorn C. A. Westerstrand, protokollssekreteraren F. A. Dahlgren.

Sekreterare: Gustaf Fahnehjelm.

Bilagor: Litt. A—B, utvisande kgl. teatrarnes inkomster och utgifter 1863—69.

Plan för amorteringen af Dramatiska teaterns köpeskilling.

Ur innehållet: Uppgifter rörande understöden till vissa främmande länders teatrar, sid. 29—32.

Historik. Genom kgl. bref den 7 maj 1869 erhöllo komiterade i uppdrag att efter utredning af de kgl. teatrarnes ekonomiska och finansiella förhållanden uppgöra förslag till dessa förhållandes ordnande på sådant sätt att, med behörigt iakttagande af ifrågavarande institutions väsentliga bestämmelse att vårda den fosterländska dramatiska konsten samt väcka och underhålla smaken för ädlare konstnjutningar, teaterns utgifter kunde betäckas utan annat understöd från statens och konungens sida än det dåvarande ordinarie anslaget på sjunde hufvudtiteln samt det årliga bidrag, som k. m:t kunde finna godt att af sin hofhållningssumma anvisa, i sammanhang hvarmed komiterade hade att yttra sig om förhållandet mellan Stora och Dramatiska teatern, särskildt med afseende å hvarderas tillhörigheter af dekorationer och öfrig materiel samt om vilkoren, hvarunder begagnandet af sistnämda teater skulle kunna åt Stora teatern upplåtas.

Betänkandet anmältes den 9 januari 1871 i sammanhang med statsverkspropositionen. I denna föreslog k. m:t riksdagen att bevilja 270,000 kronor till inlösen för statsverkets räkning af Dramatiska teaterns hus. Förslaget bifölls af riksdagen med vissa vilkor (se skrifvelsen n:r 48 af den 10 maj 1871 sid. 20).

Ang. plan för enskilda jernvägsbyggnader.

Underdånigt betänkande angående plan för enskilda jernvägsbyggnader, afgifvet den 29 augusti 1870 af dertill i nåder förordnade komité.

Stockholm 1870. 71 sid. + 10 tabellbilagor och 1 karta, 4:o.

Ingår i 1871 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Landshöfdingen grefve G. Lagerbjelke, ordf., friherre Fredrik Alexander Funck, intendenten Hj. Elworth, kaptenen grefve A. Taube, hemmansegaren Carl Ifvarsson. f. d. kaptenen F. Brummer.

Sekreterare: Adolf Helander, förste landtmätare.

Reservation af: Hj. Elworth, sid. 67—68; A. Taube, sid. 68—70.

Tabellbilagor: Litt. A—I, innehållande tekniska uppgifter, kostnadsberäkningar etc. beträffande de af komitén behandlade banorna.

En karta upptagande befintliga, beslutade och ifrågasatta jernvägslinier.

Historik. I skrifvelse n:r 62 den 12 maj 1869 anhöll riksdagen, att k. m:t täcktes pröfva, dels hvilka jernvägsanläggningar kunde anses vara för utveckling af landets industri mest af behofvet påkallade under den närmaste tiden af 12—15 år och deras ungefärliga anläggningskostnad dels lämpligaste sätt att befordra deras utförande genom ett eller flera enskilda bolag. K. m:t fann den 20 augusti 1869 godt att förordna en komité att granska inkomna framställningar om understöd till jernvägsanläggningar samt afgifva utlåtande i ämnet och dervid särskildt yttra sig rörande de frågor, i afseende å hvilka pröfning blifvit af riksdagen begärda.

Ursprungligen till komitéledamot utsedde hr C. F. Wærn afgick vid sin statsrådsutnämning.

Komiténs sammanträden började den 29 september 1869, betänkandet föredrogs i sammanhang med statsverkspropositionen till 1871 års riksdag, hvari k. m:t föreslog riksdagen att för understödjande af enskilda jernvägsanläggningar ställa till k. m:ts disposition ett extra anslag för fem år af sammanlagdt 5 millioner kronor. Riksdagen beviljade 10 millioner (se skrifvelsen n:r 70 den 17 maj 1871.)

Ang. Sveriges öfvergång till ett guldmyntsystem.

Betänkande angående Sveriges öfvergång till ett nytt myntsystem med guld såsom värdemätare, afgifvet af dertill i nåder förordnade kommitterade den 13 augusti 1870.

Stockholm 1870. 352 sid. 4:o.

Ingår i 1871 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Landshöfdingen C. J. Malmsten, ordf., öfverdirektören Joach. Åkerman, hofrättsassessorn Axel Bergström, friherre C. Skogman, grosshandlaren J. J. Ekman.

Sekreterare: Docenten Hans Forssell.

Särskilda yttranden af: C. Skogman, sid. 233—247; Axel Bergström, sid. 248—251.

Ur innehållet: Redogörelse för den internationella myntfrågans utveckling och behandling i de flesta europeiska länderna och Förenta staterna, sid. 1—41.

Framställning af de olägenheter af svenska myntsystemet, hvilka oberoende af frågan om ett internationelt guldmyntsystem påkalla en reform. Skälen för ett internationelt och på guld grundadt myntsystem, sid. 41—102.

Framställning af den dubbla värdemätarens uppkomst, grundfel och betydelse etc., sid. 103—113.

Redogörelse för framlagda olika förslag till vinnande af en internationel myntenhet, sid. 113—124, sid. 227—231.

Bilagor. Litt. A. Förteckning öfver litteratur i frågan om reform af myntväsendet och särskildt af ett internationelt myntsystem åren 1838—70 (april).

Litt. B. Tabell för riksmynts förvandling till guldvaluta i francs eller tvärtom.

Litt. C. Tabell öfver beloppet, som vid olika pris på silfver i London skulle läggas till eller dragas ifrån en efter förhållandet emellan silfver och guld af 1: 15,5 från riksmynt till francs konverterad hufvudsumma.

Litt. D a. Silfverpris i London 1865—1870.

Litt. D b. Guldpris i Hamburg 1865—1870.

Litt. E 1. Grafisk framställning af priset å »Standard silver» i London 1845—1870.

Litt E 2. Grafisk framställning af vexlingarna i silfverpriset i London för hvarje månad af åren 1867—1869.

Litt. F. Tabell öfver norska och danska silfvermynts värde i svenskt riksmynt enligt utfärdade förordningar och enligt vid på myntverket anställda undersökningar å i allmänna rörelsen förekommande myntstycken.

Litt. G. Tabell utvisande vigten i gram och värdet i guldfrancs af några de vigtigaste gällande guldmynt samt af några under myntfrågans behandling i senare tider föreslagna myntstycken.

Litt. H. Tabell utvisande de af myntkomitén föreslagna myntstyckenas rätta vigt samt den vigtminskning som skulle föranleda deras dragande ur rörelsen äfvensom deras upphörande att vara lagligt betalningsmedel.

Litt. I. Tabell utvisande det för den vesterländska civilisationen tillgängliga förråd utaf guld och silfver vid hvarje års början och slut 1849—1867.

Litt. K. Tabell utvisande årliga utmyntningen af guld och silfver uti Frankrike, England och Förenta staterna 1821—1868.

Litt. L. Tabell utvisande Sveriges handelsförbindelser med länder med guldmyntsystem samt med länder med silfvermyntsystem efter värdet af rdr rmt af de införda och utförda varuartiklarna 1864—1868.

Litt. M. Sammanlagda beloppet af de å Stockholms och Göteborgs börser anmälda vexelslut i främmande myntsorter 1864—1868.

Litt. N. Heckscher, yttrande med anledning af framställda frågor rörande utförseln af svenska silfvermynt.

Litt. O. J. Åkerman, kalkyl öfver export af svenskt silfvermynt till värde af 100,000 rdr rmt, och detta mynts affinering eller förvandling till plantsar af finsilfver och den i myntet befintliga kopparns tillgodogörande genom försäljning.

Litt. P. J. Åkerman, yttrande på grund af anställda försök öfver slitning å guldmynt af olika finhet.

Litt. Q. Convention monétaire entre la France, la Belgique, l'Italie et la Suisse, (af den 23 december 1865).

Litt. R—V. Se nedan nämda förslag.

Komiterades betänkande omfattar förslag till: lagar angående rikets mynt, angående riksbanken, angående hvad med betalningsmedel i särskilda fall förstås, samt till förordning om att enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar jemväl finge utgifva sådana lydande å karolinstycken, och till förändringar i k. kungörelsen af den 30 maj 1864 angående enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar.

Historik. I skrifvelse n:r 48 den 7 maj 1869 anhöll riksdagen, att enär en förändring i landets dåvarande myntsystem från silfver till guld syntes önskvärd, k. m:t måtte taga frågan i öfvervägande och ifall en sådan förändring pröfvades lämplig, till riksdagen afgifva förslag såväl till ny myntordning som till öfriga erforderliga af k. m:ts och riksdagens gemensamma beslut beroende stadganden. Genom k. bref den 7 sept. samma år tillsattes komitén, som sammanträdde den 30 samma månad. Betänkandet afgafs den 13 augusti 1870, föredrogs den 25 november samma år. K. m:t aflät till riksdagen k. proposition (n:r 4) af den 29 december 1870 med förslag till ändrad lydelse af § 72 regeringsformen, men propositionen blef icke af riksdagen antagen.

Jemför äfven k. propositionen n:r 37 den 28 februari 1873 om antagande af ett nytt myntsystem.

Underdånigt betänkande med förslag till förordning angående fattigvården i riket m. m. afgifvet den 5 december 1870 af dertill i nåder förordnade komiterade. *Ang. förordning rör. fattigvården i riket.*

Stockholm 1871. 86 sid. 4:o.

Ingår i 1871 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Presidenten C. J. Thyselius, ordf., med. d:r Charles Dickson, häradshöfdingen Carl Hasselrot, godsegaren O. Hedengren, landssekreteraren C. A. Holmberg, prosten Oscar Erh. Rabe, krigshofrättsrådet J. Rhodin, ombudsmannen i riksbanken F. Richter, bruksegaren C. von Stockenström.

Sekreterare: Juris docenten C. G. Hammarskjöld.

Reservationer af: Dickson, sid. 21; Hasselrot, sid. 21—31; Rabe sid. 32—33.

Historik. Med anledning af riksdagens skrifvelse n:r 69 den 13 maj 1869 om en omarbetning af fattigvårdsförordningen etc. tillförordnade k. m:t den 25 maj 1869 en komité att uppgöra förslag till författningar angående fattigvården i riket samt om försvarslösa och till allmänt arbete förfallne personer. Sedan komitén ingifvit sitt förslag (se 1869 sid. 314), uppdrog k. m:t den 23 november samma år åt här ofvan nämda komiterade att verkställa granskning af de förra förslagen och inkomma med det utlåtande och ytterligare förslag i ämnet, hvartill granskningen kunde föranleda, hvarjemte till komitén sedermera remitterades rikets ständers skrifvelser n:r 64 den 26 mars 1863 och n:r 117 den 20 juni 1866 angående ändringar i fattigvårdsförordningen äfvensom högsta domstolens utlåtande i fråga om behandlingen af besvär i fattigvårdsmål samt en framställning af fattigvårdsstyrelsen i Malmö om förhjelpande till nödigt underhåll etc. af dit ankomna skeppsbrutna sjömän och svenskt tjenstfolk.

I anledning af betänkandet aflätos k. propositionerna n:r 29 och 30 den 17 mars 1871 med förslag till förordning angående fattigvården och angående understöd af allm. fattigvårdsmedel åt arbetsföra svenske medborgare, hvilka i nödställd belägenhet aflemnas åt svensk gränsort. Riksdagen biföll de kgl. propositionerna, den förra med vissa ändringar. (Se skrifvelsen n:r 67 af den 18 maj och n:r 71 af den 17 maj samma år.)

Ang. ny lag rör. vattenrätten. *Underdånigt betänkande af i nåder förordnade komiterade för utarbetande af förslag till lag rörande vattenrätten, afgifvet den 5 november 1870 och på kongl. maj:ts nådiga befallning till trycket befordradt.*

Stockholm 1870. 110 sid. 4:o.

Ingår i 1879 bihang 2 saml. 2 afdeln. 1 bandet.

Komiterade: Presidenten grefve Carl G. Mörner, ordf., godsegaren friherre C. G. Leijonhielm, häradshöfdingen Joh. L. Bååth, landtbruksingeniören Philip Åkerman.

Reservation af: Bååth, sid. 99—110.

Komiterades förslag omfattade: 1) förordning angående vattenrätten; 2) flottningsstadga.

Historik. Genom k. bref den 29 januari 1869 uppdrog k. m:t åt ofvannämde komiterade att med ledning af inkomna anmärkningar mot ett af en föregående komité (se sid. 293 betänkandet den 15 juni 1865) utarbetadt förslag till lag angående vattenrätten verkställa omarbetning af vissa delar utaf samma förslag samt derjemte föreslå stadganden rörande ängsvattning. Komiterade sammanträdde den 20 maj samma år.

Högsta domstolens utlåtande den 10 november 1871. Nya lagberedningen afgaf den 20 december 1877 ett förslag i ämnet.

Underdånigt betänkande afgifvit af de för utredning af frågan om lindring i båtsmanshållet den 4 december 1868 i nåder förordnade komiterade. Ang. lindring i båtsmanshållet.

Stockholm 1871. 85+XXV sid.+19 opaginerade tabellbilagor. 4:o.

Ingår i 1871 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Landshöfdingen Reinhold Charpentier, kommendören Axel Adlersparre, majoren Otto af Klint.

Sekreterare: O. E. Pauli.

Ur innehållet: Sammandrag af svenska båtsmanshållets historia, sid. 3—18.

Redogörelse för båtsmans-, rust- och rotehållares rättigheter och skyldigheter, sid. 18—41.

Redogörelse för kostnaderna förorsakade genom båtsmansrustningen och roteringen, sid. 41—67.

Utredning af båtsmanshållets inverkan på fattigvården, sid. 67—72.

Bilagor. I—XII. Utdrag ur riksregistraturet från 16- och 1700-talet.

1—3. Jemförelsetabeller öfver den i båtsmanskontrakt och k. förordningar bestämda lega och årslön, torp och hemkall, beklädnad, utredning och arbetsskyldighet.

4—5. Generaltabeller öfver båtsmansrustningen och roteringen.

6. Tabell öfver frälseroteringen.

7. Jemförelsetabell öfver kostnaderna vid båtsmanshållet och knektehållet.

8—9. Specialtabeller öfver båtsmansrustningen och roteringen.

10. Tabell öfver naturaunderhållet i hemkallspersedlar, mulbete och vedbrand m. m. vid båtsmanskompanierna.

11 a—b. Tabeller öfver rustnings- och tillskottsräntor samt förhållandet mellan rustningsersättningen och rustningskostnaden vid indelningskompanierna i Blekinge.

12 a—b. Motsvarande förhållanden vid indelningskompanierna i Södra Möre.

13—14. Tabeller öfver högsta och lägsta kostnaden för båtsmannens anskaffning och underhåll vid indelnings- och roteringskompanierna.

15. Tabell öfver nummertalet samt hemmantalet vid båtsmanskompanierna.

16 a—r. Kostnaderna för båtsmannens anskaffning och underhåll enligt stadgandena vid indelningstiden.

17. Tabell öfver de af komiterade vid beräkningen af nuvarende rustnings- och roteringskostnad följda prisbestämmelser.

18—19. Sammandrag af de från k. m:ts befallningshafvande inkomna uppgifter samt jemförelsetabell rörande båtsmanhållets inverkan på fattigvården.

Historik. Under åberopande af de i riksdagens skrifvelse n:r 81 den 13 maj 1867 angående en förändrad arméorganisation anförda skäl för lindring af rustnings- och roteringsbesväret i allmänhet och enär den utredning som verkställts genom komitébetänkandet den 27 maj 1868 rörande samma besvär icke omfattade båtsmanshållet, anhöll riksdagen i skrifvelse n:r 51 den 6 maj 1868, att k. m:t måtte låta utreda, på hvilka vilkor det på rote- och rusthållare hvilande båtsmanshållet kunde lindras eller ock aflösas samt jemväl på öfriga samhällsklasser fördelas, äfvensom föreslå åtgärder, ledande till att likställighet med öfriga rust- och rotehållare i detta hänseende de båtsmanshållsskyldiga bereddes. K. m:t, som emellertid ansåg att en utredning af ämnet icke borde för tillfället sträckas till frågan om båtsmanshållets aflösning, tillsatte i anledning häraf den 4 december samma år en komité med uppdrag att företaga utredning i fråga om lindring i båtsmanshållsskyldigheten och att uppgöra och ingifva förslag till sådan lindring.

Betänkandet afgafs den 10 december 1870, föredrogs den 9 februari 1872. Protokollet härom bilagdt k. m:ts proposition n:r 15 af den 16 februari 1872 angående försättande på vakans tills vidare af en del utaf båtsmanshållet i Blekinge län och Södra Möre härad af Kalmar län.

Norrländska skogskomitén:

Ang. skogsförhållandena i Norrland.

1. *Underdånigt betänkande och förslag angående skogsförhållandena i Norrland och åtgärder för åstadkommande af en förbättrad skogshushållning derstädes, afgifvet den 21 december 1870 af dertill i nåder förordnade komité.*

Stockholm 1871. 426 sid. + 26 opaginerade tabeller. 4:o.

Ingår i 1873 års bihang 2 saml.

Komiterade: Landshöfdingen E. V. Almquist, ordf., förste landtmätaren J. E. Nyström, bruksegaren Erik Häggström, skogsinspektören A. M. Österdahl, landtmätaren Axel Fr. Kjellerstedt, v. häradshöfdingen J. A. Åstrand.

Sekreterare: Chr. Ahlgren.

Reservationer af: E. V. Almquist, sid. 305—316; J. E. Nyström, sid. 316—330; E. Häggström, sid. 330—338; A. M. Österdahl, sid. 339—353; A. Fr. Kjellerstedt, sid. 353—368; J. A. Åstrand, sid. 369—371.

Ur innehållet: Redogörelse för svensk, företrädesvis norrländsk skogslagstiftning, sid. 8—32;

Utländsk skogslagstiftning, sid. 33—41;

Beskrifning öfver Norrlands naturbildning, klimat, jordmån och kultur i allmänhet, sid. 42—46;

Beskrifning öfver de särskilda norrländska länen, sid. 46—93;
Sammandrag i afseende på hela Norrland, sid. 93—100;
Den norrländska skogsförödelsen, sid. 101—136;
Vissa uppgifter lemnade af länsstyrelserna, sid. 372—391.

Bilagor. Litt. B a—B f. Sammandrag öfver hemman, lägenheter och arealer inom de norrländska länen;

Litt C a—C f. Beräkning öfver den skogbärande markens grundmassa och årliga afkastning samt det årliga skogsbehofvet i de norrländska länen.

Litt D a—D f. Beräkning öfver dels kronan då redan tillhöriga eller efter slutad afvittring öfverblifvande, dels för sågverken i ersättning för beviljad skogfångst erforderliga skogbärande marker och samma markers årliga afkastning.

Litt. E a—E f. Beräkning öfver boställenas skogbärande marker och dessa markers årliga afkastning.

Litt. F. Beräkning öfver antalet träd, som afverkats och förbrukats i de norrländska länen åren 1863—68.

Litt. G. Uppgift öfver afverkningen i kronoskogarna i de norrländska länen och statsverkets inkomst deraf 1863—68;

Litt. H a. Inkomsterna från och utgifterna för förvaltningen af kronans skogar i samma län 1866—68;

Litt. H b. Inkomsterna af kronoparkerna m. m.

Litt. I a—I b. Kvantitets- och värdebelopp af trävaror och öfriga skogsprodukter, afskeppade från norrländska länen 1864—68.

Litt. K. Antalet sågverk i samma län, afsedda dels uteslutande för tillverkning af trävaror till afsalu och dels till försågning af olika virkesorter såväl till afsalu som till husbehof.

Litt. L XII s. Privilegierade sågverk och dem beviljad stockfångst från norrländska kronoskogarne.

Litt. M. Sid. 12—13. Tabell öfver de i samma läns häradsrätters inteckningsprotokoll år 1859—1868 intagna handlingar om upplåten rätt till skogsafverkning;

Litt. N. Sid. 14—15. Antalet vid nämda läns häradsrätter ådömda skogsåverkansmål.

Den i betänkandet omtalade karta finnes blott ritad och ej mer än i *ett* exemplar, som aflemnats till finansdepartementet.

Historik. Med anledning af en i riksdagens skrifvelse n:r 78 den 13 maj 1868 framställd begäran lemnade k. m:t den 18 juni samma år åt en komité, hvari sedermera aflidne förste landtmätaren J. V. Pilo äfven var medlem, i uppdrag att efter en inhemtad noggrann kännedom om de norrländska skogsförhållandena i allmänhet samt om dem, hvilka anginge k. m:ts och kronans, äfvensom öfriga under allmän vård och uppsigt i de norra provinserna varande skogar i synnerhet och efter nogsamt öfvervägande af alla de omständigheter, rätts- och lokalförhållanden m. m., som på skogshushållningen

och deraf beroende industriel verksamhet i dessa provinser kunde hafva inflytande, upprätta och till k m:t afgifva ej mindre fullständigt utlåtande öfver omförmälda och dermed i omedelbart sammanhang stående frågor än ock förslag såväl till lämpliga lagbestämmelser som till behöfliga författningsstadganden för åstadkommande af en förbättrad och efter tidsförhållandena samt på vetenskapliga grunder ordnad skogshushållning i de norrländska provinserna, hufvudsakligast beträffande de under allmän vård stående, men ock i lämpliga fall vidkommande de enskildas dervarande skogar; hvarförutom särskildt utlåtande borde af komitén meddelas på hvilket sätt kronan kunde beredas all skälig inkomst af dess ifrågavarande skogar.

Komiténs första sammanträde egde rum den 18 juli 1868.

Öfver betänkandet afgåfvos:

Kongl. skogsstyrelsens underdåniga utlåtande angående norrländska skogskomiténs betänkande och förslag rörande skogsväsendet i de norra länen.

Stockholm 1872. 4:o.

Ingår i ofvannämda bihang.

Betänkandet föredrogs den 30 januari 1874 i sammanhang med bl. a. landtbruksakademiens framställning den 7 april 1870 angående nödvändigheten af lagstiftningens mellankomst för åvägabringande af ändamålsenlig skötsel å enskilda skogar. K. m:t ansåg sig icke kunna i dess helhet gilla det förslag till skogsordning för Norrland, som komiterade föreslagit, men ansåg, att många af de af komiterade förordade bestämmelserna borde godkännas. K. m:ts proposition n:r 52 af den 20 mars 1874 angående åtskilliga skogsväsendet rörande frågor.

Ang. stockfångstprivilegierna i Norr- och Vesterbotten.

2. *Underdåniga betänkanden angående stockfångst m. fl. privilegier i Norrland och Vesterbottens län, afgifna dels af kammar-kollegium och dels af den år 1868 tillsatta skogskomité.*

Stockholm 1872. 124 sid. 4:o.

Ingår i 1873 års bihang 2 saml. 2 afd. Komiterades betänkande utgör sid. 89—124.

Reservation af: J. E. Nyström, sid. 105—107.

Bilaga. Litt. A. Tablå öfver privilegierade sågverk och dem beviljad stockfångst från kronans skogar i Norrland, sid. 109—124.

Historik. Genom skrifvelse n:r 143 den 5 oktober 1860 anhöllo rikets ständer om en pröfning af den gällande kraften af alla rörande jord, skogar och stockfångst till sågverken inom Norrbottens län utfärdade privilegier. Kammarkollegium erhöll genom remiss deraf 26 oktober 1860 samt på hemställan af skogsstyrelsen den 2 november 1866 befallning att inkomma med utredning i ämnet rörande Norrbottens och Vesterbottens län. Kollegiets utlåtanden afgåfvos den 20 dec. 1864 och 30 maj 1870 samt inrymmas på sid. 1—47, 48—88. De öfverlemnades jemte i sammanhang dermed afgifna

yttranden genom remisser den 5 november 1869 och 30 juli 1870 till ofvannämda komité. Komitén afgaf sitt yttrande i denna del den 21 december 1870.

3. *Kongl. maj:ts och rikets kammarkollegii underdåniga utlåtande den 30 december 1864 angående nybyggesväsendet jemte den af kongl. maj:t år 1868 nedsatte skogskomités den 21 december 1870 deröfver afgifna underdåniga yttrande med förslag till förordning i ämnet.* *Ang. nybyggesväsendet.*

Stockholm 1872. 127 sid. 4:o.

Reservationer af: Almquist, sid. 118—120; Nyström, sid. 120—125; Häggström, sid 125—127.

Bilagor. Litt. A. Förslag till förordning om nybyggesväsendet.

Litt. B. Beloppet af den lösen för maste- och storverksträd, som i och för skatteomföring af nybyggen inom de norrländska länen blifvit under åren 1865—69 till kronan erlagd.

Betänkandet ingår å sid. 69—127. Öfver betänkandet afgafs:

Kongl. maj:ts och rikets kammarcollegii underd. utlåtande den 4 april 1873 ang. det af norrländska skogskomitén afgifna förslag till författning om nybyggeväsendet i de norrländska länen.

Stockholm 1873. 4:o.

Underdånigt förslag till exercis-reglemente för infanteriet. *Ang. exercisreglemente för infanteriet.*

Del. 1. Inledning och rekrytskolan.

Stockholm 1870. 5+119 sid.+1 plansch. 12:o.

Del. 2. Kompaniet.

Stockholm 1870. 5+sid. 120—228+3 planscher. 12:o.

Del. 3. Bataljonen.

Stockholm 1870. 5+sid. 229—320+7 planscher. 12:o.

Komiterade: Generalmajoren grefve C. S. A. Lagerberg, ordf., öfversten G. R. Weidenhjelm, öfverstlöjtnanten G. Nyblæus, majoren O. F. Taube.

Den 21 mars 1871 fastställdes det samma år tryckta exercisreglementet (1—3; Stockholm.)

Underdånigt betänkande angående hospitalsväsendets förändrade organisation, afgifvet den 31 december 1870 af dertill i nåder förordnade komiterade. *Ang. hospitalsväsendets förändrade organisation.*

Stockholm 1871. 243 sid. 4:o.

Ingår i 1876 års bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Generaldirektören N. J. Berlin, ordf., hofrättsrådet C. A. Fehr, presidenten O. F. af Sillén, advokatfiskalen T. A. Billbergh.

Sekreterare: L. V. Rieben.

Ur innehållet: Redogörelse för tillkomsten af vissa af hospitalsfondens hufvudsakligaste inkomstkällor, sid. 13—35.

Bilagor. Litt. A—L. Innehållande redogörelse för hospitalsfondens inkomster af arrenden, räntor, tionde m. m., utgifter till aflöning samt patienternas underhåll vid hospitalen åren 1865—66; pensioner och understöd till f. d. betjening; årliga understöd från hospitalsfonden till vanföre eller sinnessvage personer utom hospitalet, 186 sid.

Historik. Uti skrifvelsen n:r 79 den 13 maj 1869 anhöll riksdagen att k. m:t måtte täckas låta undersöka behofvet af en förbättrad organisation af hospitalens ekonomiska och administrativa förvaltning. Den 17 december samma år uppdrog k. m:t åt en komité att verkställa denna utredning och dervid särskildt uppgöra förslag angående indragning till statsverket af sådana hospitalsfondens inkomster i jordeboksräntor, tionde och arrendemedel m. m., der sådant kunde ega rum, och dessa inkomsters ersättande med kontanta statsanslag samt om möjligheten af en öfverflyttning af de åt serafimerordensgillet uppdragna göromål till andra embetsverk.

I ofvannämda bihang ingår:

Underdåniga utlåtanden öfver kommitterades betänkande angående hospitalsväsendets förändrade organisation, afgifna af serafimerordensgillet, sundhets-collegium, kammar-collegium och stats-kontoret samt justitie-kanslersembetet.

Stockholm 1875. 32 sid.

Ärendet föredrogs den 12 november 1875. K. m:ts proposition n:r 4 den 17 december 1875 angående förändrad organisation af öfverstyrelsen för hospitalen m. m.

1871.

Underdånigt betänkande rörande de topografiska, geologiska och ekonomiska kartverken, afgifvet den 6 februari 1871. Ang. topografiska, geolog. och ekonom. kartverken.

Stockholm 1871. 208 sid. 4:o.

Komiterade: F. d. statsrådet generalmajoren M. Thulstrup, ordf., chefen för topografiska kåren generalmajoren Joh. Aug. Hazelius, generaldirektören Ludv. B. Falkman, chefen för statistiska centralbyrån F. Th. Berg, chefen för Sveriges geologiska undersökning A. C. Törnebohm.

Sekreterare: J. O. B. Stecksén.

Ur innehållet. Framställning af de resp. olika kartarbetenas uppkomst, utveckling och nuvarande ståndpunkt, sid. 4—24.

Bilagor. Bil. I—IX, XII, XV. Åtskilliga kartbilagor. (Finnas (se sid. 49) ej tryckta, för innehållet af de flesta och vigtigaste redogöres i Falkmans reservation.)

Bil. X. Sammandrag af topografiska kartverkets inkomster och utgifter 1860—69.

Bil. XI. Antalet försålda kartblad af topografiska kartverket vid 1869 års slut.

Bil. XIII. Sammandrag af geologiska kartverkets inkomster och utgifter 1858—69.

Bil. XIV. Antalet försålda kartblad af geologiska kartverket vid 1869 års slut.

Bil. XVI. Sammandrag af ekonomiska kartverkets inkomster och utgifter 1860—70.

Bil. XVII. Antalet etc. af ekonomiska kartverket vid 1869 års slut.

Bil. XVIII. Ekonomiska kartverkets utgifter och inkomster för utgifning af häradskartor och beskrifningar under hvartdera af åren 1860—70.

Reservationer af: A. E. Törnebohm, sid. 3—28.

F. T. Berg, sid. 29—43.

Ludvig B. Falkman, (med särskildt titelblad): Upplysningar om de svenska hydografiska, topografiska, ekonomiska och geologiska karteverkens uppkomst och nuvarande ställning samt yttranden om nödiga förändringar i deras organisationer m. m., sid. 45—145.

Joh. Aug. Hazelius, sid. 146—148.

Uti skrifvelsen n:r 37 den 9 maj 1870 anhöll riksdagen att k. m:t täcktes taga under ompröfning möjligheten af de topografiska, ekonomiska och geologiska

kartverkens ställande i närmare inbördes sammanhang äfvensom frågan om efter hvilken plan i afseende på skalor, omfattning och utgifning kartverken framgent borde fortgå samt möjligheten af inskränkning i kostnaderna. Genom kgl. bref den 13 juli samma år tillsattes komitén med uppdrag att öfver riksdagens framställning afgifva betänkande.

Betänkandet föredrogs den 15 december 1871. K. m:ts beslut se protokollet öfver civilärenden samma dag, hvilket finnes bilagdt statsverkspropositionen till 1872 års riksdag.

Ang. ny utsökningslag.

Underdåniga förslag till utsökningslag samt i sammanhang dermed erforderliga författningar, afgifna den 7 juni 1871 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1871. 79 sid 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen grefve Eric Sparre, t. f. justitiekansleren frih. C. Leijonhufvud, t. f. presidenten J. Å. Lemchen, bankdirektören A. O. Wallenberg, landssekreteraren H. Abelin.

Särskild mening af Leijonhufvud och Lemchen, sid. 76—79.

Ur innehållet: Redogörelse för motsvarande lagstiftning i Tyskland, Frankrike, Danmark och Norge, sid. 42—54.

Komiterade afgåfvo förslag till: 1) utsökningslag; 2) förordning om nya utsökningslagens införande och hvad i afseende derpå iakttagas skall; 3) förordning angående stämningsmän.

Komiterade tillförordnades den 11 juni 1868.

Ang. ny ändringsstadga för bränvinsbrännerierna.

Betänkande och förslag till ny ordningsstadga för bränvinsbrännerierna i riket.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 5 januari 1872.

Komiterade: Kanslirådet frih. A. H. Fock, ordf., landskamreraren O. Hammar, t. f. presidenten J. Å. Lemchen, godsegaren Ivar Lyttkens.

Komiterade tillförordnades den 25 maj 1871 dels för att afgifva förslag till ny ordningsstadga för bränvinsbrännerierna i riket, dels ock med anledning af riksdagens framställning inkomma med utlåtande angående ifrågasatt användande vid bränvinstillverkningen af ett instrument för att uppmäta tillverkadt bränvinskannetal och angifva dess styrka, dels ock föreslå de särskilda vilkor, som utom de af riksdagen föreslagna kunna vara erforderliga för beviljande af tillstånd till bränvinstillverkning i sammanhang med pressjästberedning under den tid, då sådan tillverkning i allmänhet är tillåten. Uti ofvanstående betänkande yttrade sig komiterade äfven i frågan om ett kontrollinstrument. Betänkandet afgafs den 20 juli samma år, anmältes (dagen se ofvan) i sammanhang med riksdagens skrifvelse n:r 82 den 19 maj 1871 angående vilkoren för tillverkning och försäljning af bränvin.

Underdånigt betänkande, afgifvet den 9 oktober 1871 af den i nåder tillsatta kommissionen för behandling af åtskilliga till undervisningen i matematik och naturvetenskap inom elementarläroverken hörande frågor. *Ang. undervisningen i matematik och naturvetenskap inom elementarläroverken.*

Stockholm 1872. 210 sid. 8:o.

Komiterade: Professorerna Er. Edlund, H. Th. Daug och Otto Torell, rektorn M. M. Floderus, lektorn Carl Hartman, adjunkten Th. O. B. N. Krok.

Sekreterare: Simon Nordström.

Genom bref den 29 april 1869 uppdrogs åt en kommission att granska de till elementarläroverkens tjenst utgifna läroböcker inom den matematiska och naturvetenskapliga undervisningens område samt att afgifva utlåtande rörande de grundsatser, efter hvilka sådana läroböcker borde uppställas. Komiténs gemensamma arbeten började den 16 augusti 1869. Till medlem i kommissionen förordnades den 12 maj 1871 lektor C. Hartman.

Minkomitén:

1. *Utlåtande den 6 november 1871 angående inköp af torpedos gemensamt för Sveriges och Norges räkning.* *Ang torpedoinköp för Sverige och Norge.*

Komiterade: Chefen för skärgårdsartilleriet generalmajoren J. R. Lagercrantz, ordf, kaptenen vid fortifikationen A. Berglund, öfverstlöjtnanten vid skärgårdsartilleriet V. Zethelius, löjtnanten C. Ekerman.

Sekreterare: P. H. Hedenblad.

2. *Yttrande angående vissa frågor i afseende å personalen vid sjömineväsendet.* *Ang. personalen vid sjömineväsendet.*

Ingår å sid. 61—65 af betänkandet angående sjöförsvarets militärpersonal (se nästa sida.)

Yttrandet afgafs den 25 november 1871.

3. *Utlåtande den 21 december 1871 i anledning af inforadt förslag till ändamålsenliga minfartyg.* *Ang. minfartyg.*

Utlåtande af öfverdirektören för marinen den 11 januari 1872. Se vidare vid utlåtandet den 14 februari 1872.

Af ofvanstående utlåtanden förvaras det första bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 9 november 1871 och det andra bland handlingar den 5 april 1872.

1872.

Ang. organisation af sjöförsvarets militärpersonal.

Underdånigt betänkande angående organisation af sjöförsvarets militärpersonal, öfningarnes ordnande m. m., afgifvet af dertill i nåder utsedde komiterade.

Stockholm 1872. 76 sid. 4:o.

Ingår i 1873 bihang 2 saml. 2 afdelningen.

Komiterade: Konteramiralen C. A. Sundin, ordf., öfverstlöjtnanten frih. O. Stackelberg, kommendörkaptenen E. Odelstjerna, majoren Ph. Virgin, kommendörkaptenen John Améen.

Sekreterare: Frih. F. V. von Otter, kapten vid. k. flottan.

Reservationer af: Stackelberg, sid. 68—70; Odelstjerna, sid. 70—71.

Tabeller. N:r 1—5. Förslag om behofvet af underbefäl och manskap etc. för olika uppgifna ändamål.

N:r 6—7. Alternativa förslag för årliga öfningar med flottans fartyg etc.

N:r 8. Förslag till aflöningsstater för militärpersonalen.

N:r 9. Jemförelse mellan de af komiterade föreslagna lönestater för militärpersonalen och de i 1871 års stat upptagna lönebelopp för dåvarande personal.

Bilagor: 1. Komiténs instruktion.

2. Yttrande af minkomitén den 25 november 1871 med tre dithörande bilagor.

Historik. Sedan anmält blifvit att arbetena för uppgörande af förslag till ordnande af styrelsen och förvaltningen vid sjövapnets stationer så långt framskridit att antalet af den för stationstjenstgöringen erforderliga militärpersonal kunde med någon tillförlitlighet bedömas, fann k. m:t den 18 augusti 1871 för godt att anbefalla tillsättande af en komité för behandlingen af frågan om den lämpligaste organisationen af sjöförsvarets militärpersonal och i sammanhang dermed uppgörande af plan till fortgående öfningar af densamma. Komiterade, som tillförordnades genom generalorder den 2 oktober samma år, sammanträdde nästföljande 1 november och afgåfvo sitt betänkande den 27 januari 1872.

Den 10 december 1878 anmältes af chefen för sjöförsvarsdepartementet ett af honom utarbetadt förslag till förändrad organisation af sjöförsvarets militärpersonal och berördes i hans memorial äfven de punkter af komiterades betänkande som stodo i samband med sådana ämnen, hvilka blefvo föremål för k. m:ts framställning till samma riksdag. Protokollet för den 10 december utgör bilaga till statsverkspropositionen till 1873 års riksdag.

Minkomiten: Utlåtande den 14 februari 1872: Yttrande i fråga om beskaffenheten af minfartyg och minbåtar. Ang. minfartyg.

Förvaras bland handlingar till protokollet för sjöförsvarsärenden den 5 april 1872.

Komiterade: Se 1871, sid. 329.

Bilaga. En promemoria af komitéledamoten löjtnant C. Ekerman om iakttagelser i ämnet gjorda under en resa i England och Amerika.

Öfverdirektören vid mariningeniörstaten hade den 11 januari 1872 ingifvit yttrande öfver det af komitén uppgjorda program för minfartyg och minbåtar (se sid. 329 vid utlåtandet den 21 december 1871) och handlingarna i ärendet öfverlemnades till förnyad behandling af komitén.

Af militär-tekniska byrån afgafs utlåtande den 25 mars 1872.

Doctor Mårten Luthers lilla katekes med kort utveckling. (Underdånigt förslag, utarbetadt af dertill i nåder utsedde komiterade.) Ang. ny katekes.

Linköping 1872. XXI+68 sid. 8:o.

Komiterade: Biskopen E. G. Bring, ordf., professorn C. A. Hultkrantz, kontraktsprosten S. Brandell, kyrkoherden C. V. Charleville, rektorn C. L. Wåhlin.

Sekreterare: P. N. Kallander.

Enskilda meningar af Hultkrantz, Brandell och Wåhlin.

Historik. Kyrkomötet anhöll i skrifvelse n:r 13 den 1 oktober 1868, att k. m:t täcktes vidtaga tjenliga åtgärder för åstadkommande af en ny lärobok för den första religionsundervisningen. K. m:t anbefalte den 23 april 1869 komiterade att inkomma med förslag till en ny katekes. Komiterades förslag afgafs den 20 april 1872. I anledning af inkomna yttranden från domkapitlen m. fl. inkom komitén följande år (se sid. 337) med ett i vissa delar omarbetadt förslag, hvaröfver kyrkomötets yttrande inhämtades.

Underdånig skrifvelse till kongl. maj:t af den för missionsverksamhetens ordnande tillsatta komité. Ang. svenska kyrkans missionsverksamhet.

Stockholm 1872. 24 sid. 8:o.

Komiterade: Biskopen A. F. Beckman, kyrkoherden Frith. Grafström, professorn Carl Gustaf Malmström.

I komiterades skrifvelse ingår: Förslag till ordningsstadga för svenska kyrkans missionsverksamhet.

Historik. Med anledning af kyrkomötets anhållan i skrifvelse n:r 25 den 6 oktober 1868 uppdrog k. m:t den 29 april 1869 åt komiterade att efter in-

ledd förbindelse med den inom landet redan befintliga missionsverksamheten före nästa kyrkomöte till kungl. maj:t inkomma med förslag rörande en från den svenska kyrkan utgående verksamhet för evangeliets spridning bland icke kristna folk. Komiterades förslag afgafs den 24 april 1872, öfverlemnades till kyrkomötet, som i skrifvelse n:r 12 den 4 okt. 1873 afstyrkte komiterades förslag och hemställde om en författning i ämnet utarbetadt på vissa angifna grunder.

Läroverkskomitén. *Underdånigt betänkande och förslag afgifna den 23 juli 1872 af den för revision af gällande läroverksstadga och de särskilda, tid efter annan, meddelade föreskrifter rörande denna stadgas tillämpning i nåder förordnade komité.*

Stockholm 1872. sid.

Ingår i 1873 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Universitetskansleren grefve Henning Hamilton, ordf., generaldirektören N. J. Berlin, domprosten C. V. Linder, professorerna Sigurd Ribbing och C. A. Walberg, rektorerna Manfred M. Floderus och Ragnar Törnebladh, landtbrukaren G. Kolmodin.

Sekreterare: J. E. Wahlström.

Reservationer af: Hamilton, sid. 1—3; Berlin, sid. 4—8; Linder, sid. 9—22; Ribbing, sid. 23—67; Törnebladh, sid. 68—79; (Floderus, sid. 77); Kolmodin, sid. 80—97.

Bilagor. A 1—2. Antalet undervisningsämnen i läroverkets särskilda årsafdelningar enligt föregående k. förordningar och komiterades förslag.

B 1—4. Antalet läse- och öfningstimmar i läroverkets särskilda årsafdelningar enl. föregående k. förordningar och komiterades förslag.

C 1—D. Förslag till arbetsordningar.

E. Antalet obligatoriska skripta enligt föregående k. förordningar och komiterades förslag.

F 1—6. Förslag till fördelning af undervisningsskyldigheten vid de olika slagen af elementarläroverk.

G 1—2. Lärjungeantalet vid elementarläroverken 1869—71.

G 3. Antalet ynglingar, som undergått mogenhetspröfning å reallinien 1864—69.

H 1—4. Lärjungarne vid de olika slagen af elementarläroverk vårterminen 1870 under, i eller öfver normalåldern; efter läroverken.

I 1—4. Lärjungarne vid de olika slagen af elementarläroverk vårterminen 1870 under, i eller öfver normalåldern; klassvis.

K. Lärjungarnes antal och medelålder i öfre sjunde klassen vårterminen 1864—vårterminen 1870.

L 1. Medium af antalet lärjungar 1866—70 vid de fullständiga läroverken.

L 2. Folkmängd, läroanstalter, lärare och lärjungar i de olika stiften.

L 3. Folkmängd i förhållande till läroanstalter och lärare; stiftsvis.

L 4. Folkmängd i förhållande till lärjungar. Lärjungar i förhållande till lärare; stiftsvis.

L 5. Areal i förhållande till läroanstalter, lärare och lärjungar; stiftsvis.

M—6. Lärjungeantalet vid elementarläroverken och pedagogierna inom de särskilda stiften 1869—71 jemfördt med maximiantalet enligt komiterades förslag.

N 1—2, O 1—2. Förslag till undervisningsplaner och lärokurser.

Ur innehållet: Öfversigt af svenska skogslagstiftningens utveckling från år 1820, sid. 6—55.

Om öfveransträngning och mångläseri, sid. 55—90.

Skolans uppgift att grundlägga medborgerlig bildning samt förbereda för akademiska och tekniska studier, sid. 90—141.

Komiterades förslag omfatta:

Stadgar för rikets allmänna läroverk, med 8 bil. omfattande undervisningsplan, lärokurser och diverse formulär;

Stadga angående mogenhetspröfning vid rikets högre elementarläroverk (jemte betygsformulär).

Stadga angående profår för lärarebefattning vid statens elementarläroverk (jemte betygsformulär).

Historik. I anledning af riksdagens skrifvelse n:r 64 af den 13 maj 1870 angående en revision af gällande läroverksstadga tillförordnade k. m:t den 21 oktober 1870 komiterade med uppdrag att verkställa en revision af gällande stadga för rikets allmänna elementarläroverk och de särskilda tid efter annan meddelade föreskrifterna rörande samma stadgas tillämpning. Till de ursprunglige komiterade hörde äfven bruksegaren Hj. Petré, som emellertid erhöll entledigande den 14 februari 1871. Komiterade sammanträdde den 15 november 1870.

Betänkandet föredrogs den 3 januari 1873. K. proposition n:r 29 af af den 30 januari 1873 afläts angående förändrade anordningar i vissa delar af rikets elementarläroverk.

Betänkande afgifvet af den för de tre nordiska konungarikena anordnade myntkommission.

Ang. ett för de tre nordiska rikena gemensamt guldmyntsystem.

Stockholm 1873. 27 sid. 4:o.

Ingår i 1873 bihang 2 saml. 2 afdeln.*

* I samma bihang ingår det danska originalet, tryckt i København 1872. På en del af svenska upplagan står tillagdt ordet: »öfversättning.»

Komiterade: Konseljpresidenten grefve V. C. E. Sponneck, ordf., professorn J. G. Agardh, hypoteksbanksdirektören J. H. Andresen, professoren T. H. Aschehoug, grosshandlaren J. J. Ekman, finansministern C. E. Fenger, friherre C. Skogman, etatsrådet C. F. Tietgen.

Bilagor. I. Förslag till öfverenskommelse mellan de tre nordiska rikena om ett gemensamt på guld grundadt myntsystem.

II. För tillfället brukliga silfver-, brons- och kopparmynt i Sverige, Norge och Danmark.

Historik. Bankdirektören M. Getz var äfven komiterad å Norges vägnar. Kommissionens betänkande afgafs den 20 september 1872. Deröfver afgaf statskontoret utlåtande den 9 november samma år. Från norska och danska regeringarna framställdes förslag om ett fåtal ändringar. I norskt-svenskt statsråd den 20 samma månad i Kristiania beslöts vid ärendets föredragning att mellan de förenade rikena och Danmark skulle söka åstadkommas en konvention väsentligen grundad på kommissionens förslag. Genom k. proposition n:r 37 om antagande af ett nytt myntsystem den 28 februari 1873 framlades till svenska riksdagens godkännande den vid en konferens den 18 december samma år uppgjorda konvention.

Ang. beskattningen af hvitbetssockertillverkningen.

Underdånigt betänkande och förslag angående beskattningen af hvitbetssockertillverkningen i riket afgifvet den 28 september 1872 af dertill i nåder förordnad kommission.

Stockholm 1872. 52 sid. 4:o.

Ingår i 1873 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Öfverdirektören Knut Styffe, ordf., grosshandlaren J. Tranchell, professorn Johan Lang.

Ur innehållet: Hufvuddragen af de i vissa främmande länder för beskattning af hvitbetssockertillverkningen använda metoder, sid. 4—8.

Komiterade tillförordnades den 12 oktober 1871 för att afgifva utlåtande i fråga om lämpligaste grunden för beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket tillika med förslag till erforderliga reglementariska föreskrifter. Öfver betänkandet afgafs utlåtande af kommerskollegium den 13 december 1872. Ärendet föredrogs den 7 mars 1873. K. m:ts proposition n:r 44 den 28 mars 1873 om antagande af ett förslag till förordning om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket.

Ang. ny förordning om mantalsskrifningars förrättande m. m.

Underdånigt förslag till förordning om mantalsskrifningars förrättande m. m. afgifvet den 7 december 1872 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1872. 89 sid. 4:o.

Komiterade: Chefen för statistiska centralbyrån Fr. Th. Berg, ordf., hofrättsrådet H. G. von Gegerfelt, prosten H. A. Witt, vice häradshöfdingen Th. Berger, häradsskrifvaren F. Ekelund.

Sekreterare: Nils von Steyern.

Särskildt yttrande af: Fr. Th. Berg, innefattande närmare utveckling af komiténs åsigter angående ändamålsenligaste sättet att kontrollera fullständigheten och tillförlitligheten af de till mantalsskrifning lemnade uppgifterna rörande personalförhållanden.

Betänkandet innefattar förslag till: 1) ny förordning om mantalsskrifningars förrättande; 2) ändring i k. förordningen om fattigvården; 3) ändringar i k förordningen om kommunalstyrelse på landet; 4) ändringar i k. förordningen om kommunalstyrelse i stad; 5) ändringar i k. förordningen om landsting; 6) ändringar i k. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm; samt 7) ändringar i k. förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm.

Historik. Riksdagen anhöll i skrifvelse n:r 6 den 24 mars 1871, att k. m:t täcktes låta k. förordningen om mantals- och skattskrifningars förrättande den 20 juli 1861 undergå sådan omarbetning, att dess särskilda föreskrifter erhölle nödig klarhet och bestämdhet samt bragtes i öfverensstämmelse såväl sins emellan som med de förordningen berörande stadganden i författningarna angående dels kommunalstyrelse dels ock allmänna bevillningen, och derefter till riksdagen framlägga förslag till ny författning i ämnet. Genom k. bref den 21 december 1871 uppdrog k. m:t åt komiterade att omarbeta mantalsskrifningsförordningen i den af riksdagen angifna syftning äfvensom att afgifva förslag till de förändringar i andra författningar, som i sammanhang dermed kunde anses erforderliga.

Öfver betänkandet afgåfvos utlåtanden af kammarrätten den 11 december 1873 och landstatslöneregleringskomitén den 18 oktober 1875 samt ytterligare af kammarrätten år 1880.

Betänkande om lämpligaste konstruktionsgrunder för lavett och förställare till fältkanoner.

Ang. konstruktionen af lavett till fältkanoner.

Ingår i sammandrag i bihang till Artilleritidskrift för 1872 sid. 49 och följande.

Komiterade: Majoren G. Odencrantz, ordf., kaptenerna P. Fries, A. Ryding och friherre Hj. Palmstierna.

1873.

Ang. inom riket förekommande fosforsyrehaltiga mineralier och bergarter.

Underdånig berättelse öfver hittills utförda arbeten af komitén för undersökning af inom riket förekommande fosforsyrehaltiga mineralier och bergarter, afgifven den 22 april 1873, jemte föregående utlåtanden rörande denna undersökning af O. Torell och C. E. Bergstrand.

Stockholm 1873. 54 sid.+3 kartor. 8:o.

Komiterade: Professorerna Otto Torell, ordf., C. E. Bergstrand och G. Nordenström.

Ur innehållet. Skrifvelse 21 februari 1872 till chefen för civildepartementet af O. Torell (svar på en skrifvelse 11 januari 1872 med anmodan att afgifva utlåtande och förslag angående hvad från statens sida borde göras för att främja tillgodogörandet af inom riket och särskildt i Dalarne förekommande fosforförande lager), sid. 1—7.

Skrifvelse den 22 februari 1872 till densamma af densamme (angående svenska jordens förlust af fosforsyra genom export, med en af geologen A. Lindström upprättad tabellbilaga, utvisande svenska jordens förlust eller vinst genom öfverskjutande export af vissa angifna produkter åren 1861—70), sid. 8—9.

Skrifvelse den 7 februari 1872 till samme chef från C. E. Bergstrand (i anledning af remiss den 11 januari samma år med anhållan om yttrande angående förslag till åtgärders vidtagande från statens sida för att främja tillgodogörandet af inom riket och särskildt i Dalarne förekommande fosforsyreförande lager), sid. 10—13.

Bilagor. Litt. A. G. Nauckhoff, berättelse öfver apatitundersökningar vid Grängesbergs gruffält, sid. 30—32.

Litt. B. S. L. Törnquist, berättelse öfver fosforitundersökning i Dalarne, sid. 32—38.

Litt. C. M. Stolpe, berättelse öfver iakttagelser rörande fosfor-konglomeratet i Dalarne, sid. 39—40.

Litt. D. J. A. Wallin, utdrag ur anteckningar under geologisk resa i Vestergötland, Östergötland och Öland, sid. 40—41.

Litt. E. Analyser å fosforsyrade mineralier och bergarter m. m., sid. 42—54.

Kartbilagor. Öfversigtskarta öfver mellersta och södra Sverige, utvisande utbredningen af fosforsyrehaltiga bergarter samt färdiga eller under arbete varande jernvägar.

Geologisk kartskizz öfver Boda-dalen, enligt S. L. Törnqvists och M. Stolpes iakttagelser 1872.

Geologisk öfversigtskarta öfver Öland, grundad på J. A. Wallins iakttagelser 1872.

Till riksdagen afläts med anledning af Torells och Bergstrands ofvannämda skrifvelser k. propositionen n:r 21 af den 1 mars 1872 angående anslag för att befrämja tillgodogörandet af de inom riket förekommande fosforförande lager.

Betänkandet anmältes den 2 maj 1873.

Värderingsinstrument angående inlösen af Köping—Hults jernväg.

Ang. inlösen af Köping—Hults-jernvägen.

Förvaras i riksarkivet bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 25 april 1873.

Komiterade: Majoren A. Grafström, ordf., kaptenen Axel Lindgren, trafikchefen Harald Asplund, norske ingeniören Jonas Wessel, kamreraren Andrew Hollingworth.

Sekreterare: B. Tersmeden.

Reservation af: Hollingworth.

Bilagor. Litt. A—V. Diverse kalkyler och uppgifter.

Historik. Direktionen för Köpings—Hults jernvägsaktiebolag ingaf den 17 januari 1870 till styrelsen för statens jernvägstrafik ett erbjudande att på arrende eller genom försäljning öfverlåta banan till svenska staten. Genom skrifvelse den 22 juni 1870 förklarade k. m:t, att frågan under dåvarande förhållanden icke kunde till någon k. m:ts åtgärd föranleda. I skrifvelse den 13 januari 1873 hemställde styrelsen för statens jernvägstrafik, att k. m:t måtte föreslå direktionen för nämda jernväg att låta genom en komité uppskatta värdet af densamma. K. m:t beslöt den 30 samma månad i enlighet dermed. Bland komiterade representerade Wessel och Hollingworth bolaget. Protokollen vid komiterades sammanträden den 21 mars—21 april samma år äfvensom utlåtande af styrelsen för statens jernvägstrafik af den 24 april samma år förvaras vid akten, som är daterad den 21 april samma år. Ärendet föredrogs den 25 april 1873. K. proposition n:r 57 samma dag om anvisande af medel till inlösen för statens räkning af sagda bana blef icke af riksdagen bifallen.

Doktor Mårten Luthers lilla katekes med kort utveckling. (Underdånigt förslag, utarbetadt och öfversedt af dertill i nåder utsedde komiterade).

Ang. ny katekes.

Linköping 1863, XLIV+70 sid. 8:o.

Komiterade etc. se 1872 sid. 331.

Bilaga. Litt. A. Öfversigt öfver de allmänna omdömen om katekesförslaget, som blifvit uttalade i deröfver afgifna utlåtanden.

Detta förslag afgafs den 5 maj 1873. Kyrkomötets skrifvelse n:r 15 den 7 oktober 1873.

Artillerikomitén:

Ang. undervisningsväsendet vid artilleriregementena.

1. *Utlåtande angående ifrågasatta förändringar af undervisningsväsendet vid artilleriregementena.*

Ingår i utdrag uti Artilleritidskrift för 1873 sid. 212 och följande.

Komiterade: Majoren G. R. Silfversvärd, ordf., kaptenerna O. C. Sylvan, T. H. M. A. Wennerholm och F. A. Ullén.

Reservationer af: Sylvan och Ullén.

Utlåtandet afgafs den 18 augusti 1873.

Ang. pansarbrytande kanoner.

2. *Utlåtande angående ifrågasatta ändringar i konstruktionen af pansarbrytande kanoner.*

Ingår i utdrag i Artilleritidskrift för 1873 sid. 164 och följande.

Komiterade: Majoren C. E. af Klercker, ordf., kaptenerna P. Fries, O. C. Sylvan och E. O. Åqvist.

Ang. ny kyrkolag och nya kyrkostadgar.

Förslag till kyrkolag och kyrkostadgar jemte underdånigt betänkande och motiver, afgifna den 2 oktober 1873 af den för revision af 1686 års kyrkolag i nåder förordnade komité.

Stockholm 1873. XXII+321. 4:o.

Ingår i 1879 bihang 2 saml. 2 afdeln. 1 bandet.

Komiterade: F. d. statsrådet grefve Henning Hamilton, ordf., erkebiskopen A. N. Sundberg, biskopen P. Genberg, biskopen W. Flensburg, riksarkivarien J. J. Nordström, kontraktsprosten P. J. Emanuelsson.

Sekreterare: J. M. Sjögren.

Reservationer af: P. Genberg, sid. 211—212; J. J. Nordström, sid. 213—321.

Ur innehållet: Tabell öfver de särskilda författningar som borde upphäfvas, derest komiterades förslag till kyrkolag och kyrkostadgar blefve antagna, sid. XIII—XXII.

Komiterades förslag utgjordes af: I. Förslag till kyrkolag med dertill hörande särskilda lag angående kyrkostämma i Stockholm;

II. Förslag till följande kyrkostadgar rörande a) prestexamen, b) pastoralprof, c) ansökningar till presterliga tjenster, d) prestval,

e) ansökningar till klockare-, organist- och kyrkosångaretjenster, f) garnisonsförsamlings medlemmar, g) ringning med kyrkoklockor, h) edsformulär för ecklesiastike embets- och tjenstemän.

Historik. Genom skrifvelse den 3 oktober 1868 (n:r 19) anhöll kyrkomötet med afseende å behofvet af den gällande kyrkolagens omarbetning, att k. m:t måtte till en början låta ombesörja revision af den ecklesiastika rättegångsordningen och de presterliga befordringslagarna. K. m:t beslöt den 5 januari 1869 att uppdraga åt en komité att ombesörja en revision af 1688 års kyrkolag dervid görande början med ofvan nämda afdelningar och så snart någon af dessa vore färdig inkomma med förslag derom. Genom särskilda kungl. bref den 5 januari 1869 och 1 oktober 1872 förordnades komiterade. På skäl anförda i komiterades skrifvelse den 5 november 1869 ansåg komitén sig böra i ett sammanhang utarbeta förslagen till dessa och öfriga delar af kyrkolagen.

Öfver komiterades förslag afgåfvos utlåtanden från domkapitlen och högsta domstolen. K. m:t öfverlemnade till 1878 års kyrkomöte förslag till förordningar angående tillsättning af presterliga tjenster samt angående förbrytelse af prest och om laga domstol i sådana mål. Kyrkomötet godkände genom skrifvelse den 30 september och 7 oktober författningsförslagen med vissa ändringar. K. m:t hörde ytterligare högsta domstolen och godkände de af kyrkomötet vidtagna förändringar samt framlade derefter för riksdagen genom k. proposition n:r 2 af den 30 december 1878 samma författningsförslag.

Högsta domstolens utlåtanden afgåfvos den 25 januari 1878 samt den 26—27 november samma år samt äro bifogade nyssnämda k. proposition. Ärendet föredrogs på justitiedepartementets föredragning den 12 juli och den 11 oktober 1878.

Underdånigt komitébetänkande med förslag till vissa förändringar i formulären för folkskolestatistiken, afgifvet den 11 oktober 1873. *Ang. formulär för folkskolestatistiken.*

(Öfvertryck) 22 sid. + 2 tab. folio.

Komiterade: Kontraktsprosten Elof Qviding, folkskoleinspektören lektor G. V. Schotte, seminarierektorn Chr. L. Anjou.

Sekreterare: Revisorn Vilh. Bernhard Beskow.

Bilagor. A—B. Uppgifter angående folkskoleundervisningen i pedagogiskt och ekonomiskt hänseende med tillhörande erinringar.

Komiterade förordnades genom k. bref den 26 september 1872 att uppgöra förslag till möjligen erforderliga förändringar i de jemlikt cirkuläret den 24 februari 1865 fastställda formulär för skolrådens berättelser samt till planen för uppställningen af den allmänna folkskolestatistiken. Betänkandet remitterades till domkapitlen och folkskoleinspektörerna.

Ang. åtskilliga läroverks förening med teknologiska institutet.

Underdånigt betänkande och förslag angående åtskilliga läroverks förening med teknologiska institutet och bildandet af en teknisk högskola; afgifvet den 4 november 1873 af dertill i nåder utsedde komiterade.

Stockholm 1873. 204 sid.

Ingår i 1874 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade m. m. se 1874 sid. 350.

Ur innehållet: Redogörelse för utvecklingen och anledningen af ifrågavarande läroanstalter, sid. 8—41.

Bilagor. Uppgifter om organisation och undervisningsplan vid några polytekniska skolor i utlandet, sid. 3—65.

Uti skrifvelsen den 8 maj 1872 n:r 16 anhöll riksdagen, att k. m:t måtte utreda behofvet och möjligheten af en ombildning och förening af teknologiska institutet, krigshögskolan, skogsinstitutet, farmaceutiska institutet och undervisningen för landtmätare till en teknisk högskola. Komitén, som tillsattes den 7 juni 1872, började sina arbeten den 28 september 1872.

Utlåtanden af teknologiska institutet, sundhetskollegiet, styrelsen för farmaceutiska institutet, apotekaresocieteten, landtmäteristyrelsen, kgl. skogsstyrelsen, skogsinstitutet, akademien för de fria konsterna, brukssocieteten, se:

Afgifna utlåtanden öfver komiterades underdåniga betänkande och förslag angående åtskilliga läroverks förening med teknologiska institutet och bildande af en teknisk högskola.

Stockholm 1874.

Ingår i 1875 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Ang. en pedagogisk undervisningsanstalt för elementarlärare.

Betänkande och förslag till inrättande af en pedagogisk undervisningsanstalt för elementar-lärare, afgifvet den 13 december 1873 af den dertill utsedde komité.

Stockholm 1874. 81 sid. 4:o.

Ingår i 1874 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Professorn C. T. Odhner, rektorerna G. F. Gilljam och M. M. Floderus, lektorerna Ernst G. Olbers, O. Svahn, och E. F. Gustrin.

Ur innehållet: Öfversigt och granskning af dittills vidtagna åtgärder för praktisk utbildning af blifvande elementarlärare uti Tyskland, Schweiz, England, Holland, Norge och Danmark, Frankrike och Belgien, Amerikas Förenta Stater, Ryssland, Finland samt Sverige, sid. 4—31.

Bilagor. Litt. A—J. Tabeller etc. till belysande af komiténs förslag.

Historik. Genom skrifvelse den 12 juli 1873 kallade statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet komiterade att deltaga i öfverläggning

rörande åtskilliga läroverksfrågor och gaf dem efter afslutandet af denna öfverläggning särskildt i uppdrag att utarbeta förslag till inrättande af en anstalt för blifvande elementarlärares praktiska utbildning. Komiterade sammanträdde den 11 juli samma år. I statsverkspropositionen till 1878 års riksdag begäres anslag till en pedagogisk undervisningsanstalt i enlighet med komiterades förslag.

Ang. reglering af häradshöfdingarnes löneförmåner.

Underdånigt betänkande med förslag till reglering af häradshöfdingarnes löneförmåner, afgifvet den 5 december 1873 af i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1873. 46 sid.

Ingår i 1874 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Justitieombudsmannen N. A. Fröman, revisionssekreteraren Aug. Östergren, häradshöfdingarne Rich. Carlén och J. M. Lindgren, hemmansegaren Liss Ol. Larsson.

Särskilda meningar af: A. Östergren, sid. 32—37; L. O. Larsson, sid. 37—38; två tabellbilagor till Östergrens reservation, sid. 39—44.

Riksdagen anhöll 1868 genom skrifvelser n:r 71 och 83 om undersökning angående möjligheten att afskaffa aflöningssättet medelst expeditionslösen eller andra sportler och att indraga de åt civile embets- och tjenstemän anslagna boställen. Komiterade förordnades genom k. bref den 19 augusti 1873 att utarbeta och afgifva förslag till ny reglering af häradshöfdingarnes löneförmåner. Komiterade sammanträdde den 26 samma månad. K. m:ts proposition n:r 8 den 30 december samma år med förslag till ny reglering af häradshöfdingarnes löneförmåner.

Ang. pensionering af enkor och barn efter prestmän och elementarlärare.

1. *Underdånigt betänkande angående pensionering af enkor och barn efter prestmän och elementarlärare jemte förslag till pensionsreglementen, afgifvet af den dertill i nåder förordnade komité.*

Stockholm 1873. 90 sid. 4:o.

Komiterade: Domprosten A. F. Sondén, kontraktsprosten H. A. Witt, lektorn F. V. Hultman.

Sekreterare: Adolf Sondén, kateket.

Bilagor. A—D. Diverse beräkningar.
E. Reglementsförslag.
Tab. I. Presterskapets löner sådana de blifvit af k. m:t vid löneregleringarnas fastställande i pengar beräknade.
Tab. II—V. Diverse kalkyler.

Komiterades förslag till reglementen utgöras af: 1) Förslag till reglemente för svenska presterskapets enke- och pupillkassa; 2) Förslag till reglemente för lärarnes vid elementarläroverken i riket enke- och pupillkassa.

Historik. Det af 1846 års komiterade uppgjorda förslaget (se sid. 204) om pensionsinrättningar inom hvarje stift hade icke befunnits lämpligt att utföra. Vid 1862—63 årens riksdag uppgjordes af presteståndet två alternativa förslag. Innan dessa emellertid hade hunnit pröfvas af k. m:t, hade tillämpningen af den kungl. förordningen af den 11 juli 1862 angående reglering af presterskapets löneinkomster gjort en omarbetning nödig, hvarför k. m:t den 8 november 1872 uppdrog åt en komité att efter tagen kännedom om de yttranden, hvilka afgifvits angående presterskapets förslag, taga denna angelägenhet under ompröfning.

Ang. pensionering af enkor och barn efter svenska ecklesiastikstaten.

2. *Förnyadt underdånigt betänkande angående pensionering af enkor och barn efter svenska ecklesiastikstaten jemte förslag till pensionsreglementen, med anledning af inkomna anmärkningar afgifvet af den dertill i nåder förordnade komité.*

Stockholm 1873. XI+40 sid 4:o.

Ingår i 1874 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Bilagor. Tab. I—V. Diverse beräkningar.

Komiterade afgåfvo förslag till: 1) Reglemente för svenska ecklesiastikstatens enke- och pupillkassa; 2) Reglemente för presterskapets enke- och pupillkassa; 3) Reglemente för elementarlärarestatens i riket enke- och pupillkassa.

Historik. Från ecklesiastikdepartementet öfverlemnades till komiterade de utlåtanden, hvilka afgifvits såväl af vederbörande presterskap och elementarlärare som af konsistorierna, Stockholms skoldirektion och direktionerna för nya elementarskolan och för lärarinneseminariet i Stockholm öfver komiterades föregående betänkande. Med anledning deraf afgåfvo komiterade ofvanstående förnyade betänkande.

Båda förslagen öfverlemnades till kyrkomötet, som i skrifvelse den 7 oktober (bifogad följande kgl. prop.) godkände det första alternativet. K. prop. (n:r 19) den 9 januari 1874 angående bidrag till en pensionsanstalt för enkor och barn efter prester och elementarlärare.

Poignant, ang. nybyggen i de norrländska länen.

Poignant, E., Förslag till författningar angående nybyggen i de norrländska länen och åboombyten i krono-hemman och andra lägenheter.

Stockholm 1873. 22 sid. 4:o.

De af revisionssekreteraren Poignant den 22 november 1873 afgifna författningsförslag utgöras af: 1) Förslag till stadga angående nybyggen i de norrländska länen; 2) Förslag till förordning om åboombyten å kronohemman och andra lägenheter.

1874.

Betänkande angående frågan om fyr- och båkmedlens användande till beredande af större lättnad i skyldigheten att taga lots.

Ang. fyr- och båkmedlens användande till beredande af större lättnad i skyldigheten att taga lots.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 5 juni 1874. *Tryckt* i transsumt som bil. B. å sid. 54 o. f. uti Transsumt af lotsstyrelsens underdåniga betänkande den 22 december 1875 angående lots och fyrinrättningens ombildning.

Stockholm 1876. 4:o.

Komiterade: Lotsdistriktscheferna C. V. B. J. Forsell och friherre C. von Otter, lotsfördelningschefen Ad. Zielfelt.

Bilagor. N:r 1. Jemförelse mellan lotsbetjeningens nuvarande och af komiterade föreslagna underhåll och ställning.

N:r 2. Jemförelse mellan gällande lotstaxor och af komiterade föreslagna lokaltaxor.

N:r 3. Förslag till lotstaxa för Stockholms lotsfördelning.

N:r 4. 1872 års lotsafgifter beräknade dels efter gällande taxor och förordningar och dels efter de af komiterade föreslagna lokaltaxor.

Historik. Komiterade erhöllo den 21 juni 1872 i uppdrag att under ledning af chefen för sjöförsvarsdepartementet verkställa undersökning och uppgöra det förslag, som blefve erforderligt för bedömands af frågan huruvida icke en del af öfverskottet å fyr- och båkmedlen lämpligen borde användas för bestridande af de kostnader, hvilka kunde föranledas af medgifvandet af större lättnad i skyldigheten att taga lots. Komiterades betänkande afgafs den 20 januari 1874.

1. *Underdånigt yttrande öfver inom generalstaben utarbetadt förslag till grunder för ny härordning, afgifvet den 14 april 1874 af dertill i nåder förordnade komiterade.*

Ang. grunder för ny härordning.

Stockholm 1874. 88+XXXIII+4 opaginerade sid.+1 karta. 4:o.

Utgör äfven bilaga till nedannämda k. proposition.

Komiterade: Förre statsrådet generallöjtnanten J. M. Björnstjerna, ordf., generallöjtnanten G. R. Abelin, generalmajorerna E. M. af Klint och kavalleriinspektören grefve C. M. Björnstjerna samt J. H. Rosensvärd och grefve C. S. A. Lagerberg, t. f. generalfälttygmästaren öfversten friherre C. V. G:son Leijonhufvud, öfversten A. Th. Vijkander, öfverstlöjtnanten E. Th. Morén.

Sekreterare: Kaptenen friherre Axel Rappe, med biträde af kaptenen A. A. Thorén.

Reservation af R. Abelin, sid. 83—88.

Bilagor. Litt. A—G. (Till största delen i tabellform) utgöras af förslag beträffande landets militära indelning, härens förläggning, personalen m. m.; kartan utvisar de föreslagna fördelningarnas och fotfolksregementenas områden.

Komitén förordnades i anledning af riksdagens skrifvelse n:r 74 den 24 maj 1873 genom k. bref den 3 oktober 1873. Då öfverste C. R. Ljungberg af sjukdom hindrades deltaga i komiténs arbeten, ingick i hans ställe Morén. I komiténs arbeten skulle enligt ofvannämda bref deltaga dåvarande expeditionschefen friherre C. J. H. Raab och enligt ett senare förordnande expeditionschefen kommendörkaptenen friherre B. O. Stackelberg i frågor, som egde sammanhang med sjövapnet och särskildt hvad anginge anskaffning af manskap för flottans behof. Komitén sammanträdde 14 oktober 1873. Betänkandet föredrogs den 16 januari 1875. K. m:ts proposition samma dag n:r 18 med förslag till lagar angående allmänna värnpligten, härordningen etc.

Innan k. m:t till riksdagens pröfning öfverlemnade det af komiterade granskade förslaget till ny härordning, fick chefen för generalstaben i uppdrag att uppgöra ett öfvergångsförslag. Detta granskades af komiterade, som ansåg sig böra uppgöra ett annat öfvergångsförslag (se sid. 355 angående betänkandet af den 2 mars 1875). K. m:t godkände emellertid intetdera, utan chefen för generalstaben befaltes utarbeta ett nytt, hvilket afgafs den 8 december 1877 och utgör bilaga till k. m:ts proposition n:r 15 vid 1877 års riksdag.

Ang. förslag till värnpligtslag.

2. *Betänkande angående granskning af uppgjordt förslag till värnpligtslag.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 16 januari 1875.

Reservation af Stackelberg.

Detta uppdrag meddelades komiterade genom skrifvelse den 9 oktober 1874. Betänkandet anmältes ofvannämda dag.

K. proposition, se här ofvan.

Ang. sjöförsvarets grundande på allmän värnpligt.

Underdånigt betänkande angående ordnandet af ett på allmän värnepligt grundadt sjöförsvar; afgifvet af dertill i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1874. 79 sid. 4:o.

Utgör äfven bilaga till nedannämda k. proposition.

Komiterade: Konteramiralen C. A. Sundin, ordf., öfverstlöjtnanten friherre B. O. Stackelberg, kommendörkaptenerna C. G. Lindmark, J. Peyron och friherre F. O. von Otter.

Sekreterare: P. H. Hedenblad.

Reservation af: von Otter, sid. 47—57.

Tabeller. N:r 1—1a. Utvisande behofvet och fördelningen af stambefäl och förhandsmän vid flottan.

N:r 1b. Besättningslista för flottans egande och under byggnad varande strids-fartyg samt föreslagna skolfartyg.

N:r 2—3. Beräkningar angående flottans öfningar.

N:r 4. Personalens aflöning och underhåll.

N:r 5. Flottans årliga kostnad.

Historik. Sedan med anledning af riksdagens skrifvelse n:r 74 den 24 maj 1873 angående försvarsväsendets ordnande k. m:t uppdragit åt chefen för landtförsvarsdepartementet att låta uppgöra nytt förslag till härordning hvilande på utsträckt allmän värnpligt och indelningsverkets successiva upphörande och sedan ett dylikt förslag blifvit utarbetadt och öfverlemnadt till granskning af en komité, fann k. m:t för godt att genom k. bref den 19 december 1873 uppdraga åt en komité utarbetandet af förslag jämväl till sjöförsvarets ordnande på hufvudsakligen enahanda grunder med iakttagande af de afvikelser, som af detta försvars egendomligheter betingades. Komiterade sammanträdde den 17 januari 1874. Deras betänkande afgafs den 16 april samma år. K. m:ts proposition n:r 19 den 16 januari 1875 angående grunder för ordnandet af flottans personal m. m.

Betänkande och förslag till ny grufvestadga afgifna den 25 april 1874 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Ang. ny grufvestadga.

Stockholm 1874. 148 sid. 4:o.

Ingår i 1884 bihang 2 saml. 2 afd. 1 band.

Komiterade: Förre statsrådet Pehr von Ehrenheim, ordf., revisionssekreteraren A. V. Åbergsson, bergmästaren Anton Sjögren, professorn Th. Rabenius, vice häradshöfdingarne J. A. Åstrand och Rob. Ödmansson, bruksegaren Nils Sundin.

Sekreterare: J. A. Freding.

Ur innehållet: Öfversigt af svenska grufvelagstiftningens utveckling från äldre tider, sid. 2—4.

Framställning af hufvuddragen i franska, österrikiska, preussiska, sachsiska, engelska, norska och finska grufvelagstiftningen, sid. 4—14.

Reservation af: v. Ehrenheim, sid. 100—102; Sundin, sid. 102; Ödmansson, sid. 102—147; Åstrand, sid. 147—148.

Historik. Sedan riksdagen i skrifvelse n:r 74 den 13 maj 1872 anhållit att k. m:t täcktes dels taga i öfvervägande möjligheten af inmutningsrättens i fråga om stenkol upphäfvande eller begränsande och dels låta i öfrigt omarbeta gällande grufstadga af den 12 januari 1855 i syfte att förekomma missbruk af inmutningsrätten till men så för jordbruket som bergsbruket, utfärdade k. m:t i anledning deraf den 24 maj 1872 kungörelse angående förbud tills vidare mot utfärdande af mutsedlar å stenkolsfyndigheter samt uppdrog den 24 augusti samma år åt en komité att afgifva förslag till de nya eller förändrade stadganden i ämnet som kunde finnas tjenliga.

Ärendet anmältes den 4 januari 1882, hvarvid chefen för civildepartementet förklarade sig på anförda skäl icke kunna tillstyrka antagande af vare sig det af komiterade uppgjorda eller annat förslag till grufvestadga som grundade sig på inmutningsrättens bibehållande, utan hade derför låtit uppgöra ett nytt förslag till förordning om grufvor bygdt på grundsatsen att inmutning icke vidare skulle ega rum. Den 12 januari 1884 anmältes ett nytt förslag till grufvestadga uppgjordt med biträde af särskildt tillkallade sakkunniga personer. Se vidare k. propositionen n:r 2 af samma dag med förslag till förnyad grufvestadga.

Öfver betänkandet blefvo följande utlåtanden afgifna:

Underdånigt utlåtande, afgifvet af kongl. maj:ts och rikets kommers-kollegium den 30 december 1878, öfver särskilde kommitterades underdåniga betänkande och förslag till ny grufvestadga.

Stockholm 1879. 108 sid. 4:o.

Ingår i ofvannämda bihang.

Hushållnings-sällskapens och kongl. maj:ts befallningshafvandes i Christianstads, Malmöhus och Hallands län utlåtanden öfver det af utsedde komiterade den 24 augusti 1874 afgifna betänkande och förslag till ny grufvestadga.

Stockholm 1875.

Högsta domstolens utlåtande af den 13 maj 1881 är tryckt som bil. till nedannämda k. proposition.

A. Anderson, ang. grundskatterna.

Anderson, Albert, Betänkande angående sättet och vilkoren för grundskatternas samt rustnings- och roterings-besvärens afskrifning. Efter nådigste förordnande afgifvet den 15 september 1874.

Stockholm 1874 94 sid.+30 tabellbilagor. 4:o.

Ingår i 1887 bihang 2 saml. 2 afd.

Bilagor. Tabell n:r 1. Sammandrag öfver räntor, kronotionde och skatteköpeskillingar för de jemlikt k. kungörelsen den 4 februari 1811 med flere om rekognitionsskogar utfärdade författningar skattlagde och emot erläggande af 6 års räntor efter kronovärde till skatte försålda rekognitions-skogshemman.

Tabell n:r 2. Sammandrag öfver räntor och skatteköpeskillingar för de med tillämpning af rikets ständers skrifvelse den 13 juni 1818 skattlagda och till den högstbjudande försålda kronoskogar.

Tabell n:r 3. Sammandrag öfver räntor och skatteköpeskillingar för de jemlikt k. bref den 16 mars 1824 kungjordt genom kammarkollegii cirkulärbref den 14 april samma år skattlagde och till den högstbjudande försålda kronoskogar.

Tabell n:r 4. Sammandrag öfver räntorna å sådana öfverloppsmarker i de norra länen, hvilka såsom icke användbara till kronoparker blifvit under skattemansrätt försålda jämte erlagd köpeskilling.

Tabell n:r 5. Sammandrag öfver sådana räntor å fisken hvilka jämlikt k. bref den 22 mars 1850 blifvit under skattemannarätt försålda jämte erlagd skatteköpeskilling.

Tabell n:r 6 Sammandrag öfver räntor och kronotionde å sådana staten förr tillhöriga hemman och lägenheter, som på grund af särskilda för hvarje hemman eller lägenheter meddelade föreskrifter blifvit försålda med förbindelse för köparen att framgent utgöra ränta.

Tabell n:r 7. Sammandrag öfver skogsräntor åsatta mark som i ersättning för stockfångst tilldelats sågverk i de norra länen.

Tabell n:r 8. Sammandrag öfver räntor å sådana slåtter- och betesiägenheter samt strömfall med tillhörande utmål, hvilka jämlikt k. förordningen angående afvittring i Jämtlands län af den 8 december 1820 och i Vesternorrlands, Vesterbottens och Norrbottens län den 10 februari 1824 blifvit till enskildes begagnande tills vidare upplåtna.

Tabell n:r 9. Sammandrag öfver räntan af jord å landet enligt 1872 års kronoräkenskaper.

Tabell n:r 10. Sammandrag öfver räntan af städernas jord enligt dito.

Tabell n:r 11—12. Sammandrag öfver frälseräntor af hemman och lägenheter af skattefrälse samt frälseskatte natur.

Tabell n:r 13—14. Sammandrag öfver kronotionden af jord å landet samt af städernas jord enligt 1872 års kronoräkenskaper.

Tabell n:r 15. Sammandrag öfver ordinarie båtsmansroteringen för städerna och köpingarna äfvensom erlagda vakansafgifter 1864—73.

Tabell n:r 16. Sammandrag öfver nya ordinarie roteringen i riket äfvensom derför belöpande vakansafgift enligt medeltalet af 1864—73 årens markegångspris å vakansafgiften för soldat- eller båtsmansrote.

Tabell n:r 17. Jemförelsetabell öfver rust- och rotehållares brukningskostnad för en kvadratref åker äfvensom öfver behållen afkastning af en kvadratref åker och af en kvadratref äng och hagmark.

Tabell n:r 18. Tabell öfver de vid beräkning af rustnings och roteringskostnaderna antagna prisbestämmelser å en del prestationer.

Tabell n:r 19. Sammandrag öfver rustningskostnaderna vid rusthållskavalleriet äfvensom rusthållarnes åtnjutna understöd.

Tabell n:r 20. Sammandrag öfver rustningskostnaderna vid rusthållsinfanteriet äfvensom rusthållarnes åtnjutna understöd.

Tabell n:r 21. Sammandrag öfver roteringskostnaderna vid Jämtlands hästjägarekår äfvensom rusthållarnes åtnjutna understöd.

Tabell n:r 22. Sammandrag öfver roteringskostnaderna vid roterade infanteriet äfvensom rusthållarnes åtnjutna understöd.

Tabell n:r 23. Sammandrag öfver kostnaderna för båtsmansrustningen äfvensom rusthållarnes åtnjutna understöd.

Tabell n:r 24. Sammandrag öfver kostnaderna för båtsmansroteringen.

Tabell n:r 25. Sammandrag öfver presterskapets utlagor.

Tabell n:r 26. Sammandrag öfver 1873 års taxeringslängder för landet öfver 2:a artikelns bevillning för fast egendom samt för inkomst af kapital och arbete äfvensom tredje artikelns bevillning för frälseegendomar.

Tabell n:r 27. Sammandrag öfver 1873 års taxeringslängder för städerna öfver 2:a artikelns bevillning för fast egendom samt för inkomst af kapital och arbete.

Tabell n:r 28. Sammandrag af kammarkollegii 1864—73 fastställda skatteläggningar å jord med undantag för rekognitionsskogar samt mark till den högstbjudande försåld.

Tabell n:r 29. Tabell utvisande kostnaden i medeltal för hvarje rusthåll eller rote enligt vissa grunder.

Tabell n:r 30. Uppgift å medeltalet af medelmarkegångsvärden å vissa persedlar i markegångstaxorna för 1864—73.

Historik. Riksdagen anhöll i skrifvelse n:r 74 den 24 maj 1873, att k. m:t täcktes under förutsättning att en ny organisation af landets försvarsväsende, grundad på en vidsträcktare tillämpning af allmän värnpligt blefve af konung och riksdag antagen, i sammanhang med förslag till sådan organisation föreslå stadganden, genom hvilka efter måttstock af 3 proc. i årlig afskrifning ej mindre rustnings- och roteringsbesvären med deraf härflytande kostnader komme att efter hand minskas och slutligen försvinna, än äfven grundskatterna upphöra, mot det att jordbruksfastighet åsattes bevillning efter samma grunder som gälde för annan fastighet. Med anledning deraf lemnade k. m:t den 26 september 1873 kammarrådet A. Anderson, hvilken under tiden den 12 juni—16 oktober 1874 hade förordnande som expeditionschef i finansdepartementet, i uppdrag att afgifva betänkande och förslag ej mindre huruledes grundskatter samt rustnings- och roteringsbesvären borde afskrifvas än ock beträffande de åtgärder i öfrigt som genom en sådan afskrifning föranleddes äfvensom att insamla och utarbeta de statistiska uppgifter och öfversigter som kunde tjena till frågans belysning.

I ofvannämda bihang ingår:

Underdånigt utlåtande, afgifvet den 22 februari 1875 af arméförvaltningen, förvaltningen af sjöärendena, kammarkollegium och statskontoret öfver kammarrådet A. Andersons betänkande angående sättet och vilkoren för grundskatternas samt rustnings- och roteringsbesvärens afskrifning.

Stockholm 1875. 24 sid. 4:o.

Ang. statuter för universiteten i Upsala och Lund.

Förslag till statuter för universiteten i Upsala och Lund jemte underdånigt betänkande med motiver, afgifna den 12 oktober 1874 af den under den 13 mars samma år i nåder förordnade komité.

Upsala 1875. 118 sid. 4:o.

Komiterade: Erkebiskopen A. N. Sundberg, ordf., professorerna C. A. Cornelius, C. B. Mesterton, E. Walmstedt, C. J. Sahlin, E. V. Nordling, Axel Möller, C. F. Nauman, Gustaf Ljunggren, grefve C. K. Hamilton och C. Olbers.

Sekreterare: E. R. Henschen.

Reservationer af: Walmstedt, sid. 99—100; Sahlin, sid. 101—104; grefve Hamilton, sid. 105—117; Olbers, sid. 118.

Komiterades förslag afse: 1) statuter för universiteten i Upsala och Lund 2) stadga rörande examina inför filosofiska fakulteten 3) stadga rörande civila embetsexamina vid universiteten 4) stadga rörande prestbildningen vid universiteten 5) angående en praktisk tjenstgöringskurs och derpå följande pröfning utom universitetet för tillträde till domareembeten.

Historik. Genom k. bref af den 31 oktober 1873 anbefalde k. m:t kanslersembetet för universiteten i Upsala och Lund att inkomma med förslag till den ändring i universitetsstatuterna att vid tillsättandet af lediga professurer sökandenas meriter skulle af sakkunnige män bedömas. Uti sitt memorial den 5 februari 1874 med anledning deraf hemstälde emellertid kanslersembetet, att k. m:t täcktes förordna en komité bestående af personer tillhörande universitetens särskilda fakulteter och med uppdrag att afgifva utlåtande rörande af behofvet påkallade förändringar i universitetsstatuterna och gällande examensstadgar. I anledning deraf förordnade ock k. m:t den 13 mars en komité bestående af erkebiskopen och prokansleren för universitetet i Upsala såsom af k. m:t förordnad ordförande samt af professorer två från den filosofiska och en från hvardera af de öfriga fakulteterna vid rikets båda universitet, utsedde af universitetskansleren i samråd med komiténs ordförande. Komitén erhöll i uppdrag att afgifva de i ofvan omförmälda k. bref infordrade underdåniga förslag rörande tillsättning af professors- och adjunktstjenster vid universiteten med tillåtelse att jämväl göra framställning rörande de ändringar i andra delar af universitetsstatuterna, hvilka komitén med anledning af sina förslag kunde finna nödiga eller ändamålsenliga.

Betänkandet remitterades till universitetets kansler och vederbörande samt till Stockholms konsistorium och domkapitlen (utom i Upsala och Lund) rörande prestbildningen.

Förnyade statuter för universiteten den 10 januari 1876.

Förslag till stadga för rikets allmänna läroverk, afgifvet den 22 december 1874 af utsedde komiterade. *Ang. stadga för allmänna läroverken.*

Stockholm 1875. 114 sid. 4:o.

Komiterade: Professorerna C. T. Odhner och S. G. Cavallin, rektorerna G. F. Gilljam, J. A. Drysén och M. M. Floderus, lektorn O. Svahn, Ivar A. Lyttkens.

Reservation af Drysén, sid. 111—114.

Komiterade tillförordnades den 22 augusti 1874. Stadga för allmänna läroverken den 1 november 1878.

Ang. den lägre tekniska undervisningen.

Underdånigt betänkande och förslag angående den lägre tekniska undervisningen i riket afgifvet den 21 november 1874 af dertill i nåder utsedde komiterade

Stockholm 1874.

Ingår i 1876 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Förre statsrådet F. F. Carlson, ordf., byråchefen friherre A. H. Fock, professorerna Er. Edlund, G. R. Dahlander och V. Eggertz, arkitekten E. A. Jacobson.

Ur innehållet: Redogörelse för de svenska tekniska elementarskolornas uppkomst och utveckling, sid. 11—30; uppgifter om tekniska elementarskolor i Preussen, Bäjern, högre slöjdskolan i Chemnitz, slöjdskolan i Frankrike, sid. 67—88; redogörelse för i Belgien, Württemberg, Bayern och England vidtagna åtgärder för befrämjande af tekniska afton- och söndagsskolorna, sid. 92—111; uppgifter angående befintliga tekniska arbetareskolorna i Sverige, sid. 111—129; redogörelse för tekniska afton- och söndagsskolan i Eskilstuna, sid. 148—153; Chalmerska slöjdskolan i Göteborg, sid. 157—173; de lägre bergsskolorna i Filipstad och Falun, sid. 210—217, väfskolan i Borås, sid. 227—228.

I skrifvelse den 6 december 1872 gjorde kommerskollegium framställning till k. m:t om vidtagande af åtgärd för åstadkommande af utredning i vissa hänseenden angående vissa tekniska undervisningsanstalter. Genom beslut af den 28 december 1872 gaf k. m:t komitén för afgifvande af förslag angående åtskilliga läroverks förening med teknologiska institutet och bildandet af en teknisk högskola (se 1873 sid. 340) i uppdrag att verkställa utredning och afgifva förslag jämväl beträffande dels de tekniska elementarskolorna och med dem förenade söndags- och aftonskolor äfvensom tekniska söndags- och aftonskolan i Eskilstuna, dels Chalmerska slöjdskolan i Göteborg, dels slöjdskolan i Stockholm dels ock det eller de för bergshandteringen afsedde lägre läroverk, som kunde erfordras för fyllande af de behof, som bergsskolorna i Filipstad och Falun hade att tillgodose. Sedan komitén den 4 november 1873 afgifvit sitt betänkande i frågan om en teknisk högskola, började komitén sina arbeten den 22 i samma månad. I följd af k. m:ts förordnande inträdde i komitén professor V. Eggertz vid behandling af frågan om läroverk, afsedda för den lägre bergsundervisningens och arkitekten E. A. Jacobson vid utredningen och förslag beträffande slöjdskolan i Stockholm och afton- och söndagsskolorna i orterna. Afgifna utlåtanden, se följande:

Afgifna utlåtanden öfver komiterades underdåniga betänkande och förslag angående den lägre tekniska undervisningen i riket.

Stockholm 1876. 111 sid. 4:o.

Ingår i ofvannämda bihang.

Uti statsverkspropositionerna till 1876 och 1877 årens riksdagar under 8 hufvudtiteln (1876 i punkt 16 samt 1877 i punkterna 25—27) gjorde k. m:t framställningar i anledning af komiterades förslag.

Underdåniga betänkanden och förslag angående inrättande af en enke- och pupillkassa för folkskollärare samt rörande ändringar i reglementet för folkskollärarnes pensionsinrättning, afgifna den 30 november 1874 af i nåder förordnade komiterade, jemte de af direktionen för nämnda pensionsinrättning i ärendet afgifna utlåtanden.

Ang. inrättande af en enke- och pupillkassa för folkskollärare.

Stockholm 1875. 78 sid. 4:o

Ingår i 1875 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Generaldirektören N. J. Berlin, ordf., lektorerna A. Rundbäck och F. V. Hultman, bruksegaren Carl Ekman.

Sekreterare: Hugo Rehbinder.

Riksdagen anhöll i skrifvelse n:r 73 den 19 maj 1874, att k. m:t måtte taga i förnyadt öfvervägande frågan om beredandet af pensionering för folkskolelärares efterlemnade enkor och oförsörjda barn på den af särskilda komiterade i betänkandet den 19 december 1864 föreslagna af k. m:t gillade och af rikets ständer vid 1865—66 årens riksdag antagna grund att pensioneringen besörjdes af folkskolelärarne sjelfva med understöd af statsmedel. K. m:t uppdrog den 25 september samma år åt komitén att utarbeta och afgifva utlåtande och förslag angående bildande af en pensionsanstalt för folkskolelärares enkor och barn och i sammanhang dermed efter granskning af reglementet för folkskolelärares pensionsinrättning föreslå de deri möjliga nödiga ändringar och dervid särskildt taga under öfvervägande, huruvida pension borde beredas folkskolelärare vid tidigare ålder än dittills, och beräkna det derför erforderliga årliga bidrag af statsmedel.

Komitén sammanträdde den 9 oktober 1874. Betänkandena omfatta sid. 1—74; utlåtandena sid. 75—78.

Uti statsverkspropositionen till 1875 års riksdag gjordes framställning i ämnet.

Underdånigt betänkande och förslag angående veterinärväsendets ordnande, afgifvet den 5 december 1874 af i nåder förordnade komiterade jemte sundhets-kollegii i ärendet afgifna utlåtande.

Ang. veterinärinstitutets ordnande.

Stockholm 1875. 65+XIV.

Ingår i 1875 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Generalmajoren grefve C. M. Björnstjerna, ordf., ryttmästaren, godsegaren friherre F. von Essen, godsegaren Axel Odelberg, professorerna N. E. Forssell och C. A. Lindqvist.

Sekreterare: Carl Schönmeyer.

Ur innehållet. Historisk öfversigt af veterinärväsendets uppkomst och utveckling i landet, sid. 4—13.

K. m:t förordnade den 11 september 1874 komitén för att uppgöra förslag angående de åtgärder, hvilka komiterade kunde anse vara af behofvet påkallade för att bringa rikets veterinärväsende i ett ändamålsenligt och med tidens fordringar öfverensstämmande skick.

Komitén sammanträdde den 5 oktober 1874. Betänkandet remitterades till sundhetskollegiet (se ofvan), veterinärinstitutet och öfverintendentsämbetet. K. m:ts proposition n:r 40 den 2 mars 1875 angående ökadt anslag till länsveterinärer samt för veterinärundervisningens behof.

Ang. lönereglering vid hofrätterna och krigshofrätten.

Underdånigt betänkande och förslag angående löneregleringm. m. vid rikets hofrätter och krigshofrätten, afgifvet den 12 december 1874 af de i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1875. 97 sid. 4:o.

Ingår i 1876 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Presidenten i kammarrätten H. V. Bredberg, ordf., presidenten O. F. af Sillén, departementschefen Erik Ljungstedt, v. häradshöfdingen bankofullmäktigen A. V. Dufva, riksdagsmannen Liss Ol. Larsson.

Sekreterare: Kanslisten i arméförvaltningen Anton Granlund.

Särskilda meningar af Sillén, sid. 82—83; Ljungstedt, sid. 83—93, Dufva, sid. 94—95; Larsson, sid. 95—97.

Bilagor. Litt. A—C. Gällande stater för hofrätterna.
Litt. D—G. Föreslagna stater för dito samt för krigshofrätten.

Historik. Se sid. 355 vid betänkandet den 9 juni 1875. Öfver betänkandet afgåfvos utlåtanden af hofrätterna och krigshofrätten under april och maj 1875, hvilka utlåtanden ingå som bilagor till protokollet för justitieärenden den 10 december 1875, hvilket är bilagdt statsverkspropositionen till 1876 års riksdag. Under andra hufvudtiteln punkt 3 och 4 i sagda statsverksproposition afgaf k. m:t till riksdagen förslag om lönereglering för nämda domstolar.

Ang. nytt sjötjenstgöringsreglemente för flottan.

Betänkande och förslag till nytt sjötjenstgöringsreglemente för kongl. flottan.

Bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 19 januari 1875.

Komiterade: Öfverstlöjtnanten vid skärgårdsartilleriet friherre B. O. Stackelberg, ordf., kommendörkaptenerna John Améen, K. Peyron och friherre F. V. von Otter.

Sekreterare: Anton Granlund.

Reservationer af: Stackelberg, Améen.

Bilagor. Förteckning på de §§ och mom. i 1841 års reglemente samt andra författningar, hvilka motsvara stadganden i komiterades förslag.

Förteckning på de ur 1841 års reglemente uteslutna §§ och mom.

Jemförelse utvisande beloppet af en dags sjöaflöning för a) hela bemanningen å Sveriges dåvarande stridsfartyg i hemlandsfarvatten samt för b) Vanadis, Balder och Gefle i aflägsnare farvatten dels enligt 1871 års sjöaflöning och dels enligt komiterades förslag.

Historik. Genom k. bref den 18 januari 1874 beslöts tillsättande af en komité för uppgörande af förslag till nytt reglemente för tjenstgöringen samt hushållningen och redogörelsen under sjöexpeditioner. Komiterade tillförordnades genom generalorder den 25 samma månad och sammanträdde den 27. Majoren vid skärgårdsartilleriet C. F. Virgin entledigades senare ur komitén. Betänkandet afgafs den 23 juni samma år, föredrogs den 19 januari 1875.

1875.

Ang. kommerskollegiets indragning.

Betänkande och förslag i fråga om kommerskollegii indragning eller förändrade organisation, afgifna den 13 januari 1875 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1875. 90 sid. 4:o.

Ingår i 1875 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Förre statsrådet Pehr von Ehrenheim, ordf., generaltulldirektören A. G:son Bennich, generaldirektören C. O. Troilius, revissionssekreteraren Aug. Östergren, generalkonsuln T. Willerding, chefen för statistiska centralbyrån Fr. Th. Berg.

Sekreterare: Otto Printzsköld.

Särskildt yttrande af Troilius rörande bergsärendena, sid. 66—68.

Bilagor: Litt. A. Särskildt inom komitén afgifvet yttrande af chefen för statistiska centralbyrån F. Th. Berg beträffande kollegiets statistiska arbeten, sid. 71—87.

Reservation: Litt. B. Reservation af Berg, sid. 88—90.

Ur innehållet: Återblick på hvad som åtgjorts efter 1809—10 årens riksdag för lösningen af frågan om kommerskollegiets indragning eller förändrade organisation äfvensom för åstadkommandet af en lämpligare organisation af förvaltningen i dess helhet, sid. 2—12.

Detaljerad redogörelse för kollegiets göromål, deribland förteckning på kollegiets utlåtanden och på inkomna mål 1864—73, sid. 12—48.

Sedan riksdagen i skrifvelsen n:r 37 den 17 maj 1874 anhållit, att k. m:t täcktes taga frågan om kommerskollegiets indragning eller förändrade organisation under förnyad ompröfning och till nästkommande riksdag framlägga de förslag i ämnet, till hvilka omständigheterna kunde föranleda, så uppdrog k. m:t den 5 juni samma år åt en särskildt tillförordnad komité att rörande denna fråga efter pröfning af alla på densammas lösning inverkade omständigheter afgifva utlåtande och förslag.

Komitén sammanträdde den 30 juni samma år. Utlåtanden afgåfvos af: kommerskollegium den 30 januari; af statskontoret den 28 januari beträffande förslaget att förvaltningen af förlagslånefonden och det i k. brefvet den 21 oktober 1871 åt kollegiet uppdragna bestyr med kortstämplingen skulle öfverflyttas till statskontoret; af landtbruksakademiens förvaltningskomité den 12 februari angående förslaget att den behandling af fiskeriärenden som tillhörde kommerskollegiet skulle uppdragas åt förvaltningskomitén.

K. proposition (n:r 31) af den 2 mars 1875 afläts till samma års riksdag angående indragning af kommerskollegium och inrättande i dess ställe af ett nytt embetsverk, k. styrelsen för handeln och näringarna. Propositionen afslogs (se riksdagens skrifvelse n:r 27 af den 21 maj samma år.)

Förslag till grunder för öfvergång till ny härordning. *Ang. grunder för öfvergång till ny härordning.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 30 december 1876.

Komiterade: Se sid. 343 vid betänkandet den 14 april 1874, med undantag af att ursprungligen förordnade komitéledamoten öfversten G. Ljungberg nu inträdt i stället för öfverstlöjtnanten Th. Morén.

Bilagor. A—B. Landtförsvarets kostnad 7:de, 9:de året.

Komiterades förslag omfattade: 1) grunder för öfvergång till den nya härordningen, hvartill förslag under den 14 april 1874 hade blifvit öfverlemnadt; 2) grunder för aflöningsstat under öfvergången från den varande till den nya härordningen.

Betänkandet afgafs den 2 mars 1875. Se vidare sid. 344 vid ofvannämda betänkande.

Löneregleringskomitén:

1. *Underdånigt betänkande och förslag angående lönereglering m. m. för kammarkollegium, afgifvet den 9 juni 1875 af i nåder förordnade komiterade.* *Ang. lönereglering för kammarkollegium.*

Stockholm 1875. 111 sid. 4:o.

Ingår i 1879 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade och *Sekreterare:* Se 1874 sid. 352.

Särskilda meningar af: H. W. Bredberg, sid. 103—104; O. F. af Sillén, 104—105; Erik Ljungstedt, 105—107; A. V. Dufva och L. Ol. Larsson, sid. 107—111.

Ur innehållet: Historik och återblick på gällande bestämmelser i afseende på de å de centrala embetsverkens stater uppförda löner, sid. 8—13.

Redogörelse för de af embetsverken föreslagna nya bestämmelser, sid. 13—29.

Redogörelse för dittills bestämda lönebelopp, sid. 30—31.

Tabellarisk öfversigt öfver de föreslagna nya aflöningsbeloppen, sid. 32—35.

Redogörelse för aflöningarna etc. inom riksbanken sid. 36—38.

Redogörelse för aflöningarna etc. för Stockholms stads embets- och tjenstemän, sid. 38—39.

Öfversigt öfver de till kommerskollegiet 1844, 1867 och 1874 inkomna ärenden, sid. 48—50.

Bilagor. Litt. A—B. Formulär angående protokollsföring inom kollegiet.

Litt. C. Kammarkollegiets stat 1873.

Litt. D. Förslag till stat från och med 1877.

Historik. K. m:t beslöt 19 december 1873 att uppdraga åt en komité att afge utlåtande och förslag rörande reglering af de förvaltande embetsverkens och myndigheternas löneförhållanden med rätt att dervid jemväl då omständigheterna så påkallade göra framställningar om förändring i organisationen af förvaltningspersonalen och anordningen af dess arbete. Ordförande och ledamöter förordnades den 12 juni 1874. Se vidare yttrandet af finansministern till statsrådsprotokollet för den 19 december 1873, hvilket finnes bilagdt statsverkspropositionen till 1874 års riksdag.

Följande utlåtanden afgåfvos:

Kammar-kollegii underdåniga utlåtande öfver särskilda komiterades den 9 juni 1875 afgifna underdåniga betänkande och förslag till löneregleringm. m. för kammarkollegium.

Stockholm 1877. 57 sid. 4:o.

Kammarkollegii ytterligare utlåtande i fråga om löneregleringm. m. för kammarkollegium.

Stockholm 1878. 29 sid. 4:o.

Ingå i ofvannämda bihang.

Uti statsverkspropositionen till 1879 års riksdag i punkt 1 under sjunde hufvudtiteln föreslog k. m:t riksdagen att godkänna det i bilagda statsrådsprotokollet intagna förslag till stat för kammarkollegium.

Ang. löneregl. för statskontoret.

2. *Underdånigt betänkande och förslag angående löneregleringm. m. för statskontoret, afgifvet den 11 november 1875 af i nåder förordnade komiterade.*

Stockholm 1875.

Ingår i 1876 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Förändringar i komiténs sammansättning, se nedan.

Särskilda meningar af: O. F. af Sillén, sid. 83—95; Erik Ljungstedt, sid. 96—97; Liss Ol. Larsson, sid. 97—100.

Ur innehållet: Öfversigt af statskontorets embetsverksamhet och deri gjorda förändringar, sid. 4—6.

Antalet inkomna ärenden och tjenstemannapersonal 1844, 1859 och 1874, sid. 6—8.

Bilagor. Bil. litt. A—E. Formulär.
Litt. F. Stat för 1875.
Litt. G. Föreslagen stat från och med 1877.

Den 11 juni 1875 blefvo Bredberg och Dufva på begäran entledigade. Presidenten af Sillén förordnades till ordförande och byråchefen C. Gerle inträdde i komitén; deri inträdde äfven landskamreraren O. R. Hammar.

Öfver betänkandet afgafs följande i ofvannämda bihang intagna utlåtande:

Statskontorets underdåniga utlåtande öfver särskilda komiterades den 11 november 1875 afgifna underdåniga betänkande och förslag till löneregleringm. m. för statskontoret.

Stockholm 1876. 33 sid. 4:o.

K. proposition (n:r 13) af den 24 januari 1876 med förslag till ny stat för statskontoret.

3. *Underdånigt betänkande och förslag angående löneregleringm. m. för mynt- och kontrollverken afgifvet den 30 december 1875 af i nåder förordnade komiterade.* *Ang. löneregl. för mynt- och kontrollverken.*

Stockholm 1876. 42 sid. 4:o.

Ingår i 1876 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Departementschefen E. Ljungstedt, öfverdirektören Knut Styffe, civilingeniören E. A. Ollman, landskamreraren O. R. Hammar, myntproberaren Fredrik Wretman.

Sekreterare: Anton Granlund.

Särskilda meningar af: Erik Ljungstedt, sid. 37—38; Knut Styffe, sid. 38—41.

Bilagor. Litt. A. Beräkningar angående pensionsbelopp.
Litt. B. Aflöningsförmåner för mynt- och kontrollverken 1875.
Litt. C. Föreslagen stat från och med 1877.

Ur innehållet: Redogörelse för de reglementariska föreskrifterna för mynt- och kontrollverken och föreslagna ändringar, sid. 4—6.

Betänkandet remitterades till öfverdirektören för mynt- och kontrollverken, som afgaf utlåtande den 28 november 1876 angående komiténs förslag till reglemente för myntverket. Detta utlåtande äfvensom öfverdirektörens förslag till instruktion för kontrollverket förvaras bland handlingar till protokollet öfver finansärenden den 8 december 1876.

K. proposition (n:r 23) af den 31 januari 1876 med förslag till ny lönestat för mynt- och kontrollverken.

Ang. tjenste- och löneregleringen för landsstaten samt ang. uppbördsoch redovisningsväsendet för länen.

Underdånigt betänkande och förslag angående dels allmän tjenste- och löneregulering för landsstaten och dels uppbörds- och redovisningsväsendet för länen, afgifna den 13 oktober 1875 af dertill i nåder förordnade komiterade.

I. Betänkande och förslag med bilagor.

Stockholm 1875. 394 sid. + 94 opag. bilagor. 4:o.

II. Formulär.

Stockholm 1875. 4:o.

Ingå i 1878 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Kammarrättsrådet B. A. Ekström, departementschefen i fångvårdsstyrelsen C. Gerle, landskamreraren O. R. Hammar, landssekreteraren C. E. Varenius, kronofogden N. A. Wimarson.

Sekreterare: vice häradshöfding John Stuart.

Reservationer af: Wimarson, sid. 374—377; Varenius, sid. 377—386; Hammar, sid. 387—389.

Ur innehållet: Redogörelse för löneregleringsfrågans behandling sedan 1823, sid. 1—17.

Organisationen af landsstaten, sid. 18—22.

Äldre och gällande stadganden angående uppbörds- och redovisningsväsendet, sid. 69—73.

Bilagor. Litt. A. Summarisk uppgift på mål och ärenden, som under åren 1862—1871 till handläggning förekommit hos länsstyrelserna i riket.

Litt. B. Uppgift å landstatstjenstemännens löneförmåner 1863—1872 jemte uppgift å förändringar i anslagen under åren 1873 och 1874.

Litt. C. Beräkning af varande lönetillgångar för landsstaten.

Litt D—E. Sammandrag öfver förslagen till aflöningsstater.

Litt. F. Uppgift på skatter och öfriga afgifter jemte debetssedelslösen, som i fögderiernas uppbördsböcker äro debiterade för 1873.

Litt. G. Uppgift på debetsedelslösen i städerna för år 1873 jemte beräkning af den af komiterade föreslagna ersättning för sådan lösen.

Litt. H. Förteckning öfver i tjenst varande landssekreterare, landskamrerare, landträntmästare, kronofogdar och häradsskrifvare jemte uppgift å deras fullmakters eller konstitutorials innehåll.

Litt. I—K. Redogörelser för amtsförvaltningen i Norge och Danmark. (Den förra utarbetad af Varenius, den senare af Hammar och Gerle.)

Formulär 67 stycken enligt särskildt register.

Förutom förslag till definitiva lönestater och öfvergångsstater afgåfvo komiterade följande författningsförslag:

Förslag till: 1) instruktion för länsstyrelserna i riket; 2) instruktion för kronofogdarne och deras fullmäktige; 3) ny fögderi-indelning i riket; 4) stadga angående fjerdingsmän; 5) kungörelse angående vilkoren för anställning i tjenst inom landsstaten; 6) förordning angående sättet och ordningen för genomförandet af den nya organisationen af tjensterna inom landsstaten; 7) förordning angående grunderna för arfvodesberäkning vid tillfälliga förordnanden inom landsstaten; 8) landsstatstjenstemäns och fjerdingsmäns rätt till rese- och traktamentsersättning; 9) mantalsskrifningen i riket; 10) reglemente för debitering, uppbörd, och redovisning af de allmänna utskylder, hvilka vid kronouppbördsstämmorna skola erläggas; 11) förordning angående indrifning och redovisning af sakören; 12) kungörelse angående länsräkenskapen och förvaltningen af länskassan; 13) ändringar i bevillningsstadgan och instruktionen för taxeringsförrättningarna; 14) kungörelse angående gåfvo-, testaments-, fideikomiss och arfsbevillningens erläggande; 15) kungörelse angående upphörande af landstatstjenstemans rätt till expeditionslösen, provisioner uppbördsprocent och andelar af sakören; 16) ändringar i kungörelsen angående stämpelpappersafgiften.

Historik. K. m:t uppdrog den 22 februari 1873 åt Hammar, Varenius och Wimarson att vara ledamöter i en den 17 nästkommande mars sammanträdande komité för att under civilministerns ordförandeskap afgifva betänkande och förslag i afseende å slutlig lönereglering för landsstaten. I anledning af bemälde komiterades framställning om förstärkning af komitén i och för utarbetandet af de förslag till förändringar i uppbörds- och redogörelseväsendet, som blefve erforderliga i följd af komiterades förslag till ny tjensteorganisation inom landsstaten, förordnade k. m:t den 19 september samma år Ekström och Gerle att gemensamt med ofvannämda komiterade afgifva betänkande och förslag till reglemente för debitering, uppbörd och redovisning af de allmänna utskylder, som vid de årliga uppbördsstämmorna skola erläggas, till författning angående indrifning och redovisning af böter samt till öfriga erforderliga föreskrifter för ett ändamålsenligt ordnande af uppbörds- och redovisningsväsendet.

Afgifna utlåtanden:

Kongl. kammarkollegii och statskontorets den 10 oktober 1877 afgifna underdåniga utlåtande i fråga om löneregleringför vissa till landsstaten hörande tjenster.

Stockholm 1877. 4:o.

Ingår i ofvannämda bihang.

Kongl. kammarkollegii, statskontorets och kammarrättens underdåniga utlåtande i fråga om uppbörds- och redovisningsväsendet för länen m. m.

Stockholm 1879. 184 sid. 4:o.

Angående lönereglering för landsstaten föredrogs betänkandet den 24 maj 1877 och 4 januari 1878. I statsverkspropositionen till 1878 års riksdag framställdes förslag om en sådan lönereglering.

Anmältes den 31 maj 1878, den 9 januari 1880 och slutanmältes den 22 juni 1883.

Ang. slöjdskolan i Stockholm. *Underdånigt betänkande och förslag angående slöjdskolan i Stockholm, afgifvet den 11 november 1875 af dertill i nåder utsedde komiterade.*

Stockholm 1875. 104 sid. 4:o.

Ingår i 1878 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Se 1874 sid. 350 och här nedan.

Ur innehållet: Öfversigt af slöjdskolans utveckling och nuvarande ställning, sid. 2—45.

Historik. Se historiken sid. 350 under betänkandet af den 21 november 1874 angående den lägre tekniska undervisningen. I följd af sin utnämning till chef för ecklesiastikdepartementet förklarade sig komiténs ordförande förhindrad att vidare deltaga i komiténs arbete, men någon ny ordförande blef icke förordnad.

Uti statsverkspropositionen till 1878 års riksdag under punkt 27 under åttonde hufvudtiteln begärde k. m:t förökning i skolans ordinarie anslag för tillämpning af den i det bilagda statsrådsprotokollet föreslagna organisationen.

Ang. reglemente för rikets navigationsskolor. *Betänkande med förslag till reglemente för rikets navigationsskolor.*

Förvaras jemte komiterades protokoll bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 8 januari 1877.

Komiterade: Kaptenen F. V. af Klint, kaptenlöjtnanten D. G. Haverman, mariningeniören J. L. Frykholm.

Sekreterare: H. Wijnbladh, sekreterare vid flottans station i Stockholm.

Komiterade sammanträdde den 16 augusti 1875. Betänkandet afgafs den 31 december samma år. Deröfver afgafs gemensamt utlåtande den 21 mars 1876 af förvaltningen af sjöärenden och kommerskollegium. Se protokollen öfver sjöförsvarsärenden den 10 januari och 8 december 1876 bilagda statsverkspropositionerna till riksdagarne 1876 och 1877.

Ang. flottans pensionsväsende. *Underdånigt betänkande och förslag angående flottans pensionsväsende af i nåder förordnade kommitterade.*

Stockholm 1876. 176 sid.+2 opag. tab. 4:o.

Ingår i 1876 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Öfverkommissarien A. K. Gasslander, ordf., kommendörkaptenerna O. F. Kreüger och Axel Lind af Hageby.

Sekreterare: F. Lindbom.

Ur innehållet. Historik öfver pensionsväsendets vid flottan utveckling, sid. 3—24.

Utredning af amiralitetskrigsmanskassans tillgångar och tillkomst, sid. 28—51.

Bilagor. N:r 1. Jemförelsetabell utvisande understödsbeloppen af amiralitetskrigsmanskassan från dess stiftelse intill nuvarande tid.

N:r 2—3. Uppgifter rörande samma kassas understödstagare år 1839—1874.

N:r 4. Stater för kungl. flottans kårer från och med 1783 till och med 1875.

N:r 5. 1825 och 1834 årens pensionsstater.

N:r 6. Pensionsbeloppen enligt 1838 års reglemente och k. cirkuläret den 20 november 1860 samt nuvarande enkegratialen och pensions- och gratialsafgifterna.

N:r 7. Uppgift rörande amiralitetskrigsmanskassans pensionärer 1839—1874.

N:r 8. Förteckning öfver pensionsbeloppen särskildt till officerare och särskildt till underofficerare 1865—1874.

N:r 9. Utdrag af rullan å pensionärer inom embets- och tjenstemannaklassen vid 1874 års utgång.

N:r 10. Förteckning på de pensionärer i nyssnämda kassa, som tillika åtnjöto pension från allmänna indragningsstaten.

N:r 12*. 1783 och 1825 årens samt gällande gratialstat.

N:r 13. Utdrag af rullan öfver alla gratialstagande enkor och barn vid 1874 års slut.

N:r 14. Förteckning öfver gratialen till enkor och barn efter officerare och underofficerare 1865—1874.

N:r 15—16. Bokförda inkomster och utgifter för amiralitetskrigsmanskassan och dess pensionsfond 1687—1874.

N:r 17. Gratialfondens inkomster och utgifter 1826—1874.

N:r 18. Redogörelse för vissa i bil. 15—17 upptagna belopp.

N:r 19. Krigsmanskassans stiftelseurkund den 1 juni 1642.

N:r 20. Förteckning på de i krigsmanskassans hufvudbok för 1687 upptagna utestående fordringar som m. fl. afskrifvits i 1768 års hufvudbok.

N:r 21. 1875 års lönestat för sjöförsvarsdepartementet, med hänsyn till beräkning af centonalen.

N:r 22. Summarisk uppgift angående lagfart af fast egendom å landet inom Södra Möre härad samt Blekinge län åren 1858—1873 jemte beräkning öfver den deraf belöpande afträdesafgiften.

---

* Någon bilaga n:r 11 finnes ej.

N:r 23. Förteckning öfver de amiralitetskrigsmanskassan tillkommande pensions- och gratialsafgifter af officerare och underofficerare, år 1865—1874.

N:r 24. Uppgift öfver kassans inkomster af pensionsafgifter från och med 1784 till och med 1873.

N:r 25. Uppgift angående pensioneringen till gemenskapen vid lots- och fyrstaten 1869—1874.

N:r 26. Uppgift utvisande de af statsmedel utgående belopp dels till fyllnadspensioner och dels till betäckande af brister i pensioner enligt 1838 års reglemente, år 1861—1874.

N:r 27—28. Förslag öfver pensionskassans och enkekassans blifvande tillstånd.

N:r 29. Beräkning öfver utgifterna för genomförande af komiterades förslag rörande understödsväsendet för flottans och lotsverkets gemenskap.

N:r 30. Uppgift å antalet delegare som under 1876—1909 blefve berättigade till pensioner enligt komiterades förslag.

N:r 31. Beräkning af pensionen från kassan och fyllnadspensionen från statsverket enligt komiterades förslag.

N:r 32. Beräkning öfver kassans inkomst af pensionsafgifter enligt komiterades förslag.

N:r 33. Beräkning öfver behofvet af erforderliga medel för 1876—1878 enligt komiterades förslag.

N:r 34. Delning af pensionsfondens utgifter och inkomster enligt medelberäkning för tiden 1864—1873.

N:r 35. Förslag till pensionsstat.

N:r 36. Beräkning öfver kassans inkomst af pensionsafgifter efter förslaget i n:r 35.

N:r 37. Beräkning öfver erforderliga medel för pensionering under 1876—78 enligt samma förslag.

Historik. Genom k. bref den 18 december 1874 erhöll komitén i uppdrag att afgifva utlåtande och förslag till ordnande af flottans pensionsväsende och hade komitén dervid att tillse, om och på hvilket sätt pensioneringen af officerare, underofficerare samt embets- och tjenstemän m. fl., som tillsattes genom fullmakter och konstitutorial, lämpligen kunde skiljas från flottans och lotsverkets gemenskap och den på grund af kontrakt vid kronovarfven eller vid depoterna anställda personal, och att yttra sig om huruvida gemenskap och daglönade lämpligen borde åläggas att med afgifter bidraga till pensioneringen, äfvensom i hvilken mån förbättrad pensionering af samtliga pensionsberättigade kunde ifrågakomma.

Betänkandet afgafs den 31 december 1875. K. m:ts proposition n:r 27 den 31 januari 1876 angående pensioneringen af flottans befäl och underbefäl etc.

1876.

Förslag till ordnande af meteorologiska observationer å svenska fartyg. *Ang. meteorologiska observationer å svenska fartyg.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 8 januari 1877.

Komiterade: F. d. lotsdirektören Carl Bertil Lilliehöök, ordf., kommendörkaptenerna Victor af Klint och Th. Arwidsson, professorn R. Rubenson, hamnkaptenen Fingal von Sydow.

Sekreterare: L. A. Forssman, amanuens.

Bilagor. A—E. Formulär m. m.

F. Ekman, F. L., utlåtande.

Ur innehållet: Historik och redogörelse för åtgärder i andra länder.

På grund af framställning från vetenskapsakademien i ämnet tillförordnades en komité den 29 oktober 1875. Komiterades förslag afgafs den 11 januari 1876. Öfver detsamma afgåfvos utlåtanden den 9 februari 1876 af vetenskapsakademien och den 5 maj samma år af lotsstyrelsen (förvaras vid akten). Uti statsverkspropositionen till 1878 års riksdag framstälde k. m:t förslag om anslag till en nautisk-meteorologisk byrå.

Underdånigt betänkande och förslag angående arméns pensionering afgifvet den 27 januari 1876 af i nåder förordnade komiterade. *Ang. arméns pensionering.*

Stockholm 1876. 40 sid. 4:o.

Ingår i 1876 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Generalmajorerna J. H. Rosensvärd, ordf., och friherre Bror Abr. Leijonhufvud, generalkrigskommissarien N. A. Varenius, öfversten P. S. V. Björkman, majoren grefve G. O. F. Lagerberg.

Sekreterare: Axel von Heijne, auditör.

Reservation af: Rosensvärd, sid. 32.

Ur innehållet: Redogörelse för uppkomsten och utvecklingen af arméns pensionsväsende, sid. 2—13.

Bilagor. A—C, sid 34—40. Beräkningar rörande pensioneringen.

K. m:t gaf komiterade den 15 oktober 1875 i uppdrag att med ledning af vissa inom landtförsvarsdepartementets kansliexpedition utarbetade

hufvudgrunder afgifva yttrande och förslag angående pensioneringen af arméns befäl och underbefäl med vederlikar. Komiterade sammanträdde den 20 oktober samma år.

Betänkandet föredrogs den 31 januari 1876. K. m:ts proposition n:r 26 samma dag angående pensioneringen af arméns befäl med vederlikar.

Ang. Karlsborgs fästning.

Underdånigt utlåtande af komitén för utredande af frågan: Hvilken plats i landets försvar bör Karlsborgs fästning intaga?

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 26 maj 1876. Tryckt i Krigsvetenskapsakademiens tidskrift 1876 sid. 545—556.

Komiterade: Generallöjtnanten E. M. af Klint, ordf., chefen för fortifikationen generalmajoren friherre B. A. Leijonhufvud, generalfälttygmästaren, generalmajoren friherre C. V. G:son Leijonhufvud, chefen för generalstaben friherre C. F. H. Raab.

Sekreterare: Kaptenen vid fortifikationen A. Berglund.

Komiterade tillförordnades genom kgl. bref den 10 mars 1876 i anledning af chefens för fortifikationen memorial den 27 juli 1875 och betänkandet afgafs den 11 maj 1876; föredrogs ofvannämda dag.

Löneregleringskomitén:

Ang. löneregl. för förvaltningen af sjöärendena.

1. *Underdånigt betänkande och förslag angående löneregl. m. m. för förvaltningen af sjöärendena, afgifvet den 17 maj 1876 af i nåder förordnade komiterade.*

Stockholm 1876. 67 sid. 4:o.

Ingår i 1877 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Amiralen R. von Feilitzen, ordf., departementschefen E. Ljungstedt, landskamreraren O. R. Hammar, hemmansegaren Liss Olof Larsson.

Sekreterare: Anton Granlund.

Ur innehållet: Redogörelse för dittillsvarande organisation af flottans ekonomiska öfverstyrelse och med afseende derå gjorda förslag, sid. 6—22.

Bilagor. Litt. A. Förslag till stat för marinförvaltningen från och med 1878.

Litt. B. Aflöningsförmåner för förvaltningen af sjöärendens civile embets- och tjenstemän 1876.

Särskild mening af: R. von Feilitzen, sid. 61—67.

Öfver betänkandet afgafs gemensamt utlåtande af förvaltningen af sjöärenden och chefen för flottans militärpersonal, hvilket utlåtande är tryckt under följande titel:

Förvaltningens af sjöärendena underdåniga utlåtande den 13 juni 1876 öfver i nåder förordnade kommitterades underdåniga betänkande och förslag angående löneregelering m. m. för nämnda embetsverk.

Stockholm 1876. 21 sid. 4:o.

Ingår i ofvannämda bihang.

Ärendet anmältes den 8 december 1876. Uti statsverkspropositionen till 1877 års riksdag under femte hufvudtiteln punkt 3 framlade k. m:t inför riksdagen förslag till stat för marinförvaltningen.

2. *Underdånigt betänkande och förslag angående löneregle-ring m. m. för sundhetskollegium, afgifvet den 14 juni 1876 af i nåder förordnade komiterade.* *Ang. löneregle-ring för sund-hetskollegium.*

Stockholm 1876. 58 sid. 4:o.

Ingår i 1877 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Generaldirektören N. J. Berlin, ordf., dessutom Ljungstedt, Hammar och Larsson.

Sekreterare: Anton Granlund.

Särskild mening af: Erik Ljungstedt, sid. 57—58.

Ur innehållet: Historik om kollegiets organisation och verksamhet samt gjorda organisationsförslag, sid. 4—17.

Tabellbilagor. Litt. A. Förslag till stat för medicinalstyrelsen från och med 1878.

Litt. B. Aflöningsförmåner för sundhetskollegii embets- och tjenstemän 1877.

Förslag till instruktion för medicinalstyrelsen.

Öfver betänkandet afgafs den 18 september 1876 följande i ofvannämda bihang intagna utlåtande:

Underdånigt utlåtande af sundhets-collegium öfver komiterades den 14 juni 1876 afgifna betänkande och förslag angående löneregelering m. m. för collegium.

Stockholm 1876. 40 sid. 4:o.

Uti statsverkspropositionen till 1877 års riksdag i punkt 28 under åttonde hufvudtiteln föreslog k. m:t riksdagen att med godkännande af den i statsrådsprotokollet intagna staten för medicinalstyrelsen m. m. medgifva att för samma stats tillämpning måtte få användas det dåvarande anslaget till sundhetskollegium förhöjdt med ett angifvet belopp.

Ang. löneregl. för kgl. biblioteket och riksarkivet.

3. *Underdånigt betänkande och förslag angående löneregl. m. m. för kongl. biblioteket och riksarkivet, afgifvet den 30 augusti 1876 af i nåder förordnade komiterade.*

Stockholm 1876. 72 sid. 4:o.

Ingår i 1877 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Ofvannämde med undantag af Berlin; hvaremot bibliotekarien C. G. Styffe inträdde i komitén.

Särskilda meningar af: Styffe, sid. 59—62; Larsson, sid. 63—72.

Ur innehållet: Historik angående k. biblioteket, sid. 4—12. Historik angående riksarkivet,sid. 33—37.

Bilagor. Litt. A. Förslag till stat för riksbiblioteket att tillämpas från och med 1878.

Litt. B. Stat för kongl. biblioteket enligt k. bibliotekariens förslag den 30 september 1875.

Litt. C. Aflöningsförmåner för k. bibliotekets embets- och tjenstemän 1876.

Litt. D. Förslag till stat för riksarkivet att tillämpas från och med 1878.

Litt. E. Aflöningsförmåner för riksarkivets embets- och tjenstemän 1876.

Öfver betänkandet afgåfvos yttranden af riksarkivarien ock kongl. bibliotekarien, hvilken senares yttrande ingår i:

Underdåniga embetsmemorial angående kongl. biblioteket 30 september 1875 och 30 oktober 1876 på nådig befallning ingifna af kongl. bibliotekarien.

Stockholm 1877.

Genom statsverkspropositionen till 1877 års riksdag punkt 1—2 under åttonde hufvudtiteln begärdes riksdagens godkännande af föreslagna nya stater för dessa verk.

Ang. löneregl. för generaltullstyrelsen.

4. *Underdånigt betänkande och förslag angående löneregl. m. m. för generaltullstyrelsen, afgifvet den 12 oktober 1876 af i nåder förordnade komiterade.*

Stockholm 1876. 38 sid.

Ingår i 1877 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Ljungstedt, Hammar och Liss Olof Larsson.

Särskild mening af Larsson, sid. 37—38.

Bilagor. Litt. A. Förslag till stat från och med 1878.

Litt. B. Stat enligt embetsverkets förslag af den 25 nov. 1873
Litt. C. Aflöningsförmåner under 1876.

Öfver betänkandet afgafs utlåtande den 15 november 1877 af riksbanksfullmäktige äfvensom följande:

Generaltullstyrelsens underdåniga skrifvelse den 23 oktober 1876 i hvad densamma innefattar infordradt utlåtande öfver löneregleringskomitén den 12 oktober 1876 afgifna underdåniga betänkande och förslag till lönereglering m. m. för generaltullstyrelsen.

Stockholm 1876. 54 sid.

Ingår i ofvannämnda bihang.

Uti statsverkspropositionen till 1878 års riksdag under sjunde hufvudtiteln punkt 5 föreslog k. m:t att riksdagen skulle godkänna de i åtföljande statsrådsprotokoll intagna stater och vilkor angående löneregleringen för verket.

5. *Underdånigt betänkande och förslag angående lönereglering m. m. för fångvårdsstyrelsen, afgifvet den 9 november 1876 af i nåder förordnade komiterade.* *Ang. lönereglering för fångvårdsstyrelsen.*

Stockholm 1876. 44 sid. 4:o.

Ingår i 1877 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Nyssnämde Ljungstedt, Hammar och Liss Olof Larsson samt byråchefen C. G. Gerle.

Särskild mening af C. Gerle, sid. 43—44.

Ur innehållet. Redogörelse för styrelsens organisation och instruktion, föreslagna ändringar i densamma, sid. 4—11.

Öfversigt af de under 1875 till styrelsen inkomna ärenden, sid. 11—14.

Tabellbilagor: Litt. A. Förslag till stat för fångvårdsstyrelsen från och med 1878.

Litt. B. Aflöningsförmåner för samma styrelse 1876.

Litt. C. Stat för samma styrelse enligt styrelsens förslag den 18 november 1873.

Fångvårdsstyrelsens utlåtande af den 24 november 1876 är tryckt som bilaga till protokollet öfver justitieärenden den 22 december 1876, hvilket åter utgör bilaga till statsverkspropositionen till 1877 års riksdag. Uti denne proposition under andra hufvudtiteln punkt 2 framlade k. m:t förslag till ny stat för fångvårdsstyrelsen.

Underdånigt betänkande och förslag angående dels ordnande af förvaltningen af statens fastigheter och dels upplåtande till nybyggen af mark i Norrland, afgifvet af dertill i nåder förordnade komiterade den 19 maj 1876. *Ang. ordnande af förvaltningen af statens fastigheter och ang. upplåtande till nybyggen af mark i Norrland.*

Stockholm 1876. 129 sid. + LVI. 4:o.

Ingår i 1877 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingarne Axel Adlercreutz. ordf., och H. A, Widmark, godsegaren Axel Odelberg, ryttmästaren P. von Möller, landskamreraren O. A. Sjöqvist, t. f. skogsinspektören C. P. Groth.

Sekreterare: Carl Petersén.

Reservationer af: Odelberg, sid. III—XXXIV; von Möller, sid. XXXIV—XLII; Sjöqvist, sid. XLII—XLVII; Groth, XLVII—LVI.

Ur innehållet: Finansministerns yttrande till statsrådsprotokollet den 5 november 1875 som inledning till hemställandet om komiténs tillsättning, sid. 2—19.

Historik rörande lagstiftningen angående de för statsverket utarrenderade egendomar, sid. 23—41.

Arrendeväsendets ståndpunkt i landet, sid. 41—45.

Redogörelse för domänlagstiftningen i Preussen, Württemberg, Danmark, England och Frankrike, sid. 45—54.

Öfversigt af statens fastigheter, sid. 54—61.

Om upplåtandet af mark till nybyggen i Norrland etc., sid. 110—121.

Bilagor. Se reservationerna här ofvan.

Bihang. Tabeller tillhörande det af komiterade för upprättande af förslag rörande reglering af förvaltningen utaf kronans fasta egendom, den 19 maj 1876 afgifna underdåniga betänkande.

Stockholm 1876. 243 sid. st. 4:o.

Ingår i ofvannämda bihang.

Tab. 1. Upptagande de kronans fastigheter, som vid 1875 års utgång stodo under kammarkollegii förvaltning och för statsverkets räkning utarrenderats eller af hvilka afkomsten annorledes till statsverket ingått.

Tab. 2. Upptagande de kronans fastigheter, om hvilkas indragning till statsverket beslut blifvit fattadt, men vid nämda tid ännu ej hade gått i verkställighet.

Tab. 3. Upptagande de under serafimerordensgillets vård stående fastigheter, om hvilkas indragning till statsverket fråga uppstått.

Tab. 4. Upptagande landsstatens ännu icke indragna boställen.

Tab. 5—6. Innefattande länsvis och för hela riket uppgjorda sammandrag af föregående tabeller.

Historik. Genom skrifvelse n:r 21 den 3 maj 1875 anhöll riksdagen hos k. m:t om upprättande och framläggande af förslag till de förändrade bestämmelser med afseende å utarrendering och förvaltning af statens egendomar, som af förhållandena påkallades. Den 5 november samma år förordnade k. m:t komiterade med uppdrag att med ledning af de upplysningar, som kunde inhämtas såväl om Sveriges egna förhållanden som andra länders erfarenhet i dessa afseenden, afgifva utlåtande dels om erforderliga ändringar i gällande bestämmelser rörande utarrendering af egendomar för statsverkets räkning

och om ett lämpligt anordnande af förvaltningen af samma egendomar och dels om vilkoren för upplåtande till enskilde af kronan tillhörig för odling tjenlig mark i de norrländska länen. Widmarks förordnande som komitéledamot afsåg den tid, då komitén behandlade ofvannämda norrländska förhållanden. Komiterade sammanträdde den 2 december 1875; betänkandet afgafs den 19 maj 1876.

Öfver betänkandet afgåfvos yttranden af såväl k. m:ts befhde i länen som ock följande, i ofvannämda bihang intagna:

Underdåniga utlåtanden angående ordnande af förvaltningen af statens fastigheter och upplåtande till nybyggen af mark i Norrland, afgifna af kongl. kammar-kollegium den 26 oktober, kongl. skogs-styrelsen den 25 september och kongl. landtbruksakademiens förvaltningskomité den 14 oktober 1876.

Stockholm 1877. 101 sid. 4:o.

K. m:ts proposition n:r 32 af den 26 februari 1877 afläts till riksdagen angående förvaltningen af kronans domäner, men föranledde endast det beslut från riksdagens sida, att för 1878 ett anslag på extra stat af 75.000 kr. ställdes till k. m:ts förfogande att tills vidare användas för förvaltningen af kronans domäner. Jemför vidare 1880 års betänkande angående domänförvaltningens ordnande.

Nya lagberedningens förslag till utsökningslag och i sammanhang dermed erforderliga författningar. *Nya lagberedningen, ang. utsökningslag.*

Stockholm 1876. 245 sid. 4:o.

Ingår i 1877 bihang 2 saml. 2 afd.

Ledamöter: Presidenten K. J. Berg, ordf., revisionssekreterarne Aug. Östergren och J. O. Wedberg, assessorn Axel Örbom, professorn L. Annerstedt.

Sekreterare: vice häradshöfdingen E. von Krusenstjerna.

Särskilda yttranden af: Östergren, sid. 172—206; Örbom, sid. 207—229; Annerstedt, sid. 230—245.

Ur innehållet: Redogörelse för vissa främmande länders lagstiftning angående utsökningsväsendet, sid. 145—171,

Beredningens förslag omfattade 1) utsökningslag; 2) förordning om nya utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall; 3) förordning angående upphäfvande af ridderskapets och adelns rätt att göra utpantning hos sina frälsebönder; 4) förordning angående stämningsmän.

Ofvannämda förslag afgåfvos den 7 juni 1876. Högsta domstolens yttrande afgafs den 21 november samma år och är tryckt som bilaga till k. m:ts proposition n:r 2 med förslag till utsökningslag och i sammanhang dermed erforderliga författningar af den 30 december 1876.

Ang. jernvägstrafikstyrelsens förvaltning.

Betänkande af den för förberedande granskning af styrelsens för statens jernvägstrafik förvaltning tillsatta komité.

Stockholm 1876. 25 sid. 4:o.

Komiterade: Kammarherren grefve N. Gyldenstolpe, ordf., godsegaren Fr. Hederstjerna, organisten J. Rundbäck, byråchefen A. M. Lindgren, trafikcheferna K. Hyckert och M. Agrelius.

Sekreterare: Staffan Cederschiöld.

Reservation af Rundbäck, sid. 17—18.

Komiterade tillförordnades den 19 maj 1876. Betänkandet som afser år 1874 afgafs den 3 juli 1876. Trafikstyrelsens utlåtande öfver betänkandet är tryckt å sid. 19—25.

Ang. ny instruktion för nedre justitierevisionen m. m.

Underdånigt förslag till ny instruktion för kongl. maj:ts nedre justitierevision, justitierevisionsexpeditionen och generalsauditörs-expeditionen.

Stockholm 1876. 30 sid. 4:o.

Komiterade: Revisionssekreterarne Hugo Fåhræus, E. Poignant och Gust. Lagergren.

Komiterade förordnades den 31 mars 1876 och afgåfvo sitt förslag den 20 september samma år. Hvarje komiterad afgaf sitt särskilda förslag eller yttrande.

Förberedande skattejemknings-komitén, betänkande.

Underdånigt betänkande, afgifvet den 20 oktober 1876 af förberedande skattejemknings-komitén.

Stockholm 1877. 123+CIII.+103 sid. st. 8:o.

Komiterade: Professorn H. L. Rydin, kammarrådet Alb. Anderson, aktuarien J. Hellstenius.

Reservationer af: Rydin, sid. 1—99; Anderson, sid. 103.

Ur innehållet: Sveriges ekonomiska utveckling från 1860-talet, sid. 100—123.

Tabellbilagor. I. 1—3. Afskrifningsplaner för grundskatterna och rustnings- och roteringsbördan.

4 a—d. Statsinkomsterna, uppbörds- och driftkostnader, statsutgifter åren 1845, 1861 och 1876.

5—8. Kapitaliseringsplan etc.

9. Tullsatser i Sverige, Norge, Danmark, Tyskland, Frankrike och England.

10. De egentliga skatternas totalbelopp, de särskilda skattetitlarnas afkastning och statsskulden i vissa länder fördelade per individ.

11. Direkta och indirekta skatter i vissa uppgifna länder.

12. Antal af och taxeringsvärde å jordbruksfastigheter enligt 1874 års taxeringslängder.

13. Bevillning för inkomst af kapital och arbete enligt samma längder.

14. Sammandrag af 1875 års taxeringslängder för landet öfver andra artikelns bevillning för fast egendom samt för kapital och arbete äfvensom tredje artikelns bevillning för frälseegendomar.

15. Sammandrag af 1875 års taxeringslängder för städerna öfver andra artikelns bevillning för fast egendom samt för kapital och arbete med upptagande särskildt af de städer som hafva 10,000 invånare och deröfver.

16. Sammandrag af taxeringslängderna för åren 1862—1875 öfver taxeringsvärdet å jordbruksfastighet, för hvilken bevillning erlägges.

17. Sammandrag af taxeringslängderna för åren 1862—1875 öfver taxeringsvärdet å annan fastighet för hvilken bevillning erlägges.

18. Sammandrag af taxeringslängderna för åren 1864—1875 öfver uppskattad inkomst af kapital.

19. Sammandrag af taxeringslängderna för åren 1864—1875 öfver uppskattad inkomst af rörelse, näring eller yrke samt enskild tjenstebefattning eller pension.

20. Sammandrag af taxeringslängderna för åren 1864—1875 öfver inkomst af allmän tjenstebefattning eller pension.

21. Procentiska höjningen eller sänkningen af taxeringsbeloppen 1862—1875.

22. Jemförelsetablå öfver antalet handlande som idka grosshandel eller försälja varor i bod eller från annat upplagsställe jemte deras betjening i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping, Gefle och Sundsvall samt den bevillning hvartill dessa handlande blifvit för sin rörelse taxerade under åren 1865—1874.

23. Sammandrag öfver antalet handlande jämte deras betjening på landet samt i de under landsrätt lydande städer och den bevillning, hvartill dessa handlande blifvit för sin rörelse taxerade under åren 1865—1874, länsvis.

II. Bil. n:r I—L. Belysande Sveriges ekonomiska utveckling 1860—1875.

I—XI. Odlad jord och ängsmark, brukningsdelar, utsäde, landtbruksingeniörernas förrättningar, skördens utfall i olika län, skördebeloppet, in- och utförsel af spanmål samt mjöl och gryn, artificiella gödningsämnen, kreaturshållet, in- och utförsel af en del ladugårdsalster samt af kött och fläsk.

XII. Medelstorlek och afkastning af hvarje mantal i riket 1858 och 1875.

XIII—XX. Markegångsprisen å en kubikfot spannmål och ärter, å ett centner smör, å mans- och kvinsdagsverken samt ökedagsverken, 1861—1875.

XXI. Dräng- och piglöner 1865 och 1874.

XXII. Statsanslag till understöd af jordbruket och dess binäringar.

XXIII. Antalet sågverk och dess tillverkningar år 1874.

XXIV. Sveriges utförsel af trävaror.

XXV—XXVI. Bergshandteringen och utförsel af en del bergsprodukter.

XXVII—XXVIII. Fabrikernas antal arbetare, drifkraft och tillverkningsvärde etc.

XXIX. Bränvinsbränningen och hvitbetssockertillverkningen.

XXX—XXXIV. In- och utförsel af vissa artiklar etc.

XXXV—XXXVI. Tulluppbörden för införda varor samt specificerad för vissa artiklar.

XXXVII—XXXIX. Utrikeshandeln, svenska handelsflottan samt inrikes handel och sjöfart.

XL—XLI. Statens och enskilda jernvägar, deras längd, person- och godstrafik, inkomster etc.

XLII—XLIII. Telegraf- och postväsendet.

XLIV. Statsbidrag till kommunikationsanstalter utom statsbanor och telegraf etc.

XLV. De under åren 1848—1875 bildade och i verksamhet varande aktiebolagens antal minimi- och maximi-aktiekapital.

XLVI—XLIX. Riksbankens vinst och dess fördelning, svenska bankernas ställning, de sedelutgifvande enskilda bankerna, sparbankerna.

L. Statistiska jemförelser mellan Sverige, Norge, Danmark, Nederländerna, Belgien, Preussen, Frankrike och Storbritanien.

III—n:r 1—14. Formulär till förslaget till bevillningsförordning.

Betänkandet omfattar bland annat förslag till förordning om grunderna och sättet för bevillningstaxeringen.

Historik. Komiterade tillsattes den 22 juli 1875 med uppdrag att såsom förberedelser för en framdeles snart sammanträdande komités arbeten verkställa de undersökningar och uppgöra de förslag, hvilka kunde finnas behöfliga såsom förberedande för utredande af frågan, på hvilket sätt och i hvilken ordning, under förutsättning att de nu af fastigheter utgående rustnings- och roteringsbesvär samt grundskatter successivt minskades för att slutligen upphöra, ersättning för dessa statsverkets inkomster kunde vara att säkert påräkna, på samma gång tillgångar deröfver bereddes för stats-

utgifter, som blefve erforderliga för ett successivt genomförande och upprätthållande af en härordning bygd på den kungl. propositionen af den 16 januari 1875.

Komiterades arbeten, i hvilka riksbanksfullmäktigen J. V. Arnberg från 1876 års början af sjukdom hindrades deltaga och i hvilka Hellstenius skulle deltaga med särskildt uppdrag att biträda med utarbetande af erforderliga statistiska uppgifter, fortgingo från den 17 augusti 1875 tidtals under ledning af finansministern.

Öfver betänkandet afgafs följande utlåtande:

Kongl. maj:ts och rikets kammarrätts den 30 november 1877 afgifna underdåniga yttrande i anledning af förberedande skattejemkningskomiténs förslag till ny bevillningsförordning jemte underdåniga förslag, aflemnade af öfverståthållareembetet och kongl. maj:ts samtlige befallningshafvande.

Stockholm 1877. 161 sid. st. 8:o.

Jemför äfven:

Sammanställning af det utaf förberedande skattejemkningskomitén den 20 okt. 1876 afgifna förslag till ny bevillningsförordning med de i nu gällande bevillningsstadga den 8 augusti 1876 jemte dervid fogade instruktion för taxeringsförrättningarne meddelade bestämmelser, till hvilka uti nämda förslag hänvisas.

Stockholm 1877. 4:o.

Ang. svenska och norska konsulatväsendet.

Underdånigt betänkande angående svenska och norska konsulatväsendet jemte förslag till förordning m. m., afgifvet den 4 november 1876 af den enligt nådigt beslut den 12 februari 1875 förordnade svensk-norska komité.

Stockholm 1876. 581 sid. 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen Axel Bergström, ordf., kabinettssekreteraren Alfred Lagerheim, f. d. kommendörkaptenen Emil Ekman, konsuln H. Bernhoft, f. d. konsuln köpmannen J. A. Michelsen, konsuln Chr. Christiansen.

Sekreterare: Carl August Titz, t. f. notarie i kommerskollegium.

Ur innehållet. Öfversigt af svensk-norska konsulatväsendets utveckling sedan föreningens ingående 1814, sid. 5—104.

Tabellbilagor. N:r 1. Utvisande antalet och drägtigheten af de till de förenade rikenas konsulat 1870—1874 ankomna svenska och norska fartyg samt medeltalet af den utaf dem erlagda lästafgift.

N:r 2. Sammandrag af tabell n:r 1 med tillägg af fartygens drägtighet uttryckt i ton.

N:r 3. Öfversigt öfver Sveriges och Norges handel och sjöfart på utlandet 1870—1874.

N:r 4. Beräkning öfver konsulskassans inkomster och utgifter.

Komiterade afgåfvo: 1) Förslag till förordning angående konsulatväsendet; 2) Förslag till allmän instruktion för konsulernas embetsutöfning.

Historik. K. m:t beslöt den 12 februari 1875, att åt en komité bestående af tre svenska och tre norska män skulle uppdragas att afgifva dels utlåtande om och förslag till de förändringar i de förenade rikenas konsulatväsende, hvilka komitén efter pröfning af dithörande omständigheter måtte finna lämpliga, dels ock förslag till förnyad konsulstadga. De svenske komiterade utsågos den 6 juli och de norske den 31 juli samma år. Komitén sammanträdde den 15 september 1875. Enligt utrikesministerns yttrande till statsrådsprotokollet borde komiténs arbeten icke bindas af någon detaljerad instruktion, utan komitén fast hellre förklaras berättigad att till pröfning upptaga och afgifva utlåtande öfver alla de frågor, den måtte finna stå i omedelbart sammanhang med konsulatväsendets ordnande, liksom den i afseende på affattandet af förnyad konsulsstadga endast borde vara inskränkt inom hvad komitén sjelf ansåge vara af praktiskt behof påkalladt.

Ang. Helgeandsholmens ordnande.

Utlåtande och förslag angående Helgeandsholmens ordnande.

Ingår på sid. 3 och följande uti Handlingar rörande Helgeandsholmens ordnande. Stockholm 1877. 4:o. Dessa handlingar ingå som bilaga till 1877 bihang 4 saml. såsom bilaga till statsutskottets utlåtande n:r 66.

Komiterade: Öfverståthållaren friherre Gust. af Ugglas, ordf., chefen för h. m:t konungens hofstall F. d'Orchimont, bankofullmäktigen, häradshöfdingen A. V. Dufva, professorn Carl J. Rossander, professorn F. V. Scholander.

Sekreterare: Moritz Rubenson, sekreterare hos Stockholms stadsfullmäktige.

Särskilda meningar af: A. V. Dufva samt F. d'Orchimont, sid. 20—21.

Bilagor. Diverse kostnadsförslag, uppgift å lägenheter som uti enkedrottningens hus å Helgeandsholmen äro upplåtna till boställen åt betjeningen vid konungens hofstall och till klädkammare för hofstallet samt uppgift å boställslägenheter m. m. disponerade af hofstallet å Helgeandsholmen etc., diverse promemorier angående Helgeandsholmen och de i betänkandet omnämda byggnadstomter, sid. 21—40.

Historik. Genom kungl. bref den 9 februari 1856 till dåvarande öfverståthållaren förklarade k. m:t sig hafva beslutat uppdraga åt en särskild komité att uppgöra förslag såväl till k. hofstallets förflyttande till annan plats som ock till Helgeandsholmens planerande och förskönande (jemför sid. 240). Komitén fullgjorde emellertid aldrig sitt uppdrag, utan upplöstes år 1865. Efter en del i betänkandet närmare omnämda framställningar och förhandlingar samt efter skrifvelsen n:r 18 af 1875 års riksdag med förfrågan hos k. m:t om vilkoren

för öfverlåtande till riksbanken i och för bebyggande af kanslihuset eller annan lämplig eller närbelägen staten tillhörig plats förklarade k. m:t vid denna skrifvelses föredragning den 10 december samma år sig anse en förberedande öfverläggning mellan ombud för de i frågan intresserade vara mest egnad att bereda densamma en för alla tillfredsställande lösning. På grund deraf sammanträdde komiterade, af hvilka Dufva var utsedd af bankofullmäktige och Rossander af Stockholms stadsfullmäktige. Betänkandet afgafs den 14 december 1876. Öfver detsamma afgåfvos utlåtanden af riksmarskalksembetet den 31 mars 1877 och af chefen för k. hofstallet den 20 samma månad. Dessa båda utlåtanden ingå äfven i ofvannämda Handlingar.

Betänkande af svensk-norska artilleri-komitén år 1876 angående införandet af en hufvudkanon vid de förenade rikenas fältartillerier. *Ang. en hufvudkanon för de förenade rikenas fältartillerier.*

Ingår i Artilleritidskrift för 1877 bihang sid. 1—46.

Komiterade: Öfverstelöjtnanten S. Ch. Gjessing, kaptenerna Fr. Schartau, A. Heiberg, Th. Hellesen, A. Ullén och H. von Stockenström.

Reservation af: Gjessing och Heiberg, sid. 18—25. Särskilda vota af medlemmarna, sid. 26—46.

Bilaga. Tabell öfver mått och vigter m. m. vid åtskilliga länders fältartillerier.

Komitén tillförordnades genom generalorder den 2 augusti 1876 att sammanträda i Kristiania den 1 november samma år för att afgifva utlåtande öfver vissa af generalfälttygmästaren och chefen för svenska artilleriet i skrifvelse den 30 oktober 1876 framstälda frågor om införandet af en hufvudkanon vid de förenade rikenas fältartilleri och vissa dermed sammanhängande omständigheter.

Förslag till regler för inskjutning med fältkanoner. *Ang. inskjutning med fältkanoner.*

Ingår i Artilleritidskrift för 1876 bihang sid. 125 och följande.

Komiterade: Kaptenerna Th. H. M. A. Wennerholm, C. A. Francke och F. A. Ullén.

1877.

Tullkomitén, ang. tulltaxebestämmelserna för papper.

Underdånigt utlåtande angående tulltaxebestämmelserna för papper samt åtskilliga dermed sammanhängande frågor, efter särskild nådig remiss afgifvet af den för utarbetande af förslag till ny tulltaxa den 29 september 1876 i nåder tillsatta komité.

Stockholm 1877. 49 sid.+2 opag. tabeller. 4:o.
Ingår i 1877 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Generaltulldirektören A. G:son Bennich, ordf., grosshandlaren P. Murén, f. d. generalkonsuln T. Willerding, öfverdirektören Knut Styffe, grosshandlaren Olof Wijk, fabrikören John Lenning, hemmansegaren Nils Larson i Tullus.

Sekreterare: F. H. Schlytern.

Reservationer af: Styffe, sid. 45—48; Lenning, sid. 48—49.

Bilagor. Litt. A. Uppgifter rörande tillverkningsvärdet af särskilda slag af papper vid de svenska pappersbruken 1865—1874.

Litt. B. Uppgifter angående utförsel och införsel af särskilda slag af papper 1866—74.

Litt. C. Tabell upptagande de af komiterade föreslagna förändrade taxebestämmelser samt till jemförelse de rubriker i gällande tulltaxa, i afseende på hvika komiterade föreslagit förändring.

Litt. D. Tabell öfver de förändringar i tullinkomst, som ansåges blifva en följd af komiterades förslag.

Historik. Handlingarna i två medelst besvär under k. m:ts pröfning dragna mål angående tullbehandling af papper remitterades till komitén med befallning att inkomma med utlåtande öfver besvären och dervid tillika afgifva förslag till de förändringar i grunderna för tullbehandlingen af och tullsatserna å artikeln papper, som kunde anses vara af omständigheterna påkallade. Utlåtandet afgafs den 9 januari 1877, föredrogs den 2 februari samma år. K. m:ts proposition (n:r 37) af den 2 mars 1877 angående förändring i tullsatserna å papper m. fl. ämnen. Angående komitén se vidare sid. 410 samt vid år 1882.

Ang. anskaffning af artillerimateriel.

Artillerikomiténs betänkande och förslag rörande anskaffning af artillerimateriel.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 10 augusti 1877. Refereras utförligt i bihanget till Artilleritidskrift för 1877 sid. 85—96.

Komiterade: Generalfälttygmästaren friherre C. V. G:son Leijonhufvud, ordf., öfversten F. R. Carlsohn, kaptenen J. C. Bratt, t. f.

chefen för förvaltningen af sjöärenden konteramiralen A. G. R. v. Feilitzen, kommendörkaptenen J. U. G:son Améen.

Sekreterare: C. Åqvist.

Reservation af Carlsohn.

Bilagor. A. Approximativ uppskattning af värdet på den till Finspongs styckebruk hörande hytteafdelning.

B. Approximativ värdering af den del af Finspongs styckebruk med maskiner, som för kanontillverkning vore behöflig.

C. Undersökning vid Hörle rörande anläggning af verkstäder för kanon- och projektiltillverkning.

D—E. Två ritningar rörande Hörle.

En komité tillförordnades den 22 september 1876 att afgifva utlåtande och förslag, huruvida konstruktionen, anskaffningen, försöksskjutningen och inskjutningen af artilleri och andra skjutvapen såväl för arméns som för flottans räkning lämpligen kunde åstadkommas genom en och samma myndighet, dels om och i så fall hvilka åtgärder borde vidtagas för att för framtiden ordna kanontillverkningen på ett sätt, som mer än det dittills anlitade anskaffningssättet lemnade utsigt till att utan uppskof erhålla den kanonmateriel, hvaraf svenska staten vore i behof.

Betänkandet afgafs den 5 februari 1877. Utlåtande af arméförvaltningen och förvaltningen af sjöärenden den 26 maj samma år. Ärendet anmältes den 10 augusti samma år.

Militära helsovårdskomitén:

1. *Förslag till föreskrifter rörande approbation och kassation af värnpligtige.* *Ang. approbation af värnpligtige.*

2. *Förslag till reglemente för öfningar i sårades transport.* *Ang. öfningar i sårades transport.*

Komiterade etc. se sid. 338.

Dessa förslag afgåfvos den 20 februari 1877.

Löneregleringskomitén:

1. *Underdånigt betänkande och förslag angående löneregle-* *Ang. löneregle-*
ring m. m. för generalpoststyrelsen, afgifvet den 5 mars *ring för general-*
1877 af i nåder förordnade komiterade. *poststyrelsen.*

Stockholm 1877. 47 sid. 4:o.

Ingår i 1878 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Generalpostdirektören Vilhelm Roos, ordf., departementschefen E. Ljungstedt, landskamreraren O. R. Hammar och hemmansegaren Liss Olof Larsson.

Sekreterare: Aug. Hagman.

Särskilda meningar af Ljungstedt och Hammar, sid. 45—46; Larsson, sid. 46—47.

Bilagor. Litt. A. Förslag till stat för generalpoststyrelsen att tillämpas från och med 1878.

Litt. B. Aflöningsförmåner för styrelsens embets- och tjenstemän 1877.

Ur innehållet. Redogörelse för hvad under senare år förekommit rörande post- och telegrafverkens förenande under en gemensam styrelse, sid. 4—10.

Historik öfver svenska postverket och dess styrelse, sid. 10—33.

Öfver betänkandet afgafs den 12 mars 1877 generalpoststyrelsens utlåtande, hvilket är tryckt (Stockholm 1877, 7 sid. 4:o) och ingår i ofvannämda bihang.

Uti statsverkspropositionen till 1878 års riksdag i punkt 3 under sjunde, hufvudtiteln öfverlemnades till riksdagens godkännande förslag till ny stat för postverket.

Ang. löneregl. för telegrafstyrelsen.

2. *Underdånigt betänkande och förslag angående lönereglering m. m. för telegrafstyrelsen, afgifvet den 24 april 1877 af i nåder förodnade komiterade.*

Stockholm 1877. 51 sid. 4:o.

Ingår i 1878 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Se ofvannämde jämte generaltulldirektören D. Nordlander.

Sekreterare: Se ofvan.

Särskilda meningar af: Nordlander, sid. 43—51; Ljungstedt och Hammar, sid. 51; Larsson. sid. 51.

Ur innehållet. Historik öfver telegrafverkets uppkomst och organisation etc., sid. 4—15.

Bilagor. Litt. A. Förslag till stat för telegrafstyrelsen att tillämpas från och med 1879.

Litt. B. Aflöningsförmåner för telegrafstyrelsens embets- och tjenstemän år 1877,

Historik. Öfver betänkandet afgafs utlåtande den 6 juli af telegrafstyrelsen, hvilket är tryckt (Stockholm 1877, 12 sid., 4:o) och ingår i ofvannämda bihang.

Uti statsverkspropositionen till 1878 års riksdag i punkt 4 under sjunde hufvudtiteln öfverlemnades till riksdagens godkännande förslag till stat för styrelsen.

Ang. löneregl. för landtmäteristyrelsen.

3. *Underdånigt betänkande och förslag angående lönereglering m. m. för landtmäteristyrelsen, afgifvet den 18 juli 1877 af i nåder förordnade komiterade.*

Stockholm 1877. 88 sid. 4:o.

Ingår i 1878 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Generallandtmäteridirektören Ludvig B. Falkman, ordf., samt ofvannämde Ljungstedt, Hammar och Liss Olof Larsson.

Ur innehållet. Historik, sid. 4—8.

Personalens tjensteåligganden och göromålens fördelning etc. inom kontoret, sid. 8—28.

Bilagor. Litt. A. Förslag till stat för justeringsstyrelsen att tillämpas från och med 1879.

Litt. B. Förslag till stat för landtmäteristyrelsen att tillämpas från och med 1879.

Litt. C. Aflöningsförmåner för landtmäteristyrelsens embets- och tjenstemän samt betjente m. m. år 1877.

Särskilda meningar af: Falkman, sid. 69—86; Larsson, sid. 87—88.

Öfver betänkandet afgafs följande i ofvannämda bihang intagna utlåtande:

Landtmäteristyrelsens underdåniga utlåtande i anledning af löneregleringskomiténs betänkande och förslag angående löneregle-ring m. m. för sagda embetsverk jemte tillhörande bilagor.

Stockholm 1877. 41 sid. 4:o.

Uti statsverkspropositionen till 1878 års riksdag i punkt 4 under sjette hufvudtiteln öfverlemnades till riksdagens godkännande förslag till stater för ofvannämda styrelser.

4. *Underdånigt betänkande och förslag angående löneregle-ring m. m. för öfverintendentsembetet, afgifvet den 16 oktober 1877 af i nåder förordnade komiterade.* *Ang. löneregle-ring för öfver-intendents-embetet.*

Stockholm 1877. 43 sid. 4:o.

Ingår i 1879 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Intendenten F. V. Scholander och förste intendenten Aug. Ekmark samt Ljungstedt, Hammar och Liss Olof Larsson.

Särskild mening af Larsson, sid. 42.

Ur innehållet. Historik, embetets organisation, sid. 4—18.

Bilagor. Litt. A. Förslag till stat att tillämpas från och med år 1879.

Litt. B. Aflöningsförmåner för öfverintendentsembetets embets- och tjenstemän 1876.

Öfver betänkandet afgafs den 6 november 1877 följande i ofvannämda bihang intagna utlåtande:

Öfverintendents-embetets underdåniga utlåtande öfver särskilda

komiterades den 16 oktober 1877 afgifna underdåniga betänkande och förslag till lönereglering m. m. för öfverintendents-embetet.

Stockholm 1877. 8 sid. 4:o.

Uti statsverkspropositionen till 1879 års riksdag i punkt 3 under sjunde hufvudtiteln öfverlemnades till riksdagens godkännande förslag till stat för öfverintendentsembetet.

Ang. skjutsväsendet.

Underdånigt betänkande och förslag angående skjutsväsendets ordnande, afgifvet den 6 mars 1877 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1877. 299 sid. 4:o.

Ingår i 1878 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen C. Ekström, ordf., generalpostdirektören Vilhelm Roos, godsegaren Rob. Montgomery-Cederhielm, landssekreteraren C. A. Holmberg, ledamöterna af andra kammaren hemmansegarne Carl Ifvarsson och P. O. Hörnfeldt.

Sekreterare: v. häradshöfdingen Carl G. Edman.

Tabellbilagor. Litt. A. Sammandrag af uppgifter rörande skjutsväsendet i riket år 1875.

Specialtabell angående skjutsväsendet i rikets städer år 1875.

Specialtabeller angående skjutsväsendet vid gästgifverierna å landet.

Litt. B. Antalet hemman som icke äro underkastade gästgifveri och dylikt och antalet skjutsningsskyldiga hemman.

Litt. C. Respektive antal hästar som dagligen utgått vid gästgifverierna år 1875.

Andra artikelns bevillning 1875 i de olika länen.

Genom skrifvelse n:r 57 den 21 maj 1875 anhöll riksdagen hos k. m:t om åtgärders vidtagande till reglerande af skjutsväsendet på vissa uppgifna grunder. Efter inhämtande af länsstyrelsernas och landstingens utlåtande beslöt k. m:t den 3 mars 1876 tillsättande af en komité, hvilken, utgående från att skjutsningsbestyret vid gästgifverierna borde ställas på entreprenad och att den afgift, som utöfver skjutslegan ifrågakomme att till entreprenörer erläggas, skulle till en del gäldas af staten och återstoden af icke blott den dittills skjutsskyldiga jorden, utan äfven andra beskattningsföremål, hade att efter öfvervägandet såväl af innehållet i riksdagens skrifvelser och de afgifna utlåtanden som af alla i öfrigt förekommande omständigheter, utarbeta förslag till författning rörande skjutsväsendets ordnande i riket.

Komitén sammanträdde den 20 mars 1876. Öfver betänkandet afgåfvos utlåtanden af kammarkollegium den 29 september; riksmarskalksembetet den 11 juni, arméförvaltningen den 27 september, förvaltningen för sjöärenden den 7 december, öfverståthållarembetet den 3 januari 1878, högsta domstolen den 11 november 1877. Se följande:

Underdåniga utlåtanden afgifna öfver de af komiterade för skjutsväsendets ordnande den 6 mars 1877 afgifna underdåniga betänkande och förslag.

Stockholm 1877. 51 sid.+1 tabellbilaga. 4:o.

Ingår i ofvannämda bihang.

Högsta domstolens yttrande finnes tryckt såsom bilaga till k. propositionen (n:r 11) af den 16 januari 1878 angående förändrad reglering af skjutsväsendet. Den k. propositionen bifölls af riksdagen.

Betänkande angående minderårigas antagande och användande i fabrik, handtverk eller annan handtering, afgifvet af dertill af kongl. maj:t förordnade kommitterade. *Ang. minderårigas användande i fabrik eller handtverk*

Stockholm 1877. 178 sid. 8:o.

Komiterade: F. d. statsrådet Pehr von Ehrenheim, ordf., medicinalrådet O. F. Hallin, kyrkoherden A. V. Staaff, folkskoleinspektören O. J. Meijerberg, fabriksidkaren Carl A. Lundström.

Sekreterare: v. häradshöfdingen Axel Ridderstad.

Ur innehållet: Historik, sid. 4—13.

Historik öfver motsvarande lagstiftning i Storbritanien, Frankrike, Tyskland, Österrike, Schweiz, Belgien och Holland, Spanien, Danmark, Finland, Nordamerikas Förenta stater, Sverige, sid. 21—68.

Förteckning öfver litteratur, rörande de industriela arbetarnes och särskildt de minderårigas belägenhet, införande af arbetslagstiftning och deraf vunna resultat, sid. 122—129.

Bilagor. Tab. n:r 1—2. Industriela verk och dervid anstälda arbetare efter kön och ålder, grupp och länsvis år 1875 (1876).

Tab. n:r 3. Klassifikation af de industriela verken och dervid anstälda arbetare samma år.

Tabell n:r 4. Arbetstiden för dygn och vecka vid de industriela verken.

Tab. n:r 5. Arbetslönerna vid de verk vid hvilka minderåriga företrädesvis äro anstälda.

Förutom förslag till vissa formulär afgåfvo komiterade förslag till: 1) författning angående minderårigas antagande och användande i arbete vid fabrik, handtverk eller annan handtering; 2) instruktion för arbetsinspektörerna.

Historik. I skrifvelse n:r 45 den 19 maj 1875 anhöll riksdagen, att k. m:t täcktes genom sakkunnige män låta utarbeta en författning angående barns och yngre personers antagande och användande i fabriks- och handtverksarbete samt om tillsyn från statens sida öfver de deri meddelade föreskrifters efterlefnad. K. m:t förordnade komiterade genom k. bref af den 30 juli 1875 till utarbetande af förslag till ifrågavarande författning. Komiterade

sammanträdde den 30 september 1875. Betänkandet afgafs den 19 april 1877. Utlåtande af kommerskollegium den 17 december 1879. Förordning i ämnet den 18 november 1881.

Ang. jernvägstrafikstyrelsens förvaltning.

Komiterades för förberedande granskning af jernvägstrafikstyrelsens förvaltning berättelse.

Stockholm 1877. 18 sid. 4:o.

Förvaras i original bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 17 augusti 1877.

Komiterade: Godsegaren Fr. Hederstjerna, ordf., majoren A. R. v. Kræmer, organisten Jöns Rundbäck, trafikcheferna M. Agrelius och V. Waldenström

Sekreterare: Staffan Cederschiöld.

Reservation af v. Kræmer, sid. 15.

Betänkandet, som afser år 1875, afgafs den 9 juni 1877.
Trafikstyrelsens utlåtande af den 14 augusti 1877 ingår å sid. 16—18.

Ang. ordnande af härens trängväsende.

Underdånigt betänkande angående ordnandet af härens trängväsende, afgifvet den 21 juni 1877 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1877. 572+15 opag. sid.+2 kartor.

Komiterade: Generalmajoren Th. Wijkander, ordf., öfversten C. G. Breitholtz, majoren C. Theodor Björck, majoren friherre Axel Rappe, ryttmästaren H. Biel, kaptenen V. Norrman, kaptenen L. Thimgren.

Sekreterare: H. A. von Koch, löjtnant vid generalstaben.

Ur innehållet: Redogörelse för trängväsendets historiska utveckling, utarbetad af C. A. C. Warberg, sid. 5—12.
Svenska trängväsendets utveckling, sid. 12—26.

Bilagor. N:r 1—13 omfatta de olika vapenslagens fältrustningar, föreslagna eller dåvarande; förteckningar å diverse materialier och verktyg, beskrifningar på diverse transportvagnar, packvagnar, förbinderivagnar, intendenturvagnar, sjuktransportvagnar m. fl., trängfördelningar, diverse ritningar och grafiska tablåer samt två kartor utvisande en arméfördelning med träng under marsch i fiendens närhet och i stridsställning.

Historik. Genom k. bref den 14 september 1875 uppdrog k. m:t åt komiterade att afgifva förslag till ordnande af trossväsendet i dess helhet och genom generalorder af den 20 samma månad fastställdes programmet för komiténs arbeten. Öfverfältläkaren E. M. Edholm deltog i en del af komiténs arbeten rörande helso- och sjukvård samt postinspektören P. C. Bergman angående postväsendet. Den ursprungligen utsedde sekreteraren kapte-

nen vid generalstaben C. G. Wendel afgick i följd af sjukdom från sin befattning och efterträddes af von Koch i början af år 1877.

Komiténs sammanträden började den 18 september 1875.

Falkman, Ludvig B., Förslag till författningar om mått och vigt efter det metriska systemet. *Falkman, L. B., ang. mått och vigt efter det metriska systemet.*

Stockholm 1877. 127 sid. 4:o.

Se vidare sid. 394—395.

Underdånigt betänkande af de utaf kongl. maj:t förordnade komiterade för verkställande af undersökning rörande förvaltningen och hushållningen vid Ultuna landtbruksinstitut jemte deröfver afgifna underdåniga utlåtanden. *Ang. Ultuna landtbruksinstitut.*

Stockholm 1878. 107 sid. 4:o.

Ingår i 1879 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Godsegaren Axel Odelberg, ordf., kammarherren friherre Fr. v. Essen, riksdagsmannen Ola Andersson, landtbruksskoleföreståndarne Ivar Insulander och R. T. Hennings.

Sekreterare: Charles Jacobson, sekreterare i landtbruksakademiens förvaltningskomité.

Ur innehållet. Redogörelse för institutets uppkomst och fortgången af dess hushållning, sid. 4—21.

Bilagor. Litt. A. De till Ultuna landtbruksinstitut för dess organiserande, egendomens bebyggande m. fl. ändamål utgångna anslag och lån utöfver de från och med 1848 utgående årsanslagen 1841—74.

Litt. B. Tabell angifvande skördens belopp vid Ultuna med underlydande 1848—76.

Litt. C. Tabell utvisande utfordringen och afkastningen af koladugården vid Ultuna 1848—76.

Litt. D. Uppgifter öfver temperatur och nederbörd i Stockholm, Upsala, Vesterås och Örebro 1867—76.

Litt. E—F. Undersökning af jordartsprofver från Ultuna.

Litt. G. Uppgift på verkställda nybyggnader vid Ultuna och kostnaderna derför.

Litt. H—I. Uppgifter angående arealen.

Litt. K. Syninstrument.

Komiténs betänkande med bilagor upptager sid. 1—71.

Historik. Sedan styrelsen med anledning af riksdagens revisorers vid flera tillfällen framställda anmärkningar mot styrelsens förvaltning hos k. m:t i nåder anhållit om anordnande af undersökning, huruvida de öfverklagade bristerna i förvaltningen och hushållningen vid institutet förefunnes, samt

jämväl vid 1877 års riksdag beslut fattats om aflåtande af en framställning i sådant syfte, fann k. m:t den 27 april 1877 godt att uppdraga åt komitén att verkställa undersökning angående förvaltningen och hushållningen vid Ultuna landtbruksinstitut samt framställa förslag till afhjelpande af de brister och olägenheter i ena eller andra hänseendet, hvilka vid utredningen kunde varda iakttagna. Komitén sammanträdde den 22 maj samma år och afgaf sitt betänkande den 13 oktober 1877. Utlåtande afgafs af styrelsen för Ultuna landtbruksinstitut den 25 februari 1878 samt af landtbruksakademiens förvaltningskomité, hvilka båda utlåtanden äro tryckta i sammanhang med betänkandet.

I statsverkspropositionen år 1879 begärde k. m:t under sjette hufvudtiteln i punkten angående undervisningsanstalter för jordbruks- och landtmannanäringar ett extra anslag samt höjning af det ordinarie.

Ang. ett museum för konstindustri och slöjd.

Underdånigt betänkande och förslag angående inrättande och underhållande i hufvudstaden af ett museum för konstindustri och slöjd. Afgifvet den 3 december 1877 af i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1877. 132 sid. 4:o.

Ingår i 1885 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Öfverståthållaren frih. Gust. af Ugglas, ordf., öfverintendenten F. Dardel, fabrikören C. Th. Svanberg, fabriksidkaren G. H. Stråle, professor G. R. Dahlander, slottsintendenten E. Jakobsson.

Sekreterare: G. Upmark.

Ur innehållet. Historisk öfverblick öfver konstindustriens utveckling under 15—1700-talen, sid. 8—19.

Åtgärder till konstindustriens höjande i främmande länder, sid. 19—34.

Karl XV:s till svenska staten donerade samling, sid. 60—64.

Bilaga. Åtgärder vidtagna i några af Europas länder för konstindustriens befrämjande. Reseberättelse, enligt komiterades uppdrag afgifven af F. Dardel och G. R. Dahlander, 34 sid. 4:o.

Historik. Sedan från svenska slöjdföreningen år 1875 och komitén för en s. k. låneutställning af vissa konstindustriella föremål anordnad i Stockholm december 1876 inkommit skrifvelser om behofvet af ett konstindustrimuseum, förordnade k. m:t den 9 mars 1877 nedsättandet af en komité för att afgifva betänkande och förslag rörande inrättande och underhållande i hufvudstaden af ett museum för konstindustri och slöjd. Komiterade sammanträdde den 6 april 1877.

Utlåtande af nationalmuseinämden den 5 april 1878, vitterhetsakademien den 21 maj samma år, kommerskollegium den 18 oktober och af riksmarskalksembetet den 9 maj 1879 angående en plats vid södra sidan af hötorget. Ärendet anmältes den 6 december 1878 och den 31 december 1879. Jemför äfven punkt 22 i protokollet öfver ecklesiastikärenden den 12 januari 1885 vid statsverkspropositionen till samma års riksdag.

Nya lagberedningens förslag till förordning angående torrläggning af jord. *Nya lagberedningen, ang. torrläggning af jord.*

Stockholm 1878. 215 sid. 4:o.

Ingår i 1879 bihang 2 saml. 2 afd.

Ledamöter: t. f. Presidenten K. J. Berg, ordf, byråchefen L. Annerstedt, assessorn Axel Örbom, häradshöfdingen C. V. Hedenström, hofrättsfiskalen E. von Krusenstjerna

Sekreterare: V. Huss, vice häradshöfding.

Särskilda yttranden af: Berg, sid. 171—172; Annerstedt, sid. 173—194; Hedenström, sid. 195—215.

Ur innehållet. Redogörelse för motsvarande lagstiftning i Tyskland, Frankrike, England, Danmark, Norge och Finland, sid. 71—77.

Beredningens förslag afgafs den 20 december 1877. Högsta domstolens utlåtande den 25 november 1878 är bilagdt k. m:ts proposition n:r 3 af den 24 januari 1879 med förslag till lag om dikning och annan afledning af vatten. Med anledning af de af högsta domstolen framstälda anmärkningar lät justitieministern i vissa delar förändra lydelsen af det uppgjorda förslaget.

Doktor Mårten Luthers lilla katekes med kort utveckling. (Underdånigt förslag, utarbetadt och öfversedt af dertill i nåder utsedde komiterade.) *Ang. ny katekes.*

Stockholm 1877. 84 sid. 8:o.

Komiterade: Erkebiskopen A. N. Sundberg, ordf., biskopen E. G. Bring, seminarierektorn Magnus Vilhelm Norlén.

Komiterade tillförordnades den 29 januari 1875 med anledning af kyrkomötets skrifvelse den 7 oktober 1873.

Nya testamentet. Öfversättning, utgifven 1877 af bibelcommissionen. *Bibelkommissionen, proföfversättning.*

Stockholm 1877. 329 sid. 8:o.

Ledamöter: Domprostarne C. A. Torén och H. M. Melin, professorn prosten H. G. Lindgren.

1878.

Löneregleringskomitén:

Ang. statistiska centralbyrån. 1. *Underdånigt betänkande och förslag angående löneregle-ring m. m. för statistiska centralbyrån, afgifvet den 8 januari 1878 af i nåder förordnade komiterade.*

Stockholm 1878. 47 sid. 4:o.

Ingår i 1879 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Chefen för statistiska centralbyrån Fr. Th. Berg, ordf., departementschefen Erik Ljungstedt, landskamreraren O. R. Hammar, hemmansegaren Liss Olof Larsson.

Sekreterare: K. G. Odén.

Särskilda yttranden af: Fr. Th. Berg, sid. 45; Liss Ol. Larsson, sid. 46—47.

Bilagor. Litt. A. Förslag till stat för statistiska centralbyrån från och med 1879.

Litt. B. Aflöningsförmåner för statistiska centralbyråns tjenstemannapersonal och betjente m. m. 1877.

Ur innehållet: Historik öfver den svenska officiella statistikens utveckling, sid. 4—10.

Redogörelse för byråns verksamhet, arbetsordning etc., sid. 10—30.

Ärendet anmältes den 8 februari 1878.

Uti statsverkspropositionen till 1879 års riksdag under sjette hufvudtiteln begärde k. m:t riksdagens godkännande af föreslagen ny stat för statistiska centralbyrån.

Ang. arméförvaltningen. 2. *Underdånigt betänkande och förslag angående löneregle-ring m. m. för arméförvaltningen, afgifvet den 6 juli 1878 af i nåder förordnade komiterade.*

Stockholm 1878. 121 sid. 4:o.

Ingår i 1880 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Se ofvan, som ordf. inträdde i stället för Berg generalkrigskommissarien N. A. Varenius.

Sekreterare: A. Hagman.

Särskild mening af Varenius, sid. 91—121.

Ur innehållet: Historik rörande krigsförvaltningens organisation och redogörelse för arméförvaltningens verksamhet, sid. 4—44.

Bilagor. Litt. A. Förslag till stat för arméförvaltningen att tillämpas från och med 1880.

Litt. B. Chefernas för arméförvaltningens departement förslag till stat för arméförvaltningen.

Litt. C. Aflöningsförmåner för arméförvaltningens embets- och tjenstemän samt betjente 1878.

Öfver komiterades betänkande afgafs följande i ofvannämda bihang intagna utlåtande:

Arméförvaltningens underdåniga utlåtande öfver komiterades betänkande och förslag angående lönereglering för arméförvaltningen, afgifvet den 7 november 1878.

Stockholm 1878. 33 sid. 4:o.

K. m:ts proposition n:r 13 den 23 januari 1880 angående ny lönestat för arméförvaltningen.

3. *Underdånigt betänkande och förslag angående löneregl-ering m. m. för kammarrätten, afgifvet den 6 november 1878 af i nåder förordnade komiterade.* Ang. kammarrätten.

Stockholm 1878. 118 sid. 4:o.

Ingår i 1879 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Samme som ofvannämde med den ändring att presidenten C. O. Burén inträdt som ordf. samt revisionskommissarien G. Stenberg som ledamot.

Sekreterare: Aug. Hagman.

Särskilda meningar af: Burén, sid. 103—117; Larsson, sid. 117—118.

Ur innehållet: Historik och redogörelse för kammarrättens organisation och verksamhet, sid. 4—76.

Bilagor. Litt. A. Förslag till stat att tillämpas från och med 1880.

Litt. B. Aflöningsförmåner för kammarrättens embets- och tjenstemän samt betjente m. m. 1878.

Öfver betänkandet afgafs den 29 november 1878 följande i ofvannämda bihang intagna utlåtande:

Kammarrättens underdåniga utlåtande öfver särskilda komiterades den 6 november 1878 afgifna underdåniga betänkande och förslag till löneregleringm. m. för kammarrätten.

Stockholm 1879. 21 sid. 4:o.

K. m:ts proposition (n:r 28) af den 21 februari 1879 angående ny lönestat för kammarrätten.

Ang. nationalmuseum.

4. *Underdåniga betänkanden och förslag angående lönereglering m. m. för nationalmuseum, afgifvet den 19 december 1878 af i nåder förordnade komiterade.*

Stockholm 1880. 48 sid. 4:o.

Ingår i 1880 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Kanslisekreteraren Nils Fredrik Sander jemte ofvannämde Ljungstedt, O. R. Hammar och Liss Ol. Larsson.

Särskilda yttranden af: Sander, sid. 43—47; Larsson, sid. 47—48.

Ur innehållet: Historik samt redogörelse för museets samlingar etc., sid. 4—21.

Bilagor. Litt. A. Aflöningsförmåner för de vid nationalmusei konstafdelning anställde embets- och tjenstemän samt betjente m. m. år 1878.

Litt. B. Förslag till stat att tillämpas från och med år 1880.

Betänkandet remitterades till intendenten vid nationalmuseum och museinämnden och till vitterhetsakademien. I statsverkspropositionen till 1880 års riksdag begärdes anslag till denna lönereglering.

Ang. modell å gevär, karbin o. revolver.

Betänkande, afgifvet den 25 februari 1878 af svensk-norska komitén för behandling af frågan om lämpligaste modell å gevär, karbin och revolver.

Utdrag ur betänkandet ingår i Krigsvetenskapsakademiens tidskrift för år 1878 sid. 345 och följande.

Komiterade: Öfverstlöjtnanten vid generalstaben O. F. Taube, ordf., svenske ledamöter: ryttmästaren grefve A. G. F. Gyldenstolpe och kaptenen A. F. Centervall samt norske ledamöter: kaptenen M. Arentz, ryttmästaren E. H. Jörstad, kaptenen O. V. Petersen. Tillkallade ledamöter vid handläggning af tekniska frågor: Direktören för norska statens vapenfabrik i Kongsberg öfverstlöjtnanten J. Landmark, styresmannen för Karl Gustafs stads gevärsfaktori kaptenen G. Blix samt löjtnanten vid Svea artilleri T. F. R. Lysholm.

Sekreterare: C. O. Unæus.

Reservation af O. V. Petersen.

Tabellbilagor: 1 a—1 b angående de ballistiska egenskaperna hos 1867 års gevär, tyska, franska och ryska infanterigevär samt det af komitén föreslagna.

2. Utvisande beskaffenheten af gevär och ammunition vid komiténs försöksskjutningar.

3. En grafisk tabell angående kulbanor.

4. Skjuttabell.

5. Utvisande antalet delar m. m. hos vissa gevärsmekanismer.

Militära helsovårdskomitén:

1. *Förslag till transportmedel för sårade och sjuke i fält.* *Ang. transportmedel för sårade i fält.*
Reservation af C. A. Haak.

2. *Förslag till utredning och packningsplan för lätt bataljonsförbinderivagn.* *Ang. lätt bataljonsförbinderivagn.*

3. *Förslag till inrättande af militära brunns- och badanstalter.* *Ang. militära brunns- och badanstalter.*

Skrifvelserna förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 24 maj 1878.

Komiterade: Öfverfältläkaren Edvard Martin Edholm, ordf., fältläkaren G. V. Miltopée, regementsläkarne C. A. Haak, H. V. Hülphers, Carl Lilljebjörn och C. M. Appelberg.

Sekreterare: Nore Martin, bataljonsläkare.

Komiterade tillförordnades den 4 november 1876. Förslagen afgåfvos den 11 mars 1878. Medicinalstyrelsens utlåtande den 11 april samma år. Se vidare angående komitén sid. 419.

Utkast till vexellag utarbetadt af de dansk-norsk-svenska komiterade.

Köpenhamn 1878. 43 sid. 4:o.

Motiv till det af de dansk-norsk-svenska komiterade utarbetade utkast till vexellag. *Ang. ny vexellag.*

Stockholm 1878. XVIII+118 sid. 4:o.

Komiterade: Grosshandlaren D. B. Adler, professorn L. M. B. Aubert, overretsassessorn O. A. Bachke, landshöfdingen Axel Bergström, grosshandlaren Oscar Dickson, professorn grefve G. K. Hamilton, konsuln Th. Joh. Heftye, geheimeetatsrådet C. S. Klein, höjesteretsadvokaten A. Klubien.

Bilagor till motiven: A. Den svenska lagberedningens år 1851 afgifna förslag till lag för inrikes och utrikes vexlar.

Stockholm 1878.

B. Skrifvelser från och till danska Grosserer Societetets Komitée.

C. Grunderna för en gemensam internationel vexelrätt, uppställda af the Association for the reform and codification of the law of nations.

Historik. I skrifvelse n:r 30 den 9 maj 1876 anhöll riksdagen hos k. m:t om utarbetande af en fullständig handelslagbok för Sverige med iakttagande af behörig hänsyn dertill att öfverensstämmelse så vidt ske kunde åstadkommes med motsvarande norsk och dansk lagstiftning. Justitiestatsministern, som ansåg det vara mest ändamålsenligt att göra början med en mindre del af handelslagstiftningen och i sådant fall med vexelrätten, erhöll

den 23 oktober 1876 bemyndigande att sätta sig i förbindelse med Danmarks justitieminister och det norska justitiedepartementet för att rådslå om möjligheten att anordna ett samarbete med syfte att åstadkomma vexellagar af lika innehåll för Sverige, Norge och Danmark, hvilket kunde blifva början till ett närmande i större utsträckning mellan de tre rikenas handelslagstiftning. Dessa öfverläggningar ledde till att för hvarje land tillsattes en komité af tre personer — två jurister och en köpman — för att utarbeta ett på tyska vexelrätten grundadt förslag till en ny vexellag för vederbörande land så vidt möjligt inbördes öfverensstämmande, för hvilket ändamål komitéerna bemyndigades att sammanträda med hvarandra. Den svenska komitén hade blifvit tillsatt den 26 januari 1877 och landshöfding Bergström förordnad till dess ordförande. De danske komiterade voro Klein (ordf.), Klubien och Adler; de norske Aubert (ordf.), Bachke och Heftye. De tre rikenas komiterade började sina öfverläggningar den 20 februari 1877. Under våren och sommaren 1877 utarbetades ett Utkast till vexellag. (Tryckt som manuskript Köpenhamn 1877), hvilket utkast sedermera reviderades och trycktes under följande titel:

Utkast till vexellag. Tills vidare antaget den 8 december 1877 af de dansk-norsk-svenska komiterade. Tryckt som manuskript.

Köpenhamn 1877.

Ett utkast till motiven föreligger tryckt i:

Foreløbigt Udkast til Motiver for det af de dansk-norsk-svenske Kommitterede den 8:de December 1877 foreløbig vedtagne Udkast till Vexellov (Efter de Kommitteredes Opdrag og med Bistand af andre Medlemmer forfattet af L. M. B. Aubert). Trykt som Manuskript.

Kristiania 1878. 114 sid. 4:o.

Jemför äfven:

Betænkning angående de af Chefen for det kongelige svenske Justitsdepartement foreslaaede Forandringer i Udkast til Vexellove for de tre nordiske Riger af April 1878. Afgifven af de under 20 Januar och 3 Februar 1877 nedsatte Kommissioner til Udarbejdelse af Vexellove for Danmark og Norge. Tilligemed revideret Udkast till Vexellove för Danmark, Norge og Sverige.

Kristiania 1879.

Ofvanstående betänkande är äfven försedt med titelblad och lagtext på danska språket, liksom äfven motiven förekomma på norska.

Betänkandet afgafs i april 1878. 1879 utgafs ett revideradt utkast, (tryckt i Kristiania); se sid. 410.

Högsta domstolens utlåtande den 16 december 1878 är bifogadt k. m:ts proposition n:r 2 den 31 december 1879 med förslag till vexellag etc.

Ang. sjölagsbestämmelser till förekommande och inskränkande af olyckor till sjös.

Underdånigt betänkande af de enligt nådigt beslut den 24 maj 1877 förordnade komiterade för utarbetande af förslag till ändringar och tillägg i sjölagen, egnade att i möjligaste mån förekomma och inskränka olyckor till sjös.

Stockholm 1878. 280 sid. 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen grefve Eric Sparre, ordf., assessorn frih. O. V. Staël von Holstein, dispachören V. d'Aubigné, direktören H. Fleetwood.

Sekreterare: C. J. Ljunggren, vice häradshöfding.

Reservationer af: d'Aubigné, sid. 98—104; Fleetwood, sid. 104—108.

Ur innehållet: Redogörelse för Storbritaniens sjöfartslagstiftning i motsvarande delar under senare år, sid. 4—12.

Framställning af statsuppsigtens utsträckning och beskaffenhet i de förnämsta sjöstaterna, sid. 38—52.

Redogörelse för engelska och tyska lagstiftningen angående undersökning rörande orsakerna till timade sjöolyckor, sid. 63—72.

Redogörelse för organisationen af norska sjörätterna och finska sjölagens motsvarande bestämmelser, sid. 76—79.

Bilagor. I. d'Aubigné, V., Promemoria, haveristatistik; jemte följande tabeller:

Tab. 1. Utdrag af till komitén inkomna förteckningar öfver sjöolyckor som inträffat å svenska fartyg år 1872, utvisande det antal fartyg, som totalt förlorats eller blifvit vrak och det antal, som lidit partiel skada, samt antal hafverifall, som icke medfört skada å sjelfva fartygen, äfvensom uppgifvet antal omkomna personer.

Tab. 2. Utvisande i afseende på sjöolyckorna å svenska fartyg år 1872 olyckornas natur.

Tab. 3. Utvisande i afseende på fartygens slag eller tackling.

Tab. 4. Utvisande fartygens antal och laster.

Tab. 5. Motsvarande utgifter för år 1873 som i tab. 1.

Tab. 6—8. Motsvara för år 1873 tab. 2—4.

Tab. 9—20. Motsvarande uppgifter för åren 1874—1876.

Tab. 21. Sammandrag rörande sjöolyckor inträffade å svenska fartyg 1872—1876, utvisande särskildt för hvarje månad och år det antal fartyg, som totalt förlorats, komdemnerats eller blifvit vrak.

Tab. 22. Sammandrag rörande sjöolyckor inträffade å svenska fartyg 1872—1876, utvisande särskildt för hvarje månad och år antalet fartyg som lidit partiel skada.

Tab. 23. Sammandrag rörande sjöolyckor inträffade å svenska fartyg 1872—1876, utvisande särskildt för hvarje månad och år det antal haverifall som icke medfört skada å sjelfva fartygen.

Tab. 24. Sammandrag rörande sjöolyckor inträffade å svenska fartyg 1872—1876, utvisande särskildt för hvarje månad och år uppgifvet antal omkomna personer och skeppsbesättningar.

Tab. 25. Sammanfattning af tab. 21—24.

Tab. 26—28. Sammandrag rörande sjöolyckor inträffade å svenska fartyg 1872—1876, utvisande särskildt för hvarje månad

och år fartygens slag eller tackling; olyckornas natur, fartygens laster.

Tab. 29. Utdrag ur lotsstyrelsens sammandrag af uppgifter om strandnings- och andra olyckshändelser, som drabbat svenska fartyg på eller invid Sveriges kuster under femårsperioderna 1863—1867, 1868—1872, 1873—1877.

Tab. 30. Sammanställning af de uti »Sveriges skeppslista» meddelade sammandrag af de särskilda svenska orternas segel- och ångfartyg vid början af 1871, 1873, 1875 och 1877 med uppgifter på nyläster och tontal.

Tab. 31. Förteckning öfver utrikes byggda för svensk räkning inköpta fartyg, för hvilka fribref utfärdats för första gången under 1872—1876.

Tab. 32. Utvisande rörande sjöolyckor, som träffat svenska segelfartyg 1872—1876, fartygens hemorter.

Tab. 33 – 35. Utvisande rörande sjöolyckor, som träffat svenska segelfartyg 1872—1876, fartygens slag och laster och trade.

Tab. 36. Utvisande rörande sjöolyckor, som träffat svenska segelfartyg 1872—1876, de ställen der dels fartygen blifvit kondemnerade, dels olyckor inträffat.

Tab. 37. Utvisande rörande sjöolyckor, som träffat svenska segelfartyg 1872—1876, naturen af de inträffade olyckorna.

Tab. 38. Utvisande totalförlusten af ångfartyg 1872—1876.

Tab. 39. Sammandrag af statistisk öfversigt, meddelad af Bureau Veritas, angående antal och tontal af de i dess general-register för åren 1872—1876 införda sjögående segelfartyg efter fartygens nationalitet.

Tab. 40. Sammandrag af statistisk öfversigt, meddelad af Bureau Veritas, angående antal och tontal af de i dess general-register för åren 1872—1876 införda sjögående ångfartyg om 100 ton och derutöfver efter fartygens nationalitet.

Tab. 41. Sammandrag af statistisk öfversigt, meddelad af Bureau Veritas, angående antal och tontal af de i dess general-register för åren 1877—1878 införda sjögående segelfartyg och ångfartyg.

Tab. 42. Samtliga handelsflottors sjögående segelfartyg efter Bureau Veritas' general-register utvisande fartygens nationalitetet antal, tontal och medeldrägtighet i ton 1870, 1874 och 1877 jemte procentberäkning för hvarje land på hvartdera årets sammanlagda antal och tontal.

Tab. 43. Samtliga handelsflottors sjögående ångfartyg efter Bureau Veritas' general-register utvisande fartygens nationalitet, antal, tontal och medeldrägtighet i ton 1870, 1874 och 1877 jemte procentberäkning för hvarje land på hvartdera årets sammanlagda antal och tontal.

Tab. 44. Vissa uppgifna handelsflottors sjögående segelfartyg och ångfartyg efter Bureau Veritas' generalregister, innehållande

procentberäkning af ökning eller minskning i antal och tontal för år 1874 jemfördt med 1870 och för år 1877 jemfördt med 1874 samt för år 1877 jemfördt med 1870.

Tab. 45—47. Sammandrag af Bureau Veritas' statistik öfver anmälda skeppsförluster under 1875—1876 af i dess general-register upptagna sjögående fartyg.

Tab. 48. Sammandrag af Bureau Veritas' statistik öfver anmälda skeppsförluster under 1873, 1875 och 1877 jemte procentberäkning öfver förlusternas antal i förhållande till hvarje lands i general-registret intagna antal sjögående fartyg.

Tab. 49. Utvisande förluster å svenska fartyg af däckslaster bestående af trävaror 1872—1876.

Tab. 50. Utvisande rörande sjöolyckorna med svenska fartyg 1872—1876 de anmärkningar, som gjorts mot fartygens beskaffenhet och befälhafvarne.

Tab. 51. Statistiska uppgifter angående bergnings- och dykeribolaget »Neptun» i Stockholm.

II. Internationala transportförsäkrings-föreningens stufningsföreskrifter för sjögående fartyg med lösa laster af spannemål, frö, skidfrukter och palmkärnor i europeiska farvatten, uppstälda af Bureau Veritas.

III. Tablå utvisande antalet och drägtigheten af svenska handelsfartyg om 50 ton och deröfver, hvilka under 1877 voro underkastade periodisk besigtning af vissa uppgifna assuransföreningar och klassifikationssällskap samt den legala besigtningen för passagerareångfartyg.

IV. Förslag till förordning angående passagerareångfartyg.

V. Sammanfattning af komiterades förslag till ändringar och tillägg i sjölagen.

VI. Norska komiténs Udkast til Lov, indeholdende Tillæg til Lov om Søfarten af 24:de Marts 1860.

Historik. Enligt beslut den 24 maj 1877 uppdrog k. m:t åt komiterade att utarbeta förslag till de ändringar och tillägg i sjölagen, hvilka voro egnade att i möjligaste mån förekomma och inskränka olyckor till sjös, äfvensom att dervid bland annat taga i öfvervägande, dels huruvida föreskrift om undersökning angående orsaken till timade sjöolyckor vore af behofvet påkallad, samt, derest detta syntes vara förhållandet, föreslå erforderliga bestämmelser angående dylik undersökning och dermed sammanhängande frågor, dels ock om och i hvilken utsträckning åtgärder, likartade dem som nyligen blifvit i England vidtagna i ändamål att genom skärpta kontroller i fråga om fartygs sjöduglighet, däckslast, m. m. förekomma förlust af menniskolif och gods, kunde äfven i fråga om svenska fartyg eller främmande fartyg i svensk hamn vara af nöden.

Enligt k. m:ts föreskrift sammanträdde komitén med den i Norge för enahanda ändamål tillsatta kommissionen, hvilken afgaf sitt betänkande den 7 september 1878.

Ofvanstående betänkande afgafs den 14 december 1878. Utlåtande af kommerskollegium. Betänkandet öfverlemnades till sjölagskomitén. Ett utlåtande af komitén den 18 maj 1878, se *Tillägg*.

Ang. Sveriges offentliga kartverk.

Underdånigt betänkande rörande Sveriges offentliga kartverk, afgifvet den 6 maj 1878.

Stockholm 1878. 199 sid. + 10 kartor.

Ingår i 1880 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen F. V. E. C. Leijonancker, ordf., öfverstarne friherre Hugo Raab och frih. Victor von Vegesack, godsegaren Axel Odelberg, professorn Otto Torell, kommendörkaptenen Th. Arwidsson, förste landtmätaren Adolf Helander.

Sekreterare: J. V. Schartau.

Ur innehållet: Historik öfver ekonomiska och topografiska kartverkens uppkomst och utveckling och ifrågasatta organisationsförändringar, sid. 2—31.

Bilagor: Litt. I. Sammandrag af topografiska kartverkets inkomster och utgifter 1812—77.

Litt. II. Ekonomiska kartverkets inkomster och utgifter 1860—1877.

Litt. III. Norrbottens läns ekonomiska kartverks inkomster och utgifter 1859—77.

Litt. IV. Sveriges geologiska undersöknings inkomster och utgifter 1858—76.

Litt. V. Sjökartverkets inkomster och utgifter 1849—77.

Litt. VI. Formulär till en ekonomisk häradsbeskrifning.

Litt. VII—XV b, XVII—XVIII, kartebilagor såsom prof på de olika kartearbetena och reproduktionsmetoderna;

Af dessa bilagor finnes bil. VIII, X, XII, XIII a, XV a och b i endast *ett* exemplar och bil. XI i 400 exemplar.

Litt. XVI. Beskrifning till kartebilagan XV a och b.

Reservationer af: V. von Vegesack, sid. 1—37 med 2 kartbilagor; F. V. E. C. Leijonancker, sid. 34; A. Helander, sid. 39—68; A. Odelberg, sid. 69—79.

Genom nådigt bref den 18 maj 1877 uppdrog k. m:t åt komitén att afgifva underdånigt utlåtande i fråga om ordnande af de allmänna kartarbetena i riket. Komitén sammanträdde den 26 samma månad.

Utlåtanden afgåfvos af landtmäteristyrelsen den 16 december 1878, af landtbruksakademiens förvaltningskomité den 30 december samma år; af chefen för statiska centralbyrån den 25 januari 1879; och af landshöfdingen Widmark angående Norrbottens läns ekonomiska kartverk den 7 oktober 1879. Ärendet anmältes den 2 januari 1880. Se protokollet öfver civilärenden samma dag bilagdt statsverkspropositionen till 1880 års riksdag.

Underdånigt betänkande med förslag till författningar angående mått och vigt, afgifvet af i nåder förordnade komiterade den 3 juni 1878. *Ang. författningar rör. mått och vigt.*

Stockholm 1878. 107 sid. 4:o.

Komiterade: Professorn E. Edlund, ordf., byråchefen friherre A. H. Fock, godsegaren J. Nordenfalk, revissionssekreteraren E. Poignant, bankdirektören A. O. Wallenberg.

Sekreterare: L. A. Forssman, t. f. justeringsdirektör.

Reservationer af: J. Nordenfalk och A. O. Wallenberg, sid. 96—97; E. Poignant, sid. 97—107.

Författningsförslagen äro: stadga om mått och vigt, instruktion för justeringsstyrelsen samt justerare af mått och vigt.

Historik. Sedan 1876 års riksdag med anledning af och i öfverensstämmelse med k. m:ts proposition n:r 28 aflåtit underdånig skrifvelse n:r 67 om antagande af det metriska systemet för mått och vigt, uppdrog statsrådet och chefen för civildepartementet åt generaldirektören och chefen för landtmäteriet L. B. Falkman att utarbeta förslag till ny stadga om mått och vigt efter det nya systemet. Sedan bemälde generaldirektör afgifvit förslag (se sid. 383) och yttrande deröfver afgifvits af vetenskapsakademien m. fl., uppdrog k. m:t den 16 november 1877 åt komiterade att efter granskning af berörda författningsförslag och hvad i ärendet anförts eller eljest förekommit afgifva underdånigt yttrande och göra hemställan till de förändringar i förslagen, hvartill granskningen kunde föranleda. Komiténs sammanträden började den 10 december 1877. Öfver betänkandet afgaf landtmäteristyrelsens utlåtande den 13 september 1878. K. m:ts förordning i ämnet den 22 november samma år.

Förslag till: I. *Kungörelse om kronofogdes och stadsfogdes dagbok i utsökningsmål samt angående hvad vid utsökningslagens tillämpning i vissa andra fall skall iakttagas.* *Ang. föreskrifter i anledning af nya utsökningslagens införande.*

II. *Förordning angående förändrade föreskrifter om utmätning af krono- eller kommunalutskylder, allmänna afgifter m. m.*

III. *Kungörelse om förändrad lydelse af 2 § i k. kung. den 19 december 1855, sådant detta lagrum lyder i k. kung. den 4 oktober 1861 rörande kommunalutskylders och böters uttagande hos personer, som från skattskrifningsorten afflyttat.*

IV. *Förordning om stadsfogdes tillsättning och om vilkoren för erhållande af sådan befattning.*

V. *Förordning angående ersättning till förrättningsmän för utmätning i enskilda mål samt till stämningsmän m. m.*

VI. *Förordning angående anställande af ombud hos öfverexekutor för ingifvande och uttagande af handlingar.*

Stockholm 1878. 42 sid. 4:o.

Komiterade: Byråchefen L. Annerstedt, landssekreteraren K. N. Godhemius, assessorn O. Bergius, borgmästaren Eugen Clairfelt.

Särskilda meningar af: Godhemius, sid. 23, sid. 37—39, sid. 42; Bergius, sid. 23—27, 39—41.

Den 17 augusti 1877 förordnades Godhemius, Bergius och Clairfelt att inom justitiedepartementet biträda med utarbetande af åtskilliga författningar i anledning af nya utsökningslagens antagande. Komiterades arbeten afslutades den 21 juni 1878.

Öfver förslagen afgåfvos utlåtanden af justitiekansleren, justitieombudsmannen, kammarrätten, k. m:ts befallningshafvande, magistrater, kronofogdar, Förslagen anmältes den 12 juli 1878, n:r 1 och 6 på justitiedepartementets föredragning, n:r 2 och 3 på finansdepartementets och n:r 4 och 5 på civildepartementets. En del förordningar utfärdades samma dag.

Ang. jernvägstrafikstyrelsens förvaltning.

Komiténs för förberedande granskning af styrelsens för statens jernvägstrafik förvaltning betänkande.

Stockholm 1878. 24 sid. 4:o.

Komiterade: Majoren A. R. von Kræmer, ordf., rektorn R. Törnebladh, organisten J. Rundbäck, trafikcheferna M. Agrelius och V. Waldenström.

Sekreterare: Staffan Cederschiöld.

Komitén tillförordnades den 7 juni 1878. Betänkandet som afser 1876 afgafs den 27 juli 1878.

Trafikstyrelsens utlåtande ingår å sid. 21—24.

Ang. primäruppgifterna till berättelsen ang. rättsväsendet.

Förslag till förändrade formulär för primäruppgifterna till berättelsen angående rättsväsendet i riket.

Stockholm 1878. 4:o.

Komiterade: Byråchefen L. Annerstedt, häradshöfdingarne C. Liyiju och J. Ch. Richert.

Komiterade förordnades den 17 augusti 1877. Förslaget, som innehåller 20 formulär för primäruppgifterna till samma berättelse och till vissa tabellers förändrade uppställning i densamma, ingafs jemte en promemoria den 8 augusti 1878. Utlåtanden infordrades från nedre justitierevisionen, hofrätterna, krigshofrätten och k. m:ts befallningshafvande, hvarjemte samtliga häradshöfdingar, auditörer, rådstufvurätter och magistrater i riket äfvensom poliskamrarne i Göteborg, Norrköping och Karlskrona lemnades tillfälle yttra sig. Ärendet anmältes den 16 december 1879, då formulären fastställdes.

Ang. döfstummundervisningens ordnande.

Underdånigt betänkande och förslag till döfstummeundervisningens ordnande, afgifvet af dertill i nåder utsedde komiterade den 15 augusti 1878.

Stockholm 1878. 140 sid. 4:o.

Ingår i 1889 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Öfverståthållaren frih. Gust af Ugglas, ordf., godsegaren Fredrik Hederstjerna, kyrkoherden Bengt Liljeblad, direktören O. Kyhlberg, kyrkoherden L. G. Lindström, riksdagsmannen Ola Andersson, Burlöf.

Sekreterare: Lars Åkerhielm.

Reservation af L. G. Lindström, sid. 117—140.

Ur innehållet: Öfverblick på döfstummeundervisningens utveckling i utlandet (sid. 5—10) och i Sverige (sid. 10—18).

Bilagor. N:r 1—2. Antalet döfstumma 1877, fördelade efter landstingsområden och efter födelseår.

N:r 3. Antalet döfstumma intagna i läroanstalter vid början af 1877.

N:r 4. Antalet döfstumma 1877 i de olika länen och i Stockholm, Norrköping, Malmö och Göteborg.

N:r 5. Förslag till rikets indelning i skoldistrikt för döfstummeundervisningen.

N:r 6. Förslagsberäkning öfver kostnaderna för lärarelöner vid distriktsskolorna samt statsbidragen dertill.

N:r 7. Förslag till utgifts- och inkomststat vid k. döfstummeinstitutet.

N:r 8. Förslag till instruktion för inspektör öfver döfstummeskola.

N:r 9—10. Formulär.

N:r 11. F. W. Hultman, Beräkning af behofvet af provisoriska läroanstalter för öfveråriga döfstumma, sid. 103—115.

Historik. Riksdagen anhöll i skrifvelse n:r 71 den 14 maj 1876 om förslag till fullständigt ordnande af döfstummeundervisningen. Den 30 december

samma år uppdrog k. m:t åt komitén att afgifva förslag angående obligatorisk undervisning för döfstumma, döfstummeinstitutets vid Manilla skiljande från institutet för blinda, förhållandet mellan döfstummeinstitutet och andra anstalter för döfstumundervisning, döfstumlärares utbildning, inspektion etc. Den 1 juni 1877 fick komitén i uppdrag att yttra sig om inrättande af läroanstalter för öfveråriga döfstumma samt den 28 september 1877 om statens deltagande i vården om i landet befintliga blinda. Sistnämda uppdrag medhans ej innan afslutandet af komitéarbetet rörande döfstummeundervisningen, fullgjordes sedan genom betänkandet af den 17 december 1880, se sid. 416.

Öfver betänkandet inhemtades yttranden af landstingen och stadsfullfullmäktige i Göteborg, Malmö och Norrköping. Med anledning däraf afgaf komitén ett utlåtande af den 14 november 1879.

Genom skrifvelse af den 12 maj 1888 anhöll riksdagen om framläggande för nästa års riksdag af förslag i ämnet. K. m:ts proposition (n:r 31) med förslag till ordnande af döfstumundervisningen i riket afläts den 22 mars 1889. Propositionen bifölls med vissa förändringar. Se riksdagens skrifvelse n:r 89.

Ang. en hufvudkanon vid de förenade rikenas fältartilleri.

1. *Svensk-norska artillerikomiténs betänkande den 20 sept. 1878 angående förslag till bestämmelser för en till införande vid de förenade rikenas fältartillerier ifrågasatt hufvudkanon.*

Ingår i Artilleritidskrift för 1878 bihang sid. 33—59 samt i utdrag i Krigsvetenskapsakademiens tidskrift för samma år sid. 743.

Ang. en gröfre kanon till positionsartilleriet.

2. *Den 1 oktober 1878. Utlåtande angående bestämmelser för en gröfre kanon till positionsartilleriet.*

Ingår sammastädes sid. 60—69.

Komiterade: Chefen för artilleristaben, majoren friherre N. A. H. Palmstierna, kaptenerna C. V. A. Meurling och H. A. von Stockenström samt (från Norge) kaptenerna Kr. Frölich, G. A. Sommerfelt och T. O. Klingenberg.

Reservationer (till förstnämda betänkande) af: Sommerfelt, sid. 48—55; Stockenström, sid. 55—59.

Bilagor (till det senare utlåtandet): Jemförelsetabeller för fältkanoner och för kanoner omkring 12 cm. kaliber.

Komiterade befaltes genom generalorder den 12 juli 1878 och k. norsk resolution den 7 juli samma år att sammanträda 1 augusti samma år för att afgifva utlåtanden öfver vissa i generalfälttygmästarens skrifvelse den 31 juli samma år framställda frågor angående en till införande i de förenade rikenas fältartillerier ifrågasatt hufvudkanon och angående bestämmelser för en gröfre kanon till positionsartilleriet.

Underdånigt betänkande och förslag, afgifna den 30 september 1878 af den för utarbetande af förslag till stadga för en examen för blifvande lärare vid rikets allmänna elementarläroverk den 31 augusti 1877 i nåder förordnade komité. Ang. en examen för blifvande elementarlärare.

Stockholm 1878. 53 sid. 4:o.

Komiterade: Biskopen P. Sjöbring, ordf., professorn Einar Löfstedt, rektorn M. M. Floderus, lektorerna Zacharias Göransson och Rob. Darin.

Sekreterare: Carl von Friesen, lektor.

Reservationer af: Sjöbring, sid. 50; Löfstedt, sid. 51—52; Darin, sid. 52—53.

Ur innehållet. Redogörelse för motsvarande lagstiftning i Preussen, Sachsen, Finland, Danmark och Norge, sid. 23—27.

Komiterades förslag utgöras af förslag till: 1) Stadga för lärarekandidatexamen; 2) förändrad lydelse af §§ 57—64 i läroverksstadgan (2:dra kap. befordringslag om ansökan och prof).

Historik. K. m:t förordnade den 31 augusti 1877 komiterade med uppgift att utarbeta förslag till stadga för blifvande lärare vid rikets allmänna elementarläroverk. Komiterade sammanträdde den 4 december samma år. Betänkandet remitterades till direktionerna för Stockholms läroverk och nya elementarskolan samt till domkapitlen.

Underdånigt betänkande och förslag angående ordnandet af teckningsundervisningen vid rikets elementarläroverk, folkskollärareseminarier och folkskolor, afgifvet den 23 oktober 1878 af i nåder förordnade komiterade. Ang. teckningsundervisningen vid rikets elementarläroverk m. m.

Stockholm 1879.

Komiterade: Slottsintendenten professorn Ernst Jacobsson, ritlärarne Aug. Pasch och A. Hj. Lindquist.

Sekreterare: Gustaf Upmark, förste amanuens vid nationalmuseum.

Ur innehållet: Teckningsundervisningens tillstånd vid ifrågavarande läroverk i riket, sid. 4—14.

Teckningsundervisningen i Frankrike, England, Tyskland och Österrike, sid. 18—29.

Bilagor. A. Teckningsundervisningen i tyska riket och Österrike, reseberättelse af E. Jacobsson.

B—C. Franska regeringens förordningar angående teckningsundervisningen i högre och lägre offentliga läroanstalter.

D. Kunskapsprof för aflåggande af första och andra gradens examen i teckning vid engelska läroanstalter.

E. Petition af de tyske teckningslärarnes förening.

F. Förordning angående inspektion af teckningsskolorna i Österrike.

Plansch 1—6 angående undervisningsmateriel m. m.

Komiterade förordnades genom k. bref den 20 oktober 1877.

Ang. patentskydd och skydd för mönster och modeller samt varumärken.

Betänkande angående patentskydd äfvensom skydd för mönster och modeller samt varumärken, afgifvet af den dertill utaf kongl. maj:t förordnade kommitté.

Stockholm 1878. 154 sid. 4:o.

Ingår i 1884 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: F. d. statsrådet Pehr von Ehrenheim, ordf., öfverdirektören Knut Styffe, hofrättsrådet H. G. von Gegerfelt, bruksegaren Pehr Lagerhjelm, fabriksidkaren Carl L. Lundström.

Sekreterare: A. von Krusenstjerna.

Särskilda meningar af: Knut Styffe, sid. 129—148; Pehr Lagerhjelm, sid. 149—154.

Ur innehållet: Öfversigt af patentlagstiftningen i åtskilliga främmande länder, sid. 5—22.

Patentväsendets uppkomst och utveckling i Sverige, sid. 22—35.

Antalet sökta och beviljade patent i vissa främmande länder 1857—76 samt i Sverige 1858—77.

Komiterades författningsförslag utgöras af: 1) förslag till förordning angående patent; 2) förslag till förordning angående skydd för industriela mönster och modeller; 3) angående skydd för varumärken.

Genom kungl. bref den 11 maj 1877 erhöllo komiterade (samme komiterade som angående handelsfirma och prokura) i uppdrag att dels utreda, huruvida och i hvilka fall patentskydd kunde vara berättigadt och för landet gagneligt, samt, derest sådant skydd fortfarande ansåges behöfligt, utarbeta förslag till förordning i ämnet dels ock upprätta förslag till författning åsyftande att bereda verksamt skydd mot såväl olofligt begagnande af varumärken och fabriksstämplar som reproduktion af mönster och modeller. Komitén påbörjade sina arbeten den 28 september 1877 och afslutade dem den 6 november 1878, då betänkandet afgafs.

Öfver betänkandet inkommo kommerskollegium, efter att hafva infordrat yttrande från bland andra styrelsen för svenska slöjdföreningen, med utlåtanden af den 28 maj och 18 juni 1880 samt högsta domstolen med utlåtande af den 12 oktober 1881 (tryckt som bilaga till nedannämda k. propositioner). Med ledning af betänkandet och dessa utlåtanden samt den nyaste utländska lagstiftningen utarbetades inom civildepartementet ett förslag till förnyad

förordning angående patent, öfver hvilket inhemtades riksdagens yttrande medelst k. propositionen n:r 20 af den 25 januari 1884. I afseende på skydd för mönster och modeller anmältes ärendet den 28 januari 1887. K. m:ts proposition n:r 15 samma dag med förslag till förordning angående skydd för mönster och modeller inom metallindustrien.

Ödmjuk promemoria af nya lagberedningen den 16 december 1878 afgifven till hans excellens herr statsministern och chefen för kongl. justitiedepartementet med anledning af de inom högsta domstolen vid granskning af beredningens förslag till förordning angående torrläggning af jord framstälda anmärkningar. Tryckt som manuskript för riksdagens lag-utskott.

Nya lagberedningen, i anledning af H. D:s anmärkningar mot förslaget ang. torrläggning af jord.

Stockholm 1879. 46 sid. 4:o.

Ledamöter: Se sid. 385 angående beredningens förslag till förordning angående torrläggning af jord.

Särskildt yttrande af Annerstedt, sid. 45—46.

Underdånigt betänkande med förslag till författningar angående tillverkning och försäljning af bränvin, afgifvet af dertill af kongl. maj:t förordnade komiterade den 20 december 1878.

Ang. tillverkning och försäljning af bränvin.

I. Stockholm 1879. 253 sid. II. Stockholm 1878. 62 sid. III. Stockholm 1878. 215 sid. st. 8:o.

Komiterade: Landshöfdingen S. de Maré, ordf., kanslirådet friherre A. H. Fock, bruksegaren C. Hammarhjelm, professorn Sten Stenberg, sekreteraren Moritz Rubenson, hemmansegaren Sven Nilsson i Efveröd, grosshandlaren C. O. Berg, godsegaren Fredrik Hederstjerna, häradshöfdingen Lars Norin.

Sekreterare: A. L. van der Hagen, amanuens i civildepartementet.

Reservationer vid tillverkningslagen af: Fock, Hammarhjelm, Nilsson och Hederstjerna, sid. 211; Nilsson, sid. 212—216.

vid försäljningslagen af: de fyra förstnämde, sid. 217—248; de Maré, sid. 249—250; Berg, sid. 251—253.

Reservanternas förslag till försäljningslag ingår i II sid. 50—62.

Ur innehållet: I. Redogörelse för bränvinslagstiftningen uti Nordamerikas förenta stater, Storbritanien, Frankrike, Belgien, Holland, Norra Tyskland, Österrike-Ungern, Ryssland, Finland, Danmark och Norge, sid. 1—47.

Historik angående bränvinslagstiftningen i Sverige, sid. 48—118.

Tabell utvisande bränvinsförsäljningsmedlens fördelning enligt komiténs författningsförslag jemförd med fördelningen enligt gällande förordning, sid. 187—207.

Bilagor (ingå i III). I. Yttranden af k. m:ts befallningshafvande angående verkan af gällande bränvinslagstiftning i afseende på förbrukningen af starka drycker, sid. 1—75.

II. Utlåtande af medicinalstyrelsen angående det inflytande som missbruk af rusdrycker utöfvat på sjukdomsformerna, sid. 75—77.

III—III a. Sammandrag af läkarnes svar rörande medicinalstyrelsens frågor angående missbruket af rusdrycker, sid. 78—88.

III b. Tabell öfver antalet å länslasaretten, särskilda sjukvårdsinrättningar etc. vårdade och döde till följd af delirium tremens och alcoholismus chronicus åren 1867—76.

IV. Stenberg, S., anförande angående bränvins renhet, sid. 90—97.

V. Stenberg, S., några experimentella bidrag till belysande af frågan om det inflytande, som bränvinets föroreningar hafva på dess fysiologiska verkningar, sid. 97—130.

Tabeller. N:r I. Tillverkning och förbrukning af bränvin och andra starka drycker i Sverige åren 1861—1876, jemförde för åren 1872—1876 med en del främmande länder.

N:r II. Antalet sakfälde för fylleri åren 1856—1876.

N:r III. Fördelning mellan städer och landet af sakfälde för fylleri åren 1856, 1860, 1865, 1870 och 1875.

N:r IV. Antal sakfälde för olaga försäljning af bränvin samt för annan förbrytelse mot gällande bränvinsförsäljningsförordning åren 1855—1876.

N:r V. Antal försäljningsrättigheter under försäljningsåren från och med 1855—56 till och med 1876—77.

N:r VI och VIII. Bränvinsförsäljningsafgifterna och deras fördelning under kalenderåren 1856—1869 samt under försäljningsåren från och med 1869—70 till och med 1876—77.

N:r VII och IX. Städernas behållna andelar af bränvinsförsäljningsafgifterna under motsvarande perioder.

Komiterades förslag till författningar omfattade: förordning angående vilkoren för tillverkning af bränvin; förordning angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker samt kungörelse om verkställande af undersökning i afseende å bränvins renhet från finkelolja.

Historik. I skrifvelse n:r 54 den 17 maj 1877 anhöll riksdagen, att k. m:t måtte genom sakkunniga män låta öfverse gällande författningar angående tillverkning och försäljning af bränvin i syfte att genom lagstiftningen måtte åstadkommas ett kraftigare motverkande af rusdryckers missbruk än som

egde rum genom gällande lagstiftning. Komitén förordnades den 24 augusti samma år och bestod af de sex förstnämde af ofvan angifne komiterade samt konsuln Peter Olsson, som dock afgick i januari 1878. Genom k. bref den 8 februari 1878 förstärktes komitén med Berg, Hederstjerna och Norin. Genom k. bref den 22 mars 1878 erhöll komitén i uppdrag att att äfven inkomma med förslag till ändrade författningar angående försäljning af vin och maltdrycker etc. Se vidare sid. 411 vid komiténs betänkanden år 1880.

Utlåtanden afgåfvos af öfverståthållarembetet och konungens befallningshafvande samt af högsta domstolen den 7 december 1880. Ärendet anmältes den 4 januari 1882 och expedierades k. proposition n:r 26 samma dag angående tillverkning af bränvin samt anmältes ånyo den 25 februari 1885 och expedierades samma dag k. proposition n:r 38 till riksdagen angående försäljning af bränvin.

Förslag till exercisreglemente för fästningsartilleriet. *Ang. exercisreglemente för fästningsartilleriet.*

Stockholm 1878. VII+217 sid. 8:o.

Komiterade: Majoren E. J. Breitholtz, ordf., kaptenerna J. F. de Ron, C. H. Lindbergh och grefve J. R. Hamilton.

Komiterade beordrades genom generalorder den 18 oktober 1877 att sammanträda den 1 november samma år för att afgifva förslag till exercisreglemente för fästningsartilleriet.

Gamla testamentet. Öfversättning, utgifven 1878, af bibelkommissionen. *Bibelkommissionen, öfversättning af gamla testamentet.*

Förra delen 594 sid. Senare delen 424 sid. Stockholm 1878. 8:o.

1879.

Ang. inteckning i jernväg.

1. *Förslag till lag om inteckning i jernväg och i sammanhang dermed erforderliga författningar afgifna af den dertill utaf kongl. maj:t förordnade komité.*

Stockholm 1879. 66 sid. 4:o.

Ingår i 1879 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Förre statsrådet Pehr von Ehrenheim, ordf., revisionssekreteraren L. Annerstedt, byråchefen O. R. Themptander, bankofullmäktigen J. V. Arnberg, borgmästaren L. V. Lothigius.

Ur innehållet: Redogörelse för motsvarande lagstiftning i Frankrike, England, Preussen, Österrike, Schweiz, Danmark, Norge och Finland, sid. 32—39.

Komiterades författningsförslag äro: 1) Förslag till lag om inteckning i jernväg; 2) Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 17 kap. 7, 13, 14 och 15 §§ handelsbalken; 3) Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 4, 5 §§ konkurslagen den 18 september 1862; 4) Förslag till förordning om särskilda föreskrifter angående utmätning af vissa jernvägar; 5) Förslag till förändrad lydelse af 3 § i förordningen den 4 mars 1862 om tioårig reskription och om årsstämning; 6) Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 8 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875; 7) Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 16 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 juni 1875; 8) Förslag till kungl. kungörelse angående tillägg till kongl. kungörelsen den 14 oktober 1875 huru lagfarts- och inteckningsböcker skola inrättas och föras; 9) Förslag till kungl. kungörelse angående lösen vid underdomstolarne för vissa expeditioner rörande inteckning i jernväg.

Historik. I skrifvelse n:r 62 af den 23 maj 1878 anhöll riksdagen att k. m:t täcktes låta utarbeta och så snart ske kunde för riksdagen framlägga förslag till lag om säkerhet i jernvägar och dermed jämförliga anläggningar. K. m:t uppdrog den 12 juli samma år åt komiterade att utarbeta förslag till erforderliga stadganden i ifrågavarande ämne. På begäran af komitén bemyndigades den af k. m:t genom k. bref den 3 januari 1879 att utarbeta förslag jämväl till stadganden beträffande vissa delar af konkursförfarandet i fråga om jernvägar i hvilka säkerhet blifvit lemnad. Se härnedan.

Ofvanstående betänkande afgafs den 10 februari 1879. Högsta domstolens utlåtande afgafs den 3 mars samma år och finnes bilagdt den till riksdagen aflåtna k. propositionen (n:r 38) af den 21 mars 1879 med förslag till lag om inteckning i jernväg och i sammanhang dermed erforderliga författningar. K. m:ts proposition bifölls icke.

Inom justitiedepartementet utarbetades sedan ett nytt förslag, jemför k. m:ts proposition n:r 26 den 8 mars 1880 med förslag till förordning innefattande särskilda föreskrifter angående lagfart, inteckning och utmätning af jernväg etc.

2. *Förslag till förordning angående vissa jernvägsaktiebolags konkurs afgifvet af den dertill utaf kongl. maj:t förordnade komité.* *Ang. vissa jernvägsaktiebolags konkurs.*

Stockholm 1879. 42 sid. 4:o.

Ur innehållet: Redogörelse för motsvarande lagstiftning i Schweiz, England, Nordamerikas Förenta stater och Tyskland, sid. 17—20.

Historik. Komiterade bemyndigades genom k. bref den 3 januari 1879 att jämväl utarbeta förslag till stadganden beträffande vissa delar af konkursförfarandet i fråga om jernvägar, i hvilka säkerhet blifvit lemnad, samt blefvo genom skrifvelse samma dag från chefen för justitiedepartementet anmodade att i ett sammanhang taga i öfvervägande frågan, om hvilka särskilda föreskrifter kunde finnas lämpliga för utredning af tillgångar, som blifvit till borgenärers förnöjande afträdda ej mindre af jernvägsegare än af enskilda banker och andra dermed jämförliga bolag. Förevarande betänkande afgafs den 24 november 1879, jemför ofvannämda k. m:ts proposition n:r 26 den 8 mars 1880. Den senare delen af uppdraget fullgjordes 1880, se sid. 413.

Underdånigt förslag till förordning angående presterskapets boställen, jemte inledning och motiv på kongl. maj:ts nådigste befallning utarbetadt. *Ang. presterskapets boställen.*

Stockholm 1879. 284 sid. 4:o.

Ingår i 1889 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Revisionssekreteraren Reinhold Skarin, häradshöfding L. Norin, prosten Oscar Erh. Rabe, godsegaren Rich. Ehrenborg, riksdagsmannen Gust. Jonson i Skeppnetorp.

Reservationer af: L. Norin, sid. 260—280; O. E. Rabe, sid. 281—284.

Ur innehållet: Om prestboställenas uppkomst, sid. 5—9.

Redogörelse för det hufvudsakliga af hittills meddelade lagstiftning angående dessa boställen, sid. 9—30.

Om nu befintliga särskilda slag af prestboställen, sid. 30—63.

Hittills vidtagna åtgärder för utarbetande af en ecklesiastik boställsordning, sid. 63—78.

Historik. Rikets ständer anhöllo i skrifvelse n:r 17 den 28 januari 1863 om förslag till en för hela riket gällande ecklesiastik boställsordning; genom skrifvelse den 13 februari 1863 anbefalte k. m:t kammarkollegium att utarbeta förslag i syftet, kammarkollegium inkom med förslag den 30 mars 1865 och sedermera med ett förnyadt utlåtande den 29 april 1867, hvilket senare är tryckt

1868 och ingår i 1889 bihang 2 saml. 2 afd. Genom skrifvelse den 10 maj 1876 förnyade riksdagen rikets ständers förenämda anhållan. I anledning deraf uppdrog k. m:t den 30 december 1876 åt R. Skarin att granska kammarkollegiets utlåtanden och utarbeta behöfliga jämkningsförslag samt den 1 november 1878 åt Norin, Rabe, Ehrenborg och G. Jonson att deltaga i granskning af det af Skarin utarbetade författningsförslaget.

Komiterade sammanträdde den 20 november 1878 och afgåfvo sitt betänkande den 28 mars 1879. Öfver detsamma inhämtades yttranden från domkapitlen, Stockholms stads konsistorium, k. m:ts befallningshafvande och öfverståthållareembetet, domänstyrelsen och kammarkollegium samt högsta domstolen, hvars yttrande af den 13 januari 1888 är tryckt som bilaga till nedannämda k. proposition vid 1889 års riksdag. Inom ecklesiastikdepartementet uppgjordes sedermera ett i vissa hänseenden från de af komiterade föreslagna bestämmelserna afvikande förslag till ecklesiastik boställsordning, som framlades vid 1889 års riksdag såsom k. proposition (n:r 2) af den 7 december 1888. Genom andra kammarens afslag föll emellertid förslaget. Se vidare k. m:ts proposition n:r 30 den 30 november 1893 med förslag till ecklesiastik boställsordning.

Ang. lönereglering vid allm. läroverken m. m.

Underdånigt betänkande och förslag angående lönereglering för lärarne vid rikets allmänna läroverk, vissa pedagogier för folkskolelärareseminarierna samt seminarium för bildande af lärarinnor. Afgifna den 17 maj 1879 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1879. 57 sid. 4:o.

Ingår i 1882 bihang, 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Kabinettskammarherren grefve Corfitz Beck-Friis, ordf., grosshandlaren J. J. Ekman, rektorn M. M. Floderus, riksdagsmannen, hemmansegaren P. O. Hörnfeldt.

Sekreterare: Skoladjunkten Const. Falk.

Bilagor: A—C. Antalet lärare i de allmänna läroverken, folkskolelärareseminarierna och seminariet för bildande af lärarinnor.

D. 1—D. 2. Tabell angående antalet lärare, deras ålder vid studentexamen, aflagda examina, genomgående af profår, lefnadsålder vid befordran etc. Stiftsvis.

E. Dito angående kompetensvilkorens uppfyllande etc.

F. Dito öfver senast fastställda aflöningsstater, sammanställda efter de olika graderna.

G. Hyresbelopp och öfriga lefnadskostnader etc. i de olika städerna.

H. Antalet lärare inom olika lönegrader samt deras tjensteår inom ifrågavarande grad den 31 december 1878.

I. Årsafgifter i de svenska privata läroverk, som ega dimissionsrätt till universitet samt årsafgifter vid Finlands, Norges och Danmarks offentliga läroverk.

K. Sammandrag af lärjungarnes vid de allmänna läroverken och de tvåklassiga pedagogierna afgifter till byggnadsfonden och materielkassan vårterminen 1877.

Historik. I anledning af underdåniga ansökningar från lärarne vid rikets allmänna läroverk, folkskollärareseminarier och seminariet för bildande af lärarinnor angående beredande af förbättring i lönevilkoren uppdrog k. m:t den 3 maj 1878 åt ofvan nämde komiterade att jämte sedermera aflidne lektorn J. V. Hultman verkställa fullständig utredning af ärendet i hela dess vidd och afgifva förslag i ämnet.

Öfver betänkandet afgåfvos utlåtanden af samtliga domkapitel, direktionerna för Stockholms stads undervisningsverk, nya elementarskolan och för högre lärarinneseminariet samt af Stockholms stads konsistorium. Ärendet föredrogs den 7 januari 1882. Till riksdagen afläts k. proposition (n:r 17) af samma dag angående löneförbättring åt lärare vid de allmänna läroverken och vissa pedagogier, högre lärarinneseminariet samt folkskollärareseminarierna m. m. Riksdagen anvisade till beredande af löneförbättring för lärarne vid de allmänna läroverken med tillämpning af de i statsrådsprotokollet angifna grunder med hälften af de af k. m:t föreslagna belopp på extra stat för 1883 som förhöjning i anslaget till de allmänna läroverken ett belopp af 336,975 kr. K. m:ts förslag i afseende på lärarne vid pedagogierna, lärarinneseminariet och seminarierna äfvensom lärarnes pensionering biföllos icke. (Se riksdagens skrifvelse n:r 62 punkt 4).

Löneregleringskomitén, ang. styrelsen för väg- och vattenbyggnader.

Underdånigt betänkande och förslag angående löneregleringm. m. för styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader, afgifvet den 19 maj 1879 af i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1879. 39 sid. 4:o.

Ingår i 1880 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Öfversten Carl G. Beijer, ordf., departementschefen Erik Ljungstedt, landskamreraren O. R. Hammar, hemmansegaren Liss Olof Larsson.

Sekreterare: Aug. Hagman.

Särskilda meningar af Beijer, sid. 35—36; Larsson, sid. 36—39.

Ur innehållet: Historik och redogörelse för styrelsens verksamhet, sid. 4—14.

Bilagor. Litt. A. Aflöningsförmåner för embets- och tjenstemän samt vaktmästare hos styrelsen enligt den för år 1879 fastställda extra stat.

Litt. B. Förslag till stat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att tillämpas från och med 1881.

Uti statsverkspropesitionen till 1880 års riksdag begäres anslag för styrelsens omorganisation och lönereglering.

Ang. stadga rör. sinnessjuke. *Underdånigt förslag till stadga angående sinnessjuke jemte motiver. På kongl. maj:ts nådigste befallning utarbetadt.*

Stockholm 1879. 68 sid. 8:o.

Komiterade: Generaldirektören Magnus Huss, ordf., generaldirektören G. Fr. Almqvist, medicinalrådet O. F. Hallin, f. d. advokatfiskalen T. A. Billbergh, professorn N. G. Kjellberg.

Sekreterare: J. V. Schlyter.

Reservation af: Kjellberg, sid. 63—68.

Bilagor. A.—D. Frågor att besvara och upplysningar angående sinnessjuk anmäld till inträde å vårdanstalt; formulär för ansvarsförbindelser etc.

Historik. K. m:t förordnade komiterade jämte sedermera aflidne öfverläkaren vid Vadstena hospital L. M. Hjertstedt att med ledning af den under senare år inom och utom landet vunna erfarenhet företaga granskning af stadgan den 5 mars 1858 angående sinnessjukes behandling och vård samt utarbeta och k. m:ts pröfning underställa förslag till de förändrade och nya bestämmelser hvilka kunde anses behöfliga. Betänkandet afgafs den 24 maj 1879. Deröfver afgafs utlåtande af medicinalstyrelsen, hvarefter komiterade genom remiss den 27 maj 1881 sattes i tillfälle att yttra sig deröfver. Protokollen vid komiterades öfverläggningar för detta yttrandes afgifvande förvaras i riksarkivet uti samlingen »direktioner m. m. för sjukvården».

K. m:ts stadga angående sinnessjuka den 2 nov. 1883.

Nya lagberedningen:

Ang. ny vattenrättsförordning. 1. *Nya lagberedningens förslag till vattenrättsförordning med flera dermed sammanhängande författningar.*

Stockholm 1879. 266 sid. 4:o.

Ingår i 1880 bihang 2 saml. 2 afd.

Ledamöter: Presidenten K. J. Berg, ordf., assessorn Axel Örbom, häradshöfdingen C. V. Hedenström, hofrättsfiskalen E. von Krusenstjerna.

Sekreterare: Vilh. Huss.

Ur innehållet: Redogörelse för motsvarande lagstiftning i Tyska riket, Österrike, Frankrike, England, Danmark, Norge och Finland, sid. 60—68.

Redogörelse för den äldre svenska lagstiftningen, sid. 70—75.

Redogörelse för lagstiftningen om flottning i Finland, Norge, Tyskland, Österrike och Frankrike, sid. 150—163.

Lagberedningens författningsförslag utgöres af: 1) Förordning angående jordegares rätt öfver vattnet å hans grund, 2) Förordning angående allmän flottled, 3) Förordning angående jordegares farled, 4) Förordning om tillägg till kongl. förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, 5) Förslag angående ansvar för underlåtenhet att öppna damlucka, 6) Förslag angående ändring i vissa delar af gällande fiskeristadga, 7) kungörelse om förändrad lydelse af 58 § i gällande stadga om skiftesverket i riket, 8) flottningsstadga, 9) kungörelse angående tillstånd från det allmännas sida till vattenafledning i vissa fall m. m., 10) Förordning angående särskilda föreskrifter för handläggning af frågor om farled och vissa vattenbyggnader m. m.

Vid betänkandet är fogad en särskild underdånig promemoria om ängsvattning jämte utkast till förordning angående vattenledning för jords bevattning eller för husbehof.

Historik. Beredningsbetänkandet afgafs den 31 maj 1879. Högsta domstolens utlåtande afgafs den 13 november samma år och finnes bifogadt k. propositionen n:r 3 den 31 december samma år med förslag till förordning om jordegares rätt öfver vattnet å hans grund med flera dermed sammanhängande förordningar.

2. *Nya lagberedningens förslag till förordning angående tioårig och tjuguårig häfd äfvensom till andra dermed sammanhängande författningar.* *Ang. tio och tjugu-årig häfd.*

Stockholm 1880. 79 sid. 4:o.

Ledamöter: Se ofvan; E. von Krusenstjerna efterträddes af O. Bergius.

Ur innehållet: Framställning af motsvarande lagstiftning i Frankrike, Preussen, England, Danmark, Norge och Finland, sid. 14—19.

Historik öfver motsvarande lagstiftning i Sverige, sid. 19—26.

Särskildt yttrande: af Berg, sid. 74 –79.

Beredningens lagförslag äro: Förslag till förordningar 1) angående tioårig och tjuguårig häfd; 2) om ändring i vissa delar af förordningen den 16 juni 1875 angående lagfart å fång till fast egendom; 3) om tillägg till 60 § den 16 juni 1873 angående inteckning i fast egendom.

Historik. Riksdagen anhöll i skrifvelse n:r 63 den 21 maj 1875 att k. m:t täcktes låta utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till förändrad lag-

stiftning i fråga om preskription för klander å jordafång. Riksdagens skrifvelse öfverlemnades genom k. skrifvelse den 13 juli samma år. Beredningens förslag afgåfvos den 27 december 1879. Högsta domstolens utlåtande den 23 november 1880 är bifogadt k. m:ts proposition n:r 5 den 17 januari 1881 med förslag till förordning om tjuguårig häfd etc.

Ang. ändring af gällande tullsatser.

Tullkomitén: Betänkande angående ändring af gällande tullsatser.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver finansärenden den 9 januari 1880.

Komiterade: Generaltulldirektören N. A. G:son Bennich, ordf., envoyén friherre C. F. L. Hochschild, grosshandlaren P. Murén, f. d. generalkonsuln T. Willerding, öfverdirektören Knut Styffe, grosshandlaren Olof Wijk, byråchefen O. R. Themptander, tullförvaltaren G. V. Lönegren, hemmansegaren Nils Larson, godsegarne G. F. Cavallin och E. G. Boström, riksdagsmannen husegaren Gustaf Ericsson.

Sekreterare: R. E. Eckerström, vice häradshöfding.

Reservationer af: Themptander, med instämmanden af Bennich, N. Larsson, Lönegren och Boström, samt af Styffe.

Historik. Se sid. 376, 424 samt sid. 428 vid historiken vid tullkomiténs betänkande den 18 februari 1882. Detta betänkande afgafs den 15 december 1879.

K. m:ts proposition n:r 11 af den 27 januari 1880 angående antagande af ny tulltaxa med tullsatser beräknade efter det metriska mått- och vigtsystemet.

Ang. vexellagar för de tre nordiska rikena.

Revideradt utkast till vexellagar för Danmark, Norge och Sverige.

Kristiania 1878. 31 sid. 4:o.

Bilaga. Högsta domstolens protokoll den 16 december 1878 angående 1878 års utkast till vexellag.

Se sid. 389—390.

1880.

Underdånigt betänkande angående kontrollapparater vid de svenska brännerierna med förnyadt förslag till förordning angående tillverkning af bränvin. Afgifvet af dertill af kongl. maj:t förordnade komiterade den 23 januari 1880.

Ang. kontrollapparater vid brännerierna samt ang. förordning rör. tillverkning af bränvin.

Stockholm 1880. 64 sid. + 1 plansch. 8:o.

Ingår i 1880 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Kanslirådet friherre A. H. Fock, ordf., professorn Sten Stenberg, sekreteraren Moritz Rubenson, hemmansegaren Sven Nilsson, generalkonsuln C. O. Berg, godsegaren Fredrik Hedenstjerna, f. d. häradshöfdingen L. Norin, justeringsdirektören L. A. Forssman.

Sekreterare: A. L. van der Hagen, amanuens i civildepartementet.

Bilaga: L. A. Forssman, berättelse af den 27 november 1879 angående användningen inom Ryssland af den Siemenska kontrollapparaten.

Historik. Genom skrifvelse den 19 maj 1879 framhöll komitén för öfverseende af gällande bränvinslagstiftning (jemför sid. 401) önskvärdheten af införande vid de svenska brännerierna af sådana mekaniska kontrollapparater, förmedels hvilka bränvinets uppmätning och profning kunde ske omedelbart och utan direkt åtgärd af kontrollörerna, och hemställde med anledning deraf att k. m:t måtte uppdraga åt sakkunnig person att i Ryssland inhämta noggrann och fullständig kännedom om dithörande förhållanden. Sedan Forssman på k. m:ts uppdrag för nämda ändamål företagit en resa till Ryssland och deröfver afgifvit den betänkandet bifogade berättelse, anbefalde k. m:t den 28 november 1879 komitén att afgifva utlåtande, huruvida och under hvilka vilkor de Siemenska kontrollapparaterna ansåges böra införas i de svenska brännerierna.

Enär komiténs ordförande landshöfdingen S. De Maré var af sjukdom förhindrad att vidare deltaga i komiténs arbeten, uppdrog k. m:t samtidigt åt Fock att vara komiténs ordförande och förordnade Forssman till komitéledamot under den tid ifrågavarande ärende handlades. Komitéledamoten bruksegaren C. Hammarhjelm var under samma tid förhindrad att deltaga i komiténs arbeten.

Utlåtande af högsta domstolen den 7 december 1880. Betänkandet anmältes den 4 januari 1882; k. proposition samma dag n:r 26 med förslag till ny förordning angående tillverkning af bränvin

Ang. nya fartygscerter för flottan.

Underdånigt betänkande och förslag till nya fartygscerter för flottan af den 29 september 1879 dertill i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1880. 77 sid. + VIII + 5 planritningar och 1 tablå. 4:o.
Ingår i 1881 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Konteramiralen R. von Feilitzen, ordf., kommendören friherre B. O. Stackelberg, marindirektören G. V. Svensson, kommendörkaptenerne C. G. Lindmark, Th. Arvidsson, F. Facks och Georg af Klercker, kaptenen G. E. Ulff, mariningeniören J. L. Frykholm, kaptenen Y. N. Christierson.

Sekreterare: P. H. Hedenblad, revisor.

Reservationer af: C. G. Lindmark, sid. 23—32 + VIII och 1 ritning; F. Facks, sid. 33—34; G. E. Ulff, sid. 35—38.

Bilagor. I. Utkast till bepansrad kanonbåt i öfverensstämmelse med det af komitén uppgjorda programmet.

III. Inredningsritning till en minbåt enligt komiténs program.

V. Utkast till bepansrad kanonbåt D för sjön Vettern, enligt komiténs program.

VI. Åtskilliga nyare pansarfartyg i svenska och utländska marinerna.

VII. Tablå innehållande uppgifter rörande Englands, Frankrikes, Rysslands, Hollands, Tysklands, Italiens, Österrikes, Danmarks och Spaniens örlogsflottor.

VIII. Tablå utvisande pansartjockleken hos åtskilliga länders pansarfartyg äfvensom förmågan hos samma länders pansarbrytande kanoner att kunna genomtränga dessa fartyg der de äro svårast bepansrade.

IX. Tablå utvisande kanoners approximativa genomträngningsförmåga mot obackad plåt af smidt jern.

X. Summarisk tablå öfver riksstaterna samt ordinarie och extra anslag under nuvarande femte hufvudtiteln från och med 1835 till och med 1880.

Historik. På hemställan af statsrådet och chefen för sjöförsvarsdepartementet att åt särskilde sakkunnige personer måtte uppdragas att företaga utredning af frågan om hvilka fartygsarter som med hänsyn till rikets tillgångar och sjökrigsvetenskapens ståndpunkt bäst främjade ändamålen att utestänga fiendtliga flottor från rikets viktigaste hamnar, att försvåra landsättande af öfvervåldigande fiendtliga härmassor å rikets kuster samt att oroa och försvara en landstigen fiendes kommunikation med eget land och genom operationer å de inländska farvattnen understödja egen och motverka en fiendtlig härs framträngande, fann k. m:t den 26 september 1879 för godt att i nåder förordna en komité med uppdrag att inkomma med yttrande och förslag i ofvan angifna hänseenden åtföljda med approximativa kostnadsuppgifter. Komiterade tillförordnades genom generalorder den 1 oktober samma år. Komitéledamoten kommendören J. U. G. Améen entledigades sedermera i följd af sjuklighet.

Betänkandet afgafs den 28 juni 1880, anmältes den 5 januari 1881; se protokollet öfver sjöförsvarsärenden bilagdt statsverkspropositionen till 1881 års riksdag.

Förslag till förordning angående enskild sedelutgifvande banks, aktiebanks och sparbanks konkurs och i sammanhang dermed erforderliga författningar, afgifna af de dertill utaf Kongl. Maj:t förordnade komiterade. Ang. enskilda bankers konkurs.

Stockholm 1880. 61 sid. 4:o.

Ingår i 1886 hihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Se 1879 sid. 404.

Ur innehållet: Historik öfver lagstiftningen för enskilda banker i Sverige, sid. 18—34.

Komiténs författningsförslag afse: 1) förslag till förordning angående enskild sedelutgifvande banks, aktiebanks och sparbanks konkurs; 2) förslag till förordning angående vissa lagbestämmelser med afseende å enskilda banker; 3) förslag till förordning angående förändrad lydelse af 9, 52 och 79 §§ konkurslagen.

Komitén hade erhållit i uppdrag att taga i öfvervägande frågan om hvilka särskilda föreskrifter kunde finnas lämpliga för utredning af de tillgångar, som blifvit till borgenärers förnöjande afträdda af enskilda banker och andra dermed jämförliga bolag och affärsfirmor; betänkandet afgafs den 7 oktober 1880.

Förslaget remitterades till vissa enskilda banker. K. m:ts proposition n:r 28 den 6 mars 1886 angående bland annat bankbolags och sparbanks konkurs.

Förslag till domänförvaltningens ordrande, utarbetadt inom kongl. finansdepartementet. Ang. domänförvaltningens ordnande.

Stockholm 1880. 116+XIX sid. 4:o.

Komiterade: Kanslirådet friherre L. Åkerhielm, t f. generaldirektören C. A. T. Björkman, kammarrådet J. M. Ahlmark, domänintendenterna Jacques De Geer och Hj. Ljungbeck.

Sekreterare: Abraham Forssell, landtbruksskoleföreståndare.

Särskildt yttrande af Ahlmark, sid. I—VI.

Bilagor. Litt. A. Uppgift öfver kostnaden för domänafdelningen inom kammarkollegium 1878—1880.

Litt. B. Uppgift öfver kostnaden för den lokala förvaltningen af statens domäner 1878 och 1879 etc.

Litt. C. Uppgift öfver staten tillhöriga domäner af hvilka arrendeafgift ingår till statsverket etc. samt arrendeinkomsten och taxeringsvärdet.

Litt. D. Tabell öfver antalet arrendelediga egendomar som skulle komma att utarrenderas under vissa uppgifna år.

Litt. E. Förteckning öfver staten tillhöriga inom de norra länen belägna jordbruksfastigheter och fisken.

Ur innehållet: Stadganden rörande domänernas förvaltning 1878—80, sid. 5—9.

Historik angående skogsstyrelsens organisation och verksamhet, sid. 70—81.

Kammarkollegii domänafdelnings verksamhet, sid. 82.

Historik. I skrifvelsen n:r 35 den 21 maj 1880 angående regleringen af utgifterna under sjunde hufvudtiteln, uttalade riksdagen en önskan att snart få motse förslag till definitivt ordnande af domänförvaltningen. I anledning deraf erhöll statsrådet och chefen för finansdepartementet bemyndigande att för ärendets handläggning inom vederbörande byrå af departementet tillkalla särskilda biträden. Betänkandet afgafs den 3 november 1880. Öfver detta afgåfvos yttranden af samtlige k. m:ts befallningshafvande och kammarkollegium och skogsstyrelsen. Dessa senare se:

Kammarkollegii underdåniga utlåtande öfver ett inom finansdepartementet år 1880 utarbetadt förslag till domänförvaltningens ordnande.

Stockholm 1881. 28 sid. 4:o.

Skogsstyrelsens underdåniga utlåtande öfver ett inom finansdepartementet år 1880 utarbetadt förslag till domänförvaltningens ordnande.

Stockholm 1881. 6 sid. 4:o.

Till riksdagen afläts k. m:t proposition n:r 4 af den 23 december 1881 angående förvaltningen af kronans jordbruksdomäner samt inrättande af en för dessa egendomar och statens skogar gemensam domänstyrelse. Riksdagens beslut se dess skrifvelse n:r 64 af den 21 maj 1882.

Ang. väghållningsbesväret.

Underdånigt betänkande angående förändrad lagstiftning i fråga om utgörande af väghållningsbesväret på landet, afgifvet af dertill i nåder utsedde komitterade.

Stockholm 1881. IX+255+89 sid. (tabeller). 4:o.

Ingår i 1889 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen grefve Alb. Ehrensvärd, ordf., bruksegaren Gustaf De Maré, kaptenen Lars Berg, majoren Carl Ericson, landtbruksskoleföreståndaren Fr. Ekensteen, hemmansegaren Jan Andersson, bruksegaren Patrik Reutersvärd, landssekreteraren Henr. Westin.

Sekreterare: Frans Almén, vice häradshöfding.

Särskilda meningar af: L. Berg, sid. 231—241; C. V. Ericson, 242—246; G. De Maré, sid. 246—247; H. Westin, sid. 247—248; P. Reutersvärd, sid. 248—250: Jan Andersson, sid. 250—251; F. von Ekensteen, sid. 251—255.

Ur innehållet: Redogörelse för lagstiftningen rörande väghållningen i Norge, Danmark och England, sid. 1—15.

Historisk öfversigt öfver frågan om väghållningsbesvärets ordnande i Sverige, sid. 16—37.

Statistik, sid. 38—73; häri meddelas uppgifter angående kostnad för sommar- och vintervägh̊allet per mil och i sin helhet för

hvarje län, maximum och minimum af hela väghållningskostnaden sommar och vinter per mantal häradsvis inom hvarje län, maximum och minimum af vägmil per kvadratmil häradsvis inom hvarje län, maximum och minimum af väghållningskostnaden sommar och vinter per 1000 kr. af taxeringsvärdet häradsvis inom hvarje län, maximum och minimum af underhållskostnaden sommartiden per mil väg häradsvis inom hvarje län, dito dito per mil vinterväg dito, de å landsbygden till underhåll indelta allmänna vägarnas längd vid 1875 års slut, indelade allmänna vägar som i följd af jernvägs-, kanal-, ny väganläggning icke längre användes såsom sådan härads sockne- eller enskilda vägar, som i följd af liknande omständigheter kommit att få för samfärdseln lika stor betydelse som allmän väg, af enskilda bolag eller personer anlagda eller underhållna vägar, som borde ifrågakomma att som allmänna vägar anses; obehöfliga gamla vägar eller behöfliga nya i följd af tilltänkta jernvägs m. fl. anläggningar; vägar, broar och färjor för hvilkas underhåll statsbidrag uppburos; broar och färjor som underhöllos gemensamt; broar eller vägar för hvilka uppburos bro- eller vägafgifter.

Tabellbilagor. Litt. A. 1—25. Sammandrag af infordrade uppgifter rörande väghållet jemte taxeringsvärdet å de beskattningsföremål, dels redan till sådant underhåll pligtige dels ifrågasatte att deri deltaga för Sverige och hvart och ett af länen.

Litt. B. 1—24. Jämförelse mellan taxeringsvärdet å den väghållet bestridande i mantal satta jorden samt taxeringsvärdet och kapitalvärdet å andra beskattningsmål som ifrågasatts att deltaga i allmänna väghållet; upprättad för hvarje af rikets län och för hvarje härad i de olika länen.

Litt. C. Uppgift angående värdet å åtskilliga beskattningsföremål, som ifrågasatts att i väghållningsbesväret deltaga enligt taxeringslängden för 1876.

Litt. D. Maximum och minimum af det för 1876 å helt förmedladt mantal gällande taxeringsvärdet inom hvarje fögderi.

Litt. E. Tabell utvisande den i mantal satta jordens och öfriga till vägunderhållet med pengar bidragande beskattningsföremåls andelar i kostnaden, för väghållet sommartiden, beräknade i enlighet med § 69 i komiterades lagförslag.

Litt. F. Tabell utvisande förhållandet mellan allmänna bevillningen samt den i mantal satta jordens och nya med penningar bidragande beskattningsföremåls andel i kostnaden för väghållet sommartiden, beräknad i enlighet med § 69 i lagförslaget.

Historik. Genom skrifvelse n:r 68 den 14 maj 1876 anhöll riksdagen, att k. m:t täcktes uppdraga åt en komité att utreda ej blott i hvad mån och på hvad sätt deltagande i vägunderhållet på landet måtte kunna åläggas bruk, fabriker, kvarnar, sågar, allmänna skogar eller annan fast egendom, som vore från väghållningsbesväret undantagen, äfvensom grufvor samt med

fastighet förenad industriel rörelse, utan ock hvilka verkningar en dylik förändring inom olika orter kunde antagas medföra samt derefter låta utarbeta och till riksdagen aflåta nådigt förslag till förändrad lagstiftning i fråga om väghållningsbesvärets utgörande å landet.

Komitén tillsattes den 24 november 1876 och sammanträdde första gången den 30 november 1876. Af de ursprungliga komiterade afled bruksegaren S. Th. Svedberg och ersattes med Reutersvärd samt entledigades kammarherren grefve N. G. A. Sparre och häradshöfdingen N. Freding; i den sistnämdes ställe förordnades Westin. Betänkandet afgafs den 14 december 1880; remitterades till kammarkollegium att inkomma med k. befallningshafvandenas och landstingens yttranden samt eget utlåtande. Remissen besvarades i utlåtande af den 18 juni 1886 af kammarkollegium (tryckt se nedan). Med ledning af de i berörda yttranden och utlåtanden gjorda erinringar omarbetades komitérades förslag i åtskilliga delar inom civildepartementet med biträde af tillkallade sakkunnige personer, hvarefter högsta domstolens yttrande inhämtades öfver det nya förslaget, i hvad det afsåge inskränkning i tillämpningen af allmän lag. Högsta domstolens yttrande afgafs den 28 januari 1887, och finnes tryckt som bilaga vid nedannämda k. proposition.

K. proposition i ämnet n:r 19 af den 14 februari 1887 aflåts till riksdagen, men hann i följd af riksdagens upplösning icke af riksdagen behandlas, framlades å nyo i ett i allt väsentligt oförändradt skick vid 1889 års riksdag (k. proposition n:r 4 af den 5 januari 1889). Genom kamrarnes olika beslut förföll frågan för den gången.

Kongl. maj:ts och rikets kammarkollegii underdåniga utlåtande i anledning af särskilda komiterades den 14 december 1880 afgifna betänkande angående förändrad lagstiftning i fråga om utgörande af väghållningsbesväret på landet.

Stockholm 1886. 67 sid. 4:o.

Ingår i 1887 A. bihang 1 saml. 1 afd.

Ingår i 1889 bihang 1 saml. 1 afd.

Dessutom finnas särskildt tryckta:

Förslag till underdånig skrifvelse med yttrande öfver betänkandet angående förändrad lagstiftning i fråga om utgörande af väghållningsbesväret på landet. Till Gefleborgs läns landsting år 1882 afgifvet af utsedde komiterade. Gefle 1882.

Förslag till lag angående väghållningsbesvärets utgörande på landet. Med anmärkningar afgifna af komiterade utsedde af Jönköpings läns landsting 1882. Jönköping 1882.

Ang. blindundervisningens ordnande.

Underdånigt betänkande och förslag till blindundervisningens ordnande afgifvet af dertill i nåder utsedde komiterade den 17 december 1880.

Stockholm 1881. 42 sid. 4:o.

Ingår i 1883 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Öfverståthållaren friherre Gust. af Ugglas, ordf., f. d. statsrådet F. F. Carlson, kyrkoherden Bengt Liljeblad, rektorn P. Kerfstedt (äfven sekreterare), fil. doktorn Gustaf Sjöberg.

Reservation af G. Sjöberg, sid. 40—42.

Ur innehållet: Öfversigt af blindundervisningens uppkomst och utveckling i främmande länder, sid. 4—11.

Öfversigt af blindundervisningens uppkomst och utveckling i Sverige, sid. 11—13.

Bilagor. Antalet blinda hvilka icke tillika voro sinnesrubbade eller döfstumma år 1887, fördelade efter landstingsområden och födelseår.

Antalet blinda år 1877, fördelade efter landstingsområden.

Antalet blinda år 1877, fördelade efter födelseår.

Genom k. bref den 28 september 1877 erhöll komitén för döfstummeundervisningens ordnande (se sid. 397) i uppdrag att afgifva utlåtande angående den andel, staten ansåges böra öfvertaga af vården om de i landet befintliga blinda, och den lärarepersonal som borde af staten för sådant ändamål erhållas äfvensom angående ett af direktionen för allmänna institutet för döfstumma och blinda å Manilla väckt förslag om uppförande af en särskild byggnad för inrymmande af en undervisningsanstalt för blinda. Vid afgifvandet den 15 augusti 1878 af sitt betänkande angående döfstummeundervisningens ordnande hade komitén ej medhunnit sitt uppdrag angående blindundervisningens ordnande och i anledning af afsägelser från direktören O. Kyhlberg, rektor G. Lindström och riksdagsmannen Ola Andersson i Burlöf blefvo herrar Carlson, Kerfstedt och Sjöberg i stället förordnade till komitéledamöter. I komiténs arbeten deltog till en början godsegaren F. Hederstierna intill sin utnämning till statsråd.

Öfver betänkandet afgåfvos utlåtanden af samtliga domkapitel och Stockholms stads konsistorium, landstingen och direktionen öfver institutet för blinda. Ärendet föredrogs den 10 januari 1883. Uti statsverkspropositionen till 1883 års riksdag begärde k. m:t i punkt 48 under åttonde hufvudtiteln anslag till inrättande af en blindskola och en handtverksskola för blinda.

Betänkande afgifvet af svensk-norska artillerikomitén angående organisation och utrustning för ett 8,4 cm. fältbatteri. *Ang. organisation m. m. för ett 8,4 cm. fältbatteri.*

Ingår i Artilleritidskrift. för 1880, bihang sid. 30—96 + 1 pl.

Komiterade: (å Sveriges vägnar) majoren C. G. Hjärne, kaptenerna Aug. Dagobert Weber och Ernst Fredrik af Klercker.

Bilagor. 1. Uppgift å persedlar genom hvilkas borttagande packvagnarnes belastning kunde minskas.

2. Förslag till utrustning af kanoner, ammunitions- och packvagnar m. m. vid ett 8,4 cm:s batteri.

3. Uppgift å kanonfordonets och ammunitionsvagnarnes vigt vid vissa länders artilleri.
4. Förslag öfver personal och hästar vid ett 8,4 cm:s batteri.
5. Tabell öfver manskapets beklädnad och utrustning.
6. Tabell öfver hästens utrustning.

Genom generalorder den 18 december 1877 sammansattes en svensk-norsk artillerikomité för uppgörande af förslag till grunder för ett åkande 8,4 cm:s batteris organisation och utrustning.

Ang. vissa befästningar.

1. *Förslag till befästningslinien Vaxholm—Oskar-Fredriksborgs försättande i fullständigt försvarsskick.*

2. *Förslag till Karlskronas försättande i fullständigt försvarsskick.*

Se *Tillägg.*

1881.

Underdånigt betänkande med förslag angående ordnande af arméens enke- och pupillkassa, afgifvet af dertill i nåder förordnade komiterade den 5 mars 1881. Ang. ordnande af arméns enke- och pupillkassa.

Stockholm 1881. 186 sid. (delv. opag.)+2 opag. tabeller. 4:o.

Komiterade: Generalmajoren Th. Wijkander, ordf., expeditionschefen Alfred Sjöberg, öfversten C. G. Breitholtz, professorn Hugo Gyldén, majoren Reinhold Nauckhoff.

Sekreterare: V. häradshöfdingen friherre F. Lagerfelt.

Bilagor. A. Skrifvelse från arméns fullmäktige den 8 november 1878.

B. Årsafgifter och pensionsbelopp m. m. uti amiralitetskrigskassans enke- och pupillkassa, elementarlärarnes enke- och pupillkassa, folkskolelärarnes enke- och pupillkassa.

C. Tabell utvisande den 1 maj 1879 tjenande gifte officerares och underofficerares aflönings och åldersförhållanden, giftermålsdagen m. m.

D. Afgifter och pensionsbelopp.

E. G. J. Kalkyler.

F. Öfversigt öfver beställningar som medföra delaktighet i arméns pensionskassa samt dem åtföljande aflöningsbelopp att läggas till grund vid fyllnadspensionens bestämmande.

H. Exempel å beräkningen af för tillfället tjenande delegares afgifter vid inträde i nya enke- och pupillkassan.

K. Formulär till pensionsbref etc.

Historik. Sedan arméns under år 1878 församlade fullmäktige i ofvannämda skrifvelse den 8 november samma år anhållit att k. m:t täcktes låta genom en komité utarbeta förslag till ett tidsenligt ordnande af arméns enke och pupillkassa, lemnade k. m:t den 21 februari 1879 komiterade detta uppdrag. Komiterade sammanträdde den 6 mars 1880. Som sekreterare tjenstgjorde till en början dåvarande amanuensen i landtförsvarsdepartementet O. E. Pauli.

Direktionen för arméns pensionskassa afgaf utlåtande.

Underdånigt betänkande med förslag angående ordnande af härens sanitetsväsende, afgifvet af militära helsovårdskomitén den 12 april 1881. Ang. ordnande af härens sanitetsväsen.

Stockholm 1881. 312 sid. 8:o.

Komiterade: Öfverfältläkaren Edv. Edholm, ordf., fältläkaren C. M. Appelberg, lifmedikus H. V. Hülphers, regementsläkarne Carl Liljebjörn, C. J. Holmström och N. A. Edling.

Sekreterare: Bataljonsläkaren G. Dunér.

Bilagor. 1. Om organisationen af militärläkareväsendet i främmande länder, sid. 1—118.

2. Historisk öfverblick öfver organisationen af militärläkareväsendet och sjukvårdsmanskapet i Sverge, sid. 1—84.

Ur innehållet: Redogörelse för det militära sanitetsväsendets utveckling under senaste årtionden utomlands, sid. 1—17.

Betänkandet innefattar: förslag till grunder för ordnande af härens sanitetsväsende samt öfvergångsförslag till förändrad organisation af militärläkarekåren och sjukvårdsmanskapet.

Militära helsovårdskomitén erhöll den 26 maj 1877 befallning af k. m:t att utarbeta förslag till förändrad organisation af militärläkarkåren och sjukvårdsmanskapet på grund af den erfarenhet, som vunnits under de senare årens krig och som derefter erhållit tillämpning i de flesta europeiska härar. Betänkandet anmältes den 15 juli 1881.

Ang. länsräkenskapernas tidigare afslutande.

Utlåtande med förslag till formulär och föreskrifter för länsräkenskapernas tidigare afslutande, på herr statsrådets och chefens för kongl. finansdepartementet uppdrag afgifvet den 21 juni 1881.

I. *Utlåtanden m. m.*

113 sid.

II. *Räkenskapsformulär, 1:sta alternativet*

517 sid. i olika nummerföljder.

Räkenskapsformulär, 2:dra alternativet.

557 sid. i olika nummerföljder.

Stockholm 1881. 4:o.

Ingår i 1884 bihang, 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Statskommissarien P. M. Nilsson, landskamreraren H. Amnéus, länsbokhållaren A. Westrin.

Bilagor. Till I. Författningsförslag, (se nedan) jämte diverse formulär.

Betänkandet omfattar: 1) Förslag till kungörelse angående indrifning och redovisning af allmänna utskylder och andra afgifter som af skattskyldig vid kronouppbördsstämma lemnats obetalda; 2) Förslag till kungörelse angående redovisning inom länen för verkställigheten af meddelade bötesbeslut och för influtna bötesmedel; 3) Förslag till kungörelse till ändringar i k. kungörelsen angående stämpelafgiften samt hvad vid kontrollen och uppbörden deraf bör iakttagas.

Med anledning af riksdagens i skrifvelse n:r 32 den 10 maj 1871 gjorda framställning om åtgärders vidtagande för vinnande af tidigare afslutning och revision af statsverkets räkenskaper gaf k. m:t den 12 december 1879 i uppdrag åt chefen för finansdepartementet att låta utarbeta förslag till de räkenskapsformulär och föreskrifter för redovisning inom länen, som kunde anses erforderliga för åvägabringande af öfverensstämmelse mellan länsräkenskaperna och de förvaltande verkens räkenskaper i afseende å tiden för deras afslutning samt för meddelande af föreskrift om länsräkenskapernas tidigare insändande till kammarrätten. Genom skrifvelse den 26 januari 1880 från chefen för finansdepartementet förordnades ofvannämnda personer att deltaga i utarbetande af förslag till de formulär och öfriga föreskrifter, som kunde anses erforderliga för möjliggörande af länsräkenskapernas afslutande och insändande till granskning så tidigt att riksboksslutet skulle kunna blifva affattadt senast inom nio månader efter räkenskapsårets slut.

Öfver komiterades betänkande afgafs den 8 december 1883 efter hörande af k. m:ts befallningshafvande följande i ofvannämda bihang intagna:

Statskontorets och kammarrättens underdåniga utlåtande öfver särskilde komiterades den 21 juni 1881 afgifna förslag till formulär och föreskrifter för länsräkenskapernas tidigare afslutande.

Stockholm 1884. 77 sid. 4:o.

Ärendet anmältes den 18 april 1884.

Underdånigt betänkande med förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker. Afgifvet af dertill af kongl. maj:t förordnade komiterade den 30 juni 1881. *Ang. beskattning af maltdrycker.*

Stockholm 1881. 101 sid. 8:o.

Komiterade: Kanslirådet frih. A. H. Fock, ordf., professorn Sten Stenberg, sekreteraren Moritz Rubenson, häradshöfdingen L. Norin, godsegaren I. Lyttkens, sekreteraren Sigfrid Wieselgren, bryggaren F. Heiss.

Sekreterare: A. L. van der Hagen, amanuens i civildepartementet.

Tabellbilagor. N:r I. Antalet salubryggerier för hvarje stad och för hvarje läns landsbygd samt deras tillverkning 1880.

N:r II. Antalet salubryggerier i städerna inom hvarje län samt deras tillverkning år 1880.

N:r III. Antalet salubryggerier å landsbygden inom hvarje län samt deras tillverkning år 1880.

N:r IV. Antalet salubryggerier i riket samt deras tillverkning år 1880.

Ur innehållet: Historik öfver maltdrycksbeskattningen inom Sverige, sid. 7—23.

Komiterade aflemnade två alternativa förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker.

Historik. Komitén, som förordnats den 24 augusti 1877 till öfverseende af gällande bränvinslagstiftning jfr sid. 401, erhöll genom k. bref den 22 mars 1878 bemyndigande att äfven inkomma med förslag ej mindre till ändringar i gällande författningar angående försäljning af vin och maltdrycker än äfven till de särskilda bestämmelser i afseende på maltdrycker, som af en sådan förändrad lagstiftning kunde anses påkallade. Sedermera erhöll professoren J. R. T. Lang uppdrag att besöka de främmande länder, om hvilkas lagstiftning i ifrågavarande afseende kunde anses erforderligt att vinna kännedom, samt derefter biträda komiterade vid utarbetande af deras förslag.

Afgången af herrar Hederstierna, Hammarhjelm, C. O. Berg och S. Nilsson föranledde till förordnande af Lyttkens, Wieselgren och Heiss.

Afgifna utlåtanden se:

Underdåniga utlåtanden afgifna af öfverståthållareembetet och k. m:ts befallningshafvande i rikets samtliga län öfver det af särskilda komiterade — — -- — —

Stockholm 1882.

Ärendet anmältes den 19 juni 1885 och resolverades ut in prot.

Ang. förlagsinteckning. *Förslag till förordning angående förlagsinteckning och i sammanhang dermed erforderliga författningar afgifna af den dertill utaf kongl. maj:t förordnade komité.*

Stockholm 1881. 64 sid. och en tabellbilaga.

Ingår i 1882 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: F. d. statsrådet C. J. Thyselius, ordf., expeditionschefen L. Annerstedt, godsegaren grefve Knut Posse, bruksegaren H. P. V. Gahn, fabriksdisponenten Axel Swartling.

Sekreterare: Vice häradshöfdingen Herman Billing.

Särskilda yttranden af: K. Posse, sid. 59—62; A. Swartling, sid. 63—64.

Bilaga. Förlagsförbindelser, intecknade hos kommerskollegium, m. fl. myndigheter 1871—80.

Ur innehållet. Historisk öfversigt öfver den svenska panträttslagstiftningen i afseende på lösegendom, sid. 15—32.

Om underpantsinstitutionen i främmande länders lagstiftning, sid. 35—19.

Komiterades förslag omfattade: 1) förordning angående förlagsinteckning; 2) förordning angående förändrad lydelse af 17 kap. 1 § handelsbalken; 3) förordning angående förändrad lydelse af 1 § i k. förordningen angående särskilda protokoll öfver lagfarter etc.

den 16 juni 1875; 4) förordning angående förändrad lydelse af 2 § konkurslagen; 5) förordning om vissa legoaftal angående kreatur.

Historik. Genom skrifvelse n:r 58 den 17 maj 1879 hemställde riksdagen om vidtagande af en revision af samtliga gällande föreskrifter om förlag och om utredning huruvida ej rätt till underpant i lös egendom kunde medgifvas alla näringar. Komitén tillsattes den 10 december 1880, betänkandet afgafs den 6 augusti 1881. Öfver detsamma afgåfvos utlåtanden från kommerskollegium den 20 oktober 1881 (med öfverlemnande af yttranden från fullmäktige i jernkontoret och åtskilliga fabriks- och handtverksföreningar) och af landtbruksakademiens förvaltningskomité den 28 samma månad samt af högsta domstolen den 24 november samma år (tryckt såsom bilaga till den k. propositionen). K. m:ts proposition (n:r 21) afläts den 27 januari 1882 till riksdagen med förslag till förordning angående förlagsinteckning och i sammanhang dermed erforderliga författningar, men blef icke af riksdagen antagen. (Se riksdagens skrifvelse n:r 39).

Skatteregleringskomitén; ang. bevillning af fast egendom samt af inkomst.

Skatteregleringskomiténs betänkande I: Skatteregleringskomiténs underdåniga förslag till förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst. Afgifvet den 17 augusti 1881.

Stockholm 1881. 210 sid.+4 formulärbil. (28 s.).

Ingår i 1883 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen grefve Robert De la Gardie, ordf., godsegaren Rob. Montgomery-Cederhielm, kammarrådet Alb. Anderson, ledamoten af andra kammaren hemmansegaren Ola Andersson, godsegaren N. Fosser, ledamöterna af andra kammaren A. Hedin, Carl Ifvarsson, J. Johansson och E. Key, borgmästaren L. V. Lothigius, professorn H. L. Rydin, grefve Gustaf Sparre, bruksegaren G. H. Stråle, sekreteraren i riksgäldskontoret Herman Wikblad.

Sekreterare: Fil. d:r J. Hellstenius.

Reservationer af: De la Gardie, sid. 91—96; Alb. Anderson, sid. 97; C. Ifvarsson, Ola Andersson och G. H. Stråle, sid. 98; A. Hedin, sid. 99—109; E. Key, sid. 110; H. L. Rydin, sid. 111—200; G. Sparre, sid. 201—202.

Bilagor. Formulär n:r 1—3.

Historik. Den 20 juni 1879 uppdrog k. m:t åt en skatteregleringskomité att efter fullständig utredning af alla skatteförhållanden i riket uppgöra förslag till en på utredningen grundad rättvis fördelning af skattebördorna. Komitén sammanträdde första gången den 27 oktober 1879. Under komiténs fortgång inträffade en del personalförändringar genom afsägelserna af bankdirektören J. H. Palme, grosshandlaren J. S. Axell, f. d. landshöfdingen friherre C. J. O. Alströmer, bruksegaren H. P. P. Tamm och bruksegaren K. O. Ljungqvist. I deras ställe inträdde herrar Wikblad, Fosser, Lothigius, Stråle och f. statsrådet F. F. Carlson.

Genom skrifvelse från statsministern och chefen för finansdepartementet den 8 mars 1881 anbefaltes komiterade att i första rummet utarbeta förslag till ny bevillningsförordning. Betänkandet remitterades den 7 oktober 1881 till kammarrätten, som anbefaltes att infordra öfverståthållarämbetets och samtliga konungens befallningshafvandes utlåtanden och derjämte med eget yttrande inkomma. Dessa utlåtanden se nedan. K. m:ts proposition n:r 6 den 8 januari 1883 med förslag till förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst.

Öfverståthållareembetets och kongl. maj:ts befallningshafvandes underdåniga utlåtanden öfver skatteregleringskomiténs den 17 augusti 1881 afgifna — — — — —

Stockholm 1882. 169 sid. 8:o.

Kongl. maj:ts och rikets kammarrätts underdåniga utlåtande öfver — — — — —

Stockholm 1882. 80 sid. 8:o.

Ingå i ofvannämda bihang.

Ang. likformig uppställning af grammatiska läroböcker.

Betänkande angående likformig uppställning af grammatiska för rikets allmänna läroverk afsedda läroböcker jemte dertill hörande grammatiska utkast af de för detta ändamål förordnade kommitterade.

Stockholm 1882. 141 sid. 8:o.

Komiterade: Professorn Einar Löfstedt, rektorerna R. Törnebladh och H. S. Cederschiöld, lektorn D. A. Sundén, adjunkterna E. G. Calwagen och N. A. Mathesius.

Historik. Komiterade erhöllo i uppdrag den 25 oktober 1878 att uppgöra en plan för likformig uppställning af grammatiska för elementarläroverken afsedda läroböcker i modersmålet, tyska, engelska, franska, latinska och grekiska språken samt att i enlighet dermed utarbeta för hvartdera af dessa språk ett grammatiskt utkast, hvarvid, med tillbörligt afseende på hvarje språks egendomlighet, dels åsyftades att vinna enighet i uttryck för sådana grammatiska begrepp och bestämningar, hvilka för dessa språk voro gemensamma, dels derjämte hänsyn toges till den olikhet i den grammatiska behandlingen som borde blifva en följd af det särskilda språkets upptagande såsom läroämne vid undervisningen på ett tidigare eller senare stadium.

Utlåtandet afgafs den 22 augusti 1881.

Tullkomiten, ang. en ny fransk handelstraktat.

Tullkomiténs utlåtande af den 29 augusti 1881 i anledning af underhandlingarna om en ny fransk handelstraktat.

Tryckt bland bil. till k. propositionen n:r 2 af den 13 januari 1882 angående med Frankrike afslutade nya handels- och sjöfartstraktater. (1882 bihang 1 saml. 1 afd. 2 bandet).

Komiterade etc. Se sid. 410 vid tullkomiténs betänkande den 15 december 1879 och sid. 428 vid dess betänkande 1882.

Protokollet vid komiténs sammanträde den 7 december 1881 finnes äfven tryckt bland ofvannämda bilagor.

Förslag till kungörelse angående stämpelafgiften, utarbetadt inom kongl. finansdepartementet. Ang. stämpelafgiften.

Stockholm 1881. 120 sid. 4:o.

Ingår i 1883 bihang 2 saml. 2 afd. 2 band.

Komiterade: Häradshöfdingen A. Lilienberg, kanslisekreteraren grefve Hans Wachtmeister och landssekreteraren M. Zachrison.

Särskild mening af M. Zachrison, sid. 113—120.

Sedan riksdagen i skrifvelse n:r 68 den 14 maj 1880 anhållit det k. m:t täcktes låta utarbeta och framlägga fullständigt förslag till ny förordning angående stämpelpappersafgiften, uppdrog chefen för finansdepartementet åt f. d. advokatfiskalen T. A. Billbergh att jämte A. Lilienberg och Wachtmeister uppgöra förslag till sådan förordning. Komiterade sammanträdde den 16 oktober 1880. Sedan advokatfiskaten Billbergh den 7 maj 1881 förklarat sig förhindrad att vidare deltaga i komiterades arbete, förordnades Zachrison att i stället deltaga i arbetet. Betänkandet är afgifvet den 30 augusti 1881.

Öfver detsamma afgafs följande i ofvannämda bihang intagna utlåtande:

K. statskontorets samt k. m:ts och rikets kammarrätts underdåniga utlåtande öfver ett inom finansdepartementet utarbetadt förslag till kungörelse angående stämpelafgiften.

Stockholm 1882. 4:o.

Med ledning af komiterades betänkande och skatteregleringskomiténs utlåtande den 13 september 1882 (se sid. 437) lät finansministern inom sitt departement utarbeta ett i vissa delar förändradt förslag till förordning om stämpelafgiften, hvilket föredrogs den 8 januari 1883 och med k. m:ts proposition (n:r 7) af samma dag öfverlemnades till riksdagen.

Betänkande angående förslag till utrustningsplaner för en division positionsartilleri. Ang. utrustningsplaner för en division positionsartilleri.

Ingår i bihang till Artilleritidskrift för 1881 sid. 157—184.

Komiterade: Majoren O. C. Sylvan, ordf., kaptenerna R. C. Schubert, J. C. Bratt och G. H. N. Thestrup.

Sekreterare: Artilleristabsofficeren kaptenen O. Sylvander.

Komiterade förordnades den 6 december 1880.

1882.

Tullkomitén; ang. näringarnas ställning.

Tullkomiténs underdåniga betänkande af år 1882.

I. *Angående näringarnas ställning.*

Stockholm 1882. 171 sid. 4:o.

Bihang Statistiska tabeller öfver Sveriges industriela utveckling åren 1860—79.

Stockholm 1881. 272 sid. 4:o.

Ang. ny tulltaxa.

II. *Med förslag till tulltaxa.*

Stockholm 1882. XL+120 sid. 4:o.

Ingå i 1882 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Generaltulldirektören A. G:son Bennich, ordf., öfverdirektören Knut Styffe, grosshandlaren Olof Wijk, bruksegaren friherre H. J. Hamilton, bankofullmäktigen J. V. Arnberg, rektorn F. V. Dahl, tullförvaltaren G. V. Lönegren, f. d. talmannen landtbrukaren Nils Larsson i Tullus, godsegaren Er. Gust. Boström, hemmansegaren Anders Persson, fabriksidkaren Herman Wahren, riksdagsmannen husegaren Gustaf Ericsson.

Sekreterare: Civilingeniören J. H. G. Fredholm.

Reservationer (i II) af: F. V. Dahl, Er. G. Boström, G. V. Lönegren, H. Wahren samt K. Styffe delvis instämmande, sid. XIII—XXVII; K. Styffe, sid. XXVIII—XXXII; F. V. Dahl, sid. XXXII—XXXVI; G. V. Lönegren, sid. XXXVI—XXXVIII; E. G. Boström, s. XXXVIII—XXXIX; G. Ericsson, sid. XXXIX—XL.

Ur innehållet: De statistiska tabellerna n:r 1—140 redogöra för: Inledande statistik: folkmängd in- och utvandring, taxeringsvärde, behållen inkomst för idkare af vissa näringar och yrken 1864, 71 och 78, lagfarna köp, inteckningar, utsökningsmål och konkurser, patent, fattigvården.

Jordbruket: jordvidd, jordförbättringar, landtbruksingeniörernas förrättningar, den odlade egoviddens användning, utsädes- och skördesbelopp, kreatursstock, införsel och utförsel af spannmål, af kreatur och ladugårdsprodukter, af potatis, foder- och gödningsämnen.

Bergshandteringen: malmuppfordring, tackjernstillverkning, stångjernstillverkning, gjutgodstillverkning, jernmanufakturtillverkning, antal arbetare, inmutningar och hvilostånd, silfververk, kopparverk och andra verk etc., införsel och utförsel af jern och andra metaller.

Fabriksindustrien: sten-, glas och lergodsindustri, metallindustri, trävaruindustri, kemiskt-teknisk industri, textilindustri, pappersin-

dustri, läderindustri, näringsämnesindustri, beklädnadsindustri (hattfabriker och handskfabriker), musikaliska instrumentmakerier, skeppsbyggerier, tillverkningsvärdet vid vissa slags fabriker under femårsperioderna 1835—79, sammandrag öfver fabrikernas antal, drifkraft, egare, arbetare, begagnade maskiner och redskap, tillverkningsvärde.

Handtverkerierna.

Handel: handelsidkare, värdet af införseln från och af utförseln till olika länder, införseln af vissa varuslag sammanställd med de tillämpade tulltaxebestämmelserna, införseln af några vigtigare förbrukningsartiklar, utförseln till Frankrike.

Sjöfart: svenska handelsflottan, af svenska fartyg inseglade bruttofrakter, sjöfarten på Frankrike, lots-, fyr- och lifräddningsväsendet, jemförelse mellan olika länders handelsflottor 1879.

Samfärdseln: anslag till kommunikationer, statens och enskilda jernvägar, postverket, telegrafverket, jemförelse mellan olika länders jernvägar, post- och telegrafväsende 1879.

Bank och försäkringsväsendet: bankerna, hypoteksföreningarna, hypoteksbanken, svenska statens obligationsskuld år 1879, sparbanker, ränte- och kapitalförsäkringsanstalter, försäkringsbolag.

Prisförhållanden: hvete-, råg-, korn-, hafre-, ärtpriser å Stockholms börs och å handelsplatser vid Östersjön, markegångspris å mans- och kvinsdagsverken, arbetslöner 1879, och under femårsperioderna 1860—79, jemförelse mellan yrkesaflöningar i olika länder.

Tabellerna omfatta i regel åren 1860—79.

Bilagor till II, litt. A. Tabell utvisande tullsatserna under särskilda tider (1849—79) för vissa uppgifna varuartiklar.

Litt. B. Tulluppbörden åren 1860—80.

Litt. C. Förbrukningen under 1879 af vissa varor per individ inom olika yrkesklasser.

Litt. D. Årliga medelförbrukningen per individ i riket af åtskilliga förbrukningsartiklar och råämnen för industrien.

Litt. E. Tabell öfver de förändringar i tullinkomsten som skulle föranledas af komiterades förslag.

Historik. Med föranledande deraf att franska handelstraktaten af den 14 februari 1865 blifvit från Frankrikes sida uppsagd, tillsatte k. m:t genom k. bref den 29 september 1876 en komité med uppdrag att framlägga förslag till de ändringar i gällande tulltaxa, hvilka af förhållandena kunde anses påkallade. Genom k. bref den 26 september 1879 förständigades den med sex nya ledamöter förstärkta komitén att taga i öfvervägande, huruvida, under förutsättning att nämda traktat skulle upphöra att gälla, någon förändring af gällande tullsatser kunde anses påkallad med hänsyn till den billiga fördelningen af de skattebidrag som uttoges i tullafgifter, äfvensom föreslå de jämkningar i tulltaxan, som kunde föranledas af den förestående öfvergången till det metriska systemet för mått och vigt. I skrifvelse

den 7 maj 1880 begärde riksdagen en omfattande och sorgfällig undersökning af rikets hufvudsakliga näringars och industrigrenars ställning, hvarefter uppdraget att verkställa en sådan undersökning lemnades komitén genom k. bref den 21 maj samma år. Angående komiténs föregående betänkanden se sid. 410 och 424.

Betänkandet afgafs den 18 februari 1882. K. m:ts proposition n:r 32 af den 28 februari med förslag till ny tulltaxa. Riksdagens beslut se dess skrifvelse n:r 36 den 10 maj angående ny tullbevillning.

Ang. landtförsvarets ordnande.

Underdånigt betänkande angående landtförsvarets ordnande, afgifvet den 19 juni 1882 af den till utarbetande af förslag i ämnet i nåder förordnade komité.

I. *Underdånig skrifvelse, grunder och lagförslag.*

Stockholm 1882. VIII+93 sid. 4:o.

II. *Motiv och särskilda meningar.*

Stockholm 1882. 356 sid. 4:o.

III. *Bilagor.*

Stockholm 1882. Litt. a. 1—36; 3=39 tabeller folio. 300 sid. 4:o.

IV. *Bihang, innehållande militär-statistiska uppgifter rörande vårt nuvarande härväsen.*

Stockholm 1882. 123 sid. 4:o.

Ingå i 1883 års bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen grefve Alb. Ehrensvärd, ordf., generallöjtnanten grefve Sv. Lagerberg, öfverstarne friherre Ernst von Vegesack och C. G. Breitholtz, majoren friherre Axel Rappe, medlemmarne af första kammaren friherre R. von Kræmer, rektorn R. Törnebladh, godsegaren grefve Gösta Posse, kammarherren grefve Gustaf Sparre, godsegaren Oscar Evers, medlemmarne af andra kammaren hemmansegaren C. A. Larsson, godsegaren Emil Key, hemmansegarne Sven Nilsson i Efveröd, Ola Andersson i Burlöf och Carl Ifvarsson, redaktören S. A. Hedlund, hemmansegarne Sven Andreasson i Tollered, J. E. Johansson i Fornebyn, bankofullmäktigen Liss Ol. Larsson samt Gunnar Eriksson och P. O. Hörnfeldt, öfversten friherre G. Peyron, öfverstlöjtnanten Carl Ericson, öfversten J. O. B. Stecksén.

Sekreterare: Jesper Crusebjörn, kapten vid generalstaben.

Särskilda meningar af: S. A. Hedlund, sid. 245—294; Ola Andersson jämte Emil Key, Carl Ifvarsson, Sven Nilsson, P. O. Hörnfeldt, Gunnar Erikson, J. E. Johansson, C. A. Larson, sid. 294—320; Liss Ol. Larsson och Sven Andreasson, sid. 320—327; Ernst von Vegesack jämte C. G. Breitholtz och Axel Rappe, R. Törnebladh, sid. 327—332; Oscar Evers, sid. 332—334 med instämmande af G. Sparre; Oscar Evers vid lagen om upprätthållandet af härens stamtrupp, sid. 334—340, med instämmande deri af

Alb. Ehrensvärd, G. Peyron och Ernst von Vegesack; C. G. Breitholtz vid förslag till grunder för ny härordning, sid. 341—348 med instämmande af G. Peyron; R. von Kræmer, sid. 348—355.

Ur innehållet: II sid. 3—26. Historik öfver frågan om försvarsväsendets ombildning sedan 1809.

Bilagor. Litt. A. 1—7 g. (27 stycken). Mobiliseringstabeller etc.

Litt. B. Fördelningen af stamtruppens fredsstyrka på de olika vapnen och truppafdelningarna.

Litt. C. Förslag öfver härens tillgång på stam och f. d. stammanskap vid mobilisering.

Litt. D 1. Sammolika folkmängden i Sverige den 31 december 1897.

Litt. D 2. Fördelningen af värnpligtiga årskontingenten, beräknad i vissa förhållanden till befolkningen den 31 december 1897.

Litt. E. Förslag öfver härens tillgång på beväringsmanskap vid mobilisering.

Litt. F 1. Härens fast aflönade kader.

Litt. F 2—4. Beräkningar öfver det antal värnpligtiga befäl och spel, pensionerade eller i reserven kvarstående befäl som vore att påräkna vid en mobilisering.

Litt. G. Härens ständigt tjenstgörande styrka och skolor.

Litt. H. Landtförsvarets årliga kostnad.

Litt. I. P. M. med förslag till sjukvårdsväsendets organisation i fält.

Litt. J. P. M. om byggnader för den nya härordningen, med bilagor om de olika förläggningsorterna.

Litt. K. P. M. om exercisfält för den nya häre.

Litt. L. Stockholms garnison enligt gällande härordning, enligt 1878 års förslag och enligt komiténs; underofficerare, spel och manskap.

Litt. M. Härens fast aflönade kader enligt dito.

Litt. N. Alternativa förslag till rikets indelning i regementsområden enligt 1878 års förslag och enligt komiténs.

Litt. O. 1 a—2 b. Ordinarie aflönings och hästersättningskostnader samt tillfälliga aflöningsförmåner enligt 1878 års förslag och enligt komiténs.

Litt. O. 2 c. Kostnader för bestridande af det värnpligtiga befälets aflöningsförmåner enligt komiténs förslag.

Litt. O 3 a—3 b. Motsvarande tab. till O 1 a—2 b enligt gällande härordning.

Litt. P 1—3. Förslag till fördelning i rekryteringsområden af Göteborgs och Bohus, af Örebro och af Jämtlands län.

Litt. Q 1—4. Förslag till fördelning af de särskilda regementsområdenas ansvarsskyldighet för rekrytering af stamtruppen vid de olika truppafdelningarna.

Litt. R 1—51. Tabeller till öfvergångslagen.

Litt. S 1—3. Landtförsvarets kostnad under första, fjerde och nionde öfvergångsåret.

Bihang. Tabell n:r 1. Sammandrag af uppgifter angående beväringsmanskapet under åren 1861—1880.

Bil. a. Skilnaden mellan antalet beväringsmanskap som bevistat första klassens möte och det som nästföljande år bevistat andra klassens m. m.

Bil. b. Folkmängdens årliga tillväxt i procent af folkmängden åren 1851—1880.

Bil. d—e. Förändringen i numerär af exerceradt beväringsmanskap mellan 1877 års 1. och 1878 års 2. klass; d:o 1878 och 1879; d:o 1879—1880.

Tabell n:r 2. Sammandrag af uppgifter angående läkarebesigtningar med beväringsmanskapet.

Bil. a. Uppgift på den förlust som 1871—1880 årens beväringsklasser lidit genom utflyttningar ur riket.

Bil. b. Rikets folkmängd (utom Gotland) samt approberadt beväringsmanskap 1861—1880.

Tabell n:r 3. Antalet rekryter och volontärer som under 1861—1880 inträdt i tjenst vid armén.

Tabell n:r 4. Åldern vid antagande af rekryter vid värfvade armén 1876—1880.

Tabell n:r 5. Åldern af rekapitulanter vid värfvade armén vid början af deras fortsatta tjenstgöring; 1878—1880.

Tabell n:r 6. Åldern vid antagande af manskap hvilket ånyo inträdt i tjenst vid värfvade armén 1876—1880.

Tabell n:r 7. Åldern vid antagandet af rekryter vid indelta armén 1876—1880.

Tabell n:r 8. Åldern vid antagandet af volontärer vid indelta armén 1876—1880.

Tabell n:r 9—12. Motsvarande uppgifter för samma tid å åldern af spel.

Tabell n:r 13—15. Uppgifter om den tjenstetid hvartill rekryter, rekapitulanter och ånyo antaget manskap vid värfvade armén förbundit sig, 1876—1880.

Tabell n:r 16—20. Uppgifter om tjenstetiden för och antalet af det vid värfvade och indelta armén under sagda år afgångna manskap.

Tabell n:r 21. Utvisande såväl det vid armén år 1880 tjenande manskapets ålder inom hvart femte år och medelåldern som medel-

afgången för åren 1870—1879 och den deremot svarande medeltjenstetiden vid hvarje regemente och kår.

Tabell n:r 22—23. Uppgifter om det vid värfvade och indelta armén under 1876—1880 afgångna spelets tjenstetid.

Tabell n:r 24. Uppgifter om de under åren 1875—1877 afgångna underofficerares och korpralers medeltjenstetid vid värfvade garnisonerade armén.

Tabell n:r 25 a—b. Antalet pensionerade och den 1 januari 1881 till krigstjenst disponibla officerare och underofficerare.

Tabell n:r 26. Uppgifter å störtade eller kasserade nummerhästars tjenstetid vid afgången under åren 1871—1880.

Tabell n:r 27. Antalet nummer med och utan torp vid indelta armén den 1 januari 1881.

Tabell n:r 28. Bostadsförhållandena den 1 januari 1881 bland de indelta arméns soldater som antingen icke brukade eller bebodde sina torp eller ock icke vore med torp försedda.

Tabell n:r 29—30. Kostnaden för underhåll per man för hvarje tjenstgöringsdag af stamtruppen samt af beväringsmanskapet 1871—1880.

Tabell n:r 31—32. Motsvarande uppgifter rörande kostnaden för beklädnads-, remtygs och utredningspersedlar m. m.

Tabell n:r 33—34. Remontprisen vid indelta och värfvade kavalleriet, artilleriet och fortifikationen 1871—1880.

Tabell n:r 35. Kostnaderna för utfodring, medikamenter och skoning per häst vid kavalleri-, artilleri- och fortifikationstrupperna 1871—1880.

Tabell n:r 36. Kostnaden för stallpersedlar per häst vid värfvade kavalleriet 1871—1880.

Tabell n:r 37. Kostnaden för hästlega vid artilleriet och pontonierbataljonen 1871—1880.

Tabell n:r 38 a—b. Öfverslag af marschaflöningskostnaden för en klass beväringsmanskap.

Tabell n:r 39. Sammandrag öfver bestridda utgifter å fjerde hufvudtiteln samt dertill hörande kassor och fonder åren 1874—1879.

Tabell n:r 40. Värde å rustning och rotering enligt skatteregleringskomiténs beräkningar.

Tabell n:r 41. Kostnader för och ersättning till vissa uppgifna städer för deras skyldighet till ständig inkvartering.

Tabell n:r 42. Antal öfningsdagar för underofficerare, spel och manskap enligt gällande härordning.

Komiterade afgåfvo förslag till: 1) grunder för ny härordning; 2) lag om upprätthållande af härens stamtrupp; 3) lag om allmänna värnpligten; 4) grunder för härens aflöning, underhåll och

beklädnad; 5) allmänna grunder för öfvergång från den nuvarande till den nya härordningen.

Historik. Den 19 juni 1880 tillsattes komitén med uppdrag att utarbeta ett fullständigt förslag till landtförsvarets ordnande; komiténs sammanträden började den 30 oktober 1880. Innan komiténs arbete började, befriades friherre F. von Essen och doktor C. Herslow från uppdraget, grosshandlaren O. Ekman, som då inträdde, entledigades sedermera. Generalmajoren friherre H. Raab, som sedermera afled och generalmajoren K. A. Ryding, som sedermera blef chef för landtförsvarsdepartementet, voro äfven en tid komitéledamöter.

Öfver betänkandet afgåfvos yttranden af åtskilliga myndigheter som finnas intagna i följande, uti ofvannämda bihang ingående:

Underdåniga yttranden i anledning af landtförsvarskomiténs den 19 juni 1882 afgifna betänkande och förslag angående landtförsvarets ordnande.

Stockholm 1882. 4:o.

Till 1883 års riksdag afläts k. m:ts proposition (n:r 2) af den 8 januari samma år med förslag till lagar om härordningen, om upprätthållande af härens stamtrupp, om allmänna värnpligten samt om öfvergång från nuvarande till den nya härordningen. Denna k. proposition blef icke af riksdagen antagen.

Ang. sjöförsvarets ordnande.

Underdånigt betänkande och förslag angående sjöförsvarets ordnande af den härför i nåder förordnade komité.

Stockholm 1882. 176 sid.+bil. A. 1—28, bil. B. tab. 1—73. 4:o.

Ingår i 1883 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Kommendören friherre O. Stackelberg, ordf., godsegaren friherre F. Barnekow, kaptenen Y. N. Christierson, hemmansegaren A. P. Danielson, häradshöfdingen Carl B. Hasselrot, kommendörkaptenen Robert von Hedenberg, hemmansegaren Olof Jonsson i Hof, godsegaren Ludv. Kockum, godsegaren friherre Ivar Koskull, hemmansegaren O. B. Olsson, kommendören C. G. Lindmark, hemmansegaren Ola Månsson i Jemshög. (Se vidare här nedan).

Sekreterare: O. E. Pauli, kanslisekreterare i landtförsvarsdepartementet.

Afvikande meningar af: Lindmark, sid. 167; O. B. Olsson och Ola Månson, sid. 168—173; A. P. Danielson, sid. 173—174.

Ur innehållet: Historisk återblick på sjöförsvarets organisation under 1700- och 1800-talen, sid. 6—32.

Bilagor: A n:r 1. Sammandrag af uppgifter från sjömanshusen om värnpligtigt sjöfolk tillhörande handelsflottan år 1881.

N:r 2. Dito dito, inskrifne å sjömanshus före eller vid 21 års ålder.

N:r 3. Anslag till sjöförsvaret jämte dithörande inrättningar och anstalter åren 1810—1883.

N:r 4. Uppgifter rörande Sveriges, Norges, Danmarks, Rysslands och Tysklands örlogsflottor.

N:r 5. Beräkningar öfver för trupptransport erforderliga fartyg m. m. rörande Ryssland och Tyskland.

N:r 6. (I—VIII). P. M. angående kostnaden för ett fast minförsvar vid åtskilliga hamnar m. m. å Sveriges kuster.

N:r 7. Exempel å den flytande materielens successiva förnyelse med ett årligt extra anslag af två millioner kronor samt i enlighet med cert-komiténs prisuppgifter; afseende åren 1884—1913.

N:r 8. (I—V). Utredning angående den för vissa minpositioner erforderliga personal m. m.

N:r 9—11. Tabeller utvisande personalbehofvet för den flytande materielen och det fasta minförsvaret, vid öfverstyrelsen och stationerna, för flottan och för dennas andel i sjöfästningarnas besättningar.

N:r 12—16. Förslag till stater för flottans olika kårer samt för dess värnpligtige.

N:r 17. Förslag till stat för de militära befattningar, hvilkas innehafvare skulle erhålla inkvarteringsbidrag i penningar.

N:r 18. Besättningslistor för sjöfästningarna vid Karlskrona.

N:r 19. Öfningsprogram utvisande öfningarnas art, fartygen, öfningstiden, personalen m. m

N:r 20. Förslag till användande af flottans öfningsanslag.

N:r 21. P. M. angående aflöningar för flottans officerspersonal i Norge och Danmark under sjökommenderingar.

N:r 22. Uträkning af den kostnad 50 procents förhöjning i dagaflöningen under sjötåg komme att medföra.

N:r 23—24. Förslag till stat för riksstatens femte hufvudtitel.

N:r 25. Jemförelse mellan den varande och den föreslagna årliga kostnaden för sjöförsvaret utom lotsverket samt med undantag af de för nybyggnad m. m. erforderliga extra ordinarie anslag.

N:r 26. Uppgifter från stationerna å kostnaden för manskapets inkasernering.

N:r 27. Beräkning å kostnaden för värnpligtigt sjöfolks inställande vid stationen.

N:r 28. Uppgift å fördelningen på åtskilliga anslag af kostnader föranledda af båtsmäns transport m. m.

Till öfvergångsförslaget:

B. Tab. 1. Beräknade besparingar genom afgång å reserv- och indragningsstaterna.

Tab. 2. P. M. öfver officerstillökningen.

Tab. 3—4. Beräknad kostnad för officerare och underofficerare år 1884—1898.

Tab. 5. Afgången inom båtsmanshållet under åren 1875—1880.

Tab. 6—8. Beräkning å afgången inom båtsmanshållet, antalet per år inkallade båtsmän och kostnaden för båtsmän, 1884—1898.

Tab. 9. Sjömanskårens ökning i mån af båtsmännens afgång.

Tab. 10. Afgången inom sjömanskåren under åren 1866—1879.

Tab. 11. Förslag till ökning af sjömanskåren.

Tab. 12—26. Sjömanskåren fördelning åren 1884—1898.

Tab. 27—41. Förslag till stater för dito under samma år.

Tab. 42. Förslag till stat för skeppsgossekåren under öfvergångstiden.

Tab. 43—57. Förslag till stater för värnpligtige tillhörande k. flottan åren 1884—1898.

Tab. 58. Beräkning öfver kostnaden för k. flottans icke-militära stater 1884—1898.

Tab. 59—73. Förslag till stater för riksstatens femte hufvudtitel samma år.

Förslagen utgjordes af 1) förslag till grunder för ordnandet af Sveriges sjöförsvar 2) öfvergångsförslag 3) förslag till lag om allmänna värnpligten.

Historik. Vid föredragning inför k. m:t den 19 juni 1880 af riksdagens skrifvelse n:r 18 den 17 april samma år i fråga om kungliga propositionerna angående lag om allmän värnpligt samt om antagande af en lag angående flottan tillhöriga värnpligtiges tjenstgöringsskyldighet under fredstid beslöts tillsättande af tvenne komitéer för att utarbeta fullständigt förslag, den ena till landtförsvarets och den andra till sjöförsvarets ordnande. Förutom af redan nämda personer bestod sjöförsvarskomitén äfven af kommendörkaptenerna M. P. von Krusenstjerna och E. S. K. Peyron samt civilingeniören O. E. Carlsund, hvilka blefvo förhindrade att deltaga i afslutningen af komitens arbeten och i justeringen af betänkandet. Ursprungligen hade äfven dåvarande distriktsingeniören L. M. Nordenfelt varit utsedd till komitéledamot, men afsade sig uppdraget och efterträddes af von Krusenstjerna. Komitén sammanträdde den 30 oktober 1880 och afgaf sitt betänkande den 10 augusti 1882.

Öfver detsamma afgåfvos utlåtanden af marinförvaltningen den 19 oktober 1882 med infordrade yttranden från militär- och varfscheferna vid flottans stationer, af chefen för flottans militärpersonal den 28 oktober samma år och af öfverkommendanten i Karlskrona den 12 september samma år samt af kommerskollegium den 14 oktober samma år jämte yttranden från åtskilliga sjömanshusdirektioner. Dessa utlåtanden äro tryckta under titel:

Underdåniga yttranden i anledning af sjöförsvarskomiténs den 10 augusti 1882 afgifna betänkande och förslag angående sjöförsvarets ordnande.

Stockholm 1882. 170 sid. 4:o.

Ingår i ofvannämda bihang.

K. m:ts proposition (n:r 4) af den 8 januari 1883 med förslag till lag om sjöförsvaret blef icke af riksdagen bifallen.

Förslag till lag angående skydd för varumärken, utarbetadt af de dansk-norsk-svenska komiterade. *Ang. skydd för varumärken.*

Stockholm 1882. XV+52 sid. 4:o.

Ingår i 1884 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Grosshandlaren Oscar Almgren, statsrådet O. A. Bachke, konsuln Th. Joh. Heftye, höjesteretsadvokaten A. Klubien, departementschefen C. J. Richard, sekreteraren Moritz Rubenson.

Sekreterare: Jörgen Selmer.

Ur innehållet: Redogörelse för främmande länders lagstiftning i ämnet, sid. 4—14.

Komiterades förslag utgöras af: 1) förslag till lag angående skydd för varumärken; 2) förslag till förordning om införande af lagen angående skydd för varumärken och hvad i afseende derå skall iakttagas; 3) förslag till ändrad lydelse af strafflagens kap. 22 § 16.

Betänkandets titel på danska språket förekommer äfven på titelbladet. Den föreslagna lagtexten är tryckt jämsides både på danska och svenska språken. Motiveringen föregås af särskildt titelblad: Motiv till det af de dansk-norsk-svenska komiterade utarbetade förslag till lag angående skydd för varumärken. Samma motiv affattade på danska språket (Köbenhavn, 54 sid. 4:o) ingå äfven i samma bihang.

Sedan arbetet för uppnående af större öfverensstämmelse mellan Danmarks, Norges och Sveriges handelslagstiftning ledt till antagande år 1880 af växellagar af lika innehåll för de tre rikena, ansågs lämpligt att vidare fortgå på den sålunda beträdda banan, hvarför chefen för svenska justitiedepartementet begärde och genom k. resolution den 2 juni 1881 erhöll svenska regeringens bemyndigande att sätta sig i förbindelse med chefen för justitiedepartementet i Norge och justitieministern i Danmark för att rådgöra om anordnande af ett samarbete i syfte att åvägabringa författningar angående handelsfirma och prokura samt skydd för varumärke af lika innehåll för de tre länderna. I enlighet med förslag af chefen för svenska justitiedepartementet blef sedermera för hvartdera af de tre landen tillsatt en komité af två personer med uppdrag att utarbeta så vidt möjligt öfverensstämmande förslag till författningar i ifrågavarande ämnen. De tre rikenas komiterade sammanträdde första gången i Kristiania den 17 oktober 1881, hvarvid till ordförande utsågs statsrådet Bachke och till vice ordförande

departementschefen Richard. Betänkandet om skydd för varumärken är dateradt den 12 augusti 1882.

Högsta domstolens öfver betänkandet afgifna utlåtande af den 9 mars 1883 finnes tryckt som bilaga till nedannämda k. m:ts proposition. Kommerskollegium, som lemnat yrkesföreningarna i riket, sågverks- och trävaruexportföreningen i Stockholm samt de industriidkare som sådant önskade tillfälle att yttra sig äfvensom inhämtat utlåtande af fullmäktige i jernkontoret, afgaf sitt utlåtande den 28 november 1882. K. m:ts proposition (n:r 21) af den 30 januari 1884 med förslag till lag om skydd för varumärken bifölls af riksdagen.

Ang. förordning rör. lösdrifveri.

Underdånigt förslag till förordning angående lösdrifveri m. m., afgifvet den 31 augusti 1882 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Göteborg 1882. 96 sid. 4:o.

Ingår i 1885 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landssekreteraren A. H. Bagge, polismästarne Semmy Rubenson och A. O. Elliot.

Ur innehållet: Redogörelse för polisuppsigten i Frankrike, Belgien, Tyska riket och Österrike, sid. 77—82.

I anledning af riksdagens skrifvelse n:r 69 den 13 maj 1869 till k. m:t om öfverseende af gällande förordning om försvarslöse och till allmänt arbete förfallne personer och utarbetande af författningar derom tillsattes den 25 maj 1869 en komité, hvars betänkande afgafs den 13 september samma år se sid. 314. Till att granska denna komités förslag och derom afgifva yttrande tillsattes den 23 november 1869 en med nya ledamöter förstärkt komité, hvars betänkande afgafs den 5 december 1870 (jämför sid. 320 historiken vid denna). Den 24 september 1869 och den 21 mars 1871 öfverlemnade k. m:t till fängvårdsstyrelsen inkomna betänkanden och yttranden samt anbefalte styrelsen att afgifva utlåtande öfver förstbemälde komiterades förslag till ändringar i stadgan angående försvarslöse. I fängvårdsstyrelsens utlåtande med anledning häraf den 26 augusti 1879 uttalade den som sin åsigt att den dåvarande lagstiftningen och komiterades förslag i flera hufvudsakliga delar icke voro tidsenliga eller motsvarande ändamålet, hvadan styrelsen vore förhindrad tillstyrka utfärdandet af ny stadga för försvarslöse i enlighet med samma förslag. Vid föredragning den 1 juli 1881 af styrelsens utlåtande tillsatte k. m:t, enär fullständig omarbetning af försvarslöshetsstadgan af den 29 maj 1846 vore af nöden i syfte att gifva ifrågavarande lagstiftning en enklare form och mildra dess i många fall för stränga bestämmelser samt bringa dem i öfverensstämmelse med författningar i närslägtade ämnen, komitén med uppdrag att utarbeta förslag till ny lagstiftning i de ämnen, som dittills varit afhandlade i nämda stadga. Till samma komité öfverlemnades senare riksdagens skrifvelse n:r 35 den 28 april 1877 om viss ändring i samma stadga. Komitén sammanträdde den 13 oktober 1881.

Afgifna utlåtanden se:

Utlåtanden af länsstyrelserna och fångvårdsstyrelsen m. fl. öfver det af komiterade afgifna förslag till förordning angående lösdrifveri m. m.

Stockholm 1884. 160 sid. 4:o.

Å sid. 145—160 ingår komiterades skrifvelse med af Bagge och Rubenson verkställd omarbetning af komiterades förslag till lag angående lösdrifveri.

Se vidare det omarbetade förslaget 1884 sid.

Skatteregleringskomitén:

1. *Skatteregleringskomiténs betänkande II: Tabeller.* *Skatteregleringskomitén, tabeller.*

A. Direkta skatter och besvär till stat och kommun.

Stockholm 1882. 181 sid. st. 4:o.

Omfatta:

Skatter och besvär åliggande fastighet som är i jordebok upptagen.

Skatter och besvär åliggande i jordebok ej upptagna fastigheter samt inkomst af kapital och arbete.

Skatter och besvär åliggande fastighet och inkomst i stad.

Personliga utskylder.

B. Öfversigt af antalet skattskyldige samt dem påförd bevillning enligt art. II i bevillningsstadgan, utvisande förhållandet år 1879.

Stockholm 1882. 121 sid. st. 4:o.

I. Landsbygden.
II. Städerna.

Ingå i 1883 bihang 2 saml. 2 afd. 4 band.

2. *Skatteregleringskomiténs betänkande III: Skatteregleringskomiténs underdåniga utlåtande och förslag angående skatteförhållandena i riket. Afgifvet den 13 september 1882.* *Ang. skatteförhållandena i riket.*

Stockholm 1882. 419 sid. 8:o.

Ingår liksom nedanstående särskildt tryckta reservationer och utlåtanden i 1883 bihang 2 saml. 2 afd. 3 band.

Komiterade: Samma som vid komiténs betänkande den 17 augusti 1881, se sid. 423, och derjämte f. statsrådet F. F. Carlson.

Reservationer. Särskildt tryckta; se nedan.

Ur innehållet: De personliga skatterna, historik, sid. 43—56. Grundskatterna, historik, sid. 68—178.

Roterings- och rustningsbesvären, sid. 198—237.
Den kommunala beskattningen, historik, sid. 346—369.

Bilaga. Skrifvelse från styrelsen för statens jernvägstrafik den 5 juli 1882 angående beräkning af den blifvande nettoafkastningen af statens jernvägar under 1882—1896. Vid skrifvelsen äro fogade 2 tabeller, upptagande bland annat de trafikerade statsbanornas inkomster, utgifter m. m. 1867—81.

Skatteregleringskomitén, reservationer.

3. *Skatteregleringskomiténs betänkande IV: Reservationer vid skatteregleringskomiténs underdåniga utlåtande och förslag angående skatteförhållandena i riket.*

Stockholm 1882. 161+III+354 sid. 8:o.

Reservationerna äro afgifna af De la Gardie, Ola Andersson, A. Fosser, F. F. Carlson, G. H. Ståle, A. Hedin, C. Ifvarsson, E. Key, H. L. Rydin, G. Sparre.

Bilaga till Rydins reservation: en promemoria angående svenska skatteväsendets utveckling.

Öfver ofvannämda betänkande afgifna utlåtanden se:

Underdåniga yttranden i anledning af skatteregleringskomiténs den 13 september 1882 afgifna utlåtande och förslag angående skatteförhållandena i riket.

Stockholm 1882. 8:o.

Ingår i ofvannämda bihang.

Ärendet anmältes den 8 januari 1883; k. m:ts proposition n:r 5 samma dag angående afskrifning af grundskatter samt af rustnings- och roteringsbesvären.

Skatteregleringskomitén, promemorior.

4. *Skatteregleringskomiténs promemorior, I n:r 1—36. II n:r 37—46.*

Stockholm 1881—83. 8:o.

Bland dessa promemorior voro följande författade af komitéledamöter:

Anderson, Alb., n:r 21. Om dagsverks- och hofveriskyldigheten med särskildt afseende å förhållandena i Skåne.

Anderson, Alb., n:r 46. Förslag till utlåtande angående mantalsbråks beteckning med decimaler.

Andersson, Ola, n:r 40. Historik om rustnings- och roteringsbesvären.

Carlson, F. F., n:r 20. Förslag i fråga om bränvinsförsäljningsmedlens fördelning.

De la Gardie, n:r 37. Förslag i afseende å bränvinsbeskattningen.

Fosser, N., n:r 27. Om kommunalbeskattningen på landet.

Hedin, A., n:r 3 och n:r 35. Om främmande trosbekännares skattskyldighet till statskyrkan.

Hedin, A., n:r 26. Likställighetsöfverenskommelserna i städerna.

Hedin, A., n:r 31. Om landstingsskatten.

Hedin, A., n:r 34. Reservation angående regleringen af klockarnes aflöning.

Hedin, A., n:r 38. De personela skatterna sedan 1809.

Ifvarsson, C., n:r 34. Förslag angående reglering af klockarnes aflöning.

Johansson, J., n:r 4. Bevillning för rättigheten till skogsfång å allmänningar.

Johansson, J., n:r 6. Förslag till ändringar i grunderna för utgörande af kyrkobyggnad, prestgårds- och tingshusbyggnader.

Johansson, J., n:r 12. Historik om de till bergverkens understöd anslagna skogar.

Johansson, J., n:r 19, 22 och 32. Beräkningar angående kommunalbeskattningar.

Lothigius, L. V., n:r 1. Bevillning af utländske handlande och handelsexpediter; bevillning af utländingar för konserter och dramatiska eller andra föreställningar.

Lothigius, L. V., n:r 11. Om skyldigheten att bygga och underhålla tingshus och häradshäkte.

Lothigius, L. V., n:r 34. Förslag till reglering af klockarnes aflöning.

Rydin, H. L., n:r 9. Om lastpenningar.

Rydin, H. L., n:r 17. P. M. angående stämpellagstiftningen.

Rydin, H. L., n:r 23. Om stadsjorden.

Rydin, H. L., n:r 24. Öfversigt af den kommunala beskattningens utveckling.

Rydin, H. L., n:r 25. Förslag angående den kommunala beskattningen.

Rydin, H. L., n:r 41. P. M. angående det svenska skattevässendets utveckling.

Stråle, I. G. H., n:r 28. P. M. angående uppbördsverket och exekutionsbetjeningen i Stockholm.

Wikblad, S. H., n:r 7. De enskilda bankernas afgift för sedel utgifningsrätten.

Samt af:

Kjellberg, J. V., n:r 43. Om tolagen.

Kjellberg, J. V., n:r 44. Stadsstyrelsens utveckling.

Kjellberg, J. V., n:r 45. Stapelrättens utveckling.

Montan, C. O., n:r 42. Beräkningar angående kommunalbeskattningen å landet.

Wachtmeister, H., n:r 17. Angående stämpellagstiftningen.

Ang. förordning vör. expeditionslösen. *Förslag till förordning angående expeditionslösen jemte motiv, utarbetadt inom kongl. civildepartementet.*

Stockholm 1882. 65 sid. 8:o.

Komiterade: Häradshöfdingen Albert Alexander Lilienberg, kansliråd J. L. Cöster, landssekreteraren Mats Zachrison.

Historik. I skrifvelse n:r 33 den 11 april 1881 anhöll riksdagen, att samtliga gällande stadganden angående expeditionslösen måtte underkastas revision och med de ändringar eller tillägg som kunde finnas nödiga blifva i en författning sammanförda. Efter bemyndigande att för handläggning af detta ärende inom civildepartementet tillkalla sakkunnige biträden uppdrog chefen för civildepartementet åt ofvannämde personer att uppgöra förslag till förordning angående expeditionslösen. Komiterade sammanträdde den 7 november 1881 och afgåfvo sitt förslag den 30 september 1882. Förnyad förordning angående expeditionslösen utfärdades den 7 december 1883.

Ang. reglering af oregelbundenheter i rikets indelningar. *Underdånigt betänkande angående reglering af oregelbundenheter i rikets administrativa, judiciela, ecklesiastika och kommunala indelningar, afgifvet den 9 oktober 1882 af den dertill i nåder förordnade komité.*

Stockholm 1882. XXXV+496 sid. 8:o.

Komiterade: Presidenten Hans Forssell, ordf., öfverdirektören Elis Sidenbladh, häradshöfdingen Clas Livijn, häradsskrifvaren G. V. Gallander, kyrkoherden J. M. Hallgren.

Sekreterare: Georg Malm.

Reservationer af: Livijn, sid. 480—484; Forssell, sid. 484.

Ur innehållet: Historik öfver förslagen till afhjelpande af oregelbundenheterna i rikets teritoriela indelning, sid. VIII—XIII.

Bilagor. A—B. Förslag till reglering af ifrågavarande oregelbundenheter.

C. Förteckning öfver vissa geografiska oegentligheter, rörande hvilkas afhjelpande det torde böra öfverlåtas åt k. m:ts befallningshafvande att afgifva förslag.

D. Förslag till namnförändringar.

Historik. I skrifvelse den 14 maj 1880 anhöll riksdagen bland annat, att k. m:t måtte taga i öfvervägande, huruvida icke de för en rättvis och jämlik beskattning menliga följderna af den bristande enheten mellan landets administrativa och ecklesiastika indelningar skulle kunna undanrödjas. I skrifvelse den 8 januari 1881 hemställde chefen för statistiska centralbyrån i underdånighet om afhjelpande af de befintliga oregelbundenheterna i rikets indelningar och om förebyggande för framtiden af dylika oregelbundenheters uppkomst. Genom k. bref den 11 mars 1881 tillförordnades en komité med

uppdrag att verkställa utredning och afgifva förslag i ifrågavarande ämne. Komitén sammanträdde den 9 april 1881.

Betänkandet remitterades till kammarkollegium.

Ang. de ekonomiska och topografiska kartverkens framtida bearbetande.

Underdånigt utlåtande rörande de ekonomiska och topografiska kartverkens framtida bearbetande, afgifvet den 21 oktober 1882 af kommissionen för de allmänna kartarbetena.

Stockholm 1882. 68 sid.+5 kartbilagor. 4:o.

Ingår i 1885 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Öfversten friherre V. von Vegesack, kommendörkaptenen Th. Arvidsson, professorn Otto Torell, f. d. generaldirektören C. A. T. Björkman, öfverdirektören Elis Sidenbladh, öfversten J. O. B. Stecksén.

Sekreterare: Majoren J. Fr. Åberg.

Reservationer af: F. von Vegesack, sid. 53—62; Elis Sidenbladh, sid. 63—68.

Kommissionen erhöll genom k. brefvet af den 28 maj 1880 uppdrag att genom praktiska försök utröna hvilka besparingar af tid och kostnader skulle kunna ernås genom förenande af de ekonomiska och topografiska kartverken till ett kartverk i hufvudsaklig öfverensstämmelse med 1878 års kartverkskomités förslag. Betänkandet anmältes den 19 december 1884; se protokollet öfver civilärenden bifogadt statsverkspropositionen till 1885 års riksdag.

Ang. inrättande af en allmän postsparbank.

Underdånigt betänkande angående inrättande af en allmän postsparbank, afgifvet af de för denna fråga behandling i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1882. 54 sid.+21 opag. formulär. 4:o.

Ingår i 1883 bihang 2 saml. 2 afd. 2 band.

Komiterade: Generalpostdirektören Vilhelm Roos, ordf., bankofullmäktigen F. Richter, statskommissarien Per Samzelius, fil. doktor Johan Leffler, kamreraren G. Fr. Sandberg.

Bilagor. 1—21. Diverse formulär.

Betänkandet omfattar: 1) förslag till reglemente för postsparbanken, 2) förslag till instruktion för handläggning å postanstalt af postsparbanksgöromål.

Komiterade tillförordnades den 16 december 1881 med uppdrag att afgifva yttrande och förslag i fråga om inrättande af en under statens garanti och förvaltning ställd allmän postsparbank. Betänkandet afgafs den 23 december 1882. Öfver detsamma afgåfvos utlåtanden af generalpoststyrelsen

och fullmäktige i riksbanken. K. m:ts proposition (n:r 40) af den 6 mars 1883 angående inrättande af en postsparbank i riket blef af riksdagen bifallen.

Bibelkommissionen, öfversättning af nya testamentet.

Nya testamentet. Öfversättning, utgifven år 1882, af bibelkommissionen.

Upsala 1882. 341 sid. 8:o.

Ledamöter: Erkebiskopen A. N. Sundberg, ordf., domprosten A. Torén, professorn Martin Johansson.

I anledning af framställning den 30 september 1878 från kyrkomötet uppdrog k. m:t den 16 maj 1879 åt ofvannämde att företaga en revision af 1877 års öfversättning af nya testamentet, hvarjemte denna kommission förstärktes med en granskningsnämd af biskoparne G. D. Björck och P. Sjöbring samt professorn Chr. Cavallin. Den reviderade öfversättningen öfverlemnades till 1883 års kyrkomöte medelst k. m:ts skrifvelse n:r 5 den 3 september samma år; kommissionens skrifvelse af den 12 december 1882 bilagd. Kyrkomötet förklarade i skrifvelse n:r 9 den 3 oktober samma år, att öfversättningen borde med iakttagande af vissa smärre ändringar godkännas.

En normalupplaga af nya testamentet utgafs af bibelkommissionen 1884. (Stockholm 494 sid. 8:o.)

1883.

Ang. förhållandena mellan de svenska lapparne och de bofaste.

Underdånigt utlåtande af komiterade för utarbetande af förslag till lagstadganden angående förhållandena mellan de svenska lapparne samt de bofaste i Sverige.

Tryckt å sid. 78—93 bland bil. till protokollet öfver justitiedepartementsärenden den 26 januari 1883, hvilket ingår i 1883 bihang 1 saml. 1 afdeln. 2 band såsom bil. till k. m:ts proposition n:r 36.

Utlåtandet afgafs den 25 januari 1883 öfver ett inom norska departementet for det Indre uppsatt förslag till lag angående lapparne i de förenade konungarikena Sverige och Norge. Se vidare k. m:ts proposition n:r 36 af den 6 mars 1883 med förslag till förordning rörande de lappar, som med renar flytta emellan de förenade konungarikena Sverige och Norge.

Ang. de svenska lapparne och de bofaste i Sverige.

2. *Förslag till förordning angående de svenska lapparne och de bofaste i Sverige samt till förordning angående renmärken, afgifna af den dertill utaf kongl. maj:t förordnade komité.*

Stockholm 1883. 148 sid. + 2 kartor. 4:o.

Ingår i 1886 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen H. A. Widmark, ordf., expeditionschefen L. Annerstedt, bruksegaren Vilh. Farup, hemmansegaren P. O. Hörnfeldt, skogsinspektören Fr. Tigerhielm.

Sekreterare: K. J. Husberg, juris doktor.

Ur innehållet: Utredning om de nomadiserande lapparnes utbredning inom Sverige, om deras olika sätt att på skilda orter utöfva sin näring samt om förhållandet mellan de bofaste och lapparna inom de särskilda orterna, sid. 21—64.

Särskilda yttrande af Vilh. Farup, sid. 127—147.

Till betänkandet hör en karta i två blad öfver norra Sverige utvisande lapparnes skattefjäll, flyttningsvägar m. m.

Historik. K. m:t uppdrog den 16 juni 1882 åt komitén att utarbeta förslag till sådana lagbestämmelser angående de svenska lapparne och deras förhållande till landets bofasta befolkning, hvilka ansåges böra tillhöra området för k. m:t och riksdagens gemensamma lagstiftningsmakt. Betänkandet afgafs den 25 augusti 1883. Öfver detsamma afgåfvos följande nedannämda k. m:ts proposition bilagda utlåtanden af k. m:ts befallningshafvande i Norrbottens, Vesterbottens och Jemtlands län (se nedan) samt den 21 november 1884 af högsta domstolen.

Länsstyrelsernas utlåtanden äro sammanförda under följande:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes i Norrbottens, Vesterbottens och Jemtlands län utlåtanden öfver det af komiterade den 25 augusti 1883 afgifna förslag till förordningar angående de svenska lapparne och de bofaste i Sverige samt angående renmärken.

Stockholm 1884. 51 sid. 4:o.

Till riksdagen aflåten k. proposition (n:r 2) af den 11 december 1885 med förslag till lag angående de svenska lapparnes rätt till renbete i Sverige och till lag angående renmärken blef af riksdagen antagen med vissa mindre förändringar. Se riksdagens skrifvelse n:r 49 af den 5 maj 1886.

Ang. ny fiskeristadga. *Underdånigt betänkande med förslag till ny fiskeristadga m. m. Afgifvet den 3 mars 1883 af särskildt i nåder förordnade kommiterade.*

Stockholm 1883. 159 sid. 8:o.

Komiterade: F. d. statsrådet Pehr von Ehrenheim, ordf., professorn J. Arrhenius, professorn F. A. Smitt, öfverinspektoren friherre E. J. E. Uggla, godsegaren friherre A. Cederström, fiskeriintendenten Gerhard von Yhlen.

Sekreterare: V. Montelius, vice häradshöfding.

Reservationer af: Smitt och Uggla, sid. 49—53; von Yhlen, sid. 54—56.

Ur innehållet: Historik öfver svenska fiskerilagstiftningen, sid. 3—8.

Bilagor. I. Öfversigt öfver svenska fiskeriernas tillstånd.

II. Beräkning öfver Sveriges årliga inkomst af sina fiskerier.

III. Tabell öfver Sveriges sötvattensfiskar samt deras ungefärliga längd och vigt.

Historik. I skrifvelsen n:r 35 den 22 mars 1878 anhöll riksdagen om en fullständig revision af fiskeristadgan af den 29 juni 1852 samt öfriga författningar berörande fiskerinäringen. Med anledning af denna anhållan och af de förändringar i lagstiftningen rörande den s. k. vattenrätten hvilka egt rum förordnade k. m:t den 22 januari 1881 åt en komité att efter utredning af de verkningar nämda fiskeristadga utöfvat på fiskerinäringens utveckling företaga den begärda revisionen och afgifva författningslag i ämnet. Med k. m:ts tillåtelse förstärkes komitén sedermera med von Yhlen som hade att deltaga i handläggningen inom komitén af de frågor som anginge vestra hafsfisket.

Öfver betänkandet afgåfvos:

Underdånigt utlåtande af kongl. landtbruks-akademiens förvaltningskomité jemte yttrande af fiskeriintendenten i anledning af

särskilde komiterades den 3 mars 1883 afgifna betänkanden med förslag till ny fiskeristadga m. m.

Stockholm 1886.

Underdåniga utlåtanden af öfverståthållareembetet och Stockholms stadsfullmägtige samt kongl. maj:ts befallningshafvande i länen och landstingen i anledning af särskilde komiterades den 3 mars 1883 afgifna betänkande med förslag till ny fiskeristadga m. m.

Stockholm 1885.

Ärendet anmältes den 1 juni 1894.

Betänkande afgifvet af artillerikomitén 1882—1883. *Ang. exercisreglemente för fästningsartilleriet.*

Ingår i utdrag uti Artilleritidskrift för 1884 bihang sid. 37 och följande.

Komiterade: Majoren A. F. Braune, ordf., kaptenerna P. V. Annell, C. Hedlund och T. V. M. Westerling samt som adjungerad ledamot konstruktionsofficeren kaptenen A. F. Centervall.

Komiterade skulle afgifva förslag till exercisreglemente för fästnings- och positionsartilleriet och utrustningsplaner för fästningspjeser. Betänkandet afgafs den 26 april 1883.

Skatteregleringskomiténs betänkande V: Skatteregleringskomiténs underdåniga utlåtande och förslag angående reglering af tolagsersättning. Afgifvet den 9 maj 1883. *Ang. reglering af tolagsersättning.*

Stockholm 1883. 483 sid. 8:o.

Komiterade: Betänkandet är undertecknadt af samma personer som komiténs betänkande I.

Reservationer af: Hedin, sid. 69—82; C. Ifvarsson och Ola Andersson, sid. 83; E. Key och J. Johansson, sid. 84; H. L. Rydin, sid. 85—96.

Ur innehållet: Historik, sid. 10—47.

Bilagor: I. Utlåtande från stapelstäderna öfver det inom kungl. finansdepartementet upprättade förslag till bestämmelser angående tolagsersättningens aflösning m. m., sid. 1—242.

II. Äldre bref och resolutioner angående städernas tolag.

III. Tabeller:

N:r 1. Öfversigt af stapelstädernas omkostnader för tullverket.

N:r 2. Städernas ständiga inkvartering.

N:r 3—4. De för rättsskipningen och kronouppbörden i städerna anstälde embets- och tjenstemäns löner och andra inkomster.

N:r 5. Jemförande öfversigt af stapelstädernas utgifter för statsändamål samt deras tolagsersättningsmedel.

Litt. A. Tolagsafgiftens utgående vid tiden för tolagsregleringen af 1857 i vissa uppgifna städer i procent af varornas värde.

Litt. B. Tolagsafgiftens utgående vid tiden för tolagsregleringen af 1857 i vissa uppgifna städer i procent af den erlagda tullafgiften.

Litt. C. Kronologisk öfversigt af tolagens uppkomst i de särskilda städerna.

Litt. D. Tolagsersättningen enligt 1857 års reglering och efter tullverkets räkenskaper 1871—82.

Betänkandet utgör utlåtande öfver ett inom finansdepartementet upprättadt förslag till tolagsersättningens aflösning samt hvad dermed egde sammanhang, hvilket förslag finnes aftryckt i början af betänkandet.

Ang. arméns proviantering-stater.

Underdånigt betänkande med förslag till förändringar i arméns provianteringsstater, afgifvet af komitén för ordnande af den militära helsovården den 19 maj 1883.

Stockholm 1883. 88 sid. 8:o.

Komiterade: Se sid. 419 militära helsovårdskomiténs betänkande 1881, samma år förordnades till nya ledamöter professorn A. T. Almén och öfverfältläkaren M. Fürst.

Bilagor. Tab. n:r 1. Utvisande sammansättning och pris för i portionsstaterna ingående proviantartiklar.

Tab. n:r 2. Utvisande sammansättningen af en del utländska och svenska portionsstater.

Tab. n:r 3. Förslag till ny normalportionsstat för svenska armén.

Tab. n:r 4. Värfvade garnisonstruppernas provianteringsstat den 10 november 1863.

Tab. n:r 5. Normalportionsstat å kokföda för indelta armén och allmänna beväringsmanskapet den 12 juni 1874.

Tab. n:r 6. Sammandrag för 7 dagar af föreslagen normalportionsstat och gällande provianteringsstater.

Tab. n:r 7. Komiterades förslag till ny fältportion.

Tab. n:r 8. Trängkomiténs förslag till fältportion.

Tab. n:r 9. Komiterades förslag till ny reservportion.

Tab. n:r 10. Normalportionsstat å torrföda för indelta armén och beväringsmanskapet.

Tab. n:r 11. Trängkomiténs förslag till reservportion.

Ur innehållet: Öfversigt af svenska arméns provianteringsstater sedan äldre tider, sid. 1—10.

Nya lagberedningens den 28 juni 1883 afgifna utlåtande i fråga om ändring af edsformulären. Ang. ändring i edsformulären.

Ingår som bilaga till nya lagberedningens betänkande angående rättegångsväsendets ombildning 1884 del III sid. 339—347.

Ledamöter: Hofrättsrådet Axel Örbom, ordf., häradshöfdingen C. V. Hedenström. assessorn O. Bergius.

Sekreterare: Vilh. Uppström, assessor.

Beredningen afgaf genom utlåtandet: Förslag till förändrad lagstiftning rörande ordalagen vid edgångs fullgörande.

Historik. Genom k. m:ts beslut den 22 juni 1883 öfverlemnades till lagberedningen riksdagens den 2 juni samma år aflåtna skrifvelse n:r 47 om ändring af gällande edsformulär och revision af gällande föreskrifter angående eder och anbefaltes beredningen dels att vid afgifvande af förslag till ny rättegångslag taga i öfvervägande frågan om inskränkning uti användandet af de enligt gällande allmänna rättegångsordning föreskrifna eder dels ock att så fort ske kunde afgifva yttrande, huruvida skäl förefunnes att förändra lydelsen af ifrågavarande eders begynnelse och slutord samt inkomma med förslag till de förändringar som kunde anses erforderliga.

C. A. Sjöcrona, Underdånigt betänkande med förslag till författningar angående försäkringsväsendets ordnande, enligt nådigt uppdrag afgifvet. Sjöcrona, ang. försäkringsväsendets ordnande.

Stockholm 1883. 189 sid. 4:o.

Ingår i 1886 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Ur innehållet: Historik öfver svenska försäkringsväsendets utveckling, sid. 8—25.

Redogörelse för främmande länders lagstiftning i ämnet (Tyska riket, Österrike, Frankrike, England, Nordamerika), sid. 45—74.

Båda dessa redogörelser blefvo utarbetade med biträde af v. häradshöfdingen grefve H. E. G. Hamilton.

Bilagor. Tabell 1—9. Statistisk redogörelse för svenska försäkringsväsendets tillstånd 1876—80.

Utarbetad med biträde af förste auktuarien O. Printzsköld.

De utarbetade förslagen afse förordningar 1) angående försäkringsanstalter, 2) i fråga om rättighet för utländsk försäkringsanstalt att här i riket drifva rörelse 3) angående debitering och redovisning af de afgifter som delegare i vissa på ömsesidighet grundade försäkringsanstalter hafva att erlägga samt k. kungörelse om ändring af nådiga stadgan den 16 maj 1840 angående fördelning af ärendena emellan statsdepartementen.

Historik. Från försäkringsföreningen i Stockholm ingafs till k. m:t en skrift om behofvet af en lagstiftning till försäkringsväsendets ändamålsenliga ordnande inom Sverige jemte åtföljande förslag till förordningar i ämnet. Efter inhemtande af utlåtanden från samtliga k. m:ts befallningshafvande uppdrog k. m:t genom skrifvelse den 11 februari 1881 åt landshöfdingen C. A. Sjöcrona att verkställa granskning af försäkringsföreningens omförmälda förslag och i anledning deraf afgifva utlåtande samt utarbeta författningsförslag i ämnet, hvarjemte senare till honom remitterades riksdagens skrifvelse n:r 75 af den 16 maj 1876 om lämpliga föreskrifter för förvaltningen och kontrollen vid rikets ränte- och kapitalförsäkringsanstalter. Sjöcronas betänkande afgafs den 7 juli 1883. Öfver detsamma afgåfvos yttranden från samtliga k. m:ts befallningshafvande samt de flesta och mest betydande försäkringsanstalterna i riket.

I statsverkspropositionen till 1886 års riksdag föreslog k. m:t under sjette hufvudtiteln punkt 18 bland annat under hänvisning till S:. författningsförslag riksdagen att anvisa ett extra anslag för anordnande inom civildepartementet af kontroll å försäkringsanstalterna i riket.

Ang. förändrad organisation af bankanstalterna.

Bankokomiténs betänkande I. Bankokomiténs underdåniga förslag till förändrad organisation af bankanstalterna. Afgifvet den 14 december 1883.

Stockholm 1883.

II. Statistiska tabeller.

Stockholm 1883. 60 sid. 4:o.

Ingår i 1886 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen grefve G. Lagerbjelke, ordf., verkställande direktören i Skånes enskilda bank friherre J. Stjernblad, expeditionschefen L. Annerstedt, grosshandlaren Olof Wijk, bankdirektören Theodor Mannheimer, bankofullmäktigen J. V. Arnberg, godsegaren I. Lyttkens, bankdirektörerna G. Gihl och Eduard Heckscher, redaktören d:r Carl Herslow.

Sekreterare: Claes Westman, vice häradshöfding.

Ur innehållet: Historisk öfversigt öfver svenska bankväsendets organisation sedan 1809, sid. 77—224.

Tabeller. N:r 1 A. Hvarje enskild banks inlåning i förhållande till såväl grundfonden som egna kapitalet vid slutet af 1871, 1876 och 1881.

N:r 1 B. Hvarje aktiebanks inlåning i förhållande till såväl grundfonden som egna kapitalet vid slutet af 1871, 1876 och 1881.

N:r 2 A. Hvarje enskild banks utelöpande egna sedlar och öfriga å vista förbindelser i förhållande till dess kassa vid slutet af sagda år.

N:r 2 B. Hvarje aktiebanks à vista förbindelser i förhållande till dess kassa vid slutet af sagda år.

N:r 3 A. Hvarje enskild banks egna kapital och förnämsta slag af inrikes utlåningsrörelse i slutet af sagda år.

N:r 3 B. Hvarje aktiebanks egna kapital och förnämsta slag af inrikes utlåningsrörelse vid slutet af sagda år.

N:r 4. Utvisande dels riksbankens och samtliga enskilda bankers kassa i guld, sedelutgifningsrätt, utelöpande egna sedlar och obegagnade sedelutgifningsrätt, dels riksbankens utelöpande sedlar i förhållande till samtliga utelöpande sedlar samt dels riksbankens och samtliga enskilda bankers utelöpande sedlar i förhållande till såväl guldkassan som hela sedelutgifningsrätten 1875—1882.

N:r 5. Utvisande hvarje enskild banks grundfondshypotek, guldkassa vid hufvudkontoret, sedelutgifningsrätt, utelöpande egna sedlar och obegagnade sedelutgifningsrätt samt förhållandet emellan utelöpande sedlar och såväl guldkassan som hela sedelutgifningsrätten vid slutet af 1871, 1876, 1881.

N:r 6 A—B. De enskilda bankernas sedelutgifningsrätt och utelöpande sedlar, 1878—1882.

N:r 6 C. De enskilda bankernas utelöpande 10- och 5-kronesedlar i förhållande till deras samtliga utelöpande sedlar 1879—1882.

N:r 7. Hvarje enskild banks sedelutgifningsrätt, utelöpande egna sedlar. obegagnade sedelutgifningsrätt samt sedelförråd särskildt vid hufvudkontoret och särskildt vid afdelningskontoren 1877, 1879, 1881.

N:r 8 A—B. Hvarje enskild banks och aktiebanks förhållande till utlandet vid slutet af 1877—1881.

N:r 9 A—B. Hvarje enskild banks och aktiebanks på indrifning beroende fordringar i förhållande till deras utlåning vid slutet af 1871—1881.

N:r 10 A—B. Hvarje enskild banks och aktiebanks nettovinst i förhållande till såväl grundfonden som till egna kapitalet enligt boksluten för 1871—1881.

N:r 11 A—B. Utvisande för hvarje enskild bank och aktiebank dels utställda postremissvexlar, dels på utrikes ort dragna vexlar särskildt vid hufvudkontoret och särskildt vid afdelningskontoren åren 18[illegible], 1876 och 1881.

N:r 12. Utvisande för hvarje enskild bank antalet afdelningskontor, dess inlåning särskildt vid hufvudkontoret och särskildt vid afdelningskontoren samt afdelningskontorens inlåning i förhållande till hela inlåningen 1877, 1879 och 1881.

N:r 13. Utvisande för hvarje enskild bank antalet afdelningskontor, dess utlåning särskildt vid hufvudkontoret och särskildt vid afdelningskontoren samt afdelningskontorens utlåning i förhållande till hela utlåningen 1877, 1879 och 1881.

N:r 14. Utvisande för hvarje enskild bank beloppet af dess grundfond, antalet afdelningskontor, sammanlagda beloppen af dessas

in- och utlåning samt vid afdelningskontoren inneliggande kassa, äfvensom egna sedlar.

N:r 15. Öfversigt af de solidariska folkbankernas förnämsta rörelsegrenar den 31 december 1881.

Komiterades förslag omfattade två grupper:

Litt A. 1) Förslag till lag angående bankbolag; 2) Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 17 kap. 3 § handelsbalken; 3) Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 14 § i förordningen angående aktiebolag den 6 oktober 1848; 4) Förslag till förordning angående bankbolags och sparbanks konkurs; 5) Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 9 och 52 §§ konkurslagen; 6) Förslag till förordning angående tillägg till och ändring i lagen för rikets ständers bank den 1 mars 1830; 7) Förslag till förändrad lydelse af § 72 regeringsformen och § 71 riksdagsordningen.

Litt. B. Förslag till: 1) lag för Sveriges riksbank; 2) ansvarighetslag för fullmäktige i Sveriges riksbank; 3) ändringar i regeringsformen och riksdagsordningen; 4) lag angående bankbolag; 5) förordning angående förändrad lydelse af 14 § förordningen angående aktiebolag den 6 oktober 1848; 6) förordning angående bankbolags och sparbanks konkurs; 7) lag om förändrad lydelse af 9 och 52 §§ konkurslagen.

Gruppen litt. A innefattade förslag, som borde komma i tillämpning under öfvergångsskedet och under förutsättning af bibehållande i inskränkt omfattning af de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt. Vid gruppen litt. B utgick komitén från förutsättning af sedelutgifningsrättens innehafvande af riksbanken allena.

Historik. I anledning af riksdagens skrifvelse n:r 50 den 19 april 1881 tillförordnade k. m:t den 18 november 1881 en komité för att afgifva yttrande och förslag dels i fråga om ny lag för enskilda banker med rätt att utgifva egna sedlar, dels rörande erforderlig lagstiftning för aktiebolag som bedrifva bankrörelse, men ej ega sedelutgifningsrätt, dels ock angående de förändringar hvilka borde ifrågakomma med afseende å riksbanken under förutsättning af en större eller mindre inskränkning i de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt. Före komiténs sammanträdande entledigades bruksegaren A. de Maré och efterträddes af Herslow. Innan komitéarbetenas afslutande afled komitéledamoten, bankofullmäktigen A. V. Dufwa.

Öfver komiténs förslag afgåfvos yttrande af högsta domstolen af den 1 mars 1886 (bifogad k. m:ts proposition n:r 28) samt följande i ofvannämda bihang intagna utlåtanden:

Underdåniga utlåtanden öfver bankkomiténs den 14 december 1883 afgifna förslag till förändrad organisation af bankanstalterna afgifna af fullmäktige i riksbanken och styrelserna för enskilda bankinrättningar.

Stockholm 1884. 111 sid. 8:o.

K. m:t framlade vid 1886 års riksdag med vissa modifikationer de till första gruppen hörande förslagen genom k. m:ts proposition n:r 27 af den 6 mars 1886 med förslag till förordning angående bankaktiebolag och förordning angående enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar samt k. m:ts proposition n:r 28 samma dag med förslag till lag med vissa bestämmelser angående bankbolag med sedelutgifningsrätt, lag angående bankbolags och sparbanks konkurs m. m. Riksdagens beslut se dess skrifvelse n:r 71 den 16 maj samma år.

Den 19 november 1886 utfärdades lag om bankaktiebolag. Den 14 februari 1887 afläts ny k. proposition (n:r 23) i ämnet. I anledning af riksdagens upplösning kom denna k. proposition icke att blifva af riksdagen behandlad. Se vidare historiken under 1890 års bankkomité.

1884.

Ang. kreditupplag och frilager. *Betänkande jemte förslag till förordningar om kreditupplag och frilager samt deraf beroende ändringar i tullstadgan och handelsbalken, afgifne af den af kongl. maj:t den 27 oktober 1882 i nåder förordnade komitén.*

Göteborg 1884. 127 sid. 4:o.

Ingår i 1886 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Generaltulldirektören A. G:son Bennich, ordf., tullförvaltaren C. M. Beyer, grosshandlaren G. G. Beijer, fabrikören Carl Arnberg, grosshandlaren Adolph Meyer.

Sekreterare: v. häradshöfding Ernst Bring.

Bilagor. Litt. A. Professor Viktor Nordling, yttrande om förenligheten med grunderna för svensk lag att meddela staten förmånsrätt för icke erlagda tullafgifter i gods, som icke befunne sig under tullverkets jämte varuegarens lås, utan vore lemnadt till varuegarens i viss mån fria disposition, sid. 15—20.

Till förslaget till förordning angående kreditupplag, litt A diverse formulär.

Till förslaget till förordning angående frilager, litt. A—N. Diverse formulär.

Bihang. C. M. Beyer, Om kreditupplag och frilager. Berättelse på nådig befallning afgifven till den af k. m:t den 27 oktober 1892 tillsatta komité med uppdrag att verkställa utredning och uppgöra förslag till införande i den svenska tullagstiftningen af kreditupplags- och frilagersinstitutioner.

Malmö 1883. 47 sid. 4:o.

Afser kreditupplaget och frilagret i Köpenhamn, kreditupplaget i Kristiania samt motsvarande anordningar i London, Antwerpen, Amsterdam och Havre.

Med anledning af framställningar från fullmägtige för handelsföreningen i Göteborg och från stadsfullmäktige i Malmö och efter hörande af generaltullstyrelsen fann k. m:t, som ansåg de ifrågasatta frilagers- och kreditupplagsinstitutionerna vara af den vigt för handeln att de borde ifrågakomma till införande i den svenska tullagstiftningen, för godt att förordna en komité till att verkställa erforderlig utredning och afgifva förslag i frågan. Betänkandet afgafs i augusti 1884.

Kommerskollegium och generaltullstyrelsen afgåfvo utlåtande den 4 juli 1885. Ärendet anmältes den 26 mars 1886. K. m:ts proposition n:r 000.

Betänkande och förslag angående kommerskollegiets indragning eller ombildning, afgifna den 12 mars 1884 af de enligt nådigt beslut den 2 november 1883 förordnade komiterade.

Ang. kommerskollegiets indragning eller ombildning.

Stockholm 1884. VI+270 sid. 4:o.

Ingår i 1888 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Kabinettssekreteraren Alf. Lagerheim, ordf., öfverdirektören Elis Sidenbladh, kommersrådet J. Sjöberg, f. d. kommendörkaptenen Emil Ekman, fabriksidkaren Rob. Almström.

Sekreterare: Hugo E. G. Hamilton.

Ur innehållet: Historik öfver frågan om kollegiets organisation, sid. 3—21.

Bilagor. A. T. f. presidentens i kollegiet utlåtanden den 13 december 1875 och 14 juni 1877 angående möjligheten af öfverflyttning af vissa ärenden, indragning af tjenster etc., sid. 3*—48*.

B. Uppgift å antalet till kollegiet inkomna mål 1874—83, sid. 49*

C. Jemförelsetablå öfver af kollegiet afgifna utlåtanden och skrifvelser 1874—83, sid. 50*.

D. Redogörelse för sistnämda utlåtanden och skrifvelser, sid. 51*—59*.

E. Om handelsmuseer, sid. 59*—62*.

F. Öfversigt af de i åtskilliga främmande länder för handel och näringar inrättade förvaltande och representativa myndigheter, sid. 62*—86*.

(Afser Frankrike, Belgien, Italien, Spanien, Tyskland, Österrike-Ungern, Nederländerna, Storbritanien.)

G. Förteckning öfver de i betänkandet och bilagor åberopade k. författningar och skrifvelser m. m., utlåtanden, komitébetänkanden äfvensom literaturförteckning, sid. 87*—97*.

Historik. Uti skrifvelsen n:r 48 den 22 maj 1877 anhöll riksdagen, att proposition om indragning eller eventuelt ombildning af kollegiet måtte aflåtas till nästinstundande riksdag. I yttrande till statsrådsprotokollet den 7 januari 1878 framhöll chefen för civildepartementet bland annat att för inrättande af ett nytt embetsverk i kollegiets ställe fortfarande förefunnes ett väsentligt hinder i de på olika områden för kollegiets verksamhet då pågående omfattande lagstiftningsarbeten. Genom nådigt bref den 2 november 1883 tillkännagaf k. m:t, att sedan hos k. m:t anmälts att granskningen af de utsedde komiterade utarbetade förslag till ny grufstadga, till lag om skydd för varumärken och till patentlag vore så fortskriden att alla nämda ärenden snart kunde till pröfning företagas, k. m:t ansåg att riksdagens ofvan anförda anhållan borde till behandling upptagas och förslag till frå-

gans lösning till nästkommande riksdag framställas. För hvilket ändamål k. m:t gaf komitén i uppdrag att taga frågan i öfvervägande.

Komitén sammanträdde första gången den 2 november 1883; betänkandet afgafs den 12 mars 1884; kommerskollegium afgaf utlåtande den 27 mars samma år.

I propositionen (n:r 20) af den 9 januari 1885 föreslog k. m:t riksdagen en ändrad lydelse af §§ 6 och 7 regeringsformen, afseende inrättandet af ett nytt statsdepartement för landtbruk, industri, och handel, hvilken åtgärd skulle kunna hafva till följd kollegiets indragning och att flertalet af dess ärenden öfverflyttades till en byrå inom det nya departementet. Förslaget antogs af riksdagen till hvilande. Beträffande ifrågasatt organisation af det nya departementet se sid. 65 och följande af protokollet för civilärenden den 12 januari 1888, bilagdt statsverkspropositionen till 1888 års riksdag. Det hvilande förslaget afslogs af 1888 års riksdag.

Ang. organisationen af rikets landtbruksläroverk.

Underdånigt betänkande angående organisationen af rikets landtbruksläroverk, afgifvet af den härför af kongl. maj:t i nåder tillsatta komité.

Stockholm 1884.

Ingår i 1887 B bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Bruksegaren Rob. Montgomery-Cederhielm, ordf., professorn Th. M. Fries, läraren vid Alnarp, fil. doktorn Leon. Holmström, förre landtbruksskoleföreståndaren Ivar Insulander, sekreteraren Charles Jacobson, riksdagsmannen, hemmansegaren Anders Persson i Mörarp.

Sekreterare: J. H. G. Fredholm.

Reservationer af: Fries, sid. 370—375; Anders Persson, sid. 376.

Ur innehållet: Framställning af landtbruksundervisningens allmänna utvecklingsgång, sid. 5—15;

dess utveckling inom Tyskland, Österrike-Ungern, Frankrike, Belgien, Spanien, Storbritanien, Irland, Nordamerikas förenta stater, Danmark, Norge, Finland, sid. 16—103.

Mejeriundervisningens utveckling i Tyskland, Danmark och Finland, sid. 104—107, samt motsvarande förhållanden i Sverige, sid. 107—110.

Åtgärder och förslag beträffande landtbruksundervisningen i Sverige, sid. 111—159.

Redogörelse för de svenska landtbruksinstituten, sid. 160—203.

Redogörelse för de svenska landtbruksskolorna, sid. 204—234.

Bilagor. A—B. Vederbörande domänintendenters värderingsinstrument öfver institutsegendom vid resp. Ultuna och Alnarp.

C. Tabell öfver lärlingeantalet vid landtbruksskolorna.

D. Tabell öfver lärlingarnes ålder.

E. Tabell öfver undervisningstiden vid landtbruksskolorna.

F. Tabell öfver extra läroämnen vid landtbruksskolorna.

G. Tabell öfver tid till sjelfstudierna vid landtbruksskolorna.

H. Tabell öfver läroämnena vid landtbruksinstituten samt förslag i fråga om undervisningens omfattning.

I. Tabell öfver beräkningar angående de särskilda lärarne, undervisningstimmar m. m. vid landtbruksinstituten.

K. Tabell öfver inkomster och utgifter vid Ultuna etc. 1851—1883.

L. Tabell öfver inkomster och utgifter vid Alnarp etc. 1858—1883.

Historik. Genom k. bref den 20 oktober 1882 tillsattes komitén med uppdrag att afgifva förslag till den lämpligaste organisationen af rikets landtbruksinstitut och att tillse behofvet af förändringar i afseende å ordnandet af de lägre landtbruksskolorna äfvensom att yttra sig rörande riksdagens i skrifvelse den 20 maj 1882 gjorda framställningar beträffande bokföringssättet vid Ultuna och Alnarps landtbruksinstitut. Följande år erhöll komitén i uppdrag dels att afgifva utlåtande öfver landtbruksakademiens förvaltningskomités förslag till anordnande af en högre undervisning i mejerihandtering och dels att uppgöra förslag till beredande af undervisning i landtbrukets tekniska binäringar.

Komitén sammanträdde den 11 november 1882; betänkandet afgafs den 29 mars 1884. Den 10 mars 1883 afgaf komitén yttrande angående ett tillfälligt ordnande af den högre mejerihandteringen.

Öfver betänkandet afgåfvos följande i ofvannämnda bihang intagna:

Underdåniga utlåtanden af landtbruks-akamiens förvaltningskomité, styrelserna för rikets landtbruksinstitut samt Kongl maj:ts befallningshafvande och hushållningssällskapen i länen i anledning af särskilde komiterades den 29 mars 1884 afgifna betänkande angående organisationen af rikets landtbrukslärоverk.

Stockholm 1886.

Det befåns emellertid nödigt att rörande landtbruksinstituter i vissa afseenden inhemta ytterligare utredning innan ärendet i hvad dem anginge underställdes k. m:ts pröfning. Men rörande den lägre landtbruksundervisningen hemställde k. m:t till 1887 års januaririksdag om ett ordinarie förslagsanslag till understöd åt anstalter för lägre landtbruksundervisning med hufvudsakligt ändamål att befrämja elevernas teoretiska utbildning. Med iakttagande af de innan riksdagens upplösning af statsutskottet mot förslaget gjorda erinringar upprepades k. m:ts förslag i statsverkspropositionen till majriksdagen samma år i punkt 11 under sjette hufvudtiteln.

Ang. flottningsstadga för svensk-finska gränsfloderna

Förslag till stadga angående flottning af skogsalster i gränsfloderna emellan storfurstendömet Finland och konungariket Sverige.

Är tryckt som bilaga till nedannämda k. m:ts proposition sid. 30—57.

Komiterade: (å Sveriges vägnar): Majoren i väg- och vattenbygnadskåren R. Schoug, skogsinspektören F. V. Berg, häradshöfdingen Alfred Waldenström.

Reservationer af: Malmgren och Berg, sid. 53—57.

Historik. Komiterade, som tillförordnades den 17 augusti 1878, hade till uppdrag att efter anställande af undersökningar utarbeta förslag ej mindre till nya för Finland och Sverige gällande bestämmelser rörande flottning af skogsalster i Torneå elf och den del af Muonio elf som utgör gräns mellan Finland och Sverige än äfven till öfverenskommelse angående verkställande i berörda vattendrag af rensningar och byggningar till flottningars underlättande. De finske komiterade voro; A. J. Malmgren, O. Timgren och F. Smedberg.

Betänkandet afgafs den 13 maj 1884. Öfver detsamma afgåfvos utlåtanden af k. befallningshafvande i Luleå län och domänstyrelsen samt kammarkollegium och högsta domstolen, från hvilka myndigheter utlåtanden inkommo resp. den 15 januari och 21 mars 1882, den 12 juni 1888 och den 13 maj 1890. Derefter utarbetades inom justitiedepartementet ett i viss mån afvikande förslag, som framlades för riksdagen genom k. m:ts proposition n:r 44 den 17 mars 1893.

Nya lagberedningen:

Ang. rättegångsväsendets ombildning.

1. *Nya lagberedningens betänkande angående rättegångsväsendets ombildning.*

Första delen. Om domstolsförfattningen.

Stockholm 1884. XXXVII+291 sid. 8:o.

Andra delen. Om rättegångsordningen i tvistemål.

Stockholm 1884. 338 sid. 8:o.

Tredje delen. Om rättegångsordningen i brottmål m. m.

Stockholm 1884. 352 sid. 8:o.

Fjerde delen. Bihang.

Stockholm 1884. 257 sid.

Ledamöter: Hofrättsrådet Axel Örbom, ordf., häradshöfdingen C. V. Hedenström, häradshöfdingen O. Bergius, (presidenten K. J. Berg; se nedan).

Sekreterare: T. f. revisionssekreteraren Vilh. Uppström.

Särskilda yttranden af: Presidenten K. J. Berg, III, sid. 263—284. Hedenström, III, sid. 285—336.

Bilaga till del. III: Beredningens den 28 juni 1883 afgifna utlåtande i fråga om ändring af edsformulären.

Del. IV: Bihang, omfattande plan för rikets judiciella indelning och om tingshusbyggnadsskyldigheten samt följande tabeller:

Tabeller. N:r 1. Upptagande de tingslag hvilka äro försedda med egna tingshus, upplysningar om tingshusens beskaffenhet m. m.

N:r 2. Medeltalet af mål och ärenden hos rådstufvurätterna under åren 1873—1877 samt antalet ledamöter i dessa domstolar.

N:r 3—5. Angående under år 1879 till häradsrätterna och rådstufvurätterna inkomna tvistemål.

N:r 6. Angående under år 1879 i rikets hofrätter afgjorda, från underrätterna inkomna vademål.

N:r 7. Förhållandet mellan inkomna och afgjorda mål och ärenden hos rikets särskilda hofrätter 1832—1879.

N:r 8. Angående mål hvari under år 1879 af vissa underrätter meddelats edgångsbeslut.

N:r 9. Angående från härads- och rådstufvurätt till hofrätt inkomna och derifrån fullföljda rättsfrågor, hvilka af högsta domstolen afgjorts år 1880.

N:r 10. Angående i hofrätterna under 1877—1879 inkomna och sedermera afgjorda brottmål angående häktade personer.

Särskilda bihang. Afzelius, I., Grunddragen af rättegångsförfarandet i tvistemål. Jemförande framställning af utländsk och svensk lagstiftning.

Stockholm 1882. 8:o.

Uppström, V., Öfversigt af straffprocessrätten, enligt främmande och svensk rätt. Utarbetad efter uppdrag af nya lagberedningen.

Stockholm 1884. 8:o.

Uppström, V., Om domstolarnes inrättning och dermed sammanhängande ämnen. Redogörelse utarbetad efter uppdrag af nya lagberedningen.

Stockholm 1884. 8:o.

Uppström, V., Öfversigt af den svenska processens historia; utarbetad efter uppdrag af nya lagberedningen.

Stockholm 1884. 8:o.

Historik. I enlighet med k. m:ts skrifvelse den 9 juli 1880 öfverlemnade nya lagberedningen den 6 juni 1884 sitt förberedande utlåtande om rättegångsväsendets ombildning. Presidenten K. J. Berg, hvilken intill den 26 februari 1883 tjenstgjort som ordförande i beredningen blef, samma dag förordnad att i fråga om grunderna för föreliggande lagförslag samt vid förslagens granskning fortfarande deltaga i beredningens förhandlingar, i den mån hans öfriga embetsgöromål lemnade honom tid dertill.

Rörande ofvanstående betänkande, beredningens s. k. principbetänkande, se för öfrigt: Montan, C. O., Reformarbetet rörande det svenska rättegångsväsendet 1880—1893. Stockholm 1893.

Ang. rättegången i brottmål.

2. *Nya lagberedningens förslag till lag angående vissa bestämmelser om rättegången i brottmål.*

Stockholm 1884. 92 sid. 4:o.

Ingår i 1886 bihang 2 saml. 2 afd.

Ledamöter: Justitierådet L. Annerstedt, ordf., byråchefen E. Herslow, expeditionschefen A. Norberg, häradshöfdingen C. Wåhlin.

Särskildt yttrande af presidenten K. J. Berg, sid. 59—60.

Historik. Genom k. bref den 30 augusti 1884 fick nya lagberedningen i uppdrag att på de grunder som voro angifna uti beredningens betänkande den 6 juni 1884 angående rättegångsväsendets ombildning utarbeta förslag till lagbestämmelser om åtalsrätt och skadeståndstalan samt om den förberedande undersökningen i brottmål äfvensom angående skiljemän och särskild skadeståndsnämd. Uppdraget i denna senare del fullgjordes genom betänkandet af 1885, se sid. 464.

Ofvannämda betänkande afgafs den 26 november 1884. Högsta domstolens utlåtande den 7 november 1885 är bifogadt k. m:ts proposition n:r 5 den 22 januari 1886, med förslag till lag angående vissa delar af rättegången i brottmål.

Läroverkskomitén.

Läroverkskomiténs underdåniga utlåtande och förslag angående organisationen af rikets allmänna läroverk och dermed sammanhängande frågor, afgifvet den 25 augusti 1884.

Stockholm 1884. VII+338+133 sid. 8:o.

Ingår i 1890 bihang, 2 saml. 2 afd. 2 band.

Komiterade: Presidenten Hans Forssell, ordf., rektorn R. Törnebladh, lektorn Fredrik Anderson, professorn C. F. E. Björling, rektorn E. L. Borgström, lektorn Sixten von Friesen, riksdagsmannen J. Johansson i Noraskog, professorn Axel Key, läroverksadjunkten N. A. Mathesius, folkskoleinspektören C. J. Meijerberg, öfversten Gustaf Nyblæus, professorn J. M. Sundén.

Sekreterare: Lektor Carl von Friesen.

Reservationer af: H. Forssell, sid. 2—15; R. Törnebladh, sid. 16—48; Fr. Anderson, sid. 49—53; E. L. Borgström, sid. 54—63; C. J. Meijerberg, sid. 64—74; J. M. Sundén, sid. 75—130, (med instämmande af E. L. Borgström); C. F. E. Björling, sid. 131—133.

Bilagor: Läroverkskomiténs underdåniga utlåtande och förslag angående organisationen af rikets allmänna läroverk och dermed sammanhängande frågor. Bilagor A—D.

Stockholm 1884.

Ingå i ofvannämda band.

Bil. *A.* Kostnadsberäkningar, 6 sid.

Bil. *B.* Skolväsendet i Norge, Danmark, Finland, Preussen, Österrike, Holland, Belgien, Frankrike, Schweiz, Italien, 273 sid.

Bil. *C.* Tabellbilagor, 108 stycken, hufvudsakligen omfattande:

Antalet latinare och realister i klass IV och V 1874—1883.

Helsotillståndet, arbetstiden och dess inflytande på helsotillståndet:

Softiden, bostadsförhållanden, ventilation, lärjungarnes längd och vigt.

Lärjungarnes medelålder vid mogenhetsexamens aflåggande 1871—82; antal lärjungar som aflagt mogenhetsexamen 1878—82 och förhållandet mellan tiden för deras vistelse vid läroverken och normaltiden; hemvist, föregående undervisning och ålder vid inträdet från folkskolan 1879—82.

Antalet undervisningstimmar för läsår enligt gällande läsplan och komiterades förslag; antal lärjungar på grund af sjukdomar befriade från gymnastiköfningarna vid de högre läroverken 1881—1883; uppgift för 1865—74 från de högre läroverken å de efter mogenhetsexamen beträdda lefnadsbanorna, förhållandet mellan antalet af de i de 3 nedersta klasserna intagna lärjungar och antalet genomgångna klasser vid samma läroverk; angående skrifprofven i modersmålet och franska språket i mogenhetsexamen 1878—v. t. 1883; tjenstgöringstimmar för lärarne i gymnastik och vapenöfning.

Uppgifter angående lärjungars befrielse från vissa afgifter; angående föräldrars stånd och lefnadsvilkor; utdelade stipendier och premier; angående antalet fall af bröder h. t. 1882; kassornas ställning 1882, afgifter till ljus- och vedkassor 1882.

Lärjungarnes verksamhet efter afgången från de 5—3 klassiga läroverken och pedagogierna, 1879—82.

Antalet lärjungar h. t. 1873—83; ekonomiska uppgifter angående de 3-klassiga läroverken och pedagogierna v. t. 1883.

Antalet lärareprof och läroverksmål hos samtliga domkapitel och k. dir. för Stockholms stads undervisningsverk 1878—82; antalet utnämde lärare 1877—83.

Bil. *D.* Ekonomiska uppgifter angående de treklassiga läroverken och pedagogierna, 32 sid.

Läroverkskomiténs underdåniga utlåtande och förslag angående organisationen af rikets allmänna läroverk och dermed sammanhängande frågor.

Bilaga *E.* Redogörelse för den hygieniska undersökningen, afgifven af komiténs ledamot professor *Axel Key*.

Första afdelningen: text.

Stockholm 1885. 719 sid. + 1 graf. tabell. 8:o.

Ingår i 1890 bihang 2 saml. 2 afd. 3 band.

Ur innehållet: Kap. I. Historisk öfverblick, sid. 1—63.

Kap. IV. Undersökning af högre läroverk för flickor beträffande helsotillstånd, arbetstid etc, sid. 679—719.

Uti denna första afdelning äro intagna en mängd tabeller.

Andra afdelningen: tabeller.

Stockholm 1885. 4:o.

Ingår i 1890 bihang 2 saml. 2 afd. 4 band.

A. Siffertabeller 1—233; helsotillståndet, arbetstiden, säng- och softid, orsakerna till befrielse från gymnastik vid de högre läroverken, helsotid och arbetstid vid 7 förberedande goss-skolor i Stockholm samt helsotillståndet och arbetstiden vid de undersökta högre elementarläroverken för flickor.

B. Grafiska tabeller 1—101, afseende: helsotillståndet, arbetstiden, säng- och softid, arbetstidens inflytande på helsotillståndet vid Stockholms läroverk, lärjungarnes utveckling vid olika ålder (äfven afseende flickor) närsynthetens utbredning i de olika klasserna vid de högre läroverken.

Historik. På derom gjord hemställan fann k. m:t godt att den 20 oktober 1882 uppdraga åt en komité att undersöka organisationen af läroverken för meddelande af elementarundervisning, samt afgifva de yttranden och förslag, hvartill en sådan undersökning kunde föranleda. Komitén sammanträdde första gången den 27 november 1888. Komiténs sammansättning undergick flera förändringar. Komiténs ordförande f. d. statsrådet C. J. Thyselius afgick i juni 1883 i följd af sin utnämning till statsminister och efterträddes af H. L. Forssell. Innan komiténs sammanträden började, entledigades landtbrukaren Ola Andersson i Burlöf, bruksegaren K. O. Ljungquist, rektorn A. L. Schiller, boktryckaren V. Walldén och grosshandlaren J. S. Axell. Sedermera entledigades vid skilda tider godsegaren E. Key, bruksegaren H. P. V. Gahn och kanslirådet E. F. Gustrin samt afled rektorn J. E. Modin.

Öfver betänkandet infordrade utlåtanden, se:

Underdåniga utlåtanden och yttranden angående läroverkskomiténs den 25 augusti 1884 daterade betänkande.

I. Afgifna af kanslern för rikets universitet samt de akademiska konsistorierna och fakulteterna i Upsala och Lund, lärarekollegiet vid karolinska mediko-kirurgiska institutet äfvensom direktionen öfver gymnastiska centralinstitutet.

Stockholm 1885. 240 sid. 8:o.

II. Afgifna af domkapitlen, direktionerna öfver i Stockholm äfvensom åtskilliga läroverkskollegier.

Stockholm 1885. 582 sid. 8:o.

Bihang. Utlåtande af styrelsen för tekniska skolan i Stockholm 11 november 1885 och petitioner af teckningslärarne vid de högre allmänna läroverken i Stockholm och af svenska teckningslärare-sällskapet okt,—nov. 1885.

III. Afgifna af kommunala myndigheter i de städer och köpingar, hvilkas läroverk komitén föreslaget till ombildning eller indragning.

Stockholm 1885. 176 sid. 8:o.

Underdåniga utlåtanden och yttranden angående läroverkskomiténs på dess hygieniska undersökning grundade framställningar och förslag. IV. Afgifna af medicinalstyrelsen, de medicinska fakulteterna i Lund och Upsala samt lärarekollegiet vid karolinska mediko-kirurgiska institutet i Stockholm.

Stockholm 1886. 43 sid. 8:o.

Ingå i 1890 års bihang 2 saml. 2 afd. 5 band.

K. m:ts proposition n:r 17 den 7 februari 1890 angående ändrade bestämmelser med afseende på de allmänna läroverken och pedagogierna. Jemför äfven k. m:ts proposition n:r 26 den 14 februari 1887.

Förslag till lag angående handelsregister, firma och prokura, utarbetadt af de dansk-norsk-svenske komiterade. *Ang. handelsregister, firma och prokura.*

Stockholm 1884. 24 sid. 4:o.

Motiv till det af de dansk-norsk-svenske komiterade utarbetade förslag till lag angående handelsregister, firma och prokura.

Stockholm 1884. 44 sid. 4:o.

Bihang. Thomsen, V. C., Öfversigt öfver bestämmelserna om firma, handelsrsgister och liknande publicitetsinrättningar enligt de vigtigare europeiska lagstiftningarna.

Stockholm 1884. 55 sid. 4:o.

Ofvannämda skrifter ingå i 1887 B. bihang 2 saml. 2 afd. 2 band.

Komiterade: Se 1882 sid. 435 vid betänkandet angående skydd för varumärken.

Sekreterare: V. C. Thomsen, juris kandidat, assistent i danska justitieministeriet.

Betänkandet afgafs den 22 november 1884.

Ofvannämda delar af betänkandet äro äfven försedda med dansk titel eller förekomma särskildt tryckta på danska.

Utlåtanden af högsta domstolen den 17 november 1885 (bilagdt nedannämda k. proposition i ämnet) och af kommerskollegium; grosshandelssocieteten i Stockholm inkom med yttrande den 16 mars 1885 och danska justitieministern med förslag till ändringar den 29 november 1886. K. m:ts proposition n:r 2 den 15 april 1887.

Ang. byggnadsplatser för nytt riksdagshus och ny riksbank.

Underdånigt betänkande och förslag angående bygnadsplatser för nytt riksdagshus och ny riksbank, afgifna den 29 november 1884 af i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1885. 199+51 jemte 10 planschritningar. 4:o.

Ingår i 1887 B. bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Öfverståthållaren friherre Gust. af Ugglas, ordf., generalmajoren friherre O. M. Björnstjerna, justitierådet Alb. Lindhagen, öfverintendenten Helgo Zettervall, riksarkivarien C. G. Malmström, riksbankfullmäktigen Liss Ol. Larsson, riksgäldsfullmäktigen kaptenen C. G. Hierta, borgmästaren E. von der Lancken, redaktören Vilh. Walldén, landssekreteraren Henr. Westin.

Sekreterare: Moritz Rubensson, sekreterare hos Stockholms stadsfullmäktige.

Särskilda meningar af: Gust. af Ugglas, sid. 71; O. M. Björnstjerna, sid. 71—83; Alb. Lindhagen och E. von der Lancken, sid. 83—94; Alb. Lindhagen, sid. 95—109; Helgo Zettervall, sid. 109—114; Carl Gustaf Malmström, sid. 115—116; Liss Olof Larsson och C. G. Hierta, sid. 117—118; Vilh. Walldén, sid. 119; Henrik Westin, sid. 119.

Ur innehållet: Om ny byggnad för kongl. teatern, sid. 61—67.

Genom skrifvelse n:r 65 den 10 juni 1885 begärde riksdagen af k. m:t en utredning hvar och huru lämplig byggnadsplats eller lämpliga byggnadsplatser för nytt riksdagshus och riksbankshus skulle kunna beredas samt utarbetande af ritningar och kostnadsförslag äfvensom utredning af nuvarande riksdagshus' användbarhet till riksarkiv eller annat statens ändamål och af öfriga med omförmälda byggnadsförslag sammanhängande frågor. Riksdagen ansåg dock ej lämpligt att i utredningen inbegripa frågorna om Helgeandsholmens ordnande och nytt hofstalls uppförande.

Den 29 juni 1883 förordnade k. m:t en komité bestående af de nio förstnämda. Den 14 september samma år fick komitén i uppdrag att äfven taga i öfvervägande kammarkollegiets framställning om ökadt utrymme för kammararkivet. Slutligen erhöll komitén den 26 oktober samma år i uppdrag att utreda frågan om användande af kongl. stora teaterns tomt och anskaffande af nytt teaterhus, i sammanhang hvarmed Westin utsågs till ledamot i komitén.

Betänkandet anmältes den 13 maj 1887; k. m:ts proposition (n:r 33) den 13 maj 1887 angående nytt riksdags- och riksbankshus.

Ang. ny instruktion för riksdagens revisorer.

Utlåtande och förslag af komiterade för afgifvande af förslag till ny instruktion för riksdagens revisorer.

Utgör bilaga till nedannämda k. m:ts proposition.

Komiterade: Kommendören F. Didron, ordf., rektorn Ragnar Törnebladh, telegrafkommissarien Arvid Gumælius, hem-

mansegaren Pehr Pehrsson i Törneryd, sekreteraren i riksgäldskontoret Herman Wikblad.

Sekreterare: vice häradshöfdingen C. R. Troilius.

Komiterade afgåfvo: 1) Förslag till instruktion för riksdagens revisorer af stats-, banko- och riksgäldsverket; 2) Förslag till tilläggsstadgande beträffande tiden för de revisionsförrättningar som skola ega rum under åren 1885 och 1886.

Historik. I anledning af hvad riksdagens revisorer yttrat i sin berättelse för år 1882 om behöfligheten om en omarbetning af gällande instruktioner för revisorerna och med hänsyn till de förändringar, hvilka stodo i samband med ett blifvande bifall till den hvilande propositionen om ändring i § 72 riksdagsordningen i hvad den innehölle bestämmelser om tiden för statsrevisorernas sammanträde, tillförordnade k. m:t den 16 oktober 1884 komiterade till afgifvande af förslag till nya instruktioner. Komiterade sammanträdde den 10 november samma år och afgåfvo sitt betänkande den 2 december. K. m:ts proposition n:r 21 den 6 februari 1885 med förslag till instruktion för riksdagens revisorer.

Förslag till exercis-reglemente för positionsartilleriet.

Exercis-reglemente för positionsartilleriet.

Stockholm 1884. VIII+193 sid. 8:o.

Komiterade: Majoren A. F. Braune, ordf., kaptenerna F. V. M. R. Westerling, C. Hedlund och P. V. Annell.

Komitén tillförordnades genom skrifvelse från artilleristyrelsen den 14 september 1882 att sammanträda den 2 oktober för att afgifva förslag till exercisreglemente för fästnings- och positionsartilleriet samt rustningsplaner för fästningspjeser.

Förslag till lag angående lösdrifveri.

Ang. lag rör. lösdrifveri.

Ingår på sid. 145—160 i Utlåtanden af länsstyrelsen och fångvårdsstyrelsen m. fl. öfver det af komiterade afgifna förslag till förordning angående lösdrifveri m. m.

Stockholm 1884. 4:o.

Dessa utlåtanden ingå i 1885 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landssekreteraren A. H. Bagge och polismästaren Semmy Rubenson.

Se 1882 sid. 436. Det omarbetade förslaget remitterades till högsta domstolen (yttrande den 17 oktober 1884 bifogadt k. m:ts proposition i ämnet) och fångvårdsstyrelsen. K. m:ts proposition n:r 3 den 9 januari 1885 med förslag till lag angående lösdrifvares behandling samt n:r 14 samma dag angående ändringar i förordningen angående fattigvården den 9 juni 1871.

1885.

Nya lagberedningen:

Ang. lag om skiljemän.

1. *Nya lagberedningens förslag till lag om skiljemän äfvensom till förordning angående förändrad lydelse af 46 § utsökningslagen den 10 augusti 1877.*

Stockholm 1885. 32 sid. 4:o.

Ledamöter: F. d. justitierådet L. Annerstedt, ordf., byråchefen E. Herslow, revisionssekreteraren A. Norberg, häradshöfdingen C. Wåhlin.

Lagberedningens ofvanstående förslag afgåfvos den 19 februari 1885.

Högsta domstolens utlåtande den 14 april 1886 är bifogadt k. m:ts propositioner n:r 25 den 14 februari 1887 och n:r 5 den 29 april 1887.

Ang. förlagsinteckningsförordningen.

2. *Nya lagberedningen: Utlåtande angående ifrågasatt tillägg till förlagsinteckningsförordningens § 11.*

Refereras i: C. O. Montan, Smärre juridiska uppsatser.

Stockholm 1893. 255 sid. o. f.

Ang. ersättning af allmänna medel till vittnen i brottmål.

3. *Nya lagberedningens förslag till lag angående ersättning af allmänna medel till vittnen i brottmål.*

Tryckt å sid. 7—14 i k. m:ts proposition n:r 17 till 1886 års riksdag.

Ledamöter: Ofvannämde med undantag af Herslow.

Genom k. bref den 11 september 1885 uppdrog k. m:t med anledning af riksdagens skrifvelse den 20 maj samma år om ändrade bestämmelser beträffande ersättning åt vittne, som i brottmål blifvit af allmän åklagare inkalladt och sig inställt åt nya lagberedningen att utarbeta förslag till författning i ämnet. Beredningens förslag afgafs den 2 november 1885. Högsta domstolens utlåtande deröfver af den 16 samma månad är bifogadt k. m:ts proposition (n:r 17) af den 22 januari 1886 med förslag till lag angående ersättning af allmänna medel till vittnen i brottmål.

Ang. eftersökande och bearbetande af stenkolsfyndigheter.

Betänkande och förslag till stadga angående eftersökande och bearbetande af stenkolsfyndigheter afgifna den 13 juni 1885 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1885. 74 sid. + 3 tabellsidor.

Ingår i 1886 bihang, 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Ryttmästaren, ledamoten af första kammaren Magnus Hallenborg, ordf., geologen Edv. Erdman, rådmannen H. W. Hultberg, riksdagsmannen hemmansegaren Anders Persson i Mörarp, P. Petersson.

Sekreterare: G. Louis de Geer.

Reservation af: Anders Persson, sid. 72—74.

Ur innehållet: Historik öfver svenska stenkolsindustriens utveckling, sid. 5—19.

Redogörelse för de stenkolsförande formationerna i Skåne och brytningsmetoder, sid. 19—23.

Bilagor. Tabell A. Beviljade inmutningar 1858—72 och hvilostånd 1858—83.

Tabell B. Stenkols- och leruppfordringens storlek vid de svenska stenkolsgrufvorna 1864—85.

Uppslaget till frågan om ny lagstiftning angående stenkol är att söka i riksdagens skrifvelse n:r 74 af den 13 maj 1872. Beträffande denna skrifvelses innehåll äfvensom frågans utveckling derefter se här ofvan (sid. 345) under betänkandet angående ny grufvestadga. Sedan riksdagen i hufvudsakliga delar godkänt k. m:ts förslag till en ny grufvestadga, enligt hvilket lagstiftningen angående stenkolsindustrien skulle vara skild från den öfriga grufvelagstiftningen, gaf k. m:t genom nådigt bref den 9 maj 1884 i uppdrag åt komiterade att efter utredning af alla på frågan inverkande omständigheter uppgöra förslag till nödiga lagstadganden rörande vilkoren för stenkolsfyndigheters erhållande och bearbetande.

Utlåtanden afgåfvos af konungens befallningshafvande i Malmöhus och Kristianstads län, hushållningssällskapens i samma län förvaltningsutskott, bergmästaren i södra bergmästardistriktet, kommerskollegiet (den 5 oktober 1885) och högsta domstolen den 24 november 1885), hvilket senare utlåtande är bifogadt k. m:ts proposition n:r 4 den 14 januari 1886.

Ang. jernvägsinnehafvares ansvarighet för skada i följd af jernvägens drift.

Förslag till lag angående jernvägsinnehafvares och egares ansvarighet för skada i följd af jernvägens drift.

Stockholm 1885. 22 sid. 4:o.

Ingår i 1886 bihang 1 saml. 1 afdeln. 2 band såsom bilaga till k. m:ts proposition n:r 3.

Komiterade: Byråchefen Ernst Herslow, inspektören friherre K. U:son Sparre, trafikchefen Marcus Agrelius.

Reservation af: Sparre, sid. 20—21.

Historik. K. m:t bemyndigade den 15 november 1884 chefen för justitiedepartementet att låta utarbeta förslag till föreskrifter angående ersättning i händelse af olycksfall vid jernvägstrafik äfvensom att vid beredningen af ärendet kalla till biträde sakkunnige män, anställde vid statens och enskilda jernvägar. Sparre och Agrelius tillkallades den 21 april 1885. Komiterades förslag afgafs den 23 juni samma år.

Ang. industri- och handelskamrar.

Betänkande och förslag angående industri- och handelskamrar, afgifna den 22 juli 1885 af de jemlikt nådiga beslut den 2 november 1883 och den 24 oktober 1884 förordnade komiterade.

Stockholm 1885. 94 sid. 4:o.

Komiterade: Kabinettssekreteraren Alfr. Lagerheim, ordf., öfverdirektören Elis Sidenbladh, kommersrådet J. Sjöberg, f. d. kommendörkaptenen Emil Ekman, fabriksdisponenten Rob. Almström, fabriksdisponenten Axel Svartling, fabrikören C. J. Grafström.

Sekreterare: Hugo E. G. Hamilton.

Reservationer af: E. Sidenbladh, sid. 85—86; E. Ekman, R. Almström och A. Svartling, sid. 87—93.

Bilagor. Tab. n:r 1—2. Antal större fabriker klassificerade efter tillverkningsvärdet samt efter antalet arbetare, år 1882.

Tab. n:r 3. Antal större handtverkerier klassificerade efter antalet arbetare år 1882.

Tab. n:r 4—8. Antal fabriker, större kvarnar, större sågverk, större bränvinsbrännerier, större bergverk klassificerade efter den för rörelsen erlagda bevillningen år 1882.

Tab. n:r 9. Antal handtverkerier klassificerade efter dito.

Tab. n:r 10. A—C. Hela antalet industriella verk klassificerade efter dito.

Tab. 11—12. Antal handlande klassificerade efter dito.

Tab. 13. Antal röstberättigade vid val till industri- och handelskammare enligt förhållandet år 1882.

Historik. På hemställan af komiténs ordförande blef den komité, hvilken den 2 november 1883 fått i uppdrag att afgifva betänkande i fråga om indragning eller ombildning af kommerskollegium samt den 12 mars 1884 afgifvit sitt förslag (se sid. 452), den 24 oktober 1884 förstärkt med Svartling och Grafström.

Ang. stadsplan och tomtindelning.

Underdånigt betänkande och förslag till lag angående stadsplan och tomtindelning m. m., af komiterade afgifvet den 24 augusti 1885.

Stockholm 1885. 160 sid. 8:o.

Ingår i 1891 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen C. A. Sjöcrona, ordf., majoren J. G. Richert, kaptenen Ludv. Broomé, borgmästaren Frans Berglöf, sekreteraren Moritz Rubenson.

Sekreterare: Aug. Alströmer.

Ur innehållet: Hufvuddragen af vissa främmande länders lagstiftning på motsvarande område, sid. 5—18.

Historisk undersökning om äldre bestämmelser angående de svenska städernas bebyggande etc., sid. 18—37.

Reservation af: J. G. Richert, sid. 126—128; Frans Berglöf, sid. 129; Moritz Rubenson, sid. 130—134.

Komiterade afgåfvo förslag till: 1) lag angående stadsplan och tomtindelning; 2) förordning angående ändring i 13 § af förordningen den 16 juni 1875 om inteckning i fast egendom; 3) förordning angående ändring af bestämmelserna om rättegång i skiftesmål i stad; 4) kungörelse i fråga om arfvode för förrättning omförmäld i ofvannämda lag; 5) lag om hvad i vissa fall bör iakttagas, då byggnad uppförts utöfver tomtgräns.

Genom skrifvelse n:r 42 den 9 maj 1884 anhöll riksdagen, det k. m:t täcktes låta utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelser för ordnande af de rättsförhållanden, som uppstå mellan kommunens och enskilde i följd af fastställandet af planer för eller vid utförande af beslut om reglering af gator, torg eller allmänna platser i stad, köping eller annan ort, för hvars betryggande stadganden lika med de för stad gällande ansåges böra på grund af befolkningens täthet tillämpas. Komiten sammanträdde första gången den 17 november 1884. Under komitéarbetets fortgång voro tidtals adjungerade för upplysningars afgifvande förste landtmätaren i Kristianstads län J. A. Bergstedt och stadsingeniören i Stockholm H. Ygberg. Genom k. bref den 19 maj 1885 öfverlemnades till komitén att afgifva utlåtande och utarbeta förslag till erforderliga lagbestämmelser i anledning af en af styrelsen för Stockholms fastighetsegareförening gjord framställning om utsträckt tillämpning af förordningen den 14 april 1866 angående jords och lägenhets afstående för allmänt behof till sådana fall, der byggnad i stad utan svek eller vållande af egaren till större eller mindre del inskötе på angränsande tomter.

Uti riksarkivet på handlingar rörande »komitéer angående städer» förvaras protokollet vid komiterades öfverläggning den 16 maj 1885 med åtskilliga af andra kammarens stadsrepresentanter angående ett af Sjöcrona, Rubenson och Berglöf utarbetadt utkast till lag om stadsplaners genomförande.

I samma bihang ingår:

Utlåtanden af länsstyrelserna m. fl. öfver det af komiterade den 24 augusti 1885 — — — — — — —; jemte komiterades i anledning af nämda utlåtanden afgifna yttranden.

Stockholm 1886. 94 sid. 4:o.

Komiterades yttrande ingår å sid. 80—94, afgafs den 8 juni 1886.

Utdrag ur högsta domstolens utlåtande den 20 april 1887 är bifogadt k. m:ts proposition n:r 20 den 31 januari 1891 med förslag till lag om hvad i vissa fall iakttagas bör, då byggnad uppförts utöfver tomtgräns.

Ang. stambana genom öfre Norrland.

Betänkande i fråga om byggnadssätt m. m. för stambana genom öfre Norrland mellan Sollefteå och Luleå, afgifvet den 14 december 1885 af den dertill i nåder tillsatta komitén.

Stockholm 1886. 164 sid. 4:o.

Ingår i 1886 bihang 2 saml. 2 afdeln. 1 band.

Komiterade: Landshöfdingen Gustaf Ryding, ordf., kammarherren friherre F. von Essen, kaptenen A. F. O. Cederberg, öfversten grefve Rudolf Cronstedt, öfverdirektören Hj. Elworth, hemmansegaren P. O. Hörnfeldt, byggmästaren C. Jehander, trafikchefen F. von Krusenstjerna, hemmansegaren J. E. Wikstén.

Sekreterare: C. R. Troilius.

Ur innehållet: Statistiska redogörelser rörande Vesternorrlands och Vester- och Norrbottens län, sid. 15—35.

Tabeller. N:r 1—12 afse och utvisa: Vesternorrlands läns ytinnehåll, folkmängd (1880) och folkmängdstäthet; folkmängd och folkökning 1810—1884; födde och aflidne samt folkökning och omflyttning 1861—1880; arealen af odlad jord och naturlig äng 1865; uppodling samt relativ åkervidd och kreatursantal; folkmängd, åkerareal och kreatursstock 1805 och »i närvarande tid» (resp. 1884, 1865 och 1880); skörden 1882, antalet vid 1883 års slut underhållna kreatur; arealen af den skogbärande marken; trävaruutförseln 1871—1883, trävaruexporten 1883 samt beskattningen af trävarurörelsen 1884; tulluppbörden vid Hernösands tullkammare 1871—83.

N:r 13—24, motsvarande tabeller för Vesterbottens län med några mindre väsentliga olikheter*.

N:r 24—36, motsvarande tabeller för Norrbottens län (på vissa tabeller äro uppgifterna från 1884 i st. f. 1871 och 1882 som på tabellen rörande Vesterbottens län).

N:r 37—40, uppgift på beräknad årlig trafik å vissa delar af den ifrågasatta stambanan.

N:r 41 A—B, kostnadsförslag för bana mellan Hedlunda och Skellefteå.

N:r 42—44, byggnadskostnaden för vissa enskilda jernvägar öppnade för trafik 1857—66, 1874—80.

Komiterade tillförordnades den 31 juli 1885. K. m:ts proposition n:r 19 den 29 januari 1886 angående anslag till en stambana genom öfre Norrland.

---

* Uppgifterna för 1865 äro utbytta mot uppgifter för 1871; tabellen n:r 23, som närmast motsvarar n:r 11, utvisar endast antalet sågverk och deras taxeringsvärde samt för dem beskattad inkomst 1884.

Förslag till instruktion för utbildning och öfningar vid artilleriet, afgifvet af artillerikomitén 1885. *Ang. instruktion för utbildning vid artilleriet.*

Ingår i Artilleritidskrift för 1885 bihang sid. 117—158.

Komiterade: Öfverstlöjtnanten D. E. Tigerhielm, ordf., kaptenerna friherre O. v. Vegesack, G. Liljenroth och V. G. Bergman.

Sekreterare: Artilleristabsofficeren kapten P. A. Åhlin.

Reservationer af: Liljenroth, sid. 155; Bergman, sid. 156—157.

Komiterade tillförordnades genom generalorder den 9 december 1884.

Förslag till instruktion för utbildning och öfningar vid artilleriet, fästningsartilleriet m. m. *Ang. instruktion för utbildning och öfningar vid fästningsartilleriet.*

Ingår i Artilleritidskrift för 1886 bihang sid. 25—54.

Komiterade: Öfverstlöjtnanten D. E. Tigerhielm, ordf., kaptenerna friherre O. von Vegesack, A. J. B. von Strussenfelt och G. A. Ahlstedt.

Sekreterare: Artilleristabsofficeren kaptenen C. A. Stendahl.

Genom skrifvelse från artilleristyrelsen den 15 september 1885 befaltes artillerikomitén att sammanträda den 5 oktober för utarbetande af ofvan angifna förslag.

1886.

Ang. instruktion för utbildning och öfning vid artilleriet.

Förslag till instruktion för utbildning och öfning vid artilleriet, afgifvet af artillerikomitén våren 1886.

Ingår i utdrag i Artilleritidskrift för 1886 bihang sid. 55—64.

Komiterade: Öfverstlöjtnanten D. E. Tigerhielm, ordf., majorerna E. V. Reimers och friherre O. von Vegesack, kaptenen G. A. Ahlstedt.

Med anledning af de genom k. bref den 4 december 1885 och generalorder n:r 41 den 26 januari 1886 meddelade förändrade bestämmelser om rekrytskolor m. m. vid en del värfvade trupper, bland andra de å Karlsborg förlagda fästningskompanierna erhöll den i januari 1886 sammanträdande artillerikomitén bland annat i uppdrag att verkställa en sådan omarbetning af förestående förslag att det skulle kunna tillämpas vid nyssnämda två kompanier.

Det nu afgifna förslaget fastställdes den 24 september 1886 med vissa ändringar.

Ang. stadsplan och tomtindelning.

Yttrande den 8 juni 1886 af komiterade för förslag till lag angående stadsplan och tomtindelning.

Se sid. 466—467.

Nya lagberedningen:

Ang. ändrade lagbestämmelser rör. äkta makars inbördes egendomsförhållan den.

1. *Nya lagberedningens förslag till förändrade lagbestämmelser i fråga om äkta makars inbördes egendomsförhållanden.*

Stockholm 1886. 123 sid. 4:o.

Ledamöter: F. d. justitierådet L. Annerstedt, ordf., byråchefen E. Herslow, revisionssekreteraren A. Norberg, häradshöfdingen C. Wåhlin.

Särskilda yttranden af: Annerstedt, sid. 66—74; Herslow, sid. 75—77; Norberg. sid. 78—85; Wåhlin, sid. 86—102; presidenten K. J. Berg, sid. 103—123.

Ur innehållet: Öfversigt af ifrågasatta förändringar rörande lagstiftningen om äkta makars egendomsförhållanden, sid. 21—34.

Beredningens förslag utgöras af förslag till: 1) Lag angående ändring i 9 kap. 1 § samt 10 och 11 kap. giftermålsbalken; 2) lag angående förändrad lydelse af 17 kap. 10 § handelsbalken: 3) lag angående förändrad lydelse af 68, 69 och 70 §§ utsökningslagen den 10 augusti 1877; 4) lag angående ändring i vissa delar af förordningen den 18 september 1862 om boskilnad och undanskiftande af egendom i makars bo; 5) lag angående förändrad lydelse af 17

§ i förordningen den 18 september 1862 huru gäld vid dödsfall betalas skall och om urarfvagörelse, så ock angående undanskiftande af egendom i död makes bo.

Historik. Genom k. bref den 30 augusti 1884 anbefaltes nya lagberedningen att afgifva förslag till de förändrade bestämmelser angående äkta makars inbördes egendomsförhållanden, hvartill riksdagens skrifvelse i ämnet n:r 39 den 7 maj samma år gaf anledning. Beredningens ofvanstående förslag afgåfvos den 1 juli 1886.

Högsta domstolens utlåtande den 15 november 1888.

2. *Förslag till lag angående ändring i vissa delar af 7, 10 och 11 kapitlen strafflagen.* *Ang. ändring i vissa delar af 7, 10 och 11 kap. strafflagen.*

Ingår som bilaga till k. m:ts proposition n:r 6 till 1887 års maj-riksdag.

Ledamöter: F. d. justitieråd L. Annerstedt, ordf., justitieombudsmannen L. V. Lothigius, juris kandidaten Johan Wold, professorn Johan Hagströmer.

Sekreterare: vice häradshöfdingen Herman Billing.

Historik. I skrifvelse den 16 december 1886 anmodade chefen för justitiedepartementet lagberedningen att afgifva förslag till de ändringar i strafflagens 7 och 10 kapitel, lagberedningen kunde finnna erforderliga, enär innehållet af det förslag till ny tryckfrihetsförordning, som vore under utarbetande inom justitiedepartementet, i viss mån berodde af den lydelse, som vid pågående revision af strafflagen kunde komma att gifvas åt nämda kapitel.

Beredningens förslag afgafs den 21 december 1886. Deröfver afgafs högsta domstolens utlåtande den 14 januari 1887, hvilket utlåtande finnes bilagdt den k. propositionen i ämnet (n:r 6) af den 29 april 1887.

Underdånigt betänkande, huruvida genom förändrad lagstiftning lättare utväg må kunna beredas idkare af jordbruksnäringen att anskaffa det för näringens bedrifvande erforderliga förlagskapital, med förslag till lagstiftning i sådant syfte, afgifvet af dertill nådigst förordnade komiterade den 23 september 1886. *Ang. beredande af förlagskapital för jordbruksidkare.*

Stockholm 1886. 195 sid. 4:o.

Komiterade: Presidenten friherre O. V. Staël von Holstein, ordf., godsegaren C. E. Casparsson, godsegaren Ludv. Kockum, hemmansegaren Olof Jonsson i Hof, t. f. byråchefen K. G. Carlson.

Sekreterare: C. O. Montan.

Särskilda yttranden af: Staël von Holstein, sid. 143—163; Casparsson, sid. 164—165; Kockum, sid. 166—170; Jonsson i Hof, sid. 171; Carlson, sid. 172—192.

Ur innehållet: Återblick på Sveriges kreditlagstiftning, sid. 25—26.

Historik rörande förlagslagstiftningens revision, sid. 26—48.

Öfversigt af jordbrukskreditlagstiftningen i Storbritanien, Tyskland, Österrike-Ungern, Frankrike, Belgien, Italien, Rumänien, Holland, Portugal, Spanien, Schweiz och Danmark, sid. 48—100.

Bilaga. Öfversigt öfver förlagsinteckningsväsendet hos vissa uppgifna rådstufvurätter under år 1885.

Komiterades lagförslag utgöras af förslag till: 1) lag angående förändrad lydelse af 17 kap. 7 § handelsbalken; 2) lag om förändrad lydelse af 1, 2, 3, 8, 11, 12 och 14 §§ i förordningen angående förlagsinteckning den 13 april 1883; 3) lag om förändrad lydelse af 1 § i förordningen angående särskilda protokoll öfver lagfarter, inteckningar och andra ärenden den 16 juni 1875; 4) kungörelse angående förändrad lydelse af 9 § i kungörelsen huru lagfarts- och inteckningsböcker skola inrättas och föras den 14 september 1875; 5) kungörelse angående vissa uppgifters intagande i gravationsbevis rörande fast egendom; 6) lag angående vissa omständigheter vid pantsättning och försäljning af lösören; 7) lag angående förändrad lydelse af 16 kap. 6 § jordabalken; 8) lag angående förändrad lydelse af 100, 103 och 114 §§ i utsökningslagen; 9) lag angående förändrad lydelse af 30 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 juni 1875.

Historik. Genom k. bref den 15 februari 1886 uppdrog k. m:t åt komiterade att utreda, huruvida genom förändrad lagstiftning lättad utväg kunde beredas idkare af jordbruksnäringen att anskaffa det för näringens bedrifvande erforderliga förlagskapital äfvensom afgifva de förslag, som kunde finnas af omständigheterna påkallade.

Byråchefen E. A. Herslow en tid medlem af komitén.

Högsta domstolens utlåtande den 14 december 1887.

Ang. statens stuteri-inrättningar.

Underdånigt betänkande med förslag till förändrade anordningar i afseende å statens stuteri-inrättningar, afgifvet den 13 oktober 1886 af särskildt i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1886. 52 sid. 8:o.

Komiterade: Förste hofstallmästaren grefve Alfred Piper, ordf., godsegaren friherre R. J. von Essen, majoren C. A. Francke, riksdagsmannen landtbrukaren Anders Persson i Mörarp, ryttmästaren Ernst Th. Grönvall (äfven sekreterare).

Ur innehållet: Hästafvelns ståndpunkt, sid. 6—10.

Anslagen till hästafveln och deras användning.

Bilagor. Bil. I. Beräkning öfver ett stuteris förmåga att lemna årligt afvelsmateriel samt kostnaden för underhållet och uppsättningen.

Bil. II. Beräkning öfver inflytande medel vid försäljning af stuterimateriel etc. vid Ottenby och Flyinge.

Bil. III. Beräkning öfver kostnaderna för en hingstdepot vid Flyinge.

Bil. IV. Beräkning öfver kostnaden af och plan för en föluppfödningsplats vid någon af statens hingstdepoter.

Genom k. bref den 13 april 1886 erhöll komitén i uppdrag att uppgöra förslag till de förändrade anordningar i afseende å statens stuteriinrättningar, som för vinnande af ett ändamålsenligare användande af de till hästafvelns förbättrande anslagna tillgångar kunde finnas af förhållandena påkallade. Komitén sammanträdde den 27 april 1886. Öfver betänkandet infordrades utlåtanden af kavalleriinspektören, k. befallningshafvande i Kalmar län, stuteriöfverstyrelsen.

Ang. svensk och norsk konsulardjurisdiktion.

Förslag till författningar om svensk och norsk konsulardjurisdiktion jemte förklaringar och motiv, afgifna af dertill i nåder utsedde komiterade den 1 november 1886.

Stockholm 1886. 247 sid. 8:o.

Komiterade: Revisionssekreteraren Anders Reinhold Skarin, krigshofrättsrådet friherre Magnus Armfelt, generalkonsuln H. S. Bernhoft, byråchefen Th. Aall.

Sekreterare: Gustaf Björklund, auditör.

Ur innehållet: Redogörelse för konsularjurisdiktionen i Turkiet, Persien, Kina m. fl. länder, sid. 101—109.

Redogörelse för de traktater, som ligga till grund för Sveriges och Norges konsularjurisdiktion i vissa okristna länder, sid. 110—116.

Komiterades förslag till författningar utgjordes af förslag till: 1) svensk »lag om konsularjurisdiktion» och norsk »lov om den konsulære jurisdiktion»; 2) stadga angående svensk och norsk konsularjurisdiktion i vissa okristna länder; 3) expeditionstaxa för konsulardomare och konsularrätter.

Historik. I sammansatt statsråd den 31 oktober 1884 beslöt k. m:t att åt en af två svenska och två norska män bestående komité uppdraga att utarbeta såväl förslag till lag, hvarigenom åt k. m:t blefve öfverlemnadt att utfärda instruktion för de förenade rikenas konsuler i afseende å den jurisdiktion, som dessa på grund af gällande traktater egde att i vissa länder utöfva, som ock förslag till sådan instruktion. Komiterade sammanträdde den 24 november 1884.

Ang. möjligheten att bereda allmän fraktlindring vid Sveriges jernvägar.

Betänkande I Den 19 november 1886 af komitén för afgifvande af förslag till åtgärder i syfte att upphjelpa den ekonomiska ställningen i landet angående möjligheten att bereda allmän fraktlindring vid Sveriges jernvägar.

Stockholm 1886. VI+46 sid. 4:o.

Komiterade: Presidenten grefve Arvid Fr:son Posse, ordf., bruksegaren Carl Ekman, hemmansegaren A. P. Danielson, kammarherren friherre F. von Essen, direktören E. Fränckel, hemmansegaren Carl Ifvarsson, godsegaren Gustaf Kilman, civilingeniören Gustaf de Laval, bruksegaren O. Ljungqvist, professorn Chr. Lovén, bankdirektören J. H. Palme.

Sekreterare: J. Osterman, vice häradshöfding.

Reservation af: Danielson, sid. 38—46.

Bilagor. Litt. A. 1—2. Tabell utvisande de enskilda jernvägarnes längd, anläggningskostnad, värde m. m.

Litt. B. Motsvarande uppgifter rörande nyare svenska jernvägar.

Litt. C. 1—2. Grafiska framställningar af de enskilda bredspårige svenska jernvägarnes nettobehållning under åren 1867—1885.

Litt. D. Motsvarande uppgifter rörande de smalspåriga banorna.

Litt. E. Dito angående nyare banor.

Litt. F. Utvisande nettobehållning per kilometer å de enskilda banorna under åren 1867—1885.

Historik. Genom skrifvelse den 19 mars 1886 uppdrog k. m:t åt en komité att inkomma med förslag till de åtgärder, som kunde vara egnade att underlätta vilkoren för jordbrukets och andra näringars bedrifvande eller eljest bidraga till upphjelpande af den ekonomiska ställningen i landet; hvarvid särskildt borde tagas i öfvervägande dels huruvida icke genom anordningar på kreditväsendets område tillfälle kunde beredas för jordbruk och andra näringar att erhålla förlag på gynsammare vilkor än för närvarande; dels huruvida icke kommunerna vid för deras räkning skeende upplåning af medel skulle kunna tillskyndas gagn genom anordnande af en kommunal lånekassa för landet, vare sig fristående eller i förbindelse med annan kreditanstalt, samt dels hvilka åtgärder måtte kunna vidtagas för att åstadkomma nedsättningar i frakttaxorna å landets jernvägar utan men för de enskilda jernvägarnas ekonomiska ställning; äfvensom komitén, hvilken icke hade att befatta sig med frågor angående tullagstiftningen, i öfrigt egde full frihet att yttra sig och afgifva förslag i hvarje ämne, komitén med afseende på den åt densamma lemnade uppgift funne skäl upptaga till behandling.

Komiténs andra betänkanden se sid. 479, 482.

Ang. differentialtullar. *Betänkande i fråga om lämpligheten af differentialtullars införande jemte förslag till tulltaxa, afgifvet den 15 december 1886 af dertill i nåder förordnade komiterade.*

Stockholm 1886. VI+175 sid. 4:o.

Komiterade: Generaltulldirektören A. G:son Bennich, ordf., envoyén H. Åkerman, rektorn F. V. Dahl, hemmansegaren Carl

Ifvarsson, tullförvaltaren G. V. Lönegren, kommersrådet S. Cederschiöld, grosshandlaren Adolf Meyer.

Sekreterare: Adolf Berencreutz.

Reservationer af: Dahl, Lönegren och Cederschiöld, sid. 95—100; Meyer, 100—102.

Bilagor. Tabeller angående Sveriges ekonomiska och industriella utveckling 1860—1884 n:r 1—83, utgöra ett fullständigande med data för femårsperioden 1880—1884 af flertalet af 1882 års tullkomités statistiska tabeller (se vidare förteckningen sid. 426 öfver dessa beträffande tabellernas innehåll).

Tabeller angående Sveriges handels- och sjöfartsförhållanden gent emot utlandet.

Tab. A. Sveriges och Norges med främmande makter afslutna i kraft varande handels- och sjöfartsföredrag.

Tab. B. Främmande länders sins emellan afslutna i kraft varande tarifftraktater hvilka indirekt beröra Sverige genom bestämmelser om behandling såsom den mest gynnade nation.

Tab. C. Svenska och norska varor, hvilkas exportvärde år 1884 icke understigit en million kronor.

Tab. D. Främmande tullsatser å artiklar, deraf exportvärdet från Sverige och Norge icke understigit en million.

Tab. E. Värdet af införseln från olika länder 1860—1884.

Tab. F. Värdet af utförseln till samma länder samma år.

Tab. G. Summa värde af in- och utförseln från och till samma länder samma år.

Tab. H a. Sveriges totalexport och totalimport jemförd med dess export och import till och från hvarje särskildt land år 1883.

Tab. H b. De vigtigaste främmande ländernas totala export och import jemförd med deras export och import till och från Sverige samma år.

Tab. J a. Af svenska fartyg inseglade bruttofrakter i fart på olika länder 1873—1884.

Tab. J b. Af norska fartyg inseglade bruttofrakter 1884.

Tab. K. Sverige-Norges skeppsfart på främmande länder och vice versa år 1884.

Historik. K. m:t förordnade den 18 augusti 1886 en komité med uppdrag att efter verkställd utredning afgifva yttrande, huruvida det för de svenska näringarna kunde vara fördelaktigt att upprätta dubbel tulltaxa nämligen en allmän tariff och en traktatstariff samt hvilka fördelar och olägenheter kunde vid tillämpningen vara dermed förbundna äfvensom förslag till de alternativa tulltaxor, som kunde finnas lämpliga. Komitén sammanträdde den 4 oktober samma år.

Betänkandet anmältes den 28 januari 1887 och föranledde ej till någon åtgärd.

Ang. renbetesfjellen i Jämtlands län.

Betänkande och protokoll af komiterade för afgifvande af förslag till utvidgning af renbetesfjellen i Jemtlands län.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver justitieärenden den 13 maj 1887.

Komiterade: Skogsinspektören F. V. Tigerhielm, förste landtmätaren F. V. Jonson, t. f. lappfogden länsmannen A. Suwe.

Komiterade tillförordnades den 16 juli 1886. Öfver deras betänkande afgåfvos utlåtanden af k. m:ts befallningshafvande i Jämtlands län den 16 oktober 1886 och af domänstyrelsen den 28 mars 1887; ärendet anmältes den 13 maj samma år. K. m:ts proposition n:r 36 den 13 maj 1887 angående förvärfvande af mark för utvidgning af renbetesfjellen i Jemtlands län.

1887.

Underdånigt betänkande med förslag till organisation af militära sjukhus i fält afgifvet af militära helsovårdskomitén. Militära helsovårdskomitén ang. militära sjukhus i fält.

Stockholm 1887. 226 sid. 8:o.

Komiterade och historik se sid. 419 och 446 vid militära helsovårdskomiténs betänkanden 1881 och 1883.

Reservation af H. V. Hülphers, sid. 145--147.

Bilagor. N:r 1—3. Utredning af en större instrumentkista af 1864 års modell; förslag till utredning af ett sjukhusreservförråd; ritning till en bårsäng.

N:r 4. Reglemente för in- och urlastning af sårade och sjuke å sjukhuståg jemte ritningar.

N:r 5. Förslag till utredning för ett sjukhuståg.

N:r 6. Förslag till reglementariska bestämmelser för transport å jernväg under krigstid af sårade och sjuke personer tillhörande rikets försvarsväsen, jemte 10 bilagor och 2 planscher.

Ur innehållet: Redogörelse för fältsjukhusens ställning inom Englands, Rysslands, Tysklands, Frankrikes och Österrikes militära sanitetsväsende, sid. 8—17.

Betänkande och lagförslag, afgifna den 22 februari 1887 af den komité, åt hvilken enligt kongl. maj:ts beslut den 8 september 1882 i nåder uppdragits att granska sjölagen. Ang. förslag till ny sjölag m. m.

Stockholm 1887. IX+585 sid. 8:o

Ingår i 1891 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Landshöfdingen Axel Bergström, ordf., revisionssekreteraren professor Ivar Afzelius, grosshandlaren Ludvig Peyron, verkställande direktören i Sveriges ångfartygs-assuransförening i Göteborg Axel Appelberg, vice häradshöfdingen Leonard Nyman.

Sekreterare: vice häradshöfdingen Karl Herlitz.

Komiterades lagförslag utgöras af: 1) förslag till sjölag samt lag angående nya sjölagens införande och hvad i afseende derå skall iakttagas; 2) förslag till lag angående registrering af fartyg; 3) förslag till lag angående inteckning i fartyg; 4) förslag till lag angående förändrad lydelse af 17 kap. 3 och 8 §§ handelsbalken;

[illegible] komiterade föreslagna stat.

5) förslag till lag angående förändrad lydelse af 88, 89, 118, 119, 120, 122, 130, 133 och 137 88 utsökningslagen af den 18 augusti

N:r 2. Tillgång på läkare inom länen i förhållande till dessas areal och folkmängd.

N:r 3. Förteckning öfver åtskilliga extra provinsialläkaredistrikt, hvilka kunde antagas komma att framdeles bildas.

N:r 4. Af komiterade ifrågasatta jemkningar mellan provinsialläkaredistrikt samt flyttningar af provinsialläkarestationer.

N:r 5. Användningen af anslaget till farsoters och smittosamma sjukdomars botande under åren 1876—1885.

N:r 6. Antalet döde och lefvande samt legitimerade läkare under åren 1862—1886.

N:r 7. Antalet medicine studerande i Upsala och Lund åren 1862—1886 och vid Karolinska institutet i Stockholm 1872—1883.

Kartorna afse läkaredistrikten i Sverige den 31 december 1886.

Komiterades förslag omfatta: 1) Instruktion för läkare, som äro för helso- och sjukvården inom visst område anstälde, äfvensom för andre som utöfva läkarekonsten; 2) taxa för visse i civil tjenst anstälde läkare; 3) lag angående skyldighet att anskaffa och underhålla bostad eller lemna hyresersättning åt provinsialläkare; 4) reglemente angående bostad eller hyresersättning åt provinsialläkare; 5) ändringar i helsovårdsstadgan för riket.

Historik. Sedan sundhetskollegium den 11 april 1859 afgifvit förslag till reglering af den civila sjukvården inom riket, erhöll kollegium genom k. bref den 29 december 1860 uppdrag att afgifva förslag till de af den ifrågasatta regleringen påkallade förändrade föreskrifter angående provinsialläkares m. fleres åligganden i afseende på den allmänna helso- och sjukvården. Detta fullgjordes emellertid icke förr än den 17 juni 1881 genom medicinalstyrelsens förslag till instruktion för provinsialläkare etc. Vid föredragning den 6 november 1885 af detta ärende hemstälde chefen för ecklesiastikdepartementet om förordnande af en komité, hvilken ock af k. m:t samma dag förordnades med uppdrag att granska nyssnämda instruktionsförslag, att taga i öfvervägande hvilken aflöning borde tillkomma statens för sjukvården på landsbygden anstälde läkare och i hvad mån kommunerna borde till aflöningen bidraga, att granska landets indelning i läkaredistrikt med flera i samband dermed stående frågor.

Öfver betänkandet afgåfvos utlåtanden af öfverståthållarembetet i Stockholm och samtliga k. m:ts befallningshafvande samt af medicinalstyrelsen, hvars utlåtande af den 28 juni är tryckt i Hygiæa för 1888 sid. 828 och följande. Ärendet föredrogs den 31 december 1889. K. m:ts proposition n:r 8 af samma dag afläts till 1890 års riksdag angående ordnande af den allmänna och enskilda helso- och sjukvården i riket.

Ang. nytt uppbördsreglemente. *Betänkande och förslag till nytt uppbördsreglemente, afgifna den 11 maj 1887 af dertill förordnade komiterade.*

Stockholm 1887. 75 sid. 4:o.

Komiterade: Generaldirektören Alb. Anderson, landskamreraren H. Cavalli, kronofogden D. V. Ljungmark.

Ur innehållet: Historisk utredning, sid. 1—30.

Bilagor. Formulär.
Uppbördsreglementet af den 13 november 1739.

Historik. Då k. m:t fann synnerligen angeläget att en tidsenlig allmän författning komme till stånd innehållande de hufvudsakliga föreskrifter, som vid uppbörd och redovisning af kronouppbörden borde iakttagas, fick chefen för finansdepartementet den 5 juli 1884 i uppdrag att låta utarbeta förslag till erforderliga föreskrifter i sagda hänseende. Komiterade förordnades den 25 september 1886.

Utlåtande af statskontoret och kammarrätten.

Förstärkta lagberedningens betänkande angående hufvudgrunderna för en ny rättegångsordning.

Förstärkta lagberedningen, ang. hufvudgrunderna för en ny rättegångsordning.

Stockholm 1887. V+199 sid.

Ledamöter: Justitieministern Nils von Steyern, ordf.; nya lagberedningens ordf., f. d. justitierådet L. Annerstedt, vice ordf.; f. d. statsrådet, ledamoten af första kammaren Pehr von Ehrenheim, presidenten i Svea hofrätt K. J. Berg, presidenten i göta hofrätt frih. O. W. Staël von Holstein, presidenten i hofrätten öfver Skåne och Blekinge, Vilh. Lilliestråle, justitierådet V. Wretman, justitierådet C. F. Svedelius, justitierådet Axel Örbom, landshöfdingen ledamoten af första kammaren L. V. Lothigius, landshöfdingen ledamoten af första kammaren Axel Bergström, ledamöterna af andra kammaren, rådmannen Sigfrid Wieselgren, borgmästaren E. Thomasson, bankofullmäktigen Liss Olof Larsson, godsegaren Er. Gust. Boström, hemmansegaren A. P. Danielson och hemmansegaren Anders Persson i Mörarp, häradshöfdingarne Gust. Lagergren, C. V. Hedenström, O. Bergius och ledamoten af nya lagberedningen häradshöfdingen C. Wåhlin, hemmansegaren, f. d. riksdagsmannen P. O. Hörnfeldt, advokaterna O. Wallin och Philip Leman, e. o. professorn Ivar Afzelius, assessorn Johan Wold.

Sekreterare: C. O. Montan, vice häradshöfding.

Särskilda yttranden: sid. 107—196.

Historik. K. m:t uppdrog den 5 december 1884 åt en förstärkt lagberedning att med föranledande af nya lagberedningens betänkande angående rättegångsväsendets ombildning afgifva yttrande rörande hufvudgrunderna för en ny rättegångsordning.

Beredningens sammansättning undergick en del förändringar såväl före som efter dess första sammanträdande, i det att f. d. statsministern frih. L. De Geer, justitieråden C. J. Rabe och A. A. Norberg, bruksegaren frih. H. J. Hamilton, häradshöfdingen A. L. Levin, grosshandlaren J. J. Ekman, häradshöfdingen J. A. Hellberg, ordföranden hos riksgäldsfullmäktige frih. J. G. N. S. Åkerhielm entledigades samt rådmannen H. I. Arwidsson afled.

Till förberedande af vissa frågor fördelade sig beredningen i trenne komitéer. Af dessa komitéers utlåtanden trycktes följande af komitén n:r 1 afgifna: Utlåtande till förstärkta lagberedningen af kommitéen n:r 1 angående rättegångsordningen vid öfverrätterna och i högsta domstolen, öfverrätternas organisation samt sakförareverksamheten. Stockholm 1886.

Förstärkta lagberedningens sammanträden började den 4 januari 1886. Betänkandet afgafs den 20 juni 1887.

Rörande förstärkta lagberedningen och dess betänkande se vidare: Montan, C. O., Reformarbetet rörande det svenska rättegångsväsendet 1880—1893. Stockholm 1893, sid. 70 och följande.

Ang. föreskrifter i afseende på handelsregisters införande.

Förslag till kungörelse om hvad iakttagas bör vid handelsregistrens förande och om registreringsafgifter.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 4 november 1887.

Komiterade: Expeditionschefen G. R. Lilienberg, byråchefen grefve Hugo E. Hamilton, sekreteraren Moritz Rubenson.

Komiterade tillförordnades den 3 juni 1887, förslaget afgafs den 5 juli samma år. Utlåtanden från k. m:ts befallningshafvande. K. kungörelse i ämnet den 4 november 1887.

Ang. den ekonomiska ställningen i landet.

Betänkande II den 12 december 1887 af komitén för afgifvande af förslag till åtgärder i syfte att upphjelpa den ekonomiska ställningen i landet jemte statistiska tabeller och diagram.

Stockholm 1887. 184 sid. + 6 diagram. 8:o.

Ingår i 1869 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Se sid. 474 vid betänkandet I af den 19 nov. 1886.

Reservationer af: Lovén och Palme, sid. 79; Essen, Fränckel, Kilman och Danielson, sid. 72—86; Kilman och Danielson, sid. 87—88; Ekman, sid. 88—89.

Bilagor. Litt. A—B. Komiterades till länsstyrelserna framställda frågor angående den ekonomiska ställningen samt sammanfattning af dessa myndigheters utlåtande.

Litt. C D. Komiterades tvenne utlåtanden af den 1 april 1887. Se sid.

Statistiska tabeller. N:r 1. Folkmängden i olika länder.

N:r 2. Årliga folkmängdstillväxten inom olika länder 1861—1880.

N:r 3. Befolkningsrörelsen inom olika länder 1871—1880.

N:r 4. Befolkningsrörelsen i Sverige 1866—1885.

N:r 5. Fastighetsvärde 1866—1886.

N:r 6. Uppskattad inkomst 1866—1886.

N:r 7—8. Lagfarna köp och inteckningar i fast egendom 1866—1885.

N:r 9. Intecknad gäld länsvis vid slutet af åren 1881—1885.

N:r 10. Utsökningsmål och konkurser 1866—1885.

N:r 11. Lagsökningar och konkurser länsvis 1881—1885.

N:r 12. Fångantal, för kringstrykande och bettlande häktade samt för brott och förseelser sakfälde 1866—1885.

N:r 13. Sparbankerna i riket 1866—1884.

N:r 14. Arbetsprisen 1866—1884.

N:r 15—16. Fattigvården i riket 1866—1885 samt länsvis 1875, 1880 och 1885.

N:r 17—19. Jordvidd, jordförbättringar och utsäde 1865—1884.

N:r 20—21. Skörden af säd och potatis 1874—1886 samt samma skörd reducerad till rågvärde.

N:r 22. Kreatursstocken 1866—1884.

N: 23—24. In- och utförsel af spanmål samt af kreatur och ladugårdsprodukter 1866—1885.

N:r 25. Sammandrag af landtbruksingeniörnas förrättningar 1866—1885.

N:r 26. Bergshandteringen 1866—1885.

N:r 27. Fabriksverksamheten 1866—1885.

N:r 28. Värdet af handelsomsättningen 1866—1885.

N:r 29. Värdet af Sveriges varubyte med främmande länder 1866—1885.

N:r 30. Värdet af Sveriges in- och utförselvaror gruppvis, 1871—1885.

N:r 31. Handelsflottan 1875 och 1885.

N:r 32—33. In- och utgående fartyg med last samt af svenska fartyg inseglade bruttofrakter 1876—1885.

N:r 34—39. Markegångspriset i hvarje län samt medelpriset för riket per kubikfot hvete, råg, korn, hafre, ärter samt per centner smör 1866—1886.

N:r 40. Statens jernvägar 1866—1885.

N:r 41. Telegrafinrättningen 1866—1885.

N:r 42. Posttrafiken 1875—1885.

Sex diagram rörande befolkningsrörelsen, tvångsförsäljningar, skörd, bergsprodukter, in- och utförsel m. m.

Nya lagberedningens förslag till lag angående ändring i vissa delar af strafflagen äfvensom till andra dermed sammanhängande författningar.

Nya lagberedningen, ang. ändring i vissa delar af strafflagen äfvensom i strafflagen för krigsmakten.

Stockholm 1888. 102 sid. 4:o.

Ingår i 1890 bihang 1 saml. 1 afd. 2 band ss. bil. till k. m:ts prop. n:r 21.

Ledamöter: Förre justitierådet L. Annerstedt, ordf., byråchefen K. G. Carlson, landshöfdingen L. V. Lothigius, assessorn Joh. Wold, professorn Johan Hagströmer.

Sekreterare: Herman Billing.

Särskildt yttrande af presidenten K. J. Berg, sid. 101—102.

Förslagen omfatta: 1) lag angående ändring i vissa delar af strafflagen; 2) lag angående ändring i vissa delar af strafflagen för krigsmakten den 7 oktober 1881; 3) förordning angående tillägg till gällande stadganden i afseende å frejdebetyg, som af presterskapet meddelas.

Historik. Genom k. bref den 15 november 1884 anbefaltes nya lagberedningen att efter utarbetande af förslag till förändrade lagbestämmelser i fråga om äkta makars inbördes egendomsförhållanden till behandling företaga frågan om en revision af strafflagens straffbestämmelser. Beredningen, som den 21 december 1886 aflemnade särskildt förslag till lag angående ändring i vissa delar af 7, 10 och 11 kap. strafflagen, (se sid. 471), afgaf ofvanstående betänkande den 30 december 1887.

Öfver beredningens förslag afgafs utlåtande af högsta domstolen den 18 december 1889, hvarvid vissa anmärkningar framställdes mot de båda första förslagen samt det tredje af domstolens samtliga ledamöter helt och hållet afstyrktes. Utlåtandet är bilagdt ofvannämda k. m:ts proposition. Chefen för justitiedepartementet lät med anledning deraf de båda förstnämda förslagen erhålla en i vissa delar ändrad lydelse och föredrogos de omarbetade förslagen den 14 februari 1890. Till riksdagen aflåts k m:ts proposition n:r 21 af samma dag med förslag till lag angående ändring i vissa delar af strafflagen och till lag angående ändring i vissa delar af strafflagen för krigsmakten den 7 oktober 1881.

1888.

Undersökning af Sveriges högre flickskolor. Underdånigt utlåtande afgifvet den 19 januari 1888 af utsedde komiterade. Ang. de högre flickskolorna.

Stockholm 1888. 364 sid. 8:o.

Komiterade: Professor Einar Löfstedt, ordf., friherrinnan S. Adlersparre, f. Leijonhufvud, skolföreståndarinnan Hilda Casselli, rektorn Gustaf Cederschiöld, medicine doktorn A. E. Goldkuhl, kyrkoherden A. N. Hammar.

Reservationer af: Einar Löfstedt, sid. 303—305; Sophie Adlersparre, sid. 306—309; A. E. Goldkuhl, sid. 310—319.

Ur innehållet: Hygieniska förhållanden, sid. 157—239.

Bilagor. I. Några notiser om det svenska flickskoleväsendets utveckling, sid. 325—345.

II. Om vissa för fortsättningsskolan föreslagna ämnen.

Tab. I. Lärotidens längd i de särskilda ämnena samt antalet från undervisningen befriade.

Tab. II. Organisationsförhållanden v. t. 1886 (lärjungeantal, kursernas längd, afgifter, lärarepersonal m. m.)

Genom kungl. bref den 6 november 1885 erhöll komitén i uppdrag att undersöka, huru undervisningen i de enskilda högre skolorna för kvinlig ungdom bedrefves samt hvilka resultat af densamma dittills vunnits. Sedan den genom samma bref utsedde komitéledamoten med. d:r Sigurd Lovén erhållit entledigande, förordnades Goldkuhl i hans ställe. Komitén sammanträdde första gången den 26 november 1885.

Öfver betänkandet afgåfvos följande:

Underdåniga utlåtanden angående af utsedde komiterade verkställd undersökning af Sveriges högre flickskolor, afgifna af direktionen öfver högre lärarinneseminariet, domkapitlen, direktionen öfver Stockholms stads undervisningsverk och medicinalstyrelsen.

Stockholm 1889. 180 sid. 8:o.

Se det vid statsverkspropositionen till 1891 års riksdag fogade protokollet öfver ecklesiastikärenden den 12 januari samma år. Uti propositionen begärdes höjning af anslaget till högre skolor för kvinlig ungdom.

Arbetareförsäkringskomiténs betänkande:

I. *Utlåtande och förslag.* Ang. olycksfallsförsäkring och ålderdomsförsäkring m. m.

1) Skyddsåtgärder. Arbetares olycksfallsförsäkring. Sjöfolks olycksfallsförsäkring. Riksförsäkringsanstalt.

Stockholm 1888. 150 sid. 8:o.

2) Sjömanshusen. Handelsflottans pensionsanstalt.

Stockholm 1888. 80 sid. 8:o.

3) Ålderdomsförsäkring.

Stockholm 1889. 107 sid. 8:o.

4) Sjukkassor.

Stockholm 1889. 62 sid. 8:o.

II. *Öfversigt af lagstiftningen rörande arbetareförsäkring i åtskilliga främmande länder.*

Stockholm 1888. 312 sid. 8:o.

III. *Statistiska undersökningar.*

1) Olycksfall i arbetet.

Stockholm 1888. 125 sid. 8:o.

2) Arbetstid, hygienska förhållanden och skyddsåtgärder i fabriker m. m.

Stockholm 1888. 21 sid. 8:o.

3) Pensionsinrättningar för statens civile betjente, underbefäl och manskap vid armén och flottan samt kommunernas betjente.

Stockholm 1888. 187 sid. 8:o.

4) Sjömanshusen och handelsflottans pensionsanstalt.

Stockholm 1888. 81 sid. 8:o.

5) Fullt försörjda fattighjon, fördelade efter civilstånd, ålder, yrke m. m.

Stockholm 1889. 147 sid. 8:o.

6) Sjuk- och begrafningskassor m. m.

Stockholm 1889. 215 sid. 8:o.

7) Ålders- och civilståndsfördelningen samt dödlighetsförhållandena inom olika yrken.

Stockholm 1889. 116 sid. 8:o.

Komiterade: Landshöfdingen Fredrik Hederstierna, ordf., grosshandlaren Severin Axell, skriftställaren Ernst Beckman, hemmansegaren A. P. Danielson, direktören E. Fränckel, professorn Hugo Gyldén, byråchefen grefve Hugo E. G. Hamilton, skriftställaren A. Hedin, förste aktuarien Otto Printzsköld, metallarbetaren Johannes Svensson.

Sekreterare: Auditören Johan Östberg.

Reservationer (ingå i I: 1—4) af: Hedin, 1, sid. 147—148; Danielson och Fränckel, 1, sid. 149—150; Danielson 1, sid. 150.

Hederstierna, 2, sid. 71; Danielson och Fränckel, 2, sid. 72; Hedin, 2, sid. 73—80.

Hederstierna 3, sid. 91—92; Axell, 3, sid. 93—94; Beckman och Hamilton, 3, sid. 95—98; Fränckel, 3, sid. 99; Gyldén, 3, sid. 100—103; Hedin, 3, sid. 104—107.

Gyldén, 4, sid. 57—60; Hedin, 4, sid. 61—62.

Ur innehållet: Redogörelsen i II för utländsk lagstiftning rörande arbetareförsäkring omfattar: Tyskland, Österrike, Schweiz, Frankrike, Belgien, Italien, England och Danmark.

Å sid. 302—309 finnes införd en litteraturförteckning.

Statistiska tabeller. I III: 1 rörande olycksfall i arbetet:

Litt. A—B. Antal rörelser, angående hvilka uppgift om personalens storlek och inträffade olycksfall under halfåren 1 september 1884—28 februari 1885, 1 mars 1885—31 augusti 1885 från arbetsgifvare infordrats.

Litt. C. Sammanställning af olika uppgifter om antalet arbetare inom olika yrkesgrupper.

Litt. D. Antal arbetare i medeltal i hvarje rörelse m. m. 1 september 1884—31 augusti 1885.

Litt. E. Olycksfallens relativa frekvens inom olika yrken.

Litt. F. De skadade fördelade efter ålder.

Litt. G—H. Antalet olycksfall bland industriella arbetare i Tyskland samt bland arbetare i Österrike—Ungern.

Litt. I—K. Olycksfallen fördelade efter skadans tillkomst samt efter skadans beskaffenhet.

Litt. L—N. Relativa antalet olycksfall med olika slags påföljd enligt arbetsgifvarnes uppgifter för tiden 1 september 1884—31 augusti 1885.

Litt. O. Relativa antalet olycksfall med olika slags påföljd enligt tyska olycksfallsstatistiken af år 1881.

N:r 1—4. Af arbetsgifvare anmälda olycksfall i arbetet under 1 september 1884—31 augusti 1885 fördelade efter de skadades yrke, kön och ålder äfvensom antalet under samma tid sysselsatta arbetare.

N:r 5—13. Af arbetsgifvare anmälda olycksfall i arbetet under 1 september 1884—31 augusti 1885 fördelade efter de skadades yrke och kön samt efter skadans beskaffenhet, tillkomst och påföljd; i olika grupperingar.

N:r 14—18. Motsvarande uppgifter å olycksfall i arbetet anmälda af kommunalnämder å landet och magistrater i städerna.

N:r 19. Sammandrag af anmälningar från arbetsgifvare samt kommunalnämder och magistrater.

N:r 20—24. Af läkare anmälda olycksfall i arbetet efter hvilka vård å sjukhus åtnjutits under nämda tid; motsvarande grupperingar.

N:r 25. Af arbetsgifvare lemnade uppgifter om aflöningar under året 1 september 1884—31 augusti 1885.

I III: 2 rörande arbetstid, hygieniska förhållanden etc.:

N:r 1. Medelarbetstiden för dygn för en och samme arbetare.

N:r 2. Antalet rörelser gruppvis efter arbetstidens längd.

N:r 3. Antal rörelser vid hvilka nattarbete uppgifves förekomma.

N:r 4. Antal rörelser gruppvis efter nattarbetets längd.

N:r 5. Antal rörelser gruppvis efter antalet arbetsnätter.

I III: 3 rörande pensionsinrättningar:

Litt. A. Antalet af statens civile betjente som ega pensionsrätt å allmänna indragningsstaten jemte deras kontanta aflöningsförmåner år 1885.

Litt. B. Aflöningsstat för öfver- och underbetjente vid tullverket år 1885.

Litt. C. Antalet betjente vid statens jernvägstrafik samt deras årsarvoden enligt 1885 års stat.

Litt. D. Pensionsbelopp för betjente vid statens jernvägstrafik, deras enkor och barn samt årsafgifterna till pensionsinrättningarna.

Litt. E. Underbefälets vid armén pensionsförmåner år 1884.

Litt. F. Vid regementen och kårer befintliga pensionskassor för underofficerare och manskap, samt kassornas ställning och verksamhet 1884.

Litt. G. Antalet och beloppet af de pensioner som år 1884 utdelades från dessa kassor till särskilda klasser af pensionstagare.

I III: 4 angående sjömanshusen och handelsflottans pensionsanstalt:

N:o 1. Antalet och drägtigheten af de till in- och utrikes sjöfart begagnade fartyg åren 1865—1886.

N:r 2—3. Antalet vid sjömanshusen inskrifne sjömän år 1884 efter olika grupperingar.

N:r 4. Antalet vid de särskilda sjömanshusen inskrifne sjömän påmönstrade till inrikes sjöfart 1872—1886.

N:r 5. Antalet vid de särskilda sjömanshusen inskrifne sjömän använda till utrikes sjöfart 1872—1886.

N:r 6. Antalet vid de särskilda sjömanshusen inskrifna sjömän påmönstrade till eller afmönstrade efter utrikes sjöfart år 1884.

N:r 7—8. Rörande de från de särskilda sjömanshusen år 1884 utdelade årsunderstöden.

N:r 9. Till de särskilda sjömanshusen år 1884 inkomna ansökningar om årsunderstöd.

N:r 10. Sjömanshusens inkomster och utgifter m. m. år 1884.

N:r 11. Öfversigt af sjömanshusens verksamhet år 1884.

N:r 12. Inkomster och utgifter m. m. i handelsflottans pensionsanstalt åren 1869—1887.

N:r 13—15. De vid slutet af åren 1869—1887 befintliga pensionstagare i handelsflottans pensionsanstalt; antal och ålder.

I III: 5. Rörande fattighjon:

Litt. A. Sammanställning af antalet försörjningstagare år 1885 enligt uppgifterna till komitén och enligt statistiska centralbyråns fattigvårdsstatistik för samma år.

Litt. B. Antalet nytillkomne samt befintlige försörjningstagare på 10,000 innebyggare inom olika åldersgrupper.

Litt. C. Fördelning af försörjningstagarne efter ålder vid full försörjnings beviljande.

Litt. D—E. Fördelning ålders- och yrkesvis efter längden af försörjningstiden.

Litt. F. Beräkning af folkmängdens å landsbygderna och i städerna fördelning efter kön, ålder och civilstånd vid 1885 års slut.

Litt. G. Relativa antalet nytillkomna och befintliga försörjningstagare äfvensom aflidna inom olika ålders- och civilståndsgrupper.

Litt. H. Enkornas fördelning i grupper efter tiden från mannens död till mottagandet af full försörjning.

Litt. I. Relativa antalet befintliga och nytillkomna försörjningstagare öfver 15 år, fördelade efter kön och civilstånd samt på landsbygd och i städer.

Litt. K. Relativa antalet befintliga och nytillkomna försörjningshjon öfver 25 år inom olika åldrar och kön på landsbygden och i städerna.

Litt. L. Antalet uppgifna fall af sinnessjukdom, förståndslöhet, vanförhet eller allmän sjuklighet jämfördt med hela antalet försörjningstagare öfver 18 år.

N:r 1. Allmän öfversigt öfver hela antalet fullt försörjda understödstagare.

N:r 2. Antalet fullt försörjda understödstagare jemfördt med folkmängden länsvis.

N:r 3. De fullt försörjda understödstagarnes yrkesfördelning, jemförd med hela befolkningens fördelning efter yrken.

N:r 4. Antalet fullt försörjda understödstagare, jemfördt med folkmängden åldersvis.

N:r 5—10. Antalet fullt försörjda understödstagare fördelade efter: ålder och civilstånd; yrke, kön och boningsort; yrke, ålder öfver eller under 18 år samt de kvinliga understödstagarne efter utöfvande af eget yrke eller icke; yrke och civilstånd; kön, hufvudgrupper af yrke och i femåriga åldersgrupper; speciella yrken och i tioåriga åldersgrupper.

N:r 11. Antalet fullt försörjda understödstagare 25 år och deröfver fördelade efter yrke, ålder och civilstånd.

N:r 12. Antalet fullt försörjda understödstagare fördelade efter ålder och yrke, relativa tal.

N:r 13—15. Antalet fullt försörjda understödstagare fördelade efter ålder då full försörjning beviljades samt efter yrke och kön.

N:r 16. Årliga kontingenten af nya försörjningstagare fördelade efter yrke, kön, ålder och civilstånd.

N:r 17. Den gångna medelförsörjningstiden.

N:r 18. Försörjningstagarne fördelade i grupper efter längden af den gångna försörjningstiden.

N:r 19. Vuxna försörjningstagare öfver 18 år som åtnjutit understöd före den fulla försörjningen.

N:r 20. Enkornas ålder vid äktenskapets upplösning.

N:r 21. Uppgifna fall af kropps- och själslyten.

I III: 6. Rörande sjuk- och begrafningskassor m. m.:

Litt. A—C. Fördelning af kassorna efter stiftelseår, länsvis och i städerna.

Litt. D. Fördelning af kassorna efter medlemmarnes antal.

Litt. E. Antal medlemmar i sjuk- och begrafningskassorna inom de olika länen i och för sig och i förhållande till folkmängden.

Litt. F. Antal medlemmar i städernas kassor för sjuk- och begrafningshjelp.

Litt. G. Kassorna fördelade efter medlemmarnes kön.

Litt. H. Sjuk- och begrafningskassorna för fabriks- och handtverksarbetare fördelade efter olika yrkesgrenar samt förhållandet mellan kassadelegare och hela antalet yrkesarbetare.

Litt. I. Tid som måste förflyta efter inträde i kassan innan delegare erhåller rätt till sjukhjelp.

Litt. K. Fördelning af hjelpkassorna och deras medlemmar efter den tidslängd från sjukdomens början, under hvilken ingen sjukhjelp lemnas.

Litt. L. Hjelpkassorna och deras medlemmar fördelade efter högsta antalet veckor, hvarunder sjukhjelp ett och samma år utgår.

Litt. M. Sjuklighet och dödlighet bland manlige delegare i kassor för fabriks- och handtverksarbetare år 1884.

Litt. N—O. Fördelning af kassorna och deras medlemmar efter sjukhjelpens samt efter begrafningshjelpens storlek.

Litt. P—R. Fördelning af kassorna och deras medlemmar efter afgifternas storlek och sättet för deras utgående.

Litt. S. Sättet för placeringen af kassornas medel.

N:r 1—4. Öfversigten öfver de på sjelfhjelp grundade sjuk- och begrafningskassorna år 1884.

N:r 5. På sjelfhjelp grundade pensions- och likartade understödskassor, som ej tillika lemna sjuk- eller begrafningshjelp, år 1884.

I III: 7. Rörande ålders- och civilståndsfördelningen samt dödlighetsförhållandena inom olika yrken:

Litt. A. Åldersfördelningen inom befolkningen öfver 15 år samt bland yrkesutöfvare inom industrien, handeln, sjöfarten samt jernvägs., post- och telegrafväsendet.

Litt. B. Medelåldern bland yrkesutöfvare inom industrien, handeln, sjöfarten samt jernvägs-, post och telegrafväsendet.

Litt. C. Civilståndsfördelningen inom befolkningen öfver 15 år samt bland yrkesutöfvare etc.

Litt. D. Relativa antalet aflidna inom olika åldrar och civilstånd bland den vuxna befolkningen 1879—1882.

Litt. E. Dödlighets- och lifslängdsförhållandena inom olika grupper af industrien.

Litt. F. Antalet aflidna med känd dödsorsak inom olika åldrar fördelade efter dödsorsaken.

N:r 1. Antalet yrkesutöfvare (utom ståndspersoner) inom industrien, handeln, sjöfarten m. m. vid slutet af år 1880 fördelade efter ålder och civilstånd äfvensom antalet aflidna under åren 1879—1882.

N:r 2. Relativa antalet aflidna inom olika yrken 1879—1882.

N:r 3. Antalet kvarlefvande vid olika åldrar af 1,000 15-åringar inom olika yrken.

N.r 4. Antalet kvarlefvande vid åldern 60 år af 1,000 yrkesutöfvare inom olika yrken vid olika åldrar.

N:r 5—6. Den återstående medellifslängden och den sannolika dito inom olika yrken.

N:r 7—10. Under åren 1879—1882 aflidna arbetare och dylika, fördelade efter dödsorsak och ålder och yrke.

Afgifna författningsförslag uti I: 1. 1) Förslag till lag om åtgärder för skyddande af arbetares lif och helsa i arbetet jemte förslag till ändringar i byggnadsstadgan för rikets städer den 8 maj 1874; 2) Förslag till lag om försäkring för olycksfall i arbetet; 3) Förslag till lag om sjöfolks försäkring för olycksfall i tjensten; 4) Förslag till förordning angående riksförsäkringsanstalten.

Uti I: 2. 1) Förslag till ändringar i reglementet för sjömanshusen i riket den 4 mars 1870; 2) Förslag till ändringar i reglementet för handelsflottans pensionsanstalt den 29 januari 1864.

Uti I: 3. Förslag till lag om ålderdomsförsäkring, två alternativa förslag.

Uti I: 4. Förslag till lag om sjukkassor.

Historik. Med anledning af en af ledamoten i andra kammaren A. Hedin väckt motion anhöll riksdagen uti skrifvelsen n:r 49 den 11 maj 1884, att k. m:t täcktes låta utreda om och i hvad mån åtgärder kunde finnas lämpliga för ordnandet af förhållandet mellan arbetsgifvare och arbetare beträffande möjliga olycksfall i arbetet äfvensom för beredande af ålderdomsförsäkring åt arbetare och med dem jemförliga personer samt derefter göra de framställningar till riksdagen eller vidtaga de anordningar i öfrigt till hvilka förhållandena kunde föranleda. K. m:t förordnade den 3 oktober 1884 en komité med uppdrag att verkställa den af riksdagen äskade utredning och derefter afgifva de förslag hvartill densamma gåfve anledning

Af de ursprungligen förordnade komiterade entledigades före komiténs sammanträdande professorn G. Mittag-Leffler och snickaren F. Widell och efterträddes af Gyldén och Svensson. Senare entledigades vid skilda tillfällen grosshandlaren L. O. Smith och efterträddes af Hamilton samt disponenten O. V. Odelberg.

Komiténs sammanträden började den 4 november 1884. De i I: 1 och I: 2 ingående förslag afgåfvos den 28 juli och den 5 dec: 1888.

De i I: 3 och I: 4 afgåfvos den 15 maj och den 24 oktober 1889.

Öfver komiténs förslag angående *skyddande af arbetares lif och helsa i arbetet* afgåfvos utlåtanden af kommerskollegium, som dessförinnan lemnat samtliga länsstyrelser, fullmäktige i jernkontoret, svenska ingeniörsföreningen, sågverks- och trävaruexportföreningen och öfriga förefintliga föreningar af näringsidkare samt andra för ämnet intresserade tillfälle att yttra sig, äfvensom af medicinalstyrelsen och tekniska högskolan. Dessa utlåtanden äro tryckta som bilagor till nedannämda k m:ts proposition i ämnet under följande titel:

Kommerskollegiets, medicinalstyrelsens och tekniska högskolans underdåniga utlåtanden i anledning af arbetareförsäkringskomiténs förslag till förordning om åtgärder för skyddande af arbetares lif och helsa i arbetet.

Stockholm 1888. 38 sid. 4:o.

Med ledning af hvad sålunda förekommit utarbetades inom civildepartementet ett förslag till författning i ämnet, hvarvid de bestämmelser, hvilkas bedömande förutsatte tekniska insigter underkastades granskning af särskildt tillkallade sakkunnige. Öfver det sålunda uppgjorda förslaget till förordning om åtgärder för skyddande af arbetares lif och helsa i arbetet lät k. m:t inhemta riksdagens yttrande genom k. propositionen (n:r 5) af den 12 januari 1889. Riksdagens beslut se riksdagens skrifvelse n:r 33 af den 13 mars 1889. Den 10 maj 1889 utfärdades lag angående skydd mot yrkesfara.

Angående förslaget om *arbetares olycksfallsförsäkring* afgafs utlåtande af kommerskollegium, hvarjemte öfverståthållareembetet, k. m:ts befallningshafvande, fullmäktige i jernkontoret och svenska ingeniörföreningen m. fl. yttrade sig.

Kollegiets utlåtande är tryckt under följande titel:

Kongl. kommerskollegii den 5 januari 1889 afgifna underdåniga utlåtande angående arbetareförsäkringskomiténs förslag till la-

gar om försäkring för olycksfall i arbetet och om sjöfolks försäkring för olycksfall i tjensten.

Stockholm 1889.

Med ledning af komiterades förslag och de afgifna yttrandena upprättades i civildepartementet ett nytt förslag till författning rörande försäkring för olycksfall i arbetet, hvilket öfverlemnades till inhemtande af riksdagens yttrande genom k. proposition (n:r 40) af den 12 mars 1890. Genom k. proposition (n:r 41) af samma dag begärdes ett ordinarie anslag till en riksförsäkringsanstalt. Riksdagen afslog de båda k. propositionerna (se riksdagens skrifvelser n:r 73 och 74 af den 15 maj).

Till 1891 års riksdag afgåfvos k. m:ts propositioner n:r 23 af den 31 januari samma år med förslag till lag rörande försäkring för olycksfall i arbetet (högsta domstolens utlåtande den 17 december 1890 bifogadt), n:r 24 samma dag med förslag till lag om sjukkassor (högsta domstolens utlåtande bifogadt; utlåtande af kommerskollegium äfven afgifvet) samt n:r 25 angående medel till en riksförsäkringsanstalt och till sjukkasseväsendets befrämjande. Riksdagen afslog den förstnämda propositionen, biföll den andra med vissa ändringar; dess beslut rörande den tredje propositionen se dess skrifvelse n:r 85 den 13 maj 1891.

Arbetareförsäkringskomiténs promemorier.

1. *Arbetareförsäkringen i Frankrike.*

Arbetareförsäkringskomiténs promemorier.

Upsala 1885. 88 sid. 8:o.

2. *Arbetareförsäkringen i Tyskland och Österrike.*

Stockholm 1885. 209 sid. 8:o.

Nya lagberedningens utlåtande med anledning af riksdagens skrifvelse n:r 27 den 7 april 1888 angående ändring af 3 kap. 10 § strafflagen.

Nya lagberedningen, ang. ifrågasatt ändring af 3 kap. 10 § strafflagen.

Tryckt i Nytt juridiskt arkiv, afdelning II 1888 n:r 6 sid. 66—67.

Betänkande afgifvet den 1 oktober 1888 af komitén för revision af statens jernvägstaxa.

Ang. revision af statens jernvägstaxa och inrättande af ett s. k. jernvägsråd.

Stockholm 1888. 46 sid. 4:o.

Komiterade: Kammarherren grefve Gustaf Sparre, ordf., verkställande direktören vid Köping—Hults jernväg Marcus Agrelius, öfverdirektören M. Hahr, hemmansegaren Lasse Jönsson i Sandby, bruksegaren Chr. Lundeberg, majoren A. G. Svedelius, grosshandlaren Carl Swartz, godsegaren Hugo Tamm, trafikchefen Vict. Valdenström.

Sekreterare: Th. Meyer.

Reservation af Lasse Jönsson, sid. 32—33.

Bilagor. Litt. A. Förslag till taxa för transporter å statens jernvägar, jemte tariffer och godsindelning.

Litt. B. Normaltariff för statsjernvägarnes fraktgodstaxa.

Litt. C. Tabell utvisande de reducerade väglängder i förhållande till hvilka transportafgifterna för samtrafikgods skola delas.

Litt. D. Redogörelse för jernbanerådsinstitutionen i Tyskland, Österrike-Ungern, Danmark.

Litt. E. Tabell rörande statsbanornas ränteafkastning, utgifter och inkomster etc.

Ur innehållet: Historik rörande frågan om revision af statens jernvägstaxa.

Förutom taxeförslaget omfattar komiténs betänkande äfven förslag om inrättande af ett s. k. jernvägsråd.

Historik. Genom k. skrifvelse den 9 september 1887 tillsatte k. m:t en komité med uppdrag att, efter utredning af verkningarna utaf de under senare tider vidtagna fraktnedsättningar vid statens jernvägar och efter revision af gällande taxa för transporter å dessa jernvägar, föreslå de hufvudgrunder, som, med hänsyn till såväl trafikanternas intressen som den afkastningsförmåga statsjernvägarne skäligen borde ega samt öfriga intressen som berördes af fraktsatserna, borde vid trafiktaxans upprättande genomföras.

Ang. ordnande af statens upphandlings- och entreprenadväsende.

Betänkande och förslag angående ordnande af statens upphandlings- och entreprenadväsende, afgifna den 6 oktober 1888 af den enligt nådigt bref den 27 juni 1887 förordnade komité.

Stockholm 1888. VI+218 sid. 4:o.

Komiterade: Generalmajoren friherre G. O. Peyron, ordf., öfverdirektören friherre K. U:son Sparre, amiralitetsrådet J. E. Dahlin, kamreraren Joh. Robbert, civilingeniören J. H. G. Fredholm.

Sekreterare: C. H. Weidenhielm, vice häradshöfding.

Reservation af Fredholm, sid. 179—213.

Ur innehållet: Öfversigt öfver tillvägagående vid ombesörjande af leveranser och arbeten för det allmännas behof inom Tyskland, Österrike, Frankrike och Belgien, England, Danmark och Norge, sid. 1—27.

Redogörelse för tillvägagående vid ombesörjande af leveranser och arbeten för svenska statens behof samt vid försäljning af staten tillhörig lös egendom, sid. 28—78.

Yttranden af centrala förvaltningsmyndigheter angående de grundsatser som borde tillämpas vid anskaffningar för det allmänna, sid. 79—84.

Historik rörande behandlingen af frågan om nya föreskrifter i ämnet, sid. 84—90.

Komiterades förslag utgjordes af: Förslag till förordningar angående 1) leveranser och arbeten för statens behof; 2) besigtning af leveranser och arbeten för statens behof; 3) försäljning af staten tillhörigt gods.

Historik. Genom k. bref den 27 juni 1887 uppdrog k. m:t åt en komité att utarbeta förslag till ändrade föreskrifter rörande upphandlingar och entreprenader. Ursprungliga ordföranden generalintendenten friherre N. A. Hj. Palmstierna afgick från denna befattning i följd af sin utnämning till statsråd och efterträddes af Peyron. Komiterade sammanträdde den 12 september 1887. Se vidare 1889 och 1893.

Förslag till förordning angående försäljning och tillverkning af margarin. *Ang. försäljning och tillverkning af margarin.*

Stockholm 1888. 13 sid. 8:o.

Komiterade: Generaldirektören Aug. Almén, f. d. löjtnanten Nils von Hofsten, godsegaren Hugo Tamm, professorn H. L. O. Winberg.

Särskilda yttranden af H. L. O. Winberg och N. von Hofsten (bil. A) sid. 11—12 samt af Aug. Almén och Hugo Tamm, sid. 12—13.

Historik. Ofvannämda personer hade af statsrådet och chefen för k. civildepartementet tillkallats för att inom nämda departement såsom sakkunnige biträda vid omarbetning af lagstiftningen angående margarin. Deras förslag afgafs den 24 november 1888. K. förordning den 11 oktober 1889.

Utlåtande angående ifrågasatt nedsättning af fyr- och båkafgiften. *Ang. nedsättning af fyr- och båkafgiften.*

Komiterade se sid. 513; utlåtandet afgafs den 13 december 1888.

Tullkomiténs underdåniga betänkande angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden med förslag till ändringar uti nu gällande förordningar derom. *Ang. Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.*

Stockholm 1889. 58 sid. 4:o.

Reservationer af: E. G. Boström, sid. 39—46; A. P. Danielson, sid. 46; Knut Styffe, sid. 47—58.

Ur innehållet: Historik öfver lagstiftningen etc. rörande Sveriges och Norges ömsesidiga handelsförhållanden, sid. 2—6.

Komiterade se sid. 518. Betänkandet afgafs den 22 december 1888, öfver detsamma afläts den 2 april 1889 gemensamt utlåtande af kommerskollegium och generaltullstyrelsen, hvilket trycktes under följande titel:

Kongl. maj:ts och rikets kommersekollegii och kongl. generaltullstyrelsens underdåniga utlåtande öfver tullkomiténs underdåniga betänkande angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

Stockholm 1889.

Vid 1890 års riksdag afläts k. m:ts proposition (n:r 23) af den 21 februari 1890 med förslag till förnyad förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

Ang. reglemente för sjukvården i fält.

Förslag till reglemente för sjukvården i fält.

Komiterade: Generalintendenten frih. N. A. H. Palmstierna, ordf., öfverfältläkaren E. M. Edholm, öfversten C. B. Munch, regementsläkaren G. J. A. Dunér.

Sekreterare: kaptenen C. O. Nordensvan.

Komiterade tillförordnades genom k. bref den 13 oktober (g. o. n:r 869 d. 16 oktober) 1886. Betänkandet afgafs den 6 mars 1888.

Förslaget fastställdes den 26 oktober 1888 och trycktes 1889. (Stockholm 327 sid. 8:o.)

Ang. reglementet för navigationsskolor.

Navigationsskolekomitén: Förslag till ändringar i gällande reglemente för rikets navigationsskolor.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 6 juni 1890.

Komiterade: Kommendörkaptenen friherre Viktor af Klint, ordf., professorn Per Gustaf Rosén, kaptenen Julius Magnus Lagervall.

Reservationer af Klint, Rosén och Lagervall.

Bilagor. Förslag till stat för framtiden och under öfvergångstiden. Antalet elever vid navigationsskolorna i riket 1867—1888.

Komiterade tillförordnades den 17 september 1888, betänkandet afgafs den 22 december samma år; utlåtande af marinförvaltningen den 12 mars 1889. Nytt reglemente fastställdes af k. m:t den 6 juni 1890.

Ang. tjenstgöringsreglemente för armén.

Förslag till tjenstgöringsreglemente för armén.

Förvaras i manuskript jemte protokoll etc. i krigsarkivet.

Komiterade: Generallöjtnanten grefve Sven Lagerberg, ordf., generalmajoren grefve Malcolm Valter Hamilton, öfverstarne H. O. E. d'Ailly, E. J. Breitholtz, öfverstlöjtnanterna E. F. von de Lancken och J. Crusebjörn, majorerna Chr. F. Bibau och R. von Koch, kaptenen vid generalstaben Axel von Matern.

Sekreterare: Löjtnanten vid generalstaben J. A. M. Blomstedt.

Se betänkandet af den 16 februari 1885 (se *Tillägg*). Komiterade tillförordnades den 13 oktober 1886. Som sekreterare tjenstgjorde i början Crusebjörn och von Matern.

Betänkandet afgafs den 22 december 1888. Den 12 april 1889 stadfästes reglementet, som är tryckt samma år (Stockholm 8:o).

Genom generalorder n:r 1083 den 7 november 1887 hade ordföranden och öfverstlöjtnanten von der Lancken befalts att med biträde af sekreteraren utarbeta förslag till de ändringar i förslaget, som ansåges erforderliga för åstadkommande af öfverensstämmelse mellan reglementsförslagen och disciplinstadgan. Genom generalorder (n:r 1113) den 16 samma månad befaltes samme personer att inkomma med förslag till föreskrifter i händelse af afskaffandet af krigsmannaeder.

Förslag till normalplan för undervisningen i folkskolor och småskolor. *Ang. normalplan för folkskolor.*

Komiterade: Seminarierektorn Chr. L. Anjou, ordf., kyrkoherden N. J. O. H. Lindström, seminarierektorn C. V. Kastman, folkskoleinspektören Ivar Lyttkens, skolläraren i Vermland Albin Blom.

Komiterade tillförordnades den 31 maj 1888. Betänkandet anmältes den 24 maj 1889. Normalplanen fastställdes och trycktes samma år.

Bibelkommissionen: Skrifvelse med förslag till reviderad öfversättning af psaltaren. *Ang. ny öfversättning af psaltaren.*

Skrifvelsen utgör bilaga till k. m:ts skrifvelse n:r 6 till 1888 års kyrkomöte. Öfversättningen trycktes Stockholm 1887.

Ledamöter: Erkebiskopen A. N. Sundberg, ordf., professorerna Esaias Tegnér och V. Rudin, lektorn John Personne.

Sedan den af k. m:t i enlighet med 1883 års kyrkomötes begäran godkända nya öfversättningen af nya testamentet blifvit från trycket utgifven, uppdrog k. m:t i skrifvelse den 25 april 1884 den 1878 års kyrkomöte begärda ytterligare revisionen af den senaste proföfversättningen af gamla testamentet åt ofvannämde Sundberg, Tegnér och Rudin samt professorn Martin Johanson. Efter den senares entledigande förordnades Personne. Tillika förordnades en granskningsnämd bestående af biskoparne L. Landgren och P. Sjöbring samt pastor primarius F. A. Fehr. I stället för Landgren inträdde 1885 biskopen C. H. Rundgren. Äfven Fehr entledigades senare.

Den 4 juli 1888 aflemnade bibelkommissionen till k. m:t en reviderad öfversättning af psaltaren i två olika upplagor. Se vidare kyrkomötets skrifvelse n:r 17 den 29 september 1888.

1889.

Tullkomitén:

Ang. Sveriges anslutning till s. k. sockerkonventionen.

1. *Utlåtande den 24 januari 1889 rörande gjord framställning om Sverges anslutning till konventionen om afskaffande af exportpremier vid utförsel af socker.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver finansärenden den 1 februari 1889.

Komiterade etc. Se sid. 518.

Utlåtandet afgafs i anledning af engelska beskickningens förnynde framställning att Sverige måtte för sin del biträda den i London den 30 augusti 1888 afslutade s. k. sockerkonventionen. Komiterade afstyrkte ett bifall till den gjorda framställningen och k. m:t gillade komiterades hemställan.

Ang. jemkningar i tulltaxan.

2. *Utlåtande den 1 mars 1889 med förslag till vissa jemkningar i tulltaxans bestämmelser.*

Häröfver gemensamt utlåtande af kommerskollegium och generaltullstyrelsen den 12 mars; lemnades till bevillningsutskottet.

Ang. tullsatser å barlastjern.

3. *Samma dag angående de af riksdagen beslutade tullsatser å barlastjern samt skrotgjutgods.*

Gemensamt utlåtande den 19 mars af kommerskollegium och generaltullstyrelsen. Anmältes den 5 april 1889; öfverlemnades till bevillningsutskottet.

Ang lättnader åt sjöfartsnäringen genom tullrestitutioner.

4. *Tullkomiténs underdåniga utlåtande i anledning af väckta förslag att genom tullrestitutioner bereda lättnader åt sjöfartsnäringen.*

Stockholm 1889. 22 sid. 4:o.

Reservation af: Axel Eklund och K. Styffe, sid. 20—22.

Genom remiss den 12 oktober 1888 öfverlemnades till komitén de utlåtanden och yttranden angående sjöfartsnäringens tillstånd, medlen att upphjelpa densamma, som med anledning af riksdagens skrifvelse n:r 85 den 14 maj 1888 i ämnet afgifvits af kommerskollegium den 21 september 1888 (tryckt såsom bilaga till Sjöfartsnäringskomiténs betänkande den 12 september 1890), åtskilliga handels- och sjöfartsnämder, skeppsredare m. fl., med uppdrag åt komitén att då bland ifrågasatta lättnader för sjöfartsnäringen från många håll föreslagits tullrestitutioner taga det ärendet i öfvervägande vid fullgö-

randet af det komitén förut meddelade uppdrag. Utlåtandet afgafs den 9 april 1889. Häröfver afgafs utlåtande af kommerskollegium och generaltullstyrelsen den 22 oktober 1889, hvilket utlåtande är tryckt såsom bilaga till Sjöfartsnäringskomiténs betänkande den 12 september 1890.

Utlåtanden af arbetarförsäkringskomitén. *Ang. ålderdomsförsäkring och sjukkassor.*

Se sid. 485—492.

Förslag till förändringar i afgifna författningsförslag rörande entreprenader och upphandlingar. *Ang. entreprenader och upphandlingar.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 10 maj 1889.

Komiterade: Generalmajoren friherre G. O. Peyron, ordf., amiralitetskammarrådet J. E. Dahlin, öfverdirektören friherre K. U:son Sparre.

Öfver de afgifna författningsförslagen (se 1888 sid. 495) hade inkommit utlåtanden från fängvårdsstyrelsen, arméförvaltningen, marinförvaltningen, lots-, jernvägs-, post-, telegraf-, tull- och medicinalstyrelserna samt öfverintendentsembetet, hvarefter komiterade fingo den 1 februari 1889 i uppdrag att med anledning af dessa utlåtanden inkomma med förslag till ändringar i författningsförslagen. Förslaget afgafs den 15 mars 1889. Den 10 maj 1889 utfärdades kungörelse i ämnet. Se vidare 1893.

Underdåniga förslag och betänkanden, afgifna den 2 juli 1889 af den för utredning angående undervisnings-, examens- och studieväsendet inom de filosofiska fakulteterna vid universiteten Upsala och Lund den 18 juni 1888 i nåder förordnade komité. *Ang. undervisningsexamens och studieväsendet inom de fil. fakulteterna i Upsala och Lund.*

Stockholm 1889. 247 sid 8:o.

Komiterade: Professorn C. Y. Sahlin, ordf., riksarkivarien C. T. Odhner, professorerna Axel Möller, Chr. Cavallin och Th. M. Fries, akademiadjunkten P. A. Geijer (äfven sekreterare).

Reservationer af: Sahlin, sid. 139—142; Odhner, sid. 143—146; Möller, s. 147; särskildt anförande af Cavallin, sid. 148—153; Fries, sid. 154—217; Geijer, sid. 218—237.

Bilaga. A. Jämförande öfversigt af de vigtigaste bestämmelserna angående lärareexamina i Norge, Finland, Danmark, Frankrike, Tyskland och Österrike (författad af P. A. Geijer), sid. 238—247.

Genom k. skrifvelse den 18 juni 1888 förordnades komitén med uppdrag att verkställa utredning angående undervisnings-, examens- och studieväsen-

dets inom de filosofiska fakulteterna vid universiteten i Upsala och Lund. Komitén sammanträdde den 20 augusti samma år. Komiterades förslag innefatta stadgar för filosofie kandidat- och licentiatexamina samt för teol. filosofisk, juridisk filosofisk och medicinsk filosofisk examen äfvensom ändringar i universitetsstatuterna af den 10 januari 1876.

Öfver betänkandet afgifna utlåtanden se:

Utlåtande af fakulteter och sektioner, samt det större konsistoriet vid universitetet i Upsala angående den s. k. universitetskomiténs förslag och betänkande.

Upsala 1889. 8:o.

Utlåtanden rörande ifrågasatta ändringar i undervisnings-examens- och studieväsendet inom de filosofiska fakulteterna vid universiteten i Upsala och Lund, afgifna af akademiska myndigheter i Lund, karolinska institutets lärarekollegium, kanslersembetet för universiteten samt domkapitlet och skoldirektioner.

Stockholm 1890. 8:o.

Den 17 april 1891 utfärdades stadga angående filosofie kandidat- och licentiatexamina.

Fältförvaltnings- och etappreglementskomitén:

Ang. rekvisitionslag.

1. *Utlåtande öfver förslag till lag angående skyldighet för enskilde att fullgöra rekvisitioner för krigsbehof.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 18 januari 1895.

Ang. fördelningsintendenter.

2. *Förslag angående fördelningsintendenters verksamhet i fred.*

Komiterade: Se 1892.

Förslagen afgåfvos den 22 oktober och i november 1889. Det förstnämda anmältes den 24 januari 1890 i sammanhang med frågan om grundlagsförändringar. Den 10 maj 1892 afgåfvo komiterade förslag till ändringar i lagförslaget. Se äfven k. m:ts proposition n:r 28 den 18 januari 1895.

Förslaget angående fördelningsintendenter anmältes den 11 januari 1890.

Ang. vissa frågor rör. jordbruksfastighetskrediten.

Betänkande och förslag afgifna den 9 november 1889 af den för utredning af vissa frågor rörande jordbruksfastighetskrediten tillsatta komité.

Stockholm 1889. 61 sid. 4:o.

Komiterade: Godsegaren Magnus Hallenborg, ordf., godsegaren Er. Gust. Boström, godsegaren Edv. Sederholm, bankinspektören Rob. Benckert, bankdirektören J. H. Palme.

Sekreterare: Aug. Wall, v. häradshöfding.

Reservation af: Hallenborg, sid. 22.

Med betänkandet följa förslag 1) till ändring af stadgarne för Sveriges allmänna hypoteksbank, sådana de lyda enligt k. förordningen den 26 april 1861 samt k. kungörelserna den 5 oktober 1866 den 23 maj 1879 och den 13 juli 1887; 2) till ändring i grunderna för hypoteksföreningars bildande och verksamhet, sådana de finnas stadgade i k. förordningen den 26 april 1861 samt kungl. kungörelserna den 5 oktober 1866, den 29 maj 1874, den 23 maj 1879 och den 13 juli 1889.

Historik. K. m:t tillförordnade den 5 april 1889 en komité med uppdrag att afgifva yttrande öfver väckta förslag om nedsättning af stadgade minsta årliga amorteringsbeloppet för hypotekslån och om rätt för delegare i hypoteksförening att i mån af hypotekslåns amortering återbekomma motsvarande inteckningssäkerhet samt undersöka, om genom ändring i gällande författningar angående allmänna hypoteksbanken och hypoteksföreningarna eller på annat sätt tillfälle kunde beredas jordegare att erhålla mindre betungande lånevilkor, samt till k. m:t inkomma med de förslag hvartill uppdraget kunde föranleda. Till ordförande förordnades ursprungligen öfverstekammarjunkaren friherre Åkerhielm, hvilken emellertid vid sin utnämning till statsminister entledigades, då Hallenborg förordnades som ordförande och Palme inträdde som ledamot.

Öfver betänkandet afgåfvos utlåtanden af styrelsen öfver allmänna hypoteksbanken och af fullmäktige i riksgäldskontoret. K. m:ts proposition (n:r 37) af den 12 mars 1890 med förslag till förnyade förordningar angående Sveriges allmänna hypoteksbank och angående de allmänna grunder, som vid hypoteksföreningars bildande och framtida verksamhet skola till efterrättelse lända.

Nya lagberedningens förslag till lag angående bevisning inför rätta äfvensom till andra dermed sammanhängande författningar.

Nya lagberedningen, ang. bevisning inför rätta.

Stockholm 1890. 193 sid. 4:o.

Ingår i 1893 års bihang 2 saml. 2 afd.

Ledamöter: F. d. justitierådet L. Annerstedt, ordf., justitierådet K. G Carlson, revisionssekreteraren professorn Ivar Afzelius, assessorn Johan Wold, häradshöfdingen J. G. Horney.

Särskilda yttranden af: Annerstedt, sid. 140—143; Carlson, sid. 144—149; Afzelius, sid. 150—159; Wold, sid 160—186; presidenten K. J. Berg, sid. 187—193.

Nya lagberedningens författningsförslag utgöras af förslag till: 1) Lag angående bevisning inför rätta; 2) lag angående ändrad lydelse af 5 kap. 1 § ärfdabalken; 3) lag angående ändring i 14 kap. jordabalken; 4) lag angående ändring i förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar den 4 maj 1855.

Historik. Genom k. bref den 28 oktober 1887 anbefaltes nya lagberedningen att sedan revisionen af strafflagens straffbestämmelser blifvit afslutad med hufvudsaklig ledning af de grundsatser som omfattats af förstärkta lagberedningens flertal utarbeta förslag till lag angående bevisning inför rätta.

Beredningens betänkande afgafs den 14 december 1889. K. m:ts proposition n:r 3 den 12 januari 1893 med förslag till lag angående bevisning inför rätta etc.; (högsta domstolens utlåtande den 2 maj 1892 bifogadt).

Ang. mantalsskrifning.

Förslag till förordning angående mantalsskrifning, utarbetadt inom kongl. finansdepartementet.

Stockholm 1890. 58+30 opag. sid. 4:o.

Ingår i 1894 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Landskamreraren Joh. Malmberg, häradsskrifvaren Fredr. Aug. Lind, riksdagsmannen, hemmansegaren Carl Persson i Stallerhult.

Sekreterare: v. häradshöfdingen Sven Gyllensvärd.

Bilagor. Hvarjehanda formulär.

I skrifvelse n:r 14 den 12 mars 1889 anhöll riksdagen under åberopande af sin skrifvelse n:r 6 den 24 mars 1871 att k. m:t måtte låta utarbeta och om möjligt till nästa riksdag framlägga förslag till ny författning angående mantals- och skattskrifningarnas förrättande. Vid föredragning af skrifvelsen den 5 april samma år bemyndigade k. m:t chefen för finansdepartementet att för utarbetande inom finansdepartementet af ett dylikt förslag tillkalla sakkunniga biträden. Komiterade, som mottogo sitt uppdrag den 17 augusti samma år, sammanträdde den 2 september och afgåfvo sitt betänkande den 14 december samma år. Öfver detsamma afgåfvos i ofvannämda bihang intagna yttranden af kyrkoskrifningskomitén den 22 november 1890 (se detta) och af statskontoret och kammarrätten den 2 december 1891. Till 1894 års riksdag afgåfvos k. m:ts proposition n:r 2 af den 30 november 1893 med förslag till ny förordning angående mantalsskrifning samt k. m:ts propositioner n:r 3 och 4 samma dag med förslag till förordning angående husbondes eller arbetsgifvares ansvarighet för tjenares eller arbetares personliga utskylder samt med förslag till vissa ändringar i förordningen angående mantalspenningarnas utgörande den 24 april 1863.

Ang. kontroll å ångpannor.

Betänkande angående kontroll å ångpannor jämte förslag till författning i ämnet.

Stockholm 1890. 132 sid.+1 kartå. 4:o.

Komiterade: Öfverdirektören Fredrik Almgren, ordf., t. f. kommersrådet Ernst Günther, marindirektören Johan Pihlgren, generaldirektören Erik Storckenfeldt.

Ur innehållet: Redogörelse för lagstiftningen i Frankrike, Tyskland, Österrike, Ungern, Belgien, Holland, Spanien, Italien, Portugal, Schweiz, Danmark, Finland, England, Nordamerikas förenta stater och Norge rörande kontroll å ångpannor, sid. 61—123.

Bilagor. Förslag till förordning angående byggnad, besigtning, profning och kontroll af ångpannor, afgifvet af Ingeniörföreningens komiterade.

Karta öfver i bruk varande ångpannor på land inom Sverige den 1 januari 1887.

Komiterade afgåfvo: Förslag till förordning angående kontroll å ångpannor.

Historik. Komiterade erhöllo i uppdrag att inom civildepartementet biträda med utredning af frågan om hvilka kontrollföreskrifter lämpligen borde meddelas till förekommande af ångpannors exploderande samt med upprättande af förslag till författning i ämnet. Betänkandet afgafs den 31 december 1889. Kommerskollegium anbefaltes att, sedan de föreningar och enskilde, som kunde vara intresserade af frågan, lemnats tillfälle att yttra sig samt yrkesinspektörerna blifvit hörda, afgifva utlåtande i ämnet. Tekniska högskolan afgaf utlåtande den 1 juni 1891, jernvägsstyrelsen den 30 augusti 1893.

Förslag till reviderad psalmbok för svenska kyrkan af psalmbokskomitén. Fullbordadt 1889. *Ang. reviderad psalmbok.*

Stockholm 1889. XV+753 sid. 8:o.

Komiterade: Domprosten C. A. Torén, biskopen U. L. Ullman, fil. d:r C. D. af Wirsén.

Förslaget afgafs den 12 december 1889.

Utlåtande den 17 december 1889 angående undersökning af svenska sjöfartsnäringens tillstånd. *Ang. sjöfartsnäringens tillstånd.*

Komiterade etc. se sid. 513; utlåtandet afgafs i anledning af riksdagens skrifvelse n:r 85 den 14 maj 1888.

Provisoriska förslag af den af kongl. maj:t den 7 december 1888 tillsatta komité för afgifvande af förslag till ordnande af kyrkoskrifningen i riket m. m. *Ang. nya ministerialböcker.*

Stockholm 1890. 52 sid.+13 opag. bil. 4:o.

Komiterade: Se 1890 sid. 508.

Särskilda meningar af: Sjöbring, sid. 45; Janson, sid. 45—49; Sidenbladh och Schulzenheim, sid. 49—50; Janson, sid. 50—52; Sjöbring, sid. 52.

Bilagor. 1—13. Diverse formulär.

Förslagen utarbetades under november 1889; remitterades till samtliga domkapitel och konungens befallningshafvande samt till kyrkolagskomitén.

Ang. artilleriförrådens vård. *Förslag rörande artilleriförrådens styrelse och vård samt besiktning af artillerimateriel.*

Komiterade: Öfverstlöjtnanten C. R. Schubert, ordf., kaptenerna J. E. Lagerheim, E. J. Hjärne och R. G. von Essen.

Komiterade beordrades att sammanträda den 15 oktober 1888.

1890 trycktes Bestämmelser för vård och inspektioner af artilleriförråden etc. (Stockholm. 8:o.)

1890.

Förslag till förändrade bestämmelser angående bevillningsafgifter af utländingar för konserter eller dramatiska och andra föreställningar m. m. utarbetadt inom kongl. finansdepartementet.

Ang. bevillningsafgifter af utländingar för konserter eller dramatiska föreställningar etc.

Stockholm 1890. 29 sid. 4:o.

Komiterade: T. f. kanslirådet Hj. af Peterséns, kamreraren i uppbördsverket Fr. Granström.

Ur innehållet: Historik rörande gällande lagstiftning i ämnet, sid. 4—6; Redogörelse för motsvarande förhållanden i Frankrike, Danmark och Norge, sid. 7—9.

Komiterade afgåfvo förslag till: 1) förändrad lydelse af § 7 i förordningen angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter den 5 oktober 1889; 2) förordning angående tillstånd för utländing att i riket gifva konsert, dramatisk eller annan föreställning; 3) kungörelse angående förändrad af § 13 i k. ordningsstadgan för rikets städer den 24 mars 1868, sådan denna § lyder genom k. kungörelsen den 10 december 1886.

Historik. I skrifvelse n:r 35 den 20 april 1889 anhöll riksdagen att k. m:t täcktes låta utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till sådana förändrade bestämmelser rörande bevillningsafgifter af utländingar för konserter eller dramatiska och andra föreställningar att dessa afgifter komme att utgå med ett i förhållande till inkomsten af föreställningarna skäligt belopp. Den 10 maj samma år uppdrog k. m:t åt chefen för finansdepartementet att låta inom departementet utarbeta förslag i det af riksdagen angifna syfte. Komiterades förslag afgafs den 11 januari 1890. Häröfver afgafs utlåtande af statskontoret och kammarrätten. På grund af detta afstyrkande utlåtande bemyndigade k. m:t chefen för finansdepartementet att tillkalla två sakkunniga personer att biträda vid den fortsatta behandlingen af frågan.

Betänkande afgifvet den 30 januari 1890 af den under den 5 oktober 1889 i nåder tillsatta bankkomitén.

Ang. förändrad banklagstiftning.

Stockholm 1890. 102 sid. 8:o

Ingår i 1890 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen O. R. Themptander, ordf., bankofullmäktigen J. V. Arnberg, bankinspektören Rob. Benckert, d:r Carl Herslow, riksdagsmannen P. O. Hörnfeldt.

Sekreterare: Johan Östberg.

Ur innehållet: Historik öfver 1880-talets förslag angående banklagstiftningen i riket, sid. 45—50.

Bilagor. Vid betänkandets öfverlemnande till k. m:t bifogades i handskrift, såsom fortsättning på 1881 års bankkomités tabeller, statistiska tabeller öfver de enskilda bankernas verksamhet och ställning under de senaste åren.

Betänkandet omfattade följande lagförslag: 1) förslag till lag för Sveriges riksbank; 2) förslag till ändringar i regeringsformen och riksdagsordningen; 3) förslag till ansvarighetslag för fullmäktige i Sveriges riksbank; 4) förslag till ansvarighetslag för ledamöter i styrelserna vid Sveriges riksbanks afdelningskontor; 5) förslag till lag om indragning af de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt.

Historik. Komitén, hvars uppdrag var att utarbeta förslag till förändrad banklagstiftning i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de i finansministerns anförande * till statsrådsprotokollet den 21 december 1888 angifna grunder, sammanträdde första gången den 28 oktober 1889.

Med anledning af detta betänkande afläts till 1890 års riksdag k. m:ts proposition (n:r 29) af den 7 mars 1890 med förslag till ändringar i 50, 70, 72, 98 och 109 §§ regeringsformen samt 32, 65, 68, 71 och 73 §§ riksdagsordningen, hvarjemte finansministern anmälte sin afsigt att tillstyrka aflåtande till 1891 års riksdag af k. proposition om förändrad banklagstiftning i hufvudsaklig öfverensstämmelse med komiterades förslag. Detta kom emellertid icke att ega rum i följd af 1890 års riksdags beslut.

Nya lagberedningen:

Ang. svensk domstols behörighet att upptaga vissa mål mot utländsk man.

1. *Förslag till lag angående ändrad lydelse af 10 kap. 1 § rättegångsbalken.*

Ingår som bilaga till k. m:ts proposition n:r 10 till 1891 års riksdag.

Ledamöter: F. d. justitierådet L. Annerstedt, ordf., assessorn Johan Wold, häradshöfdingen J. G. Horney.

Ur innehållet: Redogörelse för motsvarande utländsk lagstiftning, sid. 5—9.

Historik. Genom k. bref den 20 december 1889 gaf k. m:t nya lagberedningen i uppdrag att i enlighet med riksdagens uti skrifvelse n:r 49 den 8 maj samma år gjorda framställning utarbeta förslag till sådana bestämmelser, att utländsk man, som vare sig inom eller utom riket iklädt sig förmögenhetsrättsliga förbindelser till svensk man, må när han här i riket kan anträffas sökas å den ort samt att äfven om utländsk man icke här i riket kan anträffas, han dock må på grund af förbindelser af nyssberörda beskaffenhet, dem han här i riket åtagit sig mot svensk man, stämmas till den svenska domstol, som kan finnas lämplig.

---

* Tryckt som bilaga till k. m:ts proposition n:r 28 af den 15 mars 1889 om lag angående enskild sedelutgifvande banks m. fl. konkurs etc.

Beredningens förslag afgafs den 27 februari 1890. Högsta domstolens utlåtande deröfver af den 1 oktober samma år finnes bilagdt k. m:ts proposition (n:r 10) af den 14 januari 1891 med förslag till lag angående ändrad lydelse af 10 kap. 1 § rättegångsbalken. Propositionen bifölls (se riksdagens skrifvelse n:r 10 den 7 mars samma år).

2. *Nya lagberedningens förslag till lag angående domsagas kansli äfvensom till andra dermed sammanhängande författningar.* *Ang. domsagas kansli.*

Stockholm 1890. 44 sid. 4:o.

Ledamöter: Ofvannämde Wold och Horney samt dessutom justitiekansleren J. E. Elliot, häradshöfdingarne Hjalmar Claëson och Alfred Waldenström.

Särskildt yttrande af: Wold, sid. 38—44.

Beredningen afgåfvo förslag till: 1) lag angående domsagas kansli; 2) lag angående förändrad lydelse af 7 § 2 mom. samt 71, 73 och 86 §§ konkurslagen den 18 september 1862; 3) lag angående förändrad lydelse af 10 § i förordningen om boskilnad och undanskiftande af egendom i makars bo den 18 september 1862; 4) förordning angående skyldighet för domare å landet att till rättsökande öfversända handlingar med posten.

Beredningen anbefaltes genom k. bref den 20 december 1889 att utarbeta förslag till möjligen erforderliga lagbestämmelser angående domsagas kansli. Beredningens förslag afgåfvos den 15 november 1890. Hofrätterna anbefaltes att efter vederbörande häradshöfdingars hörande afgifva utlåtanden, hvilka inkommo under år 1891.

Kyrkoskrifningskomitén:

1. *Provisoriska förslag till förordning om kyrkoskrifning i Stockholm.* *Ang. kyrkoskrifningen i Stockholm.*

Stockholm 1890. 22 sid. 4:o

Förslagen remitterades till statistiska centralbyrån, öfverståthållareembetet, Stockholms stads konsistorium och hofkonsistorium.

2. *Utlåtande den 22 november 1890 öfver ett inom finansdepartementet utarbetadt förslag till förordning angående mantalsskrifning.* *Ang. mantalsskrifningen i riket.*

Tryckt i: Underdåniga utlåtanden öfver ett inom kongl. finansdepartementet utarbetadt förslag till förordning angående mantalsskrifning — — — (Stockholm 1890), som ingå i 1894 bihang 2 saml. 2 afd. 1 band.

Se protokollet öfver finansärenden af den 30 november 1893, som är bilagdt k. m:ts proposition n:r 2 samma dag angående mantalsskrifning.

Ang. ordnande af kyrkoskrifningen i riket.

3. *Underdånigt betänkande, afgifvet den 2 december 1890 af den af kongl. maj:t den 7 december 1888 tillsatta komité för afgifvande af förslag till ordnande af kyrkoskrifningen i riket m. m.*

Stockholm 1891. 188 sid. + 19 tab. 4:o

Komiterade: Biskopen P. Sjöbring, ordf., förste aktuarien Karl Sidenbladh, kyrkoherden Oscar Lagerström, kyrkoherden H. D. Janson, t. f. kanslisekreteraren Carl von Schulzenheim (äfven sekreterare).

Särskild meningar af: Sjöbring och Lagerström, sid. 183—185; Janson, sid. 185—188; Sjöbring, sid. 188.

Ur innehållet: Öfversigt öfver kyrkoskrifningens utveckling i Sverige och sammanfattning af derom gifna bestämmelser, sid. 51—79.

Öfversigt öfver kyrkoskrifningen och civilståndsregistrationen i Norge, Danmark, Finland, Frankrike, Belgien, Tyskland och England, sid. 80—101.

Bilagor. 1—8. A—H. Diverse formulär.

Komiterade afgåfvo: Förslag till 1) förordning angående kyrkoskrifning; 2) formulär för åtskilliga kyrkoböcker äfvensom för vissa betyg som böra af presterskapet utfärdas; 3) regler för kyrkoböckernas förande; 4) regler till de uppgjorda betygsformulären.

Historik. K. m:t förordnade komiterade den 7 december 1888 med uppdrag att efter granskning af gällande eller i allmänhet följda formulär för ministerialböcker upprätta förslag till formulär för de i sådant afseende erforderliga böcker och för betyg som böra af presterskapet utfärdas samt uppgöra förslag till fullständiga föreskrifter för böckernas förande och att föreslå erforderliga bestämmelser rörande kyrkoskrifning, hvilket författningsförslag jämväl borde innehålla hvad som kunde anses nödigt beträffande anteckningar om främmande trosbekännare och utländingar. Komiterade sammanträdde den 8 mars 1889.

Ang. apatittillgångarna i Norrbotten.

Underdånig berättelse jemte betänkanden, afgifna af den för undersökning af apatittillgångar i Norrbotten enligt nådigt beslut den 14 juni 1889 tillsatta kommission.

Stockholm 1890 104 sid. + 3 planscher. 8:o.

Komiterade: Landshöfdingen Lars Berg, ordf., kommersrådet Th. Nordström, f. d. bergmästaren Anton Sjögren, geologen Hjalmar Lundbohm.

Bilagor. Litt. A. K. m:ts bref till k. befallningshafvande i Norrbottens län angående verkställandet af undersökningar, sid. 17—21.

Litt. B. Lundbohms betänkande angående apatitens geologiska förekomstsätt, sid. 22—66.

Litt. C. A. Sjögrens betänkande angående förekomsten. utsträckningen och beskaffenheten af ifrågavarande apatitlager samt om de ekonomiska resultaten af en blifvande brytning, sid. 67—86.

Litt D. Kommersrådet Th. Nordströms betänkande om statens rätt att inom inmutande områden eller utmål tillgodogöra sig apatitförekomster samt om åtgärder för bevarandet af denna rätt äfvensom om sättet att bereda enskilda personer, som upptäcka apatit på kronojord, skälig ersättning för deras arbete och kostnader, sid. 87—100.

Litt. E. L. Bergs förslag till plan för de arbeten som till fullföljande af de sedan förehafda undersökningar inom Norrbottens län borde under 1890 verkställas, sid. 101—104.

I skrifvelse n:r 98 den 17 maj 1889 anhöll riksdagen att k. m:t täcktes ofördröjligen låta anställa undersökning om förekomst, utsträckning och beskaffenhet af de vid Gellivare och i allmänhet inom Norrbotten å kronojord befintliga apatitlager samt vidtaga de åtgärder, som till bevarande af statens rätt och fördel deraf kunde föranledas. Den 14 juni 1889 uppdrog k. m:t åt Nordström och Sjögren samt geologen vid Sveriges geologiska undersökning Fredrik Vilhelm Svenonius att verkställa undersökningen, hvilken skulle, så vidt den omfattade arbeten inom Norrbottens län ega rum under ledning af landshöfdingen L. Berg. I följd af geologen Svenonius' sjukdom förordnades den 2 augusti 1889 Lundbohm att i hans ställe deltaga i kommissionens arbeten. Berättelsen ingafs med skrifvelse den 2 april 1890. Se vidare 1892 vid berättelsen öfver undersökningarna under åren 1890 och 1891 samt k. m:ts proposition n:r 29 till 1893 års riksdag angående upplåtelse af rätt till bearbetande af apatitförekomster.

Sjöfartsnäringskomitén:

1. *Utlåtande angående sökt statsunderstöd för åvägabringande af regulier ångbåtsförbindelse mellan Sverige och La Plataflöden.* *Ang. statsunderstöd för ångbåtsförbindelse mellan Sverige och La Plataflöden.*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 13 januari 1892.

Utgör utlåtande med anledning af en af styrelsen för Sveriges allmänna exportförening gjord hemställan af den 4 januari 1890 till k. m:t om proposition till riksdagen om understöd åt det inhemska ånfartygsrederi,

som kunde finnas villigt att upprätta en regelbunden ångbåtsförbindelse mellan svenska hamnar och La Platafloden. Komiténs utlåtande afgafs den 21 juni 1890 och anmältes den 13 januari 1892. Jämför vidare punkt 29 i det statsverkspropositionen till 1892 års riksdag bilagda utdrag af prot. öfver civilärenden den 13 januari 1892.

Ang. sjöfartsnäringens tillstånd.

2. *Sjöfartsnäringskomiténs betänkande, afgifvet den 12 september 1890.*

Stockholm 1890. 196 sid. 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen Axel Bergström, ordf., kommendören Thorsten Arwidsson, skeppsbyggmästaren O. A. Brodin, generalkonsuln Daniel Danielsson, skeppsklareraren Bror Axel Fredrik Georgii.

Sekreterare: Johan Östberg, v. häradshöfding.

Reservationer af: Bergström, sid. 137; Brodin, 138—139.

Ur innehållet: Redogörelse för åtgärder i främmande länder till förmån för sjöfartsnäringen, sid. 11—15.

Motsvarande rörande Sverige, sid. 18—19.

Den svenska sjöfartens nuvarande läge och anledningarna dertill, sid. 19—33.

Redogörelse för konsulatafgifterna hos vissa andra sjöfartsidkande nationer, sid. 52—58.

Redogörelse för bestämmelserna angående lotspenningar samt fyr- och båkafgifter äfvensom dessa afgifters belopp, sid. 60—67, 70, 71—80.

Tabeller. 1. Handelsflottans storlek i åtskilliga länder vid 1888 års slut.

2. De särskilda ländernas handelsflottor vid slutet af åren 1850—1888.

3. Den svenska handelsflottan vid slutet af åren 1850—1888.

4. Den i Sveriges städer och köpingar hemmahörande handelsflottans tillväxt genom nybygda och inköpta samt förminskning genom förolyckade, kasserade och till utlandet försålda fartyg åren 1871—1888.

5. Den svenska handelsflottans användning i inrikes och utrikes sjöfart 1870—1888.

6. Svenska handelsflottans fartyg fördelade efter fartygens storlek åren 1883 och 1888.

7. Till Sverige från utrikes ort ankomna och från Sverige till utrikes ort afgångna såväl lastade som barlastade fartyg åren 1875—1888.

8. Till Sverige från utrikes ort afgångna lastade fartyg åren 1875—1888.

9. Af svenska fartyg i utrikes sjöfart inseglade bruttofrakter.

10. Antalet vid sjömanshus inskrifna och å svenska handelsfartyg använda befälhafvare och sjöfolk 1871—1888.

Bilagor. Kommerskollegii utlåtande den 21 september 1888 angående riksdagens skrifvelse (n:r 85) den 14 maj 1888 om undersökning om den svenska sjöfartsnäringens tillstånd.

Kommerskollegii och generaltullstyrelsens utlåtande den 22 oktober 1889 angående tullkomiténs betänkande af den 9 april samma år angående tullrestitution.

Komiténs betänkande omfattade bland annat: 1) Förslag till kungörelse angående förändrad lydelse af §§ 8, 13, 14, 21, 29, 32 och 35 i förordningen angående skeppsmätning den 12 november 1880; 2) förslag till förordning om sjöfartspremier.

Historik. I anledning af riksdagens ofvannämda skrifvelse och öfriga nyssnämda utlåtanden fann k. m:t den 8 januari 1890 för godt att tillsätta en komité med uppdrag att efter utredning af den svenska sjöfartsnäringens tillstånd och alla för dess förkofran nödiga och nyttiga betingelser afgifva de förslag till åtgärder för främjande af näringens utveckling, hvartill berörda utredning kunde föranleda, hvarjämte komitén egde att taga i öfvervägande jämväl den af 1888 års tullkomité behandlade frågan om tullrestitution. Komitéledamoten förre sjökaptenen, verkställande direktören i rederiaktiebolaget Örnen J. F. Strömberg hindrades af sjukdom att deltaga i komiténs arbeten. Byrächefen Granlund och skeppsmätaröfverkontrollören O. Toll voro förordnade att deltaga i komiténs arbeten rörande vissa frågor.

Förslag angående landets indelning i vissa distrikt för yrkesinspektionen. *Ang. distriktsindelning för yrkesinspektionen*

Komiterade: Generaldirektören grefve R. Cronstedt, t. f. kommersrådet C. F. T. Nordström och generalkonsuln E. Fränckel.

Komiterade tillförordnades den 30 december 1889. Förslaget anmältes den 20 juni 1890.

Förslag till lagar om enkla bolag och handelsbolag, om aktiebolag samt om föreningar för ekonomisk verksamhet m. m., afgifna af den dertill i nåder utsedda komité. *Ang. lagar om bolag.*

Stockholm 1890. 334 sid. 4:o.

Ingår i 1895 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen C. A. Sjöcrona, ordf., grosshandlarne John Philipson och Otto M. Höglund, revisionssekreteraren Th. Wijkander, rådmannen Herman Billing.

Sekreterare: Docenten Hj. L. Hammarskjöld.

Bilaga. Hammarskjöld, Hj. L. Redogörelse för den utländska bolags- och föreningsrättens utveckling och nuvarande ståndpunkt, den svenska bolagsrättens utveckling samt de svenska föreningarna (för ekonomiskt ändamål).

Komiterade afgåfvo följande förslag till lagar: 1) om enkla bolag och handelsbolag; 2) om aktiebolag; 3) om föreningar för ekonomisk verksamhet; 4) om aktiebolag, som drifva försäkringsrörelse; 5) angående ändring i vissa delar af strafflagen; 6) angående ändring i 10 kap. 6 § rättegångsbalken; 7) om ändring i vissa delar af förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar den 4 maj 1855; 8) angående ändring i 10 § af förordningen om tioårig preskription och om årsstämning den 4 mars 1862; 9) om tillägg till lagen angående bankaktiebolag den 19 november 1886; 10) om ändring i vissa delar af lagen angående handelsregister, firma och prokura den 13 juli 1887.

Historik. Genom k. bref den 30 december 1885 uppdrog k. m:t i anledning af riksdagens skrifvelse n:r 71 den 20 maj 1885 om förslag till lag angående aktiebolag åt en komité att utarbeta förslag till lagar angående solidariska bolag m. m. och förordnade till komiterade förutom Sjöcrona äfven bankdirektörerna A. O. Wallenberg och J. H. Palme, t. f. byråchefen H. V. Martin och sekreteraren i riksgäldskontoret S. H. Wikblad. Wallenberg afled kort efter komiténs tillsättande och vid skilda tider erhöllo öfriga entledigande och efterträddes af här ofvan uppgifna komiterade.

Komiterades betänkande och förslag afgåfvos den 30 juni 1890. Högsta domstolens utlåtande den 14 september 1894 är bifogadt k. m:ts proposition n:r 15 den 15 januari 1895 med förslag till lag om handelsbolag och enkla bolag m. m.

Ang. post- och personförbindelse mellan Sverige och kontinenten.

Betänkande med förslag angående anordnande af en bättre post- och personförbindelse mellan Sverige och kontinenten.

Komiterade: Generalpostdirektören J. E. von Krusenstjerna, ordf., öfverdirektören F. A. Almgren och marindirektören J. T. Pihlgren.

Betänkandet afgafs den 1 november 1890. Däröfver afgafs gemensamt utlåtande af generalpoststyrelsen och järnvägsstyrelsen den 20 april 1891. K. m:ts proposition n:r 38 af den 10 mars 1892 angående anordnande af en förbättrad post- och personförbindelse mellan Sverige och kontinenten blef icke af rikdagen bifallen.

Förslag till lag om förvärfvande och förlust af medborgarerätt, utarbetadt af komiterade för Sverige, Norge och Danmark.

Ang. förvärfvande och förlust af medborgarrätt.

Stockholm 1891. 48 sid. 4:o.

Ingår i 1894 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: å Sveriges vägnar: häradshöfding P. Isberg; å Norges: professoren B. H. von Munthe af Morgenstierne och legationsrådet A. Huitfeldt; å Danmarks: professoren J. H. Deuntzer och expeditionssekreteraren J. H. Ahnfeldt.

Sedan svenska och danska regeringarna med hvarandra öfverenskommit att söka åvägabringa en så vidt möjlig likartad lagstiftning för Sverige och Danmark angående vilkoren för förvärfvande och förlust af medborgarrätt, sammanträdde båda ländernas komiterade hösten 1888 i Köpenhamn och utarbetade ett första utkast till lagförslag i ämnet. Detta utkast med motiv blef genom svenska regeringen delgifvet norska regeringen med hemställan huruvida Norge vore villigt att deltaga i detta samfälda lagstiftnings arbete. Sedan norska regeringen lemnat ett jakande svar på denna hemställan, sammanträdde i Köpenhamn under april 1889 komiterade för de tre länderna. I det föregående komitéarbetet hade å Sveriges vägnar deltagit justitierådet C. G. Hammarskjöld; Isberg förordnades i hans ställe den 28 januari 1889. Komiténs arbeten afslutades den 25 oktober 1890, och lagförslaget öfverlemnades af den svenske komiterade den 11 december 1890.

Högsta domstolens utlåtande den 22 januari 1892 är bilagdt k. m:ts proposition n:r 8 af den 30 december 1893 med förslag till lag om förvärfvande af förlust af medborgarrätt.

1. *Utlåtande den 28 oktober 1890 angående den finansiela delen af arbetareförsäkringskomiténs förslag till lag om ålderdomsförsäkring.*

Ang. finansiela förhåll. i fråga om ålderdomsförsäkring.

2. *Utlåtande angående statsverkets kassaförlagsfond, afgifvet af komiterade för utredande af vissa med skattelagstiftningen i samband stående frågor,*

Ang. statsverkets kassaförlagsfond.

Utgör bilaga till litt. C till den vid statsverkspropositionen till 1891 års riksdag fogade finansplanen.

Komiterade: Generaldirektören Albert Anderson, generaltulldirektören G. V. Lönegren, kammarherren grefve Gust. Sparre, hemmansegaren Liss Ol. Larsson.

Sekreterare: T. f. kanslisekreteraren friherre G. L. De Geer.

Komiterade tillförordnades genom beslut af den 29 oktober 1888. Ofvanstående utlåtande afgafs den 11 december 1890. Angående denna komités — den s. k. öfverskottsplaceringskomitén — verksamhet se statsutskottets utlåtande n:r 8, punkt 14 vid 1892 års riksdag.

Ang. instruktion i sabelfäktning för kavalleriet.

Förslag till instruktion i sabelfäktning för kavalleriet.

Stockholm 1890. IV+76 sid. 4:o.

Komiterade: Kaptenen V. G. Balck, ryttmästaren A. E. Tydén, löjtnanten G. A. Torén.

Bilagor. 1—3 om vapen och skyddsmedel, bulvaner och deras användande, trähästen och dess användande.

Se vidare 1893.

G. Eneström, ang. ålderdomsunderstöd åt lärare och lärarinnor.

G. Eneström, Om ålderdomsunderstöd åt lärare och lärarinnor vid småskolor och mindre folkskolor äfvensom biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor. Utredning verkställd enligt uppdrag af statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet.

Stockholm 1890. VIII+173 sid. 8:o.

Tabellbilagor: I. 1—2. Antalet lärare och lärarinnor vid småskolor och mindre folkskolor äfvensom biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor jämte deras fördelning länsvis.

II. 1—9. Fördelning med hänsyn till lefnads- och tjenstetid af de vid 1889 års slut anställda dito dito.

III. Fördelning med hänsyn till åldern vid inträdet i skolans tjenst af de vid 1889 års slut anställda dito dito.

IV. 1—2. Antalet lärare och lärarinnor som aflagt folkskollärareexamen och antalet af dem som icke aflagt någon examen.

V. Fördelning med hänsyn till aflöningens storlek.

VI. 1—3. Antalet under 1885—1889 från sina tjenstebefattningar afgångna lärarinnor.

VII—IX. Beräkningar rörande ålderdomsunderstödet och antalet understödstagare m. m.

Historik. Statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet uppdrog den 16 september 1889 åt e. o. biblioteksamanuensen G. Eneström att med anledning af riksdagens skrifvelse n:r 75 den 14 maj 1889 verkställa utredning rörande ålder, tjenstetid och aflöning m. m. för de vid småskolor och mindre folkskolor anställda lärare och lärarinnor äfvensom för biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor samt att utföra en beräkning af de kostnader, som under olika förutsättningar blefve erforderliga för beredande af ålderdomsunderstöd åt nämnda lärare och lärarinnor. Se vidare historiken å sid. 517.

Utlåtande angående frågan om 8 millimeters kaliber för gevär och karbiner bör vinna fastställelse. *Ang. 8 millimeters kaliber för gevär.*

Komiterade: Öfversten friherre L. V. Stjernstedt, öfverstlöjtnanten friherre G. O. Funck, kaptenen H. B. Holmberg samt å Norges vägnar: öfversten J. G. H. Melbye, öfverstlöjtnanten H. P. L'Orange, kaptenen T. O. Klingenberg.

Sekreterare: Kaptenen A. J. R. de Laval.

Komitén bestämdes genom k. bref den 4 november 1889.

Förslag till instruktion i sabelfäktning till fots. *Ang. instruktion för sabelfäktning till fots.*

Stockholm 1890. VI+244 sid. 8:o.

Komiterade: Kaptenen V. G. Balck, ryttmästaren A. E. Tydén, löjtnanten C. D. Mesterton.

Bilagor. I. Vapen och skyddsmedel samt fäktdrägt.

II. Undervisningens gång och fäktöfningarnas omfång.

Komiterade tillförordnades den 29 januari 1889 genom generalorder n:r 89. Se vidare 1893.

1891.

Ang. ändringar i stadgan för rikets allmänna läroverk.

Förslag till stadga för rikets allmänna läroverk afgifvet den 13 januari 1891 af utsedde komiterade.

Stockholm 1891. VII + 184 sid. 8:o.

Komiterade: Kanslirådet E. F. Gustrin, ordf., rektorerna M. M. Floderus, N. A. Johanson, Carl Lundberg, Carl Sprinchorn, Gust. Elmqvist.

Sekreterare: Sten Boije, läroverksadjunkt.

Bilagor. 1—2. Undervisningsplaner för latin- och reallinien.

3. Plan för undervisningen i öfningsämnena.

4—6. Diverse betygsformulär.

7—11. Diverse tabellformulär.

A—C. Tabellformulär angående lärjungarnes kroppsutveckling och helsotillstånd etc.

D. Antal undervisningstimmar för läsåret enligt 1878 års lag och enligt komiterades förslag.

Historik. K. m:t uppdrog den 6 juni 1890 åt en komité att utarbeta förslag till ändringar i gällande stadga för rikets allmänna läroverk samt i öfriga författningar rörande de allmänna läroverken i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de grunder som funnos angifna i chefens för ecklesiastikdepartementet yttrande till statsrådsprotokollet den 7 februari samma år. Som tillkallade sakkunnige deltogo professorn S. Ribbing och regementsläkaren E. R. Petersson i komiténs behandling af frågor rörande skolhygienen, gymnastiklärarne kaptenen C. Ch. A. Silow och löjtnanten R. P. Peterson rörande gymnastik-, vapen- och militäröfningar, teckningslärarne J. P. Ekström, och C. G. Holmgren rörande teckningsundervisningen samt musiklärarne C. V. Rendahl och C. J. Berg rörande undervisningen i sång och musik.

Afgifna utlåtanden se:

Underdåniga utlåtanden och yttranden öfver utsedde kommitterades den 13 januari 1891 daterade förslag till stadga för rikets allmänna läroverk, afgifna af domkapitlen m. fl. myndigheter.

Stockholm 1891. 8:o.

K. m:ts proposition n:r 56 den 9 mars 1894 angående löneutsberäkning för vissa lärare och inrättande af en kommission för bedömande af undervisningsprof för lärarebefattningar.

Underdånigt betänkande och förslag om ålderdomsunderstöd åt lärare och lärarinnor vid småskolor och mindre folkskolor äfvensom icke ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskolor samt förslag till reglementariska bestämmelser för ålderdomsunderstöd åt dessa lärare och lärarinnor. Afgifvet af dertill i nåder utsedde komiterade. Ang. ålderdomsunderstöd åt lärare och lärarinnor vid småskolor.

Stockholm 1891. V+75 sid. 8:o.

Ingår i 1892 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Lektorn G. F. Gilljam, ordf., rektorerna Sixten von Friesen och F. V. Åmark, hemmansegaren Hans Andersson i Nöbbelöf.

Sekreterare: G. Eneström, e. o. biblioteksamanuens.

Bilagor. 1—2. Formulär.

Komiterade afgåfvo: förslag till reglemente för småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt.

Historik. Med anledning af dels riksdagens skrifvelse n:r 75 den 14 maj 1889 angående uppgörande af förslag till grunder för beredande af ålderdomsförsörjning åt de lärare och lärarinnor, hvilka tjenstgöra vid småskolan eller biträda vid undervisningen i folkskolan, dels ock en af styrelsen för tionde allmänna svenska folkskollärareмötet i Stockholm gjord framställning om vidtagande af åtgärder till förbättrande af småskollärarekårens ställning, fann k. m:t för godt att den 17 oktober 1890 uppdraga åt komiterade att afgifva betänkande och förslag, på hvilket sätt och under hvilka vilkor i öfrigt, utan alltför stora kostnader för staten och kommunerna, understöd på ålderdomen måtte kunna beredas lärare och lärarinnor vid småskolor och mindre folkskolor äfvensom biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor, så ock att utarbeta förslag till de reglementariska bestämmelser, som i ämnet blefve erforderliga. K. m:t föreskref derjemte att komiténs arbete borde utföras med ledning af den utaf G. Eneström verkställda förberedande undersökningen (se sid. 514 G. Eneström, Om ålderdomsunderstöd etc. 1890.) Komiterade sammanträdde den 7 november 1890 och afgåfvo sitt betänkande den 4 februari 1891.

Öfver betänkandet afgåfvos yttranden af öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor, domkapitlen och samtliga k. m:ts befallningshafvande samt af direktionen öfver folkskolelärarnes pensionsinrättning och statskontoret.

K. m:ts proposition n:r 36 af den 10 mars 1892 angående beredande af ålderdomsunderstöd åt lärare och lärarinnor vid småskolor och mindre folkskolor äfvensom icke ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskolor blef af riksdagen bifallen med vissa ändringar (se dess skrifvelse n:r 89 af den 20 maj samma år).

Utlåtande af komiterade för utredning af civilstatens pensionsinrättnings ställning och behof. Ang. civilstatens pensionsinrättning.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver finansärenden den 6 augusti 1891.

Komiterade: Kammarherren grefve G. Sparre, ordf., hemmansegaren Liss Ol. Larsson, godsegaren Hugo Tamm, häradshöfdingen V. Ryman, byråchefen H. A. Kolmodin.

Sekreterare: vice häradshöfding Hugo Tigerschiöld.

Bilagor. Utlåtanden af professor A. Lindstedt af den 13 januari 1891 och den 29 november 1890, innehållande utredningar rörande pensionsinrättningens ekonomiska ställning och behof (ingå tryckta i: Lindstedt, A., Utredningar etc., Stockholm 1891. 4:o).

Historik. K. m:t tillförordnade komiterade den 19 augusti 1889 med anledning af riksdagens framställning i skrifvelsen n:r 70 den 16 maj 1889, och erhöllo komiterade i uppdrag att verkställa en utredning af pensionsinrättningens ställning och behof samt i sammanhang dermed taga i öfvervägande, huruvida genom förändrade bestämmelser angående samma pensionsinrättning i fråga om det inbördes förhållandet mellan densamma och allmänna indragningsstaten minskning i statens utgifter för pensionering af civilstatens embets- och tjenstemän kunde beredas. Komiterade sammanträdde den 30 september samma år. Ofvanstående utlåtande afgafs den 7 februari 1891 och afsåg ett genom komiténs undersökningar uppvisadt behof af ökade kapitaltillgångar för pensionsinrättningen. Öfver utlåtandet afgafs yttrande af direktionen för civilstatens pensionsinrättning den 28 mars 1891. Ärendet anmältes den 6 augusti samma år. K. m:t förnyade och utvidgade dervid komiténs uppdrag samt förstärkte komitén. Se vidare 1894.

Ang. ny tulltaxa. *Underdånigt betänkande med förslag till tulltaxa, afgifvet den 24 februari 1891 af dertill i nåder förordnade komiterade.*

Stockholm 1891. XXXIII+193 sid. 4:o.

Tullkomiténs betänkande II. Bilaga 1. Tabellarisk öfversigt af tillverkningen samt in- och utförseln af flertalet vigtigare varor åren 1861—1888.

Stockholm 1891. III+292 sid. 4:o

Tullkomitens betänkande III. Bilagor 2—4.

2. Jemförande öfversigt af de år 1864 och år 1890 gällande tullsatser samt de af komitén föreslagna.

3. Jemförande öfversigt af de vid ingången af hvarje årtionde under perioden 1830—1890 gällande tullsatser å vigtigare i tulltaxan upptagna artiklar.

4. Jemförande öfversigt af främmande länders tullsatser samt de i Sverige gällande och de af komitén föreslagna.

Stockholm 1891. 150 sid. 4:o.

Ingå i 1892 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Godsegaren E. Gust. Boström, ordf., disponenten Rob. Almström, ledamoten af andra kammaren A. P. Danielson,

packhusinspektoren i Malmö Axel Eklund, godsegaren Edv. Sederholm, öfverdirektören Knut Styffe, fabriksdisponenten Axel Svartling.

Sekreterare: Alexis Hammarström, t. f. sekreterare i generaltullstyrelsen.

Reservationer i del. I: Knut Styffe, sid. XV—XXVII; Axel Eklund, sid. XXVII—XXXIII.

Tabeller. Del. I: Tabeller öfver de förändringar i tullinkomster, som tulltaxeförslaget beräknades komma att föranleda, sid. 179—198.

Bil. 1 n:r 1—153 A. Den odlade egovidden och dess användning m. m.

Bil. B. Öfversigt af tillverkningen samt in- och utförseln af produkter af: 1) jordbruk och boskapsskötsel samt näringsmedelsindustri; 2) väfnads- och beklädnads-industri; 3) sågverksrörelse och annan trävaruindustri; 4) sten-, lergods- och glasindustri; 5) bergsbruk och metallindustri; 6) maskiner, instrument o. d.; 7) pappers- och tryckeri-industri; 8) kemisk-teknisk industri.

Uppgifterna afse i regeln tiden 1861—1888.

Historik. Med anledning af riksdagens skrifvelse n:r 56 den 8 maj 1888 angående tullbevillningen förordnades komitén den 18 juni 1888 med uppdrag bland annat att efter behörig utredning och med hufvudsakligt iakttagande af de af 1888 års riksdag beslutade tullsatser afgifva förslag till tulltaxa innefattande de bestämmelser, som funnes böra gälla efter utgången af bestående tarifftraktater. Komiténs betänkande afgafs den 24 februari 1891. Öfver detsamma afgafs den 12 september samma år följande:

Kongl. maj:ts och rikets kommerskollegii och kongl. generaltullstyrelsens underdåniga utlåtande öfver tullkomiténs underdåniga betänkande med förslag till ny tulltaxa.

Stockholm 1891. 4:o.

Till riksdagen aflåts k. proposition (n:r 9) af den 13 januari 1892 med förslag till ny tulltaxa. Riksdagens beslut se skrifvelsen n:r 102 den 21 maj samma år.

Underdånigt yttrande öfver förslag till grunder för ny härordning, afgifvet den 12 mars 1891 af dertill i nåder förordnade komiterade. *Ang. förslag till grunder för ny härordning.*

I 214 sid. II (bilagor) VI sid. + 69 tab. + 1 karta.

Stockholm 1891. 8:o.

Komiterade: Generallöjtnanten friherre B. A. Leijonhufvud, ordf., generallöjtnanterna friherre C. A. B. Cederström och friherre C. V. G:son Leijonhufvud, generalmajorerna K. A. Ryding, friherre G. O. Peyron, grefve M. V. Hamilton, friherre A. E. Rappe, R. M. E. C. Björnstjerna och O. T. Taube.

Sekreterare: Kaptenen vid generalstaben E. Melander.

Reservation af: Cederström, sid. 77—85.

Ur innehållet: Beräkningar öfver landtförsvarets årliga kostnad, I, sid. 151—214.

Bilagor. I a—i. Förslag till landets militära indelning, jemte karta.

II. Öfversigt utvisande härens fast anstälda personer enligt komiterades förslag.

III. Öfversigt utvisande fast anstälde officerare, underofficerare, spel och manskap.

IV a—n. Öfversigt utvisande den under olika tider af året tjenstgörande styrkan (militärpersonalen).

V. Beräkning utvisande behof och tillgång vid mobilisering af fullt utbildade officerare och underofficerare, som ej åtnjöte lön på stat.

VI. Öfversigt utvisande härens behof af och tillgång på hästar vid mobilisering.

VII a—ö. Mobiliseringstabeller.

VIII a—g. Jemförande öfversigt af härordningsförslagen åren 1875, 1878, 1883 och 1891.

IX. Öfversigt utvisande värnepligtstid och värnpligtiges utbildningstid i olika länder.

X. Öfversigt utvisande värnpligtiges aflönings- och underhållsförmåner i olika länder.

Komiterades förslag utgöras af: 1) förslag till grunder för ny härordning; 2) förslag till värnpligtslag; 3) förslag till allmänna grunder för öfvergång från den varande till den nya härordningen.

Historik. Sedan ett förslag till ny härordning blifvit enligt uppdrag af statsrådet och chefen för landtförsvarsdepartementet friherre N. A. H. Palmstierna och på vissa af honom angifna grunder inom generalstaben utarbetadt, fann k. m:t godt att genom k. bref den 14 november 1890 uppdraga åt en komité att granska och afgifva yttrande om samma förslag.

Öfver betänkandet afgåfvos under år 1891 utlåtanden af arméförvaltningens olika departement.

Komiterades förslag föredrogs den 4 januari 1892, hvarefter k. m:ts proposition (n:r 2) af den 13 januari 1892 afläts angående förändrad lydelse i vissa delar af värnpligtslagen den 5 juni 1885.

Ang. beskattning af inkomst från afkastning af skog samt vissa andra ändringar i bevilln. förordn.

Betänkande afgifvet den 1 maj 1891 af den utaf kongl. maj:t under den 24 oktober 1890 tillsatta komité för afgifvande af förslag till vissa ändringar i gällande bevillningsförordning.

Stockholm 1891. 101 sid. 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen Gustaf Ryding, ordf., grosshandlaren Severin Axell, landskamreraren Joh. Malmberg.

Sekreterare: Joh. Östberg.

Reservation af: Ryding, sid. 91—101.

Bilagor. N:r 1—6. Formulär.

Historik. K. m:t uppdrog den 24 oktober 1890 åt komiterade att afgifva förslag till ändringar i gällande förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst i syfte att åvägabringa en mera tillfredsställande ordning i fråga om beskattning af inkomst från afkastning af skog. Genom skrifvelse den 28 november samma år från chefen för finansdepartementet erhöll komitén i uppdrag att yttra sig rörande grunden för fördelning på särskilda orter af bankbolags beskattningsbara inkomst, vidare om frågan om afdrag vid taxering af inkomst från jernvägsdrift för ränta å lån intecknadt i jernvägen samt om ändring i § 28 bevillningsförordningen rörande uttaxering inom stationssamhällen och dylikt för deras särskilda intressen.

Ursprunglige komitéledamoten kammarrättsrådet E. J. Biörck entledigades och efterträddes af Malmberg. Som sekreterare tjenstgjorde till en början t. f. kanslisekreteraren G. L. De Geer. Betänkandet afgafs den 1 maj 1891. Öfver detsamma afgifna utlåtanden se:

Kongl. maj:ts och rikets kammarrätts samt öfverståthållareembetets och kongl. maj:ts befallningshafvandes utlåtande öfver det af särskilda komiterade den 1 maj 1891 afgifna betänkande med förslag till vissa ändringar i gällande bevillningsförordning.

Stockholm 1892. 4:o.

Yttrande angående härens fältutrustning.

Ang. härens fältutrustning.

Komiterade: Se komitén för utarbetande af fältförvaltnings- och etappreglementen 1892.

Yttrandet afgafs den 14 maj 1891, föredrogs den 18 september samma år (se handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden samma dag.)

Betänkande af den af kongl. maj:t den 21 november 1890 tillsatta komité för utarbetande af förslag till ändring i kyrkolagen m. m. I. Förslag till lag om stiftsstyrelse, instruktion för stiftsstyrelse, förordning angående konsistoriernas befattning med allmänna läroverk och folkskollärareseminarier, kungörelse angående öfversändande till domkapitel af utslag hvarigenom verldslig rätt dömt prest till ansvar, lag angående ändrad lydelse af 1 kap. 1 § kyrkolagen, lag angående prestedens utbytande mot ett löfte samt motiv till dessa förslag.

Ang. ändringar i kyrkolagen.

Stockholm 1891. 111 sid. 4:o.

Ingår i 1893 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen Axel Bergström, ordf., justitieombudsmannen Nils Claëson, biskoparne Gottfrid Billing och Martin Johansson, landssekreteraren A. H. Bagge.

Sekreterare: vice häradshöfding August Wall.

Reservation af Billing, I sid. 96—105.

Bilaga. Skrifvelse den 27 juni 1888 af teologiska fakulteten i Upsala angående upphäfvande af skyldigheten för fakultetens professorer att vara medlemmar af Upsala domkapitel och om indragning af de teol. professorsembetenas i Upsala prebendepastorat, sid. 84—87.

Genom k. bref den 21 november 1890 tillförordnades komitén med uppdrag att med anledning af framställningar från kyrkomötet och riksdagen rörande ändringar i kyrkolagen m. m. utarbeta förslag till lagbestämmelser i ifrågavarande ämnen samt derjemte i de delar hvilka närmare omnämdes i det k. brefvet. Komiterade egde rättighet att sjelfva tillkalla om de så funne behöfligt en eller två ledamöter. Konsistorienotarien J. M. Sjögren deltog i behandlingen af vissa delar af förslagen rörande stiftsstyrelsen. Förslagen i del 1 afgåfvos den 25 maj 1891. Däröfver infordrades utlåtanden från samtliga domkapitel och konsistorier.

Vid 1893 års riksdag afgåfvos k. m:ts propositioner n:r 21 med förslag till lag om stiftsstyrelse den 10 februari 1893 och n:r 26 samma dag om ändrad lydelse af 1 kap. 1 § kyrkolagen och n:r 27 samma dag om prestedens utbytande mot ett löfte. Högsta domstolens protokoll öfver dessa förslag af den 23 november 1892 finnes bifogadt dessa propositioner. Derjemte afgafs k. m:ts proposition n:r 47 den 17 mars 1893 med förslag till ändrad lydelse af §§ 2, 4, 5 i förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863, ställd bland annat i sammanhang med frågan om Hernösands stifts delning, vid hvilken proposition högsta domstolens protokoll den 13 mars 1893 finnes bifogadt.

K. m:ts propositioner n:r 26 och 27 angående ändring i kyrkolagen 1 kap. 1 § och angående prestedens utbytande mot ett löfte biföllos (se riksdagens skrifvelser n:r 16 och 17 af 23 mars samma år); lagen om stiftsstyrelse förföll genom kamrarnes skiljaktiga beslut (se skrifvelsen n:r 98 den 5 maj samma år): den k. propositionen n:r 47 bifölls med förändringar, sedan frågan om stiftsdelningen förfallet i följd af kamrarnes skiljaktiga beslut (se skrifvelsen n:r 114 af den 9 maj samma år).

Ang. ändringar i grufvestadgan. *Th. Nordström, Betänkande med förslag till ändring af vissa paragrafer i grufvestadgan den 16 maj 1884.*

Chr. Lundeberg, C. H. Lundström och G. F. Berndes, särskildt betänkande med förslag till grufvestadga.

H. V. Hultberg, Särskild mening jemte förslag till förändrad lydelse i vissa delar af grufvestadgan den 16 maj 1884.

Ingå uti: Underdånigt utlåtande af kongl. maj:ts och rikets kommerskollegium jemte yttrande af fullmäktige i jernkontoret äfvensom särskilda betänkanden och förslag i fråga om ändring i grufvestadgan beträffande dispositionsrätten öfver mineralfyndigheter å viss kronojord m. m.

Stockholm 1893. LXV+119 sid. 4:o.

Ingå i 1894 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Kommersrådet Th. Nordström, bruksegaren G. F. Berndes, rådmannen i Falun H. V. Hultberg, bruksegaren Chr. Lundeberg och bergmästaren C. H. Lundström.

Historik. Riksdagen anhöll i skrifvelse n:r 90 den 20 maj 1890 att k. m:t måtte låta utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till sådan ändring i gällande grufvestadga att malm och andra mineralfyndigheter hvilka komme att upptäckas å kronojord, som ej vore under ständig besittningsrätt upplåten, måtte på för staten gagneligaste sätt kunna disponeras. I anledning häraf förordnade k. m:t komiterade att utarbeta förslag till lagbestämmelser i angifvet syfte och i sammanhang dermed taga i öfvervägande, huruvida derutöfver särskildt med afseende å hvad den af k. m:t den 14 juni 1889 tillsatta kommissionen för undersökning af apatittillgångar i Norrbotten (se sid. 508) anfört, erfarenheten kunde anses hafva gifvit vid handen att grufvestadgan äfven i andra afseenden kunde tarfva förändring och i sådant fall dertill afgifva förslag.

Af ofvannämda förslag afgafs Nordströms i september 1892 samt Lundebergs med fleres i juni 1891 och Hultbergs i november samma år. Efter mottagande af yttranden i ämnet från brukssocietens fullmäktige i jernkontoret, samtlige bergmästare samt k. m:ts befallningshafvande i Vesternorrlands och Norrbottens län afgaf kommerskollegium utlåtande af den 15 juni 1893 öfver förslagen. Detta utlåtande samt fullmäktiges yttrande tryckta, se ofvan.

K. m:ts proposition n:r 47 den 9 mars 1894 med förslag till förordning om ändrad lydelse af vissa paragrafer i grufvestadgan den 16 mars 1884. (Högsta domstolens utlåtande den 11 januari 1894 bifogadt). K. m:ts proposition n:r 48 samma dag angående tillgodogörande af den kronan tillkommande jordegareandel i grufva.

Förslag till reviderad handbok för svenska kyrkan af handbokskommittén. Fullbordadt 1891. *Ang. ny handbok.*

Upsala 1892. 000 sid. 8:o.

Komiterade: Erkebiskopen A. N. Sundberg, ordf., biskopen U. L. Ullman, professorerna S. L. Bring och Carl Norrby.

Reservation af Bring.

I anledning af kyrkomötets framställning tillförordnade k. m:t komiterade genom skrifvelse den 31 december 1888. Förslaget afgafs den 18 april 1891; öfver detsamma infordrades utlåtanden från teologiska fakulteten och från domkapitlen. Se vidare 1894.

Ang. förändrad lagstiftning rör. sparbanker. *Lagförslag och betänkande afgifna af den af kongl. maj:t den 15 maj 1891 tillsatta komité med uppdrag att utarbeta förslag till förändrad lagstiftning angående sparbanker m. m.*

Stockholm 1891. 96 sid. 4:o.

Ingår i 1892 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Landshöfdingen Axel Bergström, ordf., bankinspektören Rob. Benckert, landssekreteraren A. H. Bagge.

Sekreterare: Erik von Wolcker, vice häradshöfding.

Bilagor. Norska och danska sparbankslagarne af den 6 juli 1887 och den 28 maj 1880, sid. 87—96.

Komiterade afgåfvo förslag till: 1) lag angående sparbanker och 2) lag angående tillsyn å vissa bolag, hvilka idka penningrörelse med sådan inlåning som sparbank bedrifver.

Historik. Komitén hade i uppdrag att utarbeta förslag till förändrad lagstiftning för sparbanker äfvensom andra låneinrättningar, hvilka utan af k. m:t fastställdt reglemente drefve sparbanks- eller sparkasserörelse. Betänkandet afgafs den 27 oktober 1891. Deröfver afgåfvos utlåtanden af öfverståthållareembetet och k. m:ts befallningshafvande samt af högsta domstolen (den 8 mars 1892 och bilagdt den kgl. propositionen i ämnet). K. m:ts proposition (n:r 49) af den 11 mars 1892 med förslag till lag angående sparbanker samt lag angående tillsyn å vissa s k. folkbanker och med folkbanker jemförliga penninginrättningar blef af riksdagen antagen med vissa ändringar (se riksdagens skrifvelse n:r 72 af den 18 maj 1892). Den 29 juli 1892 utfärdades ny sparbankslag.

Ang. beskattning af maltdrycker. *Betänkande och förslag angående beskattning af maltdrycker, afgifvet den 11 december 1891 af dertill i nåder förordnade komiterade.*

Stockholm 1891. 95 sid. 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen Robert Dickson, ordf., godsegarne M. Brummer och M. von Feilitzen, byråchefen K. Lindeberg, godsegaren Gottfrid Warholm, bryggarne Anders Bjurholm och Alf. Sandwall.

Sekreterare: T. f. kanslisekreteraren frih. G. Louis De Geer.

Ur innehållet: Beskrifning af förfaringssättet vid tillverkningen af maltdrycker, sid. 35–38.

Redogörelse för den utländska beskattningen af maltdrycker, sid. 38–56.

Bilagor. N:r I. Antalet salubryggerier för hvarje stad och hvarje läns landsbygd samt deras tillverkning år 1890.

N:r II. Antalet salubryggerier i städerna inom hvarje län samt deras tillverkning år 1890.

N:r III. Antalet salubryggerier å landsbygden inom hvarje län samt deras tillverkning år 1890.

N:r IV–V. Antalet salubryggerier i riket samt deras tillverkning år 1890 och år 1880.

N:r VI. Ekstrand, Å., utlåtande angående precisionsebullioskopet.

N:r VII. Sammandrag af analyser å maltdrycker från olika delar af Sverige.

N:r VIII. Förslagsberäkning öfver kostnaden för kontrollen å tillverkning af maltdrycker vid beskattning efter alkoholhalten.

Komiterade afgåfvo förslag till: 1) förordning angående beskattning af maltdrycker; 2) ordningsstadga för bryggerierna i riket.

Historik. Genom k. bref den 6 augusti 1891 uppdrog k. m:t åt de fem förstnämde af komiterade att afgifva yttrande i fråga om det skattebelopp, som vid behof af ökade statsinkomster lämpligen skulle kunna uttagas genom beskattning af maltdrycker, samt i fråga om sättet för anordnande af en sådan beskattning efter granskning af det i betänkandet den 30 juni 1881 i sådant afseende afgifna förslag och med hänsyn till derefter vunnen erfarenhet vid tillämpningen af maltdrycksbeskattningen i främmande länder inkomma med förslag till författningar i ämnet.

Komiterade sammanträdde den 3 oktober 1891. Såsom sakkunige tillkallades Bjurholm och Sandwall. Se vidare 1892.

Ang. utvidgning och omorganisation af tekniska högskolan.

Underdånigt betänkande och förslag till utvidgning och omorganisation af tekniska högskolan, afgifvet den 15 december 1891 af dertill i nåder utsedde kommitterade.

Stockholm 1891. 270 sid.+2 planscher. 8:o.

Ingår i 1894 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Generaldirektören grefve Rudolf Cronstedt, ordf., öfverdirektören Erik Storckenfeldt, professorerna G. R. Dahlander och And. Lindstedt, majoren A. G. Svedelius.

Sekreterare: Lektorn vid tekniska högskolan V. Hoffstedt.

Reservation af Lindstedt, sid. 180.

Ur innehållet: Öfversigt af tekniska högskolans uppkomst och historiska utveckling, sid. 5—21.

Högskolans närvarande organisation, sid. 21—54.

Tabeller. N:r 1. Antal lärjungar vid teknol. institutet och tekn. högskolan 1848—91.

N:r 2. Antal inträdessökande samt antagna och utexaminerade ordinarie och specialelever 1848—91.

N:r 3. Antal inträdessökande samt antagna ordinarie och specialelever vid tekniska högskolan, fördelade efter de olika kompetensvilkoren för inträde samt med hänsyn till föregående praktisk verksamhet äfvensom de antagnes medelålder.

Bilagor. N:r 1. Redogörelser för k. tekn. högskolan i Berlin, k. tekn. högskolan i Hannover, storhert. hessiska tekn. högskolan i Darmstadt, k. k. tekn. högskolan i Wien och polytekn. skolan i Zürich, sid. 183—235.

N:r 2. Förslag till stadgar för tekn. högskolan.

N:r 3. Beskrifning öfver en föreslagen nybyggnad för kemiska, kemiskt tekniska och mineralogiska afdelningen vid tekn. högskolan jemte kostnadsförslag och plansch.

N:r 4. Beskrifning å lokalförändringar m. m. i tekniska högskolans hufvudbyggnad jemte kostnadsförslag och plansch.

I anledning af riksdagens skrifvelse n:r 57 den 20 maj 1890 gaf k. m:t genom k. bref af den 19 september samma år komitén i uppdrag att afgifva betänkande och förslag angående behofvet och sättet för utvidgning och omorganisation af tekniska högskolan. Betänkandet afgafs den 15 december 1891. Deröfver afgåfvos utlåtanden af tekniska högskolans lärarekollegium och styrelse. Ärendet anmältes den 13 januari 1894. Med godkännande i hufvudsak af komiterades plan till högskolans utvidgning och omorganisation framställde k. m:t uti statsverkspropositionen till 1894 års riksdag förslag om vissa anslag (se det bilagda protokollet öfver ecklesiastikärenden för nämda dag.

Nya lagberedningen, ang. fullföljd af talan.

Nya lagberedningens förslag till lagar angående fullföljd af talan emot allmän domstols utslag äfvensom till andra dermed sammanhängande författningar,

Stockholm 1892. 208 sid. 4:o.

Ledamöter: F. d. justitierådet L. Annerstedt, ordf., t. f. byråchefen Th. Wijkander, assessorn Johan Wold, häradshöfdingen J. G. Horney.

Särskilda yttranden af: Annerstedt, sid. 152—173; Wold, sid. 174—201; presidenten K. J. Berg, sid. 202—208.

Komiterade afgåfvo förslag till: 1) lag angående fullföljd af talan emot allmän domstols utslag i tvistemål; 2) lag angående

fullföljd af talan emot allmän domstols utslag i brottmål; 3) lag om införande af de nya lagarne angående fullföljd af talan emot allmän domstols utslag och hvad i afseende derå iakttagas skall; 4) lag angående beräknande af fatalietid i visst fall; 5) lag angående fullföljd af talan i vissa fall emot underrätts utslag i tvister om husesyn och fardag å krono- eller andra publika hemman; 6) lag angående fullföljd af talan emot allmän domstols beslut i ansökningsärende; 7) lag angående tillägg till gällande föreskrifter i afseende å fullföljden af polismål; 8) lag angående ändring i vissa delar af utsökningslagen; 9) lag angående verkställighet i vissa fall af utslag i brottmål utan hinder af ändringssökande; 10) lag angående förändrad lydelse af 327 § i sjölagen den 12 juni 1891; 11) lag om ändring i vissa delar af förordningen angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866; 12) lag om förändrad lydelse af 3 § i lagen för rikets ständers bank den 1 mars 1830; 13) lag angående förändrad lydelse af 134 § i stadgan om skiftesverket i riket den 9 november 1866.

Genom k. bref den 20 december 1889 anbefaltes nya lagberedningen att utarbeta förslag till lag angående vilkoren för fullföljd af talan i öfverrätt och hos konungen. Beredningens förslag afgåfvos den 31 december 1891. K. m:t anbefalte rikets hofrätter att, sedan vederbörande häradshöfdingar och rådstufvurätter lemnats tillfälle att yttra sig, i ärendet afgifva utlåtanden öfver förslagens grunder, hvarjemte angående särskilda delar af förslagen yttranden infordrades från justitiekansleren och samtliga k. m:ts befallningshafvande.

1892.

Ang. post- och telegrafverkens förening.

Underdånigt betänkande afgifvet den 2 mars 1892 af komitén för utredning af frågan om post- och telegrafverkens förenande under en gemensam styrelse.

Stockholm 1892. III+613 sid.+1 karta. 8:o.

Komiterade: Generalpostdirektören E. von Krusenstjerna, ordf., ryttmästaren medlemmen af första kammaren F. A. Boström, byråchefen i generalpoststyrelsen F. A. Schlytern, byråchefen i telegrafstyrelsen M. Wennman, postmästaren Uddo Zachrisson, direktörn vid Stockholms telegrafstation Hugo Bratt.

Sekreterare: Sven Gyllensvärd, vice häradshöfding.

Reservationer af: Wennman och Bratt, sid. 377—598; Zachrisson 599—613.

Ur innehållet. Redogörelse för post- och telegrafverkens organisation i de europeiska länder der förening mellan de båda verken eger rum, sid. 2—80.

Föreningsfrågans föregående behandling i Sverge, sid. 81—132.

Tabellbilagor: I. Postkontorens uppbörd 1885—1889.

II. Influtna telegramafgifter vid statstelegrafstationerna 1885—1889.

III. Den af komiterade beräknade tjenstemannapersonalen vid det förenade post- och telegrafverkets distrikts- och lokalförvaltningar, fördelad på de särskilda anstalterna.

IV. Postförvaltarnes uppbörds- och frimärkesprovision 1885—1889.

V. Medeltalet af uppbörds- och frimärkesprovisionen inom de särskilda klasserna 1885—1889.

VI. Uppbörds- och frimärkesprovision för kontrollörer vid postverket 1885—1889.

VII. Uppbörds- och frimärkesprovision för postexpeditörer 1885—1889.

Kartan utvisar ledningarna inom k. telegrafverkets allm. telefonnät i Skåne, den 1 maj 1892.

Historik. I skrifvelse n:r 81 den 12 maj 1888 anhöll riksdagen att k. m:t täcktes låta utarbeta och riksdagen förelägga förslag till post- och telegrafverkens förenande under en gemensam styrelse. Med anledning deraf tillförordnade k. m:t den 13 december 1889 ofvannämde komiterade samt sedermera aflidne ledamoten af andra kammaren hemmansegaren Sven Nilsson i Efveröd med uppdrag att verkställa utredning i det af riksdagen begärda hänseendet. Öfver betänkandet afgafs utlåtande af generalpoststyrelsen den

12 juni 1893 samt af telegrafstyrelsen den 28 april 1893, hvilka båda utlåtanden äro tryckta som bilagor till det utdrag af protokollet öfver finansärenden den 15 september 1893, hvilket utgör bilaga till statsverkspropositionen den 16 jan. 1894. Vid dess föredragning nämda dag förklarade k. m:t sig icke finna riksdagens ofvanberörda framställning angående post- och telegrafverkens förening böra till någon k. m:ts vidare åtgärd föranleda. Se emellertid statsutskottets utlåtande vid 1894 års riksdag n:r 8 angående sjunde hufvudtiteln sid. 18 och följande.

Jordbrukslägenhetskomitén:

1. *Underdånigt betänkande angående hemmansklyfning, egostyckning och jordafsöndring, afgifvet af en den 25 september 1891 förordnad komité.* *Ang. hemmansklyfning, egostyckning och jordafsöndring.*

Stockholm 1892. 28 sid. 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen O. R. Themptander, ordf., häradshöfdingen Carl B. Hasselrot, landtbrukaren riksdagsmannen Nils Per-son i Vadensjö, landtmätaren C. A. Sjöberg, hofmarskalken Fr. von Strokirch, godsegaren riksdagsmannen E. Åkerlund, domänintendenten frih. Nils Gabriel Djurklou.

Sekreterare: D:r Axel Raphael.

Historik. I skrifvelse n:r 104 den 14 maj 1891 anhöll riksdagen att k. m:t måtte låta utreda, huruvida icke genom statsmakternas försorg tillfälle kunde beredas obemedlade och mindre bemedlade att på lämpliga vilkor bilda egna jordbruk hufvudsakligen å de inom landet ännu befintliga stora odlingsbara utmarkerna. Komiterade tillförordnades den 25 september samma år med uppdrag att åstadkomma utredningen i fråga, hvarvid komitén hade att taga i öfvervägande ej mindre i hvilken mån och under hvilka vilkor upplåtelse af jord från kronans egendomar för befordrande af det af riksdagen angifna syftemål kunde ega rum, än äfven huruvida berörda syftemål kunde genom ändringar i gällande lagstiftning eller på annat sätt befrämjas.

Betänkandet afgafs den 5 mars 1892. Öfver detsamma afgåfvos:

K. m:ts och rikets kammarkollegii samt k. domänstyrelsens den 8 nov. 1892 afgifna underdåniga utlåtande angående afgifvet förslag till lag om hemmansklyfning, egostyckning och jordafsöndring.

Stockholm 1892. 4:o.

2. *Underdånigt betänkande afgifvet af den under den 25 september 1891 förordnade jordbrukslägenhetskomitén.* *Ang. upplåtelse af mindre jordbrukslägenheter.*

Stockholm 1892. 59 sid. 4:o.

Ingår i 1894 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade och *Sekreterare* se ofvan. Domänintendenten Djurklou entledigades och efterträddes af byråchefen i domänstyrelsen Edvard Kinberg.

Ur innehållet: Redogörelse för den i Förenta staterna gällande lagstiftningen rörande s. k. »hemstadsrätt» samt motsvarande lagförslag i Österrike och Tyskland, sid. 4—21.

Sammandrag af uppgifter om kronodomäner, lämpliga för styckning eller afsöndring.

Bilaga. Raphael, A., Åtgärder för upprättande af smärre jordbrukslägenheter i Preussen och Storbritanien. En redogörelse.

Stockholm 1893. 84 sid. 4:o.

Ingår i ofvannämda bihang.

Betänkandet innefattar förslag: till styckning och försäljning af vissa jordbruksdomäner; till torrläggning på statens bekostnad af vissa till odling tjenliga sankmarker för att vinna tillfälle till upplåtelse derå af mindre jordbrukslägenher och till upplåtelse af odlingslägenheter å lämpliga trakter inom Vesterbottens och Norrbottens län.

Betänkandet afgafs den 23 nov. 1892. Öfver detsamma afgåfvos följande i ofvannämda bihang intagna utlåtanden af domänstyrelsen och af kammarkollegium:

Kongl. domänstyrelsens underdåniga utlåtande öfver jordbrukslägenhetskomitén den 23 november 1892 afgifna förslag till styckning och försäljning af vissa jordbruksdomäner m. m.

Stockholm 1893. 4:o.

Kongl. maj:ts och rikets kammarkollegii underdåniga utlåtande öfver jordbrukslägenhetskomiténs den 23 november 1892 afgifna förslag till styckning och försäljning af vissa jordbruksdomäner m. m.

Stockholm 1894. 41 sid. 4:o.

K. m:ts prop. n:r 46 af den 9 mars 1894 ang. vissa åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att bilda egna jordbruk.

Arbetarskyddskomitén, ang. minderåriges användande i fabrik eller handtverk m. m.

Betänkande, afgifvet den 11 mars 1892 af komitén för revision af förordningen den 18 november 1881 angående minderåriges användande i arbete vid fabrik, handtverk eller annan handtering m. m.

Stockholm 1892. 305 sid. 4:o.

Komiterade: Landshöfdingen grefve Robert de la Gardie, ordf., fabriksdisponenten Rob. Almström, skriftställaren Ernst Beckman, fabrikören Fr. Blombergh, professorn Chr. Lovén, öfveringeniören C. A. Lindvall.

Sekreterare: Johan Östberg.

Reservationer af Almström, Blombergh och Lindvall, sid. 215—228; Beckman, sid. 229—231.

Ur innehållet: Öfversigt af motsvarande lagstiftning i England, Schweiz, Tyskland, Österrike, Frankrike, Belgien, Holland, Spanien, Italien, Danmark, Norge och Finland, sid. 13—75.

Internationella sträfvanden å arbetareskyddslagstiftningens område, sid. 76—80.

Den svenska lagstiftningen angående minderårigas användande i arbete samt förslag till ändringar deri m. m., sid. 80—102.

Tabeller. N:o 1. Antalet industriella arbetare fördelade efter ålder och kön juni 1891.

N:o 2. Antal industriella rörelser som sysselsätta och som icke sysselsätta minderåriga och kvinnor samt antalet af deras arbetare juni 1891.

N:o 3. Längden af minderårigas under 14 år dagliga arbetstid.

N:o 4. Längden af minderårigas mellan 14 och 18 år dagliga arbetstid.

N:o 5. Längden af arbetares öfver 18 år dagliga arbetstid.

N:o 6—8. Längden af den dagliga arbets- och rastetiden för minderåriga under 14 år, för minderåriga mellan 14 och 18 år samt för arbetare öfver 18 år.

N:o 9. Antal rörelser der söndagsarbete regelmessigt förekomme och längden af detta arbete.

N:o 10. Antal arbetstimmar under natten för en och samma arbetare i de rörelser der nattarbete förekomme.

N:o 11. Antal arbetsnätter i de rörelser der nattarbete förekomme.

N:o 12. Arbetslön i veckan inom olika industrigrenar år 1890.

Komiterade afgåfvo: 1) Förslag till lag ang. minderårigas och kvinnors användande i arbete; 2) Förslag till ändrad lydelse af §§ 6 och 7 i k. förordning den 18 februari 1870 angående hvad vid tillverkning af tändstickor eller andra tändmedel, för hvilkas beredning vanlig fosfor användes, skall iakttagas till förekommande af käkbensbrand (fosfornekros) bland arbetarne.

Historik. Med anledning dels af särskilda framställningar om vissa ändringar i förordningen den 18 november 1881 angående minderåriges användande i arbete vid fabrik etc. dels ock af de frågor om reglerandet af arbetet i industriella företag och grufvor, som afhandlats vid den internationella konferensen i Berlin år 1890, fann k. m:t godt besluta tillsättande af en komité med uppdrag att efter utredning af verkningarna af nämda förordning samt efter öfvervägande i hvad mån de vid omförmälda konferens antagna grundsatser borde i Sverge tillämpas inkomma med förslag till den nya eller förändrade lagstiftning i ämnet, som kunde finnas vara af förhållandena påkallad jämväl med hänsyn till den i Sverge införda yrkesin-

spektionen. K. m:t förordnade komiterade den 13 mars 1891; den då äfven utsedde komitéledamoten fabriksdisponenten G. V. S. Tham entledigades sedermera och efterträddes af Lindvall. Komiterade sammanträdde den 6 april 1891.

Utlåtanden erfordrades från konungens befallningshafvande.

Underdånigt utlåtande af kongl. maj:ts och rikets kommerskollegium och kongl. medicinalstyrelsen öfver det betänkande, som den 11 mars 1892 afgifvits af komitén för revision af förordningen den 18 nov. 1881 angående minderåriges användande i arbete vid fabrik, handtverk eller annan handtering m. m.

Stockholm 1893.

Ang granskning af inskriptionerna å arméns fanor och standar.

Underdånigt betänkande af kommitterade för granskning af inskriptionerna å arméns fanor och standar. Afgifvet den 2 april 1892.

Stockholm 1893. 152 sid. St. 8:o.

Komiterade: Chefen för k. lifgardesbrigaden h. k. h. kronprinsen, ordf., generalbefälhafvaren i 4:de militärdistriktet generallöjtnanten grefve Sven Lagerberg, chefen för fortifikationen generallöjtnanten frih. Br. A. Leijonhufvud, generalfälttygmästaren generallöjtnanten frih. C. V. G:son Leijonhufvud, chefen för generalstaben generalmajoren frih. A. E. Rappe, riksarkivarien C. T. Odhner.

Sekreterare: T. f. afdelningschefen vid generalstabens krigshistoriska afdelning kaptenen J. G. Björlin.

Bilagor. I. Öfversigt af komiterades förslag till inskriptioner.

II. Uppgift på nuvarande och af komiterade föreslagna inskriptioner.

III. Angående Smålands fotfolk 1623—1636 och Vestergötlands fotfolk 1624—1638.

Historik. Chefen för generalstaben ingick den 31 januari 1887 till k. m:t med framställning angående granskning af inskriptionerna å samtliga regementens och kårers fanor och standarer, men anbefaltes genom generalorder den 9 nov. s. å. att sjelf låta verkställa en sådan granskning och inkomma med förslag till de ändringar och tillägg i befintliga inskriptioner, som af nämda granskning kunde föranledas. Den 7 mars 1888 hemstälde chefen för generalstaben om en komités sammankallande för granskning af de inom generalstaben uppgjorda förslagen. Genom generalorder tillförordnades komiterade att pröfva de förslag, som voro eller under granskningens fortgång utarbetades inom generalstaben, och derefter inkomma med samfäldt yttrande. Senare tillförordnades t. f. generalintendenten generalmajoren J. L. O. Toll och riksarkivarien Odhner. Toll afled inom kort.

Kyrkolagskomitén:

Betänkande af den af kongl. maj:t den 12 november 1890 Ang. ändringar i kyrkolagen.
tillsatta komité för utarbetande af förslag till ändringar i kyrkolagen m. m. II. Förslag till: lag angående kyrkotukt, lag om enskild själavård, konfirmation och Herrens heliga nattvard, lag angående jordfästning, lag om ansvar för vigsels förrättande af obehörig person, lag angående särskilda sammankomster för andaktsöfning, lag om klagan öfver kyrkoråds beslut i vissa mål, lag angående frejde- och flyttningsbetyg, som af presterskapet utfärdas, samt kungörelse om uppgifter till presterskapet angående personer, hvilka förklarats förlustige medborgerligt förtroende, jemte motiv till dessa förslag. Stockholm 1892.

III. Förslag rörande: ändring i kyrkomötesförordningen, ändring i lagen angående tillsättning af presterliga tjenster, tillsättning af organist-, klockare- och folkskollärarebefattningar, främmande trosbekännares förhållande till svenska kyrkan, upphäfvande af 7:de punkten i cirkuläret den 17 oktober 1778 offentliggörande af allmänna författningar och kungörelser, samt ändring i gällande bestämmelser om äktenskapsskilnad jemte motiv till dessa förslag.

Stockholm 1892.

Ingår i 1894 bihang 2 saml. 2 afdelningen.

Komiterade: Se 1891 sid. 522.

Reservationer: Till II af Bagge, sid. 94—106.

Till III af Johansson och Bagge, sid. 18; Johansson sid. 47; Claëson, sid. 137—147.

Ur innehållet: II. Den svenska kyrkotuktslagstiftningens utveckling och närvarande ståndpunkt, sid. 38—43.

Kyrkotuktslagstiftningen i Norge, Danmark, Tyskland och Finland, sid. 43—46.

Äldre förslag till kyrkotuktslagstiftning i Sverge, sid. 47—49.

III. Historik rörande uppkomsten och utvecklingen af upplåsande från predikstolen af verdsliga kungörelser, sid. 86—94.

Bilagor. Till III. Förteckning å lagrum och särskilda författningar i hvilka meddelats ännu gällande föreskrift om kungörande i kyrka äfvensom uppgift om andra ämnen som på sådant sätt skola offentliggöras, sid. 119—131.

Formulär till anslag af författningar och kungörelser.

Tabell utvisande af domkapitlen medelst skiljobref upplösta äktenskap och trolofningar 1861—1890.

Uti betänkandet n:r III afgåfvo komiterade förslag till: 1) lag om ändrad lydelse af §§ 2, 4, 5 i förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863; 2) lag om tillägg till § 26 mom. 1 i lagen angående tillsättning af presterliga tjenster den 26 oktober 1883; 3) lag angående ändring i gällande stadganden om förslag till organist- och klockarebefattningar; 4) kungörelse angående förbud att samtidigt söka flere organist- och klockarebefattningar; 5) lag angående tillsättning af organist- eller klockarebefattning, som skall vara förenad med folkskoleläraretjenst; 6) kungörelse om ändrad lydelse af § 27 i kongl. maj:ts förnyade nådiga stadga angående folkundervisningen i riket den 20 januari 1882; 7) stadga huru förfaras skall vid tillsättning af folkskoleläraretjenst jemte dermed förenade organist- och klockarebefattningar; 8) lag om ändrad lydelse af 3 § i förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning den 31 oktober 1873; 9) lag för främmande trosbekännares öfvergång till svenska kyrkan; 10) kungörelse angående vissa skyldigheter, som åligga föreståndare för församling af främmande kristna trosbekännare; 11) kungörelse angående upphäfvande af 7:de punkten i cirkuläret den 7 oktober 1878; 12) lag ang. kungörelsers uppläsande i kyrka; 13) lag angående tiden för allmänna författningars trädande i kraft; 14) kungörelse om ändrad lydelse af §§ 7, 8 och 11 i kungörelsen den 3 december 1875 angående utgifvandet af svensk författningssamling; 15) lag angående offentliggörande af allmänna författningar och kungörelser samt enskilda tillkännagifvanden; 16) lag angående ändrad lydelse af §§ 16, 23, 59 och 65 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862; 17) ändrad lydelse af 13 kap. 1, 2, 3, 4, 5 och 6 §§ giftermålsbalken; 18) ändrad lydelse af 2 § i förordningen om boskilnad och undanskiftande af egendom i makars bo den 18 september 1862.

De i II intagna förslagen afgåfvos den 5 april och de i III den 28 maj 1892. Öfver desamma infordrades utlåtanden från samtliga domkapitel och konsistorier samt i fråga om förslaget angående kommunalstyrelse på landet från samtliga konungens befallningshafvande.

Högsta domstolens utlåtande den 13 mars 1893 är bifogadt k. m:ts prop. n:r 45 den 17 mars 1893 med förslag till lag om ändrad lydelse af §§ 2, 4 och 5 i förordningen angående allmänna kyrkomöte den 16 november 1863.

K. m:ts proposition n:r 14 den 8 december 1893 med förslag till lag rörande främmande trosbekännares öfvergång till svenska kyrkan samt n:r

15 samma dag med förslag till lag om tillägg till § 26 mom. 1 i lagen angående tillsättning af presterliga tjenster den 26 oktober 1883.

K. m:ts proposition n:r 19 den 15 december 1893 med förslag till lag angående kungörelsers uppläsande och n:r 20 samma dag med förslag till lag angående tiden för allmänna författningars trädande i kraft.

Högsta domstolens utlåtande den 20 mars 1893 är bifogadt k. m:t propositioner.

K. m:ts prop. n:r 28 den 30 december 1893 med förslag till lag om enskild själavård, konfirmation och herrens heliga nattvard samt till lag angående jordfästning. (Högsta domstolens utlåtande den 26 april 1893 och kyrkomötets yttrande den 17 oktober samma år bifogade).

K. m:ts proposition n:r 41 den 2 februari 1894 med förslag till lag angående ändring i gällande stadganden om tillsättning af organist- och klockarebefattningar. (Högsta domstolens utlåtande den 20 mars 1893 och 16 januari 1894 och kyrkomötets yttrande den 14 oktober 1893 bifogade.)

Ang. förändrad beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket.

Belänkande och förslag angående beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket, afgifvet den 7 april 1892 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Stockholm 1892. 95 sid. + 2 graf. tabeller. 4:o.

Ingår i 1893 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Se 1891, sid. 524.

Sekretrerare: Byråingeniören Åke Gerhard Ekstrand.

Reservation af J. Warholm, sid. 89—94.

Bilagor. N:o 1. Tillverkning af hvitbetssocker inom Sverge under tillverkningsåren 1873, 1874—1882, 1883.

N:o 2. Tillverkning af hvitbetssocker inom Sverge under tillverkningsåren 1883, 1884—1890, 1891.

N:o 3. Tablå öfver importen och tillverkningen af socker 1882—91 samt deraf härflytande statsinkomst.

N:o 4. Uppgift å de inkomstbelopp för hvilka de inom Malmöhus län belägna hvitbetssockerfabriker varit under sin verksamhetstid bevillningstaxerade.

N:o 5. Om sockerprisen.

N:o 6. Utdrag af protokollet vid ett komiténs sammanträde med tillkallade sakkunnige jämte bilagd p. m. angående det utbyte enligt hvilket skatten å hvitbetorna vore att beräkna.

Ur innehållet. Ang. hvitbetssockertillverkningen och beskattningen i Frankrike, Tyskland, Österrike-Ungern, Ryssland, Belgien, Nederländerna, Danmark, öfriga länder i Europa samt Nordamerika, sid. 40—48.

Historik öfver hvitbetssockertillverkningen i Sverge, sid. 48—55.

Öfver betänkandet afgåfvos utlåtanden af k. m:ts befallningshafvande i Malmöhus och Gotlands län. K. m:t proposition n:o 2 af den 16 december 1892 med förslag till ny förordning om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket antogs af riksdagen med vissa ändringar. (Se riksdagens skrifvelse nr 63 den 25 april samma år.)

Ang. apatitundersökningar under 1890 och 1891.

Underdåniga berättelser öfver apatitundersökningar, utförda på grund af kongl. maj:ts nådiga beslut den 30 maj 1890 och 29 maj 1891.

Stockholm 1892. 115 sid. 8:o.

Komiterade: Landshöfdingen L. Berg, ordf., f. d. bergmästaren A. Sjögren, geologerna F. V. Svenonius och Hj. Lundbohm.

Bilagor: (till Sjögrens berättelse). Om apatitsmältningar vid Joder. (till Lundbohms). Om apatitförekomster i vissa berg i Norrbotten.

Dellvik, C. A., Berättelse till chefen för k. finansdepartement om en resa i Norra Tyskland.

Genom k. bref den 30 maj 1890 uppdrog k. m:t åt de tre sistnämde att under fortfarande ledning af Berg fortsätta den genom k. brefvet den 14 juni 1889 anbefalda undersökningen rörande apatittillgångarna å kronojord inom Norrbotten. Berättelserna öfver 1890 och 1891 årens undersökningar öfverlemnades med skrifvelse af den 9 april 1892. Se vidare k. m:ts proposition n:r 29 af den 17 februari 1893 angående upplåtelse af rätt till bearbetande af apatitförekomster.

Nya lagberedningen:

Ang. hvad till fast egendom är att hänföra.

1. *Nya lagberedningens förslag till lag angående hvad till fast egendom är att hänföra.*

Stockholm 1892. 41 sid. 4:o.

Ingår i 1895 bihang, 2 saml. 2 afd. 1 band.

Ledamöter: F. d. justitierådet L. Annerstedt, ordf., assessorn Johan Wold, rådmannen Herman Billing.

Historik. Riksdagen anhöll i skrifvelse n:r 50 den 12 maj 1885, att k. m:t måtte låta utreda hvad som borde vara att till fast eller lös egendom hänföra och för riksdagen framlägga de förslag till tillägg i allmänna lagen som deraf kunde föranledas. Sedan till följd af denna framställning landtbruksakademiens förvaltningskomité och kommerskollegium inkommit med utlåtanden öfver äldre lagberedningens förslag till jordabalk kap. 1 §§ 1—5 och kommerskollegium öfverlemnat yttranden öfver samma förslag från fabriksföreningar i rikets städer och fullmäktige i jernkontoret, hade k. m:t, som funnit nämda förslag numera icke kunna såsom lag antagas, genom bref den 31 december 1891 till lagberedningen öfverlemnat skrifvelserna och

yttrandena och anbefalt lagberedningen att utarbeta förslag till de lagbestämmelser i ämnet som kunde finnas vara af behofvet påkallade.

Lagberedningens förslag afgafs den 4 juli 1892. Deröfver infordrades utlåtanden från kommerskollegium och landtbruksstyrelsen. Högsta domstolens utlåtande den 6 november 1894 vid k. m:ts proposition n:r 27 den 29 januari 1895 med förslag till lag om hvad till fast egendom är att hänföra.

2. *Nya lagberedningens förslag till för ändrade lagbestämmelser i fråga om makars ansvarighet för gäld och om boskilnad.* *Ang. makars ansvarighet för gäld och om boskilnad.*

Stockholm 1893. 43 sid. 4:o.

Ledamöter: F. d. justitierådet L. Annerstedt, ordf., assessorn Johan Wold, rådmannen Herman Billing, revisionssekreteraren Joh. O. Ramstedt.

Särskilda yttranden af Billing, sid. 31—41; presidenten K. J. Berg, sid. 42—43.

Beredningens författningsförslag utgjordes af: Förslag till 1) lag angående makars ansvarighet i visst fall för gäld i boet; 2) lag angående ändring i vissa delar af förordningen om boskilnad och undanskiftande af egendom i makars bo den 18 september 1862.

Genom k. bref den 31 december 1891 anbefaltes lagberedningen att utarbeta de förslag till förändringar i gällande bestämmelser angående boskilnad och dermed sammanhängande lagstadganden som kunde finnas erforderliga i syfte att dels lättare tillfälle för vinnande af boskilnad bereddes hustru dels hustrus eller enkas betalningsansvarighet för gäld, som mannen ensam ådragit det gemensamma boet, inskränktes eller undanröjdes.

Lagberedningens förslag afgåfvos den 21 december 1892.

Betänkande af komiterade för utarbetande af förslag till kontrollföreskrifter till förekommande af olyckshändelser genom elektriska ledningar för kraftöfverföring. *Ang. kontrollföreskrifter till förekommande af olyckshändelser genom elektriska ledningar*

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver finansärenden den 3 februari 1870.

Komiterade: Öfveringeniören N. R. Curman, assistenten vid tekniska högskolan Karl Wallin, civilingeniören Jonas Wenström.

Sekreterare: Nils Rahm, sekreterare i patentbyrån.

Reservation af Wenström.

Ur innehållet: Redogörelse för de i Norge. Danmark, Finland, England, Frankrike, Schweiz och Tyskland tillämpade föreskrifter till förekommande af olycksfall vid anläggningar för elektrisk kraftöfverföring.

Komiterade afgåfvo: Förslag till föreskrifter till förekommande af olyckshändelser genom anläggningar för elektrisk ström med hög spänning.

Historik. K. m:t bemyndigade finansministern den 13 november 1891 att till utarbetande af förslag i ofvannämda ämne låta tillkalla sakkunnige personer till ett antal af högst tre. Den 16 s. m. lemnades uppdraget i fråga till generaldirektören och chefen för telegrafstyrelsen C. E. G. B. Storckenfeldt samt Wallin och Wenström och efter Storckenfeldts entledigande i följd af sjukdom tillkallades sedermera Curman. Ofvanstående betänkande afgafs den 11 juli 1892 och remitterades till tekniska högskolan i fråga om deri föreslagna bestämmelsers tillämplighet på en af G. A. Granström gjord ansökan om tillstånd till elektrisk ledning från Dalelfven till Norbergs gruffält. Remissen besvarades i utlåtande den 16 januari 1893.

Ang. straffregister.

Förslag till förordning angående straffregister jemte förslag till förändrad lydelse af 2 § 4 mom. tryckfrihetsförordningen, afgifvet af den af k. m:t den 11 september 1891 tillsatta komité för utarbetande af föreskrifter till beredande af upplysningar angående dömde förbrytare m. m.

Stockholm 1892. 98 sid. 4:o.

Komiterade: Justitiekansleren J. E. Elliot, ordf., departementschefen i fångvårdsstyrelsen C. Gerle, polismästaren Semmy Rubenson.

Sekreterare: vice häradshöfding Viktor Almquist.

Särskildt yttrande af: Rubenson, sid. 63—65.

Bilagor. A—C. Formulär.

Ur innehållet. Almquist, V., Redogörelse för i utlandet vidtagna åtgärder till beredande af upplysningar angående dömde förbrytare.

Historik. Justitieombudsmannen gjorde i skrifvelse den 29 november 1879 framställning om inrättande i Stockholm af en för hela riket gemensam anstalt, från hvilken domstolar och andra myndigheter skulle ega att erhålla upplysningar rörande dömde förbrytare. Med anledning af denna framställning och de utlåtanden, som deröfver afgåfvos af fångvårdsstyrelsen och andra myndigheter, äfvensom en framställning från öfverståthållareembetet i Stockholm tillförordnade k. m:t den 11 september 1891 en komité med uppdrag att utreda, hvilka åtgärder lämpligen kunde vara att vidtaga i anledning af justitieombudsmannens och öfverståthållareembetets framställningar och inkomma med yttrande i nämda hänseende äfvensom afgifva förslag till de förändrade eller nya lagbestämmelser, som för ändamålets vinnande kunde finnas vara af behofvet påkallade.

Komiterades förslag afgafs den 30 september 1892. Deröfver infordrades utlåtanden från samtliga hofrätterna, kammarrätten och fångvårdsstyrelsen.

Betänkande och förslag angående beskattning af maltdrycker med iakttagande att svagdricka fritages från beskattningen, afgifvet den 26 november 1892 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Ang. beskattning af maltdrycker utom svagdricka.

Stockholm 1892. 55 sid. 4:o.

Reservationer af: Feilitzen och Lindeberg, sid. 50—55.

Komiterade afgåfvo förslag till: 1) förordning angående beskattning af maltdrycker; 2) ordningsstadga för bryggerierna i riket.

Historik. Se sid. 524 vid betänkandet den 11 december 1891 angående beskattning af maltdrycker. K. m:t förordnade den 22 oktober 1892, att samma komité, som afgifvit detta betänkande, skulle förstärkt med Bjurholm och Sandwall som ledamöter sammanträda för att dels med anledning af ett utaf finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå den 8 oktober 1892 afgifvet utlåtande taga under förnyad ompröfning den i nyssnämda betänkande omhandlade frågan om drickats undantagande från sagda beskattning dels ock afgifva förslag till sådana ändringar uti och tillägg till de af komitén utarbetade författningsförslag, som kunde erfordras för beredande af skattefrihet för dricka, äfvensom verkställa beräkning angående beloppet af den nedsättning, som af omförmälde undantag från skattens tillämpning kunde föranledas i den uti betänkandet meddelade beräkning angående maltskattens afkastning. Godsegaren Warholm entledigades från vidare deltagande i komiténs arbeten och öfriga komiterade sammanträdde den 5 november 1892.

Underdånigt betänkande och förslag angående vissa förändringar i afseende på sjökrigsmaterielen m. m., afgifvet den 30 november 1892 af dertill i nåder förordnade komiterade.

Ang. vissa förändringar i afseende på sjökrigsmaterielen.

Stockholm 1893. 48 sid.+4 ritningar. 4:o.

Ingår i 1893 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Konteramiralen E. S. K. Peyron, ordf., kommendörerna J. C. Osterman, R. G. von Hedenberg, J. E. Christerson och A. F. H. Klintberg, kommendörkaptenerna prins Bernadotte och C. E. Smith, öfverdirektören G. V. Svensson och direktören H. H. Lilliehöök.

Sekreterare: Kaptenen vid. k. flottan H. G. V. Wrangel.

Bilagor. 1. Utkast till pansarbåt af Sveas cert i enlighet med af komitén uppgjort program.

2. Jemförelsetablå öfver pansarbåten Göta och den modifierade typen.

3. Promemoria öfver den föreslagna första klassens minbåtens hufvuddata.

4. Utkast till avisofartyg enligt komiténs program.
5. Promemoria angående det föreslagna avisofartyget.
6. Förslag till förändring af 2:a klassens pansarbåtar.
7. Förslag till förändring af 1:a klassens kanonbåtar.
8. Summarisk tablå öfver riksstaten samt anslagen under femte hufvudtiteln 1881—93.
9. Tabell utvisande den ungefärliga ordning, uti hvilken den föreslagna fartygsmaterielen m. m. enligt komiténs åsigt borde anskaffas. och rörande anskaffningen med ett årligt fast anslag af 2,800,000 kronor.

Med fästadt afseende å den stora utveckling som egt rum inom alla grenar inom sjökrigsmaterielen under tiden sedan 1880 års s. k. certkomité afgaf sitt betänkande och för att i mån af landets tillgångar och behof kunna tillgodogöra sig resultaten af denna utveckling och i sammanhang dermed ingå i granskning af andra sjöförsvarets angelägenheter hemställde chefen för sjöförsvarsdepartementet till k. m:t, att innan framställning blefve gjord om anslag till nya fartyg m. m., en komité af sakkunnige personer måtte tillsättas med uppdrag att afgifva yttrande och förslag hufvudsakligen beträffande vissa uppgifna punkter. Med bifall till departementschefens förslag tillförordnade k. m:t en komité och genom generalorder den 19 september 1892 blefvo komitéledamöterna utsedde. Komitén sammanträdde den 26 samma månad.

Betänkandet anmältes den 14 januari 1893 och åberopades i k. statsverkspropositionen till 1893 års riksdag vid förslaget under femte hufvudtiteln punkt 7—8 om ett ordinarie reservationsanslag af 2,000,000 kr. till flottans nybyggnad och underhåll.

Ang. det regala laxfisket i Torneå elf.

Betänkande och förslag rörande den framtida dispositionen af det regala laxfisket i Torneå elf.

Stockholm 1892.

Komiterade: Generalkonsuln grefve M. Björnstjerna, ordf., fiskeriinspektören R. Lundberg, häradshöfdingen G. Sundberg.

Sekreterare: Grefve Sten Lewenhaupt.

Ang. fältförvaltnings- och etappreglementen.

Allmänna grunder för ordnandet af svenska härens förvaltning i fält afgifna af den genom nådigt bref den 12 oktober 1888 tillsatta komitén för utarbetande af förslag till fältförvaltnings- och etappreglementen.

Stockholm 1892. 8:o.

Fältförvaltningsreglemente N:r 1. Förslag till etappreglemente.

Stockholm 1891. 8:o.

N:r 2. Förslag till reglemente för jernvägarnes begagnande under krigstid för militära ändamål (fältjernvägsreglemente.)

Stockholm 1892.

N:r 3. Förslag till reglemente för vattenfarleders begagnande under krigstid för militära ändamål (sjötransportreglemente).

Stockholm 1892.

N:r 4. Förslag till reglemente för telegraf- och telefonväsendet i fält (fälttelegrafreglemente).

Stockholm 1892.

N:r 5. Förslag till fältpostreglemente.

Stockholm 1892.

N:r 6. Förslag till fältförplägnadsreglemente.

Stockholm 1892.

N:r 7. Förslag till reglemente för utrustningsmaterielens underhåll, ersättning och redovisning i fält (fältmaterielreglemente).

Stockholm 1892.

N:r 8. Förslag till fältsjukvårdsreglemente.

Stockholm 1892.

N:r 9. Förslag till fältveterinärreglemente.

Stockholm 1892.

N:r 10. Förslag till reglemente för kassa- och räkenskapsväsendet i fält (fälträkenskapsreglemente).

Stockholm 1892.

N:r 11. Förslag till fältaflöningsreglemente.

Stockholm 1892.

Komiterade: Generalmajorerna Axel Ryding, ordf., friherre Axel Rappe, öfversten Hemming Gadd.

Sekreterare: Kaptenen O. B. Malm.

Enligt landtförsvarsdepartementets diarium för 1892 tyckes komitén ha afgifvit förslag till: 1) ändringar af vissa paragrafer i förslaget till lag angående enskildes skyldighet att fullgöra rekvisi-

tioner; 2) instruktion för generalkrigskommissariatet; 3) bestämmelser för organiserandet af fältpolisväsendet; 4) bestämmelser för organiserandet af väg- och vattenbyggnadsväsendet i fält; 5) organisation af härens intendenturväsende.

Komitén tillförordnades den 12 oktober 1888. Generalintendenten generalmajor J. L. O. Toll var ursprungligen bland komiterade.

Förslag till skjutinstruktion för infanteriet.

Stockholm 1892. 90 sid.+7 opag. formulärsidor+1 plansch. 8:o.

Komiterade: Öfverstlöjtnanten F. A. Åstrand, kaptenen J. C. Lemchen.

Komiterade tillförordnades genom generalorder n:r 140 den 15 februari 1892.

Ang. en fästningsartillerikår för sjöbefästningarna vid Karlskrona.

Betänkande och förslag angående en fästningsartillerikår för sjöbefästningarna vid Karlskrona.

Förvaras bland handlingarna till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 24 februari 1893.

Komiterade: Vice amiralen friherre F. V. von Otter ordf., kommendören G. E. Ulff, kommendörkaptenen friherre E. Barnekow, majorerna G. A. C:son Bergman och Fr. Leth.

Sekreterare: H. von Arbin, kapten vid flottan.

Reservation af Ulff.

Bilagor. I. Personalbehofvet för Karlskrona befästningar etc. såväl under krigs- som fredstid.

II—III. Utvisande anslagstitlar och belopp af medel under 5 hufvudtiteln till aflöning, beklädnad och naturaunderhåll m. m. åt personal, särskildt afsedd till bemanning af sjöbefästningarna vid Karlskrona.

IV. Årsklassernas storlek af beväring och af f. d. stamanställde.

V. Personal från artillerikåren behöflig för garnisonstjenstens upprätthållande.

VI. Förslag till normalstat för Karlskrona artillerikår.

VII g. Kostnadsförslag angående diverse byggnader.

X a. Förslag till stater för 1893—96.

XI. Antalet man som i följd af kontrakt kunde antagas kvarstå inom de särskilda löneklasserna.

XV b. Erforderligt belopp till aflöning af fästningsartilleriafdelningen i följd af kontrakt med kvarstående manskap.

Betänkandet afgafs den 21 december 1892. Se k. m:ts proposition n:r 42 den 24 februari 1893 angående vissa ändringar i organisationen af Karlskrona artillerikår.

Förslag till läsplan m. m. för samskolor etc.

Ang. läsplan för samskolor.

Komiterade: T. f. rektorn vid Askersunds läroverk J. G. Spangenberg, rektorn vid Köpings pedagogi M. P. Mattsson.

Se protokollet öfver ecklesiastikärenden vid k. m:ts proposition n:r 00 1893.

Förslag till läsebok för folkskolan.

Ang. läsebok för folkskolan.

Komiterade: Seminarierektorn Carl Vilh. Kastman, ordf., folkskoleinspektören Ivar Lyttkens, folkskoleläraren läraren vid Bollnäs' småskollärareseminarium Carl Gotthard Liander.

Komiterade tillförordnades den 5 oktober 1889. Läseboken trycktes Stockholm 1892.

Förslag till gymnastik- och bajonettfäktningsreglemente.

Ang. gymnastik- och bajonettfäktningsreglemente.

Komiterade: Kaptenerna V. G. Balck, C. C. A. Silow, P. R. G. V. von Heideman, löjtnanterna G. A. Torén, friherre N. V. U. af Wetterstedt.

Komiterade tillförordnades den 4 januari 1892 genom generalorder n:r 6.

1893.

Eneström, G., ang. barnmorskekårens pensionering.

Eneström, G., Underdånigt betänkande om barnmorskekårens pensionering jämte förslag till reglemente för barnmorskornas ålderdomsunderstödsanstalt.

Stockholm 1893. XII+227 sid. 8:o.

Ingår i 1895 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Ur innehållet: Redogörelse för barnmorskeväsendets utveckling i Sverige, sid. 5—20.

Tabellbilagor: I. Antalet barnmorskor utexaminerade under 1867—1892 samt lefnadsåldern vid examens aflåggande.

II. Antalet barnmorskor vid slutet af åren 1851—1890 länsvis.

III. Antalet år 1892 befintliga barnmorskor med fördelning till hemvist och yrkesutöfning.

IV—VI. De år 1892 praktiserande barnmorskorna fördelade med hänsyn till: lefnadsålder och examensår; antalet verkstälda förlossningar under år 1891; hemvist och hela årsinkomsten under samma år.

VII. De år 1892 i kommuners tjenst anstälda barnmorskor med hänsyn till anställningsår, löneinkomster och antalet i aflöningen deltagande kommuner.

VIII. De år 1892 praktiserande barnmorskorna med fördelning efter civilstånd eller för de gifta efter mannens stånd eller yrke.

IX. Antalet barnmorskor som under 1887—92, dödt, emigrerat eller afflyttat till annan ort inom Sverige; länsvis.

X—XI. Beräkningar angående kostnaden för ålderdomsunderstöd.

I enlighet med ett af k. m:t gifvet bemyndigande uppdrog chefen för ecklesiastikdepartementet åt e. o. biblioteksamanuensen G. Eneström att verkställa den ytterligare utredning af frågan om barnmorskekårens pensionering som pröfvades vara behöflig, innan det af 1888 års riksdag begärda förslaget till frågans lösning kunde framläggas, äfvensom till k. m:t inkomma med det yttrande och förslag hvartill utredningen kunde föranleda. Ofvanstående betänkande afgafs den 13 februari 1893.

Ang. statsbidrag till vikaries aflönande för ordin. lärare genom sjukdom hindrad att tjenstgöra.

Underdånigt betänkande och förslag afgifvet den 20 februari 1893 af den af kungl. maj:t den 10 augusti 1892 tillsatta kommitté för afgifvande af betänkande och förslag, om och på hvilka vilkor statsbidrag må kunna lämnas till aflönande af vikarie för sådan ordinarie lärare eller lärarinna, som af sjukdom urståndsättes att fullgöra sin tjänst.

Stockholm 1893. 2+III+51 sid. 8:o.

Ingår i 1894 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Komiterade: Folkskoleinspektören kyrkoherden N. J. O. H. Lindström, ordf., inspektören öfver Stockholms folkskolor C. G. Bergman, folkskoleläraren P. Lagerblad.

Sekreterare: C. von Schulzenheim, kanslisekreterare i ecklesiastikdepartementet.

Bilagor. Förslag till k. kungörelse i ämnet, sid. 43—45.
Formulär, sid. 46 och 47.
Öfversigt öfver antalet ordinarie folkskolelärare och lärarinnor, hvilka under 1887—92 för sjukdom åtnjutit oafbruten tjenstledighet en månad eller längre.

I anledning af riksdagens skrifvelse n:r 57 den 20 maj 1890 och efter inkomna utlåtanden af samtliga domkapitel och k. befallningshafvande samt öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor och öfverståthållarembetet tillförordnades komitén. Komitén sammanträdde den 1 december 1892.

Öfver betänkandet inhämtades utlåtanden från k. m:ts befallningshafvande, öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor och direktionen för folkskolelärarnes pensionsinrättning. Ärendet föredrogs den 17 mars 1894. K. m:ts proposition n:r 58 samma dag, angående aflönande i vissa fall af vikarie för sådan ordinare lärare eller lärarinna vid folkskola, som af sjukdom urståndsättes att fullgöra sin tjenst.

1. *Nya lagberedningens förslag till lag angående vissa invändningar i rättegång vid allmän underrätt, så ock om sådan rätts behörighet i vissa fall.* *Ang. vissa invändningar i rättegång.*

Stockholm 1893. 26 sid. 4:o.

Ledamöter: Landshöfdingen Axel Bergström, ordf., assessorn Johan Wold, rådmannen Herman Billing och revisionssekreteraren J. O. Ramstedt.

Genom k. bref den 31 december 1892 anbefaltes lagberedningen bland annat att utarbeta förslag till de förändringar i rättegångsordningen, som kunde finnas erforderliga i syfte att det af beredningen i dess förut afgifna förslag till lag angående fullföljd af talan emot allmän domstols utslag i tvistemål förordade förfarandet i fråga om fullföljd af talan i invändningsfrågor måtte komma så fullständigt som möjligt medföra de dermed afsedda fördelar.

Lagberedningens förslag afgafs den 16 mars 1893.

Sedan f. d. justitierådet L. Annerstedt utnämts till president i kammarrätten, blef landshöfdingen Bergström den 31 december 1892 förordnad till ordförande. Angående lagberedningen och dess arbeten se beredningens arbetsberättelser, som äro bifogade de respektive årens statsverkspropositioner, samt protokollet öfver justitieärenden den 13 januari 1894 som är bifogadt statsverkspropositionen till 1894 års riksdag.

Ang. ändring i förordningen om krigsdomstolar etc.

2. *Nya lagberedningens förslag till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om krigsdomstolar och rättegången derstädes den 11 juni 1868.*

Stockholm 1893. 43 sid. 4:o.

Ingår i 1894 bihang 2 saml. 2 afdeln.

Ur innehållet: Historik angående frågan om krigshofrättens indragning, sid. 11—26.

Bilagor. A—B. Förslag till förordning angående vissa ändringar i förordningen den 11 juni 1868 om krigsdomstolar och rättegången derstädes.

Ofvannämda bilagda förslag blefvo uppgjorda inom justitiedepartementet 1881 och 1882.

Historik. Genom k. bref den 31 december 1872 anbefaltes nya lagberedningen att taga i öfvervägande, huruvida krigshofrätten borde indragas eller ombildas, samt uppgöra det förslag i ämnet som funnes vara af omständigheterna påkalladt. I skrifvelse den 9 maj 1888 angående reglering af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel anhöll riksdagen, att k. m:t täcktes vid utarbetande af förslag till ny rättegångsordning låta till behandling företaga jämväl frågan om krigshofrättens indragning eller ombildning.

Lagberedningens förslag afgafs den 25 april 1893. Öfver detsamma afgåfvos utlåtanden af krigshofrätten, svea hofrätt och högsta domstolen, hvilka utlåtanden äro bifogade k. m:ts proposition n:r 7 den 30 december 1893 angående ändring i vissa delar af förordningen om krigsdomstolar etc. den 11 juni 1868.

Nya arbetarförsäkringskomiténs betänkande.

Nya arbetareförsäkringskomiténs betänkande:

I. Utlåtande och förslag.

Stockholm 1893. VIII+148 sid. 8:o.

II. Statistiska undersökningar och kostnadsberäkningar, efter uppdrag af komitén verkställda af prof. And. Lindstedt.

Stockholm 1893. 130 sid. 8:o.

III. Öfversigt af lagstiftningen rörande arbetareförsäkring i åtskilliga främmande länder.

Stockholm 1892. 168 sid. 8:o.

IV. Statistiska undersökningar angående pensionskassor.

Stockholm 1893. 107 sid. 8:o.

Ingå i 1895 bihang 2 saml. 2 afd.

Komiterade: Häradshöfdingen Victor Ekenman, ordf., hemmansegaren A. P. Danielson, byråchefen grefve Hugo Hamilton, professorerna Anders Lindstedt och Chr. Lovén, fabriksidkaren Ernst Stridsberg.

Sekreterare: vice häradshöfding Åke Thomasson.

Särskild mening af Danielson, I sid. 141—148.

Bilagor till II: 32 tab. rörande arbetares och med dem jämförliga personers fördelning i yrken;

till III. Öfversättning af tyska lagen angående invaliditets- och ålderdomsförsäkring den 22 juni 1889;

till IV. Tab. 1. Pensionskassor med delegarebidrag, hvilka ej uteslutande afse personer i statens tjenst, dessa kassors ställning och verksamhet år 1891.

Tab. 2. Pensionsinrättningar vid enskilda jernvägar, dessa inrättningars ställning och verksamhet 1889—1891.

Tab. 3. Pensionskassor med delegarebidrag för industriella arbetare, dessa kassors ställning och verksamhet åren 1889—1891.

Redogörelsen för den utländska arbetarlagstiftningen omfattade: Norge, Danmark, Tyskland, Österrike, Schweiz, Belgien, Frankrike, Italien och England.

Komiterade afgåfvo: Förslag till lag angående försäkring för beredande af pension vid varaktig oförmåga till arbete.

Historik. Vid föredragning den 30 oktober 1891 af riksdagens skrifvelse n:r 83 den 13 maj samma år i anledning af k. m:ts proposition n:r 23 med förslag till lag om försäkring för olycksfall i arbete samt arbetarförsäkringskomiténs förslag dels till lag om sjöfolks försäkring för olycksfall i tjensten och dels till lag om ålderdomsförsäkring, förklarade k. m:t, att frågan om en lagstiftning rörande ålderdomsförsäkring ännu icke kunde anses hafva vunnit den utredning att ett tillfredsställande förslag i ämnet derpå kunde grundas och att denna försäkring liksom äfven olycksfallsförsäkringen möjligen borde sättas i samband med och hufvudsakligen grundas på invaliditetsprincipen, hvarför k. m:t fann godt uppdraga åt en komité att efter utredning af dithörande förhållanden inkomma med yttrande i ämnet och de lagförslag, hvartill en sådan utredning funnes föranleda.

Komitéledamöterna fabriksdisponenterna William Gibson och G. V. S. Tham blefvo vid skilda tillfällen på begäran entledigade och efterträddes Gibson af Stridsberg.

Komiterade sammanträdde den 25 november 1891. Utlåtandet afgafs den 30 mars 1893. Öfver detsamma afgåfvos följande i nämda bihang intagna utlåtanden:

Öfverståthållareembetets och kongl. maj:ts samtlige befallningshafvandes utlåtanden öfver nya arbetareförsäkringskomiténs betänkande med förslag till lag angående försäkring för beredande af pen-

sion vid varaktig oförmåga till arbete äfvensom vid samma utlåtanden fogade yttranden af andra myndigheter, föreningar och enskilda.

Stockholm 1894. 132 sid. 4:o.

Yttranden af träarbetareförbundets i Sverige Stockholmsafdelningar m. fl. öfver nya arbetareförsäkringskomiténs förslag till lag angående försäkring för beredande af pension vid varaktig oförmåga till arbete.

Stockholm 1895. 8 sid. 8:o.

Kongl. maj:ts och rikets kommerskollegii den 30 oktober 1894 afgifna underdåniga utlåtande öfver nya arbetareförsäkringskomiténs förslag till lag angående förberedande af pension vid varaktig oförmåga till arbete.

Stockholm 1895. 71 sid. 8:o.

K. m:ts proposition n:r 22 den 14 januari 1895 med förslag till lag angående försäkring för beredande af pension vid varaktig oförmåga till arbete.

Ang. ordnande af statens upphandlings- och entreprenadväsende.

Utlåtande och förslag af komitén för ordnande af statens upphandlings- och entreprenadväsende.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 17 november 1893.

Komiterade: Se sid. 494 vid betänkandet af den 6 oktober 1888.

Reservationer af: Sparre och Robbert.

Komiterade afgåfvo: Förslag till ändringar uti eller tillägg till de genom nådiga kungörelsen den 10 maj 1889 meddelade föreskrifter rörande statens upphandlings- och entreprenadväsende.

Historik. Se 1888 sid. 494 och 1889 sid. 499. K. m:t utfärdade den 10 maj 1889 kungörelse angående tillämpning under viss tid af förändrade föreskrifter rörande statens upphandlings- och entreprenadväsende och föreskref derjämte, att de myndigheter, som hade befattning med tillämpningen af dessa föreskrifter, egde att före den 1 juni 1892 inkomma till k. m:t med de anmärkningar som kunde föranledas vid tillämpningen. Yttranden inkommo ifrån direktionen öfver garnisonssjukhuset, domänstyrelsen, lotsstyrelsen, marinförvaltningen, fångvårdsstyrelsen, telegrafstyrelsen, medicinalstyrelsen, jernvägsstyrelsen, öfverintendentsembetet, chefen för Jönköpings regemente, generalpoststyrelsen och arméförvaltningen. Genom k. bref förordnade k. m:t den 31 december 1892 att komiterade skulle sammanträda för att företaga granskning af ofvanberörda yttranden samt afgifva det utlåtande och förslag i ämnet hvartill komiterade kunde finna anledning.

Komiterade sammanträdde den 16 januari 1893 och afgåfvo sitt betänkande den 27 april samma år. Ärendet föredrogs den 11 augusti och 17 november samma år.

Skrifvelse af den 14 september 1893 till herr statsrådet och chefen för k. finansdepartementet angående verkställd granskning af utarbetade författningsförslag rörande utvidgning af arfsbeskattningen och utsträckt tillämpning af stämpelskatten. *Ang. granskning af författningsförslagen rör. arfs- och stämpelbeskattningen.*

Tryckt i sammanhang med nedanstående betänkande i ämnet å sid. 121—123.

Komiterade: Hofrättsrådet M. G. Bruzelius och häradshöfdingarna C. B. Hasselrot och D. G. Restadius.

Bilaga A. Hasselrot, förslag till ändrad lydelse af 52 § i k. förordningen angående stämpelafgiften.

Jemför historiken under nedanstående betänkande.

Hafsfiskekomitén:

1. *Utlåtande den 10 oktober 1893 i fråga om anslag af statsmedel för insamlande och meddelande af rapporter om pågående sillfiske utefter kusten af Göteborgs och Bohus län.* *Hafsfiskekomitén, två utlåtanden.*

2. *Utlåtande den 16 oktober 1893 angående fredningstid för hummer jemte förslag till kungörelse angående ändrad lydelse af 23 och 38 §§ af fiskeristadgan den 29 juni 1852.*

Komiterade: Se 1894 sid. 559.

Betänkande och förslag angående utvidgning af arfsbeskattningen och utsträckt tillämpning af stämpelskatten, afgifvet den 27 oktober 1893 af dertill förordnade komiterade. *Ang. utvidgning af arfs- och stämpelbeskattningen.*

Stockholm 1893. 123 sid.+1 tabell. 4:o.

Ingår i 1894 bihang 2 saml. 2 afdeln. 1 bandet.

Komiterade: Expeditionschefen i finansdepartementet grefve Hans Wachtmeister, landskamreraren H. Cavalli, ledamoten af andra kammaren riksgäldsfullmäktigen Johan Johansson i Noraskog.

Sekreterare: Alexis Hammarström.

Bilagor. N:r I. Uträkning af den föreslagna arfsskatten för arfslotter å vissa uppgifna belopp.

N:r II. Tabell utvisande omfattningen af vissa rörelsegrenar hos riksbanken, de enskilda sedelutgifvande bankerna och aktiebankerna under år 1892.

Ur innehållet: Redogörelse för motsvarande lagstiftning i Frankrike, England, Preussen, Danmark, sid. 58—69.

Betänkandet omfattar förslag till följande författningar:

1) förordning angående stämpelafgiften;

2) lag angående ändrad lydelse af 9 kap. 1 och 4 §§ ärfdabalken;

3) lag angående ändrad lydelse af 22 kap. 20 och 21 §§ strafflagen;

4) lag angående värdering af död mans bo;

5) lag angående förändrad lydelse af 1 § i förordningen angående särskilda protokoll öfver lagfarter, inteckningar och andra ärenden den 16 juni 1875.

Historik. Sedan k. m:t den 19 maj 1893 bemyndigat chefen för finansdepartementet att för beredandet af föreliggande frågor angående förändringar i skatteväsendet såsom frågorna om utvidgning af arfsbeskattningen om utsträckt tillämpning af stämpelbeskattningen samt om revision af förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst jämte dermed sammanhängande ämnen tillkalla de personer, hvilkas biträde han för beredningen af omförmälda frågor funne nödigt anlita, samt dervid tillika förklarat att vid nämda beredning hänsyn borde tagas till de uttalanden, som innefattades i bemälde departementschefs anföranden till statsrådsprotokollet den 13 januari och den 14 oktober 1892 samt i riksdagens skrifvelse till konungen n:r 7 den 27 november samma år äfvensom till hvad i öfrigt vid dithörande frågors behandling inom riksdagen förekommit, uppdrog chefen för finansdepartementet den 24 maj 1893 åt komiterade att deltaga i beredningen af ofvannämda frågor. Angående författningsförslagens granskning af en förstärkt komité se härofvan samt komiterades skrifvelse.

Öfver komiterades förslag afgafs följande gemensamma i ofvannämda bihang intagna utlåtande af statskontoret och kammarrätten:

Kongl. statskontorets och kongl. maj:ts och rikets kammarrätts underdåniga utlåtande öfver det af särskilda komiterade den 27 oktober 1893 afgifna betänkande och förslag angående utvidgning af arfsbeskattningen och utsträckt tillämpning af stämpelskatten.

Stockholm 1894. 26 sid. 4:o.

K. m:ts proposition n:r 43 den 21 februari 1894 med förslag till ny förordning angående stämpelafgiften.

K. m:ts proposition n:r 44 samma dag med förslag till lag angående ändrad lydelse af 9 kap. 4 § ärfdabalken, lag angående värdering af död mans bo och lag angående ändrad lydelse af 1 § i förordningen angående särskilda protokoll öfver lagfarter etc. den 16 juni 1875.

Läroverkskomitén:

1. *Förslag till ändrade bestämmelser rörande undervisningsprof för lärarebefattningar vid rikets allmänna läroverk jämte dermed i samband stående frågor, afgifvet den 24 november 1893 af utsedde kommitterade.* *Ang. undervisningsprof för lärarebefattningar vid allm. läroverken.*

Stockholm 1893. 42 sid. 8:o.

Komiterade: Se sid. 516 vid läroverkskomiténs betänkande 1891.

Bilagor. A. Antal lärare vid de allmänna läroverken som befordrats under ecklesiastikåren 1882—1892.

B. Öfversigt öfver den tid som åtgått för tillsättande af lärarebefattningar under ecklesiastikåren 1882—1893.

C. Förslag till ändrad lydelse af §§ 52—64, 68, 73, 74, (första stycket) och 92 i gällande läroverksstadga.

Historik. Komiterade erhöllo genom k. m:ts beslut den 19 maj 1893 i uppdrag bland annat att afgifva förslag till de närmare bestämmelser och de ändringar i gällande föreskrifter, som befunnes nödiga derest samtliga undervisningsprof för lärarebefattningar vid de allmänna läroverken skulle komma att aflägga i hufvudstaden. Öfver betänkandet inhämtades utlåtanden från samtliga domkapitel samt direktionerna öfver Stockholms stads undervisningsverk och nya elementarskolan i Stockholm. Ärendet föredrogs den 9 mars 1894 och afläts samma dag k. m:ts proposition n:r 56 angående dels ändrade bestämmelser rörande lönetursberäkning för vissa lärare, dels inrättande af en kommission för bedömande af undervisningsprof för lärarebefattningar.

2. *Utlåtande angående beredande af en mera betryggad ställning för de extra ordinarie lärarne vid allmänna läroverken.* *Ang. extra lärarne vid allm. läroverken.*

Ingår å sid. 6—29 i det vid nedanstående k. m:ts proposition fogade protokollsutdrag.

Bilagor. A. Tabellarisk öfversigt öfver antalet lärare och lärjungar vid de allmänna läroverken v. t. 1824—h. t. 1892.

B. 1—2. Tabellarisk öfversigt öfver lärares ålder vid första gången vunnen befordran ecklesiastikåren 1876—1893.

B. 3. Tabellarisk öfversigt öfver akademiska kunskapsprof lärare aflagt före första gången vunnen befordran, under ofvannämda ecklesiastikår.

C. Antalet lärarekandidater som nöjaktigt afslutat profåret under 1875—1893.

D. Från och med 1882 tillkomna nya lärarebefattningar.

E. 1—7. Ledigstående lärarebefattningar.

F. Lärares vid de allmänna läroverken och pedagogierna tjenstledighet ecklesiastikåren 1882—92.

G. Extra lärarnes antal h. t. 1882—92.

H. 1—2. De extra ordinarie lärarnes lefnadsålder och tjenstetid v. t. 1889.

H. 3. De kompetente extra ordinarie lärarnes ålder samt tjenstetid efter vunnen kompetens v. t. 1889.

H. 4. Extra ordinarie lärare tjenstgörande v. t. 1893.

En af åtskilliga såväl ordinarie som extra ordinarie lärare vid de allmänna läroverken ingifven petition om en mera betryggad och värdig ställning åt de extra ordinarie lärarne blef af k. m:t remitterad till läroverkskomitén, som deröfver afgaf den 14 december 1893 sitt ofvanstående utlåtande. Ärendet föredrogs den 9 mars 1894. K. m:ts proposition n:r 57 afläts samma dag angående öfverflyttning till allmänna indragningsstaten af åtskilliga lärares aflöning samt rörande understöd åt extra ordinarie lärare vid allmänna läroverken under förfall på grund af sjukdom.

Ang. jord åt lapparne.

Undersökningskomitén för afgifvande af förslag rörande den enskilde tillhöriga mark som kan finnas nödig för att bereda lapparne tillgång till skog eller renbete: protokoll.

Komiterade: Öfverjägmästaren och domänintendenten Ernst Fredrik Groth, ordf., förste landtmätaren Fr. V. Jonson, t. f. lappfogden A. V. Suwe.

I anledning af skrifvelse från k. m:ts befallningshafvande i Jämtlands län den 17 maj 1893 tillförordnade k. m:t den 22 juni samma år komiterade med uppdrag att föreslå den mark, som kunde finnas oundgängligen nödig för att under hela året bereda lapparne vid de för dem afsatta land tillgång till skog eller renbete eller för att bereda dem vägar öfver inegor etc.

Från komitén insändes upder september och oktober månader till justitiedepartementet åtskilliga protokoll.

Ang. patronläge och ammunition för 6,5 millimeters gevär.

Förslag till föreskrifter angående patronläge och ammunition för en gevärsmodell af 6,5 millimeters kaliber.

Komiterade: (å Sveriges sida): Styresmannen för ammunitionsfabriken majoren T. F. R. Lysholm, majoren A. J. R. de Laval, kaptenen J. C. Lemchen.

Sekreterare: Kaptenen C. O. E. von Feilitzen.

Komiterade tillförordnades den 4 november 1893 (generalorder n:r 1248).

Andesvagskomitén: Utlåtande den 19 december 1893 angående vissa frågor rörande blindundervisningen. Ang. blindundervisningen.

Komiterade: Se 1894 sid. 555—556.

Se 1896 års statsverksproposition och det dervid fogade protokollet öfver ecklesiastikärenden den 13 januari 1896 sid. 79 och följande.

Förslag till skjutinstruktion för de högre allmänna läroverken. Ang. skjutinstruktion för de högre allm. läroverken.

Stockholm 1893. 8:o.

Komiterade: Kaptenerna J. C. Lemchen och C. Ankarcrona, löjtnanten P. Pettersson.

Betänkande och förslag rörande fabriksstatistiken. Ang. fabriksstatistiken.

Komiterade: F. d. presidenten C. F. Wærn, öfverdirektören P. E. Sidenbladh.

Komiterade tillförordnades den 15 maj 1886 med uppdrag att utarbeta förslag till afhjelpande af bristfälligheter i näringsstatistiken. Komiterade afgåfvo den 21 april 1890 ett förslag rörande bergverksstatistiken (se *Tillägg*). Ofvannämda förslag afgafs den 13 maj 1893. Kommerskollegium inkom med utlåtande den 17 november 1894 och statistiska tabellkommissionen den 19 oktober 1895. Se vidare det vid 1896 års statsverksproposition fogade protokollet öfver civilärenden den 13 januari 1896 sid. 6 och följande.

1894.

1893 års jernvägskomité:

Ang. förvärfvande af vissa enskilda jernvägar.

I. Betänkande angående förvärfvande för statens räkning af vissa enskilda jernvägar, afgifvet den 13 januari 1894.

Stockholm 1894. III+99 sid.+1 karta. 8:o.

Ingår i 1894 bihang 2 saml. 2 afdeln.

II. Öfverenskommelser om gemensamt begagnande af stationer m. m.

Stockholm 1893. 211 sid. 8:o.

III. Handlingar angående nytt aflöningsreglemente och ny instruktion.

Stockholm 1893. 75 sid. 8:o.

Komiterade: Generalpostdirektören E. von Krusenstjerna, ordf., generaldirektören Erik Storckenfeldt, trafikchefen Marcus Agrelius, riksdagsmannen hemmansegaren Peter Andersson i Högkil, ingeniören H. Asplund, generalkonsuln E. Fränckel, öfverdirektören M. Hahr, riksdagsmannen landtbrukaren Ivar Månsson i Träå, trafikchefen J. D. Simonsson, öfverdirektören friherre K. U:son Sparre, majoren A. G. Svedelius.

Sekreterare: Vice häradshöfdingen C. R. Troilius.

Särskilda meningar af: Andersson och Simonsson, sid 82—84; Sparre, sid. 84—85; Fränckel, sid. 85; Asplund, Fränckel, Sparre och Storckenfeldt, sid. 85.

Ur innehållet: Redogörelse öfver Skåne—Hallands, Mellersta Hallands, Göteborgs—Hallands, Landskrona—Engelholms, Malmö—Billesholms jernvägar, sid. 4—32.

Bilagor. 1. Aflöningsstat för ordinarie personal vid de till inköp föreslagna banorna.

2. Angående Helsingborgs stads upplåtelse af jord till Skåne—Hallands jernväg.

3. Beskrifning öfver Helsingborg—Hessleholms jernväg.

4. Karta öfver södra och mellersta Sveriges jernvägar.

Komiterade förordnades den 2 juni 1893 med uppdrag att efter undersökning af jernvägsadministrationens organisation och verksamhet dels afgifva förslag till ny instruktion för jernvägsstyrelsen och nytt aflöningsregle-

mente för jernvägsstaten och dels taga i öfvervägande fördelaktigheten af att för statens räkning förvärfvades Skåne—Hallands m. fl. jernvägar.

Förra delen af uppdraget fullgjordes genom komiterades betänkande 1895. I anledning af här ofvan anförda betänkande afgafs k. m:ts proposition n:r 59 den 17 mars 1894 angående förvärfvande för statens räkning af vissa enskilda jernvägar.

Fredsförvaltningskomitén:

1. *Förslag till förändrad instruktion för utrustningskommissioner.* — *Ang. instruktion för utrustningskommissioner.*

2. *Förslag till provisoriska föreskrifter om förvaltningsdirektionernas afskaffande och om kassavården vid regementen och kårer.* — *Ang. förvaltningsdirektionernas afskaffande.*

3. *Förslag till närmare bestämmelser angående arméfördelningschefernas befogenhet i vissa förvaltningsärenden.* — *Ang. arméfördelningschefernas befogenhet i vissa förvaltningsärenden.*

Deasa utlåtanden förvaras, n:r 1 bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 18 januari 1895, n:r 2 vid den 23 november 1894 och n:r 3 vid den 16 juni 1894.

Komiterade: Generalkrigskommissarien Alfred Sjöberg, ordf., krigsrådet C. Söderbaum, fältintendenten B. Tollstén, majoren O. B. Malm, fältintendenten J. A. Gyllensvärd.

Sekreterare: C. H. Weidenhielm, ombudsman i arméförvaltningen.

Komiterade tillförordnades den 7 april 1894. Förslaget n:r 1 afgafs den 9 februari, n:r 2 den 11 juni och n:r 3 den 16 juni 1894. K. m:ts förnyade instruktion för utrustningskommissioner af den 18 januari 1895.

Förslag till nytt exercisreglemente för infanteriet.

Komiterade: Generalmajoren H. Gadd, ordf., öfversten A. G. Laurell, öfverstlöjtnanten G. F. O. Uggla, kaptenen J. L. A. Falkman.

Sekreterare: Kaptenen L. H. Tingsten.

Komiterade förordnades den 10 juli 1893 (generalorder n:r 786). Se vidare nästa sida.

Underdånigt betänkande och förslag till ordnande af andesvagas undervisning, afgifvet i mars 1894 af dertill i nåder utsedde kommitterade. — *Ang. ordnande af andesvagas undervisning.*

Stockholm 1894. 130 sid. 4:o.

Komiterade: Kanslirådet Carl Kastman, ordf., ryttmästaren Casper Ehrenborg, förste stadsläkaren Adolf Grape, direktorn O. Kyhlberg.

Sekreterare: Kanslisekreteraren C. von Schulzenheim.

Ur innehållet: Öfversigt af andesvagsväsendets utveckling och nuvarande ståndpunkt:

I Sverige, sid. 35—53.

I Norge, Danmark, Finland, Tyskland, Frankrike, Schweiz, England och Nordamerikas förenta stater, sid. 53—72.

Tabellbilagor: N:r 1. Antalet andesvaga eller s. k. idioter enligt folkräkningen den 31 december 1890.

N:r 2. Komplikationer af andesvaghet och andra lyten enligt samma folkräkning.

N:r 3. Andesvaga eller s. k. idioter på 10,000 personer inom hvarje ålder den 31 december 1890.

N:r 4—6. Antalet andesvaga i åldern 7—16 år den 31 december 1890.

N:r 7. Understöd af statsmedel åt andesvagsanstalter 1885—1893.

N:r 8. De nuvarande andesvagsskolornas elev- och lärareantal, utgifter m. m. år 1893.

Komiterade afgåfvo förslag till: 1) förordning angående andesvagas undervisning; 2) läroplan för undervisningen i andesvagsskolor; 3) formulär för frågor som böra af läkare besvaras vid undersökning af andesvagt barn, hvilket skall intagas i skola; 4) formulär för frågor som böra besvaras af andesvagt barns målsman eller närmaste anförvanter, då barnet skall intagas i skola.

Historik. I skrifvelse n:r 69 den 20 maj 1892 anhöll riksdagen, att k. m:t täcktes låta verkställa utredning i hvad mån och under hvilka vilkor ökadt statsunderstöd åt uppfostringsanstalter för sinneslöa barn kunde böra anvisas. K. m:t förordnade komiterade den 22 september 1893 med uppdrag att afgifva det utlåtande och förslag i detta afseende, hvartill omständigheterna kunde föranleda, hvarjämte k. m:t tillika bestämde att komitén skulle afgifva betänkande jämväl i vissa frågor rörande blindundervisningen. Komiterade sammanträdde den 1 november 1893.

Utlåtanden afgåfvos af medicinalstyrelsen och samtliga konungens befallningshafvande. Ärendet anmältes den 25 januari 1895.

Ang. infanteri-exercisreglemente.

Förslag till exercisreglemente för infanteriet.

Komiterade: Generalmajoren O. F. Taube, ordf., generalmajoren H. Gadd, öfverstarne friherre H. E. A. C. Rappe, C. A. C. Warberg och A. G. Laurell, öfverstlöjtnanterna G. F. O. Uggla och grefve C. P. B. von Schwerin, kaptenen J. L. A. Falkman.

Sekreterare: Kaptenen L. H. Tingsten.

Komiterade tillförordnades den 26 januari 1894 genom generalorder n:r 68 att granska den af en i juli 1893 tillförordnad komité verkställda och i februari 1894 afslutade omarbetning af gällande exercisreglemente för infanteri. Ofvannämda förslag aflemnades den 13 april 1894. Genom general-

order (n:r 344) samma dag fastställdes förslaget till efterrättelse tills vidare. Ett förslag till exercisreglemente för infanteriet är tryckt. Stockholm 1894. (8:o).

Genom generalorder n:r 1100 den 20 oktober 1894 beordrades öfverste C. A. C. Warberg och kaptenen L. Tingsten att sammanföra och bearbeta inkomna förslag till ändringar i detta till efterrättelse tills vidare anbefalda förslag. Den 31 december 1894 genom generalorder n:r 1384 tillförordnades en komité för att slutligt affatta förslag till exercisreglemente för infanteriet.

Förslag till reglemente för sjökrigsskolan.

Ang. reglemente för sjökrigsskolan.

Komiterade: Konteramiralen E. S. K. Peyron, ordf., kommendörkaptenerna J. Hägg och J. R. E. Nissen, kaptenerna grefve H. D. M. Hamilton och H. G. Lagercrantz.

Komiterade tillförordnades den 25 september 1893; förslaget afgafs den 20 april 1894.

Förslag till exercisreglemente för kavalleriet.

Ang. kavalleriexercisreglemente.

Stockholm 1894. VIII+140 sid. 8:o.

Komiterade: H. k. h. hertigen af Vestergötland, prins Carl, ordf., öfverstlöjtnanten och chefen för Norrlands dragonregemente grefve G. M. Björnstjerna, majoren vid generalstaben P. C. von Platen.

Sekreterare: Löjtnanten vid Smålands husarregemente B. O. C. Munck.

Bilagor. I. Sjukvårdspersonal, handhästar och träng.
II. Signaler.

Komiterade tillförordnades den 3 oktober 1893 (generalorder n:r 1135). Förslaget afgafs den 24 april 1894, fastställdes den 25 april genom generalorder n:r 421 till efterrättelse tills vidare. Den 20 oktober samma år beordrades öfverstlöjtnanten grefve G. M. O. R. Björnstjerna och löjtnanten B. O. C. Munck att sammanföra och bearbeta inkomna förslag till ändringar i förslaget. Den 31 december (generalorder n:r 1385) tillförordnades en komité för att slutligt affatta förslag till nytt exercisreglemente för kavalleriet.

Betänkande och förslag rörande tillgodogörande för kronans räkning af vattenkraften vid Trollhättan.

Ang. tillgodogörande af vattenkraften vid Trollhättan.

Komiterade: Landshöfdingen L. V. S. Lothigius, ordf., majoren C. P. V. Gagner, yrkesinspektören G. Uhr.

Komiterade tillförordnades den 7 november 1890 och afgåfvo sitt betänkande den 7 maj 1894.

Betänkande angående ordnande af pensionsväsendet för statens civile tjensteinnehafvare samt för deras enkor och barn, afgifvet af den för ändamålet af kongl. maj:t tillsatta komité.

Ang. ordnandet af pensionsväsendet för statens civile tjensteinnehafvare och deras enkor och barn.

Stockholm 1894. XIV+683 sid. 4:o.

Komiterade: Generaldirektören Alb. Anderson, ordf., godsegaren F. A. Boström, professorn Hugo Gyldén, byråchefen H. A. Kolmodin, hemmansegaren riksdagsmannen Liss Olof Larsson, häradshöfdingen V. Ryman, godsegaren Vilhelm Walldén.

Sekreterare: Hugo Tigerschiöld, vice häradshöfding.

Särskilda yttranden af: Anderson, sid. 395; Gyldén, sid. 395—416; Kolmodin, sid. 416; Larsson, sid. 417—419; Ryman, sid. 419—425.

Bilagor. 1. Utredning angående civilstatens pensionsinrättnings ekonomiska ställning vid 1886 års slut.

Utgöres af professor *A. Lindstedts* redogörelse till direktionen öfver civilstatens pensionsinrättning.

2. Utredning angående civilstatens pensionsinrättnings behof under vissa förutsättningar.

3. Utredning angående civilstatens pensionsinrättnings ekonomiska utveckling åren 1878—1886 samt inverkan af derunder vidtagna åtgärder å inrättningens ställning.

4. Utredning angående grunder för en pensionskassa för statens civile tjensteinnehafvares enkor och barn.

5. Utredning angående den nuvarande pensionsinrättningens ställning.

6. Utredning angående kostnaderna för pensionering af civile tjensteinnehafvare.

De under 2—6 upptagna utredningar verkställdes af professor *Anders Lindstedt* och afgåfvos under åren 1890, 1891 och 1893.

7. Redogörelse för det civila pensionsväsendet i några utländska stater.

Afser Frankrike, Tyskland, Holland, Finland, Danmark, Norge.

8. Uppgift angående tiden för visse civile tjensteinnehafvares inträde i statens tjenst.

9. Jemförelse mellan nu bestämda och de på grund af komiterades förslag beräknade pensioner för ordinarie innehafvare af de vid 1893 års början befintliga civila tjenstebefattningar, för hvilka län är uppförd å stat, som fastställts af konung och riksdag.

Ur innehållet: Historiskt statistisk redogörelse angående pensionering af statens civile tjensteinnehafvare och deras enkor och barn, sid. 1—196.

Historik. Se 1891 sid. 518 under historiken angående komiténs betänkande den 7 februari 1891. K. m:t entledigade den 6 augusti 1891 grefve N. G. A. Sparre och godsegaren Hugo Tamm samt förordnade Anderson till ordförande och Boström, Walldén och Gyldén till ledamöter, hvarjemte k. m:t uppdrog åt komiterade att undersöka huruvida civilstatens pensionsinrättning borde bibehållas vid sin nuvarande omfattning och orga-

nisation eller underkastas en mera genomgripande förändring, dels ock huruvida genom omorganisation och förening af flera eller färre befintliga pensionsinrättningar etc. eller genom förändring af gällande bestämmelser för pensionering af civile embets- och tjenstemän och af deras efterlemnade förenkling i förvaltningen och lindring i statens utgifter för pensionsväsendet kunde åstadkommas. Betänkandet afgafs den 28 maj 1894.

Hafsfiskekomitén:

1. *Förslag till anordnande af rapporter om sillfisket i Göteborgs och Bohus län.* *Ang. rapporter om sillfisket i Göteborgs och Bohus län.*

Detta förslag afgafs den 14 juni 1894.

2. *Betänkande med förslag till författningar angående hafsfisket vid kusten af Göteborgs och Bohus län, afgifvet af särskildt i nåder förordnade komiterade.* *Ang. hafsfisket vid kusten af Göteborgs och Bohus län.*

Stockholm 1895. 263 sid. 4:o.

Komiterade: Borgmästaren Gustaf Svanberg, ordf., salteriidkaren P. A. Berntsson, ingeniören Johan Alarik Johansson, fil. doktorn Axel Vilhelm Ljungman, intendenten August Hugo Malm, fiskeriassistenten Filip Trybom.

Sekreterare: Fredrik Adolf Georg Berencreutz, sekreterare i kommerskollegium.

Särskilda meningar af: Berntsson, sid. 113; Ljungman, sid. 114—144.

Bilagor: Hafsfiskelagsstiftningen i vissa främmande länder och i Sverige. En öfversigt på uppdrag af hafsfiskekomitén, utarbetad af F. Adolf G. Berencreutz.

Bilagor till denna bilaga: A. Lov om Sildefiskerierne den 6 juni 1893;

B. Öfversigt öfver förhållandet mellan sättgarnsfisket och vadfisket efter sill under åren 1886—1894.

C. Litteraturförteckning.

De i bilagan omhandlade utländska lagstiftingarna voro den norska, danska, storbritaniska och nederländska.

De af komiterade afgifna författningsförslagen voro: 1) förslag till lag om rätt att hålla sill innestängd med vad inom Göteborgs och Bohus län; 2) förslag till lag om upphäfvande af den strandegare, enligt 3 § fiskeristadgan den 29 juni 1852, tillkommande företrädesrätt till notdrägt vid sillfiske inom Göteborgs och Bohus län; 3) förslag till ordningsstadga för hafsfisket vid kusten af Göteborgs och Bohus län.

I anledning af riksdagens skrifvelse n:r 85 den 19 maj 1892 tillförordnade k. m:t komiterade den 29 juli 1892. Betänkandet afgafs den 28 december 1894.

Ang. sprängämneslagstiftning.

Betänkande af 1892 års sprängämneskomité.

Stockholm 1894. 126 sid. 4:o.

Komiterade: Professorn A. Verner Cronquist, kommendörkaptenen C. Ekermann, t. f. kommersrådet Ernst Günther, grefve Gust. Mörner, disponenten Theodor Råberg.

Bllagor: Litt. A. Uppgift å olyckshändelser, föranledda af explosiva ämnen eller explosiva varor. Uppgift å några i Sverige med explosiva ämnen begångna brottsliga gerningar.

Litt. B. Redogörelse för lagstiftningen i åtskilliga länder angående explosiva ämnen och explosiva varor.

(Afse Norge, Danmark, Finland, Tyskland, Frankrike, Belgien och England.)

Ur innehållet: Historik, sid. 2—10.

Komiterade afgåfvo: Förslag till förordning angående explosiva ämnen och explosiva varor.

Komiterade förordnades den 29 april 1892 att jemte sedermera aflidne kammarherren G. Fahnehielm att inom k. civildepartementet biträda med utarbetande af förslag till förändrade bestämmelser rörande tillverkning, vård, försäljning och transport af sprängämnen. Betänkandet afgafs den 1 september 1894. Kommerskollegiets utlåtande den 11 juni 1895 (tryckt Sthlm samma år 36 sid. st. 4:o).

Ang. ny kyrkohandbok.

Förslag till handbok för svenska kyrkan.

Lund 1894. 270 sid. 8:o.

Komiterades föregående förslag (se 1891 sid. 523) öfverlemnades till kyrkomötet som ytttrade sig deröfver i skrifvelsen n:r 30 den 17 oktober 1893. Ofvanstående reviderade förslag afgafs den 7 september 1894 och anmältes den 1 oktober samma år.

Ang. bevillning af inkomst.

Betänkande med förslag till förordning angående inkomstbevillning, afgifvet den 2 november 1894 af dertill förordnade komiterade.

Stockholm 1894. 188 sid. 4:o.

Komiterade: Landskamreraren H. Cavalli, riksdagsmannen Olof Jonsson i Hof, landskamreraren Axel Holmquist.

Sekreterare: Alexis Hammarström.

Reservationer af: Cavalli, sid. 181—182; Jonsson, sid. 182; Holmquist, sid. 182—188.

Komiterade afgåfvo förslag till: 1) förordning angående inkomstbevillning; 2) ändrad lydelse af: a) §§ 57, 58 och 59 i förordningen om kommunalstyrelse på landet; b) §§ 12, 57 och 64 i förordningen om kommunalstyrelse i stad; c) §§ 12 och 40 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm; d) §§ 35 och 37 i förordningen om kyrkostämma etc. i Stockholm; e) §§ 47 och 48 i förordningen om landsting.

Se 1893 sid. 549—550. Efter riksgäldsfullmäktigen Joh. Johansson i Noraskog inträdde O. Jonsson den 2 juni 1894. Holmquist inträdde i komitén i oktober samma år.

Öfver betänkandet afgifna utlåtanden se:

Kongl. maj:ts och rikets kammarrätts underdåniga utlåtande öfver det af särskilda komiterade den 2 november 1894 afgifna betänkande med förslag till förordning angående inkomstbevillning.

Stockholm 1895. 90 sid. 4:o.

Öfverståthållareembetets och kongl. maj:ts befallningshafvandes i rikets samtliga län utlåtanden öfver etc.

Stockholm 1895. 208 sid. 4:o.

Förslag till lag om rätt till fiske samt till andra dermed sammanhängande författningar, afgifna af de dertill förordnade komiterade. *Ang. rätt till fiske.*

Stockholm 1894. 71 sid. 4:o.

Komiterade: Presidenten L. Annerstedt, ordf., borgmästaren Gustaf Svanberg, filosofie doktorn Axel Vilh. Ljungman, assessorn Erik Marcks von Würtemberg.

Särskilda meningar af: Ljungman, sid. 58—68; Marcks von Würtemberg, sid. 69—71.

Ur innehållet: Historik angående den svenska fiskerilagstiftningen, sid. 17—23.

Komiterades förslag omfatta: 1) lag angående rätt till fiske; 2) lag angående förändrad lydelse af 6 och 24 §§ i förordningen om jordegares rätt öfver vattnet å hans grund den 30 december 1880; 3) lag angående förändrad lydelse af 24 kap. 14 § strafflagen.

Vid föredragning den 1 juni 1894 af 1883 års betänkande med förslag till ny fiskeristadga (se sid. 444) uppdrog k. m:t åt komiterade att sammanfatta i särskild lag de bestämmelser rörande fiske, som vore af allmän lags natur.

Betänkandet afgafs den 15 november 1894.

Ang. en utställning i Stockholm 1897.

Betänkande angående en allmän industri- och konstutställning i Stockholm under år 1897.

Komiterade: H. k. h. kronprinsen Gustaf, ordf., h. k. h. hertigen af Nerike Eugen, vice ordf. i afdelningen för konstutställningen, öfverståthållaren friherre C. G. A. Tamm, vice ordf. i afdelningen för industriutställningen, konstnärerna Rich. Berg, Oskar Björck, Per Hasselberg, A. L. Zorn och professorerna friherre Gust. Olof Cederström och grefve Georg von Rosen, grosshandlarne O. Almgren, Johan Bäckström, P. E. Lithander, John Philipson, John Rettig och Erik Wijk, fabriksidkarne Robert Almström, Axel Svartling och Knut Söderblom, direktörerna John Bernström, Bernhard Martin och G. V. Seb. Tham, ingeniörerna C. G. P. de Laval. Frans Henrik Kockum och Arthur Leffler, kamreraren C. E. Ekgren, disponenterna William Gibson, Hans Gustafsson och Erik Johan Ljungberg, generalkonsuln Edv. Fränckel, fil. d:r Carl Herslow, konsuln Sixten Keyser, bruksegarne Carl Carlsson Lindberg och K. O. Ljungqvist, arkitekterna Fr. Ch. Lindskog och C. O. Möller, geologen Hjalmar Lundbohm, öfverdirektören Alb. Th. Odelberg, marindirektören J. Th. Pihlgren, godsegaren G. D. R. Tornérhjelm, bankdirektören Knut Wallenberg, professorn E. A. Wijkander, generaldirektören A. R. Åkerman.

Komiterade tillförordnades den 27 april 1894, afgåfvo betänkande den 6 december samma år. Arbetsutskottets förslag till komiténs betänkande äfvensom utskottets förnyade kostnadsberäkning finnas tryckta (Stockholm 1894). K. m:ts proposition n:r 40 den 22 mars 1895.

Ang. försvaret af Vaxholms och Oskar Fredriksborgs fästningar.

Utredning angående försvaret af Vaxholms och Oskar Fredriksborgs fästningar.

Komiterade: Majoren C. O. Sylvander, ordf., kaptenerna G. F. H. J. Juhlin-Dannfelt, G. H. J. Qveckfeldt, friherre O. H. A. Fleming, A. B. Juel.

Kommissionen tillförordnades den 20 oktober 1894 (generalorder n:r 1096).

Ang. lag om köp och byte.

Nya lagberedningens förslag till lag om köp och byte äfvensom till andra dermed sammanhängande författningar.

Stockholm 1895. 106 sid. 4:o.

Ledamöter: Rådmannen Herman Billing, revisionsekreteraren Joh. O. Ramstedt, e. o. professorn Hj. L. Hammarskjöld.

Bilaga. Hj. L. Hammarskjöld, Promemoria angående frågan om särskild handelslagstiftning, sid. 79—106.

Beredningens förslag utgöras af förslag till: 1) lag om köp och byte; 2) lag om ändring i vissa delar af 9 kap. handelsbalken; 3) lag om ändring af 38 § konkurslagen.

Betänkandet afgafs den 31 december 1894.

Angående nya lagberedningen, dess tillkomst, fortvaro och upphörande se protokollet öfver justitieärenden den 13 januari 1894 vid statsverkspropositionen till 1891 års riksdag, lagberedningens arbetsberättelser, bifogade bilagorna till respektive statsverkspropositioner, samt Montan, C. O., Reformarbetet rörande det svenska rättegångsväsendet, Stockholm 1893, samt Smärre juridiska uppsatser, (Stockholm samma år), sid. 216 och följande.

Tillägg och ändringar.*

År 1809.

Angående arméns medicinalverk.

Komiterade: Presidenten frih. Armfelt, landshöfdingen af Schenbom, generaladjutanten friherre Posse, förste lifmedikus af Bjerkèn och öfverdirektör Afzelius.

I anledning af presidenten Armfelts memorial den 21 juni fingo komiterade i uppdrag att öfverse och granska gällande författningar och reglementen angående arméns medicinalväsende och föreslå nödiga förbättringar vid sjukvården i fält och hvad dermed stode i samband rörande dels den ekonomiska dels den medicinska behandlingen i freds- och under krigstider. (Se protokollet öfver krigsärenden den 17 juli 1809, punkt 4).

Angående en allmän passevolansinrättning.

Komiterade: Statsrådet friherre von Platen, generallöjtnanten friherre Adlercreutz, landshöfdingen friherre af Wetterstedt, generalmajoren af Tibell, generaladjutanten friherre Posse.

Komiterade fingo den 15 augusti 1809 (se protokollet öfver krigsärenden s. d.) i uppdrag att granska nyttan af passevolansinrättningar vid svenska armén.

Den 25 maj 1812 afgaf k. m:t proposition till rikets ständer om en mötespassevolansinrättning.

År 1810.

Enligt protokollen öfver krigsärenden den 19 juni 1810 punkt 54 inkom ett memorial af Adlercreutz med bifogad del af komiterades för finska arméns placering projekt och betänkande af den 30 januari s. å.

---

* Beträffande rättelser af namn eller utfyllande af initialer se namnregistret. Uti detta tillägg upptages specielt för äldre tider ett och annat om komitéer, om hvilka ej med full visshet kan afgöras huruvida de afslutat sina arbeten eller om de rätteligen höra till det slags komitéer, hvilka detta arbete afser.

Uti medicinalstyrelsen bland de Andréeska samlingarna förvaras flera handlingar, såsom protokoll, koncept, upplästa memorial, rörande komitén för allmänna läkarevården under åren 1810—1812. Sådana handlingar ingå ock uti samlingsbandet angående allmänna garnisonssjukhuset.

Åren 1811—1812.

I betänkandet angående aflöningsstaterna för kustförsvaret (se sid. 11) omnämnes att särskilde komiterade afgifvit projekt till reglemente för flottornas aflöning.

Angående salpetertillverkningens upphjelpande.

Komiterade: Statsrådet friherre Rosenblad, presidenten friherre Lagerheim, statsrådet friherre von Platen, statssekreteraren friherre Carpelan.

K. m:t uppdrog den 5 februari 1811 (se protokollet öfver krigsärenden s. d. punkt 9) åt komiterade att med tillkallande af kaptenen Edman granska alla till salpeterväsendet i riket hörande anstalter och inkomma med betänkandet om sättet för salpetertillverkningens upphjelpande.

Angående utredande och bevakande af f. d. finska arméns fältaflöningsfordringar.

Komiterade: Generalmajoren friherre Joh. Aug. Sandels, ordf., öfverstlöjtnanten J. F. Ek, majoren V. Burman, lagmannen V. von Schoultz.

Sekreterare: T. f. krigsrådet Fredr. d'Orchimont, sedan G. Kökeritz, e. o. kanslist i nedre justitierevisionen.

Komiterade tillförordnades den 18 maj 1810 och instruktion utfärdades den 29 maj s. å. Sedermera synes öfversten B. V. Fock ha varit ordf. Komiterade afgåfvo en del skrifvelser, som förvaras i riksarkivet.

Angående pensioneringen för svårt sårade officerare och underofficerare.

Komiterade: Statsråden grefve Wrede och frih. Adlercreutz, statssekreteraren friherre von Carpelan.

Sedan k. m:t i anledning af grefve Wredes projekt den 16 juli 1811 låtit utfärda en interimspensionsstat, sammanträdde komiterade för att taga ämnet i öfvervägande och närmare granska åtskilliga inkomna ansökningar om pension från den för ändamålet af rikets ständer anvisade fond. Se protokollet öfver krigsärenden den 4 april 1812, punkt 15.

Angående förslag till förbättrad sjötaktik för arméns flotta.

Komiterade: Generaladjutanten för flottan C. Fr. Coyet, ordf. m. fl.

Åren 1815—1817.

Angående förändringar i reglementet för Göta kanalbolagsdiskont.

Komiterade: Statsrådet frih. Lagerbring, ordf.; statssekreteraren Mörner, f. d. statsrådet friherre B. von Platen, kammarherren Gyllenborg, direktörerna Schwan och Arvedson, kommersrådet J. Wegelin, bankosekreteraren Helsingius.

Komiterade förordnades i anledning af rikets ständers skrifvelse den 8 augusti 1815 angående anslag till Göta kanalarbete och afgåfvo: 1) betänkande angående bankofullmäktiges skrifvelse september 1815 rörande assignationer på banken till ej lägre valör än 20 rdr samt 2) förslag till kungörelse om vissa tillägg i Göta kanaldiskonts reglemente. Dessa ärenden anmältes den 12 juni 1816; k. m:t gillade komiterades hemställan, allmän kungörelse skulle utfärdas.

Angående undersökning af Mariebergs styckgjuteri.

Komiterade: Generallöjtnanten friherre Joh. Aug. Sandels, ordf., generalfälttygmästaren Carl Cardell, krigsrådet A. Lundeberg, expeditionssekreteraren Joh. Sam. Jegerhjelm.

Sekreterare: P. Roos, protokollssekreterare i krigsexpeditionen.

En skrifvelse af komiterade försvaras i riksarkivet. I krigsberedningens protokoll den 4 november 1816 (punkt 1) omnämnes en skrifvelse den 16 mars 1816 af komiterade till upprättande af likvid mellan k. m:t och kronan å ena sidan och öfverstlöjtnant von Apelqvist å den andra angående styckgjuteriet vid Marieberg.

Angående undersökning vid Lofvers alunbruk.

Komiterade: Bergsrådet Rothoff, bergmästaren J. T. Geissler, öfvermasmästaren Liedbeck.

Betänkandet remitterades den 3 maj 1817 till kommers- och bergskollegium.

Åren 1819—1824.

Angående svenske handlandes genom uppbringningar lidna förluster.

Komiterade: Statssekreteraren C. af Klintberg, kommersråden S. N. Casström och J. A. Leyonmarck, assessorn i kammarrätten J. A. Grundén, dispachören C. Cassel, assessorn Brandel, borgmästaren Chr. Lovén, direktören Abraham Rydberg.

Sekreterare: J. P. Nygren.

I anledning af borgarståndets hemställan förordnade k. m:t den 9 april 1818 (se prot. öfver handels- och finansärenden s. d. punkt 1) en komité. Utrikesministern afgaf utlåtande (bilagdt protokoll den 29 maj 1823) öfver tiden, då fredliga förhållanden med vissa makter upphört och åter inträdt. Komiterade afgåfvo under årens lopp flera utlåtanden rörande ingifna reklamationer. Flera af dessa utlåtanden äro bilagda protokollen öfver handels- och finansärenden.

Åren 1825—1849.

Angående granskning af författningarna rörande rust- och rotehållares skyldigheter.

Komiterade: Generalmajoren Fr. Burenstam, ordf., krigsrådet A. H. Branting, krigshofrättsrådet Claes Livijn.

Komiterade tillförordnades den 22 november 1825 för att öfverse och granska de angående rust- och rotehållares skyldigheter i afseende på knektehållets utgörande utkomna författningar och stadganden. I anledning af Burenstams frånfälle tillförordnades den 10 september 1828 presidenten friherre af Tibell till ordf. I riksarkivet förvaras bland handlingar angående indelningsverket en del skrifvelser rörande fortgången af komiterades arbeten, som emellertid aldrig synas ha blifvit afslutade.

Tillägg till 1826 s. 95:

Angående förslaget till grufvestadga: K. m:t utsåg den 1 juni 1830 tre andra komiterade att jämte dåvarande justitiestatsministern granska detta förslag. I följd af 2 komiterades dödsfall och andra anledningar synes ej något hafva blifvit åtgjordt i saken. Se k. m:ts proposition n:r 92 den 21 juli 1854 med förslag till grufvestadga.

Förslag till förbättrande af sjöartilleriet.

Medlem af denna komité, som förordnades 1827, var majoren J. G. von Sydow.

Angående reglemente för tjenstgöringen ombord på skärgårdsfartyg.

Sedermera blifvande kommendörkaptenen, lotsdirektören Lars Almlöf var 1829 medlem i en komité för ofvannämda ändamål.

Tillägg till 1829 s. 113:

Genom g. o. den 16 januari 1834 n:r 59 erhöll generalmajoren G. Peyron i uppdrag att granska 1829 års projekt till jägarexercisreglemente samt derefter inkomma med förslag till nytt sådant reglemente. På P:s begäran beordrades öfverstlöjtnanterna friherre G. Fleetwood och Greg. Adolfson Aminoff att rådslå med P. derom.

Ändring på s. 150: står: kammarrådet Georg Ulfsparre; läs: kanslirådet.

Tillägg till 1835 s. 151:

Uti de Andréeska samlingarna i medicinalstyrelsen förvaras åtskilliga koncept och handlingar rörande förslaget till nytt apotekarereglemente. Af dessa handlingar vill det synas, som om äfven professorn C. G. Mosander och kommersrådet O. E. Bergius tillhört komitén.

Tillägg till 1838 s. 164:

Angående historiken vid 1838 års förslag angående mått, mål och vigt: 1826 års förslag är ej uppgjordt af vetenskapsakademien, utan anses vara uppgjordt af statsrådet grefve G. F. Wirsén; se Wredes, Selanders och Wallmarks utlåtande till vetenskapsakademien den 17 mars 1854, som är bifogadt k. m:ts proposition n:r 62 den 17 mars 1854 angående antagande af decimalsystemet för mått och vigt.

Rättelse till s. 176: står kammarrådet P. G. Melin; läs: Welin.

Tillägg till 1844 s. 193 angående exercisreglemente för ridande artilleriet:

Komiterade tillförordnades 1843, bland ledamöterna var kaptenen vid Vendes artilleri Carl Georg Vilhelm Hjort. Reglementförslaget tillämpades under 1845—46, komitén sammanträdde åter 1847—48.

Rättelse till s. 196 r. 1: står bergsråden; läs: kammarrådet Leon. E. Cassel och bergsrådet F. A. Berndes.

Tillägg till 1844 s. 199:

Betänkande och förslag till båtsmansbeklädnadens ordnande.

Komiterade tillförordnades den 26 juni 1844 i anledning af rikets ständers skrifvelse den 13 februari 1841. Betänkandet afgafs den 16 september 1844, anmältes den 11 oktober 1844. K. m:ts proposition n:r 4 den 9 november 1847.

Angående granskning af kommendörkaptenen v. Sydows förslag till ändringar af de s. k. Fredriksonska perkussionsbomberna.

Bland komiterade var kaptenlöjtnanten A. V. Lawén.

Angående granskning af öfverste A. Ammilons författade förslag till fälttjenstreglemente för svenska armén.

Komiterade: Generalmajoren Carl Akrell, ordf., öfversten D. L. Silfverstolpe, majoren P. C. Lovén.

Komiterade tillförordnades genom generalorder n:r 449 den 29 juli 1844 att granska Ammilons af kansleren för krigsakademien till fastställelse insända förslag.

I oktober erhölls tillstånd att låta anstå med granskningen.

Tillägg till 1845 s. 201:

Betänkande angående lotsarnes lönevilkor.

Betänkandet anmältes den 23 februari 1847; k. skrifvelse n:r 3 den 9 november 1847.

Tillägg till 1846 s. 206:

Angående mellanrikslagen mellan Sverige och Norge.

Betänkandet förvaras på handlingar till protokollet öfver civilärenden den 9 december 1856 i bundten angående mellanrikslagen. Betänkandet är undertecknadt förutom af Brändström och Bodman äfven af J. F. Silvander och å Norges vägnar af A. Manthey, Otto V. Lange, Chr. Thaulow.

Reservation af Lange. *Bilagor:* Angående tullafgifter som erläggas på grund af norska regeringens hemställan den 25 februari 1843 och k. resolutionen den 6 mars s. å. Und. förslag till förordning angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

Tillägg till 1847 s. 209:

Angående löneregleringen för landsstaten i riket.

Reservation af J. Falkman.

Bilagor: A. Förslag till stat för vissa landsstaternas tjenstemän och betjening.

B. Sammandrag öfver aflöningsförmånerna för ifrågavarande landsstatstjenstemän och betjening.

C. Sammandrag öfver de i vissa års räkenskaper affördа landsstatsindelningar.

D. Utredning öfver de i landsstatsindelningarna för 1836—1845 ingående landshöfdingelöner etc.

E. Förteckning öfver landsstatens boställen och bohemman.

F. Sammandrag öfver de i 1845 års riksstat för vissa landsstatstjenstemän och betjening upptagna kontanta löner jämte spanmål in natura.

G. Landsstatstjenstemännens provisioner år 1844.

Betänkandet anmältes den 9 november 1847 och den 9 november 1853 i sammanhang med frågan om löneregleringen för landsstaten.

5. Utlåtande den 28 januari 1847 i fråga om de i följd af nya myntsystemets införande nödiga förändringarna i kronoräkenskaperna.

Förvaras bland handlingarna till protokollet öfver finansärenden den 7 december 1847.

6. Utlåtande angående förslag om liggetids samt nådårsbesparingarnas upphörande.

7. Projekt till reglemente för uppbördsverket.

Rättelse till 1848 s. 215 angående ränteförsäkrings- och lifränteanstalter: bland komiterade utgår namnet Fr. Ström och revisionssekreteraren Fr. Iggeström införes i stället, i följd hvaraf sista punkten å historiken utgår.

Tillägg till 1848 s. 216.

Förslag till en militärfarmakopé.

Bland komiterade var professorn P. E. Gellerstedt. Förslaget fastställdes genom k. bref den 19 maj 1848 att lända till efterrättelse för fältapoteken och vid medikamentsrekvisitioner för armén.

Angående en af konteramiralen J. H. Kreüger uppfunnen inrättning af minor under vattnet.

Komiterade: Konteramiralen J. G. von Sydow, ordf., öfverstlöjtnanten C. Stål, kaptenerna J. Lilliehöök och J. V. Westerling, löjtnanten frih. A. H. E. Fock.

Komiterade tillförordnades genom generalorder den 27 juni 1848.

Tillägg till 1849 s. 218:

Angående ordnandet af Kungsholms fästnings fullständiga försvarstillstånd och bestyckning.

Komiterade: Chefen för ingeniörkåren, generalmajoren C. F. Meyer, ordf., öfverstlöjtnanten N. G. Thestrup, kaptenlöjtnanten B. Lilliehöök.

Komiterade tillförordnades genom generalorder den 6 maj 1849.

Åren 1850—1869.

Tillägg till 1853 s. 227:

Det nya testamentet. Ny proföfversättning af den till svenska bibeltolkningens öfverseende af kongl. maj:t i nåder förordnade commission.

Upsala 1853, 646 s. 8:o.

Jemför sid. 266.

Angående artillerivapnets organisation på freds- och krigsfot.

Afgafs af årets artillerikomité.

Sedermera öfversten Knut Aug. Schützercrantz var medlem i artillerikomitén 1853—55.

Angående granskning af förslag rörande sjökadetters undervisning.

Bland komiterade var kaptenen A. V. Lawén.

Tillägg till 1855 s. 231:

Betänkande med förslag angående musikaliska akademiens reorganisation.

Inkom den 29 mars 1855, remitterades till akademien, som inkom med utlåtande. Den 3 oktober s. å. lät k. m:t återsända handlingarna till musikaliska akademien att inkomma med förslag till stadgar.

Tillägg till 1856 s. 240 angående k. hofstallet:

Komiterade tillförordnades genom k. bref den 9 februari 1856, men fullgjorde aldrig sitt uppdrag, utan upplöstes komitén år 1865 (se s. 374).

Tillägg till 1856 s. 242:

Angående artillerilöroverkens reorganisation.

En artillerikomité, hvari majoren C. G. V. Hjort var ledamot, afgaf bl. a. förslag i detta ämne.

Angående vinnande af enhet inom de förenade rikenas artillerier.

Komiterade å Sveriges vägnar: Inspektören vid artilleriet, generalmajoren friherre F. Wrede, öfverstlöjtnanten O. Nordensvan, kaptenen C. Skytte.

Komiterade tillförordnades genom g. o. den 1 november 1856.

Tillägg till 1858 s. 247:

Förslag till nytt tjenstgöringsreglemente för armén.

Majoren friherre R. M. Klinckowström biträdde vid utarbetandet. Nytt reglemente fastställdes den 12 april 1858.

Förslag till nytt system för lanternsignaler.

Den 6 maj 1858 fastställdes genom generalorder till försök under årets sjöexpeditioner ett af svenske och norske sjöofficerare utarbetadt förslag.

Förslag till ändringar i gällande salutreglemente för örlogsfartygen och fästningarna.

Komiterade: Kaptenlöjtnanten Skogman (sedan kaptenen J. A. af Kullberg) och kaptenen i norska marinen Falsen.

Komitén beslöts genom generalorder den 10 januari 1858.

Förslag till ändringar och tillägg angående reglementet för tjenstgöringen och hushållningen samt redogörelsen under sjöexpeditioner.

Komiterade tillförordnades den 9 februari 1858.

Angående ny pröfning med kanonångslupen Svensksund.

Komiterade: Kaptenlöjtnanterna A. G. R. v. Feilitzen och J. Jeansson, kaptenen B. J. Jonzon.

Komiterade tillförordnades den 26 april 1858.

Förslag till exercisreglemente för fältartilleriet.

Förslag till artilleriexercisreglemente för flottans seglande och ångfartyg.

Den 14 november 1858 tillförordnades en komité för granskning af föreskrifterna för undervisningsanstalterna vid flottans stationer. Komitén

utgjordes af kommendörkaptenerna C. B. Lilliehöök och J. B. Kleman samt öfversten C. Lundqvist.

Tillägg till 1859 s. 251:

Bland afgifna utlåtanden öfver betänkandet angående den medicinska undervisningens ordnande trycktes äfven akademiska konsistoriets i Upsala utlåtande (Upsala 1860. 4:o) och universitetskanslerens utlåtande (Stockholm 1860).

Tillägg till 1860 s. 264:

Förslag till infanteriexercisreglemente.

Komiterade: H. k. h. hertigen af Östergötland, ordf., öfversten A. F. Z. Reuterskiöld, öfversten D. A. L. Silfverstolpe, öfverstlöjtnanterna O. M. v. Knorring och grefve C. S. A. Lagerberg.

Komiterade tillförordnades den 7 mars 1860; den 24 maj s. å. befaltes, att de af komiterade föreslagna ändringar och tillägg skulle tillämpas under årets vapenöfningar.

Den 29 april 1861 anbefaltes förändringar och tillägg uti exercisreglementet (Tr. Stockholm 1865. 8:o).

Tillägg till 1861 s. 266:

Angående jämkning i den ursprungliga bestyckningsplanen för de till försvar för Karlskrona redd under uppförande varande befästningar och särskildt angående bestyckande af tornet n:r 1.

Komiterade: Kommendörkaptenen C. B. Lilliehöök, kaptenen A. G. R. von Feilitzen, öfversten C. Stål, öfversten O. Nordensvan.

Komiterade tillförordnades genom generalorder den 22 mars 1861.

Svensk-norsk artillerikomité.

Komiterade: Majoren C. M. Skytte, kaptenerna C. G. T. Keyser, P. C. Fries, kommendörkaptenen J. B. Kleman.

Komiterade tillförordnades den 19, 20 november 1861.

Tillägg till 1862 s. 272:

Den 18 mars 1862 tillförordnades en permanent artillerikomité under ordförandeskap af majoren C. G. V. Hjort.

Tillägg till 1863 s. 276:

Betänkande den 9 oktober 1863 af komiterade till öfverläggning om lämpligaste sjökrigsmateriel.

Komiterade: Kommendören C. B. Lilliehöök, ordf., kommendörkaptenen J. B. Kleman, premierlöjtnanten vid flottans konstruktionskår J. V. Gjerling, löjtnanten vid mekaniska kåren J. Chr. d'Ailly.

Komiterade tillförordnades genom generalorder den 1 september 1863 att den 4 september samma år sammanträda med norska och danska officerare för att utbyta erfarenheter och åsigter i ofvannämda ämne.

Angående granskning af skjutförsöken mot pansarplåt.

Komiterade: Kommendörkaptenerna J. B. Kleman och A. G. R. von Feilitzen.

Den 4 november 1863 förordnades kommendören C. B. Lilliehöök samt Kleman att vara ledamöter i en komité för granskande och sammanförande af resultaten af de vid Karlsborg anställda skjutförsöken mot pansarplåt. Lilliehöök entledigades och efterträddes af Feilitzen.

Tillägg till 1864 s. 280:

Landtförsvarskomitén: Utlåtande den 28 november 1864 angående förändring i uppbördssättet vid indelta armén.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 25 april 1865.

Komiterade etc. se 1865 sid. 285.

Reservation af Forsman.

Flottans artillerikomité.

Komiterade: Kommendörkapten J. B. Kleman, ordf., kaptenen F. H. Didron, premierlöjtnanten C. C. Engström.

Tillägg till 1865 s. 297:

Kommissionen för officersbildningens ordnande: Utlåtande angående tiden för de enskilda militärundervisningsanstalternas upphörande.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 14 november 1865.

Komiterade etc. se sid. 298 vid militärläroverkskommissionen. Utlåtandet afgafs den 3 november 1865.

Tillägg till 1866 s. 302:

1) Betänkande angående Stockholms befästande.

2) Angående försvaret norr om hufvudstaden.

Komiterade se 1865 sid. 296—297.

Betänkandet öfverlemnades till chefen för fortifikationen genom embetsskrifvelse den 25 februari 1870.

Förslag till tjenstgöringsreglemente för armén, del. 4.

Komiterade tillförordnades 1864, betänkandet afgafs 1866.

Tillägg till 1867 s. 306 vid historiken angående föreningsaktens revision: Norska regeringens utlåtande afgafs den 17 juli 1868.

Tillägg till 1868 s. 308: Utlåtandet angående organisation af statens jernvägstrafiksförvaltning är tryckt som bilaga till k. m:ts proposition n:r 30 den 28 februari 1868 med förslag till utgiftsstat vid statens jernvägstrafik.

Tillägg till 1868 s. 311 vid Vapen- och befästningskomitén:

Utlåtande den 12 maj 1868 angående de två alternativa förslagen till förenklande af gällande planer för landtfronten å Karlsborgs fästning, som ingifvits af chefen för k. fortifikationen den 25 april 1868.

Tillägg till 1868 sid. 311—312 angående Vapen- och befästningskomitén:

Komiterade ha dessutom varit bl. a.: öfversten C. Th. af Wirsén, kaptenerna P. C. Fries, Cl. G. Breitholtz, friherre B. A. Leijonhufvud, M. V. Landegren, A. L. Strandberg, E. G. Klingenstierna och C. H. Falk.

Komiterade tillförordnades genom generalorder n:r 1 den 3 januari 1868 i anledning af riksdagens hemställan om bildande af en fortgående komité med åliggande att afgifva utlåtanden rörande landt- och sjöförsvarets förseende med tidsenliga vapen och lämplig ammunition äfvensom rörande befästningsväsendet etc. Efter kaptenen Engström blef öfversten vid skärgårdsartilleriet A. G. R. von Feilitzen ledamot.

Tillägg till 1869 s. 315:

Förslag till gymnastik- och bajonettfäktningsreglemente för infanteriet.

Första afdelningen. Gymnastik.

Stockholm 1869. IV+116 sid. 12:o.

Betänkande och förslag af komiterade för granskning af svensk-norska artillerikomiténs instruktion.

Komiterade (å svensk sida): Generalmajoren friherre B. A. Leijonhufvud, majoren friherre K. E. Leijonhufvud.

Komiterade tillförordnades den 3 februari 1869 och afgåfvo sitt förslag samma år.

Åren 1870—1879.

Tillägg till 1870 s. 325: Kaptenen J. Fr. Lilliehöök tillhörde äfven komitén för afgifvande af förslag till infanteriexercisreglemente. Komiterade tillförordnades genom generalorder n:r 569 den 6 oktober 1868.

Tillägg till 1870 s. 326:

Ett af en svensk-norsk komité utarbetadt förslag till nattsignalssystem för svenska och norska sjövapnet fastställdes till efterrättelse tills vidare den 26 februari 1870.

Samma är förordnades en svensk-norsk artillerikomité till utarbetande af förslag till förändrad artilleriexercisinstruktion och exercisreglemente.

Svenske komiterade voro kaptenerna C. E. af Klercker och P. C. Fries.

Förändringar och tillägg till ridande artilleriets exercisreglemente, föreslagne af artilleri-komitén.

Kristianstad 1870. 56 sid. 8:o.

Förändringar och tillägg till åkande artilleriets exercisreglemente, föreslagne af artilleri-komitén.

Göteborg 1870. 39 sid. 12:o.

Komiterade: Majoren J. A. Kullberg, ordf., kaptenerna Staël von Holstein, grefve Charles Emil Lewenhaupt, Vilh. Qvensel.

Förslaget afgafs den 28 april 1870. Förändringarna fastställdes den 15 mars 1871.

Tillägg till 1871 s. 328:

Underdånigt förslag till förordning angående lots- och fyrinrättningen i riket; afgifvet af i nåder förordnade särskilde kommitterade.

Stockholm 1871. 27 sid. 4:o.

Komiterade: Lotsdirektören C. B. Lilliehöök, skeppsredaren A. O. Wallenberg, lotskaptenen B. V. Thornander.

Bilagor. 1) Jemförelse mellan lotsbetjeningens dåvarande och af komiterade föreslagna underhåll och ställning.

2) Jemförelse mellan gällande lotstaxor och af komiterade föreslagna lokaltaxor.

3) Förslag till lotstaxa för Stockholms lotsfördelning.

4) 1872 års lotstaxor, beräknade dels efter gällande taxor och förordningar och dels efter de af komiterade föreslagna lokaltaxor.

K. m:t beslöt den 31 december 1869 en omarbetning af 1862 års lotsförordning. Kommendörkaptenen K. L. Natt och Dag ursprungligen komiterad i stället för Thornander. Betänkandet afgafs den 8 februari 1871. Utlåtanden afgåfvos af förvaltningen af sjöärenden och kommerskollegium samt af generaltullstyrelsen öfver den del af förslaget som angick fyr- och båkafgifterna. Ärendet anmältes den 21 juni 1872.

Rättelse till 1871 s. 328: Bland komiterade angående ordningsstadga för brännerierna står t. f. presidenten J. A. Lemchen; dessa ord utgå som beroende på felläsning; bland komiterade införes i stället f. d. rektorn S. Henschen.

Tillägg till 1871 s. 329:

Förslag till kavalleriexercisreglemente.

Komiterade: Inspektören för kavalleriet generalmajoren U. Fabian Sandels, ordf., generalmajoren grefve C. M. L. Björnstjerna, öfverstlöjtnanterna C. T. E. Platen och H. A. Sjöcrona, majoren G. F. A. Boy, ryttmästaren G. R. Lagerhjelm.

Komiterade tillförordnades genom generalorder (n:r 533) den 12 september 1870.

Exercisreglementet för kavalleriet fastställdes den 12 maj 1871.

Förslag i fråga om infanteriets utredning.

Komiterade: öfversten E. O. Weidenhielm, intendenten, öfverstlöjtnant B. Elfström, kaptenen K. R. Ström.

Komiterade tillförordnades den 15 oktober 1871.

Tillägg till 1872 s. 334:

Kyrkolagskomitén, Utlåtande angående främmande trosbekännare.

Komiterade se 1873 sid. 338.

Utlåtandet afgafs den 22 okt. 1872. Högsta domstolens utlåtande den 14 januari 1873 är bifogadt k. m:ts proposition n:r 15 den 30 samma månad.

Tillägg till 1872 s. 335 vid historiken angående mantalsskrifningskomiténs betänkande: Jemför protokollet öfver finansärenden den 30 november 1893 vid k. m:ts proposition n:r 2 samma dag med förslag angående mantalsskrifning.

Förslag till nytt fältförvaltningsreglemente.

Komiterade: Generalmajoren E. M. af Klint, ordf., öfversten A. T. Wijkander, majoren Th. Morén, intendenten B. Elfström, fältläkaren Edv. Edholm.

Sekreterare: A. E. Malmgren.

Komiterade tillförordnades genom k. bref den 29 september 1870. Öfverstlöjtnanten B. Mörcke och krigsrådet C. N. Forsman tillhörde ursprungligen komitén. Förslaget afgafs den 12 december 1872.

Tillägg till 1873 s. 342:

Utlåtande af bibelkommissionen rörande proföfversättningen af nya testamentet.

Stockholm 1873. 4:o.

Förslaget öfverlemnades till kyrkomötets utlåtande. På hemställan af kyrkomötet infordrades yttrande från samtliga konsistorier och teologiska fakulteter.

Förslag till författning angående upplag och försäljning af eldfarliga oljor.

Komiterade: Professorn F. L. Ekman, hamnkaptenen Fingal von Sydow, revisionssekreteraren A. Lindhagen, kommersrådet J. Sjöberg.

Komiterade tillförordnades den 20 januari 1871. Deras förslag biträddes af kommerskollegium endast med några obetydliga ändringar och insändes med dess skrifvelse den 30 december 1873 till k. m:t.

K. förordning utfärdades den 26 november 1875.

Tillägg till 1874 s. 353:

Utlåtande och förslag rörande åtgärder för fastighetsböckers införande i Vermlands och Kopparbergs län.

Stockholm 1875. 27 sid. 4:o.

Komiterade: Häradshöfdingen A. M. Myrtin, landssekreteraren P. J. de Laval.

Utlåtandet afgafs den 9 februari 1874, utgör bilaga till protokollet öfver justitieärenden den 5 februari 1875, hvilket är bilagdt k. m:ts proposition n:r 27 den 5 februari 1875 angående lagfart å fång till fast egendom.

Artillerikomitén: Förslag till en ny handbok för artilleribefälet.

Komiterade: Majoren O. C. Sylvan, ordf., kaptenerna grefve J. R. Hamilton, T. H. M. A. Wennerholm och A. F. Braune.

Komitén erhöll uppdraget genom skrifvelse från artilleristyrelsen den 14 mars 1874.

Utlåtande af komitén för pröfvande af nya konstruktioner för krigsbryggevagnar.

Komiterade: Kaptenen T. B. Borgh och E. J. Breitholtz.

Tillägg till 1875 sid. 358—360:

Landsstatskomitén afgaf dessutom utlåtande den 30 januari 1875 i fråga om förhöjning af anslaget till tryckning af länsstyrelsernas embetskungörelser och den 18 oktober samma år angående 1872 års mantalsskrifningskomités betänkande.

Tillägg till 1875 s. 362:

Poignant, P. E. G, Yttrande om fastighetsböcker med särskildt afseende på Vermland och Dalarne.

Tryckt i Naumanns tidskrift 1875 sid. 362 och följande.

Yttrandet afgafs till chefen för civildepartementet den 16 mars 1875.

Svensk-norska artillerikomiténs utlåtande angående införandet af fält- och positionskanoner af ny konstruktion.

Ingår i Artilleritidskrift för 1876 bihang sid. 1 och följande.

Komiterade: Öfversten C. G. Breitholtz, ordf., kaptenerna Fr. Schartau, Heiberg, Åqvist (sekreterare), Thorne och Fougman.

Reservationer af Schartau, Heiberg och Thorne.

Bilagor: Tabell öfver några mått och vigter vid åtskilliga länders fältartillerier.

Tablå öfver kanoners träffsäkerhet.

Artillerikomitén:

Förslag till undervisning för artillerister och konstaplar.

Förslag till exercisreglemente för batteri- och divisionsmanöver med kanoners batteri.

Förslag till exercisreglemente för fästningspjeser.

Komiterade: Majoren grefve C. E. Lewenhaupt, ordf., kaptenerna O. H. Pripp, C. A. Franke och C. T. Nordström.

Komiterade förordnades den 23 september 1874 och skulle sammanträda den 1 november s. å.

Genom generalorder den 4 mars 1875 fastställdes ny »undervisning för artilleristen» samt den 22 april s. å. »konstapelsundervisning» för artilleriets regementen.

Betänkande och förslag till bestyckningsplan för Karlskrona sjöfästningar.

Komiterade: Kommendörkaptenerna F. L. Anderson och C. C. Engström, majoren O. C. Sylvan, kaptenen vid fortifikationen T. Nyström.

Betänkande afgafs den 5 oktober 1876.

Artillerikomitén:

Förslag till exercisreglemente vid fältartilleriet.

Förslag till beväpning för artilleristen.

Komiterade: Majoren A. O. Ankarcrona, ordf., kaptenerna L. Bäärnhielm, C. A. Prytz och E. J. Breitholtz.

Komiterade förordnades den 3 september 1875 att sammanträda den 4 nästföljande oktober.

Förslag till program för undervisning uti manskapsskolan och nedre afdelningen af artilleriregementenas läroverk.

Komiterade: Majoren frih. N. H. Palmstierna, kaptenerna C. H. Schartau, A. Ullén och löjtnanten Geijer.

Enligt generalorder den 10 juni 1876 skulle en kommisson af ofvannämnda sammanträda i Stockholm den 16 samma månad.

Tillägg till 1877 s. 356.

Artillerikomiténs förslag till den utrustning som bör finnas vid ifrågasatt ny materiel.

Komiterade: Majoren T. B. Borgh, ordf., kaptenerna E. H. G. Boheman, A. V. Ryding och G. A. Gauffin.

Sekreterare, artilleristabsofficeren kaptenen A. E. Påhlman.

Enligt skrifvelse från artilleristyrelsen den 24 februari 1877 skulle artillerikomitén sammanträda den 5 nästkommande mars.

Förslag rörande nya fyrar.

Komiterade: Chefen för lotsverket H. R. Ankarcrona, chefen för sjökarteverket Th. Arwidsson, kaptenen Fr. Malmberg, direktören för Stockholms sjöförsäkringsaktiebolag Lagerholm.

Komiterade tillförordnades den 18 maj 1875.

Tillägg till 1878 s. 394.

Sjöolyckskomiten: Utlåtande och förslag till förordning angående befälet å svenska handelsfartyg.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 22 november 1878.

Afgafs den 18 maj 1878 i anledning af kommerskollegiets förslag den 7 december 1877. Öfver komiterades förslag yttrade sig kommerskollegium den 31 maj 1878.

Tillägg till 1878 s. 403.

Betänkande i anledning af den antagna nya gemensamma tidsberäkningen.

Komiterade: Generaldirektörerna C. O. Troilius och D. Nordlander, professorn D. G. Lindhagen.

Komiterade tillförordnades den 31 maj 1878; betänkandet afgafs i oktober, anmältes den 15 november s. å. Utlåtande från chefen för generalstaben.

Underdånigt förslag till exercisreglemente för kavalleriet.

Stockholm 1878. VIII+144 sid. 12:o.

Komiterade (å svensk sida): Generallöjtnanten grefve C. M. L. Björnstjerna, öfversten friherre G. O. Peyron, majoren grefve A. A. G. von Rosen.

Komiterade tillförordnades den 25 oktober 1877 för att granska gällande reglemente och föreslå de förändringar, som påkallades af eldvapnens ökade verkan osh senaste krigens erfarenhet.

Förslag till normalplan för undervisningen i folkskolor och småskolor.

Komiterade: Rektorerna Ch. L. Anjou, C. V. Kastman, C. L. Leidesdorff och Fr. Sandberg, adjunkten J. M. Ambrosius.

Komiterade tillförordnades den 22 oktober 1877. Normalplanen fastställdes 1878.

Tillägg till 1879 s. 413.

Militära helsovårdskomiten:

1) Förslag till hygieniska och sanitära föreskrifter angående kaserner.

2) Betänkande angående inkvartering.

Komiterade tillförordnades den 4 november 1876. Utlåtanden afgåfvos den 24 januari 1879. Det första betänkandet refereras i Tidskrift för fortifikation 1880 sid. 1.

Komiterade för utredande af frågan om försvaret af inloppen till Stockholm och andra hamnar:

1) Utlåtande den 31 januari 1879 angående ifrågasatt segelled genom Baggensstäket.

Afgafs den 31 januari 1879, utlåtande af chefen för generalstaben den 22 januari 1880.

2) Utlåtande angående Karlstens fästning.

Afgafs den 14 mars 1879; anmältes den 17 mars 1882.

3) Utlåtande angående sjöfästningarnas ställande under gemensam myndighet.

Afgafs den 31 oktober 1879, utlåtande af chefen för generalstaben den 25 november s. å.

4) Utlåtande angående försvaret af inloppet till Göteborg.

Afgafs den 30 december 1879; utlåtande af chefen för generalstaben.

Komiterade: Generalmajorerna frih. B. A. Leijonhufvud, ordf., E. O. Weidenhielm, generalfälttygmästaren frih. C. V. G:son Leijonhufvud, konteramiralen C. F. Virgin, öfverstlöjtnanten K. A. Ryding.

Komiterade tillförordnades den 12 april 1878.

Förslag till instruktion för kavalleriets och artilleriets rid- och remontskolor.

Komiterade: Majoren C. A. H. Biel, ordf., kaptenen P. C. A. Lindblad och löjtnanten V. Francke.

Komitén förordnades genom k. bref den 27 september och generalorder (n:r 752) den 8 oktober 1878. Instruktion för arméns rid- och remontskolor fastställdes den 20 juni 1879 och trycktes i Stockholm s. å. (12:o).

Förslag till ändringar och tillägg i instruktionen angående artilleriförrådens styrelse och vård samt redovisning.

Komiterade: Fälttygmästaren, öfverstlöjtnanten C. V. Kuylenstierna, rustmästaren å Karlsborg, majoren D. E. Tigerhielm, förvaltaren vid Stockholms tygförråd G. O. Svensson.

Komiterade skulle sammanträda i april 1879.

Förslag till reglemente för målskjutningarna vid infanteriet.

Utarbetades 1879 af löjtnanten G. Lagerbring, som beordrades 1879 genom generalorder n:r 302.

Åren 1880—1893.

Tillägg till 1880 s. 417:

Vid historiken angående blindundervisningskomitén jämför äfven k. m:ts prop. n:r 31 den 4 mars 1895 angående godkännande af grunder för blindundervisningens ordnande.

Vid artillerikomiténs betänkande: Norske komiterade voro kaptenerna H. J. Nörregaard (afgaf en reservation), J. A. Paus och T. O. Klingenberg.

Rättelse å s. 418 angående samma komité. Genom generalorder n:r 888 den 18 december 1879 (ej 1877) tillförordnades komitén.

Tillägg till s. 418 angående vissa befästningar: komiterade se föregående sida angående försvaret af vissa inlopp.

Förslag till skjutinstruktion för infanteriet.

Stockholm 1880, 94 sid. + div. opag. formulär och 5 planscher. 12:o.

Bilagor: 1) Ballistiska egenskaper hos 1867 års gevär.

2) Medelkulbanans höjd (i m.) öfver (under) horisontala sigtlinier.

3) Uppgifter om kulbanor till 1867 års gevär.

4) Tabell angående viss uppställning af taflor + 10 formulär; 5 planscher.

Betänkande angående gemensamma bestämmelser i svenska och norska arméns tjenstgöringsreglemente.

Komiterade: (å svenska sidan) öfversten grefve M. V. Hamilton, öfverstelöjtnanten C. B. Munck.

Sekreterare: Kaptenen E. F. von der Lancken.

Tillägg till 1881 s. 425.

Betänkande angående plats för lifrustkammarens samlingar.

Komiterade: Ståthållaren grefve Aug. Fredr. Skjöldebrand, ordf., riksantikvarien B. E. Hildebrand, intendenten G. Upmark, fabriksidkaren G. H. Stråle och arkitekten E. A. Jacobsson.

Komiterade tillförordnades den 20 maj 1881; betänkandet afgafs den 19 november s. å. Deröfver utlåtande af nationalmuseinämnden den 9 december 1881 och intendenten vid nationalmuseum den 8 oktober 1883. Se protokollen öfver ecklesiastikärenden vid statsverkspropositionen till 1883 och 1885 årens riksdagar.

Artillerikomitén:

Förslag till utrustningsplaner för ammunitionskolonner och staber samt tillägg till exercisreglementet för fältartilleriet med afseende å 8 cm. kanonen n:r 81.

Komiterade: Majoren C. T. Nordström, ordf., kaptenerna J. Elgenstierna, G. H. Fröding och A. V. Berg von Linde.

Komiterade förordnades den 1 september 1881 att sammanträda den 3 oktober s. å.

Flottreglementskomitén:

1) Förslag till förändrade föreskrifter för beklädnaden af flottans trupper.

Afgafs den 20 juni 1881; anmältes den 6 augusti s. å. (förvaras bland dagens handlingar).

2) Förslag till förändrade bestämmelser rörande inkvarteringsbidrag m. m.

Afgafs den 6 oktober 1881; anmältes den 20 januari 1882 (förvaras bland dagens handlingar)

Komiterade: Konteramiralen J. Lagercrantz, kommendören grefve Cronstedt, öfverkommissarien A. Chr. Gasslander, kommendörkaptenerna A. Fischerström och K. Peyron.

Sekreterare: C. G. Pettersson.

Komiterade tillförordnades den 1 juni 1877. Komitén afgaf flera specialutlåtanden, afslutade sitt arbete 1884. Deras förslag fastställdes samma år och utgör reglementet för flottan, del I.

Cronstedt entledigades 1882. Kommendör Lagerberg, ny ledamot, entledigades jämte Peyron 1883. Kommendörkaptenen G. N. af Klercker ledamot.

Den 27 april 1888 tillförordnades en komité för att föreslå ändringar i reglementet för flottan, del. 1. Komitén afgaf sitt förslag den 14 januari 1889. Den 20 januari 1893 förordnades en kommission för att granska förslagen till ändringar i del I och ett år 1890 inkommet förslag till reglemente för flottan del 2, sjötjenstgöringen.

Förslag till förnyad taxa för arfvoden för landtmäteriförrättningar.

Förvaras bland handl. till protokollet öfver civilärenden den 10 juni 1881.

Komiterade: Landshöfdingen G. Asplund, landtmäterifiskalen J. G. Klein och kommissionslandtmätaren C. O. Widmark.

Komiterade tillförordnades den 6 maj 1881; betänkandet afgafs den 2 juni s. å.

Betänkande angående det af landtmäteristyrelsen afgifna förslag till landtmäteritaxa.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 10 juni 1881.

Komiterade: Förste landtmätaren Adolf Helander, landtmäterifiskalen J. G. Klein.

Betänkandet afgafs den 28 februari 1881.

Tillägg till 1882 s. 442:

Betänkande angående åstadkommande af en konst- och industriutställning i Stockholm.

Komiterade: H. k. h. kronprinsen Gustaf, ordf., öfverståthållaren friherre C. G. af Ugglas, vice ordf., fabriksidkaren G. H. Ståle, fabrikören C. Th. Svanberg, slottsintendenten E. A. Jacobsson, fabriksidkaren Carl Arnberg, ingeniören R. Tellander.

Komiterade tillförordnades den 30 december 1881, afgåfvo sitt utlåtande den 1 december 1882 samt ett omarbetadt den 12 oktober 1883. Se protokollet öfver civilärenden bilagdt 1885 års statsverksproposition.

Utlåtande i anledning af väckt fråga om förändring af § 39 mom. 2 af reglementet för flottan.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 8 september 1882.

Se föregående sida.

Förslag till konstruktionen af de perkussions-, enhets-, tid-, och antändningsrör, hvilka vid artilleriets olika kanoncerter äro behöfliga.

Komiterade: Konstruktionsofficeren, kaptenen A. F. Centervall, styresmannen för Mariebergs ammunitionsfabrik, kaptenen Lysholm, artilleristabsofficeren löjtnanten S. G. A. Geijer.

Kommissionen tillförordnades den 14 januari 1882 genom skrifvelse från artilleristyrelsen.

Tillägg till 1883 s. 447 angående Nya lagberedningens utlåtande om ändring i edsformulären: Utlåtandet ingår äfven som bilaga till k. m:ts proposition n:r 2 den 9 januari 1885 med förslag till lag om förändrade bestämmelser rörande ordalagen vid edgångs fullgörande. Högsta domstolens utlåtanden af den 25 januari 1884 bifogadt.

Utlåtande i anledning af certkomiténs förslag 1880 till pansarbåten A.

Komiterade: Konteramiralen C. F. Virgin, kommendören frih. F. V. von Otter m. fl.

Förslag till uppställning och innehåll af beskrifning öfver fästnings- och positionsartilleriets materiel och ammunition.

Komiterade: Kaptenen J. F. de Ron och artilleristabsofficeren löjtnanten O. V. Virgin.

Tillägg till 1884 sid. 454 angående landtbrukslärоverken: Jemför äfven statsverkspropositionen till 1889 års riksdag.

Tillägg till sid. 456 angående flottningsstadgan: Jemför äfven protokollet öfver finansärenden vid statsverkspropositionen till 1889 års riksdag angående strömrensningar.

Tillägg till 1884 s. 456:

Underdånigt betänkande med förslag till organisation af och hygieniska föreskrifter för militära sjukhus i fred och i fält, afgifvet af komitén för ordnande af den militära helsovården den 29 maj 1884.

Del I. Militära sjukhus i fred.

Stockholm 1884. 103 sid. 8:o.

Bilagor I—IV. Portionsförslag.

Se 1881 sid. 419, 1887 sid. 477 samt detta Tillägg för 1879 sid. 581.

Tillägg till sid. 457. Bland de särskilda bihangen torde äfven böra upptagas:

Öfversigt af frågan om ny rättegångsordning. Promemoria och arbetsplan för nya lagberedningen.

Stockholm 1881. 119 sid. 8:o.

Betänkande angående åvägabringande af en ångfärjeförbindelse mellan Sverige och Seland.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver civilärenden den 23 oktober 1891.

Komiterade: Landshöfdingen grefve G. Wachtmeister, ordf., ledamöterna af första kammaren godsegaren Ludvig Kockum och konsul P. Olsson, af andra kammaren grosshandlaren G. Beijer och godsegaren Ivar Lyttkens.

Komiterade utsågos i anledning af riksdagens skrifvelse n:r 28 den 10 maj 1884. Betänkandet afgafs den 19 september 1884.

Betänkande och förslag angående minförsvaret i Stockholms och Södertelje skärgårdar.

Komiterade: Generallöjtnanten friherre B. A. Leijonhufvud, konteramiralen F. Virgin, öfversten friherre A. Rappe.

Betänkandet föredrogs den 4 juni 1886.

Tillägg till 1885 s. 464:

Förslag till tjenstgöringsreglemente för armén, afgifvet den 16 februari 1885 af dertill förordnade komiterade.

Del I. Tjensten i allmänhet.

Stockholm 1885. 208 sid. 8:o.

Del II. Arméns personal enligt den ständiga indelningen i fred samt arméns hästar.

Stockholm 1885. 252 sid. 8:o.

Del III. Tjensten i fred vid samlad trupp och på roten.

Stockholm 1885. 233 sid. 8:o.

Komiterade (å svensk sida): Öfversten grefve M. V. Hamilton, majoren E. F. von der Lancken, krigsrådet A. Wallenstéen.

Sekreterare: Kaptenen A. F. von Matern.

Bihang: innehållande: Bil. I. Tjenstegraderna och de civilmilitära befattningarna inom norska armén och marinen.

II. Kårers och staters särskilda uniformsdrägter.

III. Formulär och exempel för skriftliga tjenstemeddelanden.

IV. Särskilda edsformulär.

V. Lägernormalplaner.

VI. Rikets militära indelning och arméns förläggning.

Stockholm 1885. 66 sid. + 2 pl. 8:o.

Komiterade förordnades genom generalorder n:r 942 den 21 december 1880. Öfverste C. B. Munck var ursprungligen komiterad och von der Lancken sekreterare. Wallenstéen inträdde senare.

Öfver detta förslag afgåfvos yttranden från cheferna för generalstaben, fortifikationen, artilleriet, inspektörerna för kavalleriet och militärläroverken, generalbefälhafvarne i 1:a, 2:a, 4:de och 5:e militärdistrikten samt chefen för lifgardesbrigaden. Genom kgl. bref den 13 oktober 1886 tillförordnades en komité att efter granskning af de inkomna yttrandena utarbeta ett förslag till tjenstgöringsreglemente för armén. Detta verkställdes genom betänkandet af den 22 december 1888. (Se vidare s. 496 ang. detta).

Tillägg till s. 465 angående ansvarighet på grund af jernvägs drift: Utlåtande afgafs af styrelsen för statens jernvägstrafik den 29 oktober 1885. Högsta domstolens utlåtande af den 12 november 1885 är bilagdt den förutnämda k. m:ts prop. i ämnet.

Tillägg till 1885 s. 468:

Förslag till reglemente angående anskaffning och underhåll af beklädnads-, remtygs-, utrednings- och tross- m. fl. persedlar vid indelta armén och Vermlands fältjägarekår samt för allm. bevärings-manskapet.

Förvaras bland handlingar till protokollet öfver landtförsvarsärenden den 12 januari 1888.

Komiterade: Öfversten Bernhard Elfström, ordf., öfverstlöjtnanterna Per Hans Reinhold Nauckhoff och C. V. von Schulzenheim, regementsintendenten A. Gyllensvärd.

Sekreterare: Auditören Albert Welin.

Bilagor: Litt. A. Tabell utvisande de belopp, förvaltningsdirektionerna vid roterade infanteriet uppburit och utbetalt för underhåll af småpersedlar 1884.

B—C. Antalet dagar hvarunder stamtruppen, manskapet och hästar vid vissa regementen och kårer varit i tjenstgöring 1881—1884.

D. Antalet af signalinstrument utlemnade under 1872—1881.

E. Kapitalbehållning, räntevinst, utbetalta provisioner i fråga om medel handhafda vid beklädnadskassorna 1884.

Komiterade tillförordnades den 30 januari 1885; betänkandet afgafs den 12 september 1885. K. m:ts beklädnadsreglemente den 23 september 1887. Se protokollet öfver landtförsvarsärenden den 12 januari 1888, bilagdt statsverkspropositionen till 1888 års riksdag.

Utlåtande öfver anställda försök med ett af österrikiska marinlöjtnanten L. Sellmer uppfunnet nattsignalsystem.

Komiterade: Kommendörkaptenen M. v. Krusenstierna, kaptenen A. Ekelöf m. fl.

Tillägg till 1886 s. 476:

Förslag till bestämmelser för vård och inspektioner af artilleriförråden. Afgifvet af artillerikomitén våren 1886.

Stockholm 1886. 8:o.

Tillägg till 1887 s. 484:

Förslag till ändringar i de särskilda truppernas exercisreglemente.

Komiterade: H. k. h. kronprinsen Gustaf, ordf., öfverstlöjtnanterna A. A. Thorén och C. V. Ericson, majoren E. H. G. Boheman, ryttmästaren F. J. Krook.

Sekreterare: Kaptenen G. F. O. Uggla.

Komiterade tillförordnades genom generalorder den 3 november 1885 och skulle föreslå de bestämmelser, som kunde vara lämpliga för vinnande af erforderlig öfverensstämmelse mellan de särskilda reglementsföreskrifterna beträffande truppernas formering, manövrering och stridssätt. Förslag afgafs 1887.

Tillägg till 1890 s. 515:

Betänkande och förslag rörande bergverksstatistiken.

Komiterade m. m. se 1893 sid. 553. Betänkandet afgafs den 21 april 1890.

Tillägg till 1892 s. 543:

Förslag till nya bestyckningsplaner för befästningarna i Stockholms skärgård, Oskarvärnslinierna samt för Karlsborgs fästning med Vabergspositionen.

Komiterade: Generalmajoren K. A. Ryding, ordf., kommendören J. C. E. Christerson, majorerna A. Berglund, A. F. Centervall och J. Ch. Bratt, kaptenen O. V. Virgin.

Sekreterare: Kaptenen C. A. Stendahl.

Komiterade tillförordnades den 5 juni 1891; förslaget afgafs 1892.

Förslag till lärobok i sjukvårdstjenst för trängen.

Komiterade: Regementsläkaren G. J. A. Dunér, kaptenen N. G. Hallström.

Komiterade tillförordnades 1892 genom generalorder n:r 129.

Angående förslaget till gymnastik- och bajonettfäktningsreglemente å sid 543: Kaptenerna vid flottan H. G. Lagercrantz och N. A. Telander beordrades den 24 oktober 1892 att deltaga i komiterades arbete.

Tillägg till 1893 s. 553:

Förslag till ändringar i förslaget till instruktion för sabelfäktning till fot.

Se 1890 sid. 515. Komiterade beordrades 1892 genom generalorder n:r 1175 att med anledning af inkomna utlåtanden öfver deras förslag föreslå ändringar i detsamma, hvilket skedde 1893.

Den 23 januari 1893 tillförordnades för ytterligare granskning af flottans reglemente en komité bestående af kommendören A. F. H. Klintberg som ordf., amiralitetsrådet J. E. Dahlin, kommendörkaptenerna C. G. V. Bretzner och O. Lindbom, kaptenen G. Dyrssen. Denna komité afgaf en del provisoriska förslag.

Den 11 december 1893 förordnades kommendörkaptenen J. Hägg och C. A. Hjulhammar, kaptenen T. C. A. Sandström för att granska en af kaptenen V. Linder författad Lärobok i sjömanskonsten, I del, med hänsyn till dess lämplighet som lärobok i k. sjökrigsskolan.

Namnregister.

Denna namnförteckning afser att omfatta komiterade, äfven om de aflidit eller blifvit entledigade före afslutandet af komiténs arbete, samt komitéernas sekreterare.

För att underlätta identifierandet har i följande förteckning i regeln anförts den senast innehafda befattningen samt födelse- och dödsdata, så vida de varit för utgifvaren kända. Inuti sjelfva arbetet har om möjligt anförts den befattning, som innehafts samtidigt med komitéuppdraget.

Aall, Th., byråchef (norrman). Sid. 473.

†*Abelin, Gustaf Rudolf*, generallöjtnant. (F. den 17 maj 1819.) Sid. 279, 303, 304, 343.

Abelin, Harald Viktor, landssekreterare i Blekinge län. Sid. 314, 319, 328.

†*Abelin, Hjalmar August*, professor. (F. den 22 maj 1817, d. den 13 sept. 1893.) Sid. 271.

†*Adelsköld, Claes Adolf*, major. (F. den 7 sept. 1824.) Sid. 278.

†*Adelswärd, Erik Reinhold*, grefve, statsråd. (F. den 13 januari 1788, d. den 22 jan. 1840.) Sid. 89, 114, 130, 155.

†*Adlerbeth, Gudmund Göran*, friherre, statsråd. (F. den 21 maj 1751, d. den 7 okt. 1818.) Sid. 1, 33, 55.

†*Adlerbeth, Jakob*, friherre, förste expeditionssekreterare. (F. den 21 maj 1785, d. den 2 sept. 1844.) Sid. 50.

Adler, D. B., grosshandlare (dansk). Sid. 389.

†*Adlercreutz, Axel Gustaf*, landshöfding. (F. den 2 mars 1821, d. den 20 maj 1880.) Sid. 368.

†*Adlercreutz, Carl Johan*, grefve, generallöjtnant. (F. den 27 juli, 1757, d. den 21 aug. 1815.) Sid. 2, 3, 5, 7, 11, 16, 17, 22, 565, 566.

†*Adlersparre, Axel*, vice landshöfding. (F. den 29 juni 1763, d. den 16 sept. 1838.) Sid. 34.

†*Adlersparre, Axel*, kommendör. (F. den 27 okt. 1812, d. den 16 juni 1879.) Sid. 306, 321.

†*Adlersparre, Carl*, kansliråd. (F. den 22 januari 1752, d. den 24 juni 1825.) Sid. 31.

†*Adlersparre, Georg*, grefve, landshöfding. (F. den 28 mars 1760, d. den 23 sept. 1835.) Sid. 1.

Adlersparre, Georg, major. (F. den 28 april 1809.) Sid. 256, 271.

†*Adlersparre, Karin Sofie*, f. Leijonhufvud, friherrinna. (F. den 6 juli 1823, d. den 27 juni 1895.) Sid. 485.

†*Afzelius, Anders Erik*, juris d:r, adjunkt vid Upsala akademi. (F. 1779, d. 1850.) Sid. 37, 38.
†*Afzelius, Ivar*, justitieråd. (F. 1848.) Sid. 477, 481, 500.
†*Afzelius, Pehr von*, professor, förste arkiater. (F. den 14 dec. 1760, d. den 2 dec. 1843.) Sid. 50, 108, 565.
†*Agardh, Carl Adolf*, biskop. (F. den 23 januari 1785, d. den 28 januari 1859.) Sid. 108.
†*Agardh, Jakob Georg*, professor. (F. den 8 dec. 1813.) Sid. 334.
Agrelius, Marcus, trafikchef. Sid. 308, 370, 382, 396, 465, 493, 554.
Agrell, Erik., notarie vid Stockholms stads konsistorium. Sid. 18, 31.
Ahlgren, Chr. (Måhända sedermera justitierådet Christian A., f. 1831.) Sid. 322.
Ahlgren, Pehr Erik, kommendörkapten. (F. 1807.) Sid. 268.
Ahlmark, Johan Magnus, byråchef i domänstyrelsen. (F. 1838.) Sid. 413.
Ahlsell, Ludvig, tullförvaltare i Stockholm. Sid. 264.
d'Ailly, Hack Oskar Edvard, öfverste, (F. 1829.) Sid. 496.
d'Ailly, Johan Christian August, öfverdirektör, (F. 1822.) Sid. 573.
Ahlstedt, Gustaf Adolf, major. (F. 1842.) Sid. 469, 470.
Ahnfeldt, J. H., expeditionssekreterare (dansk). Sid. 513.
†*Akrell, Carl Fredrik*, generallöjtnant, chef för telegrafverket. (F. den 13 jan. 1779, d. den 11 dec. 1868.) Sid. 140, 180, 200, 239, 569.
Alegren, Johan, rådman i Stockholm. Sid. 38.
Alexandersson, Adolf, justitieråd. (F. den 12 juli 1800, d. den 9 mars 1888.) Sid. 157, 213, 216, 222.
Algren, M. D. T., notarie i kammarkollegium. Sid. 215.
Alm, Petrus, konrektor vid Stockholms katedralskola. Sid. 50.
†*Almén, August Theodor*, generaldirektör. (Född 1833). Sid. 446, 479, 495.
Almén, Filip Alfred Frans, vice häradshöfding. (F. 1828, d. 1889.) Sid. 414.
Almgren, Fredrik August, öfverdirektör. (F. 1840.) Sid. 502, 512.
Almgren, Johan Petter, vice advokatfiskal i bergskollegium. Sid. 80.
†*Almgren, Oscar*, grosshandlare. (F. 1842.) Sid. 435, 562.
†*Almlöf, Lars*, lotsdirektör. Sid. 568.
†*Almquist, Erik Viktor*, landshöfding. (F. den 7 mars 1817, d. den 30 dec. 1872.) Sid. 322.
†*Almquist, Gustaf Fridolf*, generaldirektör. (F. den 31 okt. 1814, d. 1886.). Sid. 232, 261, 270, 408.
Almquist, Viktor, vice häradshöfding (F. 1860.) Sid. 538.
†*Almqvist, Ludvig Teodor*, justitieråd. (F. den 4 jan. 1818, d. 1884.) Sid. 237.
†*Almroth, Nils Vilhelm*, öfverdirektör för mynt- och kontrollverken. (F. den 9 april 1797, d. den 31 okt. 1852.) Sid. 116, 145.
Almroth, Nils, öfverfältläkare. (F. 1761, d. 1832.) Sid. 80.
†*Almström, Robert*, fabriksdisponent. (F. 1834.) Sid. 453, 466, 518, 530, 562.
Alreik, Anders, öfveringeniör. Sid. 146.
†*Alströmer, Carl Jonas Oscar*, friherre, statsråd. (F. den 31 okt. 1811, d. den 16 aug. 1888.) Sid. 231, 254, 299, 423.
Alströmer, Claes Joh. August J., friherre, kanslisekreterare. (F. 1844.) Sid. 466.

Altin, Lars Magnus, stadsläkare i Vesterås. (F. den 22 okt. 1812.) Sid. 251.

Ambrosius, Johan Mathias, folkskoleinspektör. (F. den 8 febr. 1843.) Sid. 478, 580.

Améen, John Ulrik G:son, kommendör. (F. 1824, d. den 6 juni 1880.) Sid. 314, 330, 352, 377, 412.

Amnell, Per Vilhelm, kapten. (F. 1842.) Sid. 445, 463.

Amnéus, Herman N. E., landskamrerare. (F. 1842.) Sid. 420.

Anckarheim, Hans Henrik, konteramiral. (F. den 15 maj 1743, d. den 2 okt. 1814.) Sid. 26, 27.

†*Anckarsvärd, Johan August*, grefve, generaladjutant. (F. den 14 dec. 1783, d. den 12 nov. 1874.) Sid. 200.

†*Anckarsvärd, Mikael Gustaf*, grefve, öfverintendent. (F. den 25 mars 1792, d. den 3 maj 1878.) Sid. 160, 200.

†*Anderson, Frans Albert*, generaldirektör. (F. 1831.) Sid. 346, 370, 423, 481, 513, 558.

Anderson, Fredrik Leonard, kommendörkapten. (F. 1821.) Sid. 306, 579.

Anderson, Fredrik, lektor. (F. 1842.) Sid. 458.

†*Andersson, Hans* i Nöbbelöf, hemmansegare, medlem af andra kammaren. (F. 1848.) Sid. 517.

Andersson, Jan i Jönvik, hemmansegare, medlem af andra kammaren. (F. 1812.) Sid. 414.

†*Andersson Ola* i Burlöf, landtbrukare, medlem af andra kammaren. (F. 1837.) Sid. 383, 397, 417, 423, 428, 460.

†*Andersson, Peter* i Högkil, hemmansegare, medlem af andra kammaren. (F. 1838, d. 1894.) Sid. 554.

Andreasson, Sven i Tollered, hemmansegare, medlem af andra kammaren. (F. 1824.) Sid. 428.

Andresen, J. H., hypoteksbanksdirektör (norrman). Sid. 334.

†*Anjou, Christoffer Ludvig*, seminarierektor. (F. 1821.) Sid. 295, 302, 339, 478, 497, 580.

†*Anjou, Nils Jakob*, prost. (F. 1781, d. 1851.) Sid. 114, 176.

Ankarcrona, Axel Oskar, öfverste. (F. 1828.) Sid. 579.

Ankarcrona, Carl Vilhelm Emanuel, major. (F. 1847.) Sid. 553.

Ankarcrona, Herman Reinhold, generallotsdirektör. (F. 1829, d. 1892.) Sid. 580.

Annell, P. V., Sid. 445, 463, tryckfel för Amnell, P. V.

†*Annerstedt, Claes Samuel*, konteramiral. (F. 1799, d. 1869.) Sid. 232, 243.

†*Annerstedt, Pehr Samuel Ludvig*, justitieminister. (F. den 7 aug. 1836.) Sid. 369, 385, 396, 404, 422, 443, 448, 458, 464, 470, 471, 481, 484, 501, 506, 526, 536, 537, 561.

†*Annerstedt, Ture*, biskop. (F. den 6 jan. 1806, d. 1880.) Sid. 221, 229, 231, 232, 236.

Appelberg, Axel Valdemar, direktör i sv. assuransföreningen. (F. 1833.) Sid. 477.

†*Appelberg, Carl Magnus*, fördelningsläkare (F. 1826.) Sid. 388, 420.

Arbin, Carl Oscar Henning von, kapten vid flottan. (F. 1861.) Sid. 542.

†*Arfwedson, Carl Abraham*, grosshandlare, direktör. (F. 1774, d. 1861.) Sid. 146.

†*Arfwedson, Carl David*, grosshandlare. (F. 1806, d. 1881.) Sid. 207, 219.

†*Armfelt, Gustaf Mauritz*, friherre, president. (F. 1757, d. 1814.) Sid. 565.

Armfelt, Magnus, friherre, f. d. krigshofrättsråd. (F. den 25 sept. 1823.) Sid. 279, 304, 473.
Arnberg, Carl Ulrik, fabrikör. (F. 1837.) Sid. 452, 584.
Arnberg, Johan Adolf, klädesfabrikör i Norrköping. (F. 1804, d. 1875.) Sid. 226.
†*Arnberg, Johan Volter*, bankofullmäktig. (F. 1832.) Sid. 373, 404, 426, 448, 505.
†*Arosenius, Carl*, grosshandlare. (F. den 31 april 1778, d. den 17 april 1839.) Sid. 48, 114.
Arrhenius, Carl Magnus, förste expeditionssekreterare. (F. den 31 maj 1790, d. den 28 jan. 1850.) Sid. 203, 275.
†*Arrhenius, Johan*, professor, sekreterare i landtbruksakademien. (F. 1811, d. 1889.) Sid. 203, 244.
†*Arsenius, John Georg*, öfverstlöjtnant. (F. den 4 febr. 1818.) Sid. 283, 315.
Arvedson, Claes, direktör, grosshandlare. Sid. 69, 567.
†*Arvidson, Adolf Ivar*. Sid. 131.
Arvidson, G. Sid. 302.
Arvidsson, Hugo Ivar, rådman. (F. 1825, d. 1886.) Sid. 481.
†*Arvidsson, Thorsten*, kommendör. (F. 1827.) Sid. 363, 393, 412, 441, 510, 580.
Aschehoug, Torkil Halvorsen, professor vid Kristiania universitet. Sid. 306, 334.
Aschling, Carl Fredrik, konteramiral. Sid. 7.
†*Asker, Gustaf Ferdinand*, landshöfding. (F. den 18 juni 1812.) Sid. 248.
Aspelin, Thomas Anders, grosshandlare. (F. 1767, d. 1836.) Sid. 69.
Asplund, Harald, ingeniör. Sid. 337, 554.
†*Asplund, Johan Gustaf*, landshöfding. (F. 1826, d. 1882.) Sid. 583.
Aubert, Ludvig M. B., professor vid Kristiania universitet. Sid. 389.
†*Axell, Johan Severin*, grosshandlare. (F. 1843, d. 1892.) Sid. 423, 460, 486, 521.

Bachke, Ole Andreas, statsråd (norrman). Sid. 389, 435.
†*Backman, Johan Harder*, justitieråd. (F. den 22 okt. 1790, d. den 1 febr. 1862.) Sid. 158.
Bæckborg, Robert Vilhelm, kommendörkapten. (F. 1788, d. 1869.) Sid. 182.
Bagge, Algot Hugo, landssekreterare. (F. 1835.) Sid. 436, 463, 479, 522, 524.
Baggerud, Arne, länsman (norrman). Sid. 241.
†*Balck, Viktor Gustaf*, major. (F. 1844.) Sid. 514, 515, 543.
Banér, Johan Gabriel, friherre, öfverstlöjtnant. (F. 1775, d. 1843.) Sid. 115.
Barckman, Erik Samuel, sekreterare i generaltulldirektionen. (F. den 16 mars 1782, d. den 21 jan. 1864.) Sid. 48.
†*Barnekow, Christian Fredrik Kjell*, friherre, godsegare, riksdagsman (F. 1839.) Sid. 432.
Barnekow, Edvard Carl Axel, frih., kommendör. (F. 1839.) Sid. 542.
†*Bauck, Carl Vilhelm*, lärare vid musikaliska akademien. (F. 1808, d. 1877.) Sid. 268, 276.
†*Beck-Friis, Corfitz Augustin*, greve. kabinettskammarherre. (F. 1824.) Sid. 406.
†*Beckman, Anders Fredrik*, biskop. (F. 1812, d. 1894.) Sid. 331.
†*Beckman, Ernst Johan*, skriftställare, direktör. (F. 1850.) Sid. 486, 530.
Beckmark, Johan Julius, adlad *Fredenstam*, kansliråd. (F. den 11 juni 1764, d. den 26 aug. 1847.) Sid. 23.

†*Beijer, Carl Gottreich*, generaldirektör. (F. 1811.) Sid. 257, 407.
Beijer, G. Gottfrid, grosshandlare. (F. 1838.) Sid. 452, 585.
Beijer, Jakob Vilhelm, hofstallmästare, chef för Ottenby stuteri. (F. den 20 april 1796, d. 1886.) Sid. 240, 315.
Benckert, Robert Herman, bankinspektör. (F. 1846.) Sid. 500, 505, 524.
†*Bennich, Nils Axel G:son*, generaltulldirektör. (F. den 31 okt. 1817.) Sid. 213, 235, 261, 270, 277, 296, 354, 376, 410, 426, 452, 474.
Berencreutz, Fredrik Adolf Georg, sekreterare. (F. 1856). Sid. 475, 559.
Berg, Anders, grosshandlare. Sid. 175.
†*Berg, Carl Oskar*, grosshandlare. (F. 1839.) Sid. 401, 411, 422.
†*Berg, Fredrik Theodor*, öfverdirektör och chef för statistiska centralbyrån. (F. den 5 sept. 1806, d. den 7 maj 1887.) Sid. 237, 327, 334, 354, 386.
Berg, Fredrik Vilhelm, öfverjägmästare. (F. 1829.) Sid. 456.
Berg, J. O., sidenfabrikör. Sid. 48.
†*Berg, Karl Johan*, president. (F. 28 jan. 1819.) Sid. 241, 308, 369, 385, 408, 456, 481.
†*Berg, Lars*, generaldirektör. (F. 1838.) Sid. 414, 508, 536.
†*Berg, Richard*, konstnär. Sid. 562.
Berg von Linde, Albrekt Vilhelm von, major. (F. 1845.) Sid. 583.
Berg von Linde, Jean Albrekt, president. (F. 1797, d. 1853.) Sid. 236.
Berg von Linde, Otto Salomon, major. (F. den 8 dec. 1788, d. den 8 juni 1860.) Sid. 159.
Bergencreutz, Lars, öfvermyntmästare, öfverste. (F. 1753, d. 1821.) Sid. 116.
Bergenskjöld, Erik Johan, landshöfding. (F. den 3 sept. 1785, d. den 21 jan. 1865.) Sid. 73, 81, 101, 139, 150.
†*Bergenstråhle, Claes Gabriel*, landshöfding, öfverste. (F. den 24 sept. 1787, d. 1864.) Sid. 83, 92, 94.
Bergenstråhle, Gustaf Ulrik, hofrättsråd. (F. den 23 jan. 1810, d. den 3 augusti 1884.) Sid. 236.
Berger, Theodor, vice häradshöfding, dispachör i Göteborg. (F. 1818, d. 1888.) Sid. 334.
†*Bergfalk, Pehr Erik*, professor. (F. den 4 febr. 1798, d. 1890.) Sid. 103, 179, 198, 205, 213, 300.
Bergius, Olof Erik, kommersråd. (F. 1784, d. den 14 april 1837.) Sid. 27, 569.
Bergius, Pehr Gustaf, protonotarie i kammarrätten. Sid. 28.
†*Bergius, Sebastian Oscar Gustaf*, häradshöfding. (F. 1834.) Sid. 396, 409, 447, 456, 481.
Berglund, Arcadius, öfverste. (F. 1837.) Sid. 329, 364, 588.
Berglöf, Frans Johan Erland, häradshöfding. (F. 1841.) Sid. 466.
Bergman, Carl Gustaf, folkskoleinspektör. Sid. 545.
†*Bergman, Carl Johan*, lektor. (F. 8 juli 1817, d. 22 jan. 1895.) Sid. 312.
†*Bergman, Gustaf Alarik C:son*, öfverstelöjtnant. (F. 1844.) Sid. 542.
Bergman, Vilhelm Georg, major. (F. 1840.) Sid. 469.
†*Bergman, Israel*, biskop. (F. 1795, d. 1875.) Sid. 204.
Bergmann, Johan, öfverdirektör vid tullverket. Sid. 23, 41, 48.
Bergman, J. V., (måhända den Johan Vilhelm Bergman, som slutligen blef ministerresident i Madrid,

var född den 17 sept. 1796 och dog den 17 april 1871). Sid. 116.

Bergman, L., grosshandlare i Göteborg. Sid. 187, 206.

Bergman, Sven Peter, landshöfding. Sid. 303.

†*Bergstedt, Carl Fredrik*, bruksegare. (F. den 24 juli 1817.) Sid. 316.

†*Bergstedt, Erik*, statssekreterare. (F. den 9 april 1760, d. den 1 mars 1829.) Sid. 2, 17, 44.

†*Bergsten, Nils J.*, lektor i Gefle.(?) Sid. 50.

†*Bergstrand, Carl Erik*, professor. Sid. 336.

Bergström, Johan Jakob, häradshöfding i Södra Möre. Sid. 119.

†*Bergström, Pehr Axel*, landshöfding. (F. den 20 aug. 1823, d. den 23 aug. 1893.) Sid. 293, 317, 373, 389, 477, 481, 510, 522, 524, 545.

Bergvall, Christian Mårten, kyrkoherde i Stockholm. Sid. 203.

Bergvall, Johan Edvard, provinsialläkare. (F. 1836.) Sid. 479.

Berlin, Chr. G., prost. Sid. 251.

†*Berlin, Nils Johan*, generaldirektör. F. den 18 febr. 1812, d. den 27 dec. 1891.) Sid. 326, 332, 351, 365, 366.

†*Bernadotte, Oscar*, prins, kommendör. (F. 1859.) Sid. 539.

Berndes, Fredrik Anton, bergsråd. (F. 1791, d. 1871.) Sid. 153, 155, 196, 202, 215.

Berndes, Gustaf Fredrik, bruksegare. (F. 1834.) Sid. 523.

Bernhoft, Herman Severin, generalkonsul. (Norrman.) Sid. 373, 473.

†*Bernström, John*, direktör. Sid. 562.

Berntsson, P. A., salteriidkare. Sid. 559.

†*Berzelius, Jakob*, professor, friherre. F. den 29 aug. 1779, d. den 7 aug. 1848.) Sid. 99, 108, 116, 145, 151, 164.

Beskow, Gustaf, grosshandlare. Sid. 110.

Beskow, Gustaf, grosshandlare i Stockholm. Sid. 226.

Beskow, Vilhelm Bernhard, kansliråd. (F. den 13 nov. 1841.) Sid. 339.

Beyer, Carl Mauritz, tullförvaltare i Stockholm. (F. 1827.) Sid. 452.

Bibau, Christian Frithiof, öfverste. (F. 1833.) Sid. 496.

Biel, Charles Axel Hughes, öfverstlöjtnant. (F. d. 11 aug. 1833, d. den 30 juni 1887.) Sid. 382, 581.

†*Bielke, Axel Gabriel*, grefve. (F. den 28 mars 1800, d. den 17 jan. 1877.) Sid. 293.

†*Bildt, Didrik Anders Gillis*, friherre, riksmarskalk. (F. 1820, d. 1894.) Sid. 285, 306.

†*Billbergh, Johan Peter af*, president i kammarrätten. (F. den 1 maj 1775, d. den 9 april 1850.) Sid. 48, 62, 84, 122, 155.

†*Billbergh, Thure Arvid*, advokatfiskal. (F. 1815.) Sid. 248, 326, 408, 425.

†*Billing, Axel Gottfrid Leonard*, biskop. (F. 1841.) Sid. 522.

†*Billing, Herman*, rådman. (F. 1849.) Sid. 471, 484, 511, 536, 537, 545, 562.

Biörck, Carl Theodor Alexander, major. (F. 1828.) Sid. 382.

Biörck, Ernst Johan, kammarrättsråd. (F 1833.) Sid 521.

Biörck, Johan Anders, rådman. Sid. 166.

†*Bjerkén, Pehr af*, generaldirektör, förste lifmedikus. (F. den 2 jan. 1765, d. den 24 febr. 1818.) Sid. 6, 12, 565.

Bjurholm, Anders, bryggare. Sid. 524.

Bjurling, Erik Nilsson, revisor i kammarrätten. Sid. 28.

†*Björck, Albert Vilhelm*, justitieborgmästare i Göteborg. (F. den 17 aug. 1812, d. 1885.) Sid. 268, 306.

†*Björck, Gustaf Oscar*, konstnär. Sid. 562.

Björklund, Ernst Gustaf Fredrik, expeditionssekreterare. (F. 1846.) Sid. 473.

†*Björkman, Carl Adolf Theodor*, f. d. generaldirektör, landshöfding. (F. 1831.) Sid. 413, 441.

Björkman, Ernst Gustaf, sekreterare i Svea hofrätt. (F. 1822, d. 1892.) Sid. 251.

Björkman, J. A., länsbokhållare. Sid. 180.

Björkman, Pehr Samuel Vilhelm, generalmajor. (F. 1825.) Sid. 363.

†*Björlin, Johan Gustaf*, öfverste (F. 1845.) Sid. 532.

Björling, Carl, sockerbruksidkare i Stockholm. Sid. 146.

†*Björling, Carl Fabian Emanuel*, professor. (F. 1839.) Sid. 458.

†*Björling, Carl Olof*, biskop. (F. 1804, d. 1883.) Sid. 229.

†*Björling, Emanuel Gabriel*, lektor vid Vesterås elementarläroverk. (F. den 2 dec. 1808, d. den 3 nov. 1872.) Sid. 231, 279.

Björnstjerna, Carl Magnus Gustaf, grefve, generalkonsul. (F. 1844.) Sid. 540.

†*Björnstjerna, Carl Magnus Ludvig*, grefve, kavalleriinspektör, general. (F. 1817, d. 1888.) Sid. 343, 351, 577, 580.

Björnstjerna, Gustaf Magnus Oskar Roger, grefve, öfverste. (F. 1847). Sid. 557.

†*Björnstjerna, Johan Magnus*, general. (F. den 28 jan. 1805, d. 1894.) Sid. 306, 343.

Björnstjerna, Magnus Fredrik Ferdinand, grefve, general. (F. 10 okt. 1779, d. 6 okt. 1847.) Sid. 43, 47, 60, 61, 63, 70, 81, 89.

†*Björnstjerna, Oskar Magnus*, generalmajor. (F. 1819.) Sid. 462.

†*Björnstjerna, Roger Magnus Eugène Curt*, generalmajor. (F. 1827.) Sid. 313, 519.

Blich, J. Chr., öfverste i norska armén. Sid. 214.

†*Blidberg, P.*, sekreterare i generaltulldirektionen. Sid. 48.

Blom, Albin, folkskolelärare i Vermland. Sid. 497.

Blom, F., (måhända expeditionssekreteraren Jakob Fredrik Blom, f. den 11 febr. 1766, d. den 17 aug. 1832.) Sid. 31.

†*Blom, Isak Reinhold*, justitieråd. (F. den 27 okt. 1762, d. 6 maj 1826.) Sid. 10, 37, 38, 67, 106.

Blombergh, Fr., fabrikör. Sid. 530.

Blomstedt, Christian Jakob, kommendör. (F. den 22 juli 1779, d. den 11 nov. 1865.) Sid. 148.

Blomstedt, Johan Abraham Magnus, kapten. (F. 1859.) Sid. 497.

Bodman, Carl Anders, tullförvaltare i Stockholm. (F. 1794, d. 1856.) Sid. 206.

†*Boheman, Carl Henrik*, professor. (F. den 10 juli 1796, d. den 2 nov. 1868.) Sid. 222.

Boheman, Ernst Henrik Georg, öfverste. (F. 1836.) Sid. 580, 587.

Bohm, Gustaf Fredrik, kansliråd, (F. den 24 mars 1782, d. den 30 jan. 1846.) Sid. 48.

Bohnstedt, J. C., grosshandlare. Sid. 217.

Boije, Carl Otto, öfverste. (F. den 11 okt. 1790, d den 28 febr. 1840.) Sid. 151.

†*Boije, Ludvig Johan* friherre, f. d. revisionssekreterare. (F. den 24 maj 1768, d. den 20 okt. 1841.) Sid. 171, 172v

Boije, Sten, läroverksadjunkt. (F. 1852.) Sid. 516v

†*Boklund, Johan Christoffer,* professor. (F. den 15 juli 1817, d. 1880.) Sid. 271, 293, 298v

†*Bonde, Knut Filip,* friherre, öfverstekammarjunkare. (F. den 9 mars 1815, d. 17 okt. 1871.) Sid. 268v

†*Boom, Johan van,* professor vid musikaliska akademien. (F. den 13 mars 1807, d. den 19 mars 1872.) Sid. 268v

Borelius, Johan Niklas, kommersråd. (F. den 31 juli 1797, d. den 5 maj 1866.) Sid. 91, 276v

Borén, Pehr Daniel. Sid. 58v

Borg, Fredrik Emanuel, rektor vid elementarläroverket i Malmö. Sid. 246v

Borgh, Thiòdolf Bernhard, öfverstlöjtnant. (F. 1827.) Sid. 578, 580v

Borgström, Erik Ludvig, rektor. (F. 1828.) Sid. 458v

Borgström, Sven, kammarråd. (F. 1826.) Sid. 300v

Borneman, Johan Aron af, öfverste vid flottan. (F. den 3 april 1768, d. den 12 dec. 1846.) Sid. 95v

†*Boström, Erik Samuel,* lagman. (D. 1854.) Sid. 212v

†*Boström, Erik Gustaf,* statsminister. (F. 1842.) Sid. 410, 426, 481, 497, 500, 518v

†*Boström, Filip August,* landshöfding. (F. 1843.) Sid. 528, 558v

†*Bovallius, Robert Mauritz,* riksarkivarie. (F. den 24 maj 1817.) Sid. 248v

Boy, Gillis Frithiof August, öfverste. (F. den 24 nov. 1823, d. den 8 maj 1893.) Sid. 577v

Boy, Johan Fredrik, generallöjtnant. (F. den 12 aug. 1786, d. den 6 okt. 1861.) Sid. 101v

†*Brahe, Magnus,* grefve, riksmarskalk, generaladjutant för armén. (F. den 2 september 1790, d. den 16 sept. 1844.) Sid. 116, 118, 119, 121, 140, 149, 180v

Brakel, Mauritz Gustaf, kapten. (F. den 26 dec. 1817. d. den 30 juli 1871.) Sid. 297v

Brandel, Elias Vilhelm, kommersråd. (F. 1785, d. 1858.) Sid. 155, 567v

Brandel, Gustaf, förste expeditionssekreterare. (F. den 25 maj 1797, d. den 9 mars 1867.) Sid. 203v

Brandell, Simon, kontraktsprost. (F. 1822.) Sid. 331v

Branting, Anders Harald, krigsråd. Sid. 112, 160, 168, 186, 568v

Branting, Johan Gustaf, kammarråd. (F. 1757, d. 1827.) Sid. 10, 39, 55, 71v

†*Branting, Lars Gabriel,* professor, föreståndare för gymnastiska centralinstitutet. (F. 1799, d. 1881.) Sid. 256v

Bratt, Hugo, direktör vid Stockholms telegrafstation. (F. 1836.) Sid. 528v

Bratt, John Christian, öfverste. (F. 1838.) Sid. 376, 425, 588v

Braune, Axel Ferdinand, öfverstlöjtnant. (F. 1835.) Sid. 445, 463, 578v

Braunerhjelm, Ferdinand, frih. öfverhofstallmästare, (F. den 1 mars 1799, d. den 2 febr. 1870.) Sid. 195, 202, 222, 316v

Bredberg, Erik Vilhelm, justitieråd. (F. 1787, d. 1869.) Sid. 97, 175, 209v

†*Bredberg, Henrik Vilhelm,* president. (F. den 15 april 1819, d. den 10 dec. 1877.) Sid. 352, 357v

†*Breitholtz, Claes Gustaf*, öfverste. (F. den 21 sept. 1828, d. den 21 okt. 1885.) Sid. 382, 419, 428, 575, 579v

Breitholtz, Claes Josef, öfverstlöjtnant. (F. den 28 febr. 1788, d. den 30 okt. 1834.) Sid. 125v

†*Breitholtz, Edvard Julius*, generalmajor, generalfälttygmästare. (F. den 22 juli 1830.) Sid. 496, 578, 579v

Bretzner, Carl Gustaf Valdemar, kommendörkapten. (F. 1843.) Sid. 588v

†*Brinckman, Carl Gustaf von*, frih., kammarherre. (F. den 24 febr. 1764, d. den 25 dec. 1847.) Sid. 27, 50, 57v

†*Bring, Ebbe Gustaf*, biskop. (F. den 4 juli 1814, d. den 12 sept. 1884.) Sid. 221, 229, 331v

Bring, Ernst, vice häradshöfding. Sid. 452v

†*Bring, Sven Libert*, professor. (F. 1826.) Sid. 523v

Brodin, Johan Gustaf, notarie i Stockholms justitiekollegium. Sid. 204v

Brodin, Olof August, skeppsbyggmästare. (F. 1840.) Sid. 510v

Bromander, Lars Magnus, konsistorienotarie i Göteborg. Sid. 141v

Broocman, C. U., subrektor i tyska skolan. Sid. 50v

Broomé, J. G. Sid. 299v

†*Broomé, Ludvig*, kapten. (F.1838.) Sid 466v

Brorström, Carl Oscar, landssekreterare. Sid. 249v

Bruhn, Anders Theodor, kansliråd. (F. den 20 juni 1819, d. den 6 sept. 1890.) Sid. 295v

Brummer, Fredrik, f. d. kapten, godsegare. (F. den 13 mars 1806, d. den 16 dec. 1891.) Sid. 317v

Brummer, Johan Magnus Reinhold, godsegare. (F. den 22 febr. 1844.) Sid. 524v

Bruncrona, Nils Abraham, t. f. öfverlotsdirektör, öfverste. (F. den 3 aug. 1763, d. den 28 sept. 1846.) Sid. 62v

Bruncrona, Olof Abraham, öfverste (F. den 16 dec. 1802, d. den 21 febr. 1859.) Sid. 201, 204v

Brusevitz, Carl Gustaf, expeditionssekreterare. (F. den 20 aug. 1801, d. den 3 juli 1876.) Sid. 222v

Bruzelius, Magnus Gundelach, hofrättsråd. (F. 1842.) Sid. 549v

†*Brändström, Pehr*, generaldirektör. (F. den 21 mars 1803, d. den 4 juni 1874.) Sid. 155, 206v

Bucht, Gustaf Vilhelm, seminarierektor. (F. 1848.) Sid. 478v

Burén, Carl Otto Vilhelm af, president. (F. den 8 nov. 1814, d. den 7 maj 1893.) Sid. 387v

Burenstam, Fredrik, generalmajor. (F. 1782, d. 1828.) Sid. 568v

Burman, V., major. Sid. 566v

†*Butsch, Johan Albert*, biskop. (F. den 6 febr. 1800, d. 1875.) Sid. 221, 229v

Bååth, Johan Ludvig, häradshöfding. (F. 1827.) Sid. 310, 320v

Bäck, C. G., grosshandlare. Sid. 41v

Bäckström, Johan, grosshandlare. Sid. 562v

†*Bäckström, Pehr Olof*, amiralitetskammarråd. (F. den 21 dec. 1806, d. 1892.) Sid. 268v

Bäärnhielm, Ludvig, öfverstlöjtnant. (F. 1829.) Sid. 579v

Börtzell, Johan Abraham, vice president. (F. den 9 febr. 1763, d. den 26 januari 1850.) Sid. 3, 7v

†*Böttiger, Carl Vilhelm*, professor. (F. den 15 maj 1807, d. 1878.) Sid. 302v

†*Böttiger, Thure Gustaf Olof*, med. d:r, brunnsintendent. (F. 1817, d. 1887.) Sid. 232, 251v

Callerholm, Carl Vilhelm, lektor. (F. 1803, d. 1883.) Sid. 246.
Callerström, Sv. A., kapten. Sid. 151.
†*Calwagen, Ernst Gottfrid*, läroverksadjunkt. (F. 1829.) Sid. 424.
†*Cardell, Carl von*, frih., generallöjtnant. (F. 1764, d. den 17 sept. 1821.) Sid. 60, 567.
†*Carl* (XV), kronprins. Sid. 241, 243.
†*Carl*, hertig af Vestergötland. Sid. 557.
†*Carl August*, kronprins. Sid. 6.
†*Carl Johan*, kronprins. Sid. 43.
†*Carlberg, C. V.*, amiralitetsråd. Sid. 17.
Carlberg, Johan, hofarkitekt. Sid. 175.
†*Carlén, Richard Teodor*, häradshöfding. (F. 1821, d. 1873.) Sid. 305, 310, 341.
Carlson, Axel Gabriel, medicinalråd. (F. 1804.) S. 250, 264.
Carlsohn, Frans Reinhold, öfverste. (F. 1821.) Sid. 376.
†*Carlson, Fredrik Ferdinand*, statsråd. (F. den 13 juni 1811, d. den 18 mars 1887.) Sid. 237, 246, 249, 350, 417, 423, 437.
Carlson, Karl Gustaf, justitieråd. (F. 1850.) Sid. 471, 484, 501.
Carlson, J. R. Sid. 179.
Carlsson, Carl August, auditör, notarie i Stockholms handels- och ekon.-kollegium. Sid. 213.
Carlsson, Johan Adolf, lagman, f. d. landssekreterare. Sid. 195.
†*Carlsund, Otto Edvard*, civilingeniör. (F. den 1 okt. 1809, d. den 24 febr. 1884.) Sid. 434.
Carpelan, Vilhelm, friherre, öfverpostdirektör. (F. den 6 april 1778, d. den 14 nov. 1829.) Sid. 5, 6, 16, 22, 44, 52, 566.
†*Casparsson, Carl Edvard*, godsegare. (F. 1827.) Sid. 471, 479.
Caspersson, Sven Wijkman, se Wijkman.
†*Cassel, Carl Gustaf*, lagman. F. den 4 okt. 1783, d. 1866.) Sid. 85, 110, 157, 164, 171, 207.
Cassel, Leonard Erland, kammarråd. *) Sid. 105, 110, 111, 117, 143, 158, 164, 180, 196.
Cassel, Carl, dispaschör. Sid. 157, 567.
Casselli, Hilda Vilhelmina Josefina, skolföreståndarinna. (Född 1836.) Sid. 485.
†*Casström, Samuel Niklas*, kommersråd. (F. den 4 dec. 1763, d. den 15 dec. 1827.) Sid. 17, 46, 567.
†*Cavalli, Pehr Axel Henrik*, landskamrerare. (F. 1852.) Sid. 481, 549, 560.
†*Cavallin, Christian*, professor. (F. 1831.) Sid. 499.
Cavallin, Gustaf Frithiof, godsegare, medlem af första kammaren. (F. 1830.) Sid. 410.
†*Cavallin, Samuel Gustaf*, prost. (F. 1828, d. 1883.) Sid. 302, 349.
†*Cederberg, Axel Fredrik Oskar*, öfverstlöjtnant. (F. 1837.) Sid. 468.
Cederschiöld, Henrik Samuel, rektor. (F. 1824.) Sid. 312, 424.
†*Cederschiöld, Johan Gustaf Christoffer*, professor vid Göteborgs högskola. (F. 1849.) Sid. 485.
†*Cederschiöld, Staffan Fredrik Robert Pehr*, generalkonsul. (F. 1847). Sid. 370, 382, 396, 475.
Cederström, Anders, friherre, godsegare. (F. den 10 april 1834, d. den 24 okt. 1894.) Sid. 444.

*) Ej bergsråd, ss. å sid. 196 uppgifves.

†*Cederström, Carl Jakob*, friherre, generalmajor. (F. den 24 okt. 1774, d. den 30 dec. 1842.) Sid. 160.

Cederström, Claes Arvid Bror, friherre, generallöjtnant. (F. 1824, d. den 13 jan. 1893.) Sid. 283, 519.

Cederström, Claes Rudolf, frih., kammarherre. (F. den 28 juli 1816.) Sid. 234, 243.

†*Cederström, Gustaf Albert Bror*, friherre, generallöjtnant, statsråd. (F. den 21 sept. 1780, d. den 21 dec. 1877.) Sid. 58, 180, 194.

†*Cederström, Gustaf Olof*, friherre, professor. (F. 1845.) Sid. 562.

†*Cederström, Jakob*, friherre, president. (F. den 21 jan. 1782, d. den 9 juli 1857.) Sid. 132, 149, 155, 202.

†*Cederström, Olof Rudolf*, friherre, generalamiral. (F. den 8 febr. 1764, d. den 1 juni 1833.) Sid. 13, 43, 44, 58, 61, 63, 70, 95.

Celsing, Lars Gustaf, bruksegare. (F. den 14 febr. 1804, d. den 5 april 1881.) Sid. 202.

†*Centervall, Anders Fredrik*, öfverstlöjtnant. (F. 1845.) Sid. 445, 584, 587.

Chapman, Carl Edvard af, öfverste. (F. 1819, d. den 10 juli 1891.) Sid. 244.

†*Charleville, Carl Vilhelm*, biskop. (F. 1827.) Sid. 331.

Charpentier, Gustaf Reinhold, landshöfding. (F. den 28 juni 1817, d. den 24 febr. 1886.) Sid. 299, 308, 321.

Christiansen, Chr. konsul (norrman). Sid. 373.

†*Christerson, Jarl Casimir Eugène*, statsråd. (F. 1833.) Sid. 539, 588.

Christierson, Yngve Niord, kommendörkapten. (F. 1834, d. den 21 mars 1891.) Sid. 412, 432.

†*Claëson, Nils Ludvig Alfred*, justitieråd. (F. 1848.) Sid. 522.

†*Claëson, Otto Hjalmar Leopold*, häradshöfding. (F. 1836.) Sid. 507.

Clairfelt, Carl Mauritz Eugène, borgmästare i Kristianstad. (F. den 14 juli 1824, d. den 1 juli 1879.) Sid. 306.

Cleophas, S. J., vice notarie i bergskollegium. Sid. 100.

†*Cnattingius, Anders Jakob*, kontraktsprost. (F. den 13 febr. 1792, d. 1864.) Sid. 229.

†*Cornelius, Carl Alfred*, biskop. (F. 1828, d. 1893.) Sid. 349.

Corvin, Anders Henrik, protonotarie i Svea hofrätt. Sid. 80.

†*Coyet, Carl Fredrik*, amiral. (F. den 30 dec. 1768, d. den 23 jan. 1857.) Sid. 57, 95, 179, 566.

†*Cronhamn, Johan Peter*, sekreterare i musikaliska akademien. (F. 1803, d. 1875.) Sid. 268, 279.

†*Cronquist, Albert Verner*, professor, civilingeniör. (F. 1846.) Sid. 560.

Cronstedt, August Rudolf, grefve, kommendör. (F. 1819.) Sid. 583.

Cronstedt, Claes August, grefve, konteramiral, chef för förvaltningen af sjöärenden. (F. den 14 juni 1785, d. den 1 april 1860.) Sid. 68, 95, 121, 125, 131, 134, 155, 157.

Cronstedt, Fredrik Johan, grefve, landshöfding. (F. den 7 dec. 1807, d. den 24 maj 1869.) Sid. 270.

†*Cronstedt Rudolf*, grefve, generaldirektör. (F. den 6 dec. 1826.) Sid. 468, 511, 525.

†*Crusebjörn, Jesper Ingevald*, landshöfding. (F. 1843.) Sid. 428, 496.

Crælius, C. G., assessor. Sid. 31.

Curman, Nils Rudolf, öfveringeniör i telegrafstyrelsen. (F. 1852.) Sid. 537.

Cöster, Julius Ludvig, kansliråd. (F. 24 mars 1833, d. 1895.) Sid. 440.

Dœvel, Carl Ludvig, öfverste. Sid. 83, 92, 168.

†*Dahl, Frans Wilhelm*, rektor. (F. 1825, d. 1888.) Sid. 426, 474.

†*Dahlander, Gustaf Robert*, professor, föreståndare för tekniska högskolan. (F. 1834.) Sid. 350, 384, 525.

†*Dahlgren, Fredrik August*, kansliråd. (F. den 20 sept. 1816, d. 1895.) Sid. 316.

Dahlgren, Viktor, kommissionslandtmätare. Sid. 293.

Dahlin, Jakob Efraim, amiralitetsråd. (F. 1848.) Sid. 494, 499, 588.

Dahlström, Jakob Axel, landshöfding. (F. den 17 sept. 1794, d. den 22 nov. 1860.) Sid. 189.

Dahlström, Joachim Richard, kaptenlöjtnant. (F. 1822.) Sid. 265.

†*Dalström, Gustaf Jakob af*, landshöfding. (F. den 25 juli 1785, d. den 22 jan. 1867.) Sid. 149, 151, 160.

Danckwardt, Gustaf Magnus, tulldistriktschef. (F. den 1 nov. 1779, d. den 4 april 1856.) Sid. 71, 73, 85.

†*Danckwardt, Magnus Georg*, statssekreterare. (F. den 5 juni 1788, d. den 8 nov. 1861.) Sid. 106, 111, 134, 135, 139, 142, 161.

†*Danielson, Anders Peter*, hemmansegare, ledamot af andra kammaren. (F. 1839.) Sid. 474, 481, 486, 518, 539, 547.

Danielsson, Daniel, generalkonsul. (F. 1846.) Sid. 510.

Danielson, Erik Georg, bruksegare. Sid. 301.

†*Dannström, Isidor*, professor. (F. den 14 dec. 1812.) Sid. 268.

†*Dardel, Fritz Ludvig*, kabinettskammarherre, öfverintendent. (F. den 24 mars 1817.) Sid. 293, 295, 298, 384.

†*Darin, Erik Robert Leonard*, lektor. (F. 1843.) Sid. 398.

Dassau, Fredrik Wilhelm, öfverste. (F. den 15 dec. 1786, d. den 6 sept. 1857.) Sid. 168.

D'Aubigné, Vilhelm, dispachör. (F. 1831, d. 1883.) Sid. 390, 478.

†*Daug, Herman Theodor*, professor. (F. 1828, d. 1888.) Sid. 329.

†*De Geer, Carl*, grefve, landtmarskalk, excellens. (F. den 9 maj 1781, d. den 30 juli 1861.) Sid. 81, 194.

†*De Geer, Gérard Louis*, frih., t. f. kanslisekreterare, godsegare. (F. den 27 nov. 1854.) Sid. 465, 513, 521, 524.

De Geer, Jacques, friherre, f. d. kapten, domänintendent. (F. den 7 febr. 1821.) Sid. 413.

†*De Geer, Louis*, friherre, president. (F. den 18 juli 1818.) Sid. 236, 481.

†*De la Gardie, Jakob*, grefve, generallöjtnant. (F. den 16 juni 1768, d. 26 april 1842.) Sid. 81.

†*De la Gardie, Robert*, grefve, landshöfding. (F. 1823). Sid. 299, 423, 530.

De Laval, Anders Jakob Roland, öfverstlöjtnant. (F. 1847.) Sid. 515, 552.

†*De Laval, Carl Gustaf Patrik*, ingeniör. (F. 1845.) Sid. 474, 562.

De Laval, Palne Patrik Johan, landssekreterare. (F. 1804.) Sid. 578.

Delin, Erik, komminister. Sid. 204.

De Maré, Alfred Bernhard, bruksegare. (F. 1831.) Sid. 450.

De Maré, Baltzar, bruksegare. (F. 1798, d. 1889.) Sid. 237.

De Maré, Gustaf, bruksegare. (F. 1825, d. 1882.) Sid. 414.

De Maré, Johan Gustaf Samuel, landshöfding. (F. den 12 april 1820, d. den 3 jan. 1880.) Sid. 254, 264, 401, 411.

De Ron, Jakob Fredrik, kapten. (F. 1841.) Sid. 403, 585.

Deuntzer, J. H., professor (dansk). Sid. 513.

†*Dickson, Charles*, med. d:r, riksdagsman. (F. den 28 jan. 1814.) Sid. 319.

†*Dickson, James*, grosshandlare. (F. den 17 sept. 1815.) Sid. 236.

†*Dickson, Oscar*, friherre, grosshandlare. (F. den 2 dec. 1823.) Sid. 389.

†*Dickson, Robert*, landshöfding. (F. den 27 nov. 1843.) Sid. 524.

Didron, Johan Herman, bruksegare. (F. den 18 dec. 1784, d. 1863.) Sid. 195.

†*Didron, Fredrik Herman*, kommendör. (F. den 1 dec. 1817, d. den 30 okt. 1886.) Sid. 462, 574.

Diederichs, Carl Justinus von, kommendör. (F. den 24 sept. 1807, d. den 13 juni 1875.) Sid. 278.

Djurklou, Nils Adolf, friherre, generaladjutant. (F. den 14 mars 1775, d. den 19 juni 1826.) Sid. 83.

†*Djurklou, Nils Gabriel*, friherre, domänintendent. (F. 1829.) Sid. 529.

D'Orchimont, Carl Johan Ferdinand, förste hofstallmästare. (F. 1819.) Sid. 374.

D'Orchimont, Fredrik, krigsråd, generalintendent. (F. 1784, d. 1833.) Sid. 58, 99, 566.

D'Orchimont, Vilhelm Albrekt, generalmajor, landshöfding. (F. den 28 juni 1783, d. den 20 dec. 1861.) Sid. 155.

Drysén, Johan Albert, rektor vid Strengnäs läroverk. (F. 1826, d. 1881.) Sid. 349.

†*Drysén, Pehr Samuel*, pastor primarius. (F. den 9 febr. 1760, d. den 10 maj 1818.) Sid. 6, 9, 39.

†*Dubb, Pehr*, öfverfältläkare. (F. den 14 jan. 1750, d. den 6 jan. 1834.) Sid. 9, 89.

†*Dufva, Alfred Vilhelm*, vice häradshöfding, bankofullmäktig. (F. den 6 okt. 1825, d. 1883.) Sid. 352, 357, 374.

Dumrath, Johan Henrik, kamrerare. Sid. 270, 279, 282, 310.

†*Dunér, Gustaf Johan Anton*, regementsläkare. (F. 1840.) Sid. 420, 496, 587, 588.

Düben, V. J. von, friherre. Sid. 195.

†*Dyrssen, Gerhard*, kapten. (F. 1854.) Sid. 588.

†*Döbeln, Johan Vilhelm von*, professor, öfverfältläkare. (F. den 22 jan. 1785, d. den 20 april 1876.) Sid. 47.

Eckerström, Rudolf Emil, häradshöfding. (F. 1834.) Sid. 410.

†*Edelcrantz, Abraham Niklas*, friherre, president. (F. den 28 juli 1754, d. den 15 mars 1821.) Sid. 42, 52, 80, 116.

†*Edelcreutz, Daniel*, friherre, landshöfding, öfverståthållare. (F. den 15 juni 1761, d. den 6 okt. 1828.) Sid. 22, 37, 38, 44, 67, 78, 97.

Edelcrona, Isak, krigsråd. (F. 1749, d. 1841.) Sid. 80.

Edenhjelm, Gillis, generalmajor, landshöfding. (F. 1778, d. 1862.) Sid. 140.

†*Edholm, Edvard Martin*, öfverfältläkare. (F. 1831.) Sid. 382, 388, 420, 496, 577.

†*Edholm, Erik af*, förste arkiater, ordförande i sundhetskollegium. (F. den 15 febr. 1777, d. den 29 maj 1856.) Sid. 152, 191, 202.

†*Edholm, Erik Vilhelm af*, förste hofmarskalk. (F. den 13 juni 1817.) Sid. 279, 304.

Edling, Nils August, fördelningsläkare. (F. 1828.) Sid. 420.

†*Edlund, Erik*, professor. (F. den 14 mars 1819, d. den 19 aug. 1888.) Sid. 246, 329, 350, 394.

Edman, Carl Gustaf, kanslisekreterare, (F. den 26 juli 1846.) Sid. 380.

Edman, E., kammarråd. Sid. 17.

Egerström, Arvid Reinhold Vilhelm, kommendör. (F. 1806.) Sid. 165, 281.

†*Eggertz, Viktor*, professor. (F. 1817.) Sid. 301, 350.

†*Ehnemark, Carl Magnus*, amiral. (F. den 4 mars 1803, d. den 18 jan. 1874.) Sid. 228.

Ehrenborg, Kasper Gustaf Salomon, ryttmästare. (F. 1846.) Sid. 556.

†*Ehrenborg, Kasper Vilhelm Mikael*, friherre, president. (F. den 14 april 1786, d. den 5 jan. 1844.) Sid. 67, 101.

Ehrenborg, Richard Mikael, godsegare. (F. 1821, d. 1887.) Sid. 405.

†*Ehrenheim, Pehr Jakob von*, statsråd. (F. den 4 aug. 1823.) Sid. 266, 299, 345, 354, 381, 400, 404, 444, 481.

Ehrenpohl, Axel Vilhelm Fredrik, öfverste. (F. 1799, d. 1867.) Sid. 244.

†*Ehrenreich, Carl*, lärare vid musikaliska akademien. Sid. 268.

†*Ehrenstam, Johan Fredrik*, statsråd. (F. 1800, d. 1849.) Sid. 199.

†*Ehrensvärd, Albert Carl August*, grefve, utrikesminister. (F. den 10 jan 1821.) Sid. 414, 428.

Ehrensvärd, Gustaf Carl Albert August, grefve, öfverste. (F. 1787, d. 1834.) Sid. 116.

Ek, David, kommissarie i riksgäldskontoret. Sid. 110.

Ek, J. F., öfverstlöjtnant. Sid. 566.

Ekelund, Daniel, medicinalråd. (F. 1793, d. 1867.) Sid. 155, 182, 222.

Ekelund, Frithiof, kronofogde. (F. 1825.) Sid. 334.

Ekelöf, Johan Adolf, kommendörkapten. (F. 1839.) Sid. 587.

Ekenman, Viktor Nils, häradshöf. ding. (F. 1842.) Sid. 547.

Ekensteen, Fritz Otto Ludvig Vilhelm von, domänintendent. (F. 1820.) Sid. 414.

Ekermann, Carl Fredrik, kommendörkapten. (F. 1834.) Sid. 329, 560.

Ekerman, Carl Johan, grosshandlare. Sid. 114.

†*Ekgren, Carl Erik*, kamrerare. (F. 1828.) Sid. 562.

Ekholm, Barthold Rudolf, kammarrättsråd. Sid. 94.

Eklund, Axel Viktor, byråchef (F. 1844.) Sid. 519.

Eklund, Johan Fredrik, borgmästare i Stockholm. (F. 1802, d. 1883.) Sid. 203.

†*Ekman, Carl*, bruksegare. (F. 1826.) Sid. 351, 474.

Ekman, Carl Gustaf. Sid. 3.

†*Ekman, Fredrik Laurentz*, professor. (F. 1830.) Sid. 578.

Ekman, G. A., grosshandlare. Sid. 48.

†*Ekman, Gustaf*, direktör, bruksegare. (F. den 29 maj 1804, d. den 3 maj 1876.) Sid. 274.

†*Ekman, G. H.*, grosshandlare, kommersråd. Sid. 152.

Ekman, Jakob Emil, f. d. kommendörkapten. Sid. 373, 453, 466.

†*Ekman, Johan Jakob*, grosshandlare. (F. 1815.) Sid. 317, 334, 406, 481.

†*Ekman, Oskar*, grosshandlare. (F. 1812.) Sid. 432.

Ekmark, Fredrik August, förste intendent. (F. 1826.) Sid. 379.

†*Ekmark, Lars August*, förste expeditionssekreterare. (F. den 27 juli 1785, d. den 2 juli 1869.) Sid. 71.

Ekstrand, Carl H., bruksegare. Sid. 257, 291.

†*Ekstrand, Åke Gerhard*, byråingeniör. (F. 1846.) Sid. 535.

Ekström, Bror Anders, kammarrättsråd. (F. 1826.) Sid. 358.

†*Ekström, Carl Johan*, adlad Ekströmer, generaldirektör. (F. den 3 okt. 1793, d. den 13 aug. 1860.) Sid. 97, 132, 187, 196, 202, 220, 232.

Ekström, Carl Rudolf, landshöfding. (F. 1818.) Sid. 380.

Elers, Eggert, amiralitetskammarråd. Sid. 134, 155.

Elfström, Bernhard, öfverste. (F. den 18 febr. 1820, d. den 23 febr. 1892.) Sid. 577, 587.

Elgenstierna, John, major. (F. 1833.) Sid. 583.

Elliot, Anders Oscar, polismästare. (F. 1840.) Sid. 436.

Elliot, Johan Erik, justitiekansler. (F. 1844.) Sid. 507, 538.

Elmqvist, Johan Gustaf Theodor, rektor. (F. 1846.) Sid. 516.

Elworth, Hjalmar, öfverdirektör. (F. 1824, d. 1887.) Sid. 293, 317, 468.

†*Emanuelsson, Pehr Jakob*, kontraktsprost. (F. den 27 mars 1802, d. 1888.) Sid. 338.

Enander, Anders Ture, kapten. Sid. 151.

†*Enberg, Lars Magnus*, lektor. (F. den 3 nov. 1787, d. den 20 nov. 1865.) Sid. 108.

†*Eneström, Gustaf*, e. o. bibliotheksamanuens. Sid. 514, 517, 544.

Engel, Abraham, handlande. Sid. 9.

Engelcke, Robert, sekreterare i kommerskollegium. Sid. 169, 202.

Engelhart, Fredrik Abraham, kommendörkapten, lotsdirektör. (F. 1803, d. 1878.) Sid. 229.

†*Engeström, Lars von*, grefve, utrikesminister. (F. den 13 dec. 1751, d. den 19 aug. 1826.) Sid. 2, 17, 27.

Engholm, Jonas Johan, fältläkare, (F. den 6 dec. 1799, d. den 28 mars 1867.) Sid. 245.

Engström, Claes Fredrik, sekreterare i telegrafstyrelsen. (F. 1830.) Sid. 278.

†*Engström, Carl Christian*, kommendör. (F. 1827.) Sid. 312, 574, 579.

Ennes, J. P., grosshandlare. Sid. 48.

†*Erdmann, Edvard*, geolog. (F. 1840.) Sid. 465.

†*Ericson, Carl Vilhelm*, generalmajor. (F. 1840.) Sid. 414, 428, 587.

†*Ericson, Nils*, friherre, öfverste. (F. den 31 jan. 1802, d. den 8 sept. 1870.) Sid. 187, 257, 308.

†*Ericsson, Anders*, hemmansegare, talman i bondeståndet. Sid. 210.

Ericsson, Gustaf, husegare, riksdagsman. (F. 1835.) Sid. 410, 426.

Ericsson, Johan, hemmansegare, bankofullmäktig. Sid. 136.

Eriksen, O. V., kapten i norska marinen. Sid. 193.

Eriksson, Gunnar, i Mörviken, hemmansegare. (F. 1833.) Sid. 428.

†*Ersson, Erik*, hemmansegare. Sid. 299, 306.

†*Ersson, Sven*, hemmansegare. Sid. 308.

†*Essen, Fredrik von*, frih., riksmarskalk. (F. 1831.) Sid. 315, 351, 383, 432, 468, 474.

†*Essen, Hans Henrik von*, grefve, riksmarskalk. (F. den 26 sept. 1755, d. den 28 juli 1824.) Sid. 2, 27, 31, 89.

Essen, Reinhold Göran von, öfverstlöjtnant. (F. 1846.) Sid. 504.

Essen, Reinhold Jakob von, frih. godsegare. (F. 1826.) Sid. 472.

Eugén, hertig af Nerike. Sid. 562.

†*Evers, Oscar*, generaldirektör. (F. 1833.) Sid. 428.

Ewert, Carl Henrik, handels- och politieborgmästare i Göteborg. Sid. 210.

Facks, Frans August, kommendörkapten. (F. 1830.) Sid. 412.

Fahnehielm, Johan Vilhelm, kammarrättsråd. (F. 1793, d. 1844.) Sid. 156.

Fahnehielm, Pehr Gustaf Vilhelm, kammarherre. (F. 1832, d. 1894.) Sid. 316, 560.

Faije, Jörgen B., grosshandlare. (Norrman.) Sid. 235, 236.

Falk, Carl Helmer, öfverste. (F. 1829.) Sid. 575.

Falk, Constantin Teodor, läroverksadjunkt. (F. 1845.) Sid. 406.

Falkenberg, M., Sid. 34.

Falkenstedt, Alexis Verner, notarie i förvaltningen af sjöärenden. (F. 1821, d, 1889.) Sid. 282.

Falkman, Jakob, fabrikör i Malmö. Sid. 176.

Falkman, Johan, kammarråd. Sid. 202, 208, 220.

Falkman, Johan Ludvig August, major. (F. 1849.) Sid. 555, 556.

†*Falkman, Ludvig Berckhan*, generaldirektör. (F. den 22 maj 1808, d. 1891.) Sid. 227, 237, 379, 383.

Falsen, E., amtman (norrman). Sid. 193.

Falsen, kapten i norska marinen. Sid. 572.

†*Fant, Erik Mikael*, professor. (F. den 9 januari 1754, d. den 23 okt. 1817.) Sid. 33.

Farup, William, bruksegare. (F. 1824, d. 1893.) Sid. 443.

†*Faxe, Arvid Gustaf*, landshöfding. (F. den 18 augusti 1799, d. den 23 april 1882.) Sid. 180, 189, 197.

†*Faxe, Vilhelm*, biskop. (F. den 18 maj 1767, d. den 22 sept. 1854.) Sid. 114.

Fehr, Carl August, kammarråd. (F. den 17 sept. 1812, d. den 2 okt. 1890.) Sid. 326.

Feilitzen, August von, hofrättsråd. Sid. 228.

†*Feilitzen, August Gustaf Reinhold von*, konteramiral. (F. 1815.) Sid. 217, 232, 268, 278, 310, 364, 377, 412, 572, 573, 574, 575.

Feilitzen, Carl Otto Evald von, kapten. (F. 1856.) Sid. 552.

†*Feilitzen, Melcher*, godsegare. Sid. 524.

Fenger, C. E., finansminister (dansk). Sid. 334.

Fischerström, Nils Axel, kommendör. (F. 1828.) Sid. 583.

Fischerström, Nils Johan, vice amiral. (F. 1781, d. 1858.) Sid. 159.

Fleetwood, George, friherre, föreståndare för lifrustkammaren, öfverste. (F. 1806, d. 1878.) Sid. 298.

Fleetwood, Lars Harald Adolf, friherre, direktör. (F. 1815.) Sid. 390.

†*Fleming, Claes*, grefve, riksmarskalk, president. (F. den 24 april 1771, d. den 12 maj 1831). Sid. 8, 9, 31, 67, 96, 108, 122, 156.

Fleming, Oskar Herman August, friherre, kapten. (F. 1859.) Sid. 562.

†*Flensburg, Vilhelm*, biskop. (F. den 3 aug. 1819). Sid. 338.

Flinck, M., lagman. Sid. 9, 38.

†*Floderus, Manfred Mustafa*, rektor. (F. 1832.) Sid. 329, 332, 340, 398, 406, 516.

Florell, Johan Gustaf, kammarrättsråd. Sid. 156.

Flygare, J. M., löjtnant. Sid. 215.

Flygarson, G E, skeppsklarerare. Sid. 157.

†*Fock, Alfred Henrik Edvard*, friherre, kansliråd. (F. den 9 okt. 1818.) Sid. 328, 350, 394, 401, 411, 421 571.

†*Fock, Berndt Vilhelm*, landshöfding. (F. 1763, d. 1837.) Sid. 566.

Forelius, Daniel, generalauditör och revisionssekreterare. (F. 1787.) Sid. 10, 38.

Fornell, Jakob Herman, direktör vid marinstaten. (F. 1817, d. 1884.) Sid. 259.

Forsberg, Carl David, krigsråd. Sid. 241, 248, 294.

†*Forsell, Carl Gustaf af*, öfverste, öfverdirektör. (F. den 18 mars 1783, d. den 25 okt. 1848.) Sid. 136.

Forsell, Carl Washington Bolivar Jakob, lotsdistriktschef. (F. 1824.) Sid. 313, 343.

†*Forselles, Jakob Henrik af*, bergshauptman. (F. 1785, d. 1855.) Sid. 100.

Forslind, Carl, prost. Sid. 114.

Forsman, Carl Napoleon, krigsråd. (F. 1827.) Sid. 285, 577.

Forsman, J. Sid. 119.

Forssell, Abraham, landtbruksskoleföreståndare. Sid. 413.

†*Forssell, Hans Ludvig*, president. (F. den 14 jan. 1843.) Sid. 317, 440, 458.

†*Forssell, Nils Edvard*, professor. (F. 1821.) Sid. 351.

Forssman, Lars Arvid, kansliråd. (F. 1842, d. 1890.) Sid. 363, 394, 411.

Foss, H., kapten i norska armén. Sid. 193.

†*Fosser, Niklas*, godsegare. (F. 1835.) Sid. 423.

Fougman, kapten (norrman). Sid. 579.

Francke, Carl Anders, öfverste. (F. 1835.) Sid. 375, 472, 579.

Francke, Vilhelm, ryttmästare. (F. 1837.) Sid. 581.

†*Franzén, Frans Mikael*, biskop. (F. den 9 febr. 1772, d. den 14 augusti 1847.) Sid. 33, 55, 59, 77.

Fredenberg, J. P. Sid. 42.

Fredin, Nils August, kamrerare. Sid. 208.

Freding, Justus Natanael, häradshöfding. (F. 1830.) Sid. 345, 416.

†*Fredholm, Johan Henrik Gotthard*, civilingeniör. (F. 1838.) Sid. 426, 454, 494.

†*Frestadius, Anton Vilhelm*, grosshandlare, (F. den 2 mars 1801, d. den 3 aug. 1867.) Sid. 270.

Frick, A. G., varfskommissarie. Sid. 68.

Fries, Conrad Leonard, öfverstlöjtnant. (F. 1816, d. 1894.) Sid. 303.

†*Fries, Elias Magnus*, professor. (F. den 15 aug. 1794, d. 8 febr 1878.) Sid. 195, 204, 222.

†*Fries, Patrik Constantin*, öfverste. (F. 1826.) Sid. 335, 338, 573, 575, 576.

†*Fries, Theodor Magnus*, professor. (F. den 28 okt. 1832.) Sid. 454, 499.

†*Friesen, Carl von*, rektor. (F. 1846.) Sid. 398, 458.

†*Friesen, Sixten Gabriel von*, lektor. (F. 1847.) Sid. 458, 517.

†*Frigel, Per,* sekreterare i musikaliska akademien, sekreterare i statsutskottet. (F. den 2 sept. 1750, d. den 24 nov. 1842.) Sid. 33.
†*Frykholm, Johan Ludvig,* marindirektör. (F. 1837.) Sid. 360, 412.
†*Fryxell, Axel,* lektor vid Karlstads gymnasium, kyrkoherde. (F. den 15 juni 1765, d. den 18 april 1834.) Sid. 50, 108.
†*Fränckel, Edvard,* generalkonsul. (F. 1836.) Sid. 474, 486, 511, 554, 562.
Fröberg, Johan Erik, grosshandlare. Sid. 265.
Frödelius, Nils, vice president i statskontoret. Sid. 22, 26, 32, 47, 62.
Fröding, Gustaf Hugo, öfverstlöjtnant. (F. 1842.) Sid. 583.
Frölich, Kr., öfverstlöjtnant i norska artilleribrigaden. Sid. 399.
Fröman, Nils August, justitie-ombudsman. (F. den 27 mars 1816, d. den 14 aug. 1888.) Sid. 310, 341.
†*Fröst, Per Axel,* kyrkoherde. (F. den 5 aug. 1802, d. den 9 april 1853.) Sid. 216, 219.
Fuchs, Zacharias, kyrkoherde. Sid. 175.
†*Funck, Fredrik Alexander,* friherre, godsegare. (F. 1816, d. 1874.) Sid. 317.
Funck, Gustaf Otto, frih., öfverstlöjtnant. (F. 1837.) Sid. 515.
Funck, Carl Oscar af, major. (F. 1812, d. 1894.) Sid. 232.
Fåhræus, Hugo, häradshöfding. (F. 1827, d. 1887.) Sid. 370.
Fåhræus, F. F., (s. 84) tryckfel för F—s, J. F.
†*Fåhræus, Johan Fredrik,* generalraltulldirektör. (F. den 23 mars 1796, d. den 6 febr. 1865.) Sid. 84, 175, 203, 210, 212, 237, 248.
†*Fåhræus, Olof Immanuel,* landshöfding. (F. den 23 mars 1796, d. den 28 maj 1884.) Sid. 88, 167, 212.
Fåhræus, Oscar Teodor, öfverste. (F. 1833.) Sid. 298, 306, 312.
Fägersten, E., kammarråd (namnet otydligt, måhända felläsning.) Sid. 110, 111, 117.

†*Gadd, Hemming,* generalmajor. (F. 1837.) S. 541,. 555, 556.
†*Gadelius, Erik,* professor. (F. den 16 juli 1778, d. den 2 febr. 1827.) Sid. 12.
†*Gagner, Carl Peter Vilhelm,* major. (F. 1835.) Sid. 557.
†*Gahn, Henrik Pontus Volter,* bruksegare. (F. 1820.) Sid. 293, 301, 422.
†*Gahn, Johan Gottlieb,* assessor. (F. den 19 aug. 1745, d. den 8 dec. 1818.) Sid. 9, 12.
Gallander, Gustaf Vilhelm, häradsskrifvare. (F. 1822.) Sid. 440.
Gasslander, Anders Kristian, öfverkommissarie. (F. 1835, d. 1890.) Sid. 360, 583.
Gasslander, Fredrik Håkan, landskamrerare i Elfsborgs län. Sid. 208, 219.
Gauffin, Gustaf Adolf, kapten. (F. 1837.) Sid. 580.
Geelmuyden, C. T. H., premierlöjtnant (norrman). Sid. 241.
†*Gegerfelt, Herman Georg von,* president. (F. 1817, d. 1886.) Sid. 310, 339, 400.
†*Geijer, Erik Gustaf,* professor. (F. den 12 januari 1783, d. den 23 april 1846.) Sid. 108.
Geijer, Johan Reinhold, hofrättsråd. Sid. 231.
†*Geijer, Pehr Adolf,* professor. (F. 1841.) Sid. 499.
Geijer, Salomon Eberhard, lagman. Sid. 27.

Geijer, Salomon Gottschalk Alfons, öfverste. (F. 1850.) Sid. 579, 584.
Geijerstam, Olof af, landshöfding. (F. 1800, d. 1863.) Sid. 254.
Geissler, Johan Tobias, bergmästare. Sid. 567.
†*Gellerstedt, Pehr Erik*, professor. (F. den 31 aug. 1815, d. 1881.) Sid. 251, 571.
†*Genberg, Paulus*, biskop. (F. den 13 april 1811, d. 1875.) Sid. 338.
Georgii, Bror Axel Fredrik, skeppsklarerare. Sid. 510.
Gertten, Emil August von, öfverstlöjtnant. (F. 1772, d. 1844.) Sid. 90.
Gertten, H. von, öfverstlöjtnant. Sid. 8.
Gerle, Carl Johan Henrik, byråchef i fångvårdsstyrelsen. (F. 1832.) Sid. 357, 358, 367, 538.
Getz, M., bankdirektör (norrman). Sid. 334.
†*Gibson, William*, fabriksdisponent. Sid. 547, 562.
Gihl, Göthrik, bankdirektör. (F. 1826.) Sid. 448.
†*Gilljam, Gustaf Fredrik*, statsråd. (F. 1832.) Sid. 340, 349, 517.
Gjerling, Johan Viktor, öfverdirektör. Sid. 573.
Gjessing, S. Ch., öfverstlöjtnant (norrman). Sid. 375.
Godenius, Samuel, grosshandlare. Sid. 265.
Godhemius, Karl Natanael, landssekreterare i Hallands län. (F. 1816.) Sid. 396.
Goldkuhl, August Edvard, stadsläkare. (F. 1830.) Sid. 485.
Grafström, Axel, major. Sid 337.
Grafström, Carl Johan, fabrikör. Sid 466.
†*Grafström, Thor Frithiof*, ordensbiskop. (F. 1827, d. 1883.) Sid. 331.
Grahn, O. von, auditör. Sid. 132.
†*Granberg, Pehr Adolf*, k. sekreterare. (F. 1770, d. den 4 april 1841.) Sid. 73.
Grandinsson, Johan Alexander, regementsskrifvare. Sid. 119.
Granlund, Anton Theodor, byråchef. (F. 1842.) Sid. 310, 352, 355, 356, 357, 364, 365.
Granström, Frans Vilhelm Theodor, kamrerare. (F. 1827, d. 1891.) Sid. 505.
Grape, Erik Adolf, stadsläkare. (F. 1844.) Sid. 556.
Gravallius, C. O., fältprost. Sid. 203.
Grevillius, V. I., prost. Sid. 114.
Grill, Anders, direktör. Sid. 274.
Grip, Carl Gabriel, statssekreterare. (F. den 15 dec. 1785, d. den 5 dec. 1843.) Sid. 44, 63, 116, 118, 119, 139, 149, 150, 161.
Groth, Carl Peter, t. f. skogsinspektör. (F. 1818.) Sid. 368.
Groth, Ernst Fredrik, öfverjägmästare och domänintendent. (F. 1847.) Sid. 552.
†*Grubbe, Samuel*, professor. (F. den 19 febr. 1786, d. den 6 nov. 1853.) Sid. 108.
Grundén, Abraham Julius, kammarrättsråd. Sid. 122, 567.
Grüner, H., kapten (norrman). Sid. 303.
Grönvall, L., prost. Sid. 204.
Grönvall, Ernst Theodor, öfverstlöjtnant. (F. 1846.) Sid. 472.
Gudmundsson, Anders, ledamot af bondeståndet. Sid. 249.
†*Gumœlius, Arvid*, direktör. (F. 1833.) Sid 462.
†*Gumœlius, Gustaf Vilhelm*, kontrakt-prost. (F den 5 maj 1789, d den 22 november 1877.) Sid. 257.
†*Gustaf*, kronprins. Sid. 532, 562, 584, 587.

Gustafsson, Hans, disponent. Sid. 562.
†*Gustrin, Emil Finneve*, kansliråd. (F. 1839.) Sid. 340, 516.
†*Gyldén, Johan August Hugo*, professor. (F. 1841.) Sid. 419, 486, 558.
†*Gyldenstolpe, Adolf Fredrik Nils*, grefve, generallöjtnant. (F. 1799, d. 1864.) Sid. 160.
†*Gyldenstolpe, Anton Gabriel*, grefve, kapten. (F. 1800, d. 1857.) Sid. 127.
Gyldenstolpe, Carl Edvard, grefve, öfverstkammarjunkare. (F. 1770, d. 1852.) Sid. 145.
Gyldenstolpe, Nils Magnus Gustaf, grefve, kammarherre. (F. 1839.) Sid. 370.
†*Gyllenborg, Fredrik*, grefve, justitiestatsminister. (F. den 10 dec. 1767, d. den 18 augusti 1829.) Sid. 10, 37, 38, 64.
†*Gyllenborg*, kammarherre. Sid. 567.
†*Gyllengranat, Carl August Burchard*, friherre, amiral. (F. 1787, d. 1864.) Sid. 191.
†*Gyllenhaal, Carl Henrik*, friherre, generaltulldirektör. (F. den 10 aug. 1788, d. den 12 nov. 1857.) Sid. 212.
†*Gyllenhaal, L.*, major (antagligen Leonard (G.)) (F. 1752, d. 1840.) Sid. 9.
†*Gyllenhaal, Lars Herman*, friherre, president. (F. den 20 mars 1790, d. den 22 dec. 1858.) Sid. 146.
Gyllenhammar, Axel Fredrik, justitieråd. (F. 1802, d. 1862.) Sid. 218.
Gyllenkrook, Johan Göran, major. (F. 1775, d. 1859.) Sid. 115.
Gyllensvärd, Johan Axel, fältintendent. (F. 1849.) Sid. 555, 587.
Gyllensvärd, Sven, vice häradshöfding, notarie i jernvägsstyrelsen. (F. 1861.) Sid. 502, 528.
Gylling, A. J. Sid. 69.
†*Günther, Claes Efraim*, justitieråd. (F. den 29 dec. 1799, d. den 22 juli 1861.) Sid. 213.
†*Günther, Ernst Axel*, t. f. kommersråd. (F. 1850.) Sid. 502, 560.
†*Günther, Sven Vilhelm*, landshöfding. (F. den 2 juli 1796, d. den 23 april 1873.) Sid. 191, 294, 310.
†*Gödecke, Pehr August*, seminarierektor. (F. 1840, d. 1890.) Sid. 488.
†*Göransson, Zacharias*, lektor. (F. 1823, d. 1881.) Sid. 302, 398.

Haak, Carl Axel, fältläkare. (F. 1830.) Sid. 388.
Haak, Mathias, vice president. (F. 1759, d. 1831.) Sid. 80.
†*Hadorph, Dan.*, förste expeditionssekreterare i ecklesiastikexpeditionen. (F. den 19 nov. 1782, d. den 10 januari 1862.) Sid. 9.
Hæger, Johan Adolf, vice advokatfiskal. Sid. 153.
†*Hagberg, Carl Peter*, pastor primarius. (F. den 23 nov. 1778, d. den 15 sept. 1841.) Sid. 59, 108.
Hageman, C. T., major (norrman). Sid. 160.
Hagen, August Ludvig van der, kansliråd. (F. den 24 jan. 1843.) Sid. 401, 411, 421.
Hagman, August Teodor, notarie i generalpoststyrelsen. (F. 1845.) Sid. 377, 386, 387, 407.
†*Hagström*, adlad *Hagströmer, Anders Johan*, generaldirektör öfver lasaretten, medicinalråd. (F. den 8 sept. 1753, d. den 8 mars 1830.) Sid. 7, 12, 47, 53.
†*Hagströmer, Johan Vilhelm*, professor. (F. 1845.) Sid. 471, 484.
†*Hahr, Jakob Emil Mauritz*, öfverdirektör. (F. 1838.) Sid. 493, 554.

†*Hallenborg, Bolivar Magnus*, ryttmästare, godsegare. (F. 1828, d. 1892.) Sid. 465, 500.
Hallgren, Ad., sekreterare i bergskollegium. Sid. 111, 134, 139.
Hallgren, Ejlert, advokatfiskal i förvaltningen af sjöärenden. Sid. 80.
Hallgren, Johan Mathias, kyrkoherde. (F. 1815.) Sid. 440.
Halléen, Fredrik, landskamrerare i Norrbottens län. Sid. 196.
Hallin, Olof Fredrik, medicinalråd. (F. den 3 mars 1821, d. 1888.) S. 381, 408.
Halling, C. C., landssekreterare, rådman i Malmö. Sid. 146.
†*Hallström, Carl Erik*, biskop. (F. den 3 okt. 1786, d. den 22 dec. 1861.) Sid. 114.
Hallström, H. (namnet otydligt.) Sid. 44.
Hallström, Nils Gustaf, kapten. (F. 1854.) Sid. 588.
†*Hamilton, Adolf Ludvig*, grefve, landshöfding. (F. 1820.) Sid. 291.
†*Hamilton, Carl Didrik*, friherre, öfverste-kammarherre. (F. 1766, d. 1848.) Sid. 31.
†*Hamilton, Gustaf Knut*, grefve, professor. (F. 1831.) Sid. 349, 389.
†*Hamilton, Gustaf Vathier*, grefve, landshöfding. (F. den 5 juli 1783, d. den 8 dec. 1835.) Sid. 2.
Hamilton, Hugo David Malcolm, grefve, kapten. (F. 1855.) Sid. 557.
Hamilton, Hugo Johan, friherre, bruksegare. (F. 1832.) Sid. 426, 481.
†*Hamilton, Henning Ludvig Hugo*, grefve, universitetskansler. (F. den 16 jan. 1814, d. 1886.) Sid. 210, 306, 332, 338.
†*Hamilton, Hugo Erik Gustaf*, grefve, öfverdirektör. (F. 1849.) Sid. 453, 466, 482, 486, 547.
†*Hamilton, Jakob Essen*, grefve, generalmajor, öfverståthållare. (F. 1797, d. 1864.) Sid. 176, 240.
†*Hamilton, John Raoul*, grefve, öfverste (F. 1834.) Sid. 403, 578.
†*Hamilton Malcolm Valter*, grefve, generallöjtnant. (F. 1825.) Sid. 496, 519, 582, 586.
Hammar, Arnold Natanael, kyrkoherde. (F. 1842.) Sid. 485.
Hammar, Olof Rudolf, landskamrerare. Sid. 328, 357, 358, 364, 365, 366, 367, 377, 379, 386, 388, 407.
Hammarhjelm, Carl, bruksegare. (F. 1822.) Sid. 401, 411, 422.
†*Hammarskjöld, Carl Gustaf*, justitieråd. (F. den 22 febr. 1838.) Sid. 319, 513.
†*Hammarskjöld, Knut Hjalmar Leonard*, e. o. professor. (F. 1862.) Sid. 512, 562.
†*Hammarström, Alexis*, sekreterare i generaltullstyrelsen. (F. 1858.) Sid. 519, 549, 560.
Harbitz, Georg Prahl, kyrkoherde (norrman). Sid. 241, 306.
Hartelius, Truls Johan, professor. (F. den 15 febr. 1818.) Sid. 271.
†*Hartman, Carl*, lektor. (F. den 5 juni 1824, d. 1884.) Sid. 329.
†*Hartmansdorff, Jakob August von*, president. (F. den 12 mars 1792, d. den 21 dec. 1856.) Sid. 73, 103, 108, 114, 131, 139, 150, 152, 161, 193, 202.
Hasselberg, G., norsk kaptenlöjtnant. Sid. 125.
†*Hasselberg, Per*, skulptör. (F. 1850, d. 1894.) Sid. 562.
Hasselberg, Samuel Ludvig, kommendörkapten. (F. 1801, d. 1885.) Sid. 228, 243.
†*Hasselrot, Carl Birger*, häradshöfding. (F. 1843.) Sid. 314, 319, 432, 529, 549.

Haverman, David Gustaf, kaptenlöjtnant. (F. 1816.) Sid. 360.
†*Hazelius, Johan August,* generalmajor. (F. den 18 april 1797, d. den 28 april 1871.) Sid. 200, 201, 214, 270, 285, 327.
Heckscher, Edvard, bankdirektör, (F. 1831.) Sid. 448.
*Hedblad, Olof Ulrik,** kanslist i kommerskollegium. Sid. 110, 141.
Hedenberg, Carl August von, landshöfding. (F. 1784, d. 1849.) Sid. 83.
Hedenberg, Robert Georg von, kommendör. (F. 1830.) Sid. 432, 539.
Hedenblad, Pehr Henrik, kamrerare. (F. 1845.) Sid. 329, 344, 412.
(?)†*Hedengren, O.,* godsegare. Sid. 119.
Hedenstierna, Isak Leonard, öfverste. (F. 1787, d. 1853.) Sid. 116.
Hedenström, Carl Vilhelm, häradshöfding. (F. 1824.) Sid. 310, 385, 408, 447, 456, 481.
†*Hederstierna, Erland,* generallöjtnant. F. den 30 maj 1770, d. den 16 sept. 1856.) Sid. 116.
†*Hederstierna, Fredrik Ludvig Salomon,* landshöfding. (F. den 21 dec. 1828.) Sid. 370, 382, 397, 401, 411, 417, 422, 486.
†*Hedin, Sven Adolf,* skriftställare, riksdagsman. (F. 1834.) Sid. 423, 486.
†*Hedin, Sven Anders,* förste lifmedikus, medicinalråd. (F. den 19 aug. 1750, d. den 19 okt. 1821.) Sid. 7, 12.
Hedlund, Carl, kapten. (F. 1843.) Sid. 463.
†*Hedlund, Sven Adolf,* redaktör. (F. den 24 februari 1821.) Sid. 428.
†*Hedrén, Johan Jakob,* biskop. (F. den 4 mars 1775, d. den 14 febr. 1861.) Sid. 7, 55, 77, 103.
Heftye, Thomas Johannesen, konsul (norrman). Sid. 389, 435.
Hegardt, Christian Bernhard, kansliråd. (F. den 5 febr. 1781, d. den 8 mars 1837.) Sid. 81, 84, 155.
Hegardt, Josias, protokollssekreterare. (F. den 16 sept. 1798, d. den 2 mars 1870.) Sid. 139.
Heiberg, A., kapten (norrman). Sid. 375, 579.
Heideman, Pehr Reinhold Georg Vilhelm von, kapten. (F. 1852.) Sid. 543.
Heidenstam, Johan Fredrik von, kamrerare i förvaltningen af sjöärenden. (F. 1814.) Sid. 282.
Heijne, Axel Gustaf von, regementsintendent. (F. 1841.) Sid. 363.
Heilborn, löjtnant vid flottan. Sid. 232.
Heiss, F., bryggare. Sid. 421.
Helander, Adolf, förste landtmätare. (F. 1820.) Sid. 317, 393. 584.
Helin, John. Sid. 44.
Hellberg, Johan Adalrik, häradshöfding. (F. 1822.) Sid. 481.
Hellesen, Th., kapten (norrman). Sid. 375.
Helsingius, Mich., bankosekreterare, Sid. 567.
Helsingius, D., bryggare. Sid. 114, 176.
†*Hellstenius, Johan August Constantin,* förste aktuarie. (F. 1834, d. 1888.) Sid. 370, 423.
†*Helvig, Carl Gottfrid,* generalfälttygmästare. (F. den 7 sept. 1765, d. 1844.) Sid. 3.
Hemberg, J. P., handlande. Sid. 146.
†*Hennings, Rudolf,* landtbruksskoleföreståndare. (F. 1841.) Sid. 383.

* Antagligen felläsning O. A. i stället för O. U.

Henschen, Erik Rudolf, konsistorienotarie. (F. 1823.) Sid. 349.
Henschen, Lars Vilhelm, häradshöfding, magistratssekreterare i Upsala. (F. 1805.) Sid. 300.
Henschen, Sven, f. d. rektor.* Sid. 328.
Henschen, domprost. Sid. 115.
Herkepé, Olof Georg August, kommendörkapten. Sid. 281.
†*Herlitz, Karl Georg*, vice häradshöfding. (F. 1854.) Sid. 477.
Hermanson, Carl Johan von, grefve, bruksegare. (F. den 15 okt. 1795.) Sid. 176.
Hero, Nils Gustaf, bruksegare. Sid. 291.
†*Herslow, Carl Christian Peter*, redaktör, bankdirektör. (F. 1836.) Sid. 432, 448, 505, 562.
†*Herslow, Ernst Johan Adalbert*, justitieråd. (F. 1838.) Sid. 458, 464, 465, 470.
Hessle, Bengt Volter, häradshöfding. Sid. 253.
Hessle, Chr., assessor. Sid. 146.
†*Heurlin, Christoffer Isak*, biskop. (F. den 25 okt. 1786, d. den 12 mars 1860.) Sid. 175, 176, 179, 180, 194, 205.
Heurlin, Nils Agathon, protokollssekreterare. (F. den 28 april 1801, d. den 11 mars 1858.) Sid. 205.
Hierta, Carl Gustaf, friherre, f. d. kapten, riksgäldsfullmäktig. (F. 1818, d. 1893.) Sid. 462.
†*Hierta, Gustaf Adolf*, friherre, generallöjtnant. (F. den 7 maj 1781, d. den 15 maj 1847.) Sid. 116, 119, 130, 149, 159, 201, 209.
Hiessleiter, Abr. I., fabrikör. Sid. 91.
†*Hildebrand, Bror Emil*, riksantikvarie. (F. den 22 febr. 1806, d. den 30 aug. 1884.) Sid. 271, 298, 582.
Himmelman, J. A., regementsskrifvare. Sid. 308.
†*Hjelm, Pehr Gustaf*, kommendörkapten. Sid. 189, 213.
Hjertstedt, Ludvig Magnus, öfverläkare vid Vadstena. (F. 1810, d. 1878.) Sid. 278, 408.
Hjort, Carl Georg Vilhelm, major i artilleriet. (F. den 20 febr. 1817, d. den 22 sept. 1862.) Sid. 291, 569, 562, 573.
Hjulhammar, Carl Adam Magnus, kommendörkapten. (F. 1846.) Sid. 588.
Hjärne, Carl Gustaf, major. (F. 1834.) Sid. 417.
Hjärne, Erland Jakob, major. (F. 1843.) Sid. 504.
†*Hochschild, Carl Fredrik L.*, friherre, utrikesminister. (F. den 13 sept. 1831.) Sid. 410.
Hoffman, Johan, lärftskramhandlare. Sid. 146.
†*Hoffstedt, August Vilhelm*, lektor vid tekniska högskolan. (F. 1841.) Sid. 525.
Hofman-Bang, Louische, direktör. Sid. 291.
Hofsten, Nils Eberhard Hjalmar von, f. d. löjtnant, godsegare. (F. den 13 sept. 1828.) Sid. 495.
Hollingworth, Andrew, kamrerare. Sid. 337.
†*Holm, Gustaf*, justitieborgmästare. Sid. 203.
Holm, Erik G., borgmästare i Wexiö. (F. 1773, d. 1839.) Sid. 74.
†*Holmberg, Axel Emanuel*, pastorsadjunkt. (F. den 27 april 1817, d. den 6 juni 1861.) Sid. 243, 245.
Holmberg, Carl Albin, landssekreterare. (F. 1820, d. 1890.) Sid. 319, 380.

* Genom felläsning står J. Å. Lemchen i stället för S. Henschen bland komiterade angående ordningsstadga för brännerierna.

Holmberg, Herman Birger, öfverstlöjtnant, (F. 1844.) Sid. 515.
Holmberg, Lars Paulus, kontraktsprost. (F. 1808.) Sid. 266.
Holmbergsson, Anders, kommissarie i kammarrätten. Sid. 80.
†*Holmbergsson, Johan*, professor. (F. den 24 juni 1764, d. den 26 maj 1842.) Sid. 50.
Holmquist, Axel, landssekreterare. (F. 1849.) Sid. 560.
Holmström, Carl Johan, regementsläkare. (F. den 16 juli 1831, d. den 3 juli 1881.) Sid. 420.
†*Holmström, Hans Olof*, erkebiskop. (F. den 15 okt. 1784, d. den 27 aug. 1855.) Sid. 209.
†*Holmström, Leonard Pontus*, landtmannaskoleföreståndare. (F. 1840.). Sid. 454.
Horney, Johan Gustaf, häradshöfding. (F. 1841.) Sid. 501, 506, 507, 526.
†*Hubendick, Carl Jakob*, öfverkommissarie. Sid. 310.
Huitfeldt, Arild, minister. Sid. 513.
Hultberg, Herman Vilhelm, borgmästare i Falun. (F. 1839.) Sid. 465, 523.
Hultberg, Olof, polismästare. (F. den 5 jan. 1757, d. den 19 sept. 1831.) Sid. 175.
†*Hultén, Anders*, professor. (F. 1757, d. 1831.) Sid. 45.
Hultenheim, Johan Fredrik, f. d. ryttmästare, godsegare. (F. den 26 sept. 1802.) Sid. 250.
†*Hultkrantz, Claes Adolf*, professor. (F. den 16 januari 1823, d. den 11 juni 1877.) Sid. 331.
†*Hultman, Frans Vilhelm*, lektor. (F. den 25 maj 1829, d. 1879.) Sid. 341, 351, 407.
Humble, N. A., amiralitetskammarråd. Sid. 17.
Husberg, Johan Fredrik Herman, kommissarie i riksgäldskontoret. Sid. 291.
†*Husberg, Karl Sigfrid*, landshöfding. (F. den 21 sept. 1854.) Sid. 443.
†*Huss, Magnus*, generaldirektör. (F. den 22 nov. 1807, d. 1890.) Sid. 219, 232, 408.
Huss, Magnus Vilhelm, justitieråd. (F. den 26 okt. 1843.) Sid. 385, 408.
Hyckert, K., trafikchef. Sid. 370.
Hygrell, Jonas, generaladjutant. Sid. 140.
Hülphers, Herman Vilhelm, lifmedikus, regementsläkare. (F. 1822.) Sid. 388, 420.
Håkansson, Nils, ledamot af bondeståndet från Kronobergs län. Sid. 115.
Hägerflycht, Carl Henrik, generalmajor. (F. den 21 april 1817, d. den 24 aug. 1881.) Sid. 244, 281, 306.
†*Hägg, Jakob*, kommendör. (F. 1839.) Sid. 557, 588.
Häggblad, Johan, prost. Sid. 62.
Häggström, Erik, bruksegare. Sid. 322.
†*Hällström, Carl Peter*, öfverstlöjtnant. (F. den 27 febr. 1774, d. den 13 mars 1836.) Sid. 100.
†*Höckert, Johan Fredrik*, vice professor. (F. den 26 aug. 1826, d. den 16 sept. 1866.) Sid. 293.
†*Högfeldt, Per Johan*, navigationslärare. (F. 1796, d. 1855.) Sid. 179.
Höglund, G. Sid. 228, 245.
†*Höglund, Otto Magnus*, grosshandlare. (F. 1846.) Sid. 511.
†*Hörnfeldt, Pehr Olof*, hemmansegare, riksdagsman. (F. 1830, d. 1890.) Sid. 380, 406, 428, 443, 468, 481, 505.

†*Ifvarsson, Carl*, hemmansegare, riksdagsman. (F. den 13 febr. 1818, d. den 27 dec. 1889.) Sid. 306, 317, 380, 423, 428, 474, 475.

Iggberg, Abraham Vilhelm, förste landtmätare i Stockholms län. Sid. 136, 146.

Iggeström, Fredrik, justitieråd. (F. den 28 juli 1804, d. den 6 december 1869.) Sid. 213, 215.

†*Indebetou, Carl Gustaf,* bruksegare. Sid. 224, 249.

Indebetou, Govert Adolf, kommendör. (F. den 14 febr. 1807, d. den 5 okt. 1891.) Sid. 265.

Insulander, Ivar, landtbruksskoleföreståndare. (F. 1839.) Sid. 383, 454.

Irgens, A. C., generalmajor (norrman.) Sid. 306.

†*Isander, Lars Jakob,* major. Sid. 125, 131.

Isberg, Carl E., president. (F. 1791, d. 1856.) Sid. 180, 236.

†*Isberg, Paul Gustaf Valdemar,* justitieråd. (F. 1848.). Sid. 513.

Iserhielm, Henrik Vilhelm, vice president. (F. den 24 febr. 1763, d. den 10 maj 1819.) Sid. 1, 2.

Jacobsson, Charles, landtbruksinspektör. (F. 1846, d. 1892.) Sid. 383, 454.

†*Jacobsson, Ernst Abraham,* intendent, professor. (F. 1839.) Sid. 350, 384, 582, 584.

Jacobson, Johan Samuel, notarie. Sid. 189, 213, 218.

Janson, Helge Donatus, prost. (F. 1852.) Sid. 508.

†*Jansson, Hans,* talman i bondeståndet. (F. den 7 januari 1792, d. den 1 febr. 1854.) Sid. 176, 180, 210.

Jansson, O. Sid. 128.

Janzon, Jan, konsistorienotarie i Linköping. Sid. 31, 33, 55, 59, 77.

Jeansson, Jakob, kaptenlöjtnant. Sid. 572.

Jegerhjelm, Johan Samuel, expeditionssekreterare. (F. 1757, d. 1824.) Sid. 567.

Jehander, Carl, ingeniör. (F. 1833.) Sid. 468.

Johanson, Nils Abraham, rektor. (F. 1839.) Sid. 516.

Johansson, Alb. Sid. 264.

†*Johansson, Johan* i Noraskog, riksgäldsfullmäktig. (F. 1840.) Sid. 423, 458, 459.

Johansson, Johan Alarik, ingeniör, medlem af andra kammaren. (F. 1856.) Sid. 559.

Johansson, Johan Erik i Fornebyn, hemmansegare. (F. 1825.) Sid. 428.

Johansson, J. E., folkskolelärare. Sid. 478.

†*Johansson, Martin,* biskop. (F. 1837.) Sid. 497, 522.

Jonson Fredrik, Vilhelm, förste landtmätare. (F. 1829.) Sid. 476.

Jonson, Gustaf, i Skeppnetorp, hemmansegare, riksdagsman. (F. 1822.) Sid. 405.

Jonsson, Botvid, riksdagsman. Sid. 114.

Jonsson, Jon, riksdagsfullmäktig. Sid. 146.

†*Jonsson, Olof* i Hof, hemmansegare, bankofullmäktig. (F. 1839.) Sid. 432, 471, 560.

Jonzon, Bror Johan, major vid flottans mekaniska kår. (F. 1812, d. 1877.) Sid 267, 278, 572.

Juel, Axel Bernhard, kapten. (F. 1859.) Sid. 562.

Juhlin-Dannfelt, Georg Frans Herman Julius, kapten. (F. 1850.) Sid. 562.

Julin, Herman, kammarråd. Sid. 22, 32, 52, 89.

Järta, Fredrik, kanslerssekreterare. Sid. 222.

†*Järta, Hans,* landshöfding. (F. den 11 febr. 1774, d. den 6 april 1847.) Sid. 2, 10, 48, 108.

†*Jönsson, Lasse,* i Sandby, hemmansegare. (F. 1834.) Sid. 493.

†*Jönsson, Petter* i Träslända, ledamot af bondeståndet. Sid. 254.

Kallander, P. N. Sid. 331.
†*Kallstenius, Carl Albert Viktor,* godsegare. (F. 1823.) Sid. 316.
Kantzow, P. H., grosshandlare. Sid. 114.
Karström, Vilhelm, tulldistriktschef. Sid. 114, 235, 277, 296.
†*Kastman, Carl Vilhelm,* kansliråd. (F. 1832.) Sid. 478, 497, 543, 555, 580.
†*Kerfstedt, Petrus,* direktor vid institutet för blinda. (F. 1842.) Sid. 417.
†*Key, Axel,* professor. (F. 1832.) Sid. 458.
†*Key, Emil,* godsegare. (F. 1822, d. den 31 dec. 1892.) Sid. 308, 423, 428, 460.
Keyser, Claes Theodor Gustaf, kommendörkapten. (F. 1823.) Sid. 573.
Keyser, Sixten, konsul. Sid. 562.
Kilman, Gustaf, godsegare. Sid. 474.
†*Kindberg, Edvard Gustaf,* byråchef. (F. 1839.) Sid. 529.
Kinblad, Carl, protokollssekreterare. (F. 1770, d. 1813.) Sid. 17.
Kinmansson, Carl Leonard, kammarrättsråd. (F. 1811, d. 1871.) Sid. 228, 248.
†*Kjellberg, Carl O.,* grosshandlare i Göteborg. Sid. 265.
†*Kjellberg, Nils Gustaf,* professor. (F. den 25 febr. 1827, d. 1893.) Sid. 408.
Kjellerstedt, Axel Fredrik, skogsinspektör. (F. 1827.) Sid. 322.
†*Kleen, Johan af,* generallöjtnant. (F. 1801, d. den 5 maj 1884.) Sid. 243, 278, 294, 297, 298, 306.
Klein, C. S., geheimeetatsråd (dansk). Sid. 389.
Klein, Johan Gustaf, landtmäterifiskal. (F. 1829.) Sid. 583, 584.
Kleman, Carl, kapten. Sid. 265, 281.
Kleman, Johan Berndt, kommendörkapten. Sid. 249, 573, 574.
†*Klemming, Gustaf Edvard,* öfverbibliotekarie. (F. den 5 sept. 1823, d. den 31 aug. 1893.) Sid. 271.
†*Klercker, Adolf af,* generalmajor. (F. den 4 dec. 1746, d. den 5 febr. 1818.) Sid. 3.
Klercker, Carl Edvard af, öfverstlöjtnant. (F. den 6 sept. 1822, d, den 20 juli 1884.) Sid. 312, 338, 576.
Klercker, Ernst Fredrik af, major. (F. 1842.) Sid. 417.
Klercker, Georg Natanael af, konteramiral. (F. 1832.) Sid. 412.
†*Klinckowström, Rudolf Mauritz,* friherre, öfverste. (F. 1816.) Sid. 243, 572.
Klingenberg, T. O., kapten (norrman.) Sid. 399, 515, 582.
Klingenstierna, Erik Gustaf, öfverste. (F. 1822, d. 1894.) Sid. 575.
Klingström, Carl, generaladjutant. Sid. 116.
†*Klint, Carl af,* generaladjutant för flottan, konteramiral. (F. den 28 dec. 1774, d. den 19 juli 1840.) Sid. 121, 134, 180.
†*Klint, Erik Magnus af,* generallöjtnant. (F. den 13 okt. 1813, d. den 26 maj 1877.) Sid. 285, 343, 364, 577.
Klint, Fredrik Viktor af, kommendör. (F. 1822.) Sid. 281, 360, 363, 496.
Klint, Otto Samuel Gustaf af, öfverste. (F. 1815, d. 1878.) Sid. 321.
†*Klintberg, August Fredrik Hjalmar,* konteramiral. (F. 1835.) Sid. 539, 588.

Klintberg, Carl af, president. (F. den 19 nov. 1767, d. den 15 juli 1826.) Sid. 42, 46, 53, 58, 88, 567.

†*Klinteberg, Vilhelm af*, friherre, landshöfding i Malmöhus län. (F. 1759, d. 1829.) Sid. 27.

Klubien, A., højesteretsadvokat (dansk). Sid. 389, 435.

Knorring, Otto Mauritz von, generalmajor. (F. 1818.) Sid. 573.

†*Knös, Anders Erik*, domprost. (F. den 9 febr. 1801, d. den 10 okt. 1862.) Sid. 205, 210, 221, 229, 266.

†*Knös, Gustaf*, professor. (F. den 20 okt. 1773, d. den 13 dec. 1828.) Sid. 45.

Koch, Hans Adolf von, öfverstlöjtnant. (F. den 4 dec. 1846, d. den 13 maj 1892.) Sid. 382.

†*Koch, Nils Samuel von*, justitiekansler. (F. den 10 mars 1801, d. den 13 juni 1881.) Sid. 213, 217, 219, 251, 254.

†*Koch, Robert Vogt*, öfverstlöjtnant. (F. 1838.) Sid. 496.

Kock, Abraham Viktor, statskommissarie. Sid. 186, 202, 220.

†*Kock, Carl Anton*, protokollssekreterare. (F. den 27 dec. 1788, d. den 6 sept. 1843.) Sid. 80.

†*Kock, C. J.*, handlande i Malmö. Sid. 211, 241, 265.

Kockum, Carl Ludvig Paulus, godsegare. (F. 1835.) Sid. 432, 471, 585.

†*Kockum, Frans Henrik*, ingeniör. Sid. 562.

†*Kolmodin, Gustaf*, landtbrukare. (F. 1823, d. 1893.) Sid. 332.

Kolmodin, Henning Agaton, byråchef. (F. 1844.) Sid. 518, 558.

†*Kolmodin, Olof*, professor. (F. den 13 sept. 1766, d. den 14 juli 1838.) Sid. 50.

Koskull, Georg Adolf, friherre, landshöfding. (F. den 17 april 1780, d. den 10 april 1829.) Sid. 56.

Koskull, Ivar Otto Herman, friherre, godsegare. (F. 1817.) Sid. 432.

†*Krœmer, Anders Robert von*, friherre, hofmarskalk. (F. den 6 febr. 1825.) Sid. 382, 428.

†*Krœmer, Robert Fredrik von*, friherre, landshöfding. (F. den 20 aug. 1791, d. den 25 maj 1880.) Sid. 83, 195, 202.

Kreszman, A., grosshandlare. Sid. 203.

†*Kreüger, Johan Henrik*, amiral. (F. den 30 mars 1782, d. den 24 jan. 1858.) Sid. 95, 134, 148, 157, 191, 202, 207.

Kreüger, Oscar Fredrik, kommendörkapten. (F. 1824.) Sid. 360.

†*Krok, Thorgny Ossian Bolivar Napoleon*, läroverksadjunkt. (F. 1834.) Sid. 329.

Krook, Frans Joachim, öfverste. (F. 1833.) Sid. 587.

Kruse, Jonas Petter, kammarråd, Sid. 80.

Krusenstjerna, Adolf Sebastian von, kaptenlöjtnant. (F. den 28 april 1817, d. 1870.) Sid. 294.

Krusenstjerna, Adolf Vilhelm von, kansliråd. (F. den 17 juni 1851.) Sid. 400.

Krusenstjerna, Folke Salomon von, trafikchef. (F. 1838.) Sid. 468.

†*Krusenstjerna, Johan Edvard von*, generalpostdirektör. (F. den 26 sept. 1841.) Sid. 369, 385, 408, 409, 512, 528, 554.

Krusenstjerna, Mauritz Pehr von, kommendör. (F. 1830, d. 1886.) Sid. 434, 587.

†*Krusenstjerna Salomon Mauritz von*, vice amiral. (F. den 27 nov. 1794, d. 1876.) Sid. 228, 229.

Krusenstjerna, Sebastian von, öfverste. (F. 1760, d. 1836.) Sid. 11v
†*Krutmeijer, David*, kansliråd. (F. den 16 mars 1778, d. den 29 sept. 1854.) Sid. 22v
†*Kullberg, Anders Carlsson af*, biskop. (F. den 3 aug. 1771, d. den 6 maj 1851.) Sid. 108v
Kullberg, Johan August af, major. (F. 1817, d. 1881.) Sid. 572, 576v
Kumlin, O., bergsråd. Sid. 17v
Kuylenstierna, Carl Vilhelm, öfverste. (F. 1826.) Sid. 582v
Kuylenstierna, E. M. Sid. 8v
Kuylenstierna, Johan Carl, öfverstlöjtnant. (F. 1813, d. 1880.) Sid. 128v
Kuylenstierna, J. C., kapten. Sid. 9v
Kyhlberg, Ola, direktor vid institutet för döfstumma. (F. 1841.) Sid. 397, 417, 555v
Kökeritz, Carl Gustaf, statssekreterare. (F. 1775, d. 1818.) Sid. 566v

†*Lagerberg, Carl Sven Axel*, grefve, general. (F. 1822.) Sid. 298, 325, 343, 428, 496, 532, 573v
Lagerberg, Gustaf Otto Fredrik, grefve, öfverste. (F. 1826.) Sid. 366v
Lagerberg, Sven Adolf C:son, kommendörkapten. (F. 1815, d. 1890.) Sid. 265, 281v
Lagerbielke, Adolf, friherre, öfverste. (F. 1780, d. 1821.) Sid. 6v
†*Lagerbielke, Johan*, friherre, statsråd. (F. 1778, d. 1856.) Sid. 52, 81, 191v
†*Lagerbjelke, Gustaf*, grefve, statsråd. (F. den 22 mars 1777, d. den 24 maj 1837.) Sid. 81v
†*Lagerbjelke, Gustaf*, grefve, landshöfding. (F. den 6 okt. 1817, d. 1895.) Sid. 228, 306, 317, 448v
†*Lagerbjelke, Johan Gustaf*, grefve, öfveramiral, president. (F. den 2 juni 1745, d. den 16 okt. 1812.) Sid. 3, 4v
Lagerblad, P., folkskolelärare. Sid. 545v
†*Lagerbring, Carl*, grefve, statsråd. (F. den 15 april 1751, d. den 14 mars 1822.) Sid. 5, 12, 16, 44, 79, 567v
†*Lagerbring, Gustaf Otto Robert*, friherre, f. d. kapten, direktör. (F. 1847.) Sid. 582v
†*Lagercrantz, Carl Gustaf*, öfverste. Sid. 297v 1816 – 1867
Lagercrantz, Henrik Gustaf, kapten. (F. 1856.) Sid. 567, 588v
†*Lagercrantz, Jakob Reinhold*, vice amiral. (F. 1821.) Sid. 329, 583v
Lagerfelt, Fredrik Melker August, friherre, kanslisekreterare. (F. den 11 september 1843.) Sid. 419v
Lagergren, Berndt Gustaf, häradshöfding. (F. 1831.) Sid. 381, 400, 481v
†*Lagergren, Pehr Johan*, justitieborgmästare i Norrköping. (F. den 7 sept. 1797, d. den 14 okt. 1856.) Sid. 228v
†*Lagerheim, Carl Erik*, friherre, president. (F. den 28 juli 1742, d. den 21 dec. 1813.) Sid 4, 5, 7, 8, 11, 12, 16, 17, 22, 25, 26, 27, 48, 566v
†*Lagerheim, Carl Herman Teodor Alfred*, envoyé. (F. 1843.) Sid. 373, 453, 466v
†*Lagerheim, Elias*, friherre, utrikesminister. (F. den 18 aug. 1791, d. den 17 sept. 1864.) Sid. 18, 159v
†*Lagerheim, Gustaf Adolf*, öfverste vid flottans mekaniska kår. (F. den 31 mars 1788, d. den 14 jan. 1845.) Sid. 83, 187v
Lagerheim, Johan Elias, kapten. (F. 1839.) Sid. 504v

Lagerheim, Lars Magnus, öfverste, landshöfding. (F. 1786, d. 1858.) Sid. 194.

†*Lagerheim, Olof Elias*, friherre, president. (F. den 24 sept. 1741, d. den 24 febr. 1823.) Sid. 8, 18, 22, 26, 27, 32, 39, 48, 53.

†*Lagerheim, Olof Johan*, justitieråd. (F. den 22 juli 1785, d. den 9 sept. 1834.) Sid. 80.

Lagerhjelm, Gustaf Reinhold, öfverste. (F. 1819, d. 1892.) Sid. 308, 577.

†*Lagerhjelm, Pehr*, assessor, bruksegare. (F. den 13 aug. 1787, d. den 18 aug. 1856.) Sid. 85, 116, 146, 153.

Lagerhjelm, Pehr Erland, bruksegare. (F. 1829, d. 1890.) Sid. 400.

Lagerholm, direktör för Stockholms sjöförsäkringsaktiebolag. Sid. 580.

Lagerstråle, Gustaf Rudolf, kammarjunkare. (F. 1798, d. 1844.) Sid. 145.

†*Lagerstråle, Henrik Gerhard*, statsråd. (F. den 25 febr. 1814, d. den 18 april 1887.) Sid. 238.

Lagerstråle, Pehr August Knut, kommendörkapten. (F. 1808, d. 1884.) Sid. 265.

Lagerström, Oskar, kyrkoherde. (F. 1844.) Sid. 508.

Lagervall, (?). *E.* Sid. 116.

Lagervall, Julius Magnus, kapten. (F. 1837.) Sid. 496.

Lalér, C. H., lagman. Sid. 42.

†*Lallerstedt, Gustaf*, grosshandlare. (F. den 16 maj 1816, d. den 4 febr. 1864.) Sid. 261.

Lamberg, Jan, grosshandlare. Sid. 128.

Lambrechts, Martin, byråchef (norrman). Sid. 236.

Lancken, Carl Ehrenfried von der, underståthållare. (F. 1843.) Sid. 462.

Lancken, Ernst Ferdinand von der, generalmajor. (F. 1841.) Sid. 496, 583, 586.

Lancken, Gustaf Ferdinand von der, öfverstlöjtnant. Sid. 201.

Landegren Mauritz Viktor, öfverste. (F. 1823, d. 1888.) Sid. 575.

†*Landin, Carl Ludvig*, justitieombudsman. (F. 1789, d. 1858.) Sid. 158, 189, 203, 209.

Landmark, J., öfverstlöjtnant (norrman). Sid. 303.

Lang, Johan Robert Tobias, professor. (F. 1833). Sid. 334.

Lange, Otto V., statsråd (norrman). Sid. 306, 570.

Lannerstjerna, Johan Vilhelm, statssekreterare. (F. den 18 febr. 1753, d. den 7 maj 1829.) Sid. 3.

†*Larsson, Carl Anders*, hemmansegare i Maspelösa. (F. 1819, d. 1884.) Sid. 428.

†*Larsson, Liss Olof*, hemmansegare, riksdagsman. (F. 1838.) Sid. 341, 352, 364, 365, 366, 367, 377, 379, 386, 388, 407, 428, 462, 481, 513, 518, 558.

†*Larsson, Nils* i Tullus, talman i bondeståndet. (F. den 7 okt. 1822.) Sid. 357, 376, 410.

Lassen, H. M, tullinspektor (norrman). Sid. 88.

Laurell, Axel Gustaf, öfverste. (F. 1839.) S. 555, 556.

†*Lawén, Abraham Vilhelm*, kommendörkapten. (F. den 29 sept. 1812, d. den 24 juli 1858.) Sid. 217, 229, 243, 569, 571.

Leffler, Arthur, ingeniör. Sid. 562.

†*Leffler, Johan Anders*, fil. d:r. (F. 1845.) Sid. 442.

†*Leffler, Gösta Mittag*, professor. (F. 1846.) Sid. 492.

†*Leffler, John Olof*, rektor. (F. 1813, d. 1884.) Sid. 302.

†*Lefrén, Johan Peter*, generallöjtnant. (F. den 17 jan. 1784, d.

den 9 jan. 1862.) Sid. 52, 60, 107, 108, 145, 151, 160, 180, 182, 187, 191, 193, 197, 200, 202, 215, 243.

Leidesdorff, Carl Leonard, rektor. (F. 1831.) Sid. 580.

†*Leijonancker, Fredrik Vilhelm Erik Carl*, landshöfding. (F. 1818, d. 1883.) Sid. 393.

Leijonflycht, Carl Albrecht, generaladjutant. (F. 1771, d. 1835.) Sid. 116.

Leijonhielm, Carl Gustaf Nils, friherre, godsegare. (F. 1820, d. 1876.) Sid. 320.

†*Leijonhufvud, Broder Abraham*, friherre, generalmajor. (F. den 31 mars 1823.) Sid. 278, 285, 297, 306, 363, 364, 519, 532, 575, 581, 585.

Leijonhufvud, Carl Gustaf, friherre, justitiekansler. (F. den 30 juni 1824.) Sid. 299; 303, 328.

†*Leijonhufvud, Carl Viktor G:son*, friherre, generalfälttygmästare. (F. 1822.) Sid. 343, 364, 376, 519, 532, 581.

Leijonhufvud, Knut Erik, friherre, major. (F. 1821.) Sid. 575.

Leijonhufvud, Samuel Abraham, friherre, president. (F. 1785, d. 1843.) Sid. 101, 176.

†*Leman, Philip*, advokat. (F. 1837.) Sid. 481.

Lemchen, Joachim Christoffer, major. (F. 1851.) Sid. 542, 552, 553.

†*Lemchen, Johan Åke*, president. (F. 1808.) Sid. 236, 328.

†*Lenning, John*, fabriksidkare. Sid. 277, 296, 376. 1819-1879.

†*Lenngren, Carl Peter*, kommersråd. (F. den 28 maj 1750, d. den 16 nov. 1827.) Sid. 23, 37, 38, 41, 42, 48.

†*Leopold, Carl Gustaf af*, kansliråd. (F. den 23 nov. 1756, d. den 29 nov. 1829.) Sid. 1, 33, 59.

†*Leth, Fredrik Johan*, öfverste. (F. 1850.) Sid. 542.

Lewenhaupt, Charles Emil, grefve, major. (F. 1826.) Sid. 576, 579.

Lewenhaupt, Sten, grefve. (F. 1863.) Sid. 540.

Leyonmarck, Johan Adolf, kommersråd, hofmarskalk. (F. den 19 juni 1775, d. den 7 nov. 1853.) Sid. 79, 80, 567.

Levin, Anders Lennart, häradshöfding. (F. 1828, d. 1886.) Sid. 481.

Levin, Anders, kammarrättsråd. Sid. 202.

Levin, Carl Axel, hofrättsråd. Sid. 44, 80.

Liander, Carl Gotthard, folkskolelärare. Sid. 543.

†*Lidströmer, F. A.*, öfverstlöjtnant. Sid. 97. 1787-1856.

Liedbeck, Carl Johan, öfvermasmästare. (F. den 5 mars 1774, d. den 28 juli 1817. Sid. 33, 567.

†*Lignell, Anders*, prost. (F. den 11 febr. 1787, d. den 13 april 1863.) Sid. 204.

†*Lilienberg, Albert Alexander*, häradshöfding. (F. den 12 juni 1833.) Sid. 425, 440.

†*Lilienberg, Gustaf Robert*, justitieråd. (F. 1841.) Sid. 482.

†*Liliencrantz, Johan*, grefve, president. (F. den 20 aug. 1730, d. den 22 jan. 1815.) Sid. 17.

Liljeblad, Bengt, kyrkoherde. (F. 1834, d. 1882.) Sid. 397, 417.

Liljenroth, Georg, öfverstlöjtnant. (F. 1841.) Sid. 469.

Liljenstolpe, Axel Fredrik, kammarherre. (F. 1810.) Sid. 203.

Liljenstolpe, Gustaf Ulrik, chef för Strömsholms stuteri. (F. 1784, d. 1870.) Sid. 89, 119, 130, 159.

†*Liljewalch, Carl Fredrik*, grosshandlare. (F. den 10 juli 1796, d. den 24 juni 1870.) Sid. 168.

Liljewalch, Peter Olof, medicinalråd. (F. den 24 jan. 1807.) Sid. 285v.

†*Lilliehöök, Carl Bertil*, kommendör, lotsdirektör. (F. den 7 nov. 1809, d. den 2 mars 1890.) Sid 229, 245, 268, 363, 571, 573, 574, 576v.

Lilliehöök, David Vilhelm, öfverstlöjtnant. (F. 1772, d. 1846.) Sid. 145v.

Lilliehöök, Erik Gustaf, öfverste. (F. 1807.) Sid. 243, 249v.

†*Lilliehöök, Hugo Hjalmar*, marindirektör. (F. 1845.) Sid. 539v.

†*Lilliehöök, Johan Fredrik*, öfverste. (F. 1834.) Sid. 575v.

†*Lilliehöök, Johan*, kommendör. (F. 1804, d. den 12 febr. 1874.) Sid. 232, 265, 571v.

Lilliestråle, Fredrik Vilhelm Ingemund, president. (F. 1840.) Sid. 481v.

Lilljebjörn, Carl Johan, regementsläkare. (F. den 21 mars 1817, d. den 8 febr. 1887.) Sid 388, 420v.

†*Lilljebjörn, Henrik*, kapten. (F. den 21 juli 1797, d. 1875.) Sid. 140v.

Lilljenwald, Carl Christian, öfverhofpredikant. Sid. 17, 50v.

Lind af Hageby, Axel, kommendör. (F. 1829, d. 1888.) Sid. 360v.

Lind, Fredrik August, häradsskrifvare. (F. 1841.) Sid. 502v.

Lind, Gustaf Salomon, fullmäktig i allmänna brandförsäkringsverket, lagman. Sid. 38v.

Lindberg, Carl Carlsson, bruksegare. Sid. 562v.

Lindberg, S. G., kamrerare. Sid. 90v.

†*Lindberg, William*, ingeniör. (F. 1818, d. 1877.) Sid. 267v.

Lindbergh, Carl Henrik, major. (F. 1826.) Sid. 403v.

Lindblad, A. P. Sid. 92v.

Lindblad, J. Sid. 101v.

Lindblad, Pehr Carl Adolf, major, (F. 1832.) S. 581v.

†*Lindblom, J. A.*, erkebiskop. (F. den 7 aug. 1746, d. den 15 febr. 1819.) Sid. 31, 33, 45, 49, 55, 59v.

Lindbom, F., kamrerare. Sid. 360v.

Lindbom, Otto, kommendörkapten. (F. 1846.) Sid. 588v.

†*Lindeberg, Knut Mauritz*, kansliråd. (F. 1848.) Sid. 524v.

Lindecreutz, Justus Christofer von, justitieråd. (F. 1768, d. 1859.) Sid. 92v.

Lindencrona, Erik Adolf Fredrik, vice häradshöfding. (F. 1813.) Sid. 197, 254v.

†*Linder, Carl Vilhelm*, domprost. (F. 1825, d. 1882.) Sid. 302, 332v.

Lindeström, J., kyrkoherde. Sid. 34v.

†*Lindfors, Anders Otto*, professor. (F. 1781, d. 1841.) Sid. 108v.

Lindgren, Axel M., öfverste. (F. 1829.) Sid. 337, 370v.

Lindgren, Carl Gustaf, landskamrerare i Hallands län. Sid. 278v.

†*Lindgren, Henrik Gerhard*, kyrkoherde, professor. (F. den 15 dec. 1801, d. den 16 jan. 1879.) Sid. 312v.

Lindgren, Johan Magnus, häradshöfding. (F. 1817.) Sid. 341v.

Lindgren, Nils, prost. (F. 1803.) Sid. 204v.

Lindh, Justus, underståthållare. Sid. 57v.

†*Lindhagen, Claes Albert*, justitieråd. (F. 1823, d. 1887.) Sid. 462, 578v.

†*Lindhagen, Daniel Georg*, professor. (F. 1819.) Sid. 520v.

†*Lindman, Christian Fredrik*, lektor. (F. 1816, d. 1891.) Sid. 246v.

Lindmark, Carl Gustaf, kommendör. (F. 1826, d. 1893.) Sid. 344, 412, 432.
Lindquist, Axel Hjalmar, ritlärare. (F. 1843.) Sid. 398.
†*Lindquist, Carl Adolf*, professor. (F. 1830.) Sid. 351.
Lindskog, Fr. Ch., arkitekt. Sid. 562.
†*Lindstedt, Anders*, professor. (F. 1854.) Sid. 525, 547.
Lindstén, Pehr, kyrkoherde. (F. 1805.) Sid. 264.
Lindström, Lars Gustaf, kyrkoherde. (F. 1842.) Sid. 397, 417.
†*Lindström, Nils Johan Olof Herman*, biskop. (F. 1842.) Sid. 478, 497, 545.
Lindström, Olof, sjökapten. Sid. 265.
†*Lindvall, C. A.*, öfveringeniör. Sid. 530.
†*Lithander, Pehr Emanuel*, grosshandlare. (F. 1835.) Sid. 562.
Livijn, Claes Gustaf, häradshöfding. (F. 1823.) Sid. 270, 396, 440.
†*Livijn, Claes Johan*, generaldirektör. (F. den 12 nov. 1781, d. den 12 okt. 1844.) Sid. 160, 176, 568.
Ljungbeck, Henrik Jakob, domänintendent. (F. 1837.) Sid. 413.
†*Ljungberg, Carl Edvard*, advokatfiskal. (F. den 30 nov. 1820.) Sid. 237.
Ljungberg, Claes Robert, öfverste. (F. 1821.) Sid. 344, 355.
†*Ljungberg, Erik Johan*, bruksegare. Sid. 562.
Ljungberg, Nils Jonas, fältläkare. (F. 1793, d. 1870.) Sid. 245.
Ljunggren, Carl Johan, vice häradshöfding. (F. 1844.) Sid. 390.
†*Ljunggren, Gustaf*, professor. (F. 1823.) Sid. 349.
†*Ljungman, Axel Vilhelm*, fil. d:r, medlem af andra kammaren. (F. 1841.) S. 559, 561.
Ljungmark, Daniel Viktor, kronofogde. (F. 1836.) Sid. 481.
†*Ljungqvist, Knut Ottonin*, bruksegare. (F. 1836.) Sid. 421, 460, 474, 562.
Ljungstedt, Axel Götrik Adalrik, öfverste och sekundchef vid konstruktionskåren. (F. 1810, d. 1887.) Sid. 265, 268.
Ljungstedt, Erik Christian, departementschef. (F. 1811.) Sid. 167, 212, 277, 352, 357, 364, 365, 366, 367, 377, 379, 386, 388, 407.
†*Ljungstedt, Victor*, departementschef. (F. 1820.) Sid. 282.
Lode, Torsten Vilhelm, öfverstlöjtnant. (F. 1796.) Sid. 182, 186.
†*Longberg, Johan A.*, medlem af bondeståndet. Sid. 136, 146.
†*L'Orange, H. P.*, öfverstlöjtnant. (norrman). Sid. 515.
Lorck, F., konsul (norrman). Sid. 235.
Lorent, A. R, grosshandlare. Sid. 48, 89.
†*Lorichs, Carl Fredrik*, generallöjtnant. (F. den 4 febr. 1780, d. den 6 okt. 1851.) Sid. 119, 140, 186.
Lorichs, Frans Joachim, förste expeditionssekreterare. (F. den 14 mars 1785, d. den 17 okt. 1863.) Sid. 175.
†*Lothigius, Lars Vilhelm Samuel*, landshöfding. (F. 1836.) Sid. 404, 423, 471, 481, 484, 557.
†*Lovén, Christian*, grosshandlare, handelsborgmästare i Stockholm. (F. den 21 febr. 1765, d. den 11 febr. 1854.) Sid. 44, 57, 62, 157, 567.
†*Lovén, Lars Johan*, förste expeditionssekreterare. (F. 1795, d. 1884.) Sid. 57.

†*Lovén, Otto Christian*, professor, sekreterare. (F. 1835.) Sid. 474, 530, 547.
†*Lovén, Per Christian*, generalmajor. (F. den 23 april 1799, d. 1878.) Sid. 127, 140, 151, 201, 569.
Lovén, Per Magnus, grosshandlare. Sid. 168, 217, 234.
Lovén, Sigurd, med. d:r. (F. 1849, d. 1888.) Sid. 485.
†*Lovisin, Adolf Axel*, friherre, generalmajor. (F. 1786, d. 1858.) Sid. 201, 214.
†*Lovisin, Carl Arvid*, friherre, generallöjtnant. (F. den 20 febr. 1772, d. den 18 aug. 1847.) Sid. 119, 140, 180, 186.
Lundbeck, P. G. Sid. 39.
†*Lundberg, Carl August*, rektor. (F. 1843.) Sid. 516.
†*Lundberg, Daniel Vincent*, lifmedikus. (F. den 13 april 1816, d. 1891.) Sid. 291.
†*Lundberg, Fredrik Albertinus*, professor vid veterinärinstitutet. (F. den 24 april 1825.) Sid. 315.
†*Lundberg, Nils Rudolf*, fiskeriinspektör. (F. 1844.) Sid. 540.
†*Lundbohm, Hjalmar*, geolog. (F. 1855.) S. 508, 536, 562.
Lundeberg, Anders, krigsråd. Sid. 1, 17, 33, 567.
†*Lundeberg, Christian*, bruksegare. (F. 1842.) Sid. 493, 523.
†*Lundell, Jakob*, professor. Sid. 218.
Lundgren, P. J:son, grosshandlare. Sid. 9.
Lundholm, Jos., grosshandlare. Sid. 23.
Lundqvist, Carl, öfverste, sekundchef vid flottans konstruktionskår. Sid. 217, 259, 573.
Lundstedt, Gustaf Erik, lotsdirektör. Sid. 125, 157, 207.
†*Lundstedt, Jonas*, lektor. Sid. 204.
†*Lundström, Anders*, direktör. Sid. 152.
†*Lundström, Carl Herman*, bergmästare. (F. 1828.) Sid. 523.
†*Lundström, Carl Frans*, fabriksidkare. (F. den 2 april 1823.) Sid. 381, 400.
Lundström, Johan August, sekreterare i stuteriöfverstyrelsen. Sid. 159.
Lychou, Anton Fredrik, landskamrerare. Std. 266.
Lychou, G., bryggare. Sid. 175.
Lysholm, Thomas Fredrik Rudolf, major. (F. 1846.) Sid. 552, 584.
†*Lyttkens, Ivar*, godsegare. (F. 1823.) Sid. 328, 421, 448, 585.
†*Lyttkens, Ivar Adolf*, folkskoleinspektör. (F. 1844.) Sid. 349, 478, 497, 543.
Löfling, Gustaf, kapten vid Svea artilleri. Sid. 13, 25.
†*Löfstedt, Einar*, professor. (F. 1831, d. 1889.) Sid. 398, 424, 485.
†*Löfwenskiöld, Salomon*, friherre, president. (F. den 26 dec. 1764, d. den 25 febr. 1850.) Sid. 33, 71, 73, 84, 110, 111, 116, 117, 134, 155.
†*Lönegren, Gustaf Valter Leopold*, generaltulldirektör. (F. 1828.) Sid. 410, 426, 475, 513.
Löwenborg, Otto Reinhold, öfverste. (F. 1801, d. 1859.) Sid. 201, 209.
†*Löwenhielm, Carl Axel*, grefve, statsråd. (F. den 3 nov. 1772, d. den 9 juni 1861.) Sid. 81, 99, 107, 112, 134, 149.
Lövenskiold, Otto, höjesteretsassessor (norrman). Sid. 235.

†*Malm, August Hugo*, t. f. intendent vid Bohusläns hafsfisken. (F. 1844.) Sid. 559.
Malm, Georg. Sid. 440.
†*Malm, Olof Bernhard*, major. (F. 1851.) S. 541, 555.

Malmberg, Fredrik Salomon, kommendörkapten. (F. 1831.) Sid. 580.

Malmberg, Johan A. E., landskamrerare. (F. 1842.) Sid. 502, 521.

Malmgren, Alfred Emanuel, krigsråd. (F. 1832.) Sid. 577.

Malmgren, A. J., (finne). Sid. 456.

†*Malmsten, Carl Johan*, landshöfding. (F. den 9 april 1814, d. den 11 febr. 1886.) Sid. 317.

†*Malmsten, Pehr Henrik*, professor. (F. den 12 sept. 1811, d. 1883.) Sid. 251.

†*Malmström, Carl Gustaf*, riksarkivarie. (F. den 2 nov. 1822.) Sid. 312, 331.

†*Mankell, Julius*, kapten. (F. den 8 juni 1828.) Sid. 281.

†*Mannerheim, Lars August*, friherre, justitieombudsman. (F. den 14 okt. 1749, d. den 18 mars 1835.) Sid. 37, 38, 139.

†*Mannerskantz, Carl Axel*, f. d. kapten, godsegare. (F. den 27 nov. 1809, d. 1888.) S. 261, 306.

Mannerstam, Johan, justitieråd. (F. 1785, d. 1825.) Sid. 73.

†*Mannheimer, Theodor*, bankdirektör. Sid. 448.

†*Mansbach, C.*, generallöjtnant (norrman). Sid 193.

Manthey, A., (norrman). Sid. 570.

Marks von Würtemberg, fabriksidkare. Sid. 145.

†*Marks von Würtemberg, Erik Theodor*, friherre, assessor. (F. 1861.) Sid. 561.

Martin, Bernhard, direktör. Sid. 562.

Martin, Gustaf Erik, kaptenlöjtnant. Sid. 294.

†*Martin, Hugo Vilhelm*, landtmäteridirektör. (F. 1849.) Sid. 512.

Martin, Nore, bataljonsläkare. (F. 1846.) Sid. 388.

Martin, Pehr, öfverstlöjtnant. Sid. 6.

†*Matern, Axel Fredrik von*, öfverstlöjtnant. (F. 1848.) Sid. 496, 586.

†*Mathesius, Nils Aron*, läroverksadjunkt. (F. 1837.) Sid. 424, 458.

Mattson, Mathias Petter, t. f. rektor. (F. 1849.) Sid. 543.

†*Meijer, Carl Fredrik*, generallöjtnant. (F. den 2 dec. 1791, d. den 16 sept. 1872.) Sid. 160, 180, 243, 571.

Meijer, Edvard Fr., grosshandlare i Karlshamn. Sid. 265.

†*Meijerberg, Carl Jonas*, folkskoleinspektor. (F. den 8 okt. 1816.) Sid. 381, 458.

Meinander, Curt Fredrik, expeditionschef. (F. den 24 juni 1790, d. den 12 sept. 1878.) Sid. 149, 168, 203.

Meinich, H. Th., amtman (norrman). Sid. 306.

†*Melander, Emil*, kapten. (F. 1856.) Sid. 520.

Melbye, G. H., öfverste (norrman.) Sid. 515.

†*Melin, Henrik Georg af*, generalmajor. (F. den 24 mars 1769, d. den 13 jan. 1839.) Sid. 64, 140, 180.

Melin, Gustaf, grosshandlare i Göteborg. Sid 277.

†*Melin, Hans Magnus*, domprost. (F. den 14 sept. 1805, d. den 17 nov. 1877.) Sid. 266.

Melin, Pehr Gustaf, kammarråd. (Felskrifning i stället för Welin.) Sid. 176.

Meltzer, Fredrik, bankadministrator (norrman). Sid. 88.

†*Mesterton, Carl Benedikt*, professor. (F. den 30 april 1826, d. 1889.) Sid. 251, 349.

Mesterton, Carl Daniel, löjtnant. (F. 1855.) Sid. 515.

Meurling, Claes Viktor Algernon, major. (F. 1844.) Sid. 398.

Meyer, Adolf, grosshandlare. Sid. 452, 475.
Meyer, August Theodor, assessor. (F. 1851.) Sid. 494.
Michelsen, J. A., köpman (norrman). Sid. 373.
Miltopée, Gustaf Vilhelm, fältläkare. (F. 1816.) Sid. 388.
†*Mittag, L. G.*, prost. Sid. 103, 179, 205.
Mittag-Leffler, se Leffler.
†*Modig, Johan Otto*, byråchef, öfverste. (F. 1803, d. 1877.) Sid. 200.
Modin, Johan Engelbrekt, rektor. (F. 1840, d. 1884.) Sid. 460.
Modin, Nils Erik, konsistorieamanuens i Skara stift. Sid. 221.
†*Molin, Johan Peter*, professor. (F. den 17 mars 1814, d. den 29 juli 1873.) Sid. 295.
Moll, J. E., grosshandlare. Sid. 48.
†*Montan, Carl Otto*, assessor. (F. 1853.) Sid. 471, 481.
Montan, Erik Vilhelm, advokatfiskal. Sid. 243.
Montelius, Carl Vilhelm Henrik, vice häradshöfding. (F. 1852.) Sid. 444.
Montelius, Oscar Augustin, hofrättsråd. Sid. 236.
Montén, L., häradshöfding. Sid. 171.
†*Montgomery-Cederhielm, Robert Nils Germund*, godsegare. (F. den 4 dec. 1820, d. 1888.) Sid. 308, 315, 380, 423, 454.
Morath, Anders Vilhelm Peresvetoff, kammarherre. (F. 1791.) Sid. 176.
Morén, Erik Thorbjörn, öfverste. (F. 1815.) Sid. 343, 355, 577.
†*Mosander, Carl Gustaf*, professor. (F. 1797, d. 1858.) Sid. 569.
Motzfeldt, Peder, statsråd (norrman). Sid. 88, 194.
Munck, Bror Oliver Claes, löjtnant. (F. 1857.) Sid. 557.
Munck, Carl Bror, generalmajor. (F. 1836.) Sid. 496, 582, 586.
†*Munck af Rosenschöld, Thomas*, president. (F. den 28 juni 1813, d. 1893.) Sid. 231.
Munthe, Gustaf Lorentz, landshöfding. (F. den 5 maj 1809, d. 26 juni 1889.) Sid. 248.
Munthe af Morgenstierne, B. H. von, professor. (Norrman.) Sid. 513.
†*Munthe, Sven Abraham*, president. (F. den 10 april 1787, d. den 15 april 1873.) Sid. 166, 212.
†*Murén, Pehr*, grosshandlare. (F. den 12 maj 1805, d. 1888.) Sid. 268, 277, 296, 308, 376.
†*Murray, Gustaf*, biskop. (F. den 28 mars 1747, d. den 4 maj 1825.) Sid. 6, 9, 17.
Myhrman, Gustaf, kanslirâd. (F. den 20 juli 1780, d. den 6 juni 1872.) Sid. 139.
Müller, Nils Emanuel, räntmästare. Sid. 282.
Müller, J. N., konteramiral (norrman). Sid. 194.
Myrtin, Anders Melcher, häradshöfding. (F. 1816, d. 1894.) Sid. 578.
†*Månsson, Ivar*, i Trää, landtbrukare, medlem af andra kammaren. (F. 1845.) Sid. 554.
Månsson, Magnus, ledamot af bondeståndet. Sid. 249.
†*Månsson, Ola*, i Jemshög, hemmansegare. (F. 1821, d. 1895.) Sid. 432.
Månsson, Ola, ledamot af bondeståndet. Sid. 252.
†*Möller, Carl O.*, arkitekt. Sid. 562.
†*Möller, Didrik Magnus Axel*, professor. (F. 1830.) Sid. 349, 499.
Möller, G. P., landssekreterare. Sid. 176.
Möller, L., vice häradshöfding. Sid. 259.

†*Möller, Peter von*, godsegare. (F. den 20 maj 1809.) Sid. 251, 293, 368.

†*Möllerhjelm, Axel Johan Adam*, generalmajor, öfverståthållare. (F. den 16 jan. 1786, d. den 27 sept. 1846.) Sid. 131, 132, 175, 180, 186.

Möllersvärd, Carl Henrik, generalmajor. (F. 1798.) Sid. 201.

Mörck, Samuel, öfverfältläkare. (F. 1816, d. 1871.) Sid. 245.

Mörcke, Bror, öfverstlöjtnant. Sid. 577.

†*Mörner, Adolf Göran*, grefve, statsråd. (F. den 27 juli 1773, d. den 30 jan. 1838.) Sid. 26, 31, 41, 48, 49, 53, 67, 81, 567.

†*Mörner, Axel Otto*, grefve, statsråd. (F. den 8 juli 1774, d. den 20 okt. 1852.) Sid. 191.

†*Mörner, Carl*, grefve, öfverståthållare, fältmarskalk. (F. den 1 dec. 1755, d. den 24 juni 1821.) Sid. 31, 42, 43.

†*Mörner, Carl Göran Detlof*, president. (F. den 31 okt. 1808, d. den 12 maj 1878.) Sid. 270, 320.

†*Mörner, Carl Stellan*, landshöfding. (F. 1761, d. 1834.) Sid. 186.

Mörner, Christer Hampus, öfverste. (F. 1806, d. 1876.) Sid. 243.

†*Mörner, Elof Hampus*, friherre, generallöjtnant. (F. 1763, d. 1824.) Sid. 83.

†*Mörner, Gustaf Fredrik*, grefve, generallöjtnant. (F. 1768, d. 1841.) Sid 70.

Mörner, Gustaf, grefve, disponent. (F. 1859.) Sid. 560.

†*Mörner, Ludvig*, friherre, biskop. (F. den 6 dec. 1764, d. den 19 okt. 1823.) Sid. 9.

†*Nathorst, Johan Teofil*, professor. (F. den 19 mars 1794, d. den 2 sept. 1862.) Sid. 202.

Natt och Dag, Knut Leonhard, kommendörkapten. Sid. 576.

Nauckhoff, Carl Johan, öfverste. (F. 1786, d. 1857.) Sid. 186.

†*Nauckhoff, Henrik Johan*, amiral. (F. den 13 okt. 1741, d. den 18 febr. 1818.) Sid. 3, 28.

Nauckhoff, Per Hans Reinhold, öfverstlöjtnant. (F. 1834.) Sid. 419, 587.

†*Naumann, Carl Fredrik*, professor. (F. den 12 jan. 1816.) Sid. 349.

Netzel, Anton Vilhelm, revisionssekreterare. (F. den 4 jan. 1802, d. den 2 april 1865.) Sid. 189.

Netzel, Pehr Jakob, ordförande i styrelsen öfver fängelserna och arbetsinrättningarna. (F. dec. 1784, d. den 7 juli 1846.) Sid. 92, 197.

Neyber, L., kammarråd. Sid. 101.

Nibelius, Gustaf, biskop. (F. den 18 juni 1789, d. den 14 juli 1849.) Sid. 204.

Nilsson, Peter Melker, bokhållare i statskontoret, (ej statskommissarie). (F. 1836.) Sid. 420.

†*Nilsson, Sven*, i Efveröd, hemmansegare, riksdagsman. (F. 1831, d. den 4 nov. 1891.) Sid. 401, 422, 428, 479, 528.

†*Nilsson, Sven*, i Österslöf, hemmansegare, riksdagsman. (F. 1813, d. 1877.) Sid. 308.

Nissen, Johan Rudolf Emanuel, kommendörkapten. (F. 1841.) Sid. 557.

Norberg, Alfred August, justitieråd. (F. 1837.) Sid. 458, 464, 470, 481.

†*Norberg, Erik*, ledamot i bondeståndet. Sid. 212.

†*Norberg, Mathias*, professor. (F. 1747, d. 1826.) Sid 50.

†*Nordenankar, J. F.*, öfverste. (F. 1769, d. 1821.) Sid. 3.

†*Nordenfalk, Carl*. Sid. 283.

†*Nordenfalk, Johan*, friherre, justitiestatsminister. (F. den 9 sept. 1796, d. den 9 mars 1846.) Sid. 112, 121
†*Nordenfalk, Johan*, friherre, godsegare. (F. 1830.) Sid. 394
†*Nordenfelt, Enar Vilhelm*, landshöfding. (F. den 6 dec. 1798, d. den 17 nov. 1868.) Sid. 214
†*Nordenfelt, Leonard Magnus*, landtmäteridirektör. (F. 1827.) Sid. 434
†*Nordenskjöld, Carl Reinhold*, friherre, vice amiral. (F. den 22 juni 1791, d. den 16 nov. 1871.) Sid. 265
†*Nordenskjöld, Otto Gustaf*, friherre, vice amiral. (F. den 9 dec. 1780, d. den 6 dec. 1861.) Sid. 68, 95, 168, 181, 191, 194
Nordenstierna, Henrik David, öfverstlöjtnant. (F. 1786.) Sid. 140
†*Nordenström, Olof Gustaf*, professor. (F. 1835.) Sid. 336
†*Nordensvan, Carl Otto*, öfverstlöjtnant. (F. 1851.) Sid. 496
†*Nordensvan, Otto*, generalmajor. (F. 1811, d. 1892.) Sid. 243, 572, 573
†*Nordevall, Erik*, öfverstlöjtnant. (F. den 2 juli 1753, d. den 2 maj 1835.) Sid. 13, 25, 79, 145
†*Nordin, Carl Gustaf*, biskop. (F. den 2 jan. 1749, d. den 14 mars 1812.) Sid. 9
†*Nordin, Carl Johan af*, friherre, president. (F. 1785, d. den 8 juni 1850.) Sid. 95, 107, 112, 134, 143, 145, 153
Nordlander, Daniel, generaldirektör. (F. 1829, d. 1890.) Sid. 378, 580
Nordlindh, Magnus, statskommissarie. (F. 1829, d. 1884.) Sid. 282
†*Nordling, Ernst Viktor*, professor. (F. 1832.) Sid. 349
Nordlund, Josef, kyrkoherde. (F. 1808.) Sid. 264
Nordström, C. E., kapten i flottans mekaniska kår. Sid. 224
†*Nordström, Carl Fredrik Theodor*, kommersråd. (F. 1843.) Sid. 508, 511, 523
Nordström, Carl Timar, öfverste, (F. 1833, d. 1894.) Sid. 579, 583
†*Nordström, Johan Jakob*, riksarkivarie. (F. den 20 dec. 1802, d. den 17 maj 1874.) Sid. 222, 228, 238, 256, 261, 338
†*Nordvall, Adolf Leonard*, expeditionssekreterare, lektor. (F. den 16 mars 1824, d. den 31 jan. 1892.) Sid. 312
Nordvall, Jonas A., kofferdikapten. Sid. 207
†*Noreus, Jean*, landssekreterare. (F. 1773, d. den 15 febr. 1831.) Sid. 114, 139
Norin, Lars, häradshöfding. (F. 1812.) Sid. 250, 401, 405, 411, 421
Norin, Paul Gustaf, häradshöfding, lagman. Sid. 164, 165, 171
Noring, G E. Sid. 234
†*Noring, Laurentius Aemilius Alexis*, sekreterare vid stuteriöfverstyrelsen. (F. den 22 nov. 1799, d. den 5 juni 1844.) Sid. 119
†*Norling, Sven Adolf*, öfverdirektör. (F. den 10 nov. 1786, d. den 20 sept. 1858.) Sid. 89, 222
Normann, Henrik Elof von, kapten. Sid. 220
Normelin, Adolf Fredrik, protokollssekreterare. (F. den 5 jan. 1794, d. den 10 febr. 1851.) Sid. 146
Normelli, Uno, landskamrerare. Sid. 251
†*Norrby, Carl Julius*, professor. (F. 1831.) Sid. 523
Norrman, Carl Gabriel Viktor, öfverste. (F. 1834.) Sid. 382

†*Nyblæus, Gustaf*, öfverste. (F. den 20 mars 1816.) Sid. 271, 285, 325, 458.
Nyblæus, Olof, kamrerare i kammarkollegium. Sid. 80.
Nycander, Berndt Otto, byråchef. (F. den 20 okt. 1811, d. den 23 mars 1869.) Sid. 189, 270, 277, 279.
Nygren, J. P. Sid. 567.
Nyman, Leonard, vice häradshöfding. Sid. 477.
Nyström, Johan Erik, förste landtmätare. (F. 1822, d. 1889.) Sid. 322.
†*Nyström, Pehr Olof*, amiralitetskammarråd. (F. den 24 sept. 1764, d. den 15 juli 1830.) Sid. 68.
†*Nyström, Pehr Axel*, professor, intendent. (F. den 23 febr. 1793, d. den 31 dec. 1868.) Sid. 200.
Nyström, Thomas, major. (F. 1833.) Sid. 579.
Nyström, Thomas, f. d. statskommissarie. Sid. 248.
Näslund, Pehr Gustaf, hemmansegare, medlem af andra kammaren. (F. 1827.) Sid. 479.
Nörregaard, H. J., kapten (norrman). Sid. 582.

†*Odelberg, Albrecht Theodor*, öfverdirektör. (F. 1847.) Sid. 562.
†*Odelberg, Axel*, godsegare. (F. 1805, d. 1884.) Sid. 202, 351, 368, 383, 393.
Odelberg, C. G., prost. Sid. 204.
†*Odelberg, Oscar Vilhelm*, disponent. (F. 1844.) Sid. 492.
Odelstjerna, Erik, kommendörkapten. Sid. 330.
†*Odén, Claes Gustaf*, förste aktuarie. (F. den 16 mars 1846.) Sid. 386.
Odencrantz, Gerhard Detlof, öfverste. (F. 1824.) Sid. 335.
†*Odhelius, Johan Lorens*, öfverläkare, assessor i sundhetskollegium. (F. den 2 mars 1737, d. den 23 aug. 1816.) Sid. 7.
†*Odhner, Claes Theodor*, riksarkivarie. (F. den 17 juni 1836.) Sid. 312, 340, 349, 499, 532.
†*Olbers, Carl*, professor. (F. den 18 nov. 1819.) Sid. 349.
†*Olbers, Ernst Gustaf Ferdinand*, kyrkoherde. (F. 1837.) Sid. 340.
Olivecrona, Carl Adolf, major. (F. 1805, d. 1865.) Sid. 224.
Ollman, Edvard Albrecht, civilingeniör. Sid. 357.
†*Olsson, Peter*, konsul. (F. 1830.) Sid. 585.
Oscængius, Anders Gustaf, kammarrättsråd. Sid. 17, 155.
†*Oscar*, kronprins. Sid. 95, 107, 121, 149, 191.
†*Oscar Fredrik*, hertig af Östergötland. Sid. 229, 232, 296, 298, 573.
Osterman, Johan, vice häradshöfding. Sid. 474.
Osterman, Justus Christoffer, kommendör. (F. 1833.) Sid. 539.
†*Otter, Carl Gustaf von*, friherre, amiral. (F. den 17 aug. 1827.) Sid. 314, 343.
Otter, Carl Salomon von, friherre, kapten. (F. 1819, d. 1883.) Sid. 308.
Otter, Casten Fredrik von, friherre, öfverstlöjtnant. (F. 1785, d. 1861.) Sid. 128.
†*Otter, Fredrik Vilhelm von*, friherre, amiral. (F. den 11 april 1833.) Sid. 330, 344, 352, 542, 584.
Otterström, Jakob, kyrkoherde. (F. 1806.) Sid. 279.
†*Owen, Samuel*, fabriksidkare. (F. den 12 maj 1774, d. den 15 febr. 1854.) Sid. 145.
Oxehufvud, A. G., premierlöjtnant. Sid. 168, 179.
†*Oxenstierna, Johan Gabriel*, grefve, riksmarskalk. (F. den 4 juli 1750, d. den 29 juli 1818.) Sid. 33.

Palander, Arvid Adolf, landshöfding. (F. 11 aug. 1798, d. den 7 april 1848.) Sid. 176.
Palander, Axel Fredrik, kommendörkapten. (F. den 2 okt. 1802, d. den 27 aug. 1857.) Sid. 241.
Palander, Folke Ad:son, kapten. (F. 17 mars 1835, d. den 21 okt. 1876.) Sid. 314.
†*Pallin, Johan Rudolf*, lektor. (F. 1830.) Sid. 312.
†*Palme, Johan Henrik*, bankdirektör. (F. 1841.) Sid. 423, 474, 500, 512.
†*Palmstierna, Carl Otto*, friherre, statsråd. (F. den 27 nov. 1790, d. den 19 nov. 1878.) Sid. 116.
†*Palmstierna, Nils Axel Hjalmar*, friherre, landshöfding. (F. 1836.) Sid. 335, 399, 495, 496, 579.
Pasch, Aug., öfverlärare vid tekniska skolan i Stockholm. (F. 1833.) Sid. 398.
†*Pasch, Gustaf Erik*, professor. (F. 1788, d. den 6 sept. 1862.) Sid. 212.
Pauli, Otto Edvard, kansliråd. (F. den 2 aug. 1835.) Sid. 321, 432.
Paus, J. A., kapten (norrman). Sid. 582.
†*Pehrsson, Jöns*, hemmansegare. Sid. 294.
Pehrsson, M., hemmansegare. Sid. 294.
Pehrsson, Pehr, riksdagsman. Sid. 114.
Pehrsson, P., riksdagsman. Sid. 114.
†*Pehrsson, Pehr*, i Törneryd, hemmansegare, medlem af andra kammaren. (F. 1845.) Sid. 463.
†*Persson, Anders* i Mörarp, hemmansegare, riksdagsman, domänintendent. (F. 1835.) Sid. 426, 454, 465, 472, 481.
†*Persson, Carl*, i Stallerhult, hemmansegare, medlem af andra kammaren. (F. 1844.) Sid. 502.
Persson, Nils, i Vadensjö, hemmansegare, medlem af andra kammaren. (F. 18 .) Sid. 529.
†*Personne, John Vilhelm*, lektor. (F. 1849.) Sid. 497.
Petersens, Knut Hjalmar Vilhelm af, kansliråd. (F. 1845.) Sid. 505.
Petersens, kapten i norska marinen. Sid. 125.
Petersson, Anders Magnus, lektor. (F. 1825.) Sid. 302.
Petersson, G. E., öfverjägmästare, krigsråd. Sid. 56.
Petersson, P. Sid. 465.
Petré, Hj., bruksegare. Sid. 333.
†*Pettersson, Abraham Zacharias*, pastor primarius. (F. den 17 nov. 1792, d. den 16 aug. 1857.) Sid. 103, 179, 203, 205, 264.
†*Pettersson, Carl Anton*, kaptenlöjtnant. (F. 1818, d. 1863.) Sid. 267.
Pettersson, C. G. Sid. 583.
Pettersson, P., löjtnant. Sid. 553.
†*Peyron, Edvard August*, öfverstlöjtnant. Sid. 160, 168.
†*Peyron, Edvard Svante Knut*, konteramiral. (F. 1831.) Sid. 434, 539, 557.
†*Peyron, Gustaf Oscar*, friherre, generallöjtnant. (F. 1828.) Sid. 428, 494, 499, 519, 580.
Peyron, Gustaf, friherre, generalmajor, t. f. president. Sid. 180, 182, 186, 191.
†*Peyron, Gustaf Abraham*, friherre, statsråd. (F. den 11 juli 1783, d. den 27 febr. 1852.) Sid. 202.
Peyron, J., kommendörkapten. Sid. 344.
Peyron, K., kommendörkapten. Sid. 352, 583.
Peyron, Ludvig, grosshandlare. Sid. 477.
Pfeffer, Carl Henrik, hofrättsråd. (F. 1801, d. 1876.) Sid. 203, 210, 218.

†*Philipsen, H. T.*, grosshandlare. Sid. 46, 48.
Philipson, John, grosshandlare. (F. 1829.) Sid. 511, 562.
†*Philipson, Lorens Münter*, professor. (F. den 17 mars 1766, d. den 3 nov. 1851.) Sid. 7, 12, 80.
Pihl, Anders, bergshauptman. Sid. 52.
Pihlgren, Johan Teodor, marindirektör. (F. 1845.) Sid. 502, 512, 562.
Pilo, Johan Vilhelm, förste landtmätare. Sid. 323.
Piper, Erik Carl Alfred, grefve, öfverhofstallmästare. (F. 1834.) Sif. 472.
Platen, Achates Carl von, friherre, generaladjutant. (F. 1786, d. 1850.) Sid. 83, 116.
†*Platen, Baltzar Bogislaus von*, grefve, riksståthållare. (F. den 29 maj 1766, d. den 6 dec. 1829). Sid. 5, 13, 17, 95, 565, 566, 567.
†*Platen, Baltzar Julius, Ernst von*, grefve, statsråd. (F. den 16 april 1804, d. den 20 mars 1875.) Sid. 195, 234, 268.
Platen, Carl, ryttmästare. Sid. 283.
Platen, Carl Theodor Ernst, friherre, öfverstlöjtnant. Sid. 291, 577.
†*Platen, Philip Christoffer von*, major. (F. 1852.) Sid. 557.
Platou, Ch., sørenskriver (norrman). Sid. 306.
†*Poignant, Pehr Gustaf Emil*, landshöfding. (F. den 8 dec. 1829.) Sid. 342, 370, 304, 578.
Poignant, Pehr Niklas, revisionssekreterare. (F. 1784, d. 1834.) Sid. 34, 101, 136, 146.
†*Pontin, Magnus Martin af*, förste lifmedikus. (F. den 20 jan. 1781, d. den 30 jan. 1858.) Sid. 151.
†*Poppius, Gabriel*, president. (F. den 12 dec. 1770, d. den 3 jan. 1856.) Sid. 1, 10, 17, 37, 38, 53, 110, 111, 114, 125, 126, 131, 135, 136, 137, 141, 146, 155, 158, 162.
†*Posse, Arvid Arvidson*, grefve, justitiestatsminister. (F. den 5 jan. 1792, d. den 22 juli 1850.) Sid. 146, 167.
†*Posse, Arvid Fredrikson*, grefve, president. (F. 1820.) Sid. 474.
†*Posse, Carl Henrik*, grefve, general. F. 1767, d. 1843.) Sid. 565.
†*Posse, Gustaf Mauritz*, godsegare. (F. 1825, d. 1888.) Sid. 428.
Posse, Carl Knut Johan, grefve, godsegare. (F. 1826.) Sid. 422.
Posse, Carl. Sid. 119.
Posse, Fredrik Salomon, grefve, landshöfding. (F. 1785, d. 1853.) Sid. 159.
Post, Adolf Ludvig von, generalmajor. (F. 1781, d. 1847.) Sid. 168.
Printzensköld, Carl Fredrik, major. Sid. 160.
Printzsköld, Otto Hack Roland, landshöfding. (F. 1846.) Sid. 354, 486.
Pripp, Olof Hjalmar, öfverstlöjtnant. (F. 1832.) Sid. 579.
Prytz, Claes Albert, kapten. (F. 1832.) Sid. 579.
†*Puke, Folke Magnus af*, grefve, konteramiral. (F. 1797, d. 1857.) Sid. 199.
†*Puke, Johan af*, grefve, generalamiral, statsråd. (F. den 27 febr. 1751, d. den 21 april 1816.) Sid. 4, 5.
†*Puke, Johan Carl*, grefve, öfverste. (F. 1795, d. 1847.) Sid. 119, 140, 168, 186.
Påhlman, August Ebbe, kapten. (F. 1842.) Sid. 580.

Quensel, Jakob Andreas Christoffer, justitieråd. (F. den 22 mars 1809, d. den 23 juni 1890.) Sid. 217, 264.

Quensel, J. J., bergmästare. Sid. 56.

†*Quiding, Bernhard Christoffer*, vice president. (F. den 24 nov. 1778, d. den 3 maj 1846.) Sid. 44, 63.

Quiding, Elof, kontraktsprost. Sid. 339.

†*Qvarnström, Carl Gustaf*, professor. (F. den 23 mars 1810, d. den 2 mars 1867.) Sid. 295.

Qveckfeldt, Gustaf Henrik Johan, kapten. (F. 1858.) Sid. 562.

Qvensel, Vilhelm August, major. (F. 1826.) Sid. 576.

†*Raab, Adam Christian*, friherre, kammarherre. (F. den 13 aug. 1801, d. den 8 juni 1872.) Sid. 212.

†*Raab, Claes Fredrik Hugo*, friherre, generalmajor. (F. 27 nov. 1831, d. 11 dec. 1861.) Sid. 344, 364, 393, 432.

Rabe, Claes Julius, justitieråd. (F. den 12 sept. 1821, d. den 3 mars 1886.) Sid. 238, 481.

†*Rabe, Gustaf Reinhold*, rektor. (F. den 25 jan. 1813, d. den 7 nov. 1870.) Sid. 246, 312.

Rabe, Oscar Erh., prost. Sid. 319, 405.

Rabenius, Lars Georg, professor. (F. den 18 jan. 1778, d. den 23 juli 1846.) Sid. 38.

†*Rabenius, Olof Mathias Theodor*, professor. (F. den 24 aug. 1832.) Sid. 345.

Rahm, Nils Olof Vilhelm, sekreterare i patentverket. (F. 1850.) Sid. 537.

†*Ramstedt, Johan Olof*, revisionssekreterare. (F. 1852.) Sid. 537, 545, 562.

†*Raphael, Axel*, fil. d:r. Sid. 529.

†*Rappe, Axel Emil*, friherre, statsråd. (F. 1838.) Sid. 249, 343, 428, 519, 532, 541, 585.

Rappe, Henrik Esaias Anton Carl, friherre, öfverste. (F. 1837.) Sid. 556.

Rathsman, Christoffer, kanslist i kammarkollegium. Sid. 233.

Reenstjerna, Lars Johan Malkolm, öfverste, förste hofmarskalk. (F. 1818, d. 1891.) Sid. 285.

Rehbinder, G. Ch., kapten i norska artilleriet. Sid. 100, 125.

Rehbinder, Hugo, friherre, kommersråd. (F. 1843.) Sid. 351.

Reimers, Ernst Valdemar, öfverstlöjtnant, (norrman). Sid. 470.

†*Restadius, Daniel Gottlieb*, häradshöfding. (F. 1843.) Sid. 549.

Rettig, John, grosshandlare. Sid. 562.

†*Retzius, Anders Adolf*, professor. (F. den 13 okt. 1796, d. den 18 april 1860.) Sid. 202.

†*Retzius, Magnus Christian*, professor. (F. den 22 mars 1795, d. den 1. okt. 1871.) Sid. 99.

Reuter, Pehr Ulrik, kammarråd. Sid. 155.

†*Reuterdahl, Henrik*, erkebiskop. (F. 1795, d. 1869.) Sid. 222, 226, 312.

†*Reuterskiöld, Alexander Fabian Zefanias*, generallöjtnant. (F. den 3 dec. 1804, d. den 26 dec. 1891.) Sid. 201, 291, 573.

†*Reuterskiöld, Casimir*, generallöjtnant. Sid. 6, 180.

†*Reutersvärd, Patrik Oscar*, hofmarskalk. (F. 1820.) Sid. 414.

Rhodin, Lars Johan, krigshofrättsråd. (F. 1815, d. 1882.) Sid. 279, 304, 313, 314, 319.

†*Ribbing, Sigurd*, professor. (F. 1816.) Sid. 332.

Riben, Carl Vilhelm, expeditionschef. (F. den 23 nov. 1790, d. den 27 nov. 1854.) Sid. 26.

Riben, Ludvig Vilhelm, statskommissarie. (F. 1838.) Sid. 326.

Richard, C. J., departementschef (dansk.) Sid. 435.
†*Richert, Johan Christer Emil*, statsråd. (F. den 15 jan. 1823, d. 1895.) Sid. 396.
†*Richert, Johan Gabriel*, häradshöfding. (F. 1784, d. den 2 jan. 1864.) Sid. 37, 38, 64, 67, 123.
Richert, Johan Gabriel, major. (F. 1828.) Sid. 466.
Richter, Fredrik, sekreterare, bankofullmäktig. (F. 1819.) Sid. 313, 319, 442.
Ridderstad, Axel, vice häradshöfding. Sid. 381.
†*Ridderstolpe, Fredrik Vilhelm*, grefve, president i bergskollegium. (F. den 11 juni 1730, d. den 1 april 1816.) Sid. 17.
Riddervold, H., prost (norrman). Sid. 194.
Rinman, Fredrik Adolf, grosshandlare. Sid. 265.
Rinman, Raguel Ulrik, rådman. Sid. 161.
Ringheim, Pehr Viktor, major. (F. 1818.) Sid. 277.
Robbert, Johan Adam, byråchef. (F. 1848.) Sid. 494.
†*Robson, Carl Magnus af*, bergsråd. Sid. 71, 72.
†*Rogberg, Carl Erik Johan*, professor, kanslerssekreterare. (F. 1829.) Sid. 312.
†*Rogberg, Carl Georg*, professor. (F. 1789, d. 1837.) Sid. 148.
Rogberg, Olof, kyrkoherde. Sid. 103.
Rolén, Erik af, kammarråd. (F. 1748, d. 1823.) Sid. 33, 37, 38.
Rolén, J. L. Sid. 33.
Rolén, Johan Samuel af, justitieråd. (F. 1794, d. 1848.) Sid. 121.
Roman, Abraham, notarie i bergskollegium. Sid. 56, 116.
†*Roos, Adolf Vilhelm*, generalpostdirektör. (F. den 21 juni 1825.) Sid. 377, 380, 441.
Roos, Pehr, förste expeditionssekreterare. (F. 1781, d. 1856.) Sid. 567.
Rosen, Axel August Gustaf von, grefve, generalmajor. (F. 1834.) Sid. 580.
†*Rosen, Adolf Eugène von*, grefve, öfverste. (F. den 31 dec. 1797, d. 1886.) Sid. 239.
†*Rosen, Axel Pontus von*, grefve, landshöfding. (F. den 28 jan. 1773, d. den 22 okt. 1834.) Sid, 89, 146.
†*Rosen, Johan Georg Otto von*, grefve, professor. (F. 1843.) Sid. 562.
Rosen, Magnus von, grefve, generaladjutant. Sid. 116, 168.
†*Rosén, Pehr Gustaf*, professor. (F. 1838.) Sid. 496.
†*Rosenberg, Sven*, kantor. Sid. 279.
†*Rosenblad, Bernhard Emanuel*, kommersråd. (F. den 10 maj 1796, d. den 16 jan. 1855.) Sid. 143, 168, 193, 233.
Rosenblad, Eberhard Mathias, friherre, major. Sid. 204.
Rosenblad, Fredrik, öfverstlöjtnant, Sid. 160.
†*Rosenblad, Mathias*, grefve, justitiestatsminister. (F. den 23 juni 1758, d. den 4 sept. 1847.) Sid. 10, 18, 22, 27, 37, 38, 41, 42, 48, 52, 53, 81, 88, 96, 135, 150, 153, 566.
†*Rosenhane, Schering*, friherre, statssekreterare. (F. den 6 jan. 1754, d. den 6 nov. 1812.) Sid. 2.
†*Rosenstein, Carl von*, erkebiskop. (F. den 13 maj 1766, d. den 2 dec. 1836.) Sid. 1, 9, 33, 50, 53, 77, 108, 148.
†*Rosenstein, Nils von*, statssekreterare. (F. den 12 dec. 1752, d. den 7 aug. 1824.) Sid. 2, 6, 9, 12, 22, 49, 53, 67, 69, 77.
†*Rosensvärd, Johan Henrik*, generallöjtnant. (F. den 13 okt. 1816,

d. den 13 nov. 1890.) Sid. 285, 312, 343, 363.
†*Rossander, Carl Jakob*, professor. (F. den 20 juli 1828.) Sid. 374.
†*Rothoff, Birger Fr.*, bergsråd. Sid. 46, 52, 55, 567.
†*Rothoff, Em.*, geschvorner. Sid. 85.
†*Rubenson, Moritz*, sekreterare. (F. 1834.) Sid. 374, 401, 411, 435, 462, 466, 482, 538.
†*Rubenson, Robert*, professor. (F. den 10 april 1829.) Sid. 363.
†*Rubenson, Semmy*, polismästare. (F. 1839.) Sid. 436, 463.
†*Rudin, E. G. Valdemar Napoleon.* (F. 1833.) Sid. 497.
†*Rundbäck, Abraham*, lektor. (F. 1827, d. 1893.) Sid. 279, 351.
†*Rundbäck, Jöns*, organist. (F. 1830, d. 1895.) Sid. 370, 382, 396.
Runeberg, Edvard Gabriel, lagman, magistratssekreterare i Stockholm. Sid. 175, 176.
Runeberg, L., kapten. Sid. 127.
Ruthbäck, Johan, förste landtmätare i Norrbottens län. Sid. 196.
†*Rutström, Bj.*, medicinalråd. (F. 1758, d. 1826.) Sid. 12.
Ruus, Pehr, kyrkoherde. Sid. 69.
†*Rydberg, Abraham*, direktör. (F. 1784, d. den 25 dec. 1844.) Sid. 146, 168, 567.
Rydin, C. G., fabrikör. Sid. 146.
†*Rydin, Herman Ludvig*, professor. (F. den 13 aug. 1822.) Sid. 370, 423.
Ryding, August Valdemar Nathanael, öfverstlöjtnant. (F. 1838.) Sid. 580.
†*Ryding, Bror Tolf Gustaf*, landshöfding. (F. 1833.) Sid. 468, 521.
†*Ryding, Knut Axel*, generallöjtnant. (F. 1831.) Sid. 335, 432, 519, 541, 581, 588.
†*Rydqvist, Carl Magnus*, advokatfiskal. (F. den 12 maj 1806, d. 1884.) Sid. 224, 228, 243, 254.
Ryman, Frans Viktor Anders, häradshöfding. (F. 1841.) Sid. 518, 558.
Rythén, Fritz August, expeditionssekreterare. (F. den 23 juni 1811, d. den 5 dec. 1878.) Sid. 191.
Råberg, Theodor, disponent. Sid. 560.
†*Rålamb, Claes Hansson*, friherre, öfverhofstallmästare. (F. 1750, d. 1826.) Sid. 8.
†*Rålamb, Claes*, friherre, landshöfding. (F. 1784, d. 1867.) Sid. 176, 180.
Rönbeck, Sten. f. d. öfverdirektör vid Stockholms fattigvård. Sid. 9, 63, 89, 94.

†*Sahlin, Carl Yngve*, professor. (F. d. 4 mars 1824.) Sid. 349, 499.
Sahlin, Mauritz, brukspatron. Sid. 210.
†*Sahlström, Pehr*, hemmansegare, ledamot af bondeståndet. (F. d. 4 aug. 1785, d. den 3 nov. 1866.) Sid. 210.
Salomon, Carl Jakob, krigsråd. Sid. 80.
Samzelius, Pehr, statskommissarie, (F. 1827.) Sid. 441.
†*Sandberg, Carl*, kamrerare. (F. 1798, d. 1879.) Sid. 143, 208, 228, 243.
Sandberg, Gustaf Fredrik, byråchef. (F. 1848.) Sid. 441.
Sandberg, Jakob Georg, kapten. Sid. 151.
Sandberg, Johan Fredrik, kyrkoherde. (F. 1833.) Sid. 580.
†*Sandelhielm, Paul*, landshöfding. (F. den 10 mars 1776, d. den 17 okt. 1850.) Sid. 146.
†*Sandels, Benjamin*, vice president. (F. 1763, d. 1831.) Sid. 10, 33, 37, 38, 116, 155.
†*Sandels, Johan August*, grefve, fältmarskalk. (F. den 31 aug. 1764, d. den 22 jan. 1831.) Sid. 16, 17, 22, 60, 566, 567.

Sandels, Lars Gustaf, generalmajor, generalintendent. (F. 1815.) Sid. 283, 291, 294.
Sandels, Ulrik Fabian, kavalleriinspektör, generalmajor. (F. 1812.) Sid. 201, 240, 298, 577.
†*Sander, Nils Fredrik*, kansliråd. (F. den 26 sept. 1828.) Sid. 278, 388.
Sandmark, J. V., kyrkoherde. Sid. 232.
†*Sandström*, adlad *Sandströmer, Anders Peter*, landshöfding. (F. 1804, d. den 1 dec. 1857.) Sid. 208.
Sandström, Theodor Carl Adam, kapten. (F. 1852.) Sid. 588.
Sandvall, Alf., bryggare. Sid. 524.
†*Santesson, Berndt Harder*, grosshandlare, kommersråd. (F. den 15 mars 1776, d. den 26 aug. 1862.) Sid. 114, 128, 152.
Saxlund, E., höjesteretsassessor. (norrman). Sid. 306.
Schale, Henning, godsegare. (F. 1814.) Sid. 310.
Schantz, Carl Peter Ulrik Otto von, vice amiral. (F. 1768, d. 1833.) Sid. 44.
Schartau, Carl Henrik, öfverste. (F. 1837.) Sid. 579.
†*Schartau, Frans*, grosshandlare. (F. den 7 okt. 1797, d. den 17 jan. 1870.) Sid. 210.
Schartau, Frans Thomas, öfverstlöjtnant. (F. 1836). Sid. 375, 579.
Schartau, J. V. Sid. 394.
Schenbom, Adolf af, landshöfding. (F. 1757, d. 1811.) Sid. 6, 11, 565.
Schenbom, Harald, assessor. Sid. 9.
Schierbeck, Gustaf Adolf, kammarrättsråd. Sid. 28.
Schiller, Axel Levton, gymnasieföreståndare. Sid. 460.
†*Schlyter, Carl Johan*, professor. (F. den 29 jan. 1795, d. den 26 dec. 1888.) Sid. 198, 213.
Schlyter, J. V. Sid. 408.
Schlytern, Frans Herman, byråchef. (F. 1843.) Sid. 376, 528.
Schmidt, J., grosshandlare. Sid. 48.
†*Schmidt, Carl Christian*, justitieråd. (F. 28 okt. 1792, d. den 30 juli 1872.) Sid. 213.
Schneidau, Adolf Fredrik von, kommendörkapten. Sid. 92.
†*Scholander, Fredrik Vilhelm*, professor. (F. den 23 juni 1816, d den 9 maj 1881.) Sid. 220, 295, 298, 374, 379.
Schoting, Justus Christoffer von, generaladjutant. (F. 1780, d. 1847.)Sid. 149.
Schough, Robert, major. (F. 1832.) Sid. 456.
Schoultz, V. von, lagman. Sid. 566.
†*Schotte, Gustaf Viktor*, rektor. (F. 1823, d. 1887.) Sid. 312, 339.
Schröder, J. Chr., kapten i norska armén. Sid. 214.
Schröderstjerna, Paul, generalmajor. (F. 1769, d. 1838.) Sid. 112.
Schubert, Robert Constantin, öfverste. (F. 1834.) Sid. 425, 504.
Schulzenheim, Carl David Reinhold von, kanslisekreterare. (F. den 3 sept. 1854.) Sid. 479, 508, 545, 556.
Schulzenheim, Carl Verner von, öfverstlöjtnant. (F. 1833.) Sid. 587.
Schulzenheim, Conrad Theodor von, friherre, generallöjtnant, (F. 1768, d. 1837.) Sid. 83.
†*Schulzenheim, David von*, förste arkiater, ordförande i sundhetskollegium. (F. den 27 mars 1732, d. den 24 april 1823.) Sid. 6, 9, 12.
†*Schulzenheim, David von*, friherre, president. (F. den 27 aug. 1788, d. den 4 jan. 1848.) Sid. 139, 150, 152, 202.

†*Schulzenheim, D. von.* (Måhända samme som föregående). Sid. 41.
†*Schwan, Johan Gustaf*, grosshand. lare. (F. 1802, d. 1869.) Sid. 235, 268.
†*Schwan, Hans Niklas*, statsråd. (F. den 12 juni 1764, d. den 1 maj 1829.) Sid. 23, 26, 27, 41, 48, 81, 88, 97, 126, 567.
Schwart, G., amiralitetskamrerare. Sid. 68.
†*Schwartz, Gustaf Magnus*, öfverdirektör vid teknologiska institutet. (F. den 21 aug. 1783, d. den 25 mars 1858.) Sid. 116.
Schweigaard, A. M., professor, (norrman.) Sid. 238.
Schwerin, Carl Philip Bogislaus von, öfverstlöjtnant. (F. 1839.) Sid. 556.
†*Schwerin, Fredrik Bogislaus von*, grefve, prost. (F. den 7 okt. 1764, d. den 9 april 1834.) Sid. 81, 116.
Schützercrantz, Adolf Ulrik, major. (F. den 25 mars 1802, d. den 9 okt. 1853.) Sid. 204.
Schützercrantz, Johan Herman, konteramiral. (F. 1762, d. 1821.) Sid. 39.
Schützercrantz, Johan Herman, öfverstlöjtnant. (F. den 19 febr. 1796, d. den 13 juni 1860.) Sid. 201.
Schützercrantz, Knut August, öfverste. (F. 1810, d. 1860.) Sid. 571.
Schön, Johan, grosshandlare. Sid. 110.
Schöning, Carl, rådman. Sid. 254.
Schönmeyr, Bror Carl, vice häradshöfding. (F. 1846.) Sid. 351.
†*Sederholm, Edvard*, godsegare (F. 1828.) Sid. 500, 519.
†*Sefström, Nils Gabriel*, professor, adjungerad ledamot i bergskollegium. (F. den 2 juni 1787, d. den 30 nov. 1845). Sid. 200.
†*Segerdahl, Gustaf*, öfverjägmästare, t. f. chef för skogsinstitutet. Sid. 237. 1803 - 1891
Seippel, Johan Fredrik, krigsråd. Sid. 202.
†*Selander, Nils Haqvin*, professor, (F. den 20 mars 1804, d. den 18 juni 1870.) Sid. 179, 256, 271.
Selmer, Jörgen (norrman). Sid. 435.
Servais, Carl Erik, kommendörkapten. Sid. 148.
†*Sidenbladh, Karl*, förste aktuarie. (F. 1840.) Sid. 508.
†*Sidenbladh, Pehr Elis*, öfverdirektör. (F. den 19 febr. 1836.) Sid. 440, 441, 453, 466, 553.
Silfverskjöld, Carl Silnecker, chef för Strömsholms stuteri, förste hofstallmästare. (F. 1800, d. 1880.) Sid. 240.
†*Silfversparre, Isak Lars*, generallöjtnant. (F. 1753, d. 1833.) Sid. 2.
Silfversparre, Aron Gustaf, friherre, hofmarskalk. (F. 1727, d. 1818.) Sid. 4.
†*Silfverstolpe, Axel Gabriel*, kammarherre. (F. den 10 aug. 1762, d. den 5 sept. 1816.) Sid. 50.
Silfverstolpe, David Ludvig, generallöjtnant. (F. 1793, d. 1877.) Sid. 186, 201, 209, 240, 569, 573.
†*Silfverstolpe, Fredrik Otto*, landshöfding. (F. den 25 aug. 1795, d. den 24 nov. 1882.) Sid. 168.
Silfverstolpe, Johan David, öfverste. (F. 1766, d. 1833. Sid. 2, 58.
Silfverstolpe, L. Sid. 3.
Silfversvärd, Gustaf Reinhold, öfverstlöjtnant. (F. 1823, d. 1885.) Sid. 338.
Sillén, Lars Gabriel af, statskommissarie. Sid. 155, 202.
Sillén, Otto Ferdinand af, president. (F. 1816.) Sid. 326, 352, 357.

Silow, Carl Christian Adolf, kapten. (F. 1846.) Sid. 543.
Silvander, J. F. Sid. 570.
Simonsson, Jon Didrik, trafikchef. Sid. 554.
Sivers, Carl Henrik von, major. Sid. 220.
Sjöberg, Alfred Theodor Napoleon, generalkrigskommissarie. (F. den 20 dec. 1838.) Sid. 419, 555.
Sjöberg, Carl Axel, landtmätare. (F. 1844.) Sid. 529.
†*Sjöberg, Gustaf Magnus*, fil. d:r. (F. 1844.) Sid. 417.
†*Sjöberg, Johan*, kommersråd. (F. 1816.) Sid. 270, 300, 453, 466, 578.
†*Sjöbring, Pehr*, biskop. (F. 1819.) Sid. 312, 398, 508.
†*Sjöbring, Pehr*, professor. (F. den 25 okt. 1776, d. den 12 jan. 1842.) Sid. 148.
†*Sjöcrona, Cornelius Alexander*, landshöfding. (F. den 22 okt. 1835.) Sid. 447, 466, 511.
Sjöcrona, Hans Aron, öfverste. (F. 1825.) Sid. 577.
†*Sjögren, Carl Anton Hjalmar*, bergmästare. (F. 1822.) Sid. 345, 508, 536.
Sjögren, Johan Magnus, konsistorienotarie. (F. 1826.) Sid. 338.
Sjölander, K. O., folkskollärare. Sid. 478.
Sjöqvist, Olof August, landskamrerare. (F. 1831.) Sid. 368.
†*Skarin, Anders Reinhold*, justitieråd. (F. 1839.) Sid. 405, 473.
†*Skogman, Carl David*, friherre, president. (F. den 26 okt. 1786, d. den 20 febr. 1856.) Sid. 48, 53, 57, 61, 81, 88, 91, 122, 125, 126, 131, 139, 141, 143, 150, 152, 159, 161, 167, 202, 212, 226.
†*Skogman, Carl Johan Alfred*, friherre, f. d. kapten vid flottan. (F. den 3 aug. 1820.) Sid. 297, 317, 334, 572.
Skytte, Carl Magnus, öfverste. Sid. 281, 572, 573.
†*Sköldberg, Sven Erik*, medicinalråd. (F. den 26 nov. 1806, d. 1884.) Sid. 250.
†*Skjöldebrand, Anders Fredrik*, grefve, statsråd. (F. den 14 juli 1757, d. den 23 aug. 1834.) Sid. 89, 102, 123.
Skjöldebrand, August Fredrik, grefve, ståthållare. (F. 1812, d. 1889.) Sid. 582.
Skjöldebrand, Knut Erik, friherre, landshöfding. (F. 1807.) Sid. 249.
Smedberg, F., (finne). Sid. 456.
Smerling, G. F., grosshandlare. Sid. 146, 175.
Smith, Carl Edvard, kommendörkapten. (F. 1843.) Sid. 539.
†*Smith, Lars Olsson*, grosshandlare. Sid. 492.
†*Smitt, Fredrik Adam*, professor. (F. den 9 maj 1839.) Sid. 444.
†*Snoilsky, Nils*, grefve, justitieråd. (F. den 7 juli 1792, d. den 1 febr. 1860.) Sid. 18, 82.
†*Sohlman, Pehr August Ferdinand*, redaktör. (F. den 24 maj 1824, d. den 5 juli 1874.) Sid. 295.
Sommerfelt, G. A., kapten (norrman). Sid. 399.
Sommerschield, P., kapten (norrman). Sid. 303.
Sondén, Adolf Fredrik Magnus, kyrkoherde. (F. 1840.) Sid. 341.
†*Sondén, Anders Fredrik*, domprost. (F. 1807, d. 1885.) Sid. 341.
†*Sondén, Carl Ulrik*, medicinalråd. (F. den 29 maj 1802, d. den 6 maj 1875.) Sid. 196, 220, 232, 256.
†*Sondén, Pehr Adolf*, komminister. (F. den 12 maj 1792, d. den 2 juni 1837.) Sid. 103.

Spangenberg, Johan Gottlieb, läroverksadjunkt. (F. 1847.) Sid. 543.

†*Sparre, Bengt Erland Franc*, grefve, generallöjtnant. (F. den 14 mars 1774, d. den 20 aug. 1837.) Sid. 60, 61, 81, 91, 97, 106, 108, 112, 121, 140.

Sparre, Carl Georg, grefve, justitieråd. (F. 1790, d. 1852.) Sid. 176.

†*Sparre, Eric Josias*, grefve, landshöfding. (F. den 2 mars 1816, d. 1886.) Sid. 238, 253, 305, 328, 390.

†*Sparre, Gustaf Adolf*, grefve, riksmarskalk. (F. den 4 sept. 1802, d. den 26 april 1886.) Sid. 189, 213, 366.

†*Sparre, Knut Ulfsson*, friherre, landshöfding. (F. 1835.) Sid. 465, 494, 499, 554.

†*Sparre, Nils Gustaf Alexander*, grefve, kammarherre. (F. 1834.) Sid. 416, 423, 428, 493, 513, 518.

Spens, Jakob Melcher, grefve, häradshöfding. (F. 1791, d. 1849.) Sid. 189.

Sponneck, V. C., E., grefve, konseljpresident (dansk). Sid. 334.

†*Sprengtporten, Jakob Vilhelm*, friherre, öfverståthållare. (F. den 9 okt. 1794, d. den 29 sept. 1875.) Sid. 105, 114, 130, 200, 203.

†*Sprinchorn, Carl Knut Sigfrid*, rektor. (F. 1851.) Sid. 516.

†*Staaff, Albert Vilhelm*, kyrkoherde. (F. 1821, d. 1895.) Sid. 381.

†*Staaff, Pehr*, advokatfiskal. (F. den 7 nov. 1776, d. den 21 juli 1846.) Sid. 37, 38, 123, 213.

Stabell, Adolf Bror, bankadministrator (norrman). Sid. 241.

†*Stackelberg, Bernt Olof*, friherre, konteramiral. (F. den 12 dec. 1824, d. den 4 sept. 1888.) Sid. 330, 344, 352, 412, 432.

Staël von Holstein, Carl Gustaf Bogislaus. Sid. 576.

†*Staël von Holstein, Otto Vilhelm*, friherre, president. (F. 1834.) Sid. 293, 390, 471, 481.

Stahl, Sven August von, protokollssekreterare. (F. 1800, d. 1836.) Sid. 89, 130.

Starck, Albert Theodor, grosshandlare. Sid. 264, 270.

Starck, J. R., löjtnant. Sid. 186.

Stecksén, Johan Olof Bildau, generalmajor. (F. 1829.) Sid. 327, 428, 441.

†*Stedingk, Victor von*, friherre, generalamiral. (F. den 11 nov. 1751, d. den 30 aug. 1823.) Sid. 4, 13, 17, 61.

Steijern, se Vult von Steijern.

Steinmetz, Alfred, kyrkoherde. (F. 1831.) Sid. 302.

Stenman, A. G., hofrättsråd. Sid. 10.

Stenberg, Gustaf Göran Esaias August, revisionskommissarie. (F. 1835.) Sid. 387.

Stenberg, Pehr, lagman. Sid. 141.

Stenberg, Pehr Ulrik, häradshöfding. (F. 1810.) Sid. 254, 305.

Stenberg, Sten Johan, kommersråd. (F. 1818.) Sid. 296.

†*Stenberg, Sten*, professor. (F. den 23 nov. 1824, d. 1884.) Sid. 401, 411, 421.

Stendahl, Carl Axel, kapten. (F. 1852.) Sid. 469, 588.

†*Stenhammar, Christian*, prost. (F. den 18 okt. 1783, d. den 10 jan. 1866.) Sid. 204.

†*Stenhammar, Mathias*, prost. (F. den 6 juli 1766, d. den 7 maj 1845.) Sid. 33.

Stenmark, J. Sid. 271.

†*Stjernblad, Jules Edvard*, friherre, bankdirektör, godsegare. (F. den 4 dec. 1813, d. 1886.) Sid. 448.

Stjernstedt, Lars, friherre, hofrättsråd. (F. 1802, d. 1873.) Sid. 234.

Stjernstedt, Leonard Vilhelm, friherre, öfverste. (F. 1841.) Sid. 515.
†*Stjernsvärd, Gustaf Mauritz*, major. (F. den 7 jan. 1806, d. den 19 maj 1870.) Sid. 201.
†*Stockenström, Carl Reinhold Polhem von*, bruksegare. (F. 1818, d. 1890.) Sid. 319.
Stockenström, Henrik Albrecht von, öfverste. (F. 1842.) Sid. 375, 399.
Stolpe, Carl Johan, borgmästare. (F. 1800.) Sid. 228, 231, 243, 256.
Stolpe, Gabriel, krigsråd. Sid. 47.
Stolpe, Georg, kyrkoherde. Sid. 59, 77, 103.
†*Storckenfeldt, Carl Erik G. B.*, generaldirektör. (F. 1847.) Sid. 502, 525, 538, 554.
Storm, Samuel, landskamrerare. Sid. 22.
Strandberg, Axel Ludvig, kapten. Sid. 575.
†*Strandberg, Carl Gustaf*, justitieråd. (F. den 6 maj 1825, d. den 8 febr. 1874.) Sid. 253, 306.
Strehlenert, Carl, sidenkramhandlare. Sid. 146.
†*Stridsberg, Ernst Viktor*, fabriksidkare. (F. 1839.) Sid. 547.
†*Strindlund, Nils*, talman i hondeståndet. (F. 1792, d. den 5 juni 1872.) Sid. 114.
Strokirch, Johan Paul Fredrik Otto von, hofmarskalk. (F. 1824.) Sid. 529.
Strokirk, Vilhelm Theodor, kansliråd. (F. den 19 jan. 1823, d. 1895.) Sid. 224.
Strussenfelt, Adolf Ludvig von, häradshöfding. (F. 1802.) Sid. 171.
Strussenfelt, Alexander Johan Baltzar von, major. (F. 1846.) Sid. 467.
Stråle, Carl Vilhelm, kommersråd. Sid. 13, 25, 26, 48.
†*Stråle, Gustaf Holdo*, bruksegare. (F. den 25 juni 1826.) Sid. 384, 423, 582, 584.
†*Stråle, Nils Vilhelm*, justitieråd. (F. den 16 april 1787, d. den 6 jan. 1853.) Sid. 203.
Ström, Carl Adolf Peter, öfverstlöjtnant. Sid. 213.
Ström, Carl Ferdinand af, kommersråd. (F. 1817.) Sid. 277, 296.
Ström, Fr., sid. 215, tryckfel i stället för Fr. Iggeström. Se detta namn.
†*Ström, Israel Adolf af*, förste hofjägmästare. (F. den 5 sept. 1778, d. den 24 okt. 1856.) Sid. 105, 237.
Ström, Knut Richard, major. (F. 1824.) Sid. 577.
Strömberg, J. F., f. d. sjökapten, direktör. Sid. 511.
Strömfelt, Carl Melcher, friherre, generalmajor. (F. 1784, d. 1857.) Sid. 116.
Stuart, Carl Gustaf, sekreterare. (F. 1802, d. 1873.) Sid. 208, 251, 270.
†*Stuart, John Magnus*, riddarhussekreterare, vice häradshöfding. (F. 1844.) Sid. 358.
†*Styffe, Carl Gustaf*, bibliotekarie. (F. den 28 mars 1817.) Sid. 237, 300, 366.
†*Styffe, Knut*, öfverdirektör. (F. den 13 jan. 1824.) Sid. 267, 274, 301, 334, 357, 376, 400, 410, 426, 519.
†*Stål, Carl*, öfverste. (F. den 7 nov. 1803, d. den 5 jan. 1884.) Sid. 189, 571, 573.
†*Sundberg, Anton Niklas*, erkebiskop. (F. den 27 maj 1818.) Sid. 338, 349, 497, 523.
Sundberg, Gustaf, häradshöfding. (F. 1845, d. 1893.) Sid. 540.

Sundbäck, Alexander, regeringsråd. (F. 1762, d. 1831.) Sid. 27.
†*Sundén, Daniel Anton*, lektor. (F. 1828.) Sid. 424.
†*Sundén, Johan Magnus*, professor. (F. 1830.) Sid. 458.
†*Sundevall, Carl Jakob*, professor. (F. den 22 okt. 1801, d. 1875.) Sid. 223.
†*Sundin, Christian August*, amiral. (F. den 13 dec. 1816, d. den 1 februari 1886.) Sid. 268, 281, 330, 344.
Sundin, Nils, bruksegare. Sid. 345.
Sundius, Nils, krigsråd. Sid. 121.
Suwe, Adolf, kronolänsman. (F. 1849.) Sid. 476, 552.
†*Svahn, Frans Oskar Birger*, lektor. (F. 1833.) Sid. 340, 349.
Svalander, Jonas, lagman. Sid. 145.
Svanberg, Conrad Theodor, fabrikör. (F. 1816.) Sid. 384, 584.
Svanberg, Gustaf, borgmästare. (F. 1839.) Sid. 559, 561.
†*Svartling, Axel*, fabriksdisponent. (F. 1840.) Sid. 422, 466, 519, 562.
Svartling, Adolf Vilhelm, vice talman i bondeståndet. Sid. 241.
Schwartz, Carl, grosshandlare. Sid. 493.
Swartz, Erik, fabrikör. Sid. 251.
Swartz, J. G., grosshandlare. Sid. 313.
Svedberg, S. Th., bruksegare. Sid. 416.
†*Svedbom, Pehr Erik*, rektor. (F. 1811, d. den 7 okt. 1857.) Sid. 223.
†*Svedelius, Axel Gabriel Johan*, landshöfding. (F. 1836.) Sid. 493, 525, 554.
Svedelius, Carl Frithiof, justitieråd. (F. 1828.) Sid. 481.
†*Svedelius, G.* Sid. 301.
Svedelius, Pehr Gustaf, kontraktsprost. (D. 1846.) Sid. 211.
†*Svedelius, Vilhelm Erik*, professor. (F. den 5 maj 1816, d. den 26 febr. 1889.) Sid. 306.
†*Svedenstierna, Erik Thomas*, direktör. (F. 1765, d. 1825.) Sid. 26, 46.
†*Svederus, Georg*, skriftställare. (F. den 19 juli 1796, d. den 8 juli 1888.) Sid. 239.
†*Svenonius, Fredrik Vilhelm*, geolog. (F. 1852.) Sid. 509, 536.
Svensson, G. O., förvaltare vid Stockholms tygförråd. Sid. 582.
†*Svensson, Göthe Vilhelm*, öfverdirektör. (F. 1828.) Sid. 412, 539.
Svensson, Johannes, metallarbetare. (F. 1856.) Sid. 486.
Svensson, Olof, kapten. Sid. 160.
†*Sydow, Axel Erik von*, öfverdirektör. Sid. 187, 197, 239.
Sydow, Adolf Peter von, kommersråd. (F. 1785, d. 1850.) Sid. 91, 101, 125, 126, 132, 136, 141, 146, 167, 168, 217.
Sydow, Adolf Reinhold Fingal von, hamnkapten. (F. 1827.) Sid. 267, 363, 578.
Sydow, Axel Reinhold von, t. f. underståthållare. (F. 1788, d. 1834.) Sid. 106.
†*Sydow, Johan Gustaf von*, konteramiral. (F. 1784, d. 1850.) Sid. 125, 131, 152, 568, 571.
Sydow, J. L. von. Sid. 257, 270.
Sylvan, Otto Christian, öfverstlöjtnant. (F. 1834.) Sid. 338, 425, 578, 579.
Sylvander, Carl Oskar, öfverstlöjtnant. (F. 1843.) Sid. 425, 562.
†*Sylvander, Josua*, friherre, president. (F. den 1 juni 1769, d. den 28 aug. 1833.) Sid. 62, 70, 81, 101, 106, 135.
†*Sätherberg, Herman*, med. d:r, föreståndare för gymn. ortopediska institutet. (F. den 19 juni 1812.) Sid. 271.

Söderbaum, Carl, krigsråd. (F. 1842.) Sid. 555.
†*Söderberg, Gustaf*, öfverste, öfverintendent. (F. 1799, d. 1875.) Sid. 187, 271.
Söderblom, Knut, fabriksidkare. Sid. 562.
Södergren, Johan August, justitieråd. (F. den 17 jan. 1813, d. den 9 mars 1891.) Sid. 212, 241.
Söderholm, Anders, statskommissarie. Sid. 61.
Söderlind, Johan, rektor. Sid. 223.
Söllscher, Johan Nikolai, advokatfiskal. Sid. 158, 253.
Sörenson, Ivar Ulrik, rektor. (F. 1821.) Sid. 312.

†*Tamm, Claes Gustaf Adolf*, friherre, öfverståthållare. (F. 1838.) Sid. 561.
†*Tamm, Hugo Petrus Percival*, bruksegare. (F. 1840.) Sid. 423, 493, 495, 518.
†*Tamm, Pehr Adolf*, friherre, bruksegare. (F. den 2 jan. 1774, d. den 24 juli 1856.) Sid. 131, 146, 195.
†*Tannström, Nils Mårten af*, kansliråd och kanslerssekreterare. (F. den 1 dec. 1777, d. den 27 maj 1842.) Sid. 50, 108.
Taube, Arvid, grefve, kapten. (F. 1821.) Sid. 317.
Taube, Henning Adolf, grefve, förste landtmätare. (F. 1826, d. 1880.) Sid. 270.
†*Taube, Otto Fredrik*, generalmajor. (F. 1832.) Sid. 325, 519, 556.
Tauvon, Israel, departementschef. Sid. 186, 196, 222.
Tauvon, Olof Axel, president. Sid. 202, 282.
Tegnér, Emanuel. Sid. 162.
†*Tegnér, Esaias*, biskop. (F. den 13 novemb. 1782, d. den 2 nov. 1846.) Sid. 108, 179.
†*Tegnér, Esaias Henrik Vilhelm*, professor. (F. 1843.) Sid. 497.
Telander, Nils Adolf, kapten. (F. 1860.) Sid. 588.
Tellander, R., ingeniör. Sid. 584.
Tersmeden, Erik Benjamin, auditör. (F. 1841.) Sid. 337.
†*Tersmeden, Fredrik*, friherre, president. (F. den 9 febr. 1752, d. den 20 sept. 1814.) Sid. 1, 3, 8, 28.
†*Tersmeden, Vilhelm Fredrik*, friherre. (F. den 31 juli 1802, d. den 5 maj 1879.) Sid. 210, 261.
†*Tham, Gustaf Vilhelm Sebastian*, bruksegare. (F. 1839.) Sid. 532, 547, 562.
Tham, Wollrath, bruksegare. (F. 1770, d. 1836.) Sid. 114.
Thaulow, Chr., (norrman). Sid. 570.
Thelander, J J., klädesfabrikör. Sid. 48.
†*Thelning, Carl*, medicinalråd. (F. 1791, d. 1848.) Sid. 182, 191.
†*Themptander, Oscar Robert*, landshöfding. (F. den 14 febr. 1844.) Sid. 404, 410, 505, 529.
Themptander, Sven, justitieråd. Sid. 103.
†*Theorell, Sven Lorents*, justitieombudsman. (F. den 5 nov. 1784, d. den 15 dec. 1861.) Sid. 189.
†*Theorell, Johan Peter*, skriftställare. (F. den 15 aug. 1791, d. den 9 mars 1861.) S. 200, 250.
Thestrup, Gustaf Henrik Napoleon, öfverstlöjtnant. (F. 1838.) Sid. 425.
Thestrup, Nils Georg, öfverste. Sid. 220, 571.
Thimgren, Carl Ludvig, öfverstlöjtnant, intendent. (F. 1838.) Sid. 343.
†*Thomander, Johan Henrik*, biskop. (F. den 16 juni 1798, d. den 9 juli 1865.) Sid. 179, 205.

†*Thomason, Eskilander*, borgmästare. (F. 1829, d. 1891.) Sid. 481ᵛ
Thomasson, Åke, vice häradshöfding. Sid. 547ᵛ
Thomle, A., assessor (norrman). Sid. 238ᵛ
Thomsen, V. C., juris kandidat (dansk). Sid. 461ᵛ
Thorén, Adam Anders, generalmajor, generalintendent. (F. 1835.) S. 343, 587ᵛ
Thornander, Bengt Vilhelm, lotskapten. (F. 1819.) Sid. 576ᵛ
Thorne, kapten (norrman). S. 579ᵛ
†*Thorsander, Johan*, professor. (F. den 31 maj 1777, d. den 25 juli 1851.) Sid. 148ᵛ
Thott, Christian, friherre, generalmajor. (F. 1770, d. 1844.) Sid. 2ᵛ
Thrap. N. A., byfogde (norrman.) Sid. 238ᵛ
†*Thulstrup, Carl Magnus*, generallöjtnant. (F. den 12 jan. 1805, d. 1881.) Sid. 241, 243, 256, 327ᵛ
Thunman, P. F. Sid. 43, 70ᵛ
Thuring, Alexander, revisionssekreterare. (F. den 4 dec. 1790, d. den 28 maj 1844.) Sid. 157ᵛ
†*Thyselius, Carl Johan*, statsråd. (F. den 8 juni 1811, d. 11 januari 1891.) Sid. 243, 319, 422, 460ᵛ
†*Thyselius, Pehr*, biskop. (F. den 6 juli 1769, d. den 5 sept. 1838.) Sid. 103ᵛ
†*Tibell, Gustaf Vilhelm af*, friherre, president. (F. den 12 maj 1772, d. den 8 mars 1832.) Sid. 71, 92, 111, 112, 116, 118, 119, 121, 155, 565, 568ᵛ
Tietgen, C. F., etatsråd (dansk). Sid. 334ᵛ
Tigerhielm, David Emil, öfverstlöjtnant. (F. 1831, d. 1895.) Sid. 469, 470ᵛ
Tigerhielm, Fredrik Vilhelm, jägmästare, skogsinspektör. (F. 1841.) Sid. 443, 476ᵛ
†*Tigerschiöld, Hugo Edvard*, vice häradshöfding. (F. 1860.) Sid. 518, 558ᵛ
Timgren, O., (finne). Sid. 456ᵛ
†*Tingstadius, Johan Adam*, biskop. (F. den 8 juli 1748, d. den 10 dec. 1827.) Sid. 33, 45, 55ᵛ
†*Tingsten, Lars Herman*, kapten. (F. 1857.) Sid. 555, 556ᵛ
Titz, Carl August, konsul. (F. 1829.) Sid. 373ᵛ
Toll, Johan Ludvig Osvald, generalintendent, generalmajor. (F. den 29 jan. 1826, d. den 20 jan. 1889.) Sid. 532, 542ᵛ
†*Tornérhielm, Gustaf David Rudolf*, godsegare. (F. 1854). Sid. 562ᵛ
†*Torell, Otto Martin*, professor, chef för geologiska undersökningarna. (F. den 5 juni 1828.) Sid. 329, 336, 393, 441ᵛ
Tollstén, Thor Birger Valdemar, fältintendent. (F. 1843). Sid. 555ᵛ
†*Torén, Carl Axel*, professor, domprost. (F. den 2 okt. 1813.) Sid. 266, 503ᵛ
Torén, Gabriel Axel, kapten. (F. 1858.) Sid. 514, 543ᵛ
Torenstedt, Jacob Axel, expeditionssekreterare. (F. den 16 okt. 1803, d. den 25 nov. 1865.) Sid. 240ᵛ
†*Trafvenfelt, Erik Carl*, medicinalråd. (F. den 8 nov. 1774, d. den 17 jan. 1835.) Sid. 7ᵛ
Tranchell, Justus Fredrik, fabriksidkare. (F. 1818, d. 1883.) Sid. 334ᵛ
Tranström, Nils Fredrik, kammarråd. Sid. 3, 11, 26ᵛ
Tribler, David Vollrath, bergsråd. Sid. 80, 111, 121, 134, 196ᵛ
†*Troil, Georg Gabriel Emil von*, landshöfding. (F. den 9 juni 1800,

d. den 19 nov. 1859.) Sid. 160, 216, 226.

†*Troil, Samuel Gustaf von*, landshöfding. (F. den 5 maj 1804, d. den 3 nov. 1881.) Sid. 256.

†*Troili, Gustaf Uno*, vice professor, (F. den 16 jan. 1815, d. den 19 aug. 1875.) Sid. 293.

†*Troilius, Carl Oskar*, generaldirektör. (F. den 26 jan. 1813.) Sid. 257, 354, 580.

Troilius, Carl Robert William, vice häradshöfding. (F. 1854.) Sid. 463, 468, 554.

Troilius, Samuel Gustaf, med. d:r. (F. 1833, d. 1864.) Sid. 251.

Trolle, Carl Edvard af, kommendörkapten. (F. 1832.) Sid. 314.

†*Trolle, Carl Henrik af*, konteramiral. (F. 1763, d. 1819.) Sid. 68.

Trolle, Carl Johan, kamrerare. Sid. 204.

Trolle-Wachtmeister, se Wachtmeister.

Trybom, Filip, fiskeriintendent. (F. 1850.) Sid. 559.

Trädgårdh, Folke, kapten. Sid. 220.

Trädgårdh, Rudolf, landssekreterare. Sid. 254.

Tuneld, Carl Erik af, statskommissarie. (F. 1780, d. 1861.) Sid. 22, 23, 32, 81, 111, 143.

Tunelius, C. E., adlad *af Tuneld*, (se föregående.)

Tunelius, Lars, kyrkoherde. Sid. 69.

Turdfjäll, Jonas Gustaf, justitiekansler. (F. den 20 sept. 1774, d. den 11 aug. 1819.) Sid. 17, 32, 39.

Tydén, August Eugène, major. (F. 1843). Sid. 514, 515.

Törne, Mikael von, landshöfding. Sid. 101, 137.

†*Törnebladh, Carl Peter*, statsråd, justitieombudsman. (F. den 3 nov. 1774, d. den 17 juni 1844.) Sid. 38, 158, 161, 189.

†*Törnebladh, Henrik Ragnar*, lektor, bankofullmäktig. (F. den 1 febr. 1833.) Sid. 302, 332, 396, 424, 428, 458, 462.

†*Törnebohm, Alfred Elis*, chef för geolog. undersökningen. Sid. 327.

Törnebohm, Anton Vilhelm, sekreterare i kammarkollegium. Sid. 122.

†*Törner, Johan P.*, öfverste. Sid. 57.

Törnstrand, Gustaf, konsistorienotarie i Vesterås stift. Sid. 204.

Ueland, O. G., gårdsbrukare (norrman). Sid. 306.

Uggla, Gustaf Fredrik Oskar, öfverste. (F. 1846.) Sid. 555, 556, 587.

Uggla, Göran Gustaf, kammarrättsråd. Sid. 122.

Uggla, Evald Julius Ebbe, friherre, öfverinspektor. (F. 1824, d. 1892.) Sid. 444.

†*Ugglas, Curt Gustaf af*, friherre, öfverståthållare. (F. den 14 sept. 1820, d. 1895.) Sid. 278, 374, 384, 397, 417, 462, 584.

†*Ugglas, Pehr Gustaf af*, grefve, statsråd. (F. den 2 juni 1784, d. den 24 febr. 1853.) Sid. 111, 130, 134.

†*Ugglas, Carl Fredrik Ludvig af*, grefve, f. d. öfverste, bruksegare. (F. den 11 aug. 1814, d. den 23 mars 1880.) Sid. 285, 308.

†*Ugglas, Samuel af*, grefve, president. (F. den 3 maj 1750, d. den 6 april 1812.) Sid. 17.

†*Uhr, Carl David af*, direktör. (F. den 23 juni 1770, d. den 19 mars 1849.) Sid. 111, 116, 139, 166.

Uhr, Gustaf, yrkesinspektör. (F. 1845.) Sid. 557.

Ulff, Gustaf Emanuel, kommendör. (F. 1833.) Sid. 314, 412, 542.

Ulrich, Bror Ludvig, f. d. guvernör. Sid. 265, 279, 304.

†*Ulfsparre, Georg*, president. (F. den 5 nov. 1790, d. den 24 maj 1866.) Sid. 67, 150, 176
†*Ullberg, Jonas*, justitieborgmästare i Stockholm. (F. den 9 mars 1767, d. den 9 okt. 1844.) Sid. 158, 179
Ullén, Fredrik August, major. (F. den 10 juni 1839, d. den 27 okt. 1885.) Sid. 338, 375, 579
†*Ullman, Uddo Lechard*, biskop. (F. 1837). Sid. 503, 523
†*Ulmgren, Pehr*, förste expeditionssekreterare. (F. den 18 febr. 1767, d. den 31 maj 1846.) Sid. 27
Unæus, Carl Oskar, öfverste. (F. den 30 juni 1839, d. den 8 jan. 1894.) Sid. 388
†*Upmark, Gustaf Henrik Vilhelm*, intendent. (F. 1844.) Sid. 384, 398, 582
Upling, Johan Erik, rådman. Sid. 254, 305)
†*Uppström, Anders Erik Vilhelm*, häradshöfding. (F. den 13 dec. 1844.) Sid. 447, 456

Wachtmeister, Carl Johan, grefve, generaladjutant. (F. 1793, d. 1843.) Sid. 159
Wachtmeister, Hans Hansson, grefve, expeditionschef. (F. 1851.) Sid. 425, 549
†*Wachtmeister, Carl Axel Trolle*, grefve, justitiestatsminister. (F. den 9 maj 1754, d. den 5 april 1810.) Sid. 2
†*Wachtmeister, Gotthard*, grefve, landshöfding. (F. 1834.) Sid. 585
†*Wachtmeister, Hans Gabriel Trolle*, grefve, justitiekansler. (F. den 11 sep. 1782, d. den 11 juli 1871.) Sid. 1, 2, 10, 23, 37, 38
†*Wærn, Carl Fredrik*, president. (F. den 15 jan. 1819.) Sid. 227, 265, 317, 553
†*Wærn, Jonas*, landshöfding. (F. den 16 juli 1799, d. den 13 jan. 1868.) Sid. 224, 237, 241
Wærn, L. M., brukspatron. Sid. 9
Wahlberg, Carl August, professor. (F. den 4 dec. 1827, d. 1875.) Sid. 302, 332
†*Wahlberg, Peter Fredrik*, professor. (F. den 19 juni 1800, d. den 22 maj 1877.) Sid. 151
†*Wahlfelt, Paul Axel Fredrik*, major, öfverlärare vid gymnastiska centralinstitutet. (F. den 19 febr. 1817, d. den 16 juli 1873.) Sid. 256
Wahlstjerna, Anton J., assessor i kammarkollegium, lagman. Sid. 37, 38, 123
Wahlström, Johan Erik, läroverksadjunkt. (F. 1821.) Sid. 332
†*Wahlström*. Sid. 45
Wahren, Herman, fabriksidkare. Sid. 426
Wahrenberg, Alexander von, kommendör. (F. 1772, d. 1839.) Sid. 7
Waldenström, Alfred, häradshöfding. (F. 1843.) Sid. 456, 507
Waldenström, Carl Viktor, trafikchef. Sid. 382, 396, 493
†*Valerius, Johan David*, kansliråd. (F. den. 13 januari 1776, d. den 14 aug. 1852.) Sid. 48, 124
Wall, Carl Johan August, expeditionschef. (F. 1855.) Sid. 500, 522
†*Walldén John Vilhelm Elis*, godsegare. (F. den 17 sept. 1836.) Sid. 460, 462, 558
Wallenberg, Jakob Adolf, landssekreterare. (F. 1827, d. 1895.) Sid. 249
†*Wallenberg, André Oskar*, bankdirektör. (F. den 19 nov. 1816, d. 1886.) Sid. 328, 394, 512, 576
†*Wallenberg, Knut Agathon*, bankdirektör. (F. 1853.) Sid. 562
Walley, Anders, kryddkrämare. Sid. 146

†*Wallensteen, Johan August*, kammarrättsråd. (F. 1829.) Sid. 586.
Wallin, Anders Fredrik, kronofogde. (F. 1829.) Sid. 303.
†*Wallin, Johan Olof*, erkebiskop. (F. den 15 okt. 1779, d. den 30 juni 1839.) Sid. 33, 45, 55, 59, 77, 108, 148, 161, 179.
†*Wallin, Josef*, domprost. (F. den 9 april 1786, d. den 11 nov. 1863.) Sid. 108, 203.
Wallin, Karl, civilingeniör. (F. 1858.) Sid. 537.
Wallin, O., advokat. Sid. 481.
Wallinder, Pehr Magnus, fängelsepredikant. Sid. 216.
†*Wallmark, Per Adam*, k. bibliotekarie. (F. den 1 jan. 1778, d. den 19 mars 1858.) Sid. 1.
Walmstedt, Lars Edvard, professor. (F. 1819.) Sid. 349.
Wanberg, Magnus, landshöfding. Sid. 28.
†*Wannqvist, Olof af*, polismästare, underståthållare. (F. den 1 juni 1764, d. den 3 juni 1844.) Sid 97.
Wannström, G. M. Sid. 45.
Warberg, Carl C:son, kommendörkapten. (F. 1811, d. 1872.) Sid. 232.
Warberg, Casten Abraham Carl, öfverste. (F. 1845.) Sid. 556.
Warberg, Carl Gustaf, kommendör. Sid. 191, 193.
Warburg, Mikael Simon, grosshandlare i Göteborg. (F, 1802, d 1868.) Sid. 226.
†*Warburg, Samuel*, grosshandlare, riksgäldsfullmäktig. (F. den 18 sept. 1800. d. 1881.) Sid. 261.
Varenius, Claes Erik, landssekreterare. (F. 1820.) Sid. 358.
Varenius, Nils Adolf, generalkrigskommissarie. (F. 1815.) Sid. 245, 256, 363, 386.
Warholm, Gottfrid, godsegare. Sid. 524.
Weber, August Dagobert, major. (F. 1834.) Sid. 417.
Wedberg, Johan, handlande. Sid. 175.
Wedberg, Johan Otto, justitieråd. (F. 1826.) Sid. 368.
†*Wedel-Jarlsberg, H.*, grefve, f. d. statsråd (norrman). Sid. 88.
Wegelin, Johan, grosshandlare, kommersråd. Sid. 9, 567.
Vegesack, Adam Viktor von, friherre, öfverste. (F. den 12 april 1820.) Sid. 393.
Vegesack, Ernst Edvard Oscar von, friherre, kabinettskammarherre. (F. 1837.) Sid. 469, 470.
†*Vegesack, Ernst Mattias Peter von*, friherre, generalmajor. (F. den 18 juni 1820.) Sid. 428, 441.
Weidenhielm, Carl Herman, kansliråd. (F. 1852.) Sid. 494, 555.
†*Weidenhielm, Erik Oskar*, generallöjtnant. (F. 1816, d. 1884.) Sid. 577, 581.
Weidenhielm, Gustaf Reinhold, öfverste. (F. 1810, d. 1876.) Sid. 325.
†*Weigel, Christian Ehrenfried von*, friherre, förste lifmedikus, ordförande i sundhetskollegium. (F. den 5 aug. 1786, d. den 24 april 1848.) Sid. 6, 12, 43, 47, 70, 97, 108, 131, 152, 155.
Welin, Viktor Albert, auditör. (F. 1849.) Sid. 587.
Weltzin, Carl Fredrik, öfverfältläkare. (F. 1778, d. 1828.) Sid. 89.
Wendel, Carl Gustaf, kapten. (F. den 2 dec. 1840, d. den 28 febr. 1890.) Sid. 383.
Wennman, Magnus, byråchef. (F. 1840.) Sid. 528.
†*Wennerberg, Gunnar*, landshöfding. (F. den 2 okt. 1817.) Sid. 271.

Wennerholm, Theodor Hugo Malkolm Abraham, öfverste. (F. 1833.) Sid. 338, 375, 578.
†*Wensjoe, Thure*, hofpredikant. (F. den 1 april 1801, d. den 6 okt. 1865.) Sid. 229.
Wenström, Jonas, civilingeniör. Sid. 537.
Wergeland, H., öfverste (norrman). Sid. 241.
Werner, Lars Gabriel, hofmedikus. (F. 1770, d. 1817.) Sid. 13.
Wernstedt, J. O., major. Sid. 61. 62.
Weser, Lars Ludvig, rådman. Sid. 97.
Weste, Fredrik Vilhelm, expeditionssekreterare. (F. 1795, d. den 27 dec. 1882.) Sid. 102.
Wessel, Jonas, ingeniör (norrman). Sid. 337.
Wester, Carl Markus, justitieombudsman. (F. 1810, d. 1861.) Sid. 254.
Westerdahl, Abraham Magnus, häradshöfding. Sid. 141.
Westerling, Fredrik Adolf, expeditionssekreterare. (F. den 24 aug. 1802, d. den 17 juli 1890.) Sid. 152.
Westerling, Fredrik Vilhelm Maximilian Knut, kapten. (F. 1842, d. 1896.) Sid. 445, 463.
Westerling, Johan Vilhelm, öfverstelöjtnant. Sid. 571.
Westerstrand, Carl Adil, registrator. (F. den 20 febr. 1817.) Sid. 316.
†*Westerstrand, Per*, president. (F. den 27 febr. 1785, d. den 23 oktober 1857.) Sid. 116, 119, 122, 137. 140., 155, 202.
†*Westin, Henrik*, landssekreterare. (F. 1824.) Sid. 114, 462.
†*Westin, Jakob*, garfvareålderman. Sid. 203.
Westman, Carl A., kapten. Sid. 204.
Westman, Carl Claes Abraham Gother, vice häradshöfding. (F. 1842, d. 1892.) Sid. 448.
Westrin, Adolf, landssekreterare. (F. 1847.) Sid. 420.
†*Wetterstedt, Erik af*, friherre, landshöfding. (F. den 12 aug. 1736, d. den 15 dec. 1822.) Sid. 8, 18, 53, 62, 67, 565.
†*Wetterstedt, Gustaf af*, grefve, utrikes statsminister. (F. den 20 dec. 1776, d. den 15 maj 1837.) Sid. 1, 2, 3, 22, 31, 41, 49, 53, 123, 150, 155.
Wetterstedt, Nils Vilhelm Uno af, frih., löjtnant. (F. 1858.) Sid. 543.
Viberg, Carl. Sid. 44.
Widbom, F., stadsmajor. Sid. 62.
Widebeck, Isak Samuel, domprost. Sid. 266.
Widegren, Emanuel, statskommissarie. (F. 1754, d. 1818.) Sid. 3, 8, 27.
Widell, F., snickare. Sid. 492.
Widén, Johan Carl, amiralitetskammarråd. Sid. 202.
Widman, J. A., hofrättsråd. Sid. 38.
†*Widmark, Carl Olof*, landtmätare. (F. 1831). Sid. 583.
†*Widmark, Henrik Adolf*, landshöfding. (F. den 5 sept. 1833, d. den 4 mars 1889.) Sid. 368, 443.
†*Wieselgren, Pehr Sigfrid*, generaldirektör. (F. 1843.) Sid. 421, 481.
Wijk, Erik, grosshandlare. (F. 1836.) Sid. 562.
†*Wijk, Olof Per*, grosshandlare, kommersråd. (F. den 9 okt. 1786, d. 1856.) Sid. 146, 152, 187.
†*Wijk, Olof*, grosshandlare. (F. 1833.) Sid. 376, 410, 426.
†*Wijkander, Anders Laurentius Theodor*, generalmajor. (F. den 6 febr. 1821, d. den 6 dec. 1885.) Sid. 343, 382, 419, 577.

Wijkander, Carl Rutger Teodor, justitieråd. (F. 1850.) Sid. 511, 526.

†*Wijkander, Erik August*, professor. (F. 1849.) Sid. 562.

†*Wijkman, Sven Caspersson*, biskop. (F. den 19 jan. 1754, d. den 9 febr. 1839.) Sid. 53, 77.

Wijnbladh, Herman Axel Theodor, sekreterare vid flottans station i Stockholm. (F. 1831.) Sid. 360.

†*Wikblad, Sven Herman*, statsråd. (F. 1841.) Sid. 423, 463, 512.

Wikstén, J. E., hemmansegare, medlem af andra kammaren. (F. 1848, d. 1895.) Sid. 468.

Willerding, Theodor, generalkonsul. (F. den 25 april 1814, d. den 13 dec. 1885.) Sid. 236, 354, 376, 410.

Wilhelmsson, Frans Adolf, kansliråd. (F. 1770, d. den 28 nov. 1827.) Sid. 80.

Willman, Lorentz Henrik, kamrerare i kommerskollegium. Sid. 80.

Wimarson, Nils August, kronofogde. (F. 1831.) Sid. 358.

Wimerstedt, M. G., statskommissarie. Sid. 80.

Winberg, Hugo Leonard Ossian, professor, föreståndare vid Alnarp. (F. 1844.) Sid. 495.

Winberg, J. U., grosshandlare. Sid. 26, 114, 146.

Winckler, Johan Mikael, revisionssekreterare. (F. den 20 mars 1779, d. den 4 jan. 1836.) Sid. 31, 77.

†*Wingqvist, Olof*, professor. (F. den 27 nov. 1800, d. den 6 sept. 1861.) Sid. 210.

†*Wingård, Carl Fredrik af*, erkebiskop. (F. den 26 sept. 1781, d. den 19 sept. 1854.) Sid. 108, 141.

†*Wingård, Johan Didrik af*, statsråd. (F. den 14 nov. 1778, d. den 21 febr. 1854.) Sid. 90, 114, 128.

Winroth, Pontus Fredrik Theodor, postdirektör. (F. 1810.) Sid. 254.

†*Virgin, Carl Filip Samuel*, vice amiral. (F. 1824.) Sid. 330, 353, 581, 584, 585.

†*Virgin, Otto Vilhelm*, major. (F. 1852.) Sid. 585, 588.

†*Wirsén, Carl David af*, fil. d:r, sekreterare i svenska akademien. (F. den 9 december 1842.) Sid. 503.

†*Wirsén, Carl Johan af*, vice amiral. (F. den 12 sept. 1777, d. den 19 oktober 1825.) Sid. 44.

†*Wirsén, Carl Thure af*, öfverste. (F. 1815, d. 1869.) Sid. 283, 575.

†*Wirsén, Gustaf Fredrik af*, grefve, statsråd. (F. den 21 okt. 1779, d. den 9 dec. 1827.) Sid. 1, 2, 3, 4, 7, 11, 12, 17, 22, 23, 39, 41, 42, 44, 48, 53, 61, 80, 81, 88, 95, 96.

Witt, Gustaf Carl, kaptenlöjtnant. Sid. 259, 310.

Witt, Holger Anders, prost. (F. 1818.) Sid. 334, 341.

Vogt, A., amtman (norrman). Sid. 306.

Wolcker, Erik von, vice häradshöfding. Sid. 524.

Wold, Johan Henrik Olaus, häradshöfding. (F. 1848.) Sid. 471, 481, 484, 501, 506, 507, 526, 536, 537, 545.

†*Wrangel, Erik Fredrik*, öfverste. (F. 1816.) Sid. 243, 249.

†*Wrangel, Herman Georg Valdemar*, kapten. (F. 1859.) Sid. 539.

†*Wrangel, Henning Gustaf*, friherre. öfverstekammarjunkare. (F. 1780, d. 1833.) Sid. 115.

Wrangel, Tönnes Helmut, grefve, president. (F. 1812, d. 1895.) Sid. 215, 266, 293.

†*Wrede, Fabian*, grefve, fältmarskalk. (F. den 24 novemb. 1760, d. den 16 jan. 1824.) Sid. 5, 16.

†*Wrede, Fabian Jakob*, friherre, generallöjtnant. (F. den 9 okt. 1802, d. den 22 maj 1893.) Sid. 200, 215, 220, 276, 281, 294, 296, 298, 306, 572.

Wretman, Fredrik, myntproberare. (F. 1825.) Sid. 357.

Wretman, Johan, hofrättsråd. Sid. 189.

Wretman, Valdemar, justitieråd. (F. 1820, d. 1891.) Sid. 481.

Vult von Steijern, Henrik Vilhelm, bruksegare. (F. 1806, d. 1871.) Sid. 240.

†*Vult von Steijern, Nils Henrik*, president. (F. den 29 dec. 1839.) Sid. 335, 481.

Wählberg, G. D., statskommissarie. Sid. 17.

Wählin, Carl Ingvar, häradshöfding. (F. 1841.) Sid. 458, 464, 470, 481.

Wählin, Carl Ludvig, rektor. (F. 1819, d. 1895.) Sid. 295, 302, 331.

Wählin, Johan Fredrik, landssekreterare. (F. den 19 dec. 1785.) Sid. 44.

Wästfelt, Ludvig Henrik Benjamin, generalmajor. (F. den 28 april 1806, d. den 2 mars 1889.) Sid. 245.

†*Yhlen, Gerhard von*, fiskeriintendent. (F. 1819.) Sid. 444.

Zaar, H. Chr., kammarrättsråd. Sid. 57.

Zachrisson, Mats, landssekreterare. (F. 1841.) Sid. 425, 440.

Zachrisson, Uddo Ferdinand, postmästare. (F. 1839.) Sid. 528.

Zellén, Nils af, expeditionschef. (F. den 28 dec. 1795, d. den 15 dec. 1861.) Sid. 97, 105, 166, 203.

†*Zenius, Olof*, kommersråd. Sid. 37, 38, 64, 123, 125, 126, 141.

Zethelius, Adolf Viktor, kommendörkapten. (F. 1818.) Sid. 329.

Zetterberg, Nils Gustaf, skvadronspredikant. Sid. 204.

Zielfelt, Adolf Ludvig Konrad, lotsfördelningschef. (F. 1828.) Sid. 343.

†*Zorn, Anders Leonard*, akvarellmålare. Sid. 562.

Åberg, Johan Fredrik Eugène, öfverstlöjtnant. (F. den 28 sept. 1836, d. den 28 sept. 1888.) Sid. 441.

†*Åbergsson, Anders Viktor*, justitieråd. (F. 1835.) Sid. 345.

†*Ågren, Sven Petter*, lektor, professor. Sid. 108. 1787–1860

Åhlin, Paul Axel, major. (F. 1844.) Sid. 469.

Åhlström, Otto Edvard, stadsläkare. (F. 1821.) Sid. 479.

Åkerberg, Johan, linkramhandlare. Sid. 162.

†*Åkerhielm, Albert Lars Evert*, friherre, statsråd. (F. den 14 april 1846.) Sid. 397, 413.

†*Åkerhielm, Gustaf Fredrik*, friherre, statsråd. (F. den 10 febr. 1776, d. den 23 sept. 1843.) Sid. 114, 124, 126, 131, 149, 166.

†*Åkerhielm, Johan Gustaf Nils Samuel*, friherre, öfverstekammarjunkare.. (F. den 24 juni 1833.) Sid. 481, 501.

†*Åkerlund, Erik Gabriel Henrik*, godsegare, riksdagsman. (F. 1853.) Sid. 529.

†*Åkerman, Anders Richard*, generaldirektör. (F. 1837.) Sid. 562.

†*Åkerman, Henrik*, envoyé. (F. 1840.) Sid. 474.

Åmark, Fredrik Vilhelm, rektor. (F. 1843.) Sid. 478, 517.
Åqvist, Evald Ossian, kapten. (F. 1839.) Sid. 579.
Årman, Carl Gustaf, expeditionssekreterare. (F. den 14 febr. 1807, d. den 10 aug. 1891.) Sid. 182, 187.
Åstrand, Fredrik August, öfverste. (F. 1838.) Sid. 542.
†*Åstrand, Nils,* kontraktsprost. (F. den 9 dec. 1785, d. den 10 dec. 1840.) Sid. 176.
†*Åström, Johan,* prost. (F. den 30 nov. 1776, d. den 29 febr. 1844.) Sid. 55, 77.

Ädelgren, Axel Ferdinand, kanslisekreterare. (F. den 12 okt. 1822.) Sid. 313.

Öberg, fabriksidkare. Sid. 145.
†*Ödmann, Samuel,* professor. (F. den 25 dec. 1750, d. den 2 okt. 1829.) Sid. 33, 45.
Öfverström, Fredrik Vilhelm, kommissionär. Sid. 246.
Öfverström, Johan Reinhold, sekreterare i krigskollegium. Sid. 294.
Öhrvall, Paul, landshöfding. Sid. 100.
Öijer, Gustaf, kamrerare i statskontoret. Sid. 80.
†*Örbom, Carl Gustaf Axel,* statsråd. (F. 1836, d. 1889.) Sid. 369, 385, 408, 447, 456, 481.
Örbom, Carl Johan, justitieråd. Sid. 135.
Östberg, Gustaf, häradshöfding. (F. 1807, d. 1871.) Sid. 300.
†*Östberg, Johan,* kammarrättsråd. (F. 1855.) Sid. 486, 505, 510, 521.
Österdahl, Albert Magnus, skogsinspektör. Sid. 322.
Östergren, Adolf August Theodor, sekreterare. Sid. 310.
†*Östergren, August,* president. (F. 1832.) Sid. 341, 354, 369.

Sakregister.

Administrativa indelningar:
ang. regl. af oregelbundenheter i rikets administrativa, judiciela, ecklesiastika och kommunala indelningar (1882). Sid. 440.
Afgångsprocent:
ang. beräkning af afgångsprocent vid kronans magasin och sjukhus samt under sjöexpeditioner (1811). Sid. 14.
Andesvaga:
ang. ordnande af undervisningen för (1894). Sid. 555.
Apatit:
ang. apatittillgångarna i Norrbotten (1890). Sid. 508;
ang. apatitundersökningar under 1890, 1891 (1892). Sid. 536.
Apotekare:
ang. apotekarnes destillerpannor (1812). Sid. 21;
ang. nytt apotekareregelemente o. ny medicinaltaxa (1835). Sid. 151, 569.
Arbetarförsäkring:
ang. skyddande af arbetares lif och helsa i arbetet, ang. försäkring för olycksfall i arbetet och om sjöfolks försäkring för olycksfall i tjensten, ang. ålderdomsförsäkring samt ang. sjukkassor (1888 1889). Sid. 485—486, 499;
ang. den finansiella delen af arb.-k:s förslag om ålderdomsförsäkring (1890). Sid. 513;
ang. beredande af pension vid varaktig oförmåga till arbete (1893). Sid. 546.
Arbets- och korrektionshus:
ang. inrättande af allmänna (1815). Sid. 37.
ang. Borgholms kungsgårds användande till (1817). Sid. 52;
ang. sysslolöse och vanartige personers hållande till arbete å arb.inr. i Karlskrona och Vadstena (1819). Sid. 64;
förslag till regl. för allm. arb. inr. i Vadstena (1819). Sid. 64;
ang. utvidgning af arbetshusinrättningen i Vadstena (1823). Sid. 82.
Arméförvaltningen:
se Krigsförvaltningen, Embetsverken.
Armén och flottan:
ang. deras penningbehof (1809). Sid. 4;
ang. fördelning af statsanslaget för (1812). Sid. 17.
Armén:
ang. indelta infanteriets beklädnad (1809, 1812). Sid. 1, 16;
ang. exercisskvadroner vid Smålands dragoner och Skånes husarer (1809). Sid. 2;
ang. en allm. passevolansinrättning (1809). Sid. 565.
ang. förlust å furageringsanslaget för lifgardet till häst (1818). Sid. 58;
ang. förändrad löningsstat f. indelta armén (1828). Sid. 107;
ang. staten för Vermlands fältjägareregemente (1830). Sid. 116;
ang. indelta arméns lönereglering (1830). Sid. 116;
ang. soldatens inkvartering o. underhåll under marschen till och från arbetskommenderingar (1830). Sid. 118;
ang. lönereglering för lifgardesregementena (1830). Sid. 118;
ang. stat för lifbeväringsregementet (1830). Sid. 119;
ang. skånska husarregementena (1831). Sid. 128;
ang. Vesterbottens fältjägare (1831). Sid. 122;
ang. reglering af indelta arméns löner o. ackorder (1831). Sid. 129;
ang. reglering af ackorderna inom den värfvade armén (1833). Sid 140;
ang. granskning af förslag till fältförvaltningsreglemente (1835). Sid. 149;

ang. förslag till fältförvaltningsreglemente (1839). Sid. 168;
ang. uppbörds- och ansvarsskyldigheten för regementenas gevär (1839). Sid. 168;
ang. jämkningar i lifgardesregementenas aflöning (1841). Sid. 186;
ang. inskriptioner å fanor och standarer (1845). Sid. 200;
ang. organisation af generalstaben (1856). Sid. 242;
ang. uppsättande af ingeniörtrupper (1862). Sid. 267;
ang. Vestgöta regementes uppsättande och Smålands husarregementes afsittande (1862). Sid. 267;
ang. förändring i uppbördssättet vid indelta armén (1864). Sid. 574.
ang. kavalleriets beväpning (1865). Sid. 283;
aug. infanteriets utredning (1871.) Sid. 577;
ang. nytt fältförvaltningsreglemente (1872). Sid. 577;
ang. nya konstruktioner f. krigsbryggevagnar (1874). Sid. 578;
ang. ordnande af trängväsendet (1877). Sid. 382;
ang. regl. f. målskjutningar v. infanteriet (1879). Sid. 582;
förslag t. reglem. ang. anskaffning af beklädnads- m. fl. persedlar (1885). Sid. 586;
ang. skyldighet för enskilde att fullgöra rekvisitioner för krigsbehof (1889). Sid. 500;
ang. fördelningsintendenters verksamhet i fred (1889). Sid. 500;
ang. härens fältutrustning (1891). Sid. 521;
ang. granskning af inskriptionerna å arméns fanor och standar (1892); Sid. 532;
förslag till fältförvaltnings- och etappreglementen (1892). Sid. 540—541;
ang. instruktion för utrustningskommissioner (1894). Sid. 555;
ang. förvaltningsdirektionernas afskaffande o. kassavården vid regementen (1894). Sid. 555;
ang. arméfördelningschefernas befogenhet i vissa förvaltningsärenden (1894). Sid. 555;
Se äfven: Armén och flottan, Exercisreglementen, Försvarsväsendet, Militär helsovård, Pensionsväsende, Tjenstgöringsreglementen.
Artilleri:
ang. regl. f. batteriexercis v. lätta art. (1821). Sid. 72;
ang. föröättrandet af sjöartilleriet (1827). Sid. 568;
förslag till ett gemensamt kalibersystem för svenska o. norska armén (1831). Sid. 125;
ang. skjut- o. kastförsök med Wahrendorffska kammarladdningskanoner (1842). Sid. 189;
förslag till reglemente för åkande artilleriets batteriexercis (1842). Sid. 190;
förslag till exercisreglemente för ridande artilleriet (1843). Sid. 192;
ang. den Wahrendorffska bombkanonen (1844). Sid 199;
ang. ändring af perkussionsbomber (1844). Sid. 569;
ang. vakanserna inom artilleriets officerskårer (1850). Sid. 220;
ang. artillerivapnets organisation på freds- o. krigsfot (1853). Sid. 571;
ang. enhet inom de fören. rikenas artilleri (1856). Sid. 572;
ang. exercisregl. f. fältartilleriet (1858). Sid. 572;
ang. ex. regl. för ridande och åkande artilleriet (1857). Sid. 244;
ang. artilleriexercisreglemente för flottans seglande och ångfartyg 1858.) Sid. 572;
ang. sv.—n. artillerikomité (1861). Sid. 573;
ang. permanent art. k. (1862). Sid. 573;
ang. granskning af skjutförsöken mot pansarplåt (1863). Sid. 574;
ang. flottans artillerikomité (1864). Sid. 574;
ang. åstadkommande af starkare kanoner och ang. en ny kanonkonstruktion, flottans artillerimateriel och ang. en s. k. propellerprojektil (1865). Sid. 281;
ang. kanoner och lavettage för Kungsholms fästning och ang. vissa skjutförsök (1868). Sid. 311;
ang. granskning af sv.-n. art.-k:s instruktion (1869). Sid. 575;
ang. förändr. artilleriexercisinstruktion och exercisregl. (1870). Sid. 576;
ang. ridande o. åkande art.-ex.regl. (1870). Sid. 676;
ang. konstruktionsgrunder för lavett- och förställare till fältkanoner (1872). Sid. 335;
ang. undervisningsväsendet vid artilleriregementena (1873). Sid. 338;
ang. konstruktionen af pansarbrytande kanoner (1873). Sid. 338;

ang. ny handbok f. artilleribefälet (1874). Sid. 578;
ang. införande af fält- o. positionskanoner af ny konstruktion (1875). Sid. 578.
ang. undervisning f. artillerister o. konstaplar (1875). Sid. 579;
ang. exercisregl. f. batteri- o. divisionsmanöver med kanoners batteri (1875). Sid. 579;
ang. exercisregl. f. fästningspjeser (1875). Sid. 579;
ang. införande af en hufvudkanon vid de förenade rikenas fältartilleri (1876, 1878). Sid. 375, 398;
ang. inskjutning med fältkanoner (1876). Sid. 375;
ang. ex. regl. f. fästningsartilleriet (1876). Sid. 579;
ang. beväpning f. artilleristen (1876). Sid. 579;
ang. program f. undervisning i nedre afd. af artilleriregs läroverk (1876). Sid. 579;
ang. anskaffning af artillerimateriel (1877). Sid. 376;
ang. utrustning f. ifrågasatt ny materiel (1877). Sid. 580;
ang. en grofre kanon till positionsartilleriet (1878). Sid. 398;
förslag till ex. regl. för fästningsartilleriet (1878). Sid. 403;
ang. artilleriförrådens styrelse o. vård. (1879). Sid. 581;
ang. organisation och utrustning för ett 8,4 cm. fältbatteri (1880). Sid. 417;
förslag till utrustningsplaner för en division positionsartilleri (1881). Sid. 425, 582;
ang. utrustningsplaner f. ammunitionskolonner etc. (1881). Sid. 583;
ang. konstruktion af perkussions- m. fl. rör v. art:s olika kanoncerter (1882). Sid. 584;
förslag till ex. regl. för fästnings- och positionsartilleri och utrustningsplaner för fästningspjeser (1883). Sid. 445;
ang. uppställning af beskrifning öfver fästnings- o. positionsart.-materiel o. ammunition (1883). Sid. 585;
förslag till ex. regl. för positionsartilleriet (1884). Sid. 463;
förslag till instruktion för utbildning och öfningar (1885, 1886). Sid. 469, 470.
ang. artilleriförrådens vård och besiktning af artillerimateriel (1886, 1889.) Sid. 504, 587;
ang. en fästningsartillerikår f. sjöbefästningarna vid Karlskrona (1892). Sid. 542.
Se äfven Militärundervisning.
Baggenstäket:
se Befästningar.
Banker och hypoteksinrättningar:
ang. förändrad organisation af hypoteksinrättningarna (1860). Sid. 261;
ang. bankväsendet i riket (1860). Sid. 263;
ang. enskild sedelutgifvande banks, aktiebanks och sparbanks konkurs (1880). Sid. 413;
förslag till förändrad organisation af bankanstalterna (1883). Sid. 448;
ang. förändrad banklagstiftning (1890). Sid. 505.
Se äfven Postsparbank, Sparbanker.
Barn:
ang. olofligt bortförande af,
Se Lagförslag.
Barnhus:
ang. undersökning af Gustafsbergs barnhusinrättning (1833). Sid. 141;
förslag till organisation af allm. barnhuset (1850). Sid 219.
Barnmorskor:
ang. reglem. för barnmorskekåren o. afhjelpande af bristen på (1812). Sid. 15;
ang. barnmorskekårens pensionering (1893). Sid. 544.
Befäl:
ang. rättigheten att föra befäl å ångslupar samt å handelsfartyg.
Se Handel och sjöfart.
Befästningar:
ang. belägenheten och beskaffenheten af de beslutade nya befästningarna (1819). Sid. 60;
ang. rikets nuvarande befästningars ändamål etc, med hänsyn till det centrala defensionssystemet (1819). Sid. 60;
ang. befästande af punkter i svenska skärgården (1839). Sid. 180;
ang. Kungsholms fästnings försvarstillstånd (1849). Sid. 571;
ang. försvaret af Sthlms avenyer från landssidan och af mälaredalen (1857). Sid. 243;
ang. jämkning i bestyckningsplanen för de till försvar f. Karlskrona redd afsedda befästn. (1861). Sid. 573;
ang. hufvudstadens befästande (1865). Sid. 297;
ang. Stockholms befästande och ang. försvaret norr om hufvudstaden (1866). Sid. 574;

ang. planerna för fästningsbyggnaderna vid Karlsborg, Vaxholm och i Karlskrona skärgård (1867). Sid. 306;
ang. förenklande af planen rör. landtfronten t. Karlsborg (1868). Sid. 575;
ang. Karlsborgs fästnings plats i landets försvar (1876). Sid. 364;
ang. bestyckningsplan för Karlskrona sjöfästningar (1876). Sid. 579;
ang. ifrågasatt segelled genom Baggenstäket (1879). Sid. 581;
ang. Karlstens fästning (1879). Sid. 581;
ang. sjöbefästningarnas ställande under gemensam myndighet (1879). Sid. 581;
ang. försvaret af inloppet till Göteborg (1879). Sid. 581;
förslag till Vaxholm, Oskar Fredriksborgs samt Karlskronas försättande i fullständigt försvarsskick (1880). Sid. 418, 582;
ang. nya bestyckningsplaner f. befästn. i Sthlms skärgård, Oskarvärnslinierna, Karlsborgs fästn. (1892). Sid. 588;
ang. försvaret af Vaxholms o. Oskar Fredriksborgs fästningar (1894). Sid. 562.

Bergsfogdetjenster:
se Embetsverken.

Bergskollegium:
se Embetsverken.

Bergsväsende:
sammandrag af bergsförf. (1821). Sid. 72;
ang. en friare tackjernshandel (1824). Sid. 85;
ang. stångjernstillverkningen (1824). Sid. 85;
ang. stångjernssmidets friare utöfning (1824). Sid. 85;
förslag till grufvestadga (1826). Sid. 95, 568.
ang. bergsautoriteterna (1828). Sid. 108;
förslag till grunder för en hyttestadga o. en smidesstadga (1830). Sid. 122, 123;
förslag till förbättringar i bergsförfattningarna (1830). Sid. 123;
redogörelse för grunderna för förslagen till rättelser uti bergsförf. (1831). Sid. 132;
ang. en låneunderstödsinrättning för bergsmannayrket (1833). Sid. 139;
ang. undersökning af bergslags- och bruksdistrikten (1835). Sid. 153;
ang. bergsdomstolarnes och bergsstatens förändrade organisation (1839). Sid. 166;
förslag till ny grufvestadga (1874). Sid. 345;
förslag till ändringar i grufvestadgan (1891). Sid. 522;
Se äfven Norrbotten.

Beskattningsväsendet:
ang. en ny chartæ sigillatæ-förordning (1812). Sid. 17;
om beskattningsförhållandena i riket (1833). Sid. 143;
ang. reglering af kolprestationen till Stora Kopparsbergs bergslag samt koppartiondets förvaltning (1844). Sid. 195;
ang. indragning af Falu bergslags räntekol (1847). Sid. 207;
ang. förenklande af beskattningsväsendet samt uppbörds- och redogörelseverket (1847). Sid. 208;
ang. grunderna för städernas beskattning (1854, 1855, 1856, 1857, 1858, 1859). Sid. 228, 231, 234, 243, 245, 248;
jemförelse mellan svenska folkets skatter samt stats- och riksgäldsverkens utgifter 1809—1810 och 1850, (1855). Sid. 233;
ang. ny bevillningsförordning (1859). Sid. 251;
ang. grundskatternas inlösen (1866). Sid. 298;
ang. beskattning af hvitbetssocker-tillverkningen (1872). Sid. 334;
ang. sättet och vilkoren för grundskatternas samt rustnings- och roteringsbesvärens afskrifning (1874). Sid. 346;
förberedande skattejämkningskomiténs betänkande (1876). Sid. 370;
ang. beskattning af maltdrycker (1881). Sid. 421;
ang. bevillning af fast egendom samt af inkomst (1881). Sid. 423;
ang. stämpelafgiften (1881). Sid. 425;
ang. skatteförhållandena i riket (1882). Sid. 437—438;
ang. utländingars bevillningsafgifter för konserter eller dramat. föreställningar (1890). Sid. 505;
ang. beskattning af inkomst från afkastning af skog (1891). Sid. 520;
ang. beskattning af maltdrycker (1891). Sid. 524;
ang. beskattning af hvitbetssockertillverkningen (1892). Sid. 535;
ang. beskattning af maltdrycker med undantag af svagdricka (1892). Sid. 539.
ang. utvidgning af arfs- och stämpelbeskattningen (1893). Sid. 549.
ang. inkomstbevillning (1894). Sid 560.

Se äfven Bevillning, Bevillningsförordning, Stämpelpappersförordning.
Bevillning:
ang. 1813 års bevillningstaxering (1813). Sid. 26.
Se äfven Beskattning, Utländingar.
Bevillningsförordning:
ang. allm. bevillningsförordning och verkställigheten deraf (1812). Sid. 20;
ang. ny bevillningsförordning (1859). Sid. 251.
ang. vissa ändringar i (1891). Sid. 520.
Se äfven Bevillning, Beskattning, Utländingar.
Beväringsväsendet:
ang. bibehållande i fredstid af nationalarmeringen på Gotland (1811). Sid. 13;
ang. allm. beväringsmanskapets utgörande (1812). Sid. 22;
ang. anteckning af Stockholms beväringsmanskap (1812). Sid. 23;
ang., fullgörande af beväringsskyldighet (1859). Sid. 249.
Se äfven Försvarsväsende.
Blindundervisningen:
förslag till ordnande af (1880). Sid. 416, 582;
ang. vissa frågor rör. (1893). Sid. 553;
Bolag:
förslag till lagar om enkla bolag, handelsbol., aktiebol. och om föreningar för ekonomisk verksamhet (1890). Sid. 511.
Bränvin:
ang. bränvinsbränningen okt.—dec. 1812 (1812). Sid. 18;
ang. begagnande af mindre bränvinspannor (1812). Sid. 19;
ang. förordning rör. bränvinsbränningen (1812). Sid. 19;
ang. förordning om efterlefnad af k. kung. om bränvinsbränningen (1812). Sid. 20;
ang. föregående förordning (1814). Sid. 32;
ang. tillverkning och försäljning af (1847). Sid. 212;
förslag till ordningsstadga för bränvinsbrännerierna (1871). Sid. 328, 576;
förslag till författningar ang. tillverkning och försäljning af (1878). Sid. 401;
ang. kontrollapparater vid brännerierna samt förnyadt förslag till förordning ang. tillverkning af (1880). Sid. 411.
Båtsmän:
ang. båtsmansbeklädnadens ordnande (1844). Sid. 569;
ang. kronans öfvertagande af anskaffandet och underhållet af båtsmännens kappsäckar och småpersedlar (1865). Sid. 293;
ang. rekrytbildning för flottans båtsmanshåll samt en förändrad organisation af detsamma (1869). Sid. 314;
ang. lindring i båtsmanshållet (1870). Sid. 321.
Se äfven Beskattning, Rustning och rotering.
Certepartier:
ang. stadgande i afseende på (1816). Sid. 43.
Domstolar:
ang. Stockholms och Göteborgs sjötullsrätter (1815). Sid. 35;
ang. förändring af underdomstolarnes och hofrätternas antal och organisation (1816). Sid. 37;
ang. förändrad organisation af Göteborgs sjötullsrätt (1816). Sid. 40;
ang. vissa rikets hofrätter rör. ämnen (1827). Sid. 101;
ang. tullrätternas upphörande (1831). Sid. 126;
ang. en ny organisation af hallrätterna (1833). Sid. 141;
ang. bergsdomstolarnes förändrade organisation (1839). Sid. 166;
ang. domstolarnes organisation (1842). Sid. 189;
ang. arbetsordning för hofrätterna (1856). Sid. 235;
stadga ang. underdomstolarne å landet samt reglering af domsagor och tingslag (1868). Sid. 309;
ang. domstolars behörighet att upptaga vissa mål mot utländsk man (1890). Sid. 506;
ang. domsagas kansli (1890). Sid. 507;
ang. fullföljd af talan emot allmän domstols utslag (1891). Sid. 526.
Dylta svafvelbruk:
ang. tjenstbarheterna till D. (1814, 1830). Sid. 33, 121;
ang. D. sv. bruk (1848). Sid. 215.
Döfstummeundervisningen:
ang. ordnande af (1878). Sid. 397.
Ecklesiastika författningar:
se Kyrkolagstiftning.
Edsformulär:
förslag till edsformulär för erkebiskop, biskopar m. fl. (1827). Sid. 98.
ang. ändring af (1883). Sid. 447, 584;
Ekonomi- o. politimål:
ang. ändrings sökande i (1836). Sid. 155;
ang. samma ämne (1846). Sid. 202.

Ekonomiska ställningen:
ang. Sveriges ekonomiska och finansiella utveckling 1834—1860, (1863). Sid. 273;
ang. näringarnas ställning (1882). Sid. 426;
ang. upphjelpande af den ekonomiska ställningen i landet (1887). Sid. 482.
Eldfarliga oljor:
ang. upplag o. försäljning af (1873). Sid. 578.
Elektriska ledningar:
ang. förekommande af olyckshändelser genom el. ledn. för kraftöfverföring (1892). Sid. 537.
Embetslokaler:
ang. lokal för C. F. von Bredas arbete på kröningstaflan (1814). Sid. 30;
ang. embetsrum åt flottans expedition (1814). Sid. 31.
Embetsverken, organisation, lönereglering, instruktioner:
förslag till ny kansliordning (1809). Sid. 2;
ang. ärendenas behandling i rikets kollegier och andra publika verk (1812). Sid. 17;
Rönbeck, förslag till reglering af de publika verkens göromål samt de publika administrerande verkens inre organisation (1819). Sid. 63;
ang. reglering af rikets styrelseverk (1822). Sid. 73.
ang. militieindelnings- och husesynskontorens öfverflyttande från krigskoll. till kammarkoll. (1829). Sid. 110;
ang. det styrelseverk, hvarunder mynt- o. kontrollverken borde ställas (1829). Sid. 111;
ang. Vadstena krigsmanshuskassas öfverflyttande från krigskoll. (1829); Sid. 112;
ang. ny organisation af krigskollegium (1829). Sid. 112;
ang. instruktion o. stat för kammarkollegium (1830). Sid. 117;
ang. vissa frågor rör. krigskollegiets organisation (1830). Sid. 120, 121;
ang. ny instruktion o. stat för kammarrätten (1830). Sid. 122;
ang. ny organisation af kommerskollegium (1831). Sid. 125;
förslag till instruktion o. stat för kammarkollegium (1831). Sid. 132;
förslag till ny instruktion o. stat för förvaltningen af sjöärenden (1832). Sid. 134;
förslag till instruktion o. stat för bergskollegium jemte mynt- och kontrollverken (1832). Sid. 134;
ang. instruktion för kontrollverket (1832). Sid. 135;
ang. kanslistyrelsens upphörande (1833). Sid. 142—143;
förslag till ny löneregelering för k. mts kansli (1835). Sid. 150;
förslag till löningsstat för sundhetskollegium (1835). Sid. 153;
ang. förslags uppsättande för civila tjenster (1836). Sid. 156;
ang. bergsfogdetjensternas indragning (1847). Sid. 207;
ang. löneregelering för landsstaten (1847). Sid. 209, 570;
ang. liggetids- o. nådårsbesparingarnas upphörande (1847). Sid. 570;
förslag till regl. f. uppbördsverket (1847). Sid. 570;
ang. inrättande af ett statistiskt embetsverk (1856). Sid. 237;
ang. förändrad organisation af rikets styrelse och förvaltning (1859). Sid. 248;
ang. de förvaltande embetsverkens i Stockholm penningelikvider (1865). Sid. 282;
ang. reglering af häradshöfdingarnas löneförmåner (1873). Sid. 341;
ang. lönereglering vid hofrätterna och krigshofrätten (1874). Sid. 352;
ang. kommerskollegiets indragning eller förändrade organisation (1875). Sid. 354;
ang. lönereglering för kammarkollegium (1875). Sid. 355;
ang. lönereglering för statskontoret (1875). Sid. 356;
ang. lönereglering för mynt- och kontrollverken (1875). Sid. 357;
ang. tjenste- och lönereglering för landsstaten (1875). Sid. 358;
ang. lönereglering för förvaltningen af sjöärenden (1876). Sid. 364;
ang. lönereglering för sundhetskollegium (1876). Sid. 365;
ang. lönereglering för k. biblioteket och riksarkivet (1876). Sid. 366;
ang. lönereglering för generaltullstyrelsen (1876). Sid. 366;
ang. lönereglering för fångvårdsstyrelsen (1876). Sid. 367;
förslag till instruktion för nedre justitierevisionen m. m. (1876). Sid. 370;
ang. lönereglering för generalpoststyrelsen (1877). Sid. 377;
ang. lönereglering för telegrafstyrelsen (1877). Sid. 378;
ang. lönereglering för landtmäteristyrelsen (1877). Sid 378;

ang. lönereglering för öfverintendentsembetet (1877). Sid. 379;
ang. lönereglering för statistiska centralbyrån (1878). Sid. 386;
ang. lönereglering för arméförvaltningen (1878). Sid. 386;
ang. lönereglering för kammarrätten (1878). Sid. 387;
ang. lönereglering för nationalmuseum (1878). Sid. 388;
ang. lönereglering för allm. läroverken, folkskollärareseminarierna samt sem. för lärarinnor (1879). Sid. 406;
ang. lönereglering för styrelsen för allm. väg- och vattenbyggnader (1879). Sid. 407;
ang. kommerskollegiets indragning (1884). Sid. 453;
ang. post- och telegrafverkens förenande under gemensam styrelse (1892). Sid. 528.
Se äfven Flottan, Krigsförvaltning.
Enskifte:
förslag till ny enskiftesförordning för Skåne och Skaraborgs län (1812). Sid. 18;
ang. fördelning af enskiftesmedel (1812). Sid. 18;
ang. enskiftesförrättningar på Öland (1814). Sid. 31;
ang. förmåner för uppförande af lerhus å enskilda egolotter (1815). Sid. 35;
ang. enskiftet på Öland (1815). Sid. 35;
Se äfven Landtmäteriförordning.
Eskilstuna fristad:
ang. reglemente för E. stads och fristads förening (1822). Sid. 79;
ang. deras förenande under gemensam styrelse (1832). Sid. 137;
förslag till nytt reglemente (1833). Sid. 139.
Evangelier:
förslag till en förbättrad evangeliebok (1818). Sid. 55;
förnyadt förslag till (1821). Sid. 69;
nytt förslag (1822). Sid. 77.
Exercisreglementen:
ang. ett förnyadt infanteriexercisreglemente (1823). Sid. 83;
ang. exercisreglemente för arméns jägare till fot (1829). Sid. 113, 568;
ang. omarbetning af 1823 års infanterireglementes 3:e afdelning (1832). Sid. 138;
förslag till ändringar i kavalleriex. regl. (1845). Sid. 201;
förslag till nytt infanteriex. regl. (1845). Sid. 201;
förslag till infanteriexercisregl. (1846). Sid. 203;
ang. granskning af förslag till kavalleriex.regl. (1847). Sid. 209;
ang. förändringar i förslag till infanteriexercisregl. (1847). Sid. 214;
förslag till infanteriex.regl. (1860). Sid. 264;
förslag till infanteriex. regl. (1870). Sid. 325, 575;
förslag t. kavalleriex.regl. (1871, 1878). Sid. 577, 580;
förslag t. ändr. i de särsk. truppernas ex.regl. (1887). Sid. 587;
förslag till ex. regl. f. infant. (1894). Sid. 555, 556;
förslag till ex. regl. f. kavalleriet (1894). Sid. 557.
Se äfven Artilleri, Flottan.
Expeditionstaxa:
förslag till (1836). Sid. 156;
förslag till ny (1855). Sid. 231;
förslag till förordning ang. expeditionslösen (1882). Sid. 440.
Exportpremier:
ang. Sveriges anslutning till konventionen om afskaffandet af exp. pr vid utförsel af socker (1889). Sid. 498.
Extraposter:
ang. förekommande af missbruk af (1816). Sid. 44.
Fastighetsböcker:
ang. införandet deraf f. Vermlands o. Kopparbergs län (1874, 1875). Sid. 578.
Fattigvård:
ang. skyldighet för alla att deltaga i vården om de fattiga (1811). Sid. 9;
ang. tillstånd för husvilla soldatenkor inom Venersborgs län att upprätta torp på kronoallmänningar (1811). Sid. 9;
ang. skyldighet för sjöfolk att bidraga till de fattiges vård (1811). Sid. 9;
ang. stadga för (1821). Sid. 69.
ang. fattigvården i Stockholm (1839). Sid. 175;
ang. fattigvården i riket utom Stockholms stad (1839). Sid. 176;
ang. nya författningar rör. fattigvården (1869, 1870). Sid. 314, 319.
Finanskomité:
betänkande af (1823). Sid. 81.
Finansärenden:
ang. beredande af finansärendena vid 1817 års riksdag (1817). Sid. 53.
Finansverket:
sammandrag af författningar ang. (1866). Sid. 300.
Finska armén:
ang. dess placering (1810). Sid. 565;

förslag till expektansstat för (1810, 1811). Sid. 7, 11.
ang. dess fältaflöningsfordringar (1811). Sid. 566;
Finska församlingen:
ang. reglering af f. f:s angelägenheter (1837). S. 161.
Fiskeriväsendet:
förslag till ny fiskeristadga (1883). Sid. 444.
ang. rapporter om sillfisket i Göteborgs och Bohus län (1893, 1894). Sid. 549, 559;
ang. fredningstid för hummer (1893). Sid. 549;
ang. förf. rör. hafsfisket vid Göteborgs och Bohus län (1894). Sid. 559;
förslag till lag om rätt till fiske (1894). Sid. 561.
Flottan och sjöförsvaret:
ang. passevolansvilkoren vid flottornas artilleritrupper (1809). Sid. 4;
ang. förbättrad sjötaktik (1811). Sid. 566;
ang. ekskogarna i riket (1816). Sid. 44;
ang. etablissementet för Göteborgs eskader (1817). Sid. 51;
förslag till allmän reglering af flottornas ärenden (1817). Sid. 51;
förslag till instruktion för befälhafvande amiralen och varfschefen (1818). Sid. 57;
förslag till förvaltnings- o. redogörelsereglemente (1821). Sid. 68;
ang. regl. f. skeppsgossekompaniet o. skolan (1822). Sid. 76;
ang. tillståndet af flottan (1826). Sid. 95.
ang. regl. f. tjenstgöring ombord på skärgårdsfartyg (1829). Sid. 568;
ang. regl. f. tjenstgör. o. hushålln. till sjös (1834, 1839). Sid. 148, 175;
ang. ordnande af Sveriges sjöförsvar (1843). Sid. 191;
ang. vissa förslag rör. sjöförsvaret (1843). Sid. 192;
ang. sjöaflöning under kommenderingar (1854). Sid. 228;
ang. sjökrigsundervisningen (1854). Sid. 229;
ang. ex. regl. för kanonslupar, jollar och mörsarefartyg samt för flottans landstigningstrupper (1854). Sid. 230;
förslag till signal- och evolutionsbok (1854). Sid. 230;
ang. reglemente för vapenföring vid flottan (1855). Sid. 232;
ang. nytt system f. lanternsignaler (1858). Sid. 572;
ang. ändr. i salutregl. f. örlogsfartyg o. fästningar (1858). Sid. 572;
ang. ändr. i regl. f. tjenstgör. o. hushålln. under sjöexped. (1858). Sid. 572;
ang. ny pröfning m. kanonslupen Svensksund (1858). Sid. 572;
ang. art.ex.regl. f. flottans seglande o. ångfartyg (1858). Sid. 572;
ang. undersökande af flottans fartyg i Karlskrona och i Stockholm (1861). Sid. 265;
ang. nybyggnad af en ångfregatt (1861). Sid. 266;
ang. tidsenligt ordnande af rikets sjöförsvar (1862). Sid. 268;
ang. lämpligaste sjökrigsmateriel (1863). Sig. 573;
ang. flottans artillerikomité (1864). Sid. 574;
ang. ordnande af sjöofficersbildningen (1865). Sid. 281;
ang. förändrad organisation af sjöförsvarets ekonomiska förvaltning (1868). Sid. 310;
ang. tjenstgöringen och hushållningen under flottans sjöexpeditioner (1868). Sid. 313;
ang. nattsignalsystem (1870). Sid. 576;
ang. organisation af sjöförsvarets militärpersonal (1872). Sid. 330;
ang. sjöförsvarets grundande på allm. värnpligt (1874). S. 344;
förslag till nytt sjötjenstgöringsreglemente (1874). Sid. 352;
förslag till nya fartygscerter (1880). Sid. 412;
ang. beklädnaden af flottans trupper (1881). Sid. 583;
ang. rör. inkvarteringsbidrag (1881). Sid. 583;
ang sjöförsvarets ordnande (1882). Sid. 432;
ang. ändring i regl. f. flottan (1882). Sid. 584;
ang. certkomiténs förslag till pansarbåt A. (1883). Sid. 584;
ang. ett nyuppfunnet nattsignalsystem (1885). Sid. 587;
ang. granskning af flottans reglemente (1889, 1892). Sid. 583, 588;
ang. förändringar i afseende på sjökrigsmaterielen (1892). Sid. 539;
ang. lönereglering för förvaltningen af sjöärendena, se Embetsverken;
ang. flottans pensionsväsende, se Pensionsväsende.
Flottning:
ang. flottning af skogsalster i svenskfinska gränsfloderna (1884). Sid. 455, 585.

Flyinge:
se Stuteriväsendet.
Folkskoleväsen:
uppfostringskomitén, ang. skolor för allm. folkundervisningen (1825). Sid. 87;
kyrkolagskomitén: förslag till förordning om folkundervisning (1839). Sid. 179;
ang. granskning af täflingsskrifter till läroböcker för folkskolan (1851). Sid. 223;
förslag till stadgar för folkskolelärareseminarier (1865). Sid. 295;
ang. undervisning i trädgårdsskötsel vid seminarierna (1866). Sid. 302;
ang. normalritningar för folkskolelärareseminarier (1867). Sid. 304;
ang. undervisningssättet vid folkskolelärareseminarierna (1867). Sid. 304;
ang. förändringar i formulären för folkskolestatistiken (1873). Sid. 339;
förslag till normalplan (1878, 1888). Sid. 497, 580;
ang. granskning af läroböcker (1887). Sid. 478;
ang. ålderdomsunderstöd åt lärare och lärarinnor vid småskolor och mindre folkskolor (1890, 1891). Sid. 514, 517;
ang. läsebok f. folkskolan (1892). Sid. 543;
ang. statsbidrag till vikaries aflönande för ordinarie lärare eller lärarinna, genom sjukdom urståndsatt att tjenstgöra (1893). Sid. 544.
Fraktlikvider:
ang. reglering af 1812 års (1813, 1814). Sid. 28, 30.
Franska regeringen:
ang. svenska medborgares fordringar hos (1812). Sid. 23;
ang. Sederholmska arfvingarnes fordran hos (1817). Sid. 46.
Fylleri och dryckenskap:
förslag till förordning mot (1812). Sid. 21.
Fyr- och båkväsende:
ang. nya fyrar (1877). Sid. 580;
ang. nedsättning af fyr- o. båkafgifter (1888). Sid. 495.
Se äfven Lotsväsendet.
Fångvård:
ang. rymningar från Vadstena korrektionsinrättning (1821). Sid. 70;
förslag till en förbättrad (1823). Sid. 81;
förslag till frigifna kronoarbetskarlars sysselsättning (1844). Sid. 197;
ang. andaktsbok för fångar (1848). Sid. 216.
Se äfven Arbets- och korrektionshus.
Fångvårdsstyrelsen:
se Embetsverken.
Fältförvaltningsreglemente:
se Armén.
Fältläkare:
institut för,
se Militär. helsovård.
Fängelsestraff:
ang. verkställighet af,
se Lagförslag.
Färgstofter:
ang. en fabrik f. bildande af färgstofter ur lafvar (1825). Sid. 89.
Föreningsakten:
mellan Sverige och Norge,
se Sverige och Norge.
Förlikningskomitéer:
se Lagförslag.
Förmyndare:
ang. förmyndares redovisning,
se Lagförslag.
Förmyndarekamrar:
se Lagförslag.
Försvarslösa:
se Lösdrifveri.
Försvarsväsendet:
ang. grunderna för rikets försvar (1809). Sid. 4;
ang. ett ombytt försvarssystem (1810). Sid. 5;
om svenska handelns fredande inom Östersjön (1811). Sid. 13;
ang. bibehållande i fredstid af nationalarmeringen på Gotland (1811). Sid. 13;
ang. fördelning af anslag till iståndsättande af (1830). Sid. 121;
ang. Sveriges och Norges bidrag till det gemensamma försvaret (1844). Sid. 193;
ang. ordnande af Sveriges och Norges gemensamma stridskrafter (1856). Sid. 240;
ang. den medborgerliga krigsbildningens ordnande (1862). Sid. 267;
ang. landtförsvaret (1865). Sid. 285;
ang. föreslagna grunder för ny härordning (1874.) Sid. 343;
ang. granskning af förslag till värnpligtslag (1874). Sid. 344;
förslag till grunder för öfvergång till ny härordning (1875). Sid. 355;
ang. landtförsvarets ordnande (1882). Sid. 428;
ang. föreslagna grunder för ny härordning (1891). Sid. 519.
Se äfven Armén, Armén och flottan, Artilleri, Befästningar, Beväringsväsende, Exercisreglementen, Flottan,

Gevär och gevärstillverkning, Krigsförvaltning, Militärundervisning.
Försäkringsväsendet:
Sjöcrona: ang. ordnande af (1883). Sid. 447.
Se äfven Arbetareförsäkring.
Förvaltningen af Sjöärenden:
se Embetsverken.
Gamla testamentet:
eller delar deraf. Öfversättningar af bibelkommissionen (1837, 1838, 1839. 1840, 1841, 1842, 1844, 1864, 1865, 1867. 1868, 1878, 1888). Sid. 162—163, 165, 181, 183—185, 188, 190, 199, 280, 296, 307, 313, 403, 497.
Garnisonssjukhuset:
se Militär helsovård.
Generalpoststyrelsen:
se Embetsverken.
Generaltullstyrelsen:
se Embetsverken.
Gevär och gevärstillverkning:
ang. besigtning af Karl Gustaf stads bruk (1811). Sid. 13;
ang. besigtning af Söderhamns gevärsfaktori (1812). Sid. 17;
ang. inköp af Karl Gustafs stads bruk och ditflyttning af Söderhamns faktori (1812). Sid. 22;
ang. inköpet af Karl Gustafs stads bruk (1813). Sid. 24;
ang. Karl Gustafs stads gevärsfaktori o. en vapencentralverkstad i hufvudstaden (1831). Sid. 131;
ang. reglering af en förbättrad gevärstillverkning i riket (1835). Sid. 149;
ang. byggnadsanstalter vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori (1835). Sid. 150;
ang. vapenbeställningarna vid K. G. stads faktori (1836). Sid. 155;
ang. inköp af Huskvarna gevärsfaktori (1836). Sid. 155;
ang. en svensk-norsk gemensam modell för snabbskjutande bakladdningsgevär (1867). Sid. 303;
ang. modell å gevär, karbin och revolver (1878). Sid. 388.
ang. 8 millimeters kaliber för gevär och karbiner (1890). Sid. 515;
ang. patronläge och ammunition f. 6,5 m.m. gevär (1893). Sid. 552
Grufvestadga:
se Bergsväsende.
Grundskatter:
se Beskattning,
Guadeloupe:
ang. ön G:es besittningstagande (1813). Sid. 27.
Guld- och silfverarbeten:
ang. underhaltiga,
se Lagförslag.
Gymnastiska undervisningen:
förslag till regl. f. gymn. centralinstitutets föreståndare (1814). Sid. 29.
ang. ordnande af (1859). Sid. 256;
förnyadt förslag (1862). Sid. 271;
Göteborg:
ang. tillståndet i Göteborgs stad och län (1818). Sid. 57.
Göta kanal:
ang. ersättning för jord mistad vid anläggningen af (1810, 1811). Sid. 7, 11.
ang. Göta kanalarbete (1815). Sid. 39.
ang. ändr. i regl. f. Göta kanalbolags diskont (1815). Sid. 567;
ang. seglationstaxa o. reglemente m. m. (1831). Sid. 127;
ang. orsakerna till vattenskador i Vadsbo härad (1834). Sid. 145.
Handel och sjöfart:
ang. svenska handelns fredande inom Östersjön (1811). Sid. 13;
ang. svenske handlandes förluster genom uppbringningar (1819—1824). Sid. 567;
sammandrag af förf. ang. (1822). Sid. 73;
ang. handelssjöfartens tillstånd (1839). Sid. 168;
förslag till författningar rör. passagerareångfartyg (1849). Sid. 217. (1850) Sid. 219;
ang. danande af befälhafvare, styrmän och maskinister (1849). Sid. 217;
ang. granskning af lärokurs om ångmaskiner (1849). S. 217;
ang. rättigheten att föra befäl å ångslupar (1862). Sid. 267;
ang. ny författning i afseende å passagerareångfartygs byggande, utrustning och begagnande (1863). Sid. 275.
förslag till förordning ang. befälet å sv. handelsfartyg (1878). Sid. 580.
Se äfven närmast följande samt Sjölag.
Handels- och Sjöfartstraktater:
ang. en ny handelstraktat med nordamerikanska fristaterna (1816). Sid. 41;
ang. vissa frågor beroende på inledda underhandlingar om en handels- och sjöfartstraktat med Frankrike (1864). Sid. 267;
ang. en ny fransk handelstraktat (1881). Sid. 424.
Handelsförmåner:
se Tullar.

Handelsordning:
förslag till förnyad (1816). Sid. 42.
Handelsregister, firma och prokura:
förslag till lag ang. (1884). Sid. 461;
ang. föreskrifter i afs. på handelsregisters förande (1887). Sid. 482.
Handtverkerier:
förslag till förnyade författningar ang. h. och om gerningsmäns antagande på landet (1816). Sid. 42,
sammandrag af författningar rör. h. o. manufakturer (1822). Sid. 73.
Helgeandsholmen:
ang. hofstallets förflyttande (1856). Sid. 240, 572;
ang. Helgeandsholmens ordnande (1876). Sid. 374.
Helsovård:
ang. den Osbeckska kurmetoden för urartade veneriska sjuka (1811). Sid. 12;
ang. den allmänna läkarevårdens förbättrande (1812). Sid. 15;
ang. reglementet för barnmorskor och afhjelpandet af bristen på barnmorskor (1812). Sid. 15;
ang. vaccinationen i riket (1812). Sid. 16;
ang. det mediko-kirurgiska institutet (1816). Sid. 43;
ang. åtgärder mot sjukligheten och koppsmittan inom hufvudstaden (1827). Sid. 96;
ang. förslag till instruktioner för stadsphysici o. fattigläkare (1827). Sid. 96;
ang. förbättringar uti sjukvården inom hufvudstaden (1827). Sid. 96;
ang. anslag till en elektricitetsapparat i hufvudstaden (1828). Sid. 107;
förslag till serafimerlasarettets utvidgande (1828). Sid. 107;
ang. karantänsanstalter mot kolera (1831). Sid. 131;
ang. åtgärder mot kolerans utbrott inom riket (1831). Sid. 131;
ang. sundhetsförhållandenas ordnande (1859). Sid. 250;
ang. förändrade instruktioner för länslasarett och kurhus (1864). Sid. 278;
ang. instruktion för provinsialläkare m. fl. (1887). Sid. 479.
Se äfven Medicinsk undervisning, Medic. studier, Militär helsovård, Embetsverken.
Hemmansklyfning:
ang. hem.kl. och afsöndring af jord eller andra lägenheter från hemman (1839). Sid. 180;
ang. hemmansklyfning, egostyckning och jordafsöndring (1892). Sid. 529.
Hjelmare kanal:
ang. taxa o. reglemente för segelfarten å (1829). Sid. 110;
ang. erinringar vid samma förslag (1830). Sid. 114.
Hofrätterna:
se Domstolar; ang. lönereglering se Embetsverken.
Hospitalen:
ang. hospitalen och hospitalsfondens förvaltning (1844). Sid. 196;
ang. förbättringar i hospitalsväsendet (1850). Sid. 220;
ang. utlåtanden rör. näst föregående (1851). Sid. 223;
ang. hospitalsväsendets förändrade organisation. (1870). Sid. 325.
Se äfven Sinnessjuke.
Hvitbetssockertillverkning:
Se Beskattning.
Hypoteksinrättningar:
se Banker.
Hyttestadga:
se Bergsväsende.
Häradshöfdingarna:
ang. lönereglering för.
se Embetsverken.
Härordning:
Se Försvarsväsendet.
Industri- och handelskamrar:
förslag ang. (1885). Sid. 466.
Införsel:
se Tullar.
Invalidinrättning:
ang. inrättande af ett invalidhus (1819). Sid. 63;
förslag till reglemente för i—en å Ulriksdal (1823). Sid. 84.
Jernvägar:
ang. anläggande af jernväg mellan Köping och Hult (1852). Sid. 224.
ang. jernvägsanläggningar för statens räkning (1856). Sid. 239;
ang. stambanornas lämpligaste sträckning (1859). Sid. 257;
ang. riktningen för en jernväg norrut från hufvudstaden (1862). Sid. 269;
ang. svenskt jerns lämplighet till jernvägsmateriel (1863, 1866). Sid. 274, 301;
ang. organisation af statens jernvägstrafiksförvaltning (1868). Sid. 308, 575;
ang. plan för enskilda jernvägsbyggnader (1870). Sid. 316;
ang. inlösen af Köping—Hults jernväg (1873). Sid. 337;
ang. förberedande granskning af styrelsens för statens jernvägstrafik förvaltning (1876, 1877, 1878). Sid. 370, 382, 396;

ang. inteckning i jernväg (1879). Sid. 404;
ang. vissa jernvägsaktiebolags konkurs (1879). Sid. 405;
ang. ansvarighet för skada i följd af jernvägsdrift (1885). Sid. 465, 586;
ang. byggnadssätt för stambanan genom öfre Norrland (1885). Sid. 468;
ang. möjligheten af en allm. fraktlindring (1886). Sid. 473;
ang. revision af statens jernvägstaxa (1888). Sid. 493.
Jordbruksfastighetskredit:
ang. vissa frågor rör. (1889). Sid. 500.
Jordbrukslägenheter:
ang. upplåtelse af mindre (1892). Sid. 529.
Jordbruksnäringen;
ang. beredande af förlagskapital för idkare af (1886). Sid 471;
ang. bildande af en fond för täckdikningslån (1887). Sid. 479;
ang. nedsättning i räntan för odlingslån (1887). Sid. 479.
Jägeristat:
ang. en ny (1835). Sid. 149.
Kammarkollegium:
se Embetsverken.
Kammarrätten:
se Embetsverken.
Kanaler:
ang. fridlysning af, se Lagförslag.
Se äfven Göta kanal, Hjelmare kanal, Södertelje kanal.
Kansli:
k. m:ts, se Embetsverken;
domsagas, se domstolar.
Kansliordning:
se Embetsverken.
Kanslistyrelsen:
se Embetsverken.
Kapital- och lifränteförsäkringsanstalter:
förslag till ränteförsäkrings- och lifränteanstalter (1848). Sid. 215;
ang. en med civilstatens enke- och pupillkassa förenad kapital- och lifränteförsäkringsanstalt (1865). Sid. 284.
Kapitationsafgift:
ang. uppbärande genom kronans uppbördsmän af en k.a. till riddarhuskassan (1812). Sid. 19.
Kartverken:
ang. de topografiska, geologiska och ekonomiska kartverken (1871). Sid. 327;
ang. Sveriges offentliga kartverk (1878). Sid. 394;
ang. de ekonomiska och topografiska kartverkens framtida bearbetande (1882). Sid. 441.
Katekes:
förslag till förklaring öfver M. Luthers lilla katekes (1856). Sid. 236;
nytt förslag (1872). Sid. 331;
öfversedt förslag (1873). Sid. 337;
förslag (1877). Sid. 385.
Kommerskollegium:
se Embetsverken.
Kommunallagar:
ang. kommunalstyrelse på landet och i stad (1859). Sid. 256;
ang. kyrkostämma samt kyrko- och skolråd (1859). Sid. 256;
ang. landsting (1859). Sid. 256.
Se äfven Sockenstämmor.
Konkurs, konkurslag:
ang. jernvägsaktiebolags konkurs;
ang. sedelutgifvande bank och sparbanks konkurs;
Se Lagförslag.
Konsulatväsendet:
ang. svenska o. norska konsulatväsendet (1856). Sid. 236;
ang. svenska och norska konsulatväsendet (1876). Sid. 373;
förslag till författningar om svensk-norsk konsularjurisdiktion (1886). Sid. 473.
Kreditförhållanden:
ang. ordnande af kr.förh. o. låneanstalter (1853). Sid. 226;
ang. ändringar i kreditlagstiftningen (1854). Sid. 228.
Kreditupplag och frilager:
förslag till förordningar om (1884). Sid. 452.
Krigsakademien på Karlberg:
ang. den ekonomiska förvaltningen (1820). Sid. 65;
ang. undervisningen vid (1819). Sid. 61.
Krigsförvaltning:
ang. en krigsberedning och instruktion för krigskollegium (1810). Sid. 5;
ang. författn. rör. krigsförvaltningen till lands (1821). Sid. 71;
ang. vissa öfverflyttningar från krigskollegium (1829). Sid. 110, 112;
ang. ny organisation af krigskoll. (1829). Sid. 112;
ang. vissa frågor rör. krigskollegiets organisation (1830). Sid. 120—121;
ang. krigsförvaltningens organisation (1862, 1863). Sid. 267, 275;
ang. förändring i uppbördssättet vid indelta armén (1864). Sid. 574;
ang. krigskollegiets ombildning till en arméförvaltning (1865). Sid. 294;

ang. löneregleringen för arméförvaltningen (1878). Sid. 386.
Se äfven Flottan.
Krigslagstiftning:
förslag till krigslag (1826). Sid. 92;
ang. verkställigheten af vissa extra judiciella bestraffningar (1839). Sid. 168;
ang. strafflag och ordningsstadga för krigsmakten (1847). Sid. 212;
förslag till ordningsstadga för krigsmakten (1857). Sid. 243;
ang. ansvar för olofligt tillgrepp, begånget af personer hörande till krigsmakten (1857). Sid. 243;
ang. strafflag och disciplinärstadga för krigsmakten (1864). Sid. 278—279;
förslag till rättegångslag för krigsmakten (1867). Sid. 304;
ang. ändringar i strafflagen för krigsmakten (1887). Sid. 483;
ang. ändring i förordningen om krigsdomstolar och rättegångar derstädes (1893). Sid. 546.
Kronoräkenskaper:
ang. nödiga förändr. i följd af nya myntsystemet (1847). Sid. 570.
Krut:
ang. Kjellströms krutprobersätt (1809). Sid. 3;
ang. slagkrutantändnings införande (1835). Sid. 151.
Kgl. biblioteket:
se Embetsverken.
Kgl. hofvet och de publika verken:
ang. ved och kolbehofven för (1809). Sid. 3.
K. m:ts målningar:
ang. förvaringsrum för (1814). Sid. 31.
Se äfven Nationalmuseum.
Kungl. teatrarna:
ang. en viss afgift till k. teaterns underhåll (1818). Sid. 57.
förslag till reglemente för konungens hofkapell o. spektakler (1830). Sid. 123;
ang. k. teaterns bibehållande eller upplösning (1839). Sid. 166;
ang. k. teatrarnes finansiella förhållanden (1870). Sid. 366;
Kungörelser:
ang. uppläsande af förordningar från predikstolen (1814). Sid. 31;
ang. förändradt sätt för kungörelsers meddelande (1833). Sid. 139;
ang. påbud och stadganden som böra årligen uppläsas i kyrkan och vid häradsting (1837). Sid. 161;
ang. kungörelsers uppläsande för församlingen (1839). Sid. 178.
Kustförsvaret:
ang. aflöningsstater för (1811). Sid. 11.
Kvinlig undervisning:
ang. ordnande af undervisning för kvinlig ungdom (1868). Sid. 312;
ang. undersökning af de högre flickskolorna (1888). Sid. 485.
Kyrkohandbok:
förslag till ny (1854). Sid. 229;
öfversedt förslag (1855). Sid. 232;
förslag till reviderad (1891). Sid. 523.
nytt förslag (1894). Sid. 560.
Kyrkolagstiftning:
ang. granskning af ecklesiastika författningar (1812). Sid. 17;
förslag till författning mot missbruk vid kyrkoherdeval (1817). Sid. 53;
förslag till ny kyrkolag (1828). Sid. 103;
ang. enskilda sammankomster (1839). Sid. 179.
förslag till kyrkolag och lagar rör. kyrkoväsendet samt kyrkostadgar (1846). Sid. 205;
ang. kontroll öfver kyrkoböckers förande (1846). Sid. 206;
ang. främmande trosbekännare (1872). Sid. 577;
förslag till kyrkolag och kyrkostadgar (1873). Sid. 378;
förslag till lag om stiftsstyrelse (1891). Sid. 521;
förslag till lag ang. kyrkotukt, enskild själavård, ändring i lagen ang. tillsättande af presterliga tjenster m. fl. kyrkolagsförändringar (1892). Sid. 533.
Kyrkoråd:
se Kommunallagar, Sockenstämmor.
Kyrkoskrifning:
ang. nya ministerialböcker (1889). Sid. 503;
ang. kyrkoskrifningen i Stockholm (1890). Sid. 507;
ang. ordnande af kyrkoskrifningen i riket (1890). Sid. 508.
Kyrkostämma:
Se Kommunallagar.
Lagförslag:
ang. förändring af gällande bestraffningssätt (1815). Sid. 37;
ang. förändring eller utdömande af vattenverk (1815). Sid. 37;
förslag till giftermåls- och handelsbalk (1815). Sid. 38;
förslag till ny konkurslag (1817). Sid. 54;
förslag till ändringar i giftermålsbalken och byggningabalken (1817). Sid. 54;
förslag till ärfda- och jordabalk (1818). Sid. 58;

förslag till byggningabalk (1819). Sid. 63.
förslag till utsökningsbalk och rättegångsbalk (1822). Sid. 79;
ang. författning om fast egendoms försäljning å lotteri (1823). Sid. 82;
ang. ändringar i utsökningsbalken o. missgerningsbalken (1823). Sid. 82;
förslag till allm. civillag (1826, 1838). Sid. 92, 93;
ang. utmätning för gäld efter död person (1828). Sid. 106;
ang. olofligt bortförande af barn (1828). Sid. 106;
svenska och norska lagkomitéernas protokoll (1830). Sid. 123;
förslag till allm. kriminallag (1831, 1839). Sid. 131—132;
ang. förf. om ansvar för förfärdigande af underhaltiga guld- o. silfverarbeten (1832). Sid. 135;
ang. anmärkningar mot förslaget till kriminallag (1833). Sid. 141;
ang. inrättande af förmyndarekamrar (1839). Sid. 171;
ang. förändrade föreskrifter om bysättning (1839). Sid. 173;
förslag till förordning ang. uppror, upplopp och olofliga sammankomster (1839). Sid. 173;
ang. handel om lösören (1839). Sid. 173;
ang. fullgörande af underrätts utslag i skuldfordringsmål (1839). Sid. 174;
ang. lagfart af fast egendom (1839). Sid. 174;
förslag till fridlysningsstadga för kanal-eller slussverk (1839). Sid. 174;
ang. förmyndares redovisningsmål och s. k. tysta förmånsrätter (1839). Sid. 174;
ang. arseniks försäljning eller innehafvande af obehörig (1839). Sid. 175;
förslag till vissa ändringar i giftermålsbalken och ärfdabalken (1839). Sid. 175;
ang. domstolarnes organisation, straffen i ny allm. kriminallag och ang. förlikningskomitéer (1842). Sid. 189;
förslag till straffbalk (1844). Sid. 195;
förslag till straffbalk (1844). Sid. 197;
ang. verkställighet af fängelsestraff (1844). Sid. 197;
ang. författning om nya strafflagens införande (1844). Sid. 197;
förslag till grundlagsförändringar i sammanhang härmed (1844). Sid. 198;
förslag. till giftermåls-, ärfda-, jorda- och byggningabalk (1847). Sid. 213;
förslag till rättegångsbalk (1849). Sid. 217;
förslag till handels- och utsökningsbalkar (1850). Sid. 221;
förslag till lag om inrikes och utrikes vexlar (1851). Sid. 222;
ang. stängselskyldighet (1856). Sid. 241;
förslag till konkurslag (1859). Sid. 253;
ang. ny lag rör. vattenrätten (1865). Sid. 293.
ang. egande-, pant- och nyttjanderätt till fastighet (1867). Sid. 305;
ang. ny lag rör. vattenrätten (1870). Sid 320;
förslag till utsökningslag (1871). Sid. 328;
förslag till utsökningslag (1876). Sid. 369;
ang. torrläggning af jord (1877, 1878). Sid. 385, 401;
ang. ny vexellag (1878, 1879). Sid. 385, 410;
ang. föreskrifter i anl. af nya utsökningslagens införande (1878). Sid. 395—396;
ang. inteckning i jernväg (1879). Sid. 404;
ang. vissa jernvägsaktiebolags konkurs (1879). Sid. 405;
ang. ny vattenrättsförordning (1879). Sid. 408;
ang. tio- och tjuguårig häfd (1879). Sid. 409;
ang. enskild sedelutgifvande banks, aktiebanks och sparbanks konkurs (1880). Sid. 413;
ang. förlagsinteckning (1881). Sid. 422;
ang. skydd för varumärken (1882) Sid. 435;
ang. rättegångsväsendets ombildning (1884). Sid. 456;
ang. rättegången i brottmål (1884). Sid. 458;
förslag till lag om skiljemän samt ang. förändring i utsökningslagen (1885). Sid. 464;
ang. tillägg till förlagsinteckningsförordningen (1885). Sid. 464;
ang. ersättning af allmänna medel till vittnen i brottmål (1885). Sid. 464;
ang. förändrade bestämmelser i fråga om äkta makars inbördes egendomsförhållanden (1886). Sid. 470;
ang. ändringar i strafflagen (1886). Sid. 471;
ang. hufvudgrunderna för en ny rättegångsordning (1887). Sid. 481;
ang. ändringar i strafflagen (1887). Sid. 483;

ang. ändringar i strafflagen (1888). Sid. 493;
ang. bevisning inför rätta (1889). Sid. 501;
ang. ändring i rättegångsbalken (1890). Sid. 506;
ang. hvad till fast egendom är att hänföra (1892). Sid. 536;
ang. makars ansvarighet för gäld och om boskilnad (1892). Sid. 537;
ang. vissa invändningar i rättegång vid underrätt (1893). Sid. 545.
ang. lag om köp och byte (1894). Sid. 562.
Se äfven Bergsväsende, Bolag, Sjölag.
Lagkomité:
ang. grunder för arbetet o. om arbetets fördelning inom en blifvande (1811). Sid. 10.
Landsstaten:
se Embetsverken.
Landtbruksläroverk:
ang. organisationen af (1884). Sid. 454, 585.
Se äfven Ultuna landtbruksinstitut.
Landtmäteriförordning:
förslag till ny (1817). Sid 52.
Landtmäteristyrelsen:
se Embetsverken.
Landtmäteritaxa:
ang. skiftesförrättningar å militie- och civile boställen (1834). Sid. 146;
ang. ändringar i l. t. (1834). Sid. 146;
förslag till ny (1881). Sid. 583, 584.
Landttullsersättning:
ang. sättet för utgående af (1812). Sid. 21.
Lapparne:
ang. lapparne och fjällfinnarne i Sverige och Norge (1844). Sid. 196;
förslag till förordning rör. lapparne i Sverige och Norge (1867). Sid. 303;
ang. förhållandena mellan de svenska lapparne och de bofasta i Sverige samt ang. renmärken (1883). Sid. 443;
ang. utvidgning af renbetesfjellen i Jämtland (1889). Sid. 476;
ang. beredande åt lapparne af tillgång till skog eller renbete (1893). Sid. 552.
Lifrustkammaren:
ang. plats för dess samlingar (1880). Sid. 582.
Linnespånadsinrättning:
ang. användbarheten af presidenten Edelcrantz' mekaniska (1817). Sid. 46.
Lofvers alunbruk:
ang. undersökning v. (1817). Sid. 567.
Lotsväsendet:
förslag till stat, reglemente och förordning om lots- och båkväsendet (1813). Sid. 26;
ang. lots- och båkväsendet (1817). Sid. 51;
förnyade förslag till reglemente och förordning ang. lots- och fyrinrättningarna i riket (1862). Sid. 272;
ang. lotsarnes lönevilkor (1845). Sid. 569;
ang. lots- o. fyrinrättningen i riket (1871). Sid. 576;
ang. fyr- och båkmedlens användande till beredande af lättnader i skyldigheten att taga lots (1874). Sid. 343.
Lurendrägeri och gränsbevakning:
ang. gränsbevakningen mot Norge (1817). Sid. 47;
förslag till förnyad förordning mot lurendrägeri och tullförsnillning (1817). Sid. 48;
ang. ansvar för olaga vägar öfver norska gränsen (1817). Sid. 48;
förslag till lag mot lurendr. (1824). Sid. 85;
ang. ändringar i förordningen mot olofflig in- och utförsel (1834). Sid. 147.
Lysningssedlar:
ang. kartering af (1812). Sid. 21.
Länslasarett:
se Helsovård.
Länsräkenskaperna:
ang. tidigare afslutande af (1881). Sid. 420.
Läroverken, allm.:
ang. provisoriska förändringar vid läroverken (1813). Sid. 25;
ang. grundläggande vid läroverken af öfning och skicklighet för nationalbeväringen (1813). Sid. 25;
ang. provisoriska förändringar i skolordningen (1813). Sid. 25;
ang. betyg från musikaliska akademien för sökande till directores musicesbeställningar (1814). Sid. 29;
ang. sjunde lektionen vid åtsk. gymnasier (1814). Sid. 29;
ang. skolferierna i Hernösands stift (1814). Sid. 29;
förslag till lönereglering (1817). Sid. 49;
förslag till en förbättrad skolordning (1817). Sid. 49;
förslag till reglering af Stockholms stads elementarläroverk (1817, 1818). Sid. 50, 58;
förslag till interimsstat för rikets läroverk (1819). Sid. 59;

ang. Visby stifts läroverk (1819). Sid. 59;
ang. de årliga läseterminerna (1820). Sid. 65;
förslag till ny skolordning (1820). Sid. 65;
ang. en förbättrad organisation af Stockholms stads undervisningsverk (1820). Sid. 66;
förslag till en ständig aflöningsstat (1822). Sid. 75;
ang. ansökningar till lärarebefattningar i gymnastik (1822). Sid. 76;
ang. en förändrad studentexamen (1822). Sid. 76;
ang. ändringar i den föreslagna regleringen af Stockholms stadsundervisningsverk (1823). Sid. 83;
uppfostringskomitén ang. förändringar i löneregleringen för Visby stifts läroverk (1825). Sid. 87;
uppfostringsk. ang. tiden för skådespels uppförande i Linköping (1826). Sid. 91;
uppfostringsk. ang. inrättande i hufvudstaden af en elementarskola efter ämnesläsningsmetoden (1827). Sid. 98;
ang. granskning af 1856 års skolstadga (1858). Sid. 246;
ang. bildningsanstalter för elementarlärare (1858, 1859). Sid. 247, 259;
ang. afgångsexamen vid elementarläroverken (1858, 1859). Sid. 247, 259;
ang. språkundervisningen vid (1866). Sid. 302;
ang. undervisningen i historia och geografi inom elementarläroverken (1868). Sid. 312;
ang. undervisningen i matematik och naturvetenskap inom elementarläroverken (1871). Sid. 329;
ang. revision af gällande läroverksstadga (1872). Sid. 332;
ang. inrättande af en pedagogisk undervisningsanstalt för elementarlärare (1873). Sid. 340;
förslag till stadga (1874). Sid. 349;
ang. examen för blifvande lärare (1878). Sid. 399;
ang. teckningsundervisningen vid elementarlärov. (1878). Sid. 399;
ang. lönereglering för allmänna läroverken (1879). Sid. 406;
ang. likformig uppställning af grammatiska läroböcker (1881). Sid. 424.
ang. organisationen af lärov. (1884). Sid. 458;
förslag till stadga (1891). Sid. 516.
ang. läsplan för samskolor (1892). Sid. 543.
ang. undervisningsprof för lärarebefattningar (1893). Sid. 551;
ang. en mera betryggad ställning för de extra ordinarie lärarne (1893). Sid. 551;
förslag till skjutinstruktion för de högre läroverken (1893). Sid. 553.

Läsare:
undersökning ang. det s. k. läsaresällskapet i Vesterbotten (1819). Sid. 62;
förslag till förordn. mot s. k. läsaresällskap (1824). Sid. 86.

Löneregleringar:
se Embetsverken.

Lösdrifveri:
ang. förordning om sysslolösa och vanartade personer (1828). Sid. 106;
ang. ny förf. rör. försvarslöse och till allmänt arbete förfallna personer (1869). Sid. 314;
förslag till förordning ang. lösdr. (1882, 1884). Sid. 436, 463,
Se äfven Arbets- och korrektionshus.

Magasin och magasinsinrättningar:
ang. allm. magasinsinrättningens ställning (1823). Sid. 84;
ang. distriktmagasins anläggande i Jemtland (1827). Sid. 101;
ang. förslag till inrättande af s. k. distriktsmagasin (1832). Sid. 137.

Maltdrycker:
se Beskattning.

Mantalsskrifning:
ang. presterskapets befattning med (1812). Sid. 20;
ang. ny förordning om (1812). Sid. 20;
ang. hvad som vore att iakttaga i sammanhang med (1812). Sid. 21;
ang. mantals- och skattskrifningarna i Stockholms stad (1814). Sid. 32;
ang. mantalsskrifningarnas förrättande inom de akad. jurisdiktionerna (1828). Sid. 105;
förslag till förordning om förrättande af (1872). Sid. 334, 577;
förslag till förordning ang. (1889, 1890). Sid. 502, 507.

Margarin:
förslag till förordning ang. försäljning och tillverkning af (1888). Sid. 495.

Mariebergs styckgjuteri:
ang. undersökning af (1816). Sid. 567.

Markegångssättning:
ang. insändande af markegångssättningarna till justitieombudsmannen (1812). Sid. 19;

ang. Falu bergslags deltagande i (1812). Sid. 21.
Medborgarrätt:
förslag till lag om förvärfvande och förlust af (1890). Sid. 513.
Medicinska studier:
ang. med. st. af blifvande prester (1810). Sid. 6;
ang. mediko-teologiska stipendier (1810). Sid. 12;
ang. populära medicinens studerande af blifvande prester (1812). Sid. 16.
Medicinska undervisningen:
ang. åläggande för medicine doktorer att vara kirurgie magistrar (1812). Sid. 15;
ang. medicine doktorsexamen (1812). Sid. 16;
ang. ordnande af med. undervisningen (1859). Sid. 250, 573.
Se äfven Helsovård, Medicinska studier, Militär helsovård.
Mediko-kirurgiska institutet:
se Helsovård.
Mellanrikslagen:
ang. en förordning rör. Sveriges och Norges inbördes handel och sjöfart (1815). Sid. 35;
förslag till förnyad förordning ang. Sveriges o. Norges ömsesidiga handels- o. sjöfartsförhållanden (1825). Sid. 88;
ang. granskning af bestämmelserna rör. handels- och sjöfartsförhållandena mellan Sverige och Norge (1846). Sid. 206, 570;
ang. ändringar i gällande stadganden rör. Sveriges och Norges ömsesidiga handel och sjöfart (1856). Sid. 254;
ang. ändringar af svenska tulltaxebestämmelser i afs. på handeln uellan Sverige och Norge (1856). Sid. 235;
förslag till ändringar i gällande förordningar ang. Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden (1888). Sid. 495.
Meteorologiska observationer:
ang. ordnande af sådana å fartyg (1876). Sid. 363.
Militieboställen:
granskning af förf. ang. utarrendering af (1827). Sid. 102.
Militär helsovård:
ang. arméns medicinalverk (1809). Sid. 565.
ang. inrättande af ett garnisonssjukhus i Stockholm (1810). Sid. 6;
ang. inrättande af ett institut till danande af fältläkare (1810). Sid. 6;
förslag till instruktion för garnisonssjukhuset (1811). Sid. 12;
ang. en föreslagen inrättning till danande af fältläkare (1813). Sid. 26;
ang. ett garnisonssjukhus och läkareinstitut (1816). Sid. 42;
förslag till ny reglering af arméns läkarestat (1817). Sid. 46;
ang. flottornas läkarestater (1817). Sid. 51.
ang. förbättrade anstalter för arméns sjukvård i fält (1840). Sid. 182;
ang. den årliga sjukvårdskostnaden v. allm. garnisonssjukhuset (1841). Sid. 187;
ang. granskning af förslag till reglering af arméns sjukvårdsanstalter (1843). Sid. 191;
förslag till en militärfarmakopé (1848). Sid. 571;
ang. ordnandet af den militära helsovården (1858). Sid. 245;
ang. förste läkaren vid Karlskrona station och extra läkarne vid flottan (1858). Sid. 246;
ang. approbation och kassation af värnpligtige (1877). Sid. 317;
ang. öfningar i sårades transport (1877). Sid. 377.
ang. transportmedel för sårade och sjuke i fält och lätt bataljonsförbinderivagn samt inrättande af militära brunns- och badanstalter (1878). Sid. 389;
ang. hygieniska föreskr. rör. kaserner (1879). Sid. 581;
ang. inkvartering (1879). Sid. 581;
ang. ordnande af härens sanitetsväsende (1881). Sid. 419;
förslag till förändringar i arméns provianteringsstater (1883). Sid. 446;
förslag till organisation af milit. sjukhus i fred (1884). Sid. 585;
förslag till organisation af militära sjukhus i fält (1887). Sid. 477.
förslag till reglemente f. sjukvården i fält (1888). Sid. 496;
förslag till lärobok i sjukvårdstjenst i trängen (1892). Sid. 588.
Militär undervisning:
ang. regl. för flottans skeppsgossekompani och skola (1822). Sid. 76;
ang. sjökadetters undervisning (1853). Sid. 571;
angående organisation af två militära ridskolor (1856). Sid. 240;
ang. artilleriläroverkens reorganisation (1856). Sid. 572;

ang. granskning af föreskr. för undervisningsanstalter vid flottans stationer (1858). Sid. 572;
ang. officersbildningens ordnande (1862). Sid. 267;
ang. inrättande af ridskolor (1862). Sid. 267;
ang. organisation af en centralridskola (1865). Sid. 284;
ang. de enskilda militära undervisningsanstalternas upphörande (1865). Sid. 574.
ang. krigshögskolans organisation, reglemente för krigsskolan och instruktion för militärläroverkens öfverstyrelse (1866). Sid. 298;
förslag till gymnastik- o. bajonettfäktningsregl. f. infanteriet (1869). Sid. 575;
förslag till instruktion f. kavalleriets o. artilleriets rid- och remontskolor (1879). Sid. 581;
förslag till skjutinstruktion f. infanteriet (1880). Sid. 582;
ang. instruktion i sabelfäktning f. kavalleriet (1890). Sid. 514;
ang. sabelfäktning till fots (1890, 1893). Sid. 515, 588;
ang. skjutinstruktion f. infanteriet (1892). Sid. 542;
ang. gymnastik- och bajonettfäktningsreglemente (1892). Sid. 543, 588;
ang. granskning af lärobok i sjömanskonsten (1893). Sid. 598;
ang. reglemente f. sjökrigsskolan (1894). Sid. 557.
Se äfven Krigsakademien vid Karlberg.

Minderårige:
ang. minderåriges antagande och användande i fabrik eller handtverk (1877). Sid. 381;
ang. revision af förordningen om minderåriges användande i arbete vid fabrik etc. (1892). Sid. 580.

Mineralier:
ang. undersökning af inom riket förekommande fosforsyrehaltiga mineralier och bergarter (1873). Sid. 336.
Se äfven Apatit.

Ministerialböcker:
Se Kyrkoskrifning.

Minväsendet:
ang. Kreÿgers inrättning af minor under vattnet (1848). Sid. 571;
ang. torpedoinköp gemensamt för Sverige och Norge, ang. personalen vid sjömineväsendet (1871). Sid. 329.
ang. minfartyg (1871, 1872). Sid. 329, 331;
ang. minförsvaret i Sthlms o. Södertelje skärg. (1885). Sid. 585.

Missionsverksamhet:
ang. svenska kyrkans (1872). Sid. 331.

Museum:
ang. inrättande i hufvudstaden af ett m. för konstindustri och slöjd (1877). Sid. 384.

Musikaliska akademien:
ang. reorganisation af (1855). Sid. 571;
förslag till nya stadgar för (1862). Sid. 268;
ang. nytt förslag (1863). Sid. 276.

Mynt- och kontrollverken:
Se Embetsverken.

Myntväsendet:
ang. taxa för kopparskiljmyntningen vid Avesta (1819). Sid. 60;
förslag till förbättringar i myntverkets mekaniska delar (1819). Sid. 60.
ang. kostnaden för myntverkets iståndsättande (1821). Sid. 68;
ang. förändringar vid myntinrättningen (1822). Sid. 73;
ang. kostnaderna för myntverkets iståndsättande (1823). Sid. 83;
förslag till riksdalerstycke (1826). Sid. 92;
förslag till ny revers å riksdalerstycket (1827). Sid. 96;
förslag till ny myntfot o. nya myntsorter (1830). Sid. 115;
förslag till reglemente för myntverket (1830). Sid. 115;
ang. myntarbetarnes aflöning (1830). Sid. 115;
ang. stål till mynt- o. medaljstämplar (1830). Sid. 115;
ang. organisation af en interimsstyrelse (1830). Sid. 115;
ang. förslaget till reglemente (1831). Sid. 126;
ang. Sveriges öfvergång till ett guldmyntsystem (1870). Sid. 317;
ang. ett för de tre nordiska rikena gemensamt guldmyntsystem (1872). Sid. 333.
Se äfven Embetsverken.

Mått, mål o. vigt:
förslag till förf. om (1838). Sid. 164, 569;
förslag till författningar om mått och vigt efter det metriska systemet (1877, 1878). Sid. 383, 395.

Mönster och modeller:
ang. skydd för (1878). Sid. 400.

Nationalmuseum:
ang. byggnadsplats för (1845). Sid. 200;

ang. nationalmuseets inredning (1862). Sid. 271;
ang. oljemålningar för nationalmuseum (1865). Sid. 292;
ang. gipsafgjutningar för (1865). Sid. 295;
ang. skulpturarbeten för (1865). Sid. 295;
förslag till reglemente för förevisande af (1866). Sid. 298;
ang. lönereglering för (1878). Sid. 388.
Se äfven K. Maj:ts målningar.
Nationalrepresentationen:
ang. ombildning af (1847). Sid. 209.
Navigationsskolor:
förslag till inrättande af (1839). Sid. 179;
handels- o. sjöfartskomitén, ang. föregående förslag (1840). Sid. 183;
förslag till reglemente f. (1875). Sid. 360;
ang. ändringar i regl. f. (1888). Sid. 496.
Nederlagsrätt:
ang. Karlshamns handlandes begagnande af dem lemnad nederlagsfrihet (1812). Sid. 23;
förslag till ny nederlagsförfattning (1813). Sid. 24;
ang. nederlagsrätt för Stockholms stad och åtskilliga andra stapelstäder (1813). Sid. 24;
ang. nederlagsvarors transport landsvägen från Göteborg till Stockholm (1816). Sid. 41;
ang. ny nederlagsförordning (1834). Sid. 147.
Nedre justitierevisionen:
Se Embetsverken.
Norrbotten:
ang. tillgodogörande af malmfyndigheterna i (1818). Sid. 56;
ang. bergshandteringens upphjelpande i Norrbotten och en lättare malmtransport från Gellivara (1827). Sid. 99.
Nya testamentet:
öfversättning af (1816). Sid. 45.
proföfversättning (1853, 1861). Sid. 266, 571;
ang. granskningen af proföfversättningen af n. t. (1868). Sid. 312;
rör. proföfvers. af (1873). Sid. 577;
ny öfversättning (1877). Sid. 385;
ny öfversättning (1882). Sid. 442;
Nybyggesväsendet:
förslag till förordning ang. (1870). Sid. 325;
förslag till författningar ang. nybyggen i de norrländska länen och åbo-ombyten å kronohemman (1873). Sid. 342;
ang. upplåtande till nybyggen af mark i Norrland (1876). Sid. 367.
Olyckor:
till sjös, se Sjölag.
Olycksfall:
i arbetet, se Arbetareförsäkring.
Osbeckska kurmetoden:
Se Helsovård.
Ottenby:
Se Stuteriväsendet.
Passagerareångfartyg:
Se Handel och sjöfart.
Patentskydd:
ang. (1878). Sid. 400.
Pensionsväsende:
ang. pensionering för svårt sårade offic. o. underoffic. (1811). Sid. 566;
förslag till en allm. pensionskassa för rikets civila embets- o. tjenstemän (1823). Sid. 80;
ang. civilstatens pensionskassas reglering (1825). Sid. 87;
förslag till pensionsinrättning för ecklesiastikstatens enkor och barn (1846). Sid. 204;
förslag till stiftsvis inrättade pensionsanstalter för folkskollärare (1855). Sid. 231;
ang. pensionsanstalt för svenska handelsflottans skeppare, styrmän och öfrige sjöfolk (1856). Sid. 234;
förnyadt förslag ang. pensionsanstalt för svenska handelsflottan (1857). Sid. 244;
ang. civilstatens pensionsväsende (1862). Sid. 270;
ang. ordnande af pensionsväsendet för folkskolelärare samt deras enkor och barn (1864). Sid. 279;
ang. pensionering af enkor och barn efter civile tjenstinnehafvare (1865). Sid. 284;
ang. pensionering af enkor och barn efter prestmän och elementarlärare (1873). Sid. 341;
ang. pensionering af enkor och barn efter ecklesiastikstaten (1873). Sid. 342;
ang. inrättande af en enke- och pupillkassa för folkskollärare (1874). Sid. 351;
ang. flottans pensionsväsende (1875). Sid. 360;
ang arméns pensionering (1876). Sid. 363;
ang. ordnande af arméns enke- och pupillkassa (1881). Sid. 419;

ang. civilstatens pensionsinrättnings ställning och behof (1891). Sid. 517;
ang. ordnande af pens.väs. f. statens civile tjensteinnehafvare o. deras enkor och barn (1894). Sid. 557.
Postsparbank:
ang. inrättande af (1882). Sid. 441.
Postväsende:
ang. ångbåtar för postens öfverförande från Sverige till Tyskland (1817). Sid. 52.
ang. inrättande af lättare och tyngre poster (1836). Sid. 158;
ang. ordnande af en bättre post- och personförbindelse mellan Sverige och kontinenten (1890). Sid. 512.
Predikotexter:
förslag till två nya årgångar (1850). Sid. 221.
Presterliga lägenheter:
författning ang. ansökningar till (1827). Sid. 98;
ang. samma sak (1839). Sid. 178;
ang. ändring i lagen ang. tillsättande af presterliga tjenster (1892). Sid. 533.
Se äfven Prestvalsförordning, Presterskapet, Kyrkolagstiftning.
Presterskapet:
ang. allm. ordnande af dess aflöning (1861). Sid. 266.
förslag till förordning ang. dess boställen (1879). Sid. 405.
Se äfven Kyrkolagstiftning, Pensionsväsende.
Prestvalsförordning:
förslag till ny (1822). Sid. 77.
Se Kyrkolagstiftning, Presterliga lägenheter, Presterskapet.
Provinsialläkare:
ang. instruktion för (1887). Sid. 479.
Psalmbok:
förslag till förbättrade kyrkosånger (1814). Sid. 33;
Wallin, J. O., förslag till (1816). Sid. 45;
förslag till psalmbok (1819). Sid. 59;
förslag till reviderad psalmbok. (1889). Sid. 503.
Psaltaren:
ny proföfversättning (1834). Sid. 148.
ny öfversättning (1888). Sid. 497.
Reservglemente:
förslag till nytt (1826). Sid. 94.
Rikets kollegier:
se Embetsverken.
Rikets städer:
ang. ordningsstadga samt byggnads-, hamn- och brandordningar för (1859). Sid. 253.
Se äfven Beskattning, Stadsplan och tomtindelning, Tolag.
Riksarkivet:
se Embetsverken.
Riksbanken:
ang. byggnadsplats för ny riksbank (1884). Sid. 462.
Riksdagens revisorer:
förslag till ny instruktion för (1884). Sid. 462.
Riksdagshus:
ang. byggnadsplats för nytt (1884). Sid. 462.
Rust- och rotehåll:
ang. granskning af förf. rör. rust- o. rotehållares skyldigheter (1825—). Sid. 568;
ang. förordning om rustningsskyldigheter (1829). Sid. 111;
ang. rotehållares allm. skyldigheter (1829). Sid. 111;
ang. lindring af roterings- och rustningsbesväret (1868). Sid. 308.
Se äfven Båtsmän.
Ränta:
ang. räntans frigifvande (1859). Sid. 255.
Rättegångsordning:
se Lagförslag.
Rättegångsväsende:
ang. dess ombildning,
se Lagförslag.
Rättsfrågor:
ang. deras skiljande från de administrativa verken (1820). Sid. 66.
Rättsväsendet:
förslag till förändrade formulär för primäruppgifterna till berättelsen ang. (1878). Sid. 396.
Sala silfvergrufva:
ang. undersökning af (1817). Sid. 52.
Salpetertillverkningen:
ang. upphjelpande af (1811). Sid. 566.
Sammankomster:
ang. olofliga — se Lagförslag;
ang. enskilda — se Kyrkolagstiftning.
Segelleder:
ang. segelleden mellan Venern och hafvet (1835). Sid. 151.
ang. reglering af bogseringsanstalterna på Göta elf (1841). Sid. 187.
Seglationsordning:
förslag till förnyad (1817). Sid. 47;
förslag till ändringar i (1834). Sid. 147.
Seminarier:
se Folkskoleväsendet.
Sinnessjuka:
förslag till förbättrad lagstiftning rör. vård och behandling af sinnessjuka (1855). Sid. 231;
förslag till stadga för (1879). Sid. 408.
Se äfven Hospitalen.

Sjöfartsnäringen:
ang. dess tillstånd (1889, 1890). Sid. 503, 510.
Se äfven Handel och sjöfart, Tullrestitutioner.
Sjölag:
förslag till (1836). Sid. 157;
förslag till kofferdireglemente (1836). Sid. 158;
förslag till sjölag och regl. för handelssjöfarten (1847). Sid. 207;
ang. sjölagsbestämmelser till förekommande af olyckor till sjös (1878). Sid. 390;
förslag till ny (1887). Sid. 477.
Se äfven Certepartier.
Sjöförsvaret:
se Flottan.
Skepps- och Kastellholmarna:
ang. upplåtande till Stockholms stad af (1864). Sid. 268.
Skeppsmätning:
ang. mätning af handelsfartyg (1817). Sid. 47;
förslag till nytt skeppsmätningsreglemente (1859). Sid. 259;
nytt förslag till skeppsmätningsreglemente (1864). Sid. 277.
Skiftesstadga:
förslag till ändringar i 1827 års skiftesstadga (1832). Sid. 135.
Skiljemän:
se Lagförslag.
Skjutsväsendet:
ang. skjutsningsbesvärets ordnande (1859). Sid. 254;
förslag ang. ordnande af (1877). Sid. 380.
Skogsväsendet:
förslag till skogsordning för Öland samt instruktion för skogsbetjeningen (1814, 1816). Sid. 34, 45;
ang. ekskogarne i riket (1816). Sid. 44;
förslag till skogsinstitut på djurgården (1828). Sid. 105;
ang. skogshushållningen och jagtväsendet i riket (1828). Sid. 109;
ang. Visingsö jordmåns lämplighet för ekplanteringar (1835). Sid. 152;
förslag till instruktion för skogs- och jägeristaten (1837). Sid. 160;
ang. en förbättrad skogshushållning (1856). Sid. 237;
ang. skogsförhållandena i Norrland och en förbättrad skogshushållning derstädes (1870). Sid. 322;
ang. stockfångstprivilegierna i Norr- och Vesterbotten (1870). Sid. 324.
Smittosamma husdjurssjukdomar:
ang. förordning rör. (1827). Sid. 102;
ang. åtgärder mot (1865). Sid. 292.
Sockenstämmor:
förslag till ny författning om sockenstämmor och kyrkoråd (1815). Sid. 36.
förslag till förordn. ang. sockenstämma och kyrkoråd (1839). Sid. 178.
Se äfven Kommunallagar, Kyrkolagstiftning.
Soppgryn:
ang. dess beredande af potatis (1827). Sid. 99.
Spannmål:
ang. upphandling af spannmål (1818). Sid. 58.
Se äfven Tullar.
Sparbanker:
ang. författning rör. sparbanker (1868). Sid. 313;
ang. förändrad lagstiftning rör. (1891). Sid. 524;
ang. sparbankers konkurs se Lagförslag.
Sprängämnen:
ang. lagstiftning rör. sprängämnen (1894). Sid. 560.
Stadsplan och tomtindelning:
förslag till lag ang. (1885, 1886). Sid. 466, 470.
Stamholländerier:
ang. organisation af (1846). Sid. 202;
ang. stamholländeri inom Örebro län (1846). Sid. 203.
Statens fastigheter:
ang. ordnande af förvaltningen af (1876). Sid 367;
förslag till domänförvaltningens ordnande (1880). Sid. 413.
Statistik:
ang. förbättrad bergverks- o. fabriksst. (1890, 1893). Sid. 553, 587.
Statistiska centralbyrån:
se Embetsverken.
Statskontoret:
se Embetsverken.
Statsverket:
ang. dess kassaförlagsfond (1890). Sid. 513.
Stenkolsfyndigheter:
förslag till stadga ang. eftersökande och bearbetande af (1885). Sid. 464.
Stockfångstprivilegier:
se Skogsväsendet.
Stockholms stad:
ang. handels- och slöjdefiskalstjensten i Stockholm (1816). Sid. 42;
förslag till nytt brandreglemente (1827). Sid. 97;
ang. fattigvården i Sthm (1839). Sid. 175;

förslag till inkvarteringsordning för Sthm (1839). Sid. 180;
förslag till sockenstämmoförordning för Sthm (1846). Sid. 203;
ang. en förbättrad själavård i hufvudstaden (1860). Sid. 264;
ang. Stockholms undervisningsverk, se Läroverken;
Stora Kopparsbergs bergslag:
ang. undersökning vid (1818). Sid. 55.
Se äfven Beskattningsväsendet.
Straffregister:
förslag till förordning ang. straffregister (1892). Sid. 538.
Strömsholm:
se Stuteriväsendet.
Studentexamen:
se Läroverken.
Stuteriväsendet:
ang. förvaltningen af Strömsholms kungsladugård och stuteri (1810). Sid. 8;
ang. en stuteriinrättning vid Flyinge och Dalby kungsgårdar (1813). Sid. 27—28;
ang. förändrad organisation af stuteriet vid Strömsholm (1825). Sid. 89;
ang. ett stuteri på Ottenby (1830). Sid. 119;
ang. organisation af Ottenby stuteri (1831). Sid. 130;
förslag till Flyinge stuteris förändring till hingstdepot (1836). Sid. 159;
ang. jordbruks förenande med Flyinge depot (1837). Sid. 161;
ang. stuteriväsendet (1869). Sid. 315;
förslag till förändrade anordningar i afseende å statens stuteriinrättningar (1886). Sid. 472.
Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader:
se Embetsverken.
Stämpelpappersförordning:
se Beskattning.
Stängselskyldighet:
se Lagförslag.
Stångjern:
Se Bergsväsende.
Sundhetskollegium:
se Embetsverken.
Svenskt jern:
ang. dess lämplighet till jernvägsmateriel.
Se Jernvägar.
Sverige och Norge:
förslag till unionsvapen och flaggor (1844). Sid. 193;
förslag till föreningsakt (1844). Sid. 193;
ang. Sveriges och Norges bidrag af stridskrafter till det gemensamma försvaret (1844). Sid. 193;
ang. verkställighet af domar i Sverige och Norge (1856). Sid. 238, 239;
ang. ordnande af Sveriges o. Norges gemensamma stridskrafter (1856). Sid. 240;
ang. revision af föreningsakten mellan Sverige och Norge (1867). Sid. 305, 575.
Se äfven Lagförslag, Mellanrikslagen, Tullar, Lurendrägeri.
Sångkonservatorium:
ang. förslag till ett s. k. (1830). Sid. 124.
Södertelje kanal:
förslag till taxa för (1819). Sid. 62.
Tablå:
mellan lagkomiténs förslag till civillag och den gällande (1838, 1839). Sid. 164—165, 171—173;
mellan lagkomiténs förslag till kriminallag och den gällande (1841). Sid. 188;
mellan kyrkolagskomiténs förslag och gällande kyrkostadganden (1854). Sid. 229.
Tackjern:
se Bergsväsende.
Tekniska undervisningsväsendet:
förslag till teknologiska institutets organisation (1826). Sid. 91, 92;
ang. teknologiska institutets tillstånd (1834). Sid. 145;
ang. teknologiska institutet (1845). Sid. 200;
förslag till stadga för teknologiska institutet (1846). Sid. 203;
ang. Falu bergsskolas förening med teknologiska institutet (1866). Sid. 301;
ang. åtskilliga läroverks förening med teknologiska institutet o. bildande af en teknisk högskola (1873). Sid. 340;
ang. den lägre tekniska undervisningen (1874). Sid. 350;
ang. slöjdskolan i Sthm (1875). Sid. 360;
ang. utvidgning och omorganisation af tekniska högskolan (1891). Sid. 525.
Telegrafstyrelsen:
se Embetsverken.
Tidsberäkning:
ang. ny gemensam (1878). Sid. 580.
Tjenstgöringsreglementen:
förslag till tj.r. för armén (1819). Sid. 59.

förslag till tjenstgöringsreglemente för armén (1837). Sid. 190;
ang. Ammilons förslag till fälttjenstregl. (1844). Sid. 569;
förslag till nytt tj.regl. (1858). Sid. 572;
förslag till tj.regl. del. 4 (1866.) Sid. 574;
ang. gemens. bestämmelser i sv. o. n. arméernas tj.regl. (1880). Sid. 582;
förslag t. tj.regl. (1885, 1888). Sid. 497, 586.
Tolag:
ang. reglering af städernas tolag (1834). Sid. 147;
ang. reglering af tolagsersättningen (1883). Sid. 445.
Torneå elf:
ang. det regala laxfisket i (1892). Sid. 540.
Trollhättan:
ang. tillgodogörande f. kronans räkning af vattenkraften v. Tr. (1894). Sid. 557.
Trossplaner:
förslag till (1831). Sid. 127;
förslag till (1841). Sid. 186.
Tryckfrihetsförordning:
förslag till (1809). Sid. 1.
Tullar, ut- o. införsel etc.:
ang. höjd tull på utländska stenkol (1813). Sid. 24;
ang. nedsatt tull för utgående jern (1814). Sid. 29;
ang. upphörande af helfriheten för varor utförda med främmande fartyg (1814). Sid. 30;
ang. förbud mot införsel af rum och manufaktur-bomullsvaror samt höjd kaffetull (1815). Sid. 35;
ang. varutransporter mellan Danmark och Norge landtvägen genom Sverige (1815). Sid. 36;
ang. utförsel af skogsprodukter till Norge (1815). Sid. 36;
ang. allmänna grunder för ny tulltaxa (1815). Sid. 36;
förslag till ny tulltaxa för inkommande varor och för inkommande ostindiska varor (1816). Sid. 40;
förslag till sjötullstaxa för utgående varor (1816). Sid. 40;
ang. vissa handelsförmåner åt Uddevalla stad (1816). Sid. 41;
ang. utförsel af tunband från Malmöhus län (1816). Sid. 41;
ang. stämpling af kondemnerade varor (1816). Sid. 41;
ang. förpassning af utländska varor (1816). Sid. 41;
ang. reglerande af tullafgiften på spanmål (1830). Sid. 114;
förslag till förändring i gällande tulltaxa (1834). Sid. 146;
ang. införsel af stenkol (1839). Sid. 166;
förslag till ny tulltaxa (1839). Sid. 167;
förslag till ny tulltaxa (1847). Sid. 212;
ang. ny tulltaxa (1865). Sid. 295;
ang. tulltaxebestämmelserna för papper (1877). Sid. 376;
ang. ändring af gällande tullsatser (1879). Sid. 410;
förslag till tulltaxa (1882). Sid. 426;
ang. differentialtullar (1886). Sid. 474;
ang. jämkningar i tulltaxan (1889). Sid. 498;
ang. tullsatser å barlastjern samt skrotgjutgods (1889). Sid. 498;
förslag till ny tulltaxa (1891). Sid. 518.
Se äfven Tullverket, Mellanrikslagen, Nederlagsrätt, Lurendrägeri.
Tullrestitutioner:
ang. lättnader åt sjöfartsnäringen genom (1889). Sid. 498.
Tullverket:
ang. en ny organisation af (1822). Sid 78;
ang. förändring af räkenskapsmetoden vid tullverket (1819). Sid. 61;
ang. packhus- och nederlagsmagasinsinrättningarna i Göteborg (1816). Sid. 40.
Tågordning:
förslag till interimsförfattning för tågande trupper (1809). Sid. 3.
ang. ny (1827). Sid. 99;
Ultuna- landtbruksinstitut:
förslag till stadgar f. (1844). Sid. 195;
ang. undersökning rör. förvaltningen och hushållningen v. (1877). Sid. 383.
Se äfven Landtbruksläroverken.
Undervisningsväsendet:
ang. öfverseende af rikets allm. undervisningsverk (1828). Sid. 108.
Se äfven Folkskoleväsendet, Gymnastiska undervisningen, Kvinlig undervisning, Läroverken, Medicinska undervisningen, Militär undervisning, Universiteten.
Universiteten:
ang. ökadt antal af magistrar vid promotionerna i Lund (1814). Sid. 29.
ang. akademiska docenters tjensteårsberäkning i ecklesiastik befordringsväg (1820). Sid. 65;
granskning af Upsala akademis konstitutioner (1820). Sid. 67;

ang. nya stadgar i afs. på kirurgie magisterexamen (1828). Sid. 104;
ang. edsformulären vid universiteten (1828). Sid. 104;
ang. försvårande af inträdet i statens tjenst (1828). Sid. 104;
ang. lärdomsprof för teol. kandidater o. licentiater (1828). Sid. 104;
ang. mantalsskrifningarnas förrättande inom de akad. jurisdiktionerna (1828). Sid. 105;
förslag ang. nya statuter och embetsexamina (1851). Sid. 222;
ang. undervisnings-, examens- och studieväsendet inom de filosofiska fakulteterna (1889). Sid. 499.
Uppbörds- och redovisningsväsendet:
ang. förenklande af uppbörds- och redogörelseverket (1847). Sid. 248.
förslag t. regl. f. uppbördsverket (1847). Sid. 570;
ang. för länen (1875). Sid. 358;
förslag till nytt uppbördsreglemente (1887). Sid. 480.
Upphandlings- och entreprenadväsende:
ang. ordnande af statens (1888, 1889, 1893). Sid. 494, 499, 548.
Uppror:
se Lagförslag.
Utförsel:
se Tullar.
Utländingar:
ang. bevillningsafgifter af utl. för konserter eller dramatiska föreställningar (1890). Sid. 505.
Utställning:
ang. en allmän konst- och industriutställning i Sthlm (1882, 83). Sid. 584;
ang. en allm. industri- och konstutställning i Sthlm 1897, (1894). Sid. 562.
Varumärken:
ang. skydd för (1878). Sid. 400;
ang. nytt förslag (1882). Sid. 435.
Vattenskador:
i Vadsbo härad,
se Göta kanal.
Vermländska finn-allmogen:
ang. dess angelägenheter (1825). Sid. 90.
Veterinärväsendet:
ang. erforderliga veterinärundervisningsanstalter (1822). Sid. 78;
förslag till reglering af veterinärinrättningarna (1851). Sid. 222;
ang. veterinärväsendets ordnande (1865). Sid. 291;
ang. ordnande af (1874). Sid. 351.
Vexelkursen:
ang. förhållandet med (1816). Sid. 43.
Vexlar:
lag om vexlar, vexellag,
se Lagförslag.
Väghållningsbesväret:
ang. förändrad lagstiftning i fråga om utgörandet af (1880). Sid. 414.
Värnpligt:
se Försvarsväsende.
Yrkesinspektion:
ang. distriktsindelning för (1890). Sid. 511.
Ångbåtsförbindelse:
ang. statsunderstöd till en regulier ångbåtsförbindelse mellan Sverige och La Platafloden (1890). Sid. 509.
Ångfärjeförbindelse:
ang. en sådan mellan Sverige och Seland (1884). Sid. 585.
Ångpannor:
ang. granskning af lärokurs om ångmaskiner (1849). Sid. 217;
förslag till författning ang. kontroll å (1889). Sid. 502.
Äkta makar:
ang. deras inbördes egendomsförhållanden, ansvarighet för gäld,
se Lagförslag.
Öfverintendentsembetet:
Se Embetsverken.
Öland:
förslag till skogsordning för Öland (1814, 1816). Sid. 34, 45;
ang. användningen af kärr och mossar på (1816). Sid. 45;
förslag till reglemente för staden Borgholm (1817). Sid. 51.

Sjöförsvaret:
se Flottan.
Sjöförsvarsdepartementet:
se Statsdepartementen.
Sjökrigsmateriel:
se Flottan.
Sjökrigsskolan:
se Flottan.
Sjömanshus:
se Handel och sjöfart.
Skepps- och Kastellholmarne:
ang. bebyggande af — (1903). Sid. 180.
Skeppsmätning:
se Handel och sjöfart.
Skiljenämd:
se Förliknings- och Skiljenämd.
Skogskommittén:
(1899). Sid. 82—85.
Skogsväsendet:
[Poignant, E., ang. dispositionsrätten öfver enskildes skogar (1874). Sid. 189];
främjande af den enskilda skogshushållningen (1899). Sid. 82;
ang. forstligt försöksväsende (1899). Sid. 83;
ang. åtgärder mot skogseld (1899). Sid. 85.
Skytteväsendet, Frivilliga:
ang. omorganisation af (1902). Sid. 159.
Smittosam husdjurssjukdom:
ang. förekommande af öfverförande mellan Sverige o. Norge af (1896). Sid. 28.
Statsdepartementen:
landt- och sjöförsvarsdepartementens förening (1895). Sid. 12;
Statistik:
se Arbetsstatistiska undersökningar, Handel och sjöfart.
Statsmedicinsk anstalt:
inrättande af (1899). Sid. 89.
Stiftelser:
ang. lag om offentligen erkända stiftelser (1903). Sid. 180.
Sverige och Norge:
riksgränsens sträckning från Idefjorden ut till hafvet (1897). Sid. 41;
ang. ändrade bestämmelser rör. Sveriges och Norges förening (1898). Sid. 44;
ang. särskilda konsuler (1902). Sid. 148.
Se äfven Artilleriet, Mellanrikslag, Smittosam husdjurssjukdom.
Teaterkommittén:
(1898). Sid. 48—50.
Teatrar:
Se Kungl. teatrarna.
[*Teknisk undervisning:*
förslag till undervisningsplaner för tekniska afton- och söndagsskolor (1877). Sid. 190.]
Telegrafverket:
se Post- och telegrafverket.
Tidningar:
tillhandahållande af — genom postverkets försorg (1901). Sid. 123.
Tjänsteaftal:
mellan husbönder och tjänare (1900). Sid. 117.
Tjänstgöringsreglementen:
se Armén.
[*Torfkolning:*
ang. G. Angells o. H. Ekelunds metoder för — (1894). Sid. 196.]
Trollhättan:
se följ. och Vattenkraft.
Trollhätte kanalbolag:
dess rättsförhållanden till kronan (1897). Sid. 39.
Trollhätte kanal:
ändringar i trafiktaxan för (1901). Sid. 125.
Tuberkulos:
ang. försök rörande — öfverförande på djur (1903). Sid. 172.
ang. försök rörande äldre nötkreaturs mottaglighet för tuberkulös smitta (1903). Sid. 172.
Tullverket:
ang. granskning af tullverkets stater (1902). Sid. 156.
[*Tågordning:*
projekt till ändringar i (1809). Sid. 183.]
Undervisningsväsende:
se: Flickskolor, Folkskoleväsendet, Läroverken Allm., Teknisk undervisning.
Unionskommittén:
(1898). Sid. 44—45.
Universitetsexamenskommitten:
(1903—). Sid. 172—174.
Universitetskommittén:
(1900—01). Sid. 95, 129—130.
Universiteten:
ang. föreslagna förändringar i juridiska universitetsexamina (1895). Sid. 10;
stadga ang. undervisnings-, studie- o. examensväsendet inom teol. fakulteterna (1898). Sid. 56;
ang. e. o. professorers ställning (1900). Sid. 95;
ang. tillsättande af lärarebefattningar och ang. docentinstitutionen (1901). Sid. 129;

ang. juridiska examens-, undervisnings- o. studieväsendet (1903). Sid. 172;
ang. undervisningskurser i bokföring vid universiteten (1903). Sid. 174.
Utländing:
se Jord.
Utländska riksförsamlingar:
Berg, C., ang. sammansättningen af — (1903). Sid. 175.
Utställningar:
ang. arméns deltagande i 1897 års utställning (1896). Sid. 18;
Sveriges deltagande i Parisutställningen (1898). Sid. 58.
Vattenfallskommittén:
(1899—1903). Sid. 88, 96, 128—129, 162.
Vattenkraft:
ang. ett för kronan och Trollhätte elektr. kraftaktiebol. gemensamt uttagande af vattenkraft i Göta älf vid Trollhättan (1899) (1901). Sid. 88, 129;
arrende af viss del af vattnet vid Trollhättan (1900). Sid. 96;
tillgodogörande af Älfkarlebyfallens vattenkraft (1900). Sid. 96;
reserverande af vattenkraft för elektr. järnvägsdrift (1901). Sid. 128;
ang. staten tillhöriga vattenfall (1903). Sid. 162.
Vattenrätt:
utsträckning af jordägares rätt till vattnet å hans grund (1898). Sid. 70.
Villkorlig frigifning och villkorlig straffdom:
ang. förslag och utredning om (1902). Sid. 145.
Vin och maltdrycker:
Sundberg, G. E., redogörelse för lagstiftningen om handel med (1900). Sid. 107.
Se äfven Maltdrycker.
Värnpliktige:
ang. undersökning af —s duglighet till krigstjänst (1901). Sid. 140.
Se äfven Härordning.
Värnpliktslagstiftning:
vissa spörsmål inom — en (1899). Sid. 89; ang. granskning af förslag till ny värnpliktslag (1900). Sid. 114;
ang. värnpliktsskatt (1903). Sid. 166.
Se äfven Härordning.
»Zontariffskommittén»:
(1898). Sid. 64—65.
Ångfartyg:
se Handel och sjöfart.
Älfkarlebyfallen:
se Vattenkraft.
Ämbets- och tjänstemän:
se Ersättning af allm. medel, Sabbatshvila.

RÄTTELSER OCH TILLÄGG.

Sid.	4	rad	11	nedifrån	står: 1901: läs 1900.
»	»	»	9	»	» Lenman; läs: Lennman.
»	11	»	16	»	» revisionssekreterare: läs: arkitekt.
»	13	»	3	»	» 80; läs: 81.
»	17	»	10	ofvanifrån	» 80; läs: 81
»	33	»	18	»	» 80; läs 81.
»	41	»	16	»	tillägges: K. prop. n:r 70 den 26 mars 1904 ang. bestämmande af sträckningen af viss del af sjögränsen mellan Sverige och Norge.
»	»	»	29	»	tillägges: K. bref den 24 maj 1901 ang. kommerskollegiets sjöfartsstatistik.
»	48	»	14	nedifrån	står: 80; läs: 81.
»	50	»	9	»	» 74; » 75.
»	55	»	10	»	» 74; » 75.
»	70	»	3	»	» A. H.; läs: Å. H.
»	71	»	11	»	» 108: läs: 109.
»	72	»	1	»	» 123; » 125.
»	79	»	7	ofvanifrån	» 94; » 95.
»	82	»	17	»	» 119; » 121.
»	85	»	9	nedifrån	tillägges på ny rad: Se sid. 62 o. f. af prot. öfver jordbruksärenden den 11 januari 1902 vid årets statsverksprop. ang. förslag till stat för en forstlig försöksanstalt.
»	91	»	6	»	står: 108; läs: 109.
»	93	»	11	»	» utarbetad; läs: daterad.
»	95	»	12	ofvanifrån	» 127; läs: 129.
»	114	»	23	nedifrån	» O. T. Zethelius; läs: F. O. Zethelius.
»	»	»	6	»	» Lennmalm; läs: Lennman.
»	124	»	22	ofvanifrån	tillägges: Den 12 dec. 1903 afgafs: Generalpoststyrelsens förnyade underdåniga utlåtande öfver särskilda kommitterades förslag till ändring i gällande stadganden ang. tillhandahållande af tidningar genom postverkets försorg. Stockholm 1904. 56 sid. 8:o. K. prop. n:r 44 den 11 mars 1904 med förslag till förordning ang. villkoren för postbefordran af tidningar och andra periodiska skrifter.
»	128	»	11	nedifrån	tillägges vid egna hems kommitténs betänkande: K. prop. n:r 92 den 29 februari 1904 ang. lån af statsmedel för beredande af tillfälle för arbetare att på landsbygden förvärfva egna hem.
»	129	»	19	ofvanifrån	tillägges: Järnvägsstyrelsens utlåtande afgafs den 23 december 1902. Se sid. 220 o. f. af prot. öfver civilärenden den 12 januari 1904 vid statsverkspropositionen s. å.
»	131	»	14	»	står: kommerskollegium; läs: kammarkollegium.

Sid. 131 rad 17 ofvanifrån tillägges: kammarkollegiets utlåtande afgafs den 2 maj 1902; ärendet anmäldes den 19 dec. s. å. Utdrag af prot. öfver ecklesiastikärenden s. d. tryckt Stockholm 1902. (50 sid. 4:o.)

» 147 » 6 nedifrån tillägges: Se sid. 134 o. f. af prot. öfver civilärenden den 12 januari 1904 vid statsverksprop. s. å.

» 154 » 8 » tillägges under läroverkskommitténs betänkande: Ett af J. P. Velander utarbetadt sakregister trycktes Stockholm 1903 (32 sid. 4:o), och af ledamöterna Carlson och Lindström äfvensom sekreteraren samt läroverksadjunkten K. L. Olsson utarbetades en sammanfattning af utlåtanden, yttranden och petitioner i anledning af betänkandet (Stockholm 1904. IV + 208 sid. 4:o). Dessa fyra sistnämnde biträdde äfven vid utarbetandet af k. prop. n:r 50 den 31 dec. 1903 ang. ändrad anordning af rikets allmänna läroverk samt lönereglering för de vid dem anställde lärare.

» 157 » 18 ofvanifrån tillägges vid betänkandet ang. tullverket: Vid 1904 års riksdag framlades förslag till utgiftsstater för tullverket och till aflöningsreglemente; se sid. 5 o. f. af prot. öfver finansärenden den 12 januari 1904 vid statsverkspropositionen.

» 159 » 14 nedifrån står: Ekelund; läs: Eklund.

» 162 » 10 ofvanifrån vid betänkandet ang. arméns musikpersonal tillägges: Se sid. 26 o. f. af prot. öfver landtförsvarsärenden den 12 januari 1904 vid statsverksprop. s. å.

» 163 » 4 » står: A. O. F. Arbin; läs: A. O. F. von Arbin.

» 164 » 6 » ang. landstormens organisation tillägges: Se sid. 50 o. f. af prot. öfver landtförsvarsärenden den 12 januari 1904 vid statsverksprop. s. å.

FORSKNINGSARKIVET
Umeå

FORSKNINGSARKIVET
Umeå